

Rozhodnutí nejvyššího soudu československé republiky ve věcech trestních.

Ročník patnáctý,
(od čísla 4582 do čísla 4893)
obsahující rozhodnutí z roku 1933
a
rozhodnutí disciplinární
(od čísla 167 dis. do čísla 184 dis.).

Pořádá z příkazu předsednictva nejvyššího soudu II. prezident tohoto soudu
Dr. FRANTIŠEK VÁŽNÝ
s redakční komisí.

Věškerá práva autorská, zejména právo překladu, jsou vyhrazena.

V PRAZE 1934.

Nakladatel a vydavatel: JUDr. V. Tomsa, právnické vydavatelství Praha XII.,
Kanálská ul. 8 (Mánesova 71).

OBSAH:

	Stránka
Seznam rozhodnutí v pořadí časovém	III—VII
Seznam rozhodnutí podle spisových značek	VIII—XI
Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 4582 — 4893	1—597
Rozhodnutí disciplinární čís. 167 dis. — 184 dis.	598—626
Věcný seznam abecední	627—758
Seznam ustanovení zákonných	759—767

UPOZORNĚNÍ:

V rozhodnutích označených pod právní větou spisovou značkou Zm I. a Zm II. znamená zkratka tr. z. trestní zákon čís. 117/1852, zkratka tr. ř. trestní řád čís. 119/1873, v rozhodnutích spis. Zn, Zm III. a Zm IV. znamená zkratka tr. z. zák. čl. V. z r. 1878, značka tr. ř. zák. čl. XXXIII. z r. 1896.

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém.

	Čís.		Čís.
	1933.		
leden 4. Zm III 412/32 . . .	4852	leden 24. Zm III 409/32 . . .	4601
» 4. Zm III 440/32 . . .	4583	» 25. Zm II 393/32 . . .	4602
» 4. Zm IV 516/32 . . .	4584	» 25. Zm IV 518/32 . . .	4603
» 5. Nd II 162/32 . . .	4585	» 25. Zm IV 534/32 . . .	4604
» 7. Zm IV 499/32 . . .	4586	» 26. Zm II 205/32-1 . . .	4605
» 12. Zm IV 21/32 . . .	4587	» 26. Zm III 371/32 . . .	4606
» 17. Zm IV 116/32 . . .	4588	» 28. Zm I 454/31 . . .	4607
» 17. Zm IV 470/32 . . .	4589	» 28. Zm III 437/32 . . .	4608
» 18. Zm I 483/31 . . .	4590	» 31. Zm I 937/31-2 . . .	4609
» 18. Zm I 856/32 . . .	4591	únor 1. Zm III 462/32 . . .	4610
» 18. Zm IV 607/32 . . .	4592	» 1. Zm IV 573/32 . . .	4611
» 19. Zm I 451/32 . . .	4593	» 2. Zm II 281/32 . . .	4612
» 19. Zm IV 546/32 . . .	4594	» 2. Zm IV 469/32 . . .	4613
» 21. Zm I 973/31 . . .	4595	» 2. Zm IV 569/32 . . .	4614
» 21. Zm I 867/32 . . .	4596	» 2. Zm IV 586/32 . . .	4615
» 21. Zm II 220/31 . . .	4597	» 3. Zm I 343/32 . . .	4616
» 23. Zm I 897/32-1 . . .	4598	» 4. Zm I 488/31 . . .	4617
» 24. Zm I 602/31 . . .	4599	» 4. Zm I 850/32 . . .	4618
» 24. Zm II 384/31 . . .	4600	» 4. Zm IV 582/32 . . .	4619
		» 7. Zm I 669/31 . . .	4620
		» 8. Zm I 1037/32 . . .	4621

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
PRÁVNICKÉ FAKULTY
 STARÝ FOND
 C. inv. - 12820

		Cís.			Cís.
únor	8. Zm II 406/31	4622	březen	22. Zm IV 69/33	4668
>	8. Zm II 433/32	4623	>	23. Zm IV 104/33	4669
>	8. Zm III 443/32	4624	>	24. Zm II 96/31	4670
>	8. Zm IV 533/32	4625	>	25. Zm II 240/32	4671
>	8. Zm IV 557/32	4626	>	25. Zm III 46/33	4672
>	9. Zm I 939/31	4627	>	28. Zm I 1022/31	4673
>	11. Zm I 910/31	4628	>	28. Zm III 103/33	4674
>	11. Zm I 460/32	4629	>	28. Zm IV 132/33	4675
>	11. Zm I 17/33	4630	>	30. Zm I 927/31	4676
>	11. Zm III 332/32	4631	>	30. Zm IV 613/32	4677
>	14. Zm IV 610/32	4632	>	30. Zm IV 90/33	4678
>	18. Zm I 1046/31	4633			
>	18. Zm I 1012/32	4634	duben	1. Zm II 20/33	4679
>	18. Zm I 28/33	4635	>	1. Zm IV 601/32	4680
>	22. Zm III 512/32	4636	>	5. Zm IV 187/33	4681
>	22. Zm IV 574/32	4637	>	6. Zm I 533/31	4682
>	22. Zm IV 103/33	4638	>	6. Zm III 39/33	4683
>	23. Zm I 559/32	4639	>	6. Zm IV 1/33	4684
>	24. Zm I 438/31	4640	>	6. Zm IV 46/33	4685
>	24. Zm I 1043/32	4641	>	10. Zm I 304/31	4686
>	25. Zm III 75/33	4642	>	11. Zm II 302/31	4687
>	25. Zm IV 19/33	4643	>	11. Zm II 378/31	4688
>	28. Zm I 878/31	4644	>	11. Zm IV 616/32	4689
>	28. Zm II 401/31	4645	>	12. Zm IV 86/33	4690
>	28. Zm IV 290/32	4646	>	19. Zm I 1048/31	4691
>	28. Zm IV 332/32	4647	>	19. Zm III 19/33	4692
			>	19. Zm IV 3/33	4693
březen	2. Zm I 165/33	4648	>	20. Zm IV 221/33	4694
>	3. Zm I 347/31	4649	>	21. Zm I 958/31	4695
>	6. Zm III 11/33	4650	>	25. Zm I 1123/31	4696
>	8. Zm IV 131/33	4651	>	25. Zm I 164/32	4697
>	9. Zm I 307/31	4652	>	26. Zm I 377/31	4698
>	9. Zm IV 593/32	4653	>	26. Zm I 513/32	4699
>	10. Zm II 320/31	4654	>	26. Zm II 160/31	4700
>	11. Zm I 409/31	4655	>	26. Zm IV 58/33	4701
>	11. Zm IV 31/33	4656	>	27. Zm I 35/33	4702
>	14. Zm III 78/33	4657	>	29. Zm I 934/32	4703
>	14. Zm IV 95/33	4658	>	29. Zm I 39/33	4704
>	15. Zm I 1026/31	4659			
>	15. Zm I 897/32-2	4660	květen	3. Zm I 1092/31	4705
>	15. Zm III 72/33	4661	>	4. Zm III 497/32	4706
>	15. Zm IV 42/33	4662	>	4. Zm III 102/33	4707
>	17. Zm II 189/31	4663	>	4. Zm IV 114/33	4708
>	18. Zm I 524/31	4664	>	5. Zm I 1036/31	4709
>	18. Zm IV 63/33	4665	>	6. Zm I 233/33	4710
>	18. Zm IV 110/33	4666	>	9. Zm I 742/32	4711
>	22. Zm III 82/33	4667	>	9. Zm IV 236/33	4712

		Cís.			Cís.
květen	10. Zm IV 177/33	4713	srpen	24. Zm IV 344/33	4758
>	10. Zm IV 311/33, 312/33	4714	>	24. Zm IV 410/33	4759
>	11. Zm IV 185/33	4715	>	25. Zm I 429/32	4760
>	12. Zm II 172/33	4716	>	25. Zm I 719/32	4761
>	13. Zm III 34/33	4717	>	26. Zm IV 362/33	4762
>	16. Zm II 171/33	4718	>	29. Zm IV 319/33	4763
>	17. Zm I 228/32	4719	>	29. Zm IV 627/32	4764
>	17. Zm II 88/33	4720	>	31. Zm III 188/33	4765
>	17. Zm IV 136/33	4721	>	31. Zm III 192/33	4766
>	17. Zm IV 223/33	4722			
>	18. Zm I 418/33	4723	září	5. Zm I 561/33	4767
>	22. Zm I 205/32	4724	>	5. Zm II 329/31	4768
>	22. Zm II 98/32	4725	>	7. Zm I 923/31	4769
>	24. Zm IV 281/33	4726	>	7. Zm I 926/31	4770
>	26. Zm I 1032/31	4727	>	8. Zm I 269/32	4771
>	27. Zm I 944/32	4728	>	8. Zm I 48/33	4772
>	29. Zm I 1020/32	4729	>	11. Zm I 642/31	4773
>	30. Zm I 147/32	4730	>	12. Zm III 162/33	4774
>	30. Zm I 472/32	4731	>	13. Zm II 169/31	4775
>	30. Zm I 757/32	4732	>	14. Zm III 183/33	4776
>	30. Zm I 23/33	4733	>	14. Zm IV 398/33	4777
>	31. Zm III 115/33	4734	>	15. Zm I 791/32	4778
>	31. Zm IV 282/33	4735	>	18. Zm II 327/31	4779
červen	1. Zm I 972/32	4736	>	19. Zm III 204/33	4780
>	6. Zm I 373/32	4737	>	19. Zm III 335/33	4781
>	6. Zm II 87/32	4738	>	19. Zm IV 403/33	4782
>	7. Zm II 49/32	4739	>	20. Zm I 420/31	4783
>	10. Zm IV 298/33	4740	>	20. Zm IV 226/33	4784
>	12. Zm I 278/32	4741	>	21. Zm I 283/32	4785
>	13. Zm IV 328/33	4742	>	21. Zm IV 240/33	4786
>	14. Zm IV 295/33	4743	>	21. Zm IV 368/33	4787
>	19. Zm III 44/33	4744	>	21. Zm IV 417/33	4788
>	19. Zm IV 332/33	4745	>	22. Zm I 410/32	4789
>	20. Zm I 54/32	4746	>	25. Zm I 480/32	4790
>	21. Zm I 579, 580/32	4747	>	25. Zm II 388/31	4791
>	24. Zm IV 138/33	4748	>	26. Zm II 296/32	4792
>	26. Zm II 213/32	4749	>	27. Zm I 473/32	4793
>	27. Zm II 162/33	4750	>	30. Zm IV 153/33	4794
>	28. Zm I 399/32	4751	říjen	2. Zm II 382/31	4795
>	28. Zm I 633/32	4752	>	3. Zm II 34/32	4796
>	28. Zm III 185/33	4753	>	3. Zm II 95/33	4797
>	28. N III 43/33	4754	>	3. Zm IV 498/33	4798
červenec	1. Zm III 134/33	4755	>	7. Zm II 99/33	4799
>	8. Zm IV 387/33	4756	>	7. Zm III 230/33	4800
srpen	22. Zm IV 309/33	4757	>	9. Zm I 712/31	4801
			>	9. Zm I 211/33	4802

		Čís.
říjen	9. Zm II 205/23-2	4803
»	10. Zm II 43/33	4804
»	11. Zm I 418/32	4805
»	11. Zm I 538/32	4806
»	12. Zm I 848/32	4807
»	12. Zm II 95/32	4808
»	13. Zm I 769/32	4809
»	17. Zm I 680/33	4810
»	18. Zm I 920/32	4811
»	19. Zm II 207/33	4812
»	19. Zm III 286/33	4813
»	19. Zm III 302/33	4814
»	20. Zm I 192/33	4815
»	20. Nd II 122/33	4816
»	21. Zm IV 355/33	4817
»	23. Zm I 64/32	4818
»	23. Zm I 791/33	4819
»	24. Zm I 608/32	4820
»	24. Zm II 396/32	4821
»	24. Zm IV 149/33	4822
»	25. Zm I 45/33	4823
»	25. Zm II 73/32	4824
»	30. Zm I 301/33	4825
»	30. Zm I 553/33	4826
»	30. Zm I 603/33	4827
»	30. Zm I 703/33	4828
»	30. Zm III 87/33	4829
»	31. Zm I 93/32	4830
»	31. Zm I 749/32	4831
»	31. Zm I 1032/32	4832
»	31. Zm I 140/33	4833
»	31. Zm III 239/33	4834
»	31. Zm IV 168/33	4835
»	31. Zm IV 378/33	4835
listopad	6. Zm I 280/32	4837
»	6. Zm II 355/33	4838
»	7. Zm I 674/33	4839
»	7. Zm IV 500/33	4840
»	8. Zm II 226/32	4841
»	9. Zm III 293/33	4842
»	9. Zm IV 116/33	4843
»	9. Zm IV 232/33	4844
»	9. Zm IV 304/33	4845
»	11. Zm II 27/33	4846
»	13. Zm I 385/32	4847
»	13. Zm I 664/32	4848

		Čís.
listopad	17. Zm II 135/33	4849
»	18. Zm IV 329/33	4850
»	20. Zm I 41/32	4851
»	20. Zm I 85/32	4852
»	20. Zm I 264/32	4853
»	21. Zm I 170/32	4854
»	21. Zm I 857/32	4855
»	21. Zm IV 94/33	4856
»	22. Zm II 132/33	4857
»	25. Zm III 403/33	4858
»	25. Zm IV 106/33	4859
»	28. Zm IV 433/33	4860
»	29. Zm I 288/32	4861
»	29. Zm I 21/33	4862
»	29. Zm I 864/33	4863
»	29. Zm II 184/32	4864
»	30. Zm IV 432/33	4865
prosinec	2. Zm IV 402/33	4866
»	4. Zm I 908/31	4867
»	4. Zm I 309/32	4868
»	4. Zm I 372/32	4869
»	5. Zm II 278/33	4870
»	5. Zm IV 371/33	4871
»	6. Zm I 673/33	4872
»	6. Zm I 792/33	4873
»	7. Zm I 1011/33	4874
»	9. Zm IV 357/33	4875
»	11. Zm I 828/31	4876
»	11. Zm I 299/32	4877
»	12. Zm I 1044/32	4878
»	12. Zm I 995/33	4879
»	12. Zm I 1015/33	4880
»	12. Zm IV 603/33	4881
»	13. Zm I 304/32	4882
»	13. Zm I 350/32	4883
»	14. Zm III 439/33	4884
»	18. Zm I 329/32	4885
»	18. Zm II 212/32	4886
»	18. Zm II 325/32	4887
»	18. Zm IV 503/33	4888
»	20. Zm I 905/33	4889
»	20. Zm II 360/33	4890
»	21. Zm I 749/33	4891
»	21. Zm II 460/33	4892
»	21. N IV 12/33	4893

		Čís.
DODATEK.		
květen	15. Ds III 20/32	167 cis.
»	15. Ds III 25/33	168 dis.
červen	26. Ds III 43/32	169 dis.
»	26. Ds III 75/32	170 dis.
»	26. Ds III 81/32	171 dis.
»	26. Ds III 51/33	172 dis.
září	4. Ds I 35/33	173 dis.
»	15. Ds II 5/32	174 dis.
září	18. Ds I 11/31	175 dis.
říjen	23. Ds III 79/32	176 dis.
»	23. Ds III 39/33	177 dis.
»	23. Ds III 50/33	178 dis.
»	23. Ds I 20/32	179 dis.
»	23. Ds I 20/33	180 dis.
prosinec	11. Ds III 39/32	181 dis.
»	11. Ds III 42/32	182 dis.
»	11. Ds III 54/32	183 dis.
»	21. Ds II 2/32	184 dis.

Seznam rozhodnutí podle spisových značek.

Cis.	Cis.
Zm I 304/31 4686	Zm I 54/32 4746
> 307/31 4652	> 64/32 4818
> 347/31 4649	> 85/32 4852
> 377/31 4698	> 93/32 4830
> 409/31 4655	> 147/32 4730
> 420/31 4783	> 164/32 4697
> 438/31 4640	> 170/32 4854
> 454/31 4607	> 205/32 4724
> 483/31 4590	> 228/32 4719
> 488/31 4617	> 264/32 4853
> 524/31 4664	> 269/32 4771
> 533/31 4682	> 278/32 4741
> 602/31 4599	> 280/32 4837
> 642/31 4773	> 283/32 4785
> 669/31 4620	> 288/32 4861
> 712/31 4801	> 299/32 4877
> 828/31 4876	> 304/32 4882
> 878/31 4644	> 309/32 4868
> 908/31 4867	> 329/32 4885
> 910/31 4628	> 343/32 4616
> 923/31 4769	> 350/32 4883
> 926/31 4770	> 372/32 4869
> 927/31 4676	> 373/32 4737
> 937/31-2 4609	> 385/32 4847
> 939/31 4627	> 399/32 4751
> 958/31 4695	> 410/32 4789
> 973/31 4595	> 418/32 4805
> 1022/31 4673	> 429/32 4760
> 1026/31 4659	> 451/32 4593
> 1032/31 4727	> 460/32 4629
> 1036/31 4709	> 472/32 4731
> 1046/31 4633	> 473/32 4793
> 1048/31 4691	> 480/32 4790
> 1092/31 4705	> 513/32 4699
> 1123/31 4696	> 538/32 4806
> 41/32 4851	> 559/32 4639
	> 579, 580/32 4747
	> 608/32 4820
	> 633/32 4752

Cis.
Zm I 664/32 4848
> 719/32 4761
> 742/32 4711
> 749/32 4831
> 757/32 4732
> 769/32 4809
> 791/32 4778
> 848/32 4807
> 850/32 4618
> 856/32 4591
> 857/32 4855
> 867/32 4596
> 897/32-1 4598
> 897/32-2 4660
> 920/32 4811
> 934/32 4703
> 944/32 4728
> 972/32 4736
> 1012/32 4634
> 1020/32 4729
> 1032/32 4832
> 1037/32 4621
> 1043/32 4641
> 1044/32 4878
> 17/33 4630
> 21/33 4862
> 23/33 4733
> 28/33 4635
> 35/33 4702
> 39/33 4704
> 45/33 4823
> 48/33 4772
> 140/33 4833
> 165/33 4648
> 192/33 4815
> 211/33 4802
> 233/33 4710
> 301/33 4825
> 418/33 4723
> 553/33 4826
> 561/33 4767
> 603/33 4827
> 673/33 4872
> 674/33 4839
> 680/33 4810
> 703/33 4828
> 749/33 4891

Cis.
Zm I 791/33 4819
> 792/33 4873
> 864/33 4863
> 905/33 4889
> 995/33 4879
> 1011/33 4874
> 1015/33 4880
Zm II 96/31 4670
> 160/31 4700
> 169/31 4775
> 189/31 4663
> 220/31 4597
> 302/31 4687
> 320/31 4654
> 327/31 4779
> 329/31 4768
> 378/31 4688
> 382/31 4795
> 384/31 4600
> 388/31 4791
> 401/31 4645
> 406/31 4622
> 34/32 4796
> 49/32 4739
> 73/32 4824
> 87/32 4738
> 95/32 4808
> 98/32 4725
> 205/32-1 4605
> 205/32-2 4803
> 212/32 4886
> 213/32 4749
> 226/32 4841
> 240/32 4671
> 281/32 4612
> 296/32 4792
> 325/32 4887
> 393/32 4602
> 396/32 4821
> 433/32 4623
> 20/33 4679
> 27/33 4846
> 43/33 4804
> 88/33 4720
> 95/33 4797
> 99/33 4799

	Čís.
Zm II 132/33	4857
» 135/33	4849
» 162/33	4750
» 171/33	4718
» 172/33	4716
» 184/32	4864
» 207/33	4812
» 278/33	4870
» 355/33	4838
» 360/33	4890
» 460/33	4892
Zm III	
Zm III 332/32	4631
» 371/32	4606
» 412/32	4582
» 437/32	4608
» 440/32	4583
» 443/32	4624
» 462/32	4610
» 497/32	4706
» 499/32	4601
» 512/32	4636
» 11/33	4650
» 19/33	4692
» 34/33	4717
» 39/33	4683
» 44/33	4744
» 46/33	4672
» 72/33	4661
» 75/33	4642
» 78/33	4657
» 82/33	4667
» 87/33	4829
» 102/33	4707
» 103/33	4674
» 115/33	4734
» 134/33	4755
» 162/33	4774
» 183/33	4776
» 185/33	4753
» 188/33	4765
» 192/33	4766
» 204/33	4780
» 230/33	4800
» 239/33	4834

Čís.

Zm III 286/33	4813
» 293/33	4842
» 302/33	4814
» 335/33	4781
» 403/33	4858
» 439/33	4884

Zm IV

Zm IV 21/32	4587
» 116/32	4588
» 290/32	4646
» 332/32	4647
» 469/32	4613
» 470/32	4589
» 499/32	4586
» 516/32	4584
» 518/32	4603
» 533/32	4625
» 534/32	4604
» 546/32	4594
» 557/32	4626
» 569/32	4614
» 573/32	4611
» 574/32	4637
» 582/32	4619
» 586/32	4615
» 593/32	4653
» 601/32	4680
» 607/32	4592
» 610/32	4632
» 613/32	4677
» 616/32	4689
» 627/32	4764
» 1/33	4684
» 3/33	4693
» 19/33	4643
» 31/33	4656
» 42/33	4662
» 46/33	4685
» 58/33	4701
» 63/33	4665
» 69/33	4668
» 86/33	4690
» 90/33	4678
» 94/33	4856
» 95/33	4658
» 103/33	4638

Čís.

Zm IV 104/33	4669
» 106/33	4859
» 110/33	4666
» 114/33	4708
» 116/33	4843
» 131/33	4651
» 132/33	4675
» 136/33	4721
» 138/33	4748
» 149/33	4822
» 153/33	4794
» 168/33	4835
» 177/33	4713
» 185/33	4715
» 187/33	4681
» 221/33	4694
» 223/33	4722
» 226/33	4784
» 232/33	4844
» 236/33	4712
» 240/33	4786
» 281/33	4726
» 282/33	4735
» 295/33	4743
» 298/33	4740
» 304/33	4845
» 309/33	4757
» 311/33	4714
» 312/33	4714
» 319/33	4763
» 328/33	4742
» 329/33	4850
» 332/33	4745
» 344/33	4758
» 355/33	4817
» 357/33	4875
» 362/33	4762
» 368/33	4787
» 371/33	4871
» 378/33	4836
» 387/33	4756
» 398/33	4777
» 402/33	4866
» 403/33	4782
» 410/33	4759
» 417/33	4788

Čís.

Zm IV 432/33	4865
» 433/33	4860
» 498/33	4798
» 500/33	4840
» 503/33	4888
» 603/33	4881
N III	
N III 43/33	4754
N IV	
N IV 12/33	4893
Nd II	
Nd II 162/32	4585
» 122/33	4816
Ds I	
Ds I 11/31	175 dis.
» 20/32	175 dis.
» 20/33	180 dis.
» 35/33	173 dis.
Ds II	
Ds II 2/32	184 dis.
» 5/32	174 dis.
Ds III	
Ds III 20/32	167 dis.
» 39/32	181 dis.
» 42/32	182 dis.
» 43/32	169 dis.
» 54/32	183 dis.
» 75/32	170 dis.
» 79/32	176 dis.
» 81/32	171 dis.
» 25/33	168 dis.
» 39/33	177 dis.
» 50/33	178/dis.
» 51/33	172 dis.

Čís.

Tiskové chyby:

- Stránka 23. řádka 10. zdola správně »ji« místo »je«.
- » 49. » 11. shora správně »§ 385 č. 2« místo »§ 385«.
- » 64. » 2. shora správně »344« místo »v44«.
- » 90. » 17. shora správně »14. července« místo »16. července«.
- » 92. » 14. shora správně »č. 82/18« místo »č. 82/19«.
- » 93. » 22. zdola správně »hlavnoslužnovského« místo »hlavnoslužnovkého«.
- » 93. » 7. zdola správně »zjištěno« místo »zjištěno«.
- » 95. » 6. zdola správně »provedena« místo »provodena«.
- » 99. » 12. zdola správně »žádné« místo »žálné«.
- » 105. » 5. zdola správně »rozsudok« místo »rozsudek«.
- » 106. » 10. shora správně »motocyklom« místo »motocyklem«.
- » 144. » 11. shora správně »odsúdenia« místo »odsúdenie«.
- » 124. » 24. zdola správně »mylné« místo »myslné«.
- » 129. » 12. zdola správně »§ 81 tr. zák.« místo »§ 81 zák.«.
- » 134. » 22. shora správně »spôsobená« místo »spôsozená«.
- » 136. » 4. shora správně »č. 123/31« místo »132/31«.
- » 143. » 17. shora správně »výkonu« místo »výkony«.
- » 143. » 17. shora správně »§ 35« místo »§ 45«.
- » 181. » 7. zdola správně »zákonné« místo »zábavné«.
- » 192. » 23. shora správně »kvalifikácia« místo »kvalifikácie«.
- » 194. » 17. zdola správně »obžalovanému« místo »obžalovaného«.
- » 194. » 1. zdola správně »probrati« místo »probrali«.
- » 201. » 12. zdola správně »školskej« místo »škofskej«.
- » 211. » 19. zdola správně »rozsahu« místo »rozsaru«.
- » 213. » 10. shora správně »E. W.« místo »ú. W.«.
- » 225. » 13. zdola správně »ohrozenie« místo »ohrozeniu«.
- » 226. » 10. zdola správně »pokus o« místo »pokus a«.
- » 256. » 25. shora správně »pozemnoknižných« místo »pozemnokinžných«.
- » 292. » 10. zdola správně »385« místo »285«.
- » 305. » 4. zdola správně »peňazi« místo »peniazi«.
- » 342. » 15. shora odpadá.
- » 342. » 12. zdola správně »zastavujícimu« místo »zastávařícimu«.
- » 371. » 15. zdola správně »vymerania« místo »vymeranie«.
- » 373. » 19. shora správně »XL« místo »XI«.
- » 377. » 12. zdola správně »čís. 250« místo »čís. 520«.
- » 440. » 11. zdola správně »jazdec« místo »jezdec«.
- » 450. » 17. zdola správně »čoho« místo »čeho«.
- » 484. » 8. zdola správně »spolupáchatelov« místo »spolupáchatelov«.
- » 494. » 4. zdola správně »republiku« místo »republiky«.
- » 582. » 21. zdola správně »děl-« místo »dě-«.
- » 582. » 4. zdola správně »o smyslu« místo »a smyslu«.
- » 616, 617 nahore správně »čís. 177 dis.« místo »čís. 117 dis.«.

Čís. 4582.

Ustanovenie § 65 odst. I. zák. čís. 48/31 Sb. z. a n., majúc na myslí len predpisy trestného pokračovania, nederoguje zásade § 2 tr. zák.; preto treba materiálne predpisy o podmienenom odsúdení ako miernejšie upotrebiť na činy mladistvých previnilcov, spáchané pred účinnosťou zák. č. 48/31 Sb. z. a n.

(Rozh. zo 4. januára 1933, Zm III 412/32.)

Zpomedzi väčšieho počtu osôb obžalovaných a prvým súdom odsúdených pre prečin rušenia obecného mieru a iné trestné činy proti zákonu na ochr. rep. bola obžalovaná A. B. v dobe spáchania trestného činu (6. III. 1930) vyše 12 ročná, nedokonala však 18. rok svojho veku. Súd prvej stolice vyniesol rozsudok dňa 5. júna 1931 a podľa vtedy platného zákona o súde mladistvých neuvažoval o podmienenom odklade výkonu trestu tejto obžalovanej. O d v o l a c í s ú d vo svojom rozsudku, vynesenom dňa 11. februára 1932, poznamenal o tejto otázke v dôvodoch: U obžalovanej A. B. ako mladistvej správne krajský súd o podmienenom odklade výkonu trestu neuvažoval; ani vrchný súd túto otázku neriešil, lebo teraz platný zákon č. 48/31 Sb. z. a n. síce aj u mladistvého obžalovaného podmienený odklad výkonu trestu pripúšťa, avšak podľa striktného predpisu § 65 odst. I. cit. zák. ustanovení tohoto zákona v zásade nemá byť použité na trestné činy, o ktorých bolo trestné pokračovanie v prvej stolici skončené pred počiatkom jeho účinnosti.

Na j v y š š í s ú d uložil súdu prvej stolice, aby dodatočne rozhodol, či povoľuje obžalovanej A. B. podmienený odklad výkonu trestu alebo nie, a uviedol k tejto otázke

v d ô v o d o c h :

Ponevác po vynesení rozsudku súdu prvej stolice nadobudnul účinnosť zákon z 11. marca 1931 č. 48 Sb. z. a nar. o trestnom súdnictve nad mládežou, ktorý pripúšťa v §§ 5 a 7 i u osôb mladistvých podmienené odsúdenie, § 65 odst. 1 tohoto zákona má zrejme na myslí len predpisy trestného pokračovania, nederoguje však predpisu § 2 tr. zák., v dôsledku ktorého treba materiálne predpisy o podmienenom odsúdení ako miernejšie upotrebiť na čin spáchaný pred účinnosťou zák. č. 48/1931 Sb. z. a nar., bol daný krajskému súdu poukaz, aby dodatočne rozhodol, či obžalovanej mladistvej A. B. povoľuje podmienený odklad výkonu trestu alebo nie.

Čís. 4583.

Podnecovanie robotníctva hanobením republiky k tomu cieľu, aby násilím povalilo demokraticko-republikánsku formu štátu, je zvlášť zavržiteľným spôsobom vykonávania vplyvu na usporiadanie vecí verejných alebo sociálnych.

(Rozh. zo 4. januára 1933, Zm III 440/32.)

Obžalovaný E. K. rečnil na predvolebnej komunistickej schôdzi; hovoril, že aký hlad a bieda je v Československej republike, aké nepriaznivé pracovné podmienky robotníctva, kdežto v sovjetskom Rusku sú tieto pracovné podmienky pre robotníkov, ktorí požívajú veľkých výhod, o veľa lepšie; preto je vraj treba nastúpiť revolučnú cestu, organizovať stávky a povaliť dosavadný hnijúci systém. Súd prvej stolice uznal obžalovaného vinným z prečinu rušenia obecného mieru podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. a zločinom výzvy k trestným činom podľa § 15 č. 3 cit. zák. a uložil mu trest podľa obecných predpisov. Odvolací súd k odvolaniu oboch strán zrušil rozsudok prvého súdu z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 b) tr. p., kvalifikoval celú reč obžalovaného len ako zločin podľa § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. a znova vymeral trest; súčasne vyslovil, že trest má byť vykonaný podľa predpisov o výkone trestu štátneho väzenia, lebo obžalovaný sa vraj snažil svojou rečou pôsobiť na usporiadanie vecí verejných.

Najvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora, založenej na dôvode zmätočnosti podľa čis. 3, 2 § 385 tr. p., zrušil rozsudky nižších súdov čo do výmery a druhu trestu a odsúdil obžalovaného podľa § 15 č. 3 zák. č. 50/1923 Sb. z. a n. do žalára na šesť mesiacov. V dôsledku novej výmery trestu kvalifikoval prečin hľadiac k § 20 tr. zák. ako zločin.

Dôvody:

Proti rozsudku vrchného súdu podal vrchný prokurátor zmätočnú sťažnosť podľa čis. 3, 2 § 385 tr. p. preto, že obžalovanému bol vymieraný trest s použitím § 92 tr. zák. a že bolo vyslovené, že vymieraný trest má byť vykonaný podľa predpisov o výkone trestu štátneho väzenia v smysle zák. č. 123/1931 Sb. z. a n. Zmätočná sťažnosť je základná. Obžalovanému poľahčuje zachovalosť v dobe spáchania trestného činu. Správne poukazuje verejný žalobca na to, že obžalovaný v závadnej reči prehlásil, že voľba a výsledok nie sú pre komunistov smerodajné, lež revolúcia, takže pre poľahčujúcu okolnosť predvolebného rozčulenia niet podkladu. Jediná poľahčujúca okolnosť hore uvedená neodôvodňuje však použitie § 92 tr. zák., ktorý žiada, aby tu bolo viac poľahčujúcich okolností, ktoré by boly tak závažné, že by zákonom na čin stanovená najnižšia miera trestu bola nepomerne prísna. Preto vyhovel najvyšší súd zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, postupoval podľa odst. 1. § 33 por. nov. a vymeral obžalovanému trest bez použitia § 92 tr. zák. a v druhu žalára. V dôsledku novej výmery trestu kvalifikuje sa prečin

hľadiac k § 20 tr. zák. ako zločin. Najvyšší súd však neshľadal zákonné podmienky, aby vyslovil, že tento trest má sa vykonať podľa predpisov o výkone trestu štátneho väzenia, lebo podnecovanie shromaždeného robotníctva hanobením republiky k tomu cieľu, aby násilím povalilo demokraticko-republikánsku formu štátu, je zvlášť zavržiteľným spôsobom vykonávania vplyvu na usporiadanie vecí verejných alebo sociálnych.

Čís. 4584.

Tvoří-li výrok, zakládající skutkovou podstatu šíření nepravdivých zpráv podle § 18 zák. na ochr. rep., logický celek s výrokem, zakládajícím skutkovou podstatu zločinu podle § 15 č. 3 cit. zák., a slouží k jeho odůvodnění, jest absorbován těžší skutkovou podstatou tohoto zločinu a nelze jej kvalifikovati jako samostatný trestný čin.

(Rozh. ze 4. ledna 1933, Zm IV 516/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti J. K. a spol., obžalovaným ze zločinu podle § 15 č. 3 zák. na ochr. rep., následkem zmateční stížnosti obžalovaného J. K. vynesl rozsudek, jímž zmateční stížnost částečně odmítl, částečně zamítl; z úřední moci na základě důvodu zmatečnosti podle č. 1 b) § 385 tr. ř. zrušil rozsudky nižších soudů ohledně obžalovaného J. K. co do kvalifikace činu jako přečinu podle § 18 č. 2 zák. na ochr. rep. a tuto kvalifikaci pominul.

Z důvodů:

Při přezkoumání věci z úřední moci přesvědčil se nejvyšší soud, že oba soudy nižších stolic uznaly obžalovaného J. K. vinným jednak přečinem podle § 18 č. 2 zák. na ochr. rep., jednak zločinem podle § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. Výrok, který nižší soudy kvalifikovaly jako přečin šíření nepravdivých zpráv, nelze v tomto případě kvalifikovati jako samostatný trestný čin, poněvadž tvoří logicky s výrokem: »my proti sovětské unii bojovati nebudem«, kvalifikovaným jako zločin podle § 15 č. 3 zák. na ochr. rep., celek vedený tímž úmyslem popuzovati k vojenskému zločinu. Inkriminovaná část výroku, kvalifikovaná jako přečin šíření nepravdivých zpráv, uvádí ve svém obsahu, že buržoasie připravuje novou válku, která směřuje proti sovětské unii, prohlašuje, že my, tedy zřejmě v Československé republice, se máme proti ní brániti, načež dodává shora uvedený výrok, že my proti sovětské unii bojovati nebudeme. Závadná slova, kvalifikovaná jako přečin šíření nepravdivých zpráv, sloužila tedy jen k odůvodnění závěru, že a proč my nebudeme bojovati proti sovětské unii, a jsou tedy absorbována těžší skutkovou podstatou zločinu výzvy k vojenským zločinům podle § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. Poněvadž kvalifikace je v neprospech obžalovaného a proto jest jí dbáti podle posl. odst. § 385 tr. ř. z úřední povinnosti, postupoval nejvyšší soud podle odst. 1 § 33 por. nov. a samostatnou kvalifikaci činu jako přečinu podle § 18 č. 2 zák. na ochr. rep. pominul. V důsledku toho bylo vyměřiti znova trest, a to podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep.

Čís. 4585.

Předstížením (třetí odstavec § 51 tr. ř.) jest jen skutečné předsevzetí vyšetřovacího úkonu; nestačí, že se u soudu vyskytl jen podnět k jeho předsevzetí (návrh státního zastupitelství a vyznačení lhůty k vyčkání zprávy četnictva).

(Rozh. ze dne 5. ledna 1933, Nd II 162/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl v neveřejném zasedání v trestní věci proti Janu H-ovi a spol. pro zločin krádeže v záporném sporu o příslušnost mezi krajskými soudy v Jihlavě a v Kutné Hoře, takto: Příslušným jest krajský soud v Kutné Hoře.

D ů v o d y:

Jest souhlasiti s názorem krajského soudu v Jihlavě, že v souzené trestní věci předstihl okresní soud v Přibyslavi a tudíž i krajský soud v Kutné Hoře; předsevzatí řečený okresní soud již 31. října 1930 vyšetřovací úkon, záležející v tom, že obeslal k výslechu poškozeného Ottu H-a jako svědka, kdežto okresní soud ve Městě Žďáře (krajský soud Jihlava) předsevzal prvý vyšetřovací úkon teprve 9. prosince 1930 tím, že tohoto dne žádal krajský soud trestní v Brně o výslech jednoho z obviněných. Krajský soud v Kutné Hoře je na omylu, maje za to, že okresní soud ve Městě Žďáře předsevzal vyšetřovací úkon již 10. října 1930. Neboť v tom, že tento okresní soud na návrh státního zastupitelství v Jihlavě: »Žádám o přípravné vyhledávání, jež se zatím omezí na vyčkání výsledků dalšího četnického šetření«, stanovil 10. října 1930 jen lhůtu k vyčkání četnické zprávy, nelze spatřovati ještě vyšetřovací úkon, jaký má na mysli třetí odst. § 51 tr. ř. (Srov. Mayer, komentář k § 51 tr. ř., bod 21, 23, 24.) Jen skutečné předsevzetí vyšetřovacího úkonu (jako na př. vydání obsílky na obviněného, třebaš jen za přípravného vyhledávání — §§ 88, 89 tr. ř. —, nařízení předvedení podezřelého, nařízení místního ohledání a tomu podobné) jest předstížením podle třetího odstavce § 51 tr. ř. Nestačí, že se u řečeného okresního soudu vyskytl jen podnět ku předsevzetí vyšetřovacího úkonu, nebyl-li úkon ten skutečně předsevzat. Není proto rozhodné, co navrhlo státní zastupitelství, nýbrž rozhoduje jen, co podnikl soud. Mluvit zákon jen o předstížení soudu, nikoli o předstížení státního zastupitelství. Poněvadž činnost okresního soudu ve Městě Žďáře záležela jen ve vyznačení lhůty k vyčkání zprávy četnictva, aniž se tento soud věci samou obíral, t. j. aniž skutečně předsevzal některý z vyšetřovacích úkonů, jak je má zákon na mysli, bylo rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 4586.

Je-li stanovena pro vedlejší trest peněžité minimální sazba, musí býti při použití § 92 tr. zák. sestoupeno i pod nejnižší výměru na čin stanoveného minimálního trestu peněžitého.

(Rozh. ze 7. ledna 1933, Zm IV 499/32.)

Nejvyšší soud přezkoumal trestní věc proti J. L-ovi, obžalovanému pro přečin podle § 1 zák. čl. XXV:1883, a na základě veřejného líčení, konaného následkem opravného prostředku pro zachování právní jednotnosti, podaného generálním prokurátorem, vynesl tento rozsudek: Opravný prostředek pro zachování právní jednotnosti, podaný ve smyslu § 441 tr. ř. generálním prokurátorem, uznává se odůvodněným a vyslovuje se, že pravoplatným rozsudkem krajského soudu v Chustu ze dne 18. března 1932 čís. Tk III 425/31/18 byl porušen zákon v ustanovení a) § 1 zák. čl. XXV:1883 a § 92 tr. zák., b) § 8 odst. 3 věta 2. zák. č. 31/29 sb. z. a n. Důsledkem toho zrušuje se tento rozsudek ve výrocích, jimiž byl obžalovaný odsouzen k vedlejšímu trestu na penězích 1000 Kč a hlavní i vedlejší peněžité trest byl pro případ nedobytnosti zaměněn na vězení v trvání 80 a 20 dnů, a obžalovanému J. L. se ukládá vedlejší trest na penězích částkou jedno sto Kč a hlavní a vedlejší tresty na penězích v částce 4000 Kč a 100 Kč se zaměňují pro případ nedobytnosti na vězení v trvání čtyřiceti dnů a jednoho dne.

D ů v o d y:

Rozsudkem krajského soudu v Chustu ze dne 18. března 1932 čís. Tk III 425/31-18 byl J. L. uznán vinným přečinem podle § 1 zák. čl. XXV:1883 a odsouzen podle téhož místa zákonného s použitím § 92 tr. zák. k peněžité pokutě 4000 Kč jako k trestu hlavnímu a k peněžité pokutě 1000 Kč jako k trestu vedlejšímu. Oba tyto tresty byly pro případ nedobytnosti zaměněny na vězení v trvání 80 a 20 dnů. Rozsudek tento stal se pravoplatným.

Vyměření vedlejšího trestu na penězích částkou 1000 Kč byl porušen zákon v ustanovení § 1 zák. čl. XXV:1883 a § 92 tr. zák. V § 1 zák. čl. XXV:1883 byl vedlejší trest na penězích určen sumou od 200 do 2000 Kč. Poněvadž čin trestný byl spáchán před platností zák. č. 31/29 Sb. z. a n., nepřicházejí jeho předpisy obsažené v § 6 v úvahu. Podle stálé praxe nejvyššího soudu, založené na tom, že zákon nečiní rozdíl mezi hlavním a vedlejším trestem, musí býti v případech, kde pro vedlejší trest na penězích je stanovena minimální sazba, při použití § 92 tr. zák. sestoupeno pod nejnižší výměru této minimální sazby. Vedlejší trest na penězích bylo tudíž vyměřiti částkou nižší 200 Kč. Vyměření náhradního trestu na svobodě za nedobytné tresty peněžité v částkách 4000 Kč a 1000 Kč vězení v trvání 80 a 20 dnů byl porušen zákon v ustanovení § 8 odst. 3 věta 2. zák. č. 31/29 sb. z. a n. Zákon tento nabyl sice platnosti teprve po spáchání trestného činu, bylo ho však jako v této části příznivějšího pro obžalovaného ve smyslu § 2 tr. zák. použiti. V citovaném místě zákonném jest stanoveno, že doba náhradního trestu nesmí při odsouzení za přečin nikdy převyšovati šest týdnů. Vyměření shora uvedených trestů náhradních stalo se tedy porušením citovaného zákonného předpisu. Poněvadž oběma protizákonnými výroky byl obžalovaný co do trestu vedlejšího a náhradního poškozen, byl proto uplatněn opravný prostředek podle § 441 tr. ř. uznán základním a bylo rozhodnuto, jak uvedeno ve výrokové části rozsudku.

Čís. 4587.

Ustanovení § 77 tr. zák. nelze použít, spáchal-li obžalovaný trestný čin z rozkazu a návodu svých nastávajících představených.

Skutková podstata přečinu podplácení podle § 470 tr. zák. není dána, byl-li veřejnému úředníku slíben neb poskytnut dar po skončení jeho úřední činnosti v určité věci.

(Rozh. z 12. ledna 1933, Zm IV 21/32.)

Město M. pronajalo svoji elektrárnu U-ské elektrárenské společnosti; při pořizování inventáře a při odevzdání podniku nájemci dopustili se někteří zaměstnanci (úředníci) obou smluvních stran trestných machinací ke škodě města M., za něž byli obžalováni a někteří nižšími soudy odsouzeni pro zločiny podvodu, účastenství na podvodu a pro přečin podplácení.

Nejvyšší soud, pojednav o zmatečných stížnostech veřejného žalobce a odsouzených obžalovaných, z části zmateční stížnost obžalovaného A. K. zamítl, z části jí vyhověl a uvedl

v důvodech:

Pokud v odůvodnění k uplatňovanému zmatku podle § 385 č. 1 a) tr. ř. stěžovatel namítá, že se činu dopustil pod nátlakem, a míní snad takto věcným poukazem uplatnění důvod zmatečnosti podle § 385 č. 1 c) tr. ř., totiž, že soud nepřihlížel k okolnosti vylučující trestnost ve smyslu § 77 tr. zák., jest zmateční stížnost v této části bezpodstatná. Stěžovatel ani sám nikdy netvrdil ve svém zodpovídání, že čin spáchal pod takovým nátlakem, činěným buď u-skou elektrárenskou společností, nebo zástupci města M., že by byl pro případ neuposlechnutí daných mu rozkazů přímo ohrožován buď život neb tělesná bezpečnost jeho samého aneb jeho příslušníků; taková okolnost také ze skutkového zjištění rozsudku odvolacího soudu nevychází. Zjištění učiněné odvolacím soudem, že obžalovaný jednal z rozkazu a návodu ředitelů U-ské elektrárenské společnosti V. M. a A. S., tedy svých nastávajících nadřízených, k odůvodnění použití § 77 tr. zák. nestačí. V té části byla zmateční stížnost jako bezdůvodná podle 1. odst. § 36 por. nov. zamítnuta.

S hlediska uplatňovaného zmatku podle § 385 č. 1 a) tr. ř. ohledně přečinu podplácení podle § 470 tr. zák. namítá stěžovatel mimo jiné, že v zjištěném jeho jednání není skutková podstata tohoto trestného činu, poněvadž nijak nebylo prokázáno, že dr. P-ovi peněžitou odměnu předem slíbil za to, aby porušil svoji úřední povinnost, aneb že ho vůbec k porušení povinnosti úřední sváděl. Zmateční stížnost v této části jest důvodná. Přečinu podplácení podle § 470 tr. zák. se dopustí, kdo veřejnému úředníku dá dar nebo odměnu, anebo kdo mu ji slíbí proto, aby porušil svoji povinnost. Obžalovaný, jak odvolací soud zjistil, odevzdal manželce dr. P-e 10.000 Kč 14 dní před vánočními svátky roku 1922, tedy v měsíci prosinci onoho roku. Tento dar byl podle zjištění odvolacího soudu odevzdán »za příznivé vyřízení pronájmu elektrárny«. Úřední

činnost dr. P-e, jakožto člena poradního sboru vládního komisaře města M., ve věci pronájmu elektrárny byla v té době již skončena, neboť, jak zjištěno, smlouva o pronájmu elektrárny byla vládním komisařem města M. již dne 12. července 1922 podepsána a po schválení nadřízeným županským úřadem byla elektrárna již v měsíci říjnu 1922 U-ské elektrárenské společnosti jako nájemci předána. Že obžalovaný, aneb někdo jiný dr. P-ovi před uzavřením zmíněné nájemní smlouvy slíbil odměnu za to, aby se jako člen poradního sboru přičinil, by nájemní smlouva s U-skou elektrárenskou společností byla uzavřena, ze zjištěného skutkového stavu nijak nevychází a tato okolnost nebyla ani obžalobou tvrzena, také se strany obžaloby žádné důkazy v tom směru nebyly nabídnuty. Nejvyšší soud zrušil proto napadený rozsudek v této části jako zmatečný podle § 385 č. 1 a) tr. ř. a obžalovaného v tomto směru podle § 326 č. 1 tr. ř. obžaloby zprostil.

Čís. 4588.

Nátlak úředníka na strany, aby učinily něco proti své vůli, nelze považovati všeobecně za jednání dovolené, nýbrž jest při nejmenším přečinem disciplinárním, nebylo-li prokázáno, že nevybočil z mezí výkonu úřední moci.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1933, Zm IV 116/32.)

Obžalovaný L. R. obvinil v podání, zaslaném zemskému úřadu v B., okresního náčelníka v L., že delší dobu nevyřizoval jeho žádost o hostinskou koncesi, že při odchodu na dovolenou zakázal podřízeným úředníkům její vyřízení a že po návratu okresního náčelníka z dovolené obžalovaný musel ho opětovně prositi o vyřízení žádosti, dále, že okresní náčelník vykonával na obžalovaného nátlak, takže obžalovaný proti své vůli žádost o koncesi odvolal; v podání obžalovaný žádal, aby bylo proti okresnímu náčelníku nařizeno úřední vyšetřování; postup obviněného úředníka nazval svévolným.

Oba soudy nižších stolic obžalovaného zprostily podle § 326 č. 4 tr. ř. z obžaloby pro přečin křivého obvinění podle §§ 227, 229 tr. zák., dospěvše k přesvědčení, že jde o skutkovou podstatu přečinu urážky na cti podle §§ 2, 3 odst. II č. 2 zák. čl. XLI:1914, dotýkající se veřejného úředníka a vztahující se na výkon jeho povolání, kterou lze stíhati jen na zmocnění, jež však v tomto případě nebylo ani vyžádáno ani uděleno.

Nejvyšší soud na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti veřejného žalobce podle 1. odstavce § 35 por. nov. z povinnosti úřední zrušil rozsudky obou soudů nižších stolic a uložil krajskému soudu v L., aby ve věci znovu jednal a rozhodl; zmateční stížnost byla poukázána na toto rozhodnutí.

Z důvodů:

Zmateční stížností podanou z důvodů zmatečnosti podle § 385 č. 1 b), c) tr. ř. vytýká veřejný žalobce, že odvolací soud, porušiv předpisy materiálního práva, zprostil obžalovaného z obžaloby podle § 326

č. 4 tr. ř. pro nedostatek potřebného zmocnění ve smyslu ustanovení § 9 č. 6 zák. čl. XLI:1914, považuje mylně čin obžalovaného, tvořící předmět obžaloby, za přečin urážky na cti podle §§ 2, 3/II č. 2 zák. čl. XLI:1914, ačkoliv čin naplňuje skutkovou podstatu přečinu podle §§ 227, 229 tr. zák.

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění. Odvolací soud neshledal v jednání obžalovaného skutkovou podstatu přečinu křivého obvinění podle §§ 227, 229 tr. zák. z důvodů, že podle znění inkriminovaného výroku obžalovaný neobviňoval okresního náčelníka ze spáchání trestného činu, poněvadž okresní náčelník byl oprávněn zakázati, aby žádost obžalovaného nebyla vyřízena, pokud by se nevrátil z dovolené, a že též tvrzené naléhání okresního náčelníka na obžalovaného, aby žádost o udělení hostinské licence odvolal, není trestným činem, poněvadž naléhání to mělo jistě svůj právní základ, resp. náležitý důvod. Dále uvádí odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku, že ani zemský úřad neshledal důvodů, aby bylo proti okresnímu náčelníku na základě stížnosti obžalovaného zavedeno vyšetřování. Odvolací soud z těchto důvodů neshledal v jednání obžalovaného ani skutkovou podstatu přečinu podle § 20 zák. čl. XLI:1914 s tím dalším odůvodněním, že i tento trestný čin vyžaduje, aby se obvinění vztahovalo na takový čin, jenž je trestný buď podle trestních zákonů anebo stíhatelný disciplinárně. Názor odvolacího soudu je mylný. Obžalovaný ve své stížnosti podané na okresního náčelníka netvrdil toliko, že okresní náčelník při odchodu na dovolenou zakázal, aby jeho žádost nebyla vyřízena, nýbrž, že spisy zůstaly na okresním úřadě ležeti, poněvadž okresní náčelník nařídil, aby žádost vyřizována nebyla, a že po návratu okresního náčelníka z dovolené opětovně musil prositi o postoupení žádosti zemskému úřadu. Tato stížnost obsahuje tedy přímé obviňování okresního náčelníka, že úmyslně zdržoval vyřízení žádosti, čemuž nasvědčují zejména slova, že »opětovně musel prositi o postoupení žádosti krajskému úřadu«, — tedy obviňování poškozence z takového jednání, které jest disciplinárně stíhatelné. Též v dalším bodu stížnosti obžalovaného jest při nejmenším spatřovati obviňování poškozence z disciplinárního přečinu, neboť obžalovaný si stěžuje, že okresní náčelník činil naň i na jeho bratra nátlak, uváděje výslovně, že bratr obžalovaného na nátlak okresního náčelníka přenesl licenci do domu obžalovaného, a že obžalovaný odvolal svoji žádost o udělení licence proti své vůli pod nátlakem poškozence. Nátlak úředníka na strany, aby učinily něco proti své vůli, nemůže býti všeobecně považován za jednání dovolené, nýbrž jest při nejmenším disciplinárním přečinem, když nebylo prokázáno, že nátlak nevybočil z mezí výkonu úřední moci. Obžalovaný neuvedl ve své stížnosti, v čem nátlak okresním náčelníkem naň činěný spočíval, avšak z toho, že obžalovaný přímo ve stížnosti žádal, aby proti obviněnému okresnímu náčelníkovi bylo zavedeno vyšetřování, je zřejmé, že obžalovaný obviňoval poškozence z takového jednání, které sám považoval za nedovolené. Poněvadž také výsledky trestního řízení nebylo nijak objasněno, v čem onen tvrzený nátlak spočíval, nemá náhled odvolacího soudu, že toto naléhání okresního náčelníka mělo jistě svůj právní základ neb náležitý důvod, žádného skutkového podkladu. Správnost náhledu odvolacího soudu nemůže

odůvodniti ani poukaz na okolnost, že zemský úřad neshledal důvodů k zavedení vyšetřování proti obviněnému okresnímu náčelníkovi, když nebylo soudy ani zjišťováno, z jakého důvodu se ono opatření zemského úřadu stalo. Nejvyšší soud nemohl však ve věci sám meritorně rozhodnouti, neboť nižší soudy neučinily skutková zjištění, na jejich základě by bylo lze posouditi, zda čin obžalovaného tvoří skutkovou podstatu trestného činu a pod které ustanovení zákona jest jeho čin zařaditi. Jmenovitě neučinily zjištění, z kterých by bylo možno posouditi, zda obviňování bylo objektivně křivé a zda bylo učiněno vědomě křivé (§§ 227, 229 tr. zák.), či zda obžalovaného stíhá toliko nedbalost a v jaké míře (§ 20 zák. čl. XL/1914). Poněvadž nejvyšší soud sám potřebná zjištění vzhledem k ustanovení 3. odstavce § 33 por. nov. učiniti nemůže, bylo postupovati ve smyslu 1. odstavce § 35 por. nov. a učiniti opatření uvedené ve výrokové části tohoto usnesení, na něž bylo zmateční stížnost poukázati.

Čís. 4589.

Zástupcom súkromného žalobcu v pokračovaní pred sborovým súdom pri všetkých procesných úkonoch — aj pri ohlásení odvolania — ak nie o prípad zastupovania zákonným zástupcom v smysle § 47 odst. I. tr. p., môže byť len advokát.

Preskúmal-li odvolací súd meritorne odvolanie, ohlásené pred sborovým súdom v mene súkromného žalobcu osobou, ktorá nie je advokátom, prekročil medze svojej pôsobnosti a zavinił zmätok podľa § 384 č. 4 tr. p.

(Rozh. zo 17. januára 1933, Zm IV 470/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti V. T., obžalovanému zo zločinu křivého obvinenia podľa § 227 I. a II. odst. tr. zák., na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti náhradnej súkromnej žalobkyne Z. B. z úradnej povinnosti na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 384 č. 4 tr. por. zrušil rozsudok odvolacieho súdu spolu s pokračovaním, ktoré nasledovalo po späťvzati odvolania verejného žalobcu, a vrátil vec vrchnému súdu v K., aby znovu rozhodnul o odvolaní, ktoré podal O. B. ako zástupca poškozenej Z. B.; zmätočnú sťažnosť poukázal na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Preskúmajúc rozsudok odvolacieho súdu na základe zmätočnej sťažnosti poškozenej Z. B. ako náhradnej súkromnej žalobkyne spoznal najvyšší súd, že rozsudok tento a čiastočne aj pokračovanie odvolacieho súdu trpí zmätočnosťou podľa § 384 č. 4 tr. por., ktorej je treba vždy dbať z úradnej povinnosti (posl. odst. cit. §). Proti oslobodzujúcemu rozsudku prvej stolice ohlásil odvolanie verejný žalobca; na jeho základe odvolací súd správne pokračoval až do tej doby, kedy namiesto vrchného prokurátora pri odvolacom hlavnom pojednávaní vzal toto odvo-

lanie zpět. Další pokračování previedol odvolací súd na základe odvolania, ktoré po vyhlásení rozsudku prvej stolice ohlásil O. B., ktorý bol prítomný pri hlavnom pojednávaní ako plnomocenstvom vykázaný zástupca neprítomnej poškodenej Z. B. Odvolací súd o tomto odvolaní jednal vo veci samej a vyniesol tiež rozsudok vybavujúci vec meritorne, ačkoľvek nebolo tu odvolania oprávnenej osoby, ktoré by mohlo byť predmetom meritorného preskúmania a rozhodnutia odvolacieho súdu.

Podľa plnomocenstva, ktorým sa pri hlavnom pojednávaní v prvej stolici vykázal O. B. ako zástupca neprítomnej poškodenej Z. B., nie je on advokátom; pretože nešlo o prípad zastupovania zákonným zástupcom v smysle I. odst. § 47 tr. por. a pretože podľa § 47 II. tr. por. môže sa súkromný žalobca dať zastupovať pri takom úkone, o jaký išlo v tomto prípade, v pokračovaní pred sborovým súdom iba advokátom, nebola poškodená Z. B. pri prehlásení O. B., že pre ten prípad, keď štátny zástupca neohlási odvolanie, ohlasuje odvolanie ona, zastúpená spôsobom v zákone predpísaným; nemôže sa preto toto prehlásenie O. B. považovať za prevzatie zastupovania obžaloby oprávnenu náhradnou súkromnou žalobkyňou Z. B. Pretože táto ani iným zákonu zodpovedajúcim spôsobom neprevzala zastupovanie obžaloby, nebolo tu po zpätvzatí odvolania verejného žalobcu takého odvolania, ktoré by odvolací súd v medziach svojho oprávnenia podľa posl. prípadu § 422 II. odst. a § 423 tr. por. mohol vo veci samej preskúmať a o ňom vecne rozhodnúť. O odvolaní podanom neoprávnenou osobou O. B. mal odvolací súd rozhodnúť v smysle I. a II. odst. § 422 tr. por. hľadiac k ustanoveniu §§ 400 č. 3, 401 al. 3 tr. por. Meritorným preskúmaním odvolania, podaného neoprávnenou osobou, prekročil odvolací súd medze svojej pôsobnosti, určené hore cit. predpismi a zaviniť tak zmätok podľa § 384 č. 4 tr. por., na základe ktorého bolo jeho vadné pokračovanie počínajúc od zpätvzatia odvolania verejného žalobcu aj s vadným rozsudkom zrušené a odvolaciemu súdu nariadené, aby znovu po zákone rozhodol o odvolaní, ktoré podal O. B. Zmätočná sťažnosť náhradnej súkromnej žalobkyne stala sa týmto rozhodnutím bezpredmetnou.

Čís. 4590.

I technickou stránkou podniku poverený verejný společník protokolovanej firmy odpovídá za nenáležitě vedení knih po rozumu § 486 a) tr. zák., ví-li, že funkcí tou poverený společník povinnosti v tom směru nedostál; nestačí, že působil na tohoto společníka, by dal knihy do pořádku, nestaral-li se o provedení tohoto opatření.

»Nepořádně« po rozumu § 486 a) tr. zák. jsou vedeny knihy, které neumožňují přehled stavu majetku (aktiv a pasiv) ani dlužníkovi ani třetí osobě s potřebným vzděláním; vyhovuje takové vedení knih, že i třetí osoba účetnictví znala může z nich — třebaže s průtahem — sestavit přehled o stavu jmění; nestačí, zjedná-li si obchodník teprve dodatečně předepsaný stav knih z dokladů a zápisků jen jemu srozumitelných.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1933, Zm I 483/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 4. května 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přechodem nedostatečného vedení knih dlužníkem podle § 486 a) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Věcné námitky zmáteční stížnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., v nichž se snaží dovodití jednak, že knihy byly vedeny řádně, jednak že za případně nepořádné vedení zodpovídá jen společník K., nikoliv stěžovatel, jsou neodůvodněny. Podle § 486 a) tr. zák. jest trestný dlužník více věřitelů, který proti zákonnému závazku obchodní knihy vésti opomene, nebo je vede tak nepořádně, že neposkytují přehled o stavu jmění. »Nepořádně« ve smyslu § 486 a) tr. zák. jsou vedeny knihy, které neumožňují přehled stavu majetku — aktiv a pasiv — ani dlužníkovi samotnému ani osobě třetí, mající potřebné vzdělání; vyhovuje takové vedení knih, že i třetí osoba účetnictví znala může z nich — z knih — byť i s průtahem sestavit přehled o stavu jmění; nestačí však, zjedná-li si obchodník teprve dodatečně předepsaný stav knih z dokladů a zápisků jen jemu srozumitelných. Dovojuje-li zmáteční stížnost, poukazujič na výpověď svědka R-e, že by se byl majetkový stav firmy dal zjistití »za pomoci obžalovaného« a »pokladničních dokladů i za dobu pozdější« — (ve skutečnosti udal svědek R., že by se byl snad dal zjistití tento stav, poněvadž byly v pokladně nějaké doklady, že byly nějaké zanášky, že ale neví, byly-li tam všechny doklady) —, a dále, že se ve vyrovnávacím řízení dal zjistití majetkový stav firmy — (zmáteční stížnost sama netvrdí, že z knih firmy) — a usuzuje-li z toho, že knihy firmy byly řádně vedeny, přehlíží, že ani z těchto okolností tento závěr nevyplývá, vychází-li se z pojmu řádného vedení knih výše vyloženého, takže případná výtka neúplnosti se netýká okolností rozhodných. Pokud zmáteční stížnost provádí hmotněprávní zmatek, přehlíží, že musí jej doličiti na základě skutkových předpokladů rozsudku, nikoliv na základě spisového materiálu, libovolně hodnoceného, jak právě činí, tvrdíc, že knihy byly řádně vedeny; neprovádí tedy tento uplatňovaný zmatek v tomto směru po zákonu a tudíž vůbec.

Pokud pak jde o povinnost vésti knihy, ukládá zákon tuto povinnost mimo jiné kupcům plného práva a obchodním společnostem (čl. 4, 5, 28 obch. zák. a §§ 7 a 9 uvoz. zák. k obch. zák. v doslovu zák. čís. 124/1898). O stěžovateli zjišťuje rozsudek, že byl se spolužalovaným K-ým veřejným společníkem protokolované firmy K. a P.; jest tedy v podstatě správný názor napadeného rozsudku, že i jeho stihala zákonná povinnost vésti řádně obchodní knihy. Třebaže pak byl v tomto případě vedením obchodních knih poveren K., kdežto obžalovaný obstarával technickou stránku podniku, nezabavilo toto interní rozdělení funkcí mezi veřejnými společníky stěžovatele odpovědnosti za nenáležitě vedení knih, jakmile společník funkcí tou poverený nedostál zákonné povinnosti a jakmile se o tom dověděl druhý společník — stěžovatel. Stížnost ovšem tvrdí, že obžalovaný »nařídil potřebné k docílení nápravy, jakmile zjistil

nesprávné vedení knih«, a dále, že »nařídil vše, co bylo v jeho silách, jakmile zvěděl o nepořádkách v knihách« — leč tato tvrzení nejsou vzata z obsahu rozsudku, který nic takového nezjistil a neměl ani příčiny ba nemohl ani zjišťovati, poněvadž se obžalovaný tak nehájil. Při hlavním přelíčení tvrdil obžalovaný jen, že »shledal teprve v říjnu, že knihy byly v nepořádku, a že působil na K-ého, by knihy dal do pořádku, což K. slíbil.« Avšak tímto akademickým opatřením, o jehož provedení se dále nestaral, nevyhověl obžalovaný zákonem mu uložené povinnosti, pokud jde o řádné vedení knih, a jest právě v této jeho netečnosti spatřovati nedbalost, § 486 a) tr. zák. předpokládanou, za kterouž ho právem proto činí rozsudek trestně zodpovědným.

Čís. 4591.

Neplatným po zákonu (§ 344 čís. 3 tr. ř.) jest vyšetřovací nebo vyhledávací úkon, byl-li předsevzat proti zákonnému zákazu, nebylo-li při jeho provádění šetřeno zákonného zákazu, nebo nebyl-li před jeho předsevzetím nebo po jeho předsevzetí zjednan předpoklad zákonem stanovený a stanoví-li zákon na nešetření zákazu nebo nezjednaní předpokladu následek neplatnosti úkonu.

Předpoklady zmatků čís. 4 a čís. 5 § 344 tr. ř.

Nesplnění příkazu § 126 tr. ř. v doslovu zák. čís. 107/1927 není zmatkem čís. 4, aniž lze je uplatňovati jako zmatek čís. 5 § 344 tr. ř., nevytkl-li stěžovatel vadu posudku před skončením průvodního řízení a nečinil-li návrh, by znalci bylo uloženo podati vysvětlení (by byl vyžádán posudek jiných znalců).

Hlavní přelíčení jest — najmě v případech porotních — odročiti pro nedostavení se svědka neznámého pobytu jen, lze-li důvodně očekávati, že další pátrání po svědku nezůstane bez úspěchu, any zbývají ještě pro pátrání po něm prostředky a cesty dosud opomenuté, avšak podle zvláštních okolností případu způsobilé k objevení svědkovy stopy.

Nejde o porušení zásady přímosti (ústnosti) a o zmatek čís. 5 § 344 tr. ř., usnesl-li se soud proti opačnému návrhu obhájce (bez jeho souhlasu), by byla čtena výpověď k hlavnímu přelíčení se nedostavivšího svědka z přípravného řízení, an pobyt svědkův nemohl býti vypátrán.

Nakolik nejde o porušení předpisů §§ 319, 320 tr. ř. a o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nedal-li porotní soud k hlavním otázkám na zločiny žhářství a vydírání dodatkové otázky na úplné opilství, a pro případ jejich kladného zodpovězení další eventuální otázky na přestupek opilství podle § 523 tr. zák.

Zákonné doličování zmatků čís. 10 b), 11, § 344 tr. ř.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1933, Zm I 856/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního jako soudu porotního v Praze ze dne 23. září 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem žhářství podle §§ 166, 167 b, c, tr. zák. a zločinem veřejného násilí vydíráním podle § 98 a) tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje číselně důvody zmatečnosti čís. 3, 4, 5, 6, 10 b), 11, § 344 tr. ř.; některé z těchto důvodů nejsou — i když se ponechává stranou, že při nepřipustnosti novot ve zrušovacím řízení nemůže sloužiti k opodstatnění žádného z číselně uplatňovaných důvodů zmatečnosti poukaz na obsah dopisu, který obdržel obhájce od matky stěžovatele po jeho odsouzení — vůbec, některé nejsou po zákonu provedeny a v příčině ostatních řádně provedených je stížnost neodůvodněna. Neplatným po zákonu jest ve smyslu § 344 čís. 3 tr. ř. vyšetřovací nebo vyhledávací úkon, byl-li předsevzat proti zákonnému zákazu (viz na příkl. § 151 a § 170 tr. ř.), nebylo-li při jeho provádění šetřeno zákonného zákazu (viz na příkl. § 71, § 120 tr. ř.), anebo nebyl-li před jeho předsevzetím (viz na příkl. poslední větu § 152 tr. ř.), nebo po jeho předsevzetí (viz na příkl. poslední větu § 88 tr. ř.) zjednan předpoklad zákonem stanovený a stanoví-li zákon na nešetření zákazu nebo nezjednaní předpokladu následek neplatnosti úkonu. Taková neplatnost svědecké výpovědi Ludvíka P-e není stížností ani tvrzena, nýbrž stížnost vytýká této výpovědi, proti jejímuž čtení se obhájce bez úspěchu ohradil, jen jinaké vady (nejasnost, rozpor s jinými svědectvími a neurčitost), jež nejsou zákonem stanovenými příčinami neplatnosti, takže je stížnost na zcestí, odvozuje-li z těchto vad neplatnost výpovědi a ze skutečnosti, že byla výpověď přes odpor obhájcův při hlavním přelíčení čtena, zmatečnost rozsudku podle čís. 3 § 344 tr. ř. Právě tak je stížnost na zcestí, pokud vytýká porušení předpisů §§ 319, 320 tr. ř. jako zmatek i s hlediska § 344 čís. 4 tr. ř., ač toto ustanovení předpokládá porušení nebo nešetření některého z předpisů tam vypočtených a ač předpisy §§ 319 a 320 tr. ř. tam uvedeny nejsou. Konečně je stížnost na zcestí i, když opírá výtku, že byly porušeny předpisy § 319 a § 320 tr. ř., i byť jen podpůrně poukazem na zmateční důvod čís. 5 § 281 tr. ř., který se vztahuje jen k ustanovením zákona, jejichž šetření není zvláště zabezpečeno jiným důvodem zmatečnosti. Uplatňování pak hmotněprávních důvodů zmatečnosti, jakými jsou i důvody čís. 10 b) a čís. 11 směřuje k tomu, by zrušovací soud zkoumal a vyslovil, zda se porotní soudní sbor řídil správným, či nesprávným výkladem zákona při určení právního významu skutečnosti, jež jest pokládati za prokázány a učiniti podkladem výroků o vině, kvalifikaci trestného činu a trestu. Tomuto úkolu může zrušovací soud, jemuž jest činnost skutkově-zjišťovací naprosto cizí, dostáti jen, když a pokud jsou dotčené skutečnosti zjištěny soudem prvě stolice, tedy v řízení porotním porotci, již jsou — pokud nejde o výjimky § 317 tr. ř., které v souzené trestní věci nepřicházejí v úvahu — zákonem (viz § 326 tr. ř.) pověřeny úkolem, zjistiti skutečnosti, jichž zjištění je třeba k odpovědím na otázky porotcům dané, a vysloviti se kladnou anebo zápornou odpovědí na tu kterou otázku, zda pokládají skutkové okolnosti v ní uvedené nebo skutečnosti v ní neuvedené, ale nutné k opodstatnění zákonných znaků v otázce uvedených za prokázány či nic. Jen pokud jsou skutečnosti výslovně uvedeny v otázce, k níž porotci přisvědčili, jest dána možnost úvah o souladu zákona s prokazanými skutečnostmi čili přezkoumání rozsudku po stránce hmotněprávní.

V souzené trestní věci nebyl stav bezvědomí, jaký jest předpokládán zákonným znakem úplné opilosti, ba nebyl ani tento znak předmětem otázky a výroků porotců. Není tu podkladu pro právní úvahy navazující na ustanovení § 2 písm. c) tr. zák., a stížnost nedolčuje právní mylnost rozsudku čili zmatky § 344 čis. 10 b), čis. 11 tr. ř., nýbrž hledí skutkový stav, který nebyl porotci zjištěn, nebyl rozsudkem hodnotěn a nemůže býti zrušovacím soudem předpokládán, přivésti k platnosti mimo dosah uvedených důvodů zmatečnosti, dokazuje-li přímo z výsledků hlavního přelíčení, že stěžovatel spáchal prý zločiny, které mu dává rozsudek za vinu, ve stavu úplné opilosti, takže mu prý mohou býti přičítány jen za přestupky. Zbývají tudíž pro věcný rozbor vývodů a výtek stížnosti jen hlediska § 344 čis. 5 a § 344 čis. 6 tr. ř.

A tu vytýká stížnost předem, že byla porušena zásada přimosti nebo třeba i ústního trestního řízení tím, že se porotní soudní sbor proti opačnému názoru obhájce, přesněji, bez jeho souhlasu usnesl na tom, by byla čtena výpověď vydaná nedostavivším se ku hlavnímu přelíčení svědkem Ludvíkem P-em v řízení přípravném a že pak byl skutečně čten dotčený zápis. Avšak sama stížnost uznává, že zákon stanoví výjimky z uvedené zásady, najmě jest při hlavním přelíčení čtení protokolu o dřívějším výslechu svědka podle § 252 první odstavce č. 1 tr. ř. — platného i v řízení porotním (§ 311 tr. ř.) — přípustno, neví-li se, kde se svědek zdržuje. Tento předpoklad byl v souzené trestní věci splněn četnickou zprávou, že pobyt svědka P-e nemohl býti přes všechno úsilí vypátrán, že P. bydlel na F. v P. jen přechodně a že P. jest nestálého pobytu. Lze zásadně souhlasiti s dalším názorem stížnosti, že jest při rozhodování o tom, má-li se použiti citovaného ustanovení § 252 tr. ř., přihlížeti i ku větší nebo menší závažnosti výpovědi dotčeného svědka, takže bude, najmě jde-li o svědectví pro obhajobu důležité; po případě i odročením hlavního přelíčení zjednatí čas k dalšímu, důkladnějšímu pátrání po pobytu dotčeného svědka. Než netřeba uvésti na pravou míru úsudek stížnosti, že jde ve výpovědi svědka P-e o nejdůležitější ze složek průvodní látky, jimiž byl stěžovatel usvědčen ze zapálení stodoly K-ovy, o hlavní důkaz dotčeného skutku, dokázati neúplnost předpokladů tohoto úsudku a zvláště zdůrazniti, že sama stížnost vytýká výpovědi P-ově různé vady, jejichž neodstranění opětným, ústním a přímým slyšením P-e bylo spíše v zájmu než v neprospěch obhajoby. Neboť zásadu ústnosti (přimosti) průvodního řízení jest i v případech dotčeného rázu uvésti v soulad se zásadou kontinuity hlavního přelíčení zabezpečenou předpisy §§ 273—276 tr. ř.; bude tudíž — najmě v případech porotních vzhledem na první větu § 298 tr. ř. — z důvodu nedostavení se svědka, jehož pobyt jest neznámý, odročiti hlavní přelíčení jen, lze-li důvodně očekávati, že další pátrání po svědku nezůstane bez úspěchu, any zbývají ještě pro pátrání po něm prostředky a cesty dosud opomenuté, avšak dle zvláštních okolností případu způsobilé k objevení svědkovy stopy. Takové prostředky a cesty nebyly obhájcem v projevu nesouhlasu se čtením výpovědi naznačeny a nebyly ani jinak zjevný. Proto nepochybil porotní soudní sbor, uvaroval-li se zřejmě bezúspěšného a zbytečného odročení hlavního přelíčení, nahraňuje v základě zmocňujícího jej k tomu ustanovení trestního řádu přímý výslech nevypátráného

svědka P-e čtením zápisu o dřívější jeho výpovědi, a nelze v této důvodně a zákonem kryté odchylce od zásady přimosti (ústnosti) spatřovati porušení jí a zmatek čis. 5 § 344 tr. ř. Není ani třeba hájiti posudek, správněji nález a posudek soudních znalců-lékařů proti výtkám neúplnosti, nejasnosti a vnitřního rozporu, jimiž jest (jsou) prý podle vývodů stížnosti stížen (stíženy), a vyvrátiti pochybnosti stížnosti o správnosti toho kterého úsudku znalci projeveného. Arciř nařizuje ustanovení § 126 tr. ř. v doslovu čl. I. čis. 3 zákona čis. 107 Sb. z. a n. 1927 soudu, by uložil při takových vadách posudku — srovnej k tomu ohledně nálezu § 125 tr. ř. — znalcům, by podali vysvětlení, a, kdyby to nevedlo k výsledku, opatřil posudek jiných znalců. Avšak sama stížnost uznává, že na nesplnění tohoto příkazu není trestním řádem stanoven důsledek zmatečnosti, a právem nedovolává se pro výtku nešetření tohoto předpisu zmatečného důvodu čis. 4 § 344 tr. ř. Důvodu čis. 5 pak nelze se s úspěchem dovolávati, an si stěžovatel (obhájce) nezjednal předpoklad, jímž jest možnost výtky, že citovaného předpisu nebylo porotním soudním sborem šetřeno, podle čis. 5 § 344 tr. ř. podmíněna, totiž nevytkl vady nyní vytykané hned při hlavním přelíčení, přesněji před skončením průvodního řízení s návrhem, by soud učinil, co mu při vadnosti posudku (nálezu) ukládá ustanovení § 126 (125) tr. ř.

Jako zmatek čis. 6 § 344 tr. ř. vytýká stížnost, že byly porušeny předpisy §§ 319 a 320 tr. ř. tím, že soud nepřipojil k první a druhé hlavní otázce také dodatkové otázky, zda byl dotčený skutek spáchán v úplném opilství, a — jak jest doplniti vývody stížnosti — pro případ kladné odpovědi na tu kterou z uvedených otázek dodatkových další otázky eventuální, jimiž by byl čin v té které hlavní otázce označený přiveden pod hledisko přestupku opilství podle § 523 (236) tr. zák. Ani tato výtky neobstojí. Stížnost jest ovšem v právu, pokud uplatňuje, že není třeba, by stav, který vylučuje trestnost skutku nebo třeba vylučuje jeho potrestání jako zločinu a podmiňuje mírnější jeho potrestání jako přečinu (přestupku), byl tvrzen právě obžalovaným. Stav dotčeného rázu jest po rozumu §§ 319 a 320 tr. ř. tvrzen i tehdy, byl-li napovězen jiným výsledkem hlavního přelíčení. Není ani třeba, by byl stav tvrzen právě slovem, jímž označuje nebo slovy, jimiž vymezuje dotčený stav sám zákon, pročež nezáleželo by na tom, že stěžovatel označoval stav, ve kterém byl v době zapálení stodol následkem požití lihových nápojů, důsledně jako napilost, ač si jest a byl patrně vědom rozdílu mezi (úplnou) opilostí a (pouhou) napilostí, an jednak neodpověděl na otázku obžalobcovu, zda byl opilý, jednak uvedl, že při dřívějších činech, pro které byl trestán, byl opilý. Avšak nestačí poukaz na pouhou možnost dotčeného stavu, jež dává jen soudnímu sboru právo, by dal příslušnou otázku (příslušné otázky), aniž jest nevykonání tohoto práva porušením předpisů §§ 319, 320 tr. ř., které jsou naopak — upravující povinností soudu dáti dodatkové a eventuální otázky — porušeny výlučně tehdy, bylo-li výpovědi obžalovaného nebo jinou složkou průvodní látky alespoň poukázáno k tomu, že stav dotčeného rázu v době páchaní trestného činu skutečně tu byl, nikoliv snad jen tu mohl býti. Výtky, že soudní sbor neprávem nedal porotcům ony otázky, porušil tím předpisy §§ 319 a 320 tr. ř. a způsobil zmatek čis. 6 § 344 tr. ř., byla by tudíž důvodna,

kdyby bylo výsledky hlavního přeličení výslovně tvrzeno neb alespoň poukázáno k tomu, že stěžovatel byl v dobách, kdy páchal zločiny mu za vinu dané, úplně opilý a ve stavu bezvědomí předpokládaném ustanovením § 2 c) tr. zák., že bylo v dotčených dobách účinky nemírně požitých lihovin zrušeno neb alespoň zkaleno vědomí stěžovatele o skutkových okolnostech, za kterých jednal, a o protiprávních následcích, které nastanou z jeho jednání (viz rozhodnutí č. 4176 sb. n. s. a jiné). Že nebyl takový stav bezvědomí výslovně tvrzen ani obžalovaným, ani žádným svědkem anebo znalcem, uznává i stížnost, uplatňujíc — pokud jde o dodatkovou otázku k první hlavní otázce znějící na trojí zločin žhářství — jen, že vyšla (při hlavním přeličení) na jevo celá řada okolností, jež prý nasvědčují tomu, že se stěžovatel nacházel v rozhodné době (v době zapálení stodol K-ovy, S-ého a K-ové) ve stavu úplné opilosti. Než z okolností stížností pak uvedených nemá žádná význam stížností pro ni vymáhaný. Výstižným náznakem úplné opilosti a pádu uplatněným poukazem na tento stav bezvědomí byl by ovšem pozdější nedostatek vzpomínek na to, co se v opilosti sběhlo, avšak jen naprostý nedostatek jich, nikoliv jen neúplnost, jen pouhé mezery v paměti; jen takovou neúplnost, nikoliv naprostou ztrátu paměti pro dobu, pro kterou přichází opilost v úvahu, naznačil obžalovaný tvrzením, že se nepamatuje na skutečnosti dosvědčené Stanislavem H-em a Ludvíkem P-em, a nelze v něm spatřovati poukaz na tvrzení, o jaké jde, an se stěžovatel — jak uvádí i posudek znalce Dr. M-e — pamatuje na jiné skutkové okolnosti (nejm, kterou cestou šel, koho potkal a co s ním mluvil), které spadají v dobu, pro kterou je stížností uplatňován stav opilosti. Náznakem úplné opilosti nejsou, protože se vyskytují i při pouhé napilosti a neskaleném vědomí o vnějším životě, nejistá chůze a nezdolatelná ospalost, takže nebyl stav úplného opilství napovězen ani svědectvím Stanislava B-a, že se stěžovatel při odchodu od hostince na silnici motal sem a tam, ani výpovědí stěžovatele, že usnul v příkopě, do něhož upadl, a byl pak probuzen nějakým mladíkem, a netřeba připomenouti, že motání se mohlo býti též účinkem bezprostředně předchozího zlého nakládání a že stěžovatel tehdy neměl, kam by se v noci a ke spánku uchýlil. Chování stěžovatele B-em dosvědčené, že se totiž, byv z hostince vyhozen, válel po silnici, kopal nohama, lehl na zem a křičel, když se někdo k němu přiblížil, nepoukazovalo na úplnou jeho opilost, nýbrž svědčí spíše, že správně vnímal, co se s ním děje, správně postřehl situaci, která nastala proň nezaplacením útraty, měl strach, že bude pokračováno ve zlém nakládání s ním, a hleděl mu zabránit pohybu onoho rázu a křikem. Spisy není osvědčeno, že stěžovatel udal, že měl peníze k zaplacení své útraty v hostinci K-ové; nalezena byla u něho při zatčení částka 6 Kč 10 h a tento jediný peníz stěžovatelův zřejmě nestačil k zaplacení vypitých v oné hospodě 6 piv. Ve spisech není ani zaznamenáno, že stěžovatel udal, že mu byla z dřívějšího delšího pobytu v dotčeném kraji známa cesta z K. do P., a to tak, že i v noci nemohl býti v pochybnostech, kterým směrem vede cesta od hostince K-ové do P. Nelze proto, byť stížnost tomu tak chce, v nezaplacení oné útraty a v dotazu u svědka H-a na cestu do P. spatřovati činy nerozumné a proto poukazy na to, že byl stěžovatel účinky lihovin zbaven schopností k cílevědomému

jednání, tudíž úplně zpít. Konečně shledává stížnost poukaz na stav úplné opilosti ještě ve výpovědi svědka B-a, že stěžovatel vypil u K-ové asi za $\frac{3}{4}$ hodiny 6 piv, ve spojení s výpovědí svědka P-e, správně H-a, že byl stěžovatel — asi v obličeji — samá krev, a s posudkem znalců-lékařů, že stěžovatel jeví příznaky chronického alkoholismu, a v tvrzení stěžovatele, že vypil v hospodě u potravní čáře v H. další tři piva (o kořalce stížností uvedené při tom stěžovatel nemluvil). Než i význam všech těchto okolností vyčerpává se v tom, že tu byly příčiny (větší množství lihovin rychle vypitých), z nichž mohly — po případě pro ztrátu krve a podmíněné tím zeslabení organismu spíše než v jiných dobách a pro chronický alkoholismus a podmíněný tím schátralý stav života spíše než u jiných osob — nastati v duši stěžovatele účinky nemírného požití lihovin zvláštní, aniž však jest jimi napovězeno (poukázáno k tomu), že a v jakém rozsahu nebo třeba v jaké síle účinky ty staly se skutečností; nehledě ani k tomu, že zlé nakládání a ztráta krve po vypití prvních (6) sklenic piva také mohly rušiti účinek pití a způsobiti vystřízlivění stěžovatele, jak k němu mohly — pokud jde o požáry v H. — přispěti také delší pobyt na čerstvém chladném vzduchu a případný spánek v příkopě silnice. Nebylo tedy jednotlivými výsledky hlavního přeličení stížností zdůrazňovanými a — any jiné výsledky poukazovaly jasně k tomu, že si byl stěžovatel vědom svého jednání a jeho významu pro zevní život — i celkem oněch výsledků poukázáno — jak stížnost předpokládá — k pravděpodobnosti úplné opilosti a ještě méně k tomu, že úplná opilost nebo třeba stav bezvědomí pro ni význačný v době té skutečně tu byly. Bez poukazu na skutečnost tohoto stavu nebyl však soud povinen dáti porotcům otázky, o které jde, takže porušení §§ 319, 320 tr. ř. opomenutím otázek nenastalo.

Požadavek po dodatkové a eventuální otázce k druhé hlavní otázce (o zločinu vydírání) podpírá stížnost jen poukazem, že zločin ten je podle výpovědi svědka Vojtěcha M-y v souvislosti se zneužitím alkoholu, aniž by se i jen pokoušela o důkaz, že bylo touto výpovědí nebo jinak v nahoře vymezeném smyslu tvrzeno, že bylo vědomí stěžovatelovo v osudné době porušeno nebo zkaleno. Stačí proto podotknouti, že se stěžovatel pro případ ten úplnou opilostí nehájil a že svědek M. nejen nedosvědčil, že stěžovatel byl úplně zpít, nýbrž naopak líčil příběh tak, že jest vyloučena pochybnost o tom, že si byl stěžovatel dobře vědom, co dělá a k čemu ten který jeho čin, anebo pohyb směřuje. Nelze ostatně pominouti mlčením, že byla porotcům dodatkovou otázkou na vyvíňující důvody § 2 a) a b) tr. zák. dána možnost přisvědčením k otázce té, pokud zněla na pominutí myslí podle § 2 b) tr. zák. přivést k platnosti případné přisvědčení své a zjednatí průchod obhajobě stěžovatele v tom smyslu, že duševní jeho méněcennost nebo třeba abnormalita (mídlý rozum, viz posudek znalců), byla nemírným, najm, uspišeným pitím lihovin a rozčilením nad zlým nakládáním a ztrátou krve vystupňována v takový stav duše, v němž stěžovatel, třeba o svém jednání věděl, nebyl s to, by si uvědomil, k jakému účelu směřuje jednání, a že účinek jest protiprávní. Poukaz stížností na účelnost výsledku majitele hostince (buffetu) na potravní čáře v H. lze nechat bez odpovědi, ana stížnost zřejmě opomenutí tohoto, obhájcem nenavrhovaného výsledku jako zmatek nevytýká a

s hlediska výtky opřené o čís. 6 § 344 tr. ř. jest bez významu, zda dotčené tvrzení stěžovatele, že pil v oné hospodě další tři piva, jest či není svědkem potvrzeno.

Čís. 4592.

Z opätného, nezákonného vyhlásenia rozsudku nemôže obžalovaný odvodzovať pre seba beh novej lehoty k podaniu opravného prostriedku.

(Rozh. z 18. januára 1933, Zm IV 607/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. K. a spol. pre prečin rušenia obecného mieru podľa § 14 čís. 1, 3 zák. na ochr. rep. zmätočnú sťažnosť obžalovaného J. T. odmietol.

D ů v o d y:

Rozsudkom vrchného súdu bol obžalovaný J. T., ktorý bol rozsudkom súdu prvej stolice obžaloby sprostý, odsúdený pre prečin rušenia obecného mieru podľa § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. Hlavné odvolacie pojednávanie bolo konané v neprítomnosti obžalovaného za podmienok § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. Odsudzujúci rozsudok bol obžalovanému doručený s riadnym poučením o opravných prostriedkoch podľa form. 167/2 dňa 2. marca 1932. Ponevác obžalovaný proti rozsudku vrchného súdu v 8dennej lehote, stanovenej v § 4 zák. č. 8/1924 a rátanej od doručenia rozsudku, opravný prostriedok neohlásil, stal sa dotyčne neho rozsudok pravoplatný. Pri roku dňa 10. októbra 1932 určenom zrejme k jednaniu o podmienenom odsúdení bol však obžalovanému rozsudok druhej stolice znova vyhlásený na čo obžalovaný prehlásil, že podáva proti rozsudku vrchného súdu zmätočnú sťažnosť, lebo je nevinný. Ohlásenie zmätočnej sťažnosti je opozdené, lebo pre obžalovaného uplynula lehota k ohláseniu zmätočnej sťažnosti po uplynutí 8 dní rátajúc od riadneho doručenia rozsudku, tedy dňom 10. marca 1932. Nebolo žiadneho zákonného dôvodu k opätnému vyhláseniu rozsudku obžalovanému a obžalovaný nemôže počítať novú lehotu k ohláseniu zmätočnej sťažnosti od tohoto právne bezúčinného vyhlásenia rozsudku. Opozdená zmätočná sťažnosť bola preto podľa odst. 3 § 434 tr. p. odmietnutá.

Čís. 4593.

S hlediska § 531 b) tr. zák. se nevyžaduje, by pachatel bezpodmínečně nahradil všechnu škodu činem způsobenou, nýbrž stačí, nahradil-li jí »podle svých sil« (§ 229 b) tr. zák.); po případě stane se beztrestným, třebaže škodu ani částečně nenahradil, nebylo-li mu to lze vzhledem k jeho majetkovým, výdělkovým a rodinným poměrům.

Od požadavku (částečné) náhrady škody po rozumu § 531 b) (§ 229 b) tr. zák. nelze však upustiti ani v případech, kde finanční síla pachatele dovoluje jen poměrně nepatrnou míru náhrady.

Podmínce § 531 b) tr. zák. lze vyhověti až do vynesení rozsudku.

Orgány podniku po rozumu § 486 c) odst. 1 tr. zák., — povinnými s hlediska § 531 b) tr. zák. nahraditi z vlastních prostředků škodu z jejich jednání podniku vzešlou, — jsou činitelé, jednající za nefysickou osobu podle stanov.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1933, Zm I 451/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného Václava P-ého do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 1. února 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §§ 486 čís. 1 a 486 c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek v části, odsuzujícího tohoto obžalovaného pro přečin úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1 (§ 486 c) tr. zák., jako zmátečný a věc vrátil soudu prvé stolice s příkazem, by o ní v rozsahu zrušení znova jednal a rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Zmateční stížnosti obžalovaného Václava P-ého nelze upřiti oprávnění již, pokud napadá rozsudek podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. proto, že soud následkem mylného pojmání předpisu § 531 b) tr. zák. neuznal na beztrestnost činu z důvodu promlčení. Nálezací soud zjišťuje, že stěžovatel vystoupil ze služeb banky B. 30. dubna 1922 a že k výslechu jako obviněný obelán byl teprve 10. prosince 1924, dále, že se v promlčecí lhůtě nedopustil žádného trestného činu a že také nemá v rukou žádného užítku z trestného činu. Podmínky promlčení nemá soud za splněny jen proto, že obžalovaný nenahradil škodu činem způsobenou. Podle toho vychází nálezací soud patrně z právního stanoviska, že § 531 b) tr. zák. vyžaduje, by pachatel bezpodmínečně nahradil všecku škodu činem způsobenou. Tento názor jest mylný. V literatuře (Finger I. 1912 str. 847) a judikatuře (sb. n. s. č. 2523, 3158) není o tom sporu, že omezení »podle svých sil« v § 229 b) tr. zák. platí též pro případy § 531 b) tr. zák. To může pak vésti po případě k tomu, že pachatel při jinak splněných podmínkách promlčení, stane se beztrestným, ač škodu vůbec nenahradil, nebylo-li mu lze ve lhůtě promlčecí (sb. n. s. č. 2523) škodu trestným činem způsobenou i jen z části uhraditi (Altman, 1. c. st. 669). Při správném výkladu zákona nestačilo tedy zjistiti, že obžalovaný nenahradil způsobenou škodu, nýbrž bylo na soudě nálezacím, by po vyšetření příslušných okolností, třeba i z moci úřední (sb. n. s. č. 2198), podle volného uvážení zjistil, zda obžalovaný »podle svých sil«, t. j. podle svých majetkových, výdělkových a rodinných poměrů, jaké byly v době promlčecí, mohl škodu alespoň částečně nahraditi. Opomenul-li to soud, je odsuzující výrok zmátečný podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. Při tom jest připomenouti, že podmínce § 531 b) tr. zák. lze vyhověti až do vynesení rozsudku (sb. n. s. č. 1505, 2062). Dále jest poznamenati, že povinnost nahraditi škodu podle sil jako podmínka promlčení tu zásadně byla. Neboť rozsudek zjišťuje o obžalovaném, že byl vrchním a vedoucím ředitelem banky »B.« a jako takový nejvyšším úředníkem banky. Za tohoto

stavu věci nelze pochybovati o tom, že obžalovaný byl orgánem banky »B.« a to vynikajícím orgánem ve smyslu § 486 c) tr. zák., jak to nalézací soud také vyslovuje. Jestliž za orgány podniku podle prvního odst. § 486 c) tr. zák. považovati činitele, kteří jednají za osobu nefysickou podle stanov (Löffler v Bartschově komentáři II, str. 446 a násl.; sb. n. s. č. 3005 str. 902). Jako orgán podniku jest obžalovaný podle téhož předpisu trestně zodpovědný za úpadek banky, ač jen, pokud se dopustil činu spadajícího pod hledisko § 486 tr. zák. Za tohoto předpokladu jest obžalovaný, jenž jako vrchní a vedoucí ředitel a tudíž jako vynikající orgán banky spravoval cizí jmění, pokládati za povinná škodu, z jeho jednání cizím osobám vzešlou, nahraditi z vlastních prostředků, ovšem jen, jak bylo již řečeno, podle svých sil (sb. n. s. č. 3005 str. 902 a 903, sb. n. s. č. 3002). Je proto zmáteční stížnost na omylu, má-li za to, že povinnost k náhradě škody z vlastních prostředků nemůže stihnouti ředitele akciové společnosti. K vývodům zmáteční stížnosti budíž dále ještě podotčeno, že nelze sice důvodně popřít, že účelem předpisu § 531 b) (§ 229 b) tr. zák. jest mezi jiným také, zjednati pokud lze odškodnění osobám trestným činem poškozeným, že však z toho nelze souditi, že by od požadavku náhrady škody bylo lze vůbec upustiti v případech, kde finanční síla obžalovaného by dovolila jen poměrně nepatrnou míru náhrady. Vždyť zákon vidí v náhradě škody podle sil, t. j. ve snaze odčinití následky činu, zároveň též důležitý znak lítosti a polepšení se pachatele (Finger, I. 1912 str. 848, jehož se tu sám stěžovatel dovolává).

Čís. 4594.

K nutné obraně se vyžaduje, by to, co obžalovaný podnikl proti neoprávněnému útoku, bylo objektivně potřebné k jeho odvrácení a aby mělo zřetel k životu a k osobní neporušenosti útočnicka; nestačí jen subjektivní přesvědčení obžalovaného, že pokládal svoji obranu za potřebnou.

»Těžká urážka« ve smyslu § 281 odst. II. tr. zák. předpokládá takové jednání poškozeného, jímž bylo silné rozčilení obžalovaného, zmíněné v odst. I. § 281 tr. zák. ještě více stupňováno, takže možnost volného rozhodování obžalovaného byla ještě více omezena, než jak předpokládá odst. I. cit. zákonného ustanovení.

(Rozh. z 19. ledna 1933, Zm IV 546/32.)

Nejvyšší soud přezkoumal trestní věc, zahájenou před krajským jako porotním soudem v Košicích proti E. B., obžalovanému pro zločin podle § 279 tr. zák., a na základě veřejného líčení o zmáteční stížnosti veřejného žalobce, obžalovaného a jeho obhájce vynesl rozsudek, jímž zmáteční stížnost obžalovaného a zmáteční stížnost zvoleného obhájce z části odmítl, z části zamítl, vyhověl však částečně zmáteční stížnosti zvoleného obhájce, založené na § 385 č. 1 b) tr. ř., rozsudek soudu porotního z tohoto důvodu zmátečnosti zrušil ve výroku, jímž čin obžalovaného byl kvalifikován jako zločin podle § 279 tr. zák., a čin tento kvalifikoval jako zločin úmyslného zabití člověka podle §§ 279, 281 odst. I. tr. zák.; důsledkem toho zrušil rozsudek soudu porotního i ve výroku o trestu a trest vyměřil obžalovanému znova.

Z d ů v o d ů:

Zmatek podle § 29 č. 6 tr. ř. nov. a § 385 č. 1 c) tr. ř., správně jen zmatek podle § 385 č. 1 c) tr. ř. spatřuje zvolený obhájce v tom, že nebylo uznáno na beztrestnost obžalovaného podle § 79 odst. II. a III. tr. zák. Kladnou odpovědí na druhou skutkovou otázku bylo zjištěno, že obžalovaný přišel kritického odpoledne do potravního spolku, tam si sedl ke kamarádům a popíjel s nimi, že poškozený začal mu bez příčiny nadávat, pošfuchoval ho, udeřil ho i pěstí do čela, vyhrůžně se při tom k obžalovanému vyjadřoval, že na něj napřáhl ruku a učinil pohyb, jako by sahal do zadní kapsy kalhot pro zbraň, že obžalovaný, obávaje se ho, opustil místnost a rychlým krokem odcházel, že poškozený ho následoval, při příchodu k zatáčce cesty směrem k mostu že obžalovaný začal utíkat a poškozený za ním, že obžalovaný, vida pronásledování se strany poškozeného, vytáhl ze zadní kapsy kalhot revolver a ze vzdálenosti asi 13 kroků jednou a pak ze vzdálenosti asi 15 kroků třikrát vystřelil proti poškozenému, který byl jednou střelou zasažen a usmrčen. Na pátou právní otázku, zda skutek poškozeného, vyličený v druhé otázce skutkové, byl takovým neoprávněným a přímým útokem, směřujícím proti osobě obžalovaného nebo ho ohrožujícím, že tento byl oprávněn brániti se, odpověděli porotci kladně. Naproti tomu však šestou právní otázku, zda bylo potřebné k odvrácení útoku, aby obžalovaný vykonal čin v první skutkové otázce vyličený, a na sedmou právní otázku, zda obžalovaný činem tím překročil meze nutné obrany ze strachu, leknutí nebo zmatku, odpověděli porotci záporně. Zmateční stížnost stojí na stanovisku, ani porotci uznali, že útok poškozeného byl neoprávněný a směřoval přímo proti osobě obžalovaného, a vyslovili zároveň, že obžalovaný byl přímo oprávněn brániti se proti takovému útoku, že musili logicky také vysloviti, že obžalovaný ve svém duševním stavu mohl a musil pokládati za jediné možné odvrácení útoku výstřel na poškozeného, po případě musili aspoň uznati, když už obžalovaný překročil meze nutné obrany, že tak učinil ze strachu a z leknutí.

Zmateční stížnost není důvodná. Tím, že porotci uznali, že jednání poškozeného bylo neoprávněným a přímým útokem proti osobě obžalovaného a že obžalovaný byl oprávněn proti tomuto útoku se brániti, nevyslovili ještě, že obžalovaný byl oprávněn brániti se tak, jak učinil. Ke zjištění nutné obrany nestačí, že obžalovaný byl neoprávněně napaden, nýbrž vyžaduje se, aby to, co obžalovaný podnikl, bylo potřebné k odvrácení útoku. Otázka potřebnosti nutné obrany musí býti posuzována se stanoviska objektivního, nestačí tedy pouhé subjektivní přesvědčení obžalovaného, že svou obranu pokládal za potřebnou. Poškozený nebyl ozbrojen, násilí jeho proti obžalovanému spočívalo v tom, že mu v krčmě nadával, vyhrožoval, že ho udeří, že ho udeřil a venku pronásledoval. Mezi útokem a obranou musí býti zachován určitý poměr. I ten, kdo byl napaden, musí bráti zřetel na život a osobní neporušenost útočnicka a smí útok odvrátiti jen takovým způsobem, který podle okolností případu stačí k tomu, aby osoba jeho byla ochráněna. V souzeném případě útok poškozeného nebyl takové povahy, aby bylo nutno čeliti mu několikerým použitím střelné zbraně, výstřely z revolveru proti poškozenému ne-

byly tedy takovou obranou, která by byla potřebná k odvrácení útoku. Porotci se tudíž nemýlili, když na šestou právní otázku odpověděli záporně.

Obžalovaný ohlásil, avšak neprovedl zmateční stížnost podle § 385 č. 1 b) tr. ř., kterou se domáhá, aby čin jeho byl kvalifikován podle § 281 odst. II. tr. zák. Zvolený obhájce ohlásil a provedl zmateční stížnost podle § 29 č. 6 tr. ř. nov. a § 385 č. 1 b) tr. ř., správně jen podle § 385 č. 1 b) tr. ř., v níž žádá totéž co obžalovaný. Porotci odpověděli záporně na osmou právní otázku, zda úmysl obžalovaného usmrtití poškozeného vznikl v silném rozčilení, které bylo způsobeno tím, co jest uvedeno ve druhé skutkové otázce, a zda čin byl ihned vykonán. Nebylo tudíž nutno odpověděti na otázku devátou, zda silné rozčilení obžalovaného bylo způsobeno tím, že mu poškozený bezprávně těžce ublížil nebo ho těžce urazil, a zda čin byl ihned v tomto rozčilení vykonán. Soud porotní kvalifikoval pak čin obžalovaného jako zločin úmyslného zabití člověka podle § 279 tr. zák. Kladnou odpověď na druhou skutkovou otázku bylo zjištěno, že poškozený provokoval obžalovaného slovními urážkami, vyhrůžkami i skutkem a že obžalovaný, maje z něho strach, místnost opustil, byl však poškozeným pronásledován. Uváží-li se skutečnost, zjištěná v první skutkové otázce, že obžalovaný a poškozený žili spolu delší dobu v nepřátelství, jest pochopitelné, že chování poškozeného vzbudilo v obžalovaném rozčilení, které pronásledováním se strany poškozeného, předsevzatým i po tom, když obžalovaný, rozčilen zřejmě chováním poškozeného, opustil místnost, se stupňovalo tak, že dostoupilo oné intenzity, kterou předpokládá pojem »silného rozčilení« ve smyslu § 281 odst. I. tr. zák. Poněvadž toto silné rozčilení trvalo po celou dobu pronásledování až do spáchání činu obžalovaným, jest prokázáno, že čin byl vykonán »ihned«. Pokud tedy porotci odpověděli záporně na osmou právní otázku, mýlili se, a pokud soud porotní na základě výroků porotců kvalifikoval čin obžalovaného jako zločin podle § 279 tr. zák., byl zaviněn zmatek podle § 385 č. 1 b) tr. ř.

Zmateční stížnost obžalovaného i zvoleného obhájce má za to, že jednání poškozeného vůči obžalovanému jest pokládati za těžkou urážku ve smyslu § 281 odst. II. tr. zák. V této části jsou zmateční stížnosti bezdůvodny. Těžká urážka ve smyslu citovaného místa zákonného předpokládá takové jednání poškozeného, které silné rozčilení obžalovaného, zmíněné v odst. I. § 281 tr. zák., ještě více stupňuje, takže možnost volného rozhodování obžalovaného jest ještě více omezena, než jak předpokládá odst. I. cit. zák. I kdyby snad za takovou těžkou urážku mohlo se pokládati, že poškozený při provokování obžalovaného v křemě ho udeřil pěstí do čela, nelze čin obžalovaného kvalifikovati podle § 281 odst. II. tr. zák., poněvadž čin tento nebyl vykonán ihned, když zmíněná násilnost se stala, nýbrž byl vykonán daleko později při pronásledování obžalovaného poškozeným. Tyto zmateční stížnosti byly tudíž podle § 36 odst. I. tr. ř. nov. jako bezdůvodné zamítnuty. Vzhledem k tomu, co výše uvedeno, bylo vyhověno zmateční stížnosti zvoleného obhájce; rozsudek soudu porotního byl z důvodu zmatečnosti podle § 385 č. 1 b) tr. ř. zrušen ve výroku, jímž čin obžalovaného byl kvalifikován jako zločin podle § 279 tr. zák., a čin tento byl kvalifikován jako zločin úmysl-

ného zabití člověka podle §§ 279, 281 odst. I. tr. zák. Důsledkem toho byl rozsudek soudu porotního zrušen i ve výroku o trestu a trest obžalovanému znova vyměřen podle § 281 odst. I. tr. zák.

Čís. 4595.

I cenné papíry (akcie), dané pachatelem se souhlasem vlastníka bance do zástavy za účelem realizace zápůjčky, kterou vlastník tímto způsobem chtěl pachateli poskytnouti, mohou býti předmětem zpronevěry; svémocný prodej těchto papírů pachatelem jest »přivlastněním si« jich po rozumu § 183 tr. zák.

Pro dosah §§ 183, 184 tr. zák. (pro zjištění, jde-li o zločinnou kvalifikaci pokud se týče vyšší sazby trestní) jest však z povšechné objektivní hodnoty těchto papírů odečísti částku, kterou by bylo vlastníku (svěřiteli) beztak vynaložiti, by si znovu zjednal skutečnou moc nad nimi, i kdyby nebylo došlo ke svémoci (částku, kterou vlastník prostředkem svěřeni papírů k lombardu zamýšlel zapůjčiti).

(Rozh. ze dne 21. ledna 1933, Zm I 973/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížností obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 23. září 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183, 184 tr. zák., zamítl zmateční stížnost, pokud napadla výrok o vině. Jinak zmateční stížnosti vyhověl, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný ve výroku o trestu jakož i ve výrociích s tím souvisících, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost, jež vytyká napadenému rozsudku zmatečnost podle čís. 4, 5, 9 a), 11 § 281 tr. ř., není důvodna, pokud napadá výrok o vině. Vada neúplnosti soudního výroku vytykaná stížností podle čís. 5 § 281 tr. ř. způsobuje zmatečnost rozsudku jen, mají-li opomenuté výsledky hlavního přelíčení nebo třeba skutečnosti jimi napovězené význam rozhodný. Té povahy není ani účel transakce, již L-ová umožnila stěžovateli, odevzdávši mu cenné papíry, ani (finanční) ztráta (hmotná škoda), kterou stěžovatel způsobil jeho zaměstnanci. Že L-ová chtěla — po případě z pohnutky vážné známosti se stěžovatelem a snad dokonce v naději, že je stěžovatel pojme za manželku — umožnit stěžovateli založení vlastního obchodu, nebylo by na závadu předpokladu, že L-ová omezila — zákazem jinakého nakládání, najmě zcizení cenných papírů — svou finanční pomoc stěžovateli na zmocnění k lombardování cenných papírů pro výpůjčku 10.000 Kč, najmě když — jak později se dokáže — lombardem nepřešlo disposiční právo na půjčitele. A zpronevěry dopustil se stěžovatel prodejem cenných papírů, nikoliv tím, že jich ze zástavy nevyplatil, takže je lhotejno, co bylo příčinou, že stěžovatel cenné papíry nevyplatil a nevrátil, a zda příčinou toho byly tvrzené jím ztráty. Po stránce hmotněprávní připomíná se stížností pře-

dem, že rozsudek shledává svémoc a trestné provinění stěžovatele výlučně v tom, že, ačkoliv se zavázal, že s lombardovanými akciemi nebude disponovati beze souhlasu L-ové, akcie prodal a že prodej jakožto výkon práva příslušejícího jen vlastníku spadá pod pojem přivlastnění si, pročez bylo také výroky rozsudku omezení na tuto činnost obžalovaného. Proto jsou bezpředmětny a nenutí k podrobnému vyvracení vývody stížností operující s pojmem zadrženi za sebou, t. j. pouhého nevrácení svěřené věci svěřiteli nebo třeba nevydání jí osobě svěřitelem určené. Pochybeny jsou vývody stížností, jež navazují na předpoklad, že banka, u níž byly akcie lombardovány, nebyla by povinna vrátiti po zaplacení zápůjčky tytéž akcie. Předpoklad je v příkrém rozporu s ustanoveními zákona z 10. října 1924, čís. 241 sb. z. a n. — srov. obzvláště § 1 odst. čís. 2, § 12 odst. čís. 4, §§ 13 a 16 —, kdyžť nebylo při hlavním přelíčení a není ani stížností tvrzeno, že stěžovatel zmocnil ve smyslu § 3 cit. zák. dotčenou banku, by s převzatými akciemi libovolně nakládala. Byla-li dotčená banka povinna držeti akcie zástavou dané jako cizí pro ni cenné papíry a — ovšem po zaplacení poskytnuté na ně půjčky — stěžovateli je vrátiti, bylo i stěžovateli zásadně možno vrátiti tytéž akcie svědkyni L-ové, takže akcie byly — jako podle ustálené judikatury zrušovacího soudu zastupitelné věci vůbec — vhodným předmětem svěřeni a zpronevěry, třebaže byly stěžovateli odevzdány se svolením k opatření si zápůjčky lombardem.

Nesprávný jest i názor stížností, že lombardem přešlo disposiční právo se stěžovatele-dlužníka na banku-věřitelku. Lombardem nabyta banka — ovšem krom neomezené faktické možnosti dispozice — jen oprávnění k dispozicím krytým rozsahem práva zástavního, kdežto jinak příslušelo právo s akciemi disponovati nadále — v poměru mezi bankou a stěžovatelem — tomuto, jenž také skutečně tohoto práva a této možnosti použil, vlastně zneužil ku prodeji akcií bance. Úplnou volnost dispozice s akciemi mohl si stěžovatel arcif zjednatí jen zaplacením lombardní zápůjčky a jen disposiční moc takto zúženou nebo třeba stíženou a podmíněnou mohl a měl — po případě v určené mu době — stěžovatel L-ové vrátiti, neměl-li hotových peněz k zaplacení půjčky. Než za toto zmenšení, ztížení, zúžení disposiční volnosti L-ové, jež nastalo — ponecháme-li stranou případný nesoulad mezi výší lombardní půjčky — jak byla určena L-ovou a jak byla uskutečněna obžalovaným — se souhlasem L-ové, nečiní se stěžovatel v rozsudku zodpovědným. Provinění jeho podle § 183 tr. zák. trestné je rozsudkem a to právem spatřováno ve svémoci stěžovatelově, která přistoučila k stěžovateli dovolenému lombardování akcií, totiž v prodeji akcií. Prodejem tím disponoval stěžovatel s akciemi, odevzdanými do jeho neomezené faktické moci k určitému způsobu nakládání, tedy s věcmi svěřenými, způsobem jinakým, ku kterému nebyl zmocněn a jakým disponovati může jen vlastník věci, takže si tím stěžovatel akcie přivlastnil, připravuje L-ovou též o zmíněnou ztenčenou možnost dispozice s akciemi a porušuje, vlastně niče k akciím se vztahující věcné právo (vlastnictví) L-ové v rozsahu zbylém po jich lombardování, nikoli — jak nesprávně tvrdí stížnost — jen obligační nárok L-ové na to, by jí bylo vráceno stejné množství akcií téhož druhu

a téže hodnoty, nebo by jí byla zaplácena hodnota akcií. Stížnost prokázala se, pokud napadla výrok o vině, neodůvodněnou a byla proto v tomto směru zamítnuta.

V právu je však stížnost, pokud napadla výtkou zmatečnosti podle čís. 11, nesprávně i čís. 4 a 5 § 281 tr. ř. výrok o trestu, který byl nalézacím soudem v napadeném rozsudku vyměřen podle druhé trestní sazby § 184 tr. zák. nebo třeba §§ 1 a 4 zák. z 22. prosince 1921, čís. 471 a čl. I. zák. z 21. prosince 1925, čís. 257 Sb. z. a n., zřejmě na předpokladu, že částkou po rozumu § 184 tr. zák. je prostě a vždy prodejní cena (obchodní hodnota) zpronevěřené věci, a na podkladě dalším, že objektivní prodejní (obchodní) cenou zpronevěřených akcií byla — viz i rozsudečnou větu — částka 25.404 Kč. Po období posl. věty § 173 tr. zák. jest i u zpronevěry přihlížeti k výši škody osoby, jejíž právo k věci se vztahující bylo zpronevěrou poškozeno, takže bude pro dosah §§ 183, 184 tr. zák. z povšechné objektivní hodnoty zpronevěřené věci odečísti částku, již by bylo osobě k věci oprávněné beztak vynaložiti — za tím účelem, by si znova zjednala faktickou moc nad věcí — i kdyby nebylo došlo ku trestné svémoci; neboť o tolik zmenšuje se zájem této osoby na tom, by si dotčenou věc zachovala, čili hodnota této věci s hlediska oprávněné k ní osoby, hlediska to ovšem subjektivního avšak — protože ustanovením o zpronevěře jsou chráněny zájmy a věcná práva této osoby — rozhodného. V souzené trestní věci byly zpronevěřené věci (akcie) dány před souzenou svémocí se souhlasem majitelky v zástavu za zápůjčku 10.000 Kč. Z této zástavy bylo majitelce akcií — ovšem s výhradou postihu proti stěžovateli za nesplnění obligačního závazku k zaplacení zápůjčky a uvolnění zástavy — vyplatiti dotčené cenné papíry; o tuto zápůjčku zmenšila se pro ni tehdejší hodnota akcií, takže činila méně než 20.000 Kč. Použil-li rozsudek na souzený skutek trestní sazby, podmíněné hodnotou vyšší 20.000 Kč, vykročil z mezi trestní sazby, která se při správném použití zákona ke skutku vztahuje, a je zmatečným podle § 281 čís. 11 tr. ř. Proto bylo dále uznati, jak se stalo.

Čís. 4596.

Příkaz prvního odstavce § 36 tr. zák. platí neobmezeně bez ohledu na rozsah proveditelnosti zásady druhého odstavce téhož §.

Odpykal-li si již pachatel v cizozemsku trest na svobodě, uložený mu pro t ý ž hrdelní zločin, nelze mu podle § 50 tr. zák. v tuzemsku uložit trest smrti, nýbrž jen trest těžkého žaláře doživotního, který však lze zmírniti použitím ustanovení § 338 tr. ř.; uložení tohoto trestu není tu na závalu zákaz zostření trestu doživotního žaláře podle § 50 tr. zák., nebyly-li s výkonem onoho trestu na svobodě v cizozemsku buď povšechně pro způsob jeho výkonu nebo konkrétně pro zvláště nařízené zostření pro pachatele spojeny újmy, které podle předpisů v tuzemsku platných s výkonem doživotního těžkého žaláře spojeny nebývají a spojeny býti nesmí.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Mostě ze dne 20. září 1932, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem vraždy úkladné a loupežné podle §§ 134, 136 čis. 2 tr. zák. a odsouzen za to a za zločin veřejného násilí podle § 85 b) tr. zák. podle § 36, 50, 136 tr. zák. s použitím § 265 tr. ř. vzhledem k § 34 tr. zák. do těžkého zosřteného žaláře sedmnácti let. Vyhověl však zmateční stížnosti státního zastupitelství v ten smysl, že napadený rozsudek ve výroku o trestu zrušil jako zmatečný a vyměřil znova a to podle § 136 tr. zák. s ohledem na §§ 17, 34 a 50 tr. zák. a s použitím § 338 tr. ř. trest těžkého žaláře na dobu dvaceti let, zosřteného jedním postem čtvrtletně a uzavřením v temné komůrce vždy 13. listopadu. Do tohoto trestu se podle § 36 odst. 2 tr. zák. započítává trest na základě rozsudku zemského trestního soudu ve Vídni jako soudu porotního ze dne 7. června 1920, uložený, pokud byl vytrpěn.

D ů v o d y:

I. Zmateční stížnost obžalovaného vytýká napadenému rozsudku zmatečnost jednak podle čis. 11, správně čis. 10 b) § 344 tr. ř. tvrdíc, že ustanovení § 36 tr. zák. předpokládá započítatelnost trestu uloženého a vykonaného v cizozemsku do trestu, který se má uložit v tuzemsku, že toto započítání však není možné, ustanovuje-li zákon (tuzemský) na dotčený zločin trest smrti, a že proto nemohl býti obžalovaný v tuzemsku stíhán znovu pro zločin vraždy, pro který byl už cizozemským soudem odsouzen, když odpykal trest mu tam uložený, jednak podle čis. 12 § 344 tr. ř. z důvodu toho, že soud použil na obžalovaného trestní sazby dočasného (těžkého) žaláře, ač tuzemský zákon nezná pro zločin vraždy mimo dosah § 52 (druhá věta) a § 231 (druhý odstavce) tr. zák., které nemají v této trestní věci místa, jinou trestní sazbu nežli trest smrti. Stížnost jest v obou směrech bezdůvodná. Podle prvního odstavce § 36 tr. zák. je se státními příslušníky republiky československé pro zločiny, jež spáchali v cizozemsku, nakládati podle československého zákona trestního bez ohledu na zákony země, kde byl zločin spáchán. Příkaz udělený taktó tuzemským soudním úřadům, by stíhaly, soudily a trestaly tuzemce i pro zločin spáchaný v cizozemsku, je podle jasného doslovu a smyslu zákona vázán jedinou přirozenou a nutnou podmínkou, že byl tuzemec v tuzemsku přistížen, jinak je však naprosto povšechný a bezvýjimečný. Ustanovení druhého odstavce § 36 tr. zák., že je trest v cizozemsku odpykaný započísti do trestu, který je uložití podle trestního zákona tuzemského, netýká se tohoto příkazu (stíhati, souditi a potrestati), nýbrž jen otázky, ve kterém rozsahu je vykonati trest, na který tuzemský soud uzná, v těch případech, ve kterých byl pachatel pro dotčený zločin už potrestán v cizozemsku. Ustanovením tohoto odstavce nezužuje se tudíž dosah ustanovení odstavce prvního tak, že by byly vyloučeny z tuzemského stíhání případy, v nichž nebylo by lze započítati cizozemský trest do trestu tuzemského, nýbrž se jím přizpůsobuje jen rozsah výkonu trestu, na který se uzná v tuzemsku, požadavku, by zločinec nebyl znovu trestán pro týž zločin v plné míře zákonně, bez

ohledu na trest již vytrpěný. Důsledkem toho nebyla by ani skutečná nezapočítatelnost cizozemského trestu na závalu, by byl dotčený zločin podle příkazu prvního odstavce § 36 tr. zák. v tuzemsku stíhán, souzen a podle příslušné tuzemské normy trestán, nýbrž bránila by jen tomu, by byl po rozumu druhého odstavce téhož § tuzemský trest zkrácen, anebo jinak zmírněn přiměřeně újmě, kterou pachatel už utrpěl odpykáním trestu cizozemského podle jeho druhu a délky (výše). Proto je stížnost obžalovaného zřejmě na omylu, dovozuje-li z nezapočítatelnosti cizozemského trestu na svobodě do tuzemského trestu smrti nepřipustnost tuzemského stíhání hrdelního zločinu potrestaného již v cizozemsku a dovozuje-li tak zmatečnost napadeného rozsudku ve výroku o vině, najmě když by ani nebylo začasté — pro různost tuzemských a cizozemských trestů na svobodě — možno vyhověti příkazu druhého odstavce § 36 tr. zák. pouhým odečtením doby (výše) trestu cizozemského od doby (výše) trestu tuzemského a když při správnosti názoru stížností uplatňovaného stalo by se neproveditelným ustanovení, by tuzemský soud rozhodl o vině a trestu tuzemce spáchavšího zločin v tuzemsku a to právě při zločinech nejtěžších, při nichž tuzemskému státu musí záležeti na oně výhradě. Pokud stížnost obžalovaného napadá i výrok o trestu, stačí jí připomenouti, že kterýkoliv opravný prostředek obžalovaného má za účel ulehčiti jeho osudu nebo napravití křivdu mu způsobenou; stížnost však namítá, že rozsudek neprávem používá trestní sazby dočasného žaláře na místě zákonem stanoveného trestu smrti, tedy že ukládá na prospěch obžalovaného mírnější trest, než jaký měl uložití. Další námitka, že soud nesměl uložití trest, třebaže bylo k otázce o vině přisvědčeno, jest odůvodňována jen větou, že se ustanovení § 36 tr. z. na souzený případ nevztahuje; nesprávnost tohoto předpokladu a tím i právě uvedené námitky byla již dokázána a netřeba zvláště zdůrazňovati, že onen trest není zdaleka vyvážen dočasným trestem na svobodě, který obžalovaný v cizozemsku vytrpěl pro souzený skutek úkladné vraždy. Neodůvodněno v obou směrech stížnost obžalovaného bylo zamítnouti.

II. Zmateční stížnost veřejného obžalobce odporuje napadenému rozsudku jen ve výroku o trestu uplatňujíc důvod zmatečnosti podle čis. 12 § 344 tr. ř. a jest důvodná. Právem ovšem, jak i stížnost uznává, pokládá napadený rozsudek za nepřipustný, by byl uložen trest smrti, na který by se jinak mělo uznati podle §§ 136, 34 tr. zák., třebaže odůvodňuje tento předpoklad poukazem na ustanovení druhého odstavce § 36 tr. zák., kdežto již z ustanovení § 50 tr. zák. ve spojení se skutečností, že obžalovaný odpykal v cizozemsku pro týž zločin vraždy již trest na svobodě plyne, že by byl dodatečný trest smrti v rozporu s tímto ustanovením zosřten. Stanovisko toto neodporuje nikterak právní zásadě, vyslovené v rozhodnutí zrušovacího soudu ze dne 24. června 1926, č. sb. n. s. 2429; vždyť tímto rozhodnutím byla jediné a výlučně řešena otázka, je-li na závalu odsouzení k smrti okolnost, že si obžalovaný odpykal trest na svobodě, přisouzený mu za jiný delikt rozsudkem, který předcházal odsouzení pro hrdelní zločin, spáchaný před oním prvním rozsudkem (§ 265 tr. ř.). Třebaže tato otázka byla vyřešena záporně v neprospech pachatele, jak obšírně dovozeno v tomto rozhodnutí, není

tímto nálezem ani příslušnými jeho úvahami, vztahujícími se jen ke shora vytyčené otázce, prejudikováno případu, o nějž tu jde, a jehož předmětem jest podstatně odlišná otázka, zda odpykání trestu na svobodě pro tentýž čin brání dodatečnému odsouzení k smrti. Pokud jde o otázku, který trest je uložit místo nepřipustného trestu smrti, není ovšem žádného zvláštního předpisu, aniž lze — pro naprostou různost hledisek — obdobně užití trestní sazby stanovené v druhé větě § 52 a v druhém odstavci § 231 tr. zák. Ani v platném trestním řádě není ve prospěch doživotního těžkého žaláře obdobných opor, jaké poskytovala — viz Herbstův komentář, poznámka 6 k § 36 tr. zák. — ustanovení §§ 375, 376 dřívějšího trestního řádu, plativšího v bývalém císařství rakouském do konce r. 1873. Avšak je — srovnej i nálež čis. 1999 sb. n. s. — na snadě, samozřejmě a logicky nutné, že na místo nepřipustného nejtěžšího trestu smrti může přijít v úvahu jen trest po něm nejtěžší a tím je, jak je vyvozovati z předpisu §§ 12, 14 a 17 tr. zák., trest doživotního těžkého žaláře. Uložení trestu doživotního těžkého žaláře nebylo — jak neprávem (srovnej co nahoře uvedeno) předpokládá napadený rozsudek — na závadu, že prý do něho nelze započísti trest, který si obžalovaný za týž zločin vraždy odpykal v cizozemsku (v trestnicích Stein a/D. a Garsten), totiž trest těžkého žaláře v trvání 12 let a 16 dnů, jak by se prý mělo státi podle druhého odstavce § 36 tr. zák. Arciť zakazuje ustanovení § 50 tr. zák. i zostření trestu doživotního těžkého žaláře. Než takovým zostřením není povšechně skutečnost, že si pachatel pro týž zločin odpykal trest už v cizozemsku; propadlť pachatel — srovnej nálež čis. 1999 sb. n. s. — trestu smrti, tudíž i trestu doživotního těžkého žaláře, nastupujícímu na místo trestu smrti, už v době, kdy spáchal hrdelní delikt, a není na tom nijak hůře, když byl po odpykání dočasného žaláře, tudíž části trestu, který ho má stihnouti, po nějakou dobu na svobodě a pak teprve se pokračuje ve výkonu doživotního žaláře. Zostřením doživotního žaláře byl by výkon cizozemského trestu na svobodě jen, kdyby byly s jeho výkonem buď povšechně pro způsob jeho výkonu nebo konkrétně pro zvláště nařízené zostření pro pachatele spojeny újmy, jež podle předpisů v tuzemsku platných s výkonem doživotního těžkého žaláře spojeny nebývají a spojeny býti nesmí. Takové újmy tu není. Výkon těžkého žaláře, ku kterému byl obžalovaný rozsudkem zemského soudu ve Vídni ze 7. června 1920 na dobu 16 let odsouzen a jenž byl na něm v trestnici Garsten (částečně i v jiných trestnicích rakouských) v části 12 roků 16 dnů vykonán, rovná se výkonu těžkého žaláře v tuzemsku. Výkon byl ovšem, jak citovaným rozsudkem uloženo, zostřen tvrdým lůžkem čtvrtletně a uzavřením o samotě v temné komůrce vždy 13. listopadu. Avšak trest byl citovaným rozsudkem vyměřen pod nejnižší zákonnou sazbu za použití § 338 tr. ř., který — ani v novém doslovu, kterého se mu dostalo v republice Rakouské článkem I. čis. 19 zákona z 5. prosince 1918, čis. 93 sb. st. z. — ke zostření zkráceního trestu nezmocňuje a nezavazuje a rozsudek nedovolává se pro výrok o zostření trestu ani ustanovení § 51 tr. zák. Nejde tudíž zřejmě v oněch vedlejších újmách o zostření ve smyslu §§ 19, 50, 51 tr. zák., nýbrž o náhradu za železná pouta na nohách, jež nařizovala prvá věta § 16 tr. zák. pro zločince odsouzené k trestu těžkého

žaláře. Taková náhrada je spojena s výkonem naznačeného trestu i v tuzemsku podle ustanovení § 3 zákona z 15. listopadu 1867, čis. 131 ř. zák. Další tresty, k nimž byl obžalovaný — jak napadený rozsudek uvádí — v republice rakouské odsouzen v době výkonu trestu, o němž právě uvažováno, jest ponechati stranou, protože nedošlo k jich výkonu, ježto obžalovaný byl podmíněně propuštěn z trestu 16letého žaláře (srovnej spisy ředitelství trestnice Garsten). Jak dovozeno, nebylo ani s hlediska předchozího potrestání pro týž zločin v cizozemsku utrpěného závady proti uložení trestu doživotního těžkého žaláře. Uložil-li porotní soudní sbor přes to na místě tohoto trestu mírnější trest dočasný, považuje za jediné přípustnou trestní sazbu těžkého žaláře od 10 do 20 let, vykročil z mezí práva nutné v tomto případě záměny trestu a zatížil rozsudek zmatekem § 344 čis. 12 tr. ř. Proto bylo stížnosti veřejného obžalobce vyhověti.

Nejvyšší soud má podle § 350 tr. ř. rozhodnouti ihned ve věci, tedy v tomto případě vyměřiti trest, musí si položití další otázku, zda totiž lze tu užití § 338 tr. ř. Neshledal příčiny k zápornému řešení této otázky, když z hořejších úvah plyne, že v tomto případě je trestem, »který podle zákona měl býti vyměřen«, doživotní těžký žalář, takže tento trest, jak plyne z doslovu zmíněného ustanovení, může býti zmírněn v mezích tam uvedených, ovšem za předpokladu, že se sbíhají velmi důležité a převažující okolnosti polehčující. Takovými jsou podle názoru nejvyššího soudu dědičné zatížení pachatelovo, jeho duševní méněcennost, úplné doznání, zanedbané vychování a věk jen málo přes 20 roků v době činu. Konečně padá při výměře trestu zajisté na váhu i okolnost, že od spáchání činu uplynulo již více než 13 let. Proti těmto okolnostem stojí jako okolnosti přitěžující souběh dvou zločinů (tedy zločin loupežné a úkladné vraždy a veřejného násilí), několikerónásobná kvalifikace zločinu vraždy a hrubé porušení povinnosti vděčnosti, již měl pachatel ke své oběti (babičce, která ho živila). Polehčující okolnosti tedy převládají nejen počtem, ale i vnitřní vahou a to obzvláště vzhledem k tomu, že obžalovaný je duševně méněcenný, nad okolnostmi přitěžujícími. Bylo proto použito § 338 tr. ř. a vyměřen obžalovanému trest ve výroku uvedený, jež považuje zrušovací soud za úměrný zavinění obžalovaného. Trest tento byl přiměřeně zostřen, obzvláště i temnicí vždy v den spáchané vraždy. Byl tedy, ač zásadně má pravdu zmateční stížnost státního zastupitelství v tom, že zákonným trestem je tu doživotní těžký žalář, tento trest zmírněn podle § 338 tr. ř.

Čís. 4597.

Promlčecí doba může býti přetržena a požadavku »včasného pokračování v zahájeném řízení« po rozumu §§ 27, 40 tisk. zák. vyhověno jen úkony předsevzatými trestním s o u d e m, nikoliv úkony (návrhy) obžalobcovými (sepsáním obžaloby).

Úkonem směřujícím k pokračování v trestním stíhání je i opatření trestního soudu, by mu byly spisy státním zastupitelstvím s příslušnými návrhy včas vráceny za účelem dalšího stíhání pachatele; nelze proto

v tom, že spisy byly u státního zastupitelství k návrhu a ve lhůtě § 40 tisk. zák. nebyly soudu vráceny, spatřovati »nemožnost stíhati vinníka v těchto zemích« po rozumu této stati zákona.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1933, Zm II 220/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zkoumaj ke zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 26. března 1931 spisy týkající se trestní věci proti Petru H-ovi pro přečin podle § 14 čis. 5 a § 15 čis. 2 zákona na ochr. rep. a přestupek podle § 23 tiskového zákona, — uznal podle § 290 tr. ř. takto právem: Rozsudek krajského soudu trestního v Brně ze dne 26. března 1931, pokud jím byl obžalovaný Petr H. uznán vinným přečiny podle § 14 čis. 5 a § 15 čis. 2 zák. na ochr. rep. a přestupkem podle § 23 tisk. zák. se zrušuje jako zmatečný. Obžalovaný zprošťuje se podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby pro ony trestné činy, spáchané tím, že 6. července v B. rozšiřoval cyklostilem psané letáky »Pracujícím lidu na Brněnsku« a jejich obsahem způsobem surovým a štvavým hanobil republiku tak, že to může snížit vážnost republiky a ohrozit obecný mír v republice, a veřejně podněcoval ke zločinu veřejného násilí a přečinům shluknutí, a téhož dne v B. rozdával tištěné spisy mimo místnost řádně k tomu ustanovenou.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zkoumaj ke zmateční stížnosti veřejného obžalobce podle § 290 tr. ř. spisy týkající se trestní věci proti obžalovanému Petru H-ovi pro přečiny podle § 14 čis. 5 a § 15 čis. 2 zák. na ochr. rep. a pro přestupek podle § 23 tisk. zák. shledal, že bylo trestního zákona na újmu obžalovaného nesprávně použito. Podle skutkových zjištění rozsudku dopustil se obžalovaný přečinů podle §§ 14/5 a 15/2 zák. na ochr. rep. tím, že dne 6. července 1928 v K. P. rozšiřoval cyklostilem rozmnožené letáky »Pracujícím lidu na Brněnsku«, jejichž — jemu známým — obsahem hanobil způsobem surovým a štvavým republiku, tak že to může snížit vážnost republiky a ohrozit obecný mír v republice a veřejně podněcoval ke zločinům veřejného násilí a přečinům shluknutí; kromě toho dopustil se rozdáváním těchto letáků mimo místnosti k tomu řádně ustanovené přestupku podle § 23 tisk. zákona. Pro tyto trestné činy, spáchané jednak obsahem tiskopisů, jednak proti předpisům, sloužícím k zachování pořádku ve věcech tiskových, platí zvláštní ustanovení o promlčení podle §§ 40 a 27 tiskového zákona. Podle těchto předpisů nastane totiž při tiskových delikttech, obsažených v částce druhé tiskového zákona, jakož i při trestných činech, spáchaných obsahem tiskopisů, promlčení mimo jiné i, nebylo-li po dobu šesti měsíců v zahájeném řízení trestním soudem proti žádnému z vinníků pokračováno, při čemž § 40 tisk. zákona stanoví ještě podmínku, že se stíhání v těchto zemích státi mohlo. Právě takový stav se utvořil v trestní věci, o níž jde. Podle spisů, jejichž obsah může vzít zrušovací soud, pokud jde o skutečnosti procesní, za podklad svého rozhodnutí při

zkoumání zmatku podle čis. 9 b) § 281 tr. ř., třebaže nebyly v rozsudku výslovně zjištěny, byly tyto spisy dne 25. listopadu 1929 předloženy státnímu zastupitelství k návrhu. Od té doby nebylo v zahájeném řízení pokračováno až teprve po 27. květnu 1930, kteréhožto dne došla krajského soudu trestního obžaloba státního zastupitelství. Nebylo tedy po dobu »více než šesti měsíců« v zahájeném řízení pokračováno. Proti tomu stanovisku nedá se s úspěchem zastávat názor, že obžalovací spis, jak lze z data na něm seznati, byl sepsán státním zástupcem dne 6. května 1930, a že tedy tímto úkonem státního zastupitelství, stavším se před uplynutím šestiměsíční lhůty promlčecí, »pokračováno bylo v zahájeném řízení«; tu jest totiž zdůrazniti, že tiskový zákon, pokud v §§ 27 a 40 mluví o »pokračování v zahájeném řízení«, má na mysli řízení trestním soudem zahájené a vedené, což jasně vysvitá z doslovu předpisu § 40 tisk. zák., kde je výslovně řeč o tom, zda bylo po dobu šesti měsíců zavedeno stíhání (pokračováno v řízení) proti vinníku soudem trestním v těchto zemích. S ohledem na tento obsah zákona nelze proto pochybovati o tom, že jen úkony trestním soudem předsevzatými, nikoli tedy úkony obžalobcovými, může býti přetřena promlčecí doba a vyhověno požadavku »včasného pokračování v zahájeném řízení«. Oproti tomuto právnímu stanovisku nelze důvodně poukazovati ani na některá rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudního dvoru, jejichž znění by mohlo podporovati právě vyvrácený názor, pokud se v nich — č. 2845 a 3176 vídeňské úřední sbírky — mluví o tom, že »ani soudem, ani žalobcem nebyly podniknuty kroky, v nichž by bylo lze spatřovati pokračování v zahájeném řízení«. Leč podle toho, co bylo o právním výkladu příslušného předpisu §§ 27 a 40 tisk. zákona uvedeno, nelze návrhům žalobcovým přiznati povahu úkonů přetruhujících promlčení, nýbrž lze — a jen potud lze oněm rozk. dnutím přisvědčiti — v takových návrzích spatřovati jen podnět a vhodný prostředek k tomu, by soudem trestním bylo v zahájeném řízení včas pokračováno. Nebylo proto v souzeném případě pokračováno ve smyslu zákona v zahájeném řízení, pokud státním zastupitelstvím byla sepsána dne 6. května 1930 obžaloba; rozhodný je naopak okamžik, kdy soudem předsevzat byl další zákonem předpokládaný úkon, a to se stalo teprve po 27. květnu 1930, kteréhožto dne došla obžaloba krajského soudu trestního v Brně.

Bylo by arci lze dále namítnouti, že v tomto případě nebylo soudu možno pokračovati v zahájeném řízení, poněvadž vyšetřující soudce skončiv trestní vyšetřování, sdělil dne 25. listopadu 1929 spisy státnímu zastupitelství, jímž mu včas — v šestiměsíční lhůtě — nebyly vráceny. Leč okolnost ta neodpovídá pojmu »nemožnosti stíhati vinníka v těchto zemích«, jak jej na mysli má § 40 tisk. zák. Taková skutečná nebo právní nemožnost by tu ovšem mohla býti, pokud na příklad pachatel dle v cizině; výstižně poukazovala některá starší rozhodnutí i na takovou právní nemožnost, pokud bránila dalšímu stíhání pachatele nastalá jeho poslanecká imunita — kterážto úvaha ovšem pozbyla významu zákonem z 30. května 1924 č. 126 sb. z. a n., pokud však jde o případ, že se nalézaly spisy u státního zastupitelství k návrhu, bylo by přece trestnímu soudu možno dopisem prostě upozorniti státní zastupitelství na brzké vypršení šestiměsíční lhůty a vyžádati si spisy, což by zajisté bylo

úplně stačilo, by státním zastupitelstvím mu byly včas vráceny spisy s potřebnými návrhy k dalšímu stíhání, k němuž jest počítati i doručení obžaloby, ustanovení hlavního přelíčení a řízení po něm následující. Nehledíc k tomu měl v tomto směru po ruce trestní soud i další účinnější prostředky, jimiž po případě mohl podle § 27 tr. ř. čeliti průtahům jiných úřadů a to i státního zastupitelství. Není-li námitka proti názoru, že sdělení spisů státnímu zastupitelství k návrhu je úkonem, směřujícím k pokračování v trestním stíhání a sluší-li dle praxe spatřovati takový úkon v soudní výzvě právního zástupce strany, by »se k věci vyjádřil« — rozh. č. 3951 n. s. — a zajisté pak i ve výzvě obžalobce — soukromého — podle § 112 tr. ř., nelze pochybovati o tom, že takovým úkonem jest i opatření trestního soudu, jímž se domáhá toho, by mu byly spisy státním zastupitelstvím s příslušnými návrhy včas vráceny za účelem dalšího stíhání pachatele. Jelikož pak podle stavu věci a podle obsahu spisů není opory pro předpoklad, že by nebylo lze soudu v zahájeném trestním řízení proti obžalovanému pokračovati alespoň způsobem shora naznačeným, nastal účinek v § 40 po případě v § 27 tisk. nov. stanovený, k němuž bylo zrušovacímu soudu přihlížeti z moci úřední v základě §§ 290/1 a 281 čis. 9 b) tr. ř., jako kdyby byl tento důvod zmatečnosti uplatňován.

Čís. 4598.

Byl-li obviněný vydán právoplatně v obžalovanost, nelze ani z důvodů místních ani z důvodů věcných dodatečně napadati příslušnost soudu, který je podle obžaloby povolán provésti hlavní přelíčení; námitku, že příslušným byl soud porotní, nelze uplatňovati ani s hlediska čis. 1 ani s hlediska čis. 6 § 281 tr. ř.

Zásada § 219 tr. ř. a důsledky z ní plynoucí neplatí pro případy, ve kterých je příslušným senát mládeže.

Byl-li někdo obžalován nejen z trestných činů, jež jsou proviněním ve smyslu § 3 zák. čis. 48/1931, ale i z pokračování v těchto trestných činech po dosažení 18. roku svého věku, nastal takový souběh trestných činů, který vykročil z mezí § 28 (2) a tím i z dosahu odchylek, platných podle druhé hlavy zákona o trestním soudnictví nad mládeží pro trestní řízení proti mladistvým, nanejmé i co do zvláštního senátu mládeže a nelze uplatňovati jako zmatek čis. 1 § 281 tr. ř., že i pro ona provinění vynesl rozsudek místo tohoto senátu nalézací soud v obyčejném sestavení.

Nezachování předpisů směrodatných pro sestavení senátu sborového soudu (§ 18 tr. ř., § 32 zák. o org. soudů) není zmatkem čis. 1 § 281 tr. ř.

Pojem »vyšetřovací (vyhledávací) úkon po zákonu neplatný« po rozumu § 281 čis. 2 tr. ř.; nespadá sem informace, uvádějící poznatky, jež učinil v oboru své působnosti úřad od soudu různý.

Vyloučení veřejnosti hlavního přelíčení je zmatkem čis. 3 § 281 tr. ř. jen, došlo-li k němu bez formálního usnesení soudu nebo z důvodu v § 229 tr. ř. neuvedeného.

Výslech státního úředníka jako svědka bez předchozího zproštění povinnosti zachovávatí úřední tajemství je nepřipustný po rozumu § 151 č. 2 tr. ř. jen, pokud je samotným svědkem nebo jinak poukázáno

k tomu, že se zamýšlený výslech dotkne postřehů nebo poznatků, jejichž vyjevením poruší svědek úřední tajemství.

Svědectví a nález a posudek státního úředníka jsou neplatné (§ 151 č. 2, 120 tr. ř.) jen v těch částech, jimiž vyjevil poznatky a postřehy, které z důvodu úředního tajemství vyjevit nesměl.

Zásada posledního odstavce čl. VI. uv. zák. k tr. ř. byla prolomena předpisy § 36 zák. na ochr. rep.

Sborové soudy prvé stolice jsou podle § 36 odst. 3 zák. na ochr. rep. příslušny pro zločin vojenské zrady podle § 6 odst. 2 zák. na ochr. rep. bez ohledu na to, kterou z příslušných trestních sazeb obžaloba navrhuje.

(Rozh. ze dne 23. ledna 1933, Zm I 897/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 26. září 1932, jímž byl uznán vinným zločinem přípravy úkladů podle § 2 zák. na ochr. rep. z 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n. a § 25 odst. 5 zák. o trestním soudnictví nad mládeží z 11. března 1931, čis. 48 sb. z. a n., dále zločinem vojenské zrady podle § 6 čis. 2 zák. na ochr. rep. a § 25 odst. 5 citov. zák. čis. 48/1931 a přestupkem proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488 tr. zák. a čl. V zák. ze 17. prosince 1862, čis. 8 ř. zák. z r. 1863, a to jen, pokud jsou uplatňovány důvody zmatečnosti čis. 1—5 § 281 tr. ř. O ostatním obsahu zmateční stížnosti bude rozhodnuto po veřejném líčení.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čis. 1, 2, 3, 4, 5, 9 a), b), 10, 11 § 281 tr. ř.; pokud jde o důvody zmatečnosti č. 1—5 neshledána již v neveřejném sedění důvodnou.

K čis. 1 § 281 tr. ř.: Byl-li obviněný vydán právoplatně v obžalovanost, protože buď nepodal odpor nebo vrchní soud připustil obžalobu přes podaný odpor, jak se stalo v této trestní věci, nelze podle jasného ustanovení § 219 tr. ř. — ani z důvodů místních, ani z důvodů věcných (srovnej nález čis. 2100 sb. n. s.) — napadati dodatečně příslušnost soudu, který je podle obžalovacího spisu povolán provésti hlavní přelíčení. Zejména není námitka, že příslušným k jednání a rozhodování o skutku (skutcích) obžalobou stíhaném (stíhaných) je soud porotní, vhodným podkladem výtky, že je zmatečný rozsudek vnesený nalézacím soudem pojmenovaným ve spise obžalovacím, a to ani s hlediska § 281 čis. 1 tr. ř., jež mluví jen o náležitém obsazení sborového soudu (soudního sboru), nezmiňujíc se — jak činí § 344 čis. 1 tr. ř., netýkající se rozsudků nalézacích soudů o lavici porotců a plném jich počtu, ani s hlediska § 281 čis. 6 tr. ř., podle něhož je zmatečný jen rozsudek, jímž nalézací soud vyslovuje svou nepřislušnost (zdržuje se rozhodování ve věci samé) z důvodu (nesprávně předpokládané) příslušnosti soudu porotního; tímto ustanovením nejsou nikterak dotčeny případy opačného rázu, totiž případy, ve kterých rozhodl nalé-

zací soud ve věci samé, ač byl příslušný k jednání a vynesení rozsudku soud porotní a nalézací soud měl se prohlásiti podle § 261 tr. ř. nepřislušným. Proto jest i stížnost na zcestí, pokud vytyká napadenému rozsudku zmatečnost podle § 281 čis. 1 tr. ř. z důvodu, že byla prý dána příslušnost soudu porotního, poněvadž obžalovací spis navrhl potrestání obžalovaného — rozuměj nalézacím soudem — těžkým žalářem delším pěti let, přesněji potrestání podle § 34 tr. zák. a § 6 čis. 1 odst. 3 vyšší sazby trestní zákona na ochr. rep., použití trestní sazby těžkého žaláře od pěti do dvaceti let nebo na doživotí; jinak stačí stížností připomenouti, že zásada posledního odstavce čl. VI. uvozovacího zákona k trestnímu řádu (zákona čis. 119 ř. z. 1873), již má patrně stížnost na zřeteli, byla prolomena předpisy § 36 zákona na ochr. republiky (viz i odst. čis. 3 § 95 ústavní listiny), jehož první a druhý odstavce — vymezující příslušnost státního soudu a soudů porotních — nezmiňují se nikterak o zločinu vojenské zrady podle § 6 odst. 2 cit. zákona, takže pro zločin ten platí bez ohledu, kterou z příslušných trestních sazeb obžaloba navrhuje, ustanovení třetího odstavce § 36 cit. zákona, že pro zločiny neuvedené v prvních dvou odstavcích náleží trestní řízení sborovým soudům prvé stolice, které jsou příslušny z týchž úvah i pro zločin přípravy úkladů podle § 2, nebyl-li (a obžaloba to neuplatňovala) spáchán za okolností zvláště přitěžujících a nenavrholvala-li proto (což se také nestalo) obžaloba i pro zločin přípravy úkladů uložení trestu podle zákonné sazby vyšší pěti let. Ona zásada § 219 tr. ř. a důsledky z ní odvozené neplatí ovšem pro případy, ve kterých nastává příslušnost senátu mládeže, jelikož podle § 43 zákona o trestním soudnictví nad mládeží čis. 48 Sb. z. a n. 1931 není v řízení proti mladistvým řízení obžalovacího, takže mladistvému obviněnému nepřisluší právo námitek (odporu). Budiž dále připuštěno, že soudní sbor, jenž vynesl napadený rozsudek, byl jinak sestaven, než by byl musel býti sestaven podle odst. čis. 3, nanejvýš i podle první věty odst. čis. 3 § 30 citovaného zákona senát mládeže, takže by byl dán důvod zmatečnosti podle čis. 1 § 281 tr. ř. pro nenáležitě obsazení sborového soudu, kdyby bylo tuto trestní věc projednati a rozsouditi podle předpisů o trestním soudnictví nad mládeží. Konečně budiž připuštěno i, že použití těchto předpisů v souzené trestní věci by nebylo na závalu ustanovení odstavce čis. 3 § 28 cit. zákona čis. 48/1931; neboť obžalovaný, který se narodil 29. října 1908, byl pro onu část stíhaného a souzeného jednání, která spadá v l. 1925 a 1926, vzat — alespoň, pokud byla stíhána i souzena s hlediska § 2 zákona na ochr. rep. — ve vyšetřování již před dokonáním devatenáctým rokem svého věku tím, že vyšetřující soudce žádal dne 8. července 1927 okresní soud v Karlíně, by vyslechl obžalovaného pro jeho účast na letních táborech v Berkenbrücku a na Rujaně jako obviněného. Než použití dotčených zákonných ustanovení bylo podle odst. 2 § 28 cit. zákona čis. 48/1931 vyloučeno tím, že obžalovací spis dával obžalovanému vedle skutků spáchaných v l. 1925 a 1926, tedy před dokonáním osmnáctým rokem, tedy vedle trestných činů, jevících se proviněním ve smyslu § 3 zá-

kona ze dne 11. března 1931, čis. 48 sb. z. a n. o trestním soudnictví nad mládeží, o nichž by o sobě měl podle § 30 téhož zákona rozhodovati senát mládeže, a vedle přestupku spáchaného v r. 1932 za vinu i zločiny spáchané v l. 1927 až do 30. dubna 1932, přesněji i pokračování v trestné činnosti (provinění), která spadala v l. 1925 a 1926, i po dosažení osmnáctého roku věku až do 30. dubna 1932, takže tu byl takový souběh trestných činů, který vykročil z mezí § 28 odst. 2 a tím i z dosahu odchylek, platných podle druhé hlavy cit. zákona pro trestní řízení proti mladistvým, nanejvýš i co do zvláštního senátu mládeže. Proto je stížnost v nepravu i, pokud uplatňuje jako zmatek čis. 1 § 281 tr. ř., že rozsudek vynesl na místě příslušného soudu (senátu) mládeže nepřislušný soud nalézací, přesněji nalézací soud v obyčejném sestavení. V této souvislosti vytyká stížnost ještě, že byl — jak se prý zdá — pro tuto trestní věc sestaven zvláštní senát a že jsou pochybnosti o tom, zda jsou ohledně něho dány předpoklady § 18 tr. ř. Než nezachování předpisů směrodatných pro sestavení senátů sborového soudu — srovnej i § 32 zákona o organizaci soudů čis. 217 ř. zák./1896 — není zmatkem s hlediska § 281 čis. 1 tr. ř., jenž žádá jen, by sborový soud byl obsazen náležitě, předepsaným počtem soudců a zapisovatelem a by se rozhodnutí nesúčastnil soudce vyloučený (viz i nález čis. 4218 sb. n. s.). Jelikož stížnost neprojevuje pochybnosti v těchto směrech, netřeba přes konečnou větu § 281 čis. 1 tr. ř. zkoumati pravdivost tvrzení stížnosti, že se obhajoba dověděla teprve po hlavním přelíčení o tom, že věc projednal a rozsoudil soud v jiném sestavení, než v jakém měl jednati a rozhodnouti podle opatření učiněných přednostou soudu po rozumu § 18 tr. ř.

K čis. 2 § 281 tr. ř.: K návrhu obžalobce a přes odpor obhájce byla při hlavním přelíčení z usnesení sboru čtena informace presidia ministerstva vnitra z jiných spisů. Stížnost spatřuje v tomto postupu zmatek čis. 2 § 281 tr. ř., avšak neprávem. Ustanovení § 281 čis. 2 tr. ř. předpokládá, že byl čten spis o nějakém úkonu vyhledávacím anebo vyšetřovacím, který je podle zákona neplatný. Úkony vyhledávacími a vyšetřovacími jsou, jak plyne z předpisů §§ 88, 89, 93 tr. ř. — srovnej nálezy č. 863, 1187, 3179 sb. n. s. — jen úřední jednání, která spadají do oboru soudcovské činnosti, nanejvýš činnosti vyšetřujícího soudce — výslech svědků a obviněných, ohledání a domovní prohlídka — třeba nebyly předsevzaty samým vyšetřujícím soudcem, nýbrž soudcem vyhledávacím (§ 89 tr. ř.) nebo dožádaným (§ 93 tr. ř.) nebo na jejich místě bezpečnostním úřadem (§ 88 tr. ř.). To, o čem jedná ona informace, není takovým úkonem; v informaci jsou jen uvedeny poznatky, jež učinil v oboru své působnosti úřad od soudů různý. Neplatným podle zákona je pak vyhledávací nebo vyšetřovací úkon, byl-li předsevzat proti zákonnému zákazu (viz na př. §§ 151, 170 tr. ř.), nebylo-li při jeho provádění šetřeno zákonného zákazu (viz na př. § 71 a § 120 tr. ř.), nebo nebyl-li před jeho předsevzetím (viz na př. poslední větu § 152 tr. ř.) nebo po jeho předsevzetí (viz na př. poslední větu § 88 tr. ř.) zjednan předpoklad zákonem nařízený a stanoví-li zákon na ne-

šetření zákazu nebo nezjednáni předpokladu následek neplatnosti úkonu. Neplánost čtené informace v tomto smyslu stížnost nedolčuje, nýbrž dokazuje jen domnělou nepřipustnost použití takové informace jako průvodního prostředku, neuvědomujíc si, že pramenem soudcovského přesvědčení po rozumu § 258 tr. ř. může být nejen každý z průvodních prostředků, jejichž provádění je trestním řádem upraveno, nýbrž vše, co může mít význam pro přesvědčení soudu, ovšem s výjimkou průvodních prostředků, jejichž použití zákon výslovně zapovídá (viz nálezy čí. 3136, 3258 sb. n. s. a jiné); zákon však nezakazuje užití veřejným úřadem udělené informace, která je pro věc významnou, takže uvedená informace nejen mohla, nýbrž musela být čtena podle předposledního odstavce § 252 tr. ř., když se toho nezrekly obě strany a žalobce naopak navrhl, by byla čtena. Nehledě k tomu, nedostává se pro úspěch právě vyvrácené výtky předpokladu stanoveného předposlední větou § 281 tr. ř. i pro výtky tohoto druhu; rozsudek nedovolává se nikde čtené informace jako opory některého závěru neb i jen předpokladu, takže je jisto, že čtení informace nepůsobilo na konečné rozhodnutí v neprospekch stěžovatelův.

Zmatečnost podle čí. 3 § 281 tr. ř. vytýká stížnost rozsudku z toho důvodu, že 1. bylo hlavní přeličení — přesněji hlavní přeličení s výjimkou úseku, kdy se jednalo o přestupku proti bezpečnosti cti a doby, kdy vyhlášen rozsudek — provedeno s vyloučením veřejnosti a tím porušen předpis § 228 tr. ř.; 2. že byl porušen předpis § 120 tr. ř. tím, že byli slyšeni jako znalci státní úředníci, jejichž výslech jako svědků byl podle § 151 čí. 2 tr. ř. nepřipustný, ani nebyli úplně zproštěni povinnosti zachovati úřední tajemství jim uložené, jak plyne z toho, že odepřeli s poukazem na úřední tajemství odpověď na otázku obhájcovu, z čeho usuzují, že K. jest vyzvědačem. K výtce 1.: Vyloučení veřejnosti hlavního přeličení zakládá zmatečnost podle čí. 3 § 281 tr. ř. jen, došlo-li k němu bez formálního usnesení soudu nebo z důvodu v § 229 tr. ř. neuvedeného. V souzené trestní věci nestalo se ani to, ani ono a není to ani stížností tvrzeno. Stížnost dokazuje — vedle theoretických vývodů o nutnosti a účelnosti zásady veřejnosti — jen, že zájmům veřejného pořádku, který byl podle nálezu nalézacímu soudu důvodem, z něhož vyloučil veřejnost, by bylo spíše prospělo veřejné projednání celé věci, protože by se prý byli tím lidé, kteří mohli v novinách čísti pozvání do letních táborů, dověděli, co soudí stát a soudy o letních táborech, jakož i o Dr. L-ovi, B-ovi a K-ovi, a tím by byli varováni před tím, by nenavazovali styky s takovými osobami. Než toto poznání prostředkovalo širšímu obecnstvu již pouhé vyhlášení rozsudku a podstatných důvodů rozhodovacích, které se stalo veřejně, a důležitější než uplatňovaný prospěch veřejného projednání záležitosti jest újma, která hrozila duševním vztahům mezi určitou částí občanstva a státem z veřejného rozboru podrobností příprav úkladů o republiku a vyzvědačství, na nichž bral stěžovatel účast. Není třeba podrobně odpovídati na vývody, kterými stížnost dokazuje o různých výsledcích hlavního přeličení, že nebylo vůbec důvodné příčiny je tajiti, protože jsou i kusé.

Opomíjíť stížnost mlčením obsah zápisníků stěžovatelových, dopisů jiných účastníků letních táborů a i samotného stěžovatele, dopisů B-ových, jakož i letáků a novinářských článků, konečně i pozitivní části projevů znalců, ač právě těmito průvody, od jejichž předvádění a rozboru nedalo se ostatní jednání úplně a spolehlivě oddělití, vyšly najevo podrobnosti, co do kterých byl soud z důvodů veřejného pořádku povinen dbáti toho, by nepřišly na vědomí širšího obecnstva, ježto by mohly takto být upozorněny živly politicky nespolehlivé na cesty a způsob, jak určité osoby, nespokojené s existencí a rozsahem Čsl. republiky zamýšlely dosahovati svých záměrů.

Pokud jde o výtku čí. 2, netřeba zkoumati, mají-li její předpoklady dostatečnou oporu v zápise o hlavním přeličení, v němž je sice zaznamenáno, že znalec František Č. odepřel odpověděti na otázku obhájcovu tam uvedenou, přesněji vyhověti žádosti obhájce, by podrobněji udal, co ví z vlastní zkušenosti o tom, že B. provozuje vyzvědačství, aniž však zaznamenáno i to, že znalec odvolává se na úřední tajemství; o znalci Karlu S-ovi pak je tamtéž zaznamenán jen povšechný projev, že se úplně připojuje k údajům Č-ovým. Neboť výtka jest i jinak neodůvodněna. Uváděje obecnou povinnost k vydání svědectví před soudy stanovenou § 150 tr. ř. v soulad s přirozeným — nejen služebními předpisy (§ 23 služební pragmatiky, § 50 soudní instrukce), nýbrž i trestní normou § 5 zákona čí. 178/1924 Sb. z. a n. (viz §§ 101, 102 c), 104, 105 tr. zák.) chráněným — nárokem státu na zachování úředního tajemství, zakazuje trestní řád v § 151 čí. 2 soudům pod následkem neplatnosti výpovědi, by nevyslyšely — nebyl-li dotčený svědek závazku k úřední mlčenlivosti platně zproštěn — státní úředníky jako svědky, kdyby svým svědectvím porušili úřední tajemství jim uložené. Ani pokud mají být nebo třeba byly učiněny předmětem svědeckého výslechu postřehy a poznatky, jež učinil státní úředník u výkonu svého úřadu nebo z příčiny svého úředního stavu (povolání) a v souvislosti se svým úřadem, není nepřipustnost výslechu nebo třeba neplatnost výpovědi povšechná a nepodmíněná. Nepřipustným bude výslech a bude nutno, by si soud opatřil souhlas činitele, který může svědka zprostiti povinnosti k úřední mlčenlivosti, jen tehda a jen, pokud je samotným svědkem anebo jinak poukázáno k tomu, že se zamýšlený výslech dotkne postřehů nebo poznatků, jejichž vyjevením poruší svědek úřední tajemství. A stejně jest vydané svědectví státního úředníka neplatné jen tehdy, když a jen v oněch částech, jimiž vyjevil poznatky a postřehy, které z důvodu úředního tajemství vyjevití nesměl. Jen za právě uvedených předpokladů a jen v právě vymezeném rozsahu je státní úředník nezpůsobilý býti soudním znalcem a jeho nález a posudek jsou neplatny. Že znalci budou nebo mohou být svým úkolem nuceni nebo přiměni k tomu, by v některém ze svých úsudků nebo předpokladů nebo třeba při odůvodnění některého předpokladu neb úsudku vyjevíli postřeh anebo poznatek chráněný proti takovému vyjevení úředním tajemstvím, nebylo tvrzeno neb i jen naznačeno, ani stěžovatelem (obhájcem), a to ani v návrhu, kterým se domáhal změny v osobách znalců,

ani při výslechu znalců, ani slyšenými znalci nebo jinak. Ba ani po výslechu znalců nebylo nikým a ničím třeba jen naznačeno, že bylo některým úsudkem, předpokladem anebo jiným projevem znalců ve smyslu právě uvedeném úřední tajemství skutečně porušeno. To netvrdí ani stížnost. Chce-li snad předpokladem výtky nahoře uvedené naznačiti, že úřední tajemství bylo porušeno tím, že znalci opřeli úsudek o vyzvědačské povaze B-a i poukazem na vlastní zkušenost (poznatky), stačí jí připomenouti, že poměr úředního tajemství k vědomí o určité skutečnosti a k prameni tohoto vědění nemusí býti stejný; stát nemusí mít zájem na tom, by zůstalo zatajeno, že úřad o určité skutečnosti ví, třebaže má závažný zájem, by nebylo vyjeveno, kterou cestou a kterými prostředky, po případě od kterých osob se o skutečnosti té dověděl, takže nelze z toho, že znalci odepřeli sdělení, odkud co vědí, usouditi na to, že oním sdělením porušili úřední tajemství. Podle toho, co uvedeno, neměl nalézací soud v souzené trestní věci ni nejmenší příčiny k předpokladům, z nichž by byl mohl souditi, že svědecký výslech osob, jež pověřil úkolem znalců, byl nepřipustný bez předchozího svolení povolání k tomu činitele. Proto mohl je ustanoviti znalci a použití jejich posudku, nálezu a jinakých projevů jako průvodního prostředku, aniž porušil ustanovení § 120 (151) tr. ř. a zatížil rozsudek jím vynešený zmatkem čís. 3 § 281 tr. ř.

Čís. 4599.

Předsevzal-li pojištěnec listivě jednání v úmyslu, by pojišťovna poškodil, a podařilo-li se mu skutečně uvést ji v omyl o tom, že u něho nastal případ krytý pojišťovací smlouvou (zástupce pojišťovny zjišťoval škodu), jde o dokonáný podvod a nezáleží na tom, že pojišťovna teprve potom (po upozornění četnictvem) prohlásila, že od smlouvy ustupuje.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1933, Zm I 602/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 9. května 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po věcné stránce — čís. 9 a) § 281 tr. ř. — namítá zmateční stížnost, že jde o poměr civilní, nanejvýš poukazujíc na to, že pojišťovna neodmítla vyplatiti obžalovanému pojištěnou částku snad z důvodu, že krádež vloupáním nebyla spáchána a byla jen předstírána, nýbrž proto, že obžalovaný, uzavíraje smlouvu, nesprávně a neúplně zodpověděl otázku o závažných okolnostech nebezpečí, kterážto okolnost opravňuje společnost upustiti od smlouvy podle § 6 pojišťovacích podmínek.

Než zmateční stížnost přehlídí, že civilní spor o výplatu pojistného byl podle § 191 c. ř. s. přerušen až do skončení trestního řízení, poučevadž právě za civilního sporu vzniklo proti žalobci (a nyní obžalovanému) podezření, že krádež vloupáním předstíral v úmyslu, by pojišťovnu poškodil a že skutečnost, z jakého důvodu pojišťovna odmítla vyplatiti pojištěnou částku a dala podnět civilnímu sporu, nemá o sobě význam pro posouzení trestnosti jednání obžalovaného. V tomto směru jest totiž uvážiti, že se tresce jako dokonáný podvod již listivě jednání, kterým měla býti způsobena podle úmyslu pachatele škoda, aniž se vyžaduje, by skutečně škoda vznikla. Jde tu o obdobný případ, jako při pokusu trestného činu podle § 8 tr. zák. Beztrestný pokus se týče nemožný je pokus jen, bylo-li použito k dosažení cíle prostředku naprosto a bezvýjimečně in abstracto nezpůsobitelného, nebo nebylo-li tu vůbec předmětu, proti němuž trestně jednání směřovalo, nebo byl-li tu sice předmět, avšak naprosto nezpůsobitelný. Posuzuje-li se případ obžalovaného, jak je třeba při správném výkladu zákona, podle doby spáchání činu, byla tu v době činu platná smlouva pojišťovací, od níž pojišťovna v té době odstoupiti ani nepomýšlela. Předsevzal-li tedy obžalovaný listivě jednání v úmyslu, by pojišťovnu poškodil, a podařilo-li se mu pojišťovnu skutečně uvést v omyl o tom, že u něho nastal škodný případ krytý pojišťovací smlouvou, byly pro tuto dobu splněny veškeré náležitosti skutkové podstaty zločinu podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., neboť soud zjišťuje, že zástupce pojišťovny, jsa uveden v omyl jednáním obžalovaného, zjišťoval škodu a jednal s ním o výši škody. Těmito úvahami jsou kryty způsobem zákonu hovícím veškeré složky skutkové podstaty zločinu § 197 tr. zák., a je pro posouzení viny obžalovaného lhotejno, že pojišťovna teprve po tom, a to, jak nalézací soud zjišťuje, po upozornění četnictvem a počínajíc si obezřetně, prohlásila dne 17. května 1929, že od pojišťovací smlouvy odstupuje na základě článku 6 všeobecných pojišťovacích podmínek.

Čís. 4600.

Spolupachatelství zločinu veřejného násilí podle § 98 a), b) tr. zák. Rozlišení skutečného násilí podle § 98 a) tr. zák. od zlého nakládání (způsobení újmy na těle) ve smyslu § 1 zák. o útisku. Pojem »trapný stav« po rozumu § 100 tr. zák.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1933, Zm II 384/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 25. září 1931, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem vydírání podle § 98 a) tr. zák. a František P. kromě toho též podle § 98 b) tr. zák. mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti čís. 5, 10, 11 § 281 tr. ř. Je pravda, že u obžalovaných Vojtěcha P-a a Aloisie L-i nebylo zjištěno, že učinili K-ovi nějaké násilí, a je rovněž správné, že nelze shledávat »skutečně učiněné násilí v pouhé skutečnosti, že za K-em jeli, by se nevracel do práce (což také rozsudek nečiní). Avšak zmateční stížnost přehlíží, že rozsudek právem činí i tyto dva obžalované spoluzodpovědnými za skutečně vykonané násilí druhých — Františka P-a, L-a a P-y — jako spolupachatele, zjistiv, že všech pět obžalovaných vědomě spolupůsobilo k dosažení téhož cíle, najmě že Vojtěch P. a L. svou účastí na hliďce a přítomností při výkonu násilí spáchaného na K-ovi ostatními třemi spoluobžalovanými dali najevo, že s násilným jednáním druhých a zadržením K-a, by nenastoupil práci, se stotožňují a že si byli všichni také vědomi, že spolupůsobí při společném podniku za společným cílem. Vzájemně předchozí dohody nebo úmluvy mezi spolupachateli pro pojem spolupachatelství není třeba. Stačí, že všichni obžalovaní vědomě spolupůsobili a že činnost každého z nich je složkou děje, jehož celek tvoří trestné jednání; za výsledek zodpovídají všichni, i když někteří z nich osobně násilí neučinili. Není také třeba, by obžalovaní — jak žádá zmateční stížnost, slovy projevili úmysl, jímž byli při činu vedeni; proto je lhostejno, že obžalovaný P. nepronesl žádného výroku, když dal K-ovi políček. Nelze přisvědčiti ani námitce zmateční stížnosti, že zjištěný skutkový děj nenaplnuje pojem vydírání podle § 98 a), po případě ani podle § 98 b) u Františka P-a, nýbrž jen přestupku, po případě přečinu útisku podle § 1 zák. čís. 309/1921. Jak vyslovil nejvyšší soud v rozh. sb. n. s. č. 2237, 2722 a jiných, liší se vydírání a útlak jen různou intenzitou nátlaku. U psychického násilí jest hranice ta samým zákonem vymezena ustanovením, že pohrůzka musí býti způsobila vzbuditi v ohroženém důvodnou obavu, má-li se státi složkou skutkové podstaty vydírání. Podle obdoby tohoto znaku jest vymeziti hranici tu i při fysickém násilí, u něhož zákon takového pokazu neobsahuje. Zlým nakládáním, pokud se týče způsobením újmy na těle ve smyslu § 1 zák. o útisku bude tudíž jen takové působení na tělo jiné osoby, jež nemá jinakého dalšího duševního účinku, než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti. Jakmile však nastaly nebo podle povšechné povahy jednání pachatele mohly nastati účinky vážnější, zejména poruchy těla nebo duševního klidu časově nebo stupňovitě rozsáhlejší, jest fysické násilí pokládati za prostředek téže intenzity, jakým je vyhrůzka způsobila vzbuditi důvodnou obavu a podřaditi je pod pojem skutečného násilí ve smyslu § 98 a) tr. zák. V souzené trestní věci jest zjištěno, že dva z obžalovaných udeřili K-a holi po ruce, třetí mu dal políček na tvář; podle seznání svědka K-a, jemuž soud věří, byly mu těmito údery způsobeny ve tváři poškození, na ramenou pak krevní podlitiny. Tyto účinky, jakož i násilné zadržení K-ovo obžalovanými, trvajíc celé dvě hodiny, již samo o sobě převyšuje pouhý okamžitý pocit nevolnosti a nepříjemnosti nepatrného trvání,

jaké předpokládá pouhý útlak. Jde zřejmě o zlé nakládání, po případě lehké ublížení na těle větší intenzity, než předpokládá skutková podstata útisku, v každém případě také o poruchu duševního klidu, časově rozsáhlejší, než odpovídá pojmu útisku; zjištěný děj naplnuje jednak jako vykonání skutečného násilí, jednak jako nebezpečná pohrůzka vraždou objektivní skutkovou podstatu vydírání. Otázku, byla-li pohrůzka obžalovaného Františka P-a způsobila vzbuditi důvodné obavy, že bude ihned splněna, zodpověděl rozsudek kladně, vycházejce ze správného výkladu zákona, najmě přihlížejce k tomu, že bylo vážně hrozeno velkým zlem, že ohrožený K. stál sám proti přesile pěti osob, a že po dlouhou dobu téměř dvou hodin, po kterou byl zdržován na mostě, se mohl přesvědčiti o tom, že vyhrůzka je míněna vážně, tak jak vážně byla míněna ona událost na mostě.

Soud konečně nepochybil ani, pokud vyměřil trest podle vyšší sazby § 100 tr. zák. z toho důvodu, že obžalovaný uveden by »v trapný stav«. Pojem »trapného stavu« ve smyslu § 100 tr. zák. zákon sice neurčuje, ale jest jím tělesná nebo duševní trýzeň, která jednak svou silou, jednak délkou trvání přesahuje při zločinu § 98 a) tr. zák. onu míru újmy na tělesné neporušenosti napadeného, při zločinu § 98 b) tr. z. pak onen stupeň obavy nebo strachu a nepokoje ohroženého, které, i když trestným činem byly způsobeny, mají jako pojmový znak té které skutkové podstaty v zápětí potrestání pachatele jen podle mírnější sazby prvního odstavce § 100 tr. zák.; onen pojem není omezen jen na újmy na tělesné neporušenosti, nýbrž odpovídají mu i zjevy rázu psychického (viz rozh. č. 2702 sb. n. s.). Jednáním obžalovaných v Jaroslavu K-ovi takový trapný stav vyvolán byl; neboť rozsudek zjišťuje kromě fysického násilí, učiněného mu obžalovanými, dále, že »byl uváděn v posměch, bylo po něm pliváno a ukazováno naň jako na stávkokaze, při čemž musel pořádku na místě státi tak, že si nesměl — jak rozsudek zjišťuje — ani zapáliti cigaretu«. V tomto jednání právem spatřuje soud duševní trýzeň přesahující míru újmy tělesné § 98 a) tr. zák., předpokládanou nejen co do síly, nýbrž i co do délky trvání, kdyžť ohrožený byl těmto insultům obžalovaných vydán po dobu téměř dvou hodin. Není proto odůvodněn ani zmatek podle čís. 11 § 281 tr. ř.

Čís. 4601.

Okresní soud, dožádaný sborovým soudem první stolice, aby obžalovanému vyhlásil podle § 425 odst. II. tr. ř. rozsudek odvolacího soudu, vyhlášením rozsudku a sepsáním zápisu o tom skončil činnost, o kterou byl dožádán. Přijal-li po tomto roku, třeba ještě v zákonné lhůtě, provedení zmateční stížnosti obžalovaného, které zaslal sborovému soudu první stolice, jednal jako soud nepřislušný, postupující podání soudu příslušnému; proto doba, po kterou byl spis dopravován poštou k sborovému soudu první stolice, neprodlužuje zákonnou lhůtu k provedení zmateční stížnosti.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1933, Zm III 499/32.)

Nejvyšší soud usnesl se v trestní věci proti L. F. pro přečin podle § 14 čis. 1 zák. čis. 50/23 a j. následkem zmateční stížnosti obžalovaného ve veřejném zasedání senátu takto: Zmateční stížnost a její provedení se odmítá.

Z d ů v o d ů:

Rozsudek odvolacího soudu byl obžalovanému vyhlášen dne 3. listopadu 1932 okresním soudem v K., jednajícím k dožádání krajského soudu v T. Při tomto roku ohlásil obžalovaný zmateční stížnost s tím, že provedení její podá u téhož soudu do osmi dnů od vyhlášení rozsudku. Dne 9. listopadu 1932 podal obžalovaný u okresního soudu v K. provedení zmateční stížnosti, které tento soud postoupil krajskému soudu v T., kam došlo dne 12. listopadu 1932. Toto provedení zmateční stížnosti jest opozděno. Okresní soud v K. tím, že obžalovanému vyhlásil podle § 425 odst. II. tr. ř. odvolací rozsudek a sepsal o tom protokol, do něhož pojal i ohlášení zmateční stížnosti obžalovaného, skončil činnost, o kterou byl dožádán. Další jeho činnost, záležející v tom, že přijal od obžalovaného písemné provedení zmateční stížnosti, jest pro počítání osmidenní lhůty, stanovené v § 388 tr. ř. ve znění zák. čis. 1/20, úplně bez významu, právě tak, jako kdyby podání, obsahující provedení zmateční stížnosti, bylo se stalo u kteréhokoli jiného nepříslušného soudu. Zmateční stížnost byla by v tomto případě pokládána za včasné provedenou, jen kdyby k sborovému soudu první stolice, tedy ke krajskému soudu v T. byla došla v osmidenní lhůtě, určené v § 388 tr. ř. v novém znění. Okresní soud v K. odeslal sice provedení zmateční stížnosti krajskému soudu v T. dne 9. listopadu 1932, to však nemůže ničeho změnit na skutečnosti, že provedení došlo ke krajskému soudu v T. teprve dne 12. listopadu 1932, tedy po uplynutí předepsané osmidenní lhůty. Čas, po který bylo toto provedení dopravováno poštou od okresního soudu v K. ke krajskému soudu v T. (§ 11 tr. ř.), se v tomto případě do osmidenní lhůty nezapočítává, poněvadž jmenovaný okresní soud jednal jako soud nepříslušný, jenž podání k němu došlé postupuje soudu příslušnému. Poněvadž tedy provedení zmateční stížnosti došlo ke krajskému soudu v T. po uplynutí zákonné osmidenní lhůty, jest opozděno.

Čís. 4602.

I když je porotcům vyhrazeno posouditi, zda tu byl stav nebo zda nastaly skutečnosti trestnost vylučující nebo rušící, není jim volno dávatí těmto pojímům jinou náplň, než je dána a určena těmi místy zákona, jež vymezují, za kterých okolností je trestnost činu vyloučena nebo přestává. Je věcí porotního soudního sboru, by tuto právní stránku věci posoudil sám a nepřipustil dodatkovou otázku, neodpovídají-li okolnosti při hlavním přelíčení tvrzené (napovězené) zákonným znakům okolnosti vylučující trestnost.

Nakolik jde o porušení předpisu § 319 tr. ř. a o zmatek čis. 6 § 344 tr. ř., dal-li porotní soudní sbor ke hlavní otázce na zločin vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čis. 1 tr. zák. přes ohrazení státního zástupce dodatkovou otázku na okolnosti vylučující trestnost podle § 2 b), c) tr. zák.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1933, Zm II 393/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku porotního soudu v Moravské Ostravě ze dne 16. září 1932, pokud jím byla obžalovaná podle § 334 tr. ř. zproštěna z obžaloby pro zločin dokonané vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čis. 1 tr. zák., zrušil výrok porotců na I. hlavní otázku a na II. dodatkovou otázku, jakož i na něm spočívající výrok rozsudku, pokud jím byla obžalovaná podle § 334 tr. ř. zproštěna z obžaloby pro zločin dokonané vraždy podle §§ 134, 135 čis. 1 tr. zák. jako zmatečné a věc odkázal do příštího zasedání soudu porotního při sborovém soudě v Moravské Ostravě, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek jen, pokud jím byla obžalovaná zproštěna z obžaloby pro zločin vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čis. 1 tr. zák. a uplatňujíc jen důvod zmatečnosti čis. 6 § 344 tr. ř., dovozuje, že porotní soud porušil předpis § 319 tr. ř. tím, že dal porotcům k I. otázce hlavní, znějící na zločin vraždy úkladné otázku dodatkovou na okolnost vylučující trestnost podle § 2 b), c) tr. zák. Z protokolu o hlavním přelíčení vychází na jevo, že se státní zástupce proti této otázce ohradil a když se soud usnesl na otázce setrvati, vyhradil si zmateční stížnost. Soud porotní odůvodnil své stanovisko takto: »Jak ve spise je zjištěno, bylo tvrzeno, že otec obžalované byl alkoholik a že matka byla v ústavu choromyslných. Bylo skutečně zjištěno, že otec alkoholik byl a že matka dělala dojem osoby choromyslné, ačkoliv nebylo vyšetřeno, ve kterém ústavě choromyslných byla. Obžalovaná při líčení dne 26. února 1932 tvrdila, že se jí Š. najednou zprotivil, že upadla do zlosti a rozčilení, že byla beze smyslů atd. a udala, že ho nechtěla již předem zabít, že ho udeřila v rozčilení, když se jí zprotivil, že nevěděla, co dělá. Soudní dvůr již při prvním porotním líčení měl pochybnosti, není-li obžalovaná duševně chorá a usnesl se proto dáti prozkoumati duševní stav obžalované odborníky. I když při dnešním líčení doznala, že Š-u chtěla zavraždit, a že se již na to připravovala týden před tím, a i když posudek znalců pro choroby nervové uznává obžalovanou za přičetnou a za svůj čin plně zodpovědnou, a že nemohla čin spáchat ani ve střídavém pomnutí smyslů, a že je jí přiznáván jen mírný stupeň debility — přece i při dnešním porotním líčení

má soud tytéž pochybnosti o duševním stavu obžalované, jako při prvním líčení, a poněvadž byly v tomto trestním řízení napovězeny okolnosti, jak právě uvedeno, které by trestnost mohly vyloučiti, byla tato druhá dodatková otázka ve smyslu § 319 tr. ř. dána.« Právním vytyká zmateční stížnost státního zastupitelství, že dodatkovou otázkou porušil porotní soud zákon v ustanovení § 319 tr. ř. a zavinil zmatečnost rozsudku podle čis. 6 § 344 tr. ř. Podle stálé praxe nejvyššího soudu smí porotní soud dáti porotcům dodatkové otázky jen, když při hlavním přelíčení tvrzené nebo napovězené okolnosti skutečně odpovídají zákonným znakům dotyčné trestnosti vylučující okolnosti. Nemě-li tu tohoto předpokladu, nesmí soud dáti tuto otázku, by sám neuváděl porotce v omyl. Zda nastala zákonem vyžadovaná podmínka pro otázku dodatkovou podle § 319 tr. ř., nesmí býti posuzováno podle ze své souvislosti vytržených jednotlivých výroků obžalovaného, nýbrž podle celkového jeho zodpovídání se při hlavním přelíčení. Otázku na střídavé pominutí smyslů podle § 2 b) tr. zák. lze a nutno dáti porotcům jen, bylo-li tvrzeno nebo aspoň výsledky řízení napovězeno, že obžalovaný spáchal čin ve střídavém pominutí smyslů, v čase, kdy pominutí trvalo. Poněvadž pak zákon rozumí střídavým pominutím smyslů podle § 2 b) přechodnou duševní chorobu, najmě periodickou psychosu vylučující přechodně užívání rozumu, je nutno pro dodatkovou otázku v tomto směru, by bylo tvrzeno nebo napovězeno, že čin obžalované byl spáchán v době, kdy byla pachatelka následkem přechodné duševní choroby zbavena užívání rozumu a její duševní síly potlačeny tak, že nebyla s to rozpoznati protiprávnost svého činu a zaříditi své jednání podle správného rozpoznání. Takovéto tvrzení se za celého řízení nevyskytlo; ani při hlavním přelíčení nebylo tvrzeno, ba ani naznačeno nic, co by poukazovalo na duševní poruchu obžalované v době činu vůbec a přechodnou duševní chorobu zvláště. Bylo jen tvrzeno a zjištěno, že otec obžalované byl alkoholík, bylo dále tvrzeno, že matka obžalované činila dojem osoby choromyslné a že byla v ústavu choromyslných. Obžalovaná sama tvrdila, že jako dítě se chtěla utopiti z lítosti, že se nesměla účastniti pohřbu matčina; na žádné nemoci se nepamatuje. U krajského soudu v Mor. Ostravě udala (2. prosince 1931), že byla vždycky zdravá, nikdy neměla žádných nemocí ani bolestí -vyjímaje případ, kdy jí bylo vytrženo několik zubů, neví, jak vypadá bolest hlavy; podle zprávy školy byla duševně úplně normální (byla však lenivá, lhavá a hašteřivá); od 12 let sloužila a žádný z jejích zaměstnavatelů nepozoroval, že by byla duševně chorá. Obžalovaná sama nikdy o sobě netvrdila, že byla snad duševně nemocná a netvrdila ani takové okolnosti, ze kterých by bylo lze usuzovati na její nepřičetnost v době činu z důvodu duševní choroby ať již trvalé nebo přechodné. Ani nikdo jiný netvrdil, že v době činu a vůbec jevila známky duševní poruchy, poukazující na střídavé pominutí smyslů. Soudní lékaři po důkladném vyšetření a při přísném psychiatrickém posuzování přiznali obžalované jen mírný stupeň debility, t. j. mdlého rozumu, nejmírnější stupeň psychických útlumů vývojových, který

ovšem nelze postavití na roveň duševní chorobě ve smyslu § 2 a) tr. zák. a prohlásili, že čin jí za vinu dávaný nemohla spáchatí ve střídavém pominutí smyslů. Podle těchto výsledků porotního přelíčení chybi základní předpoklad pro stav podle § 2 b) tr. zák., totiž přechodná duševní choroba u obžalované a spáchání činu v době střídavého pominutí smyslů, pokud se týče tvrzení a náznaky na takovouto duševní chorobu poukazující. Z toho důvodu nesměla býti dána porotcům dodatková otázka na tento stav vylučující trestnost podle § 2 b) tr. zák. Porotní soud vykládá nesprávně zákon, má-li za to, že stačí k otázce dodatkové na stav vylučující trestnost podle § 2 b) tr. zák. okolnosti zdůrazňované v mezitimním usnesení, totiž, že soud má pochybnosti o duševním stavu obžalované proto, že její otec byl alkoholikem, že matka činila dojem osoby choromyslné a že obžalovaná tvrdila, že Š-u zavraždila proto, že se jí najednou zprotivil, že upadla do zlosti a rozčilení a byla beze smyslů, pokud se týče nevěděla, co činí, — poněvadž tvrzené dědičné zatížení obžalované, nejsou o sobě duševní chorobou, a pochybnosti soudu o jejím duševním stavu nestačí k otázce dodatkové na stav podle § 2 b) tr. zák. — jak vyplývá z hořejších výkladů — právě tak jako k tomu nestačí tvrzení obžalované, že upadla do rozčilení a zlosti a že byla beze smyslů a nevěděla co činí, poněvadž tu obžalovaná napovídá, že jednala z affektu, nikoliv ve stavu vyvolaném duševní chorobou.

Otázku ve smyslu § 2 c) tr. zák. smí a musí dáti porotní soud porotcům jen, byl-li tvrzen stav pomatení smyslů, v němž si pachatel svého činu nebyl vědom, t. j. bylo-li jeho vědomí v době, kdy spáchal skutek, úplně zrušeno, neb aspoň zkaleno tak, že nepostřehl vůbec neb aspoň ne úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jednal a neměl správné představy o tom, k jakému výsledku směřuje jeho čin. V té příčině tvrdila obžalovaná při hlavním přelíčení dne 26. února 1932 toto: Když přišla na místo činu, tu se jí Š. najednou zprotivil, upadla do zlosti a rozčilení a byla beze smyslů. Uchopila sekyrku, která tam náhodou ležela a uhodila jí starého Š-u do hlavy, míříc mu při tom na pravou stranu hlavy. Š. udělal jen jeden krok a padl k zemi, při čemž ležel na boku. Jak tak ležel, udeřila ho na zemi ještě několikrát, by se nemusil dlouho trápit. Pak jí přepadla lítost, když už bylo pozdě. Při tom nevěděla, co dělá, neboť byla celá taková utrápená. Na to vzala sekyrku, umyla ji v zelí a dala ji do komůrky. Šaty měla postříkané krví. Ve světnici ohmatávala M-ého, by se přesvědčila, zdali spí, načež sama odešla spat. Tvrdila tudíž, že jednala v affektu, ve zlosti a rozčilení tak vysokého stupně, že nevěděla, co dělá, »že byla beze smyslů«. Při tom však sama vylučuje dopodrobna všechny události, jež se sběhly při činu a jež hned po něm následovaly. Líčí přesně a podrobně, že mířila sekyrkou na pravou stranu hlavy Š-ovy, že mu zasaдила rány sekyrkou, když už ležel na zemi, by se nemusel dlouho trápit a by nebyla prozrazena, vylíčila, co učinila se sekyrkou a jak se přesvědčila, zda M. spí čili nic. K tomu je dodati, že její vylíčení, jak čin provedla a co po něm dělala, odpovídá i skutečnosti, poněvadž sekyrka

byla skutečně uschována na místě, jak obžalovaná udala, také dýmka zavražděného Š-y byla nalezena pohozená na dvoře, jak obžalovaná rovněž vyličila, a svědek M. dosvědčil, že obžalovaná skutečně po něm hmatala v posteli, jak sama udala, chtějíc se přesvědčiti, zda spí. Podrobné vyličení činu i toho, co činila před ním a po něm, podala obžalovaná v podstatě souhlasně v přípravném vyšetřování a to opět, při hlavním přelíčení 26. února 1932 soudním znalcům-lékařům a při konečném hlavním přelíčení. Kdežto však v přípravném vyšetřování doznala, že pojala vražedný úmysl již týden před činem a připravila si za tím účelem již sekyrku, změnila při prvním hlavním přelíčení své zodpovídání v tom i onom směru a popřela, že vraždu připravovala a byla k ní rozhodnuta a tvrdila, že se jí Š. najednou zprotivil, že ho usmrtila ze zlosti a ročilení, které ji zbavilo smyslů, takže nevěděla co činí. Při posledním hlavním přelíčení však obžalovaná znovu se vrátila k původnímu doznání, prohlásila výslovně, že skutečně chtěla čín provésti na Š-ovi již týden před tím, že však tehdy byla nemocna a že proto s toho sešlo. Prohlásila pak také výslovně, že při činu věděla, co dělá a že jej spáchala proto, že jí Š. obtěžoval. Musilo tedy býti i porotnímu sboru soudnímu z celé výpovědi obžalované zřejmo, že obžalovaná v době činu dobře věděla, co činí a že v pravdě tím, když tvrdila, že upadla »do zlosti a rozčilení« a že nevěděla, co dělá, jen nesprávně označila tehdejší stav své mysli, ale netvrdila tím skutečnosti, které by vylučovaly její přičetnost podle § 2 c) tr. zák., kdyžtž podle vlastního jejího zodpovídání se nemůže býti řeči o tom, že její vědomí v době činu bylo úplně zrušeno nebo podstatně zkaleno, jak předpokládá zákon v § 2 c) tr. zák. Uváží-li se zodpovídání se obžalované jako celek, dojde se k závěru, že se nehájila nepřičetností v době činu ani z důvodu duševní přechodné choroby, ani z důvodů jinaké pomatenosti následkem vysokého affektu, a že neuvedla a netvrdila skutečnosti, jež by odpovídaly jednomu z těchto dvou stavů vylučujících trestnost. Její zodpovídání významá v ten smysl, že v době činu dobře věděla, co činí, nehledě ani k tomu, že při posledním hlavním přelíčení, při němž doznala dokonce vražedný úmysl, odvolala svá dřívější nepravdivá tvrzení. Podle toho, co uvedeno, nebyly při hlavním přelíčení tvrzeny ani naznačeny takové okolnosti, které by při správném výkladu zákona naplňovaly skutkovou podstatu stavu vylučujícího trestnost podle § 2 b) a c) tr. zák. Dal-li porotní soud přes to dodatkovou otázku na tyto dva stavy, ačkoli zákonné předpoklady pro ni při hlavním přelíčení dány nebyly, porušil tím ustanovení § 319 tr. ř. a zavínil zmatečnost rozsudku podle čis. 6 § 344 tr. ř.

Při líčení před soudem zrušovacím uplatňoval obhájce, že v § 319 tr. ř. je uvedeno, kdy soud otázku na okolnost trestnost vylučující má dáti, že však se tam nepraví, že by takovou otázku dáti nesměl. Než nehledě k tomu, co již bylo řečeno, a z čeho vyplývá nesprávnost této námítky, plyne její bezdůvodnost i z posledního odstavce § 344 tr. ř., podle něhož lze zmatky v § 344 čis. 3—6 vytčené uplatňovati za určitých podmínek také na újmu obžalovaného. I z toho je zjevno, že otázky

na okolnosti trestnost vylučující směji býti dány jen, je-li tu pro ně právně správný skutkový podklad. Není-li tento zákonný podklad dán, je patřno, že obžaloba byla dáním takové otázky zkrácena. Tomuto zkrácení může pak státní zástupce čeliti jen uplatňováním zmatku podle § 344 čis. 6 tr. ř.; kdyby bylo správné mínění zastávané obhájcem, bylo by použití zmatečního důvodu podle § 344 čis. 6 tr. ř. v takovém případě pro státní zastupitelství ilusorním. Pokud pak obhájce dále zastával názor, že rozhodování o vyvíňující okolnosti přísluší porotcům, kteří prý nesmí býti omezováni v možnosti přiznati obžalovanému vyvíňující důvod tím, že by se jim neposkytla k tomu možnost odepřením dodatkové otázky, — plyne i na tuto námítku odpověď v podstatě již z toho, co uvedeno naohře. Porotcům je arci vyhrazeno posouditi, zda tu byl stav nebo zda nastaly skutečnosti, jež trestnost vylučují nebo ruší, ale není jim volno dávatí těmto pojům jinou náplň, nežli je dána a určena těmi místy zákona, jež vymezují, za kterých okolnosti je trestnost činu vyloučena nebo přestává. Důsledně nesmí býti na takovou falešnou cestu zaváděni takovým postupem porotního sboru soudního, který by jim poskytl příležitost pokládati nesprávně určité skutkový stav za takový, jímž se naplňuje pojem vyvíňujícího důvodu; je pak právě na porotním sboru soudním, jemuž přísluší stanoviti otázku, které mají býti porotcům dány, by tuto právní stránku věci posoudil sám a nepřipustil dodatkovou otázku, neodpovídaj-li okolnosti při hlavním přelíčení tvrzené (napovězené) zákonným znakům okolnosti vylučující trestnost. Je-li v tom omezování volnosti porotců, je to omezení plynoucí ze zákona, jak právě ukazuje sankce důvodu zmatečnosti podle čis. 6 § 344 tr. ř. na pochybení, jakéhož se v souzeném případě dopustil porotní sbor soudní. Bylo proto vyhověti odůvodněné zmateční stížnosti a uznati, jak se stalo.

Čís. 4603.

Při povolení podmíněného odkladu výkonu trestu musí soud svoje přesvědčení o tom, že se obžalovaný i bez výkonu trestu polepší, čerpati z podstatných důvodů; sama naděje, že se tak stane, nestačí.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1933, Zm IV 518/32.)

Nejvyšší soud, přezkoumav trestní věc proti M. J. a spol., obžalovaným pro zločin účastenství na krádeži, vyhověl zmateční stížnosti vrchního státního zastupitelství, napadené usnesení odvolacího soudu z důvodu zmatku podle § 385 čis. 2 tr. ř. zrušil a rozhodl, že se obžalovanému M. J. nepovoluje podmíněný odklad trestu, uloženého mu v této trestní věci.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti, jež uplatňuje důvod zmatku podle § 385 čis. 2 tr. ř. proti povolení podmíněného odkladu trestu obžalovanému M. J., nelze upříti oprávnění. Odvolací soud uvedl, že u obžalovaného M. J.

není vyloučena naděje, že se polepší i bez výkonu trestu. K tomu dlužno podotknouti, že zákon čís. 562/1919 Sb. z. a n. v § 1 odst. 1 stanoví přísnější požadavek pro povolení podmíněného odkladu trestu, neboť odložení výkonu trestu činí závislým na tom, aby tu byly podstatné důvody pro přesvědčení soudu, že se obžalovaný i bez výkonu trestu polepší, což znamená, že soud má z podstatných důvodů dospěti k určitému přesvědčení o polepšení pachatele, kdežto podle napadeného výroku odvolací soud jen připouští, že se obžalovaný snad i bez výkonu trestu polepší. Takový výklad cit. ustanovení zákona příčí se jeho výslovnému znění, z něhož plyne, že musí tu býti podstatnými okolnostmi odůvodněna naděje a záruka o polepšení pachatele. Pro závěr v tomto smyslu není však v tomto případě podstatných důvodů. I kdyby se odhlédlo od dřívějšího nepatrného trestu obžalovaného pro čin menší váhy (přečin urážky na cti), přece jsou tu jiné okolnosti, které nepřipouštějí závěr v smysle § 1 odst. 1 zák. čís. 562/1919 Sb. z. a n., zejména to, že obžalovaný trestuhodnou činnost v několika měsících šestkrát opakoval, dále, že svým činem utvrzoval mladého zaměstnance v trestuhodném jednání na škodu zaměstnavatele, a konečně, že trestný čin spáchal ze ziskuchtivosti, tedy z pohnutek nízkých a nečestných, ačkoliv sám o sobě tvrdí, že je bohatý. To, že pachatel krádeže nebyl potrestán, jelikož soukromý návrh poškozeného byl odvolán, nemůže mítí vliv na posouzení tohoto případu. Z toho, co bylo uvedeno, plyne, že není tu podstatných důvodů pro naději, že by se obžalovaný M. J. i bez výkonu trestu polepšil. Výrokem odvolacího soudu o povolení podmíněného odkladu trestu tomuto obžalovanému byl tedy zaviněn zmatek podle § 385 čís. 2 tr. ř. Proto bylo vyhověti zmateční stížnosti vrchního státního zastupitelství, z tohoto důvodu zmatku na základě 1. odst. § 33 por. nov. zrušiti napadené usnesení odvolacího soudu a vysloviti, že uložený trest jest bezpodmínečný.

Čís. 4604.

Odvolal-li se veřejný žalobce proti rozsudku, jímž byl obžalovanému vyměřen trest s použitím mimořádného zmírňovacího práva (§ 92 tr. zák.), jen do nízké výměry trestu, odvolacímu soudu náleží vyřídit odvolání jen v mezích tohoto návrhu; nelze přihlížeti k dodatečnému prohlášení veřejného žalobce, že žádá, aby bylo pominuto použití § 92 tr. zák.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1933, Zm IV 534/32.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A. F. a spol., obžalovaným pro zločin těžkého ublížení na těle podle § 301 tr. zák., na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti obžalovaných A. F. a Š. B. vynesl rozsudek, jímž zmateční stížnost, pokud byla založena na důvodech zmatku podle § 385 čís. 1 a), b), 2 tr. ř., odmítl, avšak z úřední moci z důvodu zmatku podle § 385 čís. 2 tr. ř. zrušil rozsudek

odvolacího soudu ve výroku o trestu a obžalované A. F. a Š. B. odsoudil na základě 1. sazby § 302 tr. zák. s použitím § 92 tr. zák., hledíc k odvolání státního zastupitelství, jež bylo podáno proti rozsudku prvního soudu pro nízkou výměru trestu, každého na 5 měsíců a 4 týdny vězení; v důsledku toho a vzhledem k ustanovení § 20 tr. zák. trestný čin kvalifikoval jako přečin.

Z důvodů:

Důvod zmatku podle § 385 č. 3 tr. ř. byl uplatňován proto, že odvolací soud vyměřil trest bez použití § 92 tr. zák. Nejvyšší soud prv než se zabýval touto částí zmateční stížnosti, se přesvědčil, že se v rozsudku odvolacího soudu vyskytuje důvod zmatku podle § 385 tr. ř., jehož je dbáti z úřední povinnosti ve smyslu posl. odst. cit. §, poněvadž zmatek byl v neprospěch obžalovaných. Soud první stolice vyměřil oběma obžalovaným trest na základě 1. sazby § 302 tr. zák. s použitím § 92 tr. zák., a to trest vězení v trvání 5 měsíců. Proti tomuto výroku ohlásil veřejný žalobce odvolání pouze do nízké výměry trestu, aniž uplatňoval důvod zmatku podle § 385 č. 3 tr. ř. proti použití § 92 tr. zák. buďto výslovně, aneb aspoň věcným poukazem. V žádném ze tří vyjádření státního zastupitelství v Užhorodě, jimiž bylo odvolání ohlášeno, resp. provedeno, nebylo uvedeno, že veřejný žalobce podává odvolání nejen proti nízké výměře trestu, nýbrž i pro použití § 92 tr. zák. Opačný údaj důvodů rozsudku odvolacího soudu je v rozporu se spisy a nemůže tu býti směrodatný. To však, že veřejný žalobce při hlavním odvolacím líčení žádal pominouti použití § 92 tr. zák., nepadá tu na váhu, poněvadž se to stalo po uplynutí zákonné lhůty k ohlášení a provedení odvolání. Vzhledem k tomuto stavu věci a poněvadž tu nešlo o zmatek, ke kterému by odvolací soud býval měl přihlížeti z úřední povinnosti, měl odvolací soud podle 1. a 3. odst. § 387 tr. ř. vyřídit odvolání veřejného žalobce jen v mezích jeho návrhu, podle něhož veřejný žalobce žádal o zvýšení trestu beze změny druhu trestu, totiž v mezích použitého § 92 tr. zák. a v druhu vyměřeného trestu vězení, tedy v tomto případě v trvání nedosahujícím 6 měsíců, poněvadž v opačném případě přicházel by v úvahu trest žaláře od 6 měsíců, tedy podle zákonné sazby a bez použití mimořádného zmírňovacího práva podle § 92 tr. zák. Odvolací soud vyměřil trest právě tak, jak bylo uvedeno, totiž trest žaláře bez použití § 92 tr. zák., při čemž ani neuvedl, že tu jde o důvod zmatku podle § 385 č. 3 tr. ř., ani nezrušil rozsudek I. soudu podle 2. odst. § 423 tr. ř., nýbrž jej změnil podle 3. odst. cit. §, totiž vyřídit odvolání tak, jako kdyby tu nebylo důvodu zmatku. Uvedeným postupem odvolací soud překročil meze své pravomoci, jaká mu podle zákona a podle opravných prostředků v tomto případě příslušela při rozhodování o trestu, tím překročil zákonem stanovené meze při zosíření trestu a zavinil zmatek podle § 385 č. 2 tr. ř. Proto bylo z tohoto důvodu zmatku z úřední povinnosti na základě 1. odst. § 33 por. nov. zrušiti rozsudek odvolacího soudu ve výroku

o výměře trestu a tento znova vyměřiti, při čemž bylo přihlížeti na jedné straně k tomu, že výrok rozsudku prvního soudu o použití § 92 tr. zák. nebyl veřejným žalobcem napaden, na druhé straně však k tomu, že veřejný žalobce napadl odvoláním výrok co do výše vyměřeného trestu a žádal o jeho zvýšení.

Čís. 4605.

Podle § 364 tr. ř. lze povolití obžalovanému navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k provedení opravných prostředků, které obžalovaný včas soudním protokolem opověděl, vyhověl-li nalézací soud současně žádosti obžalovaného o zřízení obhájce chudých k jejich provedení tak pozdě, že tento obhájce obdržel dotyčné usnesení advokátní komory a rozsudek až po uplynutí lhůty.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1933, Zm II 205/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací usnesl se o žádosti obžalovaného za navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k provedení zmateční stížnosti a odvolání v jeho trestní věci pro zločin krádeže podle §§ 171, 176 II a) tr. zák. a přestupek krádeže podle § 463 tr. zák. takto: Obžalovanému povoluje se navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k provedení zmateční stížnosti a odvolání.

Důvody:

Podle § 364 tr. ř. jest povolití obžalovanému při promeškání lhůty k opovědi — podle ustáleného výkladu i k provedení — opravného prostředku proti rozsudku navrácení v předešlý stav, může-li prokázati, že mu neodvratné okolnosti bez jeho viny nebo bez viny jeho zástupce znemožnily lhůtu dodržeti. V souzeném případě byl rozsudek za nepřítomnosti obžalovaného vyhlášený doručen obžalovanému dne 19. dubna 1932. Obžalovaný ohlásil dne 22. dubna 1932, tudíž včas soudním protokolem zmateční stížnost a odvolání a žádal za zřízení obhájce chudých k provedení těchto opovězených opravných prostředků, uváděje ještě, že doručený mu opis rozsudku odevzdá obhájci pokud se týče soudu za účelem odevzdání obhájci. Teprve dne 29. dubna 1932 požádal soud výbor advokátní komory za určení advokáta jakožto obhájce chudých, jemuž doručil soud opis rozsudku k provedení opravných prostředků. Podle obsahu spisů obdržel obhájce chudých usnesení advokátní komory, jímž byl zřízen obhájcem chudých, a opis rozsudku až dne 5. května 1932, tudíž po uplynutí lhůty určené ustanoveními §§ 285 odst. 1 a 294 odst. 2 tr. ř. k provedení dotčených opravných prostředků. Obhájce chudých nemohl proto při tomto postupu soudu, tudíž okolnostmi pro obžalovaného a jeho zástupce neodvratnými a těmito osobami nezaviněnými opravné prostředky provést v zákonné lhůtě 8 dnů.

Požádal však ve třídní lhůtě § 364 odst. 1 č. 2 tr. ř. o navrácení v předešlý stav, prováděje zároveň opravné prostředky, o něž jde. Odůvodněné žádosti o navrácení v předešlý stav bylo proto vyhověti.

Čís. 4606.

Ojedinělý dospělý chodec na dostatečně široké, volné a přehledné silnici není takovou překážkou v dopravě, pro kterou by řidič motorového vozidla byl povinen zmírniti ve smyslu § 44 lit. p) nař. č. 57.000/1910 uh. min. vn. jeho rychlost až na rychlost povozu taženého koněm, krokem jdoucím.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1933, Zm III 371/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti O. P., obžalovanému z přečinu podle § 310 tr. zák., na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti zvoleného obhájce obžalovaného vynesl rozsudek, jímž zmateční stížnosti vyhověl, rozsudky soudů nižších stolic z důvodu zmatečnosti podle § 385 č. 1 a) tr. ř. zrušil a obžalovaného O. P. podle § 326 č. 1 tr. ř. osvobodil od obžaloby z přečinu podle § 310 tr. ř., jehož se měl dopustiti tím, že dne 14. července 1931 u V. B. způsobil M. K-ovi z nebalosti těžké poškození na těle.

Důvody:

Stěžovatel popírá ve zmateční stížnosti důvodem zmatečnosti podle § 385 č. 1 a) tr. ř. jakékoliv trestní zavinění obžalovaného a dovozuje, že příčinou úrazu poškozeného byla jediné neopatrnost tohoto. Zmateční stížnosti nelze upříti oprávnění. Je zjištěno, že k úrazu poškozeného došlo na silnici 7 m široké, která v místě nehody nemá zatáček, jež by překážely výhledu. Obžalovaný upozoroval poškozeného podle zjištění na vzdálenost 500 m a dával mu o p ě t o v n ě znamení, na která poškozený nereagoval. Těmito opětovnými znameními na delší vzdálenost splnil obžalovaný povinnost, kterou mu pro tento případ, kde šel v jízdě dráze chodec, ukládal předpis § 50 min. nař. o dopravě motorovými vozidly, platného v době činu; bylať výstraha potřebná z důvodů dopravní bezpečnosti. Poněvadž poškozený na daná znamení nereagoval, nezbývalo obžalovanému nic jiného než chodce předjeti, tedy se mu sám z jízdě dráhy vyhnouti na stranu, když to na volné, dostatečně široké cestě bylo úplně dobře možné. Podle zjištění odvolacího soudu se o to obžalovaný snažil, vyhýbaje se do prava, tudíž na tu stranu, na kterou se předjíždí. Před předjetím chodce musil ho upozorniti, že chce předjeti, když mu tedy dal poslední znamení ještě na vzdálenost 15 m, nejednal ani tím proti požadavkům průměrné opatrnosti, při niž mohl počítati s další klidnou chůzí poškozeného, poněvadž se tento ani opětovnými znameními nedal z ní vyrušiti.

Odvolací soud shledal, že obžalovaný zanedbal při předjíždění chodce, jenž na jeho dřívější znamení nereagoval, povinnost, zmírniti

rychlost vozidla ve smyslu předpisů §§ 43 a 44 lit. p) cit. nař. (spolu-
citovaný předpis § 41 nař. obsahuje jen obecný předpis). Právní názor
odvolacího soudu je mylný. Obžalovaný měl na silnici 7 m široké nad-
bytek místa, aby mohl projeti volně po obou stranách osamělého dospěl-
ého chodce; tento nebyl při své přímé chůzi na dostatečně široké
cestě pro obžalovaného takovou překážkou v dopravě, pro kterou by
byl musil obžalovaný zmírniti rychlost ve smyslu § 44 lit. p) nař. až
na rychlost vozu taženého koněm, krokem jdoucím. Tento kategorický
předpis nařízení tudíž nepřichází v úvahu; sluší jen posouditi, pokud
obžalovaný vyhověl povinnosti zmírniti rychlost vozu na takovou míru,
aby měl vozidlo ve své moci a mohl je vésti bez ohrožení bezpečnosti
chodcovy (§ 43 nař.). Tento předpis jest povahy relativní a povinnost
zmírniti rychlost vozidla na míru jeho ovládatelnosti nutno zkoumati
vždy na základě konkrétních okolností případu se zřetelem k zjištěné
situaci a k rychlosti jízdy. Poněvadž odvolací soud uvádí ve svém roz-
sudku o rychlosti jízdy obžalovaného jen jeho tvrzení, že totiž tach-
ometr neukazoval větší rychlost než 38 km v hodině a že v době srážky
měl mnohem menší rychlost, asi 18—20 km za hodinu, kteréž tvrzení
nijak nevyvrací, lze míti za to, že konceduje obžalovanému tuto rych-
lost jako zjištěnou. Ta však nebyla na volné, dostatečně široké silnici
nikterak taková, že by ji obžalovaný nebyl mohl dobře ovládnouti při
normálním průběhu dosavadních událostí, s nímž směl podle nerušené
chůze poškozeného — dospělého člověka — počítati, že totiž tento, ne-
vyhnuv se mu z jízdní dráhy na opěťovaná znamení, půjde i dále klidně
svoji cestou, ponechávaje obžalovanému na široké, volné silnici mož-
nost nerušeného předjetí. Nějaké neklidné chování poškozeného, které
by obžalovaného upozornilo na nutnost zvýšené opatrnosti, nebylo až
do posledního okamžiku zjištěno. Když pak teprve tu podle zjištění
skočil poškozený obžalovanému do stroje, nemohl ovšem obžalo-
vaný vozidlo své ovládnouti; za to však není trestně zodpověden, po-
něvadž až do srážky nezanedbal ani platné předpisy ani míru obecné
opatrnosti, jež jest pro posouzení trestní nedbalosti rozhodná. Nejvyšší
soud, neshledav v jednáni obžalovaného trestnou nedbalost ve smyslu
§ 310 tr. zák., vynesl na základě zmáteční stížnosti podle § 33 I. odst.
nov. k tr. ř. osvobozující rozsudek ve smyslu § 326 č. 1 tr. ř.

Čís. 4607.

**§ 24 (1) tisk. nov. činí (podpůrnou) odpovědnost správce tiskárny
závislou jen na tom, zda je nakladatel (vydavatel) znám čili nic, nečiní
však rozdílu, zda je nakladatelem (vydavatelem) osoba právnická či
fysická.**

(Rozh. ze dne 28. ledna 1933, Zm I 454/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním li-
čení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu
v Plzni jako soudu kmetského ze dne 16. března 1931, jímž byl stěžo-

vatel uznán vinným přestupkem zanedbání povinné péče podle § 6 zá-
kona ze dne 30. května 1924 čis. 124 Sb. z. a n., zrušil napadený roz-
sudek jako zmátečný a zprostil obžalovaného podle § 259 čis. 2 tr. ř.
z obžaloby pro přestupek podle § 6 zák. čis. 124/24 Sb. z. a n., jehož
se prý dopustil tím, že počátkem června 1929 jako odpovědný správce
tiskárny firmy »G.«, připustil vytisknutí neperiodický tiskopis (leták)
»Okresním cestářům k informaci« obsahující stať: »Jak posuzuje ces-
táře okresů pan tajemník H. z národně sociálního sdružení cestářů?«
jejíž obsah tvoří skutkovou povahu přečinu proti bezpečnosti cti podle
§ 488, 491 tr. zák., spáchaného na Antonínu H-ovi, tajemníku v P., při
čemž zanedbal tím takovou pozornost, při jejímž povinném užití nebyla
by bývala závadná stať pojata do tiskopisu (letáku).

D ů v o d y:

Jest předeslati, že počátkem června 1929 rozeslal Ústřední svaz
samosprávných, státních a veřejných zaměstnanců, sekretariát v P.,
svým členům tištěný přípis, opatřený tištěnými podpisy Aloisa D-a, Jo-
sefa G-a a Josefa M-y, k němuž byl připojen leták, nadepsaný »Okres-
ním cestářům k informaci«. Leták byl vytištěn v tiskárně »G.« v P.,
jejímž odpovědným správcem je obžalovaný. Obsahem jeho cítil se ura-
žen soukromý obžalobce Antonín H., a podal proto dne 21. června
1929 stíhací návrh proti Aloisu D-ovi, Josefu G-ovi a Josefu M-ovi ja-
kožto původcům letáků. Za řízení rozšířil Antonín H. svůj stíhací návrh
v podání ze dne 31. prosince 1929 na Františka S-a, Františka K-a a
Karla H-a, jako na rozšiřovatele tohoto letáku a na odpovědného správ-
ce tiskárny »G.«. Dne 4. prosince 1930 podal H. spis obžalovací na ob-
žalovaného, jenž do té doby vůbec nebyl zodpovědně slyšen, jako na
odpovědného správce tiskárny, ostatní shora řečené osoby nežaloval a
bylo proti nim další řízení dne 18. prosince 1930 zastaveno. V rozsudku
pak soud zjistil, že vydavatelem letáku byl Ústřední svaz samosprávných
státních a veřejných zaměstnanců. Stížnost uplatňuje zmáteční dů-
vody podle § 281 čis. 9 a) a b) tr. ř., správně jen podle § 281 čis. 9 b)
tr. ř. a vytýká, že podle § 24 zák. čis. 124/24 Sb. z. a n. obžalovaný
nemohl býti jako odpovědný správce tiskárny stíhán, an byl znám na-
kladatel, čemuž prý není na závadu, že nakladatel byl právnická osoba,
ježto pak měly býti stíhány osoby, které jej zastupují, a že nadto věc
byla proti obžalovanému promlčena, poněvadž se, jak lhůta pro podání
žádosti za stíhání tak i lhůta promlčecí podle § 12 cit. zák. staví jen,
bylo-li zavedeno stíhání proti osobě skutečně odpovědné, nikoliv však,
bylo-li stíhání zavedeno proti osobě, která je jen podezřelou, že by
mohla býti odpovědnou.

Zmáteční stížnosti nelze co do prvního uplatňovaného důvodu upříti
oprávněnost. Soukromý žalobce i napadený rozsudek odvozují odpo-
vědnost obžalovaného jako správce tiskárny z ustanovení § 1 odst. 2
a § 24 zákona čis. 124/1924 Sb. z. a n., jejichž použitelnost v souzeném
případě je arci v zásadě dána tím, že byly původně tři osoby (Alois

D., Josef M. a Josef G.) stihány a také před soud postaveny jakožto původci pozastavené zprávy. Okolnost, že tyto osoby původcovství popřely a že pak soukromý obžalobce už ani obžalobu proti nim nepodal, nemění nic na tom, že zůstává při omezení okruhu stihatelných osob po rozumu § 1 odst. 2 a § 24 cit. zákona, neboť zákon nevyžaduje, by původce mohl býti odsouzen, ani, by byl obžalován, nýbrž mluví jen o stihatelnosti původce a o možnosti, by byl postaven před soud, tedy o ryze vnějších okolnostech, aniž vyžaduje, by šlo o skutečného, prokazatelného původce. Tomu-li tak, nastává pro obžalovaného jako odpovědného správce tiskárny odpovědnost za obsah neperiodického tiskopisu podle § 1 a § 24 zákona jen za předpokladu, že není znám nakladatel tiskopisu. Nakladatel je na tiskopisu vyznačen slovy »Nákladem vlastním«, vztahujícími se zřejmě k »Ústřednímu svazu samosprávných státních a veřejných zaměstnanců«, jehož názvem je tiskopis podepsán a o němž napadený rozsudek také zjišťuje, že je nakladatelem tiskopisu. Mýlný je názor kmetského soudu, že odpovědnost obžalovaného jakožto správce tiskárny nastala proto, že nakladatelem neperiodického tiskopisu byla osoba právnická a jako taková nestihatelná. Neboť § 24 tiskové novely činí odpovědnost správce tiskárny závislou jen na tom, zda je nakladatel znám čili nic, nečiní však rozdílu, zda nakladatelem je osoba právnická či fysická. Bylo-li tedy zjištěno, že nakladatelem tiskopisu, o němž jde, byl »Ústřední svaz samosprávných státních a veřejných zaměstnanců«, o němž soukromý obžalobce ani netvrdil, že by odpovědný představitel této právnické osoby nebyl zjištěnitelný, nenastala podmínka, za níž podle onoho § jedině nastupuje podpůrná odpovědnost správce tiskárny, a měl tedy obžalovaný již z tohoto důvodu býti zproštěn. Že soukromý obžalobce přichází takto o možnost dosíci po případě zadostiučinění odsouzením osoby po zákonu odpovědné, jde na jeho vrub; bylo na něm, by si uvědomil, že nakladatel je znám, a by svůj žalobní návrh namířil proti fysickým osobám, jež odpovědně jednaly za právnickou osobu, která jako taková stihána býti nemohla. Bylo proto vyhověti zmatečnii stížnosti, zrušiti napadený rozsudek a zprostiti obžalovaného z obžaloby pro přestupek podle § 6 zákona čis. 124/1924 sb. z. a n., aniž bylo třeba obíratí se další otázkou stížností nadhozenou, zda čin obžalovanému za vinu dávany stal se beztrestným pro nastalé promlčení ať již t. zv. subjektivní či objektivní.

Čís. 4608.

Sprostující rozsudek, kterým bol obžalovaný oslobodený podľa § 4 alebo § 6 odst. IV. zák. č. 124/24 Sb. z. a n. a byly mu uložené povinnosti uvedené v odst. II. § 13 cit. zák., nie je sprostujúcim rozsudkom v smysle trestného poriadku; obžalovaný môže podať zmatečnú sťažnosť proti takémuto sprostujúcemu rozsudku.

(Rozh. z 28. januára 1933, Zm III 437/32.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. A. a spol., obžalovaným z prečinu pomlavy tlačou spáchaného, na základe verejného pojednania o zmatečnej sťažnosti obžalovaného J. L. takto sa usniesol: Zmatečná sťažnosť, nakoľko nie je založená na zistených skutočnostiach, sa odmieta, ináčej však sa zamietá.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu, ktorým obžalovaní boli oslobodení v smysle § 4, resp. bodu 4 § 6 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. a ktorým podľa § 13 citovaného zákona sa vyslovilo, že pravdivosť inkriminovanej zprávy nebola dokázaná, a zodpovednému redaktorovi a vydavateľovi časopisu »A N.« bola uložená povinnosť uverejniť bezplatne výrok rozsudkový a nahradiť trestné trovy, podal zmatečnú sťažnosť obžalovaný J. L., odpovedný redaktor, na základe bodov 1 a), b) — správne bodu 1 c) § 385 tr. p. preto, že súd porušil vraj právne pravidlo, keď vyslovil, že obžalovaným sa nepodaril dôkaz pravdy, a že vyslovil beztrestnosť len na základe odst. 4 § 6 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n.

Najvyšší súd v prvom rade sa zaoberal tou formálnou otázkou, či obžalovaný môže napadnúť oslobodzujúci rozsudok súdu druhej stolice zmatečnou sťažnosťou, alebo nie. V súlade so svojim rozhodnutím č. Zm II 259/27 (Sbierka Vážny tr. č. 3100) riešil najvyšší súd túto otázku kladne na základe týchto úvah: Podľa bodu 7 § 327 tr. p. rozsudok má obsahovať odsúdenie obžalovaného alebo jeho sprostenie. Podľa trestného poriadku v prípade oslobodenia nemôžu byť obžalovanému uložené žiadne ujmy, menovite nemôže byť obžalovaný podľa § 482 tr. p. odsúdený na znášanie útrat pokračovania. Oproti tomu tlačová novela zaviedla do trestného poriadku novú inštitúciu, keď pripustila, že oslobodenému obžalovanému podľa § 4, resp. bodu 4 § 6 tlač. nov. môžu byť uložené ujmy označené v § 13 tlač. novely. Z toho plynie, že neľze považovať tu uvedený sprostujúci rozsudok za sprostujúci v smysle ustanovení tr. p., lebo sprostujúci rozsudok založený na § 4, resp. na bode 4 § 6 tlač. nov. nesprostuje obžalovaného úplne a bez výhrady, naopak vedľajšie výroky takého rozsudku týkajú sa záujmu nielen obžalovaného odpovedného redaktora, ale aj obžalovaného pôvodcu. Ponevác však podľa bodu II. § 383 tr. p. a § 31 tr. p. nov. obžalovaný môže podať zmatečnú sťažnosť v svoj prospech, a ponevác oslobodzujúci rozsudok založený na § 4 a na bode 4 § 6 tlač. nov. môže porušiť záujem obžalovaného, preto treba uznať, že obžalovaný môže podať zmatečnú sťažnosť proti takému rozsudku na základe takých dôvodov zmatečnosti, ktoré sú síce privodiť jeho úplné oslobodenie bez použitia § 13 tlač. nov. Najvyšší súd tedy meritorne skúmal zmatečnú sťažnosť.

Čís. 4609.

Nalézací súd jest vázán (§ 267 tr. ř.) návrhy obžalobcovými jen potud, že nesmí uznati obžalovaného vinným s k u t k e m, k němuž obžaloba původně nesměřovala a na nějž nebyla při hlavním přelíčení

rozšířena, kdežto jinak není soud podle § 262 tr. ř. vázán ani označením činu v obžalobě, ani návrhy obžaloby (obžalobce) na použití určité trestné sazby nebo rozsahem skutečností obžalobou v příčině trestní sazby uplatňovaných, nýbrž vynese — nenastaly-li předpoklady § 261 tr. ř. (příslušnost porotního soudu) — rozsudek podle svého právního přesvědčení, bera za podklad skutečnosti, jež pokládá za prokázány, po případě vedle nebo na místě skutečností obžalobou uplatňovaných.

Třebaže obžalobce odůvodnění (návrh) obžaloby pro zločin podvodu, uplatňující škodu 2000 Kč převyšující, nepřizpůsobil změně § 203 tr. zák., nastalé zákonem čís. 31/1929, vydaným po pravomoci obžaloby, byl soud po případě povinen uvažovati, nejsou-li dány i nyní předpoklady oné trestní sazby (nepřevyšuje-li škoda i 20.000 Kč).

(Rozh. ze dne 31. ledna 1933, Zm I 937/31-2).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 27. června 1931, pokud čin obžalovaných, kteří byli uznáni vinnými zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 a) tr. zák. nebyl podřaděn pod ustanovení § 203 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný ve výroku o trestu obžalovaným uloženém a ve výroci s tím souvislých a věc vrátil soudu první stolice, by ji v tomto rozsahu znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek v odsuzující části, pokud čin obžalovaných nebyl podřazen pod ustanovení § 203 tr. zák. a uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5, 9 b), 9 c), 10 § 281 tr. ř. Jest zřejmé, že stížnost napadá výrok rozsudku o trestu obžalovaných, a že proto stížnost je na scesti, dovolává-li se zmatečných důvodů čís. 9 a), 9 b), 9 c) a 10, které se vztahují výlučně k výrokům o vině. Avšak důvodnou jest stížnost s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř. Obžaloba — podaná 16. března 1925 — uplatňovala, že dotčenými zažalovanými skutky měli oklamání zákazníci š-ské spořitelny a vkladatelé této spořitelny utrpěti škodu 200 a 2.000 Kč převyšující a skutečně utrpěli škodu daleko vyšší 2.000 Kč, a žádala, by byl obžalovaným vyměřen trest podle § 203 tr. zák. za použití čl. I § 1 zák. z 12. prosince 1923, čís. 259 sb. z. a n. Po pravomoci obžaloby bylo ustanovení § 203 tr. zák. zákonem ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. změněno tak, že trestní sazba tam stanovená má nyní místo jen, převyšuje-li částka nebo hodnota toho, co si pachatel zločinem (podvodem) anebo třeba podvodu přisvojil anebo k čemu jeho úmysl směřoval, částku 20.000 Kč, takže tímž předpokladem je vázáno i použití trestní sazby těžkého žaláře od 1 roku do 5 let, vstupuje-li tato trestní sazba podle čl. I § 1 zák. z 12. prosince 1923, čís. 259 sb. z. a n. — viz i § 21 zák. z 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. — na místo trestní

sazby stanovené § 203 tr. zák. Této změně zákona ovšem veřejný obžalobce své návrhy, přesněji odůvodnění svých návrhů nepřizpůsobil. Než opomenutí obžalobcovy nezprostilo nalézací soud povinností uvažovati o tom, jsou-li nebo nejsou-li dány předpoklady trestní sazby § 203 tr. zák. a čl. I § 1 zák. čís. 259/1923, a pakliže je zjistí, použití na souzené skutky této trestní sazby. Nehledě k tomu, že obžalobce na svém návrhu, by byl trest vyměřen podle této trestní sazby, nic neměnil, je nalézací soud návrhy obžalobcovými podle § 267 tr. ř. vázán jen potud, že nesmí uznati obžalovaného vinným s k u t k e m, k němuž obžaloba původně nesměřovala a na něž nebyla při hlavním přelíčení rozšířena, kdežto jinak není soud podle § 262 tr. ř. vázán ani označením činu obžalobou uvedeným, tím méně návrhy obžalovacího spisu nebo vůbec návrhy obžalobce na použití určité trestní sazby, nebo dokonce rozsahem skutečností obžalobou v příčině trestní sazby uplatňovaných, nýbrž vynese — nenastaly-li předpoklady § 261 tr. ř. (příslušnost porotního soudu) rozsudek podle svého právního přesvědčení, bera za podklad skutečnosti, jež pokládá po případě vedle nebo na místě skutečností obžalobou uplatňovaných za prokázány (srov. nález čís. 3199 sb. n. s.). Dospěl-li tedy nalézací soud ku přesvědčení, že obžalovaní byli si vědomi, čili že jim bylo známo, že... může nastati škoda 2.000 Kč značně (daleko) převyšující, bylo jeho povinností, by uvažoval i o tom, nepřevyšuje-li částka nebo cena toho, co si ten který pachatel nebo třeba několik spolupachatelů zločinem přisvojilo, po případě k čemu jeho neb jejich úmysl směřoval, 20.000 Kč, třebaže nebyla — jak uvádí rozsudek — obžaloba v tom směru opravena a zněla jen na škodu 2.000 Kč nebo třeba daleko přes 2.000 Kč. Opomenutím úvah a zjištění onoho směru stal se rozsudek nejasným ohledně skutečnosti, na které závisí určení trestní sazby, tedy skutečnosti rozhodné, a tím ve výroku o trestu obžalovaných zmatečným podle § 281 čís. 5 tr. ř.

Čís. 4610.

Úverom v smysle § 24 zák. čl. XLI:1914 treba rozumieť dôveru v majetkovú platobnú schopnosť a platobnú pohotovosť. Schopnosťou k úveru treba rozumieť vecne založenú možnosť činiť nárok na úver.

Bola-li obžaloba podaná len pre prečin poškodenia úveru, nemožno trestný čin posudzovať s hľadiska prečinu zľahčovania podľa § 27 zák. čís. 111/27 Sb. z. a n.

(Rozh. z 1. februára 1933, Zm III 462/32.)

Obžaloba kládla obžalovaným V. Č. a spol. za vinu prečin kazenia úveru podľa § 24 zák. čl. XLI:1914, ktorý vraj spáchali tým, že o firme »Prvá česká vzájomná poisťovňa, fil. v Turč. Sv. Martine«, spoločne rozhlasovali nepravdivú skutočnosť, totiž že je zrušená a že jej poisťky prijíma »Vzájomná hasičská poisťovňa v Brne«. Oba súdy nižších stolíc sprostily obžalovaných podľa § 326 č. 2 tr. p. obžaloby.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť náhradnej súkromnej žalobkyne »Prvej českej vzájomnej poisťovne«, založenú na dôvode zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. p., pokiaľ nenapádala skutkový stav, zamietol, inakšie ju odmietol.

Z dôvodov:

Ináč je zmätočná sťažnosť, založená na dôvode zmätočnosti podľa č. 1 a) § 385 tr. p., bezzákladná. Podľa zistenia nižších súdov neboly zažalované výroky vôbec dokázané. Tie výroky však, ktoré boli preukázané, totiž, že zemská hasičská jednota v Turčianskom Svätom Martine nie je poisťujúcim ústavom, že není oprávnená uzavierať poistenie a že poisťné smluvy ňou uzavreté sú neplatné, nezakladajú skutkovú povahu prečinu kazenia úveru podľa § 24 zák. čl. XLI:1914. Prečinu tohto sa dopustí ten, kto niečí úver ohrozuje alebo znižuje jeho schopnosť k úveru tvrdením alebo rozhlasovaním nepravdivej skutočnosti. Bez ohľadu na to, či nižšími súdmi zistené výroky sa vzťahovali na súkromnú žalobníčku a či tvrdené skutočnosti sú nepravdivé, nejde v tomto prípade o takú činnosť, ktorá by odpovedala pojmu ohrozenia úveru, alebo zmenšenia schopnosti k úveru. Úverom treba rozumieť dôveru v majetkovú platobnú schopnosť a platobnú pohotovosť. Schopnosťou k úveru treba rozumieť vecne založenú možnosť, činiť nárok na úver. Zistené výroky však podľa svojho obsahu sa vôbec nedotýkali otázky úveru a nemohly teda ani konkrétne ohroziť úver súkromnej žalobkyne, alebo zmenšiť jej schopnosť úveru. Následkom nedostatku tejto náležitosti skutkovej podstaty nemôžu byť obžalovaní odsúdení pre prečin kazenia úveru podľa § 24 zák. čl. XLI:1914. Vrchný súd, ktorý v zistených výrokoch taktiež neshľadal skutkovú povahu prečinu kazenia úveru, vzal však subsidiárne v úvahu skutkovú povahu prečinu zľahčovania podľa § 27 zák. o nekalej súťaži č. 111/1927 Sb. z. a nar. a nepovažoval ani túto za danú, pretože mal za to, že zistené výroky sa nevzťahovali na súkromnú žalobníčku a nie sú nepravdivé. Najvyšší súd však uznal, že čin obžalovaných nelze v tomto prípade posudzovať podľa § 27 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n., pretože pre tento čin nebola vznesená obžaloba. Táto znela na prečin kazenia úveru podľa § 24 zák. čl. XLI:1914 a náhradná súkromná žalobníčka, ktorá podala trestné onámenie len pre tento prečin, prevzala po vynesení oslobodzujúceho rozsudku prvej stolice žalobu pre tento prečin a žiada v zmätočnej sťažnosti tiež o odsúdenie obžalovaného len pre tento prečin. Pretože zákon o nekalej súťaži chráni iný právny statok nežli zákon o ochrane cti (zák. čl. XLI:1914), skutková podstata prečinu zľahčovania podľa § 27 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n. sa nekryje so skutkovou podstatou prečinu kazenia úveru podľa § 24 zák. čl. XLI:1914, ďalej prečin podľa § 27 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n. sa stíha na súkromnú žalobu, kdežto prečin kazenia úveru podľa § 24 zák. čl. XLI:1914 z úradnej moci verejným žalobcom, nelze tvrdiť, že v trestnom oznámení, resp. v obžalobe pre prečin podľa § 24 zák. čl. XLI:1914 je za-

hrnutý aj skutok tvoriaci skutkovú povahu prečinu podľa § 27 zák. č. 111/1927 a že obom prečinom slúži za podklad ten istý skutok. Z toho dôvodu a pretože súkromná žalobníčka návrh na stíhanie obžalovaných pre prečin nekalej súťaže podľa § 27 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n. nikdy neučinila a rozšírenie obžaloby na skutok odpovedajúci tomuto prečinu v dobe v § 34 odst. 2 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n. určenej sa nestalo, nelze v smysle odst. 1 § 325 tr. p. ten čin, ktorý prichádza v úvahu pre skutkovú podstatu prečinu podľa § 27 zák. č. 111/1927 Sb. z. a n., učiniť predmetom rozsudku.

Čís. 4611.

Okolnosť, že poškodený 1—2 hodiny pred spáchaním trestného činu ublížil obžalovanému na tele, nestačí k záveru, že obžalovaný spáchal na poškodenom čin v duševnej poruche v smysle § 76 tr. zák.

Verejný žalobca, ktorý podal obžalobu, tým, že po zápornom riešení skutkovej otázky navrhol sprostrenie obžalovaného, neupustil ešte od obžaloby; v tomto stave pokračovania nemôže poškodený prevziať zastupovanie obžaloby.

Poškodený, ktorý po vynesení sprostujúceho rozsudku prevzal zastupovanie obžaloby, je viazaný návrhom a prehlásením drievejšieho žalobcu.

Námietkou, že súd nenariadil opravné pokračovanie v smysle § 20 por. nov., nie je označený žiadny z dôvodov zmätočnosti podľa zákona prípustných.

(Rozh. z 1. februára 1933, Zm IV 573/32.)

Obžalovaný A. P. ml. rozprával svojmu bratovi J. P. a bratrancovi A. P. st., že ho pred chvíľou napadli a vybili poškodení A. J. a A. P. Obžalovaní sa dohodli, že sa za to útočníkom pomstia. Ozbrovivši sa palicami, vyčkali v úkryte menovaných útočníkov a keď sa títo priblížili, vyskočili obžalovaní proti nim a bili ich palicami po hlavách. A. J. zakrátko vykrvácaním zomrel; A. P. utrpel zranenie, ktoré sa hojilo 3—4 týždne. Na základe výroku porotcov bol obžalovaný J. P. uznaný vinným zločinom ťažkého poškodenia na tele so smrteľným výsledkom podľa §§ 70, 301, 306 tr. zák., spáchaným na ujmu A. J-u, obžalovaný A. P. ml. zločinom ťažkého poškodenia na tele podľa §§ 70, 301 tr. zák., spáchaným na ujmu A. P-a, obžalovaný A. P. st., keďže porotcovia zodpovedali skutkovú otázku dotyčne neho záporne, bol obžaloby sprostrený.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaných J. P. a A. P. ml. zčásti odmietol, zčásti zamietol a rovnako rozhodol o zmätočnej sťažnosti poškodeného A. P.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť obhájcu obžalovaných J. P. a A. P. ml. bola založená na číselne uvedených dôvodoch zmätku podľa § 385 č. 1 b), c), 2, 3 tr. p., okrem toho však udržala tiež formálne dôvody zmätku, vyhradené pri hlavnom pojednávaní. Dôvod zmätku podľa § 29 č. 4 por. nov. bol uplatňovaný jednak preto, že porotcom nebola daná otázka, zodpovedajúca ustanoveniu § 308 tr. zák., jednak preto, že nebola daná otázka v smysle § 76 tr. zák. Avšak ani tento dôvod zmätku sa tu nevyskytuje. Aj v tomto bode stačí ohľadne prvej uvedenej otázky poukázať na správne dôvody zamietavého usnesenia. Taktiež správne odôvodnil súd svoje usnesenie, ktorým zamietol dotýčny návrh obhájcov zodpovedajúci § 76 tr. zák. poukazom na to, že sa tu nevyskytli skutočnosti, ktoré by mohli ospravedlňovať záver, že obžalovaní spáchali svoje činy v bezvedomí alebo za takej duševnej poruchy, že by neboli schopní voľne určovať svoju vôľu. Najmä nemohla by k takémuto záveru stačiť tvrdená okolnosť, že 1 alebo 2 hodiny pred činom poškodení alebo jeden z nich ublížili jednému z obžalovaných na tele. Zmätočná sťažnosť poškodeného A. P. po stránke formálnej namieta, že súd nedal porotcom v smysle § 6 por. nov. ohľadom obžalovaného A. P. st. výpomocnú otázku, zodpovedajúcu ustanoveniu § 69 č. 2 a § 301 tr. zák. Zmätočná sťažnosť nie je však v práve. Predovšetkým súd prvej stolice správne vyriekol, že verejný žalobca, ktorý podal obžalobu, tým, že po zápornom riešení skutkovej otázky, vzťahujúcej sa na obžalovaného A. P. st., navrhol sprostene tohoto obžalovaného z obžaloby, neupustil od žaloby (viď § 38 odst. 2 tr. p.), takže poškodený v tomto stave trestného pokračovania nemohol ešte prevziať zastupovanie obžaloby. Keď však obžaloba bola proti A. P.-ovi st. podaná pre spolupáchateľstvo na trestnom čine, zodpovedalo ustanoveniu § 5 odst. 1 por. nov., že súd dal porotcom otázku v tomto smysle. Poškodený nemôže ani dodatočne, keď po vyhlásení rozsudku prevzal zastupovanie obžaloby, namietať, že nebola daná výpomocná otázka podľa § 6 por. nov., a to už preto nie, lebo taký návrh nebol učinенý. Ináč poškodený ani v zmätočnej sťažnosti netvrdí, jaké skutočnosti mali by byť predmetom otázky, ktorú má na mysli; pri tom sa podotýka, že v tomto prípade, keď poškodený len po vynesení sprostujúceho rozsudku prevzal zastupovanie obžaloby, je viazaný návrhom a prehlásením dřívejšieho žalobcu (§ 46 tr. p.). Pokiaľ však poškodený má azda na mysli len právnu otázku, zodpovedajúcu ustanoveniu § 69 odst. 2 a § 301 tr. zák., stačí podotknúť, že hľadiac na to, že skutková otázka bola u obžalovaného A. P. st. záporne riešená, takže ani neprišlo k zodpovedaniu právnej otázky, je nerozhodné, jaká právna otázka bola tu vôbec položená (srov. odst. 2 § 29 por. nov.) a že pre nepoloženie dotýčnej právnej otázky nemôže tu byť uplatňovaný formálny dôvod zmätku. Pokiaľ zmätočná sťažnosť v súvislosti s týmito námietkami uvádza, že porotný súd sa nezaoberal obžalobou podanou poškodeným a že o nej nerozhodoval, čím azda mieni uplatňovať dôvod zmätku podľa § 384 č. 11 tr. p., stačí poukázať

na to, čo bolo hore uvedené o postupe súdu, a v súvislosti s tým zdôrazniť, že až do vynesenia rozsudku súdu prvej stolice predmetom rozhodovania bola len obžaloba štátneho zastupiteľstva a že tedy súd ani nemohol rozhodovať o volajakej obžalobe poškodeného. O tomto dôvode zmätku nemôže tedy byť reči. Napokon ani všeobecnou námietkou, že súd nenariadil opravné pokračovanie v smysle § 20 por. nov., nebol poznačený žiadosť z dôvodov zmätku podľa zákona prípustný.

Čís. 4612.

Směnka vydaná kupitelem na celou kupní cenu nebo na její část, najmě na část zbývající po hotové splátce, může býti platidlem, nebo jen prostředkem k zabezpečení pohledávky vzešlé prodávateli z kupní ceny; v tomto případě trvá pohledávka z kupní ceny dále a kupní cena je kupitelem zaplácena teprve, až složí směnečnou valutu u držitele směnky; do té doby zůstává účinnou výhrada vlastnického práva přes odevzdání směnky.

Pojistné, které kupitel dostal v případě zkázy (znehodnocení) věci, je předmětem oné výhrady vlastnického práva prodávatela a věci kupiteli po rozumu § 183 tr. zák. svěřenou jen, bylo-li pojištění uzavřeno prodávatelem ve vlastní prospěch (na vlastní účet), nebo bylo-li ujednáno, že kupitel věc pojistí a že — nastane-li pojistný případ dříve, než bude kupní cena úplně zaplácena — případně pojistný peníz prodávateli, na jehož účet byla pak věc kupitelem pojištěna.

(Rozh. ze dne 2. února 1933, Zm II 281/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 20. května 1932, jímž byli stěžovatelé uznáni vinými zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a věc vrátil soudu první stolice, by jí znovu pojednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Uplatňujíc důvod zmátečnosti podle čís. 10, správně čís. 9 a) § 281 tr. ř. dovozuje stížnost, že souzený skutek není trestným činem, protože kupní cena, do jejíhož úplného zaplacení bylo prodávateli vyhrazeno vlastnické právo prodané krávé, byla již úplně zaplácena tím, že kupitelé vyhotovili a odevzdali prodávateli na částku kupní ceny zbývající po částečném hotovém zaplacení směnku, jež byla prodávateli proplácena okresní záložnou v K., která postupem směnky vstoupila do směnečných práv prodávatele, nikoli však i do jeho vlastnických práv ke krávé; kromě toho patřila pojistná částka 1912 Kč 60 h — jejíž zpronevěra dává se kupitelům za vinu vedle zpronevěry částky 1448 Kč, již kupitelé docílili prodejem krávy řezníkovi — kupitelům, protože oni byli pojistníky a

nikoliv prodatel. Vývody stížnosti není sice doličena beztrestnost souzeného skutku po zákonu, protože podkladem úvah dokazujících právní mylnost rozsudku mohou být jen skutečnosti zjištěné rozsudkem první stolice (§ 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.) a napadený rozsudek nezjišťuje ani proplacení směnky záložnou, ani že pojistníky byli kupitelé — obžalovaní. Avšak opakovanými vývody poukazuje stížnost zřetelně k námitce, že nejsou v napadeném rozsudku zjištěny všechny skutečnosti, jichž jest třeba při správném výkladu k opodstatnění závěru, že šlo ve výtěžku obžalovanými za krávu docíleném a v pojistné částce jimi za krávu přijaté o věc svěřenou přes to, že byla již v době koupě část kupní cena zapravena hotově a na zbytek dána směnka. V tom smyslu (v této úpravě) jest námitka důvodná. Směnka vydaná kupitelem z příčiny kupní smlouvy na celou kupní cenu nebo na její část, najmě na část kupní ceny, zbývající po hotové splátce, může sice být platidlem, takže odevzdáním jí prodatelé je kupní cena zapravena, pohledávka prodatele z kupní smlouvy zaniká a na místo této pohledávky vstupuje pohledávka ze směnky. Směnka onoho původu může však být také jen prostředkem k zabezpečení pohledávky vzešlé prodatelé z kupní smlouvy, najmě prostředkem, by prodatel mohl pohledávku uplatnit a na kupitelé vymáhat ve směnečném řízení, tudíž rychleji, než by se dalo uplatnit a vymoci v řízení obyčejném, jakož i prostředkem, by si eskomptem směnky opatřil ihned co kupitel zapraví teprve později, ovšem opatřil to jen jako zálohu, protože je z důvodu eskomptu směnky povinen v případě liknavosti kupitele směnku vyplatit čili, co jako směnečnou valutu obdržel, vrátit. V případech tohoto druhu trvá pohledávka z kupní ceny přes vystavení směnky dále a kupní cena je kupitelem zaplacená teprve tím, že kupitel složí valutu směnky u jejího držitele; do té doby zůstává v případech takového rázu výhrada vlastnického práva účinnou přes odevzdání směnky. Určení, zda tu je první či druhá eventualita, je věcí výkladu dotčeného ujednání stran a přísluší proto jako skutkové zjišťování soudu nalézacímu, jemuž je přihlížeti nejen k tomu, co stranami výslovně ujednáno, nýbrž i k tomu, k čemu směřovala vůle prodatele a kupitele podle okolností souběžných. Najmě může v souzené trestní věci údaj svědka K-a opakovaný v rozsudku být poukazem, že v dotčené směnce nešlo o platidlo, nýbrž jen o plnění na místě placení.

Případnou zkázu nebo znehodnocení věci prodané a kupitelé odevzdané pak nese v případech výhrady vlastnictví až do zaplacení kupní ceny prodatel (srovnej § 1311 obč. zák. a rozh. čís. 853 sb. n. s. civ.). Arcíť mohou i z toho plynoucí zájmy prodatele na prodané věci být v prospěch (na účet) prodatele pojištěny kupitelem, jenž může však pojistit také jen své zájmy nebo třeba věc na svůj účet (srovnej nález čís. 8462 sb. n. s. civ.). Pojistná částka, již obžalovaní obdrželi a sobě ponechali, mohla by být jako věc vstoupivší na místo krávy, jež byla až do zaplacení kupní ceny, tudíž i v době nahodilého znehodnocení (onemocnění) vlastnictvím prodatele, předmětem výhrady vlastnického práva prodatelova a věcí kupitelům svěřenou jen, kdyby bylo pojištěno

uzavřeno a to ve vlastní prospěch (na vlastní účet) prodatelem, nebo kdyby bylo ujednáno, že kupitelé krávu pojistí a že, kdyby nastal pojistný případ dříve než bude kupní cena úplně zaplacená, případně pojistný peníz prodatelé, na jehož účet pak byla kráva kupitelé pojištěna. Skutečnosti, jichž by bylo podle těchto úvah třeba k opodstatnění závěru, že šlo ve výtěžku a v pojistné částce o věci stížené výhradou vlastnického práva prodatelova a tím o věci svěřené, nejsou napadeným rozsudkem zjištěny ani po stránce objektivní, tím méně je jím zjištěno vědomí obžalovaných o nich. Kladný výrok o vině stěžovatelů je tudíž po případě výsledkem nesprávného použití zákona. Bylo proto rozsudek zrušit z důvodu čís. 9 a) § 281 tr. ř. jako zmatečný již v zasedání neveřejném za předpokladů § 5 trest. nov., a věc vrátit soudu první stolice k opětovnému jednání a rozhodnutí. Soudu první stolice se připomíná, že bude na něm zjistit přesněji než se stalo ve zrušeném rozsudku i, který z obou obžalovaných krávu koupil, kupní cenu a pojistnou částku přijal a sobě ponechal anebo spotřeboval, nedojde-li, což rovněž není v napadeném rozsudku projevováno, k řádně opodstatněnému předpokladu spolupachatelství obou obžalovaných; podrobnějšího zjištění vyžadují i otázky, souvisící s okolností směny krav a s případným ručením prodatele záložně z důvodu eskomptu směnky obžalovaných.

Čís. 4613.

Při spolupachatelství na zločinu loupeže kvalifikované podle § 349 odst. II tr. zák. jest považovati za pachatele nejen toho, kdo přímo vykoná celou činnost, z níž nastal výsledek nejen toho, kdo vykoná podstaty tohoto složeného trestného činu, nýbrž i toho, kdo vykoná činnost vedoucí jen k jednomu z těchto výsledků, byl-li ve vzájemném dorozumění s jiným pachatelem, vykonávším činnost, vedoucí k druhému výsledku a směřoval-li jejich úmysl shodně i k tomuto výsledku, způsobenému jen jedním ze spolupachatelů.

Za pokus zločinu loupeže, při němž byl úmyslně zabit člověk, jest uložiti trest dočasné káznice od tří do patnácti roků (§ 66 odst. III. tr. zák.).

(Rozh. ze dne 2. února 1933, Zm IV 469/32.)

Obžalovaný P. L. domluvil se se svým společníkem I. L., že přepadnou a oloupí J. D-e st., o němž věděli, že má u sebe peníze za prodaný dobytek. Sledovali ho proto, když se vracel se svým synem J. D. ml. domů, při čemž I. L. byl ozbrojen nabitým revolverem a obžalovaný P. L. věděl, že jeho společník jest odhodlán této zbraně při loupeži použít. Oba pachatelé přepadli J. D-e st., povalili a bili ho a obžalovaný P. L. snažil se vyrvat mu tašku s penězi. Přepadenému se podařilo tašku s penězi nešťápně odhodit a posléze i prchnouti, když mu jeho syn J. D. ml. byl přispěl ku pomoci; společník obžalovaného P. L-o (I. L.) však při tom P. L. ml. ranou z revolveru zastřelil. Oba pachatelé potom uprchli z místa činu bez kořisti. P o r o t n í s o u d

odsoudil obžalovaného P. L. pro pokus zločinu loupeže podle §§ 65, 70, v44, 349 b. 1, 349 posl. odst. tr. zák. k trestu doživotní káznice.

Nejvyšší soud zmateční stížnost obžalovaného a z úřední moci ustanoveného obhájce dílem odmítl, dílem zamítl, z úřední povinnosti však zrušil pro zmatečnost podle § 385 čís. 2 tr. ř. rozsudek porotního soudu ve výroku o hlavním trestu a odsoudil obžalovaného podle § 349 posl. odst. tr. zák. a podle § 66 odst. 3 tr. zák. do káznice na 13 roků.

Z d ů v o d ů:

V podstatě namítají stěžovatelé důvod zmatečnosti podle § 29 čís. 4 nov. k tr. ř. proto, že otázky nebyly položeny tak, aby porotci měli možnost posouditi i to, zda obžalovaný P. L. zodpovídá i za zúmyslné usmrcení poškozeného I. D. ml. Tato námitka je bezdůvodná. Návrh, aby do první a druhé otázky bylo pojata i to, zda obžalovaný P. L. měl úmysl zabít člověka, byl zamítnut právem už proto, že zmíněné otázky první a druhá byly skutkové otázky, kdežto žádané doplnění mělo povahu otázky právní, takže spojení těchto otázek by odporovalo ustanovení § 4 1. odst. nov. k tr. ř. o oddělení skutkových otázek od otázek právních. Další návrh, aby otázky ty byly doplněny okolnostmi, kdo zabil I. D-e ml., byl bezpředmětný, neboť v první hlavní skutkové otázce je výslovně uvedeno, že I. D-e ml. bil společník obviněného (obžalovaného P. L.) silným kulem do hlavy a po ruce a střelil jej z největší blízkosti do břicha z pistole značky Fromer; ve druhé skutkové otázce pak je zřetelně vyjádřeno, že I. D. ml. zemřel následkem postřelení způsobeného společníkem obžalovaného P. L. Je tedy bezpečně zjištěno, že smrtelné rány nezpůsobil I. D-ovi ml. obžalovaný P. L., nýbrž jeho společník. Bezpodstatnost návrhu na položení otázek tak, jak byly podle zjištění protokolu navrhovány, jest tudíž zřejmá. Avšak ani v smyslu vývodů stížnosti nebylo třeba dáti zvláštní právní otázku na to, zda obžalovaný P. L. měl úmysl s á m usmrtiti I. D-e ml., neboť takový úmysl se při spolupachatelství na zločinu loupeže, kvalifikované podle § 349 2. odst. tr. zák., u každého spolupachatele loupeže nevyžaduje. Při tomto komplexním trestném činu třeba považovati za jeho pachatele nejen toho, kdo jako přímý pachatel vykonal celou činnost, z níž nastal výsledek požadovaný k náplni skutkové podstaty tohoto složeného trestného činu, tedy pachatele, jenž uloupil věci a při tom sám zúmyslně zabil člověka, nýbrž i toho, kdo vykonal činnost vedoucí jen k jednomu z těchto výsledků, když byl ve vzájemném srozumění s jiným pachatelem, který vykonal činnost, jež vedla k druhému výsledku, a když jejich úmysl směřoval shodně i k tomuto výsledku, způsobenému jen jedním ze spolupachatelů. K rozhodnutí o tom, zda u obžalovaného P. L. byl úmysl zabít člověka, byl dán porotcům dostatečný základ pojetím potřebných skutkových okolností do první hlavní skutkové otázky. V ní jest jmenovitě uvedeno, že obžalovaný P. L. viděl a znal, že společník jest odhodlán při loupeži použití na-

bitého revolveru. Obžalovaný P. L. zúčastnil se tudíž provedení smlouvené loupeže i při tomto vědomí, že jeho společník jest odhodlán použití při loupeži nabitého revolveru, a jmenovitě i potom, když jeho společník hned, jakmile na poškozeného vyskočili, z pistole vystřelil; útočil pak násilně na poškozeného ještě i tehdy, když jeho společník střelil I. D-e ml. z pistole do břicha, neboť podle zjištění v I. skutkové otázce zanechal na to obžalovaný P. L. již neschopného se brániti I. D. ml., zápasícího ještě s jeho společníkem, běžel za prchajícím I. D. st. a pokračoval způsobem v otázce dále popsáním v pokusu, zmocniti se násilím a vyhrůžkou jeho peněz. Nemýlili se tudíž porotci, když na základě tohoto skutkového stavu kladným zodpověděním právní otázky na zločin loupeže, kvalifikované podle § 349 2. odst. tr. zák., uznali, že i obžalovaný P. L. zúčastnil se zúmyslně provedení nedokonaného zločinu loupeže, při níž byl zúmyslně zabit člověk. Pokud tudíž v těchto námitkách zmateční stížnosti jest shledati uplatněným i materiální zmatek podle § 385 č. 1 b) tr. ř., že čin obžalovaného neměl býti kvalifikován též podle § 349 2. odst. tr. zák., ale jen jako pokus prosté loupeže podle §§ 65, 344 tr. zák., je zmateční stížnost bezdůvodná a byla proto, jak pokud jde o tvrzený zmatek v kladení otázek, tak též ohledně zmatku podle § 385 č. 1 b) tr. ř. zamítnuta. Zkoumaje rozsudek, shledal nejvyšší soud, že soud první stolice, ačkoliv kvalifikoval čin obžalovaného jako pokus zločinu loupeže, při níž byl zúmyslně zabit člověk, jenž jest v případě dokonání trestný podle § 349 2. odst. tr. zák. doživotní káznicí, vyměřil obžalovanému tento trest, nepřihlížeje k předpisu § 66 3. odst. tr. zák., podle něhož má se v případě pokusu na místo trestu doživotní káznice uložiti trest dočasné káznice, nejméně v trvání tří let a podle § 22 tr. zák. nejvýše 15 let. K této vadě, jež zakládá důvod zmatečnosti podle § 385 čís. 2 tr. ř. v neprospěch obžalovaného, nutno podle ustanovení posledního odstavce téhož § přihlížeti z úřední povinnosti. Nejvyšší soud zrušil proto rozsudek ve výroku o hlavním trestu a znovu jej vyměřil.

Čís. 4614.

Vady rozhodnutí porotců podle § 29 č. 6 por. nov. (nejasnost, neúplnost, odpor) možno dovozovati toliko ze samého výroku porotců, nikoli z výsledků řízení.

Z rozdílného posuzování viny u několika obžalovaných nelze dovozovati výtku nejasnosti nebo odporu podle cit. místa zákona.

(Rozh. ze dne 2. února 1933, Zm IV 569/32.)

Obžalovaní V. Č. a I. B., byvše dopoledne přistiženi ve státním lese hajným A. S. při krádeži dřeva, postavili se mu na odpor, vrhli se na něho, povalili ho k zemi a odebravše mu revolver a pušku, tloukli ho těmito zbraněmi do hlavy tak, že zůstal těžce zraněn ležeti na zemi v bezvědomí. Obžalovaný V. Č. odpoledne téhož dne, chtěje se zbaviti

svědka trestného činu, odebral se, vzav sekeru, do lesa na místo činu, kde těžce zraněného hajného A. S. udeřil ještě několikrát sekerou do hlavy tak, že zraněný druhého dne zemřel. Na základě výroku porotců byl obžalovaný V. Č. porotním soudem uznán vinným zločinem násilí proti úřednímu orgánu podle §§ 4 odst. II., 6 odst. II. zák. čl. XL: 1914, zločinem těžkého ublížení na těle podle § 301 tr. zák. a zločinem vraždy podle § 278 tr. zák., obžalovaný I. B. jen zločinem těžkého ublížení na těle podle § 301 tr. zák., kdežto z obžaloby pro ostatní trestné činy byl tento obžalovaný zproštěn.

Nejvyšší soud zmateční stížnost obžalovaného V. Č. a zmateční stížnost jeho obhájce, pokud uplatňovala důvod zmatečnosti podle § 29 č. 4, 6 por. nov. a podle § 385 č. 3 tr. ř., zamítl, jinak zmateční stížnost obhájce odmítl.

Z d ů v o d ů:

Důvod zmatečnosti podle § 29 č. 6 nov. k tr. ř. jest dovozován jakožto nejasnost, neúplnost a odpor ve výroku porotců, a to poukazem na osvobození spoluobžalovaného B. z obžaloby pro zločin vraždy, ač prý i u tohoto obžalovaného vznikl týž úmysl. Poněvadž však zákon předpisem § 3 II. odst. nov. k tr. ř., podle něhož třeba dáti otázku o každém obžalovaném a o každém trestném činu ve zvláštní skupině, sleduje zřetelně právě ten účel, aby vina každého obžalovaného při každém trestném činu byla posuzována zvlášť a samostatně, jest zřejmé, že z rozdílného posuzování viny u více obžalovaných nelze dovozovati výtky nejasnosti neb odporu ve smyslu § 29 č. 6 nov. k tr. ř. Totéž platí o další výtce, v níž se tvrdí nesrozumitelnost (nejasnost) a odpor výroku porotců v příčině otázky na zločin těžkého poškození na těle tím, že se srovnávají údaje, které byly v řízení učiněny o zranění způsobeném dopoledne hajnému S. druhým obžalovaným, a dovozuje se takto, že nebylo na poškozeném zjištěno žádné zranění, které by mu byl obžalovaný Č. způsobil dopoledne. Tvrzené vady podle § 29 č. 6 nov. k tr. ř. lze však dovozovati jen ze samého výroku porotců a nikoliv z výsledků provedeného řízení; nepřipustným oceňováním těchto výsledků napadá se vlastně jen zjištěný skutkový stav. Pokud by však stěžovatel měl svými výtkami na zřeteli neúplnost výroku porotců proto, že není v něm přesně zjištěno, které z ran na poškozeném shledaných zasadil mu obžalovaný Č., není tato výtka odůvodněna. Při společném útoku obou obžalovaných, jak je v otázkách zjištěn, šlo o spolupachatelství, při němž každý z pachatelů zodpovídá za celkový výsledek a netřeba zjišťovati, kterou ránu způsobil právě jednotlivý z nich.

Čís. 4615.

Výkřiky: »Vy psi, vy české svině...«, směřující proti úředním orgánům, zakročujícím proti pachateli, jenž se na nich dopustil zároveň násilí a nebezpečně jim vyhrožoval, jsou jen urážkou oněch úředních

osob, tvořící v souvislosti s útokem jednotnou činnost; nelze je posuzovati samostatně jako popuzování k zášti proti skupině obyvatelů podle § 14 č. 3 zák. č. 50/23 Sb. z. a n..

(Rozh. ze dne 2. února 1933, Zm IV 586/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti M. P., obžalované ze zločinu násilí proti orgánům vrchnosti podle §§ 4 odst. II., 6 odst. II. zák. čl. XL:1914 a z přečinu rušení obecného míru podle § 14 č. 3 zák. na ochr. rep., na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti obžalované vynesl rozsudek, jímž z úřední povinnosti z důvodu zmatečnosti podle § 385 č. 1 b) tr. ř. zrušil rozsudky soudů nižších stolic ve výroku, jímž byla obžalovaná uznána vinou též přečinem podle § 14 č. 3 zák. na ochr. rep., a odsuzující výrok pro výkřiky obžalované »Vy psi, vy české svině, vy byste všechny chudé lidi sežrali« se zřetelem k ustanovení § 95 tr. zák. pomínil. Důsledkem toho zrušil rozsudky nižších soudů též ve výroku o trestu a obžalované vyměřil trest znovu.

Z d ů v o d ů:

Obžalovaná si stěžuje do výroku o nepovolení podmíněného odkladu výkonu trestu (§ 385 č. 2 tr. ř.). Nejvyšší soud, přezkoumávaje rozsudky soudů nižších stolic, shledal, že trpí v neprospěch obžalované zmatkem podle § 385 č. 1 b) tr. ř. ve výroku, jímž byla obžalovaná uznána vinnou pro výkřiky: »Vy psi, vy české svině, vy byste všechny chudé lidi sežrali« přečinem rušení obecného míru podle § 14 č. 3 zák. na ochr. rep. Toto ustanovení chrání jednotlivé skupiny obyvatelstva a před popuzováním k zášti pro jejich národnost a t. d., v souzeném případě však výkřiky obžalované, jak se z celého průběhu události i z výroků samých podává, směřovaly jen proti zakročujícím orgánům vrchnosti, bernímu exekutorovi J. K. a četnickému strážmistrovovi J. K. pro výkon jejich povolání, pro který je obžalovaná napadla též způsobem násilným a nebezpečným vyhrožováním. Jednání toto bylo tudíž vedeno jednotným cílem jen proti jmenovaným dvěma úředním osobám; není tu tedy popuzování k zášti proti skupině obyvatelstva, ale jen urážka úředních osob, která v souvislosti s útokem proti nim provedeným má býti posuzována jako jednotná činnost, kterou bylo porušeno více předpisů trestního zákona. Proto tu má býti užito jen předpisu §§ 4-II., 6-II. zák. čl. XL:1914, kterýž poslední vyslovuje nejtěžší trest (§ 95 tr. zák.). Nižší soudy, posoudivše proti tomuto předpisu nadávky obžalované samostatně, zavínily v neprospěch obžalované zmatek podle § 385 č. 1 b) tr. ř., pro který byly rozsudky ve vadné části podle § 385 posl. odst. tr. ř. a § 33-I. odst. nov. k tr. ř. zrušeny a kvalifikace tato byla pomínuta.

Čís. 4616.

Činí-li součet trestů, které přicházejí v úvahu s hlediska § 265 tr. ř., více než jeden rok trestu na svobodě, nelze výkon trestu podle § 1 (1)

zák. čís. 562/1919 podmíněně odložit; na součtu tom nic nemění výrok o započtení zajišťovací vazby.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, Zm I 343/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského jako porotního soudu v Chrudimi ze dne 29. března 1932, pokud jím byl obžalovanému, odsouzenému pro zločin nedokonaného násilného smilstva podle §§ 8, 127 tr. zák. do těžkého žaláře na jeden rok zostřeného čtvrtletně jedním postem, přiznan podmíněný odklad výkonu trestu, zrušil napadený rozsudek ve výroku, že se obžalovanému výkon trestu odkládá na zkušební dobu tří let, a vyslovil, že trest jest nepodmínečný.

D ů v o d y:

Veřejný obžalobce uplatňoval včas zmáteční stížnosti zmatek podle § 344 čís. 12 tr. ř. proto, že porotní soud, povoliv obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu, vykročil z mezí své trestní moci. Poněvadž se jedná o zmatek hmotněprávní, je generální prokuratura oprávněna, prováděti jej při zrušovacím líčení odchylně od písemné zmáteční stížnosti státního zastupitelství. (Rozhodnutí čís. 924, 1629, 2775 sb. n. s.). Odůvodněnými shledal pak zrušovací soud vývody, kterými generální prokuratura opodstatnila uplatněný zmatek § 344 čís. 12 tr. ř. Je správný její názor, že porotní soud povoliv obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu, založil svým postupem onen zmatek. Obžalovaný byl odsouzen rozsudkem okresního soudu v Pardubicích ze dne 5. ledna 1931 pro přestupek krádeže do vězení na 1 den nepodmínečně a napadeným nyní rozsudkem krajského jako porotního soudu v Chrudimi ze dne 29. března 1932 pro zločin podle §§ 8 a 127 tr. zák. do žaláře na dobu jednoho roku podmíněně. Vzhledem k tomu, že zločin, pro který byl obžalovaný odsouzen rozsudkem porotního soudu, byl spáchán koncem září 1930, tedy před vynesením rozsudku okresního soudu v Pardubicích, je tu spojitost obou rozsudků podle § 265 tr. ř. Oba tresty těmito rozsudky uložené tvoří proto dohromady jednotný celkový trest, poněvadž oba trestné činy, o něž tu jde, měly býti předmětem jednoho řízení a jednoho rozsudku, a měl za ně býti obžalovanému podle zásad §§ 34, 35, 267 tr. zák. vyměřen trest jeden. (Srovnej rozhodnutí čís. 3426 sb. n. s.). Podle toho činí součet trestů, které přicházejí v souzené trestní věci s hlediska § 265 tr. ř. v úvahu, jeden rok těžkého žaláře a jeden den vězení, tudíž více nežli jeden rok trestu na svobodě. Na součtu tom nemění nic další výrok napadeného rozsudku o započtení zajišťovací vazby, jelikož význam tohoto výroku se vyčerpává ve zkrácení výkonu trestu z důvodu, že odsouzenec stihla již před rozsudkem z příčiny trestného činu újma jím jinak nezaviněná. Podle § 1 zákona čís. 562/1919 může však soud odložit výkon trestu na svobodě jen, nepřesahuje-li dobu jednoho roku. Povolil-li porotní soud přes to podmíněný odklad výkonu trestu, porušil tím ustanovení § 1 zákona

o podm. odsouzení čís. 562/1919, jež jest neodvislé od volného uvážení soudcovského a jehož jest proto soudu vždy dbáti, vykročil ze své trestní moci a zatížil rozsudek zmatkem čís. 12 § 344 tr. ř.; bylo proto již z tohoto důvodu zmáteční stížnosti vyhověti a uznati, jak ve výroku jest uvedeno, aniž bylo třeba zabývat se vývody zmáteční stížnosti státního zastupitelství.

Čís. 4617.

Činnost naznačená v první větě § 214 tr. zák. nezakládá zločin podle tohoto §, zanikl-li již v té době nárok státu na stíhání a potrestání hlavního pachatele (na př. jeho smrti — § 224 tr. zák.); může však — záležela-li ve křivém svědectví před bezpečnostním úřadem — zakládati přestupek podvodu podle §§ 205, 461 tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. února 1933, Zm I 488/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 24. března 1931, jímž byla obžalovaná podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěna z obžaloby pro zločin nadřívání podle § 214 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovanou vinnou, že v říjnu 1930 v P. vydala před policejním inspektorem Karlem N-em, pátrajícím po pachateli zločinu těžkého uškození na těle, spáchaného v noci k 29. září 1930 v M. na Martě B-ové, křivé svědectví, čímž se dopustila přestupku podvodu podle §§ 205, 461 a 197 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, vytýkající napadenému rozsudku zmatečnost podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., jest přiznati částečně důvodnost. Napadený rozsudek zprošťuje obžalovanou z obžaloby, neshledávaje v jejím jednání skutkovou podstatu zločinu podle § 214 tr. zák. z důvodu, že podle § 224 tr. zák. smrtí pachatelovou zrušuje se další jeho stíhání, že ustanovení § 214 tr. zák. — správně jednání, jemuž ustanovení první věty § 214 tr. zák. brání — má za účel nadřívati zločinci proto, by unikl trestu, že tedy v době, kdy obžalovaná policii nepravdivá udání učinila, vědouc o tom, že Josef C. jest už mrtev, ve smyslu § 224 tr. zák. stíhání C-ovo již bylo zrušeno a že tedy obžalovaná podle názoru soudu nemohla nadřívati zločinci, který byl už mrtev a dále stíhán ani trestán býti nemohl. Výklad první věty § 214 tr. zák., kterým se rozsudek v těchto úvahách řídil, je správný a jest při něm trvati přes námitky stížnosti. Zločin, který shledávala v souzeném skutku obžaloba, jest ovšem samostatným zločinem, přesněji — viz § 6 tr. zák. — zločinem různým a zvláštním od zločinu, k němuž nadřívání hledí. Než přes to je nezbytným předpokladem trestnosti jednání v první větě § 214 tr. zák. naznačeného nejen, že byl spáchán zločin, ku kterému se jednání vztahuje, nýbrž i, že v době tohoto jednání je tu ještě pachatel, kterého

je pro zločin ten stíhati. Neboť ustanovení první věty § 214 tr. zák. a korespondující ustanovení § 307 tr. zák. chrání právo státu na stíhání pachatelů trestných činů proti jakékoliv činnosti, již osoba od pachatele různá úmyslně maří neb alespoň ruší výkon onoho práva v počátečním období pátrání po trestných činech a jejich pachatelích, zatajujíc půtahu, jimž může se vrchnost dověděti, že byl spáchán zločin a kdo byl jeho pachatelem. S hlediska řečeného práva státu a tím i účelu dotčené trestní normy má pro § 214 tr. zák. význam i zatajování samotného zločinu, avšak jen, pokud se takovým nadržováním zločinu maří nebo stěžuje stíhání pachatele a takto nadržuje se i pachateli zločinu. Proto není — protože nepoškozuje a neohrožuje chráněné právo státu podle první věty § 214 tr. zák. — trestnou činností tam naznačená, není-li v době činnosti té již chráněného práva, proto že je stíhání pachatele hlavního zločinu vyloučeno skutečnostmi, se kterými spojuje trestní zákon zánik práva státu na stíhání (a potrestání) zločince, neboli — jak praví Finger I. 559 — zánikem práva na potrestání nebo stíhání, vzestlého ze spáchání trestného činu, zanikne i možnost dopustiti se nadržování vzhledem na tento trestný čin. Arciť mohou stát a i soukromé osoby, na př. osoba hlavním zločinem poškozená míti též po zániku stíhacího práva ještě zájem na objevení zločinu, přesněji na objevení a usvědčení pachatele. Než tyto zájmy nejsou totožny s řečeným a v dotčeném ustanovení trestního zákona chráněným právem, jež ani není poškozováno případným úsilím příbuzných zemřelého pachatele, zabrániti usvědčení ho ze zločinu v zájmu jeho pověsti. Namítá-li stížnost, že by podle onoho výkladu § 214 tr. zák. zůstalo nadržování bez-trestným, i kdyby trestnost hlavního pachatele byla vyloučena choromyslností, střídavým pominutím smyslů atd., přehlíží, že v těchto skutečnostech jde o důvody nepřičítání zločinu pachateli, nikoliv o důvody zániku stíhacího práva, kdežto smrtí pachatelovou zrušuje se (zaniká) podle § 224 tr. zák. nejen užití trestu, nýbrž i stíhání pachatele. Z vylíčených úvah lze setrvati při názoru nalézacího soudu, že souzené jednání obžalované nenaplnuje skutkovou podstatu zločinu § 214 tr. zák., protože v době jednání byl zločinec, jemuž nadržováno, již mrtev.

Avšak v právu je stížnost další námitkou, že nalézací soud, neshledav v souzeném skutku zločin, který v něm shledávala obžaloba, měl uvažovati o tom, zda skutek není jiným trestným činem před soud příslušejícím, a že skutek je jako křivé svědectví před bezpečnostním úřadem, přesněji před činitelem bezpečnostního úřadu, přestupkem podvodu podle §§ 205, 461 tr. zák. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaná byla za policejního pátrání po pachateli těžkého poškození na těle, způsobeného v noci na den 29. září 1930 v M. Martě B-ové, dne 9. října 1930 policejním inspektorem Karlem N-em po napomenutí k udání pravdy vyslýchána, že svou výpovědí dokazovala Josefu C-ovi, t. j. pachateli onoho těžkého poškození, pro celou noc na 29. září 1930 alibi, a že úmyslně zatajíla policii, že Josef C. se s ní rozešel dne 29. září 1930 o 1/2. hod. ráno, že odešel směrem k M., že k ní přiběhl ve 3 hodiny ráno udýchaný a rozčilen, a že se obžalovaná snažila pře-

svědčiti policii, že se Josef C. nevzdálil od ní po celou noc, v níž byl spáchán na Martě B-ové onen zločin. Těmito zjištěními je vysloveno, že obžalovaná vydala před činitelem bezpečnostního úřadu vědomě neúplné a i jinak nepravdivé svědectví, jímž je naplněna skutková podstata přestupku podvodu, kdyžtž je — srovnej nález č. 1595 sb. n. s. — přestupkem podle jasných ustanovení § 205, 461 tr. zák. jakékoliv podvodné, t. j. v §§ 197, 199, 201 tr. zák. naznačené jednání, nenabývá-li povahy zločinu podle okolností uvedených v §§ 199, 200, 201 tr. zák. Zprostil-li nalézací soud přes to v napadeném rozsudku obžalovanou z obžaloby, neuvažuje vůbec o souzeném skutku s podpůrného hlediska §§ 205, 461 tr. zák., je zprošťující výrok výsledkem neúplného a proto nesprávného použití zákona a rozsudek je zmatečný podle § 281 čís. 9 a) tr. ř.

Čís. 4618.

Zločinnou kvalifikaci krádeže podle § 176 II a) tr. zák. zakládá i dřívější potrestání pro krádež, označenou podle předpisu § 3 zák. čís. 48/1931 za provinění.

(Rozh. ze dne 4. února 1933, Zm I 850/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 22. září 1932, pokud jím obžalovaný, byv obžalován pro zločin krádeže podle §§ 171, 176 II a) tr. zák., byl uznán vinným jen přestupkem krádeže podle §§ 171, 460 tr. zák. a § 4 tr. nov., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 176 II a) tr. zák.

Důvody:

Obžalovaný byl obžalován ze zločinu krádeže podle §§ 171, 176 II a) tr. zák., protože byv dvakrát pro krádež potrestán, odňal pro svůj užitek z držení a bez přivolení různých osob cizí movité věci v hodnotě převyšující 500 Kč, nikoli však 2.000 Kč. Rozsudek uznal ho vinným tímto činem, odsoudil ho však jen pro přestupek krádeže podle §§ 171, 460 tr. zák. a § 4 tr. nov. čís. 31/29. Nalézací soud zjišťuje, že obžalovaný byl odsouzen rozsudkem okresního soudu trestního v Brně ze dne 31. ledna 1931 pro přestupek krádeže podle § 460 tr. zák. a rozsudkem senátu mládeže u krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. prosince 1931 pro provinění podle §§ 171, 174 II c) tr. zák. a § 3 zák. čís. 48/31, — k čemuž budiž dodáno, že si oba tresty jemu rozsudky těmi uložené podle spisů odpykal před činem, o nějž jde v souzeném případě. Kvalifikaci krádeže podle § 176 II a) tr. zák. neměl nalézací soud za dánu, »nenabýv přesvědčení o tom, že nynějšímu odsouzení obžalovaného předcházelo dvojitě potrestání pro krádež, kdyžtž

jedno z obou potrestání obžalovaného bylo pro provinění, byť i toto provinění in objecto bylo krádeží; přesvědčení toho nenabyl soud proto, že »proviněním ve smyslu 1. odst. § 3 zákona čis. 48/31 nazývá se trestný čin spáchaný ve věku mladistvém a ani z 2. odstavce § 3 téhož zákona nevychází zcela určitě a jasně na jevo, že by zákonodárce nepovažoval provinění za delikt sui generis vzhledem k jeho subjektu«. Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá rozsudek podle čis. 9 a), správně 10, § 281 tr. ř. proto, že nalézací soud odsoudil obžalovaného jen pro přestupek krádeže podle § 460 tr. zák. a nikoli, jak bylo žalováno, pro zločin krádeže podle §§ 171, 176 II a) tr. zák., ač obžalovaný byl již před tím odsouzen jednou pro přestupek dle § 460 tr. zák., a jednou pro provinění podle §§ 3 a 25 zák. čis. 48/1931 Sb. z. a n. a §§ 171, 174 II c) tr. zák. a ač hodnota nyní odcizených věcí činí více než 500 Kč.

Stížnost jest odůvodněna. Podle § 176 II a) tr. zák. stává se krádež zločinem, byl-li pachatel již dvakráte potrestán pro krádež, čímž je vysloveno, že na kvalifikaci předcházejících krádeží nezáleží. Pro řešení otázky, zda lze čin obžalovaného kvalifikovati jako krádež podle §§ 171, 176 II a) tr. zák., je nutno zabývat se předem výkladem pojmu »provinění« zavedeného v zákoně teprve ustanovením § 3 zák. čis. 48/31. Jak plyne z motivů k prvnímu odstavci § 3 zák. o trestním soudnictví nad mládeží, bylo pro obor tohoto zákona z kriminálně-politických důvodů názvem provinění zavedeno jen označení trestného činu místo dřívějšího označení jeho jako zločinu, přečinu, přestupku, nikoli však jeho zákonné pojmenování podle druhu trestného činu. Tomu nasvědčuje také druhý odstavec téhož paragrafu, jenž praví, že závisí-li příslušnost soudu neb užití jiných ustanovení zákonných na rozlišení zločinů, přečinů a přestupků, rozhoduje označení činu v zákonech trestních. Ustanovení to vztahuje se ovšem jednak na procesuální skutečnosti, — totiž na formální rozlišování druhů trestných činů podle obecného trestného zákona na zločiny, přečiny a přestupky, pokud má určitý význam pro řešení procesuálních otázek, jako na příklad pro určení příslušnosti (§§ 30, 32 zák. čis. 48/31), uvalení vazby atd. — jednak na užití jiných ustanovení zákonných, jako na př. promlčení, zahlazení odsouzení atd. Obdobně tomuto ustanovení § 3 II. odst. cit. zák. bylo nyní zrušené ustanovení § 18 zák. čl. XXXVI/1918, jímž zločiny osob mladistvých byly pojmenovány přečiny, kde však bylo zároveň ustanoveno, že v otázce, má-li býti skutek stíhán z úřední povinnosti nebo na návrh soukromý, jakož co do trestnosti pokusu je rozhodná kvalifikace činu, zákonem určená. Avšak mnohem přesvědčivější oporu než v ustanovení druhého odstavce § 3 zák. čis. 48/31, jehož se dovolává zmateční stížnost, má tu zastávaný výklad v předpisech prvního odstavce § 2 zák. čis. 48/31, jenž výslovně praví, že osoby, které v době spáchaného činu dovršily čtrnáctý, ale nedokonaly osmnáctého roku svého věku (mladiství) jsou, ačli tento zákon nestanoví odchylek, trestné podle zákonů trestních; dále v doslovu § 8 zák. čis. 48/31, jenž ustanovuje tresty a dovolává se při tom ve všech svých čtyřech odstavcích výslovně hmot-

něprávních předpisů trestních zákonů, jež jen do jisté míry zmírňuje. Platí tedy pro posouzení trestného činu, spáchaného mladistvým — pokud zákon o mladistvých nestanoví odchylek — předpisy zákona trestního. V těchto předpisech jsou pak zejména upraveny skutkové podstaty jednotlivých trestných činů v jejich objektivních a subjektivních složkách a jest proto podle těchto skutkových podstat posuzovati trestné činy mladistvých provinilců a podřadovati je pod příslušný předpis trestního zákona. To také správně učinil senát mládeže v onom rozsudku ze dne 9. prosince 1931, jenž uznal obžalovaného vinným proviněním podle §§ 171, 174 II c) (a podle §§ 197, 461) tr. zák. ve spojení s §§ 3 a 25 zák. čis. 48/31 proto, že obžalovaný odňal pro svůj užitek z držení a bez přivolení dvou osob cizí věci movité, částečně zamčené, v ceně přes 500 Kč; posuzoval tedy senát mládeže čin obžalovaného — a správně — podle předpisů trestného zákona o krádeži. Čin naplnivší skutkovou podstatu § 171 tr. zák. byl podle trestního zákona krádeží (o čem ani nalézací soud v napadeném nyní rozsudku nepochybuje) a odpykaný si obžalovaným trest zavření znamenal vytrpěné potrestání pro krádež. Nalézací soud tedy pochybil, neuznav na kvalifikaci souzené krádeže za zločin podle § 176 II a) tr. zák. Z toho, co řečeno, plyne, že kvalifikaci té nebránila okolnost, že podle předpisu § 3 zák. čis. 48/31 byla souzená krádež řečeným rozsudkem senátu mládeže jen označena za provinění (ostatně podle § 171, 174-II c) tr. zák.), neboť tímto pouhým pro obor trestního soudnictví nad mladistvými předepsaným odchylným označením nic se nezměnilo na podstatě činu jakožto krádeže podle hmotného zákona trestního. Nebyla jím zejména, jak vyplývá z toho, co již uvedeno, utvořena samostatná skutková podstata trestného činu podle práva hmotného, nové delictum sui generis, za jaké uznáván byl před platností zákona čis. 48/31 tak zvaný přestupek nedospělých podle § 269 a) tr. zák., jenž měl i samostatnou trestní sazbu. Kdyby byl zákonodárce chtěl, by při otázce zpětlosti — a o tu vlastně jde při § 176-II a) tr. zák. — byl brán u dospělých zřetel na okolnosti, které vedou při mladistvých k odchylnému posuzování od pravidel všeobecných, byl by to musil výslovně stanoviti. Posléze jest poukázati i k nežádoucím výsledkům s hlediska kriminálně politického a s hlediska účelného výkladu zákona, kdyby vinník, který byl před účinností zák. čis. 48/1931 dvakráte potrestán pro přestupek krádeže ve věku mladistvém, mohl býti kdykoliv později posuzován podle § 176 II a) tr. zák., vinník však, který po účinnosti zákona byl dvakráte trestán pro provinění krádeže a po dosažení 18. roku se dopustil nové krádeže, nikoliv. Byl tudíž obžalovaný podle toho, co právě doloženo, dvakráte trestán pro krádež; pak je dána kvalifikace § 176 II a) tr. zák. a bylo proto zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti, rozsudek nalézacího soudu zrušiti a podle § 288 druhý odstavec č. 3 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4619.

Pri vymeraní úhrnného trestu nelze hľadať k trestom na slobode, ktoré boli už celkom odpykané.

Dobu započítaním vyšetrovacej väzby skutočne odpykaného trestu treba od úhrnného trestu odpočítať, aj keď so o nej súhrnný rozsudok zvlášť nezmiňuje.

(Rozh. zo 4. februára 1933, Zm IV 582/32.)

Najvyšší súd v trestnej veci, zavedenej pred krajským súdom v Košiciach proti J. S., obžalovanému zo zločinu podvodu, na základe verejného pojednávania o opravnom prostriedku k zachovaniu právnej jednotnosti takto sa usniesol: Opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti, podaný generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p., sa uznáva základným a vyslovuje sa, že pravoplatným rozsudkom krajského súdu v Košiciach zo dňa 22. júna 1932 čís. Tk V 1873/30-158 bol porušený zákon v ustanovení § 517 tr. p. Rozhodnutie toto nemá účinku voči stranám.

Dôvody:

V trestnej veci Tl VII 35/29 krajského súdu v Košiciach bol J. S. pravoplatne odsúdený pre dvojnásobný prečin pomlavy k trestu väzenia na dobu dvoch týždňov ako trestu hlavnému a k pokute 400 Kč ako trestu vedľajšiemu (v prípade jej nedobytnosti k ďalším štyrom dňom väzenia) bezpodmienečne. Celý tento trest si odsúdený odpykal v dobe od 13. novembra 1931 do 1. decembra 1931. Ďalej bol menovaný pravoplatne odsúdený v trestnej veci Tk V 1873/30 krajského súdu v Košiciach, a to rozsudkom vrchného súdu v Košiciach zo dňa 15. apríla 1932 čís. To IV 11/32-152 pre viaceré zločiny podvodu a pre prečin sprenevery do káznice na dva roky a šesť mesiacov ako k trestu hlavnému a k pokute 2.000 Kč a pädesaťosemkrát 50 Kč ako trestu vedľajšiemu (v prípade jej nedobytnosti k ďalším 58 dňom káznice). V tejto veci bola odsúdenému v smysle § 94 tr. zák. do trestu započítaná väzba od 20. novembra 1930 do 10. novembra 1931 plne, kdežto za väzbu vytrpenú od 11. do 13. novembra 1931 a od 2. decembra 1931 do 15. apríla 1932 (kedy J. S. nastúpil trest) bola mu do trestu započítaná doba štyroch mesiacov. K žiadosti odsúdeného a k návrhu štátneho zastupiteľstva v Košiciach vymeral krajský súd v Košiciach dňa 22. júna 1932 rozsudkom čís. Tk V 1873/30-158 odsúdenému J. S. na miesto hore uvedených trestov na slobode (uložených ako tresty hlavné) trest súhrnný, a to káznice na dva roky, šesť mesiacov a päť dní. Pri tom rozhodnul, že trest sa má odsúdenému počítať od 15. apríla 1932 a že sa mu do neho započítavajú hore už uvedené doby, totiž väzba od 20. novembra 1930 do 10. novembra 1931 plne a z väzby vytrpenej od 11. do 13. novembra 1931 a od 2. decembra 1931 do 15. apríla 1932 doba

štyroch mesiacov. Dobu náhradných trestov na slobode za tresty peňažité stanovil krajský súd na 62 dní káznice. Proti tomuto rozsudku neboly použité žiadne opravné prostriedky. Stal sa preto pravoplatným.

Podľa § 517 tr. p. má byť vymeraný súhrnný trest, bol-li obžalovaný rôznymi pravoplatnými rozsudkami odsúdený k niekoľko trestom na slobode a nebolo použité smerných pravidiel pre súhrnný trest. Podkladom pre vymeranie súhrnného trestu sú tedy iba tresty na slobode, ktoré nie sú ešte odpykané, lebo odpykaním jedného trestu je otázka tohoto trestu celkom vybavená. V dôsledku toho odpykaný trest nemôže už byť predmetom pokračovania podľa §§ 517 a 518 tr. p. Krajský súd v Košiciach učinil však predmetom vymerania súhrnného trestu J. S-ému tiež trest odsúdeným pred vymeraním súhrnného trestu celkom odpykaný, totiž trest uložený mu v trestnej veci Tl VII 35/29 krajského súdu v Košiciach. Tým jednak porušil zákon v ustanovení § 517 tr. zák., jednak prekročil obor svojej pôsobnosti a zavinil zmätok podľa § 384 čís. 4 tr. p. Nelze však súhlasiť s názorom generálnej prokuratúry, že toto porušenie zákona stalo sa v neprospech odsúdeného, lebo okolnosť, že toto porušenie zákona sa nezmiňuje pri stanovení počiatku trestu a započítaní väzby o dobe, v ktorej odsúdený odpykal trest uložený mu v trestnej veci Tl VII 35/29 krajského súdu v Košiciach, nemá za následok predĺženie súhrnne vymeraného trestu o dobu tohto skutočne odpykaného trestu. Tento názor nemá opory v zákone, lebo doba skutočne odpykaného trestu treba od súhrnného trestu odpočítať a preto okolnosť, že súhrnný rozsudok sa o tejto dobe zvlášť nezmiňuje, nemá za následok, že by sa pri odpykaní súhrnného trestu nemalo k nej prihliadnuť. Súhrnným rozsudkom nebola tedy odsúdenému doba pravoplatne uložených trestov predĺžená, lež skrátená o 9 dní. Není preto treba postupu podľa odst. 6 § 442 tr. p. a najvyšší súd uznať tak, ako vo výroku je uvedené.

Čís. 4620.

Účel a doba trvania ochrany § 1 zák. o mař. ex.; spadajú sem majetkové dispozície dlžníkovy nejen v době, kdy věřitel zahájil již exekuci uhražovací neb aspoň podal žalobu, nýbrž i v době, kdy mu z nějakého důvodu ještě nebylo lze svůj nárok žalobou uplatňovati; stačí, že pachatel o nároku tom věděl a musel počítati s tím, že bude povinen plniti, bude-li míti spor pro věřitele příznivý výsledek.

Nevyvíňujú pouhé subjektívni dohady pachatelovy, že by snad jeho námítky ve sporu mohly míti úspěch.

(Rozh. ze dne 7. února 1933, Zm I 669/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 3. června 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným

přečinem maření exekuce podle § 1 zák. ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák. a zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje číselně jen důvod zmatečnosti čís. 9 a) — věcně lze v ní snad shledati i doličení zmatku neúplnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. Zmateční stížnost namítá, že nalézací soud právně mylně posoudil (a snad i na neúplném podkladě) otázku trestného úmyslu obžalovaného. Má za to, že v souzeném případě nemůže být řeči o tom, že obžalovaný odstranil majetkový předmět — model pluhu — tím, že některé součástky vrátil jejich majitelům, jiné rozprodal v úmyslu, zmařití budoucí exekuci svých věřitelů Jaroslava M-ého a Karla P-ů, dokud není zjištěno jeho vědomí, že žalobní nároky těchto věřitelů stávaly po právu. Zmateční stížnost poukazuje pak na obhajobu obžalovaného, který tvrdil, že neměl v úmyslu zmařití exekuci, nýbrž vrátil jen součástky modelu pluhu patřící jiným, an se necítil vázán smlouvou s Jaroslavem M-ým, protože tento smlouvě nedostál a dovozuje, že byl subjektivně přesvědčen o svém právu, že uplatňoval v obou sporech námitky, že nemohl proto věřiti v důvodnost nároku odpůrcova a nakládaje modelem pluhu, nemohl míti v úmyslu mařití budoucí exekuci. Než zmateční stížnost jest na omylu. Přečinu podle § 1 zák. čís. 78/1883 se dopouští, kdo v úmyslu, by zcela nebo zčásti zmařil uspokojení svého věřitele za exekuce sobě hrozící (nebo již během exekuce) zničí, bezcenným učiní nebo odstraní atd. předměty majetkové. Účelem zákona jest poskytnouti věřiteli účinnou ochranu proti zlomyslnosti dlužníka, který různými vytáčkami může odkládati splnění svého závazku, různými námitkami a opravnými prostředky může protahovati pravoplatné rozhodnutí rozepře ve snaze, zmařití tak uspokojení věřitele ze jmění dlužníka, jež mu má být zárukou, že dojde splnění svých nároků. Této ochrany potřebuje věřitel nejen v době, kdy zavedl již exekuci uhražovací, maje exekuční titul, nýbrž v míře ještě vyšší v době, kdy podal žalobu a nemá ještě exekučního titulu, nanejvýš také v době, kdy z té či oné příčiny nemůže ještě svůj nárok uplatňovati žalobou. Proto zákon prohlašuje za trestné majetkové dispozice dlužníkovy i takové, které byly provedeny již v této době exekuce hrozící, t. j. v době, kdy dlužník ví, že se proti němu uplatňují jisté nároky, a že se v případě zdráhání proti němu zakročí soudně, nebo kdy již dokonce ví, že se proti němu soudně zakročí žalobou a přes to se rozhodne neplniti a hrozící mu povinnosti platiti se vymknouti (srov. rozh. čís. 1324, 1403, 1570, 1868, 2248, 2387 a j. sb. n. s.). Nezáleží na tom, že o žalobním nároku věřitele nerozhodl dosud soud, rozhodně jest, že o těchto žalobních nárocích obžalovaný věděl, že musel tedy s tím počítati, že v případě příznivého výsledku sporu pro věřitele bude povinen plniti, pokud se týče že věřitel bude ze jmění dlužníka hledati uspokojení svého nároku. Za žádných okolností nesmí se dlužník vymknouti ze svých povinností a ohroziti uspokojení svého věřitele v budoucnosti bezprávnou dispozicí majetkem, který tvoří věřitelovu záruku, že dojde uspokojení.

To však obžalovaný v souzeném případě učinil, jak soud zjišťuje. Obžalovaný obdržel podle rozsudkového zjištění žalobu Jaroslava M-ého, domáhající se vydání modelu pluhu ze společenské smlouvy uzavřené mezi stranami dne 7. listopadu 1928; rozsudek první stolice, jíž byl obžalovaný uznán povinným vydati model pluhu žalobci, byl vynesena 20. prosince 1928; tento rozsudek byl potvrzen rozsudkem vrchního soudu v Praze z 28. února 1929, jímž bylo zamítnuto odvolání obžalovaného. Teprve po tomto srovnalém rozsudku druhé stolice vedl Jaroslav M. proti obžalovanému exekuci zajišťovací, která byla provedena 4. července 1929. Rozsudek nejvyššího soudu, jímž bylo zamítnuto odvolání obžalovaného a odsuzující rozsudek se stal pravoplatným, je z 20. prosince 1930. Žaloba Karla P-ů o zaplacení 6.730 Kč s přísl. byla obžalovanému doručena 13. října 1928. Obžalovaný rozebral pluh, tvořící cenný předmět majetkový pro oba věřitele, vrátil jednotlivé jeho součástky a rozprodal spojky a šrouby již v prosinci 1928, tedy v nedlouhé době po podání obou žalob. Z této souvislosti časově usuzuje nalézací soud logicky správně, že obžalovaný odstranil a prodal součástky majetku v úmyslu, by zmařil uspokojení svých věřitelů, věda, že mu od obou hrozí exekuce ve smyslu výše vyloženém. Z námitek uplatňovaných v civilním sporu nelze ještě vyvozovati, jak má za to zmateční stížnost, právo volné dispozice obžalovaného s předměty způsobem § 1 zák. o maření exekuce odpovídajícím; vždyť nárok uplatněný žalobou na soudě je při nejmenším sporný a výsledek sporu nejistý pro obě strany, což je obecně známo a nebylo v souzeném případě ani obžalovaným popřeno. Pouhé subjektivní dohady dlužníkovy, že by po případě v civilním sporu jím vznesené námitky mohly být spojeny s úspěchem, nevyvíňují ještě pachatele; vždyť by jinak byla zákonem zamýšlená ochrana v největším počtu případů ilusorní a vyloučena. Konkrétní okolnosti, odůvodňující však pevně přesvědčení dlužníka, že žalované pohledávky jsou zcela liché a vymyšlené, a že mu proto exekuce vůbec nehrozí, nebyly vůbec obžalovaným podle jeho dosti kolísavé obhajoby tvrzeny, a jsou proto veškeré na takovémto spisy nekrytém podkladě uplatňované výtky stížnosti bezpodstatné. Neobstojí ani další námitka zmateční stížnosti, že obžalovaný neměl být uznán vinným v obou případech, poněvadž exekuce mohla být vedena a tudíž hrozila se strany obou věřitelů a obžalovaný svou bezprávnou dispozicí projevil úmysl zmařití uspokojení obou; i když měl obligační nárok na vydání pluhu M., nebylo po zákonu vyloučeno, by na tento majetkový předmět nevedl exekuci i druhý věřitel k uspokojení své pohledávky peněžní, když podle obsahu smlouvy měl M. nárok na vydání modelu z toho důvodu, by model mohl spolu s obžalovanými využití, takže model i po uspokojení nároku M-ého tvořil majetkový předmět obžalovaného přípustný exekuci druhých věřitelů.

Čís. 4621.

Zásada § 202 tr. ř. platí i pro trestní řízení důchodkové.

(Rozh. ze dne 8. února 1933, Zm I 1037/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Novém Městě p. Sm. ze dne 2. prosince 1931, kterým byli František N. a František R. uznáni vinnými přestupkem podvodu podle § 461 tr. zák., jakož i potvrzujícím rozhodnutím krajského soudu jako odvolacího soudu v Liberci ze dne 1. února 1932 byl porušen zákon v ustanovení § 461 (197) tr. zák.; oba rozsudky se v celém obsahu zrušují a uznává se právem, že se obvinění František N. a František R. podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro přestupek podvodu podle § 461 tr. zák. osvobozují.

D ů v o d y:

Proti Františku N-ovi a Františku R-ovi bylo zavedeno důchodkové trestní řízení u okresního finančního ředitelství v Liberci pro podlouhý dovoz soli (důchodkový přestupek). V tomto řízení udali František N. a František R. za spolupachatele Albína R-a, jenž jim byl prý nápomocen při dopravě soli. Při pozdějším výsledku dne 7. října 1931 odvolali oba obvinění své dřívější údaje o Albínu R-ovi. Pro tuto nesprávnou výpověď co do Albína R-a postoupilo okresní finanční ředitelství spisy okresnímu soudu v Novém Městě p. Sm., kdež proti Františku N-ovi a Františku R-ovi bylo zahájeno trestní řízení pro přestupek §§ 461, 197 tr. zák. Okresní soud v Novém Městě p. Sm. spatřoval v jednání obviněných skutkovou podstatu přestupku §§ 461, 197 tr. zák. spáchaný prý tím, že František N. dne 2. října 1931 vyzetřující orgán H-a, František R. dne 30. září 1931 vrchního finančního radu Z-a uvedli tím, že falešně udali Albína R-a za spolupachatele, v omyl, jímž stát na svém výsostném právu na stíhání důchodkových přečinů a přestupků a Albín R. na své osobní svobodě škodu trpěti měli a že František N. čin Františka R-a radou nastrojil; proto je oba odsoudil rozsudkem ze dne 2. prosince 1931 a to každého k tuhému vězení v trvání jednoho týdne bezpodmínečně a ke ztrátě volebního práva. Odvolání obžalovaných proti tomuto rozsudku bylo krajským soudem jakožto odvolacím soudem v Liberci ze dne 1. února 1932 zamítnuto a rozsudek první stolice potvrzen. V rozsudku postavil se odvolací soud, poukávav na důvody rozsudku okresního soudu, na stanovisko, že skutkovou podstatu §§ 461, 197 tr. zák. zakládá každé nesprávné udání před veřejným úřadem, děje-li se ve škodném úmyslu, by tím bylo zmařeno určité správní opatření; proto také v souzeném případě šlo o uvedení v omyl v úmyslu škodném, při čemž nečiní rozdílu, zda údaje obviněných učiněné dne 2. října a 30. září 1931 (usvědčující Albína R-a) či jejich údaje dne 7. října 1931 (ve prospěch Albína R-a) byly správné čili nic; v tomto druhém případě chtěli Albína R-a zachrániti před škodou a poškoditi tím finanční úřad na jeho právu, uvaliti tresty.

Oba rozsudky spatřovaly podvodné jednání jednak v tom, že oba odsouzení uvedli v omyl vyšetřující orgány důchodkového trestního soudu, čímž měl stát utrpěti škodu na svém právu stíhati přečiny a pře-

stupky důchodkového zákona a jednak v tom, že uvedli je v omyl, jímž měl Albín R. utrpěti škodu na své osobní svobodě. V prvním případě přehlédly oba soudy, že František R. a František N. byli v důchodkovém trestním řízení slyšeni jako obvinění a že jako takoví jsou sice morálně povinni, by udali pravdu, že však tato morální povinnost postrádá trestní sankce, to znamená, že obvinění nemohou býti k udání pravdy nuceni trestními ustanoveními. Tato zásada platná podle § 202 tr. ř. pro trestní řízení před řádnými soudy, platí také pro trestní řízení důchodkové. Vyplyvá to přímo z předpisů důchodkového trestního zákona z 11. července 1835, čís. 63 Sb. zák. pol., najmě z §§ 590—592 a §§ 628, 631, 632, 641, 642, 644—648 a dále (úsudkem z opaku) z § 461 čís. 4 cit. zákona, podle kterého se trestá jenom křivě svědecktví před důchodkovým trestním soudem a to bylo-li vydáno pod přísahou za podmínek dekretu dv. kanc. ze 14. února 1840 č. 1320 (č. 20 sv. 68 sb. pol. zák.) jako zločin podle § 199 a) tr. zák. Z toho je patrné, že tu nebylo způsobilého předmětu poškození, poněvadž stát nemohl býti poškozen na konkrétním právu zvědět pravdu a to ani, pokud odsouzení vinili jiného a jen to bylo předmětem řízení v první stolici, — neboť odsouzení, byvše slyšeni v důchodkovém trestním řízení jako obvinění, mohli svalovati vinu na jiného označující ho za spolupachatele a, pokud odvolali své nařčení o spolupachatelství Albína R-a, jest uznati, že obvinění spolupachatelé mají právo i vzájemně se kryti. To je důsledek zásady § 202 tr. ř., platné ovšem bez újmy ustanovení §§ 45 a 263 m) tr. zák. Pokud pak přestupek podvodu spatřován v tom, že křivým udáním odsouzených měl Albín R. utrpěti škodu na své svobodě, stačí poukázati k tomu, že křivé obvinění je zločinem utržení na cti za předpokladu § 209 tr. zák., jednak že je přestupkem proti bezpečnosti cti, jenž se stíhá na žádost oprávněného a že v případě, o něž jde, byl Albín R. viněn z trestného činu důchodkového, takže by šlo o přestupek § 488 tr. zák., pro něž nebyla soukromá obžaloba podána. Důsledkem toho nelze mluvit ani o tom, že odsouzený N. spáchal trestný čin (§§ 5, 461 tr. zák.) i tím, že nastrojil radou čin Františka R-a. Bylo proto ke zmateční stížnosti generální prokuratury podle § 33 tr. ř. ve smyslu § 292 tr. ř. a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4622.

Jde jen formálně o svědeckou výpověď, vpravdě však o obhajobu podezřelého (z přestupků podle §§ 461, 197 a podle § 487 tr. zák.), nespádající pod sankci § 199 a) tr. zák., byl-li kdo jako svědek vyslýchan, by vysvětlil rozpor mezi obsahem udání, jímž jiného křivě obvinil z přestupku, a obsahem svědecké výpovědi, v níž podle pravdy uvedl ono udání na pravou míru.

(Rozh. ze dne 8. února 1933, Zm II 406/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě.

ze dne 2. října 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle § 197, 199 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by jí znovu projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř.; jest jí přiznati oprávnění s hlediska hmotněprávního zmatku. Nalézací soud zjistil, že obžalovaný, byv slyšen dne 7. dubna 1931 jako svědek u okresního soudu ve Velké Bíteši v trestní věci proti Václavu D-ovi a spol. pro přestupek § 460 tr. zák. udal nepravdu potud, že zapřel, že udal četnictvu to, co stojí v trestním oznámení, že potkal asi koncem měsíce října Václava D-a na polích poblíže H., že D. nesl zabitého zajíce a že mu na dotaz, kde k zajíci přišel, odpověděl, že právě velkostatek M. odbýval hon a zajíc, kterého nese, byl postřelen, běžel proti němu a on že tohoto zajíce klackem zabil, a že viděl, jak D. si zajíce nesl domů, — tvrdě proti pravdě, že udal vyšetřujícím četníkům jen to, co udává ve věci samé u soudu, že totiž sice viděl D-a, jak něco nesl, že však nerozeznal, co nesl a že tedy není pravda, a že neudal u četnictva, co je o jeho výpovědi zapsáno v trestním oznámení. Nalézací soud uznal obžalovaného pro tuto část svědecké výpovědi (svědecké seznání obžalovaného ve věci samé uznává jinak za pravdivé) — vinným zločinem podle §§ 197 a 199 a) tr. zák., zdůrazňuje při tom, že obžalovaný jako dospělý muž si musel uvědomiti a podle zápisu v protokole si také uvědomil, že vypovídá před soudem jako svědek, jakož i že byl na následky křivého svědectví výslovně upozorněn. Při tom však soud nehodnotí po právní stránce důležitou okolnost, kterou sám rozsudek zjišťuje, totiž že obžalovaný učinil vyšetřujícímu četnickému strážmistru vědomě křivé udání proti Václavu D-ovi a to ze zlosti, a že tímto křivým udáním na Václava D-a pro domnělý přestupek krádeže, jehož D. ve skutečnosti nespáchal, se dopustil přestupku podvodu, jímž měl škodu utrpěti nejen D., ale i stát na právu stíhacím, a že zároveň D-a křivě obvinil z krádeže, aniž obvinění dosáhlo stupně § 209 tr. zák. a že se tak dopustil jednak přestupku podle §§ 461, 197, jednak přestupku podle § 487 tr. zák. Když pak obžalovaný byl vyslýchán o obsahu svého udání u soudu jako svědek, a vydal ve věci samé svědectví pravdě odpovídající, měl však potom vysvětliti rozpor mezi svědectvím a obsahem udání, octl se v situaci, v níž měl vypovídati o svých vlastních trestných činech, ježto přece podle obsahu spisů byl tu důvod k podezření, že se výpovědi před četnictvem, o níž právě měl jako svědek vypovídati, dopustil oněch přestupků §§ 461 a 487 tr. zák. Z toho plyne, že v té části svědecké výpovědi, kterou považuje nalézací soud za křivou, obžalovaný vypovídal o svém vlastním trestném činu a to před soudem, který měl příčinu pokládati ho za podezřelého. Jde tedy o případ, v němž podle ustálené praxe nejvyššího soudu — č. 3943, 2774, 2564, 1942, 1390 a j., osoba slyšená formálně jako svědek, je ve skutečnosti v postavení osoby materiálně ob-

viněné a její výpověď, byť i byla učiněna ve formě svědectví, je ve skutečnosti obhajobou obviněného (podezřelého), a tudíž nespadá pod trestní sankci § 199 a) tr. zák. Tohoto dobrodini plynoucího ze zásady § 202 tr. ř., že vinník nesmí býti donucován k doznání, tedy ani cestou trestní sankce § 199 a) tr. zák., požívá však svědek ten, pokud hájí sebe, t. j. pokud cítí se subjektivně obviněným a zakrývá pravdu, by nevyšla na jevo jeho vlastní vina. Poněvadž první soud, vycházející z nespávaného právního hlediska po této stránce věci se nezabýval, nanejvýš nečinil potřebná skutková zjištění v tom směru, v jakém úmyslu obžalovaný zapřel, že u četnictva vypovídal tak, jak je uvedeno v trestním oznámení, t. j. zda vypovídal v úmyslu pomoci sobě samému, totiž zabrániti tomu, by nevyšlo na jevo, že se dopustil přestupku podvodu, po případě i urážky na cti při četnickém vyšetřování, — jest odůvodněno rozsudek zrušiti a vrátiti věc k novému projednání a rozhodnutí prvnímu soudu.

Čís. 4623.

Třídenní lhůta podle druhého odstavce § 211 tr. ř. je — jde-li o obžalobu soukromou (§ 46 tr. ř.) — lhůtou propadnou a nelze ji prodloužiti.

»Případným návrhem« po rozumu druhého odstavce § 211 tr. ř. lze rozuměti jen návrh věcný, čelící svým obsahem k odstranění závady, pro kterou byla obžaloba prozatím zamítnuta; takovým návrhem není žádost soukromého obžalobce o lhůtu k podání dalších návrhů.

(Rozh. ze dne 8. února 1933, Zm II 433/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením radní komory krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 8. listopadu 1932, jímž byl zamítnut návrh obviněných na zastavení trestního řízení, zahájeného stíhacím návrhem Otty G-a pro přečin podle § 97 a přestupek podle § 113 pat. zák., podaným dne 12. března 1930, byl porušen zákon v ustanovení §§ 211 a 46 tr. ř.; usnesení to se zrušuje a trestní řízení se podle § 109 tr. ř. zastavuje.

Důvody:

Proti obviněným vede se u krajského soudu v Moravské Ostravě trestní řízení pro přečiny podle §§ 95, 97 patent. zákona a § 31 zák. o nekalé soutěži. Soukromý obžalobce Otto G., zastoupený Dr. Emilem G-em, podal obžalovací spis dne 31. srpna 1932. K námitkám obviněných proti obžalovacímu spisu vrchní soud v Brně rozhodnutím ze dne 7. října 1932 obžalobu tu podle § 211 tr. ř. prozatím zamítl z důvodu, že v obžalovacím spise scházely údaje § 207, čís. 2 tr. ř., totiž údaj

doby a místa, kdy a kde došlo k trestným činům. Rozhodnutí vrchního soudu bylo zástupci soukromého obžalobce Dr. G-ovi doručeno dne 14. října 1932, a záznamem ve spise a pozdějším prohlášením Dr. G-a je zjištěno, že téhož dne, t. j. 14. října 1932, dostavil se k příslušnému vyšetřujícímu soudci zástupce soukromého obžalobce a žádal (navrhl), by mu byla udělena lhůta k doplnění obžalovacího spisu. Vyšetřující soudce skutečně Dr. G-ovi udělil lhůtu jednoměsíční a v této lhůtě (dne 27. října 1932) podal pak Dr. G. jménem soukromého obžalobce nové návrhy na doplnění řízení. Obvinění učinili pak návrh na zastavení trestního řízení podle § 46 odst. 3 tr. ř. proti nim z toho důvodu, že Dr. G. nepodal ve třídní propadné lhůtě § 211 odst. 2 tr. ř., od doručení rozhodnutí vrchního soudu počítaje, znovu obžalovací spis. Radní komora krajského soudu v Mor. Ostravě usnesením ze dne 8. listopadu 1932 zamítla návrh obviněných na zastavení trestního řízení s odůvodněním, že soukromý obžalobce ve lhůtě jemu usnesením ze 14. října 1932 povolené návrhy na doplnění obžalovacího spisu učinil; tím, že zažádal u vyšetřujícího soudce o povolení lhůty k doplnění obžalovacího spisu, dal prý na jevo, že nemá úmyslu od dalšího řízení upustiti, není tedy správné tvrzení obviněných, že soukromý obžalobce případný návrh ve třídní lhůtě vyšetřujícímu soudci neučinil.

Tímto usnesením radní komory byl porušen zákon. Rozhodnutí vrchního soudu o námitkách proti obžalobě uvádí jako důvod prozatímního zamítnutí obžaloby jen, že obžalovací spis nemá náležitosti § 207 tr. ř., najmě že chybí udání místa a udání času, kde a kdy byly trestné činy spáchány (§ 207čís. 2 tr. ř.), a že vzhledem k těmto formálním vadám shledává toho potřebu, by se nedostatky odstranily. Podle doslovu § 211 tr. ř. má obžalobce v takovém případě podati ve třídní lhůtě znovu spis obžalovací. Lhůta ta je vzhledem k tomu, že § 211 tr. ř. při ustanovení tom cituje § 46 tr. ř., jde-li o obžalobu soukromého obžalobce, lhůtou propadnou. § 6 tr. ř. ustanovuje, že lhůty stanovené zákonem lze prodloužiti jen ve případech zákonem výslovně uvedených; o lhůtě § 211 tr. ř. nemá zákon ustanovení, že by ji bylo lze prodloužiti. Byl proto soukromý obžalobce povinen, chtěl-li si žalobní právo zachovati, podati v této třídní lhůtě novou obžalobu. Tvrdí-li soukromý obžalobce, — jenž neznámo, z jakého procesuelního důvodu byl vyšetřujícím soudcem podle protokolu vyslechnut, — že případným návrhem v § 211 tr. ř. uvedeným jest žádost soukromého obžalobce za udělení měsíční lhůty k podání dalších návrhů, je tento názor nesprávný; neboť »případným návrhem« lze rozuměti jen návrh věcný, čelící svým obsahem k odstranění závady, pro kterou byla obžaloba prozatím zamítnuta; žádost za lhůtu neobsahuje však žádného věcného návrhu v tomto směru, nýbrž je jen přípravou k pozdějšímu podání věcného návrhu, a v souzeném případě dokonce jen pokusem prodloužiti lhůtu zákonem stanovenou. Bylo-li tudíž vyšetřujícím soudcem proti výslovnému ustanovení zákona žádosti vyhověno, nemůže z toho žadatelé zveřejiti žádný prospěch. Bylo proto o zmáteční stížnosti podle § 33 tr. ř. uznati ve smyslu § 292 tr. ř., jak se stalo.

Čís. 4624.

Pokus trestného činu liší sa od dokonaného trestného činu práve tým, že pri pokuse neboly uskutočnené v š e t k y složky skutkovej podstaty dokonaného trestného činu, bolo však predsevzaté také jednanie, ktorým bolo vykonanie zamýšľaného zločinu alebo prečinu započaté.

Najdôležitejšou složkou zločinu poisťovacieho podvodu podľa § 382 tr. z. po objektívnej stránke je zničenie alebo poškodenie vlastného poisteného majetku; ak bolo s týmto započaté, je čin páchatel'ov už pokusom zločinu poisťovacieho podvodu a nevyžaduje sa, aby sa páchatel' pokúsil získať tiež poisťnú sumu.

(Rozh. z 8. februára 1933, Zm III 443/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci, zavedenej pred krajským súdom v Komárne proti Š. D., obžalovanému z pokusu zločinu podvodu, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaného zmätočnú sťažnosť zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z d ō v o d o v :

Zmätočná sťažnosť, uvádzajúc dôvod zmätku podľa § 385 č. 1 c) tr. p., namieta, že zistený čin obžalovaného neobsahuje náležitosti ani zločinu podvodu, ani iného trestného činu. Z toho plynie, že nejde tu o uplatňovanie dôvodu zmätku podľa § 385 č. 1 c) tr. p., lež podľa bodu 1 a) cit. §. Avšak tento dôvod zmätku sa tu nevyskytuje. Nižšie súdy správne vyriekli, že sú tu všetky náležitosti pokusu zločinu podvodu podľa § 65 tr. zák., § 50 tr. nov. a § 382 tr. zák. To, že obžalovaný nežiadal u poisťovne o náhradu škody, nevytvára samo o sebe pokus podvodu, lebo podvod podľa § 382 tr. zák. bol započatý tým, že obžalovaný postavil zapálenú sviečku medzi ľahko zápalnými vecmi tým cieľom, aby jeho poistené stroje zhorely a aby on potom uplatňoval u poisťovne vyplatenie poisťného. Najdôležitejšou složkou zločinu podvodu podľa § 382 tr. zák. po objektívnej stránke je zničenie vlastného poisteného majetku a práve toto jednanie obžalovaný už započal, takže len nahodile, následkom odhalenia jeho činu, nedošlo k uskutočneniu tejto náležitosti podvodu. Sťažovateľ prehliadol, že pokus trestného činu sa liší od dokonaného trestného činu práve tým, že pri pokuse neboly ešte uskutočnené v š e t k y složky skutkovej povahy dokonaného trestného činu, avšak už bolo predsavzaté také jednanie, ktorým bolo vykonanie zamýšľaného zločinu alebo prečinu započaté. Obžalovaný v tomto prípade ešte ani nemohol uplatňovať u poisťovne nárok na náhradu škody, keďže odhalením pokusu bolo zabránené, aby škoda nastala.

Čís. 4625.

Vyslovil-li soud pravoplatně, že se podmínečně odsouzený ve zkušební lhůtě osvědčil, nemůže dodatečně, když byl onen pachatel znova odsouzen — a to pro přečin spáchaný ve zkušební lhůtě — naříditi

výkon onoho prvého, podmíněčně odloženého trestu; ustanovení § 6 zák. č. 562/19 sb. z. a n. vztahuje se toliko na případy, v nichž nebylo ještě rozhodnuto, zda se odsouzený ve zkušební lhůtě osvědčil.

(Rozh. z 8. února 1933, Zm IV 533/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci, zahájené před okresním soudem v Mukačevě proti I. L., obžalovanému pro přečin krádeže, která byla vyřízena tamže dne 16. srpna 1928 pod číslem T V 291/28-10, následkem opravného prostředku pro zachování právní jednotnosti, podaného generální prokuraturou, takto se usnesl: Opravný prostředek generální prokuratury uznává se odůvodněným a vyslovuje se, že pravoplatným usnesením okresního soudu v Mukačevě ze dne 1. října 1931 č. T V 795/30-7, pokud jím byl nařízen výkon trestu vězení v trvání 15 dnů, uloženého odsouzenému I. L. rozsudkem tohoto okresního soudu ze dne 16. srpna 1927 č. T V 291/28-10, byl porušen zákon v ustanovení § 6 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. V smysle posl. odst. § 442 tr. ř. zrušuje se toto usnesení v části shora naznačené a pomíjí se část, v níž byl nařízen výkon trestu vězení v trvání 15 dnů, uloženého shora označeným rozsudkem okresního soudu.

D ů v o d y:

Podle trestních spisů okresního soudu v Mukačevě č. T V 291/28 a T V 795/30 byl I. L. rozsudkem okresního soudu v Mukačevě ze dne 16. srpna 1928 č. T V 291/28/10 odsouzen pro přečin krádeže, spáchaný dne 2. února 1928, do vězení na 15 dnů podmíněčně na zkušební dobu 2 roků. Usnesením ze dne 17. srpna 1930 čis. T V 291/28-13 vyslovil tento okresní soud podle odst. 2 § 8 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n., že se podmíněčně odsouzený I. L. ve zkušební době osvědčil. Toto usnesení nabylo moci práva. I. L. byl později rozsudkem okresního soudu v Mukačevě ze dne 17. dubna 1931 čis. T V 795/30-2 odsouzen pro přečin urážky na cti spáchaný dne 3. června 1930 k peněžitému trestu 100 Kč, po případě na 5 dní vězení podmíněčně na zkušební dobu 1 roku. Usnesením ze dne 1. října 1931 č. T V 795/30-7 nařídil okresní soud podle § 6 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. výkon obou trestů, uložených shora uvedenými rozsudky v trestních věcech T V 291/28 a T V 795/30 s tím odůvodněním, že odsouzený I. L. ve zkušební době spáchal přečin urážky na cti. I toto usnesení nabylo moci práva.

Tímto usnesením posléz uvedeným, pokud nařizuje výkon trestu vězení v trvání 15 dnů, uloženého rozsudkem ze dne 16. srpna 1928 č. T V 291/28-10, byl porušen zákon v ustanovení § 6 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. Především dlužno podotknouti, že citování § 6 zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. nebylo tu na místě, poněvadž tento předpis vztahuje se pouze na případy, v kterých ještě nebylo rozhodnuto, zda trest podmíněčně odložený má být vykonán, či nikoliv, ne však na případy, v kterých bylo už pravoplatně rozhodnuto, jako v tomto případě, že se odsouzený ve zkušební době osvědčil. Zrušení tohoto pravoplatného

usnesení přiči se zákonu o podmíněném odsouzení a propuštění, který vyjma případ odst. 2 § 18 nezná možnosti odvolati pravoplatný výrok a dodatečně naříditi výkon trestu (srov. výnos min. spr. ze dne 7. srpna 1921 č. 15.580/1921). Tu však nejde o takový výjimečný případ, neboť nově zavedené trestní řízení proti podmíněčně odsouzenému se nevztahovalo na zločin, nýbrž na přečin. Proto bylo vyhověti opravnému prostředku, podanému generální prokuraturou ve smyslu § 441 tr. ř. pro zachování právní jednotnosti, vysloviti porušení zákona a poněvadž toto porušení stalo se na úkor odsouzeného, bylo v smysle posl. odst. § 442 tr. ř. zároveň zrušiti shora označenou část usnesení okresního soudu a pominouti tu část výroku, v níž byl nařízen výkon trestu vězení, uloženého rozsudkem okresního soudu ze dne 16. srpna 1928 čis. T V 291/28-10.

Čís. 4626.

Nedbale ve smyslu § 290 tr. zák. jednal obžalovaný, svěřil-li samostatné řízení motorového vozidla nezkoušenému řidiči; ani faktickým, třeba i častějším řízením motorového vozidla není prokázána úplná způsobilost řidiče k samostatnému jeho řízení.

(Rozh. ze dne 8. února 1933, Zm IV 557/32.)

Obžalovaný inž. J. M., posadiv se do přívěsného vozíku, svěřil řízení svého motocyklu nezkoušenému K. K-yemu a dopustil, že K. K. se vydal na cestu za tmy s nedostatečným osvětlením; jedal po pravé straně silnice, najel K. K. na protijedoucí povoz A. S-a; nárazem byli řidič K. K. a spolujezdec na motocyklu A. W. vymrštěni a zraněni tak, že oba zemřeli; kočí A. S. utrpěl těžké poškození na těle. Soud prvé stolice uznal obžalovaného inž. J. M. vinným dvojnásobným přečinem zabítí člověka z nedbalosti a přečinem těžkého poškození na těle z nedbalosti (§§ 290, 291, 310 odst. II tr. zák.). Odvolací soud však pominul kvalifikaci podle §§ 291, 310 odst. II tr. zák., ježto obžalovaný v tomto případě nevykonával funkci řidiče a není ani řidičem z povolání, a kvalifikoval trestný čin obžalovaného jako dvojnásobný přečin podle § 290 tr. zák. a jednonásobný přečin podle § 310 odst. I tr. zák.

Nejvyšší soud zmateční stížnost obžalovaného, založenou na č. 1 a) § 385 tr. ř., pokud napadala skutkový stav, odmítl, jinak ji zamítl.

Z d ů v o d ů:

Proti rozsudku vrchního soudu ohlásil a provedl obžalovaný zmateční stížnost podle čis. 1 a), 3 § 385 tr. ř. a vrchní prokurátor podle č. 2 § 385 tr. ř. Na základě důvodu zmatečnosti podle č. 1 a) § 385 tr. ř. tvrdí obžalovaný, že nespáchal nic, co by mohlo býti považováno s jeho strany za nedbalost a že úraz zavinił jedině A. S. Námitka stěžovatele,

že při určitých okolnostech je přípustné, aby silostroj řídil nezkoušený řidič, nemá v tomto případě závažnosti, poněvadž okolnosti tyto, jak byly znalcem uvedeny (při výcviku, při nehodě za jízdy) v tomto případě nebyly dány. Tvzení, že nedostatek šoferské legitimace není v logické souvislosti s úrazem proto, poněvadž K. K. řídil po celé měsíce jeho auto a motorku a byl s řízením jich obeznámen, nevyvrací příčinou souvislost mezi nedbalostí obžalovaného, že svěřil motorku A. K-ovi k samostatnému řízení, a mezi nastalým úrazem, poněvadž faktickým, byť i častějším řízením silostroje není prokázána úplná způsobilost řidiče k samostatnému řízení silostroje a obžalovaný z namítané okolnosti nemohl důvodně usuzovati o úplné způsobilosti K. K-yho k samostatnému řízení silostroje, což ostatně prokázala i jízda sama, při níž řidič K. K. osvědčil nezkoušenost a nevědomost co do nejzákladnějších povinností při jízdě silostrojem. Obžalovaný dopustil se tedy nedbalosti, když svěřil samostatné řízení motorky nezkoušenému řidiči K. K., kterouto nedbalost tím spíše mohl nahlédnouti, poněvadž je sám zkoušený řidič silostrojů. Nedbalost stihá obžalovaného dále i proto, že se pustil na cestu za tmy s nedostatečným osvětlením silostroje, neboť kapesní elektrická lampička byla za daných okolností, jak nižší soudy správně dovozují, zřejmě nedostatečná, což obžalovaný tím více mohl rozpoznati, poněvadž podle zjištění vrchního soudu byl před nastoupením jízdy od dělníků u něho zaměstnaných varován, aby se bez náležitého osvětlení na cestu nevydal. Obžalovaného stihá tedy nedbalost ve směrech nižšími soudy správně uvedených a nedbalost tato měla za následek nastalou srážku a úraz a je tedy v příčinné souvislosti s úrazem. Proto zodpovídá obžalovaný za trestné činy. Okolnost, že A. S. úraz spoluzavinil, obžalovaného neexkulpuje.

Čís. 4627.

Při služebné starší 18 let nebude zpravidla její věk o sobě pokládati za důvod ochrany podle § 132 III tr. zák.

(Rozh. ze dne 9. února 1933, Zm I 939/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 23. září 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem z části dokonaneho z části nedokonaného svedení ke smilstvu podle §§ 8, 132 III tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a věc vrátil témuž soudu nalézacímu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného jeví se býti důvodnou, pokud s hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř. uplatňuje, že rozsudek postrádá zjištění skutečností, odůvodňujících v souzeném případě zákonný znak »svěření«

k dozoru po rozumu § 132, III tr. zák. Nejvyšší soud stojí důsledně na právním stanovisku, že pouhá jsoucnost služebního poměru sama o sobě nestačí k založení poměru zákonem (§ 132/III tr. zák.) předpokládaného, nýbrž že se vyžaduje, by buďto zaměstnavatel byl osobou k tomu povolanou pověřen dozorem nad služebnou, nebo by tu alespoň byly zvláštní okolnosti, jež by služebnou činily potřebnou zaměstnavatelova dozoru co do jejího mravního vývoje, z kteréhožto hlediska přicházejí v úvahu zejména: mladistvý věk služebné, její tělesná nebo duševní nevypěstlost, její osobní povaha, skutečnost, že rodiče nebo jiné osoby, jimž v prvé řadě náleží pečovati o její mravní vývoj, nemohou na ni dozírat, a j. (rozh. n. s. čís. 3185, 4061, 4315, 4321). Rozsudek nezjišťuje, že, jak to tvrdila obžaloba, rodiče Anny W-ové dceru dali k obžalovanému do služby a tím ji svěřili jeho dozoru. Jinak odůvodňuje svěření to jen poukazem na mladistvý věk W-ové, která jako 17leté děvče k obžalovanému do služby vstoupila a již v době činu bylo 19 let. Ač nelze přesně vymeziti věk, až do kterého trvá ona potřebnost ochrany, podává se přece ze životní zkušenosti, že předpokládaná tu nezralost a tudíž mladistvý věk končí zpravidla dosažením 18. roku. Tomu odpovídá také stanovisko zákonodárce, jenž různé výhody trestněprávní, poskytované s hlediska věkové nevypěstlosti, a různá opatření, sledující účel ochrany mládeže, váže alespoň převážně na nedokonaný 18. rok (srov. § 34 zák. čís. 71/1922, § 35 zák. čís. 50/1923, nařízení z 25. listopadu 1902, čís. 51 věstníku a posléze zejména zákon o trestním soudnictví nad mládeží čís. 48/1931). U děvčete, jemuž v rozhodné době bylo přes 18 let, nelze tudíž již bez všeho předpokládati takovou nedospělost, která by sama o sobě odůvodňovala potřebnost dozoru v ohledu mravním (sb. n. s. č. 4321). Nalézací soud nesměl se tedy spokojiti jen s poukazem na stáří Anny W-ové, nýbrž měl spíše zkoumati a zjistiti, zda snad Anna W-ová přes svůj věk nad 18, ba již i nad 19 let snad pro svoji tělesnou nebo duševní (mravní) nevypěstlost neměla dostatečné porozumění pro význam a dosah smilných činů, k nimž byla sváděna, a nebo zda nebylo obžalovanému jako hlavě domácnosti snad z jiných nahoře příkladmo naznačených důvodů, přes její věk, překročivší pravidelnou hranici mladistvosti, podle všeobecných názorů životních bděti nad jejím mravním chováním. Nalézací soud, odsoudiv obžalovaného pro zločin podle §§ 8, 132/III tr. zák., aniž zjistil zvláštní okolnosti, odůvodňující potřebnost dalšího dozoru nad mravním vývojem služebné starší již 18 let, zatížil tudíž rozsudek zmátečností podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Bylo tedy zmáteční stížnosti podle § 5 zák. čís. 3/1878 ř. zák. za souhlasu generálního prokurátora ihned při neveřejné poradě vyhověti a uznati, jak se stalo, aniž nutno zabývatí se dalšími vývody stížnosti.

Čís. 4628.

Byla-li věc (dříví) prodána pod podmínkou, že kupitel nesmí ji odvéztí, dokud nezplatí prodávateli kupní cenu, dopouští se kupitel krádeže, odvezl-li si věc tu (dříví odplavil), ač nebyla úplně zaplacená.

(Rozh. ze dne 11. února 1933, Zm I 910/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 29. srpna 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II a), 176 II a) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po právní stránce namítá stížnost, že klády, jejichž krádež dává se stěžovatelům za vinu, nebyly — jak pojem krádeže předpokládá — v době souzeného skutku věcmi pro ně cizími a v držení osoby od nich různé, ježto trhovou smlouvou, která byla »uskutečněna«, přesněji ujednána se soukromým účastníkem před souzeným skutkem, přešlo prý vlastnictví a tím i držení klád na stěžovatele. Námitka je pochybena. K vyvrácení stačí poukaz na jasné ustanovení § 1053 obč. zák., podle něhož je sice kupní (trhová) smlouva důvodem k nabytí vlastnictví, avšak vlastnictví nabývá se teprve odevzdáním předmětu smlouvy. K takovému odevzdání klád v souzené trestní věci podle rozsudečných zjištění nedošlo. Arciž může koupená věc movitá být odevzdána i tím způsobem, že prodatel zmocní kupitele, by se sám věci ujal. Avšak odevzdání z ruky do ruky (§ 426, srovnej i § 427 obč. zák.) se rovná a účinky tělesného odevzdání působí uchopení se věci samotným kupitelem jen, odpovídá-li vůli prodatele a děje-li se s jeho souhlasem, tudíž jen, zmocnil-li ho k tomu prodatel bezpodmínečně, nebo byla-li splněna podmínka, již prodatel své zmocnění vázal. A tu je napadeným rozsudkem zjištěno, že podmínkou trhové smlouvy bylo, že obžalovaný nesmí dříví odvézt (odplavit) dříve, dokud je prodateli úplně zaplatí. Touto podmínkou, již vybočila trhová smlouva z kruhu prodeje na úvěr, odsunujíc odevzdání věci do doby po zaplacení kupní ceny (srovnej § 1063 obč. zák.), zachoval si prodatel nejen vlastnictví, nýbrž i držbu klád, jichž se mohl kdykoliv za účelem libovolné dispozice s nimi uchopiti, pokud nebyly svémocným jednáním jiné osoby odstraněny ze známého mu a přístupného proň místa, na kterém v době ujednání smlouvy byly, takže tu není žádný z předpokladů ztráty držby uvedených v § 349 obč. zák. Možnosti té pozbyl a držení klád ztratil prodatel teprve tím, že stěžovatel se klád zmocnil a odstranil je z dosavadního místa. Jelikož však učinil tak bez úplného zaplacení kupní ceny (před splněním smluvené podmínky), nezmocnil se věci se souhlasem dosavadního vlastníka a držitele, nýbrž stalo se tak bez opory v trhové smlouvě, v rozporu s ní, jeho jednání bylo svémocným porušením cizí držby a odnětím cizí věci, již mu vlastník odevzdati nechtěl a které se uchopil bez jeho svolení.

Čís. 4629.

Účel ustanovení § 283 tr. zák.; účinnost a závaznost výzvy k rozchodu.

Úplným rozptýlením shluknutého davu, najmě rozptýlením (rozchodem) davu vytlačeného z místa shluknutí pozbývá výzva k rozchodu účinnosti a závaznosti i pokud je v ní příkaz jednotlivci, aby se vzdalil

z místa shluknutí. Pozdější, od rozptýlení (vytlačení) davu časově oddělené objevení (zdržování) se jednotlivce (jednotlivců) na místě potlačeného shluknutí není neposlušností výzvy k rozchodu řízené na (shluknutý) dav, třebaže jest po případě neuposlechnutím všemu občanstvu svédčícího zákazu chůze (pobytu) na místě dřívějšího shluknutí; nešetření takového zákazu není trestné podle § 283 tr. zák., nýbrž po případě podle čl. III odst. čís. 2 zák. čís. 126/1920 (v doslovu zák. čís. 125/1927.)

(Rozh. ze dne 11. února 1933, Zm I 460/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 12. května 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem shluknutí podle § 283 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti obžalovaného dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čís. 9 a) a čís. 5 § 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění, pokud s hlediska zmatku čís. 5 vytyká nejasnost v příčině skutkových okolností rozhodných pro posouzení, zda jsou či nejsou v souzeném skutku splněny všechny známky trestného činu, jímž obžalovaný uznán vinným. Účelem ustanovení § 283 tr. zák. je zabezpečení veřejného klidu a pořádku proti nebezpečí, jež jim hrozí shluknutím nastavším z jiné příčiny, než pro kterou se stává sročením zločinem, bezodkladným vyklizením místa (prostoru), na (ve) kterém se dav shlukl, a to buď rozptýlením davu nebo vytlačení ho v jiná místa (prostory), a podstatou dotčeného trestného činu je, že pachatel neuposlechl při takovém shluknutí vrchnosti nebo třeba strážě vyzvavší dav k rozchodu. Výzvy k rozchodu je při shluknutí neposlušným nejen, kde se od shluklého davu vůbec neodděluje, nýbrž i kdo sice od davu podstupuje, avšak nevzdaluje se z místa shluknutí nebo vrací se (bezprostředně po vytlačení davu) na místo to, ač je mu povědomo, že výzva k rozchodu směřovala k vyklizení místa shluknutí. Neboť vzhledem k onomu účelu dotčené trestní normy zůstane výzva k rozchodu účinnou a závaznou, pokud trvá nebezpečí, jemuž výzva čelí, t. j. pokud nepominulo nebezpečí opětného shluknutí se nebo třeba srocování semknutím se rozptylovaného davu, nebo nebezpečí návratu vytlačovaného davu v místo shluknutí (srov. nálezy čís. 4334, 3617 sb. n. s.). A příkaz davu, by se rozešel, jest účinným a závazným nejen pro osoby, které jsou — úmyslně nebo náhodou — složkami rozptylovaného nebo vytlačovaného davu již v době výzvy (příkazu), nýbrž i osoby, které stojí nebo pohybují se sice opodál davu, avšak mohou se státi — úmyslně nebo neúmyslně — složkami davu obnovujícího shluknutí nebo vracejícího se v místo, ze kterého byl vytlačen. Než úplným rozptýlením shluknutého davu, najmě rozplyle-

ním anebo třeba rozchodem davu vytlačeného z místa shluknutí stává se výzva k rozchodu bezpředmětnou, takže pozbývá své dosavadní účinnosti a závaznosti také, pokud jest v ní obsažen příkaz vzdání se jednotlivce z místa shluknutí. Pozdější od rozptýlení nebo třeba vytlačení davu časově oddělené objevení a po případě zdržování se jednotlivce nebo jednotlivců na místě potlačeného shluknutí není jednání složky nebo třeba složek rozptýlovaného davu při shluknutí, nýbrž jednání složky nebo složek případného nového shluknutí po potlačeném nebo třeba jinak skončeném shluknutí a není neposlušností výzvy k rozchodu řízené na (shluknutí) dav, třebaže je po případě neuposlechnutím (všemu občanstvu svědčícího) zákazu chůze nebo pobytu na místě dřívějšího shluknutí, byl-li takový zákaz vrchností vysloven anebo vyklizením, nanejvýš opětovným vyklizováním dotčeného místa obecnostem poznatelně projeven. Nešetření takového zákazu však není trestné podle § 283 tr. zák., ač může býti po případě trestáno politickými úřady podle čl. III odst. čís. 2 zákona z 29. února 1920, čís. 126 v doslovu zákona ze 16. července 1927, čís. 125 Sb. z. a n. Zda nalézací soud vzal za prokázány skutečnosti rozhodné v právě naznačených směrech (ohledně časového poměru pobytu nebo třeba chůze obžalovaného na místě shluknutí ke skutečnosti shluknutí a výzvě k rozchodu), nelze z rozsudku bezpečně poznati, což jest právem vytýkáno vývodů stížnosti, že rozsudek je nejasný, protože nezjistil přesně, kdy se nacházel stěžovatel v J. ulici, a kdy byla tato ulice vyklizována.

Čís. 4630.

Obviněnému lze uložit náhradu útrat zastoupení jen toho soukromého účastníka, pro jehož poškození byl uznán vinným; na tom nic nemění okolnost, že v řízení předcházejícím rozsudku byla přiznána práva soukromého účastníka osobě, která následkem podezření, že jí byla trestným činem způsobena škoda, byla považována za poškozenou.

(Rozh. ze dne 11. února 1933, Zm I 17/33.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Lišově ze dne 20. května 1932 a potvrzujícím jej rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Čes. Budějovicích ze dne 22. července 1932 byl ve výroku, jímž byla obviněná uznána povinnou nahraditi soukromé účastnici útraty jejího právního zastoupení částkou Kč 1.098'68, porušen zákon v ustanovení § 393 tr. ř.

D ů v o d y:

Podle četnického oznámení okresnímu soudu v Lišově ze dne 15. prosince 1931 ztrácelo se v době od roku 1928 až do 1. prosince 1931 Anně Š-ové z uzamčené soustružnické dílny, nalézající se ve dvoře domu

obviněné v L., bukové dříví; dle udání poškozené ztratilo se dříví celkem v ceně asi 800 Kč. Dne 1. prosince 1931 byla přistižena v dílně obviněná, která do dílny vnikla, otevřevši jí klíčem, jejíž podle svého udání dostala od svého bratra, podle chování se obviněné, která byla pozorována syny poškozené Františkem a Josefem, zamýšlela obviněná odciziti něco dříví. Z toho vzniklo podezření, že jest pachatelkou soustavných krádeží dříví z dílny v oné době páchaných. Státní zastupitelství v Českých Budějovicích navrhlo potrestání obviněné pro přešupek krádeže podle § 460 tr. zák., spáchaný odcizením dříví v ceně ne dokazatelně přes 500 Kč. V trestním řízení, v němž byla soukromá účastnice právně zastoupena advokátem Dr. Jar. M-em, a které se vztahovalo také na soukromou obžalobu Františka Š-y, zastoupeného týž advokátem Dr. M-em, pro urážku na cti, došlo po několikerém hlavním přelíčení dne 20. května 1932 k vynesení rozsudku, jímž byla obviněná uznána vinnou přestupkem nedokonané krádeže podle §§ 8 a 460 tr. z., spáchané tím, že se dne 1. prosince 1931 pokusila z uzamčené dílny ke škodě Anny Š-ové odejmouti třísky od špalu v ceně 1 Kč, naproti tomu byla zproštěna podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro přešupek dokonané krádeže dříví v ceně 500 Kč nepřevyšující, spáchané v době od r. 1928 do 30. listopadu 1931; také od obžaloby pro urážku na cti Františkem Š-em vznesené byla obviněná osvobozena. Trest jí byl vyměřen vězením 24 hodin podminěčně, a byla zároveň uznána povinnou nahraditi podle § 389 tr. ř. útraty trestního řízení a nahraditi 1.098 Kč jako útraty právního zastoupení soukromé účastnice k rukám Dr. M-a. Odvolání obžalované, v němž si stěžovala i do přisouzení útrat právního zastoupení soukromé účastnice, nemělo úspěch a bylo rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Čes. Budějovicích ze dne 22. července 1932 zamítnuto jak co do výroku o vině, tak i co do výroku o soukromých nárocích a útratách.

Výrokem soudu prvé stolice jakož i potvrzujícím jej rozhodnutím soudu odvolacího, že odsouzená je povinna nahraditi soukromé účastnici útraty jejího právního zastoupení v částce 1.098 Kč, byl porušen zákon. Útraty právního zastoupení soukromého účastníka jsou vzhledem k ustanovení § 381 čís. 4 tr. ř. arciť částí útrat trestního řízení, než z ustanovení §§ 389 a 393 odst. 3 tr. ř. plyne nutně, že obviněnému lze uložit náhradu útrat zastoupení jen toho soukromého účastníka, pro jehož poškození byl uznán vinným, neboť jinak nedostává se materiálního předpokladu soukromého účastnictví, který jest stanoven § 47 tr. ř. Na tom nic nemění okolnost, že v řízení rozsudku předcházejícím byla přiznána práva soukromého účastníka osobě, která následkem podezření, že jí trestným činem byla způsobena škoda, byla považována za poškozenou. Práva tato pomíjejí osvobozujícím rozsudkem, který se vztahuje na čin, jímž škoda byla způsobena. Tomu jest tak v souzeném případě: škoda, pro kterou se Anna Š-ová připojila k trestnímu řízení, požadujíc její náhradu v řízení trestním, byla podle tvrzení poškozené způsobena jí odcizením dříví v čase od roku 1928 do konce listopadu 1931, rozsudkem byla však obviněná od obžaloby

pro tuto dokonanou krádež osvobozena a tím byla soukromo-právním nárokům Anny Š-ové, která se zakládala na předpokladu, že obviněná se této dokonané krádeže dopustila, odňata veškerá půda; obviněná byla odsouzena jen pro jediný útok na majetek Š-ové, provedený dne 1. prosince 1931, kdy však vůbec nedošlo k odcizení nějaké věci, nýbrž zůstalo jen při pokusu odcizení dříví v ceně 1 Kč, takže k nějakému poškození Anny Š-ové tímto útokem vůbec nedošlo, což ani ona sama netvrdí, a tedy žádná škoda jí nevzešla. Nemohla proto obviněné být uložena náhrada útrat zastupování Anny Š-ové vůbec (srov. rozh. býv. víd. nejv. s. úř. sb. čís. 4059, pak čsl. nejv. s. čís. 2736 sb. n. s.). Bylo proto k návrhu generální prokuratury ve smyslu §§ 33, 292 a 497 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4631.

Přísaha vykonaná lesními úředníky ve smyslu § 8 zák. č. 82/19 Sb. z. a n. (o prozatímní ochraně lesů) není rovnocenná přísaze předepsané ustanovením § 38 zák. čl. XXXI:1879 a neposkytuje jim sama zákonné ochrany úředních orgánů při strážní a dozorčí službě v lesích k doзору jim svěřených.

Přísahu podle § 38 zák. čl. XXXI:1879, vykonanou u úřadu, jenž není na území Československé republiky, nelze považovati na tomto území za platnou.

(Rozh. z 11. února 1933, Zm III 332/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci, zavedené před krajským soudem v Banské Bystrici proti O. B., obžalovanému pro zločin násilí proti orgánu vrchnosti podle §§ 4 odst. 2 a 6 odst. 2 zák. čl. XL z r. 1914, na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti obžalovaného takto se usnesl: Podle 1. odst. § 35 por. nov. z úřední moci zrušují se následkem zmateční stížnosti obžalovaného rozsudky obou soudů nižších stolic a ukládá se soudu prvě stolice, aby ve věci znovu jednal a rozhodl. Zmateční stížnost se poukazuje na toto usnesení.

Důvody:

Zmateční stížností včas podanou a písemně odůvodněnou napadá obžalovaný rozsudek odvolacího soudu z důvodů zmatečnosti podle § 385 č. 1 a), b), c) a č. 2 tr. ř. S hlediska uplatňovaného zmatku podle bodu 1 a) § 385 tr. ř. namítá stěžovatel, že lesní ředitel inž. N. nemůže být považován za orgán vrchnosti ve smyslu § 5 zákona na ochranu vrchnosti a nepřísluší mu ochrana podle tohoto zákona.

Nejvyšší soud, zkoumající v tom směru věc, shledal, že zjištění potřebná k řešení této otázky, nejsou úplná. Vrchní soud na základě dopisů okresního úřadu v Kremnici za odvolacího řízení vyžádaných a při odvolacím hlavním líčení přečtených zjistil, že inž. J. N. složil jako lesní

úředník ve smyslu zákona o prozatímní ochraně lesů služební přísahu dne 6. září 1919 u bývalého hlavnoslužnovského úřadu v Štub. Teplicích. Z tohoto zjištění dovozuje vrchní soud, že inž. N-e jest považovati za úřední orgán ve smyslu § 5 zák. čl. XL:1914 a že mu proto přísluší ochrana podle § 4 tohoto zákona. Podle obsahu spisů oznámil okresní úřad v Kremnici dopisem ze dne 8. dubna 1932, že inž. J. N. přísahal jako lesní úředník ve smyslu předpisu zákona o prozatímní ochraně lesů č. 82/1918 sb. z. a n. u bývalého hlavnoslužnovského úřadu v Štub. Teplicích dne 6. září 1919. Jde tu nepochybně o přísahu podle § 8 zákona č. 82 z r. 1918, podle kterého měli být všichni lesní úředníci ve službách majitelů lesů vzati do slibu, že budou plnit svoje povinnosti, uložené ustanovením § 7 cit. zák., totiž ohlašovati okresnímu úřadu dané jim rozkazy a změny odporující tomuto zákonu o maximální výměře mytní plochy podle §§ 2 a 3. Zákon tento byl vydán k zabránění nepřiměřenému kácení lesů jejich majiteli; nevztahuje se tedy na ochranu lesů proti osobám jiným. Přísahu složenou ve smyslu tohoto zákona nelze proto považovati za přísahu, kterou mají skládati lesní orgánové podle § 38 zák. čl. XXXI z r. 1879, a která jim poskytuje ochranu při strážní a dozorčí službě v lesích svěřených jejich dozoru. Z uvedené okolnosti nelze tedy odvoditi zmíněnou náležitost skutkové podstaty zločinu tvořícího předmět obžaloby. Jest proto třeba zjistiti, zda inž. N. kromě přísahy výše zmíněné složil též služební přísahu jako lesní úředník (zřízenec) podle § 38 zák. čl. XXXI z r. 1879, kdy a u kterého úřadu; případně zda snad zároveň s onou přísahou složenou dne 6. září 1919 u hlavnoslužnovského úřadu ve Štub. Teplicích nesložil též přísahu podle § 38 cit. zák., a jak zněla přísežní formule. Přísahu, kterou inž. N. složil dne 8. března 1905 u župního úřadu v Morosvásárhely, nebylo by lze považovati za platnou ve smyslu § 38 cit. zákona, poněvadž jde o úřad, který není na území našeho státu. Pro případ, že inž. N. nebyl jako lesní úředník vůbec československými úřady vzat do přísahy ve smyslu § 38 zák. čl. XXXI:1879, bude třeba uvažovati, zda čin obžalovaného netvoří skutkovou podstatu zločinu podle § 4 odst. 2 a § 6 odst. 2 zák. čl. XL z r. 1914 se zřetelem na ustanovení § 9 tohoto zákona, ježto jmenovaný vystoupil proti obžalovanému společně s hajným V. S. a tedy, nevystupoval-li sám jako orgán vrchnosti, vystoupil na ochranu onoho hajného, takže skutková podstata zmíněného trestného činu by byla dána, kdyby bylo možno učiniti právní závěr, že hajný S. je orgánem vrchnosti a že v době činu byl ve výkonu svého povolání. Pro tento právní závěr však zjištění nižších soudů rovněž nestačí, poněvadž nebylo zjištěno, zdali S. byl vzat do přísahy jako strážce lesů a zvíře podle § 38 zák. čl. XXXI z r. 1879 a zda místo, kde čin byl spáchán, bylo v obvodu svěřeném jeho dohledu. Poněvadž nejvyšší soud, hledíc k ustanovení 3. odst. § 33 por. nov., sám potřebná zjištění učiniti nemůže, bylo postupovati podle § 35 odst. 1 por. nov., jak uvedeno ve výrokové části tohoto usnesení, na něž bylo zmateční stížnost poukázati.

Čís. 4632.

Neodporuje zákonu, jestliže náhradní soukromý žalobce, převzav podle § 42 odst. 8 tr. ř. zastupování obžaloby pro přečin křivého obvinění podle §§ 227, 229 tr. zák., navrhl ve zmateční stížnosti, aby čin byl posuzován případně i s hlediska § 1 zák. čl. XLI:1914.

V samém tvrzení, že náhradní soukromý žalobce, technický úředník státní správy, provedl nesprávně soukromou kolaudaci stavby, není ani křivé obvinění ve smyslu § 227 tr. zák., resp. nedbalé obvinění podle § 20 zák. čl. XLI:1914, ani přečin pomluvy podle § 1 cit. zák. čl.

(Rozh. ze dne 14. února 1933, Zm IV 610/32.)

Se svolením svého nadřízeného úřadu vykonával státní technický úředník inž. R. T. jako osoba soukromá dozor nad stavbou obecního domu v S.; po dokončení stavby provedl znaleckou prohlídku novostavby, kterou sám v protokole o ní sepsaném nazval kolaudací. Člen obecního zastupitelstva A. N. oznámil později okresnímu úřadu, že kolaudace novostavby nebyla správně provedena, že obec byla stavbou okradena o 600.000 Kč, a žádal, aby jeho stížnost byla předložena nadřízenému úřadu inž. T-a a aby tento úřad zařídil další kroky. Státní zastupitelství podalo na A. N. obžalobu pro přečin podle §§ 227, 229 tr. zák. Soud první stolice uznal obžalovaného vinným přečinem pomluvy podle § 1 zák. čl. XLI:1914, pominuv kvalifikaci činu podle § 227 tr. zák., ježto poškozený působil v tomto případě jen jako osoba soukromá. Odvolací soud, shledávaje v obsahu stížnosti obžalovaného toliko kritiku činnosti poškozeného inž. R. T., nepřesahující dovolené meze, zprostil obžalovaného A. N. podle § 326 č. 2 tr. ř. obžaloby.

Nejvyšší soud zmateční stížnost inž. R. T. jako náhradního soukromého žalobce, pokud uvedla důvod zmatečnosti podle § 385 č. 1 b) tr. ř., odmítl, jinak ji zamítl.

Z d ů v o d ů:

Když vrchní prokurátor ustoupil od zmateční stížnosti, ohlášené do osvobozujícího rozsudku odvolacího soudu, převzal poškozený inž. R. T. zastoupení obžaloby, a to včasným ohlášením a provedením zmateční stížnosti. Poněvadž jde v první řadě o obžalobu pro přečin křivého obvinění podle §§ 227, 229 tr. zák., jest poškozený k převzetí zastupování obžaloby oprávněn; není tomu nikterak na závadu, že se ve zmateční stížnosti žádá též o případné posouzení věci s hlediska § 1 zák. čl. XLI:1914, neboť ani v případě tohoto trestního činu nešlo by o delikt stíhaný na zmocnění, při němž by podle § 2 III. odst. tr. ř. bylo k zastoupení obžaloby oprávněno výhradně státní zastupitelství; náhradní soukromý žalobce totiž neprováděl řízení o stavbě obecního domu v S. ve výkonu svého povolání jako úředník zemského úřadu pro zemi Podkar-

patskou, nýbrž byl to jeho soukromý úkon. K stíhání pro výroky na tento soukromý úkon se vztahující nepotřeboval tudíž zmocnění nadřízeného úřadu a může obžalobu sám zastupovati i ve směru přečinu podle § 1 zák. o ochraně cti. Zmateční stížnost sluší proto vyříditi nepřetorně jakožto podanou od oprávněného náhradního soukromého žalobce. Důvodem zmatečnosti podle § 385 čis. 1 a) tr. ř. snaží se stěžovatel především dovoditi smysl inkriminovaných stížností obžalovaného v tom směru, že v celkové jejich souvislosti jest stěžovatel vinný z nesprávného provedení revisní povinnosti, při které by byl musel nutně odhaliti tvrzené enormní okradení obce při stavbě o 600.000 Kč; v tomto směru má stěžovatel asi na zřeteli obvinění z nějakého opomnutí nebo z nedbalosti, o němž bez bližší specifikace mluví dále. Míni dokonce, že byl tak nepřímo obviněn z účasti na nějakém trestném činu (okradení obce o 600.000 Kč). Nejvyšší soud poukazuje nejprve k tomu, že ať šlo při komisionálním převzetí stavby náhradním soukromým žalobcem o součást kolaudačního řízení či nikoliv, jest nesporné, že se výtky obžalovaného vztahovaly na ono řízení, při kterém náhradní soukromý žalobce, nazýváje se v protokole sám kolaudátorem a používaje i označení komisionálního řízení za kolaudaci, zjišťoval způsob provedení stavby obecního domu v S. za tím účelem, aby stavba byla převzata od podnikatele do užívání obce. Obžalovanému jako členu obecního zastupitelstva v S. nelze proto upříti právo, aby v náležité formě a na příslušných místech uplatnil beztrestně věcné námítky proti provedení této jistě důležité revise stavby, když ji nepovažoval za správně provedenou. V těchto mezích bylo tudíž zkoumati inkriminované stížnosti obžalovaného; nesejde na tom, měla-li býti později prováděna kvantitativní kolaudace a zda byl poškozený oprávněn ji provést jako osoba dohlížející na stavbu. Pokud jde především o formu stížností obžalovaného, není v jejich obsahu podkladu pro závěr, že by jejich účelem mělo býti zavedení trestního nebo disciplinárního řízení proti žalobci pro tvrzené nesprávné provedení kolaudace, poněvadž nějaké provinění nebylo soukromému žalobci ve stížnostech vůbec vytýkáno a bylo pouze konstatováno nesprávné provedení kolaudace s poukazem na krátkou dobu jejího provádění. Odvolací soud správně posoudil smysl inkriminovaných stížností, an rozlišil od sebe ty jejich výroky, které se vztahovaly na činnost náhradního soukromého žalobce při kolaudaci stavby a na okradení obce S. stavbou o 600.000 Kč. Obžalovaný nevytkl náhradnímu soukromému žalobci zřetelně nic jiného, než že kolaudace novostavby obecního domu v S. nebyla jím provedena správně, což v souvislosti hned i odůvodnil tím, že podle jeho názoru není možno, aby kolaudace tak rozsáhlé stavby byla provedena za půl dne; úkonu poškozeného vytkl tudíž jen rychlé jeho provedení. Obžalovaný k této výtce neuvedl zejména žádný takový důvod domněle nesprávného jejího provedení, pro který by se musilo míti za to, že obviňuje soukromého žalobce z nějaké spojitosti s okradením obce stavbou; ze souvislosti celé stížnosti jest zřejmé, že zmínku o tomto okradení uvedl jako věcný podklad své stížnosti, pro

který považoval za potřebné důkladnější provedení kolaudace stavby, než jak byla za půl dne provedena poškozeným. Obvinění z okradení obce stavbou vztahuje se zřetelně jen na osoby zúčastněné při stavbě a nelze z něho ani v souvislosti s ostatním obsahem stížnosti vyčísti obvinění soukromého žalobce z nějaké spoluúčasti na tvrzeném okradení obce. Pro vytýkané nesprávné provedení kolaudace, pokud by nebylo podloženo trestným činem, nebylo by lze zahájit trestní řízení, takže tu vůbec nemůže jít o obvinění z trestného činu, poněvadž poškozený prováděl revisi soukromě a ne ve výkonu své úřední působnosti, nejde ani o provinění, pro které by byl odpověden za povrchní, nedbalé a pod. provedení revise disciplinárně svému nadřízenému úřadu. Zejména ani s hlediska ustanovení § 21, případně 24 služební pragmatiky, na které věcně poukazuje stěžovatel, nelze souditi, že by byl obžalovaný udal náhradního soukromého žalobce z disciplinárního přečinu, jenž by byl dán aspoň v porušení obecných povinností státního úředníka v tomto § vyznačených i při úkonu soukromém, neboť mu vůbec nevytýkal nesprávné provedení kolaudace, úkolů to rázu neúředního a soukromého, na nějakém podkladě dehonestujícím, se zřeteltem k němuž by mohl jeho nadřízený úřad zakročit proti poškozenému případně i pro jeho úkon soukromý.

Nejde však ani o přečin pomluvy podle § 1 zákona o ochraně cti. Pro nesprávné provedení soukromé kolaudace rozsáhlé stavby za půl dne, jak to obžalovaný soukromému žalobci jediné vytkl, nebylo by lze v případě pravdivosti zahájit ani trestní ani disciplinární řízení, jak právě bylo dovoděno; když pak nebylo vytýkáno nic, co by se dotýkalo mravní hodnoty poškozeného, ale prostě byla konstatována nesprávnost kolaudace, záležející v nedostatečné důkladnosti, není tato skutečnost v případě pravdivosti ani způsobila vydati soukromého žalobce veřejnému pohrdání. Neboť obžalovaný neuvedl ve výročí, vztahujících se na provedení kolaudace, ani žádného takového důvodu, pro který by vytýkané nesprávné provedení rozsáhlé kolaudace za půl dne mělo pro soukromého žalobce za následek snížení jeho mravní hodnoty u jeho spoluobčanů, nýbrž uvedl jen svůj objektivní úsudek, že není možno, aby kolaudace tak rozsáhlé stavby byla provedena za půl dne. V této výtce a v odůvodnění k ní se vztahujícím není ani náznaku, že by vytýkané spěšné provedení kolaudace mělo příčinu v osobních mravních vadách soukromého žalobce anebo aspoň v takovém nedostatku jeho odborné osobní způsobilosti, který by se dotýkal jeho osobní cti.

Když tedy odvolací soud, přihlížející k tomu, že obžalovaný vykonával svoje právo a povinnost jako člen obecního zastupitelstva v S., shledal ve výročí, dotýkajících se činnosti náhradního soukromého žalobce při revisi stavby pouhou její kritiku, nepřekračující dovolené meze, vyjádřil tím v podstatě totéž, co považuje za důvod beztrestnosti těchto výroků nejvyšší soud: že totiž obžalovaný bez vědomí, že se nějak dotýká osobní cti kolaudátorovy, s věcným odůvodněním posuzoval jen výsledek jeho činnosti jako nesprávný. V tom však není zalo-

ženo ani po stránce objektivní ani subjektivní obvinění ve smyslu § 227 a násl. tr. zák., případně ve smyslu § 20 zákona na ochranu cti, rovněž ne přečin pomluvy podle § 1 zákona o ochraně cti, zejména když se obžalovaný obrátil se svojí stížností na okresní úřad v S., kterému přísluší podle zákona dozorcí právo v hospodářských věcech obce S., o jakouž i v tomto případě šlo.

Pro posuzování věci jest bez významu, že se stížnosti měly podle žádosti obžalovaného předložit zemskému úřadu v Užhorodě, u kterého služebně působí náhradní soukromý žalobce, aby zařídil další kroky. Ze spisů zemského úřadu pro zemi Podkarpatoruskou v Užhorodě, jichž se dovolává i odvolací rozsudek, vysvítá, že se ve věci dohledu na stavbu obecního domu obrátilo na zemský úřad i samo obecní zastupitelstvo v S. a že zemský úřad tuto žádost vyřídil aspoň částečně věcně tím, že svolil k soukromému spoluúčinkování státního technika při stavbě. Z toho lze souditi, že i obžalovaný jako člen obecního zastupitelstva stejně mohl pokládati zemský úřad v Užhorodě za kompetentní k zakročení ve věci kolaudace obecního domu se zřeteltem na věc samu a bez ohledu na osobu náhradního soukromého žalobce a na jeho služební působení u zemského úřadu, zejména když žalobce při schvalování stavby působil jen jako osoba soukromá.

Čís. 4633.

Vinou (proviněním) pachatelovým (§ 335 tr. zák.) je v případě nevědomé nedbalosti již, neosvědčil-li dbalost nutnou a dostatečnou k zamezení nebezpečí a škody, ač mu to bylo podle jeho tělesného a duševního stavu možné.

§ 2 f) tr. zák. nemá na zřeteli nahodilost jednání (opomenutí) pachatelova, nýbrž výsledku z jednání (opomenutí) toho vzešlého; ojedinělost opomenutí je skutečností pro otázku nahodilosti v onom smyslu bezvýznamnou.

(Rozh. ze dne 18. února 1933, Zm I 1046/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 10. listopadu 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle §§ 335, 336 písm. g), 337 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 9 a), nesprávně i čis. 9 b) § 281 tr. ř. z důvodu, že i § 238 tr. zák. předpokládá pro trestně-právní odpovědnost provinění pachatelova a že nelze mluvit o provinění u stěžovatele, který nepochybně spáchal souzené opomenutí jen náhodou. Připojuje-li stížnost k této námitce poukaz na § 2 f) tr. zák., neuvědomuje si, že § 2 f) tr. zák. má na zře-

teli nahodilost nikoliv jednání (opomenutí) pachatelova, nýbrž výsledku z jednání (opomenutí) toho vzešlého, má na zřeteli, že pachatel výsledek ten nechtěl, že ho nepředvídal a že ho ani předvídati nemohl nebo třeba že nepočítal a nemohl počítati ani s možností výsledku, jenž pak nastal. Chce-li stížnost snad tvrditi nahodilost souzeného opomenutí v tomto (správném) smyslu slova, vybočovala by z meze uplatňovaného důvodu zmatečnosti, nedbajíc závaznosti (§ 288 čís. 3 tr. ř.) skutkových zjištění napadeného rozsudku, jenž — aniž mu stížnost v tomto směru vytyká výslovně neb i jen zřetelným poukazem nejasnost anebo jinou formální vadu — zřejmě má za zjištěno, že stěžovatel mohl v době souzeného opomenutí předvídati, že dojde opomenutím úkonu jemu náleževšího k nárazu klece na stavitka a tím k ohrožení osob v kleci se nalézajících. Dokazuje-li stížnost z výsledků hlavního přelíčení, že stěžovatel je spolehlivý dělník, který úkon, o který jde, obstarává již po dobu 11 let před souzeným příběhem i po něm, aniž ho byl i jen jednou jindy opomenul přes to, že se musí provést asi 300krát denně, uplatňuje nikoliv nahodilost, nýbrž jen ojedinělost souzeného opomenutí a tím skutečnost pro otázku nahodilosti naprosto bezvýznamnou, najmě když spolehlivé, svědomité a jinak bezvýjimečné plnění úkonu stěžovateli náležejícího poukazuje k tomu, že si řádně uvědomil důležitost a nutnost — v zájmu bezpečnosti lidí — úkonu, za jehož byl ojedinělé opomenutí ho rozsudek činí právem odpovědným z důvodu nedbalosti třeba jen nevědomé. Neboť lze sice souhlasiti s názorem stížnosti, že podle, správněji přes ustanovení § 238 tr. zák. předpokládá se též u přečinů a přestupků pro odpovědnost pachatelovu zavinění. Avšak vinou (proviněním) pachatelovým jest u nevědomé nedbalosti, o jakou tu jde, již, že pachatel neosvědčil dbalost nutnou a dostatečnou k zamezení nebezpečí a škody, ač mu to bylo podle jeho tělesného a duševního stavu možné. To si zřejmě uvědomil řádně i nalézací soud, vyslovuje-li v napadeném rozsudku, že by se byl obžalovaný při náležitě dbalosti vyvaroval opomenutí, jímž byl úraz zaviněn a že jen z neopatrnosti neuvážil nebezpečnost svého jednání a odmítá-li tím i obhajobu stěžovatele, již opakuje rozsudek předchozí větou, že obžalovaný přiznává, že konaje jiné práce ve chvatu zapomněl stavitka pákou otevřítí a omlouvá to únavou po osmihodině práci, kterou konal teprve třetí den. Podrobněji se s touto obhajobou vypořádati nebylo třeba, jelikož jí není a ani jinými výsledky hlavního přelíčení nebylo i jen naznačeno, že stěžovatel z důvodu nedostatečného poučení nebo z důvodu únavy nebyl s to učiniti v osudné době, co mu náleželo. Taková neschopnost nebyla uplatňována ani další obhajobou stěžovatelovou, že je mu záhadou, jak mohl na dotčený úkon zapomenouti a není uplatňována ani vývody stížnosti, že může výjimečně selhati i největší pozornost (dbalost) člověka pro nedokonalost lidské mysli.

Čís. 4634.

Pro usnesení o útratách podle § 390 tr. ř. není předepsána určitá forma oznámení; stává se účinným, ať bylo stranám oznámeno doru-

čením písemného vyhotovení či jen ústním prohlášením; v tomto případě počíná se lhůta pro stížnost proti usnesení tomu podle § 481 tr. ř. ode dne ústního prohlášení; napotomní doručení písemného vyhotovení nemá pro tuto lhůtu význam.

(Rozh. ze dne 18. února 1933, Zm I 1012/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečnosti stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením krajského soudu trestního jako soudu odvolacího v Praze ze dne 8. června 1932, jímž v trestní věci soukromých obžalobců Františka V-y a soudr. proti Antonínu K-ovi pro přestupek proti bezpečnosti cti bylo vyhověno stížnosti soukromých obžalobců do usnesení okresního soudu trestního v Praze ze dne 1. října 1931, a usnesení to změněno potud, že útraty právního zastoupení obžalovaného byly ustanoveny na 773 Kč 80 h, — byl porušen zákon v ustanovení § 481 tr. ř.

Důvody:

Okresní soud trestní v Praze rozsudkem z 1. října 1931 zprostil podle § 259 čís. 2 tr. ř. Antonína K-ě z přestupku proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. Zároveň prohlášeno usnesení, že se ukládá soukromým obžalobcům, by nahradili podle § 390 tr. ř. náklady trestního řízení a podle § 393 tr. ř. obžalovanému útraty právního zastoupení v částce 3.000 Kč. Prohlášení tohoto usnesení není v protokole o hlavním přelíčení poznamenáno, avšak že se tak stalo, vysvítá z provedení odvolání a z prohlášení soudce, o nichž se činí níže zmínka. Přítomní tehdy byli ze soukromých obžalobců D. a jejich právní zástupce Dr. Fr. L. za Dr. H-a, obžalovaný K. a jeho právní zástupce Dr. Al. Č. za Dr. Ad. K-u. Soukromí obžalobci na to ohlásili odvolání; proti vyhlášenému usnesení stížnost ohlášena nebyla. Dne 30. října 1931 došlo k okresnímu soudu trestnímu v Praze provedení ohlášeného odvolání co do viny, kde se uvádí: »První soudce také v ústně provedeném rozsudku odsoudil nás, bychom obžalovanému nahradili útraty obhájení 3.000 Kč. V opisu rozsudku nám zasláném není o této části ústně vynešeného rozsudku žádné zmínky a nějaké usnesení o tom nám dosud dodáno nebylo. Prohlašujeme již nyní, že tento výrok o útratách jest zmatečný«, a kde se dovozuje, že obžalovaný je se svým nárokem na náhradu útrat prekludován, poněvadž nepředložil seznam útrat. Krajský soud trestní nařídil odvolací přelíčení, při němž podle protokolu ze 7. prosince 1931 zástupce soukromých obžalobců vzal zpět svůj návrh na potrestání obžalovaného, jakož i ohlášené odvolání z výroku o vině. Krajský trestní soud přípisem ze dne 7. prosince 1931 vrátil spisy okresnímu soudu trestnímu s poukazem, by usnesení ohledně úpravy útrat doručil zástupcům stran; okresní soud trestní příkazu tomu vyhověl a vyhotovení onoho usnesení bylo právnímu zástupci žalobců doručeno dne 14. května 1932, načež jím byla podána stížnost dne 17.

května 1932, kterou okresní soud trestní předložil krajskému trestnímu soudu, připojiv zprávu soudce, jenž věc v první stolici rozhodl, v níž se prohlašuje, že usnesení o útratách bylo po vyhlášení rozsudku prohlášeno v přítomnosti osob v protokolu o hlavním přelíčení ze dne 1. října 1931 uvedených a že proti tomuto usnesení stížnost nebyla ohlášena. Krajský trestní soud jako odvolací soud v Praze usnesením v zasedání neveřejném ze dne 8. června 1932 stížnosti obžalobců vyhověl a napadené usnesení změnil potud, že soukromí obžalobci jsou povinni rukou společnou a nerozdílnou nahraditi podle §§ 390, 393 tr. ř. Antoninu K-ovi útraty jeho právního zastoupení před soudem první stolice, které se určují částkou 773 Kč 80 h. Na onu zprávu odvolací soud ve svém usnesení vůbec neodpovídá.

Zmateční stížnost generální prokuratury na záštitu zákona do onoho usnesení odvolacího soudu je oprávněna. Přezkoumání spisů po stránce formální objevuje několik závad, které spočívají v zanedbání předpisů trestního řádu. Podle záznamu protokolu o hlavním přelíčení ohlásili soukromí obžalobci po prohlášení rozsudku odvolání; kterými body nálezu se stěžovatelé pokládají za stíženy a které důvody neplatnosti chtějí uplatňovati (§ 467 odst. 2 tr. ř.), záznam neobsahuje, rovněž tam není v záznamu uvedeno, že by stěžovatelé žádali za opis rozsudku (§ 467 odst. 1 tr. ř.). Bylo tedy podati provedení odvolání do osmi dnů po jeho opovědi, a poněvadž se tak nestalo, bylo opožděné provedení odvolání okresním soudem odmítnouti (§ 467 posl. odst. tr. ř.). Také odvolací soud neměl nařizovati odvolací přelíčení, nýbrž měl podle § 469 tr. ř. odvolání ihned v neveřejném sezení zamítnouti. Ohledně těchto závad není zapotřebí postupovati podle § 292 tr. ř., poněvadž staly se bezpředmětnými tím, že odvolání bylo při odvolacím přelíčení vzato zpět. Usnesení, jímž podle § 390 tr. ř. bylo uloženo soukromým obžalobcům, by nahradili obžalovanému útraty právního zastoupení částkou 3.000 Kč, bylo prohlášeno stranám ústně při prohlášení rozsudku; toto ústní prohlášení nebylo osvědčeno protokolem, jak nařizuje § 77 tr. ř., avšak že usnesení to bylo prohlášeno, je nejen potvrzeno zprávou soudce, nýbrž i obsahem provedení odvolání soukromých obžalobců. Nelze tedy přes onu vadu o ústním prohlášení usnesení toho pochybovati. Aby soudcovské rozhodnutí bylo účinné, je zapotřebí oznámiti je zúčastněným stranám; to se děje buď ústním prohlášením před soudem anebo doručením prvopisu nebo písemného vyhotovení (§ 77 tr. ř.); kterého z těchto způsobů oznámení se použije, řídí se povahou rozhodnutí. Není-li ten neb onen způsob zákonem výslovně předepsán, může býti podle volby soudcovy použito té či oné formy. Pro usnesení o útratách podle § 390 tr. ř. určitá forma oznámení předepsána není; stává se tedy takové usnesení účinným, ať bylo stranám oznámeno tím či oním z obou způsobů oznámení. Účinnost jeví se v tom, že jednak soud je vázán prohlášeným usnesením, jednak že platí prohlášené usnesení i oproti stranám (srov. J. v. W. v Ger. Ztg. 1891 str. 371). Důsledkem toho jest, že lhůta stanovená pro stížnost (proti usnesení tomu) v § 481 tr. ř. počíná se, prohlášeno-li usnesení ústně, od tohoto prohlášení; dies

a quo je v tom případě den ústního prohlášení (srov. Lohsing, Strafprozessrecht III. vyd. str. 184 odst. 4). Doručení písemného vyhotovení nemá žádného významu pro tuto lhůtu; obdoba postupu v § 467 tr. ř. ohledně rozsudku nemá místa, poněvadž v § 467 tr. ř. jde o výmínečné, zvláštní ustanovení, jen rozsudku se týkající. Je tedy stížnost soukromých obžalobců, podaná teprve dne 17. května 1932, třeba byla podána ve třech dnech od doručení písemného vyhotovení usnesení, opožděná právě tak, jako výtka zmatečnosti usnesení toho, obsažená v provedeném odvolání, jež bylo podáno 30. října 1931 a jež ostatně — jak již dovedeno — bylo rovněž opožděně podáno. Ostatně jest podotknouti, že podle § 77 tr. ř. má se dáti opis protokolárního osvědčení opatření ústně prohlášeného jen na žádost toho, jemuž se ústně ohlašuje; v souzeném případě soukromí obžalobci o opis nežádali, takže ani poukaz odvolacího soudu, aby soud první stolice doručil usnesení ohledně upravení útrat, nebyl správný. Bylo proto podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4635.

Obecní starosta, jemuž přísluší výkon místní a silniční policie, může, i když je k výkonu služby určen strážník, kdykoliv výkon této služby provést sám a k potlačení (přemožení) odporu, kladeného osobou, proti níž úřední zákrok směřuje, užiti přiměřené brachialní síly, aniž se tím dopouští přestupku podle § 331 tr. zák.

(Rozh. ze dne 18. února 1933, Zm I 28/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Litoměřicích ze dne 20. května 1930 byl ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle §§ 331 a 332 tr. zák. porušen zákon v ustanovení § 331 tr. zák.; výrok ten se zrušuje a obžalovaný se podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštuje z obžaloby pro onen přestupek.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Děčíně ze dne 30. října 1928 byli strážník Bedřich R. a obecní starosta Karel W. zproštěni podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupky podle §§ 331 a 332 tr. zák., jichž se prý dopustili tím, že 1. jako osoby v § 68 tr. zák. jmenované při konání svého úřadu urazili skutkem Viléma F-a; 2. podnikli jednání, o němž již podle přirozených jeho následků pro každého snadno poznatelných mohli postřici, že je způsobilé přivoditi nebezpečí pro tělesnou bezpečnost lidí. V důvodech rozsudku se praví, že podle údajů poškozeného Viléma F-a v neděli 13. května 1928 byl šofér Arnold F., který

řídil autobus své matky Emmy F-ové, zadržen strážníkem Bedřichem R-em. Později přišedší starosta obce Karel W. žádal, by autobus byl zavezen zpět. Vilém F. však žádal písemný rozkaz. Zatím se shromáždilo kolem množství lidí, kteří zaujali proti F-ovi hrozivé stanovisko. F. uchopil ke své obraně pistoli na hašení ohně. Tu ho uchopil strážník Bedřich R. za krk a spolu se starostou ho strhli s vozu a čtyři metry daleko ho táhli. Shromážděný dav ho pak bil, aniž tomu obvinění bránil. F. utrpěl zranění na krku a otřes nervů, což mělo za následek porušení zdraví trvající 25 dní. Obžalovaný Karel W. udal, že dostal od Viléma F-a ránu a by neupadl se schodů vozu, uchopil držadlo a při tom zachytil Viléma F-a za pravou kapsu kalhot a roztrhl mu kalhoty. Strážníku R-ovi nařídil, by vzal F-ovi pistoli, R. to učinil a při tom F. spadl se schůdků vozu a rozčileným davem jím bylo zle nakládáno, aniž tomu W. mohl zabránit. Pistoli na hašení ohně mohli přítomní považovati na nebezpečnou zbraň a byl proto starosta obce W. oprávněn naříditi strážníkovi, by F-ovi pistoli odejmul. Svědek Rudolf G. potvrzuje, že F. zasadil W-ovi ránu do prsou a připojuje, že vylučuje, že obvinění strhli F-a dolů s vozu a čtyři metry ho táhli. Svědci Arnold F. a Emma S-ová sice potvrzují údaje Viléma F-a, jsou však zaměstnanci Emmy F-ové a nutno na ně pohlížeti jako na předpojaté svědky. Otázku, zda obžalovaný W. byl oprávněn zakázati další jízdu autobusu, je zodpověděti kladně, protože podle § 28 čis. 3 obecního zřízení pro Čechy ze 16. dubna 1864, čis. 7 z. zák. mají obce povinnost pečovati o bezpečnost a snadnost provozu na silnicích a podle § 59 cit. zák. přísluší představenému obce výkon místní policie. Že by obžalovaný při výkonu místní policie se byl dopustil urážky skutkem Viléma F-a, je zodpověděti záporně, protože se jen bránil proti násilnému chování Viléma F-a. K tomu se poznamenává, že proti Vilému F-ovi se vede trestní řízení u krajského soudu v Litoměřicích pro §§ 5, 81, 314, 431 tr. zák. Že s F-em bylo davem zle nakládáno, ze to nemůže W. býti činěn zodpovědným, protože tomu nemohl zabránit, což nebylo vyvráceno. Zranění Viléma F-a, které podle jeho tvrzení mělo trvati 25 dní, podle dobrozdání znalců nemohlo vůbec míti následků. Utrpěl jen 3 škrábnutí.

Odvolání veřejného obžalobce co do viny ze dne 1. prosince 1928 odvolací soud v Litoměřicích částečně vyhověl a rozsudkem ze dne 20. května 1930 napadený rozsudek ohledně Bedřicha R-a potvrdil, ohledně Karla W-a však změnil tak, že Karel W. byl uznán vinným přestupkem, jehož se dopustil proti povinnostem veřejného úřadu podle §§ 331 a 332 tr. zák. Důvody odvolacího soudu jsou ty, že zodpovídání obviněného, který tvrdí, že roztrhal Vilému F-ovi kalhoty jen proto, že stál na druhém stupni autobusu, od F-a dostal ránu a by nespádl, že se zachytil držadla a při tom zachytil za kapsu Viléma F-a a tak mu roztrhl kalhoty, nejví se věrohodným s ohledem na výpověď svědka Arnolda F-e, kterému soud podle způsobu jeho výpovědi uvěřil, že se F. držel zdviženými rukama hořejšího rámu dveří autobusu a že obžalovaný podle výpovědi svědkyně Marie W-ové, jejíž výpovědi soud rovněž uvěřil, stál jednou nohou na stupni autobusu; není proto jasné, jak F.

mohl obžalovanému ránu zasaditi; opačné tvrzení bratra obžalovaného, svědka Rudolfa W-a, nezasluhuje víry, protože neuvádí obzvláště bližších okolností, za nichž rána se stala. Avšak i kdyby se vzalo za prokázáno, že obžalovaný stál jednou nohou na jednom stupni a druhou na zemi, a dostal ránu od F-a, tu s ohledem na sílu obou (F-a a W-a) nemohla rána ta býti tak silná, že by se obžalovaný, by neupadl, musil zachytiti a roztrhnouti F-ovi kalhoty. Naproti tomu se zdá mnohem věrohodnější to, co udává svědek F., že vlastně obžalovaný uchopil F-a v kyčli, roztrhl mu tehdy kalhoty a když tyto povolily, chytil F-a za nohu. Svědkyně Emma S-ová, která již není u F-a zaměstnána a proto není předpojatá, a jejíž údaje činily dojem věrohodnosti, výslovně udala, že Vilém F. byl obžalovaným s autobusu stržen. Obžalovaný byl tehdy při výkonu svého úřadu jako starosta obce. Zda byl oprávněn zakázati další jízdu autobusu, je tu nerozhodné. Jako představenému obce příslušelo obžalovanému pečovati o bezpečnost provozu na silnicích, ne však vykonávati službu strážníka. Obžalovanému nemohlo při náležitě pozornosti ujiti, že k odstranění Viléma F-a z autobusu není zapotřebí, by ho obžalovaný sám z autobusu vytáhl. Tím, že obžalovaný Viléma F-a z autobusu spolu vytahoval, správně spolustrhával, při čemž mu i roztrhl kalhoty, dopustil se urážky skutkem Viléma F-a, při čemž se poznamenává, že vůbec není jasno, proč Vilém F. byl strhován z autobusu, když potom, když jím bylo množstvím lidí zle nekládáno, směl se do autobusu vrátiti. Urážka skutkem Viléma F-a obžalovaným stala se za okolností, které mohly dáti příčinu ke shluknutí. Je míti zřetel k tomu, že na místě se shromáždilo množství lidí a že Vilém F. volal o pomoc. Protože si obžalovaný, který jest inteligentní, jako představený obce mohl býti vědom dosahu svého chování, je dána skutková podstata přestupku podle § 332 tr. zák. v objektivním směru. Pokud však jde o zlé nakládání s Vilémem F-em shromážděnými lidmi, nebyl již obviněný s to, by F-a chránil před rozčileným davem. Na odůvodněnou zamítnutí odvolání ohledně strážníka Bedřicha R-a uvádí odvolací soud toto: Obvinění Bedřich R. byl u výkonu své služby a jednal na příkaz obecního starosty, když Viléma F-a z autobusu násilím odstraňoval. Že při tom F-a uchopil za vaz, nelze pokládati za urážku skutkem podle § 331 tr. zák. Zodpovědnost podle tohoto předpisu zákona by mohla obžalovaného R-a stihnouti jen, kdyby jeho počínání si oproti F-ovi nebylo nutně podmíněno jeho odstraněním z autobusu, což však není prokázáno.

Zmateční stížnost generální prokuratury na záštitu zákona, podaná do rozsudku odvolacího soudu, pokud byl Karel W. uznán vinným a odsouzen, je oprávněna. Jádro odůvodnění odsuzujícího výroku leží v úvaze odvolacího soudu, že sice starostovi W-ovi příslušelo pečovati o bezpečnost provozu na silnici, že mu však nepříslušelo vykonávati službu strážníka, že k odstranění F-a z autobusu nebylo nutno, by ho obžalovaný sám z autobusu vytahoval a že tím, že F-a z autobusu spolu vytahoval, při čemž mu i kalhoty roztrhl, se dopustil urážky skutkem Viléma F-a. Toto odůvodnění spočívá na právně mylném vý-

kladu ustanovení § 331 tr. zák. Podle §§ 28 odst. 2 a 3, 35, 59 a 62 obecního zřízení ve spojení s předpisy zákona z 15. dubna 1866, z. zák. čís. 47 a vyhlášky místodržitelství pro Čechy z 21. června 1866, čís. 49.165 z. zák. čís. 54 přísluší výkon místní a obzvláště silniční policie starostovi obce, jehož věcí je také výkon usnesení obecního zastupitelstva. Obecní strážník je při tom jen pomocným orgánem starosty obce, aniž je předepsáno, že starosta obce musí určité služební výkony při výkonu místní a silniční policie zůstaviti strážníkovi a že není oprávněn k jejich provedení. Byl-li starosta obce na základě usnesení obecního zastupitelstva formálně oprávněn provésti silničně policejní opatření, což také odvolací soud uznává, nepřekročuje požadavky svého úřadu, když k provedení toho se týkajících nařízení zároveň se strážníkem sám přiloží ruku a jak odvolací soud praví, osobně také »vykonává službu strážníka«. Obecní starosta, jemuž přísluší výkon místní a zvláště silniční policie, může kdykoliv, i když je k výkonu služby určen strážník, výkon této služby provésti sám, mohl tudíž v daném případě sám vykonati službu strážníka a sám F-a z vozu odvésti a může k potlačení nebo přemožení odporu, kladeného osobou, proti níž úřední zákrok směřuje, užití přiměřené brachiální síly (srov. rozh. nejv. s. čís. 1475 sb. n. s.). I když se vychází ze skutkového zjištění odvolacího soudu, že Vilém F. do obviněného starosty W-a nestrčil — ač zjištění to vzhledem k obsahu trestního rozsudku ze dne 28. srpna 1929, jímž byl Vilém F. pravoplatně odsouzen pro zločin podle § 81 tr. zák., spáchaný nejen na strážníkově R-ovi, nýbrž i na starostovi W-ovi, není formálně nezávadné, an se odvolací soud s rozsudkem tím nevypovídá, ač rozsudek ten při odvolacím přelíčení byl čten — jest odvolacím rozsudkem samým připuštěno, že brachiální moc, které užil strážník R., vytahuje F-a z autobusu, nelze podřaditi pod skutkovou podstatu přestupku podle § 331 tr. zák., poněvadž byla nutně podmíněna okolnostmi, když F. proti strážníkovi R-ovi použil zbraně. Třeba tedy F. neútočil přímo proti osobě starosty W-a, byl W. vzhledem ke své úřední funkci oprávněn, by přispěl svému podřízenému orgánu na pomoc třeba i přiložením vlastní ruky. Jednal tedy starosta W., uchopiv F-a za bok (za nohu), by tak byl nápomocen strážníkovi R-ovi při vytahování F-a z autobusu, v rámci své úřední moci a svých úředních povinností a nelze v tomto jeho činném zásahu shledati skutkovou podstatu přestupku podle § 331 tr. zák. Bylo proto o zmatečnité stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona podle §§ 33, 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4636.

Předpis § 36 odst. III. zák. na ochr. rep., že trestné pokračovanie pre prečin y podľa tohoto zákona nálež i s b o r o v ý m súdom prvej stolice, neprípúšťa výnimku ani v tom prípade, že obžaloba je podaná aj pre niektorý iný prečin podľa obecného trestného zákona a že v nej verejný žalobca navrh ol, aby vec bola prejednaná pred samosudcom.

Ak takúto vec prejednal a rozhodol samosudca, bol zavinený formálny zmätok podľa § 384 č. 1 tr. p.

(Rozh. z 22. februára 1933, Zm III 512/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci, zavedenej pred krajským súdom v Nitre proti R. B., obžalovanému z prečinov podľa § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. a § 191 tr. zák., na základe verejného pojednávania o zmatečnej sťažnosti osobitného obhájcu takto sa usniesol: Následkom zmatečnej sťažnosti osobitného obhájcu zrušujú sa z úradnej moci na základe dôvodu zmatečnosti uvedeného v čís. 1 § 384 tr. p. rozsudky oboch súdov nižších stolíc aj s pojednáváním a ukladá sa krajskému súdu v Nitre, aby znova vo veci jednal a rozhodol. Zmatečná sťažnosť sa odkazuje na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti presvedčil sa najvyšší súd, že oba rozsudky nižších stolíc i s celým pojednáváním sú zmatečné z dôvodu zmatečnosti uvedeného v čís. 1 § 384 tr. p., ktorého treba vždy dbať z úradnej povinnosti. Na obžalovaného bola podaná obžaloba pre prečin podľa § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. a pre prečin podľa § 191 tr. zák. Štátne zastupiteľstvo navrhovalo v obžalovacom spise, aby pojednávanie bolo konané pred samosudcom a navrhovalo trest na slobode do 6 mesiacov, zrejme podľa § 6 zákona z 22. XII. 1921 čís. 471 Sb. z. a n., ktorého platnosť bola predĺžená. Vec potom skutočne prejednal a rozhodnul samosudca krajského súdu.

Podľa odst. 3 § 36 zák. na ochr. rep. nálež i pokračovanie pre prečin y podľa zákona na ochr. rep. sborovým súdom, avšak v odst. 5 § 36 toho zákona se stanoví, že ustanovenia §§ 6 až 8 zák. z 22. XII. 1921 čís. 471 Sb. z. a n. nelze užiť. Ponevác trestnú vec pre prečin podľa § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. prejednal a rozhodol samosudca a nie trestný senát krajského súdu, zostavený podľa § 14 zák. čl. VII: 1912 z troch členov, a okolností, že obžaloba znela aj na ďalší prečin § 191 tr. zák., a že verejný žalobca navrhoval v obžalovacom spise prejednávanie veci pred samosudcom, nemôžu vylúčiť záväzný predpis § 36 zák. na ochr. rep., že prečin y podľa zákona na ochr. rep. treba prejednať a rozhodnúť trestným senátom krajského súdu, neból rozhodujúci súd zostavený podľa zákona a tým bol založený zmätok uvedený v čís. 1 § 384 tr. p. Ponevác vrchný súd na túto zmatečnosť z úradnej moci nehľadel, je v dôsledku toho zmatečný i rozsudek druhej stolice s celým pokračovaním. Preto pokračoval najvyšší súd z úradnej moci podľa odst. 1 § 34 por. nov., zrušil pre súvislosť oboch trestných činov rozsudky nižších stolíc s celým pokračovaním a uznal tak, jako je vo výroku uvedené.

Čís. 4637.

Kandidát, ktorý šoférskou skúškou mal teprve osvedčiť svoju dovednosť pri riadení motorového vozidla, nie je trestne zodpovedný za úraz, spôsobený tretím osobám len jeho nedovednosťou.

Skušobný komisár taktiež nezodpovedá za následky privedené len nedovednosťou skúšaného, ak nebolo v jeho moci im zabrániť.

(Rozh. z 22. februára 1933, Zm IV 574/32.)

Pri šoférskej skúške, ktorú konal obžalovaný M. O. pod dozorom spoluobžalovaného inž. Š. N. ako skušobného komisára, srazilo sa auto vedené obžalovaným M. O. s motocyklom, na ktorom išiel V. S.; motocyklista utrpel pri srážke ťažké poranenie. Oba sudy nižších stolíc uznali obžalované vinnými prečinom ťažkého ublíženia na tele podľa § 310 odst. I. tr. zák.

Najvyšší súd po verejnom pojednávaní o zmätočnej sťažnosti obžalovaného M. O. vyniesol rozsudok, ktorým vyhovel zmätočnej sťažnosti, pokiaľ po zákone prevádza dôvod zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. p., rozsudky súdov nižších stolíc zrušil v celom rozsahu, a to pre súvislosť aj dotyčne obžalovaného inž. Š. N., a obidvoch obžalovaných podľa § 326 č. 1 tr. p. obžaloby sprostil.

Z dôvodov:

Zmätočnej sťažnosti obžalovaného M. O. bolo podľa § 33 I. odst. nov. k tr. por. vyhovené, pokiaľ dôvodom zmätočnosti podľa § 385 čis. 1 a) tr. por. uplatňuje beztrestnosť obžalovaného. Rozsudky nižších súdov sľadaly vinu obžalovaného v tom, že, keď pri šoférskej skúške, ktorú skladal pred spoluobžalovaným inž. Š. N. ako úradným skušobným komisárom, išiel z odbočnej cesty na hlavnú silnicu, pri zahýbaní na ľavú stranu vošiel s vozom až na pravú stranu silnice a nedal prednosť V. S-ovi, ktorý na hlavnej silnici išiel motocyklom v opačnom smere jazdy obžalovaného a srazil sa tak — súc na svojej ľavej strane — s autom obžalovaným riadeným. Úloha obžalovaného M. O., ktorý skúškou mal teprv osvedčiť svoju spôsobilosť k vedeniu automobilu, bola tedy v smysle predpisov tá, aby s automobilom zahnul malým oblúkom na ľavú stranu silnice; pri normálnom prevedení tejto úlohy nemal obžalovaný vôbec prejsť až na druhú stranu silnice, po ktorej strane v smere svojej jazdy išiel poškodený na motocyklu. Keď by sa obžalovanému bolo podarilo udržať auto pri zákrute do ľava na svojej ľavej strane silnice, nebol by prišiel poškodenému, idúcemu na druhej strane, vôbec do cesty a nemožno dovodzovať jeho vinu na tom základe, že nedal V. S-ovi na hlavnej silnici prednosť; túto povinnosť by mal len v tom prípade, keď by mal hlavnú silnicu s vedľajšej cesty krížom celkom prejsť, čo tu ale nebolo. V tom, že sa mu a koži a koži, ktorý mal teprv osvedčiť skúškou svoju dovednosť v riadení

vozu, nepodarilo, hoci išiel pomaly, vykrútiť predpísaný malý zákrut do ľavej strany silnice tak, aby zostal na ľavej strane a neprišiel do cesty motocyklistovi, idúcemu na druhej strane silnice, nemožno sľadať nedbalosť, za ktorú by bol obžalovaný M. O. pre nastalý úraz motocyklistu V. S-a trestne zodpovedný. Ponevác tedy nebolo u obžalovaného M. O. sľadané zavinenie, vyžadované k trestnej zodpovednosti podľa § 310 tr. zák., bolo jeho zmätočnej sťažnosti z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 čis. 1 a) tr. por. vyhovené a bol podľa § 33 I. odst. nov. k tr. por. vyneseny oslobodzujúci rozsudok. Toto opatrenie muselo byť z úradnej povinnosti pre vzájomnú spojitosť učinené podľa posl. odst. § 384 a podľa § 387 tr. por. aj u obžalovaného inž. Š. N., hoci on zmätočnú sťažnosť nepodal. Tento obžalovaný, ktorý účinkoval pri skúške obžalovaného M. O. ako skušobný komisár, nie je vôbec zodpovedný za následky, privedené len nedovednosťou skúšaného, ktorú mal práve poznať a posúdiť ako skušobný komisár, keď nebolo v jeho moci týmto následkom zabrániť. V tomto ohľade nie je však možné uznať na jeho nedbalosť ani v tom, čo urobil, aby už nastávajúcej srážke zabránil, keď sa snažil podľa možnosti napraviť chybu M. O-u trhnutím volantom, čo sa mu však nepodarilo, lebo poškodený V. S. už sa s autom srazil. Pre nedostatok dajakej nedbalosti v smysle § 310 tr. zák. bol inž. Š. N. tiež podľa § 326 čis. 1 tr. por. od obžaloby oslobodený.

Čís. 4638.

Z nezákonného vyhlásenia (doručenia) rozsudku a z nesprávneho poučenia o práve podať zmätočnú sťažnosť nemôžu obžalovanému vzniknúť nové lehoty k podaniu opravného prostriedku.

(Rozh. z 22. februára 1933, Zm IV 103/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci, zavedenej pred krajským súdom v Prešove proti O. L. a spol., obžalovaným zo zločinu ťažkého ublíženia na tele, vo verejnom zasedaní senátu zmätočné sťažnosti obžalovaných O. L. a J. L. a ich prevedenie odmietol.

Dôvody:

Na odvolacom hlavnom pojednávaní konanom dňa 22. septembra 1932 obžalovaní O. L. a J. L. boli zastúpení osobitným obhájcom. Rozsudok vrchného súdu toho istého dňa bol vyhlásený osobitnému obhájcovi, ktorý si vyhradil 3 dni na ohlásenie zmätočnej sťažnosti bez toho, že by bol žiadal doručenie rozsudku. V smysle odst. II. § 431, § 388 tr. p. a § 31 tr. p. nov. menovaní obžalovaní boli tedy oprávnení zmätočnú sťažnosť podať u vrchného súdu, a to do troch dní rátaných od vyhlásenia rozsudku, konaného u vrchného súdu. Ponevác v týchto troch dňoch zmätočná sťažnosť u vrchného súdu podaná nebola, podľa

odst. I. § 425 tr. p. zaslal odvolací soud spisy krajskému soudu so sdele-
ním, že zmátočná sťažnosť podaná nebola. Krajský súd porušením pred-
pisu odst. II. § 425 tr. p. vyhlásil, resp. dal vyhlásiť rozsudok vrchného
súdu horemenovaným obžalovaným s tým mylným poučením, že majú
právo podať zmátočnú sťažnosť. Následkom toho obžalovaný J. L. dňa
18. novembra 1932, obžalovaný O. L. však — zastúpený obhájcom drom
A. B. — dňa 24. novembra 1932 podali zmátočnú sťažnosť u kraj-
ského súdu. Dňa 10. decembra 1932 však menovaní obžalovaní podali
prevedenie svojich zmátočných sťažností tiež u krajského súdu. Po-
neváč z mylného poučenia, ktoré obdržali od krajského súdu, obžalo-
vaní nemôžu čerpať právo napadnúť rozsudok po uplynutí zákonom
k podaniu zmátočnej sťažnosti stanovenej trojdňovej lehoty, ktorá má
sa rátať od 22. septembra 1932, preto ich zmátočné sťažnosti sú opoz-
dené a boly podľa odst. 3 § 434 tr. p. odmietnuté.

Čís. 4639.

Spolupachateľstvá zločinu zpronevĕry, podvodu a podvodného úpad-
ku a prečinu nedbalého úpadku.

Pro předpoklad »spolupachateľstvá« niekoľka osob při témže trest-
ném činu nestačí, že byl uskutečnen stejný, k témuž protiprávnímu
účinku se nesoucí zlý úmysl dotčených osob.

Osoby, jejichž úmysl směřuje k témuž protiprávnímu výsledku, jsou
spolupachateli jen, spolupůsobí-li při samotném jednání, ve kterém zá-
kon spatřuje stíhaný jím prostředek uskutečnění dotčeného zlého úmyslu
(věduce každý o stejnoměrné činnosti ostatních).

K posouzení, odpovídá-li ta která z osob zúčastněných na určitém
trestném činu jako spolupachatel, je nezbytné třeba i zjištění, jakým
způsobem, najmě kdy a kde byl společný zlý úmysl tou kterou z osob
těch uskutečňován (uskutečnen), nezůstala-li přes svůj úmysl vůbec
nečinnou.

Spolupachateľstvá na zpronevĕre mohou se dopustiti jen osoby, jimž
byla dotčená věc svěřena; ani osoba, již byla věc svěřena, nedopouští
se zpronevĕry, stal-li se zadržovací nebo přivlastňovací úkon, aniž
k němu činně přispěla působením na vůli osoby, která věc zadrží nebo
si přivlastní, nebo jinak, omezujíc se na pouhé nepřekážení úkonu,
o němž již věděla v době, kdy byl předsevzat.

Při zločinech podvodného a přečinech nedbalého úpadku je možné
spolupachateľstvá dlužníka a osoby samostatně jeho věci vedoucí na
témže trestném činu v tom smyslu, že každý z nich — v pří-
padech § 205 a) tr. zák., po případě u provádění povšechné do-
hody a povšechné společného úmyslu poškozovacího — předse-
vezme samostatně jednání, které buď v souvislosti s jednáním druhého
spolupachatele způsobí škodný výsledek zákonem předpokládaný (zma-
ření nebo ztenčení uspokojení věřitelstva nebo části jeho, poškozování
všech nebo některých věřitelů), nebo způsobí trestný výsledek někte-
rého z těchto druhů, který by byl nenastal, kdyby bylo zůstalo jen při
jednání druhého spolupachatele.

Jest však nemožné (vyloučeno) spolupachateľstvá oněch osob na
témže trestném skutku, na témže konkrétním jednání (úkonu),
které se stalo nebo mělo státi příčinou nebo jednou z příčin škody
(újmý) trestním zákonem předpokládané.

Úkon, který předsevzala osoba od dlužníka různá, třeba jinak věci
dlužníkovy samostatně vedoucí, s dlužníkem dorozuměná (srozuměná),
najmě provádějící po případě společný s dlužníkem úmysl vyhr-
cený na tento úkon, může jí býti přičítán (za předpokladů § 5
tr. zák.) jen jako spoluvina nebo účastenství.

Došlo-li bez takového individuálně vyhoceného dorozumění po po-
všechné dohodě nebo třeba po vzniku povšechné společného úmyslu
dlužníka i osoby jeho věci samostatně vedoucí, zmařiti nebo ztenčiti
uspokojení věřitelů nebo jejich části (§ 205 a) nebo po nabytí vědomí
oběma o neschopnosti dlužníka k placení (§ 486 čis. 2 tr. zák.), k oje-
dinělému úkonu jen dlužníka nebo osoby jeho věci samostatně vedoucí,
jest přímým pachatelem jen ta z těchto osob, jež úkon ten předsevzala,
kdežto druhé z nich lze přičítati úkon ten jen podle § 5 tr. zák. jako
spoluvinníku neb účastníku, pokud není toto přičítání vyloučeno tím,
že jde v úkonu o trestný čin nedbalý (§ 486 čis. 2 tr. zák.).

Nakolik dlužník odpovídá za škodu, která vzešla všem nebo třeba
některým věřitelům tím, že osoba věci dlužníkovy samostatně vedoucí
udělala nový dluh, zaplatila dluh nebo dala zástavu po době, kdy se
dlužník dověděl o své neschopnosti k placení, podle § 486 čis. 2 tr. zák.

Zločin podvodu lze přičítati jako přímé pachateľstvá nebo spolu-
pachateľstvá jen, byli-li obžalovaní vedeni stejným zlým úmyslem zlo-
činem tím předpokládaným a spolupůsobil-li každý z nich při samot-
ném páchání podvodu, t. j. při uvádění jiné osoby v omyl.

Pojem »zcizení«; ustanovení § 205 a) tr. zák. nevyžaduje, by byl
dlužník v době jednání v § tom předpokládaného neschopen k placení
nebo předlužen.

Skutková podstata přečinu § 486 čis. 2 tr. zák. nevyžaduje stav pře-
dlužení, nýbrž předpokládá jen stav neschopnosti k placení; pojem »stav
neschopnosti k placení«.

(Rozh. ze dne 23. února 1933, Zm I 559/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném za-
sedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu
v Kutné Hoře ze dne 8. června 1932, jimž byli stěžovatelé uznáni vin-
nými zločinem podvodného úpadku podle § 205 a) tr. zák., přečinem
úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 2 tr. zák., zločinem zpronevĕry
podle § 183 tr. zák. a zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák.,
zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice,
by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, uplatňující důvody zmatečnosti čís. 5, 9 a), 10 § 281 tr. ř., jest přiznání úspěch v celém rozsahu odsuzující části napadeného rozsudku. V právu je stížnost už povšechnou námitkou, že nalézací soud uznal oba stěžovatele bez rozdílu a rovným dílem — t. j. přesněji jako přímé pachatele — vinnými, aniž se v rozsudku vůbec snažil zjistiti, který ze stěžovatelů a jakou měl účast v tom kterém jednání, v němž rozsudkem spatřován čin trestný, a který ze stěžovatelů tu kterou záležitost projednával. Zásadně mohou se ovšem i trestných činů, u nichž není to — jako na příklad u zločinů pozdvížení a vzbouření — již pojmovým znakem, dopustiti dvě osoby nebo více osob jako přímí pachatelé téhož trestného činu. Než pro předpoklad takového spolupachatelství několika osob při též trestném činu nestačí, že byl skutečně společný čili stejný, k témuž protiprávnímu účinku se nesoucí zlý úmysl dotčených osob. Neboť stejnost obsahu a směru zlého úmyslu u všechúčastněných osob předpokládají také spolovina a účastenství na trestném činu podle §§ 5, 239 tr. zák., ba předpokládá jí také pouhé nepřekážení zločinu podle § 212 tr. zák. Spolupachatelé jsou osoby, jejichž úmysl směřuje k témuž protiprávnímu výsledku jen tehdy, když spolupůsobí při samotném páčání trestného činu, čili při samotném jednání, ve kterém spatřuje zákon stíhaný jím prostředek uskutečnění dotčeného zlého úmyslu (věduce každý o stejnosměrné činnosti ostatních). Proto jest k posouzení, odpovídá-li ta která z osob zúčastněných na určitém trestném skutku jako přímý nebo třeba spolupachatel anebo jako spoluvinník anebo jako účastník anebo — pokud ovšem taková odpovědnost přichází podle ustanovení §§ 212, 213 tr. zák. vůbec v úvahu — jen jako nadřizovatel a není-li dokonce po případě vůbec prosta odpovědnosti, nezbytně třeba vedle zjištění obsahu a směru zlého úmyslu, jenž dotčené osoby spolčil, i dalších zjištění, jakým způsobem, obzvláště i kdy a kde byl společný zlý úmysl tou kterou z osob těch uskutečňován (uskutečněn), nezůstala-li přes svůj úmysl vůbec nečinnou. Nedostává-li se v úvahách rozsudku o tom kterém ze souzených skutků takových podrobných zjištění, stran každé z osob, jež byly pro skutek ten odsouzeny, nelze přezkoumati, je-li v tom, jak ta která z odsouzených osob se zachovala i po případě činně si počínala, splněna trestná účast na dotčeném skutku a kterému z právě uvedených způsobů viny účast ta se rovná, takže při tak nedostatečném rozsahu skutkových zjištění nelze jako neodůvodněnou odmítnouti námitku, že rozsudek je zatížen zmatkem nesprávného použití zákona podle čís. 9 a) nebo čís. 10 § 281 tr. ř., protože po případě účastí té neb oné z odsouzených osob není splněn žádný z uvedených způsobů viny na dotčeném skutku nebo třeba je jí splněn jiný než onen z těchto způsobů, který dává rozsudek tomu kterému z odsouzených za vinu. Onu zásadu, že se téhož trestného skutku mohou dopustiti dvě nebo více osob jako přímí (spolu-) pachatelé, jest arciž i pro souzenou trestní věc poněkud omeziti. Protože podstatou a důvodem trestnosti

zpronevěry jest klamání (porušení) důvěry projevené pachateli svěřením mu věci osobou nebo třeba pro osobu k ní oprávněnou, mohou se zpronevěry přímým pachatelstvím, tudíž i spolupachatelstvím dopustiti výlučně osoby, jimž byla dotčená věc svěřena. Jiné osoby, u nichž není takového zvláštního závazku založeného činným projevem důvěry, dopouštějí se i spolupůsobením při samotném páčání zpronevěry čili při jednání, jimž opodstatněn znak zadržetí nebo přivlastnění svěřené věci, jen spoluviny nebo třeba účastenství na zpronevěře, jsou-li ovšem splněny též ostatní předpoklady § 5, najmě dáno vědomí, že věc byla přímému pachateli svěřena a že zadržovací nebo přivlastňovací úkon jest hmotně protiprávným zásahem do práv příslušejících svěřiteli nebo třeba designatáru svěřitelovu k dotčené věci. Podřadění takové činnosti osoby, již věc nebyla svěřena pod ustanovení § 183 (461) tr. zák. na místě pod příslušné ustanovení §§ 5, 183 (461) tr. zák., po případě pod ustanovení o krádeži zatěžuje rozsudek zmatkem čís. 10 § 281 tr. ř. Stejně bylo by ovšem právně mylným podle čís. 10, ne-li dokonce podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. odsouzení osoby, již byla věc svěřena, pro zpronevěru, stal-li se zadržovací nebo přivlastňovací úkon, aniž k němu působením na vůli osoby, jež věc zadrží nebo přivlastní, nebo jinak činně přispěla, omezujíc se jen na nepřekážení úkonu, o němž už věděla v době, kdy byl předsevzat.

Při zločinech podvodného a přečinech nedbalého úpadku, při nichž byly by jinak na místě obdobné úvahy jak u zpronevěry — jsou tyto trestné činy svou podstatou porušením zvláštních závazků, jež má dlužník ke svým věřitelům —, je samým zákonem stanoveno, že se jich jako přímí pachatelé, tudíž i jako spolupachatelé mohou dopustiti též osoby od dlužníka různé; najmě jest podle posledního odstavce § 205 a) nebo třeba druhého odstavce § 486 c) tr. zák. ustanovení prvního odstavce (čís. 1 a 2) § 205 a) nebo třeba §§ 485, 486, 486 a) tr. zák. použití též na toho, kdo vede samostatně věci dlužníkovy, neboli — viz nálezy čís. 3937, 3716 sb. n. s. — na osobu, která celý podnik dlužníkův anebo určitý úsek tohoto podniku vede, aniž vyžaduje si pro tu kterou z obstarávaných jí záležitostí schválení dlužníkovy, neb i jen v jednotlivém případě záležitost dlužníkovy obstarává z vlastního podnětu, bez zvláštního rozkazu a nezávisle na pokynu, příkazu, poukazu nebo schválení dlužníkovy. Vycházejíc z tohoto doslovu zákona jest si pak uvědomiti tyto zvláštní případy: 1. Jelikož trestným zákonem stíhaným výsledkem jest u těchto trestných činů poškození věřitelstva, po případě jednotlivých věřitelů, jest ovšem možné spolupachatelství dlužníka a osoby samostatně jeho věci vedoucí na též trestném činu v tom smyslu, že ka ž d ý z n i c h — v případech § 205 a) tr. zák. po případě u provádění povšechné dohody a povšechné společného úmyslu poškozovacího — předsevzme samostatně jednání, které buď v souvislosti s jednáním druhého spolupachatele způsobí škodný výsledek zákonem předpokládaný (zmaření nebo ztenčení uspokojení věřitelstva nebo jeho části, poškození všech anebo některých věřitelů), nebo způsobí trestný výsledek některého z těchto druhů, který by byl nastal,

kdyby bylo zůstalo jen při jednání druhého spolupachatele. 2. Nemožné a naprosto vyloučeno je však spolupachatelství oněch osob na témže trestném skutku čili na témže konkrétním jednání (úkonu), který (které) se stal (stalo) nebo měl (mělo) se státi příčinou nebo jednou z příčin škody (újmy) trestním zákonem předpokládané; neboť s předpokladem, jímž jest, jak nahoře dovozeno, vázána odpovědnost osoby od dlužníka různé jako přímého pachatele, čili s předpokladem, že osoba ta jednala v dotčené jednotlivé záležitosti s a m o s t a t n ě, nelze nikterak uvést v soulad předpoklad spolupachatelství zvláštní a proň nutný, že osoba ta jednala v dorozumění s dlužníkem, tudíž ne-li přímo z jeho příkazu, poukazu, pokynu, alespoň jsouc si vědoma, že dlužník její postup, přesněji dotčený úkon schvaluje. Úkon, který předsevzala osoba od dlužníka různá, třebaž jinak věci dlužníkovy samostatně vedoucí, jsouc s dlužníkem dorozuměna nebo třeba srozuměna, najmě po případě provádějíc společný s dlužníkem úmysl v y h r o c e n ý n a t e n t o ú k o n, může jí býti přičítán a to jen za předpokladů § 5 tr. zák. jako spoluvina neb účastenství; takže odsouzení pro přímé pachatelství zatěžuje rozsudek zmatkem čís. 10 § 281 tr. ř. 3. Došlo-li konečně bez takového individuálně vyhoceného dorozumění po povšechné dohodě nebo třeba po vzniku povšechné společného úmyslu dlužníka i osoby jeho věci samostatně vedoucí zmařiti nebo ztenčiti uspokojení věřitelů nebo části jich (§ 205 a) anebo po nabytí vědomí oběma o neschopnosti dlužníka k placení (§ 486 čís. 2), k o j e d i n ě l ě m u ú k o n u jen dlužníka neb osoby jeho věci samostatně vedoucí, jest přímým pachatelem jen ona z těchto osob, jež úkon ten předsevzala, kdežto druhé z nich lze přičítati úkon ten jen podle § 5 tr. zák. jako spoluvinníku neb účastníku, pokud ovšem není toto přičítání vyloučeno tím, že jde v úkonu o trestný čin nedbalý, jak tomu jest v případech § 486 čís. 2 tr. zák. Jinaká kvalifikace případné účasti té které z obou osob na tom kterém ze souzených úkonů (skutků) odporuje správnému výkladu zákona a činí rozsudek v dotčené části zmatečným podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Jest tu však ihned podotknouti, že dlužník odpovídá za škodu, která vzešla všem anebo třeba některým věřitelům tím, že osoba věci dlužníkovy samostatně vedoucí udělala nový dluh, zaplatila dluh nebo dala zástavu p o d o b ě, kdy se dlužník d o v ě d ě l o své neschopnosti k placení, podle § 486 čís. 2 tr. zák., byť ne z důvodu spoluviny na dotčeném jednání jmenované osoby, přece z důvodu, že nenavrhl včas zahájení řízení úpadkového nebo vyrovnávacího nebo třeba dozor nad svým podnikem, kdyžž takovým návrhem dlužníkovým bylo by dotčenému jednání a tím i škodě věřitelů zabráněno.

S těchto hledisek bude nyní přezkoumati jednotlivé části odsuzujícího výroku napadeného rozsudku a postupně u té které části dodati, čeho třeba vzhledem na další zvláštní námítky a výtky stížnosti. Uznává-li napadený rozsudek oba stěžovatele vinnými zločinem podvodného úpadku podle § 205 a) tr. zák., jest výrok ten podle toho, co uvedeno nahoře, zmatečný ohledně Jaroslava S-y — který podle zjištění roz-

sudku vedl jako prokurista samostatně věci firmy »První a nejstarší česká k-ská továrna na nábytek a stavbu O. S., K. H.«, jejímž majitelem byl stěžovatel O. S., — dle čís. 10 § 281 tr. ř. již proto, že není rozsudkem zjištěno, že Jaroslav S. předsevzal některé z jednání podřaděných pod pojem podvodného úpadku z vlastního podnětu beze schválení Otakarem S-ou a naopak jest ohledně nejvážnější složky dotčeného jednání konečným závěrem rozsudku vysloveno, že oba stěžovatelé sjednali s Anežkou S-ovou prodej movitého jmění a strojů po vzájemné dohodě a úradě. Podle toho, co uvedeno na začátku, jest rozsudek dále zmatečným při nejmenším podle čís. 10 § 281 tr. ř. ohledně obou stěžovatelů, ano není v něm zjištění, který ze stěžovatelů předsevzal ten který nebo jakým způsobem se zúčastnil každý stěžovatel na tom kterém z jednotlivých konkrétních skutků, jež měl na zřeteli nalézací soud vyslovuje v konečném závěru rozsudku, že stěžovatelé předsevzali majetkové přesuny a změny ve vedení a správě továrny, odstraňovali zabavené předměty, zašantročili a zatajili součástky svého jmění, správně jmění Otakara S-y a jmění to — rozuměj jednáními právě uvedenými, nikoliv, jak uvádí rozsudečná věta »nebo jinak« — zmenšili nebo třeba zmenšovali; jestli v předchozích odstavcích rozhodovacích důvodů uvedeno jen, že f i r m a prodala dne 20. října 1925 Anežce S-ové veškeré stroje, materiál, nábytek hotový a nedohotovený a veškeré zařízení včetně nábytku, který měl býti vyroben, že při dražbě některé zabavené věci vůbec scházely, že se nedalo zjistiti, zda tu jest veškeren zabavený majetek a, že bylo — kým? — správci úpadkové podstaty sděleno, že místnosti firmy má pronajaty spolu se stroji a zařízením Antonín S., který jest bratrem obžalovaných Otakara a Jaroslava S-ových, jakož i že Antonín S. skutečně měl část místností firmy S-ovy pronajatu od června 1927 do 20. listopadu 1929, kdy koupila v dražbě a převzala celou továrnu Alžběta Š-á, a že týž v těchto místnostech se svými dělníky pracoval. Zda jest rozsudkem jasně a i jinak bezvadně zjištěno, že kupní smlouvu s Anežkou S-ovou ujednali jako prodatelé oba stěžovatelé či jen Otakar S., budiž ponecháno stranou. Neboť rozsudek jest v této části zmatečný podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. i proto, že se řídí nesprávným výkladem zákonného pojmu zcizení. Předpokládat zcizení, jež jest uvedeno zákonem jako příklad — viz slova »nebo jinak« — zmenšení jmění dlužníkovy, pojmově, že zcizovacím úkonem anebo v důsledcích zcizovacího úkonu vybavuje se z majetku dlužníkovy část, aniž vstupuje na její místo úplata stejné hodnoty, že ze jmění, z něhož mají býti věřitelé uspokojeni, ubývá více než k němu přibývá (srovnej nálezy čís. 3187, 2123 sb. n. s. a jiné). Že se tak stalo pozastaveným prodejem strojů, surovin, nábytku a zařízení Anežce S-ové, není zjištěno; rozsudek neobsahuje ani výroku, ani poukazu, že hodnota prodaných věcí byla větší než kupní cena, ba nevyslovuje ani, že hodnota toho, co bylo Anežce S-ové v důsledku trhově smlouvy dodáno, byla větší než 300.000 Kč, jež kupitelka skutečně zaplatila; také rozsudek opakuje — aniž ji vyvrací — a pokládá tedy za pravdivou obhajobu Otakara S-y, že přijatou částku kupní ceny (300.000 Kč) použil na zaplacení dluhů

a částečně do obchodu a provozu. Obdobně není zjištěno ani, že pronájem místností, strojů a zařízení Antonínu S-ovi stal se bez úplaty nebo za úplatu nepřiměřenou, aniž že případné úplaty (nájemného) bylo použito způsobem, jímž unikla věřitelstvu. Rozsudek se nevyslovuje ani o tom, jakým způsobem došlo k tomu, že — jak uvedeno v rozsudku — některé zabavené předměty vůbec scházely, a nevylučuje, že výtěžek docílený případným prodejem dostal se přímo nebo nepřímo do rukou některého věřitele. Konečně netřeba úvah o tom, lze-li spatřovati — jak činí rozsudek v rozhodovacích důvodech — odstraňování (zašantročování) nebo zatajování podle § 205 a) tr. zák. již v takovém způsobu uskladnění zboží, že se nedá zjistiti, které věci byly již a které nejsou dosud zabaveny; i za tohoto předpokladu vybočilo by dotčené jednání z dosahu § 205 a) tr. zák. a bylo by o něm uvažovati spíše s hlediska ustanovení o maření exekuce, byli-li pachatelé vedeni jen zlým úmyslem uvedeným v rozhodovacích důvodech v souvislosti s vylíčeným jednáním, totiž úmyslem, by nebyly zabavovány věci nové, když tímto úmyslem není ještě splněn úmysl zmařiti nebo zkrátiti uspokojení věřitelů naprosto (trvale) a to i jen věřitelů vedoucích už exekuci, poněvadž maření exekuce může býti výronem záměru, zjednati dobrovolným prodejem zboží, jehož zabavení hrozí a se maří, vydatnější výtěžek určený k uspokojení věřitelů než se dá z exekuce očekávati. Jelikož jest rozsudek v části o zločinu podvodného úpadku zmatečný už podle toho, co dosud uvedeno, není příčiny vzhledem na příslušnou část vývodů stížnosti zkoumati dále, je-li tím, co rozsudek uvádí v tomto směru obzvláště v konečném závěru zjištěna (§ 205 a) tr. zák. předpokládána) příčinná souvislost vylíčeného jím neuspokojení části pohledávek věřitelstva s jednáním stěžovatelů, v němž spatřován podvodný úpadek. Jest však stížnosti připomenouti, že ustanovení § 205 a) tr. zák. nepředpokládá, že dlužník byl už v době stíhaného tam jednání neschopný k placení nebo dokonce předlužený, takže jest vratkou námitka, že firma S. byla v době ujednání kupní smlouvy s Anežkou S-ovou s to, uspokojiti všechny své tehdejší věřitele.

Pokud jde o přečin nedbalého úpadku podle § 486 čís. 2 tr. zák., jest ovšem naprosto nemístnou námitka stížnosti, že nalézací soud opírá tuto část rozsudku o tytéž skutky, které podřídil už pod skutkovou podstatu podle § 205 a) tr. zák. Nehledě k tomu, že rozsudek vkládá spáchání zločinu § 205 a) tr. zák. v dobu do 28. října 1925 a spáchání přečinu § 486 čís. 2 tr. zák. v dobu před červnem 1927, přesněji podle rozhodovacích důvodů v dobu od 6. dubna 1927 do 2. července 1927, a že sledává onen zločin ve zmaření nebo ztenčení uspokojení tehdejších věřitelů zmenšením jmění dlužníkovy, tudíž ve způsobení neschopnosti k placení, tento přečin však v úkonech po nastavší neschopnosti k placení, jsou podkladem výroku o zločinu § 205 a) tr. zák. sjednání tržové smlouvy s Anežkou S-ovou, pronájem místností a věcí Antonínu S-ovi, zmizení části zabavených svršků a způsob uskladnění zboží, kdežto podkladem výroku o přečinu § 486 čís. 2 tr. zák. jest dělání nových dluhů a konání splátek různým věřitelům. V nepravu je stížnost i výtkou, že rozsudek opomíjí obhajobu stěžovatelů, že majetek firmy Otakar S. byl

daleko větší, než zač majetek ten byl později v dražbě zpeněžen, takže o nějakém předlužení firmy Otakar S. až do posledního času nedá se naprosto mluvit. Skutková podstata přečinu § 486 čís. 2 tr. zák. nevžaduje stav předlužení, nýbrž předpokládá jen stav neschopnosti k placení, který jest nezávisle na poměru součtu aktiv k součtu pasiv dán, není-li dlužník s to, by uspokojil úplně všechny své věřitele v době přiměřené pravidlům řádného provozu jeho výdělečné činnosti (srovnej nálezn. čís. 3307 sb. n. s. a jiné). Že tato neschopnost k placení v rozhodné době zde byla, stížnost nepopírá; na tom, zda její příčinou byla, jak rozsudek asi předpokládá, i předluženost, nezáleží a nedotýká se tudíž vytýkaná neúplnost soudního výroku skutečnosti rozhodné, jak předpokládá dovolávaný zmatek čís. 5 § 281 tr. ř. Stížností dále namítaný nedostatek oprávnění stěžovatele Jaroslava S-y jakožto prokuristy firmy k ohlášení úpadku nebo vyrovnávacího řízení nemění nic na jeho odpovědnosti za případné dělání nových dluhů a konání splátek po nabytém vědomí o neschopnosti firmy k placení. Pokud pak rozsudek dává stěžovatelům za vinu i, že nenavrhli včas zahájení vyrovnacího řízení, vyhlášení úpadku nebo obchodní dozor, nelze rozsudek zachovati ohledně žádného ze stěžovatelů, poněvadž není jím zjištěno, že tímto opomenutím vzešla věřitelům anebo některému z nich nějaká škoda, jak předpokládá § 486 čís. 2 tr. zák., a poněvadž by příslušná odpovědnost stěžovatele Otakara S-y z úvah naznačených nahoře pod bodem 3. přicházela k místu jen, kdyby bylo rozsudkem zjištěno, že nové dluhy dělal a věřitelům firmy platil jediný nebo také stěžovatel Jaroslav S., a že Otakar S. o dlužení se a placení Jaroslava S-y věděl aneb alespoň při náležitě opatrnosti věděti mohl. Takových zjištění však v rozsudku není a není v něm ani zjištění, že nové dluhy dělal a věřitelům firmy platil jen Jaroslav S. či také stěžovatel Otakar S. Neboť rozhodovací důvody vyslovují jen, že obžalovaní Otakar S. a Jaroslav S. ještě krátce před vyhlášením vyrovnání přijímali dodávky zboží a činili objednávky a že také oba tito obžalovaní v poslední době před vyhlášením vyrovnání po případě úpadku konali platy; připojují-li k tomu rozhodovací důvody prostý výpočet nových dluhů a konaných platů, nelze poznati, který z obou stěžovatelů učinil ten který z uvedených dluhů nebo platů a nelze vyloučiti, že byly dluhy a platy z důvodu spolupachatelství, tudíž — jak nahoře dokázáno — právně mylně přičítány některému z obou stěžovatelů, ač neučinil vůbec žádný nový dluh a vůbec žádnou splátku. Proto jest rozsudek i v části o nedbalém úpadku zmatečný podle čís. 9 a) § 281 tr. ř.

Výrok napadeného rozsudku o zločinu zpronevěry jest ohledně stěžovatele Jaroslava S. právně mylný — viz nahoře první odstavec — a zmatečný podle čís. 10 § 281 tr. ř. již proto, že rozsudek odsuzuje i tohoto stěžovatele jako přímého pachatele, ačkoliv zjišťuje, že dotčené zboží bylo svědkem Vojtěchem P-em zasláno a dáno do komise stěžovateli Otakar S-ovi, jemuž jen bylo takto zboží svěřeno, a ačkoliv dále zjišťuje, že dotčené zboží do komise přijaté prodal Otakar S., kdežto rozsudek vůbec neuvádí, které to bylo jednání stěžovatele Jaroslava

S-y, o němž rozsudek podotýká, že tento stěžovatel jednal i v tomto případě v dohodě a srozumění se stěžovatelem Otakarem S-ou. Rozsudek nezjišťuje, zda prodej dotčeného zboží stal se před či po zařazení kupní ceny za ně účtované dodatelem P-em; zdá se však, že vkládá prodej v dobu po této žalobě. Stěžovateli namítanou domněnku pak, že P. upustil podáním žaloby na zaplacení zboží do komise daného od výhrady práva vlastnického k tomuto zboží, je sice rozsudkem odmítnuta jako neodůvodněná a zcela bezpodstatná. Než tím není zjištěno, že se stěžovatelé touto třebas neodůvodněnou a bezpodstatnou domněnkou neřídili a není to zjištěno ani předchozí větou rozhodovacích důvodů, že si byli stěžovatelé vědomi, že nebudou mít prostředků k proplacení směnek, jež k uvedené žalobě P-ovi dali; neb tato věta poukazuje nanejvýše k tomu, že stěžovatelé — způsobem po případě podle § 197 tr. zák. závadným — vylákali na P-ovi, by se vzdal výhrady vlastnictví, není jí však napovězeno, že stěžovatelé takové vzdání se P-ovo omylem nepředpokládali. Jelikož pak uvedenou domněnkou bylo by vyloučeno vědomí stěžovatelů, že prodejem dotčeného zboží bez předchozího neb alespoň současného, po případě dodatečného zaplacení kupní ceny dodateli P-ovi poruší vlastnické právo P-ovi ke zboží příslušející, že zboží jest dosud věcí jim svěřenou a jelikož rozsudek ani jinak toto vědomí nezjišťuje, ani uvedenou obhajobu neoznačuje za nepravdivou, není u obou stěžovatelů, jak stížnost zřetelným poukazem namítá, skutková podstata zpronevěry po subjektivní stránce rozsudečnými zjištěními naplněna, takže jest rozsudek v této části zmatečný i podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Konečně jest zmatečný a to podle čís. 5 § 281 tr. ř. dotčený úsek výroku o vině i v rozsudečném zjištění o prodeji P-em dodaného zboží stěžovateli, přesněji stěžovatelem Otakarem S-ou. Nelze sice přihlížeti k tvrzení stížnosti, že až na jednu zůstaly garnitury P-em dodané v závodě i po jeho vyklizení, kdy závod převzala Anežka S-ová, a že tyto garnitury byly prodány věřiteli (firmy S.), nikoliv stěžovateli. Neboť stížnost neuvádí — ač jí tak náleželo podle druhé věty § 285 tr. ř. —, o které výsledky hlavního přelíčení toto své tvrzení opírá. Avšak stížnost vytýká rozborem výpovědi svědka P-a a větou, že napadené jí zjištění odporuje skutečností v průvodním řízení prokázaným, zřetelně, že nejsou v rozsudku pro výrok o prodeji dotčených garnitur — s výjimkou jedné z nich — stěžovatelem Otakarem S-ou uvedeny žádné důvody, třebaže jest výrok ten opřen poukazem na svědectví Vojtěcha P-a a na částečné doznání obžalovaných Otakara a Jaroslava S-y. Stěžovatelé sice podle záznamů prodej garnitur P-em dodaných nepopřeli nebo třeba neuplatňovali, kam se garnitury poděly, avšak také prodej nedoznali nebo třeba neudali, který z nich garnituru prodal anebo jinak zcizil, a nanejvýše neudali, že tak učinil Otakar S. Svědek P. pak dosvědčil jen, že mu firma (S.) psala, že je d n u garnituru prodala, aniž se i jen zmínil i o tom, zda je mu známo, kdo ze stěžovatelů garnituru prodal, a aniž uvedl něco o prodeji ostatních garnitur. Je-li takto ve výpovědích řečených osob zmínka jen o skutečnosti prodeje jedné garnitury beze zmínky o osobě prodatele, rovná se poukaz

na výpovědi ty naprostému nedostatku důvodů pro výrok, že všechny garnitury byly prodány Otakarem S-ou. V této souvislosti budíž ostatně, ač stížnost na to neupozorňuje, připomenuto že firma S. oznámila dopisem ze 17. února 1926 P-ovi zamýšlený prodej dražší z dodaných jí souprav klubovních, jakož i podmínky prodeje a že P. projevil dopisem z 19. února 1926 souhlas s prodejem a podmínkami; avšak ovšem dopisem z 20. září 1926 si stěžuje, že mu výtěžek z onoho prodeje zaslán nebyl; zda byly při prodeji oznámené podmínky zachovány a zda firmě S. bylo kupitelem placeno, není korespondencí a není ani jinak objasněno.

Zločin podvodu bylo by ve dvou případech odsuzující části rozsudku dotčených podle toho co uvedeno nahoře v prvním odstavci — oběma stěžovatelům, jak činí napadený rozsudek, přičítati jako přímým nebo třeba spolupachatelům jen, kdyby bylo zjištěno, že stěžovatelé byli vedeni stejným zlým úmyslem zločinem tím předpokládaným a že každý z nich spolupůsobil při samotném páchání podvodu, t. j. při uvádění jiné osoby v omyl. Takového rázu a rozsahu rozsudečná zjištění nejsou. V případě S. a T. zjišťuje rozsudek alespoň vzájemné dorozumění a společný postup stěžovatelů, ovšem bez podrobného údaje, v čem pozůstávalo dorozumění a jaký byl umluvený cíl společného postupu. Než ani takové zjištění neobsahují rozsudečné úvahy o případě firmy M.-H., v nichž jest naopak — aniž by obhajoba ta byla rozsudkem vyvrácena — uvedeno, že obžalovaní Otakar S. a Jaroslav S., který jako prokurista firmy S. vyřizoval samostatně veškeré obchodní záležitosti této firmy, prohlásili, že se na tento případ nepamatují. A rozsudek neuvádí, co v korespondenci s tou kterou ze zúčastněných firem ten který z obou stěžovatelů projevil, psal anebo jinak učinil anebo jakou bral jinou účast na povšechně zjištěném ději, nýbrž zjišťuje prostě, že firma První nejstarší česká továrna na nábytek a stavby Otakar S. v K. H. požádala, ... objednala ..., oznámila ..., vybrala ..., sdělila ..., žádala ... atd. Při tak nedostatečném rozsahu rozsudečných zjištění nelze vyloučiti, že — a to nanejvýše v případě M.-H. ten či onen ze stěžovatelů neměl vůbec žádné účasti na souzeném ději, nebo že měl jen takovou účast, která splňuje jiný než rozsudkem vyslovený způsob viny a po případě jen beztrestně nepřekážený zločinu druhého stěžovatele, takže jest i tato poslední část odsuzujícího výroku výsledkem nesprávného použití zákona a zatížena zmatkem čís. 10 nebo dokonce 9 a) § 281 tr. ř. Pro vylíčené zmatky bylo zmatečnými stížnosti obou obžalovaných, s jejichž dalšími vývody netřeba se zabývat, vyhověno a za předpokladu § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 uznáno již v neveřejném zasedání, jak se stalo. Nalézacímu soudu se připomíná, že správné rozsouzení obžaloby pro podvod vyžaduje i rozboru otázky lstivosti a úvah o konkrétním obsahu klamacího a poškozovacího úmyslu, jakož i, že je třeba úvah o tom, není-li již promlčen přečin nedbalého úpadku, pokud jest dáván za vinu Jaroslavu S-ovi, jenž byl k odpovídnému výsledku po prvé obeslán 17. dubna 1929.

Čís. 4640.

Lstivým předstíráním po rozumu § 197 tr. zák. jest i přípověď plnění, jež slibující již předem byl odhodlán neplnit.

(Rozh. ze dne 24. února 1933, Zm I 438/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 25. dubna 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 d) tr. zák. mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice jen ve výroku odsuzujícím obžalovaného pro zločin podvodu podle §§ 197, 200, 201 d) tr. zák. Uplatňujíc číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 5 a 9 a) tr. ř., věcně však jen tento zmatek namítá především, že rozsudek shledává nepravem lstivé předstírání podle § 197 tr. zák. v tom, že obžalovaný tvrdil Josefu P-ovi jako zástupci firmy Bratří Z., objednáva je u něho po dni 25. května 1929 (v červnu a červenci 1929) zboží (benzín a olej), že dluhovanou částku, t. j. kupní cenu za objednané zboží firmě ihned poukáže a tak dluh zaplatí, a zástupci firmy »M.« Karlu R-ovi, objednáva je u něho v druhé polovici května 1929 zboží (automobilové pláště a duše), že je při odběru ihned zaplatí, a objednáva je pak u něho další zboží (2 automobilové pláště), že po dodání tohoto zboží všecko, t. j. toto zboží a zboží již dříve odebrané najednou zaplatí. Pouhá nesplněná přípověď plnění neodpovídá prý pojmu »lstivého předstírání« podle § 197 tr. zák., poněvadž prý se týká podmínky smlouvy, již slibující hodlá uzavřít, nikoli však skutečných poměrů slibujícího. Stížností nelze přiznatí důvodnost. »Lstivým předstíráním« po rozumu § 197 tr. zák. je podle ustálené judikatury nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího jakékoli nepravdivé tvrzení, jež směřuje k oklamání jiného a je podle okolností konkrétního případu způsobilé k oklamání. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný přes ony přípovědi plnění na kupní ceny za shora uvedené, od P-a a R-a odebrané zboží vůbec nic nesplatil, a zaujímá, jak vyplývá ze skutkového zjištění rozhodovacích důvodů, že obžalovaný v době objednávek již vědětí musil a věděl, že nebude nikdy s to, by svým závazkům k jmenovaným firmám dostál, zřejmě stanovisko, že obžalovaný byl již předem odhodlán zboží, o něž tu jde, na P-ovi a R-ovi ke škodě oněch firem vylákat. Podle těchto skutkových zjištění rozsudkových šlo tu tedy v uvedených případech o přípověď plnění, jež obžalovaný již předem byl odhodlán neplnit, tedy zjevně o nepravdivé tvrzení, jež směřovalo k oklamání P-a a R-a. Tyto nepravdivé údaje obžalovaného byly podle okolností konkrétních případů též způsobilé oklamati, neboť P. a R., kteří jím podle rozsudkového zjištění uvěřili, neměli příčiny

obžalovanému nedůvěřovati a přesvědčovati se o jeho schopnosti platiti, ano tu šlo o případy, kde důvěra je zvyklostí. Přípověď plnění, jež slibující již předem byl odhodlán neplnit, spadá za těchto okolností pod pojem »lstivého předstírání« po rozumu § 197 tr. zák. (rozhodnutí čis. 805 sb. n. s. a rozh. Zm II 146/27).

Čís. 4641.

Skutková podstata zločinu krádeže podle § 174 I b) tr. zák. nevyžaduje, by se okradený osobně snažil odebrati zloději odcizenou věc; stačí, že se pokusil, zamýšlel neb aspoň mohl (pokřikem) přivolati pomoc a tak zabrániti, by kořist nebyla odnesena do bezpečí, a že pachatel krádeže použil násilí v úmyslu, by překazil takovouto činnost poškozeného, jež by mu mohla znemožniti zachovati se v držení ukradené věci.

Nakolik nejde o porušení předpisu §§ 320, 267 tr. ř. a o zmatek čis. 6, 7 § 344 tr. ř., dal-li porotní soud ke hlavní otázce na zločin loupeže podle §§ 190, 194 tr. zák. eventuální otázku na zločin krádeže podle § 174 I b) tr. zák.

(Rozh. ze dne 24. února 1933, Zm I 1043/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích jako soudu porotního ze dne 29. listopadu 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 I b) a 179 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost napadá rozsudek jen, pokud uznal obžalovaného vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 I b), 179 tr. zák. Uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 344 čis. 6, 7, 11 a 12 tr. ř. Na stěžovatele byla podána obžaloba pro zločin loupeže podle §§ 190, 194 tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že učinil Marii P-é násilí skutečným ublížením (násilným vyškubnutím aktovky z ruky a ranou do úst a do očí, až jí vytryskla krev ze rtů a uvolnil se jí zub), by se zmocnil její, tedy cizí věci movité (aktovky s obsahem různých drobností a hotovosti. vše v ceně asi 300 Kč), při čemž loupež násilným vztážením ruky předsevzatá byla také dokonána. Obžalovaný vinu popřel. Svědkyně Marie P-á, potvrdivši při prvním svém výslechu v přípravném vyšetřování, že stěžovatel nejdříve jí dal ránu a pak jí aktovku vytrhl, uvedla v pozdějším svém svědectví a též při porotním líčení, že nejprve došlo k vytržení aktovky a na to, když již obžalovaný aktovku měl, dal jí ránu do úst a do očí, snad proto, by nekřičela, ježto po vytržení aktovky chtěla volati o pomoc. Porotní soud kromě hlavní otázky na zločin loupeže, přimykající se k doslovu obžaloby, dal porotcům a to

přes ohrazení se veřejného obžalobce též eventuální otázku ve smyslu §§ 171, 174 I b) tr. zák., ač obhajoba sama v tom směru návrhů nečinila. Zmateční stížnost mylně se domnívá, že postupem porotního soudu byl porušen předpis §§ 320 a 267 tr. ř. Předmětem hlavní a eventuální otázky jest též zažalovaný trestný čin pachatelův, totiž vytrhnutí a přisvojení si aktovky s věcmi v ní se nacházejícími v ceně asi 300 Kč a násilí učiněné Marii P-é. Rozlišení otázek mělo za účel jen umožnit porotcům vyjádřit se přesně, zda zjišťují, že násilí se stalo před zmocněním se cizí věci movité a jen za tímto právě účelem, či až po jejím přisvojení si, totiž jen za účelem zachovati se v držení věci ukradené. Trestní příběh zůstává též, jen jeho právní stránka je odlišná. Při úpravě obžaloby a doslovu důvodů nelze tvrditi, že by čin uvedený v otázce eventuální, kladně porotou zodpovězené, nebyl předmětem obžaloby (§ 344 čis. 7 tr. ř.). By určitá skutečnost byla »tvrzena« ve smyslu § 320 tr. ř., není třeba, by byla uváděna v zodpovídání se obžalovaného nebo namítána obhajobou, rovněž není podmínkou, by veřejný obžalobce sám již v obžalobě nebo za porotního líčení takovou skutečnost uplatňoval. Skutečnost podmiňující eventuální otázku ve smyslu § 320 tr. ř. může být »tvrzena« jakýmkoliv výsledkem porotního líčení, takže její náповěď může vzejíti v průběhu řízení důkazního z výpovědi svědecké. Potvrdila-li proto v souzeném případě svědkyně Marie P-á, že po vytržení aktovky chtěla volati o pomoc a obviněný v tu dobu podle jejího mínění — snad by zabránil jejímu pokřiku — udeřil ji do očí a do úst, až ji zkrvavil a uvolnil jí zub, a pak teprve s aktovkou utekl, že tudíž vlastní násilný čin obžalovaného proti její osobě teprve následoval po skutečně již provedeném odnětí věci movitých, může míti taková okolnost při současném odpadnutí znaku předcházejícího učiněného násilí za účelem zmocnění se cizí věci nepochybně za následek jiné právní posouzení zažalovaného skutku, totiž s hlediska pouhého zločinu krádeže ve smyslu §§ 171, 174 I b) tr. zák. Skutková podstata tohoto zločinu nevyžaduje, by se okradený osobně snažil odebrati zloději odcizenou věc; dostačí, že se pokusil, zamýšlel neb aspoň mohl (tu pokřikem) přivolati pomoc a tak zabrániti, by kořist nebyla odnesena do bezpečí, a že pachatel krádeže použil násilí v tom úmyslu, by překazil takovou činnost postiženého, jež by mohla mu znemožniti zachovati se v držení ukradené věci. Při onom obsahu svědectví Marie P-é, přímo súčasťné na trestném skutku obžalovaného, a tudíž pro posouzení případu jistě směrodatného, byl porotní soud nejen oprávněn, ale též povinen dáti onu eventuální otázku, kterou pak porotci zodpověděli kladně a je zcela bez významu, že veřejný obžalobce se proti této eventuální otázce vyslovil. Předpis § 320 tr. ř. nebyl proto porušen (§ 344 čis. 6 tr. ř.).

Čís. 4642.

Nevyhověl-li předseda senátu žádosti strany o opravu protokolu o hlavním odvolacím přeličení, jest stížnost proti tomuto rozhodnutí k nejvyššímu soudu nepřipustná.

(Rozh. ze dne 25. února 1933, Zm III 75/33.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti J. G. a spol. pro zločin vojenské zrady o stížnosti obžalovaného K. S. do rozhodnutí předsedy odvolacího senátu vrchního soudu v Bratislavě ze dne 22. února 1933 a o žádosti téhož obžalovaného za postup podle § 332 odst. III. tr. ř. v zasedání senátu, konaném dne 25. února 1933 takto se usnesl: Stížnost se odmítá. Žádosti se nevyhovuje.

Důvody:

Obžalovaný K. S. podal u vrchního soudu v Bratislavě žádost za opravu protokolu o odvolacím hlavním přeličení. Předseda odvolacího senátu žádosti této částečně vyhověl, částečně nevyhověl. Do oné části rozhodnutí, již žádosti nebylo vyhověno, podává obžalovaný stížnost, v níž se domáhá toho, aby protokol byl opraven ve smyslu jeho žádosti, případně žádá, aby ve smyslu § 332 odst. III. tr. ř. bylo dovoleno, aby byl proveden opačný důkaz o části, proti které byla činěna námitka. Poněvadž o žádosti rozhodl předseda odvolacího senátu, nikoli tedy soud odvolací, jest stížnost do tohoto rozhodnutí nepřipustná a byla jako zákonem vyloučená odmítnuta. Nepřipustnost této stížnosti plyne zřejmě z ustanovení § 332 odst. III. tr. ř., podle něhož v případě, že předseda odepře provésti opravu protokolu, může vyšší soud pouze dovoliti, aby byl proveden opačný důkaz o části, proti které byla činěna námitka. Pokud stěžovatel činí návrh i na toto opatření, nebyl návrh tento uznán podstatným, protože podle prohlášení předsedy senátu, obou přísedících a zapisovatele odpovídá protokol, o odvolacím hlavním přeličení sepsaný, skutečnosti.

Čís. 4643.

Přecinu násilia proti orgánu vrchnosti — spáchaného nebezpečným vyhrázaním — sa dopúšťa, kto, byvši s koňmi orgánom vrchnosti pri výkone jeho povolania zadržaný, udre do koní, aby vynútil svoje prepustenie.

(Rozh. z 25. februára 1933, Zm IV 19/33.)

Na jvyšší súd v trestnej veci, zavedenej pred krajským súdom v Košiciach proti J. H., obžalovanému z prečinu násilia proti orgánu vrchnosti, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaného vyniesol rozsudok, ktorým zmätočnú sťažnosť, nakoľko bola založená na bode 1 a) § 385 tr. p. a neopierala sa o zistené skutočnosti, odmietol, ináčej však ju zamietol.

Z dôvodov:

Vrchný súd za pravdivé prijal, že mýtnik A. V. chcel obžalovaného a jeho povoz zadržat' a vrátiť pre nezaplatenie márne požadovaného mýtného v sume 1 Kč, a za týmto cieľom chytil kone za uzdu, na to

uderil obžalovaný bičom do koní a mýtnik, aby mu nebolo ublížené na tele, bol prinútený odskočiť od koní a nechať ujechať obžalovaného s jeho povozom. Správny je síce názor sťažovateľov, že horeuvedeným činom sa nedopustil obžalovaný násilia proti poškodenému. Mýlili sa súdy nižších stolíc, keď mali za to, že horeuvedený čin treba považovať za násilie, lebo zo zistených skutočností neplynie, že kone sa pohnuly skorej než poškodený od nich odskočil. Z toho však ešte neplynie, že obžalovaný by nebol sa dopustil prečinu násilia proti orgánu vrchnosti. Tento čin je možno spáchať alebo násilím, alebo nebezpečnou hrozbou. Čin obžalovaného vyčerpáva pojem nebezpečnej hrozby, lebo poškodený bol by mohol utrpeť ublíženie na tele, keby nebol pustil uzdu koní, do ktorých obžalovaný udrel a takto ich popohnal. Obžalovaný práve preto udrel do koní, aby takto vynútil, aby poškodený ho pustil. Čin obžalovaného vyčerpáva tedy skutkovú povahu prečinu podľa odst. II. § 4 zák. čl. XL:1914. Preto nemýlil sa vrchný súd, keď obžalovaného za vinného uznal.

Čís. 4644.

Obžalovací právo súkromého obžalobce, pokiaľ ide o prečiny a prestupky proti bezpečnosti cti, je právom ryze osobným, neprenositelným a nededitelným a tak úzce spjatým s osobou súkromého obžalobce, že jeho smrťou zaniká, ať nastala ve ktorémkoli období řízení, tedy i v řízení opravném.

Smrťou súkromého obžalobce a tým nastalým zánikom obžalovacího práva (ius personalissimum) zaniká i zmocnění, které soukromý obžalobce za svého života ve smyslu § 50 tr. ř. udělil; nelze tu užití ani předpisů § 1022 obč. zák., ani předpisů §§ 31, 35, 155 c. ř. s.; opravný prostředek provedení ještě za jeho života nestává se však bezpředmětným, nýbrž musí o něm opravná stolice jednatí.

Stávka není nedovoleným činem trestným.

Stíhací úkony, jimiž se přetrhuje promlčení, jsou uvedeny v §§ 227 a 531 tr. zák. jen příkladmo; vyžaduje se však, by stíhací úkon směřoval proti osobě podezřelého (pachatele) a byl adaequátní těm, které jsou tam uvedeny; nespadá sem dotaz na okresní úřad, kdo je majitelem a správcem tiskárny.

(Rozh. ze dne 28. února 1933, Zm I 878/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromých obžalobců Františka L-a a Emila G-a do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Plzni ze dne 27. června 1931, jimž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle §§ 488 a 493 tr. zák. a § 1 zákona čís. 124/1924 a pro přestupek podle §§ 6 a 24 zákona čís. 124/1924, zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a věc vrátil soudu první stolice, by jí znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem krajského jako kmetského soudu v Plzni ze dne 27. června 1931 byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro ony delikty. Proti tomuto zprošťujícímu rozsudku ohlásili oba soukromí obžalobci, zastoupení JUDr. Josefem P-em, včas zmateční stížnost, kterou provedli společným podáním došlým na soud dne 10. srpna 1931. Dříve nežli byl ustanoven u nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího rok k veřejnému líčení o zmateční stížnosti, zemřel soukromý obžalobce Emil G. dne 9. listopadu 1931, tedy po provedení zmateční stížnosti, takže mu nemohla býti doručena obsílka k líčení před zrušovacím soudem 28. února 1933. Podáním ze dne 22. února 1933 předložil JUDr. Josef P. úmrtní list Emila G-a a zároveň plnou moc pozůstalé vdovy Růženy G-ové ze dne 20. února 1933 s prohlášením, že táž pokračuje podle § 495 tr. zák. za zemřelého manžela v trestním řízení. K veřejnému líčení před nejvyšším soudem jako soudem zrušovacím konanému dne 28. února 1933 dostavil se JUDr. V. F. jako substitut JUDr. Josefa P-a, jednak jako zástupce soukromého obžalobce Františka L-a, jednak za zemřelého soukromého obžalobce Emila G-a a za vdovu po něm Růženu G-ovou na základě plné moci ze dne 12. března 1930 udělené Dr. Josefu P-ovi Františkem L-em a Emilem G-em, substituční plné moci ze dne 1. února 1933 a plné moci ze dne 20. února 1933 udělené Růženu G-ovou. Nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu bylo především řešiti otázku, zda před ním může Dr. V. F. jednatí za zemřelého soukromého obžalobce Emila G-a a jeho vdovu Růženu G-ovou. Rozřešení této otázky závisí na posouzení, jaký vliv má v trestních věcech proti bezpečnosti cti smrt soukromého obžalobce, nastalá po podání opravného prostředku, na další běh řízení a vyřízení věci, zda smrťou soukromého obžalobce zaniká jeho plná moc udělená zástupci (§ 50 tr. ř.) a zda vdova (pokud se týče i jiný příslušník zemřelého uvedený v § 495 tr. zák.), jest oprávněna pokračovati v trestním řízení po smrti soukromého obžalobce. Trestní zákon ani trestní řád nestanoví, jak působí smrt soukromého obžalobce uraženého na cti, na soukromou obžalobu a na trestní řízení na základě ní zahájené. V právní vědě jest zastáván téměř jednomyslně názor, že obžalovací právo soukromého obžalobce, pokiaľ ide o prečiny a prestupky proti bezpečnosti cti, jest právom ryze osobným, neprenositelným a nededitelným a tak úzce spjatým s osobou soukromého obžalobce, že jeho smrťou zaniká, ať nastala v ktorémkoli období řízení, tedy i v řízení opravném (viz Lohsing: Jur. Bl. 1911 str. 291, 292, Lohsing: Öst. St. P. R. str. 186, Eisler: Grünhuts Z. 17 str. 609, J. v. W.: Ger. Z. 1894 str. 393, Altmann: Kom. str. 1048, Finger str. II, 332, Klissenbauer: Ger. Z. 1902 str. 54,65). Smrťou soukromého obžalobce a tým nastalým zánikom obžalovacího práva (ius personalissimum) zaniká i zmocnění, které soukromý obžalobce za svého života ve smyslu § 50 tr. ř. udělil, poněvadž zástupce zastupuje a představuje jen soukromého obžalobce, jehož už není, a nemůže míti

více práv, nežli jeho zmocnitel (rozh. č. 3191 sb. n. s.). S ohledem na tuto zvláštní povahu práva žalobního nelze užiti pro tento případ ani předpisů § 1022 obč. zák., pokud se vztahují na další trvání plné moci po smrti zmocnitele, ani předpisů § 31, 35 a 155 c. ř. s., týkajících se výhradně řízení civilního — viz i rozh. vídeňské sbírky úřední č. 680 a 2080. Důsledek uhasnutí plné moci jest, že zmocněnec nemůže po smrti soukromého obžalobce podniknouti jeho jménem nic, co by znamenalo disposici obžalovacím právem, zejména nemůže podati opravný prostředek, podaný opravný prostředek nemůže vzíti zpět a nemůže také soukromého obžalobce před opravným soudem zastupovati. Smrtí soukromého obžalobce nestane se však opravný prostředek provedený ještě za jeho života bezpředmětným, poněvadž v opravném řízení není procesuální činnost soukromého obžalobce nevyhnutelně potřebná (§ 287 odst. 3 tr. ř.), a na vyřízení opravného prostředku má po případě právní zájem i obžalovaný, na příklad v příčině útrat (viz rozh. víd. č. 4084 Now. čís. 507, 615 a poznámky k rozhodnutí 697 v »Löffler Rechtspr. in Strafsachen«). Z těchto zásadních úvah plyne, že nejvyšší soud jako soud zrušovací musí jednati o zmateční stížnosti soukromého obžalobce Emila G-a provedené ještě za jeho života, že však při veřejném roku k projednání jejímu stanoveném není oprávněn ho zastupovati a jednati Dr. Josef P. — a tudíž ani jeho substitut Dr. V. F. —, poněvadž plná moc úmrtím Emila G-a zanikla. Avšak ani vdova Růžena G-ová nemůže pokračovati v řízení trestním (opravném) zahájeném Emilem G-em, ježto obžalovací právo je nedělitelné. Táž myslně odvozuje své právo na pokračování v trestním řízení z ustanovení § 495 tr. zák., neboť tento předpis pojednává o zcela samostatném právu obžalovacím osob v § tom jmenovaných, jde-li o útok proti cti z e m ě l é h o, čemuž v souzeném případě není (viz rozh. č. 3191 sb. n. s.). Důsledkem toho nebyl připuštěn Dr. F. k jednání při veřejném líčení zrušovacím ani jménem Emila G-a ani jménem pozůstalé vdovy Růženy G-ové, čímž odpadla i potřeba upravití útraty na zastupování jich se vztahující. Jednáno a rozhodnuto bylo však o zmateční stížnosti nejen soukromého obžalobce Františka L-a, nýbrž i Emila G-a (§ 287 odst. 3 tr. ř.).

Ve věci nelze upříti zmateční stížnosti Františka L-a oprávnění, pokud dovolávajíc se číselně zmatků § 281 čís. 9 a), b) tr. ř., ve skutečnosti zmatku čís. 5 § 281 tr. ř., vývody svými vytýká rozsudku neúplnost, a dovozujíc, že nalézací soud pomíjí v pozastavené stati letáku obsaženou větu, v níž jest František L. uveden jménem, a v níž jest označen jako reformista, který prohlašuje komunisty za největší nepřátele sociálních demokratů. Skutečně jest tato věta v pozastavené části, a to bezprostředně za větou, v níž se označují sociálfašisté jako nejlepší a nejprovedenější průkopníci kapitalistů, a následují po ní další věty o tisících a tisících, které dostávají sociálfašistické sekretariáty od podnikatelů, o sociálfašistických důvěrnících, kteří navštěvovali o 9. hod. 30 min. večer tovární kancelář, a o zradě stávky mladistvých sociálfašistů minulého roku. Nelze vyloučiti, že, kdyby byl soud zkoumal pozastavenou stať v celém doslovu a v celé její souvislosti, tudíž i v sou-

vislosti s větou, v níž jest jmenován soukromý obžalobce L., že by byl dospěl k jinému závěru, nanejmé v tom směru, zda čtenář letáku podle toho, jak věta, zmiňující se o soukromém obžalobci L-ovi, jest vsunuta do pozastavené stati, nevztahoval pozastavenou stať a v ní vyslovené výtky o tisících, o nočních schůzkách důvěrníků dělnictva s podnikateli a o zradě stávky mladistvých výlučně na soukromého obžalobce Františka L-a nebo též na něho. Právní názor prvního soudu, že by v článku muselo býti výslovně uvedeno, že soukromý obžalobce obdržel tisíce a tisíce od podnikatelů a že by on byl navštívil o 1/2 10. hodině večerní tovární pisárnu, není správný. Podle § 488 tr. zák. stačí, byl-li uražený dostatečně označen »znamením na něho připadajícími«, tedy urážka na cti určité osoby se může státi i formou zastřenou a nepřímou, jen když ze souvislosti vysvítá, že obviňování vyslovené povšechně podle jiných ve stati obsažených náznaků se vůbec vztahuje na určitou osobu nebo se může i na ni vztahovati. Tím, že nalézací soud neposuzoval pozastavenou stať v jejím celku a souvislosti, zatížil rozsudek zmatkem neúplnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř.

Pokud jde o soukromého obžalobce Emila G-a, nelze si po právní stránce dobře vysvětliti, jak dospěl první soud k názoru, že stávka je nedovoleným činem trestným; s tohoto právního stanoviska označuje pak za bezvadný výrok, který podle letáku prý Emil G. pronesl, že stávkovati je zločinem; vždyť přece § 3 zákona čís. 43/1870 ř. zák., jenž označoval jako trestná jen určitá jednání za stávky, byl zrušen § 7 zákona čís. 309/21 a § 1 odst. 2 téhož zákona zmiňuje se o stávkách. Jiným zákonem stávka nebyla prohlášena za trestný čin (viz také Hácha: Koaliční právo ve Slov. věc. práva str. 202). Ostatně záleží jen na tom, jaký byl smysl a účel pozastavené věty v souzeném případě. Nemůže býti pochybnosti, že stávka jest dělníky všeobecně považována za důležitý a účinný prostředek v hospodářském boji dělnictva proti podnikatelům a s tohoto hlediska bylo by pak uvažovati, zda jest obviňování vyslovené proti dělnickému odborovému tajemníku, jehož úkolem přece jest hájiti zájmy dělnictva, že odsuzuje stávku jako zločin, obviňováním z nepočetného činu nebo smyšlení se stanovisko dělnictva, pro něž leták s pozastavenou statí byl určen. Jest proto rozsudek i v této části zmatečný podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Bylo proto rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, by jí znovu projednal a rozhodl (§ 288 odst. 2 čís. 1 tr. ř.).

Při tom bude na soudu první stolice, by zkoumal, zda trestný čin není snad promlčen. Leták, pro jehož obsah byla obžaloba podána, byl vydán podle tvrzení obžaloby v únoru 1930, a rozsudek zjišťuje, že se tak stalo před volbami do závodního výboru, které se konaly 22. února 1930. První stíhací úkon proti obžalovanému se stal teprve dne 25. června 1930, kdy byl obžalovaný soudem obeslán k smírčímu jednání. Soud sice učinil již dne 10. května 1930 dotaz na okresní úřad v Plzni, kdo jest majitelem a správcem tiskárny, poněvadž soukromí obžalobci v návrhu na zahájení trestního řízení proti správci tiskárny neuvedli jeho jméno. V § 227 a 531 tr. zák. nejsou sice stíhací úkony, jimiž se

přetrhuje promlčení, uvedeny výčetmo, nýbrž jen příkladmo, takže i jinými nežli v §§ těch uvedenými stíhacími úkony běh promlčení se přetrhuje, ale vyžaduje se, by stíhací úkony směřovaly proti osobě podezřelého nebo pachatele a byly adaequatní těm, které jsou v § 227, 531 tr. zák. uvedeny. Dotaz soudu z 10. května 1930 nesměřoval vůbec proti osobě obžalovaného, nýbrž měl za účel zjistiti jen jeho jméno a není proto stíhacím aktem ve smyslu § 227, 531 tr. zák. a běh promlčecí lhůty nepřetrhuje. Poněvadž pak od vydání letáků do obeslání obžalovaného k soudu uplynula tříměsíční lhůta promlčecí, která v souzeném případě přichází v úvahu (§ 532 tr. zák.), jelikož podle stavu spisů tu není opory pro přísnější trestní sazby podle § 7 aneb § 11 tisk. nov., ani pro druhou sazbu podle § 6 b) tisk. nov., není vyloučeno, že trestný čin jest promlčen, jsou-li ovšem splněny i ostatní podmínky promlčení § 531 tr. zák., jež bude soudu první stolice při novém projednávání z moci úřadu zjistiti. Pokud jde o úmrtí soukromého obžalobce Emila G-a, bude k němu přihlížeti v řízení první stolice s hlediska § 46 odst. 3 tr. ř.

Čís. 4645.

Nakladatelem po rozumu § 24 tisk. nov. jest osoba, která fakticky obstarává rozmnožování a rozšiřování tiskopisu; při tom je nerozhodno, zda tak činí na účet vlastní či cizí.

Vydavatelem ve smyslu § 24 tisk. nov. jest osoba, která dává podnět, by dílo vyšlo tiskem.

Zákon má v § 24 (1) tisk. nov. na mysli jen podpůrné ručení vydavatele, nikoliv jeho kumulativní zodpovědnost vedle nakladatele.

(Rozh. ze dne 28. února 1933, Zm II 401/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Moravské Ostravě ze dne 19. října 1931, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 489, 491 tr. zák. a zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znova v senátě tříčlenném projednal a rozhodl a při tom vzal zřetel na náklady zmateční stížnosti a řízení zrušovacího.

D ů v o d y:

Obžalovaný byl žalován soukromým obžalobcem, že dva letáky začínající slovy: »Milí bratři . . .« a »Všemu křesťansky cítícímu . . .« napsal, objednal, dal k nim informaci, nařídil uveřejnění a k němu působil. Nálezací soud se omezil na zjištění, že obžalovaný, jako známý v místě příslušník politické strany, převzal záruku za zaplacení tisku

těchto letáků, že však neznal před vytištěním jejich obsah a nepoznal jej ani, když byly přineseny v balících do jeho kanceláře, a odtud opět neotevřeně odneseny, že letáky ty nepsal, neobjednal, nenařídil jich uveřejnění a nedal k nim informaci. Na tomto skutkovém podkladě první soud zprošťuje obžalovaného z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti, an neznal obsah tiskopisů, a vylučuje u něho i skutkovou podstatu přečinu zanedbání povinné péče, poněvadž nebyl správcem tiskárny a nestal se ani nakladatelem (vydavatelem) podle § 24 tiskové novely tím, že převzal záruku za zaplacení tiskovin. Zjištění prvního soudu, že obžalovaný obsah letáků neznal, že je nepsal a k nim informaci nedal, nenapadá písemná zmateční stížnost soukromého obžalobce, jejíž obsah při přezkoumávání napadeného rozsudku jedině jest rozhodným, a proto netřeba se zabývatí dále činností, která i v těchto směrech byla obžalovanému za vinu dávana a která by naplňovala skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti. Zmateční stížnost napadá zprošťující výrok z důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. výslovně jen, pokud jím byla odmítnuta zodpovědnost obžalovaného jako nakladatele (vydavatele) letáků určených k volební agitaci, v níž protivník prý nebývá chválen, nýbrž bývá ponižován a sesměšňován, tedy ve směru přečinu podle §§ 6, 24 tiskové novely.

K řádnému posouzení případu jest především nezbytně zapotřebí si uvědomiti právní význam pojmu »nakladatele« ve smyslu § 24 tiskové novely. Nakladatelem jest rozuměti osobu, která fakticky obstarává rozmnožování a rozšiřování tiskopisu; při tom jest nerozhodno, zda tak činí na účet vlastní či cizí. Vychází-li se z tohoto významu pojmu nakladatele, jež si nálezací soud po stránce právní patrně náležitě neuvědomil, jak z kusého obsahu důvodů rozsudkových vyplývá, je přisvědčiti zmateční stížnosti, pokud vytýká, že soudem byly pominuty různé okolnosti rozhodné pro posouzení případné nakladatelské činnosti obžalovaného. Právem vytýká stížnost s hlediska § 281 č. 5 tr. ř. zjištění rozsudku, že obžalovaný jen převzal záruku za zaplacení tiskoviny, neúplnost, pokud neuvažuje o vlastním tvrzení obžalovaného; že při telefonickém rozhovoru s ředitelem tiskárny Jindřichem W-em na jeho dotaz, zda tiskoviny zaplatí, prohlásil, že už jednou mu řekl, že zaplatí tiskoviny, které objedná strana křesťansko-sociální, a že současně žádal, by mu za ně zaslali účet, jež pak také, když mu byl zaslán, skutečně částkou 4.000 Kč zaplatil. Leč rozsudek vykazuje i další závaznou vadu, pokud zjišťuje, že obžalovaný letáky neobjednal, když přece svědek Jindřich W. potvrdil, že dotázav se telefonicky obžalovaného zjistil, že obžalovaný letáky objednával, a též svědek udal, že objednávky byly učiněny telefonicky obžalovaným, který mu v každém jednotlivém případě říkal, že to zaplatí, a též zaplatil. Právě tak vadným jest rozsudek, pokud neuvažuje o výpovědi svědkyně Štěpánky Š-ové, že obžalovaný mluvil s tajemníkem strany Aloisem P-em o letáčích a že jí P. v přítomnosti obžalovaného řekl, by ho uvědomila, jakmile letáky přijdou do kanceláře. Veškeré tyto okolnosti ve spojitosti s dalším údajem ředitele Jindřicha W-a, že mu obžalovaný telefonoval,

že o všem ví, by jen pracoval a poslal mu letáky do jeho kanceláře, byly důležité pro řešení otázky, zda obžalovaný byl nakladatelem letáků ve smyslu § 24 tiskové novely, jak pojem nakladatele výše byl vloženo, neboť by bylo lze po případě z jejich souhrnu usuzovati, že obžalovaný projevil vůli i činnost, by letáky byly rozmnožovány a rozšiřovány a za tím účelem je objednal, zaplatil, prostřednictvím své kanceláře převzal a odevzdal, by byly dále mezi obecností rozšiřovány.

V této souvislosti jest ovšem s ohledem na obsah spisů zmíniti se o těchto pro správné posouzení případu nikterak bezvýznamných okolnostech: Na tiskopisu s nadpisem »Všem křesťansky...« je natištěno: »nákladem strany X.«, na druhém tiskopisu pak: »nákladem vlastním«; tajemník Alois P. udal, že byl pověřen s t r a n o u, by objednal tiskopisy v M. O. atd. (viz ovšem i opačný jeho údaj). Okolnosti ty mohly by po případě poukazovati k tomu, že nakladatelem letáků nebyl obžalovaný a že jen umožnil někomu jinému rozmnožování a rozšiřování letáků a za tím účelem vyvinul činnost, kterou podporoval jinou osobu, která byla nakladatelem. V takovémto případě nemohl by býti obžalovaný trestán ani jako nakladatel, když tu je nakladatelem osoba jiná, ani jako pomocník nakladatele, kdyžť u tohoto jde o delikt kulposní. V zájmu úplnosti budiž ještě připomenuto, ana se stížnost zmiňuje i o »vydavatel«, že by nemohla přijíti v úvahu ani zodpovědnost obžalovaného jako vydavatele, pokud tu byla osoba, která samostatně — t. j. vedle původce — obstarávala úkoly nakladatelské, vždyť podle zúžující tendence zákona, vyslovené v odstavci druhém § 1 tisk. novely a podle doslovu § 24/1 téhož zákona, kde slovo »vydavatel« je uvedeno v závorce, nemůže býti pochybností, že zákon má na mysli jen podpůrné ručení vydavatele, nikoli však kumulativní jeho zodpovědnost vedle nakladatele. Jinak netřeba šířiti se o pojmu vydavatele, t. j. oné osoby, která dává podnět, by dílo vyšlo tiskem, poněvadž stížnost vůbec neoznačila přesně a jasně ony úkony, v nichž spatřuje vydavatelskou činnost obžalovaného. Uvedené vady činí napadený rozsudek zmatečným z důvodů § 281 čís. 5, 9 a) tr. ř. a bylo proto stížnosti vyhověti a rozhodnouti, jak ve výroku jest uvedeno (§ 288 odst. 2 č. 1 tr. ř.). Poněvadž další jednání a rozhodování se bude týkati jen okolností, které by po případě mohly naplniti skutkovou podstatu přestupku podle § 6, 24 tiskové novely, přísluší další projednávání věci a rozhodnutí tříčlennému senátu a nikoliv soudu kmetskému (§ 28 odst. 2 tiskové novely).

Čís. 4646.

Předpisy zák. čl. XXXI:1894 o překážkách manželství jest považovati za součást trestního práva, ježto se v trestních ustanoveních, obsažených v § 121 a dalších cit. zák. čl. na ně poukazuje; jich neznalost podle § 81 tr. zák. nevylučuje, aby čin byl přičítán.

(Rozh. ze dne 28. února 1933, Zm IV 290/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci zavedené před krajským soudem v Užhorodě proti A. F., obžalovanému pro přečin podle § 257 tr. zák., na základě veřejného líčení o zmatečném stížnosti veřejného žalobce vynesl rozsudek, jímž zmatečným stížnosti vyhověl, rozsudek odvolacího soudu z důvodu věcné zmatečnosti podle § 385 č. 1 a) tr. ř. zrušil a obžalovaného A. F. uznal vinným přečinem podle § 257 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Podle skutkového stavu zjištěného soudem první stolice a přijatého soudem odvolacím oddal obžalovaný A. F. jako místní farář dne 16. září 1930 v H. V. D-e s K. B-ovou, narozenou 20. prosince 1913, úplnou sirotou, ačkoliv neměla povolení k sňatku od příslušného poručenského úřadu, spokojiv se s pouhým svolením jejího poručníka. Soud první stolice uznal obžalovaného proto vinným přečinem podle § 257 tr. zák., jak zněl i návrh obžalovacího spisu veřejného žalobce. Odvolací soud shledal sice, že obžalovaný porušil svým jednáním předpis § 8 zák. čl. XXXI:1894, avšak přihlížeje k jeho obhajobě, že zachoval předpisy církevního práva, podle nichž stačí v takovém případě souhlas poručníka, že zákon č. 320/1919 Sb. z. a n., kterým byl zaveden fakultativní církevní sňatek, nemá v tom směru ustanovení a že též výnosem příslušného okresního úřadu, obžalovanému k tomuto zasláným, dostalo se mu jen poučení, že má každý církevní sňatek do tří dnů ohlásiti notářskému úřadu k zápisu do státní matriky, jinak však že poučen nebyl, změnil k odvolání obžalovaného rozsudek první stolice a zprostil obžalovaného podle § 326 č. 1 tr. ř. z obžaloby s odůvodněním, že jde tu o omyl ve věci předpisů civilního práva, kterýž se rovná omylu skutkovému ve smyslu ustanovení § 82 tr. zák. a proto že nelze ustáliti, že obžalovaný jednal v úmyslu a ve vědomí, jaké předpokládá § 124 citovaného zákonného článku. Odvolací soud sám nevyslovil žádnou pochybnost v tom směru, že obžalovaný jako duchovní byl povinen při uzavírání sňatku zachovati předpisy občanského zákona.

Předpisy zák. čl. XXXI z r. 1894 o překážkách manželství jest však považovati za součástku trestního práva, neboť onen zákon v trestních ustanoveních obsažených v § 121 a násl. na ně poukazuje. Proto neznalost jich nemůže podle § 81 zák. obžalovaného omluviti. Odvolací soud se tedy mýlil, když s poukazem na § 82 tr. zák. obžalovaného z obžaloby zprostil. Rovněž se mýlil odvolací soud, když čin obžalovaného posuzoval s hlediska § 124 zák. čl. XXXI:1894. Překážka podle § 8 tohoto zákonného článku, o níž v tomto případě šlo, jest důvodem neplatnosti manželství podle IV. oddílu tohoto zák. článku, neboť manželství takové jest podle § 52 téhož zák. čl. nařikatelné. Proto, hledíc k ustanovení druhého odstavce § 121 cit. zák. čl., jsou tu dány všechny objektivní podmínky, aby čin obžalovaného mohl býti podřaděn pod ustanovení § 257 tr. zák. Nejvyšší soud proto vyhověl zmatečným stížnosti veřejného žalobce a rozhodl, jak uvedeno ve výroku tohoto rozsudku.

Čís. 4647.

Jde o zpronevěru v úřadě podle §§ 462, 463 tr. zák. a nikoli jen o průtah ve výplatě peněz, zapsal-li poštovní úředník peníze došlé poštovnímu úřadu v úředních seznamech jako vyplacené adresátům, ve skutečnosti je však nevyplatil, nýbrž zadržel je pro sebe a výplatu provedl teprve později na urgence stran. Otázka, zda pachatel měl v úmyslu zadržené peníze trvale si ponechat, je bez významu.

Jestliže se tyto zpronevěry děly postupně, v podstatě vždy stejným způsobem, třeba usuzovati, že všechny zločinné útoky vzešly z jednotného rozhodnutí pachatelova, a jde o jeden zločin zpronevěry v úřadě, páchaný postupně.

(Rozh. ze dne 28. února 1933, Zm IV 332/32.)

Obžalovaný A. M., poštovní expedient, byl uznán soudem první stolice vinným čtyřnásobným zločinem zpronevěry v úřadě podle §§ 462, 463 tr. zák., který spáchal tím, že jednak sumy došlé na šekové platební poukázky zapsal sice v úředních seznamech jako vyplacené adresátům, nevyplatil je však, nýbrž ponechal si je pro sebe, jednak předstíral, že odeslal poštovnímu úřadu v Ch. peněžní dopis s 20.000 Kč, ačkoli to nebylo pravda a on si tyto peníze, jež mu byly pro jeho úřad do správy dány, přivlastnil. Z obžaloby pro několik dalších případů podobných zpronevěr byl obžalovaný zproštěn. Odvolací soud rozsudek první stolice v odsuzující části potvrdil, uznal však obžalovaného vinným ještě ze tří dalších případů zpronevěry v úřadě.

Nejvyšší soud zmatečnou stížnost obžalovaného, pokud uplatňovala věcný důvod zmatečnosti podle § 385 č. 1 a) tr. ř. v případě zpronevěry 20.000 Kč, odmítl, jinak ji zamítl; vyhověl však zmatečnou stížností založenou na důvodu zmatečnosti podle § 385 č. 1 b) tr. ř., rozsudek odvolacího soudu z tohoto důvodu zrušil a kvalifikoval činy, jimiž byl obžalovaný uznán vinným, jako zločin pokračující zpronevěry v úřadě podle §§ 462, 463 tr. zák.

Z důvodů:

Pokud jde o ostatní případy zpronevěr, namítá stěžovatel, že zjištění učiněná odvolacím soudem, totiž, že byly padělány podpisy na peněžních poukázecích a že úřední doklady nejsou vedeny správně, nedokazují, hledíc k té okolnosti, že obžalovaný peníze adresátům později vydal, že měl v úmyslu tyto peníze trvale si zadržeti, — a tvrdí, že jde jen o průtah ve výplatě, který není trestným činem a který by při přísném posuzování mohl být považován toliko za pokus zločinu zpronevěry v úřadě, který však vzhledem k 2. odstavci § 67 tr. zák. nemůže být trestný, poněvadž obžalovaný zadržené peníze vrátil. Zmatečnou stížnost v této části je bezpodstatná. Odvolací soud ze zjištěného skut-

kového stavu, jak je uveden v odůvodnění napadnutého jeho rozsudku, správně dovodil, že ve zmíněných případech nejde o pouhý průtah ve výplatě peněz adresátům došlých, nýbrž o zpronevěru, poněvadž obžalovaný, jak zjištěno, ve všech případech peníze došlé adresátům si pro sebe zadržel, a tedy naložil jimi jako s věcí vlastní. Okolnost, že obžalovaný později na urgence stran peníze jim vyplatil, je pro posouzení otázky, tvoří-li jeho jednání skutkovou podstatu trestného činu, bez významu, neboť zpronevěra byla dokonána již tím, že obžalovaný peníze adresátům nevyplatil, když poukazy na poštovní úřad došly a když je jako vyplacené v úředních seznamech zapsal, nýbrž zadržel si je pro sebe. Otázka, měl-li obžalovaný v úmyslu zadržené peníze trvale si podržeti, nepřichází tu v úvahu, neboť zlý úmysl, jaký vyžaduje skutková podstata zločinu zpronevěry, je prokázán již tím, že obžalovaný, věda, že jde o peníze úřední, přisvojil si je a tedy naložil s nimi jako s vlastními. Dodatečná výplata peněz těm stranám má proto význam toliko jako okolnost polehčující při výměře trestu. Zmatečnou stížnost byla proto v této části jako bezpodstatná podle § 36 odst. 1 por. nov. zamítnuta.

Z důvodu zmatečnosti podle § 385 čis. 1 b) tr. ř. podaná zmatečnou stížnost shledána byla oprávněnou. Ze skutkového stavu přijatého odvolacím soudem plyne, že všechny případy zpronevěr, jimiž obžalovaný vinným byl uznán, staly se postupně v několika měsících a byly provedeny vždy téměř stejným způsobem, při čemž stranou poškozenou byl a mohl být ve všech případech jedině stát. Z toho jest usuzovati, že všechny zločinné útoky vzešly z jednotného rozhodnutí pachatelova, přivlastňovati si příležitostně jednotlivé peněžité částky ke škodě státu, — neboť obžalovanému jako poštovnímu úředníku muselo být známo, že za výplatu poukázek ručí stát, — a že tedy jednotlivé případy bezprávného přivlastnění poukázaných částek byly pokračováním v uskutečnění tohoto jednotného rozhodnutí. Za těchto okolností jde tedy o jeden zločin zpronevěry v úřadě, postupně spáchaný.

Čís. 4648.

Jde o porušení předpisů §§ 313 a 314 tr. ř. a o zmatek čis. 4 § 344 tr. ř., byli-li porotci vzati do přísahy až po přečtení obžalovacího spisu.

(Rozh. ze dne 2. března 1933, Zm I 165/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečnou stížností obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Praze ze dne 8. února 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem úkladné vraždy podle §§ 134, 135 čis. 1 tr. zák., zrušil řízení provedené před krajským soudem trestním v Praze jako soudem porotním, jakož i výrok porotců a na něm spočívající rozsudek a věc vrátil na týž krajský jako porotní soud k novému projednání a rozhodnutí. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Právem vytyká zmateční stížnost porušení předpisů §§ 313 a 314 tr. ř. Podle záznamů jednacího protokolu byli porotcové vzati do přísahy teprve, když byl úplně přečten spis obžalovací. Tímto postupem porušil porotní soud předpisy, jichž nešetření je ohroženo zmatečností. V §§ 312, 313 a 314 tr. ř. jest přesně vyznačeno pořadí, ve kterém jest předsevzítí úřední úkony v §§ těch předepsané. Tak stanoví § 313 tr. ř.: »Potom (t. j. po té, když byly provedeny úkony vytyčené v předcházejícím § 312 tr. ř.) vezme předseda pod neplatností porotce do přísahy«. Dále obsahuje § 314 tr. ř., když byl před tím v prvých dvou odstavcích vyznačil ony další úkony, jež jest předsevzítí, — ve třetím a posledním odstavci tento předpis: »Potom (totiž po provedení dříve zmíněných úkonů) dá předseda pod neplatností přečísti spis obžalovací...«. K tomuto přečtení smí se tudíž dle jasného, ale zároveň i velícího předpisu uvedeného ustanovení zákonného přikročiti nikoli před tím, nýbrž teprve po tom, když byli porotcové vzati do přísahy. Počalíť vykonávati svůj úřad ve smyslu zákona jako porotcové teprve v tom okamžiku, když byli pod přísahou slíbili, že jako porotcové budou vykonávati povinnosti jim zákonem uložené, tudíž i povinnost nejsvědomitější pozornosti. Poněvadž v souzeném případě byl obžalovací spis v celém rozsahu přečten v době, kdy porotcové nebyli vzati ještě do přísahy a kdy tudíž nebyli podle zákona ještě způsobilí vykonávati úkony soudcovské, byla tímto postupem založena zmatečnost podle čis. 4 § 344 tr. ř. (viz rozh. býv. nejv. soudu ve Vídni čis. 57; Storch, Řízení trestní rak., díl II., str. 366; Mayer, Komentář k § 313 tr. ř.; Lohsing — 3. vyd. 1932 str. 116; Rulf-Gleispad, Der österr. Strafprozess str. 250). Bylo proto, jelikož není ani nepochybně patrné, že formální vada nemohla na rozhodnutí působiti způsobem obžalovaným nepříznivým, odůvodněné zmateční stížnosti za souhlasu generální prokuratury podle § 5 novely ku tr. ř. vyhověti ihned v neveřejné poradě a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4649.

Využil-li vězeň omylu správy trestnice, vzav na vědomí rozhodnutí o propuštění z trestu, spočívající na nesprávném předpokladu, že si již trest odpykal, dopustil se přestupku podvodu jako vězeň v trestnici po rozumu § 2 nař. čis. 173/1860 ř. zák.; na tom nic nemění, že již vězněm trestnice není.

(Rozh. ze dne 3. března 1933, Zm I 347/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 10. března 1931, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podvodu podle §§ 197, 461 tr. zák., zrušil napadený roz-

sudek v odsuzující části jako zmatečný ve výroku o vině, následkem toho i ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisejících a věc postoupil k dalšímu opatření ředitelství trestnice pro muže v Plzni.

D ů v o d y :

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje proti části rozsudku odsuzující obžalovaného pro přestupek podvodu důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 5 a 9 a) tr. ř., nechávajíc výrok o zproštění obžalovaného pro zločin podvodu nedotknutým. S hlediska tohoto hmotněprávního zmatku uplatňuje stížnost, že výrokem nalézacího soudu, že v činu obžalovaného nutno spatřovati trestný čin před soud příslušející, byl porušen zákon, ježto nařízením ministerstva vnitra čis. 173/1860 ř. zák. jsou přestupky spáchané vězni ústavů trestních odňaty soudnímu rozhodování a ponechány kárné moci ústavu a čin obžalovaného, jež by jinak opodstatňoval přestupek podvodu, byl spáchán v době, kdy obžalovaný byl ještě vězněm, poněvadž uvedení v omyl bylo dokonáno již v době, kdy mu bylo sděleno v trestnici, že se propuští z vazby. Soud nalézací sice k nařízení čis. 173/60 ř. zák. přihlížel, než, maje za to, že obžalovaný čin dokonal teprve, když se mu podařilo dostat se předčasně na svobodu, tedy kdy z trestnice již vyšel, shledal v činu přestupek podvodu před soud příslušející. Tomuto právnímu názoru nelze přisvědčiti. Podvod je spáchán, jakmile se pachatel podařilo lstivým předstíráním uvést jiného v omyl, jímž někdo má na svých právech trpěti škodu, nebo jakmile se mu podařilo lstivým předstíráním uvést jiného v omyl, jímž někdo má na svých právech trpěti škodu, nebo jakmile se mu podařilo v tomto úmyslu a způsobem právě dotčeným využití omylu nebo nevědomosti jiného. V souzeném případě, v němž jde o druhý případ, využil stěžovatel omylu správy věznice tím a v tom okamžiku, kdy vyzval rozhodnutí správy trestnice o svém propuštění z trestu bez námitek na vědomí. V tom okamžiku byl ještě a zůstal až do svého skutečného propuštění z trestnice jejím vězněm a spáchal tedy čin jako vězeň trestnice, poněvadž ono rozhodnutí spočívalo na nesprávném předpokladu, že obžalovaný si trest odpykal, bylo tudíž neplatné a proto jeho vyhlášení obžalovanému nemohlo mít účinek, že obžalovaný přestál býti vězněm trestnice, dokud z ní nebyl na svobodu skutečně propuštěn. Byl-li tedy obžalovaný v době, kdy souzený čin spáchal, vězněm trestnice, nepřislušela pravomoc trestní ohledně něho podle § 2 nařízení čis. 173/60 ř. zák. soudům a bylo již z toho důvodu vyhověti odůvodněné stížnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., aniž bylo třeba obírat se jejími vývody, provádějícími zmatek podle čis. 5 § 281 tr. ř. Na tom nemůže ničeho změnit ta okolnost, že obžalovaný nyní již vězněm trestnice není, neboť podle zákona založenou kvalifikaci činu jako kárného deliktu z toho důvodu na přestupek podle obecného zákona trestný přeměnití nelze. Bylo proto rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 4650.

Pachatelem porušení súdneho zátvoru (§ 359 tr. zák.) môže byť len exekút. Pre rozlíšenie, či tento trestný čin je zločinom alebo preči-

nom, je rozhodná výška škody, spôsobenej vymáhajúcemu veriteľovi; pri tom medzi sumou vymáhanej pohľadávky a hodnotou súdom zabavenej a exekútom spreneverenej veci treba vziať za základ vždy sumu nižšiu.

(Rozh. z 6. marca 1933, Zm III 11/33.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti Š. H. a spol., obžalovaným zo zločinu sprenevery, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaných podľa odst. I. § 35 tr. p. nov. z úradnej moci zrušil rozsudok vrchného súdu, nariadil nové pokračovanie a tým poveril vrchný súd v Bratislave. Zmätočné sťažnosti boli poukázané na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Vrchný súd uznal obžalovaných za vinných ako spolupáchateľov podľa § 70 tr. zák. na miesto zločinu, hľadiac k § 20 tr. zák., z prečinu sprenevery podľa §§ 355, 356 a 359 tr. zák. Podľa súdnej praxi páchatelom tohoto trestného činu môže byť len exekút. Nakoľko pri spáchaní tohoto trestného činu spolupôsobili viacerí, medzi týmito čin tých, ktorí neboli exekúti, môže byť podľa okolností prípadu kvalifikovaný za návod alebo za pomocníctvo v zločine, resp. v prečine podľa § 359 tr. zák. § 359 tr. zák. háji záujem exekventa. Z toho plynie, že pri riešení otázky, či je čin zločinom alebo prečinom, treba mať zreteľ na to, jaká škoda bola spôsobená páchatelom veriteľovi. Hodnotu škody veriteľa vyjadrujú z jednej strany suma pohľadávky, po výšku ktorej sa vedie exekúcia, z druhej strany však hodnota zabavených a exekútom spreneverených vecí. Za základ treba brať pri kvalifikácii medzi horeuvedenými dvoma sumami vždy sumu nižšiu. Nakoľko teda jedna z horeuvedených dvoch hodnôt neprevyšuje dva tisíce Kč, je čin prečinom. V tomto prípade proti dvom obžalovaným bolo vedené viac exekúcií. Krajský súd vôbec nezistil sumu jednotlivých pohľadávok. Vrchný súd sa zaoberal síce pri kvalifikácii činu výškou pohľadávok veriteľov, zistil však v tomto ohľade len to, že spočítajú-li sa všetky pohľadávky, pre ktoré boli veci obžalovaných — prevyšujúce hodnotu 2.000 Kč — zabavené, prevyšuje čiastka pohľadávok 2.000 Kč. Na základe tohoto zistenia kvalifikoval vrchný súd čin oboch obžalovaných na miesto zločinu, hľadiac k § 20 tr. zák., za prečin. Zistenie vrchného súdu je však nedostatočné. Nevysvitá zo zisteného skutkového stavu, či obťažujú všetky pohľadávky, — sumy ktorých vrchný súd pri kvalifikácii činu spočítal — oboch obžalovaných, alebo či obťažujú niektoré pohľadávky len jedného z obžalovaných. Následkom uvedeného nedostatku skutkových zistení nelze riešiť, či proti jednému z obžalovaných neboly vedené exekúcie len po výšku sumy neprevyšujúcej 2.000 Kč, tedy či spôsobili oba obžalovaní škodu prevyšujúcu 2.000 Kč. Možno je tedy, že čin jedného z obžalovaných bolo by treba kvalifikovať len za prečin sprenevery podľa §§ 356 a 359 tr. zák., resp. nakoľko tento obžalovaný by bol spolupôsobil aj pri spáchaní činu toho obžalovaného, čin kto-

rého treba kvalifikovať za zločin, čin toho obžalovaného — prípadne obžalovanej — ktorý sám ako exekút dopustil sa len prečinu podľa §§ 356, 359 tr. zák., bolo by treba kvalifikovať — v smysle § 95 tr. zák. — ako návod, prípadne pomocnícke účastenstvo podľa § 69 tr. zák. v zločine podľa §§ 356 a 359 tr. zák. Ponevác vrchný súd nehľadel na také okolnosti, od ktorých závisí možnosť použitia zákona, bolo treba pokračovať podľa odst. I. § 35 a § 34 tr. p. nov.

Čís. 4651.

Jestliže niektoré z dřívejších rozsudkov, slúžiacich za podklad k výmere úhrnného trestu, uložily obžalovanému trest štátneho väzenia (zák. č. 123/31 Sb. z. a n.), treba použiť zásad uvedených v §§ 1, 2 cit. zák. tiež pri výmere úhrnného trestu a vysloviť, aká pomerná časť úhrnného trestu má byť odpykaná podľa predpisov o výkone trestu štátneho väzenia.

(Rozh. z 8. marca 1933, Zm IV 131/33.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti S. W. pre zločin podľa § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., zavedenej pred krajským súdom v Levoči a tamže dňa 6. decembra 1932 podľa §§ 517, 518 tr. p. vybavenej, následkom zmätočnej sťažnosti odsúdeného S. W. vo verejnom zasedaní senátu vyniesol tento rozsudok: Vyhovuje sa zmätočnej sťažnosti obžalovaného uplatňovanej čo do výmery trestu, napadnutý rozsudok sa zrušuje čiastočne čo do druhu trestu a vyslovuje sa podľa odst. 2 § 2 zák. z 16. júla 1931 čis. 123 sb. z. a nar., že z uloženého úhrnného trestu 9 mesiacov a 10 dní žalára je časť 2 mesiacov a 20 dní vykonať podľa predpisov o výkone trestu štátneho väzenia. Inak sa zmätočná sťažnosť odmieta.

Z dôvodov:

Inak je zmätočná sťažnosť základná. Tresty uložené odsúdenému rozsudkami uvedenými v úhrnnom rozsudku pod čis. 2, 3, a to 2 mesačné väzenie a 1 mesačné uzamknutie mali byť podľa základných rozsudkov vykonané podľa predpisov o výkone trestu štátneho väzenia. Trest uložený odsúdenému rozsudkom uvedeným pod čis. 1 úhrnného rozsudku bol určený v 7 mesačnom žalári. Vymeranie úhrnného trestu deje sa tak, že úhrnný trest, nakoľko druh základných trestov je rôzny, sa v smysle § 96 tr. zák. vymerá v najťažšom druhu trestu, pri čom treba primerane zmierniť trvanie každého trestu, nakoľko odsúdený bude nútený odpykať rôzne tresty na jeden raz a v jednom druhu trestu. Správne teda vymeral krajský súd v tomto prípade úhrnný trest v druhu žalára jako v najťažšom druhu trestu. Tieto predpisy o výmere úhrnného trestu byly však doplnené zákonom z 16. júla 1931 čis. 123 sb. z. a nar. o štátnom väzení, ktorý v § 2 odst. 2 predpisuje, že pri ukla-

daní úhrnného trestu podľa §§ 517 a 518 tr. p. treba sa riadiť zásadami uvedenými v §§ 1 a 2 citov. zák. Tomuto predpisu je rozumieť tak, že uvedené zásady treba použiť — keď základné tresty byly prihliadnutím k zák. č. 132/1931 sb. z. a nar. určené v druhu štátneho väzenia. Odporovalo by iste zneniu a intenciam citov. zák., keď by sa pri určení úhrnného trestu neprihliadlo k tej okolnosti, že u niektorých základných trestov bolo vyslovené, že ich treba vykonať podľa predpisov o výkone štátneho väzenia, lebo by to bolo zrejme v neprospech odsúdeného. Preto vyhovel najvyšší súd zmätočnej sťažnosti odsúdeného čo do výmery trestu uplatňovanej, postupoval podľa odst. 1 § 33 por. nov. a uznal tak, jako vo výroku je uvedené.

Čís. 4652.

Je-li nakladatel neperiodického tiskopisu totožný s původcem, který byl odsouzen podle § 1 tisk. nov., ručí s ním solidárně podle § 24 tisk. nov. také vlastník tiskárny v rozsahu § 21 tisk. nov.

Byl-li zamítnut návrh soukromého žalobce na vyslovení této platební povinnosti, může tomuto výroku odporovati soukromý žalobce odvoláním, pokud jde o platební povinnost vlastníka tiskárny ohledně přiznaného odškodného za příkoří (§ 17 tisk. nov.), a stížností podle § 392 tr. ř., pokud jde o ručení jeho za náklady trestního řízení.

(Rozh. ze dne 9. března 1933, Zm I 307/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního jako soudu kmetského v Praze z 22. prosince 1930, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti cti dle §§ 487, 488, 491, 493 tr. zák. a § 1 tisk. nov., vyhověl však stížnosti, správně odvolání soukromých obžalobců do výroku, pokud jim byl zamítnut jejich návrh, by podle § 24 tisk. novely bylo vyřknuto, že platební povinnost ohledně přiznaného odškodného stihá rukou společnou a nerozdílnou i vlastníka tiskárny, tento výrok zrušil a kmetskému soudu uložil, by v tomto směru znovu rozhodl. O stížnosti soukromých obžalobců do téhož výroku ohledně nákladů trestního řízení rozhodne vrchní soud v Praze. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Soukromí obžalobci podali stížnost do výroku, že nebylo vysloveno, že platební povinnost podle § 24 odst. 1 tisk. novely stihá s odsouzenými rukou společnou a nerozdílnou i vlastníky tiskáren. Návrh soukromých obžalobců na vyslovení platební povinnosti knihtiskařů — vlastníků tiskáren — solidárně s obžalovanými podle §§ 17, 21, 24 odst. 1 tisk. nov. týkal se i nákladů trestního řízení i požadovaného odškodného (§ 17). Proto stížnost soukromých obžalobců, pokud směřuje proti zamítnutí jejich návrhu na vyslovení platební povinnosti vlast-

níků tiskáren ohledně přiznaného odškodného za příkoří (§ 17 tisk. novely), je považovati za odvolání, kdežto stížnost, pokud směřuje proti zamítnutí návrhu na vyslovení platební povinnosti ohledně nákladů trestního řízení, jest stížností podle § 392 tr. ř., o níž přísluší rozhodnouti sborovému soudu druhé stolice (rozh. čís. 2167, 3025, 3883 sb. n. s.). Především jest rozhodnouti o námitce vlastníků tiskáren v jejich vývodech na odvolání soukromých obžalobců, že odvolání směřuje proti rozhodnutí sborového soudu o platební povinnosti k náhradě odškodného za příkoří, což prý je nárokem soukromoprávním. Z rozhodnutí o nárocích soukromoprávních mohou se podle § 283 poslední odst. tr. ř. odvolati jen obžalovaný a jeho zákonní zástupci a dědicové, nikoliv však soukromí obžalobcové, z čehož prý plyne, že jejich odvolání jest odmítnouti jako nepřipustné. Než při odškodnění ve smyslu § 17 tisk. nov. nejde o soukromoprávní nároky na náhradu majetkové škody, nýbrž o odškodné za újmu na statcích nehmotných (rozh. čís. 2680, 3025 sb. n. s.). Tím není dotčen nárok na náhradu škody materiální, jak je upraven v právu občanském (§ 1330 obč. zák. v doslovu třetí novely; srovnej důvodovou zprávu ústavně právního výboru senátu N. S. tisk 1884 str. 7). Není tedy odvolání soukromých obžalobců nepřipustné. Ustanovením § 21 a § 24 tisk. nov. je zavedeno bezpodmínečné ručení rázu ryze majetkového za cizí zavinění i bez zavinění vlastního. Platební povinnost, o níž mluví § 24 tisk. nov., vzniká již podle zákona (ex lege) rozh. 3883 sb. n. s. (srovnej též rozh. 7419 civ. sb. n. s.). Závazek k solidárnímu ručení je vlastně vysloven již zákonem, takže by ani nebylo nezbytně nutno, by o tom byl učiněn výslovný výrok soudem kmetským (rozh. čís. 3938 sb. n. s.). Než kmetský soud neodmítl výrok o tom učiniti, nýbrž zamítl návrh na vyslovení platební povinnosti z důvodů věcných, které jest přezkoumati.

Kmetský soud zamítl návrh na vyslovení platební povinnosti vlastníků tiskáren proto, že podle jeho názoru stihala by platební povinnost vlastníka tiskárny jen, kdyby byl odsouzen nakladatel (vydavatel) anebo odpovědný správce tiskárny tam, kde nakladatel není znám. V letáku »Provolání akčního výboru« je uvedena tiskárna František Z., není však uveden vydavatel (nakladatel) a není ani znám a odpovědný správce tiskárny nebyl ani žalován. V dalších letáčích »Dotaz vládě československé republiky« (knihtiskárna Zdeněk B.); »Odpověď na tiskovou opravu« (tiskem Pražské akciové tiskárny); »Prohlášení« (Občanská knihtiskárna) a »Žalujeme« (knihtiskárna Josef Sch.) je sice udán vydavatel po příp. cí nákladem byl leták vydán, avšak nebyla tu žalována a odsouzena osoba, která by za »akční výbor« odpovídala ve funkci vydatele neb nakladatele. Proto zamítl návrh soukromých obžalobců učiněný podle § 24 tisk. nov. V § 21 odst. 1 tisk. novely je stanoveno solidární ručení vydavatele a vlastníka periodického tiskopisu za tresty na penězích, náklady trestního řízení, náhradu škody a odškodné podle § 17, pokud byly uloženy odpovědnému redaktoru, který byl uznán vinným trestným činem uvedeným v § 1 nebo přestupkem zanedbání po-

vinné péče. Kdežto odst. 2 tohoto § stanoví solidární ručení vydavatele a vlastníka periodického tiskopisu s původcem, který byl odsouzen, jen tehdy, byl-li zodpovědný redaktor zproštěn podle § 5. Podle § 24 odst. 1 tisk. novely nastupuje u tiskopisů neperiodických (o něž v souzeném případě jde), byly-li jejich obsahem spáchány činy uvedené v § 1, na místo odpovědného redaktora nakladatel (vydavatel) a, není-li znám, odpovědný správce tiskárny. V poslední větě tohoto odstavce je pak stanoveno, že platební povinnost, pokud jde o §§ 17 a 21, stihá rukou společnou a nerozdílnou i vlastníka tiskárny. Platební povinnost vlastníka tiskárny vztahuje se tedy podle zákona jen na případy, kde nakladatel (vydavatel) neb odpovědný správce tiskárny byl odsouzen (srovnej Hrabánek, Čsl. právo tiskové 1928 str. 91). Podle důvodové zprávy ústavně právního výboru senátu N. S. tisk 1884 str. 8 je v první větě § 24 vyslovena všeobecná zásada o použití norem tam citovaných na tiskopisy neperiodické, kdežto poslední věta upravuje solidární ručení vlastníka tiskárny v každém případě, kde je přiřknuto odškodné podle § 17 nebo kde má být hrazen trest na penězích, náklady trestního řízení atd., tedy nejen v tom případě, když nakladatel (vydavatel) není znám.

Než ani z této důvodové zprávy nelze ještě usuzovati, že platební povinnost vztahuje se vůbec (za všech okolností) i na původce, neboť slova »v každém případě« jest vykládati tak, že se vztahují jen na osoby v § 24 odst. 1 uvedené, pokud nastupují na místo odpovědného redaktora, a to na všechny tyto osoby (proto »v každém případě«) a nikoli snad jen na odpovědného správce tiskárny, nýbrž též na nakladatele (vydavatele), za kteréžto osoby majitel tiskárny (v každém případě) ručí. Je-li ovšem nakladatel (vydavatel) totožný s původcem, který byl odsouzen podle § 1 tisk. nov., ručí také s ním solidárně vlastník tiskárny. To má patrně na zřeteli odvolání soukromých obžalobců. Některé okolnosti obžalovanými doznané po případě i soudem zjištěné nevyklučují možnost, že by obžalovaní podle jejich činnosti při letáčích tiskem uveřejněných mohli býti kromě původců i zároveň nakladateli letáků. S tohoto právního hlediska se kmetský soud věcí nezabýval a proto též neucinil dostatečných zjištění v tomto směru. V důsledku toho nelze ani zrušovacímu soudu rozhodnouti o odvolání ve věci samé. Vyřeší-li pak kmetský soud tuto otázku kladně, bude mu ještě uvažovati o tomto: Kmetský soud v důsledku onoho svého právního názoru omezil se jen na výrok, že se odmítá (správně zamítá) návrh soukromých obžalobců, by se podle § 24 tisk. novely vyšklo, že platební povinnost stihá rukou společnou a nedílnou i vlastníka tiskárny, nezmínil se při tom, že se tento návrh týkal jak odškodného za přikopí, tak i nákladů trestního řízení. Pět letáků, o něž tu jde, bylo vytisknuto v různých tiskárnách shora zmíněných. Doslov a obsah těchto letáků nejsou totožné. Nežalují ani vždy všichni soukromí obžalobci pro urážky obsažené v jednotlivých letáčích, ba ani ne vždy všechny tři obžalované. Přiznání odškodného za přikopí odůvodnil kmetský soud jen poukazem na ustanovení § 17 tisk. nov. Nelze tedy z rozsudku seznati, zda

soud přiznal soukromým obžalobcům odškodné podle § 17 tisk. nov. za všechny urážky obsažené v letáčích, pokud byli obžalovaní pro ně odsouzeni, v jejich celku, či zda se tak stalo jen za některé urážky, které, hledíc k jejich zvláště těžkému rázu, po případě úplně bezdůvodnosti, odůvodňovaly vedle potrestání ještě uložení zvláštního zadostiučinění. Všechny tyto okolnosti jsou rozhodné při posouzení otázky, kterého vlastníka tiskárny a s kterým obžalovaným stihá platební povinnost přiznaného odškodného, po případě jsou-li urážky, pro které bylo odškodné přisouzeno, obsaženy ve dvou neb několika letáčích, jakým podílem ručí vlastník tiskárny vzhledem k rozsahu a rázu urážek obsažených v letáku u něho tištěném. Proto nezbylo než výrok kmetského soudu, pokud jim byl zamítnut návrh soukromých obžalobců na vyslovení platební povinnosti vlastníků tiskáren ohledně přiznaného odškodného za přikopí (§ 17), zrušiti a kmetskému soudu uložiti, by, řídě se úvahami shora uvedenými, v tomto bodě znova rozhodl, přihlížeje při tom k útratám, které vznikly soukromým obžalobcům podáním odvolání v tomto bodě. Pokud pak stížnost soukromých obžalobců směřuje proti zamítnutí návrhu na vyslovení platební povinnosti ohledně nákladů trestního řízení, přísluší o ní, jak shora uvedeno, rozhodnouti sborovému soudu druhé stolice.

Čís. 4653.

Vyslovil-li porotní soud ztrátu volebního práva do obcí, ač není zvláštním zákonem stanovena, bez zjištění porotců, že obžalovaný spáchal trestný čin z pohnutek nízkých a nečestných, překročil meze trestní sazby a zavinil zmatek podle § 385 čís. 2 tr. ř.

(Rozh. z 9. března 1933, Zm IV 593/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti M. P. a Š. K., obžalovaným pro zločin loupeže, na základě veřejného líčení následkem zmateční stížnosti veřejného žalobce vynesl rozsudek, jímž zmateční stížnost zamítl. Avšak z povinnosti úřední z důvodu zmatečnosti podle § 385 č. 2 tr. ř. zrušil rozsudek porotního soudu v části, již byli jmenovaní obžalovaní odsouzeni k ztrátě volebního práva do obcí a tento výrok pomínil.

Z důvodů:

Nejvyšší soud, přihlížeje k vadám, jichž jest dbáti z povinnosti úřední, shledal, že obžalovaní byli rozsudkem porotního soudu vedle trestu na svobodě odsouzeni i k ztrátě práva volebního do obcí každý na dobu tří roků. Podmínkou vyslovení ztráty volebního práva do obcí — není-li zvláštním zákonem výslovně ustanoveno, že nastává bezpodmínečně — jest zjištění, že čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných, kteréž se má státi výrokem porotců. (§ 3 odst. 2 zák.

č. 75/1919 Sb. z. a nař. ve znění podle § 1 zák. č. 163/1920 Sb. z. a n.). Porotní soud nedal však porotcům v tom směru otázku a zejména otázku, zdali byl čin obžalovaným za vinu daný spáchán z pohnutek nízkých a nečestných. Vyslovil-li tedy porotní soud bez tohoto zjištění ztrátu volebního práva, překročil meze trestní sazby a způsobil tím zmatek podle 2. bodu § 385 tr. ř., k němuž, poněvadž jest v neprospěch obžalovaných, musí býti podle ustanovení posledního odst. § 385 tr. ř. přihlíženo z povinnosti úřední. Proto bylo podle ustanovení § 33 por. nov. tuto část rozsudku zrušiti a výrok o ztrátě volebního práva u obou obžalovaných pomínouti.

Čís. 4654.

Při uvažování o otázce, zda si průměrný čtenář časopisu mohl uvědomiti, koho se týče urážlivé sdělení o věci, která prý je v jiném kraji veřejným tajemstvím, jest přihlížeti i k tomu, není-li časopis čten i v tomto jiném kraji, nebo nejsou-li čtenáři v kraji, kde časopis vychází a se čte, tak znalí poměrů, že mohou ze znamení ve článku uvedených seznati, koho se urážlivá zpráva týče.

Béře-li soudce skutečnost, že si průměrný čtenář časopisu nemohl uvědomiti, koho se článek týče, za zjištění na základě své znalosti čtenářstva časopisu, jest povinen uvést, na jakém podkladě a z jakých zdrojů si tuto skutečnost zjednal.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, Zm II 320/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti soukromých obžalobců do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě jako soudu kmetského ze dne 2. července 1931, jimž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 489, 491 tr. zák. a § 1 zák. ze dne 30. května 1926, čis. 124 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a o ní rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti nelze odepřiti oprávnění, pokud uplatňuje číselně důvod zmátečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř. a při tom provádí zřejmým poukazem i důvod zmátečnosti čis. 5 tohoto §. Stížnost vytýká právem, že kmetským soudem nebyla ani po stránce formální ani věcně vyřešena správně otázka aktivní legitimace soukromých obžalobců k žalobě. Kmetský soud bere na základě své znalosti čtenářstva »D. D.«, za zjištěno, že průměrný čtenář tohoto v Mor. Ostravě vydávaného a převážně v Mor. Ostravě a v jejím okolí čteného listu si při čtení článku z oněch znamení, která ve článku jsou uvedena a která podle mínění soukromých obžalobců poukazují na ně, si neuvědomil a ani uvědomiti ne-

mohl, kterých určitých osob se článek dotýká. V důsledku toho zprostil soud obžalovaného z obžaloby, neshledav, že tu byla taková znamení, která by připadala na soukromé obžalobce. Zmateční stížnost uplatňuje celkovým smyslem svých vývodů především, že ono rozsudkové zjištění nemůže obstáti již pro formální vadnost. Stížnost je v právu. Ustanovením § 258 tr. ř. nemělo býti sice soudu ukládáno, by prováděl důkazy i o takových skutečnostech, které důkazu nepotřebují, buďto že jsou obecně známé, nebo proto, že jsou soudu známy, třeba ze zdrojů ležících mimo rámec hlavního přelíčení (sb. n. s. č. 362). Než na druhé straně nelze přehlížeti, že tu jde o výjimku z pravidla, jaké má na mysli § 258 tr. ř. a že výjimku tu jako takovou nelze rozšiřovati. Je na snadě, že v souzeném případě nejde o zjištění skutečnosti notoricky, t. j. obecně známé. V úvahu přichází druhá eventualita, ježto kmetský soud odvolává se na »svou znalost čtenářstva« a opírá jen o ni svůj skutkový závěr. Neuvádí však a nevysvětluje ani nejmenším náznakem, na jakém podkladě a z jakých zdrojů si onu znalost zjednal. Jest proto souhlasiti se stížností, že napadené zjištění rozsudkové, ježto nepřišlo k místu způsobem formálně bezvadným, nelze učiniti základem rozhodování, to tím méně, když o tom, že jsou tu znamení i pro průměrného čtenáře poznatelná, byly se strany soukromých obžalobců nabízeny důkazy.

Onen rozsudkový výrok je však stížen i omylem právním. Kmetský soud měl při napadeném výroku zřejmě na mysli jen průměrného čtenáře, sídlícího v Moravské Ostravě nebo v jejím okolí. To je pochybeno, ano za celého trestního řízení nevyšlo najevo, že časopis »D. D.« jest snad určen výlučně jen pro čtenáře tohoto okrsku a že jest čten jen čtenáři politického směru, pro který je vydáván. Připouštíť se i v samém rozsudku (viz shora: »p ř e v á ž n ě v Ostravě a jejím okolí čteného«), že pozastavený časopis je čten i jinde, a nevyklučuje se, že není čten po případě i na »českém západě«, k němuž se v závadném článku poukazuje a kde, jak se v článku zdůrazňuje, je záležitost »veřejným tajemstvím«. Měl proto kmetský soud míti zření i na tyto mimoostravské čtenáře při uvažování o otázce, zda při čtení článku poznali nebo aspoň poznati mohli ze znamení v článku uvedených, že útoky v článku podniknuté jsou namířeny proti soukromým obžalobcům. Kromě toho není z rozsudku vidno, zda kmetský soud i při onom omezeném kruhu čtenářů z Moravské Ostravy a jejího okolí vzal v úvahu tvrzení, že strana komunistická a její tisk žijí ve stálém boji a nepřátelství se stranou sociálně demokratickou, na niž a na jejíž význačné činitele a předáky podnikají ať přímo nebo nepřímo útoky, a zda přes tuto skutečnost je průměrný moravsko-ostravský čtenář »D. D.« tak neinformován a neznalý poměrů v dělnickém hnutí, že ze znamení v článku naznačených neseznal, ba ani seznati nemohl, že se útoky ve článku týkají soukromých obžalobců.

Čís. 4655.

Nekalá soutěž:

V případě § 31 odst. (2) zák. čis. 111/1927 nestačí (jako k § 31 odst. (1) téhož zákona), vědomí pachatelovo, že obchodního nebo vý-

robního tajemství objektivně může být použito za účelem soutěže, nýbrž sdělení nebo užití tohoto tajemství musí se státi za účelem soutěže.

(Rozh. ze dne 11. března 1933, Zm I 409/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížnost soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 6. března 1931, jímž byla obžalovaná podle § 259 č. 3 tr. ř. zproštěna z obžaloby pro přečin porušení a využívání obchodních a výrobních tajemství podle § 31 (2) zákona ze dne 15. července 1927, č. 111 Sb. z. a n. o nekalé soutěži, mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska zmatku č. 9 a) § 281 tr. ř. vytýká stěžovatelka, že soud porušil zákon po případě ho nesprávně použil (vyložil), dospěv k názoru, že schází tu důležitá složka skutkové podstaty přečinu podle § 31 odst. 2 zák. proti nekalé soutěži, totiž, že obžalovaná jednala za účelem soutěže. Soud zjistil, že obžalovaná ještě v době, když byla ve službách soukromé obžalobkyně, ušila, po případě dala zhotoviti šaty v rozsudku uvedené pro sebe, že tyto šaty nosila jen pro vlastní potřebu, a že podle těchto šatů nebyly zhotoveny šaty pro její zákaznky. Na základě těchto zjištění nabyl přesvědčení, že obžalovaná nejednala za účelem soutěže. Stěžovatelka uplatňuje v tomto směru, že ustanovení § 31 zák. proti nek. soutěži je zvláště široké. V této příčině poukazuje na vývody komentáře Dr. Ropperta a Dr. Weise k zákonu proti nekalé soutěži při § 13 a § 31, podle nichž stačí, že obchodní nebo výrobní tajemství objektivně může být použito za účelem soutěže, a že tedy postačuje, je-li tu objektivní nebezpečí použití výrobního tajemství za účelem soutěže. Než stěžovatelka nerozlišuje přesně skutkovou povahu přečinu podle § 31 odst. 1 cit. zák., k níž — po případě k § 13 odst. 1, — zřejmě vztahují se vývody dovolaného komentáře (srov. str. 118, 123, 214 téhož) od skutkové povahy přečinu podle § 31 odst. 2 téhož zákona. Obžaloba zněla na přečin podle § 31 odst. 2 cit. zák., že totiž obžalovaná tajemství jí zvláště svěřeného jako dřívější (bývalá) vedoucí závodu soukromé obžalobkyně neoprávněně za účelem soutěže užila ve svém podniku. Přečinu podle § 31 odst. 1 cit. zák. může se podle jasného doslovu zákona dopustiti jen osoba v podniku činná. Tu arci postačuje k naplnění skutkové podstaty, věděla-li, že sděleného nebo jinak zpřístupněného obchodního neb výrobního tajemství může být použito za účelem soutěže. Než přečinu podle § 31 odst. 2 cit. zák. dopouští se ten, kdo neoprávněně za účelem soutěže jinému sdělí nebo ve vlastním nebo cizím podniku užije obchodního nebo výrobního tajemství. Sdělení, po případě užití musí se státi za účelem soutěže (Dr. Skála — komentář str. 195, 197). Soutěž v hospodářském smyslu je boj několika (nejméně dvou) osob nebo skupin osob, z nichž jedna snaží se před druhou nabýti přednosti (č. 4019 sb. n. s.). Pojem »za účelem soutěže« vyžaduje,

by tu bylo jednání, které je na venek způsobilé, sloužiti účelům soutěže a by, pachatel předsevzal tato jednání v úmyslu směřujícím k soutěži (č. 3881 sb. n. s.). Je-li tedy zjištěno, že obžalovaná nosila šaty pro ni zhotovené jen pro vlastní potřebu a že podle těchto šatů nebyly zhotoveny šaty pro její zákaznky, je správný i právní závěr soudu, o tato zjištění opřený, že obžalovaná nejednala za účelem soutěže, tedy v úmyslu směřujícím k soutěži. Pokud stěžovatelka při doličování tohoto zmatku hmotně-právního proti předpisu § 288 odst. 2, č. 3 tr. ř. vychází z předpokladu soudem nezjištěného, že obžalovaná používala kopírované modely pro účely svého závodu, neprovádí tento zmatek po zákonu.

Čís. 4656.

Nesňal-li pachatel' pri spievaní (hraní) štátnej hymny s hlavy klobúk ani vtedy, keď bol k tomu vyzvaný, a dal-li si ho znova na hlavu, keď mu ho poslucháč zo zástupu sňal, dopustil sa štvavého hanobenia štátnej hymny a tým aj hanobenia republiky.

Verejný záujem v takom prípade vylučuje podmienený odklad výkony trestu.

(Rozh. zo dňa 11. marca 1933, Zm IV 31/33.)

Oba súdy nižších stolíc odsúdily obžalovaného za čin v záhlaví uvedený pre přečin podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil a previedol obžalovaný zmätočnú sťažnosť podľa č. 1 a), 2, 3, § 385 tr. por. Z dôvodu zmätočnosti podľa č. 1 a) 385 tr. p. dovodzuje sťažovateľ po objektívnej stránke, že zistené jednanie není spôsobilé snížiť vážnosť republiky a že v čine nelze spatrovať ani surovosť ani štvavosť a po subjektívnej stránke, že nemá úmysel hanobiť republiku. Hanobenie štátnej hymny je hanobením štátu, lebo štátna hymna je symbolom štátu, a kto pohani štátnu hymnu, pohani tým aj štát. Hanobenie môže sa prejaviť slovami aj skutky. Zistený skutok, že obžalovaný pri spievaní štátnej hymny u príležitosti slávnosti kladenia základného kameňa pre štátnu obecnú školu nesňal klobúk s hlavy ani vtedy, keď bol svedkom A. K. upozornený, aby tak učinil, a že si dal klobúk znova na hlavu, keď mu ho tento svedok s hlavy sňal, je spôsobilý snížiť vážnosť republiky, pretože obžalovaný svojím jednaním dal ostentatívne na javo nevážnosť voči symbolu štátu a tým aj voči republike a týmto jednaním mohol vzbudiť vo verejnosti, ktorá ho obklopovala, nepriateľské smýšľanie proti štátu. Pre ohrozenie obecného mieru v republike a jej medzinárodných vzťahov nebol obžalovaný odsúdený a zmätočná sťažnosť, ktorá vytýka nedostatok týchto náležitostí, je bezpredmetná a tedy zákonom vylúčená. Spôsob, akým sa

podľa uvedeného skutkového zistenia obžalovaný zachoval, označili nižšie súdy správne za štvavý, lebo hľadiac k následkom, ktoré jeho jednanie mohlo mať v zápätí, totiž, že mohlo vyvolať nepriateľské smýšľanie proti štátu, bolo hanobenie štvavé. Po subjektívnej stránke vytýka sťažovateľ nedostatok úmyslu hanobiť republiku, avšak tento nedostatok dovodzuje z okolností, ktoré neboli nižšími súdmi zistené a preto je zmätočná sťažnosť v tejto časti prevedená spôsobom neslučiteľným s ustanovením odst. 3 § 33 por. nov. a tedy zákonom vylúčená.

Najvyšší súd nepovažuje za dôvodnú ani zmätočnú sťažnosť založenú na dôvode zmätočnosti podľa č. 2 § 385 tr. por. pre nepovolenie podmieneného odsúdenie z dôvodu verejného záujmu podľa § 45 zák. na ochr. rep., lebo jednanie obžalovaného stalo sa pred širokou verejnosťou na verejnej slávnosti a ostentatívnym spôsobom a treba preto skutočným výkonom trestu pred páchaním podobných trestných činov varovať. Zmätočná sťažnosť bola v časti zákonom vylúčenej podľa odst. 3 § 434 tr. por. odmietnutá, inak bola ako bezdôvodná podľa odst. 1 § 36 por. nov. zamietnutá.

Čís. 4657.

Vymeranie úhrnného trestu je zákonom vylúčené, ak bol podmienčne odsúdený v skúšobnej lehote znova odsúdený pre zločin bezpodmienečne.

(Rozh. zo dňa 14. marca 1933, Zm III 78/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti F. B. pre zločin podľa § 307 II tr. zák. atď., zavedenej pred krajským súdom v Bratislave a tamže v smysle §§ 517, 518 tr. p. vybavenej zmätočnú sťažnosť obžalovaného zamietol.

Z dôvodov:

Najvyšší súd pri preskúmaní veci zbadal toto: Trestný čin, pre ktorý bol F. B. odsúdený rozsudkom krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. januára 1932, bol spáchaný 5. augusta 1931, tedy po vynesení a po pravoplatnosti rozsudku toho istého súdu zo dňa 24. októbra 1929, ktorým bol odsúdený podmienčne. Išlo tedy o prvý prípad § 6 č. 4 zák. č. 562/1919, totiž, že podmienene odsúdený bol v skúšobnej dobe odsúdený pre zločin bezpodmienečne, čo je síce dôvodom k nariadeniu výkonu prvého podmieneného trestu, avšak podľa výslovného ustanovenia zákona nesmie byť v takom prípade vymeraný úhrnný trest. Rozhodnutie najvyššieho súdu zo dňa 24. septembra 1932 číslo Zm III 321/32, na ktoré sa odvoláva štátne zastupiteľstvo pri zpäťzatí svojho opravného prostriedku, vzťahuje sa na druhý prípad § 6 č. 4 zák. číslo 562/1919, totiž, keď trestný čin, o ktorom bolo rozhodnuté, bol spáchaný pred vynesením rozsudku uloživšieho podmienčený trest. V súdenom prípade tedy nemal byť vymeraný úhrnný trest, pretože však

sa to stalo v prospech odsúdeného, nemohol najvyšší súd bez opravného prostriedku verejného žalobcu zrušiť rozsudok krajského súdu.

Čís. 4658.

Zpäťzatie súkromného návrhu proti jednému z tých, ktorí boli obžalovaní ako účastníci toho istého trestného činu, stíhateľného len na súkromný návrh, nemá účinku proti ostatným účastníkom len vtedy, keď je dokázané, že onen obžalovaný, voči ktorému bol súkromný návrh odvolaný, nezúčastnil sa trestného činu.

(Rozh. zo dňa 14. marca 1933, Zm IV 95/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. M. a spol., obžalovaným zo zločinu krádeže atď. následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného J. M. na základe odst. I § 35 tr. p. nov. z povinnosti úradnej zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc v čiastkach vzťahujúcich sa na obžalovaného J. M. a dotyčne tohoto obžalovaného nariadil nové pokračovanie.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci najvyšší súd zbadal toto: Súdy nižších stolíc za vinného uznali obžalovaného J. M. zo zločinu krádeže podľa § 333, bodu 7. § 336 tr. zák. a § 48 tr. zák. nov., spáchaný na škodu jeho službodarcu v dobe od 24. decembra 1931 do 27. februára 1932. V smysle § 343 tr. zák. tento čin stíha sa len na súkromný návrh. Podľa dôvodov obžalobného spisu podozrenie z krádeže, pre ktorú predostrel súkromný návrh zástupca poškodeného, padlo na J. M. a A. B.; oba boli zamestnanci poškodeného, ktorí pri výsluchu vraj sa priznali k činu. Za pokračovania zástupca poškodeného odvolal návrh na potrestanie A. B-ho a preto štátne zastupiteľstvo zastavilo proti nemu ďalšie pokračovanie v smysle bodu 2 § 101 tr. p. V §§ 115 a 116 tr. zák. je vyslovená zásada nedeliteľnosti súkromného návrhu. § 115 predpisuje: »Pôsobilo-li pri zločine alebo prečine spolu niekoľko osôb (spolupáchatelia, účastníci) a môže-li byť trestné pokračovanie zahájené proti všetkým len na návrh súkromnej strany, má návrh podaný proti jednej z nich za následok, že sa zaháji trestné pokračovanie proti všetkým«. V súvislosti s touto normou obsahuje § 116 tr. zák. tento predpis: »V prípade § 115 upustenie od návrhu proti jednému zo spoločníkov má za následok, že sa zastaví trestné pokračovanie tiež proti ostatným«. Zákon tedy nedovoľuje, aby poškodený podľa svojej ľubovôle určil, ktorý z viacerých účastníkov trestného činu má byť trestaný a ktorý nie.

Podľa súdnej praxi zpäťzatie súkromného návrhu proti jednému z tých, ktorí boli žalovaní ako účastníci toho istého trestného činu stíhateľného len na súkromný návrh, len v tom prípade nemá účinku proti ostatným účastníkom, keď je dokázané, že ten obžalovaný, voči ktorému súkromný návrh bol odvolaný, nezúčastnil sa trestného činu. Súdy

nižších stolic však nezistily také skutečnosti, z kterých by bolo možno ustáliť, či A. B. pôsobil spolu s obžalovaným M. pri spáchaní činu, pre ktorý bol tento obžalovaný za vinného uznaný, a jakým spôsobom, či bol A. B. tiež vo službe poškodeného včas spáchania činu, či J. M. spáchal krádež spôsobom pokračovacím, a či pri každom útoku proti majetku službodarcu spolupôsobil A. B., alebo len pri niektorých; konečne, nakoľko v jednotlivých prípadoch J. M. by bol kradnul sám bez účastenstva A. B.-ho, jakým spôsobom spáchal J. M. tieto krádeže a jakú hodnotu majú veci, ktoré J. M. sám ukradnul. Ponevác bez zistenia horeoznačených skutečností nelze posudzovať, či má byť aplikovaná veta 2. odst. I, § 116 tr. zák. na obžalovaného J. M., alebo nie, a či má byť J. M. následkom zpätvzatia súkromného návrhu voči A. B.-mu oslobodený úplne, alebo len čiastočne, — ponevác ďalej podľa odst. 3 § 33 tr. p. nov. najvyšší súd nemá práva zisťovať skutečnosti, preto pokračoval podľa odst. I 35 tr. p. nov. a nariadil nové pokračovanie dotyčne obžalovaného J. M.

Čís. 4659.

I když soud zkoumá svou nepřislušnost podle § 261 tr. ř., musí se omezití výlučně na činy do obžaloby pojaté, přihlížeje ovšem i ke změnám a doplňkům, jichž doznal obžalobou stíhaný skutek okolnostmi vyššími najevo při hlavním přelíčení.

Není třeba, by soud, vyslovuje se o nepřislušnosti, měl po ruce plný důkaz viny trestným činem, o němž rozhodnouti jest soudu porotnímu.

Nakolik jde o zmatek čís. 6 § 281 tr. ř., prohlásil-li se krajský soud podle § 261 tr. ř. nepřislušným k projednání obžaloby pro zločin podle § 132 tr. zák., maje za to, že jde o zločin podle § 125 tr. zák.

(Rozh. ze dne 15. března 1933, Zm I 1026/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti státního zastupitelství a obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 22. října 1931, jímž se nalézací soud prohlásil podle § 261 tr. ř. nepřislušným k projednání obžaloby podané na Ottu P.-a pro zločin svedení ke smilstvu podle § 132 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a nalézacímu soudu uložil, by o obžalobě dále jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti uplatňují zmateční důvody čís. 5, 6 a 8 § 281 tr. ř. S výtkou zmatečnosti podle čís. 8 jsou stížnosti na zcestí; jestli rozsudek podle tohoto ustanovení zmatečný jen, šel-li proti předpisu §§ 262, 263, 267 tr. ř. dále, než obžaloba, a citovanými předpisy je stanoveno jen, že soud nesmí obžalovaného uznati vinným činem, jenž není obžalobcem stíhán. Přes to není však rozsah obžaloby bez

rozhodného významu ani, když došlo místo k odsouzení obžalovaného k tomu, že nalézací soud vyslovil svou nepřislušnost. Čin do obžaloby nepojatý nemůže — srovnej náleží čís. 23 sb. n. s. — nikdy dáti podnět k náleží podle § 261 tr. ř. a soud musí se, i když zkoumá svou příslušnost, omezití výlučně na činy do obžaloby pojaté, přihlížeje ovšem i ke změnám a doplňkům, kterých doznal stíhaný skutek okolnostmi vyššími na jevo při hlavním přelíčení. V souzené trestní věci byla na obžalovaného podána obžaloba proto, že přiměl v červnu 1931 v Ch. svou služebnou Marii B.-ovou k dopuštění smilného činu. V obžalovacím spise bylo současně prohlášeno, že k dalšímu stíhání obžalovaného pro zločin podle § 125 tr. zák. neshledává státní zastupitelství důvodů; důvody obžalovacího spisu vylíčila — aniž se vůbec zmínily o přiběžích, které v přípravném řízení dosvědčila pro dny, vlastně noci 28. a 29. června 1931 svědkyně Marie B.-ová — skutkový děj pouhým opakovaním podstatného obsahu doznání obžalovaného o událostech z jednoho večera koncem června, přesněji z 23. nebo 24. června 1931. Uvažuje-li napadený rozsudek o příslušnosti nalézacího soudu na podkladě události, jež dosvědčila při hlavním přelíčení Marie B.-ová pro dny 27. a 29. nebo třeba pro noci k 28. a 30. červnu 1931, zkoumá a popírá nalézací soud svoji příslušnost pro dva různé, nanejvýš časově od sebe oddělené samostatné činy (skutky), ačkoliv byl obžalobou stíhán jen čin (skutek) jediný a ačkoliv nebylo při hlavním přelíčení vhodným způsobem, nanejvýš výslechem B.-ové objasněno a rozsudkem vysloveno, že skutek obžalovaným doznáný a obžalobou stíhaný není skutkem různým od obou skutků B.-ovou dosvědčených, skutkem, který přistupuje jako další třetí čin ke dvěma, B.-ovou dosvědčeným činům. Neskýtají-li takto rozhodovací důvody napadeného rozsudku jistoty, že činem, k jehož projednání a rozsouzení se pokládá nalézací soud nepřislušným, jest čin obžalobou stíhaný, není vyloučeno, že nepřislušnost nalézacího soudu byla vyslovena neprávem a že rozsudek je zmatečným podle čís. 6 § 281 tr. ř.

Nehledíc k tomu, bere napadený rozsudek skutkové složky, pro které se podle rozsudečného předpokladu vymyká souzený čin trestný z příslušnosti nalézacích soudů, za prokázaný na základě svědecké výpovědi Marie B.-ové, odmítaje obhajobu obžalovaného, že B.-ová s jeho jednáním souhlasila pro rozpor se svědectvím B.-ové a proto, že obžalovaný své zodpovídání se několikrát (stále) měnil. Netřeba připomenouti, že rozsudek odvozuje tento (druhý) předpoklad z různosti údajů učiněných obžalovaným při hlavním přelíčení, v řízení přípravném a četnictvu, ačkoliv protokoly sepsané s obžalovaným v přípravném řízení a četnická zpráva nebyly — podle rozhodných v tomto směru záznamů — při hlavním přelíčení čteny a soud neměl tudíž k obsahu jich přihlížeti, tak jako neměl přihlížeti k obsahu nečteného při hlavním přelíčení posudku Dr. Sch.-a (druhá věta prvního odstavce § 258 tr. ř.). Stejně není třeba zabývatí se s výtkou stížností, že rozsudek dospěl k úsudku o plné hodnověrnosti svědkyně B.-ové z předpokladů, v nichž opomenul různé složky průvodní látky, nanejvýš není třeba vytknouti, že

stížností zdůrazňují v dotčené části svých vývodů obsah zápisů a četnické zprávy, ač není zápisem o hlavním přelíčení osvědčeno, že tyto listiny byly čteny. To vše lze ponechat stranou. Není — srovnej nález čis. 772 sb. n. s. — třeba, by soud, vyslovuje se o nepřislušnosti, měl po ruce plný důkaz viny trestným činem, o němž rozhodovati jest soudu porotnímu. Stačí spíše důkaz opodstatňující obvinění obžalovaného z takového činu, nanejmeně stačí, jsou-li tu dostatečné důvody, z nichž lze obžalovaného považovati za podezřelého z trestného činu, příslušejícího k pravomoci soudů porotních (srovnej § 213 čis. 2 tr. ř.), když konečné hodnocení dotčených důkazů musí býti zůstaveno činiteli k tomu zákonem povolánému, t. j. porotě. Ze takové váhy jest svědectví Marie B-ové přes odchýlné údaje obžalovaného a přes posudek znalců-lékařů, samy stížnosti neberou v pochybnost. Avšak ani Marie B-ová nedosvědčila skutkové okolnosti, jimiž by souzené jednání obžalovaného nabylo tvárnosti činu přikázaného ku příslušnosti soudů porotních. Ježto rozsudek shledává svědectvím B-ové napovězený (jediný) zločin § 125 tr. zák., předpokládá patrně, že se B-ová probudila již tím, že jí obžalovaný svlékl kalhotky nebo třeba kalhotky a koupací oblek a že si na ní lehal, tudíž před podnikáním soulože, netřeba dokázati, že tu nebyly pŕtahy zločinu podle § 127 tr. zák., protože ani podle výpovědi B-ové nebyl — srovnej nález čis. 2036 sb. n. s. — spánek B-ové tak hluboký, že jím naprosto ustala činnost smyslů děvčete. Skutkové opodstatnění závěru, že obžalovaný učinil skutečným vykonáním násilí svědkyni Marii B-ovou neschopnou, aby mu kladla odpor, může z předchozích rozhodovacích důvodů býti — třeba rozsudek povšechně uvádí, že se B-ová bránila, pokud jí to bylo lze — spatřováno jen ve zjištění rozsudku, že si obžalovaný klekl na jednu nohu děvčete a od-táhnul druhou nohu, takže se mu podařilo vsunouti svůj pohlavní úd do její pochvy. Tomuto zjištění, přimykajícimu se arcíť přesně ke svědecké výpovědi B-ové, vytýká stížnost obžalovaného důvodně, že za zjištěných okolností jest vykonání neb i jen podnikání soulože nemožné a nelze poznati, zda a z jakých úvah měl soud za to, že děvče takovému (nemožnému) pokusu o soulož nemohlo se ubrániti, jak předpokládá zločin § 125 tr. zák. na rozdíl od zločinu § 98 a) nebo třeba § 132 III. tr. zák. Jinaké násilí není rozsudkem z výpovědi B-ové předpokládáno a není její výpovědi ani tvrzeno, ani B-ová netvrdí nějaké pohružky obžalovaného, ač uvádí, že nekřičela, protože se ho bála a on jí to zakázal, k čemuž jest podotknouti, že v sousední místnosti spala manželka obžalovaného. Ve spisech není ani poukazů na nápadný nepoměr tělesných sil obžalovaného a B-ové. Jelikož podle toho, co uvedeno, usoudil rozsudek na neschopnost B-ové k obraně, aniž měl ve svědectví děvčete oporu pro předpoklad takového stupně násilí, vyslovil rozsudek nepřislušnost nalézacího soudu, aniž tu bylo nutného k tomu podezření ze zločinu, o němž rozhodnouti přísluší soudu porotnímu, tudíž neprávem a jest proto rozsudek zatížen zmatkem čis. 6 § 281 tr. ř. Jelikož pak ponechání jednání a rozhodování o obžalobě nalézacímu soudu zabrání ve prospěch obžalovaného možnosti, že o stí-

haném jednání obžalovaného bude uvažováno podle zákona přísnějšího, než je zákon, kterého se dovolává obžaloba, bylo vyhověno stížností podle § 5 proc. nov. čis. 3 ř. zák. 1878 ihned v zasedání nevěřejném a uznáno podle § 288 odst. 2 čis. 2 tr. ř., jak se stalo.

Čís. 4660.

Z dosahu § 2 zákona na ochr. rep. vypadají jen přípravy, jež jsou k dosažení protiprávního cíle vždy a za všech okolností (vůbec) nezpůsobilé.

Sudetendeutscher Heimatbund (SH) pracuje k násilnému přivtělení (části) Československé republiky k budoucí velkoněmecké říši; výchově pro tento cíl slouží t. zv. letní tábory SH; je proto účast na těchto táborech (v Německu) přípravou úkladů o republiku po rozumu § 2 zák. na ochr. rep.

Pojmy »spolčiti se s někým« a »přípravy« po rozumu § 2 a pojem »násilí« po rozumu §§ 1, 2 zák. na ochr. rep.

Zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. promlčuje se v 5 letech i, je-li kvalifikován za provinění (§ 26 zák. čis. 48/1931).

Nešlo-li jen o pouhé vyzvídání, nýbrž byl-li tu i úmysl prozraditi výsledek této činnosti cizí moci a byl-li úmysl ten i uskutečněn, jde o zločin vojenské zrady po rozumu § 6 čis. 2 zák. na ochr. rep., třebaže ani nebylo zjištěno (nelze zjistiti), které vojenské tajemství bylo vy-zrazeno.

Vzájemný poměr činností uvedených v odst. 1—3 § 6 zák. na ochr. rep. s hlediska možnosti souběhu.

Zákon v § 6 čis. 1 odst. 3 zák. na ochr. rep. nestanoví, které okolnosti jsou zvláště přítěžující; také přítěžující okolnosti, uvedené příkladmo v odstavci 1. § 28 a mající vliv na výměru trestu, mohou, ale nemusí býti takovými okolnostmi zvláště přítěžujícími; je na soudu, by v každém případě uvažoval, jsou-li tu takové okolnosti a jsou-li tu alespoň dvě.

Při zločinu podle § 6 čis. 2 zák. na ochr. rep. nelze použití § 54 tr. zák.

I při § 487 tr. zák. platí ustanovení §§ 488, 491 tr. zák., že urážkou může býti dotčena čest osoby (předmětu ve smyslu § 492 tr. zák.) nejen přímo jmenované, nýbrž i označené jen znamením na ni dopadajícími.

Vhodným prostředkem urážky úřadu je dopis i tehdy, je-li předpisem o listovním tajemství pisatel zabezpečen proti tomu, že se o obsahu dopisu nedozví jiná osoba než adresát; stačí, že se obsah dopisu má dostat i a zpravidla se i dostává k vědomí adresáta, jehož vážnost k napadenému úřadu může pak doznati újmy; nezáleží ani na tom, že napadený úřad nebyl v dopise výslovně pojmenován.

Trest státního vězení nelze uložit na zločin vojenské zrady vůbec (§ 1 odst. 1 a 3 zák. čís. 123/1931), pro zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. pak, nechtěl-li obžalovaný jen vykonávat vliv na uspořádání věcí veřejných, nýbrž měl na mysli násilnou jich změnu a bylo-li jeho jednání zvláště zavržitelné.

Náhradní trest na svobodě podle § 8 zák. čís. 31/29 nastupuje jen v případě, že peněžitý trest je nedobytný.

Ustanovení § 28 zák. čís. 48/1931 je částí formálních předpisů, upravujících trestní řízení proti mladistvým; pro hmotně-právní hodnotění souzených činností přichází v úvahu ustanovení § 25 odst. č. 5 cit. zák.; důvod ustanovení druhé věty § 25 odst. č. 5.

(Rozh. ze dne 15. března 1933, Zm I 897/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 26. září 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem přípravy úkladů podle § 2 zák. na ochr. rep. ze dne 19. března 1932 čís. 50 sb. z. a n., zločinem vojenské zrady podle § 6 čís. 2 téhož zákona a přestupkem proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488 tr. zák. a čl. V zák. čís. 8 z roku 1863 ř. zák., také v části vyhrazené zrušovacím roku. Z podnětu této zmateční stížnosti zrušil podle § 290 odst. 1 tr. ř. jako zmatečný tento rozsudek ve výroku o vině, pokud uznáno, že stěžovatel spáchal zločin vojenské zrady podle § 6 čís. 2 zák. na ochr. rep. i tím, že v letech 1925, 1926, 1927 v Berkenbrücku, na Rujaně a v jiných místech Německa a v Československu vyzvídal takovou skutečnost, opatření nebo předmět, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, by je přímo nebo nepřímo vyhradil cizí moci a že za tímto účelem vešel ve styk přímý i nepřímý s cizími činiteli, a stěžovatele v tomto bodě podle § 259 čís. 2 tr. ř. zprostil z obžaloby. Důsledkem toho zrušil i výrok o trestu a všechny výroky s tím související; stěžovatele odsoudil podle § 6 čís. 1 zák. na ochr. rep. nižší sazby se zřetelem k ustanovením §§ 34, 35 tr. zák. a § 265 tr. ř. k trestu těžkého žaláře na 3 (tři) roky, zostřeného čtvrtletně jednou postem, podle § 29 zák. na ochr. rep. k peněžitému trestu 2.000 Kč, na jehož místo, bude-li nedobytný, nastoupí náhradní trest těžkého žaláře 20 dnů, a vyslovil, že stěžovatel pozbývá čestných práv občanských na dobu 3 (tři) let (§ 32 zák. na ochr. rep.).

D ů v o d y:

Jako zločin podle § 2 zákona na ochranu rep. čís. 50/1923 dává rozsudek stěžovateli za vinu, že se spolčil s irredentistickými kruhy k úkladům o republiku, že vešel k těmž konci ve styk přímý a nepřímý s cizími činiteli, a že sbíral k těmž konci branné nebo pomocné síly. Spolčítí se s někým, to je státi se a býti společníkem někoho v něčem znamená v obecné mluvě jakoukoliv fysickou neb intelektuální účast

pachatele v činnosti jiného — jednotlivce nebo skupiny osob (spolku, sdružení, organisace) — směřující k určitému výsledku, jestliže je znám pachateli směr a účel činnosti společníka (společníků). Proto není rozsudek v právním omylu, dává-li stěžovateli za vinu, že se spolčil s irredentistickými kruhy soustředěnými v S. H. a kolem Dr. L-a, když zjistil, že stěžovatel věda o cíli a účelu letních táborů uspořádaných Dr. L-em a organizací čsl. státu nepřátelskou (totiž S. H.) zúčastnil se tří letních táborů (1925, 1926, 1927), z čehož nalézací soud usoudil, že se obžalovaný patrně osvědčil jako obzvláště zdatný k činnosti irredentistické, že působil v roce 1927 jako vedoucí výpravy a velitel tábora a získával k výzvě Dr. L-a po návratu z tábora konaného v roce 1925 schopné mladé lidi pro příští letní tábor; najmě když účast na táborech, přesněji na cvičeních, jimž účastníci tábora se podrobovali, a přednášky v táborech konané směřovaly k tomu, by S. H. mohl od nich požadovati, co slouží jeho zájmům, a to i zprávy vojenského rázu a by schopní k tomu mladíci nabyli způsobilosti pro vedoucí místa. Jelikož tato trojí činnost a vůbec spolčení se s jinými přičítá se stěžovateli pro protiprávní směr a účel jich, neřeba se vypořádati věcně a podrobně s námitkou stížnosti, že výchova a to i výchova ve věcech vojenských není nedovolenou, s poukazy stížnosti na obdobnou prý činnost a výchovu u skautů a obdobných sdružení mládeže a na jejich předvojenskou výchovu a s vývody stížnosti o nezávadnosti toho kterého cvičení rozsudkem uvedeného.

Z právních statků chráněných trestními normami §§ 1, 2 zákona na ochranu republiky pak jsou podle rozsudečných zjištění dotčeny souzenou činností jen samostatnost a územní rozsah Čsl. republiky a jest proto jako bezpředmětny ponechati stranou a bez odpovědi vývody stížnosti o nedostatku úmyslu na změnu demokraticko-republikánské ústavy Čsl. republiky a o přípustnosti jiné než násilné přípravy směřující k uskutečnění změny ústavy. Stejně jest ponechati stranou poukazy stížnosti na prostorovou nauku a jiná hesla, jakož i na programy státníků doporučující za hospodářské spojení nynějších středoevropských států v hospodářskou jednotku mezistátními smlouvami zájmové spojení suverénních států majících stejná práva, tedy utvoření svazu států, nikoli spolkového státu, aniž by tím došlo ku přivtělení území; neboť podle rozsudečných zjištění šlo v souzené činnosti o přípravu k (násilnému) přivtělení Čsl. republiky neb alespoň t. zv. sudetského Německa k říši německé, což se mělo provéstí v případě války vzpourou, povstáním, k čemuž měla býti mládež irredentou vychovávána. Jest arci připustiti, že pojem násilí jest i pro dosah §§ 1 a 2 zákona na ochr. rep. vymezen ustanovením § 39 odst. (1) téhož zákona; než nelze přece důvodně pochybovati o tom, že skutečnými násilnými činy jsou jednání, k jakým dochází při vzpourách, povstáních a jinak za použití zbraní a pro jaká byli účastníci letních táborů školeni a vychováváni, třebaže ona cvičení sama o sobě ještě nebyla vykonáváním násilí a snad alespoň částečně neužívalo se při nich náčiní způsobilého k intenzivnějšímu násilí.

Dokazuje-li stížnost dalšími vývody, že tím, co se dalo v letních táborech, nebyly získány prostředky způsobilé ku zničení samostatnosti Čsl. republiky neb i jen k odtržení části od území Čsl. republiky a přivtělení této části území k německé říši, neuvědomuje si náležitě, že se dává stěžovateli za vinu nikoliv pokus o úklady, nýbrž příprava úkladů. Již pojmově a i podle obecné mluvy znamená slovo »přípravy« (viz záhlaví § 2) pouhý zárodek příštího výsledku, pouhý počátek podniku směřujícího k příštím výsledku, tudíž něco nehotového, co má být teprve zdokonaleno tak, by bylo lze pokusit se o výsledek (viz slova »pokusi se« v úvodu § 1 zákona na ochr. rep.). Zřejmě hodnotí zákon právní statky, které mají na zřeteli §§ 1 a 2 cit. zákona, tak vysoce, že tresce jako dokonalý zločin nejen pouhý nezdařený pokus o jich změnu a poškození, nýbrž dokonce i pouhé přípravy takového pokusu, tudíž úsek podnikání, jež je článkem v řetězu jednání směřujících ke zločinu podle § 1., jaký se nestihá při jiných druzích trestných činů ani jako pokus. Při posouzení významu souzených příprav jest přihlížeti též k tomu, že podle znaleckého posudku vychovávali se účastníci letních táborů tak, by po návratu do Čsl. republiky shromažďovali kolem sebe lidi, propagovali mezi nimi cíle a snahy S. H. — t. j. násilné přivtělení části Čsl. státu (Němci obydlené), po případě celé Čsl. republiky k budoucí Velkoněmecké říši — a opatrovali tím pro S. H. pomocné síly, a že bylo v přednáškách konaných v letním táboře 1925 mluveno též o tom, že vypukne zase jednou válka a že sudetskonečmecké obyvatelstvo má pak použití války k násilnému pozdvižení (odporu). Bez příznivých pro irredentu výsledků zahájeného jí takto rozšiřování a prohlubování příprav započatých v letních táborech byl by ovšem sotva myslitelný vážný pokus o úklady podle rozsudku zamýšlené a i pak byl by takový pokus sotva proveditelný mimo dobu války Čsl. republiky vnějším nepřítelem vnucené. Avšak přes to tím, co se v letních táborech konalo a mluvilo a k čemu tam bylo podněcováno, vykročilo podnikání, jehož se stěžovatel účastnil, již z mlhavé dálky povšechných podvrtných snah nemajících ještě před sebou určitý, konkrétní podnik úkladný, tedy vykročilo z dosahu trestní normy o sdružování státu nepřátelském — § 17 zákona na ochr. rep., srovnej i nález čis. 2750 sb. n. s. — a projevil se jím zločinný úmysl takovým způsobem, že byla tu třeba ne možnost výsledku bezprostředně hrozícího — jak neprávem žádá stížnost pro splnění skutkové podstaty příprav o úklady vsunující samovolně slovo »greifbar« v právní větu, již opakuje z nálezu čis. 1561 sb. n. s. — tož přece byla tu — což dle tohoto nálezu stačí — možnost určitého škodného výsledku, arcíť budoucího a podmíněného, takže již byla ohrožena bezpečnost republiky, pro jejíž schopnost a zdatnost k obraně proti vnějšmu nepříteli není bez účinku a újmy, má-li nepřátele vnitřní. Dovožuje-li pak stížnost, že dosavadní rozsudkem zjištěné výsledky souzených příprav nemohly pro jich nepatrnost nikdy vážně ohrozit samostatnost (existenci a celistvost) Čsl. republiky výborně prý vyzbrojené, stačí podotknouti, že irredenta chystala — jak uvedeno — povstání (vzpouru) čsl. občanů německé národnosti pro dobu případně

příští války nebo třeba pro vhodný okamžik v budoucnosti, že též úklady, jež by byly jinak od samého počátku odsouzeny k nezdaru, mohou se státi vážnějšími a nebezpečnějšími, prospějí-li nepříteli vnějšmu, a že z dosahu § 2 zákona na ochranu republiky vypadají — jak už vyslovil zrušovací soud v nálezu z 8. října 1931, č. j. Zm I 173/30-8 (sb. č. 4297) — jen přípravy, jež jsou k dosažení protiprávního cíle vždy a za všech okolností, tedy vůbec nezpůsobilé, což nelze vážně tvrdit o přípravách povstání (vzpoury) najmě pro dobu války nebo jinakého stavu nouze.

Stížnost tvrdí, že nelze ze spisů seznati, z čeho rozsudek usuzuje, že stěžovatel s cizími činiteli vešel ve styk přímý i nepřímý za tím účelem, by se spojil s irredentistickými kruhy k úkladům o republiku a že sbíral k těmto konci branné nebo pomocné síly. Tím vytýká rozsudku nedostatek důvodů pro tento jeho závěr uvedený na str. 44/45. Výtka jest zcela bezpodstatná, vždyť rozsudek se dovolává pro svůj závěr všeho toho, co před tím skutkově zjistil. Podkladem pro závěr, že stěžovatel vešel v přímý i nepřímý styk s cizími činiteli, jsou zjištění v rozsudku, že se tábory pořádaly v Německu, že byly bezplatné, že Dr. L., jenž je pořádal, neměl sám peněz na jich vydržování, že se v nich užívalo říšskoněmeckých vojenských stanů a polních kuchyní, že Dr. L. byl význačným činitelem v organisaci »Sudetendeutscher Heimatsbund«, jehož cílem je násilné vtělení části Č. S. R. (tak zv. sudetského Německa) k Německu, po případě vtělení celého státu k budoucí velkoněmecké říši, že tato organisace provozuje irredentistickou propagandu a to i akci aktivní, záležející v přímých přípravách pro její cíl, že do táborů dojížděly vysoké vojenské osobnosti říšskoněmecké, z nichž některé promluvily ve smyslu propagandy a že účastníci byli představeni v Postupimě vnuku bývalého císaře Viléma II. Tyto okolnosti stačily soudu pro napadený závěr rozsudku; že by byl tento závěr logicky nemožný, stížnost netvrdí. Skutkové závěry rozsudku jsou výronem volných úvah nalézacího soudu a projevem volného přesvědčení získaného zkoumáním všech výsledků hlavního přelíčení a nelze je proto srovnávat přímo s jednotlivými skutkovými zjištěními.

Závěr rozsudku, že stěžovatel sbíral pomocné síly k úkladům o republiku, t. j. k dosažení cíle, jež má organisace S. H., má dostatečnou oporu ve skutkových zjištěních rozsudku, že pořádáním táborů mělo být umožněno rozšíření irredentistického přesvědčení mezi účastníky, kteří měli být připoutáni k irredentistickému hnutí, pro ně vychovávaní, by po návratu do Československa shromažďovali kolem sebe lidi, propagovali mezi nimi snahy a cíle S. H., tím opatrovali pro ně pomocné síly a podporovali je v přípravách k dosažení onoho cíle, t. j., by ve vhodném okamžiku násilně byla odtržena od Č. S. R. alespoň ta její část, která je obydlena Němci, že stěžovatel byl si toho vědom, že je v táboře irredentistů, kteří spolupracují na násilném odtržení »Sudetendeutschlandu«, po případě připravují takové odtržení a že k tomu používají jeho a ostatních účastníků tábora jako budoucích vůdců tohoto úkladu, že pracoval v zimě 1926 v »Jungscharu«, vedl ho v Praze, zi-

skával mladé schopné lidi pro příští tábor, že byl roku 1927 velitelem letního tábora, že založil sudetsko-německé letectví, připojil je k orlům a sokolům (Adler und Falken) a že nepřetržitě pracoval v sudetsko-německém hnutí mládeže. Stížnost nevytýká ani tomuto závěru rozsudku, že stěžovatel sbíral pomocné síly, nelogičnost. Pokud stížnost tvrdí, že rozsudek prý mlčí o tom, zda stěžovatel znal úmysly S. H., je v rozporu se skutkovým zjištěním a není třeba se tvrzením tím zabývat. Stížnost vytýká, že rozsudek nezjišťuje, zda stěžovatel byl členem S. H., ani sama však netvrdí, že to je rozhodná okolnost ve smyslu čis. 5 § 281 tr. ř. Vskutku tomu tak není, neboť stěžovatel mohl spáchat zločiny § 2 a § 6 čis. 2 zák. na ochr. rep., aniž byl členem S. H. Přes námitky stížnosti jest proto za to míti, že jsou tím, co rozsudek v dotčených směrech zjišťuje, splněny veškeré známky zločinu příprav úkladů o republiku.

Pokud jde o zločin vojenské zrady, jest souhlasiti s názorem stížnosti, že nestačí pouhé vyzvídání. Než jiným názorem neřídí se ani napadený rozsudek, jenž nejen ve výroku, nýbrž i v důvodech předpokládá mimo vyzvídací činnost též úmysl stěžovatele prozraditi výsledek této činnosti cizí moci (Německu) a též uskutečnění tohoto úmyslu (skutečnou zradu). Arciž nedostává se v rozsudku těmto předpokladům podrobného konkretisování a není rozsudkem zjištěno, které jednotlivé z předmětů, skutečností a opatření, jež mají zůstati utajeny pro obranu Čsl. republiky, stěžovatel vyzvídál, vyzvěděl a prozradil, nanejmeně není uvedeno, kterých z těchto předmětů, skutečností a opatření se dotýkaly slíbená zaslánka, zasláné obrazy (vyobrazení), žádané údaje, očekávaná zpráva, příloha a další žádané údaje, o nichž zmiňují se dopisy uvedené v rozsudku. Tohoto nedostatku byl si vědom i soud nalézací a vypořádal se s ním větou rozhodovacích důvodů, že by musel býti každý vyzvědač beztrestným, provozoval-li prokazatelně vyzvědačství, nebylo-li však lze zjistiti, kterou skutečnost, opatření nebo předmět vyzradil cizí moci, které s ohledem na obranu republiky měly zůstati utajeny. Stížnost vytýká ovšem této větě, že obsahuje skoro tolik odporů jako slov a že je proto vadná po rozumu § 281 čis. 5 tr. ř. Výtky je lichá, i pokud jde o jediný zdánlivý rozpor naznačený dalšími větami stížnosti. Neboť nedostatek anebo nemožnost zjištění jednotlivých předmětů a (kladných) výsledků činností určitého směru nevyklučují, že činnost ta byla provozována, ba nevyklučují logicky ani, že byla provozována s úspěchem byl nezjištěným a nezjistitelným, nanejmeně ne, když úspěch činnosti není — srov. pozdější vývody — nutně spojen se změnou na věcech anebo jejich poměru k okolí a když podle povahy činnosti je důvodným předpoklad, že kdo je takto činný, opatřil, čeho třeba, by o jeho činnosti a případném úspěchu nezvěděly jiné osoby, než které on zpraví. Závěr, že stěžovatel provozoval vyzvědačskou činnost, je v rozsudku odůvodněn obšírnými úvahami, jimž nelze vytýkati a ani není vytýkáno, že nejsou v logické souvislosti se závěrem (že z nich k onomu závěru nelze vůbec dospěti). Tomu, že soud v těchto úvahách hodnotil v neprospěch

stěžovatele též okolnost, že stěžovatel nemohl vysvětliti zvláštní způsob obsahu dopisů K-ových, nebránila zásada, že podezřelý není povinen prokázati svou nevinu; nejdeť v oné části obhajoby o prokazování nevinu, nýbrž o vyvrácení usvědčujícího průvodu, tedy o vyvrácení důkazů viny. Rozsah a obsah těchto úvah neposkytují ani nejmenší opory pro předpoklad, že si soud v nich neuvědomil řádně a správně význam všech zákonných znaků, ke kterým v konečném závěru o vojenské zradě přisvědčil, nanejmeně i že chráněny jsou jen skutečnosti, předměty a opatření v tuzemsku tajené v zájmu obrany státu, a nelze příslušné části výroku o vině vytýkati, jak činí stížnost, právní mylnost a tím zmatečnost podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. Nehledě k tomu není tato výtky (námitka právní mylnosti) vůbec provedena. V části vývodů stížnosti, jednající o této věci, není ani jedné věty, která by konečný závěr rozsudku o vojenské zradě napadala úvahami hmotněprávními dokazující, že se soud v předpokladech závěru, tedy v oněch úvahách řídil nesprávným výkladem některého z pojmů v závěru uvedených, a že s některým ze zákonných znaků, ke kterým závěr přisvědčuje, nelze uvésti v soulad i jen některou ze skutečností v úvahách předpokládaných a naznačených. Omezujíc se naopak i tu na stručné opakování výtek (formálních), jejichž lichost s hlediska čis. 5 § 281 tr. ř. již byla dokázána, napadá stížnost onen závěr opět po stránce skutkové a brojí tak jen proti skutkovému přesvědčení soudu, které spojuje napadený konečný závěr s předeslanými mu v rozsudku předpoklady a úvahami. V těchto vývodech stížnosti není správným ani tvrzení, že k usvědčení z vraždy je (rozuměj nezbytně) nutnou mrtvola zavražděného. I vraždu lze spolehlivě a přesvědčivě dokázati z projevů, činů a použitých prostředků, jakož i pozdějšího chování se vraha, třeba nebyla nalezena mrtvola a pitvou zjištěna příčina smrti, na př. protože byla mrtvola spálena nebo vržena do nepřístupné propasti a pod. Tím spíše je uznati, že lze usvědčiti někoho z vojenské zrady, třebaže nelze zjistiti, správněji, že není zjištěno, které vojenské tajemství bylo prozrazeno, když té vojenskou zradou nenastává lidskými smysly lehce poznatelný zánik určitého právního statku, jak to bývá u vraždy nebo jako na př. u krádeže, kde dochází k lehce poznatelné změně v poměru určité věci k okolí, neboť tajený předmět (skutečnost, opatření) zůstává přes prozrazení jak sám tak i v poměru k okolí beze změny a nastala změna jen v tom, že o předmětech, skutečnostech neb opatřeních, tajených v tuzemsku v zájmu obrany státu, vědí další osoby, jež o nich nesměly zvědět; tato změna bude zpravidla nepoznatelná pro činitele, jimž náleží péče o zachování takového tajemství. Totéž platí pak přirozeně tím spíše o pouhém pokusu zrady, o vyzvědačství, nanejmeně když lze vyzvídati, aniž pachatel už od počátku má úmysl zjednati si zprávy o individuálně určeném tajemství a hledí vypátrati, co se mu právě nahodí. Vypátrání a zjištění, kterého konkrétního vojenského tajemství se zrada nebo vyzvídání týkalo, ulehčuje usvědčení z vojenské zrady, není ho však nezbytně třeba. Dospěl-li nalézací soud způsobem formálně bezvadným — jako v souzené trestní věci — ku přesvědčení, že pachatel

vyzvídal skutečnosti, opatření a předměty, jež mají zůstatí utajeny pro ochranu republiky, a to v úmyslu vyzraditi je cizímu státu, a že vyzvěděná tajemství toho druhu skutečně cizí moci vyzradil, nelze tomuto přesvědčení s úspěchem odporovati výtkou, že při nedostatku zjištění, která vojenská tajemství byla (vyzvídána a) prozrazena, není dostatečných důvodů pro takové přesvědčení, a tím méně lze takovou námitkou s úspěchem napadati zákonitost výroku o vině vybudovaného na vylíčeném přesvědčení.

Pokud jde o přešůpek proti bezpečnosti cti, jsou vývody stížnosti dovolávající se číselně čís. 9 a) § 281 tr. ř. v podstatě jen úsilím vylóžití obsah závadného dopisu samovolným jeho rozbořem jinak než to učinil nalézací soud a musí tyto vývody — vypadající vůbec z rámce právních úvah — tím spíše ztroskotati o zásadu, že výklad souzeného projevu přísluší a náleží jen nalézacímu soudu, když nedbají ani zevní, tím méně vnitřní souvislosti první a druhé části oné věty, již rozsudečná reprodukce dopisu začíná. Praví se tam, že nebudou s to, by stěžovatele odsoudili, a že prá v ě p r o t o se zřejmě (»ja«) celá záležitost protahuje tak značně, by byl stěžovatel vyšetřovací vazbou co nejvíce poškozen. Při vnitřní souvislosti obou částí věty, projevující se spojkou »a právě proto« není logicky možným jiný výklad, nežli že značný průtah ve vyřízení záležitosti stěžovatelovy má svoji příčinu v tom, že činitelé, jimž náleželo a náleží vyřízení trestní věci, snažili a snaží se tímto průtahem způsobiti stěžovateli škodu, jež by ho bez takového průtahu nestihla, protože nemůže býti odsouzen. Netřeba šířiti se o tom, že takovým projevem podkládal stěžovatel oněm činitelům, znajícím přirozeně skutečný stav trestní věci a majícím povinnost urychlití věc, zlý úmysl poškozovací, ježž prý uskutečňují zbytečným průtahem ve vyřizování věci, takže výklad oné části dopisu vyhovuje jasněmu jeho smyslu a výklad ten byl zřejmě nalézacímu soudu podkladem rozsudečného závěru, že stěžovatel obvinil veřejný úřad ze zločinu zneužití úřední moci; protože pak není ani v obhajobě ani v ostatní průvodní látce, ani v nynější stížnosti poukazu na to, že vytýkaný průtah byl způsoben zúčastněnými činiteli z pohnutky tvrzené v dopisu, ač prý bylo stíhání neodůvodněno, právem došel nalézací soud k závěru, že obvinění je falešné. Zbytek obsahu závadného dopisu a úsilí stížnosti vylóžiti jej jako nezávadný, lze ponechatí stranou; ku splnění skutkové podstaty onoho přešůpku stačí zmíněné obvinění, naimě když sám rozsudek je má výlučně neb alespoň především na mysli a když jeho úvahy o subjektivní stránce přešůpku zdůrazňují, že stěžovatel daleko překročil meze stížnosti do dlouhé vyšetřovací vazby. Nezáleží na tom, že není — jak stížnost namítá — v dopise pojmenován úřad, ježž byl »prý« uražen. I při § 487 tr. zák. platí ustanovení §§ 488, 491 tr. zák., že urážkou může býti dotčena čest osoby (předmětu ve smyslu § 492 tr. zák.) nejen přímo jmenované, nýbrž i označené jen znamenání na ni dopadajícími (nález čís. 3116 sb. n. s.). Stěžovatel psal z vazby soudní a vazba byla naň uvalena pro záležitost, o které v dopise mluví; to bylo i adresátovi zjevno z obsahu dopisu, takže zejména již zmíněná věta

dopisu dopadala již svým slovným zněním na veřejný úřad, ježž podal návrh na trestní stíhání stěžovatele a spis obžalovací, a na veřejný úřad, ježž bylo k onomu návrhu postupovati a o této obžalobě jednati, totiž na státní zastupitelství a na krajský soud v České Lípě, které skutečně proti stěžovateli zakročily a jednaly; obsah dopisu nemá však žádný vztah k úředníku, ježž je censuroval. Naprosto pochybeným je další poukaz stížnosti na listovní tajemství. Nehledě k tomu, že nebylo tvrzeno a není ani obálkou ve spisech uloženo naznačeno, že dopis byl k censure odevzdán v zapečetěné obálce, ježž byla — jak by bylo třeba k předpokladu porušení listovního tajemství — úředníkem své mocně otevřena, přehlíží stížnost, že § 116 Ústavní listiny zaručuje sice zásadně tajemství listovní, avšak vyslovuje současně, že podrobnosti upravuje zákon, že příslušný zákon ze dne 6. dubna 1870, čís. 42 ř. zák. — dosud platný podle čl. II zákona čís. 11 Sb. z. a n. 1918 — nechává výslovně (§ 5 nedotčenými ustanovení trestního řádu o zabavení a otevření dopisů obviněných a že § 187 tr. ř. stanoví, že zatčený může jen s předchozím vědomím vyšetřujícího soudce přijímati a jiným odesílati telegramy, dopisy a jiné zásilky a — je-li se obávati újmy pro vyšetřování — jen, když je byl vyšetřující soudce přečetl a uznal, že není závady proti jejich odeslání. Předpisy o přečinech a přešůpcích proti bezpečnosti cti je chráněna vážnost, již má napadená (fysická nebo morální) osoba, po případě veřejný úřad u toho, komu urážlivý projev svědčil. Vhodným prostředkem ke způsobení takové újmy je dopis i tehdy, je-li předpisem o listovním tajemství pisatel zabezpečen proti tomu, že se o obsahu dopisu nedozví jiná osoba než adresát; stačí, že se obsah dopisu má dostatí a zpravidla se i dostává k vědomí adresáta, jehož vážnost k napadenému úřadu může pak doznati újmy. O tom, zda je pro výrok, že přešůpek proti bezpečnosti cti je dokonán nutno, by adresát zvěděl o urážlivém obsahu dopisu, netřeba v této trestní věci rozhodovati; stížnost nedomáhá se ani ve vývodech o zmatku čís. 9 a), ani jinde, naimě ne ve vývodech o zmatku čís. 10, kde by to bylo na místě, nápravy v tom smyslu, že bylo kvalifikovati sepsání a odeslání dopisu, jelikož censor zabránil jeho deslání a doručení adresátovi, jen jako pokus onoho přešůpku, a k postupu podle § 290 tr. ř. není v tomto směru příčiny, protože souběh onoho přešůpku neměl žádný vliv na výměru trestu, ježž vůbec nemohl býti nikdy vyměřen mírněji než je vyměřen napadeným rozsudkem (viz druhý odstavec § 28 zákona na ochr. rep.), takže i kdyby byla kvalifikace urážky na cti v tomto směru nesprávná, nemohlo to míti pro obžalovaného nepříznivý účinek. Jinak je však zákrok censora dopisu bez právního významu, vždyť rozsudek nezjišťuje — jak stížnost předpokládá —, že si stěžovatel musel říci (a také řekl), že censor škrtne nebo zničí, co z obsahu dopisu není projevem dovoleným, takže se to nedostane k vědomosti třetí osoby, nebo že dopis bude censurem propuštěn bez závady a pak že tu zřejmě zase není urážky na cti, takže možno dopis klidně doručiti třetí osobě; ostatně rozsudek tak nemohl zjistiti, protože se stěžovatel takovým způsobem nehájil a taková obhajoba ani jinak

nebyla napovězena. Proto nepřichází příslušná část stížnosti naprosto pochybená s hlediska čís. 9 a) v úvahu ani jako výtka neúplnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř.

Napadený rozsudek vkládá činnost stěžovatelovu, kterou podřaduje pod pojem příprav úkladů o republiku a vojenské zrady, v léta 1925, 1926 a 1927 a vyslovuje zejména, jednak že letní tábory, v nichž se účastnil stěžovatel řečených příprav, konaly se v dobách od 2. do 16. srpna 1925, od 9. do 23. srpna 1926 a od 7. do 23. července 1927, jednak, že výzvědná činnost stěžovatele trvala od r. 1925 do listopadu 1927; druhý z těchto výroků jest opřen poukazem na zabavenou korespondenci (s K-em), před tím v rozsudku citovanou a není proto důvodnou výtka stížnosti, že nejsou pro něj uvedeny důvody, najmě když se nepřičí zásadám logického myšlení (viz nahoře vývody k zmatku čís. 9 a), byl-li odvozen z dopisů — poukazujících na styky s říšsko-německým vyzvědačem po celou uvedenou dobu a na vlastní vyzvědací činnost stěžovatelovu — úsudek, že tento po celou dobu korespondence vyzvídal, třeba není zjištěno, co a kdy vyzradil. Pokračoval-li podle toho stěžovatel v činnostech zločinného rázu po uvedení tři léta, byly trestné činy, páchané těmito činnostmi, spáchány jednak do 23. července 1927, jednak do listopadu 1927 a promlčení mohlo počítati nejdříve v těchto dobách. Doba promlčecí činí, i když berou se za základ nejmírnější trestní sazby stanovené na přípravy úkladů v § 2 a na vojenskou zradu v příslušném odst. 2 (1) § 6 zákona na ochranu republiky, pět let (§ 228 b) tr. zák.) a to i pokud bylo by — viz ale 2. větu odst. č. 5 § 25 zák. čís. 48/1931 — pro mladistvý věk pachatele kvalifikovati dotčený čin jako pouhé provinění (§ 26 zákona o trestním soudnictví nad mládeží čís. 48/1931). Tato doba neuplynula do doby, kdy byl spis obžalovací, jenž je podkladem napadeného rozsudku, stěžovatel v plném obsahu prohlášen, t. j. do 4. července 1932, ba ani do doby, kdy byla přes námitky obhájce obžaloba připuštěna, t. j. do 22. července 1932, takže netřeba zkoumati, jaký význam mají pro posouzení promlčení v této trestní věci skutečnost, že vyšetřující soudce žádal dne 8. července 1927 okresní soud v Karlíně o odpovědný výsledek stěžovatele v příčině účasti na letních táborech v Berkenbrücku (1925) a na Rujaně, že byl na stěžovatele pro zločin podle § 6 čís. 2 zákona na ochr. rep. krajským soudem v České Lípě vydán 6. srpna 1928 zatykač a že byl stěžovatel vyšetřujícím soudcem slyšen jako obviněný 8., 11. a 23. května 1932 a 22. června 1932, a další okolnost samým stěžovatelem udaná, že byl i po r. 1927 několikrát po delší dobu v cizině (viz § 229 c) tr. zák.). Byl-li podle toho stěžovatel vzat po rozumu § 227 tr. zák. ve vyšetřování dříve než uplynula doba určená pro promlčení trestných činů, pro jaké byl pak souzen, nebylo v rozsudku místa pro úvahy o promlčení a rozsudek není — jak stížnost neprávem namítá — zmatečným podle § 281 čís. 9 b) tr. ř., protože prý jsou promlčeny trestné činy podřaděné pod pojem příprav úkladů o republiku a vojenské zrady.

S hlediska § 281 čís. 10 tr. ř. namítá stížnost, že soud měl souzené skutky stěžovatelovy kvalifikovat nikoli jako zločiny, nýbrž jako trestné činy, přesněji jako provinění mladistvého, protože prý jak tábory, tak i korespondence, kterou uznal rozsudek za zvláště přitěžující, spadají v dobu před dokonáním 18. rokem stěžovatele a protože prý to, co bylo psáno později, ještě méně připouští závěry, které soud odvodil, než co bylo psáno dříve. Předpoklad ten je v příkrém rozporu s rozsahem rozsudkových zjištění uvedených v předchozím odstavci právě co do doby časového rozsahu souzené činnosti, takže námitka vykročí z dosahu číselně uplatňovaného zmatku a — jelikož její předpoklad nepoukazuje ani k formální výtce, popíraje prostě správnost rozsudečného zjištění — vůbec z mezí zrušovacího řízení. Nehledě k tomu, neprávem se dovolává stížnost ustanovení § 28 zákona čís. 48/1931, jež je částí formálních předpisů, upravujících trestní řízení proti mladistvým, kdežto pro (hmotně-právní) hodnotění souzených činností přichází v úvahu ustanovení § 25 č. 5 cit. zákona, k němuž poukazuje rozsudek ve výroku a v rozhodovacích důvodech, aniž stížnost tvrdí, že rozsudek jest v nepravu, opírá-li se o druhou větu 5. odst. § 25 cit. zákona. Že v případech druhé věty § 25 odst. č. 5 cit. zákona jest s pachatelem v příčině skutku, kterého se dopustil ve věku mladistvém, přísněji nakládáno — arcit' s výhradami tam uvedenými — než kdyby byl souzen jen pro trestné činy, spáchané před dokonáním 18. rokem, má svůj důvod v tom, že vážná jeho zpětilost po skončení mladistvého věku vyžaduje intensivnější represe než pouhý poklesek mladistvého, takže nemá významu poukaz stížnosti, že stěžovatel nezavinil, že k jeho stíhání došlo teprve, když překročil 18. rok (dokončil 19. rok). Zmateční stížnost shledána ve všech těchto bodech neodůvodněnou a bylo ji proto zamítnouti (§ 288 odst. 1 tr. ř.).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací přesvědčil se, vyřizuje zmateční stížnost, že bylo trestního zákona nesprávně užito v neprospěch stěžovatele, pokud byl uznán vinným, že spáchal zločin § 6 čís. 2 zák. na ochr. rep. i činností uvedenou tamže v odst. 2. a 3., tedy vyzvědacím a vejtitím ve styk s cizími činiteli. Činnosti tyto jsou k činnostem uvedeným v odstavci 1. (vyzrazení) jakož i navzájem v poměru subsidiarity; činnost uvedená v odstavci 2. (vyzvědacím) je v podstatě přípravným jednáním k vyzrazení, takže vyzvídal-li kdo tajemství tamže uvedené a pak je vyzradil, je trestný jen pro vyzrazení; také ten, kdo se s někým spolčil nebo kdo vešel ve styk uvedený v odstavci 3. za účely uvedenými v odstavci 1. nebo 2. a pak tajemství za účelem uvedeným v druhém odstavci vyzvědacím vyzradil, podnikl zmíněnou činností co do tohoto chráněného statku přípravnou činnost k vyzrazení, takže, pokud došlo k vyzrazení toho tajemství, k němuž se odnášela činnost ostatní, nejde tu o reální souběh trestných činů ani o souběh trestních zákonů (srov. Milota, Zákon na ochr. rep. II. vydání str. 23, rozh. nejv. s. ze dne 14. září 1925, Zm III 737/25 a z 21. dubna 1925, Zm III 271/25). Byl-li stěžovatel žalován pro činnosti uvedené v § 6 čís. 2 pod odst. 1—3, tedy pro vyzrazení, vyzvědacím a styk s cizími činiteli a byl-li také

pro všechny tyto činnosti odsouzen, je vzhledem k tomu, co uvedeno, míti za to, že ho nalézací soud uznal vinným, že nejen vyzradil cizí moci vojenská tajemství, ale že vyzvídal i jiná vojenská tajemství, jež nevyzradil a že vešel ve styk s cizími činiteli, aby vyzradil taková jiná tajemství, jichž však nevyzradil, nebo, aby je vyzvídal, aniž však tak učinil, že tedy byla tu činnost (posouzená podle 2. a 3. případu č. 2. § 6), jež se vztahovala na jiná vojenská tajemství, nežli na ta, pro jejichž vyzrazení byl obžalovaný uznán vinným po rozumu prvního případu této stati zákona. Ani ze skutkových zjištění rozsudku, ani ze skutkových závěrů na základě jich učiněných však neplyne, že tomu tak bylo; rozsudek nezjišťuje samostatnou činnost obžalovaného, spadající pod hledisko 2. a 3. případu § 6 č. 2, která by se vztahovala na jiná vojenská tajemství, než která byla obžalovaným vskutku cizí moci vyzrazena. Stěžovatel neměl tudíž býti uznán vinným také činností spadající pod odst. 2 a 3. § 6 č. 2 zák. na ochr. rep. a poněvadž výrok soudu k tomu se vztahující je zmatečný podle č. 9 a) § 281 tr. ř., ano pro něj není v rozsudkových důvodech skutkového podkladu, bylo postupovati tak, jako kdyby tento důvod zmatečnosti byl uplatňován ve zmateční stížnosti, i bylo rozhodnouti, jak se stalo.

Důsledkem částečného zrušení výroku o vině bylo zrušiti i výrok o trestu a výroky s tím související a rozhodnouti znovu i v těchto směrech. Trest na svobodě byl vyměřen hledíc k ustanovení §§ 34, 35 tr. zák. podle § 6 č. 1 zák. na ochr. rep. a se zřetelem k ustanovení § 265 tr. ř. Pokud jde o otázku, podle které sazby § 6 č. 1 je trest vyměřiti, je zkoumati, zda lze mluvit při zločinu podle § 6 č. 2, jenž je základem vyměření trestu, o okolnostech zvláště přitěžujících. Zákon nestanoví, které okolnosti jsou zvláště přitěžující; také okolnosti přitěžující, uvedené příkladmo v odstavci 1. § 28 a mající vliv na výměru trestu, mohou ale nemusí býti takovými okolnostmi zvláště přitěžujícími; je proto na soudu, aby v každém případě uvažoval, jsou-li tu takové okolnosti, a jsou-li tu alespoň dvě... Zbývá tu jediná okolnost zvláště přitěžující, totiž pokračování ve zločinu § 6 č. 2 po delší dobu, jež však sama nestačí k použití vyšší sazby. Bylo proto trest vyměřiti podle nižší sazby § 6 č. 1, tedy podle sazby od 3 do 5 let. Snížení trestu pod tuto sazbu je vyloučeno předpisem § 28 zákona na ochranu rep.; slova »při sazbě od 10—20 let« v odstavci 2. § 28 vztahují se jen na trest § 7 č. 4, což patrně z toho, že v §§ 1, 2, 6 č. 1 až 3 není sazby od 10 do 20 let, jež je však v § 7 č. 4 (rozh. č. 2137 a 3563 sb. n. s.); nelze proto při zločinu § 6 č. 2 použití § 54 tr. zák.

Podle § 1 odst. 1 a 3 zákona o státním vězení je vyloučeno, by na zločin vojenské zrady byl uložen trest státního vězení; ježto nejnížší možný trest (výjimka u mladistvých) je 3 roky těžkého žaláře a trest obžalovanému uložený není vyšší, nelze ani z části uznati na trest státního vězení, nehledě ani k tomu, že tu není předpokladu pro tento druh trestu ani u zločinu § 2 zák. na ochr. rep., neboť obžalovaný nechtěl jen vykonávati vliv na uspořádání věcí veřejných, nýbrž měl na mysli násilnou jich změnu a jednání jeho bylo zvláště zavržitelné, uváží-li se, že se staral o to, by se účastnily letních táborů i jiné a to

mladé osoby a že snažil rozšířiti irredentistické hnutí v tuzemsku. Zostření trestu je odůvodněno § 3 zákona z 15. listopadu 1867 č. 131 ř. z. Ježto obžalovaný nejen měl úmysl poškoditi republiku, ale také jí způsobil škodu vojenskou zradou a jeho zločinná činnost trvala přes dva roky, bylo mu uložiti i trest peněžitý. Nalézací soud však nezjistil, ani z obsahu spisů nelze souditi, že tento trest je u něho nedobytný a jen v tomto případě nastupuje podle § 8 zák. č. 31/29, jím byl podle § 19 č. 1 téhož zák. zrušen § 30 zákona na ochranu republiky, na místo trestu peněžitého náhradní trest na svobodě. Nebylo proto lze uznati hned na trest náhradní; § 260 a) tr. zák. platí, jak zřejmo z jeho zařazení, jen při přečinech a přestupcích a podmínky pro uložení trestu na svobodě místo trestu peněžitého jsou tam jiné než podle § 8 zákona č. 31/29, kde nastupuje trest náhradní jen, je-li peněžitý trest nedobytný.

Čís. 4661.

Pri výmere úhrnného trestu platí zásada, že zpravidla žiadny z jednotlivých trestov, uložených dřívejšími rozsudkami, nesmie byť celkom preminutý; v zákone nemá oporu názor, že úhrnný trest nemá prevyšovať výmeru najťažšieho z týchto jednotlivých trestov.

(Rozh. zo dňa 15. marca 1933, Zm III 72/33.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti A. M., v ktorej krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo dňa 25. januára 1933 vymeral súhrnný trest podľa §§ 517 a 518 tr. p., zmätočnú sťažnosť odsúdeného A. M. zamietol.

D o v o d y:

Proti rozsudku I. stupňového súdu, ktorým bol obžalovanému v smysle §§ 517 a 518 tr. p. vymeraný súhrnný trest, podal obžalovaný zmätočnú sťažnosť čo do výmery trestu a okrem toho aj na základe § 384 č. 6 tr. p. Uvedený formálny dôvod zmätku bol uplatňovaný preto, že sa pojednávanie konalo v neprítomnosti obžalovaného, ktorý nemohol sa dostaviť pre svoju nemoc. Tento dôvod zmätku však sa tu nevyskytuje. Podľa § 384 č. 6 tr. p. je dôvodom zmätku, bolo-li hlavné pojednávanie konané v neprítomnosti jednotlivca, ktorého prítomnosť prehlasuje zákon za nezbytnú. Tieto predpoklady však v tomto prípade nejestvovaly, lebo z ustanovenia § 518 tr. p. plynie bezpochybné, že pojednávanie cieľom vymerania súhrnného trestu môže sa konať aj v neprítomnosti obžalovaného. Bezpodstatnou je tiež ďalšia námietka zmätočnej sťažnosti, že vymeraním príliš vysokého trestu bol porušený zákon. Ponevác išlo tu o výmeru súhrnného trestu za jeden trest 4 mesačného väzenia a dva tresty po 2 mesiacoch väzenia, vymeranie súhrnného trestu v trvaní 7 mesačného väzenia zodpovedá zásadám, ustanoveným v 7. a 8. odst. § 518 tr. p. Tvrdenie zmätočnej sťažnosti, že súhrnný trest nemá prevyšovať výmeru najťažšieho z jednot-

livých trestov (v tomto prípade trestu 4 mesačného väzenia), je v priamom rozpore s týmito zásadami, podľa ktorých pravidelne žiaden z jednotlivých trestov nesmie byť úplne preminutý. Námietky, že obžalovaný spáchal trestné činy pri politickej agitácii, že však teraz sa politickej činnosti zriekol, že je nemocný a že sa musí starať o rodinu, nemôžu, hľadiac k ustanoveniam 7. a 8. odst. § 518 tr. p., prísť v tomto prípade vôbec do úvahy. Zmätočná sťažnosť je tedy celkom bezzákladná a preto bola zamietnutá.

Čís. 4662.

Dovážení hmot na stavbu, uložené občanům za předpokladů § 39 zák. č. 329/21 Sb. z. a n. je veřejnoprávní povinností, uloženou zákonem.

Nejde o vyzývání k hromadnému neplnění této veřejnoprávní povinnosti, vyslovil-li se pachatel proti jejimu plnění jen před třemi osobami nebo sice před více osobami, avšak toliko formou poznámky při nahodilém rozhovoru.

(Rozh. ze dne 15. března 1933, Zm IV 42/33.)

Občanům obce Č. bylo uloženo dovážení kamene na stavbu vicinální silnice. Obžalovaný J. P. se při dvou příležitostech vyjádřil, že nepojede a že je blázen, kdo vozí kámen na vicinální cestu. První soud odsoudil za to obžalovaného pro přečin podle § 15 č. 1 zák. na ochr. rep. O d v o l a c í s o u d zprostil obžalovaného podle § 326 č. 2 tr. ř. z obžaloby.

Nejvyšší soud zmáteční stížnost vrchního prokurátora zamítl.

D ů v o d y:

Osvobozující rozsudek vrchního soudu jest napaden zmáteční stížností vrchního prokurátora pro nesprávné právní posouzení věci (§ 385 č. 1 a) tr. ř.), a to v obou směrech, jež byly osvobození tomu základem. Nejvyšší soud neshledává v zásadě správným ten názor vrchního soudu, jakoby při vožení kamene na vicinální silnici nešlo o veřejnoprávní povinnost, uloženou zákonem, ale o povinnost uloženou úřadem z vlastní moci v mezích jeho zákonné kompetence. K této povinnosti jsou občané zavázáni na základě z á k o n n ě h o o p r á v n ě n í obce ve smyslu § 39 zák. z 12. srpna 1921 o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním č. 329 Sb. z. a n.; podle tohoto ustanovení mohou být i usnesení obecního zastupitelstva a po předchozím schválení vyššího dohlédacího úřadu v případě potřeby naprosto nezbytné pro potřebu obce žádány služby (ruční i pŕtahy nebo motorovými vozidly). V dalších ustanoveních jest i obsah této povinnosti v zásadě vymezen a jsou jmenovitě určeny v základě i osoby, které jsou ke službám tu určeným zásadně povinny. Jest proto tuto povinnost, jakmile byla v určitém případě v mezích uvedeného zá-

konného oprávnění a za podmínek zákonem stanovených jednotlivě určena, pokládati za povinnost veřejnoprávní, uloženou ve své podstatě zákonem; na tom nemění nic ta okolnost, že byl její rozsah v konkrétním případě určen příslušnými úřady, pokud se tak stalo v mezích uvedeného obecného zákonného oprávnění. Splnění této posléz uvedené podmínky muselo by býti v souzeném případě osvědčeno skutkovými zjištěními, že služba pro potřebu obce byla žádána za předpokladů v zákoně předepsaných, kteréž zjištění soudy nižších stolic opominuly učiniti.

Nejvyšší soud neshledává však nutným naříditi doplnění skutkových zjištění v naznačeném směru, neboť považuje osvobozující rozsudek vrchního soudu za správný z druhého jím uvedeného důvodu, že totiž ve výrocích obžalovaného nelze spatřovati projev jeho úmyslu vybízeti k hromadnému neplnění zmíněné veřejnoprávní povinnosti. V prvním případě pronesl obžalovaný inkriminovaný výrok, když k němu přišel obecní starosta s radními vyzvat jej, aby vozil kámen na vicinální silnici. Řekl-li jen těmto 3 osobám, že je blázen, kdo vozí, není už pro tuto okolnost základ pro závěr, že vybízel k h r o m a d n ě m u neplnění povinnosti. Po druhé pronesl tento výrok sice v hostinci před větším počtem osob, to však až za několik dní po prvním případě; vrchní soud zjišťuje, že se tak stalo při nahodilém rozhovoru. Poněvadž ani forma jeho poznámky v tom prostředí, kde ji obžalovaný pronesl, není taková, že by z ní bylo nutno usuzovati, že obžalovaný — jen při nahodilém rozhovoru — hleděl u svých posluchačů přímo vzbuditi rozhodnutí, porušiti zákonnou povinnost k veřejné službě ve prospěch obce, dokonce pak hromadně, nepochybil vrchní soud, když obžalovaného na tomto subjektivním základě z obžaloby osvobodil. Z těchto důvodů bylo tudíž zmáteční stížnost vrchního prokurátora podle § 36 I. odst. nov. k tr. ř. zamítnouti.

Čís. 4663.

Bytová lichva: I skutková podstata podle § 8 písm. a) až c) zákona o trestání válečné lichvy čís. 568/1919 (v doslovu zák. čís. 80/1924) předpokládá využití mimořádných válkou vyvolaných poměrů.

(Rozh. ze dne 17. března 1933, Zm II 189/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 13. března 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem předražování podle § 8, 1 c), 3 zákona ze dne 17. února 1919, čís. 568 Sb. z. a n. a zákona ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 Sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmátečný v celém rozsahu a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmáteční stížnost uplatňuje zmatek podle § 281 čís. 5 a 9 a) tr. ř. výtka, že napadený rozsudek vůbec nezjišťoval, zda obžalovaný využíval počínáním za vinu mu kladeným mimořádných poměrů vyvo-

laných válkou, jak přečin předražování předpokládá. V této námitce nelze zmateční stížnosti upříti oprávnění. Nálezací soud sdílel zřejmě názor, k němuž se přiklonil nejvyšší soud v rozhodnutích čís. 1917, 2615, 4204 a j. sb. n. s., kde vyslovil, že se při trestných činech v § 8 zákona o vál. lichvě uvedených vyžaduje ke skutkové podstatě náležitost využitkování poměrů válkou vyvolaných jen v prvním odstavci tohoto § při požadování zřejmě přemrštěného nájemného z nemovitostí, nikoli však při jednáních uvedených v § 8 odst. 2 a) až c). K tomuto názoru dospěl nejvyšší soud na základě díkce zákonodárcem volené v úvodu k těmto ustanovením »stejně se trestá«, pak z té okolnosti, že pod lit. a)—c) se vymezují jiné skutkové podstaty než v odstavci 1 uvedeného místa zákona, aniž by tam byl výslovně uveden rekvizit využívání mimořádných poměrů vyvolaných válkou, a v úvaze, že požadování majetkového prospěchu za postoupení bytu sotva bude myslitelné za poměrů, kdy již přestane bytová tíseň, přivoděná válečnými a poválečnými poměry. Než odstup doby a změny nastavší na bytovém trhu ukazují, že předpoklad posléz uvedené úvahy, že k požadování mimořádných odměn za postoupení nebo pronajímání bytu nebo za zprostředkování nájmu bytu vůbec nemůže dojít, přestane-li bytová tíseň, není bez výjimky správný; jsou možny případy, že se požaduje, poskytuje nebo slibuje majetkový prospěch za jiné výhody při postoupení nebo pronajímání bytu nebo při zprostředkování nájmu bytu z důvodů, které s poměry válkou přivoděnými nikterak nesouvisí a pro které zákonodárce nemohl a neměl důvodů percipienta prospěchu trestně stíhati (výhodná poloha bytu pro podnikatele, konkurenční zájmy, účelné rozdělení bytu, moderní jeho vybavení a j.). Poskytnutí nebo slíbení majetkového prospěchu u příležitosti nájmu bytu nemusí býti a zpravidla není v takových případech vůbec na škodu ani zájmům obecným ani zájmům interesovaných osob, ba může býti po případě i hospodářsky účelné; při zmíněném výkladu zákona by však přece i takové případy podléhaly po čas platnosti zákona trestní sankci, ač nelze pro její potřebu a oprávnění shledati důvodu ani s hlediska trestní represe, tím méně ovšem trestní prevence. Již z toho je zřejmo, že zákonodárce nemohl zamýšleti postihnouti ustanovením § 8 a)—c) zákona o trestání válečné lichvy všechny případy, kde za účelem tam uvedeným dal si kdo poskytnouti nebo slíbiti majetkový prospěch. Nelze to dovoditi ani z doslovu zákona, byť i úvodní slova k těmto ustanovením »stejně se trestá« sama o sobě zdála se poukazovati k tomu, že se toto ustanovení zákona dovolává předchozího prvního odstavce jen v otázce stanovení trestní sazby. I při slovném výkladu zákona nutno bráti zřetel na celkovou souvislost použitých slov, což tu platí tím více, když jde o výklad souvislosti dvou ustanovení zákona, pojících se k sobě shora citovanými slovy. Nad to však jest podle ustanovení § 6 obč. zák. slovní výklad pomůckou pro výklad smyslu zákona ve spojitosti s výkladem jasného úmyslu zákonodárcova, který tím zákonem sledoval; proto nutno k oběma těmto způsobům výkladu přihlídati stejnou měrou. Smysl a účel celého zákona »o trestání válečné lichvy« je zřetelně a

bezpochybně vyjádřen již v tomto jeho nadpisu; z něho vysvitá zcela určitě, že jde o zákon, který má čeliti vykořisťování v různých hospodářských poměrech, které byly válečnými poměry vyšínuty z pravidelného svého vývoje a průběhu v neprospěch celých tříd obyvatelstva. Jestliže jest takto již v nadpise zákona zřetelně vyznačen účel celého zákona, směřující právě ke stíhání lichvy vyvolané válečnými poměry, jestliže jest dále v odstavci prvním § 8 tato náležitost zvlášť ještě vyčtena slovy »využívaje mimořádných poměrů vyvolaných válkou« a konečně když v témže § je skutková podstata trestných činů, jež jsou svojí věcnou podstatou shodny s trestným činem v odstavci prvním normovaným, uvozena slovy »stejně se trestá«, nelze tato slova vykládati jinak, než že zákonodárce nemínil upustiti ani při těchto trestných činech od požadavku využití mimořádných poměrů vyvolaných válkou, ale že je chtěl stíhati zákonem o trestání válečné lichvy jen za tohoto předpokladu a že v jejich skutkové podstatě výslovně vyznačil jen to, v čem se odlišují od skutkové podstaty deliktu podle 1. odstavce, kdežto slovy »stejně se trestá« vyjádřil ostatní s ním shodné znaky, tudíž zejména též uvedený základní požadavek využití mimořádných, válkou vyvolaných poměrů.

Pro tento výklad svědčí i vznik znění tohoto zákona, jak bylo upraveno novelou ze dne 25. dubna 1924, čís. 80 Sb. z. a n. V zákoně ze dne 17. října 1919, čís. 568 Sb. z. a n. o trestání válečné lichvy byl bytové lichvě vyhrazen § 8, podle něhož byl trestný, kdo využívaje mimořádných poměrů vyvolaných válkou žádá částky zřejmě přemrštěné nebo dává je sobě nebo jinému poskytovateli nebo slibovati jako nájemné z nemovitosti. Z důvodové zprávy ústavněprávního výboru poslanecké sněmovny k nov. čís. 80 z roku 1924 Sb. z. a n., jak jest uvedena v tisku čís. 1863, plyne jasně a způsobem veškeru pochybnost vylučujícím, že zákonodárce přistoupil k rozšíření § 8 o ustanovení odstavců a)—c), — které ve vládním návrhu obsaženy nebyly —, z toho důvodu, že ustanovení § 8 v původním znění, jež se omezovalo jen na nájemné, bylo obcházeno a že případy bytové lichvy, které podle názoru zákonodárce jako využívání válkou přivoděných poměrů tímto ustanovením měly býti učiněny trestnými, vymkly se z trestní zodpovědnosti předstíráním jiného označení úplaty než jako nájemné. Právě zmíněná důvodová zpráva výslovně: »Vzhledem k tomu, že bytová lichva není dosti účinně stíhána pro nedostatečnost zákona o trestání válečné lichvy, podle něhož bylo trestné jen požadování přemrštěného nájemného z nemovitosti, nikoli však různé požadované výhody (odstupné a pod.) vedle nájemného, jež vlastně tvořily pak vyšší nájemné, usnesla se poslanecká sněmovna doplniti § 8 zákona o trestání válečné lichvy.« Uvádí-li tedy zákonodárce výslovně, že v novele — zařazené do starého zákona uvozovacími slovy »stejně se trestá« — chce stíhati ty případy požadování různých výhod, jež vlastně tvoří vyšší nájemné a jež tedy podle názoru zákonodárcova pod odstavec první vlastně již původně patřily a jen pro jich zastřenou formu nájemného zvláště v dodatku musily býti vyčleny, nelze tvrditi, že pro tyto případy, jež uvedl

v doplňku zákona pod b), chtěl stanoviti jinou, dokonce přísnější skutkovou podstatu, než v odstavci prvním. Vztahuje-li se tedy ve smyslu tohoto odůvodnění v motivech zákona dikce »stejně se trestá« na všechny náležitosti uvedené v odstavci prvním bezpochybně v doplňku skutkové podstaty trestného činu podle 1. odst., kterýž doplněk jest zařazen pod b), pak přirozeně nelze vyloučiti z této dikce náležitost využívání mimořádných, válkou přivoděných poměrů ani pro případy pod a) a c), jež jsou za odst. 1 stejným způsobem zařazeny. Svědčí tomu ostatně velmi zřetelně srovnání prvního odst. cit. § s písm. a); nelze předpokládati, že by byl měl zákonodárce vůbec na mysli, by se u prvního pronajímatele podle prvního odstavce požadovalo k jeho trestnosti využívání válkou vyvolaných poměrů, ale u nájemníka, který za stejných poměrů byt dále postupuje (písm. a), již nikoliv.

Pokud se v rozhodnutí čís. 2615 sb. n. s. poukazyvalo k tomu, že článkem III. zákona čís. 80 z roku 1924 byl výslovně zrušen § 20 odst. 2 zákona ze dne 26. dubna 1924, čís. 85 Sb. z. a n. o ochraně nájemníků, který tytéž skutkové podstaty činů, jež jsou uvedeny v čl. 1 čís. 1 písm. a) — c) zákona čís. 80 z roku 1924, prohlašoval za zapovězené a podle § 28 za administrativně trestné, takže zákonodárce, prohlásiv tytéž skutkové podstaty za činy soudně trestné, dal tím prý jasně najevo, že chce tak účinněji postihnouti právě tuto zakrytou formu bytové lichvy, než jako dosud pouhým administrativním potrestáním, jest k tomu podotknouti toto: Převzetím těchto ustanovení do zákona o trestání válečné lichvy byly trestné činy v nich normované zařazeny právě do skupiny těch trestných činů, které jsou stíhány tímto přísným zákonem právě z důvodů využívání mimořádných poměrů, válkou způsobených; odpadá proto při nich zřetel ke zvláštním zájmům zákonů o ochraně nájemníků a k důvodům, jež vedly k vydání těchto zákonů a jejich trestnost nutno posuzovati jen se zřetelem k intencím, které vedly k vydání zákona o trestání válečné lichvy. Lze konečně poukázati i k tomu, že ve sporných ustanoveních § 8 a) — c) cit. zákona prohlašuje se za trestné již to, že osoby tam uvedené dávají sobě nebo jinému poskytovat nebo slibovati majetkový prospěch (v případě c) nepřiměřený) za úkony v jednotlivých případech vyznačené. Stačí tudíž k trestnosti podle těchto ustanovení již to, že si kdo bez vlastní aktivní činnosti dal poskytnouti, ba dokonce i jen slíbiti majetkový prospěch; naproti tomu jest v prvním odst. § 8 uvedena na prvním místě trestnost toho, kdo žádal částky zřejmě přemrštěné, tudíž činnost značně intenzivnější nežli ona, jež jest vyznačena pod a) — c). Jestliže činnost značně intenzivnější jest trestna jen pod další podmínkou, že k ní došlo u využívání mimořádných poměrů vyvolaných válkou, je zřejmo, že zákonodárce nemohl chtíti pro činnost méně intenzivní (dal si poskytnouti nebo slíbiti) při stejné věcné podstatě těchto skutků stanoviti přísnější podmínky trestnosti nežli v odstavci prvním zákona, totiž s pominutím podmínky, že bylo využíváno mimořádných, válkou vyvolaných poměrů. Na základě těchto úvah dospěl nejvyšší soud k názoru, že i v případech § 8 odst. 2 písm. a) — c) zákona o trestání válečné lichvy je skutková podstata

těchto trestných činů jen tehdy dána, bylo-li při tom využíváno mimořádných, válkou přivoděných poměrů. V jednotlivém případě nutno tudíž zjistiti, zda se tak stalo. Poněvadž nalézací soud se touto otázkou nezabýval a neučinil v tomto směru potřebná zjištění, jsou výtky zmateční stížnosti pro to činěné odůvodněny. Ježto však nejvyšší soud bez těchto zjištění nemůže rozhodnouti ve věci, bylo zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a vrátiti věc soudu první stolice, by ji se zřetelem k tomuto právnímu názoru znova projednal a rozhodl. Při tom bude nalézacímu soudu po případě přihlédnouti i k jiné náležitosti trestného činu podle § 8 písm. c) zákona, při které stěžovatel napadenému rozsudku nevytkl nedostatky, kterými trpí. Z citovaného ustanovení plyne, že zprostředkovatel nájmu je oprávněn beztrestně dáti si poskytnouti nebo slíbiti za úkon tam uvedený prospěch přiměřený. Nalézací soud uznal za nepřiměřený prospěch vše, co obžalovaný přijal, odpovídat jen výlohy, které obžalovanému při tom vznikly; opomenul však odpočítati případnou přiměřenou odměnu za námahu, pro jejíž přijetí obžalovaného stíhati nelze. S tohoto hlediska třeba tudíž uvažovati o nepřiměřenosti prospěchu, který si dal obžalovaný poskytnouti a učiniti v tomto směru potřebná zjištění. Od nich záleží i posouzení kvalifikace trestného činu za přečin podle § 8 odst. 3 zákona se zřetelem na případný vyšší zisk 2.000 Kč.

Čís. 4664.

Obecní zřízenec (sluha), provázející berního vykonavatele na jeho požádání, nepožívá při exekucním úkonu ochrany §§ 68, 81 tr. zák., nebyl-li k tomu určen zvláštním příkazem vrchnostenským pro něho závazným (příkazem obecního úřadu, starosty obce).

Skutková podstata zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. zák. předpokládá vždy totožnost osoby, v § 68 tr. zák. jmenované, proti níž skutečně násilné vztažení ruky (nebezpečná pohružka) směřuje, s onou, jejíž výkon vrchnostenského rozkazu, úřadu nebo služby má býti tímto způsobem zmařen.

Nepoužil-li výkonný orgán práv daných mu předpisem § 350 zák. čís. 76/1927 Sb. z. a n. (kapesní zájem, přibrání bezpečnostních orgánů za účelem zmaření odporu dlužníka), nemůže pouhé zdráhání se pachatelovo vrátiti zabavený předmět činiti ho zodpovědným ve smyslu § 1 zák. o mař. ex.

(Rozh. ze dne 18. března 1933, Zm I 524/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 11. února 1931, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem maření exekuce podle § 1 zák. čís. 78/1883 ř. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu,

zprostil obžalovanou podle § 259 čís. 2 tr. ř. z. obžaloby pro tento přestupek, a jinak věc vrátil téměř sborovému soudu první stolice, by v příčině zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. zák. vykonal nové přelíčení a vynesl nové rozhodnutí.

D ů v o d y:

Rozsudek zjistil skutkově, že berní exekutor Karel Č., dostavivší se v průvodu obecního zřízence Hugo W-a do bytu obžalované, by tam předsezval zájem pro daňové nedoplatky, zabavil jí hotovost 1.000 Kč a odevzdal jí, jak měl nařizeno, obecnímu zřízenci, by jí předal starostovi obce za účelem přímého zaslání poštou bernímu úřadu; že obžalovaná přiskočila na to k Hugo W-ovi, uchopila papírové peníze z rukou mu vyčnívající, snažila se je vytrhnouti, rvala se s ním krátkou chvílí o ně, až W. peníze z ruky pustil, a takto zmocnila se zabavených peněz násilím a v úmyslu zmařití výkon Č-ův; konečně, že ani na opětovné vyzvání Č-ovo peněz těch nevydala. Nalézací soud zjistiv též vědomí obžalované, v jaké vlastnosti a za jakým účelem se berní exekutor k ní dostavil, že také Hugo W., osobně jí známý to obecní zřízencec, se k ní dostavil a jednal v určité úřední činnosti a že přejímaje peníze vykonavatelem zabavené, jednal takto v přímé souvislosti s výkonem těchto a byl tehdy i on úředním orgánem, podřadil onu činnost obžalované pod skutkové podstaty zločinu podle § 81 tr. zák. a přestupku podle § 1 zák. o mař. exekuce, uznáv jí vinnou, že 1. skutečným násilným vztážením ruky na Hugo W-a zprotivila se a) bernímu vykonavateli Karlu Č-ovi a b) obecnímu sluhovi Hugo W-ovi, tudíž osobám v § 68 tr. zák. jmenovaným u vykonávání rozkazu vrchnostenského, pokud se týče při konání jejich služby v úmyslu, by výkon ten byl zmařen, 2. odstranila předměty majetkové, totiž 1.000 Kč za exekuce vedené berním úřadem v N., by z části zmařila uspokojení tohoto svého věřitele. Zmateční stížnost uplatňuje proti tomuto rozsudku důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9 a) tr. ř. a jest jí v podstatě přisvědčiti. Nalézací soud konstrukcí vyjádřenou slovy, že W. jednal v přímé souvislosti s výkonem Č-ovým a že tedy činnost W-ova byla součástí úředního výkonu exekutorova a tudíž i on, W., orgánem služebním, spojil obě osoby sledující též cíl v nedílnou jednotu. Tím utvořil si základnu pro úsudek, že násilí vykonané proti jednomu z nich bylo takto zároveň násilím proti druhému. Tento výklad objektivní skutkové podstaty zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. zák. je však vadný. Rozsudek nezjistil skutkově, a ani ve výsledcích řízení není pro to podkladem, že obžalovaná jakkoliv vztáhla násilně ruku proti Karlu Č-ovi samotnému. Okolnost, že předmětem jejího násilného útoku byly peníze, na něž se vztahoval úřední výkon Č-ův, nemůže vzhledem k osobě exekutora sama o sobě přivoditi ještě zákonný znak zločinu podle § 81 tr. zák. Nalézací soud zjevně dal se uvésti v omyl právní větou rozhodnutí nejvyššího soudu, sb. čís. 1839/24, kterou cituje, že ke zločinu podle § 81 tr. zák. dostačí, směřuje-li násilný čin proti předmětu; ale to platí ovšem jen, když jej

vrchnostenská osoba již v rukou drží (uchopila). Podstatou zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. zák. je však vždy jen násilné zprotivení se za okolností v zákoně naznačených směřující proti osobě v § 68 tr. z. jmenované; okolnost, že pachatel projevil násilí především proti předmětu, pokud je předmět v tělesném spojení s osobou vrchnostenskou a má vztah k jejímu úřednímu (služebnímu) výkonu, může ovšem v konkrétním případě dokazovati objektivní znak zločinu veřejného násilí proti osobě vrchnostenské, po případě též úmysl pachatelův ve smyslu § 81 tr. zák. I když však v souzené věci obžalovaná snažila se násilným vztážením ruky zmocniti se peněz, na něž se vztahoval Č-ův úřední výkon, nebyla ona hotovost 1.000 Kč v době násilného útoku vůbec již v žádném spojení s tělem exekutorovým a nesměřovalo proto ono násilné vztážení ruky ani nepřímě proti osobě Karla Č-a. Skutková podstata zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. zák. předpokládá vždy totožnost osoby v § 68 tr. zák. jmenované, proti níž skutečně násilné vztážení ruky (nebezpečná pohrůžka) směřuje, s onou, jejíž výkon vrchnostenského rozkazu, úřadu nebo služby má být tímto způsobem zmařen (srov. doslov: »um die s e Vollziehung zu vereiteln«). Zmateční stížnost proto pravem vytká rozsudkovému výroku, že na základě onoho stavu skutkových zjištění neměl uznati obžalovanou vinnou, že skutečným násilným vztážením ruky na Huga W-a zprotivila se nejen tomuto obecnímu sluhovi, nýbrž i samotnému bernímu vykonavateli Karlu Č-ovi.

Tato vadnost rozsudku, stížnosti mylně označovaná za vnitřní rozpor, povahou svoji zakládající však zmatečnost hmotněprávní podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., nemohla by ovšem býti uplatňována ve prospěch obžalované (§ 281 tr. ř. první odst.), kdyby byl bezvadný aspoň rozsudkový výrok ohledně fakta násilného vztážení ruky proti Hugu W-ovi, podřazující také tuto závadnou činnost pod skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. zák. Avšak i v této části trpí rozsudek zmatečností. Zmateční stížnost snaží se popřít skutečnost, že obžalovaná jednala násilně proti Hugu W-ovi a dokazuje ze svědectví W-ova, že jí peníze vydal dobrovolně. V tomto směru stížnost ovšem prostě brojí proti právu nalézacího soudu volně hodnotiti průvody. Zjistil-li první soud na základě svědectví Karla Č-a a též Huga W-a, jež podle protokolu o hlavním přelíčení vypovídal před nalézacím soudem totéž jako v předběžném vyhledávání a jedině dodatky učiněnými k dotazům obhajoby snažil se útočností obžalované vylíčiti mírnějším způsobem, — že obžalovaná přiskočila k W-ovi, uchopila peníze, pokud mu z ruky vyčnívaly, ve snaze mu je vytrhnouti a rvala se s ním krátkou chvílí o ně, neboť W. je s počátku dosti pevně držel, až pak jí je po chvíli z ruky pustil, patrně z obavy, by nebyly roztrhány, je zjištění to logickým závěrem z průvodů, o něž se opírá, a nevyšší stížností ořeseno, je směrodatným také pro zrušovací soud. Avšak, by toto zprotivení se skutečným násilným vztážením ruky Hugu W-ovi mohlo býti kvalifikováno za zločin podle § 81 tr. zák., je nutno, by skutkově i právně bezvadně bylo zjištěno, nehledíc ke stránce subjektivní, že Hugo W. při útoku obžalované měl povahu osoby jmenované v § 68 tr. zák. a že byl zároveň u vykonávání

rozkazu vrchnostenského (při konání svého úřadu nebo služby). Není pochyby, že Hugo W. jako obecní zřízenec (sluha) je při této své služební povaze vhodným předmětem zločinu podle § 81 tr. zák.; otázkou však zůstává, zda právě jeho účast při úkonu berního exekutora byla také výkonem jeho služby, neboť nestačí tu ono směřování výkonu obou osob, jak je rozsudek vyjadřuje větou, že při přímé souvislosti činnosti berního exekutora a obecního sluhu je čin tohoto součástí úředního výkonu onoho a tedy i on, W., orgánem úředním. Podle rozsudkového zjištění prováděl berní vykonavatel Karel Č. v domácnosti obžalované zájem, dostaviv se k ní »v průvodu obecního zřízence Hugo W-a«; zabaviv pak 1.000 Kč odevzdal je, jak měl nařizeno, tomuto obecnímu zřízení, od něhož pak je měl převzít starosta obce za účelem přímého zaslání poštou bernímu úřadu v N. Podle zákona (§ 26 ex. ř. a 350 zák. ze dne 15. června 1927, čís. 76 Sb. z. a n.) jsou exekuční orgánové a též berní exekutoři oprávněni přímo vyžádati si podporu místních orgánů bezpečnostních, to ovšem jen za tím účelem, »by zmařili odpor jim činěný«. Ze v souzeném případě Karel Č. vyžádal si podporu Hugo W-a k tomuto účelu, rozsudek nezjišťuje, při řešení subjektivní stránky zločinu se spokojuje se zjištěním, že obžalované nemohlo zůstat tajno, že W., známý jí to obecní zřízenec, dostavil se a jednal v určité úřední činnosti, »byť i jen šlo o to, by vykonavatel ukázal obydlí jednotlivců«. Také spisy neposkytují opory pro zodpovězení otázky, proč W. po tři dny provázal exekutora při jeho výkonech. Avšak rozsudek opomenul vůbec zjistiti, zda W. byl místním orgánem bezpečnostním, označuje ho jen za obecního sluhu (zřízence), ve spisech pak jen záznam na zájemním protokolu mluví o obecním strážníku, jinak však spisy a samotná výpověď W-ova ponechávají nejistotu, zda W. byl vůbec orgánem bezpečnostním. Rozsudek obsahuje sice větu, že W-ovi bylo podle instrukce vykonavatelovy od tohoto převzítí pro obecního starostu zabavené peníze, což se též stalo. Rozsudek tuto instrukci domněle zavazující též obecního zřízence a určující jemu jeho službu blíže necituje. Má však a může mít na mysli patrně jen vládní nařízení z 20. prosince 1927, čís. 175 Sb. z. a n., které v prováděcích ustanoveních k § 366 zák. ze dne 15. června 1927, čís. 76 Sb. z. a n. ukládá bernímu exekutorovi za povinnost zabavené hotové peníze předati (není-li v místě exekuční úřad nebo pošta) starostovi obce za účelem dopravy na exekuční úřad. Avšak tímto předpisem není ještě uložena kterémukoliv obecnímu zřízení služební povinnost provázeti exekutora za účelem přijímání peněz a přijímatí je, by zprostředkoval předání jich starostovi obce, a činí-li tak dobrovolně, jen na požádání berního vykonavatele, není tato jeho činnost ještě výkonem jeho služby, leč by současně bylo zjištěno, že byl k takovému úkonu určen zvláštním příkazem vrchnostenským pro něho závazným (příkazem obecního úřadu, starosty obce). Pouhé požádání jeho výkonným orgánem za doprovod (pomoc) při provádění exekucí nemohlo W-ovi dodatí ještě povahy osoby požívající pro tuto jeho činnost zvláštní ochranu zákonně ve smyslu §§ 68 a 81 tr. zák. (srov. též rozh. nejv. s. sb. čís. 4278). Namítá-li

proto zmateční stížnost, že úkolem W-ovým jako obecního sluhu nebylo poskytovat pomoc bernímu vykonavatelům při výkonu exekuce a že při naznačeném skutkovém stavu nepožíval ochrany zákona, je tato výtky při kusosti skutkových zjištění tu již pro objektivní stránku skutkové podstaty dotyčného zločinu nezbytných s hlediska zmatečnosti § 281 čís. 9 a) tr. ř. odůvodněna.

Odůvodněnou jest zmateční stížnost i, pokud napadá odsouzení obžalované pro přestupek podle § 1 zák. o mař. ex. Rozsudek podřazuje tu pojmu »odstranění« ve smyslu § 1 zák. z 25. května 1883, čís. 78 ř. zák. skutečnost, že se obžalovaná zmocnila zabavené již hotovosti 1.000 Kč a nevydala ji na vyzvání exekutorovo. Leč tímto způsobem nebyla ještě movitá věc odňata z dosahu vymáhajícího věřitele, po případě berního vykonavatele, neboť dotyčný přítomně, byť i zdráhající se jej znovu vydati, nebyl její činností nijak zničen, ukryt nebo odstraněn, by exekuční výkon též na něm nemohl býti proveden. Nepoužil-li výkonný orgán práv daných mu předpisem § 350 zák. čís. 76/27 Sb. z. a n. (kapšenský zájem, příbrání bezpečnostních orgánů za účelem zmaření odporu dlužníka), nemůže pouhé zdráhání se obžalované vrátiti zabavený předmět činiti ji zodpovědnou ve smyslu § 1 zák. o mař. ex. (srov. též rozh. vid. nejv. s. Nowakovy sbírky čís. 1182). Bylo proto zmateční stížnosti vyhověno a rozsudek v celém rozsahu zrušen jako zmatečný podle § 281 č. 9 a) tr. ř. Podle § 288 čís. 3 tr. ř. bylo pak na základě skutkových zjištění prvního soudu obžalovanou zprostiti z obžaloby z přestupku § 1 zák. č. 78/1883 ř. zák., v ostatním však věc vrátiti prvnímu soudu k novému jednání a rozhodnutí o obžalobě ze zločinu podle § 81 tr. zák. Na nalézacím soudě bude, by při novém projednávání a rozhodování o věci věnoval náležitou pozornost zejména také subjektivní stránce věci, tedy i vědomí obžalované o oněch okolnostech, jež by snad podle nových zjištění rozsudkových zakládaly ochranu H. W-a podle §§ 68 a 81 tr. zák.

Čís. 4665.

»Veřejnou« listinou ve smyslu trestního práva je listina vydaná buď veřejným úřadem v oboru jeho působnosti, aneb osobou požívající veřejné důvěry v oboru její činnosti.

Poštovní doručenka je veřejnou listinou toliko v části pocházející od poštovního úřadu; v ostatním obsahu je listinou soukromou.

(Rozh. ze dne 18. března 1933, Zm IV 63/33.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti J. N., obžalovanému ze zločinu padělání veřejné listiny a úřední zpronevěry, na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti vrchního prokurátora vynesl rozsudek, jímž zrušil z důvodu zmatečnosti podle čís. 1 b) § 385 tr. ř. z úřední moci rozsudky obou soudů nižších stolic co do kvalifikace trestného činu,

uvedeného pod čís. I rozsudku soudu první stolice, jako zločinu padělání veřejné listiny podle §§ 391, 393 tr. zák. a kvalifikoval tento trestný čin jako přečin padělání soukromé listiny podle § 401 a odst. 1 § 402 tr. zák. V důsledku změny kvalifikace byl obžalovanému vyměřen nový trest.

Z d ů v o d ů:

Při přezkoumání věci z úřední moci přesvědčil se nejvyšší soud, že rozsudky obou soudů nižších stolic jsou zmatečné co do kvalifikace trestného činu uvedeného pod čís. I. rozsudku první stolice a kvalifikovaného jako zločin padělání veřejné listiny podle § 391, 393 tr. zák. Totoho zločinu dopustil se obžalovaný podle zjištění nižších soudů tím, že dne 13. září 1929 ve V. jakožto poštovní zřízenec, jemuž bylo mezi jiným svěřeno doručování doporučených dopisů, učinil, anebo nechal učiniti u položky 149 listovní doručovací karty poštovního úřadu ve V. z 12. září 1929 tři knížky jako znamení adresátky I. P., připsav anebo nechav připsati v rubrice příjemce jméno P. A. hejet S. M., aniž této adresátce dopis č. 6671, došlý jí z Ameriky, doručil a takto zfalšovanou listovní doručovací kartku vrátil poštovnímu úřadu jako doklad, že veškeré doporučené zásilky řádně doručil, ač to pravda nebyla.

Ve smyslu trestního zákona jest považovati za veřejnou listinu tu, kterou vystavil veřejný úřad v oboru působnosti anebo kterou vystavila osoba požívající veřejné důvěry v oboru své činnosti. Z tohoto pojmu plyne, že jen ta část listiny má se považovati za veřejnou, v níž úřad aneb osoba veřejné důvěry něco nařizuje, prohlašuje, zjišťuje nebo potvrzuje. Jsou-li však ve veřejné listině i takové části, které nepocházejí od veřejného úřadu aneb od osoby veřejné důvěry a u nichž úřad anebo tato osoba při vzniku této další části v oboru své působnosti neúčinkují, tato další část nespadá pod pojem veřejné listiny, nýbrž má se považovati za listinu soukromou. Poštovní doručenky jsou jen z částí veřejnými listinami, totiž v té části, která pochází od poštovního úřadu. Kromě toho však je jejich částkou potvrzení strany, že poštovní zásilku obdržela. Toto potvrzení má podepsati strana sama a nikoliv úředník. V této části poštovní doručenky nejsou veřejnými listinami, poněvadž úřad ani nepodpisuje strany, ani nespoluúčinkuje při podepsání, neboť nepotvrzuje, že by podpis byl pravý. Když proto obžalovaný podepsal jméno strany na poštovní doručence a nepotvrdil nic jménem úřadu v oboru jeho působnosti, nelze jeho čin podřaditi ustanovení §§ 391, 393 tr. zák. jako zločin padělání veřejné listiny. Podpis obžalovaného v záhlaví listovní doručovací kartky u rubriky doručovatel neznamená nic jiného, než co tato rubrika sama praví, že totiž obžalovaný byl doručovatelem níže jmenovaných zásilek, neznamená však, že by obžalovaný potvrzoval pravost podpisů příjemců zásilek. Když tedy obžalovaný podepsal, aneb dal podepsati jméno strany na poštovní doručence a nepotvrdil nic jménem úřadu v oboru jeho působnosti, omezovala se jeho činnost jen na padělání podpisu strany a na předložení takto padělané doručenky poštovnímu úřadu na důkaz,

že doručovací povinnost splnil a že tím zaniklo právo strany žádati u poštovního úřadu o vydání zásilky, a měl býti proto jeho čin kvalifikován podle §§ 401 a 402 tr. zák. Poněvadž právo strany na vydání doporučeného dopisu podle příslušných předpisů nepřesahuje cenu 2.000 Kč, kvalifikuje se čin obžalovaného jako přečin padělání soukromé listiny podle § 401 a odst. 1 § 402 tr. zák. Pokud tedy nižší soudy čin uvedený v rozsudku prvního soudu pod čís. I kvalifikovaly jako zločin padělání veřejné listiny podle §§ 391, 393 tr. zák., jsou rozsudky zmatečné z důvodu zmatečnosti podle čís. 1 b) § 385 tr. ř., kteréhož zmatku jest dbáti z úřední moci, neboť je v neprospěch obžalovaného. Proto postupoval nejvyšší soud z úřední moci ve smyslu odstavce 1. § 33 por. nov., zrušil mylnou kvalifikaci činu a kvalifikoval jej správně jako přečin padělání soukromé listiny podle §§ 401 a odst. 1 § 402 tr. zák.

Čís. 4666.

Aby bolo možno padelanie verejnej listiny kvalifikovať podľa § 400 odst. II. tr. zák., vyžaduje sa, aby bezprávný úžitok vzišiel zo samého padelania verejnej listiny, nie teprv z iného činu, ktorý sa padelaním verejnej listiny len kryje, podporuje alebo uľahčuje.

(Rozh. z 18. marca 1933, Zm IV 110/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti L. H., obžalovanému zo zločinu padelania verejných listín, na základe verejného pojednávania o zmatečnej sťažnosti obžalovaného vyniesol rozsudok, ktorým zmatečnú sťažnosť odmietol, avšak z dôvodu zmatečnosti označeného v bode 1 b) § 385 tr. p. z úradnej moci zrušil rozsudok vrchného súdu čo do kvalifikácie činu obžalovaného a kvalifikoval tento čin za přečin padelania verejných listín podľa odst. I. § 400 tr. zák.

Z d ō v o d o v:

Pri preskúmaní veci najvyšší súd zbadal toto: Vrchný súd kvalifikoval ten čin obžalovaného, že úmyselne spolupôsobil k tomu, aby do ohľadacieho listu a do matriky zomrelých bola zapísaná o samovraždou zomrelom S. F. tá nepravdivá skutočnosť, že príčina smrti bola ochrnutie srdca, — podľa odst. II. § 400 tr. zák. za zločin padelania verejnej listiny, lebo obžalovaný vraj jednal v tom úmyslu, aby privodil výplatu životného poistného pre pozostalých po F. u poisťovne Union, k čomu však títo následkom samovraždy poisteného S. F. práva nemali. Najvyšší súd nesúhlasí s touto kvalifikáciou činu.

Trestný čin označený v odst. I. § 400 tr. zák. kvalifikuje sa podľa odst. II. citovaného § len vtedy, keď páchatel spáchal tento čin preto, aby tým sebe, alebo druhému bezprávný úžitok zaopatril. Tento bezprávný úžitok má tedy pochádzať zo samého padelania verejnej listiny, ale nie z iného činu, ktorý sa prípadne len kryje, podporuje alebo uľahčuje padelaním verejnej listiny. V tomto prípade bezprávný úžitok ob-

myšlených pozostalých po F. bol by mal pochádzať z uplatnenia nároku na poisťné u poisťovne a tento čin mal by byť podporovaný preukázaním padelanej verejnej listiny. Ponevác v tomto prípade bezprávny úžitok nemal pochádzať zo samého padelania, ale z iného činu, preto neľze kvalifikovať čin obžalovaného podľa odst. II. § 400 tr. zák. Tento čin sa kvalifikuje správne za prečin padelania verejnej listiny podľa odst. I. § 400 tr. zák. Je tu tedy dôvod zmätočnosti, na ktorý treba hľadať z povinnosti úradnej. Preto najvyšší súd pokračoval podľa odst. I. § 33 tr. p. nov. a kvalifikoval čin obžalovaného za prečin podľa odst. I. § 400 tr. zák.

Čís. 4667.

Pojednávanie podľa § 518 tr. p. môže sa konať aj v neprítomnosti odsúdeného.

Námietka, že odsúdený je duševne chorý, nemôže mať vliv na výmeru súhrnného trestu.

(Rozh. z 22. marca 1933, Zm III 82/33.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti E. F., v ktorej krajský súd v Banskej Bystrici vyniesol dňa 18. novembra 1932 rozsudok o vymereaní súhrnného trestu, následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného takto sa usniesol: Zmätočná sťažnosť sa zamietá.

D ô v o d y:

Obžalovaný, neuvádzajúc číselne žiadneho dôvodu zmätku, predovšetkým namieta, že nebol prítomný jednaniu, na základe ktorého bol vymieraný súhrnný trest, a že nebol o ňom ani upovedomený. Touto námietkou bolo vecne poukázané na dôvod zmätku podľa § 384 č. 6 tr. p., avšak neprávom. Podľa § 518 tr. p. prítomnosť obžalovaného pri takomto roku nie je potrebná. Predvolanie obžalovaného je však predpísané len v prípade, je-li obžalovaný na slobode, alebo vo väzení sídla jednajúceho súdu. Tieto predpoklady však tu neboli, lebo obžalovaný bol vo väzení u iného súdu. Podľa § 518 tr. p. mal byť v tomto prípade pre obžalovaného ustanovený obhájca z úradnej povinnosti a tomuto predpisu bolo skutočne vyhovené. Ďalej zmätočná sťažnosť namieta, že obžalovaný je duševne chorý a úchylný a žiada, aby bol jeho duševný stav skúmaný, a potom aby mu bol vymieraný nižší trest. Ani táto námietka, ktorá je namierená proti výroku o výmere trestu, neobstojí. Podľa 7. a 8. odst. § 518 tr. p. ustanovenie súhrnného trestu sa má stať jedine na základe trvania trestov, dřívejšími rozsudkami uložených a na základe ich ťažkosti a zákon zakazuje prihliadnúť pri tom k okolnostiam priťažujúcim a poľahčujúcim. Preto ani skúmanie duševného stavu nemohlo by mať vliv na výmeru súhrnného trestu. Ináč výmerou súhrnného trestu neboli v tomto prípade v neprospech obžalovaného porušené zásady ustanovené v § 518 tr. p. Zmätočná sťažnosť je tedy v celku bezzákladná a preto bola zamietnutá.

Čís. 4668.

Hanobi-li páchatel' spôsobom v § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. uvedeným činiteľov výsostnej moci republiky (zákonodarnej, výkonnej, sudcovskej) len pre jednotlivé činy v ich úradnom pôsobení, nejde o prečin podľa § 14 č. 5 cit. zák., lež o trestný čin, stihateľný podľa zákona o ochrane cti.

Taktiež schvaľovanie takého hanobenia nie je prečinom podľa § 16 č. 1 zák. na ochr. rep., lež zakladá ten istý trestný čin, ako čin priameho páchatel'.

(Rozh. z 22. marca 1933, Zm IV 69/33.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. K. a spol., obžalovaným z prečinu rušenia obecného mieru podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. republiky, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti verejného obhájcu a obžalovaných J. K., P. K. a L. M. vyniesol tento rozsudok: Zmätočným sťažnostiam sa vyhovuje, rozsudok vrchného súdu sa v celom rozsahu, rozsudok súdu I. stolice však v odsudzujúcom výroku, týkajúcom sa obžalovaných J. K. a L. M. z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. por. zrušuje a všetci obžalovaní oslobodzujú sa podľa § 326 č. 1 tr. por. od obžaloby z prečinu rušenia obecného mieru podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep., ktorý mali spáchať dňa 12. decembra 1931 v P. na zasadnutí obecného zastupiteľstva, a to prvý obžalovaný výrokom: »Robotníctvo dostalo miesto práce olovo jako vo Frývaldove; že sa takéto veci dejú, je vinná vláda, fuj, hanba vláde, dolu s vládou!«, druhí dvaja obžalovaní však výrokmi »hanba vláde, dolu s vládou!« Trestné náklady hradí podľa § 482 I. tr. por. štátna pokladňa.

D ô v o d y:

Zmätočné sťažnosti verejného obhájcu a obžalovaných namietajú v podstate shodne, že inkriminovanými výrokmi obžalovaných nebola hanobená republika ani iný z objektov chránených v § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. (národ alebo národná menšina). Táto námietka, spadajúca pod dôvod zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. por., je v súdenom prípade základná. Najvyšší súd zotrváva síce v zásade na svojom už ustálenom rozhodovaní (srov. rozh. č. 3678, 3784, 3876, 4299 Sb. r. n. s.), že sa pre pojem hanobenia republiky nevyžaduje, aby páchatel' použil slova »republika«; pod skutkovú podstatu prečinu podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. spadá — predpokládajúc ovšem, že sú splnené aj ďalšie podmienky tohoto ustanovenia — aj hanobenie ústavných činiteľov, keď bolo úmyslom páchatel'ovým hanobiť ich potúpením s a m u r e p u b l i k u, totiž vyvolávať v poslucháčoch so zreteľom n a i c h p o m e r k r e p u b l i k e taký duševný stav, v ktorom sa vážnosť k nej snižuje alebo vôbec nivočí. Hanobenie republiky môže sa tedy prejavovať prípadne aj vo forme zahalenej útokom proti takým činiteľom výsostnej moci republiky (moci zákonodarnej, vládnej a výkonnej, alebo sudcovskej), že je týmto spôsobom, zrejme soznateľným

aj pre poslucháčov, zreteľne vyjadrený úmysel páchatel'ov hanobiť v smysle vyše vytýčenom samu republiku. Tomu nie je tak v každom prípade, kde je napadnutá vláda republiky, alebo iní významní nositelia výsostnej štátnej moci v ich úradnom pôsobení, hoci toto konajú v službách republiky; len tam, kde je zrejme naznačené, že má byť v očiach poslucháčov uvedená v nevážnosť republika jako príčina a základ toho; čo sa hanoblivým spôsobom vytýka jej činiteľom, možno uznať na hanobenie republiky v smysle § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. Nejde teda o hanobenie republiky menovite tam, kde sa — hoci aj spôsobom uvedeným v cit. § — robia činiteľom republiky hanoblivé výtky pre ich jednotlivé činy. Trestnému stihaniu takých výrokov slúžia a postačujú zákonné ustanovenia o ochrane cti; tieto platily už v dobe vydania zákona na ochranu republiky, takže zákonodarca pri tvorení zákona na ochr. rep. nepotreboval a preto ani zaiste nechcel vzťahovať trestnú ochranu obecného mieru podľa § 14 č. 5 cit. zák. aj proti útokom, ktoré by len proti činiteľom republiky dosavadnými zákonmi chráneným boli podniknuté. Tam, kde dosavadná zákonná ochrana týchto činiteľov nepostačovala — útoky proti prezidentovi republiky —, boly pojaté do zákona zvláštne ustanovenia. Neobmedzenému pojmániu hanobenia činiteľov republiky za hanobenie jej samej bráni menovite aj to, že stíhanie trestných činov proti cti týchto činiteľov je viazané na zmocnenie (§§ 8, 9 zák. čl. XLI/1914); jeho udelenie patrí alebo priamo urazeným, alebo iným úradným činiteľom nežli sú verejní žalobci, ktorí inak v prípade § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. sú povinní stíhať tento trestný čin bez ďalšej podmienky. Pri trestných činoch podľa zákona na ochranu cti je ďalej za určitých predpokladov prípustné dokazovanie pravdy tvrdených skutočností, čo sa ale v prípade prečinu podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. v žiadnej forme neprípúšťa. Z toho všeho je vidné, že pri obžalobe podľa § 14 č. 5 cit. zák. pre výroky, smerujúce predovšetkým proti činiteľom republiky, je treba bedlive skúmať, či podľa úmyslu páchatel'ovho mala byť hanobená sama republika, a nakoľko tento úmysel došiel pre poslucháčov takého vyjadrenia, že jeho prejav bol spôsobilý vzbudiť v nich city nevážnosti nielen proti činiteľom republiky, ale aj proti nej samej. V súdenom prípade obžalovaný J. K. na zasadnutí obecného zastupiteľstva v P. preniesol inkriminovaný výrok: »Robotníctvo dostalo miesto práce olovo jako vo Frývaldove; že sa takéto veci dejú, je vinná vláda, fuj, hanba vládě, dolu s vládou!« Podľa smyslu tohoto výroku útočil obžalovaný — spôsobom iste hanoblivým — výlučne len proti vládě, činiac len ju zodpovednú za domnelé bezprávie, ktoré vraj bolo spáchané strieľaním proti delníctvu žiadajúcemu prácu; vo výroku nie je ani naznačené, že by príčina a základ tejto tvrdenej násilnosti bol v samej republike a že by tá za to a pre toto tvrdené násilnenstvo vlády mala byť znevážená. Obžalovaný volal hanoblivým spôsobom len po odstránení vlády, ktorá taký — podľa jeho vyličenía zavrženía hodný — skutok spáchala. Republiky sa so zreteľom na vytýkaný čin vlády nedotknul a nemožno z výroku ani na jeho úmysel k hanobeniu republiky usudzovať. Je tedy čin jeho prípadne pomlúvou, či urážkou vlády; náležitosti tohoto trestného činu najvyšší súd skúmať

nemôže, nemajúc k tomu zákonnej obžaloby, ktorá vyžaduje určitých náležitostí, tu nesplnených, Ponevác iné ustanovenie zákona, neviazané na túto podmienku, v úvahu neprichádza, môže sa o čine uvažovať len s hľadiska zažalovaného prečinu podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep., ktorého náležitosti však nie sú dané.

Obžalovaní P. K. a L. M. prizvukovali svojimi zistenými výroky »hanba vládě, dolu s vládou« práve len urážkam predošlého obžalovaného, smerujúcim proti vládě, ich výkriky nedotýkajú sa ani len náznamom republiky a neboly preto spôsobilé hanobiť republiku. Pre odsúdenie pre prípadnú urážku vlády nie je ani u nich zákonnej obžaloby. Dotyčne zažalovaného prečinu podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. bol pre nedostatok jeho skutkovej podstaty vyneseny podľa § 33 odst. 1 nov. k tr. por. oslobodzujúci rozsudok ohľadom všetkých obžalovaných (§ 326 č. 1 tr. por.). Najvyšší súd, uvažujúc o eventualite kvalifikácie trestného činu obžalovaných P. K. a L. M. za prečin schvaľovania trestného činu J. K-ého podľa § 16 č. 1 zák. na ochr. rep. v smysle mienky generálnou prokuratúrou pri verejnom roku prejavenej, nemohol shľadať v ich výkrikoch ani tento trestný čin. Prečin podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. obžalovaný J. K. podľa právneho názoru najvyššieho súdu nespáchal; v tomto smere nejde tedy o schvaľovanie takého trestného činu druhými obžalovanými. Ich prizvukovanie k prípadnému trestnému činu J. K-ého podľa zákona o ochrane cti zakladalo by však ten istý trestný čin ako priamych páchatel'ov, o ktorom pre nedostatok zákonnej obžaloby, ako už vyššie bolo uvedené, súdiť nemožno.

Čís. 4669.

Požiadavku § 238 tr. zák., že trestné pokračovanie pre zločiny uvedené v §§ 232—237 tr. zák. možno zpravidla zahájiť len na návrh poškodenej strany, je vyhovené, jestli otec nezletilej poškodenej súkromný návrh, učiněný matkou, dodatočne včas schválil.

(Rozh. zo dňa 23. marca 1933, Zm IV 104/33.)

Dňa 1. septembra 1928 dopustil sa obžalovaný B. R. na nezletilom dievčati zločinu podľa § 233 tr. zák. Ešte ten istý deň matka nezletilej poškodenej učinila u četníctva súkromný návrh v smysle § 238 tr. zák. a otec — taktiež v ten istý deň — keď mu to sdělila, tento jej zákrok schválil slovami: »Dobre si učinila!« Oba súdy nižších stolíc uznaly návrh matkin za dostatočný, považujúc ho za učiněný z poverenia otca ako zákonného zástupcu nezletilej poškodenej, a uznaly obžalovaného vinným.

Na jvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného zčásti zamietol, zčásti odmietol a uviedol

v dôvodoch:

Dôvod zmätočnosti podľa § 385 č. 1 c) tr. p. spátruje sťažovateľ v tom, že vrchný súd vynesol odsudzujúci rozsudok, ačkoľvek zavedenie trestného pokračovania vylučuje tá okolnosť, že otec, ako záko-

nitý zástupca nezletilej poškodenej, — ktorý v súdnom prípade jedine je oprávnený podať súkromný návrh (§ 238 tr. zák.), — tento návrh predostrel po uplynutí 3 mesiacov a návrh matky by bol platný iba vtedy, keby otec návrh so svojej strany výslovne schválil a toto schválenie v 3mesačnej lehote príslušnej vrchnosti alebo súdu sdelil, čo sa však nestalo. Zmätočná sťažnosť v tejto časti je bezzákladná. Najvyšší súd v tomto bode poukazuje na správne dôvody vrchného súdu, pre ktoré tiež má za to, že tým, že otec nezletilej poškodenej dodatočne, dozvedevši sa o trestnom čine a o podaní súkromného návrhu učineneho svojou manželkou, tento návrh včas schválil, — boly splnené podmienky § 238, § 112 a 113 odst. 1 tr. zák. a nebolo treba, aby otec, čo zákonitý zástupca, tento svoj súhlas aj pred vrchnosťami alebo úradnými orgánmi uvedenými v § 89 tr. p. znova opakoval.

Čís. 4670.

Nevyrozuměl-li vyšetřující soudce soukromého obžalobce o uzavření přípravného vyšetřování po rozumu 2. odst. § 112 tr. ř. zvláštním usnesením, doručeným mu do vlastních rukou (§ 79 odst. 2 tr. ř.), nýbrž zaslal-li spisy jinému soudu s dožádáním, by soukromý obžalobce ve lhůtě do spisů nahlédl a v další čtrnáctidenní lhůtě podal další návrhy, nenastal zánik žalobního práva podle § 112 odst. 2 tr. ř., podal-li soukromý obžalobce obžalobu ve 14denní lhůtě po nahlédnutí do spisů, jímž teprve zvěděl o obsahu dožádání, třebaže nedodržel lhůtu k tomuto nahlédnutí určenou.

Subjektivní promlčení podle § 50 pův. zák.

V odstavci prvním § 23 čis. 3 zák. čis. 218/1926 jsou stanoveny podmínky zákonné licence pro samostatné literární celky, které svou podstatou jsou dílem vědeckým. Slova odstavce druhého § 23 čis. 3 »Totéž platí o sbírkách...« vztahují se na všechny podmínky stanovené v odstavci prvním. Platí tedy i pro sbírky zmíněné v odstavci druhém všechny podmínky prvního odstavce, stanovené pro samostatné literární celky, které jsou svou podstatou dílem vědeckým.

Nový zákon o právu původském nepřipouští možnost sestavit školní sbírku z kterýchkoliv děl několika autorů, nýbrž dovoluje převzítí beze souhlasu autora do sbírky uspořádané k potřebě školní jednak jednotlivá drobná vydaná díla, jednak jednotlivé návrhy a obrázky z vydaných děl jen k vysvětlení textu. Další podmínkou je, by sbírka sloužila potřebě školní, po případě vyučovací; toto určení musí býti zřejmé z vnitřního obsahu díla, nikoliv jen z formálního označení na titulním listu (obalu) nebo v předmluvě; účel školní nebo vyučovací musí býti přiměřený a základní, vyplývající z výběru a uspořádání látky; tento účel díla nevylučuje však okolnost, že jest ho vedle toho používáno také k jiným účelům.

Sbírkami k potřebě školní a vyučovací po rozumu druhého odstavce čis. 3 § 23 zák. čis. 218/1926 nelze rozuměti jen čítanky a učebnice, nýbrž spadají sem i jiné učebné pomůcky, které svým uspořádáním sle-

dují určitý účel školní nebo vyučovací. Při tom je nerozhodné, zda je taková sbírka určena ke hromadnému vyučování žáků s učiteli na školách veřejných nebo soukromých s výjimkou studia vysokoškolského; při sbírkách k potřebě vyučovací stačí, slouží-li samoučbě. Rovněž je nerozhodné, zda sbírka byla schválena příslušnými úřady školními, po případě zda školní předpisy takového schválení vyžadují; učebné osnovy mají však význam při řešení otázky, zda sbírka podle objektivních znaků odpovídá účelu svého určení.

Omezení převzetí na tiskový arch značí jen nejzazší mez, která nikdy nesmí býti překročena; i když převzatá část vyhovuje této hranici, musí kromě toho rozsah převzetí býti též ospravedlněn účelem sbírky.

K výkladu § 62 pův. zák. a § 10 vl. nař. čis. 10/1927.

(Rozh. ze dne 24. března 1933, Zm II 96/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížností soukromých obžalobců do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 1. prosince 1930, jímž byli obžalováni podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin zásahu do původského práva podle § 45 autorského zákona ze dne 24. listopadu 1926, čis. 218 Sb. z. a n. a Arnošt C. též pro přečin pokusu vědomého zásahu do původského práva podle § 8 tr. zák. a § 45 zákona autorského, zamítl, pokud čelila proti výroku zprošťujícímu obžalovaného Josefa S-a a Františka P-e; vyhověl však zmateční stížnosti, pokud čelila proti výroku zprošťujícímu Arnošta C-u z obžaloby pro přečin zásahu do původského práva podle § 45 zák. čis. 218/26, zrušil napadený rozsudek v této části a věc vrátil soudu prvé stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Podle vývodů zmateční stížnosti napadají soukromí žalobci osvobozující rozsudek, pokud byli obžalováni Arnošt C., Josef S. a František P. zproštěni z obžaloby pro přečin zásahu do původského práva podle § 45 aut. zák. čis. 218/26 o právu autorském, kdežto výrok, jímž byl obžalovaný Arnošt C. osvobozen od obžaloby pro přečin nedokonaného zásahu podle § 8 tr. zák. a 45 aut. zák., zůstal nenapaden, takže vešel v moc práva. Přihlížejíc k odvodu obžalovaného Františka P-e, který uplatňuje, že napadený rozsudek měl při odůvodnění osvobozujícího výroku přihlížeti též k tomu, že nastalo i subjektivní promlčení podle § 112 tr. ř., ani soukromí obžalobci při podání obžaloby nedodrželí propadnou lhůtu ve smyslu § 112 odst. 2 tr. ř., je nutno zabývatí se především touto výtkou, která, uplatňujíc zánik práva žalobního podle veličního předpisu § 112 odst. 2 tr. ř., opodstatňovala by hmotněprávní zmatek podle § 281 čis. 9 b) tr. ř., k němuž by podle § 290 tr. ř. muselo býti přihlíženo z úřední moci i u ostatních dvou obžalovaných. Podle obsahu spisů navrhl zástupce soukromých obžalobců doplnění přípravného vyšetřování (§ 112 odst. 3 tr. ř.), vyžá-

dáním posudku znaleckého sboru podle § 62 aut. zákona, čemuž soud vyhověl. Po dojití tohoto posudku zaslal soud spisy krajskému soudu trestnímu v Praze s dožádáním, by zástupce soukromých obžalobců Dr. Jan L. nahlédl do spisů ve lhůtě 3denní a v další době 14denní podal další návrhy (§ 112 tr. ř.). Krajský soud trestní v Praze vyzval Dr. Jana L-a, by do spisů nahlédl do 8 dnů. Toto vyzvání bylo datováno dnem 8. května 1930 a bylo vypraveno dne 10. května 1930. Ve spisech není dokladu o tom, kdy bylo doručeno Dr. L-ovi. Zástupce soukromých obžalobců nahlédl do spisů dne 22. května 1930. Obžaloba došla ke krajskému soudu trestnímu v Brně dne 4. června 1930, tedy ve lhůtě 14denní od nahlédnutí do spisů. Podle § 112 odst. 2 tr. ř. má soukromý obžalobce býti vyrozuměn o uzavření přípravného vyšetřování s výzvou, by do 14 dnů podal spis obžalovací a s poučením, že se nedodržení této lhůty pokládá za ustoupení od obžaloby (§ 109). Podle spisů nebyl zástupce soukromých obžalobců vyrozuměn ve smyslu tohoto zákonného předpisu zvláštním usnesením, které by mu bylo doručiti k vlastním rukám (§ 79 odst. 2 tr. ř.), nýbrž zvěděl o obsahu dožádání, v němž byla stanovena lhůta 14denní k podání dalších návrhů s citací § 112 tr. ř., teprve nahlédnutím do spisů (dne 22. května 1930). Byla-li tedy obžaloba podána ve 14denní lhůtě od nahlédnutí do spisů, nemohl nastati zánik práva žalobního podle § 112 odst. 2 tr. ř. Tím méně mohlo se tak státi při shora vylíčeném stavu věci případným nedodržením pouhé lhůty soudcovské (administrativní) stanovené k nahlédnutí do spisů. Vždyť výzvu s pohružkou následků v § 112 odst. 2 tr. ř. uvedených přípouští zákon jen při lhůtě zákonné v tomto zákonném předpisu stanovené, nehledíc ani k tomu, že zástupce soukromých obžalobců nebyl vyrozuměn podle předpisů § 112 odst. 2 a § 79 odst. 2 tr. ř., jak již shora uvedeno.

Pokud jde o obžalované Josefa S-a a Františka P-e, byli tito napadeným rozsudkem zproštěni z obžaloby z důvodu promlčení trestního stíhání ve smyslu § 50 aut. zákona. Zmateční stížnost uplatňuje v tomto směru (zřejmě s hlediska zmatku podle § 281 čis. 9 b) tr. ř.), že rozsudek nevykládá správně § 50 aut. zákona. Není napadeno zjištění soudu, že soukromí obžalobci měli již v době prvního trestního oznámení (které došlo na soud dne 22. prosince 1928), tudíž v prosinci 1928 vědomost o tom, že vydavatelské družstvo »D. H.« v B. vydalo ve svazku 3. knihovny středoškolské četby »Legionářské povídky« Langer-Kopta-Medek a ve svazku 4. »Výbor z jejich lyriky« Hejduk-Neruda-Sládek-Vrchlický, a že oba tyto svazky měli také k dispozici. Na obálce obou těchto svazků je vytištěno: »Řídí profesori P., St. S. a J. S.«. Na titulním listě (uvnitř) je pak uvedeno ve svazku 3. »Vybral, úvodem a poznámkami opatřil Jos. S.« a ve svazku 4. »Uspořádal a úvodem opatřil Frant. P.«. Trestní stíhání bylo rozšířeno na S-a a Františka P-e teprve podáním došlým na soud dne 19. dubna 1929. Podle § 50 aut. zák. je stíhání vyloučeno důsledkem subjektivního promlčení, jestliže oprávněný nepodal návrh na stíhání do 2 měsíců ode dne, kdy se dověděl o trestném činu a o tom, kdo jej spáchal. Shora

uvedená zjištění plně opodstatňují právní závěr nalézacího soudu, že návrh na stíhání obou těchto obžalovaných podaný teprve v dubnu (19. dubna 1929) je opožděn a že tudíž další stíhání je vyloučeno z důvodu subjektivního promlčení. Námitku soukromých obžalobců, že jim dříve nebyly známy adresy těchto obžalovaných, vyvrátil již přesvědčivě nalézací soud, což zmateční stížnost ani nenapadá. Pokud se pak teprve ve zmateční stížnosti tvrdí, že soukromým obžalobcům nebylo tehdy ještě známo a že nevěděli, že tito obžalovaní skutečně také trestný čin spáchali nebo že jsou z něho podezřelí, a že ani nevěděli, zdali skutečně oni jsou pořadateli dotyčných knížek, stačí uvést, že tato tvrzení jsou novotou, k níž v řízení zrušovacím nelze mítí zření (§ 258 odst. 1 a § 288 odst. 2 č. 3 tr. ř.). K úplnosti se podotýká, že námitka učiněná zástupcem soukromých obžalobců při hlavním přeličení, že ke stíhání je třeba, by si stíhaní byli vědomi trestnosti svého skutku, jinak, že by proti nim bylo lze zakročiti jen civilně, a že o jejich vědomí se dozvěděl teprve dne 12. dubna 1929 z jejich konstitutů (správně svědeckých výpovědí), je pro početí běhu lhůty subjektivního promlčení podle § 50 aut. zákona právně bezvýznamná. Zmateční stížnost bylo proto, pokud jde o obžalované Josefa S-a a Františka P-e, zamítnouti jako bezdůvodnou.

Nelze však upřítí oprávnění zmateční stížnosti, pokud jde o obžalovaného Arnošta C-u. Zmateční stížnost provádí v souvislosti oba uplatňované důvody zmatečnosti čis. 5, 9 a) § 281 tr. ř. V souzeném případě jde o to, zda nalézací soud správně postihl a vyložil dosah a rozsah zákonné licence upravené ustanovením § 23 čis. 3 zák. čis. 218/26. Tento předpis zákona zní (§ 23 čis. 3): Do původcovského práva nezasahuje, kdo: převezme do samostatného literárního celku, který jest svou podstatou dílem vědeckým, v rozsahu účelem toho ospravedlněném, jednotlivá drobná vydaná díla, nebo jednotlivé náčrtky a obrazy z vydaných děl jen k vysvětlení textu, nepřesahuje-li převzatá část nejvýše tiskový arch díla, z něhož byla převzata (odst. 1). Totéž platí o sbírkách, které byly uspořádány z vydaných děl několika původců k potřebě školní, vyučovací nebo kostelní (odst. 2). Vesměs nutno udati užitý pramen a také původce, je-li na díle udán (odst. 3). V podstatě odpovídá toto zákonné ustanovení o zákonné licenci předpisu § 25 čis. 2 dřívějšího zákona o právu původcovském čis. 197/1895 ř. zák. Avšak předpis nového zákona o zákonné licenci (§ 23 čis. 3) liší se od dřívějšího zákona (§ 25 čis. 2) hlavně v těchto směrech: a) Převzetí smí se státi jen z děl vydaných (§ 8 odst. 1), tedy nikoliv z děl dosud nevydaných, nýbrž jinak vyšlých (§ 8 odst. 2). b) Nový zákon vyloučil ze zábavné licence sbírky uspořádané k některému literárnímu neb uměleckému účelu, omeziv jí jen na sbírky k potřebě školní, vyučovací nebo kostelní. c) Dřívější zákon mluvil jen o pojetí jednotlivých vyšlých děl, kdežto nový zákon omezuje licenci na jednotlivá drobná díla vydaná. Tedy již z toho plyne, že nový zákon omezil licenci a tím rozšířil a utužil ochranu práva původcovského, kterážto snaha vyplývá též z podstatného rozmnožení oprávnění autorských

v § 21 aut. zák. Dřívější zákon shrnul předpisy o zákonné licenci v jeden odstavec (§ 25 čís. 2), v němž pojednává jak o dílech vědeckých, tak i o sbírkách uspořádaných k potřebě kostelní, školní nebo vyučovací nebo k některému literárnímu nebo uměleckému účelu. Naproti tomu nový zákon v § 23 čís. 3 odst. 1 mluví o převzetí do samostatného literárního celku, který je svou podstatou dílem vědeckým, v rozsahu účelem toho ospravedlněném jednotlivých drobných vydaných děl nebo jednotlivých náčrtků a obrazů z vydaných děl jen k vysvětlení textu a stanoví, že převzatá část nesmí přesahovati tiskový arch díla, z něhož byla převzata. V odst. 2 (§ 23 čís. 3) se pak praví: »Totéž platí o sbírkách, které byly uspořádány z vydaných děl několika původců k potřebě školní, vyučovací nebo kostelní«.

Nalézací soud, přihlížející k tomu, že dřívější zákon dovoloval sestavit sbírku ku potřebě školní z kterýchkoliv děl několika původců a že v odstavci 2 § 23 čís. 3 mluví se o sbírkách uspořádaných z vydaných děl několika původců, bez výslovného omezení na díla drobná (jak tomu jest v odst. 1.), dospívá k závěru, že zákonodárce právě v novém zákoně chtěl činiti rozdíl mezi díly vědeckými, do nichž lze pojmáti jen jednotlivá drobná vydaná díla, a mezi sbírkami ku potřebě školní, do nichž lze pojmáti vyňatky z jakýchkoliv vydaných děl toho kterého spisovatele. Slovo »Totéž« platí o sbírkách . . . , jímž počíná odst. 2 § 23 čís. 3, vykládá pak v tom smyslu, že je nelze vztahovati na celý odstavec předchozí, nýbrž jen na větu »nepřesahuje-li převzatá část nejvýše tiskový arch díla, z něhož byla převzata«. Tento výklad právem napadá zmateční stížnost jako právně mylný. V odstavci prvním § 23 čís. 3 jsou stanoveny podmínky zákonné licence pro samostatné literární celky, které svou podstatou jsou dílem vědeckým. Právě-li se v odstavci druhém »Totéž platí . . .«, pak se tato slova nepochybně vztahují na všechny podmínky stanovené v odstavci prvním. Pro to mluví jak výklad větný, tak i logický. Platí tedy i pro sbírky zmíněné v odstavci druhém všechny podmínky prvního odstavce stanovené pro samostatné literární celky, které jsou svou podstatou dílem vědeckým a nikoliv tedy jen podmínka posléz uvedená, totiž stanovením maxima převzetí (tiskového archu). Nový zákon dovoluje tedy převzítí bez souhlasu původce do sbírky uspořádané k potřebě školní jednak jednotlivá drobná vydaná díla, jednak jednotlivé náčrtky a obrazy z vydaných děl jen k vysvětlení textu. Nelze tudíž přisvědčiti názoru nalézacího soudu, že nový zákon připouští možnost sestavit sbírku školní z kterýchkoliv děl několika autorů a že legislativním účelem nového zákona bylo právě umožniti vydávání levných příruček pro školy, ježto většině žáků jsou ceny vydaných děl nedostupny. Další podmínkou licence je, by sbírka sloužila potřebě školní po případě vyučovací. Toto určení musí býti zřejmo z vnitřního obsahu díla a nikoliv snad jen z formálního označení na listu titulním (obalu) nebo v předmluvě (srov. Pospíšil, Výklad zákona čís. 197/1895 str. 145; Löwenbach, Právo autorské str. 119). Účel školní neb vyučovací musí býti primární a základní, vyplývající z výběru a uspořádání látky. Při tom však tento

účel díla nevyklučuje okolnost, že jest ho vedle toho používáno též k jiným účelům (srov. Allfeld Urheberrecht z roku 1902 str. 171, Hillig, 385 Gutachten über urheberrechtliche Fragen z r. 1928 str. 109). K tomu jest připojiti, že Goldmann, Urheberrecht 1927 str. 182, dokonce zastává názor, že účel školní nebo vyučovací musí býti výlučný. Marwitz-Möhrling Urheberrecht 1929 str. 184 projevuje názor, že rozhoduje subjektivní určení sbírky a nikoliv její objektivní určení, ač přiznává, že objektivní povaha díla bude cenným náznakem pro zjištění vůle toho, kdo dílo k zmíněnému účelu určil.

Nalézací soud zjistil, že v souzeném případě jde skutečně o sbírky k účelům školním. Toto své zjištění opřel jednak o okolnost, že tento účel je stranami nepopřeno a je nesporný podle prohlášení obou stran, jednak o to, že školní osnovy nařizují povinnou četbu domácí a sbírka vyhovuje plně tomuto účelu, jak soud zjistil přečtením těchto osnov a sbírek samých. Právem vytýká stížnost v tomto směru s hlediska zmatku podle § 281 čís. 5 tr. ř., že rozsudek je v rozporu s protokolem o hlavním přelíčení, když zjišťuje, že je stranami nepopřeno, že jde v daném případě skutečně o sbírky k účelům školním. Vždyť zástupce soukromých obžalobců podle zápisu v protokole o hlavním přelíčení jen uznal, že se užívá obou knih též jako soukromé četby středoškolské. Tato okolnost ještě nedokazuje, že obě sbírky byly uspořádány k potřebě školní (vyučovací). Proto bylo na nalézacím soudu, by přihlížející k vnitřnímu obsahu díla (výběru a uspořádání látky) vyřešil otázku, zda tento účel byl primérním a základním. Při tom jest podočknouti, že nelze přisvědčiti názoru zastávanému ve zmateční stížnosti, že účel (školní, vyučovací) musí býti výhradní, výlučný, jak již shora dolíčeno. V tomto směru zjišťuje rozsudek jen, že jde o sbírky uspořádané, držící se osnovy, opatřené úvody a poznámkami. Při tom zabývá se námitkou soukromých obžalobců, že obžalovaní sami určili jednu a touž sbírku, totiž »Legionářské povídky« jednou pro mládež obecných a měšťanských škol a po druhé bez jakékoliv změny v úvodu nebo poznámkách pro potřebu škol středních, a že u »Pěkných knížek naší mládeže« není ani z nadpisu patrné, že by tato knihovna byla určena pro školní potřebu škol obecných a měšťanských. Dospívá pak k názoru, že označení »Pěkné knížky naší mládeže« jasně vyznačuje účel sbírky určené pro školní mládež školou povinnou, tudíž pro její školní potřebu, neboť mládež školou povinná jest žactvo jak škol obecných a měšťanských, tak i nižších škol středních. Dále uvádí, že nelze popřítí, že tyto sbírky určené pro potřebu školní slouží také popularisaci literatury, že sbírky čtou také jiní lidé, než jen žáci škol, pro něž jsou určeny, a že neslouží-li tyto sbírky výhradně pedagogickým účelům, že nemůže za to býti činěn zodpovědným vydavatel. Ku konci pak praví, že z toho, co uvedeno, plyne, že soud je opačného názoru, než který vyslovuje znalecký sbor, aniž by se blíže tímto posudkem zabýval, což zmateční stížnost uplatňuje jako další neúplnost rozsudku. V tomto směru bude především třeba ujasniti si dosah a rozsah pojmu »potřebě školní (vyučovací)«. Zmateční stížnost zastává názor, že zákon při

sbírkách k potřebě školní a vyučovací měl na mysli jen čítanky a učebnice. Je sice správné, že v původním vládním návrhu (tisk senátu č. 227 z roku 1920) v § 31 čís. 2 odst. 2 bylo za slovy »kromě sbírek ke školní, vyučovací nebo kostelní potřebě« uvedeno v závorce »čítanek, učebnic, modlitebních knih a zpěvníků«, a že tato formulace byla zachována ještě v § 31 čís. 2 odst. 2 tisku senátu č. 1099 z roku 1921. Než tento omezující výklad nebyl převzat do konečného doslovu zákona. Ve výkladu zákona o právu autorském (č. 197/1895) Pospíšil str. 145 je řečený pojem vyložen v ten smysl, že k potřebě školní slouží sbírky, kterých je upotřebeno při každém hromadném vyučování, nechť jsou jakéhokoliv druhu nebo stupně, k potřebě pak vyučovací i takové sbírky, které při privátním vyučování nebo se strany samouků bývají užity. Týž názor jest vysloven v komentáři Seiller österreichisches Urheberrecht 1927 str. 91. V podstatě týž názor je zastáván též v shora uvedených komentářích německého práva autorského Allfeld str. 171, Marwitz-Möhring str. 186, arcif s vyloučením studia vysokoškolského. Goldbaum str. 183 vylučuje též vyučování soukromé i samoučbu (Selbstunterrichte), připouští však schválené školy soukromé. Hillig str. 111 vylučuje rovněž samouky. V komentáři Löwenbach právo autorské str. 119 je uvedeno jen, že pokud jde o sbírky, jež vypočítává zákon v § 23 čís. 3 odst. 2, jest tu rozuměti jednotné dílo, zpravidla tedy učebnice nebo vyučovací pomůcku ve formě knihy.

Se shora uvedeného tedy plyne, že nelze přisvědčiti názoru vyslovenému ve zmáteční stížnosti, že pod sbírkami k potřebě školní a vyučovací jest rozuměti jen čítanky a učebnice. Pojem tento jest vykládati širěji a je pod tento pojem zahrnouti i jiné pomůcky učebné, které svým uspořádáním sledují určitý účel školní nebo vyučovací. Při tom je nerozhodné, zda je taková sbírka určena ke hromadnému vyučování žáků s učiteli na školách veřejných nebo soukromých s výjimkou studia vysokoškolského. Při sbírkách pak k potřebě vyučovací stačí, slouží-li samoučbě. Rovněž je nerozhodné, zda byla sbírka schválena příslušnými úřady školními, po případě zda školní předpisy takového schválení vyžadují, neboť toto schválení samo o sobě nevyřešuje ještě otázku, zda byly dodrženy podmínky zákonné licence. Učebné osnovy budou však mít nepochybně podstatný význam při řešení otázky, zda sbírka podle objektivních znaků odpovídá účelu svého určení. Nálezací soud v důsledku onoho právního názoru nezkoumal, zda jsou u obou sbírek též dány ještě další podmínky zákonné licence, totiž, že rozsah převzetí je ospravedlněn účelem sbírky. Zástupce soukromých žalobců sice připustil v protokole o hlavním přelíčení, že rozsah výňatků z děl jednotlivých autorů v souboru nepřesahuje jeden tiskový arch. Než tím není ještě vyřešena tato otázka. Vždyť omezení převzetí na tiskový arch značí jen nejzazší mez, která nikdy nesmí býti překročena. I když tedy převzatá část vyhovuje této maximální hranici, musí mimo to rozsah převzetí býti též ospravedlněn účelem sbírky, ježto jest na snadě, že by jinak maximální hranice mohlo býti zneužíváno. Pokud pak zmáteční stížnost snaží se dovoditi, že obě knihy nelze dle doslovu a úmyslu

zákona považovati za sbírky, nýbrž za výběry s účelem literárním, které již podle těchto objektivních znaků měl soud vyloučiti z licence podle § 23 čís. 3 aut. zák., stačí uvésti toto: Z ustanovení §§ 5, 11 a 23 č. 3 odst. 2 aut. zák. nevyplývá zcela přesná definice »sbírky« jako takové. Tím méně pak lze ze zákona dovoditi podstatný rozdíl mezi »sbírkou« a »výborem«. Ani zmáteční stížnost sama neuvádí, v čem tento rozdíl má spočívat. Tento rozdíl nečiní se ani v komentáři práva autorského Löwenbach str. 119, při výkladu § 23 čís. 3 odst. 2, kdež se doslovně praví: »Nebude tedy nadále dovoleno pořádati nyní bez souhlasu autorů různé literární anthologie, výběry a j. sbírky, sloužící určitým účelům literárním neb uměleckým, nejsou-li výslovně takové sbírky uspořádány k potřebě školní, vyučovací nebo kostelní.« Otázku pak, zda obě knihy lze považovati za sbírky (výběry) k účelům literárním, v kterémžto případě by nespádaly pod zákonnou licenci, bylo by nalézacímu soudu vyřešiti teprve tehdy, kdyby, řídě se směrnicemi shora vytýčenými, nedospěl k názoru, že obě knihy jsou sbírkami uspořádanými k potřebě školní (vyučovací), vyhovující podmínkám zákonné licence ve smyslu § 23 čís. 3 aut. zák.

Shora uvedené úvahy, pokud rozsudek je vadný, lze shrnouti takto: 1. Nálezací soud, vycházející z nesprávného právního názoru, nezabýval se otázkou, zda šlo tu o převzetí jednotlivých drobných vydaných děl a neučinil proto v tomto směru žádných zjištění. 2. Nevyřešil otázku, zda určení obou knih k potřebě školní (vyučovací) je zřejmé z vnitřního obsahu díla (výběru a uspořádní látky), sledujícího určitý účel školní (vyučovací) a zda tento účel byl primérním a základním, byť i ne zcela výlučným. 3. Nejistil, zda převzetí se stalo v rozsahu účelem ospravedlněném. Proto nezbylo než zmáteční stížností vyhověti, rozsudek v části osvobozující obžalovaného Arnošta C-u pro přečin podle § 45 aut. zákona zrušiti jako zmátečný a věc vrátiti nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, dbaje při tom nákladů vzniklých v řízení zrušovacím. Při tom se podotýká, že podle § 62 aut. zák. a § 10 vlád. nař. čís. 10/27 jsou znalecké sbory povinny na požádání soudů podávati ve věcech původského práva k dílům příslušného oboru posudky o pochybných nebo sporných otázkách technické povahy, které mají význam pro soudcovské rozhodnutí, a že (samozřejmě) podávati posudek o právních otázkách jim nepřisluší. Než jest připustiti, že někdy v určitém případě bude velmi nesnadné rozlišiti a odloučiti otázku technickou od otázky právní. Zásadou však je, že znaleckým sborům náleží podávati posudky o otázkách spadajících do technického, t. j. do odborného okruhu příslušného odboru literárního neb uměleckého. Jen tak jest v širokém smyslu rozumněti výrazu »otázky technické povahy« na rozdíl od otázek právních (srov. Löwenbach str. 251). Soud není sice povinen vyžádati si posudek znaleckého sboru a není ani na tento posudek vázán, avšak odchýli-li se od něho, má v rozsudku uvésti důvody opačného názoru. Soudu není arcí bráněno, by nepřibral jiné znalce po případě za podmínek § 126 odst. 1 tr. ř. opatřil si posudek jiných znalců.

Čís. 4671.

Přechovávatel (§ 24 zák. čís. 9/1924) musí si opatřit koncesi (povolení) ještě než začíná radiotelefonní zařízení přechovávat; s opatřením si a přechováváním zařízení (se sestavením a provozem stanice) musí sečkat, až ho dojde zpráva, že mu povolení (koncese) bylo uděleno; pro beztrestnost nestačí pouhé ohlášení nebo mylný předpoklad přechovávatelův, že přechovávání bylo určenou jím osobou k jeho příkazu ohlášeno (§§ 3, 233 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 25. března 1933, Zm II 240/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 19. dubna 1932, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro přečin podle § 24 odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z 1924, zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným přečinem podle § 24 odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923 čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924.

D ů v o d y:

Rozsudek předpokládá, že skutková podstata přečinu, který se dává obžalovanému za vinu, je po stránce objektivní splněna, zprošťuje však obžalovaného z obžaloby, protože soud nenabyl přesvědčení, že tu bylo vědomí i po stránce subjektivní; věda, že musí stanici ohlásiti, požádal prý obžalovaný — ještě než uvedl stanici do provozu — svou sestru, by jí u poštovního úřadu ohlásila a toto opatření stačí prý k zachování předpisů o ohlašování radiosoučástek, ano není nikde předepsáno, že je musí ohlásiti sám držitel a an se mohl obžalovaný na svou sestru při jejím věku dvaceti let spolehnouti. Názor, kterým se takto řídí rozsudek, jest, jak i stížnost právem namítá, mylný. Zákon tresce přechovávání dotčených zařízení bez povolení úřadu k tomu povolného, takže je přechovávání protiprávním, není-li úředním povolením (koncesí) kryto již od samého počátku, a zůstane protiprávním až do doby, kdy bylo přechovávati přechovávání příslušným úřadem povoleno (udělena mu koncese). Z toho plyne, že si přechovávatel musí opatřit koncesi (povolení) ještě než začíná radiotelefonní zařízení přechovávat, že má s opatřením si a přechováváním radiotelefonního zařízení, najmě se sestavením a provozem stanice sečkat, až ho — ovšem z příčiny jeho žádosti o koncesi nebo třeba k jeho přihlášce — dojde zpráva, že mu povolení (koncese) bylo uděleno. Tomu nasvědčuje zvláště předpis § 18 cit. zákona, že: zařízení radiotelefonní mohou býti prodávána jen osobám, jež prokáží, že jim byla udělena koncese... ku přechovávání radiotelefonních zařízení nebo k provozu radiotelefonních stanic. Nestačí pro beztrestnost přechovávání radiosoučástek, tím méně pro beztrestnost sestavení a provozu přijímací stanice pouhé jich ohlá-

šení (srovnej nálezy čís. 3500, 4064 sb. n. s.), tím méně mylný předpoklad přechovávatelův, že jeho přechovávání bylo určenou jím k tomu osobou k jeho příkazu ohlášeno, najmě když jde v předpokladu dostatečnosti pouhé přihlášky o právní omyl, který podle §§ 3, 233 tr. zák. odpovědnosti nezprošťuje. Opačný názor, kterým byl soud nalézací veden ke zproštění obžalovaného, přiči se správnému výkladu zákona, takže je rozsudek v dotčené části zmatečný podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Proto bylo stížnosti v tomto směru vyhověti a uznati podle § 288 čís. 3 tr. ř. právem, jak se stalo, aniž třeba zkoumati, zda by bylo v souhlasu s ustanovením § 238 tr. zák. další stanovisko rozsudku, že se obžalovaný mohl příkazem sestře zprostiti povinnosti k ohlášení přechovávání radiotelefonní stanice.

Čís. 4672.

Za zvláště přitěžující okolnosti při vojenské zradě jest pokládati takové okolnosti, které s podobným případem nebývají pravidelně spojeny a pro svoji mimořádnou důležitost zvyšují nebezpečí z trestné činnosti pachatelovy. Velká škoda z vojenské zrady hrozící nebo skutečně vzniklá patří už k podstatě vojenské zrady. Sama okolnost, že čin byl spáchán v pohraničním pásmu zvláště důležitém pro obranu státu, nemůže býti základem pro přísnější kvalifikaci.

I při odsouzení obžalovaného jen pro pomocnictví (§ 69 čís. 2 tr. zák.) při zločinu vojenské zrady jest použití mimořádného zmírňovacího práva (§ 92 tr. zák.) vyloučeno ustanovením § 28 odst. II. zák. čís. 50/23 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 25. března 1933, Zm III 46/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti J. G. a spol., obžalovaným pro zločin vojenské zrady, na základě líčení následkem zmateční stížnosti veřejného žalobce a obžalovaných vynesl rozsudek, jímž zmateční stížnost veřejného žalobce zamítl, zmateční stížnosti obžalovaných dilem odmítl, dilem zamítl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti podle § 385 čís. 1 b) tr. ř. napadá veřejný žalobce odvolací rozsudek proto, že nebylo uznáno, že obžalovaní spáchali čin za okolností zvláště přitěžujících ve smyslu § 6 č. 1 odst. III. zák. č. 50/23. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Stěžovatel sice správně poukazuje k tomu, že za zvlášť přitěžující jest ve smyslu citovaného místa zákonného pokládati takové okolnosti, které pravidelně nebývají spojeny s podobným případem, které však zvyšují nebezpečí z trestné činnosti pachatelů a z případného výsledku, a tím odůvodňují potřebu použití vyšší sazby trestní; zjištěný skutkový stav však nedává základ k závěru, že činy obžalovaných byly provázeny okolnostmi takové povahy. Že škoda z vojenské zrady hrozící nebo sku-

tečně vzniklá jest veliká, náleží k samé podstatě vojenské zrady. Podle toho pak, je-li škoda větší či menší, bude se řídití rozhodnutí o výši trestu, vyměřeného v mezích prvé sazby § 6 č. 1 odst. III. zák. č. 50/23. K tomu, aby škoda mohla býti základem pro závěr, že čin byl spáchán za okolností zvláště přitěžujících, bylo by zapotřebí důkazu, že byla vyzrazena vojenská tajemství mimořádné důležitosti, na př. mobilisační plán, čehož však v souzeném případě není. Také poukaz zmateční stížnosti, že čin byl spáchán v pohraničním pásmu, zvláště důležitém pro obranu státu, nemůže žádanou kvalifikaci založiti, pokud skutečnost tato není doprovázena okolnostmi jinými, které by skutek činily zvláště nebezpečným. Soud odvolací, neuznav na tuto kvalifikaci, nezavinil tvrzený zmatek a zmateční stížnost veřejného žalobce byla jako bezdůvodná podle § 36 odst. I. tr. ř. zamítnuta.

Zmateční stížnost obžalované J. G., založená na § 385 č. 3 tr. ř., se domáhá, aby byl trest obžalované vyměřen s použitím § 92 tr. zák. Nehledíc k tomu, že se zřetelem ke kvalifikaci trestného činu podle § 69 č. 2 tr. zák. bylo možno snížit trest, stanovený v § 6 č. 1 odst. III. zák. č. 50/23, na míru, uvedenou v §§ 72, 66 tr. zák., jest použití § 92 tr. zák. vyloučeno ustanovením § 28 odst. II. zák. č. 50/23, poněvadž jde v základu o zločin podle § 6 č. 2 cit. zák. Zmateční stížnost byla tudíž jako bezdůvodná podle § 36 odst. I. tr. ř. nov. zamítnuta.

Čís. 4673.

Kdo nebyl ani okresním úřadem ani družstvem vyrozuměn aniž jinak zvěděl o tom, že byl úředně schválen za zástupce tiskařské koncese družstva (§ 55 odst. 2 živn. ř.), a aniž funkci tu skutečně obstarával, nezodpovídá trestně jako odpovědný správce tiskárny (§ 24 tisk. nov.) za zanedbání povinnosti při tisku po rozumu §§ 6, 24 tisk. nov.

(Rozh. ze dne 28. března 1933, Zm I 1022/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Plzni jako soudu kmetského ze dne 21. září 1931, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák. a § 1 zákona čís. 124/24 Sb. z. a n.

Důvody:

Dovolávajíc se jen hmotněprávního důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. napadá zmateční stížnost rozsudek jen, pokud kmetský soud neuznal obžalovaného vinným ani jako zodpovědného správce tiskárny (§ 24 tisk. nov.) přestupkem zanedbání povinné péče podle §§ 6 a 24 tisk. novely. Zmateční stížnost není důvodná. Zjištěno je toto: Zavadný leták byl ve dnech 17. a 18. září 1930 vytištěn v tiskárně Karla B. a spol. v P.; tato tiskárna byla provozována na koncesi »Lidového, tis-

kařského, vydavatelského a nakladatelského družstva v P., z. s. s. r. o.«; toto družstvo bylo jen majitelem tiskařské koncese, kdežto vlastníkem tiskárny byl Karel B., jenž provozoval koncesi jako pachtýř družstva; podáním tohoto družstva ze dne 6. června 1930 byl Karel B. u okresního úřadu s účinností od 1. července 1930 jako pachtýř odvolán a družstvo zřídilo jako zodpovědného náměstka obžalovaného; výměrem okresního úřadu ze dne 12. července 1930 byl obžalovaný podle §§ 3 a 55 živn. řádu schválen jako zodpovědný zástupce při provozování koncesované živnosti knihtiskařské a současně bylo vzato na vědomí odhlášení Karla B. dnem 1. července 1930 jako pachtýře; o tomto výměru bylo okresním úřadem vyrozuměno jen lidové družstvo, nikoli též obžalovaný, jehož nevyrozumělo ani družstvo o tom, že ho okresní úřad schválil za zodpovědného zástupce tiskařského družstva. Dále bere soud za prokázáno, že pachtovní poměr, jenž byl mezi tiskařským družstvem a K. B-em 1. července 1930 zrušen, byl znova obnoven 20. listopadu 1930, kdy provozování koncese tiskařské bylo znovu pronajato K. B-ovi; že v onom bezesmluvním čase od 1. července 1930 do 20. listopadu 1930, kdy byl zavadný leták vytištěn, netisklo se v tiskárně K. B. a spol. na koncesi Lidového družstva, nýbrž že K. B. tiskl jako vlastník tiskárny na vlastní zodpovědnost. Vychází-li se ze souhrnu všech těchto zjištění, jež jest při dovolání se hmotněprávního zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř. vzítí za základ a jichž správnost zmateční stížnost ani formálně nenapadá, nelze právní posouzení věci kmetským soudem uznati pochybeným.

Zmateční stížnost uplatňuje v zásadě správně, že tisková novela čís. 124/1924 Sb. z. a n. nevymezuje blíže pojem zodpovědného správce tiskárny (§ 24 tisk. nov.) a že v tomto ohledu jest hledati objasnění v zákonech jiných, na př. v § 5 zák. o tisku, jenž mluví o zřízení správce tiskárny majetníkem tiskárny a o jeho úředním schválení, dále v §§ 3 a 55 živn. řádu, podle nichž mohou i právnické osoby provozovati živnosti za týchž podmínek jako osoby jednotlivé, že však musí zřídití způsobilého náměstka (obchodvedoucího, dílovedoucího) nebo pachtýře (§ 3) a že u koncesovaných živností, o jakou tu jde (§ 15 č. 1 živn. řádu), musí majitel živnosti vyžádati si schválení zřízení náměstka od živnostenského úřadu (§ 55 živn. ř.). Než, i kdyby se s hlediska těchto ustanovení mělo se zmateční stížností za to, že obžalovaný již v důsledku toho, že byl lidovým družstvem zřízen a živnostenským úřadem schválen za náměstka, jest pokládati zároveň za zodpovědného správce tiskárny, nelze se zmateční stížností souhlasiti, pokud dovozuje, že obžalovaný, jakmile byl lidovým družstvem zřízen za náměstka a živnostenským úřadem schválen, stal se zodpovědným za vše, co se v provozování pro provozování živnosti tiskařské schválené dělo, — bez ohledu na to, zda byl vyrozuměn a věděl o tom, že ho okresní úřad schválil za správce koncese tiskařského družstva. Jestliž základní zásadou, ovládající trestní zákon (§§ 1 a 238 tr. zák.), že zodpovědnost podle trestního zákona předpokládá zavinění pachatele. Zásada ta platí bez výjimky pro celý obor trestního práva, tedy i pro zodpo-

vědnost obžalovaného v souzeném případě (sb. n. s. č. 3526). Neboť zodpovědný správce tiskárny při tiskopisu neperiodickém je na roveň postaven zodpovědnému redaktoru při tiskopisech periodických, na jehož místo v příčině odpovědnosti nastupuje. Platí proto pro zodpovědného správce tiskárny plnou měrou ona zákonná ustanovení, jež se týkají zodpovědného redaktora, jak tomu také výpočtem oněch zákonných ustanovení v § 24 tisk. nov. je dán náležitý výraz. Zodpovědný redaktor odpovídá pak podle § 6 tisk. nov. za přestupek, když mu nelze trestný čin spáchaný obsahem tiskopisu podle ustanovení trestních zákonů přičítati, zanedbal-li pozornost, při jejímž povinném užití nebyla by zpráva pojata do tiskopisu. K přičitatelnosti přestupku podle § 6 tisk. nov. vyžaduje se tudíž v subjektivním směru, by zodpovědný redaktor (zodpovědný správce tiskárny) zanedbal pozornost, při jejímž užití nebyla by zpráva do tiskopisu pojata (sb. n. s. č. 2203, 3098, 3621 a m. j.); podle toho je přestupek podle § 6 tisk. nov. deliktem kulposním a tato kulpa má tytéž podstatné vlastnosti jako kulpa podle trestního zákona vůbec; pachatel se tresce, protože se z nedbalosti dopustil deliktu obsahem tiskopisu (sb. n. s. č. 3469, 3640 a m. j.). Pro předpoklad zavinění obžalovaného ve vyožnění smyslu není však v rozsudkových zjištěních nejmenší opory. Rozsudek zjišťuje naopak, že obžalovaný o tom, že jest úředně schválen jako zástupce tiskařské koncese, nebyl vyrozuměn ani okresním úřadem ani lidovým družstvem, a není v rozsudkových zjištěních opory pro předpoklad a ani stěžovatel nikdy netvrdil a netvrdí ani ve zmatočnické stížnosti, že obžalovaný o onom úředním schválení v době, o níž jde, vůbec měl vědomost. Rozsudek vyslovuje dále, že není ničím prokázáno, že obžalovaný závadný leták četl a do tisku dal, a neposkytl dále rozsudková zjištění opory pro předpoklad a ani soukromý žalobce za celého řízení netvrdil, tím méně dokázal, že obžalovaný měl účast na uveřejnění článku nebo nějakou, ať jakkoli získanou, vědomost o uveřejnění tom. Za tohoto stavu věci nemůže býti u obžalovaného řeči o zavinění ve smyslu §§ 6 a 24 tisk. nov. a proto právem odepřel kmetský soud uznati obžalovaného vinným i přestupkem podle § 6 tisk. nov. Bylo by protimyslné a přičilo by se základním zásadám trestního práva, by k zodpovědnosti pro porušení povinnosti zodpovědného správce tiskárny byl poháněn někdo, kdo sice byl okresním úřadem oznámen jako zodpovědný náměstek živnosti, avšak o schválení (§ 55 odst. 2 živn. ř.) jako náměstek vyrozuměn nebyl, o onom schválení ani jinakým způsobem nezvěděl a neměl ani prázdné účasti na vytištění závadného tiskopisu. Právem uznal proto kmetský soud, že obžalovaný nemůže býti činěn zodpovědným trestně za zanedbání povinnosti při tisku, když mu taková povinnost nebyla nikým uložena, pokud se týče když o tom nebyl vyrozuměn, že se mu taková povinnost ukládá, to tím méně, když, jak rozsudek zjišťuje, v rozhodné době byl pachtovní poměr mezi majitelem tiskárny a majitelem tiskařské koncese rozvázan a když se v tiskárně B. a spol. tisklo na zodpovědnost majitele tiskárny Karla B. a nikoli na tiskařskou koncesi lidového družstva, takže obžalovaný ve

své vlastnosti jakožto schválený náměstek tiskařské koncese družstva neměl ke Karlu B-ovi jako tiskaři vůbec žádné povinnosti ba ani možnosti dohlížeti, co se tiskne.

Čís. 4674.

Jestli skutkový stav, v základnom pokračovaní zistený, nebol za obnovy zmenený, nelze uplatňovať proti novému rozsudku materiálny dôvod zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. p., a to ani vtedy, keď rozsudok v základnej veci prvým súdom vynesený nebol súdmi vyšších stolíc preskúmaný.

(Rozh. zo dňa 28. marca 1933, Zm III 103/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. B. pre prečin podľa § 310 tr. zák., vo verejnom zasedaní senátu odmietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu, potvrdzujúcemu rozsudok krajského súdu, ktorým bol v smysle odst. 1 § 462 tr. p. na základe výsledku hlavného pojednávania, nariadeného následkom povolenia obnovy, ponechaný v platnosti skorší rozsudok krajského súdu z 9. marca 1932, podal odsúdený A. B. zmätočnú sťažnosť z dôvodov zmätočnosti podľa čis. 1 § 384 tr. p. a čis. 1 a) § 385 tr. p.

Z dôvodu zmätočnosti podľa čis. 1 a) § 385 tr. p. dovodzuje sťažovateľ, že ho na úraze poškodeného nestihá vina. Zmätočná sťažnosť není ani v tejto časti prípustná. Plynie z povahy obnovy, že jej účelom je dosiahnuť iného skutkového stavu, nežli je ten, ktorý slúžil za podklad rozsudku, vyneseného v základnom spore. Ponevác však skutkový stav, v základnom spore tejto trestnej veci zistený, nebol za obnovy zmenený, nemôže sťažovateľ proti novému rozsudku uplatňovať materiálny dôvod zmätočnosti podľa čis. 1 a) § 385 tr. p., lebo nový rozsudok sa neodchyľuje od rozsudku vyneseného v základnom spore a není tu tedy nového vecného podkladu pre preskúmanie nového rozsudku. Okolnosť, že ani vrchný súd ani najvyšší súd rozsudok krajského súdu v základnom spore nepreskúmali, ponevác sa stal hneď po vynesení pravoplatným, nedokazuje prípustnosť v zmätočnej sťažnosti uplatňovaného dôvodu zmätočnosti, ponevác skutkový stav bol v pravoplatnom rozsudku konečne prijatý a za obnovy nebol zmenený. Zmätočná sťažnosť bola ako v celom obsahu zákonom vylúčená podľa odst. 3 § 434 tr. p. odmietnutá.

Čís. 4675.

Prečin zneužitia úradnej moci nemôže byť nikdy v materiálnom súbehu so zločinom alebo s prečinmi ľahkého alebo ľahkého ublíženía na tele.

Státný lesný hájník nie je verejným úradníkom v smysle trestného zákona.

(Rozh. zo dňa 28. marca 1933, Zm IV 132/33.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti V. A. a spol., obžalovaným z prečinu zneužitia úradnej moci atď., na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaného V. A. vyniesol rozsudok, ktorým z dôvodu zmätočnosti označeného v bode 1 a) § 385 tr. p. z úradnej moci zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc, nakoľko obžalovaný V. A. za vinného bol uznaný z jedného prečinu zneužitia úradnej moci podľa § 473 tr. zák., a na základe bodu 1 § 326 tr. p. sprostil ho obžaloby pre uvedený prečin.

Z d ō v o d o v :

Súdy nižších stolíc za vinného uznali obžalovaného V. A. preto, že dňa 6. februára 1931 v štátnom lese u obce D. ako výpomocný štátny lesný hájník pri vyšetrowaní lesnej krádeže, — tedy vraj vykonávajúc svoj úrad — železnou palicou pobil a) V. K-u, b) J. K-u, c) J. M-a, d) J. L-u, e) I. P-a, a tým spôsobil menovaným — vyjmúc P. I-a — zranenia, ktoré sa zahojily u J. K. v dobe od 8—20 dní, u ostatných v dobe do 8 dní; súdy nižších stolíc kvalifikovali tieto činy za 5násobný prečin zneužitia úradnej moci podľa § 473 tr. zák. v materiálnom súbehu podľa § 96 tr. zák. s jedným prečinom ťažkého ublíženia na tele podľa § 301 tr. zák. a tromi prečinnými ľahkého ublíženia na tele podľa § 301 tr. zák. Táto kvalifikácia je nesprávna. Podľa znenia § 473 tr. zák. prečin podľa tohoto §, nakoľko bantovaním spadajúcim pod ustanovenia tohoto § bol spôsobený zároveň aj telesný úraz, — nikdy nemôže byť v materiálnom súbehu so zločinom alebo s prečinnými ťažkého alebo ľahkého ublíženia na tele, lebo prečin podľa § 473 tr. zák. je tu len vtedy, keď čin nie je prisnejšie trestný. Prečin ťažkého ublíženia na tele je prisnejšie trestný než prečin podľa § 473 tr. zák., preto prípad J. K-u, na škodu ktorého bol spáchaný prečin ťažkého ublíženia na tele, nemôže byť kvalifikovaný podľa § 473 tr. zák. V tých prípadoch však, v ktorých bol spáchaný prečin ľahkého ublíženia na tele — bez ohľadu na to, čo bude nižšie uvedené, — bolo by možno uznať výlučne na kvalifikáciu podľa § 473 tr. zák.; ponevác hlavný trest stanovený na tento prečin je práve taký, aký je hlavný trest určený na prečin ľahkého ublíženia na tele, strata zastávaného úradu však stanovená ako vedľajší trest §om 484 tr. zák. na prečin podľa § 473 tr. zák. je pre verejného úradníka prisnejší než peňazitý trest 2.000 Kč, stanovený v odst. 1 § 302 ako vedľajší trest na prečin ľahkého ublíženia na tele. Tieto úvahy však nemajú v tomto prípade praktického významu, lebo v tejto veci vôbec nemožno kvalifikovať činy obžalovaného podľa § 473 tr. zák. Súdy nižších stolíc použily kvalifikáciu podľa § 473 tr. zák., lebo považovali obžalovaného ako výpomocného štátneho lesného hájníka, ktorý konal službu v štátnom lese, za verejného úradníka.

Pojem verejného úradníka však nie je totožný s pojmom orgánu vrchnosti. Zrejme je to z porovnania § 461 tr. zák. s § 5 zák. čl. XL: 1914. Koho je možno v smysle trestného zákona — v tomto prípade v smysle § 473 tr. zák. pokladať za verejného úradníka, určuje § 461 tr. zák. Sú to jednak tie osoby, ktoré podľa svojho úradu, služby, alebo zvláštneho poverenia sú zaviazané prevádzať štátne úkoly verejnej správy alebo spravodnosti, municipia alebo obce. Táto kvalifikácia u obžalovaného vôbec chýba, lebo obhospodarovanie štátnych lesov nemá s týmito úkolmi verejnej správy nič spoločného, lež ide o výdelečný podnik hospodársky, štátom ako iným majiteľom lesa obhospodarovávaný za týchže zákoných kautiel a predpisov. Podľa § 1 vládneho nar. č. 206/1924 Sb. z. a n. štátne lesy a statky treba spravovať podľa zásad obchodného hospodárenia. Ďalej stanoví § 461 tr. zák. za verejných úradníkov tie osoby, ktoré u verejných fondov, nemocníc, ústavov choromyselných a pod. sú ustanovené ako dozorcí, lekári, úradníci alebo sluhovia. Avšak v súdenom prípade nie je tvrdené, ani zo zistených skutkových okolností to neplynie, že by bol mal štátny majetok, na ktorom bol obžalovaný výpomocným hájníkom, nejaké také určenie, pre verejné blaho alebo záujmy vymedzené, ktoré práve zriadencom na majetku takom dodáva charakter verejných úradníkov v smysle trestného zákona. V tomto prípade ide — ako už bolo vyslovené — len o celkom hospodársky podnik výdelečný, štátom vo vlastnej režií vedený. Niet dôvodu, aby zriadení na takom podniku boli v smysle trestného zákona inak kvalifikovaní než zriadení na iných podnikoch toho istého druhu a určenia. Neprávom preto činy obžalovaného, ktorého nemožno pokladať za verejného úradníka, boli kvalifikované ako prečin zneužitia úradnej moci podľa § 473 tr. zák.

Čís. 4676.

Při zjišťování hodnoty svěřeného statku po rozumu § 183 tr. zák. jest obdobně k ustanovení poslední věty § 173 tr. zák. přihlížeti k výši škody osoby, jejíž právo ke svěřené věci se vztahující bylo zpronevěrou poškozeno; jest za ni pokládati hodnotu, jakou svěřeny statek představoval v době svěřeni pro svěřitele podle zájmu, jaký svěřitel má na zachování svého práva na onom statku.

Při zjišťování ceny věci prodané s výhradou práva vlastnického jest vzítí za základ obecnou hodnotu věci v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, a odečísti od ní splátky, které již na kupní cenu zaplatil.

(Rozh. ze dne 30. března 1933, Zm. I 927/31.)

Ne j v y š š í s o u d jako soud zrušovaci vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu své stolice, aby ji znovu prodal a rozhodl.

Trestní rozhodnutí XV.

D ů v o d y:

Po formální stránce nelze stížnosti upřít oprávnění, pokud vytýká rozsudku zřetelným poukazem vadu neúplnosti proto, že nepřihlíží ke zodpovídání se obžalovaného, že splatil Adolfu M-ovi na kupní cenu za koně, jež M. prodal a odevzdal, vyhradiv si na něm právo vlastnické až do úplného zaplacení kupní ceny, v částce 2.800 Kč, částku 1.700 Kč, a to zřejmě před zpronevěřením tohoto koně. Skutečnost při hlavním přelíčení na jevo vysílá, že se obžalovaný zodpovídá tímto způsobem, je rozhodnou pro posouzení, zda hodnota věci M-em obžalovanému svěřených a jím zpronevěřených činila v době zpronevěření více než 2.000 Kč, a v důsledku toho rozhodnou pro posouzení, zda se obžalovaný dopustil svým jednáním zločinu zpronevěry podle § 183 tr. zák., či jen přestupku zpronevěry podle § 461 tr. zák. »Hodnotou svěřeného statku« po rozumu §§ 183, 184 tr. zák. není prostě vždy obecná hodnota tohoto statku. Při zjišťování této hodnoty jest obdobně ustanovení poslední věty § 173 tr. zák. přihlížeti k výši škody osoby, ježž právo ke svěřené věci se vztahující bylo zpronevěrou poškozeno. Za hodnotu svěřeného statku jest tudíž pokládati hodnotu, kterou svěřený statek představoval v době zpronevěry pro svěřitele podle zájmu, jaký věřitel má na zachování svého práva na tomto statku. Splatil-li obžalovaný skutečně na kupní cenu 2.800 Kč za koně mu M-em s výhradou práva vlastnického prodaného a odevzdaného, tedy svěřeného, před zpronevěřením tohoto koně částku 1.700 Kč, jest od obecné hodnoty, kterou tento kůň v době zpronevěry měl — rozsudek předpokládá zřejmě, že obecná cena tohoto koně byla v době zpronevěry 2.800 Kč —, odpočítati částku 1.700 Kč, ježto původní zájem, ježž M. na zachování svého vlastnického práva na tomto koni měl, se zmenšil částečným zaplacením kupní ceny číselně o 1.700 Kč. Byla-li tedy obžalovaným skutečně před zpronevěřením koně M-ovi na zmíněnou kupní cenu za tohoto koně splacena částka 1.700 Kč, činila hodnota tohoto M-em obžalovaného svěřeného koně v době zpronevěření pro M-a podle zájmu, ježž týž v této době na zachování svého práva na tomto koni ještě měl, jen 1.100 Kč. Je-li však ono zodpovídání se obžalovaného správné, činila i úhrnná hodnota všech věcí, ježž M. podle skutkových zjištění rozsudkových obžalovanému svěřil a ježž obžalovaný zpronevěřil, v době zpronevěření pro M-a podle zájmu, ježž týž v době zpronevěření koně na zachování svých práv na věcech obžalovanému svěřených ještě měl, jen 1.100 Kč, kdyžť vlastnictví oněch věcí, ježž byly M-em obžalovanému kromě onoho koně svěřeny, bylo obžalovaným na M-a přeneseno jen za účelem zajištění zaplacení oné kupní ceny, t. j. za účelem zajištění pohledávky M-ovy 2.800 Kč, ježž se snížila splacením částky 1.700 Kč na 1.100 Kč (srov. rozh. čís. 3372 vid. sb.; čís. 3391 sb. Nejv. s. a Zm I 973/31). Z toho plyne, že nalézací soud byl povinen přihlížeti k obhajobě obžalovaného, že splatil M-ovi na kupní cenu za svěřeného koně před zpronevěřením tohoto koně částku 1.700 Kč, a věc po této stránce v rozhodovacích důvodech náležitě probrali. An tak podle obsahu rozhodovacích dů-

vodů neučinil, trpí jeho rozsudek v onom směru vadou neúplnosti stížností zřetelným poukazem uplatňovanou. Na soudu prvé stolice, ježž se bude věci znovu obíratí, bude mimo jiné, aby znovu zkoumal a zjistil, zda Adolf M. se stal vlastníkem vozu a saní v obžalobě uvedených a zda pak tyto věci obžalovanému svěřil, by dále zkoumal a zjistil, zda si obžalovaný byl vědom materiální protiprávnosti jednání za vinu mu dávaného, a by při zkoumání otázky, zda částka 1.700 Kč, o níž se stala shora zmínka, byla obžalovaným splacena na kupní cenu za koně M-em obžalovanému svěřeného či nikoli, přihlížel k ustanovení § 1416 obč. zák.

Čís. 4677.

Páchatel'a, pravoplatne odsúdeného pre rad jednotlivých sprenevier v úrade, kvalifikovaných ako jeden trestný čin pokračujúci, nelze podľa § 326 č. 1 tr. p. sprostíť obžaloby pre ďalší, dodatočne na javo vyšlý prípad sprenevry v úrade, s odôvodnením, že čin ten je len čiastkou už pravoplatne posúdenej trestnej činnosti obžalovaného.

(Rozh. zo dňa 30. marca 1933, Zm IV 613/32.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. Š., obžalovanému zo zločinu sprenevry v úrade, následkom zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu vyniesol rozsudok, ktorým vyhovel zmätočnej sťažnosti, zrušil sprosťujúce rozsudky oboch súdov nižších stolíc a uznal obžalovaného vinným zločinom sprenevry v úrade podľa § 462-I tr. zák.

Z d ō v o d o v :

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil verejný žalobca zmätočnú sťažnosť podľa bodu 1 a) § 385 tr. p. Zmätočná sťažnosť verejného žalobcu je základná. Súdov nižších stolíc pri zistení skutočností, že obžalovaný, byvši v exekučnej veci Okresnej nemocenskej poisťovne proti J. H. o 487 Kč 60 h u okresného súdu v Š. vedenej vo svojej vlastnosti ako súdny exekútor poverený prevedením exekúcie, odbrázl dňa 3. januára 1930 od exekúta na túto požiadavku a na útraty 500 Kč a túto sumu spreneveril, — obžalovaného na základe bodu 1 § 326 tr. p. oslobodily od obžaloby pre zločin sprenevry v úrade podľa § 462 tr. zák. našho podanej. Podľa stanoviska vrchného súdu (taktiež súdu prvej stolice) táto sprenevera sa stala u tohože úradu a v tejže dobe, ako sprenevry, pre ktoré bol obžalovaný už odsúdený (pod číslom Tk III 512/30), takže je len čiastkou už pravoplatne posúdenej trestnej činnosti obžalovaného a nejde o zvláštny trestný čin, ktorý by mohol byť predmetom nového súdneho pokračovania. Stanovisko súdov nižších stolíc nie je však správne. Skutok, ktorý teprv dodatočne vyšiel na javo, nebol predmetom obžaloby v predošlej veci Tk III 512/30, nemohly tedy súdy v predošlých rozsudkoch o ňom rozhodovať a nemohol obžalovaný pre tento čin byť odsúdený. Pri tom nepríde v úvahu,

že jednotlivé prípady sprenevier, ktoré obžaloba vo veci Tk III 512/30 obžalovanému kládla za vinu, boli v rozsudku vrchného súdu kvalifikované ako delikt pokračujúci. Jednotlivé sprenevery boli spáchané v rôznych exekučných veciach, vo veciach rôznych exekventov, v rôznych medzidobiach, takže nejde tu o trestné činy spáchané následkom jednotného rozhodnutia vôle. Nelze preto považovať trestný čin, ktorý je predmetom terajšej obžaloby, za čiastku už pravoplatne posúdenej trestnej činnosti obžalovaného, ale ide tu o nový trestný čin, o ktorom súdy ešte nerozhodly, a niet prekážky, aby obžalovaný bol vziať na zodpovednosť pre tento delikt, ktorý vyčerpáva všetky náležitosti zločinu sprenevery v úrade podľa § 462 tr. zák. Najvyšší súd preto vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, pokračoval podľa 1. odst. § 33 por. nov., z dôvodu zmätočnosti podľa bodu 1 a) § 385 tr. p. zrušil rozsudky súdov nižších stolíc, pokiaľ obžalovaný bol oslobodený od obžaloby pre zločin sprenevery v úrade naňho podanej, a vyniesol rozsudok podľa zákona.

Čís. 4678.

Podmienkou skutkovej podstaty padelania súkromných listín podľa § 401 tr. zák. je tiež možnosť spôsobiť právnu ujmu osobe, proti ktorej smeruje dokazovacia moc padelanej listiny.

(Rozh. zo dňa 30. marca 1933, Zm IV 90/33.)

Najvyšší súd vyniesol v trestnej veci proti A. R. a spol., obžalovaným zo zločinu padelania súkromnej listiny, rozsudok, ktorým zmätočným sťažnostiam obžalovaných, uplatňovaným na základe bodu 1 a) § 385 tr. p. vyhovel, z tohoto dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudky oboch nižších stolíc a obžalovaných A. R. a B. R. oslobodil podľa § 326 čís. 1 tr. p. od obžaloby pre zločin padelania súkromnej listiny.

Dôvody:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásili obžalovaný A. R. a zvolený obhájca obžalovaných A. R. a B. R. zmätočné sťažnosti na základe § 385 čís. 1 a), b), 2 a 3 tr. p., ktoré boli aj včas prevedené. Zmätočné sťažnosti uplatňované na základe bodu 1 a) § 385 tr. p. sú základné. Obžalovaní A. R. a B. R. boli uznaní vinnými zločinom padelania súkromnej listiny podľa § 401 a § 402-II tr. zák. (kvalifikovaným s použitím § 92 a hľadiac k § 20 tr. zák. za prečin), respektíve zločinom účastenstva na padelaní súkromnej listiny podľa § 69 čís. 2, § 401 a § 402-II tr. zák., ktoré spáchali tak, že dňa 21. novembra 1930 v T. A. R. zhotovil, resp. dal zhotoviť súkromnú listinu — totiž telegram z 21. 11. 1930, podpísaný firmou »K.«, na ktorom bolo padelané meno podacieho úradu »T.« na »Č.«, ktorý padelaný telegram potom predložil exekútorovi okresného súdu v T., A. F.-ovi, čím ho použil k tomu, aby dokázal existenciu práva na zastavenie exekúcie vedenej u okres-

ného súdu v T., pri čom hodnota záväzku presahovala 2.000 Kč, a B. R. zúmyselne podporoval A. R.-a v prevedení uvedeného činu tým, že dotyčný napísaný telegram podal na poštovom úrade v T.

Náležitosťou deliktu podľa § 401 tr. zák. je, aby falzifikátu bolo použité, a to na dokazovanie daktorého práva alebo záväzku. K uskutočneniu skutkovej podstaty nie je síce potrebné, aby užívaním falšovej listiny skutočne nastala aj majetková škoda, pretože však podstata užívania listiny pozostáva z dokazovania daktorého práva alebo záväzku, a konečným výsledkom vlastne porušuje prirodzene záujmy tej osoby, proti ktorej smeruje dokazovacia moc padelanej listiny a z toho vyplývajúce užívanie, preto niet pochyby, že taký spôsob užívania falzifikátu zahrnuje v sebe vždy možnosť spôsobenia právnej ujmy. V dôsledku toho je podmienkou k ustáleniu skutkovej podstaty padelania súkromnej listiny možnosť spôsobenia právnej ujmy, bez ktorej nie je daná skutková podstata tohoto trestného činu. Vrchný súd podľa dôvodov napadnutého rozsudku vzal za dokázané, že firma K. ako exekvent na žiadosť svojho rayonového zástupcu H. S. v poslednom okamihu svolila k zastaveniu dražby nariadenej proti obžalovanému A. R. jedine pod podmienkou, bude-li pohľadávka krytá aspoň zmenkou, čo sa aj stalo. Odloženie dražby sa stalo tedy so súhlasom veriteľa obžalovaného A. R., ktorý súhlas nebol dodatočný, ale predchádzal činnosť obžalovaných, ktorá je predmetom obžaloby. Nakoľko tedy firma K. sama vopred súhlasila so zastavením dražby a tak účel použitia falšového telegramu kryť sa s vôľou exekventa samého, nenastala z činnosti obžalovaných žiadna ujma pre menovaného veriteľa a nevznikla ani možnosť spôsobiť daktorú súkromoprávnu alebo verejnoprávnu ujmu. Preto čin obžalovaných, na ktorom je obžaloba založená, nevyčerpáva skutkovú podstatu trestného činu a súdy nižších stolíc dopustily sa zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p., keď uznaly obžalovaných vinnými. V dôsledku toho najvyšší súd vyhovujúc zmätočným sťažnostiam uplatňovaným z dôvodu § 385 č. 1 a) tr. p., pokračoval v smysle 1. odst. § 33 por. nov., zrušil rozsudky súdov nižších stolíc a obžalovaných na základe bodu 1 § 326 tr. p. od obžaloby oslobodil.

Čís. 4679.

Propadnutí po rozumu § 24 odst. 5 zák. čís. 9/1924 je v podstate svojou povahou vedľejším trestem, ktorý nemuže stihnouti osobu na trestném činu nezúčastnenou; nelze proto vysloviti propadnutí radiového přístroje, který pachateli (odsouzenému) nenáleži, nýbrž byl jím odčizen osobě, která přístroj přechovávala oprávněně, majíc k tomu koncesí příslušného poštovního a telegrafního úřadu.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1933, Zm II 20/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na zástitu zákona právem:

Rozsudkem krajského soudu v Olomouci ze dne 18. června 1931 byl ve výroku, jímž bylo vysloveno, že radiotelefonní přístroj odcizený obžalovaným Egonu R-ovi propadá ve prospěch státu, porušen zákon v ustanovení § 24 odst. 5 zákona z 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924; výrok ten i s ostatními na něm se zakládajícími opatřeními se zrušuje a krajskému soudu v Olomouci se ukládá, by o žádosti Eгона R-a za vrácení přístroje znovu rozhodl.

Důvody:

Oním rozsudkem byl obžalovaný uznán vinným: 1. že odňal pro svůj užitek z držení a bez přivolení a) Emila R-a počátkem února 1931 elektrický zvonek; b) Eгона R-a v noci dne 13. února 1931 akumulátor; c) téhož Eгона R-a v noci dne 15. února 1931 radioaparát a pušku vzduchovku; d) Otty K-a v noci dne 15. února 1931 pušku flobertku; 2. že v době od 15. do 17. února 1931 (kteréhož dne byl přistižen a zatčen) uvedený pod 1. c) radiový přístroj, tedy radiotelefonní zařízení bez úředního povolení přechovával a 3. že v únoru 1931 bez povolení a neprokázav potřebu k odvrácení nebezpečí zakázanou zbraň (vzduchovku pod 1. c) uvedenou) měl a nosil; byl uznán proto vinným zločinem krádeže podle §§ 171 a 174 II c) tr. zák., přečinem podle § 24 odst. 1 zákona z 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 a přestupkem podle §§ 32 a 36 zbroj. pat. a odsouzen podle § 178 tr. zák. k těžkému žaláři na 1 měsíc a dle § 47 zbroj. pat. k pokutě 200 Kč po případě k těžkému žaláři dalších 48 hodin; kromě toho bylo podle § 24 odst. 5 zákona ze dne 20. prosince 1932, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 vysloveno, že radioaparát odcizený Egonu R-ovi (shora 1. c) propadá ve prospěch státu. Rozsudek nebyv napaden, vešel v moc práva. Nelze upříti oprávnění zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona, pokud uplatňuje, že výrokem, že radioaparát odcizený Egonu R-ovi propadá ve prospěch státu, byl porušen zákon. Ohledně tohoto výroku důvody rozsudku kromě poukazu na místa zákonná ve výroku uvedená neobsahují odůvodnění. Patrně asi řídil se soud rozhodnutími sb. n. s. č. 2325 a 2829, v nichž se zrušovací soud v podstatě ustálil na názoru, že ustanovení § 24 odst. 5 zák. o radiotelegrafech předpisuje obligatorně, že radiotelegrafní zařízení, o němž soud zjistil, že je někdo přechovával, vyráběl, prodával, dovážel (bez úředního povolení), propadá ve prospěch státu, bez ohledu na to, je-li vlastnictvím pachatelovým, či osoby třetí. Tuto právní větu je však posuzovati — jak již zdůrazněno v rozhodnutí č. sb. n. s. 4220 — ve spojitosti se skutkovými dějem, k němuž se v tom kterém případě vztahovala, a nelze ji povšečně rozšiřovati na případy, které doposud předmětem rozhodování zrušovacího soudu nebyly, a k nimž náleží právě i souzený případ, v němž jde o propadnutí radiopřístroje, odcizeného osobě oprávněné na základě řádné koncese přechovávat radiopřístroj. Jest ovšem správné, že § 24 čís. 5 zákona čís. 9/1924 nařizuje propadnutí obligatorně; z toho však ještě neplyne, že by propadnutí, jsouc obli-

gatorní, již pro tuto povahu nastati muselo vždy bez ohledu na to, je-li předmět vlastnictvím pachatelovým či osoby třetí. Výraz »obligatorní« znamená, že propadnutí jest vysloviti i bez návrhu strany a že nezávisí od volného uvážení soudu, zda propadnutí chce vysloviti, čili nic, tedy opak propadnutí fakultativního. V trestních zákonech je propadnutí tu obligatorní (§§ 325, 326, 355, 362, 364, 399 tr. z., § 36 zbroj. pat., § 7 zák. o třaskav. čís. 134/1885, § 71 zákona o nem. zvíř. čís. 177/1909, § 18 zák. o telegrafech čís. 60/1923, § 12 zák. o pošt. holubech čís. 2/1924, § 9 zák. o ochraně měny čís. 7/1924 v doslovu zák. čís. 121/1932, § 9 zák. o úplatkářství čís. 178/1924, § 36 odst. 1 zák. o nekalé soutěži čís. 111/1927, § 13 zák. o potul. cikánech čís. 117/1927), — jindy fakultativní (na př. § 20 první případ zák. o falš. potr. čís. 89/1897, § 20 zák. o vál. lichvě čís. 568/1919, § 52 původ. zák. čís. 218/1926, § 31 zák. o ochr. rep. čís. 50/1923). Srovnáním těchto ustanovení lze seznati, že některé z oněch zákonů stanoví, že propadnutí má nastati bez ohledu na to, zda věci náleží odsouzenému pachateli čili nic, ačkoli jde o propadnutí fakultativní (tak § 20 zák. o vál. lichvě čís. 568/1919, § 20 zák. o falšování potravin čís. 89/1897, § 31 odst. 2 zák. na ochr. rep. čís. 50/1923, § 52 původ. zák. čís. 218/1926). Z toho plyne, že obligatornost propadnutí není znakem pro rozhodnutí, zda propadnutí stihá věci bez rozdílu, zda náleží pachateli čili nic, jinak řečeno: je-li propadnutí v zákoně předepsáno obligatorně, neplyne z toho ještě, že věci jest prohlášiti propadlými i když pachateli (odsouzenému) nenáleží.

Jest ovšem pravda, že propadnutí některých předmětů, stanovené v trestním zákonu a v zákonech jej doplňujících, může míti povahu nejen trestu vedlejšího, nýbrž i opatření zabezpečovacího. Zda propadnutí věci má povahu jen trestu (zpravidla vedlejšího), či kromě toho i povahu opatření zabezpečovacího, — otázka tu převážně teoretického významu — jest posuzovati v každém jednotlivém případě podle ustanovení zákona, který propadnutí věci stanoví. Za zajišťovací opatření je propadnutí věci považovati zejména, když má na ně býti uznáno, ačkoli věc nenáleží odsouzenému, nebo když trestní řízení se proti určité osobě nezavede nebo neprovede (t. zv. objektivní řízení, na př. § 72 zák. o nem. zvíř., § 20 zák. o falš. potrav., § 101 zák. o pat.), najmě i jestliže věc sama o sobě, nehledě na osobu majitele, svou povahou ohrožuje obecnou bezpečnost. Pro propadnutí takto kvalifikované však musí býti vždy dán určitý základ zákonný, poněvadž jde o zasažení do soukromých práv osob třetích; a skutečně zákonodárce v těch případech, kde toho zájem právní bezpečnosti (ať již individuální či obecné) vyžaduje, by bylo uznáno na propadnutí s účinkem proti každému vlastníku věci, tuto účinnost propadnutí proti osobám třetím vyslovil; po případě zavedl za tím účelem z důvodů policejné-bezpečnostních objektivní řízení, nezávislé od odsuzujícího výroku. Jsou to na př. § 7 zák. o třaskav. čís. 134/1885, § 20 — druhý případ — zák. o potrav. čís. 89/1897, §§ 71 a 72 zák. o nem. zvíř. čís. 177/1909, § 20 zák. o vál. lichvě čís. 568/1919, § 31 zák. na ochr. rep. čís. 50/1923, § 12 zák.

o pošt. holubech čís. 2/1924, § 9 zák. na ochr. měny čís. 7/1924, § 52 zák. o původu právu čís. 218/1924. Jde tu vesměs o případy, v nichž ohrožení právní bezpečnosti je již v existenci předmětů (inest objecto), jež jsou s trestným činem v souvislosti; soukromý zájem jednotlivce, i když na trestném činu není nijak účastněn, ustupuje v těchto případech obecným zájmům. Takového výslovného předpisu nemá zákon čís. 9/1924 ohledně radiotelefonních přístrojů. Není zajisté jen nahodilou okolností, že jiné dva zákony, v nichž je stanoveno propadnutí věci a které spadají do téže doby, a to zákon o poštovních holubech z 20. prosince 1923, čís. 2 ex 1924 a zákon na ochranu měny ze 14. prosince 1923, čís. 7 ex 1924, prohlášené dne 7. a 8. ledna 1924 (ve kterýž posléze uvedený den byl prohlášen i zákon o radiotelefonii čís. 9/1924 ze dne 20. prosince 1923), obsahují výslovně ustanovení, že věci propadají bez ohledu na to, jsou-li vlastnictvím odsouzeného, kdežto zák. čís. 9/1924 tohoto dodatku neobsahuje. Vzhledem k tomu, že — jak právě řečeno — zákon čís. 9/1924 neobsahuje předpisu, že radiotelefonní zařízení má se prohlásiti za propadlé bez ohledu na to, zda je vlastnictvím pachatele čili nic, a hlavně také podle účelů zákonem tím sledovaných jest míti za to, že není dáno ohrožení obecné bezpečnosti již jsoucností radiového zařízení, nýbrž tím, že je kdo přechovává, vyrábí atd. b e z p o v o l e n í, vymykaje se úřední kontrole. Jestli účelem tohoto zákona — jak uvádí rozh. čís. 3213 sb. n. s. — zvýšená ochrana veřejného státního zájmu na přísné kontrole možnosti provozu radiotelefonního; chce tedy s plnou přísností zakročiti tam, kde jde o přechovávání takových zařízení, k němuž nebylo státními dozorcími orgány vůbec dáno povolení, o němž tedy státní správa vědomosti nenabyla. Z těchto úvah plyne, že propadnutí, předepsané v § 24 odst. 5 zák. čís. 9/1924, v podstatě je svou povahou trestem vedlejším. Tento trest ovšem vzhledem k ustanovení § 31 tr. zák. nemůže stihnouti osobu na trestném činu nijak nezúčastněnou. V případě, o nějž jde, bylo zjištěno, že radiový přístroj, jehož propadnutí bylo rozsudkem krajského soudu v Olomouci s počátku uvedeným vysloveno, byl majetkem Egon R-a, že mu přístroj ten byl obžalovaným ukraden, a plyne z obsahu spisů dále, že Egon R. přístroj ten přechovával oprávněně máje k tomu koncesi příslušného poštovního a telegrafního úřadu. Tím je řečeno, že Egon R. na trestném činu obžalovaného neměl nijaké účastenství, a nemůže ho proto stihnouti žádný trest. Ostatně také brání výroku o propadnutí přístroje jemu náležejícího ustanovení § 367 tr. ř., podle něhož něc, o niž se soud přesvědčí, že náleží osobě trestným činem odsouzeného poškozené, a jež se najde u obviněného, má býti poškozenému vrácena. Vrácením bude restituován původní stav kontrolovaného přechovávání radiotelefonního přístroje Egonem R-em, a tím odpadne veškerá obava, že by přístroje osoba neoprávněná mohla zneužiti (srov. rozhodnutí obdobného případu propadnutí zbraně podle § 36 zbroj. pat. býv. víd. nejv. s. úř. sb. čís. 4026 a rozhodnutí čs. nejv. s. č. 4411 sb. n. s.). Bylo proto podle §§ 33 a 292 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4680.

Pre posúdenie, ako je trestný určitý delikt, je rozhodná len trestná sadzba v zákone stanovená, nie okolnosť, že súd môže z niektorého dôvodu vymerať menší trest.

Prečin zneužitia úradnej moci podľa § 473 tr. zák. je prísnejšie trestný než prečin ľahkého poškodenia na tele podľa § 301 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 1. apríla 1933, Zm IV 601/32.)

Obžalovaná učiteľka V. S. uderila pri vyučovaní svoju žiačku viac ráz paličkou po tele a spôsobila jej poranenie, ktoré sa zahojilo do 8 dní. Štátne zastupiteľstvo podalo na učiteľku obžalobu pre prečin zneužitia úradnej moci podľa § 473 tr. zák. Súd prvej stolice obžalovanú podľa § 326 č. 4 tr. p. sprostil obžaloby zaujaviši právne stanovisko, že čin obžalovanej nelze kvalifikovať za prečin podľa § 473 tr. zák., lebo jej v učiteľskom úrade neprislúcha právo použiť voči žiakom fyzických donucovacích prostriedkov a nemohla tedy ani zneužiť úradnej moci, ktorej vôbec nemala, lež že ide o prečin ľahkého poškodenia na tele; potrestanie obžalovanej pre tento delikt je však vylúčené, lebo súkromný návrh bol včas späť vzatý. O d v o l a c í s ú d však zrušil rozsudok prvého súdu a uznal obžalovanú vinnou podľa obžaloby.

Na j v y š š í s ú d zmätočné sťažnosti obžalovanej a jej obhájcu zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z dôvodov:

Dôvod zmätku podľa § 385 č. 1 b) tr. p. a vecne tiež podľa čís. 1 c) toho istého šu bol uplatňovaný námietkou, že čin obžalovanej nemôže byť podriadený pod ustanovenie § 473 tr. zák., lebo obžalovaná, nemajúc práva na upotrebenie fyzického násillia, nespáchala čin vykonávajúc svoj úrad. Tento názor je však mylný. Odvolací súd správne vyriekol, že obžalovaná v dobe činu vykonávala svoj úrad štátnej učiteľky, lebo spáchala čin vo škole pri vyučovaní na žiačke pre jej chovanie vo škole, aby ju potrestala v záujme školskej disciplíny a výchovy. Obžalovaná, majúc inak právo vykonávať proti svojim žiakom na obecnej škole disciplinárnu moc, zneužila tohoto svojho práva, keď paličkou bila žiačku tak, že ju poranila na tele. Zmätočná sťažnosť ani sama netvrdí, že by obžalovaná bývala k takémuto vykonaniu disciplinárnej moci oprávnená. Podriadenie trestného činu obžalovanej pod ustanovenie § 473 tr. zák. bolo správne.

Zmätočná sťažnosť je na omyle, pokiaľ tvrdí, že kvalifikácia prečinu podľa § 473 tr. zák. je tu vylúčená preto, že trestný čin spadal pod ustanovenie § 301 tr. zák., ktoré je vraj prísnejšie, potrestanie podľa tohoto § však je tu nemožné, lebo išlo o prečin ľahkého poškodenia na tele a súkromný návrh na potrestanie bol späť vzatý. Tentô

názor je mylný. Hľadiac k vedľajšiemu trestu straty zastávaného úradu alebo postavenia (§ 484 tr. zák.), je trestnosť činu podľa § 473 tr. zák. ťažšia než trestnosť prečinu podľa §§ 301 a 302 tr. zák. Na tom nič nemení to, že pri prečine podľa § 301 tr. zák. musí byť vedľajší peňažitý trest vždy uložený, kým vyslovenie straty zastávaného úradu alebo postavenia môže súd podľa § 36 tr. nov. pominúť. Pre posúdenie, ako je trestný dotýčný čin, je smerodajná len sadzba v zákone ustanovená a nie okolnosť, že súd môže z volajakého dôvodu vymerať menší trest. Okrem toho treba uvážiť aj to, že zákon nariaďuje stíhanie prečinu podľa § 473 tr. zák. z úradnej moci, kým proti páchatel'ovi prečinu ľahkého ublíženia na tele podľa § 301 tr. zák. sa zakročí len na návrh poškodeného. Je tedy prečin zneužitia úradnej moci podľa § 473 tr. zák. prísnejšie trestný než prečin ľahkého poškodenia na tele. Zmätočná sťažnosť tedy mylne žiada, aby čin obžalovanej bol posúdený len jako prečin ľahkého poškodenia na tele podľa § 301 tr. zák. a aby pre nedostatok súkromného návrhu (§ 385 č. 1 c) tr. p.) bol vynesenej sprostňujúci rozsudok. Zmätočná sťažnosť, pokiaľ uplatňuje dôvody zmätku podľa § 385 č. 1 b), c) tr. p., je tedy bezzákladná a preto bola zamietnutá podľa 1. odst. § 36 por. nov.

Čís. 4681.

Poškodený nemá nárok na doručenie rozsudku súdu prvej stolice a dotyčne opravných prostriedkov proti takému rozsudku je viazaný lehotou predpísanou pre žalobcu predtým jednajúceho, a to bez ohľadu na to, či verejný žalobca použil opravného prostriedku alebo nie. Zpätvzatie verejným žalobcom ohláseného opravného prostriedku nedáva poškodenému možnosť opravný prostriedok dodatočne ohlásiť.

Lehota 8 dní v § 42 tr. p. určená k prevzatiu obžaloby netýka sa zákonných lehôt, stanovených trestným poriadkom pre ohlásenie a prevedenie opravných prostriedkov.

(Rozh. zo dňa 5. apríla 1933, Zm IV 187/33.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. H. pre zločin podľa § 301, 306 tr. zák., zavedenej pred krajským ako porotným súdom v P. a tamže oslobodzujúcim rozsudkom vybavenej, následkom sťažností poškodených M. S-ovej, H. S-ovej a R. S-ovej proti usneseniu krajského súdu z 25. februára 1933 v neverejnom zasedaní senátu takto sa usniesol: Sťažnosti sa zamietajú.

D ô v o d y:

Proti usneseniu krajského súdu, ktorým byly zmätočné sťažnosti poškodených odmietnuté ako opozdené, podaly poškodené včas sťažnosti, ktoré nie sú základné. Poškodené M. S., matka nebohého, a H. S., manželka nebohého, ktorá tiež ako tótorka zastupovala nezletilú B.

S., a ich právny zástupca boli pri hlavnom pojednávaní a pri vynesení oslobodzujúceho rozsudku prítomní a po vyhlásení rozsudku sa nevyjadřili o opravných prostriedkoch. Verejný žalobca zmätočnú sťažnosť ohlásil a previedol, avšak generálny prokurátor od zmätočnej sťažnosti ustúpil; poškodené byly o tom dňa 6. februára 1933 k rukám ich právneho zástupcu uvedomené. Zmätočné sťažnosti, podané poškodenými dňa 11. februára na poštu, byly právom odmietnuté ako opozdené.

V § 388 tr. p. sa predpisuje, že odvolanie (a podľa odst. 2 § 31 por. nov. primerane aj zmätočná sťažnosť) majú byť opovedené do troch dní po vyhlásení rozsudku. V trestnom poriadku sa nikde nenariaďuje, že rozsudok má byť doručený inému nežli obžalovanému v smysle § 329 tr. p. Odchylný predpis § 425 odst. 2 tr. p. platí len čo do druhostupňového rozsudku, keď poškodený na hlavnom odvolacom pojednávaní nebol prítomný. Poškodený nemá teda nárok na doručenie prvostupňového rozsudku a druhá veta § 46 tr. p. platí o opravných prostriedkoch proti prvostupňovému rozsudku v celom obsahu. Z toho tedy plynie, že poškodený zostáva viazaný lehotou platiacou pre žalobcu pred tým jednajúceho a platí preňho tiež trojdenná lehota rátaná od vyhlásenia rozsudku, a to bez ohľadu na to, oznámil-li verejný žalobca opravný prostriedok alebo nie. Táto trojdenná lehota nemôže byť predĺžená žiadnym spôsobom a neposkytuje najmä zpätvzatie ohláseného opravného prostriedku verejným žalobcom poškodenému možnosť dodatočne ohlásiť opravný prostriedok. Keď teda poškodené proti prvostupňovému oslobodzujúcemu rozsudku, vynesenejmu a vyhlásenejmu v ich prítomnosti dňa 6. októbra 1932, podaly zmätočnú sťažnosť dňa 11. februára 1933, stalo sa tak už opozdené a byly ich zmätočné sťažnosti právom ako opozdené odmietnuté. Tomuto právne mu názoru neni na prekážku predpis odst. III. lit. b) § 383 tr. p., že poškodený môže použiť odvolania (resp. podľa odst. 2 § 31 por. nov. zmätočnej sťažnosti) len vtedy, nepodal-li verejný žalobca odvolanie, (resp. zmätočnú sťažnosť), lebo opravný prostriedok je v takom prípade, použije-li opravného prostriedku vedľa verejného žalobcu i poškodený, ohlásený pre ten prípad, že by ohlásený opravný prostriedok verejného žalobcu bol vzatý zpät. Lehota 8 dní v § 42 tr. p. určená k prevzatiu obžaloby nedotýka sa zákonných lehôt, stanovených trestným poriadkom pre ohlásenie a prevedenie opravných prostriedkov. Bezzákladné sťažnosti byly preto zamietnuté.

Čís. 4682.

O rozhodovaní o verejných záležitostiach po rozumu § 105 tr. zák. nejde jen v prípadech, v nichž správni úřad rozhoduje jako úřad judikující, nýbrž spadají sem i případy, v nichž rozhoduje o tom, zda a za jakých podmínek má uzavřít s určitou osobou soukromoprávní smlouvu dotýkající se zájmů státního celku neb alespoň veřejným právem chráněných zájmů určitého kruhu státních občanů.

Rozhodování ministerstva národní obrany (činnost jeho referenta, záležející v tom, že podával návrhy) o tom, jaká přejímací cena má být nabídnuta (zda má být zvýšena) majiteli velkostatku pozemkovým úřadem zabraného a ministerstvu ke zřízení vojenské střelnice přiděleného je rozhodováním o veřejných záležitostech po rozumu § 105 tr. zák., třebaže pozemkový úřad náhradu neurčil, nýbrž ponechal majiteli a ministerstvu, by o ní vyjednávali a se dohodli.

Skutková podstata zločinu podle § 105 tr. zák. vyžaduje v subjektivním směru úmysl pachatelův svěsti úředníka v případě rozhodování o veřejných záležitostech ke stranictví nebo k porušení úřední povinnosti; je lhostejno, zda si byl pachatel vědom toho, že jeho jednání je nedovolené (trestně), vyžaduje se však vědomí pachatelovo, že úředník koná svůj úřad objektivně a že proto pachatelovo jednání směřuje k tomu, by postupoval při rozhodování věci stranicky.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1933, Zm I 533/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečným stížnostem obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 26. března 1931, jimž byli uznáni vinnými obžalovaný Josef P. zločinem svádění ke zneužití moci úřední podle § 105 tr. zák. a obžalovaní Cyril H. a Bohuslav H. zločinem spoluviny na zločinu svádění ke zneužití moci úřední podle §§ 5, 105 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost obžalovaného Josefa P-ho napadá rozsudek soudu první stolice ve výroku odsuzujícím tohoto obžalovaného pro zločin svádění ke zneužití moci úřední podle § 105 tr. zák. a uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 4 a 9 tr. ř. Týchž důvodů zmatečnosti dovolávají se číselně i zmateční stížnosti obžalovaného Cyrila H-a směřující proti výroku rozsudku, jimž tento obžalovaný byl uznán vinným zločinem spoluviny na svádění ke zneužití moci úřední podle §§ 5, 105 tr. zák. a zmateční stížnost obžalovaného Bohuslava H-a, jež běře rozsudek v odpor ve stejném výroku týkajícím se tohoto obžalovaného. Vývody věnovanými číselně uplatňovanému zmatku podle § 281 čít. 9 tr. ř. snaží se stížnosti především dovodit, že činy obžalovaných nezahrnují v sobě ani objektivní skutkové podstaty zločinu podle § 105 tr. zák., pokud se týče spoluviny na něm podle §§ 5, 105 tr. zák. V tomto směru nelze stížnostem přiznati oprávněnost. Vycházejíce ze skutkového předpokladu, že v době, kdy obžalovaní vykonali skutky jim za vinu kladené, byl velkostatek obžalovaného Josefa P-ho v M. pozemkovým úřadem již zabrán a přidělen ministerstvu národní obrany ke zřízení vojenské střelnice — rozsudek nezjišťuje sice výslovně tyto skutečnosti, předpokládá je však zřejmě, ježto zjišťuje, že

obžalovaný P. vyjednával s již jmenovaným ministerstvem o »přejímací ceně« za zmíněný velkostatek, t. j. o náhradě, jež měla být tomuto obžalovanému za jeho velkostatek poskytnuta (§ 59 zák. ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 Sb. z. a n.) — namítají stížnosti, že ministerstvo národní obrany nevystupovalo v této věci proti obžalovanému P-mu jako úřad, nýbrž výhradně jako soukromá strana a že v důsledku toho byl též podplukovník ing. Josef C., přidělený stavebnímu oddělení tohoto ministerstva, jenž v zastoupení tohoto ministerstva s obžalovaným P-ym jednal, jen zástupcem soukromé strany, takže jeho činnost v této věci nebyla činností úřední. Stížnosti nejsou odůvodněny. Je sice pravda, že poměr, jenž nastal mezi ministerstvem národní obrany a obžalovaným P-ym tím, že pozemkový úřad, přiděliv zabraný jím velkostatek obžalovaného P-ho jmenovanému ministerstvu za uvedeným účelem neurčil zatím výši náhrady, jež měla být obžalovanému P-mu za tento velkostatek přiznána, nýbrž ponechal jmenovanému ministerstvu a obžalovanému P-mu na vůli, by se po případě o přejímací ceně dohodli a uzavřeli tržovou smlouvu, týkající se zmíněného velkostatku, byl rázu soukromoprávního, avšak to nemůže nic měnit na tom, že rozhodování ministerstva Národní obrany o tom, jaká přejímací cena má být obžalovanému P-mu nabídnuta, pokud se týče o tom, zda nabídnutá mu již přejímací cena má být zvýšena či nikoli, bylo rozhodováním úředním, když ministerstvo Národní obrany nepozbylo nikterak povahy veřejného úřadu tím, že nastal mezi ním a obžalovaným P-ym zmíněný poměr a že se pustilo do vyjednávání s tímto obžalovaným o přejímací ceně. V důsledku toho jest i činnost podplukovníkem ing. C-ou v této záležitosti v ministerstvu Národní obrany vyvíjenou, t. j. činnost záležející v tom, že podával jako referent tohoto ministerstva pro vojenskou střelnici návrhy, týkající se určení přejímací ceny, jež měla být obžalovanému P-mu nabídnuta, pokládati za činnost úřední.

Bez důvodnými jsou i námitky zmatečných stížností, že rozhodování ministerstva Národní obrany o tom, jaká přejímací cena má být obžalovanému P-mu nabídnuta, pokud se týče o tom, zda nabídnutá mu již přejímací cena má být zvýšena či nikoli, nebylo rozhodováním o veřejných záležitostech po rozumu § 105 tr. zák. »Veřejnými záležitostmi« ve smyslu § 105 tr. zák. (a § 104 tr. zák.) jsou záležitosti, jež se dotýkají přímo zájmů státního celku neb aspoň veřejným právem chráněných zájmů určitého kruhu státních občanů a nejsou příkázány k rozhodnutí soudům (rozh. čís. 267, 498, 1980, 2701, 3198 a j. sb. Nejv. s.). Řešení otázky, jaká přejímací cena má být obžalovanému P-mu za velkostatek nabídnuta, pokud se týče otázky, zda přejímací cena mu již nabídnutá má být zvýšena či nikoli, bylo v souzeném případě, v němž pozemkový úřad přidělil zabraný jím velkostatek obžalovaného P-ho ministerstvu Národní obrany a zatím náhradu obžalovanému P-mu náležející neurčil, nýbrž ponechal obžalovanému P-mu a onomu ministerstvu na vůli, by po případě o přejímací ceně vyjednávali a se o ní dohodli, úkolem ministerstva Národní obrany jako správního úřadu. Že pak záležitost, o níž bylo takto tomuto ministerstvu rozhodováti,

se dotýkala přímo zájmu státního celku, nemůže být pochybným, uváží-li se, že státní celek má zájem nejen na tom, by se branné mocí dostalo všeho, co potřebuje, nýbrž vzhledem k tomu, že výlohy vojenské správy se kryjí daněmi a veřejnými dávkami, též na tom, by potřeby pro brannou moc byly pořízeny nákladem přiměřeným, a uváží-li se mimo to, že přejímací cena obžalovaným P-ym požadovaná činila 48.000.000 Kč. Rozhodování ministerstva Národní obrany o tom, jaká přejímací cena má být obžalovanému P-mu nabídnuta, pokud se týče o tom, zda nabídnutá mu již přejímací cena má být zvýšena či nikoli, bylo tudíž podle toho, co bylo uvedeno o pojmu veřejných záležitostí ve smyslu § 105 tr. zák., rozhodováním o veřejných záležitostech. Skutečnosti stížnostmi zdůrazňované, že ministerstvo Národní obrany nebylo povoláno k tomu, by rozhodlo, jaká náhrada obžalovanému P-mu za jeho zabraný velkostatek náleží, že ministerstvo Národní obrany nebylo tudíž »úřadem judikujícím«, že rozhodnutí, jaká náhrada obžalovanému P-mu podle zákona náleží, spadalo do oboru působnosti pozemkového úřadu, nemohou nic měniti na tom, že i svrchu zmíněné rozhodování ministerstva Národní obrany bylo rozhodováním o veřejných záležitostech po rozumu § 105 tr. zák. Stížnosti jsou na omylu, mají-li za to, že o rozhodování o veřejných záležitostech jde jen v případech, v nichž správní úřad rozhoduje o takových záležitostech jako »úřad judikující« ve smyslu stížnostmi naznačeném. Stížnosti přehlížejí, že pod pojem rozhodování o veřejných záležitostech ve smyslu § 105 tr. zák. spadají mimo jiné i případy, v nichž správní úřad rozhoduje o tom, zda a za jakých podmínek má uzavřít s určitou osobou soukromoprávní smlouvu, dotýkající se zájmů státního celku neb alespoň veřejných právem chráněných zájmů určitého kruhu státních občanů, tedy případy, v nichž jest správnímu úřadu podle povahy věci dbáti hlavně zájmů státního celku, pokud se týče zájmů určitého kruhu státních občanů, zejména zájmů státní pokladny, a v nichž tedy není povinen přihlížeti stejnou měrou též k soukromým zájmům oné osoby, jež se domáhá toho, by správní úřad uzavřel s ní soukromoprávní smlouvu. V souzené věci šlo o takový případ (srov. rozh. čís. 1980, 2701 a j. sb. Nejv. s.). Obžalovaný P. domáhal se podle skutkových zjištění rozsudkových toho, by ministerstvo Národní obrany, jemuž pozemkový úřad přidělil zabraný velkostatek tohoto obžalovaného, aniž určil náhradu, jež tomuto obžalovanému za tento velkostatek náležela, uzavřelo s ním tržovou smlouvu, týkající se tohoto velkostatku. Za tohoto stavu věci bylo na ministerstvu Národní obrany, by rozhodlo, zda a za jakých podmínek jest ochotno tuto smlouvu, jež se, jak bylo již dovozeno, dotýkala zájmů státního celku, s obžalovaným P-ym uzavřít, a by zejména rozhodlo, jaká přejímací cena má být tomuto obžalovanému nabídnuta, pokud se týče, zda nabídnutá mu již kupní cena má být zvýšena či nikoli. Že bylo jmenovanému ministerstvu při tomto rozhodování dbáti hlavně zájmů státního celku, zejména i zájmů státní pokladny, plyne z povahy věci. Pokládá-li obžalovaný P. nabídku mu ministerstvem Národní obrany v tomto směru učiněnou za nepřijatelnou a trvalo-li

jmenované ministerstvo i v průběhu dalšího vyjednávání na nabídce, měl od dalšího vyjednávání v této věci upustiti a vyčkati rozhodnutí »judikujícího úřadu«, t. j. rozhodnutí pozemkového úřadu o tom, jaká náhrada mu podle zákona přísluší. Šlo-li tu však podle toho, co uvedeno, o rozhodování ministerstva Národní obrany o veřejných záležitostech podle § 105 tr. zák., pak nemůže být pochybným, že i úřední činnost podplukovníkem ing. C-ou v ministerstvu Národní obrany v této záležitosti předsevzatá byla rozhodováním o veřejných záležitostech podle § 105 tr. zák. Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že podplukovník Ing. C. byl v ministerstvu Národní obrany činným jako referent pro vojenské střeňnice, že mu bylo v této vlastnosti v této záležitosti činiti návrhy, tedy i návrhy týkající se přejímací ceny, jež měla být obžalovanému P-mu nabídnuta, že návrhů referentových bývá jmenovaným ministerstvem zpravidla dbáno, že věci se vyřizují zpravidla podle návrhu referujícího úředníka. Podle toho připravoval podplukovník ing. C. věcně konečné vyřízení věci a spolupůsobil podáváním svých návrhů při rozhodnutí ministerstva Národní obrany ve směru shora naznačeném. Tato úřední činnost podplukovníka ing. C-y však odpovídá pojmu »rozhodování« podle § 105 tr. zák.; neboť pod pojem »rozhodování« ve smyslu tohoto ustanovení zákona spadá nejen činnost úředníka, jež věc přímo vyřizuje, nýbrž i činnost úředníka, jež konečné vyřízení věcně připravuje nebo při něm nějak, na příklad podáním návrhu, spolupůsobí (rozh. čís. 1980, 2701, 2314, 3198 a j. sb. Nejv. s.). Výroku rozsudkovému, že pojmu »stranictví« ve smyslu § 105 tr. zák. odpovídá i pouhá blahovůle úředníka ke straně — názor tento shoduje se s judikaturou Nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího (rozh. čís. 267, 1980 a j. sb. Nejv. s.) — nevytýkají zmáteční stížnosti právní mylnost. Skutečnost zmáteční stížností obžalovaného P-ho zdůrazňovaná, že tento obžalovaný poskytl podplukovníku ing. C-ovi dar 300.000 Kč teprve, když byl C-ou k tomu vyzván, nemůže nic měniti na objektivní skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. zák., obžalovanému P-mu za vinu dávaného, ano poskytnutí tohoto daru sloužilo podle skutkových zjištění rozsudkových k tomu, by podplukovník ing. C. byl pohnut k tomu, by navrhl jako referent ministerstva Národní obrany tomuto ministerstvu zvýšení přejímací ceny obžalovanému P-mu nabídnuté, tedy by byl pohnut k postupu, jež by byl podle rozsudku projevem blahovůle k obžalovanému P-mu a v důsledku toho stranictvím podle § 105 tr. zák.

Pokud jde o vývody zmátečních stížností, obírající se subjektivní stránkou zločinu podle § 105 tr. zák., pokud se týče spoluviny na něm podle §§ 5, 105 tr. zák., jest uvésti toto: Namítá-li zmáteční stížnost obžalovaného P-ho, že P. jednal z neodolatelného donucení, uplatňuje tím zřetelným poukazem zmatek podle § 281 čís. 9 b) tr. ř. Uplatňování tohoto důvodu zmátečnosti je však formálně pochybeno, a to proto, že rozsudek neobsahuje v tomto směru vůbec výrok v tomto ustanovení zákona předpokládaný. Při tom jest poznamenati, že rozsudek netrpí v tomto směru ani vadou neúplnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř.; neboť

neodolatelné donucení podle § 2 g) tr. zák. předpokládá případ kolise zájmů nebo povinností, v němž jednající může sebe nebo jiného zachrániti z těžkého a bezprostředního nebezpečství jen tím, že se dopustí činu trestním zákonem zakázaného a při hlavním přelíčení nevyšlo nic na jevo, co by bylo poukazovalo k tomu, že obžalovaný P. jednal v takovém stavu nouze. V subjektivním směru vyžaduje se ke skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. zák. obžalovanému P-mu za vinu dávaného úmysl pachatelův svěsti úředníka v případě rozhodování o veřejných záležitostech ke stranictví nebo k porušení úřední povinnosti (rozh. čís. 3127 sb. Nejv. s.). Otázka, zda obžalovaný P. jednal v tomto zlém úmyslu, je rozhodnou nejen pro posouzení, zda se tento obžalovaný dopustil zločinu podle § 105 tr. zák. mu za vinu dávaného, nýbrž i pro posouzení, zda se spoluobžalovaní Cyril H. a Bohuslav H. dopustili spoluviny na tomto zločinu podle §§ 5, 105 tr. zák. Po této stránce namítá zmáteční stížnost obžalovaného P-ho, že v jednání tohoto obžalovaného nelze spatřovati skutkovou podstatu zločinu podle § 105 tr. zák., a to proto, že tento obžalovaný nejednal ve shora naznačeném zlém úmyslu. Stejně stanovisko zaujímají v tomto směru též zmáteční stížnosti obžalovaných Cyrila a Bohuslava H-ových. Všechny tři zmáteční stížnosti chtějí svými vývody v tomto směru zřejmě vyjádřiti, že rozsudek nezjišťuje, zda obžalovaný P. jednal ve zlém úmyslu, jehož je podle shora uvedeného třeba ke skutkové podstatě zločinu podle § 105 tr. zák. V tomto směru nelze zmátečním stížnostem upříti důvodnost. Rozsudek obírá se subjektivní stránkou zločinu podle § 105 tr. zák. obžalovanému P-mu za vinu dávaného v odstavci rozhodovacích důvodů počínajícím slovy »Tato skutková podstata zločinu podle § 105 tr. zák.« a subjektivní stránkou zločinu spoluviny na svádění ke zneužití moci úřední podle §§ 5, 105 tr. zák. obžalovaným Cyrilu a Bohuslavu H-ovi za vinu dávaného v následujících dvou odstavcích rozhodovacích důvodů. V prve uvedeném odstavci praví v tomto směru jen: »Obžalovaný Josef P. jako absolvent střední školy a člen kruhu dřívější vysoké šlechty mohl a musil věděti, že jiná jest intervence, žádám-li u úřadu, by nějaká záležitost byla urychlena, a jiného obsahu jest intervence, dává-li se úředníkovi tak značný peníz 300.000 Kč beze všeho důvodu. Mohl a musil tudíž dobře věděti, že něco takového je ve spořádaném státě nejen nedovolené, nýbrž i trestné.« V následujících dvou odstavcích rozhodovacích důvodů uvádí pak rozsudek: »To platí v neztenčené míře jak ohledně Cyrila, tak i ohledně Bohuslava H-a. Vždyť Cyril H. netroufal si ani sám přímo u podplukovníka C-y intervenovati a jako prostředníka vyhledal si svého bratra Bohuslava a ten opět vyhledal Josefa B-u. Již celý postup těchto obžalovaných nasvědčuje tomu, že oba obžalovaní si byli dobře vědomi nepřipustnosti a trestnosti svého jednání.« Těmito skutkovými zjištěními rozsudkovými není nikterak zjištěno, že obžalovaný P. vykonal skutek mu za vinu dávaný v úmyslu v § 105 tr. zák. předpokládaném, t. j. v úmyslu, by svedl úředníka v případě rozhodování o veřejných záležitostech ke stranictví nebo k porušení úřední povinnosti, a že obžalovaní Cyril H.

a Bohuslav H. jednali ve zlém úmyslu, jehož je třeba ke zločinu podle §§ 5, 105 tr. zák. jim za vinu dávaného. S hlediska subjektivní skutkové podstaty zločinu podle § 105 tr. zák. a spoluviny na tomto zločinu podle §§ 5, 105 tr. zák. je lhostejno, zda si byli obžalovaní toho vědomi, že jejich jednání je nedovolené a trestné či nikoli. Rozsudek zaujímá podle rozhodovacích důvodů zřejmě stanovisko, že podplukovník ing. C. konal v této záležitosti svůj úřad zcela objektivně, t. j. podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, a že by tudíž byl jednal strannicky, kdyby se byl dal svěsti k tomu, by projevil k obžalovanému P-mu blahovůli úplným nebo částečným uznáním jeho požadavku, týkajícího se zvýšení přejímací ceny obžalovanému P-mu ministerstvem Národní obrany nabídnuté. Za tohoto stavu věci bylo na nalézacím soudu, by v rozsudku zjistil, zda si byli obžalovaní vědomi toho, že podplukovník ing. C. koná svůj úřad v této záležitosti zcela objektivně a zda si byli v důsledku toho vědomi, že jejich jednání směřuje k tomu, by tento úředník byl v případě rozhodování o veřejných záležitostech darem sveden k tomu, by se dal vésti při posuzování záležitosti také přízní k osobě dárcově, tedy blahovůli k obžalovanému P-mu, t. j. by postupoval při rozhodování záležitosti strannicky. Takového zjištění však rozsudek neobsahuje, ač ho bylo nezbytně třeba již vzhledem k tomu, že se obžalovaní hájili v podstatě v ten smysl, že byli toho názoru, že podplukovník ing. C. odmítá bezdůvodně požadavky obžalovaného P-ho, týkající se zvýšení přejímací ceny, jež byla tomuto obžalovanému ministerstvem Národní obrany nabídnuta. Poněvadž rozsudek trpí následkem tohoto, zmátečními stížnostmi vytýkaného nedostatku skutkových zjištění po stránce subjektivní zmatkem podle § 281 čís. 10 tr. ř. — kdyby tu nebylo subjektivní skutkové podstaty zločinu podle § 105 tr. zák. a spoluviny na tomto zločinu podle §§ 5, 105 tr. zák., přicházela by tu v úvahu skutková podstata přečinu podle § 2 zák. ze dne 3. července 1924, čís. 178 Sb. z. a n. o úplatkářství, pokud se týče skutková podstata spoluviny na tomto přečinu podle § 5 tr. zák. a § 2 cit. zákona z roku 1924 — a poněvadž pro řečený nedostatek skutkových zjištění nelze se vyhnouti ustanovení nového hlavního líčení, takže nejvyšší soud jako soud zrušovací ve věci samé rozhodnouti nemůže, bylo za souhlasu generálního prokurátora zmátečním stížnostem obžalovaných, jež jsou ve svrchu naznačeném směru odůvodněny, podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878, při neveřejném poradě ihned vyhověti a uznati právem, jak shora uvedeno, aniž bylo třeba obírati se i výtkami zmátečními stížnostmi rozsudku s hlediska důvodu zmátečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř. činěnými. Na soudu první stolice bude především, by znovu zkoumal a rozhodl, zda se obžalovaní dopustili trestných činů jim obžalobou za vinu dávaných. Shledá-li soud první stolice, že jednání obžalovaných nezakládá skutkové podstaty zločinu podle § 105 tr. zák. pokud se týče skutkové podstaty spoluviny na tomto zločinu podle §§ 5, 105 tr. zák., bude na něm, by zkoumal a vyslovil se o tom, zda jednání obžalovaných nezahrnuje v sobě skutkovou podstatu přečinu podle § 2 zák. ze dne

3. července 1924, čís. 178 Sb. z. a n. o úplatkářství, pokud se týče spoluviny na tomto přečinu podle § 5 tr. zák. a § 2 cit. zákona z roku 1924.

Čs. 4683.

I všeobecný výrok pachatelův, že si může koupiti všechny soudy, je pomluvou a tvoří skutkovou podstatu přečinu podle §§ 1, 3 odst. 2 č. 2, 9 č. 4 zák. čl. XL:1914.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1933, Zm III 39/33.)

Oba soudy nižších stolic odsoudily obžalovaného pro výrok v záhlaví citovaný. Nejvyšší soud zmatečnou stížnost obžalovaného zčásti odmítl, zčásti ji zamítl.

Z d ů v o d ů:

Pokud zmatečnou stížností, uplatňující zmatek podle § 385 č. 1 a) tr. ř., je po zákonu provedena, popírá, že zjištěný skutkový stav zakládá skutkovou podstatu přečinu pomluvy, a tvrdí, že zákon chrání pouze osoby fyzické nebo právnické, pokud jsou individuálně označeny, tedy určitý soud nebo určité jeho členy. Výrokem obžalovaného, že si může koupit »všecky soudy«, nemůže být nikdo uražen, poněvadž výrok ten není způsobilý, aby snížil soud, a nemůže být důvodem k zavedení řízení trestního nebo disciplinárního.

Zmatečnou stížností nelze přiznat oprávnění. Ustanovení § 9 č. 4 zák. čl. XLI:1914 chrání čest každého soudu a tím samozřejmě soudů všech. Výrok obžalovaného se vztahoval nejen na všechny soudy, nýbrž také na všechny soudce, spadá tedy pod ustanovení § 9 č. 4 cit. zák. Výtka zmatečnou stížností, že závadný výrok nemůže být důvodem, aby bylo zavedeno řízení trestní nebo disciplinární, jest výslovně omezena na »všecky soudy«. Zmatečnou stížností tím uznává, že nařknutí soudcové jakožto členové soudů mohli být vystaveni řízení trestnímu nebo disciplinárnímu, což ostatně plyne z povahy věci. Námitka zmatečnou stížností není však opodstatněna ani pokud jde o soudy jakožto úřady. Soudy jsou reprezentovány soudci u nich činnými, kteří vykonávají soudní agendu. Byla-li o výkonu povolání těchto soudců tvrzena okolnost, mající povahu právě naznačenou, bylo totéž tvrzeno i o soudech, pomluva má tedy povahu, předpokládanou v poslední větě prvního odstavce § 9 cit. zák., a činem obžalovaného byla založena skutková podstata přečinu pomluvy podle §§ 1, 3 odst. II. č. 2 a 9 čís. 4 cit. zák.

Čís. 4684.

Aj riadne organizovaný stav novinárov je spoločenským stavom v smysle § 4 odst. 2 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. Hájenie jeho stavovskej cti je verejným záujmom.

Povinnosťou zodpovedného redaktora je presvedčiť sa pred uverejnením článku, či jeho obsah nezakladá trestný čin. Tejto povinnosti nie je sprostý ani vtedy, dostal-li článok od takého pisateľa, ktorého považoval za starého a skúseného novinára a za spoľahlivého a vierohodného zpravodaja.

Uverejnenie výroku rozsudkového podľa § 13 odst. 2 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. môže sa stať len v tom časopise, ktorý závadnú zpravu priniesol; jeho uverejnenie v inom časopise nemôže byť uložené.

(Rozh. zo dňa 6. apríla 1933, Zm IV 1/33.)

Redaktor E. W. napísal a zodpovedný redaktor B. M. v časopise »Č. N.« uverejnil článok, v ktorom bol hlavný súkromný žalobca E. H. nazvaný revolverovým novinárom a bolo mu vytknuté, že bol odsúdený na dva mesiace do väzenia. Pisateľ závadného článku bol obžalovaný pre prečin utrpania a urážky na cti a pre prečin kazenia úveru podľa §§ 1, 2, 3 odst. II. č. 1, 24 zák. čl. XLI:1914, zodpovedný redaktor pre priestupok zanedbania povinnej pečlivosti podľa § 6 odst. I. zák. č. 124/24 Sb. z. a n. Súd prvej stolice sprostil oboch obžalovaných obžaloby, dospevši k presvedčeniu, že sa obžalovanému E. W. podaril dôkaz pravdepodobnosti a že článok bol písaný predovšetkým na ochranu verejného záujmu. Odvolací súd zrušil oslobodzujúci rozsudok dotyčne obžalovaného E. W. a uznal tohoto obžalovaného vinným z prečinu pomluvy tlačou podľa §§ 1, 3-II. č. 1 zák. čl. XLI:1914.

Najvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti obžalovaného E. W., zrušil odsudzujúci rozsudok odvolacieho súdu a obžalovaného v celom rozsahu sprostil obžaloby; čiastočne vyhovujúc zmätočnej sťažnosti hlavného súkromného žalobcu, najvyšší súd zrušil tiež rozsudok odvolacieho súdu, pokiaľ ním bol zodpovedný redaktor B. M. oslobodený od žaloby pre priestupok zanedbania povinnej pečlivosti na základe § 326 č. 2 (správne č. 1) tr. p., a oslobodil ho od obžaloby pre cit. priestupok z dôvodu § 326 č. 3 tr. p.

Z d ō v o d o v:

Zmätočnou sťažnosťou, založenou na § 385 č. 1 c) tr. p. napáda sťažovateľ druhostupňový rozsudok preto, že nebol od obžaloby na neho podanej v smysle § 4 odst. I. zák. č. 124/24 oslobodený. Zmätočnej sťažnosti obžalovaného E. W. v tejto časti nelze odopreť oprávnenie. Vrchný súd, zrušujúc dotyčne obžalovaného E. W. oslobodzujúci rozsudok prvostupňového súdu, uznal menovaného obžalovaného vinným prečinom pomluvy tlačou podľa § 1 a § 3 odst. II. č. 1 zák. čl. 41/1914 preto, lebo nabyť presvedčenie, že úmysel tohoto obžalovaného, ako pisateľa závadného článku, neniesol sa výhradne a predovšetkým za tým, aby chránil len verejný záujem, a tak sám pozbavil sa práva domáhať sa beztrestnosti podľa § 4 zák. č. 124/1924 sb. z. a n.

Názor odvolacieho súdu nie je však správny. § 4 zák. č. 124/1924 sb. z. a n. výslovne označuje za verejný záujem hájenie spoločných záujmov jednotlivých tried a stavov spoločenských. Za taký stav má sa považovať aj riadne organizovaný stav novinárov. Je to stav spravujúci sa podľa určitých svojich pravidiel stavovských, ktorý verejne pracuje a vystupuje svojimi orgánmi a ktorý pri tom k udržaniu vážnosti stavu považuje bezpodmienečne za nutné dodržiavanie morálnych zásad pri prevádzaní žurnalistického povolania. Z obsahu závadného článku ide na javo, že sťažovateľ ako pisateľ tohoto článku mal zrejmy úmysel postaviť sa proti tomu, aby osoba, ktorá nezachovala mravné pravidlá čestného žurnalizmu, vystupovala a vítala v mene stavu žurnalistov výpravu syndikátu pražských novinárov, a tak, ačkoľvek pri tom hlavného súkromného žalobcu pomenoval revolverovým novinárom, preca nešlo mu o to, aby súkromnému žalobcovi len na cti ublížil, ale článok napísal preto, aby tým hájil stavovskú česť žurnalistov, teda aby chránil predovšetkým záujem verejný. Bol tu preto zákonný dôvod pre pripustenie dôkazu pravdepodobnosti podľa § 4-I. zák. č. 124/1924 sb. z. a n.

Prevedením dôkazu pravdepodobnosti súdmi nižších stolíc bolo zistené po stránke skutkovej, že hlavný súkromný žalobca bol rozsudkom krajského súdu v U. zo dňa 12. apríla 1927 uznaný vinným prečinom podľa § 24 č. 6 zák. čl. XIV:1914, ktorý spáchal tým, že dňa 7. júla 1925 v U. dotieravým chovaním žiadal na D. M. 1000 Kč za to, že v časopise »U. K.« ináč upraví a uverejní článok, týkajúci sa D. M., skorej uverejnený v tom istom časopise, a že bol za to odsúdený do väzenia na 2 mesiace. Rozsudkom vrchného súdu v K. zo dňa 7. októbra 1927 bol síce E. H. od obžaloby podľa § 326 č. 2 tr. p. oslobodený, skutkové zistenie však, že žiadal od D. M. za shora označených okolností 1.000 Kč, zostalo nedotknuté. Zavadný článok bol uverejnený dňa 16. júla 1927, teda v dobe po vynesení prvostupňového a pred vynesení druhostupňového rozsudku. Odvolací súd, ktorý obžalovanému vytýka, že v zavadnom článku výslovne neuviedol, že odsúdenie není pravoplatné, prehliada, že obžalovaný tam tiež neuviedol, že odsúdenie je už pravoplatné. Skutočnosť, v zavadnom článku tvrdená, že hlavný súkromný žalobca bol odsúdený do väzenia na dva mesiace, odpovedala totiž skutočnému stavu vecí v dobe uverejnenia článku. Sťažovateľ nazval hlavného súkromného žalobcu v spojení s výtkou práve zmienenou »revolverovým novinárom«. Pomenovanie toto označuje hlavného súkromného žalobcu jako žurnalistu, ktorý uverejňovaním svojich správ sleduje nekalé ciele, predovšetkým zistné potiaľ, že spôsobom neslučiteľným so zásadami morálky vymáha od spoluobčanov peniaze za to, že bude o nich písať určitým spôsobom. V tomto smere je zistené, že hlavný súkromný žalobca žiadal na D. M. 1.000 Kč za to, že opraví článok o M. v tomže časopise uverejnený. Hlavný súkromný žalobca uverejnil teda o tretej osobe v svojom liste urážlivú zprávu, ktorú sám uznával za nezodpovedajúcu pravde, pretože bol zásadne ochotný k oprave tejto zprávy, žiadal však za uverejnenie tejto opravy vysokú

čiasťku a tým staval napadnutú osobu pred alternatívu, lebo trpeť bezdôvodné napadnutie svojej cti alebo domôcť sa nápravy zaplatením žiadanej sumy. Z týchto okolností mohol obžalovaný E. W. dobromyseľne dovodzovať aj svoju kritiku, obsaženú v inkriminovanom článku, ačkoľvek vrchný súd pozdejšie oslobodil obžalovaného od obžaloby pre prečin podľa § 24 č. 6 zák. čl. XIV:1914, ktoré zákonitě ustanovenie v podstate zahrnuje v sebe takú činnosť, na základe ktorej by bolo možno kvalifikovať žurnalistu za revolverového novinára. Základná je tedy zmätočná sťažnosť, nakoľko za dôvod zmätočnosti uplatňuje, že obžalovaný ũ. W. mal by byť oslobodený v smysle § 4 zák. č. 124/24. Najvyšší súd preto vyhovel zmätočnej sťažnosti obžalovaného E. W. uplatňovanej na základe bodu 1 c) § 385 tr. p., pokračoval podľa 1. odst. § 33 por. nov., zrušil rozsudok odvolacieho súdu, pokiaľ obžalovaný E. W. bol uznaný vinným prečinom pomluvy, a to v celom rozsahu, a menovaného obžalovaného hľadiac ku § 4-I. zák. č. 124/24 na základe bodu 3 § 326 tr. p. oslobodil od obžaloby pre prečin pomluvy naňho podanej.

Zmätočná sťažnosť hlavného súkromného žalobcu domáha sa z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. p., aby obžalovaný B. M. bol uznaný vinným priestupkom podľa § 6 zák. č. 124/24. Zmätočná sťažnosť hlavného súkromného žalobcu je čiastočne základná. Vrchný súd potvrdil rozsudok súdu prvej stolice, pokiaľ obžalovaný B. M. bol oslobodený od obžaloby naňho podanej pre priestupok podľa § 6 zák. č. 124/24, a to preto, že obrana obžalovaného, — že inkriminovanú zprávu napísal a zaslal obžalovaný E. W., starý a skúsený novinár, a tak spoľahlivý a vierohodný zpravodaj, a že preto nemal príčiny pochybovať o pravdivosti zaslanej zprávy — nebola ničím podvrátená, a z toho dôvodu odvolací súd nevidel za preukázané, že by sa bol obžalovaný B. M. tým, že inkriminovaný článok dal ako redaktor do tlače, dopustil nedbalosti a takto by spáchal trestný čin za vinu mu kladený. Vrchný súd síce oslobodenie obžalovaného založil na ustanoveniach § 326 č. 2 tr. p., avšak táto okolnosť meritornému preskúmaniu vecí s hľadiska dôvodu zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p. nie je prekážkou, lebo ide tu o posúdenie, či v zistených skutočnostiach možno sľadať zanedbanie pozornosti v smysle § 6 zák. č. 124/24, teda o právny záver, takže správne mal byť v rozsudku odvolacieho súdu citovaný predpis § 326 č. 1 tr. p. Povinnosť zodpovedného redaktora je pred uverejnením presvedčiť sa o tom, či obsah článku neobsahuje trestný čin. Tá okolnosť, že obžalovaný dostal inkriminovaný článok od takého pisateľa, ktorého považoval za starého a skúseného novinára a preto za spoľahlivého a vierohodného zpravodaja, nesprostila ho ešte horeuvedenej povinnosti. Ponevác obžalovaný zanedbal túto svoju povinnosť a zpráva bola uverejnená následkom tejto nedbalosti obžalovaného, vyčerpáva jeho opomenutie skutkovú povahu priestupku podľa § 6 zák. č. 124/24. Nakoľko však zdarený dôkaz pravdepodobnosti v smysle § 4 a § 6 č. 4 zák. č. 124/24 je v prospech aj tohoto obžalovaného, preto obžalovaný B. M., ačkoľvek pri uverejnení článku jednal nedbale,

získal tiež beztretnosť podľa cit. §§ov zákona. Najvyšší súd preto vyhovel čiastočne zmätočnej sťažnosti súkromného žalobcu, uplatňovanej na základe bodu 1 a) § 385 tr. p., pokračoval podľa 1. odst. § 33 por. nov., z toho dôvodu zmätočnosti zrušil rozsudok odvolacieho súdu, pokiaľ ním bol obžalovaný B. M. oslobodený od obžaloby na základe bodu 2 § 326, správne bodu 1 § 326 tr. p., — a obžalovaného B. M. hľadiac k § 4 a § 6 č. 4 zák. č. 124/24 oslobodil podľa bodu 3 § 326 tr. p. od obžaloby naňho podanej pre priestupok podľa § 6 zák. č. 124/24. Najvyšší súd však neučinil zároveň opatrenie v smysle § 13-II cit. zák. o povinnosti zodpovedného redaktora a vydavateľa uverejniť bezplatne a bez poznámky výrok rozsudkový, lebo v danom prípade uverejnenie v časopise inom nemôže byť uložené, podľa zistenia súdov nižších stolíc však časopis »Č. N.«, v ktorom bola závadná zpráva uverejnená, už prestal vychádzať.

Čís. 4685.

Ustanovení § 2 odst. 1 zák. o podmínečném odsouzení vylučuje podmínečný odklad výkonu trestu, byl-li věnník o d s o u z e n již před tím, než spáchal nový trestný čin, pro nějž je souzen.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1933, Zm IV 46/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti A. M., obžalovanému pro zločin podle § 462 tr. zák., zmáteční stížnost obžalovaného zamítl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného byla ohlášena proti výroku o nepovolení podmíněného odkladu trestu, čím věcně poukazuje na důvod zmatku podle § 385 č. 2 tr. ř. Soud první stolice povolil obžalovanému podmíněný odklad trestu na základě § 1 odst. 1 zák. č. 562/1919 sb. z. a n. s odůvodněním, že obžalovaný vinu doznal, činu litoval a že pro obdobné trestné činy, jichž pokračováním byly případy vyřízené v této trestní věci, odpykal si trest, pročež soud první stolice dospěl k závěru, že se pachatel polepšil a že proto není zapotřebí výkonu trestu. Odvolací soud zrušil tento výrok a nepovolil obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu hledě k ustanovení § 2 odst. 1 zák. č. 562/1919 sb. z. a n. s odůvodněním, že obžalovaný byl pravoplatným rozsudkem krajského soudu v Berehově ze dne 1. října 1930 uznán vinným mnohonásobným zločinem zpronevěry v úřadě podle § 462 a § 463 tr. zák. a odsouzen do žaláře na dobu 1 roku a 3 měsíců.

Názor odvolacího soudu, že se tu vyskytuje případ § 2 zák. č. 562/1919 sb. z. a n., je mylný. Citované ustanovení vylučuje podmíněný odklad trestu, byl-li věnník u ž d ř í v e, před spácháním druhého trestného činu, o d s o u z e n. Tento předpoklad však tu schází, neboť po-

dle obsahu rozsudku prvního soudu činy, o něž jde v tomto případě, byly spáchány vesměs v roce 1929, odsouzení pro jiné trestné činy, na něž odvolací soud poukazuje, stalo se však později, totiž dne 1. října 1930. Odepření podmíněného odkladu trestu nelze tedy odůvodnit v tomto případě ustanovením § 2 zák. č. 562/1919 sb. z. a n. a jest řešiti tuto otázku s hlediska § 1 odst. 1 cit. zák., jak to učinil soud první stolice.

Čís. 4686.

Spoluvina na krádeži.

Návod a pomoc jsou rovnocenné formy viny a každá z nich naplňuje již sama o sobě pojem spoluviny.

Záleží-li přispění k bezpečnému vykonání zlého skutku jen v úmyslném opatření prostředků, předpokládá pojem trestné pomoci po stránce objektivní, že prostředek byl hlavnímu pachateli skutečně odevzdán.

Po stránce subjektivní předpokládá trestná pomoc, že spoluvinník ví o zlém úmyslu hlavního (přímého) pachatele a jedná v úmyslu, by známý mu úmysl hlavního pachatele byl uskutečněn. Není třeba, by spoluvinník měl (v době trestné pomoci) přesnou představu o zločinu hlavním pachatelem zamýšleném ve všech podrobnostech, nanejvýš pokud jde o jeho předmět, rozsah, místo a čas; stačí, že si představuje skutek chystaný hlavním pachatelem v hlavních rysech, opodstatňujících určitou trestní skutkovou podstatu, že ví, že osobou, které jest nápomocen, bude poškozen (ohrožen) statek, který je z druhu právních statků trestním zákonem chráněných, jednáním (opomenutím), které je z druhu jednání (opomenutí) trestním zákonem stíhaných.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1933, Zm I 304/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 18. prosince 1930, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže, podle §§ 5, 171, 173, 174-II c) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Rozsudek dává stěžovateli za vinu spoluvinu na zločinu krádeže jednak ve způsobu návodu, jednak ve způsobu trestné pomoci. Obě formy viny jsou rovnocenné a každá z nich naplňuje již sama o sobě pojem spoluviny. Zmatečnost rozsudku podle č. 9 a) dolíčila by tedy stížnost po zákonu jen, kdyby dokázala právní mylnost i rozsudečného předpokladu návodu, i rozsudečného předpokladu trestné pomoci stěžovatele na podkladě všech skutečností napadeným rozsudkem zjištěných a pro zrušovací soud při hmotněprávním přezkoumání rozsudku podle § 288 tr. ř. závazných. Proto nemůže závěru, že zmáteční důvod § 281 č. 9 a) tr. ř. není po zákonu a není tedy vůbec proveden, brá-

niti zákonně dokázaná důvodnost jen námitky, že předpoklad návodu stěžovatelova, předpoklad rozsudečné věty, že stěžovatel krádeže jí vymezené nastrojil a k nim úmyslně podnět dal, nedoznal v rozhodovacích důvodech skutkového opodstatnění, nanejvýš skutečnosti rozhodovacími důvody v tomto směru jediné zjištěné, že stěžovatel klíče, jimiž krádeže byly spáchány, objednal a zloději předal, nelze stěžovateli přičítati také jako utvrzování zloděje ve zločinném úmyslu, jelikož je právní význam skutečností těch vyčerpán již tím, že byly stěžovateli přičítány jako pomáhání zloději úmyslným opatřením prostředků a přispěním k bezpečnému vykonání krádeží.

I trestná pomoc předpokládá po stránce subjektivní, že spoluvinník ví o zlému úmyslu hlavního (přímého) pachatele a jedná v úmyslu, by známý mu úmysl hlavního pachatele byl uskutečněn. Avšak sama stížnost uznává — a to (viz nálezy čis. 473, 3812, 3448, 3464 sb. n. s.) správně — že není třeba, by měl spoluvinník (v době trestné pomoci) přesnou představu o zločinu hlavním pachatelem zamýšleném ve všech podrobnostech, nanejvýš pokud jde o jeho předmět, rozsah, místo a čas; stačí, že si představuje skutek chystaný hlavním pachatelem v hlavních rysech opodstatňujících určitou trestní skutkovou podstatu, že ví, že osobou, již jest nápomocen, bude poškozen (ohrožen) statek, jenž jest z druhu právních statků trestním zákonem chráněných, jednáním (opomenutím), které jest z druhu jednání (opomenutí) trestným zákonem stíhaných. Proto jest subjektivní stránka rozsudečného předpokladu o trestné pomoci stěžovatelově dostatečně opodstatněna závěrem rozhodovacích důvodů, že vůle stěžovatelova čelila (směřovala) k tomu, by bezprostředního pachatele při zamýšlené jím krádeži podporoval a jemu byl nápomocen. Tohoto závěru (skutkového zjištění) nedbá stížnost, vytýká-li rozsudku, že pokládá za dostatečný doložený eventualis, neuvědomujíc si patrně ani správný smysl a význam předpokladů, z nichž dotýčný závěr rozhodovacích důvodů odvozen, t. j. předpokladů, že stěžovatel m u s e l věděti, že každý, kdo se dostane v držení tajných klíčů (rozuměj klíčů, o nichž majitel pokladny neví), může jich z n e užíti, a to jen k e krádeži peněz z pokladny, ke které se klíče hodí, že obžalovaný při objednávce klíčové soupravy věděl, že souprava může sloužiti j e n k účelům nekalým a trestným, a že obžalovanému bylo známo, že těmito klíči může býti j e n na pokladně městského úřadu v M. spáchán z l o d ě j s k ý útok.

Po stránce objektivní předpokládá pojem trestné pomoci, je-li — jak v souzené trestní věci — přispění k bezpečnému vykonání zlého skutku shledáno jen v úmyslném opatření prostředků, že prostředek byl hlavnímu pachateli skutečně odevzdán, a to tím spíše, že odpovědnost pomocníka je vázána podmínkou, že hlavní pachatel dopustil se při nejmenším skutku, jenž opodstatňuje pokus dotčeného trestného činu. Než názorem tím řídí se i napadený rozsudek. Stížnost namítá ovšem, že rozsudek spatřuje trestnou pomoc stěžovatele v pouhé objednávce dotčených klíčů, protože prý není skutečně odevzdání klíčů zjištěno rozhodovacími důvody, jež vyslovují, že (další) osud soupravy

klíčů, která poštou obžalovanému byla doručena, zůstal naprosto nevysvětlen, a jinde, že obžalovaný klíče (objednal, později převzal) a »pravděpodobně« dále předal. Námitka neobstojí. Netřeba stížnosti připomenouti, že přesvědčení, jehož projevem jsou zjišťovací výroky rozsudku, nerovná se, neb alespoň nemůže se vždy rovnati naprosté jistotě, a jest zpravidla jen předpokladem vysokého stupně pravděpodobnosti zjištěné a nepravděpodobnosti opačné skutečnosti (události nebo nedostatku ji). Neboť smysl a podklad té které části rozhodovacích důvodů lze správně poznati jen výkladem, který dbá i ostatního obsahu rozsudku a souvislosti jednotlivých jeho částí. Napadený rozsudek zjišťuje, že souzené tři krádeže byly provedeny j e n pomocí soupravy klíčů, jež byly stěžovateli k jeho objednávce továrnou pokladen zaslány, a vyslovuje, že podezření proti stěžovateli z přímého pachatelství je značné, nestačí však ještě daleko k úplnému důkazu (srovnej k tomu úvahy rozsudku o dobách krádeží), že soud proto nemohl dospěti ku nezvratnému přesvědčení, že souzené tři krádeže nebo některé z nich spáchal výlučně a jediné stěžovatel, a že proto nebyl stěžovatel uznán vinným podle obžaloby, totiž jako přímý pachatel, že však soud shledal ve zjištěném jednání stěžovatelově p o u z e zločin spoluviny na zločinu vyličené krádeže. V souvislosti s těmito výroky jest jasný smysl věty rozhodovacích důvodů o osudu soupravy klíčů ten, že nemohlo býti vysvětleno nebo třeba zjištěno, zda klíče ty zůstaly v rukou stěžovatelových nebo byly jím před anebo mezi souzenými krádežemi odevzdány jiné osobě. Ze souvislosti s těmito částmi rozhodovacích důvodů jest patrný a zřejmý též účel slova »pravděpodobně« v druhé z vět stížností zdůrazňovaných a správný smysl celé věty té. By zabránil výtce vnitřního rozporu rozsudku, zjednal soud vsunutím slova »pravděpodobně« v projev závěru, že klíče byly stěžovatelem předány jiné osobě, jež pak provedla souzené krádeže, soulad mezi tímto závěrem a podezřením v rozsudku vysloveným, že krádeže spáchal sám stěžovatel, a je tudíž dotčenou větou zjištěno, že stěžovatel klíče objednal, převzal a, jestliže souzené krádeže nespáchal sám, i dále předal. Tím, že soud omezil takto vyznačenou eventualitou své jinak nezvratné přesvědčení, že stěžovatel odevzdal klíče, jimiž krádeže spáchány, osobě, jež pak krádeže spáchala, nepozbylo přesvědčení to způsobnosti býti podkladem výroku o vině stěžovatelově. Odpovědnost přímého pachatele zásadně není menší než odpovědnost pomocníka — srovnej § 5 tr. zák. — a v této trestní věci spatřoval dokonce soud (a to správně) v pouhé pomoci mírnější stupeň viny (viz slovo »pouze« v nahore z rozsudku citované větě). Vytýká-li stížnost v této souvislosti současně — poukazujíc ke zmatečnému důvodu čis. 5 § 281 tr. ř. —, že nejsou rozsudkem uvedeny žádné důvody pro to, že stěžovatel klíče předal, stačí podotknouti, že závěr ten plyne logicky nutně z výroků nahore z rozsudku opakovaných, jimiž jest závěr takto náležitě odůvodněn. Nedbajíc rozsudečného zjištění, že stěžovatel předal klíče pachateli krádeží, a odvozujíc nedostatek opodstatnění objektivní známky pojmu trestné pomoci a tím i beztrestnost stěžovatele z opačného své-

mocného předpokladu, že předání klíčů zjištěno není, neprovádí stížnost zmatečnící důvod č. 9 a) § 281 tr. ř. po zákonu a jest ji pokládati za po stránce té vůbec neprovedenou.

Čís. 4687.

Účinek zprávy (§ 18 zák. na ochr. rep.) nelze posuzovati jen podle dojmu, jaký zpráva vyvolá u přímých a prvých posluchačů ve chvíli, kdy jest pronášena pachatelem, nýbrž je třeba míti na zřeteli i ony možné následky, jež nastanou ještě u dalších osob, k nimž za postupného rozšiřování pachatelem podníceného bude zpráva snad ještě přenesena (zpráva v hospodě sdělená pronikne vypravováním hostů v širší kruhy obyvatelstva).

(Rozh. ze dne 11. dubna 1933, Zm II 302/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnící stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 1. června 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 18 č. 1 a 2 zákona ze dne 19. března 1923, č. 50 sb. z. a n.

Důvody:

Zmatečnící stížnost napadá rozsudek prvé stolice jen, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 18 č. 1 a 2 — správně jde ovšem v § 18 č. 1 o »přestupek« — zákona na ochranu republiky, a vytýká mu zmatečnost podle č. 9 a) § 281 tr. ř. dovozuje, že souzené projevy nemohly býti způsobily vážně znepokojiti obyvatelstvo S-a nebo poškoditi veřejný pořádek, protože stěžovatel byl napilý, mluva jeho byla nejasná, nesrozumitelná, a jeho chování bylo takové, že při nejmenším jeho vyhrůžky nebyly pojímány vážně několika málo osobami, které byly při souzených projevech přítomny, a jimž nebyl stěžovatel znám a pro něž byla napilost stěžovatelova zjevná (poznatelná). K vývodům stížnosti nelze se přidati. Účinek zprávy nelze — jak už dovozeno v nálezu č. 4010 sb. n. s. — posuzovati jen podle dojmu, který zpráva vyvolá u přímých a prvých posluchačů ve chvíli, kdy jest pronášena pachatelem, nýbrž je třeba míti na zřeteli i ony možné následky, jež nastanou ještě u dalších osob, k nimž za postupného rozšiřování pachatelem podníceného bude zpráva snad ještě přenesena. Tím méně byla rozsudečnickému předpokladu způsobivosti souzené zprávy vyvolati ony účinky na závalu zjištěná skutečnost, že jeden z přítomných hostů nebral řeči stěžovatelovy vážně; zjišťuje rozsudek, že ostatní přítomní se nad projevy stěžovatelovými rozčilovali, a v záznamech o výpovědi svědka Jaroslava R-e není opory pro tvrzení stížností, že rozčilení tohoto svědka mělo svou příčinu teprve v tom, že stěžovatel chtěl se státi k mírné domluvě svědka útočným, přesněji počal se kasati na svědka mu domlouvajícího a naň se obořil. Onomu

předpokladu nebránila ani skutečnost, že šlo ve stěžovateli o neznámého obchodníka s dobytím mluvícího v hospodě před svědky, kteří ho neznali, ale viděli jeho napilost, nikoliv o řečníka mluvícího ve veřejném shromáždění lidu; nejdeť v souzených projevech o opověď způsobení zla lidmi z podnětu stěžovatele činnými, nýbrž o prozrazení nálady prý v německém obyvatelstvu živé a výbuchem prý hrozící, a zprávy v hospodách sdělené pronikají vypravováním hostů v širší kruhy obyvatelstva, aniž bývá vždy sděleno i, kým a za jakých okolností byly v hospodě proneseny. Vhodně podotýká rozsudek v tomto směru, že souzenou zprávou projevil obžalovaný své vnitřní přání, v jehož splnění věří jako mnozí jiní jeho soukmenovci, a že obec, ve které se projev stal, tvoří výběžek českého území, obklíčený ze tří stran obcemi německými. S obhajobou stěžovatelovou, že byl úplně opilý, a s příslušnou částí svědeckých výpovědí se rozsudek náležitě vypořádal.

Čís. 4688.

Pravomoc lesních hajných není upravena výlučně předpisy lesního zákona (č. 250/1852 ř. zák.), nýbrž platí pro ně, najmě i na Moravě, předpisy zák. č. 84/1872; v případech § 3 č. 2 tohoto zákona je hajný oprávněn i k opatřením, jichž třeba ke zjištění osoby přistiženého, a to po případě i mimo les jeho dohledu svěřený.

(Rozh. ze dne 11. dubna 1933, Zm II 378/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení líčení zmatečnící stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 29. srpna 1931, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Pokud jde o právní námítky, nezáleží na správnosti nebo mylnosti názoru rozsudkem vysloveného, že svědek C. konal službu přísežného lesního hajného již tím, že číhal — rozuměj v očekávání návratu případných zlodějů dříví z lesa jeho dozoru svěřeného — na kraji dědiny I. u cesty, která vede přes most z dědiny do revíru svědkova. Rozhodným jest jen, zda byl ve výkonu služby v době, kdy zakročil proti obžalovanému K-ovi a vedl K-e, přesněji šel s ním směrem k dědině. Opírá-li rozsudek kladnou odpověď i na tuto otázku větou, že svědek Č. byl podle svých služebních předpisů též oprávněn pronásledovati (stíhati) přistiženého pachatele také mimo les, nelze ovšem souhlasiti s tímto odůvodněním, ano ustanovení § 58 lesního zákona z 3. prosince 1852, č. 250 ř. zák., k němuž patrně rozsudek hledí, předpokládá, že pachatel byl (hajným) přistižen při samém činu, t. j. v lese a utekl, t. j. vzdálil se po přistižení z lesa, jsa (hajným) stíhán, kdežto stěžo-

vateľé byli svědkem Č-em přistižení a zastavení mimo les dozoru svědkovu svěřený. Avšak pravomoc lesních hajných není — jak podrobněji dovozeno v nálezu čís. 4264 sb. n. s. (srovnej i čís. 2458 sb. n. s.) — upravena výlučně předpisy lesního zákona, nýbrž platí pro ně — najmě i na Moravě (viz § 1 zákona z 29. května 1887, čís. 75 z. zák.) též předpisy zákona z 16. června 1872, čís. 84 ř. zák. A podle § 3 čís. 2 tohoto zákona má hlídač (hajný) i kromě případu, kde byl někdo přistižen, právo k zatčení neznámé mu osoby, jíž přistihl na blízku věci jeho dohledu svěřených za okolností vzbuzujících patrně podezření, že na oněch věcech spáchal čin trestný. Opravňují-li tyto okolnosti k zatýkání, dávají tím spíše právo k méně intenzivním opatřením, jichž třeba ke zjištění osoby přistiženého. Rozsudkem není zjištěno, stížností není tvrzeno a spisy není napovězeno, že místo, na kterém svědek Č. proti stěžovatelům zakročil, není na blízku lesa jeho dohledu svěřeného, nebo že Č. stěžovatele ještě před zákrokem poznal, nebo že nebylo dostatečných důvodů k podezření, že dřeva stěžovateli nesená jsou z onoho lesa kradena. Naopak jsou podezření to a neznámost pachatelů v době jich přiblížení rozsudkem zjištěny, jakož i blízkost lesa a důvodnost podezření zřejmě předpokládány; a sama stížnost uplatňuje jen, že revír Č-ův (jeho les) je až za mostem. Spatřoval-li za těchto okolností rozsudek v zákroku svědka Č-eho, o který jde, výkon jeho služby přísežného lesního hajného a přiznal-li mu pro dobu zákroku zvláštní ochranu vrchnostenských osob, není názor ten, třebaže zákrok stal se mimo les dohledu svědka svěřený, právně mylným a není rozsudek z toho důvodu zmatečným podle čís. 9 a) nebo třeba čís. 10 § 281 tr. ř. Budiž k tomu podotčeno, že dotčený zákrok a výkon služby Č-eho nebyly skončeny už tím, že poznal v jednom pachateli stěžovatele K-e, nýbrž trval nadále, pokud Č. šel s K-em u výkonu práva, jemu podle oněch zákonných ustanovení náležejícího, směrem k dědině, takže byl i v době souzeného útoku stěžovatele H-a vhodným předmětem zločinu § 81 tr. zák.

Čís. 4689.

Nedbale jednala učitelka, která si dala školskými dětmi (9—11 ročnými) bez dozoru sekerou rúbat' drevo.

(Rozh. zo dňa 11. apríla 1933, Zm IV 616/32.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti M. K., obžalovanej z prečinu podľa § 310 odst. 1 tr. zák., na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva vyniesol rozsudok, ktorým, vyhovujúc zmätočnej sťažnosti, uznal obžalovanú M. K. vinnou prečinom ťažkého poškodenia na tele z neopatrnosti podľa § 310 odst. 1 tr. zák., ktorého sa dopustila tým, že dňa 27. januára 1932 jako učiteľka v L. nechala si školskými deťmi bez dozoru rúbat' drevo a takto svojou neopatrnosťou spôsobila, že 11ročný

Š. G. sekerou trafil 9ročného P. D. a useknul mu tri prsty, čím D-ovi bolo spôsobené poškodenie na tele, ktorého liečenie prevyšovalo dobu 20 dní.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť verejného žalobcu bola založená na dôvode zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p. Zmätočnej sťažnosti, ktorá vytyka právny omyl napadnutého rozsudku, nelze odopreť oprávnenie. Odvolací súd uviedol, že obžalovaná sama doznala, že jako učiteľka ešte pred rozhodným dňom požiadala asi 2 razy svojich školných žiakov, aby jej porúbali drevo, a ďalej, že doznala, že rozhodného dňa bola kurátorom Ž. upozornená, že školáci sekajú drevo. Odvolací súd zistil, že žiaci obžalovanej 9ročný P. D. a 11ročný Š. G. rozhodného dňa bez jej rozkazu štípali pre ňu drevo a že ani na jej vyzvanie od toho neupustili. Odvolací súd sprostil obžalovanú obžaloby s tým odôvodnením, že obžalovaná ani si neuvedomila, ani si nemohla uviesť nebezpečie z tohoto počínania žiakov, lebo štípanie dreva nie je zrejme nebezpečná práca a býva vykonávaná denne takými deťmi, jako boli v tomto prípade školní žiaci, v domácnostiach venkovského ľudu. S týmto názorom nelze však súhlasiť. Štípanie dreva sekerou nie je nebezpečné pre dorostlé a skúsené osoby, nie však pre deti vo veku 9 až 11 rokov, v jakom boli v tomto prípade školní žiaci. To, že azda niektorí rodičia na dedine dovolia tak mladým deťom štípať drevo sekerou, nemôže sa považovať za pravidlo, z ktorého by bolo možno pre tento prípad odvodzovať závery. Aj keď obžalovaná bola ešte veľmi mladá, preca hľadiac k tomu, že sa podujala vyučovať deti vo škole, mala si uviesť nebezpečie, keď deti budú pracovať sekerami, určenými pre dospelých ľudí. Obžalovaná ináč doznala, že bola rozhodného dňa kurátorom Ž. upozornená na to, že školáci sekajú drevo, a že na toto upozornenie vyzvala ich, aby sa vrátili do školy. Z toho plynie, že si obžalovaná bola povedomá toho, že je neprípustné, aby školáci vykonávali takúto prácu. Z toho treba ďalej uzatvárať, že obžalovaná bola alebo že aspoň mala si byť povedomá nebezpečia pre zdravie a život školákov pri práci so sekerami a že preto nemala trpeť, aby školáci pre ňu túto prácu konali. Slovnou výzvou, aby školáci túto prácu zanechali, obžalovaná nespĺnila svoju povinnosť, ktorá jej bola uložená pri dozore nad školskými deťmi. Ponevác práca bola vykonávaná pre ňu a školskými deťmi, obžalovaná mohla jej ľahko zabrániť, keď by sa nebola spokojila s jednoduchou výzvou, ale keď by bola energicky vystúpila s autoritou učiteľky, alebo keď by bola školákom odňala možnosť ďalšieho štípania dreva. V zistenom jednaní obžalovanej sú obsažené všetky náležitosti prečinu podľa § 310 tr. zák. a opačný výrok odvolacieho súdu je zmätočný v smysle § 385 č. 1 a) tr. p. Preto bolo vyhovené zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, napadnutý rozsudok odvolacieho súdu bol zrušený na základe 1. odst. § 33 por. nov. a vyneseny odsudzujúci rozsudok podľa § 310 odst. 1 tr. zák.

Čís. 4690.

I všeobecná výzva pachatelova, aby žena přijala u něho byt za tím účelem, aby v něm provozovala prostituci, vykonává vliv na její rozhodnutí, nadržuje jí při něm a je tedy získáváním ženy k nemanželské souloži nebo ke smilstvu ve smyslu § 43 odst. 1 zák. čl. XXXVI:1908.

Poskytl-li pachatel nevěstce byt nikoli za nájemné stanovené podle jeho hodnoty, nýbrž za úplatu, jejíž výše se řídí podle výtěžku získaného prostitucí, zabývá se kuplířstvím po živnostensku.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, Zm IV 86/33.)

Soud první stolice uznal obžalované J. S. a T. S. vinnými podle obžaloby zločinem kuplířství podle § 45 č. 4 zák. čl. XXXVI:1908, jehož se dopustili tím, že přijali na byt J. S-ovou, I. K-ovou a J. J-ovou s tím, že tyto ženy budou v pronajatém jim pokojíku provozovati prostituci a každá bude obžalovaným platiti denně 20 Kč. Odvolací soud zprostil oba obžalované obžaloby.

Nejvyšší soud vyhověl zmáteční stížnosti vrchního prokurátora, zrušil osvobozující rozsudek odvolacího soudu a uznal oba obžalované vinnými podle obžaloby.

Z d ů v o d ů:

Proti rozsudku vrchního soudu, kterým byli obžalováni J. S. a T. S. podle č. 2, správně č. 1, § 326 tr. ř. zproštění obžaloby pro zločin podle §§ 43, 45 č. 4 zák. čl. XXXVI:1908, podal vrchní prokurátor zmáteční stížnost z důvodu zmátečnosti podle č. 1 a) § 385 tr. ř. Zmateční stížnost jest oprávněna. Vrchní soud neshledal skutkovou podstatu zažalovaného zločinu: 1. poněvadž není dokázáno, že obžalováni získávali anebo chtěli získati poškozené k nemanželské souloži nebo k smilstvu, 2. poněvadž prosté ponechání pokoje nevěstce k provozování prostituce nevyčerpává pojem živnostenského kuplířství. Ad 1. Podle skutkového zjištění rozsudku první stolice, které též vrchní soud přijal, jest považovati za dokázané, že oba obžalováni vyzvali poškozená děvčata J. S-ovou, I. K-ovou a J. J-ovou k souloži s mužskými, že jim za tímto účelem poskytli byt, že tuto činnost plánovitě opakovali a za přenechání bytu podle výsledku získaného prostitucí byli placeni.

K pojmu kuplířství ve smyslu § 43 cit. zák. se vyhledává, aby pachatel zúmyslně získal anebo získati hleděl ženu pro někoho jiného k pohlavnímu obcování mimo manželství anebo ke smilstvu. K tomu stačí jakýkoliv způsob, který podle okolností případu je způsobitelný, aby u ženy naznačené rozhodnutí vyvolal. Zákon nepožaduje, aby činnost pachatelova byla intenzivnější povahy, poněvadž podřazuje naopak takovou intenzivnější činnost, děje-li se lstí, násilím anebo vyhrožováním, pod těžší kvalifikací zločinu podle § 45 č. 1 cit. zákona. Stačí tudíž zjištěná všeobecná výzva, aby poškozené šly k obžalovaným by-

dletí, že jim poskytnou byt za účelem provozování prostituce. Okolnost, na kterou vrchní soud poukazuje, že poškozené nebyly početné ženy, nýbrž tajně, potulné prostitutky a že u nich nebylo třeba přemlouvání k souloži s muži, nevylučuje pojem získání; neboť kdo přijme do bytu ženu za tím účelem, aby tam mohla pohlavně obcovati s muži, nadržuje ženě k provádění prostituce a vykonává vliv na její rozhodnutí prováděti prostituci.

Ad 2. Pachatel se zabývá kuplířstvím po živnostensku, učinil-li z kuplířství stálý, pravidelný pramen příjmu. Vrchní soud má za to, že v tomto případě obžalováni nespáchali kuplířství po živnostensku, poněvadž za takové nelze považovati prosté přenechání pokoje nevěstce. Podle skutkového zjištění musely však poškozené odváděti obžalovaným každé ráno podle výtěžku získaného prostitucí rozličné částky, denně až 20 Kč. V tomto případě nešlo tedy o prosté ponechání pokoje k provozování prostituce, nýbrž o poskytování bytu poškozeným za tím účelem, aby obžalováni z provozování prostituce poškozenými získali stálý zdroj příjmu, neboť nejenom že plat za pokoj nebyl určen podle jeho hodnoty, nýbrž plat tento se přímo řídil podle výtěžku získaného z prostituce. Z těchto skutkových zjištění plyne, že si obžalováni učinili z kuplířství stálý zdroj příjmu a že pronajetí bytu bylo jen prostředkem, který jim napomáhal při kuplířství k získání pravidelného příjmu. Kvalifikace ustáleného činu podle č. 4 § 45 cit. zákona je tedy správná. Z těchto důvodů vyhověl nejvyšší soud zmáteční stížnosti veřejného žalobce, založené na důvodu zmátečnosti podle č. 1 a) § 385 tr. ř., postupoval podle odst. 1 § 33 por. nov. a uznal oba obžalované, poněvadž náležitosti skutkové podstaty byly u obou obžalovaných prokázány, vinnými ze zločinu kuplířství podle § 43, kvalifikovaného podle § 45 č. 4 zák. čl. XXXVI:1908.

Čís. 4691.

Nevyšil-li vyhoštění činitel obce, nýbrž soud nebo státní úřad správní, jest návratem po rozumu § 324 (323) tr. zák. i pouhý vstup na území, z něhož byl pachatel vyhoštěn; v subjektivním směru je třeba, by pachatel věděl o zákazu (znal obsah vyhošťovacího dekretu); domněnka pachatelova, že návratem na krátkou (přechodnou) dobu zákaz (zákon) neporuší, odpovědnosti nezprošťuje (§§ 3, 233 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 19. dubna 1933, Zm I 1048/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 6. listopadu 1931, pokud jim byl obžalovaný Karel L. podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podle § 324 tr. zák., jehož prý se dopustil dne 9. srpna 1931, zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Z obžaloby pro přešupek § 324 tr. zák. (co do 9. srpna 1931) zproštuje rozsudek obžalovaného z důvodů 1. že nebylo prokázáno, že obžalovaný chtěl u své manželky pobývat vůbec, t. j. asi trvale, nýbrž chtěl jí jen předati peníze, 2. že obžalovaný nebyl si vědom toho, že i tím přestupuje nařízené vyhoštění čili zákaz nebo třeba nařízení. Právem vytýká stížnost prvnímu důvodu právní mylnost a zmatečnost podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. dovozujíc, že návratem po rozumu § 324 (323) tr. zák. jest — nevyslovil-li vyhoštění činitel obce, nýbrž soud, anebo, jako v souzeném případě státní úřad správní — i pouhý vstup na území, z něhož byl pachatel vyhoštěn, a to vstup byť na dobu sebe kratší (srovnej náleží čis. 2406 sb. n. s.). Druhé části uvedeného výroku pak vytýká stížnost právem zmatečnosti podle čis. 5 § 281 tr. ř., protože nejsou v rozsudku uvedeny žádné důvody pro dotčené zjištění, jež nemá ve výsledcích hlavního přelíčení žádné (přímé) opory, jelikož obžalovaný zjištěným nedostatkem vědomí se nehájil a vyhošťovací dekret, čtený při hlavním přelíčení, zcela jasně vyslovuje, že se obžalovanému zakazuje kdykoliv se do d-ského okresu vrátiti. Nehledě k tomu, byla by případná domněnka obžalovaného, že návratem na krátkou (přechodnou) dobu neporuší zákaz a trestní zákon, výsledkem nesprávného výkladu pojmu »návrat« v trestním zákoně uvedeného, tedy neznalostí zákona trestního, jež odpovědnosti nezproštuje (§§ 3, 233 tr. zák.). Proto bylo tuto část výroku o vině zrušiti. Ve věci samé nebylo lze rozhodnouti; není v rozhodovacích důvodech zrušeného rozsudku — jak toho třeba přes ustanovení § 238 tr. zák., protože každý trest předpokládá vinu, pozůstávající arcí i v pouhém vědomém porušení vrchnostenského příkazu nebo třeba zákazu (srovnej náleží čis. 2558, 2829 sb. n. s.) — zjištěno, že obžalovaný četl anebo jinak seznal obsah vyhošťovacího dekretu a věděl, že mu je návrat v d-ský okres navždy zakázán, jak ovšem obžalovaný doznal.

Čís. 4692.

Ku skutkové podstatě přečinu podľa § 24 odst. 1 zák. čl. XLI:1914 nestačí, aby výroky páchatel'ove byly in abstracto spôsobilé, aby nimi bol ohrozený niečí úver alebo aby bola zmenšená schopnosť úveru; páchatel' musí si byť vedomý, že tvrdí alebo rozhlasuje nepravdivú skutočnosť alebo nepravdivý výraz a že tým skutočne poškodzuje niečí úver.

Na takéto skutočné a úmyselné poškodzovanie úveru nel'ze uzatvárať, prehovoril-li páchatel' závadné slová len pri priateľskom rozhovore bez všetkého vz'ahu na otázku úveru poškodenej osoby.

(Rozh. zo dňa 19. apríla 1933, Zm III 19/33.)

Na j v y š š í s ů d v trestnej veci proti A. D., obžalovanému z přečinu podľa § 24 zák. čl. XLI:1914, na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného vyniesol rozsudok, ktorým zmätočnú sťažnosť odmietol, avšak z úradnej moci na základe dôvodu zmätočnosti podľa č. 1 a) § 385 tr. p. zrušil rozsudok vrchného súdu v celom obsahu a obžalovaného sprostil podľa č. 1 § 326 tr. p. obžaloby pre přečin podľa § 24 zák. čl. XLI:1914 naňho vznesenej.

Z d ō v o d o v:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil obžalovaný zmätočnú sťažnosť z dôvodu zmätočnosti podľa čis. 1 a) § 385 tr. p. Vrchný súd zistil, že obžalovaný v mesiaci auguste 1931 stál pred svojim obchodom so Š. W. a G. D. a keď k nim pristúpil J. K. a pýtal sa, čo je nového a o čom rozprávajú, povedal, že F. S. je insolventný. Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že rozsudok vrchného súdu je zmätočný z dôvodu zmätočnosti podľa č. 1 a) § 385 tr. p., ktorej zmätočnosti treba podľa posl. odst. § 385 tr. por. vždy dbať z úradnej moci. Vychádzajúc zo skutkového zistenia vrchného súdu treba mať za to, že inkriminovaný výraz obžalovaného nezakladá skutkovú povahu přečinu kazenia úveru podľa § 24 zák. čl. XLI:1914 ani iného trestného činu.

Ku skutkovej podstate přečinu podľa § 24 zák. čl. XLI:1914 nestačí, aby výrazy obžalovaným použité byly samy o sebe, to je abstraktne spôsobilé, aby nimi bol ohrozený úver niekoho, alebo zmenšená jeho schopnosť úveru. Zo slov zákona, kto ohrozuje alebo zmenšuje úver iného, plynie, že skutková podstata přečinu podľa § 24 zák. čl. XLI:1914 vyžaduje, aby páchatel' tvrdením, alebo rozhlasovaním nepravdivých skutočností úmyselne a skutočne ohrozoval úver, alebo zmenšoval schopnosť úveru poškodeneho. Páchatel' musí si byť vedomý všetkých náležitostí skutkovej podstaty trestného činu, tedy aj že tvrdí alebo rozhlasuje nepravdivú skutočnosť a že táto skutočnosť skutočne kazí úver poškodeneho. Rozsudok vrchného súdu neobsahuje zistenie takých skutočností, z ktorých by bolo možno uzatvárať na také skutočné a úmyselné ohrozeniu úveru poškodeneho alebo zmenšenie jeho schopnosti úveru, lebo obžalovaný prehovoril závadné slová u príležitosti priateľského rozhovoru pred svojim obchodom bez všetkého vz'ahu na otázku úveru poškodeneho ako domnelú novinku, bez toho, že by si zrejme uvedomil, že tvrdí nepravdu a že tým kazí úver poškodeneho. Podľa obsahu trestných spisov niet ani vyhľadú, že by také skutočnosti, hľadiac na okolnosti prípadu, za ktorých byly výroky prehovorené, mohli byť dodatočne zistené. Nižšie súdy nie sú síce viazané čo do kvalifikácie podľa odst. 2 § 325 tr. p. návrhom obžalobcu, avšak čin obžalovaného nevyčerpáva skutkovú povahu ani přečinu podľa § 24 zák. čl. XLI:1914 ani iného trestného činu. Preto pokračoval najvyšší súd z úradnej moci podľa odst. 1 § 33 por. nov. a obžalovaného v smysle č. 1 § 326 tr. p. sprostil obžaloby naňho podanej.

Čís. 4693.

Skutková podstata prečinu zavineného úpadku vyžaduje, aby páchatel bol úpadcom; pri tom je nerozhodné, či dlžník sám ohlásil konkurz, alebo či konkurzné pokračovanie bolo zavedené na žiadosť jeho veriteľov.

Úpadca, jednajúci spôsobom označeným v § 416 č. 4 tr. zák., je trestný bez rozdielu, či pred zahájením konkurzného pokračovania bol učený pokus o mimokonkurzné vyrovnanie, alebo či ihneď bolo žiadané o uvalenie konkurzu, a či pri jeho nových objedávkach išlo o zbožie potrebné do obchodu.

(Rozh. zo dňa 19. apríla 1933, Zm IV 3/33.)

Súdy nižších stolíc uznaly obžalovanú F. B., majiteľku obchodu, vinnou prečinom zavineného úpadku podľa § 416 č. 4 tr. zák., ktorého sa dopustila tým, že vediac a svojej platebnej neschopnosti, robila nové dlhy objednávkami tovaru na úver.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovanej zamietol.

Z dôvodov:

Obžalovaná F. B. uplatňuje zmätok podľa § 385 č. 1 a) tr. p. námietkami, že zistený jej čin neobsahuje skutkovú podstatu trestného činu, lebo vraj ustanovenie § 416 tr. z. vzťahuje sa len na také prípady, v ktorých dlžník ohlásil konkurz, a objednávanie tovaru, potrebného do obchodu, pred zahájením mimokonkurzného vyrovnania není vraj trestné. Pokiaľ sa týka prvej námietky, je treba podotknúť, že ku skutkovej podstate prečinu zavineného úpadku sa vyžaduje, aby páchatel bol úpadcom. Zákon v § 416 tr. z. však vôbec nerozeznáva, či dlžník sám ohlásil konkurz, alebo či konkurzné pokračovanie bolo zavedené k žiadosti veriteľov. Stačí, že na páchatela bol pravoplatne uvalený konkurz, čo v tomto prípade sa usnesením krajského súdu v B. dňa 9. júna 1928 stalo. Podľa zisteného skutkového stavu objednávala obžalovaná F. B. nový tovar na dlh v dobe, keď už vedela o svojej platobnej neschopnosti. Činila tedy v tejto dobe nové dlhy. Taký postup je však v smysle § 416 tr. z. u úpadcu trestný, lebo tým sú majetkové záujmy veriteľov značne postihnuté. Pri tom je nerozhodné, či pred zahájením konkurzného pokračovania bol učený pokus a vyrovnanie mimokonkurzné, alebo ihneď bolo žiadané o uvalenie konkurzu, a či pri objednávkach išlo o zbožie potrebné do obchodu. Sú tedy obe námietky sťažovateľky bezdôvodné a v dôsledku toho netrpí napadnutý rozsudok zmätkom podľa § 385 č. 1 a) tr. p. Bolo preto zmätočnú sťažnosť obžalovanej F. B. ako bezzákladnú podľa 1. odst. § 36 por. nov. zamietnuť.

Čís. 4694.

Sťažnosť proti opatreniu vrchného súdu, učenému mimo zasadania senátu (proti sdeleniu, upovedomeniu), je neprípustná.

(Rozh. zo dňa 20. apríla 1933, Zm IV 221/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. W. pre zločin sprenevery v neverejnom zasedaní senátu zamietol sťažnosť poškodenej.

Dôvody:

Obžalobný senát krajského súdu usnesením zo dňa 12. augusta 1932 postúpil v tejto veci spisy okresnému súdu v M. za účelom príslušného ďalšieho pokračovania. Poškodená firma »G.« podala sťažnosť proti tomu opatreniu súdu, že vec bola postúpená okresnému súdu, avšak vrchný súd usnesením zo dňa 30. decembra 1932 sťažnosť poškodenej zamietol. Dňa 16. januára 1933 podala poškodená žiadosť k vrchnému súdu, v ktorej sa domáhala, aby vrchný súd »zpäťstiahnul« svoje usnesenie a vyhovel predošlej sťažnosti poškodenej. Vrchný súd prípisom zo dňa 18. januára 1933 sdělil poškodenej, že nehodlá zrušiť svoje usnesenie, čo je ináč aj neprípustné. Poškodená dňa 28. januára 1933 sťažnosťou napadla toto opatrenie vrchného súdu a žiadala, by najvyšší súd zrušil usnesenie zo dňa 18. januára 1933 a odkázal vec k ďalšiemu pokračovaniu krajskému súdu, pretože podľa názoru sťažovateľky vec patrí do oboru pôsobnosti krajského súdu a nie okresného súdu. Vrchný súd usnesením zo dňa 8. marca 1933 sťažnosť ako neprípustnú odmietnuť, lebo napadnuté opatrenie bolo iba jednoduché upovedomenie poškodenej prípisom, proti ktorému nie je prípustná sťažnosť. Proti tomuto usneseniu podala poškodená dňa 24. marca 1933 sťažnosť a žiada, aby najvyšší súd zrušil napadnuté usnesenie a vyslovil, že vec patrí do oboru pôsobnosti krajského súdu. Táto sťažnosť bola predostretá najvyššiemu súdu. Sťažnosť je bezzákladná a bolo treba ju zamietnuť v smysle § 379 tr. p., lebo podľa § 378 tr. p. sťažnosť je prípustná len proti usneseniu, avšak mimo zasadania senátu učené opatrenie vrchného súdu zo dňa 18. januára 1933 nebolo usnesením, proti tomuto opatreniu sťažnosť nie je prípustná, bola tedy vrchným súdom právom odmietnutá.

Čís. 4695.

Obecní radní, provádějící k příkazu obecního starosty kontrolu vstupenek při zábavě po rozumu § 9 řádu o vybirání dávky ze zábav (pro Čechy), požívá ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák., třebaže kontrolu tu provádí nepřiměřeným způsobem v sále, ve kterém se zábava koná; nezáleží na tom, že se nevykázal předepsaným ověřením, je-li pachatelé beztak znám.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1933, Zm I 958/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 6. října 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Výkonem vrchnostenského příkazu — propůjčujícím dotčené osobě zvláštní ochranu §§ 68, 81, 312 tr. zák. po dobu výkonu — jest ovšem činnost té které osoby jen, spadá-li úkon, k němuž příkaz směřuje, formálně do oboru působnosti vrchnosti, jež příkaz dala, a nevybočil-li zmocněnec formálně z mezí daného mu příkazu (srovnej nále z č. 1516 sb. n. s.). Než z těchto mezi nevykročili svědci V. a P. činností, jež byla podle rozsudečného zjištění stěžovateli zmařena a za níž byli tito svědci ústním projevem stěžovatele H-e uraženi. Ustanovením § 9 řádu platného pro království České o vybírání dávky ze zábav (příl. 3 k čís. patenty z 29. prosince 1915, čís. 83 z. zák. pro Čechy) jest obci vyhrazeno právo, by svými orgány, kteří za tím účelem mají býti opatřeni písemným ověřením, dohlížela (při pokladně neb u vchodu), zda předpisů tohoto řádu jest při zábavě šetřeno. Než na tento dozor při vydávání lístků a při vstupu hostů nejsou práva obce omezena. Jestliž obecní úřad podle § 8 za účelem dozoru povinně uschováti vstupenky až do konce představení a majitelé vstupenek jsou podle § 9 zavázáni ukázati obecním orgánům na požádání vstupenky, od nichž byl kupon oddělen. K právu dozoru nad samotným vydáváním vstupenek (u pokladny) a nad dekupováním vstupenek (u vchodu do zábavních místností) připojuje tudíž onen řád další právo kontroly obecního úřadu, zda má platné a řádně dekupované vstupenky, zřejmě za účelem, by mohlo býti přezkoumáno, zda podnikatelé zábavy učinili zadost i závazku jim v § 8 uloženému dbáti nad tím, by nehledě k orgánům úředním nikdo bez řádné vstupenky nebo třeba řádného lístku předplatného neměl přístup k zábavě. Přirozeně nemůže se tato kontrola konati jinde než v místnosti, kde se koná zábava, takže svědci V. a P. provádějící v sále, ve kterém se konala akademie, revisi vstupenek (žádostí, by jim osoby v sále přítomné předložily vstupenky), nevybočili ani z okruhu práv propůjčených obci řádem o vybírání dávky ze zábav, ani z mezí příkazu jim jako obecním radním po rozumu § 52 obecního zřízení pro Čechy obecním starostou daného, by předsevzali (při označené akademii) kontrolu vstupenek ke zjištění, zda se z této zábavy správně odvádí dávka ze zábav; to tím méně, že svědek V. — jak uvádí ve své výpovědi — u pokladny zjistil, že je obecní úřad na zábavě více, než ho tam mělo býti podle počtu vstupenek z bloků vytržených. Ovšem namítá stížnost dále, že se svědci V. a P. nevykázali předepsaným ověřením, avšak nedostatek takové průkazky není v souvislosti s otázkou, zda bylo nebo nebylo vykročeno z formálního oprávnění; směřujeť dotčený předpis jen k tomu, by vrchnostenská povaha zmocněnce obecního úřadu byla súčasťnými osobami poznána, i pozbývá proto předpis ten významu, jsou-li — jak rozsudek v souzené trestní věci zjišťuje — zmocněnec a jeho zmocnění súčasťným osobám beztak známy. Právě tak nemá s onou otázkou nic společného další stížnost namítaná, avšak rozsudkem popřená okolnost, že si svědci V. a P. počínali při kontrole vstupenek v sále tak, že rušili hrubým způsobem slavnost, jakou byla akademie; nepozbývát formálně oprávněný zákrok vrchno-

stenské osoby povahy výkonu vrchnostenského příkazu (veřejné služby, veřejného úřadu) nepřiměřeným způsobem výkonu. Dovolává-li se stížností na omluvu souzeného jednání ustanovení § 344 obč. zák., připomíná se, že ustanovení to má na zřeteli rušení držby, že však zákrok svědků V-y a P-a se ničím držbou nedotýkal, jakož i že svépomoc má šice místo k odvrácení protiprávního útoku soukromé osoby, nikoliv i proti formálně oprávněnému zákroku vrchnostenské osoby, jejíž zákrok, byť věcně neodůvodněný nebo nepřiměřeným způsobem prováděný musí dotčená jím osoba trpěti s výhradou stížností k vrchnosti, zákrok onen nařídívší nebo jinak veřejnému činiteli nadřazený.

Čís. 4696.

Nebylo-li v zahájeném trestním řízení pro přečin proti bezpečnosti cti, pokud se týče pro přestupek podle § 6 tisk. nov. po šest měsíců pokračováno, pominula trestnost činu promlčením podle § 40 tisk. zák., třebaže faktický klid řízení nastal zaviněním (opomenutím) soudu, nikoliv soukromého obžalobce; nezáleží ani na tom, že šlo o úkon, na který soukromý obžalobce neměl podle platných předpisů zákonné ingerence.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1933, Zm I 1123/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Písku ze dne 29. října 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., zrušil rozsudek v napadené odsuzující části jako zmatečný a obžalovaného zprostil podle § 259 čís. 2 tr. ř. též z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák., § 1 zák. čís. 124/1924 sb. z. a n., po případě pro přestupek podle § 6 cit. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek, pokud byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 6 tisk. nov., uplatňuje zřejmým poukazem důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 b) tr. ř., tvrdíc, že čin obžalovanému za vinu dáváný je promlčen podle § 40 tisk. zák., ano v zahájeném trestním řízení nebylo po dobu šesti měsíců pokračováno. Stížnost jest v právu. Kmetský soud zjistil, že v trestním řízení proti obžalovanému podle stavu spisů nastaly dvě časové mezery více než šesti měsíční, v nichž nebylo v trestním řízení již zavedeném po dobu šesti měsíců pokračováno — totiž v čase, kdy soudce činný pro smírný rok (který se konal dne 25. října 1929 a zůstal bezvýsledným) postoupil dne 20. listopadu 1929 spisy vyšetřujícímu soudci krajského soudu v Písku k provedení vyhledávání proti obžalovanému pro přečin proti bezpečnosti cti až do 30. června 1930, kdy vyšetřující soudce krajského soudu v Písku dožádal krajský soud v Táboře o odpovědný výslech

obviněného — dále pak ode dne podání obžalovacího spisu dne 20. prosince 1930 až do dne 24. září 1931, kdy vyšetřující soudce žádal krajský soud v Táboře o prohlášení obžaloby obviněnému. Kmetický soud však přes to přiklonil se k názoru, že v souzeném případě trestnost činu nepominula promlčením podle § 40 tisk. zák., ježto měl za to, že takový faktický klid řízení po dobu stanovenou v § 40 tisk. zákona měl by za následek promlčení jen, kdyby v trestním řízení již zavedeném nebylo pokračováno opomenutím soukromého obžalobce, tedy kdyby soukromý obžalobce opoměl něco učiniti, by v trestním řízení bylo pokračováno, a že tedy nesmí nepokračování v řízení býti zaviněno soudem, jak se stalo v obou případech. Při tom soud zdůrazňuje, že při prvé šestiměsíční mezeře šlo o dožádání o zodpovědný výslech obviněného, při druhé pak o publikaci podaného spisu obžalovacího, tedy o úkony, na něž osoba obžalobcova podle platných předpisů nemá nějaké zákonné ingerence.

Stěžovatel právem vytýká právní mylnost tohoto názoru. V § 40 tisk. zák. je stanoveno zvláštní promlčení pro trestné činy spáchané tiskopisem. Spadá sem tudíž i přečin proti bezpečnosti cti podle § 1 tisk. novely a § 493 tr. zák., jakož i přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. novely, o něž jde v souzeném případě. Podle tohoto zákonného předpisu je i tehdy, když podle zásad trestního zákona ještě nenastalo promlčení takového činu, vyloučeno všeliké další stíhání, prošlo-li od času, kdy byl tiskopis vydán nebo započato v zemích zdejších s jeho rozšiřováním, šest měsíců, a nebylo-li po tu dobu proti žádnému z vinníků zavedeno stíhání soudem trestním v těchto zemích, ač se tak státi mohlo, anebo nebylo-li v zahájeném řízení po takovou dobu pokračováno. V souzeném případě jde o druhý případ promlčení podle § 40 tisk. zák., totiž že nebylo v zahájeném trestním řízení pokračováno po dobu šesti měsíců. Promlčení to je přerušeno jen včasným pokračováním v řízení. O otázku pak, zda by mohlo nastati stavení trestního stíhání ve smyslu § 1 zák. čís. 126/24 a § 24 odst. 2 ústav. listiny, nejde v souzeném případě. Při tom je právně nerozhodné, proč nebylo v řízení pokračováno, zejména zda se tak stalo nedopátráním (zaviněním) obžalobce či soudu. Rovněž je nerozhodno, v jakém stadiu bylo zahájené trestní řízení. Zahájení lze trestní řízení o skutku podléhajícím soukromé obžalobě arci jen k příslušnému návrhu oprávněného soukromého obžalobce. Avšak pokračování v řízení již zahájeném se děje vyšetřujícím soudcem z povinnosti úřední, aniž je k tomu třeba dalších návrhů obžalobcových (§ 96 tr. ř.). Již z toho plyne nespřímnost názoru, že v souzeném případě nemohlo nastati promlčení podle § 40 tisk. zák., poněvadž šlo o další úkony (konstituování obviněného, pokud se týče publikaci podaného spisu obžalovacího), na něž soukromý obžalobce prý neměl zákonné ingerence, neboť na tom vzhledem k tomu, co právě uvedeno, s hlediska § 40 tisk. zák. nesejde. Ostatně nelze ani tvrditi, že soukromý obžalobce podle zákona nemohl působiti k tomu, by v trestním řízení k jeho návrhu zahájeném bylo řádně a včas pokračováno procesuálními úkony, o něž tu šlo. Neboť zákon sdostatek zaručuje soukromému obžalobci možnost, by bděl nad

postupem řízení a vhodnými návrhy čelil případným průtahům. Vždyť soukromý obžalobce má právo nahlížeti do spisů a k uplatnění své obžaloby u soudu podniknouti vše, k čemu jinak je oprávněn státní zástupce (§ 46 odst. 2 tr. ř.). Proti průtahům vyšetřujícího soudce může se domáhati nápravy u radní komory (§ 113 tr. ř.) případně u orgánů dozorcích podle § 15 tr. ř. a §§ 73—78 zák. o soudní organizaci. Opomenul-li obžalobce takto bdít nad postupem řízení, pak ani případné zavinění soudu nemůže přivoditi nějaký »faktický klid řízení«, jak míní kmetický soud, a tím zabrániti promlčení podle § 40 tisk. zákona (srov. Altman 1930 svazek II. str. 1344). V souzeném případě bylo další stíhání obžalovaného vyloučeno tím, že v zahájeném trestním řízení, jak shora uvedeno, nebylo pokračováno od 20. listopadu 1929 do 30. června 1930 a tedy zřejmě po dobu více než šestiměsíční. Proto netřeba se blíže zabývat ani druhým obdobím, které trvalo od 20. prosince 1930 do 24. září 1931, tedy rovněž přes šest měsíců. Ježto pak promlčením pomíjí jak vyšetřování, tak i trestnost (§§ 230, 531 tr. zák.), bylo odůvodněné zmateční stížnosti vyhověno, napadený rozsudek v odsuzující části zrušen a podle § 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř. uznáno ve věci samé, jak shora uvedeno.

Čís. 4697.

Zákaz reformace in peius (§§ 290 odst. 2, 293 odst. 3 tr. ř.) vztahuje se jen k absolutní velikosti trestu; jde-li o trest na svobodě, jen k druhu, trvání a případným zstřením tohoto trestu.

Soud první stolice, vynášející na základě nového hlavního přelíčení rozsudek, není povinen uložit obžalovanému nižší trest než původním — nejvyšším soudem zrušeným — rozsudkem vyměřený, ani, zprostil-li obžalovaného novým rozsudkem z obžaloby pro některý z trestných činů, jimiž byl uznán vinným původním rozsudkem.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1933, Zm I 164/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 13. ledna 1932, pokud jím obžalovaný, zproštěn byv podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro přestupek zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák., byl odsouzen za zločin krádeže podle §§ 171, 174 I c) tr. zák. a za přestupek zpronevěry podle § 461 tr. zák., jimiž byl pravoplatně vinným uznán rozsudkem téhož krajského soudu ze dne 12. ledna 1931 a nálezem nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 31. října 1931, č. j. Zm I 125/31-1 podle § 178 tr. zák. se zřetelem k § 35 tr. zák. a za použití § 55 tr. zák. do těžkého žaláře na čtyři měsíce, zstřeného a dosazeného 1 postem měsíčně.

D ů v o d y:

Rozsudkem soudu první stolice ze dne 12. ledna 1931 byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174 I c) tr. zák., přestupkem zpronevěry podle § 461 tr. zák. a přestupkem zlomyslného

poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák. a za to odsouzen podle § 178 tr. zák. se zřetelem k ustanovení § 35 tr. zák. a za použití § 55 tr. zák. do těžkého žaláře na čtyři měsíce, zostřené a dosazeného jedním postem měsíčně, a ke ztrátě práva volebního, a to nepodmínečně. Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal nálezem ze dne 31. října 1931, Zm I 125/31-1, o zmateční stížnosti a odvolání obžalovaným proti tomuto rozsudku podaných — státní zastupitelství nepodalo proti tomuto rozsudku opravného prostředku — právem, že zmateční stížnost, pokud směřuje proti výroku rozsudkovému, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem zpronevěry podle § 461 tr. zák., se zamítá, že se jí však, pokud čelí proti výroku rozsudkovému odsuzujícímu obžalovaného pro přestupek zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák., vyhovuje, že se rozsudek zrušuje v tomto výroku jako zmatečný, že se zrušuje v důsledku toho též ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisejících, že se věc vrací soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, přihlížeje při tom k pravoplatnému odsuzujícímu výroku pro zločin krádeže a přestupek zpronevěry, a že se odvolání odkazuje na toto rozhodnutí. Na to vynesl soud první stolice na základě nového hlavního přelíčení rozsudek, jímž se obžalovaný zprošťuje podle § 259, čís. 2 tr. ř. z obžaloby pro přestupek zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák. a odsuzuje za zločin krádeže podle §§ 171, 174 I. c) tr. zák. a přestupek zpronevěry podle § 461 tr. zák., jimiž byl podle toho, co uvedeno, již dříve pravoplatně vinným uznán, podle § 178 tr. zák. se zřetelem k ustanovení § 35 tr. zák. a za použití § 55 tr. zák. do těžkého žaláře na čtyři měsíce, zostřené a dosazeného jedním postem měsíčně, a ke ztrátě práva volebního, a to zase bezpodmínečně.

Zmateční stížnost obžalovaného napadá tento rozsudek soudu první stolice ve výroku o trestu důvodem zmatečnosti podle § 281, čís. 11 tr. ř. namítajíc, že nalézací soud porušil tímto výrokiem ustanovení § 293 odst. 3 tr. ř. V tom, že nalézací soud uložil obžalovanému stejný trest jako dřívějším rozsudkem ze dne 12. ledna 1931, ač zprostil obžalovaného svým novým rozsudkem z obžaloby pro přestupek zlomyslného poškození cizího majetku podle § 468 tr. zák., jímž obžalovaný byl rozsudkem ze dne 12. ledna 1931 uznán vinným, jest prý spatřovatí »reformaci in peius, přičící se ustanovením §§ 290 odst. 2 a 293 odst. 3 tr. ř.; neboť nalézací soud byl prý vzhledem k tomu, že obžalovaného oním způsobem z obžaloby částečně zprostil, podle posléze citovaných ustanovení trestního řádu povinen vyměřiti mu nižší trest, než který byl vysloven rozsudkem ze dne 12. ledna 1931.

Stížnosti nelze přiznati důvodnost. Zákaz tak zvané »reformace in peius« v ustanoveních §§ 290 odst. 2 a 293 odst. 3 tr. ř. obsažený vztahuje se jen k absolutní velikosti trestu, tedy v případě, v němž jde, jak tomu je v souzeném případě, o trest na svobodě, jen k druhu, trvání a případným zostřením tohoto trestu. Potřeba zákazu v § 290 odst. 2 tr. ř. uvedeného jest odůvodněna úvahami slušnosti, ježto jde o to, by ten, kdo je přesvědčen, že rozsudkem soudu první stolice stala se jemu

neb osobě mu blízké, v jejíž prospěch smí podati opravný prostředek, křivda, nedal se odvrátiti od jeho podání obavou, že rozhodnutí vyššího soudu může býti ještě nepříznivější (Storch, Řízení trestní rakouské, 2. díl, str. 500, poznámka 15). Zákazem § 290 odst. 2 tr. ř., jenž platí podle § 293 odst. 3 tr. ř. též pro soud první stolice vynášející na základě nového hlavního líčení rozsudek, má býti zabráněno jen tomu, by v případě, v němž byl proti původnímu rozsudku soudu první stolice podán opravný prostředek jenom ve prospěch obžalovaného, tohoto nestihl konečně větší trest, než který byl vysloven rozsudkem, jemuž bylo odporováno. Podle toho je zřejmo, že porušení ustanovení § 293 odst. 3 tr. ř. by přicházelo v souzeném případě v úvahu jen, kdyby nalézací soud byl svým novým rozsudkem obžalovanému uložil větší trest, než který byl vysloven oním rozsudkem soudu první stolice ze dne 12. ledna 1931. Tohoto předpokladu tu však není; neboť trest obžalovanému napadeným rozsudkem uložený kryje se úplně s trestem, k němuž byl obžalovaný odsouzen citovaným rozsudkem ze dne 12. ledna 1931. Podle toho nejde tu o »reformaci in peius« přičící se ustanovením §§ 290 odst. 2 a 293 odst. 3 tr. ř. Právní názor stížnosti, že soud první stolice vynášející na základě nového hlavního líčení rozsudek je podle posléze citovaných ustanovení trestního řádu povinen uložiti obžalovanému nižší trest, než je trest obžalovanému původním rozsudkem vyměřený, jakmile zprostil obžalovaného novým rozsudkem z obžaloby pro některý z oněch trestných činů, jimiž obžalovaný byl původním rozsudkem uznán vinným, jest označiti za mylný, poněvadž nemá opory ani v doslovu ani ve smyslu ani v účelu ustanovení §§ 290 odst. 2 a 293 odst. 3 tr. ř. (rozh. čís. 3209 víd. sb. a čís. 722 Löfflerovy sb.).

Čís. 4698.

Ani zřízení zkušeného a zkoušeného zástupce v řízení auta nezprošťuje majitele auta odpovědnosti za nehodu při jízdě vozem, jestliže i u něho nastaly předpoklady trestnosti podle § 335 tr. zák.; tyto předpoklady nastaly, pozoroval-li majitel auta, že si řidič počíná neobale a na úkor bezpečnosti jiných osob, přes to však nezasáhl a rozkazem (zákazem) nezařídil, čeho bylo třeba, aby odstranil z tohoto jednání šoferova plynoucí nebezpečnost jízdy pro zdraví a bezpečnost osob na veřejné cestě jezdicích nebo jdoucích.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1933, Zm I 377/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 9. dubna 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Z důvodů:

Námitkou, že vlastník auta si najímá zkušeného a zkoušeného řidiče proto, by auto řídil a měl jízdu i vše, co s ní souvisí, na starosti a že stěžovatel jako pouhý obchodník si toho nebyl vědom, že by měl za-

kázati zkoušenému šoferu jízdu jako nebezpečnou, snaží se stížnost dovoditi, že vlastníku auta (stěžovateli) neprávem ukládá se rozsudkem odpovědnost za to, že nekontroloval způsob jízdy šoferovy, pokud se týče, že se mu ukládá neprávem povinnost, by do jeho jízdy zasahoval. Stížnosti stačí tu připomenouti, že ani zřízení zkušeného a zkoušeného zástupce v řízení auta nemůže stěžovatele zprostiti odpovědnosti za nehodu při jízdě vozem, jestliže i u něho nastaly předpoklady trestnosti podle § 335 tr. zák. Ty tu pak nastaly, když stěžovatel pozoroval, že řidič počíná si nedbale a na úkor bezpečnosti jiných osob, ale přes to nezasáhl a rozkazem (zákazem) nezařídil, čeho bylo třeba, by z tohoto jednání šoferova plynoucí nebezpečnost jízdy pro zdraví a bezpečnost osob na veřejné cestě jezdících nebo jdoucích odstranil; bylť, sedě sám vpředu na autě, jakožto majitel auta a pán jízdy povinen postarati se o nápravu, jak to plyne ze zásad obecné trestní odpovědnosti podle § 335 tr. zák. (srov. rozh. č. 2228 a 3484 sb. n. s.). Nelze proto spatřovati právní omyl v tom, že rozsudek předpokládá povinnost stěžovatele zakázati řidiči T-ovi jízdu neosvětelným autem, neb alespoň naříditi mu takovou rychlost, při níž neštěstí se nemohlo státi, a že rozsudek dává mu nesplnění povinnosti za vinu jako opomenutí po rozumu § 335 tr. zák., kdyžť rozsudek s náležitým odůvodněním zjistil, že stěžovatel — sedě v autu při souzené jízdě vedle šoféra — mohl předvídati, že neosvětlením auta a nezákonnou rychlostí ohrožuje jezdce proti nim na motocyklu jedoucí.

Čís. 4699.

Společenstva výrobní a hospodářská.

Ustanovení § 88 zák. čís. 70/1873 má za účel hospodářský pořádek a má ochraňovati i členstvo i veřejnost před fraudulosním jednáním.

Ani porušení onoho pořádku ani poškození členstva nebo veřejnosti nenastalo a proto nelze shledati překročení zákonného okruhu působnosti společenstva, vytyčené v § 1, naplňující po objektivní stránce skutkovou podstatu přečinu podle § 88 cit. zák. v opatření, aby prodejny spotřebního družstva byly v době demonstračních projevů uzavřeny, bylo-li učiněno jiné opatření, aby si členstvo mohlo své potřeby včas obstarati.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1933, Zm I 513/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 18. května 1932, jimž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin § 88 zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. zák.

Důvody:

Zmateční stížnosti, napadající rozsudek důvodem zmatečnosti podle čís. 9 a § 281 tr. ř., nelze přiznati oprávněnost. Podle zjištění napadeného rozsudku měl býti dne 25. února 1931 pořádán v P. mezinárodní

den nezaměstnaných, k němuž obžalovaný jako ředitel ústředního dělnického konsumního, úsporného a stavebního spolku »V.« v P., zapsaného společenstva s r. o., vydal na základě usnesení představenstva uvedeného společenstva ze dne 17. února 1931 ke dni 19. února 1931 oběžník čís. 7, určený všem prodejnám spolku, tohoto znění: »Dne 25. února 1931 na žádost příslušných organisací důvěrnického sboru budou prodejny uzavřeny od 1/2 4. hod. odpo. všude, kde se budou konati projevy nezaměstnaných. Prodejny musí zůstati otevřeny přes poledne a členstvo budiž řádně upozorněno, aby si své potřeby mohlo včas obstarati. Sklady se s dodávkami podle toho zařídí a také kanceláře.«

Podle uvedeného šlo o opatření představenstva, podle kterého měly býti prodejny společenstva zavřeny v určitou dobu, v oběžníku jmenovanou. Nálezací soud obžalovaného z obžaloby pro zažalovaný čin zprostil, jednak z toho důvodu, že obžalovaný vydává onen oběžník nevěděl ještě, že průvody jsou zakázány, ježto průvody byly zakázány teprve vyhláškou policejního ředitelství v P. ze dne 21. února 1931, jednak protože podle stanov je účelem spolku »V.« napomáhati živnosti nebo hospodářství členů společným provozováním závodu nebo poskytováním úvěru a že jest představenstvu volno stanoviti podle své vůle dobu, kdy prodejny mají býti otevřeny a že tedy uzavřením prodejen v určitou dobu spolek »V.« nevztáhl svou činnost a jednání k jiným věcem nežli k těm, jež jsou pojmenovány v § 1 zák. ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Státní zastupitelství uplatňujíc zmatek podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. vytyká, že zavření prodejen obžalovaným nařízené bylo činem politického významu a že směřovalo k posílení politických demonstračních projevů pořádaných stranou komunistickou a že tudíž zavřením prodejen byl překročen zákonný okruh působnosti spolku »V.«

Pro naplnění skutkové podstaty přečinu podle § 88 zák. čís. 70/1873 ř. zák. je ovšem lhostejno, zda obžalovaný věděl, že demonstrační průvody jsou zakázány či nikoli, rozhodným tu je, zda v souzeném případě opatřením obžalovaného byl překročen zákonný okruh působnosti společenstva, vytyčený v § 1 zák. čís. 70/1873 ř. zák. Pokud napadený rozsudek vybudoval svůj zprošťující výrok i na předpokladu, že obžalovaný nevěděl, že demonstrace jsou zakázány, vycházel ze zřejmého právně mylného hlediska. Než přes to nelze zmateční stížnosti přisvědčiti. Podle nenapadeného zjištění rozsudku bylo členstvo společenstva upozorněno na uzavření prodejen a vyzváno, by si své potřeby včas obstaralo, za kterýmžto účelem byly prodejny společenstva přes poledne otevřeny. Byla tudíž hospodářská činnost podniku tímto způsobem zajištěna a ani hospodářské zájmy členů společenstva nebyly tak dotčeny. Ustanovení § 88 cit. zák. má za účel hospodářský pořádek, a má ochraňovati i členstvo i veřejnost před fraudulosním jednáním (Komentář Dr. Altmann II 1559). Porušení tohoto pořádku, nebo poškození členstva nebo veřejnosti uvedeným opatřením nenastalo a nelze shledati za těchto okolností již v pouhém zavření prodejen, učiněným bez jakéhokoliv projevu nebo výzvy k činům demonstračním, překročení zákonného okruhu působnosti společenstva, vytyčené v § 1 zák. ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., které by za okolností souze-

ného případu již po stránce objektivní mohlo naplniti skutkovou podstatu přečinu § 88 cit. zák. předpokládanou. Když však není tu dána skutková podstata trestného činu po stránce objektivní, není potřeba obírat se otázkou, zda tu je dána subjektivní stránka tohoto činu a nemůže též proto přijíti v úvahu i případná pohutka, z níž k uzavření prodeje došlo, zvláště kde též soudem bylo zjištěno, že v době vydání oběžníku ještě průvody zakázány nebyly. Neodůvodněnou zmateční stížnost bylo proto zamítnouti.

Čís. 4700.

Podvod, vydával-li se manžel zesnulé soudnímu komisaři za jediného dědice, zatajiv jsoucnost dalšího zákonného dědice (dcery zesulé) a maření exekuce, zcizil-li pozůstalostní věc (dům), když naň byla podána dědická žaloba.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1933, Zm II 160/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 2. března 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle § 197, 200 tr. zák. a přečinem maření exekuce podle § 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čís. 5 a čís. 9 a) § 281 tr. ř., je však v obou směrech neodůvodněna. Zřejmě za účelem napadání rozsudečného předpokladu, že souzené jednání stěžovatelovo za pozůstalostního řízení bylo lstivé po rozumu § 197 tr. zák., namítá stížnost podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., že není, přesněji nebylo v době souzeného skutku zákonného předpisu, by dědic zjevoval spoludědice, že řízení pozůstalostní jest oficiální a že soud nebo třeba soudní komisař je povinen, by pátral z moci úřední po příbuzných zemřelého, již jsou zase povinni, by se sami starali o to, by jejich dědické přihlášky byly zavčas oznámeny soudu. Netřeba tyto vývody stížnosti opřeně poukazem na §§ 75 a 116 čís. patentu z 9. srpna 1854, čís. 203 ř. zák. uvést na pravou míru srovnáváním jich s ustanovením obzvláště §§ 38—40 téhož zákona; stačí stížnosti připomenouti, že též officiosní řízení vyžaduje jakéhosi podkladu, který si soud nebo třeba soudní komisař zjednává po rozumu prvního odstavce § 40 cit. zákona výslechem osob, jež žily se zemřelým ve společné domácnosti nebo jsou z jeho přízně, a že z kruhu těchto osob přicházel v pozůstalostním řízení po manželce stěžovatelově pro soud a soudního komisaře v úvahu jediný stěžovatel. Nehledě k tomu nedává se stěžovateli jako zločin podvodu za vinu jen, že nezjevil soudu nebo třeba notáři jako soudnímu komisaři, že dědičkou nebo třeba spoludědičkou je dcera jeho zemřelé manželky, čili nedává se mu za vinu jen pouhé opomenutí

řádné informace soudu nebo třeba notáře. Podvod je naopak rozsudkem shledán v pozitivním klamu, totiž prohlášení stěžovatelově, že je jediným dědicem zemřelé a že tato jiných příbuzných kromě jeho po sobě nezanechala. Podřadění tohoto prohlášení, jehož vědomá nepravdivost zjištěna, pod pojem lstivého předstírání nebrání tvrzený nedostatek zákonné povinnosti dědice označiti (oznámiti) spoludědice; jestli pojem lsti naplněn už pouhým zklamáním důvěry v životě obvyklé, třeba důvěra nemá opory v zákonném závazku pachatele k udání pravdy nebo třeba k úplné zprávě o dotčených poměrech. Nemístnou jest a z dosahu ochrany § 197 tr. zák. vykročuje důvěra klamané osoby nezaručená zákonným ustanovením uvedeného rázu jen tehdy, může-li klam už v době klamu býti klamanou osobou poznán jako klam bez dalšího pátrání a bez důkladnějšího rozmyslu prostředky, které má klamaná osoba po ruce již v době klamu. Té možnosti neměl soudní činitel stěžovatelem klamaný jsa při nedostatku zpráv jiných výzvedných osob odkázán na sdělení jediného stěžovatele, v jehož vědomě nepravdivých projevech proto právem spatřováno lstivé předstírání předpokládané skutkovou podstatou podvodu.

Proti odsouzení pro přečin maření exekuce namítá stížnost podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., že rozsudek nezjišťuje skutečností opodstatňujících právní předpoklady, že Marie O-ová byla věřitelkou stěžovatele a že mu hrozila z její strany exekuce, naopak je prý zjištěno jen, že stěžovatel byl v době souzeného skutku žalován žalobou dědickou, která není žalobou o majetek, nýbrž jen o určení, že žalobkyni přísluší dědické právo. I s touto námitkou je stížnost v nepravu. Rozsudek zjišťuje, že pozůstalost zemřelé Anny P-ové byla stěžovateli usnesením okresního soudu v Brně-okolí ze dne 3. července 1928 odevzdána. Byla-li pak — jak rozsudkem dále zjištěno — Marií O-ovou, jakmile se dozvěděla o tom, že její matka zemřela a že celá pozůstalost po ní byla odevzdána obžalovanému, podána naň dne 22. února 1930 dědická žaloba, šlo v žalobě té nikoliv, jak mylně předpokládá stížnost, o žalobu určovací (ve smyslu §§ 125—127 čís. patentu z 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák.), nýbrž o žalobu na postoupení nebo dělení pozůstalosti (dědictví) po rozumu § 823 obč. zák., čili o žalobu, již zjednávala Marie O-ová průchod svému nároku na věci patřivší do pozůstalosti její matky a nacházející se nyní v majetku a držení stěžovatele. Proto nelze shledati právní omyl v tom, že rozsudek na základě právě uvedených zjištění předpokládá, že Marie O-ová byla věřitelkou stěžovatele a že stěžovateli hrozila v době souzeného skutku (27. února 1930) exekuce. Jestli podle ustálené judikatury zrušovacího soudu věřitelem každý, komu přísluší proti pachateli nárok, jenž může býti vymáhán (exekucí) ze jmění pachatele, bez rozdílu, zda jde o nárok věcný či obligační (srovnej nálezy čís. 1045, 1868, 2902 sb. n. s.) a exekuce hrozí dlužníku-pachateli nejen, když věřitel má již v ruce titul exekuční, nýbrž hrozí mu již od okamžiku splatnosti nároku, ví-li pachatel, že jeho věřitel, neuspokojí-li ho sám, bude nárok svůj vymá-

hati cestou žaloby a exekuce (srovnej nálezy čís. 1324, 1403, 1868 sb. n. s.), takže zejména hrozí dlužníku-pachateli exekuce, je-li žalován a nechce-li vyhověti nároku žalobou uplatňovanému.

Čís. 4701.

V případech, v nichž podle předpisů trestních zákonů, platných na Slovensku a na Podkarpatské Rusi, nebylo přípustné uložit trest ztráty práv politických, nelze vyslovit ztrátu volebního práva do obcí, a to ani tehdy, byl-li čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1933, Zm IV 58/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumav trestní věc proti I. J. a spol., obžalovaným pro zločin podle § 213, resp. § 69 č. 1 a § 213 tr. z., následkem zmateční stížnosti obžalovaného I. Ch. vynesl rozsudek, jímž zmateční stížnost zamítl, avšak z důvodu zmatku podle § 385 č. 2 tr. ř. z úřední povinnosti, ohledně obžalovaného I. J. na základě 4. odst. § 387 tr. ř., zrušil rozsudky obou nižších soudů, pokud jimi obžalování I. J. a I. Ch. byli odsouzeni k vedlejšímu trestu ztráty volebního práva do obcí a tento vedlejší trest pomínil.

Z d ů v o d ů:

Nejvyšší soud, přezkoumávaje tuto trestní věc přesvědčil se, že rozsudky obou nižších soudů jsou dotčeny zmatkem podle § 385 č. 2 tr. ř. ve směru, v němž nebyl uplatňován, totiž pokud obžalovaný I. Ch. a I. J. byli odsouzeni k vedlejšímu trestu ztráty práva volebního do obcí. Podle bodu 4 § 3 zák. č. 75/1919 sb. z. a n. ve znění zák. č. 163/1920 sb. z. a n. může býti ztráta práva volebního do obcí vyslovena pouze tam, kde podle platných ustanovení nastává ztráta tohoto práva. Podle trestního práva platného na Slovensku a na Podkarpatské Rusi (§ 56 tr. z.) nastávala tato ztráta v případě odsouzení k ztrátě práv politických, která však mohla býti vyslovena toliko v těch případech, ve kterých zákon výslovně tak stanovil. V případech však, ve kterých podle platných předpisů nebylo přípustno vyslovit ztrátu práv politických, nemůže býti vyslovena ztráta práva volebního do obcí, ani když čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných. Poněvadž však podle ustanovení § 223 tr. z. na zločin křivého svědectví nebyl stanoven vedlejší trest ztráty práv politických, není přípustný ani trest ztráty práva volebního do obcí. Výrokem nižších soudů o ztrátě práva volebního do obcí byl tedy porušen zákon a zaviněn zmatek podle bodu 2 § 385 tr. ř. Nejvyšší soud musel dbáti tohoto zmatku z úřední povinnosti u I. Ch. podle posl. odst. cit. §, poněvadž zmatek byl v neprospěch obžalovaného. Poněvadž však tatáž okolnost svědčí též v prospěch obžalovaného I. J., jenž zmateční stížnost nepodal, bylo ohledně něho stejně jednati na základě 4. odst. § 387 tr. ř.

Čís. 4702.

Padělání dopravního osvědčení na automobil vepsáním doložky »Přihlášen, dosud není v provozu«; pro relativní způsobilost k oklamání úřadů o povinnosti daňové po rozumu § 199 d) tr. zák. záleží i na tom, může-li mít doložka ta význam pro vznik a trvání povinnosti platit daň z motorového vozidla (§ 14 a násl. zák. čís. 116/1927).

(Rozh. ze dne 27. dubna 1933, Zm I 35/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 30. listopadu 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Z uplatněných důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 4, 5, 9 a), 10 tr. ř. nelze upřít oprávnění výtce, že byl neprávem zamítnut návrh na provedení důkazu dotazem u finanční kontroly, že sporná doložka nemá významu pro vymáhání dávky. Rozsudek shledává poškozovací úmysl jako náležitost skutkové podstaty zločinu podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák. v tom, že se falšování dopravního osvědčení stalo za tím účelem, by bylo dotvrzeno, že vozidlo není v provozu a následkem toho není jeho vlastník povinen platit daň z motorového vozidla. Zamýšlené poškození mělo tudíž záležeti ve zkrácení státu na dani z motorového vozidla. Kdyby však bylo dokázáno, že doložka, podle zjištění nalézacího soudu obžalovaným zfalšovaná pro tento účel, významu pro něj nemá, totiž že z ní zamýšlený účinek a výsledek nikdy a za žádných okolností vyvolán býti nemohl, že tedy falšování bylo k dosažení cíle obžalovaným zamýšleného naprosto a bezpodmínečně nezpůsobilé, byla by tím zvrácena jiná náležitost skutkové podstaty zločinu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., pokud jde o zkrácení daně, totiž že bylo použito prostředku k oklamání aspoň relativně způsobilého. Pochybnosti o způsobilosti zfalšované doložky k oklamání úřadů o povinnosti daňové vyplývají zvláště ze zákona ze 14. července 1927, čís. 116 sb. z. a n. o silničním fondu; tento stanoví v § 14 odst. 1, že daň nutno zaplatit před použitím vozidla; § 16 odst. 1 pak stanoví zvláštní povinnost k ohlášení vozidla u vyměřovacího úřadu, jímž jest podle § 17 okresní finanční ředitelství; zejména však má tu rozhodující význam odst. 4 § 16, podle něhož dotud, pokud tuzemské vozidlo nebylo u dopravně-policejního úřadu ohlášeno, má se za to, že se ho používá k tuzemské dopravě. V § 19 obsažena jsou ustanovení, jimiž jest zajištěno, by vozidla vedená v patrnosti u politických (policejních) úřadů byla oznámena vyměřovacímu úřadu a zejména, by bylo zajištěno zaplacení daně již před vydáním dopravně-policejní značky.

Ze srovnání tohoto ustanovení s cit. již ustanovením 4. odst. § 16 vyplývá, že po ten čas, pokud jen vozidlo jest u dopravně-policejního úřadu ohlášeno, trvá v zásadě platební povinnost bez ohledu na to, bylo-li vozidlo též skutečně používáno, neboť používání jakožto důvod zdanění vozidla se předpokládá již na tom základě, že vozidlo jest u dopravního úřadu ohlášeno; poněvadž pak udělení dopravně-policejní značky, jež jest vyznačena též na úředním potvrzení, jež v dotyčné doložce mělo býti zfalšováno, slouží právě tomu účelu, by vozidla mohlo býti používáno a by tedy byla založena daňová povinnost a to bez ohledu na to, je-li vozidlo skutečně v provozu, zdá se více než pochybným, zda spornou doložkou: »Příhlášen o, dosud není v provozu«, lze vůbec vyměřovacímu úřadu osvědčiti, že přihlášené a tím již i daňově zatížené vozidlo dani nepodléhá, nejsou používáno. I kdyby však měla tato doložka platiti za takový důkaz, může samozřejmě osvědčiti jen tolik, že vozidlo není v provozu »dosud«, tedy v době přihlášky, ale pro dobu již nejbližší následující povahou věci pozbývá doložka vůbec tohoto významu. Se zřetelem na tyto úvahy jeví se závažným, by se vyměřovací finanční úřad vyjádřil o tom, pokud sporná doložka mohla míti význam pro vznik a trvání povinnosti ku placení daně z motorového vozidla, jak to stěžovatel navrhoval. Odůvodněné zmateční stížnosti bylo tudíž zrušením rozsudku již na tomto základě vyhověno, a to za souhlasu generální prokuratury při neveřejné poradě (§ 5 nov. k. tr. ř.). Ostatní uplatněné zmatky staly se tím bezpředmětnými.

Čís. 4703.

K rozšíření obžaloby po případě stačí eventuální návrh veřejného obžalobce v konečné řeči.

Ten, proti komu trvá podezření, že byl sám účastněn trestným způsobem na vojenské zradě, nemůže býti trestně stíhán pro opomenutí oznámení tohoto zločinného podniku podle § 12 zák. na ochr. rep.

Povinnost oznámiti zločiny uvedené v 2. odst. § 12 čís. 1 zák. na ochr. rep. platí i když jde o osoby blízké.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1933, Zm I 934/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 4. října 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem neoznámení trestného podniku podle § 12 odst. 1 al. 2 zák. na ochr. rep., zrušil napadený rozsudek v odsuzující části, týkající se obžalovaného a věc vrátil soudu první stolice, by jí v rozsahu zrušení, totiž proti obžalovanému pro zločin podle § 12 čís. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5, 8, 9 a), b) tr. ř. Z nich jest nejprve přihlédnouti k oběma

formálním důvodům zmatečnosti, jež jsou uplatněny v první řadě. Překročení obžaloby, vytykáno pod čís. 8 cit. §, není dáno, neboť podle rozsudku doporučil veřejný obžalobce ve své závěrečné řeči případné odsouzení tohoto obžalovaného pro opomenutí náležitěho oznámení podle § 12 al. 2 zákona na ochranu republiky. Nálezací soud uvedl sice v rozsudku, že tím veřejný obžalobce obžalobu formálně nerozšířil; zřejmě v důsledku tohoto mylného názoru o významu prohlášení veřejného obžalobce soud první stolice ani nepojal tuto eventuální konečnou žádost veřejného obžalobce do protokolu. Státní zástupce však touto žádostí, jak jest ověřena v rozsudku, vyjádřil dostatečně, že žádá potrestání obžalovaného po případě na tom základě, že i když se neúčastnil sám vyzvědačského podnikání svých synů, jak byl pro ně žalován, věděl přece věrohodně o tom, že byl spáchán čin uvedený v § 6 čís. 2 zákona na ochranu republiky a opomenul to neodkladně oznámiti věrohodným způsobem úřadům. Ač tedy při obojí trestné činnosti — podle § 6 čís. 2 a podle § 12 čís. 1 al. 2 zákona na ochr. rep. — jde v podstatě o jiný skutkový základ a ne jen o rozdílné právní posouzení téže činnosti, takže k odsouzení pro zločin podle § 12 čís. 1 al. 2 cit. zák. bylo třeba zvláštního žalobcova návrhu, bylo eventuálním návrhem veřejného obžalobce v jeho konečné řeči dostatečně vyhověno dotyčným požadavkům §§ 263 a 267 tr. ř. Poněvadž pak návrh veřejného obžalobce směřoval na případné posouzení činnosti obžalovaného podle mírnějšího ustanovení zákona, než na jaké zněla původní obžaloba, mohlo býti o tomto činu obžalovaného rozsoudeno i bez jeho přivolení. Zmateční stížnost, pokud uplatňuje překročení obžaloby, jest tudíž zřejmě bezdůvodna a nemohla míti v tomto směru úspěch.

Za to bylo jí vyhověti, pokud napadá důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9 a) tr. ř. nedostatky skutkových zjištění nálezacího soudu v otázce, zda obžalovaný opomenul neodkladně oznámiti věrohodným způsobem úřadu bližší údaje o spáchané vojenské zradě, o níž se věrohodným způsobem dozvěděl a implicitně též nedostatek zjištění zákonných znaků trestného činu podle § 12 čís. 1 al. 2 zák. na ochr. rep. Zmateční stížnost uvádí v prvním směru vytky nejasnosti, neúplnosti a vnitřního rozporu rozsudku ve více směrech. Z jejich výtek lze seznati, že vytyká v první řadě neúplnost rozsudkových zjištění o tom, zda se obžalovaný věrohodným způsobem dozvěděl, že vojenská zrada byla spáchána. Tuto nezbytnou náležitost skutkové podstaty trestného činu podle § 12 čís. 1 al. 2 zákona na ochr. rep. nevedl nálezací soud ani ve výroku rozsudku. V jeho důvodech pak není vůbec skutkových zjištění k tomu se vztahujících, což je tím význačnější nedostatek, když předchozí důvody uvedené k osvobozujícímu výroku z obžaloby proti stěžovateli pro spoluvinu na vojenské zradě jeho synů vycházejí z přesvědčení soudu, že stěžovateli nemohlo býti prokázáno, že znal Sch-e a jeho činnost. Zmateční stížnost poukazuje na toto zjištění; poněvadž pak synové obžalovaného prováděli vojenskou zradu právě ve spojení s říšskoněmeckým důstojníkem Sch-em, vytyká tak stěžovatel právem věcně neúplnost zjištění skutkových předpokladů závěru,

zda byl obžalovaný k oznámení vůbec povinen, zda se totiž věrohodným způsobem dozvěděl, že byla vojenská zrada spáchána, když Sch-e a jeho činnost neznal. Podotýká se ovšem, že obžalovaný byl uznán vinným, že opomenul oznámiti vyzvědačské počínání svého syna (zřejmě Arnošta R. W-a ml., na jehož odsouzení je tento výrok rozsudkový navázán). Je tudíž v prvé řadě třeba zjistiti, zda se stěžovatel dozvěděl o zločinné činnosti tohoto svého syna; pro posouzení toho má však rozhodující význam okolnost, že mu podle přesvědčení nalézacího soudu nemohlo býti prokázáno, že znal Sch-e a jeho činnost a jest třeba tuto okolnost řádně oceniti i v této souvislosti. Při tom třeba upozorniti nalézací soud, že ze zákona, který v ustanovení § 12 čis. 1 al. 2 zákona na ochranu republiky vychází jen z toho, že se pachatel o spáchání vojenské zrady věrohodným způsobem dozvěděl, nelze dovoditi, že by obžalovaný měl povinnost, když nevěděl o Sch-ovi nic bližšího, by dříve vypátral, o koho tu jde, jak usuzoval nalézací soud. Bude dále třeba věnovati bližší pozornost otázce, jaký měl obžalovaný skutkový podklad pro svůj dotaz na československý konsulát v Saské Kamenici, je-li mu známo, že jeden major a bývalý nadporučík vyhledávají a ke špehování svádějí propuštěné naše záložníky, zejména, zda a pokud měl tento dotaz vztah ku vyzvědačské činnosti jeho syna, zda lze dokázati, že obžalovaný věděl o tom věrohodně něco více, nežli o čem se v dopisu neurčitě zmínil a zda snad v tomto směru neporušil povinnost uloženou mu v § 12 čis. 1 al. 2 zákona na ochranu republiky, zejména když neodpověděl na dotaz československého konsulátu v Saské Kamenici, o němž se nalézací soud zmiňuje v důvodech rozsudku. I k této posléz uvedené okolnosti uplatňuje stěžovatel podstatné námitky. Pokud by totiž nalézací soud přikládá této posléz uvedené okolnosti rozhodující význam, jak to učinil v napadeném rozsudku, nutno uznati oprávněnost výtky, že odůvodnění rozsudku jest neúplné, čímž se věcně uplatňuje nejasnost a neúplnost skutkových zjištění v tomto směru rozhodných. Ku zjištění, že obžalovaný neodpověděl na výzvu československého konsulátu, bylo by třeba určitého konkrétně odůvodněného zjištění, že obžalovaný skutečně obdržel dopis československého konsulátu s obsahem v rozsudku naznačeným, an pouhý předpoklad nalézacího soudu, že při známé přesnosti říšsko-německých úřadů nelze míti za to, že by jej úřední dopis obratem pošty odeslaný nebyl došel, není takovým zjištěním, jaké vyžaduje § 270 čis. 5 tr. ř., zejména když rozsudek jen uvádí, že obžalovaného »neospravedlňuje tvrzení, že ho taková výzva nedošla«, takto není určité vyjádřeno, zvláště se zřetelem k odůvodnění, jež vychází jen z předpokladu přesnosti pošty, zda nalézací soud vzal za dokázáno, že obžalovaný skutečně dopis obdržel.

Již z toho, co dosud uvedeno, je zřejmo, že pro nedostatky skutkových zjištění napadeného rozsudku nelze řešiti právní otázku, již zmáteční stížnost vytyká dále pod čis. 9 b) § 281 tr. ř. v příčině stavu neodolatelného donucení podle § 2 g) tr. zák. Jelikož se nelze podle toho, co uvedeno, vyhnouti nařízení nového hlavního přelíčení, při

němž by skutkové předpoklady zločinu podle § 12 čis. 1 al. 2 zákona na ochranu republiky byly zjištěny úplněji a určitěji, bylo ve smyslu § 5 nov. k tr. ř. za souhlasu generální prokuratury zmáteční stížnosti obžalovaného vyhověti ihned při neveřejné poradě. Treba ještě podotknouti, že při novém rozhodování věci, jež se ovšem musí obmeziti na zločin podle § 12 čis. 1 al. 2 zákona na ochranu republiky, bude nutno po případě přihlížeti k pravoplatné části osvobozujícího rozsudku ohledně obžaloby pro zločin podle § 5 tr. zák. a § 6 čis. 2 zákona na ochranu republiky potud, zda proti obžalovanému Rudolfu W-ovi st. trvá i po jeho osvobození z obžaloby pro uvedený těžší zločin podezření, že byl sám súčasťněn trestným způsobem na vojenské zradě, spáchané některým z jeho synů. Trvalo-li by takové podezření, nemohla by mu dle povahy věci býti uložena povinnost, že jsa sám súčasťněn na spáchání vojenské zrady měl to oznámiti, a nemohl by tudíž býti pro opomenutí tohoto oznámení trestně stíhán podle § 12 zákona na ochranu republiky.

Pokud konečně zmáteční stížnost poukazujíc na výjimku odstavce prvního čis. 1 § 12 zákona na ochr. rep. se domnívá, že povinnost oznámiti zločiny uvedené v § 12 čis. 1 odst. 2 tohoto zákona neplatí, když jde o osoby blízké, nelze jí přisvědčiti, vždyť jednak vysvítá již ze stylisace zákona samého, že výjimka ohledně osob blízkých se vztahuje výhradně na případ první čis. 1 § 12, kdežto oznámiti v zákoně uvedené zločiny jest povinností všeobecnou (viz i Milota, poznámka k § 12 zák. na ochr. rep.), jednak nevystihuje stížnost správný význam oné výjimky; máť zákon v odstavci prvním na myslí nebezpečí, které hrozí z překážení osobě tomu povinné neb osobám jí blízkým se strany osoby, jejíž trestní činnost se překaziti má; toto nebezpečí není totožné s nebezpečím »trestního stíhání osob blízkých«, jak je na myslí má stížnost a jak jedině při oznámení podle al. 2 § 12 čis. 1 cit. zákona může v úvahu přijíti.

Čís. 4704.

Byl-li služební poměr odpovědného redaktora v době vyjiti závadného čísla přerušen (suspensí), neodpovídá za zanedbání povinné péče ve smyslu § 6 tisk. nov. aní, opomenul-li o tom učiniti řádně a včas oznámení po rozumu § 10 odst. 2 tisk. zák.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1933, Zm I 39/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního jako soudu kmetského v Praze ze dne 24. listopadu 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem zanedbání povinné péče podle § 6 zák. ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Z uplatněných důvodů zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a), 10 tr. ř. nelze upřítí oprávnění námitce spadající pod onen důvod, že nebyla správně posouzena náležitost trestného činu podle § 6 tiskové novely z roku 1924, zda obžalovaný jako odpovědný redaktor periodického tiskopisu zanedbal takovou pozornost, při jejíž povinném použití nebyla by závadná zpráva pojata do tisku. K obhajobě obžalovaného, že jeho služební poměr jako odpovědného redaktora »Č. ž. listů« byl dne 7. ledna 1932 přerušen a že se proto nemohl již účastnit redakce čísla ze dne 10. ledna 1932, v němž byl uveřejněn závadný článek, neboť mu bylo znemožněno, by funkci odpovědného redaktora nadále vykonával, postavil se kmetský soud na právní stanovisko, že závazek obžalovaného podle § 6 tiskové novely dbáti o obsah článku v periodickém tiskopisu veřejného nepřestal a jeho trestní zodpovědnost s tohoto hlediska nezanikla proto, poněvadž jako odpovědný redaktor opomenul učiniti řádně a včas oznámení podle 2. odst. § 10 tiskového zákona o skončení své funkce odpovědného redaktora a že se tak nezbavil ručení za zanedbání povinné péče odpovědného redaktora. Tento právní názor nalézacího soudu je mylný. Zanedbáním povinnosti podle § 10 odst. 2 tisk. zákona spáchal obžalovaný samostatný trestný čin podle § 11 tisk. zákona; obsah této povinnosti jest zcela rozdílný od povinnosti, jejíž porušení jest předpokladem trestného činu ve smyslu § 6 tisk. nov. Tu se vyžaduje zanedbání takové pozornosti, při jejíž povinném užití by nebyla zpráva pojata do tisku, tudíž nikoliv zanedbání porádkové povinnosti ve smyslu § 10 II. tisk. zák., nýbrž zanedbání povinné péče za obsah tiskopisu. Tuto povinnou péči má určitá osoba nikoliv jen a již proto, že byla v době vydání závadné tiskoviny jako odpovědný redaktor ve smyslu § 10 čís. 2 tisk. zák. oznámena tiskovým úřadům a na listě obsahujícím závadnou zprávu, v této funkci uvedena, nýbrž především na tom základě, že jí tato povinná péče byla k tomu oprávněným a za to zodpovědným (srov. §§ 10 a 11 tisk. zák.) vydavatelstvem listu svěřena a trvá v té době, ve které byla závadná zpráva do tisku pojata. V rozhodnutí nejv. soudu, uveřejněném ve sbírce pod čís. 3526, bylo blíže dovoďeno, že i pro zodpovědnost odpovědného redaktora platí zásada ovládající trestní zákon, že zodpovědnost podle trestního zákona předpokládá zavinění pachatele. Hájí-li se v souzeném případě obžalovaný, že mu suspensí před vydáním závadného čísla bylo znemožněno, by při tom vykonával funkci odpovědného redaktora, třeba pro správné právní posouzení věci tuto okolnost zjistiti, neboť odsuzující výrok po odpadnutí důvodu nalézacího soudu, jenž nesprávně viděl zavinění v opomenutí oznámení podle § 10 II. tisk. zák., postrádá skutkového základu, čím obžalovaný — se zřetelem k jeho obhajobě — zanedbal takovou pozornost, při jejímž povinném užití nebyla by zpráva pojata do tisku. Ohled na případnou beztrestnost obžalovaného v příčině přestupku podle § 11 tisk. zák. následkem promlčení, jakož i zřetel k tomu, že snad soukromý obža-

lobce nebude moci pohnati za obsah závadného článku k odpovědnosti jinou osobu, nemůže mítí vliv na posouzení trestní zodpovědnosti obžalovaného podle § 6 tisk. nov.

Čís. 4705.

Hranice mezi pokusem a beztrestným jednáním přípravným při přečinu podle § 18 čís. 2 zák. čís. 89/1897 a přestupku podle § 399 tr. zák. Masem ve smyslu § 399 tr. zák. je rozuměti i celá těla zabitých zvířat.

Přestupek § 399 tr. zák. není deliktem omisivním; pokus je tu možný. V subjektivním směru se nevyžaduje nutně zlý úmysl, nýbrž stačí jakékoliv zavinění, i pouhá nedbalost.

(Rozh. ze dne 3. května 1933, Zm I 1092/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 11. listopadu 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 18 čís. 2 zákona čís. 89/1897 ř. zák., přečinem podle § 8 tr. zák. a § 18 čís. 2 zákona čís. 89/1897 ř. zák. a přestupky podle § 399 tr. zák. a podle §§ 8, 399 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmatku podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. věnovanými vývody chce stížnost zřejmě dovésti, že v jednání stěžovatelově, v němž rozsudek shledává pokus přečinu podle § 18 čís. 2 zák. čís. 89/1896, nelze ve skutečnosti spatřovati skutkovou podstatu pokusu tohoto přečinu, protože prý nešlo o čin »ke skutečnému vykonání tohoto přečinu vedoucí«, nýbrž jen o beztrestné přípravné jednání.

Stížnost je bezdůvodná. Pro rozhraničení mezi pokusem podle § 8 tr. zák., t. j. činem ke skutečnému vykonání určitého trestného skutku vedoucím, a beztrestným přípravným jednáním není rozhodno, jak dalece se pachatel svou činností přiblížil k trestnému cíli. (Rozh. čís. 3308 a j. sb. n. s.) Nejde o beztrestné přípravné jednání, nýbrž o »čin ke skutečnému vykonání vedoucí«, tedy o pokus podle § 8 tr. zák., jakmile se projevil v činu pachatelově zlý úmysl pachatelův, přivoditi výsledek určitého druhu, jehož úmyslné způsobení trestní zákon trestá jako zločin, přečin nebo přestupek, způsobem pro třetí osoby poznatelným, t. j. takovým, že pozorovatel zevního děje může z něho poznati zlý úmysl pachatelův, byť i nebyl naprosto vyloučen jinaký výklad děje. (Rozh. čís. 3182 a j. sb. n. s.) V souzeném případě zjišťuje rozsudek v rozhodovacích důvodech, že stěžovatel dal vepřové maso, o němž věděl, že je zkažené, že je již v rozkladu a že požití jeho je způsobilé uškoditi lidskému zdraví, jako řezník dopravit k řezníku Josefu B-ovi, od něhož si vyžádal již před tím povolení zpracovati v jeho dílně maso na uzeniny. Tímto jednáním projevil stěžovatel způsobem pro třetí osoby poznatelným zlý úmysl rozsudkem předpokládaný, t. j. úmysl zpracovati maso, jehož požití bylo způsobilé uškoditi lidskému zdraví, na uzeniny

a dáti je do obchodu jako potraviny. Podle toho šlo o čin ke skutečnému vykonání zamýšleného zlého skutku vedoucí, tedy o pokus tohoto skutku a nikoli jen o beztrestné přípravné jednání. Poněvadž k dokonání zlého skutku stěžovatelem obmyšleného nedošlo podle skutkového zjištění rozsudkového jen proto, že ono maso bylo včas úředně zabaveno, tedy jen pro překážku odjinud v to příšlou, shledal rozsudek v jednání stěžovatelově právem skutkovou podstatu pokusu přečinu, podle § 18 čis. 2 zák. ze dne 16. ledna 1896, čis. 89 ř. zák. ve smyslu § 8 tr. zák.

Výrok rozsudku odsuzující stěžovatele pro pokus přestupku podle § 399 tr. zák. (§§ 8, 399 tr. zák.), napadá stížnost důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. S hlediska tohoto zmatku namítá především, že pokus tohoto přestupku je pojmově nemožný, protože prý tento přestupek je deliktem omisivním. Názor stížnosti, že přestupek podle § 399 tr. zák. je deliktem omisivním, je právně mylný; neboť z ustanovení § 399 tr. zák. vysvítá, že skutková podstata tohoto trestného činu nezáleží v pouhém opomenutí prohlídky, nýbrž že předpokládá, že bylo v živnosti, jež opravňuje ku prodeji masa syrového nebo nějak připravovaného nebo svařeného, prodáno něco z dobytčete podle předpisu neohledaného, t. j. že předpokládá též pozitivní jednání, totiž prodej masa. Otázkou, zda je při deliktech omisivních pokus podle § 8 tr. zák. pojmově vyloučen, netěřeba se tudíž vůbec obírat. Jinak snaží se stížnost i tu dovodit, že jednání stěžovatelem předsevzaté, v němž rozsudek spatřuje pokus onoho přestupku podle §§ 8, 399 tr. zák., nebylo činem ke skutečnému vykonání tohoto přestupku vedoucím, t. j. pokusem podle § 8 tr. zák., nýbrž jen beztrestným přípravným jednáním.

Stížnost je i v tomto směru bezdůvodná. Ke skutkové podstatě přestupku podle § 399 tr. zák. nevyžaduje se po stránce subjektivní nutně zlý úmysl — stačí naopak jakékoli zavinění, tedy i pouhá nedbalost (rozh. čis. 1885 vid. sb.) —, ale nepochybně jest, že tento přestupek může býti spáchán též dolosně. Předsevzal-li tedy pachatel činnost, v níž se již projevil způsobem pro třetí osoby poznatelným jeho zlý úmysl k dolosnímu spáchání tohoto přestupku vyhledávaný, t. j. úmysl prodati v živnosti rázu již uvedeného něco z dobytčete, o němž pachatel ví, že nebylo podle předpisu ohledáno, jde o čin ke skutečnému vykonání onoho přestupku vedoucí, tedy o pokus tohoto přestupku po rozumu § 8 tr. zák. a nikoli o pouhé beztrestné přípravné jednání. V souzeném případě zjišťuje rozsudek v rozhodovacích důvodech, že stěžovatel měl 14. března 1931 ve svém řeznickém obchodě zabité kůzle, jež, jak mu bylo známo, nebylo podle předpisu ohledáno, a že uschoval jako řezník ona zabítá kůzla, která byla 4. dubna 1931 v jeho sklepě nalezena, v tomto sklepě, ač mu bylo známo, že tato kůzla nebyla podle předpisu ohledána. Těmito činy projevily stěžovatel způsobem pro třetí osoby poznatelným zlý úmysl, jež rozsudek v tomto případě předpokládá, t. j. úmysl prodati tato kůzla ve své řeznické živnosti bez předchozího předepsaného úředního ohledání. Ježto pak skutek stěžovatelem zamýšlený nebyl podle skutkového zjištění rozsudkového dokonán jen proto, že ona kůzla byla včas zřízenci veterinárního úřadu nalezena, tedy jen pro překážku odjinud v to příšlou, nelze rozsudku důvodně vytýkat mylné právní posouzení věci, zaujal-li stanovisko, že se

stěžovatel dopustil zmíněným jednáním pokusu uvedeného přestupku podle §§ 8, 399 tr. zák. Námitka stížnosti, že kůzla, o něž jde, nebyla ještě stažena, je právně bezpodstatná již proto, že »masem« ve smyslu § 399 tr. zák. je rozuměti i celá těla zabitých dobytčat. (Rozh. čis. 2986 vid. sb.) Další stížností zdůrazňovaná skutečnost, že stěžovatel měl možnost dáti tato kůzla (správně maso z nich pocházející) před prodejem ohledati, nemůže rovněž nic měniti na tom, že stěžovatel se dopustil svým jednáním pokusu přestupku podle §§ 8, 399 tr. z., když rozsudek zjišťuje, že stěžovatel měl úmysl prodati tato kůzla ve své řeznické živnosti bez předchozího předepsaného úředního ohledání.

Čís. 4706.

Odmontoval-li pachatel součástky cizího motorového vozidla a, po užív jich jen k jedné jízdě na svém stroji, zase je vrátil na původní místo, nejde o krádež, nýbrž toliko o přestupek bezprávného užívání podle § 127 tr. zák. o přest.

(Rozh. ze dne 4. května 1933, Zm III 497/32.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti I. W., obžalovanému pro zločin krádeže, zmateční stížnost náhradního soukromého žalobce zčásti odmítl, zčásti zamítl.

Z d ů v o d ů :

S hlediska uplatňovaného věcného důvodu zmatečnosti podle č. 1 a) [1 b)] § 385 tr. ř. namítá stěžovatel, že odvolací soud ve zjištěném jednání obžalovaného, že odmontoval s jeho motocyklu cylindr s pístem, neshledal skutkovou podstatu zločinu krádeže, a z okolností, že obžalovaný provedl odmontování důležité součástky, což, jak tvrdí, vyžaduje delší, několikahodinovou odbornou práci a při čemž nutno provést i některé změny na zmíněných součástkách, dále z toho, že namontováním těchto součástek na motocykl obžalovaného staly se součástky ty částí jeho stroje jako jednotného celku, — dovozuje, že obžalovaný musel jako odborník vědět, že tyto součástky budou vystaveny stejnému osudu jako jeho motocykl a že tento stává se namontováním zmíněných součástek cennějším, — a že, když tak učinil, jednal jen v úmyslu poškozenému je odciziti a proto že jeho čin tvoří skutkovou podstatu zločinu krádeže, kteráž byla dokonána již namontováním odňatých součástek. Z toho dovozuje stěžovatel, že odvolací soud mylně kvalifikoval čin obžalovaného pouze jako přestupek podle § 127 zákona o přestupcích.

Zmateční stížnost jest v této části bezpodstatná. Skutková podstata krádeže vyžaduje, aby pachatel odňal cizí věc movitou z držby aneb z detence jiného bez jeho svolení v úmyslu, aby si ji bezprávně přivlastnil. V tomto případě nelze však tento úmysl obžalovaného dovoditi jedině z okolností, že odmontoval zmíněné strojové součástky s motocyklu poškozeného a namontoval je na svůj stroj, ani z toho, že práce vyžádala si delší dobu a že snad bylo třeba provést při tom i nějaké změny na odňatých strojových součástkách, když byly zjištěny jiné

okolnosti, ktoré svědčí o tom, že obžalovaný nezamýšľal ze stroje stěžovateľova odňaté součástky ponechati trvale na svém stroji, totiž, že obžalovaný namontoval ony součástky na svůj stroj jen proto, aby jich použil k jízdě do Brna (aneb do Prahy) a že, když se s cesty té vrátil, namontoval zase ony součástky na stroj poškozeného. Tyto okolnosti vylučují úmysl věci odciziti, nutný pro skutkovou podstatu krádeže, a nemýlil se proto odvolací soud, když v jednání obžalovaného neshledal krádež, nýbrž pouze přestupek podle § 127 zák. o přest.

Čís. 4707.

Odňal-li páchatel listinu osebe, oprávnenej k jej držbe, v úmyslu, aby odstránením listiny bolo znemožnené jej použitie, ide o utajenie listiny v smysle § 406 tr. zák. Nevyžaduje sa, aby z utajenia nastala skutočná škoda; stačí úmysel škodu spôsobiť.

(Rozh. zo dňa 4. mája 1933, Zm III 102/33.)

Obžalovaný M. M. kúpil od manželov Š. B. dom s kinom vo F. a predal Š-ovi svoj dom v B. O týchto dvoch právnych úkonoch byly sprostriedkovateľom F. T. spísané a zúčastnenými stránkami ako aj svedkami podpísané dve listiny, ktoré až do notárskeho uhodnovernenia podpisov podľa dohody strán maly zostať u F. T. Za niekoľko dní však zmocnil sa obžalovaný M. M. násilím týchto listín a odoprel ich vydať. Súdy nižších stolíc uznaly za to obžalovaného vinným z prečinu padelania listín podľa § 406 tr. zák.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného zčasti odmietol, z časti zamietol.

Z dôvodov:

Na základe dôvodu zmätočnosti podľa č. 1 a) § 385 tr. p. tvrdí sťažovateľ, že listiny nezatajil a že nemal ani úmysel listiny utajiť, pretože ich síce po prečítaní ako ich spolumajiteľ u seba zadržal, avšak v priebehu stopovania ich na policajnom komisariáte vydal a sa zaviazal, že smluvy deponuje u právneho zástupcu Dr. H. Zmätočná sťažnosť není oprávnená. Správne dovodil vrchný súd, že zistené jednanie obžalovaného, ktorý dve kúpopredajné smluvy, ktoré maly podľa dohody stránok ostať u F. T. v držaní do 7. decembra, kedy maly byť podpisy kontrahentov uhodnovernené verejným notárom, násilím vytrhol z ruky F. T., ich odniesol a vrátil sa zdráhal, padá pod pojem utajenia, lebo listiny byly odňaté z moci k ich drženiu oprávnenej osoby a odňatie sa stalo v úmyslu, aby odstránením listín bolo znemožnené ich použitie, tedy aby listiny byly utajené. Okolnosť, že obžalovaný listiny nezničil a že ich na policajnom komisariáte na úradné vyzvanie vydal, nepodvracia pojem utajenia, pretože zničenie listín není potrebné k pojmu utajenia a tvorí naopak samostatný spôsob spáchania prečinu podľa § 406 tr. z. Zákon nežiada, aby z utajenia nastala skutočná škoda, lež žiada len úmysel spôsobiť druhému utajením listiny škodu. Tento úmysel vrchný súd správne dovodil a stačí tu odkázať sťažovateľa na tieto

správne dôvody vrchného súdu. Obžalovaný tvrdí, že jeho jednanie by mohlo zakladať len pokus prečinu podľa § 406 tr. z., ktorý však není podľa odst. 2 § 65 tr. z. trestný, pretože kúpopredajné smluvy síce odňal a u seba zadržal, avšak neodmietol ich predložiť, lebo ich na policii aj vydal. Tým uplatňuje sťažovateľ zrejme zmätok podľa č. 1 b), resp. 1 c) § 385 tr. p. Zmätočná sťažnosť je však bezzákladná. Pretože trestný čin bol dokončený už úmyselným utajením listín, nemôže okolnosť, že obžalovaný na policii kúpopredajné smluvy na úradnú výzvu vydal, jeho jednanie kvalifikovať ako pokus utajenia listín a založiť jeho beztrestnosť.

Čís. 4708.

Ustanovením § 222 tr. zák. se trestá bezvýsledné navádění ke křivému svědectví. Došlo-li skutečně ke křivé výpovědi svědecké, jest použití ustanovení o návodu podle § 69 č. 1 tr. zák. Navádění ke křivému svědectví jest trestati podle § 222 tr. zák. i tehdy, svědčil-li svědek sice křivě, avšak svoji křivou výpověď přísahou nepotvrdil.

(Rozh. ze dne 4. května 1933, Zm IV 114/33.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti M. B. a spol., obžalovaným ze zločinu podle § 222 tr. z., zamítl zmáteční stížnosti obžalovaného M. B. a L. A.

Důvody:

Proti rozsudku vrchního soudu ohlásili a provedli obžalovaní M. B. a L. A. zmáteční stížnosti podle čís. 1 a), c) § 385 tr. ř. Stěžovatelé dovozují, že podle skutkového zjištění nižších soudů spoluobžalovaný N. H. v řízení o obnově odvolal jako svědek svoji dřívější výpověď, učiněnou v základním řízení, v němž byl spoluobžalovaným, že se falešnou výpovědí svědeckou v řízení o obnově, kterou však přísahou nepotvrdil, dopustil přečinu nadřžování podle § 374 tr. zák. a že návod k tomuto přečinu není podle § 378 tr. z. u obžalovaných trestný, poněvadž nadřžovali svému blízkému příbuznému, H. B-ovi, který je synem M. B. a vnukem L. A. Zmateční stížnosti jsou bezpodstatné.

Zločinu podle § 222 tr. zák. se dopustí, kdo hledí někoho přiměti v trestní věci ke křivému svědectví. Tímto ustanovením má býti trestáno bezvýsledné svádění ke křivému svědectví. Došlo-li však skutečně ke křivé výpovědi svědecké, přicházející k platnosti ustanovení tr. zák. o návodu podle § 69 č. 1 tr. zák. a nelze ustanovení § 222 tr. zák. upotřebiti. Hledíc k tomu, že svědecká výpověď, byť i falešná, dokud nebyla potvrzena přísahou, nepřichází v úvahu ani jako pokus křivého svědectví, jest návod ke křivému svědectví trestati podle § 222 tr. zák., a to i tehdy, když navedený křivě svědčil, avšak výpověď tuto přísahou nepotvrdil, neboť v takovém případě nedošlo vlastně ke křivému svědectví, ani k jeho pokusu, nýbrž jen k bezvýslednému svádění ke křivému svědectví ve smyslu hlavy XII. tr. zák. Činnost obžalovaných, kteří hleděli N. H-a přiměti k tomu, aby v řízení o obnově jako svědek

proti pravdě dosvědčil určité skutečnosti v rozsudcích nižších soudů blíže uvedené, což také učinil, avšak svoji výpověď přísahou nepotvrdil, jest kvalifikovati jako samostatný zločin podle § 222 tr. zák. Kvalifikace trestných činů jako návod podle § 69 čís. 1 tr. zák. k přečinu podle § 374 tr. zák. nepřichází v úvahu, poněvadž zjištěná trestní činnost obžalovaných vyčerpává skutkovou povahu speciálního trestného činu, a to zločinu podle § 222 tr. zák., který jest přísněji trestný než návod k přečinu podle § 69 čís. 1 a § 374 tr. zák. Nejde tu o dvojí kvalifikaci téhož trestného činu u pachatele a u návodce, nýbrž o použití speciálního ustanovení tr. zák. na trestné činy obžalovaných. Poněvadž namítaná kvalifikace trestných činů obžalovaných jako návod podle § 69 čís. 1 tr. zák. k přečinu nadřazení podle § 374 tr. zák. neobstojí, padá tím i předpoklad pro tvrzenou beztrestnost obžalovaných podle § 378 tr. zák. Bezdůvodné zmáteční stížnosti byly proto podle odst. 1 § 36 por. nov. zamítnuty.

Čís. 4709.

Ustanovení § 486 čís. 2 tr. zák. platí i pro toho, kdo plní schválené vyrovnání (splácí příslušné kvoty věřitelům); uvědomí-li si (při provozu starého nebo nového podniku), že je znovu neschopen platit, musí ohlásit včas nové vyrovnání (úpadek).

(Rozh. ze dne 5. května 1933, Zm I 1036/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 2. listopadu 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 2 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Odsouzení pro přečin podle § 486 čís. 2 tr. zák. pokládá stěžovatel za nezákonné proto, že prý chybí veškeré zákonné známky skutkové podstaty tohoto deliktu. Zmateční stížnost má především za to, že, poněvadž obžalovaný — jak rozsudek zjišťuje — ohlásil vyrovnávací řízení dne 17. března 1927 ihned, jakmile seznal, že jeho podnik »M.« neprospereje — a toto řízení (v němž bylo zjištěno předlužení 827.633 Kč 14 h), skončilo vyrovnáním 35%, jež bylo krajským civilním soudem schváleno (12. srpna 1927), nemůže býti volán k trestní zodpovědnosti proto, že neohlášení nového vyrovnávacího nebo úpadkového řízení, nebo skutečnost, že nové dluhy činil a staré platil, spadají vesměs do doby, v níž ještě nesplnil schválené první vyrovnání a nezaplátil veškeré vyrovnávací kvoty, jak je tomu v souzeném případě, — to tím spíše, že prý u obžalovaného ani nebylo zákonných podmínek pro ohlášení nového vyrovnávacího řízení, ani »pasivnosti« ani vědomí o ní. Zmateční stížnost má tedy za to, že kdo plní schválené vyrovnání a vyplácí příslušné kvoty věřitelům, je trvale zproštěn trestní odpovědnosti ve směru § 486 tr. zák., nemusí ohlašovat ani nové vyrovnání ani úpadek a smí dělati nové dluhy v zájmu udržení podniku a výdělečnosti.

Tento názor zmáteční stížnosti je však mylný a nemá opory v zákoně. Podle § 55 vyrov. řádu v té době ještě plativšího je vyrovnávací řízení ukončeno, potvrdí-li soud právoplatnost vyrovnání věřiteli schváleného. Od tohoto okamžiku a nikoli teprve od okamžiku splnění vyrovnání, jak mylně má za to zmáteční stížnost, není zákonné překážky, by nebylo znovu použito zákonného ustanovení § 486 tr. zák. na dlužníka, který se znovu provinil způsobem v tomto § naznačeným. Pokračuje-li tedy dlužník po ukončení vyrovnávacího řízení v provozu starého podniku nebo počne-li provozovati nový a uvědomí-li si novou svou neschopnost platit, má povinnost ohlásiti včas, t. j. ihned vyrovnávací řízení za předpokladů § 1 vyr. ř., po případě řízení úpadkové za podmínek §§ 68 až 69 úp. ř. Nesprávnosti právního názoru stížnosti nasvědčuje ostatně i ustanovení § 54 vyr. ř., z něhož jasně plyne, že na dlužníkovu jmění může býti vyhlášen úpadek dříve, než vyrovnání bylo úplně splněno. V souzeném případě bylo řádně provedené vyrovnání obžalovaného právoplatně schváleno soudem, jak rozsudek zjišťuje, dne 12. srpna 1927; tímto dnem bylo toto řízení ve smyslu § 55 vyr. řádu ukončeno. Obžalovaný vedl podnik dále a splácel vyrovnávací kvoty; splatil však jen tři ze sedmi kvot a to ani ne všem věřitelům a byl si nucen na to vypůjčiti 23.000 Kč od švakra; od září 1927 byly proti němu nanovo provedeny exekuce a to v roce 1927 celkem pět, v roce 1928 24 exekucí a další následovaly; byly proti němu také nově podány četné žaloby v roce 1928. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný za tohoto stavu věci, nejdéle v době splatnosti čtvrté kvoty, totiž koncem května 1928 byl si vědom své nové neschopnosti platiti, byl tedy povinen, chtěl-li se vyhnouti trestním následkům, ohlásiti včas nové vyrovnávací řízení, nedělati nové dluhy a neplatiti staré. Jak soud zjišťuje, nedostal obžalovaný této povinnosti, pokud se týče nedbal těchto omezení; neohlásil ani vyrovnávací ani úpadkové řízení vůbec a činil nově objednávky a částečně i platil staré dluhy, jak je zjištěno a podrobně uvedeno v rozsudku. Soud zjišťuje formálně bezvadně, že svou nedbalostí právě vylíčenou způsobil věřitelům škodu. Tím jsou dány všechny náležitosti skutkové podstaty § 486 čís. 2 tr. zák.

Čís. 4710.

Třaskaviny. Kdy je třaskaviny použito jako trhacího prostředku. Ke skutkové podstatě zločinu podle § 4 zák. čís. 134/1885 (čís. 50/1923) stačí, že byl vůbec majetek, život nebo zdraví jiného úmyslně vdan v nebezpečí užitím třaskaviny jako trhacího prostředku.

(Rozh. ze dne 6. května 1933, Zm I 233/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmáteční stížnost státního zástupce do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 10. ledna 1933, jímž se senát krajského soudu trestního v Praze prohlásil podle § 261 tr. ř. nepřislušným.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství, napadající podle čís. 6 § 281 tr. ř. výrok soudu, jímž vyřkl svoji nepřislušnost, je zřejmě bez-

důvodná. Josef L. byl žalován mimo jiné pro zločin podle § 87 tr. zák., spáchaný tím, že ze zlomyslnosti přivedl k výbuchu 20 kg dynamonu, v lomu »na odpočívadle« S. závodů v L. a tím způsobil nebezpečství pro cizí majetek ve větším rozsahu. Nálezací soud zjistil, že obžalovaný, vypáčil skladiště třaskavých látek, vynesl odtamtud původní bednu s 20 kg dynamonu, 100 rozbušek a zápalnou šňůru, položil dynamon na náspu ve vzdálenosti 6 m od skladiště, vložil do dynamonu rozbušku, upevnil zápalnou šňůru a, protáhnuv ji přes ohradu, na konci zapálil, načež se dal na útěk. Takto přivedl dynamon k výbuchu, který byl tak silný, že dřevěná ohrada kol skladiště byla v délce 5 m úplně zničena a části prken rozházeny v okruhu 200 m. Rovněž dřevěná chata, v níž byly uloženy rozbušky, byla z větší části zničena, a kamení lítalo až do lomu, v němž tehdy pracovalo na 60 dělníků, z nichž však nikdo zraněn nebyl, ježto byli chráněni silnou stěnou skály. Ve skladišti nacházelo se 900 kg dynamonu, který nebyl podle úmyslu obžalovaného k výbuchu přiveden, poněvadž hliněný násep náraz zadržel. Činem obžalovaného byla S. závodům způsobena škoda 5.162 Kč. Poněvadž obžalovaný doznal, že chtěl tímto činem vyhodit do povětří celý lom, tím vydal v nebezpečí majetek jiného a poněvadž podle znaleckého posudku jsou dynamon a rozbušky třaskaviny, shledal nálezací soud v jednání obžalovaného nikoliv jen zločin podle § 87 tr. zák., jak je kvalifikuje obžaloba, nýbrž zločin podle zvláštního ustanovení § 4 zák. ze dne 27. května 1885, čís. 134 (čís. 50/1923), o němž přísluší podle § 13 tohoto zákona konati hlavní přelčení soudu porotnímu.

Tento názor napadá zmateční stížnost námitkou, že prý třaskaviny nebylo užito jako trhacího prostředku. To by prý předpokládalo, že silám výbuchem třaskaviny uvolněným dán byl nějakým zařízením jistý předem zamýšlený směr, by určitý objekt (dům, železnice, most) byl působením sil třaskaviny roztrhán a tímto způsobem přivedeno nebezpečství zákonem předpokládané. Takové usměrnění sil výbuchem třaskaviny vyvinutých vidělo by státní zastupitelství v tom, kdyby třaskavina byla dříve vložena do vrtné díry, zakryta pískem a hlinou upěchována. Přivedení třaskavin k výbuchu ve volném prostoru, nelze prý pokládati za použití třaskaviny jako trhacího prostředku, zejména když ochranný val a skalní stěna daly zamýšlenému působení třaskaviny zcela jiný směr, takže prý zamýšleného účinku vůbec (absolutně) nemohlo býti docíleno.

Právnímu názoru státního zastupitelství nelze přisvědčiti. Ke skutkové podstatě zločinu podle § 4 zák. čís. 134/1885 (čís. 50/1923) stačí, že byl vůbec majetek, život nebo zdraví jiného úmyslně vydán v nebezpečí užitím třaskaviny jako trhacího prostředku. Omezující výklad, jež stížnost dává slově »jako trhacího prostředku«, nelze vyčísti z doslovu zákona; výklad ten nemá však opory ani v dějinách vzniku zákona ze dne 27. května 1885, čís. 134 ř. zák., který byl vydán pod dojmem anarchistických atentátů a na ochranu proti nim (viz Stooss, Lehrbuch des oesterr. Strafrechtes 1913 str. 422). Při takových útocích nebývá zpravidla užíváno třaskaviny způsobem uvedeným ve zmateční stížnosti, kterým se jen docíljuje ještě větší účinnosti trhací síly. Znění nadpisu zákona »o opatřeních proti obecně nebezpečnému užívání třaskavin«

však nikterak nenasvědčuje požadavku této ještě větší účinnosti trhací síly, který se vkládá do ustanovení § 4 cit. zák. ve zmateční stížnosti, neboť obecná nebezpečnost třaskaviny jako trhacího prostředku notoricky není vyloučena, přivede-li se třaskavina k výbuchu i na volném prostoru. Při správném a účelném výkladu § 4 zák. čís. 134/1885 (50/1923) třeba tudíž dospěti k úsudku, že třaskaviny jest použito jako trhacího prostředku pokaždé, jakmile její přirozená trhací síla výbuchem byla uvolněna, vyjmouc jen případy, v nichž silám třaskaviny, jejím výbuchem uvolněným, pomocí nějakého zvláštního zařízení byl dán předem účinek usměrněný a do jisté míry určitelný (jako když jest sil těch používáno k výstřelu náboje z pušky, děla neb pod.). Jsou-li však síly ty uvolněny bez takového, jejich účinek předem omezujícího a usměrnujícího opatření v úmyslu vydati tím v nebezpečí majetek, život nebo zdraví jiného, nesejde na tom, že nebylo při použití třaskaviny postupováno způsobem takovým, který zaručuje ještě větší a přesnější účinek trhací síly třaskaviny nežli když třaskavina jest přivedena k výbuchu volně, ohrožujíc však i při tom statky shora uvedené. Tohoto výkladu dostává se onomu ustanovení zákona také v nauce, pokud se danou zde otázkou výslovně obírá (Finger, 1914, II str. 659, 660, Lammasch, Grundriss 1906 str. 113). V daném případě doznává obžalovaný, že chtěl svým činem docílití toho, by celé skladiště vyletělo do povětří; zjištěny jsou i ničivé účinky toho, že obžalovaný ku provedení svého úmyslu přivedl k výbuchu třaskaviny, totiž dynamon a rozbušky, tedy jich použil jako trhacího prostředku, čímž byla úplně zničena dřevěná ohrada okolo skladiště v délce 5 m a rozmetána až do okruhu 200 m, byla zničena dřevěná chata a kamení lítalo až do lomu. Tyto poškozené věci byly majetkem jiného a byl tedy výbuchem třaskavin při nejmenším majetek jiného nejen vydán v nebezpečí, ale dokonce již i poškozen. Zákonně předpoklady zločinu podle § 4 zák. o třaskavinách, náležejícího do příslušnosti porotního soudu, byly tudíž shledány nálezacím soudem právem, takže zmateční stížnost veřejného obžalobce bylo jako zřejmě bezdůvodnou zamítnouti podle § 4 čís. 2 nov. k tr. ř. již při nevěřejné poradě.

Čís. 4711.

Byl-li v případech § 265 tr. ř. pachatel předchozím rozsudkem odsouzen nepodmínečně, nemůže sice soud vynášející pozdější rozsudek na nepodmínečnosti onoho odsouzení nic měniti. Avšak o tom, zda dodatečné odsouzení jím vyslovené je podmíněné či nepodmínečné, rozhoduje sám věcně nejša vázán nepodmínečností předchozího odsouzení.

(Rozh. ze dne 9. května 1933, Zm I 742/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 23. června 1932, pokud jím byl obžalovanému, odsouzenému pro zločin zprznění podle § 128 tr. zák. a pro přestupek podle § 23 tisk. zák., povolen podmíněný odklad výkonu trestu.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost jest neodůvodněná, pokud napadla rozsudek soudu první stolice proto, že byl obžalovanému povolen podmíněný odklad výkonu trestu, ač byl souzený skutek spáchaný 2. února 1932 a obžalovaný byl (pravoplatným) rozsudkem krajského soudu v Litoměřicích ze dne 25. února 1932 pro přečin rušení obecného míru podle § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. a pro přešupek proti bezpečnosti cti podle § 488 tr. zák. (čl. V. zákona č. 8 ř. zák. z roku 1868) odsouzen nepodmíněně k trestu tuhého vězení v trvání tří týdnů. Arciť je pokládati předchozí trest a trest za předpokladů § 265 tr. ř. dodatečně k němu přisouzený za trest jednotný, jehož složky by měly býti stejnorodé i co do podmíněného nebo nepodmíněného výkonu trestu. Než požadavku naprotě jednotnosti trestů takto různými rozsudky uložených nelze ani jinak — najmě ne v příčině jednotného způsobu trestů na svobodě — vždy zjednati průchod. Přirozeně musí, třebaže zásada ta není v trestním řádě výslovně projevna, býti ponechána tomu kterému soudu samostatnost rozhodování ve všech směrech, ve kterých mu rozhodování přísluší a náleží, pokud mu zákon neukládá, by se v tom či onom úseku svého rozhodnutí řídil výrokem jiného soudu (viz na př. třetí odstavce § 5 tr. ř., druhý odstavce § 293 tr. ř., § 18 zákona o státním soudě č. 51/1923). Takové vázanosti pozdějšího rozsudku předchozím rozsudkem v případech § 265 tr. ř. co do podmíněnosti nebo nepodmíněnosti odsouzení nestanoví zákon ze 17. října 1919, č. 562 Sb. z. a n., jehož § 6 ani v druhé části odst. č. 4 vůbec nejedná o případech, kdy předchozí nebo třeba první z rozsudků, jež jsou mezi sebou v poměru předpokládaném v § 265 tr. ř., vyslovil odsouzení nepodmíněně. Názor zmateční stížnosti, že v takových případech nezbyvá soudu vynášejícímu pozdější rozsudek nic jiného, než uložiti trest rovněž nepodmíněně, vedl by k důsledku naprosto nepřijatelnému, že by byl po případě krajský soud v otázce podmíněného odkladu výkonu trestu vázán předchozím rozsudkem okresního soudu; nehledě ani k důsledku rovněž povážlivému, že by předchozí rozsudek, odepřev podmíněný odklad výkonu trestu z důvodů rozhodných pro určitý druh trestných činů podle § 35 zákona na ochranu republiky č. 50 Sb. z. a n. z roku 1923 (srovnej i § 16 č. 3 zákona o vál. lichvě v doslovu zákona č. 80 Sb. z. a n. 1924) vázal pozdější rozsudek, třebaže pro něj podle trestných činů tvořících jeho podklad právě naznačená hlediska nepřicházejí v úvahu a je mu o podmíněnosti odsouzení uvažovati v mezích §§ 1 a 2 zákona č. 562/1919. Byl-li tedy v případech § 265 tr. ř. pachatel předchozím rozsudkem odsouzen nepodmíněně, nemůže ovšem soud vynášející pozdější rozsudek na nepodmíněnosti onoho odsouzení nic měniti, byť ji pokládal za nesprávnou, nejsa k tomu zákonem zmocněn. Avšak o tom, zda dodatečné odsouzení jím vyslovené je podmíněné či nepodmíněné, rozhoduje sám věcně, nejsa vázán nepodmíněností předchozího odsouzení, přihlížeje ovšem i k tomuto odsouzení nejen potud, zda součet trestů převyšuje meze, do níž podmíněné odsouzení je přípustno podle odst. č. 1 § 1 zákona č. 562/1919, nýbrž i potud, zda nebrání souběh skutku dříve souzeného se skutkem nyní souzeným předpokladu nutnému pro podmíněnost odsouzení podle první věty § 1 cit. zákona.

Z dosavadních úvah plyne, že nalézací soud postupoval správně, najmě nevykročil z mezí své moci trestní, podjal-li se přes nepodmíněnost předchozího odsouzení úkolu věcně rozhodovati o podmíněném odkladu výkonu trestu uloženého jím dodatkem k onomu odsouzení. Stížnost řídící se opačným názorem je neodůvodněna i byla proto v této části zamítnuta.

Čís. 4712.

Odmenu 180 Kč za vyhotovenie žiadosti o vklad práva vlastníckeho a za urýchlené prevedenie tohoto vkladu nelze považovať za nepatrný prospech v smysle § 3 odst. 2 zák. č. 178/24 Sb. z. a n. Prijímal-li súdny úradník odmeny za vyhotovenie výpisov z pozemkových kníh, dopúšťal sa prečinu podľa § 3 odst. 1 cit. zák. len vtedy, išlo-li o vybavovanie žiadostí o výpisy v smysle §§ 393—402 jedn. poriadku; ináč išlo by len o prípadné previnenie disciplinárne.

(Rozh. zo dňa 9. mája 1933, Zm IV 236/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. K., obžalovanému z prečinu úplatkárstva, zmätočnú sťažnosť osobitného obhájcu zčásti odmietol, zčásti ju zamietol; naproti tomu zrušil podľa odst. 1 § 35 por. nov. rozsudky oboch súdov nižších stolíc čo do trestného činu v prípade vyhotovení pozemnoknižných výpisov pre Roľnícku vzájomnú pokladnicu, v dôsledku toho zrušil rozsudky nižších stolíc i vo výroku o treste a vo výrokoch s tým súvisiacich a krajskému súdu v K. uložil, aby vo zrušenej časti znova vo veci jednal a rozhodol.

D ů v o d y:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil a previedol osobitný obhájca zmätočnú sťažnosť podľa č. 1 a), b), 2, 3 § 385 tr. p. Ohľadom prijatia odmeny od I. Š. za urýchlené vtelenie vlastníckeho práva do pozemkových kníh dovodzuje sťažovateľ na základe dôvodov zmätočnosti podľa č. 1 a), b) § 385 tr. p., že z prijatých 180 Kč musel zakúpiť kolky na opisy smlúv ako aj kolky na žiadosť o vklad práva vlastníckeho, čo vraj činí asi 60 Kč, takže prospech pre obžalovaného činí v tomto prípade 120 Kč. Takýto prospech je však nepatrný a preto má byť obžalovaný oslobodený, alebo trestný čin má byť kvalifikovaný ako priestupok podľa § 3 odst. 2 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n. Zmätočná sťažnosť je zákonom vylúčená v tej časti, v ktorej sťažovateľ tvrdí, že obžalovaný musel z prijatej odmeny 180 Kč zakúpiť kolky asi za 60 Kč, a že tedy odmena činila len 120 Kč, lebo nižšie súdy tieto tvrdené okolnosti nezistili; v tejto časti bola tedy zmätočná sťažnosť ako zákonom vylúčená podľa odst. 3 § 434 tr. p. odmietnutá.

Nelze prisvedčiť zmätočnej sťažnosti, že odmena 180 Kč za vyhotovenie žiadosti o vklad práva vlastníckeho a za urýchlené prevedenie tohoto vkladu by bola nepatrná, lebo hľadiac k povahe veci je odmena v tejto výši prospechom, ktorý nelze prirovnať k príležitostným odmenám, ako je zpropitné a podobné dary z vďačnosti, lež je zrejme odme-

nou za predpokladanú činnosť príjemcu. Takúto odmenu neľze podľa obecných názorov považovať za príležitostnú a nezávadnú úplatu. Ponevác ustálený čin obžalovaného naplňuje v tomto prípade všetky náležitosti prečinu podľa odst. 1 § 3 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n., je zmätočná sťažnosť, domáhajúca sa oslobodenia obžalovaného, alebo kvalifikácie ustáleného činu ako priestupok podľa odst. 2 § 3 cit. zákona bezdôvodná.

Čo do druhého prípadu presvedčil sa najvyšší súd pri preskúmaní veci, že súdy nižších stolíc nezistily všetky skutočnosti, od ktorých ustálenia závisí možnosť použitia príslušných ustanovení trestného zákona.

Nižšie súdy shľadaly trestný čin obžalovaného v tom, že, ačpráve pozemnoknižné lustrá o majetkovom stave občanov bol povinný podľa svojho úradu vyhotovovať zdarma bez akéhokolvek poplatku za úradný výkon, preca od zriadenia okresného súdu v M., totiž od 1. januára 1930, až do 2. januára 1932, prijímúc funkciu predsedu dozorčieho výboru v Roľníckej vzájomnej pokladnici, dával si vyplácať od tejže za každé lustrum, vyhotovené o stave pozemkového majetku občanov, uchádzajúcich sa o pôžičku u menovanej pokladnice, odmenu 5—20 Kč, ktorým spôsobom za vyše označenú dobu na týchto odmenách bola mu poskytnutá postupne čiastka 11.095 Kč a táto pripísaná s jeho vedomím a súhlasom k dobru jeho debetného účtu u menovanej pokladnice, a že tedy ako verejný činiteľ za to, že bude vykonaný úkon, ku ktorému je podľa svojho úradu povolaný, dal si poskytnúť majetkový prospech. Podľa toho vychádzaly nižšie súdy zo stanoviska, že vyhotovenie pozemnoknižných lustrí o majetku občanov, uchádzajúcich sa o pôžičku u Roľníckej vzájomnej pokladnice, bolo úkonom, ku ktorému bol obžalovaný podľa svojho úradu povolaný, čo dovodujú z toho, že stránky prichádzaly k obžalovanému do úradnej miestnosti pozemnoknižného oddelenia v dopoludnajších hodinách a že obžalovaný tlačivá, ktoré si stránky od pokladnice priniesly, vyplňoval v úradných hodinách.

Postup pri výpisoch z pozemkových kníh a spisov je upravený v §§ 392 a ďalších jedn. poriadku. Obžalovaný sa hájil tým, že uňho nešlo o úradné lustrá, že neboly preto zachované ani predpisy platné pre také úradné lustrá, najmä nešlo o žiadosti za výpisy, preto neboly o týchto výpisoch vedené soznamy podľa § 401 jedn. poriadku a lustrá boly bez kolkov a bez úradných razítok. Boly to len tužkou písané poznámky na blanketách, ktoré buď priamo z pokladnice dostal alebo stránky mu od pokladnice priniesly. Podľa zodpovedania obžalovaného vyhotovoval výpisy len z ochoty ako súkromná osoba pre pokladnicu, u ktorej prijal funkciu predsedu dozorčieho výboru a ktorá mu za túto ochotu poskytovala zisteným spôsobom malicherné odmeny. Má-li byť uznaná vina obžalovaného podľa prečinu § 3 odst. 1 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n., treba vopred zistiť, či obžalovaný lustrá, ktoré pre pokladnicu vyhotovoval, vykonával ako úkony, ku ktorým bol podľa svojho úradu povolaný, najmä tedy, išlo-li o žiadosti za výpisy v smysle § 393 jedn. por., ktoré obžalovaný bol povinný podľa § 401 jedn. por. zapísať do soznamu a úradne vybaviť, jakým spôsobom obžalovaný tieto lustrá vyhotovoval, najmä či boly zachované formy pre úradné výpisy v § 398 jedn. por. predpísané. Nešlo-li o výpisy v smysle týchto predpisov, ale

len o súkromné poznámky, tu by sa obžalovaný vyhotovovaním týchto poznámok v úradných hodinách a za odmeny previnil prípadne proti svojim služebným predpisom, ale trestne by zodpovedal pre prečin podľa odst. 1 § 3 zák. č. 178/1924 Sb. z. a n. len vtedy, vykonával-li výpisy ako úkony, ku ktorým bol podľa svojho úradu povolaný. Budé preto treba výsluchom svedkov a zaopatrením učiných výpisov horezmienej skutočnosti zistiť. Ponevác najvyšší súd tieto okolnosti sám v dôsledku zásady odst. 3 § 33 por. nov. zistiť nemôže, pokračoval z úradnej moci podľa odst. 1 § 35 por. nov. tak, jako vo výroku je uvedené.

Čís. 4713.

Pre posúdenie, koho treba považovať za súkromného žalobcu, je rozhodný len obžalovací spis; nezáleží na tom, kto ešte podpísal trestné oznámenie, ani na tom, kto po uplynutí lehoty k podaniu obžalovacieho spisu činil návrhy vedľa súkromného žalobcu, uvedeného v obžalovacom spise.

Zákonným článkom XLI:1914 o ochrane cti je chránená aj cirkev.

(Rozh. zo dňa 10. mája 1933, Zm IV 177/33.)

Zodpovedný redaktor V. K. uverejnil v svojom časopise článok, v ktorom sa tvrdilo, že »Rím cestou cirkvi prevádza ujarmenie národa« a o jednotlivých duchovných funkcionároch grécko-katolickej cirkvi sa v ňom hovorilo ako o »ujarmiteľoch a rímskych agentoch«. Trestné oznámenie na zodp. redaktora pre tento článok učinila grécko-katolícká cirkev, zastúpená P. G-om, biskupom v P., a biskup P. G. vo vlastnom mene. Obžalobný spis pre prečin utrhanie a urážky na cti (§§ 1, 3 odst. 2 č. 1 zák. čl. XLI:1914) podala grécko-katolícká cirkev, zastúpená biskupom P. G. Súd prvej stolice sprostil obžalovaného V. K. podľa § 326 č. 4 tr. p. obžaloby pre nedostatok súkromného návrhu. Odvolací súd sprostujúci rozsudok potvrdil.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť biskupa P. G. zčásti odmietol, zčásti zamietol.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť bola založená na dôvodoch zmätku podľa § 385 č. 1 a), c) tr. p. Uplatňovanie dôvodu zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p. je bezpredmetné a preto zákonom vylúčené, lebo nižšie súdy nezaložily oslobodzujúce rozsudky na tom dôvode, že čin obžalovaného nie je trestný, lež na tom, že chýbal v čas podaný návrh urazeného. Preto treba sa meritorne zaoberať len riešením, či tento poslednejší výrok je správny. Zmätočnej sťažnosti neľze v tomto bode priznať oprávnenia.

Odvolací súd správne dovodil, že pre posúdenie, koho treba považovať za súkromného žalobcu, je smerodatný len obžalovací spis a že neprichádza do úvahy ani to, kto ešte okrem toho podpísal trestné oznámenie, alebo po uplynutí lehoty k podaniu obžalovacieho spisu činil návrhy vedľa súkromného žalobcu, uvedeného v obžalovacom spise. Ani

uvedenie slova »a spol.« v prvom obžalovacom spise, ani poukázanie v druhom obžalovacom spise na obsah prvého obžalovacieho spisu nestáča k poznačeniu biskupa P. G. jako súkromného žalobcu, vystupujúceho vlastným menom; označenie stránky v obžalovacom spise je tak podstatnou náležitosťou, že nemôže byť doplnované uzatváraním z okolností, ktoré nie sú uvedené v samom obžalovacom spise. Keď stránka v druhom obžalovacom spise uviedla, kto je súkromným žalobcom, poukaz na obsah prvého obžalovacieho spisu nemohol sa vzťahovať na poznačenie stránok, lež iba na meritornú časť obžalovacieho spisu. Pri tomto stave veci nepadá na váhu, že biskup P. G. výslovne neupustil od obžaloby, pokiaľ sa týka jeho vlastnej osoby.

Pokiaľ sa týka obžaloby, podanej v mene gr. kat. cirkvi, treba podotknúť toto: Neľze síce súhlasiť s názorom prvého súdu, že by cirkev jako právom uznaná korporácia nebola chránená zákonom o ochrane cti. Neľze to najmä odvodzovať z ustanovenia § 3 odst. II čís. 2 zák. čl. XLI:1914, lebo tam sú uvedené prípady, v ktorých pomluva má sa trestať prísnejším trestom, z tohoto predpisu však neľze usudzovať, že v prípadoch, ktoré tam nie sú uvedené, pomluva nie je trestateľná. Toto ustanovenie môže slúžiť naopak ako pomôcka pre výklad §§ 1 a 2 cit. zák. čl., a to v tom smysle, že, keď podľa § 3 odst. 2 č. 2 urazenou môže byť aj korporácia, treba slovom »iný«, ktorého upotrebuje ustanovenie §§ 1 a 2 cit. zák. čl., rozumeť nie len fyzickú, lež aj právnickú osobu (korporáciu). Tento názor odpovedá aj stálej praxi najvyššieho súdu.

Čís. 4714.

Prekvalifikoval-li soud při použití mimořádného zmírňovacího práva trestný čin, kvalifikovaný zákonem jako zločin, se zřetelem na ustan. § 20 tr. zák. na přečin, jest použití zákonných ustanovení, platných pro přečiny, i co do trvání vedlejších trestů.

(Rozh. ze dne 10. května 1933, Zm IV 311/33, 312/33.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti A. K. a spol. pro zločin krádeže, na základě veřejného líčení o opravných prostředcích pro zachování právní jednotnosti, podaných generální prokuraturou, vynesl tento rozsudek: Opravným prostředkům pro zachování právní jednotnosti, podaným generální prokuraturou podle § 441 tr. ř., se vyhovuje a vyslovuje se, že pravoplatným rozsudkem vrchního soudu v Košicích ze dne 23. prosince 1932 č. j. To VII 722/32-57 byl porušen zákon, pokud jím byli obžalovaní F. Š. a L. B. odsouzeni k vedlejším trestům ztráty úřadu na 5 roků a ztráty volebního práva do obcí na 3 roky, v ustanovení § 57 odst. 2 tr. zák. a § 3 čís. 3 zák. čís. 75/1919 Sb. z. a n. Zároveň se rozsudek vrchního soudu zrušuje podle posledního odstavce § 422 tr. ř. z důvodu zmatečnosti podle § 385 čís. 2 tr. ř. co do doby vedlejších trestů obžalovaných F. Š. a L. B. a doba trestu ztráty úřadu se určuje třemi roky a ztráty volebního práva do obcí jedním rokem.

Z důvodů:

Rozsudkem krajského soudu v B. ze dne 18. října 1932 byli obžalováni F. Š. a L. B. uznáni vinnými mnohonásobným zločinem krádeže podle §§ 70, 333, 336 čís. 4 a 337 tr. z. a odsouzeni podle § 49-1/1 tr. nov.: F. Š. k šesti měsícům žaláře a L. B. k sedmi měsícům žaláře, oba pak podle § 341 tr. zák. k ztrátě úřadu na 5 roků a podle § 3 čís. 3 zák. č. 75/1919 k ztrátě volebního práva do obcí na 3 roky. Vrchní soud v K. jednaje o odvoláních obou obžalovaných a změnil rozsudkem ze dne 23. prosince 1932 kvalifikaci trestného činu obžalovaných na jednonásobný pokračující zločin krádeže podle §§ 70, 333, 336 čís. 4 tr. zák., vyměřil oběma obžalovaným znovu trest, a to podle § 49-1/1 tr. nov. s použitím § 92 tr. zák. vězením v trvání 4 měsíců a kvalifikoval proto jejich trestný čin se zřetelem k ustanovení § 20 tr. zák. jako přečin, potvrdil však rozsudek prvého soudu ohledně vedlejších trestů ztráty úřadu a volebního práva do obcí. Proti tomuto rozsudku vrchního soudu nebyl ve prospěch obžalovaných F. Š. a L. B. podán opravný prostředek a stal se tudíž ohledně těchto obžalovaných pravoplatným.

Podle § 57 odst. 1 tr. zák. stanoví soud, jak dlouho má trvati ztráta úřadu: podle § 57 odst. 2 tr. zák. může pak býti tato doba určena při přečinech jedním až třemi roky, při zločinech třemi až pěti roky. Podle ustanovení § 3 čís. 3 zák. čís. 75/1919 Sb. z. a n. (ve znění zákonů čís. 163/1920 a 253/1922) pomíjí ztráta práva volebního do obcí, pokud podle platných ustanovení nepomíjí dříve, u zločinů po třech letech, u přečinů a přestupků po jednom roce od ukončení trestu. Podle stálé soudní praxe v takových případech, kdy následkem použití § 92 tr. zák. a vyměření trestu druhem vězení trestný čin, kvalifikovaný zákonem jako zločin, byl prekvalifikován na přečin, třeba co do trvání vedlejších trestů zákonem stanovených použití zákonných ustanovení platných pro přečiny, neboť ustanovení § 57 odst. 2 tr. z. a § 3 čís. 3 zák. čís. 75/1919 Sb. z. a n. obsahují ustanovení všeobecného rázu a neurčují dobu vedlejších trestů podle povahy trestných činů, nýbrž výlučně podle jejich označení a v souvislosti s druhem a trváním hlavního trestu na svobodě. Pokud tudíž rozsudek vrchního soudu u obžalovaných F. Š. a L. B. při kvalifikaci jejich trestného činu za přečin uznal na ztrátu úřadu na 5 roků a na ztrátu volebního práva do obcí na 3 roky, porušil zákon v ustanovení § 57 odst. 2 tr. zák. a § 3 čís. 3 zák. č. 75/1919 Sb. z. a n. Bylo tudíž vyhověti opravnému prostředku pro zachování právní jednotnosti, podanému generální prokuraturou podle § 441 tr. ř. a uplatňujícímu zmíněné porušení zákona. Poněvadž pak byli obžalovaní porušením zákona odsouzeni přísněji, než by to bylo možno při jeho správném použití, byl podle analogie posledního odstavce § 442 tr. ř. závadný výrok zrušen a uznáno právem, jak ve výrokové části jest uvedeno.

Čís. 4715.

Ochranu podľa § 17 odst. 1 zák. čl. XLI:1914 neľze priznať obžalovanému, ak jeho zistený čin nemožno posudzovať ako utrhanie alebo

urážku na cti, lež ako krivé obvinenie (§§ 227, 229 tr. zák.), alebo ne-dbalé obvinenie pred úradom (§ 20 zák. čl. XLI:1914).

(Rozh. zo dňa 11. mája 1933, Zm IV 185/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti I. W., obžalovanému z prečinu pomlavy, na základe verejného pojednania o zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu takto za usniešol: Následkom zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu zrušujú sa z úradnej moci podľa odst. 1 § 35 por. nov. rozsudky oboch súdov nižších stolíc a ukladá sa krajskému súdu v L., aby znova vo veci jednal a rozhodol. Zmätočná sťažnosť sa odkazuje na toto rozhodnutie.

Dôvody:

Proti rozsudku vrchného súdu, potvrdzujúcemu oslobodzujúci rozsudok krajského súdu, ohlásil verejný žalobca zmätočnú sťažnosť z dôvodu zmätočnosti podľa čís. 1 a) § 385 tr. p. a previedol ju čo do bodu 1 c) § 385 tr. p. Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že súdy nižších stolíc nezistili okolnosti, od ktorých zistenia závisí možnosť použiť príslušných trestných ustanovení. Obžalovaný bol žalovaný pre dvojnásobný prečin pomlavy podľa §§ 1, 3 odst. 2 č. 1, 2 zák. čl. XLI:1914 spáchaný vraj tak, že dňa 30. decembra 1930 v P. pri výsluchu pred hlavným radcom B., vyslaným Krajinským úradom v B. k vyšetrovaniu interpelácie poslancu A. H. a druhov proti okresnému náčelníkovi v P. a jemu podriadeným úradníkom, tvrdil skutočnosť o výkone úradného povolania oficiantov okresného úradu J. K. a F. D., ktoré, ak by boli pravdivé, mohli byť dôvodom k zahájeniu trestného alebo disciplinárneho pokračovania. Nižšie súdy, posudzujúc vec s hľadiska zažalovaného prečinu podľa § 1 zák. čl. XLI:1914, zistili, že obžalovaný inkriminované tvrdenie učinil za okolností v obžalobe uvedených, sprostily ho však obžaloby preto, pokiaľ mali na základe odst. 1 § 17 cit. zák. článku za vylúčené, aby bolo uznané na prečin pomlavy, lebo obžalovaný použil inkriminované výroky súc vyslúchaný vyslaným úradníkom krajského úradu v priebehu šetrenia zavedeného krajským úradom a inkriminované výroky sa týkali veci a strany, o ktorej bolo šetrenie zavedené.

Zo skutkového zistenia nižších súdov však plynie, že obžalovanému neľze priznať ochranu podľa § 17 odst. 1 zák. čl. XLI:1914, pokiaľ pri zistenom čine neprichádza do povahy kvalifikácia prečinu pomlavy podľa § 1 zák. čl. XLI:1914. Obžalovaný učinil inkriminované výroky pred úradom. Hoci bol na vec tázaný vyslaným komisárom krajského úradu, preča musel si byť vedomý najmenej toho, že, obviní-li zmienených úradníkov okresného úradu J. K. a F. D. z trestného a disciplinárneho jednania, najmä z úplatkárstva, jeho výpoveď bude mať za následok zavedenie trestného alebo disciplinárneho pokračovania, a to v tomto prípade tým viac, že obžalovanému bolo podľa zápisnice pred výsluchom označené, že ide o vyšetrovanie obvinení obsažených v interpelácii poslancu A. H. a druhov proti okresnému náčelníkovi v P. a jemu podriadeným úradníkom a že bol výslovne upozornený, aby hovoril

pravdu. Keď tedy obžalovaný zmienených úradníkov obvinil pri svojom výsluchu z takého jednania, ktoré má za následok zavedenie disciplinárneho alebo trestného pokračovania, obvinil ich pred úradom a v úmysle, aby ich obvinil, t. j., aby proti nim bolo zavedené trestné alebo disciplinárne pokračovanie. Tvrdenie obžalovaného treba preto posudzovať s hľadiska §§ 227, resp. 229 tr. z., ak proti zmieneným úradníkom nebolo zavedené trestné alebo disciplinárne pokračovanie, prípadne podľa § 20 zák. čl. XLI:1914 podľa toho, stalo-li sa obvinenie z trestného a disciplinárneho činu vedome krive, alebo bez náležitého skutkového podkladu, pri čom obžalovaného stíha neopatrnosť, a obvinenie sa neukáže byť pravdivým. Nižšie súdy nezistili vo svojich rozsudkoch skutočnosť, z ktorých by bolo možné urobiť záver, či tvrdenia obžalovaného pred úradom sú objektívne pravdivé, alebo nie, t. j. či sa skutočne stali, a či obžalovaný o tvrdených skutočnostiach nadobudnul vedomosť z vlastného pozorovania, alebo zo sdelenia iných osôb a ktorých, t. j. či obžalovaný subjektívne obvinil zmienených úradníkov vedome krive alebo z neopatrnosti. Pokiaľ najvyšší súd tieto skutočnosti sám v dôsledku zásady odst. 3 § 33 por. nov. zistiť nemôže, lebo je povinný vziať za základ svojho rozhodnutia tie skutočnosti, ktoré nižšie súdy uznaly za pravdivé, uvedené skutočnosti sú však pre rozhodnutie veci podstatné, postupoval z úradnej moci podľa odst. 1 § 35 por. nov. tak, ako vo výroku je uvedené.

Čís. 4716.

I když v řízení přestupkovém nebyla podána stížnost proti nálezu o odporu, běží lhůta odvolací až do konce lhůty pro onu stížnost (§ 478 tr. ř.).

(Rozh. ze dne 12. května 1933, Zm II 172/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Uherském Hradišti ze dne 1. února 1932, jímž bylo odvolání Antonína Š-a do rozsudku okresního soudu v Uherském Brodě ze dne 2. června 1931 zamítnuto jako opožděné, byl porušen zákon v ustanovení § 478 tr. ř.; rozsudek ten se zrušuje a krajskému jako odvolacímu soudu v Uherském Hradišti se ukládá, by o odvolání Antonína Š-a znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Uherském Brodě ze dne 2. června 1931 byl Antonín Š. ve své nepřítomnosti uznán vinným přestupkem § 431 tr. zák. a rozsudek ten byl mu doručen dne 7. listopadu 1931. Dne 15. listopadu 1931 — tedy včas — podal Antonín Š. proti rozsudku tomu odpor podle § 478 tr. ř., který však okresní soud v Uherském Brodě usnesením ze dne 20. listopadu 1931 zamítl jako neodůvodněný. Usnesení to bylo doručeno obhájci obžalovaného dne 27. listopadu 1931 a ten nepodáv stížnosti do usnesení toho, ohlásil a provedl podáním, da-

ným na poštu dne 30. listopadu 1931, proti rozsudku z 2. června 1931 odvolání co do viny. Krajský soud v Uherském Hradišti jako soud odvolací v přestupcích zamítl po provedeném odvolacím přelíčení rozsudkem z 1. února 1932 odvolání to jako opožděné, s tímto odůvodněním: »Odvolání proti rozsudku vynesenému v nepřítomnosti obžalovaného jest podle § 466 tr. ř. ohlásit ve třech dnech potom, kdy byl obžalovaný o rozsudku zpraven, a jenom tenkrát lze proti takovému rozsudku ohlásit odvolání později, když obžalovaný podá odpor, odpor jest zamítnut, obžalovaný si do tohoto zamítnutí stěžuje a se stížností ohlásí podle § 478 odst. 2 tr. ř. a provede odvolání pro případ, že by stížnost byla zamítnuta. Poněvadž obžalovaný nepodal stížnost do usnesení, jímž byl zamítnut jeho odpor, stal se tím rozsudek právoplatným a odvolání ohlášené podáním, daným na poštu dne 30. listopadu 1931, bylo zamítnouti jako opožděné.«

Tímto rozsudkem odvolacího soudu byl porušen zákon. Předpis § 478 tr. ř. stanoví, že v případě zamítnutí odporu podaného obžalovaným do odsuzujícího výroku vyneseného v jeho nepřítomnosti je dalším opravným prostředkem stížnost ke sborovému soudu prvé stolice, kterou jest podati ve třech dnech. Třetí a poslední věta tohoto odstavce, jež je pro souzený případ směrodatná, stanoví, že obžalovaný má v tom případě právo s tímto opravným prostředkem pro případ, že by byl zamítnut, spojití odvolání. Aby odsouzený se stal účastným tohoto prodloužení odvolací lhůty, není zapotřebí, by vyčerpal své právo odporu proti rozsudku v jeho nepřítomnosti vynesenému ve všech jeho zákonných obdobích. Předpisu poslední věty odst. 2 § 478 tr. ř. je rozuměti tak, že byl-li podán odpor, prodlužuje se odvolací lhůta až do posledního dne třídenní lhůty pro stížnost do nálezu o odporu stanovené, byť i stížnost podána nebyla. Obviněný sice může spojití odvolání s odporem, po případě se stížností do něho, avšak neučinil-li tak, neztratí eo ipso opravný prostředek odvolání, jestliže jej ovšem podal v oné třídenní lhůtě (srov. rozh. býv. vid. n. s. čís. 1330 a 1378). Bylo proto o zmateční stížnosti, vznesené generální prokuraturou ve smyslu § 33 tr. ř., roznodnouti podle § 292 tr. ř., jak se stalo.

Čís. 4717.

Skutková podstata přečinu shluknutí nevyžaduje, aby se pachatelé hned od počátku shromáždili za účelem označeným v odst. 1 § 4 zák. čl. XL:1914.

Setrval-li kdo ve shluknuvším se davu, ačkoli viděl, že se z něho hází kamením proti úředním orgánům, provinil se též zločinem shluknutí, spáchaného se zbraní, podle §§ 4 odst. 1, 6 odst. 1 cit. zák. čl.

(Rozh. ze dne 13. května 1933, Zm III 34/33.)

Obžalovaný V. B. vedl zástup asi 200 osob, aby se u okresního náčelníka domáhali podpor v nezaměstnanosti. Když byl dav po rozhovoru obžalovaného s okresním náčelníkem vyzván četnictvem k rozchodu, obžalovaný první začal házet po četnících kamením. O b a s o u d y n i ž š í c h s t o l i c odsoudily obžalovaného pro zločin podle §§ 4 odst. 1, 6 odst. 1 zák. čl. XL:1914.

Nejvyšší soud zmateční stížnost obžalovaného částečně odmítl, částečně zamítl.

Z d ů v o d ů :

S hlediska uplatňovaného zmatku podle § 385 čís. 1 a) tr. ř. namítá stěžovatel, že čin netvoří skutkovou podstatu zločinu shluknutí ve smyslu prvního odstavce § 4 zák. čl. XL:1914, poněvadž shromáždění nestalo se za účelem, jaký má na mysli ustanovení zákona, nýbrž, že deputace, kterou obžalovaný vedl, měla účel žádati okresního náčelníka o zakročení ve prospěch nezaměstnaných. Dále namítá, že není též dokázáno, že by byl viděl a věděl, že se i jiní účastníci shromáždění dopouštějí násilí proti četníkům. Konečně, že skutková zjištění nestačí k tomu, aby mohlo býti přijato, že se odpor stal se zbraní, a že kvalifikace tato nemůže býti dovozována ze spontanního jednání jednotlivců, totiž z hození kamenem. Námitky tyto jsou bezpodstatné. Odvolací soud správně v odůvodnění svého rozsudku poukázal, že skutková podstata přečinu shluknutí nevyžaduje, aby shromáždění se stalo hned od počátku za účelem stanoveným v odstavci prvním § 4 cit. zák., a že v tomto případě došlo shromáždění ráz shluknutí, jakmile účastníci pojalí úmysl vykonati násilí proti orgánům vrchnosti. Tento úmysl byl podle zjištěného skutkového stavu projeven tím, že shromáždění lidé neuposlechli výzvy četníků a házeli po nich kamením. Poněvadž obžalovaný, jak již zjištěno, byl v čele zástupu, když tento kamením po četnících házel, správně přijal odvolací soud, že o tomto úmyslu pachatelů věděl. Setrval-li obžalovaný ve shluklém davu, ačkoli viděl jeho počínání, stal se vinným trestným činem, pro který byl odsouzen.

Co se týká výtky, že čin byl mylně kvalifikován jako spáchaný se zbraní, čímž stěžovatel věcným poukazem uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 385 čís. 1 lit. b) tr. ř., jest tato rovněž bezpodstatná. Zákon pojmem »zbraň« nerozumí pouze zbraň v technickém smyslu, nýbrž jakýkoliv jiný nástroj a předmět, který ve značné míře stupňuje nebezpečí násilí. Rovněž nevyžaduje zákon, aby se pachatel za tím účelem, aby násilně překážel orgánům vrchnosti ve výkonu jich povolání, již předem ozbrojil, stačí jen, když zbraně skutečně k vykonání násilí použil, tedy v tomto případě zjištěná okolnost, že ze shluklého davu proti zakročujícím četníkům kamením bylo házeno.

Čís. 4718.

Výstražná tištěná tabulka, upozorňující ve smyslu nař. místodrž. mor. ze 17. ledna 1914, čís. 12 z. zák. (§ 7), že se v jejím okolí provádí trávení vran a podobných škůdců, je fiskopisem určeným jen místním potřebám, na který se podle třetího odstavce nevztahuje zákaz prvního a druhého odstavce § 23 tisk. zák.; výběr místa, na němž má býti umístěna, je ponechán majiteli honitby a je obmezen jen účelem výstražné tabulky.

I když byla tabulka ta přibita bez povolení úřadu na telefonní tyč, nejde o porušení předpisu druhé věty třetího odstavce § 23 tisk. zák., který předpokládá, že jsou místa k účelu tam naznačenému úřadem

určena; není-li tomu tak, nemůže vyvěšování (přípevnování) vyhlášek v prvé větě třetího odstavce cit. § miněných zakládati skutkovou podstatu trestného činu.

(Rozh. ze dne 16. května 1933, Zm II 171/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Jihlavě ze dne 13. června 1930, jímž byl Jan F. uznán vinným přestupkem podle § 23 tisk. zák., byl porušen zákon v onom ustanovení; rozsudek ten se zrušuje a obžalovaný se podle § 259 čís. 2 tr. ř. od obžaloby osvobozuje.

D ů v o d y:

Podle četnického oznámení vyvěsil Jan F. dne 6. května 1930 na telefonní tyč stojící vedle silnice v katastru obce S. tiskopis, který podle originálu připojeného trestnímu oznámení má toto znění (v německé řeči): »Pozor! V okolí se provádí trávení vran a jiných škůdců. Sbírání vnaidel a pošlých zvířat je životu nebezpečné a zakázáno!« Tiskopis ten ve formě plakátu byl upevněn na prkénku a toto i s plakátem přibito na telefonní tyč. Obviněný, majitel s.-ského honebního revíru, se doznal, že onen plakát na telefonní tyč připevnil, že o povolení k tomu se nikde neucházel a tedy je neměl, poněvadž mu nebylo nic známo o nepřipustnosti upevnování tiskopisů na telefonní tyče.

Podle záznamu o přelíčení a rozsudku byl obviněný rozsudkem okresního soudu v Jihlavě ze dne 13. června 1930 uznán vinným přestupkem podle § 23 tisk. zák., spáchaným, jak vylíčeno v trestním oznámení. Rozsudek nabyl moci práva a odsouzený peněžitý trest složil. Rozsudkem tím byl porušen zákon.

Zákaz § 23 odst. 1 a 2 tiskového zákona nevztahuje se na všechny tiskopisy vůbec, neboť podle třetího odstavce § 23 záповeď ta netýká se vyhlášek ku potřebám jen místním nebo živnostenským. Že tiskopis, o který jde, slouží jen místním potřebám, plyne z jeho obsahu a účelu; jest to výstražná tabulka, která upozorňuje, že v jejím okolí se provádí trávení vran a podobných škůdců, a jež má za účel upozorniti na nebezpečnost sbírání vnaidel, která jsou napuštěná jedem, jakož i mršin zvířat pošlých požitím vnaidel. Umístění takových výstražných tabulek jest nařízením místodržitelství moravského ze dne 17. ledna 1914 čís. 12 z. zák. (§ 7) přímo nařízeno. Nevztahují se proto zákazy odst. 1 a 2 § 23 tisk. zák. na takovou výstražnou tabulku. Odst. 3 § 23 tisk. zák. stanoví arci, že i taková návěští lze přibíjeti jen na místech k tomu úřadem ustanovených. To předpokládá, že jsou místa k tomu účelu úřadem ustanovena; ustanovení míst jest úřední povinností úřadu k tomu povolání, není povinností stran, by se ustanovení takového místa domáhaly, oproti stranám jest jsoucnost úředně ustanovených míst, na nichž lze vyhlášky přípevnovati, jen objektivním předpokladem trestné skutkové podstaty. Nejsou-li tedy taková místa určena, nemůže vyvěšování nebo přípevnování oněch vyhlášek (které jsou míněny v 3. odst. § 23 tisk. zák.) zakládati skutkovou podstatu trestného činu (srov. rozh. býv. v.

nejv. s. úř. sb. čís. 3001). K tomu přistupuje v souzeném případě i úvaha, že § 7 cit. nařízení místodržitelství moravského přímo nařizuje, by výstrahy, o jakou v souzeném případě jde, byly umístěny, vede-li revírem, v jehož obvodu vnaidla se kladou, veřejná cesta, na jeho hranici, na lehce viditelných místech. Výběr tohoto místa ponechán majiteli honitby, a jest omezen jen účelem výstražné tabulky, která může býti účelně umístěna jen v těch místech, v jichž okolí se vnaidla kladou. Tu nemůže přirozeně býti žádné řeči o místech úřadem k vyvěšování vyhlášek předem určených. Bylo proto o zmateční stížnosti generální prokuratury podle §§ 33 a 292 tr. ř. uznati, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 4719.

Uložení trestu státního vězení předpokládá odsouzení pro zločin; pro přečin nesmí (§ 281 čís. 11 tr. ř.) býti tento trest uložen, nýbrž lze jen vysloviti, že trest vězení (tuhého) má býti vykonán podle předpisů o výkonu trestu státního vězení; ani ten ani onen trest nelze zostříti postem.

(Rozh. ze dne 17. května 1933, Zm I 228/32.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení podle §§ 286 a 290 tr. ř. v příčině výroku o trestu, uvedeného v rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 27. října 1931, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 16 čís. 1 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. a odsouzen za to podle téhož zákonného ustanovení se zřetelem na ustanovení §§ 266 a 260 b) tr. zák. a § 1 čís. 2 zákona ze dne 16. července 1931, čís. 123 sb. z. a n. k trestu státního vězení na 3 dny, jedním postem zostřeného, takto právem: Rozsudek soudu prvé stolice zrušuje se podle § 290 odst. 1 tr. ř. ve výroku o trestu a v důsledku toho též ve výroku o odepření podmíněného odsouzení, a obžalovanému vyměřuje se podle § 16 čís. 1 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. za použití §§ 266 a 260 b) tr. zák. trest vězení tří dnů, zostřeného samovazbou v trvání 24 hodin, při čemž se zároveň podle § 1 odst. 1 čís. 2 zákona ze dne 16. července 1931 čís. 123 sb. z. a n. vyslovuje, že tento trest má býti vykonán podle předpisů o výkonu trestu státního vězení.

D ů v o d y:

Rozsudkem soudu prvé stolice byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 16 čís. 1 zák. na ochranu republiky a za to odsouzen podle § 16 tohoto zákona (patrně podle čís. 1 tohoto §) za použití §§ 266 a 260 b) tr. zák. a se zřetelem k ustanovení § 1, čís. 2 zák. ze dne 16. července 1931, čís. 123 Sb. z. a n., do státního vězení v trvání 3 dnů, zostřeného 1 postem.

Trest státního vězení lze podle § 1 odst. 1 čís. 1 posléze cit. zákona za předpokladů v 1. odstavci tohoto § uvedených uložit jen na místě trestu těžkého žaláře, káznice nebo žaláře, tedy jen na místě trestů, jež se ukládají za zločiny. Z toho plyne, že uložení trestu státního vězení předpokládá mimo jiné odsouzení pro zločin. Jde-li, jak tomu bylo v sou-

zeném případě, o odsouzení pro přečin, nesmí soud podle uvedeného odsouzenému uložit trest státního vězení, nýbrž má, jsou-li dány podmínky v 1. odst. § 1 zák. ze dne 16. července 1931, čís. 123 Sb. z. a n. uvedené a ukládá-li odsouzenému trest tuhého vězení nebo vězení, podle § 1 odst. 1 čís. 2 posléze cit. zákona zároveň vysloviti, že tento trest má být vykonán podle předpisů o výkonu trestu státního vězení (§ 5 tohoto zákona). Podle § 4 téhož zákona může soud trest státního vězení a trest na svobodě, který má být vykonán podle předpisů o výkonu trestu státního vězení, v rozsudku zosřítí jen samovazbou nebo vypověděním, a to jen tehdy a do té míry, pokud to trestní zákon u onoho druhu trestu, který byl uložen nebo na jehož místě byl trest státního vězení uložen, dovoluje nebo nařizuje. Z toho, co uvedeno, plyne, že nalézací soud vyměřiv obžalovanému za přečin podle § 16 čís. 1 zák. na ochranu republiky, ohrožený trestem vězení, trest státního vězení v trvání 3 dnů, zosřteného postem, užil trestního zákona v neprospěch obžalovaného nesprávně a zatížil vykročením ze své moci trestní svůj rozsudek zmatkem podle § 281 čís. 11 tr. ř. K tomuto zmatku jest, ač nebyl zmatečností obžalovaného uplatňován, podle § 290 odst. 1 tr. ř. přihlížeti z povinnosti úřední tak, jako kdyby jí byl uplatňován.

Čís. 4720.

Vražda prostá a úkladná spadají pod též zákon trestní, pod ustanovení § 134 tr. zák. o zločinu vraždy vůbec; v ustanovení § 135 tr. zák. nejde o výpočet různých trestných činů.

Nakolik nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nedal-li porotní soud ke hlavní otázce na zločin vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák. eventuální otázku na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. a mimo to eventuální otázku na přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Zmatkem čís. 4 § 344 tr. ř. je jen porušení předpisu druhé věty § 316 tr. ř.

(Rozh. ze dne 17. května 1933, Zm II 88/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečností obžalovaného do rozsudku krajského soudu jako soudu porotního v Olomouci ze dne 13. února 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmatečností napadá rozsudek porotního soudu číselně důvody zmatečností podle § 344 čís. 4 a 6 tr. ř. Oba zmatky spatřuje v tom, že soudní sbor porotní nedal porotcům ke hlavní otázce znějící na zločin úkladné vraždy podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák. eventuální otázku na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. a mimo to eventuální otázku na přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., ač prý byl vzhledem k obsahu zodpovídání se obžalovaného podle §§ 316, 318 a 320 tr. ř. povinen dáti porotcům též tyto otázky. Důvodu zmateč-

ností podle § 344 čís. 4 tr. ř., jež stížnost shledává v porušení předpisu § 316 tr. ř., nedostává se v jejích vývodech provedení odpovídajícího zákonu. O porušení nebo zanedbání předpisu § 316 tr. ř. zakládajícím zmatečnost rozsudku podle § 344 čís. 4 tr. ř. jde jen, nebylo-li při hlavním přelíčení šetřeno toho předpisu § 316 tr. ř., jehož šetřiti zákon výslovně ukládá pod zmatečností, t. j. nebylo-li při hlavním líčení šetřeno předpisu 2. věty tohoto ustanovení zákona, podle něhož se musí otázky podle předpisu 1. věty tohoto ustanovení zákona, když byly předsedou podepsány, přečísti a jak obžalobci, tak i obhájci, žádali-li za to, písemně předložit. Takové porušení však nebylo stížností tvrzeno, naopak z protokolu o posledním hlavním přelíčení vyplývá, že předpisu 2. věty § 316 tr. ř. bylo při hlavním líčení šetřeno. Zmatek podle § 344 čís. 6 tr. ř. provádí stížnost po zákonu jen, pokud se snaží dovoditi, že soudní sbor porotní, opomenuv dáti porotcům ke hlavní otázce znějící na zločin úkladné vraždy podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák. ony otázky eventuální, porušil předpis § 320 tr. ř. Ustanovení § 318 tr. ř., jehož se stížnost v tomto směru dovolává, týká se úpravy hlavní otázky, proti níž stížnost nemá námitek. Stížnost není tudíž provedena po zákonu, pokud tvrdí, že soudní sbor porotní, opomenuv dáti porotcům ony otázky eventuální, porušil též předpis § 318 tr. ř. Pokud však stížnost spatřuje zmatek podle § 344 čís. 6 tr. ř. v porušení předpisu § 320 tr. ř., nelze jí přiznati oprávnění. Otázkou, zda byly při posledním hlavním líčení, jež se stalo podkladem výroku porotců a rozsudku, po rozumu § 320 tr. ř. tvrzeny skutečnosti, podle nichž by, kdyby byly pravdivy, čin obžalovanému za vinu dávány a obžalobou jako zločin úkladné vraždy podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák. kvalifikovaný tvořil ve skutečnosti zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák., netřeba se vůbec obírat; neboť i kdyby bylo tuto otázku zodpověděti kladně, nebylo by lze spatřovati v tom, že nebyla porotcům dána eventuální otázka na tento zločin, porušení předpisu § 320 tr. ř. Porušení tohoto předpisu přicházelo by tu za uvedeného předpokladu v úvahu jen, kdyby zločin vraždy prosté spadal po rozumu § 320 tr. ř. pod jiný zákon trestní než jest zákon trestní, pod nějž spadá zločin úkladné vraždy, t. j. kdyby zločin vraždy prosté byl svou povahou jiným trestným činem než je zločin úkladné vraždy. Ve skutečnosti spadají však vražda prostá a vražda úkladná pod též zákon trestní, a to pod ustanovení § 134 tr. zák., jednající o zločinu vraždy vůbec. (Srov. Mayer, Kommentar zu der österr. Strafprozessordnung, 3. díl, str. 148, bod 21, a str. 150, bod 32.) Z ustanovení § 135 tr. zák., jež se zmiňuje o druzích vraždy a uvádí při tom pod čís. 1 úkladnou vraždu a pod čís. 4 vraždu prostou, nelze nikterak dovozovati, že tu jde o výpočet různých trestných činů, kdyžtž toto ustanovení zákona označuje všechny tyto trestné činy jako vraždu, t. j. jako zločin podle § 134 tr. zák., jež jest u pachatele, který vraždu dokonal, ohrožen vždy trestem smrti (§ 136 tr. zák.).

V tom pak, že porotcům nebyla dána k oné hlavní otázce eventuální otázka na přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., bylo by lze spatřovati porušení předpisu § 320 tr. ř. zakládající zmatek podle § 344 čís. 6 tr. ř. jen, kdyby soudní sbor porotní byl podle § 320 tr. ř. zavázán dáti porotcům tuto eventuální otázku. Povinnost soudního sboru porotního dáti porotcům tuto eventuální otázku byla by tu však jen, kdyby byly při posledním hlavním přelíčení po rozumu § 320 tr. ř. tvr-

zeny skutečnosti, podle nichž by, kdyby byly pravdivé, čin obžalovanému za vinu davaný a obžalobou jako zločin úkladné vraždy podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák. kvalifikovaný spadal jen pod ustanovení § 335 tr. zák. o přečinu proti bezpečnosti života, t. j. kdyby byly při posledním hlavním přelíčení skutečnosti tohoto rázu výslovně uplatňovány nebo alespoň pozitivními výsledky tohoto líčení napovězeny. Nelze souhlasit s názorem stížnosti, že zodpovídáním se obžalovaného — stížnost má tu zřejmě na mysli zodpovídání se obžalovaného při posledním hlavním líčení — bylo napovězeno, že obžalovaný přivodil smrt Františky G-ové nedbalostí rázu v § 335 tr. zák. předpokládaného, t. j. že se dopustil skutkem mu za vinu davaným ve skutečnosti jen přečinu proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.; že byly jinak po rozumu § 320 tr. ř. tvrzeny skutečnosti tohoto rázu, stížnost sama netvrdí. Obžalovaný hájil se při posledním hlavním líčení v ten smysl, že neměl úmyslu G-ovou usmrtit (utopit); že hádaje se s ní u vodní nádrže v obžalobě uvedené štouchl do ní v svém rozčilení tak, že spadla do této nádrže, a že pak, když se pokoušela z vody vylézt, kopl jí v rozčilení dvakrát do hlavy, načež zmizela ve vodě; odvolal své dřívější tvrzení, že G-ová ho chtěla v hádce bít, prohlásiv, že rozhazovala jen rukama. Tvrzení stížnosti, že obžalovaný mimo to též (výslovně) popřel, že by byl jednal proti G-ové v úmyslu nepřátelském, nenalézá v údajích obžalovaného v protokole o posledním hlavním přelíčení zaznamenaných opory. Oním zodpovídáním se obžalovaného při posledním hlavním přelíčení nebylo nikterak napovězeno, že obžalovaný přivodil smrt G-ové nedbalostí rázu v § 335 tr. zák. předpokládaného, nýbrž bylo jím jen napovězeno, že obžalovaný jednal proti G-ové vyličeným způsobem v jiném úmyslu nepřátelském než vražedném; neboť zmíněné, obžalovaným doznané chování se ke G-ové bylo nepochybně hrubým zlým nakládáním s G-ovou, tedy jednáním nasvědčujícím svou povahou tomu, že obžalovaný jednal v úmyslu směřujícím k porušení tělesné neporušenosti G-ové. Ono zodpovídání se obžalovaného zavazovalo tudíž soudní sbor porotní jen k eventuální otázce na zločin zabít podle § 140 tr. zák. Tato otázka byla však porotcům dána. Nebyly-li tudíž podle toho, co uvedeno, při posledním hlavním přelíčení po rozumu § 320 tr. ř. tvrzeny skutečnosti, podle nichž by, kdyby byly pravdivé, čin obžalovanému obžalobou jako zločin úkladné vraždy podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák. za vinu davaný spadal jen pod ustanovení § 335 tr. zák. o přečinu proti bezpečnosti života, nebyl soudní sbor porotní povinen dáti porotcům eventuální otázku na tento přečin a neporušil tudíž tím, že jim tuto otázku nedal, předpis § 320 tr. ř., takže rozsudek není ani v tomto směru stížen zmatkem podle § 344 čís. 6 tr. ř. mu vytýkaným.

Čís. 4721.

Vědomý zásah do původského práva podle § 44 zák. čís. 218/26 Sb. z. a n. předpokládá, že pachatel, věda o existenci cizího původského práva, jednal úmyslně; nevyžaduje se však, aby měl vždy plné vědomí (přímé přesvědčení) o tom, že svým jednáním porušuje práva třetí osoby, nýbrž stačí dolus eventualis.

(Rozh. ze dne 17. května 1933, Zm IV 136/33.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti E. S., obžalovanému pro přečin podle § 45 zák. čís. 218/26, na základě veřejného líčení o zmatečnické stížnosti obžalovaného E. S. takto se u s n e s l: Z povinnosti úřední na základě § 35 odst. 1 tr. ř. nov. zrušuje se rozsudek soudu odvolacího v celém rozsahu a s celým řízením a soudu odvolacímu se ukládá, aby provedl nové odvolací hlavní přelíčení a znova rozhodl. Zmatečnická stížnost se poukazuje na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Přezkoumáváje věc na základě zmatečnické stížnosti obžalovaného E. S. shledal nejvyšší soud toto: Spis obžalovací viní obžalovaného E. S. ze zásahu do původského práva ve smyslu § 45 zák. čís. 218/26. Deliktu toho se obžalovaný prý dopustil jako společník firmy Uniofilm v K., která provozovala dva kinematografické podniky, a to kino Radio a kino Forum. Soud odvolací zjistil, že majitelé licence na kino Radio pověřili provozováním licence A. R., který v roce 1926 pronajal provozování tohoto kina obžalovanému E. S. Tento najal kapelníka B. K., vyplácel mu smluvený plat a platil také veřejné dávky z podniku. Z toho vyvodil soud odvolací, že obžalovaný E. S. byl skutečným provozovatelem kina Radio. Tentýž závěr učinil soud odvolací i ve příčině kina Forum, zjistiv po stránce skutkové, že E. S. byl spolumajitelem firmy Uniofilm a že tato provozovala kino Forum.

Zažalovaného přečinu podle § 45 zák. čís. 218/26 se dopustí, kdo poruší původské právo vědomým zásahem. Co jest rozuměti zásahem, stanoví § 44 cit. zák. Tento zásah stane se přečinem, jen když byl vykonán vědomě. Pokud jde o kino Radio, zjistil soud odvolací, že chráněná díla tam byla hrána, a po stránce objektivní učinil správný závěr, že zásah se stal. Pokud však jde o stránku subjektivní, neobsahuje rozsudek soudu odvolacího potřebných skutkových zjištění. Vědomý zásah předpokládá, že pachatel jednal úmyslně a věda o existenci cizího práva autorského. K úmyslu stačí ovšem již pouhý dolus eventualis. Nežádá se, aby na straně pachatelově bylo vždy plné vědomí o všech známkách činu rušebního, tedy přímé přesvědčení o tom, že pachatel svým jednáním porušuje práva osoby třetí, nýbrž stačí, zjistí-li se, že počítal s tím, že porušuje cizí právo, a přes to jednal, nezjednav si jistoty, takže od jednání nebyla by ho odvrátila ani jistota o těchto právech.

Pokud jde o zásahy stavší se v kině Radio, bude tedy nutno učiniti skutková zjištění, na jejich základě by bylo možno odvoditi potřebné závěry po stránce subjektivní. Bude tedy nutno zjistiti, jaké povinnosti měl obžalovaný E. S. co do provozu tohoto kina, zda měl na starosti hudbu a v jakém rozsahu, působil-li na rozhodnutí, které věci se budou hrát, nebo zda a komu jinému příslušela tato úloha. Již v námitkách proti spisu obžalovacímu hájil se obžalovaný E. S., že podnik zaměstnával hudebního ředitele s měsíčním platem 3.000 Kč, a že tomuto bylo nařízeno hrát jen taková díla, která nestála pod ochranou. Bude tedy zjistiti, zda a jaké rozkazy hudební ředitel ve příčině hraní chráněných skladeb a od koho obdržel. Co do zásahů, stavších se v kině Forum, zjistil soud odvolací jednak, že skladby v žalobě uvedené tam byly hrány, jednak, že autoři hudebních částí obou hraných zvukových filmů byli v době kri-

tické členy rakouské autorské společnosti AKM, a že se podrobili stanovám této společnosti. Podle § 30 těchto stanov přenáší každý člen této společnosti na společnost všechna jemu náležející autorská práva k veřejnému provozování všeho druhu, čítajíc v to i provozování ve zvukovém filmu. Z toho vyvodil soud odvolací závěr, že oba autoři postoupili svoje autorská práva k hudebním částem zmíněných filmů jmenované autorské společnosti, a ponechal nepovšimnutou obhajobu obžalovaného E. S., že autoři tyto prodali svoje provozovací právo pro celý svět v rámci zvukového filmu společnosti Ufa v Berlíně. Jest zřejmo, že skutková zjištění soudu odvolacího nestačí ani k závěrům, potřebným po stránce objektivní. Okolnost, že oba autoři jsou členy autorské společnosti a podrobili se jejím stanovám, nevylučuje, že uzavřeli se společností Ufa smlouvu odchylnou od stanov zmíněné autorské společnosti. Vždyť zvukový film se vyrábí jen za tím účelem, aby byl veřejně provozován. Bude tedy nutno zjistiti obsah smlouvy, kterou oba autoři uzavřeli se společností Ufa, zejména zda a jak byli za svoji autorskou činnost honorováni, a zda zaplacením smlouvených honorářů společnost Ufa získala právo provozovati veřejně dotyčné filmy, či přenášeti právo veřejného provozování na ty, kdož film od ní k dalšímu provozování koupí. Pokud jde o stránku subjektivní, bylo by vyloučiti vědomý zásah v případě, když pachatel nejen nevěděl o cizím právu původském, nýbrž za dané situace odůvodněně na ně ani nepomyslel, máje podle zvyklostí při koupi a předvádění zvukových filmů za to, že koupí zvukového filmu získal i právo film veřejně předváděti. Bude tedy zjistiti, zda a co bylo mezi obžalovaným E. S. a firmou Ufa nebo jejím zástupcem o provozování zvukových filmů při jejich zakoupení umluveno, zejména zda obžalovaný E. S. byl poučen, že musí autorské poplatky zaplatiti sám, nebo zda byl přímo ujištěn, že honorář za veřejné provozování zvukových filmů byl autorům hudebních částí nebo autorské společnosti zapraven, resp. kdyby tato zjištění nestačila, jaké jsou zvyklosti při koupi a při veřejném provozování zvukových filmů co do autorských poplatků. Nebude ani možno pominouti zjištění, jaké pověsti v obchodních kruzích se těší firma Ufa a zda její případné potvrzení, že koupí filmu jest získáno i právo film veřejně předváděti, může kupce utvrditi v dobré víře, že film může bez jakéhokoliv rizika veřejně předváděti, aniž je obava před zásahem do cizího práva autorského. Teprve na základě těchto a třeba i jiných, dodatečně se vyskytujících skutkových zjištění, bude dán potřebný základ pro posouzení, zda v tvrzeném jednání obžalovaného E. S. jsou dány veškeré známky skutkové podstaty zažalovaných přečinů. Poněvadž potřebná skutková zjištění učiněna nebyla, postupoval nejvyšší soud podle § 35 odst. I. tr. ř. nov., učinil opatření, uvedené ve výrokové části usnesení, a odkázal na ně zmáteční stížnost obžalovaného E. S.

Čís. 4722.

Trestní oznámení, učiněné poškozenou osobou u četnictva, jest považováti zároveň za soukromý návrh ve smyslu trestního zákona, aby bylo zahájeno trestní řízení.

(Rozh. ze dne 17. května 1933, Zm IV 223/33.)

Nejvyšší soud přezkoumal trestní věc proti M. K. a spol., obžalovaným pro zločin podle § 330 tr. zák., a na základě veřejného líčení o zmáteční stížnosti veřejného žalobce vynesl rozsudek, jímž zmáteční stížnosti vyhověl, rozsudek soudu odvolacího z důvodu zmátečnosti, uvedeného v § 385 čis. 1 c) tr. ř. v celém rozsahu zrušil a obžalované M. K. a A. K. uznal vinnými přečinem podle § 332 tr. zák., který spáchali tak, že dne 22. září 1930 ve V. při pronásledování D. L. a jeho manželky T. vnikli do jejich bytu proti jejich vůli, a odsoudil je za to podle § 332 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti veřejného žalobce, napadající rozsudek soudu druhé stolice z důvodu zmátečnosti podle § 385 čis. 1 c) tr. ř., jest příznači oprávnění. Soud odvolací zjistiv po stránce skutkové, že oba obžalovaní při pronásledování manželů L. vnikli do jejich bytu tak rychle, že tiito nemohli ani před nimi dveře bytu zavřítí, a že pak v bytě tomto proti vůli manželů L. setrvali, kvalifikoval čin tento jako přečin podle § 332 tr. zák., osvobodil však oba obžalované od obžaloby pro tento přečin podle § 326 čis. 2, správně čis. 4 tr. ř. proto, poněvadž prý v zákonné lhůtě nebyl podán zákonný návrh na potrestání obžalovaných. V tomto směru zjistil soud odvolací, že poškozený D. L. učinil na četnické stanici dne 25. září 1930 oznámení, že však výslovný návrh na potrestání byl učiněn teprve při hlavním přelíčení, konaném dne 20. dubna 1931, tedy po uplynutí zákonné doby tříměsíční. Právem napadá zmáteční stížnost závěr soudu odvolacího, že soukromý návrh jest opožděn. Nehledíc ani k předpisu § 525 odst. II. tr. ř. lze podle § 90 tr. ř. podati soukromý návrh u orgánů, uvedených v § 89 odst. II. tr. ř., tedy také u četnictva. Tím, že poškozený D. L. případ četnictvu sám oznámil, dal na jevo vůli, aby obžalovaní byli za svůj čin potrestáni, poněvadž trestní oznámení v tomto případě jiného účelu míti nemohlo. V učiněném trestním oznámení jest tedy obsažen návrh na potrestání pachatelů, i když to výslovně řečeno nebylo, a tím jest splněna podmínka trestnosti, uvedená v § 332 odst. II. tr. zák. Pokud tedy za tohoto stavu věci soud odvolací měl za to, že soukromý návrh v zákonné lhůtě nebyl podán, a obžalované z důvodu toho od obžaloby osvobodil, zavinil zmatek podle § 385 čis. 1 c) tr. ř. Bylo tudíž zmáteční stížnosti veřejného žalobce, zmatek tento vytýkající, vyhověno.

Čís. 4723.

§ 355 čis. 2 tr. ř. předpokládá pro povolení obnovy trestního řízení, že vyjdou na jevo buď nové skutečnosti nebo nové průvody, které navrhovatel obnovy nebyly známy neb aspoň přístupny (noviter reperta); nespadá sem výpověď znalce, v níž nejsou novými skutečnostmi, nýbrž jen úsudek.

(Rozh. ze dne 18. května 1933, Zm I 418/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmáteční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením krajského jako odvolacího soudu v Plzni ze dne 13. prosince 1932, jímž bylo vyhověno stížnosti veřejného žalobce do usnesení

okresního soudu ve Stodě ze dne 3. prosince 1932, zamítajícího návrh na obnovu trestního řízení a obnova trestního řízení povolena, — byl porušen zákon v ustanovení § 357 odst. 2 tr. ř. se zřetelem na § 355 čis. 2 tr. ř.; usnesení krajského jako odvolacího soudu se zrušuje a uznává se právem, že se stížnost veřejného obžalobce zamítá.

Důvody:

Proti Josefu W-ému, rolníku ve S., bylo u okresního soudu ve Stodě vedeno trestní řízení pro přestupek podle § 335 tr. zák., ježto neměl řezačku opatřenou ochranným zařízením, předepsaným nařízením z 12. března 1907 z. zák. čis. 33 a jeho zaměstnanec Josef A. při řezání dne 27. ledna 1931 dostal se pravou rukou do vtaňovacích válců a ruka ta mu byla uříznuta. Již v četnickém oznámení jest uvedeno, že poraněný Josef A. udal, že v době řezání nebyla vkládací schránka u vtaňovacích válců vůbec přikryta, a že vyšetřující četnický strážmistr za přítomnosti městského strážníka zjistil, že tvrzení A-ovo jest správné, že obviněný nemá svoji řezačku před vtaňovacím válcem vůbec přikrytou, a ani setrvačnick, na němž jsou nože připevněny, není patřičně přikryt, dále že také svědkyně Marie Sch-ová a Anna L-ová též potvrdily četnickému strážmistřovi, že v den úrazu nebyla řezačka u vtaňovacích válců vůbec přikryta, a konečně, že obviněný doznal, že v době, kdy se A-ovi úraz přihodil, nebyla schránka u vtaňovacích válců řezačky vůbec přikryta. Při hlavním přelíčení dne 28. května 1931 potvrdil poškozený Josef A. jako svědek, že ochranného zařízení u řezačky nebylo, a to ani plechu ani prkna a že nemá obviněný vůbec ochranného zařízení k tomuto stroji, a rovněž svědkyně Anna L-ová a Marie Sch-ová potvrdily, že na řezačce nebylo žádného ochranného zařízení, při čemž Sch-ová ještě dodala, že obviněný nenechal jiného řezání, poněvadž na stroji nebylo ochranného zařízení. V průběhu dalšího řízení uvedli svědci Rudolf S., František S. a Karolina P-ová, kteří dříve u obviněného byli zaměstnání, že řezačka neměla ochranného zařízení. Při závěrečném hlavním přelíčení dne 12. února 1932 byl vyslechnut znalec ing. Ludvík H., který potvrdil, že řezačku prohlédl (kdy, není v protokole udáno) a shledal, že stroj, o nějž jde, jest opatřen pohyblivým prknem v předepsané délce a podal svůj posudek v ten smysl, že toto (>die vorhandene) bezpečnostní opatření odpovídá předpisům, totiž prováděcímu předpisu k nařízením místodržitelství z 12. března 1907, čis. 33 z. zák. Rozsudkem ze dne 12. února 1932 osvobodil okresní soud obžalovaného podle § 259 čis. 2 tr. ř.; v důvodech uvádí stručně výpovědi všech shora jmenovaných svědků tak, jak jsou shora uvedeny a také z výpovědi znalce Ing. H-a uvádí, že znalec zjistil, že řezačka jest opatřena podle předpisů onoho prováděcího nařízení jak náleží, že prostora pro vkládání slámy jest kryta prknem zákonné délky, odpovídajícím tomuto předpisu. Na tyto údaje navazuje — aniž by činil na základě oněch průvodů skutková zjištění — odůvodnění, že soud nemá ve výpovědích svědeckých podkladu, by mohl obžalovanému přičísti a to jedině obžalovanému na úrazu A-ově vinu; že šlo o řezačku starého systému, která i v souzeném případě odpovídala podle zjištění znalce předpisům místodržitelství nařízení, probírá pak dále otázku, zda obviněný A-ovi příkaz k řezání

dal, či zda mu řezání výslovně nezakázal. K odvolání veřejného obžalobce krajský jako odvolací soud potvrdil rozhodnutím ze dne 27. května 1932 rozsudek prvního soudu — s formulářovým odůvodněním.

Státní zastupitelství byvši následkem stížnosti Úrazové pojišťovny dělnické pro Čechy upozorněno, navrhlo povolení obnovy trestního řízení, ježto dodatečně vyšlo najevo, že dne 12. února 1932, kdy znalec Ing. H. podával posudek, sice řezačka byla ochranným zařízením opatřena, skutečně však v den nehody dne 27. ledna 1931 podle cit. nařízení opatřena nebyla a ochranné zařízení bylo teprve po úrazu na řezačku přiděláno. To potvrdili, byvše za účelem obnovy řízení znovu slyšení, svědci Josef A., Anna L-ová a Marie Sch-ová a následkem toho změnil znalec Ing. H. původní posudek a podal nový posudek, podle něhož nikdo neupozornil na to, že řezačka nebyla opatřena v době úrazu tak jako v době, kdy podával posudek, a že řezačka podle výpovědi svědků výše uvedených nebyla podle předpisů zařizena. Okresní soud ve Stodě usnesením ze dne 3. prosince 1932 zamítl návrh na obnovu, ježto nevyšly najevo nové skutečnosti nebo průvody ve smyslu § 355 čis. 2 tr. ř. Krajský jako odvolací soud v Plzni usnesením ze dne 13. prosince 1932 vyhověl stížnosti státního zastupitelství, změnil usnesení okresního soudu ve Stodě a obnovu povolil s tímto odůvodněním: Dodatným výsledkem svědků Anny L-ové, Josefa A-a, Marie Sch-ové a dodatným posudkem Ing. Ludvíka H-a- vyšlo najevo, že řezačka, o niž jde, byla teprve po úrazu Josefa A-a opatřena ochranným prknem, pokud se týče opatřena jinak, než byla v den úrazu a než byla v den, kdy ji prohlížel soudní znalec. Tato závažná okolnost jest ve spojení s provedenými důkazy s to přivodití usvědčení obžalovaného a bylo proto podle § 355 čis. 2 tr. ř. povoliti obnovu řízení.

Zmateční stížnost, podaná generální prokuraturou podle §§ 33 a 479 tr. ř. na zástítu zákona, právem vytýká, že tímto usnesením krajského jako odvolacího soudu v Plzni byl porušen zákon v ustanovení § 357 odst. 2 tr. ř. se zřetelem na § 355 čis. 2 tr. ř. Především jest poukázati k tomu, že odůvodnění odvolacího soudu jest nejasné, patrně následkem nesprávné stylisace věty: »pokud se týče opatřena jinak než byla v den úrazu a než byla v den, kdy ji prohlížel soudní znalec«. Věta ta má beze vší pochyby správně znít »pokud se týče že byla opatřena jinak v den úrazu než jak byla v den, kdy ji soudní znalec prohlížel«. § 355 čis. 2 tr. ř. předpokládá pro povolení obnovy trestního řízení, že přijdou najevo nové skutečnosti nebo průvody, tedy noviter reperta, tedy buď nové skutečnosti nebo nové průvody, které navrhovatel obnovy nebyly známy nebo nebyly aspoň přístupny. V souzeném případě nejde o takové nové skutečnosti ani o takové nové průvody. Pro správné posouzení viny obžalovaného jest rozhodné, zdali řezačka v době úrazu byla opatřena ochranným prknem čili nic. V tom směru potvrdili oni svědci již při hlavním přelíčení, že řezačka ochranným prknem opatřena nebyla. Okolnost tu potvrdili svědci té opětovně při výslechu konaném za účelem, by se zjistilo, má-li býti povolena obnova řízení. Nepotvrdili tu ovšem nic nového, nýbrž jen opakovali to, co potvrdili již během hlavního přelíčení; opětovným výsledkem jich nevyšla

tedy na jevo žádná nová okolnost, a také žádný nový průvod. Ani znalec Ing. H., když byl opětovně slyšen v řízení obnovovacím, nepotvrdil žádné nové skutečnosti, nýbrž setrval na tom, co v průběhu hlavního přelíčení udal, totiž že řezačka, kterou prohlédl, jest opatřena onim ochranným prknem, dodal však, že mu nebylo známo, že podle výpovědi svědků výše uvedených řezačka v době, kdy se úraz stal, touto ochranou opatřena nebyla. Novými na výpovědi znalce nejsou tedy skutečnosti, nýbrž jen úsudek, že řezačka nebyla v době úrazu opatřena ochranným prknem, jak to oni svědci potvrzují a podle spisů již při hlavním přelíčení potvrdili, a že neodpovídá předpisům. Ze soudce podle důvodů rozsudkových dospěl ku zjištění, že řezačka v souzeném případě odpovídala podle zjištění znalce předpisům místodržitelského nařízení, a že toto zjištění se ukázalo nesprávným, jest přičítati nesprávnému ocenění důkazů již před vydáním rozsudku po ruce jsoucích, neboť soudce neuvážil řádně, jak bylo jeho povinností, výsledky řízení průvodního, a při řádném a důkladném ocenění průvodního materiálu byl by musil si předložit otázku, zdali řezačka znalcem prohlížená nejen v době, kdy znalec ji prohlížel, nýbrž i v době, kdy úraz se stal, byla oním ochranným prknem opatřena, a to tím spíše, když nejen svědci shora jmenovaní potvrdili, že v době úrazu tak opatřena nebyla, nýbrž i četník věc vyšetřující podle obsahu trestního oznámení zjistil, že řezačka řádně opatřena nebyla a když ani obžalovaný sám jasně a přesně netvrdil, — údaj v odstavci II. jeho podání je v tomto směru také dosti neurčitý, ba přímo dvojsmyslný, že řezačka v čas úrazu oním prknem byla opatřena, nýbrž se v podstatě jen tím obhajoval, že poškozenému zakazoval s řezačkou neupravenou pracovat. Pominul-li soud tyto výsledky průvodního řízení, a opominul-li veřejný obžalobce v řízení odvolacím tuto vadu řádně uplatňovati, nemůže toto opomenutí doháněno býti oklikou obnovovacího řízení. Rozhodně nelze za tohoto stavu věci tvrditi, že vyšší najevo nové okolnosti nebo průvody podle § 355 čis. 2 tr. ř., jež nebyly žadateli dříve známy neb alespoň přístupny, a byl tedy usnesením krajského jako odvolacího soudu, jenž stížnosti veřejného obžalobce do zamítavého usnesení prvního soudu vyhověl porušen zákon. Bylo proto zmateční stížnosti na záštitu zákona vyhověti a podle § 292 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 4724.

Nalézací soud nesmí právní názor zrušovacího soudu zbaviti účinnosti tím, že by obešel ustanovení § 293 odst. 2 tr. ř., zabýváje se případem s hledisek jiných, než se kterými se zrušovací soud zvláště vyřádal.

Ke článku V zák. ze dne 17. prosince 1862, čis. 8 ř. zák. z roku 1863 a k § 259 čis. 1 tr. ř. (nedostatek návrhu zákonně oprávněného žalobce).

Trestní řád nemá ustanovení, které by soudu ukládalo, aby zkoumal z úřední povinnosti nejen, zda ten který návrh byl učiněn oprávněným k tomu žalobcem (§ 92 odst. 1 tr. ř.), nýbrž i, zda jsou splněny (a prokázány) předpoklady, jimiž je po případě podmíněno stíhací právo žalobcovo.

Předpis § 213 čis. 4 tr. ř. nepřichází v úvahu, bylo-li potřebné svolení předloženo již před podáním obžaloby.

Vzal-li si obžalovaný více výtisků urážlivých letáků, poněvadž mu bylo přikázáno, aby je mezi lidem rozdal, a odevzdal-li část jinému a část sám rozdával, jde tu o složky jednotného jednání, jichž souhra je i pro otázku způsobilosti přivoditi účinek posuzovati jako celek.

K pojmu rozšiřování tiskovin.

(Rozh. ze dne 22. května 1933, Zm I 205/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 6. února 1932, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 491, 493 tr. zák., čl. V. zákona č. 8/1863 ř. zák. a §§ 1, 24 zákona čis. 124/1924 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znova projednal a o ní rozhodl.

Důvody.

Napadený rozsudek, který dovolává se v rozsudečné větě jen ustanovení § 259 čis. 2, avšak poukazuje v rozhodovacích důvodech i k ustanovení § 259 čis. 1 tr. ř., předpokládá, že zjištěný obsah neperiodického tiskopisu, jehož rozšiřování dává se obžalovanému za vinu, tvoří skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti dle § 491 tr. zák., a že lze rozšiřovatele tiskopisu stíhati, poněvadž ani původce ani nakladatel stíhání a před soud postavení býti nemohli, ale zprošťuje obžalovaného obžaloby: 1. protože trestní řízení bylo zahájeno bez návrhu obžalobce zákonně oprávněného, ano scházelo při zahájení trestního řízení přivolení oprávněné k tomu osoby, totiž zmocnění ministerstva vnitra; 2. protože zákonná známka rozšiřování není splněna činností, kterou doznal — aniž jest jeho výpověď vyvrácena — obžalovaný v ten smysl, že mu v dělnickém domě dal V. rozkaz, by letáky na stole ležící mezi lidem rozdal, že si z toho důvodu vzal asi 30 kusů a dal z nich polovici požádávšimu o ně H-ovi, 5 kusů sám na náměstí rozdal a ostatní měl v kapse, když byl zatčen; neboť prý kromě zmíněných 5 kusů jde o pouhé přípravné jednání, jež není podle § 8 tr. zák. trestné, a není prý důkazů o tom, že uvedených 5 kusů obžalovaný rozdal tak, by se obsah tiskopisu, tvořící trestný čin, stal přístupným individuálně nemezenému počtu lidí za tím účelem, by působil na jejich smýšlení.

Právem napadá zmateční stížnost veřejného obžalobce uvedený rozsudek, vytykajíc mu k čis. 1 nešetření zásady § 293 odst. 2 tr. ř., k čis. 2 zmatečnost podle čis. 5, 9 a) § 281 tr. ř. Důvod zproštění čis. 1 je v příkrém rozporu s právním názorem, který vyslovil zrušovací soud v předchozím, v této věci vydaném nálezu ze dne 3. října 1931 č. j. Zm I 936/30-4, uveřejněném pod čis. 4294 sb. n. s. tr., větou, že stačí, vykázal-li se veřejný obžalobce, jak se stalo i v souzeném případě — potřebným svolením ministerstva ku stíhání před vynesením rozsudku

soudu první stolice. Kmetiskému soudu nebylo dovoleno, by — šetře zdánlivě zásady § 293 odst. č. 2 tr. ř. výrokem, že sejde podle tohoto ustanovení z rozhodnutí o otázce v citovaném nálezu záporně zodpověděné, není-li čin promlčen — ve skutečnosti zbavil uvedený právní názor, jenž vedl zrušovací soud ku zmíněné záporné odpovědi, účinnosti a v pravdě obcházel ustanovení § 293 odst. 2 tr. ř. tím, že zjednával skutečnosti, že přivolení ministerstva bylo vykázáno teprve po odpovědném výslechu obžalovaného, onen účinek, jež mu s hlediska předpisů o promlčení zjednatí nemohl, s hledisek jiných, se kterými se zvláště vypořádati nebylo zrušovacímu soudu v době citovaného nálezu třeba, ježto k nim nebylo rozsudkem tehdy přezkoumaným nikterak poukázáno. Ač jest podle toho rozsudek v první z uvedených dvou částí právně pochyben a podle § 281 č. 9 a) tr. ř. zmatečný již pro rozpor se závazným právním názorem zrušovacího soudu, budiž k dotčeným vývodům napadeného rozsudku podotčeno toto:

Rozsudek je sice v právu tvrzením, že stíháním není jen konečný návrh obžalobce v hlavním přelíčení, nýbrž i podání obžalovacího spisu, návrh na zavedení přípravného vyšetřování nebo třeba předběžného vyhledávání a i kterýkoliv úkon obžalobcův, směřující k tomu, by pachatel trestného činu byl zjištěn a usvědčen. Avšak podstatnou chybou rozsudečných úvah jest, že nerozeznávají mezi právem ke stíhání a předpoklady tohoto práva, co bylo patrně příčinou i toho, že rozsudek spatřuje v nedostatku svolení povolání k tomu činitele nedostatek návrhu zákonem oprávněného žalobce ve smyslu § 259 č. 1 tr. ř., ač nedostatek ten přichází spíše v úvahu jako důvod vylučující stíhání ve smyslu § 259 č. 2 tr. ř. Trestní řád pak neobsahuje ustanovení, které by soudu ukládalo, by zkoumal z úřední povinnosti nejen, zda ten který návrh byl učiněn oprávněným k tomu obžalobcem (srovnej k tomu obzvláště 1. odst. § 92 tr. ř.), nýbrž i, zdali jsou splněny (a prokázány) předpoklady, jimiž jest po případě podmíněno stíhací právo obžalobcovy, při čemž se upozorňuje i na to, že ani § 2 tr. ř. nemluví o takových předpokladech, nýbrž prostě žádá pro soudní stíhání trestného činu návrh obžalobce a příkazuje veřejné obžalobě všechny trestné činy, jejichž stíhání není vyhrazeno obžalobě soukromé.

Poukaz rozsudku na § 213 č. 4 tr. ř. jest v souzené trestní věci nevhodný již proto, že v ní bylo svolení ministerstva vnitra předloženo již před podáním obžaloby. Úvahy, zdali jest — jak napadený rozsudek míní — nedostatek svolení ke stíhání z okolností, k nimž jest soudu v zájmu obviněného přihlížeti podle § 3 tr. ř. i bez výslovného příkazu zákona, lze opomenouti; vždyť se přihlížení to nemůže — při nedostatku zákonného předpisu k tomu zmocňujícího nebo zavazujícího po období § 213 č. 4 tr. ř. i pro řízení před podáním obžaloby — projevit zastavením řízení, nýbrž mohlo by se projevit nejdříve v radě obviněnému k podání námitek proti obžalovacímu spisu, nebylo-li do té doby — jak ovšem se stalo v souzené trestní věci — nutné svolení vykázáno.

Druhé části rozsudku vytyká stížnost právem, že soud nevzal v ni zřetele k tomu, že tu šlo u obžalovaného o činnost in continuo, že po

převzetí všech letáků dal obžalovaný nejdříve asi polovici Josefu H-ovi a pak je rozšiřoval sám na náměstí v L., při čemž četnictvem byl přistižen a proto zatčen. Neboť, vzal-li si obžalovaný — jak rozsudek běže zřejmě za prokázáno na základě výpovědi obžalovaného — asi 30 výtisků dotčeného letáku z důvodu, že mu V. přikázal, by je mezi lidem rozdal, tvoří odevzdání asi polovice H-ovi a rozdáání dalších 5 kusů na náměstí jen složky uskutečnění zlého úmyslu rozdati všechny převzaté výtisky, tedy složky jednotného jednání, jehož další, ovšem (pro zatčení) neuskutečněnou složkou bylo rozdáání i oněch asi 10 kusů, které zbyly obžalovanému v kapse. Souhrn všech těchto složek jednotného jednání jest zejména i pro otázku způsobilosti k přivodění určitého účinku posuzovati jako celek a přiči se správnému použití zákona, nanejvýš i v §§ 8, 11 tr. zák., odděluje-li rozsudek v tomto jednotném celku od úseku, v němž úmysl obžalovaného byl už uskutečněn, úsek, v němž dósud k odevzdání jednotlivých výtisků jednotlivcům nedošlo. Právní mylnost stanoviska rozsudku jest tím zřejmější, že jednání vykročilo i v tomto úseku daleko z mezi pouhých, podle § 11 tr. zák. beztrestných myšlenek a vnitřních předsevzetí, když z toho, co zevně se dalo, — odebrání se s asi 30 výtisky na náměstí, odevzdání tam asi polovice osobě o ně požádavší a rozdáání 5 výtisků mezi lidem — došel způsobem lehce poznatelným projevu a částečného uskutečnění zlého úmyslu, by veškeré výtisky byly mezi lidem rozdáány, an i dosti velký počet výtisků H-ovi odevzdaných nutně vyloučil předpoklad, že H. chce všechny výtisky jen pro sebe. Posouzení činnosti, jejíž složky vykročily takto vesměs a bez výjimky z mezi beztrestných myšlenek a vnitřních předsevzetí, v celku — jak toho vyžadovalo správné použití zákona — mohlo soudu sprostředkovati závěr, pro nějž mu jedna, ovšem nejpokročilejší složka činnosti té nestačila, totiž závěr, že celková činnost obžalovaného směřovala k tomu a byla způsobila přivoditi, by se dotčený tiskopis a tím obsah jeho stal přístupným individuálně nemezenému počtu lidí, na jichž myslí zapůsobí, a tím i předpoklad, že obžalovaný dotčený periodický tiskopis rozšiřoval, takže uvedené právní omyly rozsudku jsou v příčinné souvislosti se závěrem, který jest druhým z důvodů zproštění, a činí rozsudek i v této části zmatečným podle § 281 č. 9 a) tr. ř. Pro vylíčené zmatky bylo, aniž třeba zabývati se ostatními vývody stížnosti, rozsudek zrušiti a jelikož nejsou — jak se asi ovšem nesprávně domnívá stížnost — rozsudkem zjištěny veškeré skutečnosti, jež by měly býti podkladem věcného rozhodnutí, uznati podle § 288 č. 3 tr. ř. dále, jak se stalo.

Čís. 4725.

Neschopnost k placení po rozumu § 486 tr. zák. lze spatřovati i v tom, že byla na obžalovaného podána celá řada žalob a exekucí; přičítání této neschopnosti k placení a vznikuvšího z ní poškození věřitelů není po případě na závalu, že by k předlužení nebylo došlo, kdyby nebyl nastal nepředvídaný a ohromný pokles cen.

(Roh. ze dne 22. května 1933, Zm II 98/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 13. ledna 1932, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 1 a 2 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Provádějíc hmotněprávní důvod zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř., namítá stížnost předem, že napadený rozsudek zaměňuje pojmy neschopnosti k placení a váznutí platů. Námitka neobstojí ani, když ponecháme stranou konečný výsledek inkriminovaného úseku obchodování stěžovatelů, kerý záleží podle rozsudečného zjištění v ujednání 40% kvoty vyrovnací, takže je každý věřitel stěžovatelů trvale poškozen o více než polovičku své pohledávky. K úplnosti uspokojení, na jaké má věřitel nárok, náleží také, že pohledávka zaplatí se v čas splatnosti, a to zejména, vznikla-li pohledávka dodávkou zboží, kdyžtž dodatel má zase platební závazky vůči jiným osobám. O pouhém váznutí platů lze mluvit — srovnej nález čis. 3716 sb. n. s. a jiné — jen tehdy, nepřesahuje-li liknavost dlužníka míru, jakou věřitelé v podobných případech obvykle poskytují, kdežto neschopným k placení je dlužník, jenž není — ať je předlužen nebo ne — s to, by uspokojil úplně všechny své věřitele podle zásad (pravidel) řádného provozu obchodu nebo podniku dotčeného rázu. Stížnost ani netvrdí, že je zásadou (pravidlem) obchodu, že věřitelé poskytují, i když nebyli o to výslovně žádáni, lhůtu (a jakou lhůtu) dlužníkům, u nichž nastalo znehodnocení zboží nepředvídaným a rychlým poklesem cen nebo kteří utrpěli ztráty nedobytností svých pohledávek u zákazníků neb uvalením na ně vysoké pokuty celním úřadem. Tyto stížnosti zdůrazňované skutečnosti nemají proto význam pro posouzení, zda i kdy nastala neschopnost stěžovatelů k placení. Oproti tomu nemůže býti pochybnosti o tom, že se přiči pravidlům (zásadám) řádného obchodování, by dlužník (podnikatel) platil teprve, když je věřitelem žalován, nebo dokonce teprve, když věřitel vymáhá pohledávku exekucemi, nanejvýš když k žalobám a exekucím docházívá nikoliv ihned po splatnosti pohledávek, nýbrž teprve po upomínkách. Rozsudek neřídí se tudíž nesprávným výkladem zákona, spatřuje-li neschopnost stěžovatelů k placení nejen v tom, že obchodování jich v rozhodné době skončilo značným předlužením a zmíněným už výsledkem vyrovnacího řízení, nýbrž už v tom, že byla na stěžovatele podána v r. 1928 celá řada žalob a exekucí. Přičítání této neschopnosti k placení a vznikuvšího z ní poškození věřitelů není na závadu, že by k předlužení stěžovatelů a k neúplnosti splnění závazků jejich nebylo — jak stížnost dále uplatňuje — došlo, kdyby nebyl nastal nepředvídaný a ohromný pokles cen; stačí, že míra, ve které použili a způsob, jakým použili stěžovatelé úvěru, bylo dle rozsudečného, stížností vůbec nenapadeného předpokladu příčinou, byť ne jedinou příčinou toho, že vůbec neb alespoň toho, že ve zjištěném rozsahu utrpěli věřitelé neúplným zaplacením pohledávek škodu na svém majetku.

Čís. 4726.

Bol-li obžalovaný síce už dva razy odsúdený pre trestné činy uvedené v § 338 odst. 1 tr. zák., avšak uložené mu tresty byly shrnuté v trest úhrnný (§§ 517, 518 tr. p.), ktorý odsúdený aj odpykal, nemožno tvrdiť, že bol dva razy potrestaný a nelze kvalifikácie podľa § 338 tr. zák. použiť.

(Rozh. zo dňa 24. mája 1933, Zm IV 281/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. K. a spol., obžalovaným zo zločinu krádeže, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaných vyniesol rozsudok, ktorým zmätočné sťažnosti zčásti odmietol, zčásti zamietol, avšak z úradnej moci na základe dôvodu zmätočnosti podľa čis. 1 b) § 385 tr. p. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc dotyčne obžalovaného J. K., pokiaľ krádeže týmto obžalovaným spáchané byly kvalifikované tiež podľa § 338 tr. z., § 3 tr. nov. z r. 1931 a § 49 odst. II čis. 2 tr. nov. z r. 1908 a tieto kvalifikácie pominul.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že oba súdy nižších stolíc mylne kvalifikovaly krádeže, spáchané obžalovaným, tiež podľa § 338 tr. z., § 3 tr. nov. z r. 1931 a § 49 odst. II čis. 2 tr. nov. z r. 1908. Tento obžalovaný bol síce podľa trestného listu dva razy odsúdený pre zločin krádeže, a to v r. 1925 na 3 roky káznice a v r. 1921 na 2 roky káznice, ale tieto tresty byly vzaté za základ pri vymieraní úhrnného trestu 4 rokov káznice a obžalovaný tento úhrnný trest odpykal dňom 11. mája 1929. V takom prípade nelze použiť § 338 tr. zák., lebo obžalovaný odpykal len jeden úhrnný trest a nelze o ňom uznať, že bol už dva razy pre krádeže potrestaný. Kvalifikácia krádeží podľa § 338 tr. z., § 3 tr. nov. z r. 1931 a § 49 odst. II čis. 2 tr. nov. z r. 1908 je teda zmätočná a bolo jej podľa posl. odst. § 385 tr. p. dbať z úradnej moci. Preto pokračoval najvyšší súd podľa odst. 1 § 33 por. nov. a túto zmätočnú kvalifikáciu zrušil a pominul. Čo do trestu byly nižšie rozsudky ponechané v platnosti, lebo zmena kvalifikácie, hľadiac k tomu, že obžalovaný bol dva razy odsúdený a išlo tedy o dve krádeže, nemá tak podstatného významu, aby bolo treba i výrok o treste zrušiť a nižší trest vymerať — uváží-li sa najmä, že zmena kvalifikácie sa nedotýka použitej trestnej sadzby.

Čís. 4727.

Skutková podstata § 93 tr. zák.

Zločincem ve smyslu § 93 tr. zák. je rozumětí nejen osobu, jež spáchala zločin v technickém slova smyslu, nýbrž každého, kdo se dopustil činu v zákoně trestem ohroženého (polního pychu).

(Rozh. ze dne 26. května 1933, Zm I 1032/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti Josefa J-a do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 26. října 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 93 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu první stolice ve výroku o vině obžalovaného číselně jen důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., uplatňuje však v tomto směru zřetelným poukazem též zmatek podle § 281, čis. 5 tr. ř. Stížnost má pravdu, pokud s hlediska zmatku podle § 281, čis. 9 a) tr. ř. tvrdí, že překážení v užívání osobní svobody, které nezáleží ve věznění, odpovídá pojmu omezování osobní svobody po rozumu § 93 tr. zák. jen, blíží-li se kvalitativně věznění, a pokud dále tvrdí, že pod pojem omezování osobní svobody ve smyslu § 93 tr. zák. nespadá pouhé stížení nebo znesnadňování volného pohybu, při němž překážky mohou býti kýmkoliv snadno přemoženy, nebo omezení svobody, které trvá tak krátkou dobu, že nemůže býti pro své rychlé pominutí jako takové zadržaným vůbec pociťováno (rozh. čis. 3074, 3260 a j. sb. nejv. s.), není však odůvodněna, pokud namítá, že v souzeném případě nešlo podle toho vůbec o omezování svobody po rozumu § 93 tr. zák. Uváží-li se, že rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný uchopiv 15letého Bedřicha K-a a dav mu kolem krku oprať z kravského povozu vedl ho, drže tuto oprať v ruce, značný kus cesty, a to celkem 521 kroků, vědomě jiným směrem, než byl směr, kterým K. chtěl jíti, jest mítí za to, že tu nešlo o pouhé stížení nebo znesnadňování volného pohybu, jež mohlo býti K-em snadno přemoženo, nebo o omezení svobody, které trvalo tak krátce, že nemohlo býti K-em jako takové pro své rychlé pominutí pociťováno, nýbrž že tu ve skutečnosti šlo o delší dobu trvající omezování osobní svobody K-ovy, které se kvalitativně blížilo věznění po rozumu § 93 tr. zák.

Jinak neprovádí stížnost zmatku podle § 281, čis. 9 a) tr. ř. po zákonu, ježto se nedrží ve svých vývodech, jimiž se snaží dovoditi, že tu není dána ani objektivní ani subjektivní skutková podstata zločinu podle § 93 tr. zák., v okruhu skutkových zjištění rozsudkových, jak by při správném provádění hmotněprávního zmatku činiti měla, nýbrž vychází ze skutkových předpokladů rozsudkem nezjištěných, ba jím vyloučených (§ 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř.). Rozsudek zjišťuje v rozhodovacích důvodech, že K. do ovsá obžalovaného vůbec nevešel, že sdělil obžalovanému ihned své jméno jakož i jméno svého zaměstnavatele a že se nepokoušel utéci, a dospívá zřejmě na základě těchto skutkových zjištění k závěru, že obžalovaný neměl příčiny pokládati K. za zločince nebo za člověka nebezpečného nebo škodlivého. Po této stránce vytýká stížnost rozsudku zřetelným poukazem vadu neúplnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř., již spatřuje zřejmě v tom, že rozsudek nepřihlíží v tomto směru k tomu, že svědek Eduard J. při hlavním přelíčení po-

tvrdil, že K. vešel asi 5 kroků do ovsá obžalovaného a byv obžalovaným tázán, jak se jmenuje, neodpověděl, nýbrž se smál a učinil pohyb, jakoby chtěl utéci. Této výtce stížnosti nelze upříti oprávněnost. Otázku, zda zadržaného bylo považovati za zločince nebo za člověka nebezpečného nebo škodlivého, dlužno, jak se podává ze samotného znění § 93 tr. zák., posuzovati podle bezelstnosti osoby svobodu omezující (rozh. čis. 1311 a j. sb. n. s.). Kdyby bylo zjištěno, že svrchu zmíněné, stížností zdůrazňované údaje svědka Eduarda J-a odpovídaly pravdě, t. j. že se K. dopustil na úkor obžalovaného polního pychu a že se pak choval způsobem oním svědkem potvrzeným, mohlo by se mítí za to, že obžalovaný měl příčinu pokládati K-a za zločince — zločincem ve smyslu § 93 tr. zák. jest rozuměti nejen osobu, jež spáchala zločin v technickém slova smyslu, nýbrž každého, kdo se dopustil činu zákonem trestem ohroženého (Finger, Das Strafrecht, 3. vyd., 2. sv. str. 196, Altmann, Kommentar zum österr. Strafrecht, 1. sv., str. 281), — neb alespoň za člověka škodlivého, a že se směl v důsledku toho považovati za oprávněna K-a zadržeti a předvésti ho starostovi obce za účelem zavedení trestního řízení pro polní pych, a to i, byla-li snad škoda polním pychem K-em spáchaným jen nepatrná. Při tom jest poznamenati, že skutečnost, že obžalovaný vedl K-a na oprati, nemůže nic měniti na tom, že podstata omezování osobní svobody obžalovanému za vinu dávaného záležela jen v tom, že obžalovaný vedl K-a ke starostovi (po případě k četnictvu). Z toho, co uvedeno, plyne, že svrchu uvedené údaje svědka Eduarda J-a jest pokládati za rozhodné pro posouzení, zda obžalovaný měl příčinu považovati K-a za zločince nebo za člověka škodlivého či nikoli. Nalézací soud měl tudíž při zkoumání této otázky i k těmto údajům svědka Eduarda J-a přihlížeti a věc po této stránce v rozhodovacích důvodech náležitě probrati. Ježto se tak nestalo, trpí rozsudek v tomto směru vadou neúplnosti stížností uplatňovanou.

Čís. 4728.

Vsunutí doložky o výhradě práva vlastnického do účtu nepostačuje k zachování vlastnictví, dokud není dokázáno, že výhrada byla jinak umluvena (ujednána).

(Rozh. ze dne 27. května 1933, Zm I 944/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 29. září 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený odsuzující výrok rozsudku a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá odsuzující výrok rozsudku z té příčiny, že skutky obžalovanému za vinu dávané nejsou vůbec trestnými činy, uplatňuje tudíž důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. Stížnosti

nelze upřít oprávnění. Pokud jde o kamna dodaná firmou »A. H.«, vytýká stížnost, že nalézací soud došel k odsuzujícímu výroku jen na základě účtu ze dne 15. ledna 1929, podle něhož si firma právo vlastnické ke kamnům až do úplného zaplacení vyhradila, že však vsunutí doložky o výhradě práva vlastnického do účtu nepostačuje ku zachování vlastnictví, dokud není dokázáno, že výhrada byla jinak umluvna, pokud se týče ujednání. Tomuto názoru stěžovatelu jest přisvědčiti a poukazuje se v té příčině na důvody rozhodnutí nejvyššího soudu sb. civ. 6504, že, byla-li ujednána koupě bez výhrady vlastnického práva prodávatele ku prodanému zboží, nelze mlčení kupitelovo k doložce účtu, že zboží zůstává až do úplného zaplacení majetkem prodávatelským, pokládati za schválení doložky a že nelze ani v tom, že se kupující později proti této doložce neohradil, nutně spatřovati souhlas s výhradou vlastnictví prodávatele. Napadený rozsudek uvádí sice, že nalézací soud má obhajobu obžalovaného, že o výhradě práva vlastnického nevěděl, za vyvrácenou svědectvím Jaroslava M-a a Viktora F-a. Svědek Jaroslav M. však o podmínkách, za kterých obžalovaný kamna od firmy »A. H.« koupil, vůbec nic neudal a svědek Viktor F. potvrdil jen obsah trestního oznámení firmou »A. H.« učiněného, v kterémžto oznámení se uvádí jen, že si firma před dodáním kamen vyhradila vlastnické právo až do úplného zaplacení kamen, aniž bylo vidno, zda výhrada práva vlastnického byla mezi stranami zvlášť ujednána či stala se jen doložkou v účtě.

Pokud jde o známky, vytýká stížnost, že ani v tomto případě nebyla mezi obžalovaným a dodavatelem výhrada práva vlastnického ke známám smluvna, že tuto výhradu nelze odvozovati ani z povahy obchodu a že tu schází trestný úmysl obžalovaného, ježto na známky, které si ponechal, konal také platy. Podle důvodů rozsudkových zjistil nalézací soud na základě svědectví osob pod 2—6 ve výroku rozsudku uvedených, že si obžalovaný objednal známky na výběr, k nimž bylo vesměs vyhrazeno právo vlastnické, jak jest při obchodu známkami zvykem. Otázkou, zda obžalovaný tento zvyk znal, totiž zda věděl o výhradě práva vlastnického k dodaným známkám čili nic, nalézací soud se neobíral a zůstal rozsudek, jak stížnost (zřetelným poukazem) právem vytýká, vůbec dlužen zjištění subjektivní stránky zpronevěry, totiž zjištění vědomí obžalovaného o hmotné protiprávnosti jeho jednání. Tohoto zjištění bylo tím více zapotřebí, jelikož obžalovaný není obchodníkem známkami a se tím hájil, že oboru filatelistickému vůbec nerozumí. Rozsudek je tudíž pro nedostatek zjištění podstatných znaků zločinu obžalovanému za vinu dávaného stížen zmatkem podle § 281 čis. 9 a) tr. ř.

Bylo proto odůvodněné zmateční stížnosti obžalovaného podle § 5 nov. ku tr. ř. čis. 3/78 ř. zák. za souhlasu generální prokuratury vyhověti již při neveřejné poradě, rozsudek v napadené části zrušiti jako zmatečný a jelikož nedostatek skutkových zjištění nedovoľuje, by zrušovací soud rozhodl ve věci samé, věc vrátiti soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl. Bude na soudu prvé stolice, by při tom v případě, že by dospěl k názoru, že tu nejsou veškeré

zákoně náležitosti zločinu zpronevěry podle § 183 tr. zák., uvažoval, zda skutky obžalovanému za vinu dávané nenaplní skutkovou podstatu zločinu podvodu podle §§ 197, 200, 201 d) tr. zák., nebo jiného trestného činu.

Čís. 4729.

Amplion sám o sobě nespadá pod pojem radiotelegrafního nebo radiotelefonního zařízení po rozumu § 24 odst. 1 zák. čis. 9/1924; není proto ku přechovávání amplionu třeba povolení ve smyslu tohoto zákona.

(Rozh. ze dne 29. května 1933, Zm I 1020/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 12. října 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čis. 9/1924 sb. z. a n., — zrušil napadený rozsudek a obžalovaného zprostil podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby pro přečim podle § 24 odst. 1 zákona ze dne 20. prosince 1923, čis. 9/1924 sb. z. a n., spáchaný prý tím, že přechovával v letech 1929—1932 v B. bez povolení radiotelefonní zařízení.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 4 a 9 tr. ř. Dovolávajíc se zmatku dle § 281 čis. 9 a) tr. ř. namítá mimo jiné, že skutek obžalovaného rozsudkem zjištěný, v němž rozsudek spatřuje přečim podle § 24 odst. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923, čis. 9 sb. z. a n. z roku 1924, t. j. skutek záležející v tom, že obžalovaný přechovával v letech 1929—1932 v B. bez povolení amplion, není vůbec trestným činem náležejícím před soud, a to proto, že amplion, jež rozsudek pokládá za radiotelefonní zařízení, nespadá ve skutečnosti pod pojem radiotelefonního zařízení po rozumu posléze cit. ustanovení zákona a že v důsledku toho není k přechovávání tohoto předmětu třeba povolení ve smyslu tohoto zákona. Stížnosti nelze upřít oprávněnost. Pojem radiotelegrafního a radiotelefonního zařízení není vymezen ani v zákoně ze dne 20. prosince 1923, čis. 9 sb. z. a n. z roku 1924, upravujícím výrobu, prodej a přechovávání radiotelegrafních a radiotelefonních zařízení, jakož i jejich dovoz z ciziny, ani v zákoně ze dne 23. března 1923, čis. 60 sb. z. a n. o telegrafech, jenž jedná mimo jiné rovněž o radiotelegrafních a radiotelefonních zařízeních. Vládní nařízení ze dne 17. dubna 1924, čis. 78 sb. z. a n., vydané podle § 3 odst. 1 posléze cit. zákona, rozumělo radiotelegrafním zařízením předměty v 1. odstavci § 10 tohoto nařízení pod čis. 1 vypočtené. O amplionech není v tomto výpočtu předmětů zmínky. V čis. 10 svého věstníku z roku 1927 sděluje ministerstvo spravedlnosti pod čis. 116, že ministerstvo obchodu vydalo všem politickým úřadům II. stolice tento oběžník ze dne 2. srpna 1927, čis. 35.081: »Zákonem ze dne 20. prosince 1923 čis. 9 sb. z. a n. z roku 1924, byly upraveny výroba, pro-

dej a přechovávání radiotelegrafních a radiotelefonních zařízení, jakož i dovoz jejich z ciziny. Ježto při provádění tohoto zákona vzhází často pochybnost o tom, které zařízení, resp. součástky jest považovati za radiotelegrafní nebo radiotelefonní, dává ministerstvo obchodu po dohodě s ministerstvem pošt a telegrafů na vědomí, že dle dosavadního stavu věci je pokládati za radiotelegrafní a radiotelefonní zařízení ve smyslu cit. zákona krom úplných vysílacích a přijímacích radiotelegrafních a radiotelefonních stanic tyto součástky: otočné kondensátory, samoindukční cívky, variometry, detektory, slaboproudé nízkofrekventní a vysokofrekventní transformátory, elektronové lampy všeho druhu, nízkofrekventní a vysokofrekventní zesilovače, heterodiny, vlnoměry a úplně sestavené anteny všeho druhu. Naproti tomu nejsou radiotelegrafními součástkami ku př. sluchátka, zdířky a banánky a není tudíž třeba k jejich výrobě, prodeji a přechovávání povolení podle cit. zákona. Upozorňuje se však, že uvedený výpočet radiotelegrafních zařízení není definitivní a budou případné doplňky svého času dodatečně sděleny.« Z tohoto oběžníku vysvětluje, že ampliony nejsou jím pojaty do výpočtu oněch předmětů, jež jest podle tohoto oběžníku pokládati za součástky radiotelegrafního a radiotelefonního zařízení. Při tom je poznamenati, že bylo již před vydáním tohoto oběžníku známo, že amplionů se používá při provozování radiotelefonních přijímacích stanic. V čís. 6—7 svého věstníku z roku 1932 sděluje ministerstvo spravedlnosti pod čís. 38 v dohodě s ministerstvem pošt a telegrafů, že přijímací radiové stanice a jich součástky, které se považují za radiové zařízení, lze exekučně prodati i takovému kupci (vydražiteli), který nemá koncesi na zřízení a provozování přijímací radiové stanice nebo povolení ministerstva obchodu k prodeji nebo přechovávání radiového zařízení, splní-li kupec (vydražitel) podmínku tímto sdělením stanovenou, a uvádí pak ony předměty, které je kromě úplných radiových stanic považovati za radiové zařízení. Výpočet těchto předmětů v tomto sdělení obsažený shoduje se úplně s výpočtem předmětů tohoto druhu obsažených ve svrchu citovaném oběžníku ministerstva obchodu. Ani v tomto sdělení nejsou tudíž mezi předměty tam vypočtenými uvedeny ampliony. Výpočet předmětů, jež je dle zmíněného oběžníku pokládati za radiotelegrafní a radiotelefonní zařízení, nebyl dosud doplněn. Za tohoto stavu věci je pokládati za nepochybné, že amplion sám o sobě nespadá pod pojem radiotelegrafního nebo radiotelefonního zařízení po rozumu § 24 odst. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n., a že v důsledku toho není ku přechovávání amplionu třeba povolení ve smyslu tohoto zákona. Poněvadž napadený rozsudek trpí dle toho, co je uvedeno, zmatkem dle § 281 čís. 9 a) tr. ř. mu stížností vytýkaným, bylo zmatečnické stížnosti vyhověti, rozsudek zrušiti a obžalovaného podle § 259 čís. 2 tr. ř. obžaloby pro přečin podle § 24 odst. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923 čís. 9/1924 sb. z. a n. zprostiti.

Čís. 4730.

Pojem »Sudetendeutschland« je pojmem po výtce politickým; odporuje vnitřním svým obsahem ústavě Čsl. republiky, přiřaduje se svým smyslem k pojmu územního útvaru německé říše.

Heslo »Sudetendeutschland« již samo o sobě naplňuje skutkovou podstatu přečinu podle § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep., tím spíše ve spojení s doplňkem »erwache«.

(Rozh. ze dne 30. května 1933, Zm I 147/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnické stížnosti obžalovaného proti rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 19. ledna 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky, mimo jiné z těchto

důvodů:

Hmotněprávní zmatek § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. neprovádí zmatečnické stížnosti z valné části po zákonu. Pokud se snaží přesvědčiti svými vývody, že obžalovaný volal »Sudetendeutsche« a nikoliv »Sudetendeutschland«, čímž dával podnět k dalšímu výkřiku »erwache«, brojí jen způsobem po zákonu nepřipustným proti skutkovému zjištění, že obžalovaný v čele průvodu provolával »Sudetendeutschland«, načež účastníci průvodu odpovídali »erwache«, a že tentýž výrok opakoval i po napomenutí policejním komisařem. Napadený rozsudek obklopuje též další skutkové zjištění o smyslu onoho výroku, jakož i zjištění úmyslu, jež obžalovaný svým výkřikem sledoval; že totiž »chtěl svými výkřiky zdůrazniti, že stát v této územní sestavě neměl povstati a, povstal-li již, že území Němci osazené má býti vybudováno a odloučeno jako samostatné nebo v rámci německé říše«. Jako důvody pro toto svoje zjištění uvádí rozsudek jednak celý doslov závadných hesel, jež účastníci průvodu rozloženě provolávali: »Sudetendeutschland erwache« a »Trotz Verbot doch nicht tot,« dále chování se obžalovaného, že se účastnil průvodu strany německých nár. socialistů v L., šel v jeho čele a provolával ona hesla i po napomenutí policejním komisařem, a posléze shledává jako důvod pro toto svoje zjištění též v konečném cíli strany německých nár. socialistů, že veškeré německé obyvatelstvo má býti spojeno v jediné říši. Zjištění smyslu zažalovaného výroku a úmyslu obžalovaného, jaký svým výkřikem sledoval, jest pro zrušovací soud závazné podle § 288 čís. 3 tr. ř. vzhledem na hmotněprávní přezkoumání rozsudku, neboť stížnost nemůže dokázati, že nalézací soud dospěl k těmto zjištěním způsobem podle § 281 čís. 5 tr. ř. formelně vadným. Snaži-li se stížnost zdůrazniti obsah svědeckví svědků W-e a M-a proti údajům svědka Dr. Ch-y, jež považoval nalézací soud za naprosto spolehlivého a věrohodného, pokouší se jen svémocně oceňovati význam toho kterého svědeckví a způsobem po zákonu nepřipustným brojiti proti právu prvního soudu, aniž může naznačiti, že nalézací soud určitou část výpovědi svědků vývodních náležitě nezhodnotil, nebo že ponechal vůbec bez povšimnutí něco z toho, co bylo předmětem řízení. Přesvědčení soudu o významu a smyslu, rovněž i o úmyslu obžalovaného, sledovaném dotyčnými výkřiky, je úsudkem tvořícím zcela logický závěr těch předpokladů, z nichž vychází. Neboť pojem »Sudetendeutschland« není jen pojmem

anthropogeografickým, jakým za určitých předpokladů by mohl býti pouhý pojem »Sudetendeutsche«, nýbrž jest pojmem po výtce politickým, odporuje vnitřním svým obsahem naprosto ústavě Čsl. republiky, jež zná jen jednotný a nedílný územní celek, přiřazuje se smyslem svým k pojmům územního útvaru německé říše a vyjadřuje zjevně cíle irredenty. Heslo »Sudetendeutschland« již samo o sobě naplňuje proto skutkovou podstatu přečinu § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., tím spíše ovšem ve spojení s doplňkem »erwache«, k němuž dal obžalovaný svým výkřikem podnět; sám ani netvrdil, že neznal druhé půle hesla, které provolával.

S hlediska toho jest zcela bezvýznamná námitka uplatňovaná rovněž ve zmateční stížnosti, že či zda strana německých národních socialistů podle svého programu ať již vůbec či z taktických důvodů usiluje dosáhnouti pro Němce obývající území Čsl. republiky správní autonomie. Namítá-li pak stížnost, že obžalovaný pronášel ona hesla nikoliv z vlastního popudu, nýbrž na příkaz národně sociálních pořadatelů průvodu, stačí podotknouti, že v prvé stolici vůbec nic podobného nebylo obhajobou tvrzeno a jde nyní o novotu v řízení zrušovacím nepřipustnou, jednak však podle svědectví Norberta M-a podobný příkaz vůbec nebyl vydán, provolávaná hesla byla známa již od dřívějšíka a tento svědek výslovně též potvrdil, že právě toto závadné heslo »Sudetendeutsche erwache« bylo skutečně pronášeno též při dřívějších již průvodech, ku př. v J. Pokud posléze zmateční stížnost tvrdí, že v souzeném případě není dán zákonný znak »pobuřování« ve smyslu § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., snaží se neviděti, že ona slova vyvolávající v posluchačích na mysl pojem samostatného politického celku a tudíž směřující proti ústavní jednotnosti čsl. státu, vykřikoval obžalovaný při veřejném průvodu strany německých národních socialistů, tudíž při určitém politickém a národním vzrušení, a že podle skutkového zjištění rozsudku stížností nedotčeného chtěl stěžovatel tím zdůrazniti, že území Němci osazené má býti odloučeno od čsl. státu jako samostatné nebo zapadnouti do rámce německé říše. Za těchto okolností bylo proto toto působení nepochybně způsobilé vyvolati v posluchačích stav přímo nepřátelský proti Čsl. republice a náladu proti statkům chráněným předpisem § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep.

Čís. 4731.

Leták, byť byl v podstatě pozváním ke schůzi lidu, přestává býti pouhou vyhláškou ve smyslu § 23 odst. 3 tisk. zák., je-li další jeho obsah rázu politického ba i trestného.

Přestupku podle § 23 tisk. zák. dopouští se i ten, kdo dá za sebe vykonati činnost tam naznačenou nedospělým dítětem.

(Rozh. ze dne 30. května 1933, Zm I 472/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 14. května 1932, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem šíření nepravdivých zpráv podle § 18 čis. 1, 2 zákona na ochranu

republiky a přestupkem podle § 23 tiskového zákona, pokud směřovalo proti rozsudku, jímž byli obžalováni Anna S-ová a Arnošt K. uznáni vinnými přestupkem podle § 23 tisk. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje proti celému odsuzujícímu výroku rozsudkovému, tedy jak pro přečinu podle § 18 čis. 1 a 2 zák. na ochr. rep., tak i pro přestupek podle § 23 tisk. zák. především rozpor se spisy, správně neúplnost podle § 281 čis. 5 tr. ř. Vytýká, že nalézací soud nepřihlédl ke skutečnosti, že závadný leták jest v podstatě pozváním ke schůzi lidu, tedy vyhláškou k potřebám jen místním ve smyslu § 23 odst. 3 tisk. zák., a že proto rozsudek nesprávně zjistil obsah rozšiřovaného tiskopisu. Stížnost vůbec nenapadá rozsudkové zjištění objektivních znaků skutkové podstaty přečinu podle § 18 čis. 1 a 2 zák. na ochr. rep., že totiž v letáku byla uveřejněna nepravdivá zpráva, že 1. květnem bude zastaven pro všechny nezaměstnané přiděl potravin a že podle výnosu ministerstva pro zásobování lidu budou zaměstnání při nouzových pracích jen dělníci odborově organizovaní, kteří požívají podpory podle gentského systému. Jestliže kromě tohoto sdělení leták obsahoval též pozvání ke schůzi lidu, jest to pro pojem zprávy ve smyslu § 18 čis. 1 a 2 zák. na ochr. rep. zcela bez významu; uvedená zpráva takto v letáku sdělovaná má však zároveň podstatný vliv na povahu tiskopisu, jenž, byť i též byl vyrozuměním o veřejné schůzi a pozváním k ní a sloužil takto pro potřebu místní, přestává býti pouhou »vyhláškou« ve smyslu § 23 odst. 3 tisk. zák.; neboť jakožto tiskopis politického a kromě toho také ještě trestného obsahu není tiskopisem stejného druhu jako ony, u nichž pro jejich bezvýznamnost není třeba úředního dohledu. Nebylo proto nutným ani s hlediska přečinu § 18 čis. 1 a 2 zák. na ochr. rep., tím méně s hlediska přestupků § 23 tisk. zák., by se rozsudek zmiňoval též o vytýkané další části obsahu rozšiřovaného letáku. Ohledně obžalovaného Arnošta K-a zjišťuje rozsudek, že on to byl, jenž poslal letáky Sch-ům, a že — stejně jako Anna Sch-ová — nechal obstarati rozšiřování letáků sedmiletým hochem Františkem Sch-em. Toto skutkové zjištění stížnost nenapadá formální zmatečností. Namítá-li s hlediska hmotněprávního zmatku § 281 čis. 9 a) tr. ř., že činnost Arnošta K-a nezakládá skutkovou podstatu přestupku podle § 23 tisk. zák., ježto on sám letáky ani nevyvolával, ani nerozdával, rovněž neprodával a nechodil s nimi po domech, a tedy nevyvinul sám činnost v předpisu § 23 odst. 1 tisk. zák. vyznačenou, nýbrž jen jako pouhý posel dopravil letáky k Anně Sch-ové a jí je přenechal, nelze při onom skutkovém zjištění stížností nijak nenapadeném a tudíž nedotčeném výtce této přisvědčiti, neboť přestupku podle § 23 tisk. zák. dopouští se i ten, kdo, použiv nedospělého dítěte jako prostředku nástroje k provedení svých záměrů dá jím za sebe vykonati činnost § 23 tisk. zák. vyznačenou.

Čís. 4732.

Ochrana listonoše na služební pochůzce (§ 68 tr. zák.). Její podmínky. Není vyloučena tím, že nezachovány v nepodstatných bodech předpisy ministerstva pošt a telegrafů o doručovací službě z roku 1931.

(Rozh. ze dne 30. května 1933, Zm I 757/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 28. července 1932, jimž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák.

D ů v o d y:

Při hlavním přelíčení navrhla obhajoba podle protokolu důkaz dotazem u ředitelství pošt a telegrafů v Praze o tom, že dopis, který není frankován, musí být nejdříve zapsán do konsignace, pak teprve se předá listonoši k doručení a je proto vyloučeno, by nefrankovaný dopis mohl listonoš sám frankovati, a když byl označen hodinou podací v 11 hod., by mohl být doručen již před 9. hod., aniž by prošel touto cestou při dodatečném frankování, a že není úkolem listonoše, by je bez příkazu na poště sám prováděl. Soud návrh zamítl jako nerozhodný pro posouzení věci. Uplatňuje-li nyní zmateční stížnost pro toto meziříční rozhodnutí soudu zmatek neúplnosti řízení podle § 281 čís. 4 tr. ř., nelze jí přisvědčiti. Je skutečností řízením nezvratně prokázanou a též zmateční stížností nepopíranou, že listonoš doručil obžalovanému dopis nefrankovaný, a to ani dodatečně (doplatkově), před 9. hod. dopol., ač dopis byl podle poštovního razítka označen podací hodinou 11 hod. z téhož dne; je proto zřejmo, že při poštovní manipulaci je možný též omyl, že nefrankovaný dopis není podle předpisu zapsán do konsignace a že je takto poštovním orgánem doručen, a že se též může státi, že i podací hodina při orazítkování je nesprávně na dopise vyznačena. Pro rozhodnutí souzeného případu nebylo třeba vůbec zjišťovati, zda listonoš smí, či nesmí sám dodatečně frankovati dopis, neboť nebylo tvrzeno nic podobného. Podle svědectví Jindřicha M-a šlo mu jen o to, odnésti obálku nefrankovaného a již doručeného dopisu zpět na poštovní úřad, by zavedeno bylo příslušné řízení, rozsudek rovněž zjišťuje, že M. chtěl vzít obálku na poštovní úřad k ofrankování a že obžalovaný byl si vědom toho, že M. chce dopis zpět, by jej dal ofrankovati, a na základě tohoto skutkového zjištění uznal rozsudek obžalovaného vinným, že se násilným vztažením ruky zprotivil poštovnímu podúředníku při konání jeho služby v úmyslu, by zmařil odnesení obálky nefrankovaného dopisu na poštu k dodatečnému ofrankování. Právem proto považoval nalézací soud průvodní návrh za zbytečný a postupem soudu nebyl tudíž obžalovaný nijak zkrácen ve svých právech obhajoby.

Pokud zmateční stížnost provádí uplatňovaný hmotněprávní zmatek § 281 čís. 9 a) tr. ř. doličováním námitky, že do oboru povinností a práv listonoše jako doručujícího orgánu nespadá, by nefrankovaný dopis bez příkazu sám ofrankoval, a že M., chtěje podobný úkon provésti, nebyl ve výkonu služby, buduje výtku na něčem, co vůbec není základem odsuzujícího výroku, a v této části není proto stížnost prováděna po zákonu. Nelze jí však přisvědčiti ani, když doličuje nedostatek zákonného znaku úředního výkonu z té okolnosti, že listonoš M. strkal obálku dopisu do kapsy svého oděvu, když ji před tím v ruce mačkal, a že ji nevložit do brašny, jak prý byl povinen podle svých instrukcí. Rozsudek ovšem nezjišťuje, což stížnost s hlediska hmotněprávního zmatku vytyká, zda M. měl brašnu, či nikoliv. I když § 5 služ. poučení pro poštovní zřízenecské zaměstnance II. díl Doručovací služba (vydaný ministerstvem pošt a telegrafů 1931), jednající o služebním oděvu, ukládá poštovním zaměstnancům, aby i při dopravě pošty a doručování měli služební brašnu, § 19 pak předpisuje, že doručovatel ukládá si listovní zásilky do brašny, pokud se tam vejdu, volně v ruce nebo v kapsách že je nositi nesmí, není zachování tohoto interního předpisu podmínkou služebního výkonu jako takového. I ten listonoš při doručování poštovní zásilky jest ve výkonu své služby a požívá ochrany § 68 (312, 81) tr. zák., který po případě nevyhověl do poslední tečky předpisům o doručování, pokud ovšem toto jeho opomenutí nedotýká se samotné podstaty služebního jeho výkonu. Nehledíc ke skutečnosti potvrzené svědectvím M-ovým, že při stěžovatelově útoku měl brašnu, nebylo vzhledem k veškerým skutkovým okolnostem souzeného případu vůbec třeba zjišťovati, a to ani s hlediska objektivní skutkové podstaty zločinu podle § 81 tr. zák., po případě přestupku § 312 tr. zák., rovněž však ani s hlediska podstaty subjektivní, zda M. byl brašnou opatřen či nikoliv.

Podle vlastního zodpovídání se obžalovaného doručil mu listonoš onen dopis (tedy při služební pochůzce) a, poněvadž obžalovanému bylo nápadné, že dopis nebyl frankován a že byl opatřen razítkem s vadným vyznačením podací hodiny, dal zavolatí svojí manželkou listonoše zpět, ten asi za hodinu po roznášce dopisů znovu se k němu vrátil a chtěl pak zpět obálku, by ji dal dodatečně ofrankovati. Jest proto i tuto pozdější činnost M-ovu kvalifikovati jako výkon jeho služby, jako součást jeho výkonu doručovacího. Zjišťuje-li nalézací soud na základě tohoto vlastního zodpovídání se obžalovaného a vzhledem ke svědectví M-ovu, že obžalovaný si byl vědom toho, že M. je v rozhodné době u výkonu své služby, je toto skutkové zjištění rozsudkové jen logickým závěrem z těch skutečností, na nichž spočívá. Popírání stěžovatelovo v uvedeném směru a tvrzení, že jednal jen v obavách, by M. obálku, po případě vadné razítko na ní nezničil a obálku neodnesl, aniž by ji vrátil, a by takto nebylo zabráněno případnému vyšetření, jak nefrankovaný a nesprávně orazítovaný dopis byl vpašován na poštu za účelem doručení, je jen prostým brojením proti uvedenému skutkovému zjištění rozsudkovému a svémocným hodnocením průvodů. Námitka o nedostatku vědomí pachatelova, opírající se o tvrzenou sku-

tečnost, že listonoš nedal obálku dopisu do brašny, jak instrukce mu nařizuje, je novotou v řízení zrušovací nepřípustnou, ježto obžalovaný způsobem tím vůbec neodůvodňoval před nalézacím soudem nedostatek svého vědomí.

Čís. 4733.

Ryby v přirozených vodních tocích mohou být předmětem krádeže.

(Rozh. ze dne 30. května 1933, Zm I 23/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem krajského soudu v Litoměřicích jako soudu odvolacího pro přestupky ze dne 28. dubna 1931, jímž bylo zamítnuto odvolání veřejného obžalobce z rozsudku okresního soudu v Roudnici n. L. ze dne 13. března 1931, zproštlujícího podle § 259 čís. 3 tr. ř. obžalované z obžaloby pro přestupek krádeže podle § 460 tr. zák., byl porušen zákon v ustanoveních § 460 tr. zák. a § 475 odst. 2 tr. ř.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Roudnici n. L. ze dne 13. března 1931 byli obžalovaní osvobozeni podle § 259 čís. 3 tr. ř. od obžaloby pro přestupek krádeže podle § 460 tr. zák., jehož se prý dopustili tím, že v listopadu a prosinci 1930 na Labi u H. odcizili pro svůj užitek z držení a bez přivolení majitele rybolovu Václava K-y ryby v ceně asi 1.000 Kč. Tento osvobozující výrok odůvodňuje rozsudek tím, že nedovolené přivlastnění si ryb v přirozených vodotocích nezakládá krádež, jak prý to vychází najevo z doslovu § 174, II a) tr. zák. (správně snad míněno: ze slovního znění předpisu § 174 II e) tr. zák.). Zákonem ze dne 25. dubna 1886 (správně 1885) čís. 58 ř. zák. bylo prý sice zrušeno právo opírající se o § 382 všeob. obč. zák., podle kterého byl rybolov volný, a právo lovit ryby v oněch vodotocích, ve kterých byl dosud vykonáván volný rybolov, bylo přiřknuto 1. v umělých korytech jich držitelům, 2. v přirozených vodotocích těm, jimž bude zemským zákonodárstvím přikázáno, zároveň pak vysloveno (§ 9 zák.), že tento zákon nabývá v jednotlivých zemích platnosti současně se zemským zákonem, jímž se upravuje vnitrozemský rybolov; poněvadž ale pro Čechy takový zemský zákon dosud nebyl vydán, nenabyl prý citovaný zákon ještě v Čechách platnosti. Na odvolání veřejného obžalobce, jež poukazovalo na zemský zákon pro Čechy ze dne 9. října 1883, čís. 22/1885 z. zák. a na skutečnosti, že okresní soud rozhodl o obžalobě pro krádež ryb v ceně asi 1.000 Kč spáchanou ve společenství (§ 174 II a) tr. zák.), a navrhlo zrušení rozsudku podle § 475 odst. 2 tr. ř., rozhodl krajský soud v Litoměřicích jako soud odvolací pro přestupky rozsudkem ze dne 28. dubna 1931, jímž odvolání zamítl, poukávav na správné rozhodovací důvody prvního soudu a dodav k nim, že zemské zákonodár-

ství přiřklo sice právo rybaření, t. j. výlučné oprávnění chovati a chytati ryby, měkkýše a koryše v oněch vodách, na jejichž prostor se toto právo vztahuje, a to v umělých vodních nádržích a stokách vlastníkům těchto zařízení, v přirozených vodách tu obci, po případě obcím sousedícím s přirozenou vodou, jinde zemi; tím prý však zásady o právu vlastnickém na rybách nedoznaly změny. Stejně jako dříve i nyní jsou ryby v rybnících ve vlastnictví vlastníka umělé nádrže, kdežto ryby v přirozených stokách jsou věci volné, jichž přivlastnění je pouze vyhrazeno určitým osobám; předmětem krádeže jsou prý jen ryby v rybnících (§ 174 II e) tr. zák.), naproti tomu přivlastnění si ryb z přirozených vod je jen zásahem do cizího práva okupačního, trestným jen podle zákona o rybářství (Finger).

Rozhodnutí odvolacího soudu je mylné. Rozsudek odvolacího soudu mylně se domnívá, že ryby v přirozených vodních tocích nemohou být předmětem krádeže, ježto nejsou cizí věci movitou, nýbrž jen předmětem privilegovaného práva okupačního. Odvolací soud dává tu právním pojmem trestním zákonem použitým nesprávně náplň těchto pojmů práva soukromého; vychází též z mylného předpokladu opírajícího se o právní názor Fingerův (Strafrecht II 1914, str. 440), že slovné znění předpisu § 174 II e) tr. zák. stanoví normu, že trestní zákon stihá jediné krádež ryb v rybnících, a to podle jejich ceny buď jako zločin či jako přestupek, kdežto neoprávněné rybaření ve vodách tekoucích nezakládá skutkovou podstatu trestného skutku podle zákona trestního. Je sice správnou právní konstrukce, že ryby ve volně tekoucích vodách přirozených, ponechaných ke všeobecnému jich užívání (§ 287 všeob. obč. zák.), jsou před okupací osobou k tomu podle zákona zvláště oprávněnou věcí ničí. Tím však není řečeno, že nemohou být předmětem krádeže, pojmově ovšem předpokládající svémocné přivlastnění si cizí věci movité. Zákonný znak »cizí věci movité« ve smyslu § 171 tr. zák. třeba tu vykládati nikoli s hlediska, zda dotyčná věc skutečně již náleží někomu odlišnému od pachatele a komu, nýbrž jen ve vztahu k osobě samotného pachatele: zda on jest podle platného právního řádu oprávněn s věcí tou nakládati jako se svojí vlastní, po případě vůbec si ji přisvojiti. Také pojmu »držby« nelze tu dávatí smysl podle práva civilního (§ 309 všeob. obč. zák.), nýbrž »držbou« je tu jen skutečný poměr určité osoby k věci movité, ať již poměr fyzický či jen právní, oprávnění podle libosti s věcí nakládati a jiné z takového jednání vyloučiti. Nezáleží proto na tom, že ryby ve volném toku labském nebyly ve vlastnictví a držbě někoho jiného ve smyslu práva soukromého, že řeka, v níž pachatelé lovili, je statkem veřejným; podstatou případu pro trestně právní posouzení zůstává jen, že v těch místech, kde obžalovaní ryby ulovili a si přivlastnili, byla jiná osoba od pachatelů odlišná výlučně oprávněna vykonávati právo rybolovu a ryby si přivlastňovati, kteréžto mínění má ostatně i oporu v ustanoveních §§ 10, 14 a 16 zemského zákona pro Čechy čís. 22/1885. Činnost obžalovaných byla tudíž takovým zásahem do tohoto soukromého práva, jaký trestní zákon kvalifikuje jako krádež (§ 171 tr. zák.). Jelikož tudíž již z této úvahy plyne pochybenost osvobozujícího výroku prvního

soudu a potvrdzujúciho jej rozsudku soudu odvolacího, nebylo již třeba řešiti další otázku, zda totiž zákon čis. 58/85 ř. z. nabyt účinnosti i pro Čechy. Onen rozsudek krajského soudu v Litoměřicích jako soudu odvolacího pro přestupky tedy nesprávně vyložil zákon v ustanovení § 460 tr. zák. Další pochybení krajského soudu záleží v tom, že ač předmětem rozsudku okresního soudu v Roudnici n. L. a tudíž též soudu odvolacího, byl návrh veřejného obžalobce, mající za podklad trestní oznámení obviňující pachatele ze zločinné krádeže podle § 174 II. a) tr. zák., posuzoval krajský soud případ jím rozhodovaný přes to jen jako věc přestupkovou a jako takovou ji též meritorně rozhodl, nedbaje předpisu § 475 odst. 2 tr. ř. Bylo proto k návrhu generální prokuratury ve smyslu §§ 33, 292 a 479 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4734.

Aj v tom, že páchatel z a b u d o l na daný mu rozkaz, možno spatrovať nedbalosť v smysle §§ 290, 291 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 31. mája 1933, Zm III 115/33.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. T., obžalovanému z prečinu zabitia človeka z nedbalosti, následkom zmätočnej sťažnosti poškodeného M. M. ako náhradného súkromného žalobcu vyniesol tento r o z s u d o k: Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti poškodeného M. M., založenej na dôvode zmätku podľa § 385 čis. 1 a) tr. p., zrušujú sa rozsudky oboch súdov nižších stolíc, obžalovaný J. T. uznáva sa vinným prečinom zabitia človeka z neopatrnosti podľa §§ 290 a 291 tr. zák., ktorý tak spáchal, že, súc zamestnaný vo vápenke v L., kde denne obstarával práce týkajúce sa zapojenia a vypojenia elektrického prúdu o vysokom napätí, dňa 29. apríla 1932 nevypnul podľa daného mu príkazu v stanovenom čase elektrický prúd, a tak nedbalosťou vo svojom zamestnaní zapríčinil smrť E. M.-ovi.

Z d ô v o d o v :

Proti rozsudku odvolacieho súdu ohlásil poškodený M. M., ako náhradný súkromný žalobca zmätočnú sťažnosť na základe bodu 1 a) § 285 tr. p. preto, lebo vrchný súd sa mýlil, keď oslobodil obžalovaného od obžaloby pre prečin zabitia človeka podľa §§ 290 a 291 tr. z., hoci obžalovaný nedbalosťou vo svojom povolani usmrtil E. M.-a. Zmätočná sťažnosť založená na bode 1 a) § 385 tr. p. je základná. Podľa zistených skutočností neb. E. M. bol zamestnaný ako elektrotechnik vo vápenke v L. a bol poverený dňa 29. apríla 1932, aby previedol opravy na vedení z vápenky do kamenolomu »K.«. Ponevác išlo o vedenie o vysokom napätí (5000 W.), nariadil E. M. obžalovanému J. T. (ktorý v továrni tieto a podobné práce, týkajúce sa zapätia a vypnutia prúdu denne obstarával), aby o 14 hodine vypnul prúd v elektrickom vedení z vápenky do kamenolomu. Obžalovaný to neb. E. M.-ovi aj

sľúbil, ale súčasne ho žiadal, aby pre prípad zabudnutia dal v tom smere ešte rozkaz dielovedúcemu M. K.-ovi. Obžalovaný však na príkaz jemu udelený zabudnul a o vypnutie prúdu sa nepostaral. Neb. E. M. o 14 hod. odpol. vyliezol na stlp elektrického vedenia u kamenolomu »K.« a priblížil sa kusom drátu k vedeniu a bol pri tom prúdom, ktorý vypnutý nebol, zachytený a usmrtený. Vrchný súd pri zistení tohoto skutkového stavu obžalovaného na základe bodu 1. § 326 tr. p. oslobodil od obžaloby. Podľa stanoviska vrchného súdu obžalovaný síce porušil svoju povinnosť vypäť prúd, ako je to predpísané pri prácach na vedení o vysokom elektrickom napätí, avšak opominutie obžalovaného není v príčinnej súvislosti s nastalým výsledkom, lebo neb. E. M., ktorý mohol počítať s tým, že prúd prípadne nie je vypnutý, neučinil podľa platných predpisov potrebné ochranné opatrenia a nehodu zavinił sám svojou neopatrnosťou, keď sa drátom priblížil k elektrickému vedeniu bez toho, že by previedol tak zv. uzemnenie prúdu, čím by sa stalo vedenie pre jeho telesnú bezpečnosť neškodným.

S týmto názorom vrchného súdu neľze však súhlasiť. Okolnosť, že poškodený E. M. sám tiež pokračoval neopatrne, neomlúva ešte obžalovaného a nevylučuje jeho trestne-právnu zodpovednosť v prípade jeho nedbalosti, ktorá je v príčinnej súvislosti s nastalým výsledkom. Zo zistených skutočností je bezpochybné, že usmrtenie E. M. nastalo preto, že bol zachytený elektrickým prúdom, ktorý pred započatím opravy elektrického vedenia vypnutý nebol. Na vypnutie elektrického prúdu prevzal však rozkaz obžalovaný J. T., ktorý zapnutie a vypätie elektrického prúdu denne obstarával. Obžalovaný si bol vedomý toho, že v tomto prípade išlo o rozkaz, ktorý bezpodmienečne musel byť splnený, lebo nesplnením tohoto rozkazu bol by býval ohrozený vážne život na oprave elektrického vedenia pracujúceho E. M. Preto povinnosťou obžalovaného bolo tomuto rozkazu určite vyhovieť, alebo vhodným spôsobom sa postarať o to, aby mu bolo vyhovené, t. j. aby elektrický prúd bol včas, pred započatím opravy vypnutý. Avšak obžalovaný túto svoju povinnosť nesplnil, o vypnutie elektrického prúdu sa vôbec nestaral a preto sa stalo, že E. M. — keď sa priblížil k elektrickému vedeniu drátom v tom predpoklade, že prúd bol už vypnutý, — bol elektrickým prúdom usmrtený. Obžalovaný bol tedy vo svojom zamestnaní nedbalý, svojou nedbalosťou spôsobil smrť E. M.-ovi a jeho nedbalosť je aj v kauzálnej súvislosti s nastalým výsledkom, lebo zanedbanie obžalovaného bolo hlavnou príčinou, že poškodený E. M. bol usmrtený. Sú tu tedy náležitosti skutkovej povahy prečinu zabitia človeka z neopatrnosti podľa §§ 290 a 291 tr. z. a oslobodením obžalovaného od obžaloby bol zavinený zmätok podľa § 385 čis. 1 a) tr. p. Preto najvyšší súd pokračoval podľa 1. odst. § 33 por. nov., zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc a obžalovaného uznal vinným.

Čís. 4735.

»J e d n a t e ľ o m« súkromnej firmy v smysle § 381 čis. 2 tr. zák. je len ten, kto ním je podľa obchodného zákona.

Obchodný cestujúci, sbierajúci za ujednané provízie len objednávky pre svojho principála, nie je takým »jednatelom« ani »súkromným úradníkom« v smysle cit. ustanovenia.

(Rozh. zo dňa 31. mája 1933, Zm IV 282/33.)

Obchodný cestujúci E. K. ako zástupca úč. cukrovaru v K., hoci nebol oprávnený k inkasu, vybral od firmy Ch. čiastku 3500 Kč, ktorú si zadržal na krytie svojej spornej požiadavky voči cukrovaru. Cukrovar platbu firmy Ch. neuznal. Súdny nižších stolíc odsúdily za to obžalovaného E. K. pre zločin podvodu podľa §§ 50 tr. nov., 380, 381 čís. 2 tr. zák., vyslovivši, že čin spáchal ako jednatel v oboru svojho zmocnenia.

Najvyšší súd následkom zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu vyniesol rozsudok, ktorým zrušil z úradnej moci na základe dôvodu zmätočnosti, uvedeného v č. 1 b) § 385 tr. p., rozsudky oboch súdov nižších stolíc čo do kvalifikácie ustáleného činu ako zločinu podvodu tiež podľa č. 2 § 381 tr. z. a túto kvalifikáciu pomínul.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil a previedol vrchný prokurátor zmätočnú sťažnosť z dôvodu zmätočnosti podľa č. 2 § 385 tr. p., ktorú generálny prokurátor zadržal. Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že oba súdy nižších stolíc kvalifikovali trestný čin obžalovaného tiež podľa č. 2 § 381 tr. z., že totiž spáchal trestný čin jako jednatel akc. cukrovaru v K. v oboru svojho zmocnenia.

Za jednatela určitej súkromnej firmy možno považovať len toho, kto ním je podľa obchodného zákona. Ako nižšie súdy zistily, sprostredkoval obžalovaný kúpu cukru za 5.400 Kč pre firmu Ch. od akc. cukrovaru v K., pri čom bolo výslovne zistené, že obžalovaný nebol oprávnený kúpu cenu inkasovať. Už týmto zákazom bolo zrejme vyjadrené, že obžalovaný nebol obchodným jednatelom akc. cukrovaru v smysle § 45 obch. zák., ktorý ustanovuje, že obchodných zmocnenov, ktorých principál poveril v povahe obchodných cestujúcich jednaním mimo miesta závodu, treba považovať za oprávnených prijímať kúpu cenu z kúpopredajov nimi uzavrených alebo povolovať platebné lehoty a vyberať nezaplatené pohľadávky svojho principála. O pomere obžalovaného k akc. cukrovaru v K. vyplýva z rozsudkov nižších súdov, že obžalovaný jednal ako obchodný zástupca cukrovaru, bol oprávnený sprostredkovať kúpne smluvy, nie však inkasovať kúpne ceny a že teda bol obchodným cestujúcim, ktorý sbieral objednávky pre cukrovar za ujednané provízie. Obžalovaného nemožno podľa toho považovať ani za zmocnenca v smysle § 43 obch. zák. ani za súkromného úradníka akc. cukrovaru. Kvalifikácia ustáleného činu podľa č. 2 § 381 tr. z. je teda mylná. Prijatím tejto kvalifikácie bol zavinený zmätok podľa č. 1 b) § 385 tr. p., ktorého zmätku treba dbať z úradnej moci, pretože je v neprospech obžalovaného. Preto pokračoval najvyšší súd podľa odst. 1 § 33 por. nov., zrušil kvalifikáciu trestného činu tiež podľa č. 2 § 381 tr. z. a túto kvalifikáciu pomínul.

Čís. 4736.

Sborový súd prvé stolice není oprávněn odmítnouti stížnost (dle § 2 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878) do usnesení, jímž byla dle § 1 téhož zákona zamítnuta stížnost zmateční.

(Rozh. ze dne 1. června 1933, Zm I 972/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání stížnost obžalovaného do usnesení krajského soudu v Chebu ze dne 9. srpna 1932, jímž byla jeho zmateční stížnost do rozsudku téhož krajského soudu ze dne 21. dubna 1932 zamítnuta.

Důvody:

Do usnesení nalézacího soudu ze dne 9. srpna 1932, jímž byla jeho zmateční stížnost do rozsudku téhož soudu ze dne 21. dubna 1932 podle § 1 čís. 2 nov. k tr. ř. zamítnuta, podal obžalovaný stížnost ke zrušovacímu soudu, která však byla nalézacím soudem s poukazem na ustanovení § 2 zák. čís. 3/78 ř. zák. jako opožděná odmítnuta. Poněvadž nalézací soud nebyl podle zákona k odmítnutí stížnosti té vůbec oprávněn, nýbrž měl ji se spisy podle § 2 nov. k tr. ř. ve lhůtě tam uvedené předložit zrušovacímu soudu, jest se jí nejvyššímu soudu obíratí, nehledíc k jejímu odmítnutí nalézacím soudem, a rozhodnouti o ni věcně, neboť byla podána dne 15. září 1932, usnesení pak, proti němuž směřovala, bylo obžalovanému doručeno teprve 21. října 1932, takže podána byla ještě dříve, než lhůta ke stížnosti obžalovanému počala běžeti, tudíž v čas. V této stížnosti vytyká stěžovatel jen, že ohlášenou zmateční stížnost včas provedl, chtěje tak podvrátiti předpoklady, z nichž napadeným usnesením byla zamítnuta, než toto jeho tvrzení neodpovídá skutečnosti, an podle spisů zmateční stížnost sice včas ohlásil, neuvedl však při jejím ohlášení jasně a určitě žádný z důvodů zmatečnosti v § 281 čís. 1—11 tr. ř. uvedených ani alespoň jasným poukazem skutečnost, která by byla důvodem zmatečnosti, ani ji v zákonné 8denní lhůtě, jak ze spisů vyplývá, neprovedl. Byla proto právnem napadeným usnesením podle § 1 čís. 2 nov. k tr. ř. zamítnuta a jeho stížnost do tohoto usnesení nemohla míti úspěch.

Čís. 4737.

Soukromému obžalobci již se zřetelem na samu povahu jeho práva žalobního přísluší materiální právo přičině obžaloby. Vysvítá-li jasně z obžaloby vůle soukromého obžalobce, že si z celého kontextu vybral jen určité závadné výroky, pro které žádá potrestání obžalovaného, nepochybil nalézací soud, zprostit obžalovaného z obžaloby pro určitý článek z toho důvodu, že obsahem jeho se soukromý obžalobce necítí dotčen na cti a že jej proto ani nedal pod obžalobu.

Výtka opětného nedostavení se k líčení sama o sobě nedotýká se cti a není proto urážkou po rozumu § 488 tr. zák.

K důkazu pravdy se vyžaduje, by byla prokázána pravdivost skutečností neb urážlivého úsudku podle toho, zda se urážka stala tvrzením skutečností či úsudkem. Pravdivost úsudku lze dokazovati jen důkazem pravdivosti návět, na základě nichž byl úsudek učiněn. Předmětem důkazu pravdy jsou vždy skutečnosti na uraženého a jeho jednání se vztahující.

(Rozh. ze dne 6. června 1933, Zm I 373/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi jako soudu kmetského ze dne 11. března 1932, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák. a § 1 zákona z 30. května 1924, čis. 124 Sb. z. a n., zamítl, pokud směřovala proti rozsudkovým výrokům, jimiž byl obžalovaný zproštěn ze soukromé obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák. a § 1 zákona z 30. května 1924, čis. 124 Sb. z. a n., spáchaný obsahem článku uveřejněného v časopise »O. L.« čis. 39 ze dne 26. září 1930, pod nadpisem »S. O. — za rámeček« a pokud jde o první věty tamtéž uveřejněného článku s nadpisem »A k tomu protějšek«, totiž v místě, počínajícím slovy: »V pátek 19. t. m. mělo se« . . . . až . . . . »se zase nedostavil«. Vyhověl však zmateční stížnosti soukromého obžalobce, pokud jde o další obsah článku: »A k tomu protějšek« počínaje větou: »Když předseda soudu . . .« až do konce, napadený rozsudek v této části zrušil a věc vrátil témuž soudu své stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost soukromého obžalobce není důvodná, pokud uplatňuje zmatečnost rozsudkového výroku, jímž byl obžalovaný zproštěn z obžaloby pro obsah článku »S. O. — za rámeček«. Rozsudek odůvodňuje tento zprošťující výrok poukazem k tomu, že se soukromý obžalobce podle důvodů obžalovacího spisu cítil dotčen na cti jen článkem »A k tomu protějšek«, pročez se hledě k tomu, »které statě závadných článků byly dány pod obžalobu«, nezabýval článkem »S. O. — za rámeček«. Toto stanovisko rozsudku nelze označiti pochybeným. Obžaloba soukromého obžalobce zněla sice ve svém tenoru na oba zmíněné články. V důvodech však po uvedení souvislého obsahu obou článků jsou vytknuta a blíže vysvětlena ona tvrzení, která se podle názoru obžaloby dotýkají cti soukromého obžalobce. Z toho jest usuzovati, že podle vůle soukromého obžalobce jest inkriminována jen ta část zažalovaných článků, kterou soukromý obžalobce v důvodech blíže specifikoval a konkretisoval. K tomu jest soukromý obžalobce také oprávněn, poněvadž jemu — již se zřetelem na samou povahu jeho práva žalobního — přísluší materiální právo dispozice v příčině obžaloby; vysvítá-li jasně z obžaloby vůle soukromého obžalobce, že z celého kontextu si vybral jen určité závadné výroky, pro které žádá potrestání

obžalovaného, nepochybil nálezačí soud, když obžalovaného zprostil z obžaloby pro článek: »S. O. — za rámeček« z toho důvodu, že obsahem tohoto článku se soukromý obžalobce necítil dotčen na cti a že jej proto ani nedal pod obžalobu.

Rozsudkový výrok zprošťující obžalovaného z obžaloby pro článek »A k tomu protějšek« napadá stížnost, dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281 čis. 4, 5, 9 b) tr. ř. Proti rozsudkovému výroku, jímž byl obžalovaný zproštěn z obžaloby v příčině obvinění soukromého obžalobce, že »po opětovných odkladech mělo dojiti teprve nyní k líčení, ale nedošlo opětne, neboť pan redaktor »S. O.« k soudu se zase nedostavil, uplatňuje zmateční stížnost s hlediska znatku podle § 281 čis. 5 tr. ř. a to neúplností rozsudkového výroku, že rozsudek nepřihlíží k přesnému znění článku, jenž uvádí, že k líčení nedošlo opětne, ježto redaktor se z a s e k soudu nedostavil, a podle něhož byl soukromý obžalobce obviňován, že odkládal skončení pře a zmařil přelíčení svým nedostavením se, a že tudíž soud neprávem nevztahuje výtku nemůžnosti a nečestnosti ve stíhaném článku vyslovenou i na svrchu uvedené obvinění, že se obžalovaný zase nedostavil k líčení. Kmetský soud zkoumal však a uvažoval místa článku, o něž tu jde, důkladně podle jejich doslovu a smyslu a též v jejich souvislosti a dospěl na základě toho ku přesvědčení, že článek v této příčině nic jiného nevrčí, než, že se soukromý obžalobce nedostavil k líčení, a že výtku nemůžnosti a nečestnosti se týká jen uveřejnění článku »A přece se točí«, nesouvisí však s tvrzením, že se soukromý obžalobce nedostavil k líčení, takže soud nespátřoval v tomto tvrzení urážku. Jde tu o výklad článku podle jeho obsahu a dosahu, smyslu a významu a tím o zjištění skutková, která jsou vyhrazena soudu nálezačímu a proti nimž brojiti nedovuluje ustanovení § 258 odst. 2 tr. ř. Jest sice stížností přisvědčiti, že rozsudek neuvažoval zvláště o tom, že se soukromý obžalobce podle obsahu článku k soudu »z a s e« nedostavil, nejde tu však o rozhodnou skutečnost, jelikož ani výtku opětného nedostavení se k líčení sama o sobě se nedotýká cti a nezakládá skutkovou podstatu podle § 488 tr. zák., leda že by byly z takové okolnosti vyvozovány přímo neb nepřímo zvláštní závěry cti se dotýkající, čemuž tak není v souzeném případě podle zjištění nálezačího soudu o tom, jak pojímá nepředpojatý čtenář souzené místo článku. Pokud však stížnost svémocně vykládá toto místo článku způsobem odchylným od zjištění kmetského soudu, zasahuje tím, jak bylo již naznačeno, nepřipustně do práva skutkově zjišťovacího, jež náleží výhradně nálezačímu soudu (§ 258 odst. 2 tr. ř.). Zmateční stížnost je tudíž, pokud se týče dosud probraných míst článků »A k tomu protějšek«, patrně bezdůvodná, pokud se týče podle zákona neprovedena.

Jest jí však přisvědčiti v jiných směrech. Soukromý obžalobce byl stíhaný článkem viněn, že na jednom místě časopisu »S. O.« odvolal urážku starosty H. a druhých členů městské rady a nad tím ve článku »A přece se točí« zesměšňoval odvolání soudem mu určené a, že toto nemůžné a nečestné jednání vzbudilo rozhorlení předsedy soudu a též v řadách kmetů vyvolalo náležitě odsouzení. Soud dospěl k přesvědčení,

že obžalovaný, jsa povinen podle smíru před soudem uzavřeného uveřejnění odvolání, učinil tak ve formě zastřené a tím vlastně neodvolal, takže ve výtce nemůžnosti a nečestnosti je prý spatřovati přípustnou kritiku. Soud shledal tudíž vlastně, že nastala beztretnost obžalovaného, protože prokázal pravdivost svého udání. Rozsudek trpí však po této stránce, jak stížnost právem vytýká, dvojím zmatkem. Rozsudkem zjistil, že soukromý obžalobce předložil soudu článek na stroji psaný »A přece se točí«, kdež následují za prvním odstavcem skutečně uveřejněným další tři odstavce jednající o menšinovém pracovníku národně socialistickém, o jeho postavení k místním spolkům a o sokolských kruzích, a zjistil dále, že soukromý obžalobce dlel v době, kdy vyšel článek, mimo redakci. Rozsudek má však za to, že tyto okolnosti nejsou jediné směrodatné, protože žalobce odpovídá jako vydavatel a odpovědný redaktor časopisu »S. O.« za uvedený článek. Dále uvádí pak rozsudek, že čtenáři nemůž být známo, že s n a d článek »A přece se točí« nebyl uveřejněn celý a že se článek vztahuje na poměry v Sokole. Rovněž nemůž mu prý být známo, kdo psal článek, a že soukromý obžalobce v redakci nebyl přítomen. Co bylo dosud v této příčině z rozhodovacích důvodů uvedeno nepřipouští jiný výklad, než, že soud vychází ze stanoviska, že není prokázáno, že soukromý obžalobce článek »A přece se točí« psal nebo do tisku dal. Naproti tomu praví rozsudek na jiném místě, že obžalovaný uveřejnil odvolání ve formě zastřené, takže vlastně neodvolal a bylo jeho jednání právem označeno za nemůžné a nečestné. Rozsudek zjišťuje tu tudíž okolnost, o níž dříve zjistil, že není prokázána. Jde tu proto o dvě zjištění, která nemohou logicky vedle sebe obstát, takže je rozsudek sám s sebou v odporu ve smyslu § 281 č. 5 tr. ř., což stížnost právem vytýká. Že se tento odpor vztahuje na rozhodnou skutečnost, vyjde najevo z toho, co bude ještě uvedeno.

Vychází-li napadený rozsudek se stanoviska, že soukromý obžalobce dal uveřejněním článku »A přece se točí« podnět k oprávněné prý kritice, že jednal nemůžně a nečestně, pak zjistil tím, že se podařil obžalovanému v tomto směru důkaz pravdy. K tomu se však vyžaduje, by byla prokázána pravdivost skutečností neb urážlivého úsudku podle toho, zda se stala urážka tvrzením skutečností či úsudkem. Pravdivost úsudku lze zase dokazovati jenom důkazem pravdivosti návět, na základě kterých byl úsudek učiněn. Předmětem důkazu pravdy jsou tudíž vždy skutečnosti na uraženého a na jeho jednání se vztahující. Bylo tudíž v souzeném případě na obžalovaném, by dokazoval, že soukromý obžalobce sám svým jednáním, totiž uveřejněním předchozího článku »A přece se točí« zesměšňoval svoje odvolání. Soud vychází však v této příčině z názoru úplně pochybeného máje za to, že nezáleží na tom, zda soukromý obžalobce článek psal nebo dal do tisku, a že naopak stačí jednak, že »jako vydavatel a zodpovědný redaktor... odpovídá za uveřejněný článek«, jednak, že nepředpojatý čtenář musel ze způsobu uveřejnění a zařadí obou článků, totiž odvolání a státi »A přece se točí« nabytí dojmu a bo též nabyt, že soukromý obžalobce sice odvolává, ale na odvolaném obsahu přece setrvává. V obou směrech ome-

zil se soud na zjištění okolnosti, jež se nekryjí s tím, co muselo podle povahy urážlivé výtky být zjištěno, by důkaz pravdy mohl být považován za provedený. Stíhaná zpráva viní soukromého obžalobce podle zjištění soudu, že odvolal jen ve formě zastřené způsobem opravňujícím ke zmíněné již kritice, a viní ho tím, že úmyslně tak jednal, kdežto trestně-právní odpovědnost odpovědného redaktora zahrnuje v sobě i ručení za pouhou n e d b a l o s t. Rovněž nestačí s hlediska důkazu pravdy, měl-li neb mohl-li mít nepředpojatý čtenář dojem, že článek »A přece se točí« se vztahuje na následující odvolání, nýbrž záleželo na tom, zda obžalovaný uveřejnil článek »A přece se točí« neb vyvinul činnost původce při jeho uveřejnění, hledě právě k svému odvolání a chtěje je zesměšňovati. Měl-li tudíž kmetský soud důkaz pravdy za provedený a dospěl-li k úsudku, že výtka nemůžnosti a nečestnosti se drží proto v mezích přípustné kritiky, stalo se tak jen tím, že vycházel z mylného nazírání na podstatu a požadavky právního pojmu důkazu pravdy. Rozsudek je takto stížen i zmatkem podle § 281 č. 9 b) tr. ř.

Tatáž zmatečnost dotýká se i rozsudkového výroku o dalších větech stíhaného článku, v nichž se mluví o tom, jak působilo toto jednání soukromého obžalobce na předsedu soudu a na kmety, a dále o budoucím ignorování soukromého obžalobce, vždyť souvisí tato místa článku s předchozí výtka svrchu rozebranou a musí tudíž rozsudkový výrok v příčině těchto dalších státi článku sdíletí osud rozsudkového výroku týkajícího se výtky ohledně jednání obžalovaného. Stížnosti jest konečně přisvědčiti, pokud svými vývody poukazuje na poslední věty článku, kde se uvádí, že těžko je vykládati, co znamená »pravdou k cíli«, a v této souvislosti zdůrazňuje, že výrazy »z dopuštění osudu žurnalisté« nebo »žurnalisté?« zahrnují v sobě snížení vážnosti a úcty napadeného. Skutečně nezabýval se soud vůbec významem věty »pravdou k cíli...«, ani neuvažoval, vyloučiv urážlivou povahu výrazů »z dopuštění osudu žurnalisté« nebo »žurnalisté?« o smyslu těchto výrazů ve spojitosti s předchozím obsahem článku. Právem proto vytýká stížnost v tomto směru rozsudku neúplnost podle § 281 č. 5 tr. ř. Bylo tudíž zmateční stížnost, pokud se týče článku »A k tomu protějšek«, částečně zamítnouti jako patrně bezdůvodnou, pokud se týče podle zákona a tím vůbec neprovedenou, bylo jí však též částečně vyhověti a uznati, jak se stalo.

Čís. 4738.

I upozornění (v odborném časopise), že by zaměstnavatelé mohli být poškozeni, kdyby přijali do práce určitého zaměstnance bez předchozí informace u zaměstnavatele, jménem uvedeného, může být po případě urážkou na cti ve smyslu § 491 tr. zák.

(Rozh. ze dne 6. června 1933, Zm II 87/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 11. prosince 1931, jimž byli obžalovaní podle

Martin L. ml. a Josef L., jdou za otcem, zavřel (za sebou) branku (od svého dvora). Sotva tak učinil, hodil Martin L. st. půlkou cihly do dvora po S. Některý z obžalovaných chtěl otevřít branku. V tom hodil S. přes plot polenem na obžalované. Když šel pro druhé poleno, vešli L-ové jeden za druhým bankou do dvora. V tom už S. držel sekeru proti nim. Josef L. vyzval S-a, by sekeru pustil, že se mu nic nestane, a když S. tak učiniti nechtěl, chytli synové L-ovi S-a do náruče, Josef mu vzal sekeru a vrátil ji manželce S-a. Mezitím byl S. zraněn na krku, tváři a víčku. Přes toto zjištění osvobodil soud obžalované proto, že podle jeho přesvědčení Josef L. vnikl do dvora S-ova ve snaze, by chránil otce před S-em, nikoliv, aby se dopustil násilí na S-ovi a že ani Martin L. mladší tohoto úmyslu neměl. Podle toho vychází nalézací soud, ač jinak sám praví, že ke zločinu § 83, II. příp. tr. zák. není zapotřebí, by úmysl vykonati násilí byl pojat už předem, přece zřetelně z právního stanoviska, že pachatel musí míti alespoň již v době vniknutí úmysl vykonati násilí. Tento názor není však správný. Z doslovu zákona (slova »vnikne a tam vykoná násilí«) jest souditi, že stačí, bylo-li po bezprávném vniknutí násilí skutečně vykonáno (rozh. sb. n. s. čís. 3040, 3795). To však soud vzhledem ke skutečnostem jím samým zjištěným vylučuje u Martina L-y ml. a Josefa L-y zřejmě také jen následkem právního omylu ohledně pojmu »násilí« v § 83 tr. zák., který nevyžaduje snad násilí nějaké větší intensity (Finger II. 1914, str. 348, rozh. nejv. s. čís. 2470), jemuž — pokud jde o násilí spáchané na osobě — odpovídá každé fyzické — nebo psychické — násilí. Zejména netřeba, by fyzické násilí vedlo k porušení tělesné integrity (neporušenosti), nýbrž stačí každé úmyslné protiprávní porušení tělesné nedotčenosti. V souzeném případě přehlíží nalézací soud, že vzhledem k jeho vlastním zjištěním byl útočníkem Martin L. st. a že S. byl v obraně. Jednání synů L-ových proti S-ovi — chycení ho do náruče a odebrání mu sekery — nebylo tedy kryto právem spravedlivé nutné obrany (§ 2 g) tr. zák.), nanejvýš an S. sekery dosud vůbec nepoužil k protiútoky.

V oněch směrech spočívá zprošťující výrok v příčině zločinu podle § 83 tr. zák., na mylném výkladu a použití zákona a je proto zmatečný podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. Bylo proto napadený rozsudek v této části zrušiti a při nedostatku skutkových zjištění, jichž je třeba, aby bylo lze věc správně posouditi, věc vrátiti soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl. Při tom bude na soudu, by na správném právním podkladě uvažoval a zjistil, zda obžalovaní, vnikající do dvora S-ova, jednali aspoň ve vědomém spolupůsobení se stejným úmyslem, byť si vzájemnou shodu a souhlasný cíl svého podnikání uvědomili teprve v okamžiku vniknutí, a dále zda si byli také vědomi, že vnikají do dvora proti vůli oprávněného S-a. Dále bude zjistiti, zda všichni obžalovaní, či který z nich vykonal po vniknutí násilí na S-ovi, a pokud by pak násilí takové bylo zjištěno jen u některého z obžalovaných, zda i u těch, kteří se násilí nedopustili, byl tu (aspoň po vniknutí) úmysl a vůle, by násilí bylo spácháno, neb aspoň souhlas s páchaným násilím. K vývodům zmatečné stížnosti, s nimiž se jinak netřeba blíže obírat, budiž s hlediska právního ještě jen podotčeno, že znak

ozbrojeného vniknutí podle § 83 II. tr. zák. by předpokládal, že pachatel měl zbraň vědomě jako takovou při vniknutí u sebe, dále, že úmysl vykonati násilí — jak jej soud předpokládá u obžalovaného Martina L-y st. — se nekryje s úmyslem nepřátelským, směřujícím k porušení tělesné neporušenosti, jak jej vyžaduje § 411 tr. zák.

Čís. 4740.

Vopred uvážený úmysel predpokladá tiež uplynutie dostatočného času medzi rozhodnutím páchatel'a usmrtiť človeka a uskutočnením činu, aby páchatel' svoj čin a jeho následky v duševnom kľude rozvážil.

(Rozh. zo dňa 10. júna 1933, Zm IV 298/33.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti M. F., obžalovanej zo zločinu vraždy, následkom zmätočnej sťažnosti obžalovanej a jej obhájcu vyniesol rozsudok, ktorým zmätočnú sťažnosť, ohlásenú obhájcom obžalovanej M. F. na základe bodu 2. § 385 tr. p., odmietol, avšak z povinnosti úradnej z dôvodu zmätočnosti označeného v bode 1 b) § 385 tr. p. zrušil rozsudok porotného súdu, pokiaľ čin obžalovanej M. F. spáchaný usmrtením novorodenej M. T. bol kvalifikovaný zločinom vraždy podľa § 278 tr. z., a tento čin kvalifikoval ako zločin úmyselného zabitia človeka podľa § 279 tr. z.

Z dôvodov:

Najvyšší súd preskúmajúc túto trestnú vec sa presvedčil, že rozsudok porotného súdu je dotknutý zmätkom podľa bodu 1 b) § 385 tr. p., pokiaľ čin obžalovanej M. F., spáchaný zabitím novorodenej M. T.-ovej, bol kvalifikovaný zločinom vraždy podľa § 278 tr. z. Porotcovia kladným odpovedaním na 1. otázku skupiny I. zistili, že obžalovaná M. F. dňa 24. februára 1928 v lese »F.« u cesty medzi S. a M. uviazala novorodenej M. T.-ovej šatku okolo krku a zatiahla ju tak silne, že M. T. v niekoľko okamihoch sa udusila. Porotcovia z týchto skutočností odvodili záver, že obžalovaná M. F. týmto svojím činom M. T. usmrtila v úmysle vopred uváženom. Tento názor porotného súdu je však mylný.

Vopred uvážený úmysel podľa § 278 tr. z. predpokladá duševný kľud a v takomto kľude dozrievanie pevného úmyslu usmrtiť človeka a predpokladá uplynutie dostatočného času medzi týmto rozhodnutím a uskutočnením činu, ktorý čas stačí k tomu, aby páchatel' svoj čin a jeho následky rozvážil. Zo skutočností porotcami zistených však nemožno uzatvárať na úmysel, ktorý by bol vopred uvážený. Z týchto skutočností totiž neplynie, že obžalovaná by sa rozhodla usmrtiť novorodiatko po dostatočnom uvážení a že úmysel obžalovanej usmrtiť dieťa by bol premyslený a rozvážený. Okolnosť, že obžalovaná na ceste novorodenej M. T.-ovej uviazala šatku okolo krku a zatiahla ju tak, že sa novorodiatko udusilo, nasvedčuje síce úmyslu obžalovanej dieťa usmrtiť, avšak nestačí k záveru, že obžalovaná jednala po zralej úvahe, to je

v úmysle vopred uváženom. Z toho plynie, že čin obžalovanej bol mylne podriadený pod ustanovenie § 278 tr. zák. a že ide tu o zločin úmyselného zabitia človeka podľa § 279 tr. z. Je tu tedy zmätok podľa bodu 1 b) § 385 tr. p., ktorého treba podľa posl. odst. cit. § tr. p. dbať z úradnej povinnosti. Preto najvyšší súd pokračoval v smysle 1. odst. § 33 por. nov., zrušil rozsudok porotného súdu, pokiaľ čin obžalovanej M. F., spáchaný zabitím novorodenej M. T.-ovej bol kvalifikovaný zločinom vraždy podľa § 278 tr. zák., a kvalifikoval tento čin obžalovanej zločinom úmyselného zabitia človeka podľa § 279 tr. z.

Čís. 4741.

Výrok, že odsouzený môže byť držán v robotárne (§ 7 odst. b) zák. čís. 89/1885 v doslovu čl. II zák. čís. 102/1929), nepredpokladá bezvýjimečne, že jde o osobu práce se štítící.

Opatření to nebylo by na místě jen, kdyby polepšovacím nebo zajišťovacím účelu zákonem sledovaného pravděpodobně nemohlo být dosaženo, nebo kdyby uložením tohoto opatření účel ten mohl být přímo zmařen.

(Rozh. ze dne 12. června 1933, Zm I 278/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 17. března 1932, jímž bylo vysloveno, že obžalovaná může být po odpykání trestu přisouzeného právoplatným rozsudkem téhož soudu ze dne 19. ledna 1931 pro zločin krádeže podle §§ 171, 176 II a) tr. zák. držána v robotárně podle § 7 odst. b) zákona ze dne 24. května 1885 č. 89 ř. z. v doslovu čl. II zákona z 25. června 1929, čís. 102 sb. z. a n., a nevyhověl v zasedání neveřejném odvolání obžalované z onoho výroku.

Z d ů v o d ů:

Dovolávajíc se zmatků podle čís. 4, 5, 9 a) a 11, správně — místo posledních dvou — jen podle čís. 11 § 281 tr. ř., vychází zmateční stížnost z předpokladů, že za všech okolností může být vyslovena přípustnost držení v robotárně, je-li rozsudkem zjištěno, že jde v osobě pachatelově o osobu práce se štítící. Původní nález zrušovacího soudu Zm I 115/31-4 nevyslovil se o této otázce a neměl ani příčiny o ní se blíže vyslovit, poněvadž tehdy rozsudek prvé stolice předpokládal, že stěžovatelka je osobou práce se štítící a věc vrácena byla do prvé stolice zrušovacím soudem jen proto, že nebyly zjištěny předpoklady, týkající se předchozích trestů co do času a způsobu spáchaných činů. Nutno se proto s tímto nově nadhozeným právním názorem obíratí věčně v základě čís. 11 § 281 tr. ř. Dr. Jadrníček ve svém spise: Die tschechoslovakische Strafgesetzgebung na str. 123 uvádí, že účelem změny zákona — o dodání do robotárny — bylo hlavně účinnější potírání práce se štítících zpětných zločinců a dále, že se ohledně přípust-

nosti držení v donucovacích pracovnách rozlišují dvě skupiny: »tuláci« a »práce se štítící, majetku nebezpeční zločinci«. Než z povšechného (hlavně) zdůrazňování předpokladu nechuti k práci a při nepřesnosti slova »tuláci«, nevyčerpávajícího kruh osob uvedených pod § 7 a), nelze odvodit, že by autor žádal v případech § 7 b) bezvýjimečně i, by se pachatel štítil práce. Nehledě k tomu, nelze názor stížnosti uvést v soulad se zákonem, který uvádí předpoklady »zahálčivost«, »ničmenná lehkomyšlnost«, »hrubá zjištnost« střídavě a neposkytuje opory, že vedle druhého neb třetího předpokladu musil být splněn vždy i první, totiž »nechuť k práci« — »zahálčivost«. Neboť jistě je ohrožen cizí majetek zvýšenou měrou — čemuž právě robotárnou má být čeleno — nejen, když si osoba práce se štítící opatřuje nepoctivým způsobem, čeho je třeba, nýbrž i když tak činí z ničemné lehkomyšlnosti, t. j. využije-li každé příležitosti se naskytnuvší, by si přivlastnila co potřebuje, byť vedle nebo při práci, — nebo z hrubé zjištnosti — opatřili si totiž něco způsobem nepoctivým, čeho způsobem poctivým nemůže dosáti, ač jí toto zapotřebí není. Výklad zákona není tedy mylný. Bylo proto zmateční stížnost jako bezdůvodnou zamítnouti.

Bylo-li u vyřízení zmateční stížnosti rozvedeno, že jsou tu zákonné předpoklady, z nichž plyne přípustnost výroku, že obžalovaná může být po odpykání trestu držána v robotárně, je za účelem vyřízení odvolání, podaného z téhož výroku, zkoumati jen, zda z důvodů arbitreních, ponechaných volnému uvážení soudu, bylo na místě učiniti tento výrok. Nutno tedy z tohoto stanoviska zkoumati jen, zda je tu nějaký důvod nasvědčující tomu, že uvedené opatření není tu na místě, čemuž by tak bylo, kdyby polepšovacím nebo zajišťovacím účelu zákonem sledovaného pravděpodobně nemohlo být dosaženo nebo kdyby uložením zmíněného opatření tento účel mohl být přímo zmařen. Než takových obav tu není. Vývody odvolání lze tu stručně odkázati na připadající důvody soudu nelézající s podotknutím, že ani úvaha o mimořádném zmírnění trestu ani úvaha o hájení se obžalované, že chtěla pracovati a že si práci najíti nemohla, nemůže ve prospěch obžalované nic změnit, ano je zjištěno, že obžalovaná se dopustila činu, o nějž jde, přes to, že měla u rodičů plně zaopatření a přes to, že četnými dřívějšími tresty byla jí důtklivě připomenuta zavržitelnost jejího jednání, že za těchto okolností nebylo odvolání vyhověti a bylo potvrditi rozsudek v napadeném výroku.

Čís. 4742.

Ide o spreneveru v úrade, keď úradník nebol síce podľa úradných predpisov preňho záväzných oprávnený peniaze prijať, preca však v svojom úradnom postavení vstúpil so stranou vo styk, takže pri prevzatí peniazí jednal s ňou tak, ako keby prevzatie peniazí náležalo do oboru jeho úradnej pôsobnosti, a strana mu sverila peniaze v tej mienke, že má právo ich prevziať.

(Rozh. zo dňa 13. júna 1933, Zm IV 328/33.)

Obvodový notár Š. V. prijímal pri vykonávaní svojho notárskeho úradu od poplatníkov a iných osôb peniaze jednak pre berný úrad (dane), jednak pre obce v svojom obvode (matričné poplatky, dávky atp.), neodviedol ich však, lež ponechal si ich pre seba. Súd prvej stolice uznal ho za zistené prípady vinným sedminásobným zločinom sprenevery v úrade podľa § 462 tr. zák., dvojnásobným zločinom sprenevery v úrade podľa §§ 462, 463 tr. zák. a prečinom sprenevery podľa §§ 355, 356 tr. zák. Odvolací súd tento rozsudok potvrdil.

Najvyšší súd po verejnom pojednávaní zmätočnú sťažnosť obžalovaného zčasti odmietol, zčasti ju zamietol.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť bola založená na dôvodoch zmätku podľa § 385 č. 1 b) a 2 tr. p. Dôvod zmätku podľa § 385 č. 1 b) tr. p. bol uplatňovaný jednak námietskou, že nejde o spreneveru v úrade podľa § 462 tr. zák., lež o obyčajnú spreneveru podľa §§ 355 a 356 tr. zák., jednak námietskou, že nižšie sudy mylne podriadily dva prípady sprenevery aj pod ustanovenie § 463 tr. zák. Prvú z týchto námie tok odôvodňuje zmätočná sťažnosť v tom smysle, že obžalovaný jako obvodný notár nebol mocou úradu povolaný ani vyberať dane ani prijímať a spravovať obecné peniaze, a že preto peniaze, ktoré spreneveril, neboly u neho složené pre jeho úrad. Zmätočná sťažnosť nie je však v práve.

Bezprávne privlastnenie peňazí alebo vecí peňažnú cenu majúcich a prevzatých verejným úradníkom možno len v tom prípade považovať za súkromnú spreneveru (§§ 355, 356 tr. z.), jestli odovzdanie peňazí alebo vecí stane se na základe súkromného poverenia. Pod pojem sprenevery v úrade v smysle § 462 tr. zák. však spadajú nielen sprenevera, spáchaná verejným úradníkom v prípade, v ktorom ho úrad zmocňoval ku prevzatíu peňazí alebo vecí, lež aj v prípade, keď verejný úradník nebol síce podľa úradných predpisov pre neho záväzným oprávnený prijímať peniaze (veci), avšak cez to vstúpil do styku so stránkami v svojom úradnom postavení, takže pri prevzatí peňazí (vecí) od stránok jednal voči nim tak, ako keby toto prevzatie spadalo do oboru jeho úradného poverenia, a jestli následkom toho stránky, sverujúc mu peniaze (veci), boly v tom domnení, že dotyčný verejný úradník je oprávnený prevziať od nich peniaze alebo veci pre úrad a že odovzdaním peňazí (vecí) verejnému úradníkovi splnia svoju povinnosť odovzdať peniaze (veci) úradu. Podľa skutkových zistení nižších súdov obžalovaný, majúc k dispozícii obecné príjmové daňové deníky, prijal od poplatníkov dlžné dane a jemu zaplatené čiastky zapísal do daňových knížiek. Ináč obžalovaný doznať, že dane vyberal alebo v prítomnosti obecných starostov, alebo na notárskom úrade v ich neprítomnosti. Z toho plynie, že obžalovaný prevzal od stránok peniaze vo svojej vlastnosti jako verejný úradník vo svojom úradnom postavení. Ináč obžalovaný ani pri vypočutí za vyšetrovania ani pri hlavnom pojednávaní netvrdil, že by mu boly dotyčné peniaze sverené jako súkromnej osobe. Tak sa stalo len v prípade M. H., ktorý prípad bol však nižšími súdmi

kvalifikovaný jako prečin súkromnej sprenevery. To isté sa týka obecných peňazí, keď obžalovaný, ač práve bez zákonitého oprávnenia, prevzal na seba manipuláciu obecných peňazí, a to tým viac, keďže obžalovaný mal spolupôsobiť pri finančnom hospodárení v dotyčných obciach. Napokon sa ešte podotýka, že matričné poplatky jako aj dávka z prírastku majetku boly obžalovanému priamo sverené v obore jeho pôsobnosti. Dôvod zmätku podľa § 385 č. 1 b) tr. p. bol tedy v tomto smere neprávom uplatňovaný.

Čís. 4743.

štátny polesný, vykonáva-li svoje povolanie po práve, požíva ochrany len ako orgán vrchnosti; nie je verejným úradníkom v smysle trestných zákonov.

(Rozh. zo dňa 14. júna 1933, Zm IV 295/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. B., obžalovanému z prečinu pomlavy, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaného J. B. vyniesol rozsudok, ktorým zmätočnú sťažnosť zamietol, avšak z úradnej moci zrušil z dôvodu zmätočnosti podľa č. 1 b) § 385 tr. p. rozsudky oboch súdov nižších stolíc čo do kvalifikácie ustáleného činu ako prečinu pomlavy tiež podľa § 3 odst. 2 č. 2 a § 9 č. 6 zák. čl. 41/1914 a túto kvalifikáciu pomínul.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že rozsudky oboch súdov nižších stolíc sú zmätočné podľa č. 1 b) § 385 tr. p. čo do kvalifikácie ustáleného činu. Obžalovaný J. B. rozhlašoval, že štátny polesný J. F. dáva hostinskému S. trávu zo štátneho lesa za pivo. Oba sudy nižších stolíc kvalifikovaly tento čin ako prečin pomlavy podľa §§ 1, 3 odst. 2 č. 2, a § 9 č. 6 zák. čl. 41/1914, pretože obžalovaný tvrdil záväznými výrokmi o štátnom polesnom J. F., ako o členovi štátnej vrchnosti skutočnosť, vzťahujúcu sa na výkon jeho povolania, ktorá, keby bola pravdivá, mohla byť dôvodom, aby bolo proti nemu zahájené disciplinárne pokračovanie. Kvalifikácia podľa § 3 odst. 2 č. 2 zák. čl. 41/1914 bola by na mieste len vtedy, ak urazený bol verejný úradník, lebo ostatné v tomto bode vytknuté prípady neprichádzajú tu vôbec v úvahu. Nehľadiac k tomu, že štátny polesný není vôbec členom vrchnosti a že požíva ochrany len ako orgán vrchnosti, vykonáva-li svoje povolanie po práve, není pojem verejného úradníka podľa § 3 odst. 2 č. 2 cit. zák. totožný s pojmom orgánu vrchnosti. To plynie zrejme z porovnania § 461 tr. z. a § 1 zák. čl. 40/1914. Koho treba v smysle § 3 odst. 2 č. 2 cit. zákona považovať za verejného úradníka, určuje § 461 tr. z. Sú to jednak osoby, ktoré podľa svojho úradu, služby alebo zvláštneho poverenia sú zaviazané prevádzať štátne úkoly verejnej správy alebo spravodlnosti, municipia alebo obce. Táto kvalifikácia u obžalovaného vôbec chýba, lebo obho-

spodárovanie štátnych lesov nemá s týmito úkolmi verejnej správy nič spoločného, pretože ide o zárobkový podnik hospodársky, štátom ako iným majiteľom lesa obhospodávaný a podľa § 1 vlád. nar. č. 206/1924 Sb. z. a n. treba štátne lesy a statky spravovať podľa zásad obchodného hospodárenia. V § 461 tr. z. sa ďalej za verejných úradníkov považujú osoby, ktoré u verejných fondov, nemocníc, ústavov choromyseľných sú ustanovené ako dozorcí, lekári, úradníci alebo sluhovia. Není zistené a neplynie ani z trestných spisov, že by štátny majetok, na ktorom bol urazený poľným, bol mal nejaké určenie pre vytknuté záujmy, ktoré práve menovaným osobám dodáva charakter verejných úradníkov v smysle trestného zákona. V súdenom prípade išlo o hospodársky podnik zárobkový štátom vo vlastnej režií vedený. Není tedy žiadneho dôvodu, aby úradníci na takom podniku boli v smysle trestného zákona inak kvalifikovaní než úradníci na iných podnikoch toho istého druhu. Čin obžalovaného bol tedy nepravom kvalifikovaný podľa § 3 odst. 2 č. 2 a § 9 č. 6 zák. čl. 41/1914, lebo inkriminované výroky sa nevzťahujú na výkon povolania verejného úradníka. Táto kvalifikácia ustáleného činu je tedy zmätočná podľa č. 1 b) § 385 tr. p. a pretože je v neprospech obžalovaného, treba jej dbať z úradnej moci. Preto pokračoval najvyšší súd podľa odst. 1 § 33 por. nov. a závadnú kvalifikáciu zrušil a pominul. Ustálený čin kvalifikuje sa tedy správne ako prečin pomluvy podľa § 1 zák. čl. 41/1914, ktorý je stihateľný k súkromnému návrhu, a bol spáchaný zisteným vyjadrením obžalovaného, ktorým tento pred inými o štátnom poľnom J. F. tvrdil skutočnosti, ktoré by ho, keby boli pravdivé, oddaly verejnemu opovrhnutiu.

Čís. 4744.

Obecný starosta je podľa zákona oprávnený samostatne vykonávať miestnu políciu a zakročovať proti každému porušeniu kľudu a poriadku v obci. Bol-li pri takom výkone niekým napadnutý na tele, ide o zločin násillia proti členovi úradu podľa § 2 zák. čl. XL:1914.

(Rozh. zo dňa 19. júna 1933, Zm III 44/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. N. a spol., obžalovaným zo zločinu podľa § 176 tr. z., zmätočné sťažnosti obžalovaného A. N. zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z dôvodov:

Z dôvodu zmätočnosti podľa č. 1 b) § 385 tr. por. tvrdí sťažovateľ, že nepatrí k úradnému povolaniu obecného starostu poskytovať ochranu občanom v prípade ich prenasledovania inými občanmi a že tedy starosta nebol vo výkone svojho povolania. Preto možno ten čin obžalovaného A. N., že chytil starostu pod krk, považovať len za urážku na cti. Zmätočná sťažnosť je bezzákladná.

Obecný rychtár je podľa zákona vykonavateľom miestnej polície a vykonáva ju ako člen vrchnosti samostatne. Ako taký je oprávnený zakročiť proti každému porušeniu kľudu a verejného poriadku v obci. Ponevác podľa zistení nižších súdov napadol obžalovaný s ostatnými spoluobžalovanými J. P.-u v obci na verejnom mieste a tento príbehnul k starostovi so sťažnosťou proti obžalovaným, ktorí ho ešte ďalej prenasledovali, bol starosta oprávnený vypočúť vo výkone miestnej polície J. P.-u, aby proti výtržníkom mohol prípadne zakročiť. Jestli obžalovaný pri tejto príležitosti so starostom zle nakladal tak, ako je v rozsudkoch nižších súdov zistené, dopustil sa násillia na starostovi pri výkone jeho povolania, čoho si obžalovaný bol dobre vedomý, lebo starosta bol v úradnej miestnosti a obžalovaného na to aj výslovne upozornil. Správne tedy bol zistený čin obžalovaného kvalifikovaný ako zločin násillia proti členovi vrchnosti a preto neprichádza miernejšia kvalifikácia ustáleného činu ako prečinu urážky na cti v úvahu. Bezzákladná časť zmätočnej sťažnosti bola podľa odst. 1 § 36 por. nov. zamietnutá.

Čís. 4745.

Skutková podstata zločinu podľa § 2 zák. na ochr. rep. vyžaduje, aby prostriedky, ktorých sa má k vytknutému cieľu použiť, byly násillné; ak sú len propagačné, není daná skutková podstata tohoto zločinu, lež ide o sdužovanie štátu nepriateľské v smysle § 17 zák. na ochr. rep.

(Rozh. zo dňa 19. júna 1933, Zm IV 332/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti D. Ch., obžalovanému zo zločinu prípravy úkladov podľa § 2 zák. na ochr. rep., na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaného takto sa usniešol: Zmätočná sťažnosť založená na dôvode zmätočnosti podľa č. 1 a) § 385 tr. p. sa odmieta. Z úradnej moci zrušujú sa na základe ustanovenia odst. 1 § 35 por. nov. rozsudky oboch súdov nižších stolíc a krajský súd v K. sa poukazuje, aby znova vo veci jednal a rozhodol. Zmätočná sťažnosť založená na dôvodoch zmätočnosti podľa č. 2, 3 § 385 tr. p. sa odkazuje na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že rozsudky oboch súdov nižších stolíc nezistily skutočností, od ktorých ustálenia závisí možnosť použitia príslušných ustanovení trestných zákonov. Obžalovaný bol uznaný vinným zločinom prípravy úkladov podľa § 2 zákona z 19. marca 1923 čís. 50 sb. z. a n. Trestná činnosť obžalovaného spočívala podľa zistenia nižších súdov v tom, že pristúpil ako člen k tajnej organizácii A. G. (Arbeits-Gemeinschaft), že v tejto organizácii bol činný ako obvodný inštruktor a získaval pre ňu ďalších členov zvlášte medzi príslušníkmi československej brannej moci

Niet pochybnosti o tom, že organizácia A. G. bola tajná, lebo nielen že jej založenie nebolo úradom hlásené, lež organizácia sa priamo pred úradmi a verejnosťou skrývala. O účelu tejto organizácie dovodujú nižšie súdy na základe písomnosti u obžalovaného najdených a posudku znalca, že účelom organizácie A. G. bolo, aby Československá republika bola zbavená samostatnosti, alebo aspoň aby republikánsko-demokratická forma Československého štátu bola premenená vo vládnú formu podľa známych zásad komunistických, totiž v diktatúru určitej triedy.

Ku skutkovej podstate zločinu podľa § 2 zák. na ochr. rep. sa vyžaduje, aby prostriedky, ktorých sa k vytknutému cieľu má použiť, boly násilné, lebo ak nie sú tieto prostriedky násilné, ale len propagačné, není daná skutková podstata zločinu prípravy úkladov podľa § 2 cit. zákona a prichádzaly by v úvahu ustanovenia § 17 zák. na ochr. rep. Zákon nestavá pod trestnú sankciu § 2 zák. na ochr. rep. každé prípravné jednanie, lež len také, pri ktorom zločinný úmysel sa prejavil spôsobom, ktorý už priblížil možnosť výsledku, a tým ohrozil bezpečnosť štátu. V enunciacíe rozsudku prvej stolice sa vyslovuje, že organizácia A. G. mala za úkol pripraviť vytknuté konečné ciele a tieto vo vhodný okamih previesť násilím. Nižšie súdy nezistily však žiadne okolnosti, z ktorých by sa dalo dovodiť, akým spôsobom sa mali uvedené ciele previesť, v čom malo pozostávať násilie, lebo násilie je právny pojem, ktorý treba skutočnosťami podložiť. Takému násiliu nasvedčovala by zvlášte dohoda pripraviť sbieranie, organizovanie a cvičenie branných a pomocných síl, opatrovanie zbraní, streliva a iných prostriedkov smerujúcich k násiliu. Nebolo ďalej zistené, či spolčenie sa vzťahovalo na určité už vyhranené, konkrétne podniky, ktorý ohrozuje bezpečnosť štátu, alebo či úkladný podnik mal byť teprv v budúcnosti konkretizovaný po získaní členov do tajnej organizácie. V oboch smeroch bude treba najmä z inštrukcie u obžalovaného najdenej zistiť, či a ktoré časti tejto a ktoré dôkazy nasvedčujú tomu, že organizácia A. G. pracuje k násilnému privodeniu konkrétneho v § 2 zák. na ochr. rep. zapovedeného účinku. Po subjektívnej stránke treba obžalovanému dokázať úmysel smerujúci k uskutočneniu týchto náležitostí skutkovej podstaty. Ponevác okolnosti tieto potrebné pre posúdenie, či je daná skutková podstata zločinu podľa § 2 zák. na ochr. rep. alebo iného trestného činu, najvyšší súd v dôsledku zásady odst. 3 § 33 por. nov. sám zistiť nemôže, pokračoval podľa odst. 1 § 35 por. nov. a rozhodol tak, ako je vo výroku uvedené.

Čís. 4746.

I podmienený príslib manželství, jehož splnění závisí na tom, že osoba, ustanovením § 506 tr. zák. chráněná, ze soulože, k níž následkem takového slibu dojde, otěhotní, je způsobilým prostředkem svedení ve smyslu § 506 tr. zák.

K naplnění skutkové podstaty přestupku § 506 tr. zák. je lhotejně, z jaké pohnutky se odepírá soulož (úvahy náboženské, mravní, panenský stud a pod.); stačí, že bez odstranění této pohnutky příslibem manželství nebylo by došlo ke svolení k souloži.

(Rozh. ze dne 20. června 1933, Zm I 54/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 10. listopadu 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem zmrhání pod přípovědí manželství podle § 506 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost, napadající rozsudek nalézacího soudu ve výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem § 506 tr. zák. číselně důvodem zmatečnosti podle čís. 9 a, svými vývody však zřetelným poukazem též důvodem zmatečnosti čís. 5 § 281 tr. ř., není odůvodněna. Hlavní výtka zmateční stížnosti napadenému rozsudku, již se stěžovatel snaží s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a § 281 tr. ř. doličiti právní mylnost rozsudku ve výroku, zda v jeho jednání byla splněna skutková podstata přestupku § 506 tr. zák., je ta, že příslib manželství, na základě něhož se svědkyně B-ová stěžovateli poddala, není svým obsahem takovým kvalifikovaným slibem, jehož nesplnění jest ohroženo sankcí § 506 tr. zák.

Než zmateční stížnost jest v tomto směru pochybena. Podle formálně bezvadného zjištění napadeného rozsudku poddala se B-ová stěžovateli jen v důvěře, že si ji vezme za manželku, když jí před tím slíbil, že nemusí mítí obav, že si ji vezme za manželku, a že jen pod touto podmínkou byla mu po vůli. Toto zjištění naplňuje zcela skutkovou podstatu přestupku podle § 506 tr. zák. Dovozuje-li stížnost, že slib manželství B-ové stal se jen pro případ jejího otěhotnění, že však B-ová nevěděla a ani věděti nemohla před první souloží, zda otěhotní, naopak, že mohla počítati i s druhou možností, že totiž neotěhotní a proto že se stěžovateli poddala, a že tedy nejednala pod dojmem příslibu manželství, jde o tvrzení nová, která se nekryjí se zjištěním nalézacího soudu a jím odporují. Zmateční stížnost nedbajíc těchto zjištění, jak by při zákonném doličení hmotněprávního zmatku činiti měla, není proto provedena podle zákona. K vývodům zmateční stížnosti jest ostatně dodati, že i podmíněný příslib manželství, jehož splnění jest závislým na tom, že osoba, ustanovením § 506 tr. zák. chráněná, ze soulože, k níž následkem takového slibu dojde, otěhotní, jest způsobilým prostředkem svedení ve smyslu § 506 tr. zák. Jest ovšem pravda, že v takovém případě podle obsahu a smyslu onoho příslibu nejsou tu náboženské a mravní úvahy, panenský stud nebo i jiné úvahy na podobném základě spočívající, z nichž by k odpirání soulože došlo, nýbrž jen obava před případným otěhotněním, kterou však pachatel příslibem manželství pro tento případ odstraňuje a bez něhož by vůbec

ke svolení k souloži nedošlo. K naplnění skutkové podstaty přestupku § 506 tr. zák. však je lhostejné, z jaké pohnutky se odepírá soulož; stačí, že bez odstranění této pohnutky příslibem manželství by ke svolení k souloži nedošlo.

Čís. 4747.

Jméno (příjmení) soukromého obžalobce, uvedené následkem přepsání nesprávně ve stíhacím návrhu (v obžalobě), lze prostě opravit po rozumu § 270 posl. odst. tr. ř., je-li jinak nepochybné, že onen návrh (obžaloba) byly skutečně podány osobou jako soukromý obžalobce vystupující.

(Rozh. ze dne 21. června 1933, Zm I 579, 580/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního jakožto soudu kmetského v Praze ze dne 17. května 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 6 tisk. nov., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmatečnou stížnost dovolává se číselně důvodů zmatečnosti čís. 4, 5, 9 a), b), c) § 281 tr. ř. S hlediska zmatků čís. 4, 5 a 9 b) a c) cit. § vytýká, že nalézací soud připustil opravu jména soukromého žalobce v době, kdy jeho žalobní právo bylo promlčeno subjektivně i objektivně. Je správné, že i na stíhacím návrhu z 19. prosince 1930 i na spise obžalovacím z 22. září 1931 je vedle žalujícího stavebního a úsporného družstva »Lidový dům v D«, uveden jako soukromý obžalobce Josef Bestahovský, člen představenstva tohoto družstva, a že teprve písemným podáním, došlým k soudu dne 29. prosince 1931, oznámil právní zástupce soukromých obžalobců, že jak v trestním oznámení tak i v obžalovacím spise uvedeno jest jméno soukromého obžalobce následkem přepsání nesprávně, totiž Josef Bestahovský místo Josef Bezděkovský. Obhájce obžalovaného vzepřel se při druhém hlavním přelíčení proti opravě jména tohoto soukromého obžalobce, namítaje ohledně něho promlčení jak po stránce objektivní tak i subjektivní z toho důvodu, že v době lhůty ku podání trestního oznámení i v 3měsíční době pro oběslání obžalovaného soudem nebylo tu osoby ku obžalobě oprávněné a že oprava jména stala se teprve 29. prosince 1931, ba že zástupce soukromých obžalobců neopravil trestní oznámení a obžalobu ani při prvním hlavním přelíčení, konaném 19. prosince 1931.

Stížnost neobstojí. Vychází ze spisů, že ke stíhacímu návrhu byla připojena plná moc, ve které pro tuto trestní věc zmocňuje Dr. Adolfa H-ů k zastupování Josef Bezděkovský v D. č. 104 jako člen představenstva zmíněného družstva a nikoliv Josef Bestahovský. Ze spisů je dále patrné, že obsílku k prvnímu i druhému smírnému jednání, jakož i obsílku k prvnímu hlavním přelíčení, ačkoli byly adresovány na Jo-

sefa Bestahovského, přijal a podepsal Josef Bezděkovský. Nalézací soud konaným šetřením zjistil dále, že členem představenstva družstva »Lidový dům v D.« jest Josef Bezděkovský a nikoliv Josef Bestahovský a že v D. č. p. 104 bydlí jen Josef Bezděkovský a že Josef Bestahovský v obci D. není hlášen a není tam znám. Z toho všeho je nepochybné, že jak stíhací návrh tak i obžalovací spis byly podány Josefem Bezděkovským, pokud se týče v jeho jménu jeho právním zástupcem k tomu plnou mocí oprávněným, že tudíž soukromým obžalobcem je jedna a táž osoba, to jest v plné moci uvedený a podepsaný člen představenstva zmíněného družstva, bydlící v D. č. 104, jímž podle výsledků konaného šetření jest jen Josef Bezděkovský. Nejde tudíž o žádnou změnu v osobě soukromého obžalobce, poněvadž obžalobcem jest po celou dobu trestního řízení nesporně jedna a táž osoba. Vyslovil-li a zjistil-li proto nalézací soud, že soukromým obžalobcem již od zahájení trestního řízení byl Josef Bezděkovský, zvláště když jest vyloučena jakákoliv možnost, že trestní oznámení nebo žalobu mohla podati jiná osoba jménem Bestahovský, nepochybil a jest souhlasit s jeho stanoviskem, že jde jen o přepsání, přivedené nejasným záznamem jména soukromého obžalobce nebo podobným způsobem. Jde vpravdě o pouhou chybu ve psaní, tedy o formální závadu obdobného rázu, jaké má na mysli poslední odstavec § 270 tr. ř. a postupoval nalézací soud bezvadně, když připustil jednoduchou opravu ve jméně (příjmení) soukromého obžalobce. Jde-li podle toho jen o chybu psací, pak s hlediska tohoto nepřichází vůbec v úvahu otázka co do aktivní legitimace soukromého obžalobce Josefa Bezděkovského a není tu také naprosto žádného věcného podkladu pro dovolávání se ať formálních ať hmotněprávních důvodů zmatečnosti nehledě k tomu, že pokud jde o posléze uvedené zmatky, nebylo by lze tyto považovati za dolíčené po zákonu; neboť zmatečnou stížnost při jejich provádění opouští vůbec formálně bezvadná a tudíž závazná zjištění rozsudková, budující na skutkových předpokladech, jež v oněch zjištěních nemají opory, ba jim se přiči.

Čís. 4748.

Porušil-li veřejný úředník za úplatok svoju úradnú povinnosť, je ten, kto mu úplatok poskytol, trestný ako návodca podľa §§ 69 č. 1, 467 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 24. júna 1933, Zm IV 138/33.)

Kapitán R. K. bol úradmi poverený, aby vyšetroval škody, spôsobené československým vojskom po prevrate a v dobe bolševického vpádu na Slovensko, a aby prevádzal s poškodenými smierne narovnanie. Obžalovaný Ch. K. sľúbil R. K-ovi pred vybavením svojej žiadosti o náhradu 10—15% zo sumy, ktorú dostane, a vyplatil mu skutočne čiastky 5.000 Kč a 12.000 Kč. Kapitán R. K. spísal o prípade Ch. K-a tendenčnú zprávu rozhodujúcim úradom a navrhol priznanie premrštenej náhrady. Obžalovaný na základe toho obdržal náhradu 150.000 Kč. Súd y nižších stolíc uznal obžalovaného Ch. K.

vinným zločinom návodu k porušeniu úradných povinností podľa §§ 69 č. 1, 467 tr. zák.

Na jvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného, pokiaľ po zákone prevádzala dôvod zmätočnosti podľa § 385 č. 1 b) tr. p., zamietol, ináč ju odmietol.

Z dôvodov:

Pod dôvodom zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. por., správne však podľa § 385 č. 1 b) tr. por., brojí sťažovateľ proti kvalifikácii trestného činu za návod ku zločinu podľa § 467 tr. z., majúc za to, že tohoto zločinu môže sa dopustiť iba verejný úradník (zrejme má tu sťažovateľ na mysli páchatelstvo), lebo podľa § 74 tr. z. osobné vlastnosti a okolnosti, ktoré sú príčinou zvláštnej ľahšej kvalifikácie trestného činu, nemôžu sa vziať do úvahy u tých obžalovaných, na ktorých sa nevzťahujú; pokiaľ obžalovaný nie je verejným úradníkom, mal byť súdený podľa zákona č. 178/1924 sb. z. a n. pre prečin úplatkárstva. Sťažovateľovi treba podotknúť, že tento zákon v dobe spáchania trestného činu nebol v platnosti a prichádzal by v smysle jeho právneho názoru do úvahy iba prečin podľa § 470 tr. z. Podľa stálej súdnej praxe nemôže však s ohľadom na znenie § 467 tr. z. vylúčiť pri trestnom čine podľa tohoto ustanovenia zákona upotrebenie všeobecných ustanovení trestného zákona o úcastenstve, tedy i o návode v smysle § 69 č. 1 tr. z. Ustanovenie § 470 odst. I tr. z. má len subsidiárny význam a má byť upotrebené len vtedy, keď nebolo základu pre ustálenie prísnejšej kvalifikácie podľa §§ 69 a 467 tr. z., na pr. keď podplatenie nevedlo skutočne ku porušeniu úradnej povinnosti verejného úradníka (srov. rozh. Zm IV 2/31). V súdenom prípade však dovodily súdy nižšieho stupňa, že podplatením so strany obžalovaného bol kapitán R. K., tedy verejný úradník skutočne svedený ku porušeniu služobnej povinnosti. Preto bola právom prijatá kvalifikácia návodu ku zločinu podľa § 467 tr. z.; bola tedy zmätočná sťažnosť podľa § 36 odst. I nov. k tr. por. zamietnutá v tejto námietke ako bezdôvodná.

Čís. 4749.

Prihláškou k patentní ochraně zpravidla přestává býti vynález obchodním neb výrobním tajemstvom.

(Rozh. ze dne 26. června 1933, Zm II 213/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 11. ledna 1932, jímž byl obžalovaný osvobozen podle § 259 čis. 2 tr. ř. od obžaloby pro přečin podle § 31 odst. 2 lit. b) zákona proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927 čis. 111 sb. z. a n.

Důvody:

Nálezací soud zjistil v podstatě, že soukromý obžalobce vymyslel zvláštní způsob spojování celofánů a upevňování záclon z něho zhotovených, který také přihlásil k zápisu pro ochranu vzorků, že společník soukromého obžalobce Josef Ch. předložil obžalovanému jakožto zástupci vyrábějící firmy chráněný vzorek a dal mu návod, jak se záclony zhotovují a upevňují, že však obžalovaný dodával sám na vlastní účet zhotovují a upevňují, že však obžalovaný dodával podle zmíněného vzoru a že je upevňoval stejným způsobem jako soukromý obžalobce. Výrok zprošťující obžaloby vznesené pro přečin podle § 31 odst. 2 zákona proti nekalé soutěži odůvodňuje nálezací soud úvahou, že materiál, z něhož se záclony zhotovovaly, je běžným obchodním předmětem a že způsob spojování celofánu a jeho upevňování na jiný materiál je na první pohled patrný, takže nelze mluvit o obchodním nebo výrobním tajemství ve smyslu cit. místa zákona. Zprošťující výrok napadá stížnost, uplatňující čiselně a provádějc souvisle zmatky podle § 281 čis. 5, 9 a) tr. ř.

Těžistěm souzeného případu jest otázka, zda tu jsou právní předpoklady pojmu obchodního, po př. zvláště výrobního tajemství ve smyslu § 31 cit. zák. Zákon sám nevymezuje, co je obchodním nebo výrobním tajemstvím, avšak ze zákona samého a ze zkušenosti v životě obchodním a podnikatelském jde najevo, že jsou tajemstvím veškeré skutečnosti, které, souvisejce s podnikem nejsou zjevné a podle vůle majitele podniku mají býti tajeny (rozh. č. 4114 sb. n. s.); podobně Rosenthal, str. 417). Zprošťující výrok opírá se podle řečeného jen o zjištění, že výrobní metoda, o niž jde, je na první pohled patrna, tudíž po objektivní stránce tak zjevná, že tu není řeč o tajemství. Netřeba zkoumat, je-li tento rozsudkový výrok vpravdě stížen formálními zmatky podle § 281 čis. 5 tr. ř., když vyplývá z vlastních vývodů stěžovatelových, že skutečně nejde po právní stránce o obchodní nebo výrobní tajemství. Stížnost poukazuje sama částečně přímo, částečně dovolávajíc se obsahu spisů k tomu, což ostatně soukromý obžalobce sám zdůraznil před soudem první stolice, že soukromý obžalobce učinil způsob výroby, o něž jde, předmětem přihlášky patentu. Musí zůstatí stranou, že stížnost dokonce uvádí, že patentní přihlášky byly mezitim vyloženy, když tomu tak nebylo již v době spáchaného činu.

Uváží-li se však, že řízení o přihlášce patentu podle § 48—66 zák. z 11. ledna 1897, čis. 30 ř. zák. bývá — nehledíc k výjimkám § 65, o něž tu nejde — spojeno s veřejným prohlášením a vyložením přihlášky (viz § 57 pat. zák.) a že předmětem vyložení ke všeobecnému nahlédnutí je zejména i popis patentu, který musí býti tak jasný, zřetelný a úplný, by podle toho znalci mohli užívati patentu (§ 51, 52 pat. zák.), že však stěžovatel netvrdil zvláštní výjimečné okolnosti, podle nichž by tu mohlo přece ještě jíti o tajemství přes zahájení patentního řízení, pak doznává stěžovatel zmiačenými vývody sám, že skutečnosti, o něž jde, ani neměly podle jeho vůle zůstatí tajeny. K naplnění pojmu obchodního nebo výrobního tajemství nestačí však objektivní náležitost, že jde o skutečnosti tajné, tudíž ve veřejnosti ne-

známé, nýbrž vyžaduje se též po subjektivní stránce, že skutečnosti měly být a zůstati tajnými podle vůle podnikatelovy (viz rozhod. 4114 sb. n. s.; Rosenthal, str. 420; Baumbach, str. 452; Roppert-Weiss, str. 119). Podle toho, co bylo doloženo, není pochybné, že vynález přestává zpravidla přihláškou k patentní ochraně býti tajemstvím (viz Dr. Skála, Nekalá soutěž, str. 187; Weinmann-Walden, str. 53; Callmann, str. 389). Stížnost je tudíž na omylu, usuzuje-li na trestnost jednání obžalovaného s hlediska § 31 zák. proti nekalé soutěži přímo z přihlášky patentního nároku, když naopak tato okolnost vylučuje použití § 31 odst. 2 zákona proti nekalé soutěži. K vývodům stížnosti se jen podotýká, že soukromý obžalobce nežaloval ani při hlavním přelíčení nenavrhl potrestání podle zákona patentového. Bylo proto zmatečnou stížností jako nedůvodnou zamítnouti podle § 288 odst. 1 tr. ř.

Čís. 4750.

Po účinnosti zákonů č. 31/29 sb. z. a n. (§ 21) a č. 209/31 sb. z. a n. (§ 3) je rozhodným znakem pro použití mírnější sazby trestní ve smyslu čl. I §§ 1, 6 zák. č. 471/21 sb. z. a n. již jen povaha činu, nikoli též znehodnocení peněz.

Tím, že porotní soud v dodatkové otázce porotcům jako předpoklad použití nižší sazby trestní neuvedl znehodnocení peněz, neporušil zákon.

(Rozh. ze dne 27. června 1933, Zm II 162/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě jako soudu porotního ze dne 3. března 1933, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem spoluviny a účastenství na zločinu zpronevěry podle §§ 5, 181 tr. zák. a přestupkem spoluviny na přestupku podvodu podle §§ 5, 461 tr. zák.

Důvody:

Zmatečnou stížností nelze přiznati oprávnění. Pokud se stížnost dovolává obou důvodů zmatečnosti podle § 344 čis. 5 a 6 tr. ř., je předem poukázati na vzájemný poměr obou těchto důvodů zmatečnosti. Skutkový děj určitého bodu stížnosti, na nějž jest v zákoně pamatováno zvláštním důvodem zmatečnosti, nelze podřaditi § 344 čis. 5 tr. ř.; obzvláště porušení předpisů o dávání otázek musí býti i tehdy uplatňováno jen podle § 344 čis. 6 tr. ř., kdyby případný návrh strany v tomto směru učiněný mezitímním náležen byl zamítnut. Podle toho, co uvedeno, dovolává se stěžovatel všeobecného důvodu zmatečnosti podle § 344 čis. 5 tr. ř., nehledě k tomu, že podle rozhodného obsahu protokolu o hlavním přelíčení navrhl sice jeho obhájce, by v otázce týkající se použití nižší trestní sazby bylo přihlédnuto i k znehodnocení peněz, nenavrhl však, aby byla v ní uvedena míra nižší trestní sazby, takže by v této příčině již proto scházel zákonný předpoklad pro uplatňování zmatečnosti podle § 344 č. 5 tr. ř.

Je nyní zkoumati otázku, zda porotní soud úpravu dodatkové otázky vyhověl zákonnému předpisu § 322 tr. ř. Výtky stížnosti nesou se ve dvojím směru, že totiž v otázce nebyla výslovně uvedena nižší sazba od 1—5 let a že do ní nebyl jako předpoklad jejího použití pojat znak znehodnocení peněz. Zákon čis. 471/1921 sb. z. a n. ukládá v § 3 odst. 2 porotnímu soudu povinnost, dáti porotcům podle § 322 tr. ř. otázku, zda jsou tu okolnosti, odůvodňující sazbu těžkého žaláře od 1 do 5 let, podstatu této otázky vytkl jako otázky po okolnostech polehčujících, která je-li dána, připouští hořejší změnu trestní sazby. Ač § 322 tr. ř. se jinak týká jen přitěžujících a polehčujících okolností jmenovitě uvedených, hořejší zákonný předpis stanoví jen povšechný obsah dodatkové otázky ve smyslu § 3 (2) zák. čis. 471/21 sb. z. a n., jsou-li tu okolnosti vzhledem k povaze činu odůvodňující tuto sazbu (od 1—5 let). Lze připustiti, že úprava otázky, v níž byla přímo uvedena sazba těžkého žaláře od jednoho do pěti let, by spíše vyhovovala účelu, jež sleduje ustanovení § 322 tr. ř. a znění § 3 odst. 2 zák. čis. 471/21 sb. z. a n., leč přes to nelze říci, že doslov otázky, porotcům dané, by byl s to uvéstí je v omyl. Jest i v tomto doslovu obsažen výslovný dotaz, má-li býti vzhledem k povaze činu použito nižší sazby trestní, která přece není jiná než těžký žalář od 1—5 let. Ostatně jest podle § 325 tr. ř. předseda povinen, by porotcům vyložil význam zákonných výrazů v otázkách se vyskytujících a ani stížnost netvrdí, že předseda porotcům význam této otázky neobjasnil. Ze všech těchto úvah plyne, že doslov otázky porotním soudem dané není v rozporu se zákonným předpisem § 322 tr. ř.

Lichá jest výtka stížnosti, že soud nepojal do dodatkové otázky znak znehodnocení peněz jako skutečnost odůvodňující nižší sazbu trestní. Stížnost mylně vykládá dotyčná zákonná ustanovení. Podle zákona čis. 471/1921 sb. z. a n. byly dva znaky rozhodné pro případné použití mírnější sazby trestní, povaha činu a znehodnocení peněz. Zákon čis. 259/1923 sb. z. a n. rozšířil platnost § 1 zák. čis. 471/1921 sb. z. a n. i na zločin zpronevěry podle § 182 tr. zák. Podle § 21 zák. čis. 31/1929 sb. z. a n. a později § 3 zák. čis. 209/1931 sb. z. a n. nemá již býti přihlíženo ke znehodnocení peněz při užití článku I §§ 1 a 6 zák. čis. 471/1921 sb. z. a n. a to zřejmě proto, že k této okolnosti bylo již přihlédnuto v § 1 zák. čis. 31/29 sb. z. a n. všeobecným zvýšením peněžitých částek rozhodných pro vymezení zločinů, přečinů a přestupků. § 1 zákona čis. 471/1921 sb. z. a n. a doplňující jej článek I čis. 1 zák. čis. 259/1923 sb. z. a n. mluví výslovně o zločinech krádeže, zpronevěry a podvodu, při nichž lze na místě těžkého žaláře od 5—10 let užití sazby těžkého žaláře od 1—5 let, arci již při tom nesmí býti podle hořejších ustanovení přihlíženo ke znehodnocení peněz a zbývá jako jediný znak povaha činu. Zákonná ustanovení jsou zcela jasná a nelze nahlédnouti, proč by ke znehodnocení peněz se nemělo přihlížeti jen v samosoudcovských případech.

Čís. 4751.

I zločin podvodu křivým svědectvím podle §§ 197, 199 lit. a) tr. zák. předpokládá, že jednání pachatelovo směřovalo ke způsobení škody, již je s tohoto hlediska jediné újma státu na nerušeném výkonu soudnictví.

Ustanovení § 255 odst. 3 zák. č. 221/24 sb. z. a n. (ve znění zákona č. 184/28 sb. z. a n.) neopravňuje okresní nemocenské pojišťovny dožadovati soudy o přísežné výsledky svědků pro vlastní účely pojišťovny.

Křivé svědectví, jehož se dopustil svědek vyslechnutý soudem k dožádání okresní nemocenské pojišťovny, není zločinem podle §§ 197, 199 lit. a) tr. zák.

(Rozh. ze dne 28. června 1933, Zm I 399/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 22. března 1932, pokud jim stěžovatelka byla uznána vinnou zločinem podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek v příčině obžalované jako zmatečný a věc přikázal místně příslušnému okresnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 4 a čis. 9 a) § 281 tr. ř.; jest jí přiznati důvodnost už po stránce hmotněprávní, po které — třebaže se řídí nesprávným výkladem pojmu škody a třebaže v příčině této zákonné známky nutno vývody stížnosti za použití § 290 tr. ř. doplniti — právem uplatňuje, že i zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák. vyžaduje úmysl poškozovací, který nelze předpokládati, nemůže-li nepravdivý údaj způsobiti škodu, přesněji škodu na právním statku trestní normou § 199 a) tr. zák. chráněném.

I zločin křivého soudního svědectví podle §§ 197, 199 a) tr. zák., jímž stěžovatelka napadeným rozsudkem uznána vinnou, předpokládá jakožto druh podvodu, že jednání pachatelovo — nepravdivé nebo neúplné vyjevení postřehů, jež učinil pachatel v minulosti svými smysly vzhledem ke skutečnosti, o níž jest vyslýchán za svědka — směřovalo podle povšechné povahy své a podle úmyslu pachatelova ke způsobení škody. Avšak škodou, jejímž vzniku brání zvláštní ustanovení § 199 a) tr. zák., není kterákoliv ze škod uvedených střídavě v povšechném ustanovení § 197 tr. zák., nanejmenší není jí hmotná újma některé z osob, jejichž nároky a závazky jsou předmětem rozhodnutí, pro které si zjednává dotčený veřejný činitel podklad řízením, v němž došlo k inkriminované svědecké výpovědi. Právním statkem, jehož poškozování příčí s hlediska § 199 a) tr. zák. jediné v úvahu, je nerušený výkon soudnictví, a předmětem ochrany je v případech § 199 a) tr. zák. právní, v zákonech založený nárok státu, by osoba, která je soudem vyslýchána jako svědek, vyjevila úplně a pravdivě všechny postřehy, jež uči-

nila v minulosti svými smysly o skutečnostech, ku kterým se výslech vztahuje; způsobování též jinaké újmy čili poškozování též jinakých práv soudním svědectvím není ke splnění skutkové podstaty zločinu § (197), 199 a) tr. zák. třeba a také nestačí a připojovalo by jen ku zločinnosti skutku plynoucí z § 199 a) tr. zák. — kdyby dotčená další škoda byla stupně v § 202 nebo § 203 tr. zák. vyčteného — další zločinnou kvalifikaci těmito předpisy určenou. Proto nezáleželo by, pokud jde o odsouzení pro zločin § (197), 199 a) tr. zák., nikterak na tom, že — jak stížnost zdůrazňuje, avšak rozsudek ani nepředpokládá, ani nepopírá — právní nárok manžela stěžovatelky na pojistné dávky z důvodu neschopnosti k práci a rozsah nároku nebyly závislémi na pravdivosti souzeného svědectví, že nevykonal práci o které byla stěžovatelka slyšena. Rozhodným jest a pro podřadění souzeného svědectví pod ustanovení § (197), 199 a) tr. zák. stačilo by poškozování práva státu na úplné a pravdivé vyjevení postřehů stěžovatelčiných, vztahujících se k uvedeným právě pracím jejího manžela. Takové právo bylo by lze — jelikož nedošlo k dotčenému výsledku v oboru vlastní působnosti soudu, nýbrž na žádost okresní nemocenské pojišťovny — předpokládati jen, kdyby tu bylo zákonné ustanovení, které by soudy zmocňovalo a zavazovalo obesílati a vyslýchati k žádostem okresních nemocenských pojišťoven označené jimi osoby za účelem, by se výsledky těmi pojišťovny dověděly o skutečnostech, jichž jest jim — skutečně nebo podle jejich předpokladu — třeba pro jejich vlastní úkoly.

Takového zákonného ustanovení není. Zákon o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří z 9. října 1924, čis. 221 sb. z. a n. ve znění zákona z 8. listopadu 1928, čis. 184 sb. z. a n. nařizuje ovšem v odst. čis. 3 § 255, že... soudy... jsou povinny vyhověti žádostem, jež pojišťovny podle tohoto zákona zřízené na ně vnesou, podporovati i jinak všemožně tyto pojišťovny a podávati jim sdělení důležitá pro provádění pojištění a jejich správu. Povšechné toto ustanovení nedává však pojišťovnám dotčeného rázu — jak už vyslovil nejvyšší soud v rozhodnutí ze 6. června 1932, č. j. R I 415/32-1, uveřejněném pod čis. 11.732 sb. n. s. civ., — také právo žádati soudy o (přísežný) výslech svědků pro vlastní účely pojišťovny. Tomu nasvědčuje mimo úvahy uvedené v citovaném usnesení — jež lze doplniti poukazem na předpis odst. čis. 5 § 301 zákona o přímých daních z 15. června 1927, čis. 76 sb. z. a n., podle něhož provede přísežný výslech svědků nařizený vyměřovacím úřadem okresní soud — také skutečnost, že též zákon dává v § 208 rozhodčím soudům dotčených pojišťoven výslovně právo požádati příslušný řádný soud o provedení přípuštěného důkazu svědky, jde-li o provedení důkazu mimo sídlo rozhodčího soudu. A nasvědčuje tomu i úvaha, že by byl zákon, kdyby opravňoval pojišťovny i k žádostem o (přísežný) výslech svědků soudem, stanovil — obdobně jako se stalo v § 301 cit. zák. čis. 76/1927 — i, které osoby nesmí býti slyšeny jako svědci a kterými osobami může býti svědecká výpověď odepřena. Neboť sotva chtěl zákon a sotva by bylo lze schváliti možnost, že soud vyslechně — jak se stalo přísežným výsledkem stěžovatelky a jejího manžela — bez předchozího poučení o případném

právu k odepření svědectví a po případě donutí ke svědecké výpovědi na pouhou žádost pojišťovny a pro účely pojišťovny osoby, které sám pro své účely a v důsledku toho ani pro účely a na žádost rozhodčích soudů (§ 589 c. ř. s.) podle platných proň ustanovení trestního řádu, civilního soudního řádu a zákona o soudním řízení nesporném vůbec nebo třeba bez jejich ochoty jako svědky slyšeti nesmí, takže proti nim nahoře uvedené právo státu bez ohledu na jejich ochotu či neochotu ke svědectví nebo třeba důsledkem odepření výpovědi nepřisluší, nejde-li v důvodech případné neochoty k výpovědi — jak tomu jest v případech § 153 tr. řádu — o důvody, z nichž může, ale nemusí soud svědka zákonné povinnosti k výpovědi zprostiti. Nebyl-li soud zákonem zmocněn nebo třeba zavázán k úkonu, jímž došlo k souzenému svědectví, nebylo zde zákonem založeného práva státu, jehož poškození je nezbytnou složkou zločinu křivého svědectví, a nalézací soud zatížil rozsudek zmatkem nesprávného použití zákona, uznal-li stěžovatelku vinnou uvedeným zločinem, kdežto o šálivosti a poškozovacím směru souzené výpovědi uvažovati bylo jen mimo dosah § 199 a) tr. zák. Proto byl rozsudek z důvodu § 281 čis. 10 tr. ř. zrušen a věc odkázána k opětovnému projednání a rozhodnutí a to příslušným okresním soudem, jelikož není ve spisech poukazů na to, že případná újma nemocenské pojišťovně ze souzeného svědectví vzešla nebo hrozící činí více než 2.000 Kč a proto v jednání stěžovatelky mohla by nanejvýše shledána býti skutková povaha přestupku podle §§ 205, 461 tr. zák.

Čís. 4752.

Jde o vykročení z moci trestní a o zmatek čis. 11 § 281 tr. ř., povolil-li soud podmíněný odklad výkonu trestu, ač bylo podmíněné odsouzení podle § 2 zák. čis. 562/1919 vyloučeno.

Výrokem předchozího rozsudku o ztrátě práva volebního jest projevováno zjištění, že čin byl spáchán z pohnutky nízké a nečestné.

Soud rozhodující o podmíněném odsouzení je vázán právoplatným zjištěním předchozího rozsudku, že čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných (výrokem o ztrátě práva volebního), a nepřisluší mu právo, by předchozí rozsudek v tomto směru přezkoumával.

(Rozh. ze dne 28. června 1933, Zm I 633/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 6. května 1932, pokud jím byl obžalovanému, odsouzenému pro zločin zpronevěry podle § 183 tr. zák., povolen podmíněný odklad výkonu trestu, zrušil napadený výrok a vyslovil, že odsouzení je nepodmíněné.

Důvody:

Napadený rozsudek povoluje obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu na dobu dvou roků. Při tom soud zjišťuje, že souzený skutek se stal v červenci 1931 nebo třeba ohledně zboží dodaného obžalo-

vanému v době od 19. února do 13. dubna 1931, že obžalovaný byl (právoplatným) rozsudkem okresního soudu v Mimoní z 22. dubna 1930 odsouzen pro přestupek zpronevěry k trestu vězení v trvání 24 hodin podmíněně na jeden rok, že rozsudkem tím byla vyslovena ztráta práva volebního, že bylo se zřetelem k tomuto odsouzení usnesením okresního soudu v Mimoní ze 27. května 1931 vysloveno, že se obžalovaný osvědčil, a že v záznamu o onom rozsudku jest pro trestní listek uvedeno, že pohnutkou činu byla zjištěnost.

Výrok o podmíněném odkladu výkonu trestu napadá veřejný obžalobce zmáteční stížností opřenou o čis. 11 § 281 tr. ř., kterou je — jak se podotýká vzhledem k opačnému názoru uplatňovanému protivýrovy obžalovaného — pokládati za opravný prostředek vhodný, neboť výrok o podmíněném odkladu trestu jest podle § 7 zákona o podm. odsouzení čis. 562 sb. z. a n. 1919 podroben týmž opravným prostředkům jako výrok o trestu. Výroku o trestu lze odporovati zmáteční stížností zejména, je-li jím vykročeno z trestní moci soudu (§ 281 čis. 11 tr. ř.). Soud vykročuje však ze své moci trestní také povolením podmíněného odkladu trestu, je-li podmíněné odsouzení v souzeném případě podle zákona vyloučeno. Veřejný obžalobce namítá, že tomu tak bylo v souzené trestní věci podle § 2 zákona o podm. odsouzení čis. 562 sb. z. a n. 1919 následkem předchozího odsouzení nahoře uvedeného a musí proto v odpor vzatý rozsudek v tomto směru napadnouti zmáteční stížností.

Než i po stránce věcné je stížnost pokládati za důvodnou. Výrokem předchozího rozsudku o ztrátě volebního práva je projevováno zjištění, že souzený skutek byl spáchán z pohnutky nízké a nečestné, najmě když byla v připojeném poukazu pro trestní listek jako pohnutka činu uvedena soudem zjištěnost; pro tuto pohnutku dřívějšího trestného činu bylo podmíněné odsouzení v pozdějším rozsudku vyloučeno (první odst. § 2) a tento účinek předchozího rozsudku trval ještě v době, kdy vynesena napadený rozsudek, protože neplynula ani do té doby, tím méně do doby, kdy spáchán trestný čin nyní souzený, od výroku o osvědčení se obžalovaného lhůta určená druhým odstavcem § 2 zákona čis. 562/1919. To si zřejmě uvědomil i nalézací soud při vynesení napadeného rozsudku, neboť odstraňuje poznanou překážku podmíněného odsouzení přezkoumáním správnosti výroku předchozího rozsudku o ztrátě práva volebního a předpokladu zjištěnosti jako pohnutky skutku tehdy souzeného. Tento postup nalézacího soudu přičítá se však zásadě plynoucí z právního zařízení obnovy trestního řízení, že právoplatný rozsudek nemůže býti v žádné části změněn z důvodu věcné nesprávnosti ani soudem, který jej vynesl, ani soudem jiným, není-li soud výjimečně — čemuž v dotčeném směru tak není — samým zákonem k přezkoumání a případnému změnění právoplatného rozsudku zmocněn anebo zavázán (viz na příkl. § 6 čis. 1 a 4 cit. zákona). Před zásadou nezměnitelnosti právoplatných rozsudků musí ustoupiti také zásada nutnosti vyšetření objektivní pravdy, jež přirozeně může se uplatniti jen po dobu, po kterou je zjišťování skutečností úkolem soudů čili až do doby, kdy rozsudek nabývá moci práva (arcit' s výjimkou obnovy

řízení a nahoře zmíněných zvláštních ustanovení). Proto netřeba, ba nepřipustno zkoumat, má-li více opory v dotčených spisech výrok předchozího rozsudku, že nastává ztráta volebního práva, či předpoklad napadeného rozsudku, že obžalovaný jednal tehdy z nouze; a byli vůbec v rozsahu k opětnému objasnění této otázky nutným obsah dotčených spisů v předmětných spisech, založených při hlavním přelíčení, čten a učiněn předmětem jednání. I v dosahu § 2 zákona čís. 562/1919 je — jak opět bylo vysloveno zrušovacím soudem v nálezech obzvláště čís. 1918, 2222, 2765 sb. n. s., soud rozhodující o podmíněném odsouzení vázán právoplatným zjištěním anebo — výrokem o ztrátě volebního práva projeveným — předpokladem předchozího rozsudku, že čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných, a nepřisluší mu právo, by předchozí rozsudek v tomto směru přezkoumal. Povolil-li nálezač soud — osobiv si právo to a nahradiv svémocně právoplatný výrok předchozího rozsudku opačným předpokladem — obžalovanému podmíněný odklad trestu, ač byl odklad pro předchozí odsouzení obžalovaného vyloučen, porušil velící předpis, jehož je šetřiti vždy a za všech okolností, vykročil ze své moci trestní a zatížil rozsudek zmatkem čís. 11 § 281 tr. ř. Proto bylo důvodné stížnosti vyhověti a uznati podle § 288 čís. 3 tr. ř. právem, jak se stalo.

Čís. 4753.

Ustanovenie § 91 tr. zák. je len zákonom daná smernica pre voľné uvažovanie sudcovské a nestanoví žiadnu určitú sadzbu. Vymeral-li súd s použitím § 91 tr. zák. trest v zákonnej sadzbe na dotýčny trestný čin stanovenej, nelze výrok ten napádať zmätočnou sťažnosťou podľa § 385 č. 2 tr. p.

(Rozh. zo dňa 28. júna 1933, Zm III 185/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti M. J. a spol., obžalovaným zo zločinu lúpeže, zmätočné sťažnosti obžalovaných zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z dôvodov:

Na základe bodu 2 § 385 tr. p. napádajú obžalovaní rozsudok porotného súdu preto, že pri použití § 91 tr. z. bol im trest vymeraný v príliš vysokej miere, a pokiaľ nebol im uložený najnižší trest, nezachoval vraj porotný súd zákonom stanovené hranice dovoleného zmiernenia. Zmätočné sťažnosti sú však bezzákladné.

Zmätočnosť podľa č. 2 § 385 tr. p. jest daná vtedy, keď súd nezachoval pri uložení trestu trestných sadzieb zákonom stanovených. V § 91 tr. z. sa však stanoví, že majú-li poľahčujúce okolnosti prevahu, treba stanoviť trest v najnižšej miere alebo v miere najnižšej sa blížiacej trestnej sadzby stanovenej na dotýčny trestný čin. Nestanoví preto § 91 tr. z. žiadnu určitú sadzbu, ale odvoláva sa na sadzby, stanovené v príslušnom §e, jednajúc om spáchanom trestnom čine. Sú preto v sú-

denom prípade smerodatné sadzby, stanovené v § 349 odst. I. a § 66 tr. z. Mohol tedy súd podľa svojho voľného uváženia vymerať trest káznice alebo žalára a nemohol vymerať len najvyššiu mieru káznice, totiž káznicu v trvaní 15 rokov, a nemohol určiť žalár nižie 6 mesiacov (§ 24 tr. z.), a len nedodržanie týchto sadzieb by malo v zápätí dôvod zmätočnosti podľa č. 2 § 385 tr. p. Boly-li obžalovaným vymerané tresty káznice v trvaní 6 resp. 4 rokov, byly vymerané v sadzbe zákonom stanovenej, a nelze podľa sťažovateľa nedostatočne vydatné použitie § 91 tr. z. napádať zmätočnou sťažnosťou, lebo ustanovenie tohoto § je možno považovať len za zákonom danú smernicu pre zmätočnou sťažnosťou nenapadnuteľné voľné uváženie sudcovské a ich citovanie v rozsudku len za odôvodnenie vyslovene vyšky trestu.

Čís. 4754.

Šesťmesačná lehota § 581 tr. p. neprerušuje sa ani uplatnením nároku na náhradu súkromnou žalobou proti tretej osobe.

(Rozh. zo dňa 28. júna 1933, N III 43/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti M. B. pre zločin podpaľachstva preskúmal žiadosť obžalovaného o náhradu škody a takto sa usniesol: Žiadosť sa nevyhovuje a sa vyslovuje, že obžalovaný M. B. nemá nárok na náhradu škody, ktorú utrpel v tejto veci zatýmnym zadržaním a vyšetrovacou väzbou od 10. augusta 1928 do 20. marca 1929,

lebo

oslobodzujúci rozsudok krajského ako porotného súdu v B. bol vyhlásený obžalovanému dňa 20. marca 1929 a stal sa právoplatným dňa 23. marca 1929, kdežto žiadosť o náhradu škody bola podaná teprv dňa 12. januára 1933, tedy po uplynutí lehoty určenej v § 581 tr. p.; pre uplatnenie nároku proti štátu beh tejto lehoty nebol prerušený tým, že snád' obžalovaný medzitým uplatňoval svoj nárok proti tretej osobe súkromnou žalobou, lebo trestný poriadok neobsahuje taký predpis, podľa ktorého lehota určená v § 581 tr. p. by mohla byť prerušená; zaniknul tedy nárok obžalovaného na náhradu škody.

Čís. 4755.

Ak obžalovaný svojou vinou vyvolal nebezpečie pre druhú osobu, ktorá z ľaku alebo z mylného pochopenia situácie, aby sa vyhnula nebezpečiu, učinila mylné opatrenie, následkom ktorého tretia osoba bola poškodená na tele, je príčinná súvislosť medzi konaním obžalovaného a úrazom poškodenej osoby.

(Rozh. zo dňa 1. júla 1933, Zm III 134/33.)

Obžalovaný M. J. išiel svojím autom v meste asi 40 km rychlosťou a cncel predísť auto idúce pred ním. Keď zabočil na pravý bok ulice, zbadal bližieť sa proti sebe druhé auto a vidiac, že už nebude môcť predísť, prudko zabrzdil. Keďže však rychlosť jeho auta bola nepomerne veľká, nepodarilo sa mu voz včas zastaviť. Nastal smyk a auto obžalovaného vrazilo do proti idúceho auta, riadeného F. V.-om; pasažier tohoto auta J. J. bol ťažko poranený. Súd prvej stolice uznal obžalovaného vinným a odsúdil ho pre prečin podľa § 310 odst. 1 tr. zák. Odvolací súd sprostil obžalovaného obžaloby.

Na j v y š š í s ú d vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, zrušil rozsudok odvolacieho súdu a uznal obžalovaného vinným tak, ako ho odsúdil súd prvej stolice.

Z d ō v o d o v :

Protí rozsudku vrchného súdu podal zmätočnú sťažnosť verejný obžalobca na základe bodu 1a § 385 tr. p. z toho dôvodu, že sa vrchný súd mýlil, keď oslobodil obžalovaného, hoci jeho čin vyčerpáva skutkovú povahu prečinu podľa odst. I. § 310 tr. zák. Vrchný súd oslobodil obžalovaného preto, že F. V. mal možnosť svoje auto zastaviť pred srážkou, on však na miesto zastavenia v kritickom momente ešte zvýšil rychlosť svojho auta — nazdajúc sa patrne, že mu bude možné medzi chodníkom a autom obžalovaného prejsť; podľa názoru vrchného súdu jednal F. V. tiež neadbale a jeho nedbalosťou vznikla taká situácia, ktorá nevyhnutne viedla ku srážke obidvoch aut a k úrazu poškodeného. Vrchný súd mylne založil svoj oslobodzujúci výrok na bode 2 § 326 tr. p., na miesto bodu 1 § 326 tr. p. Odvolací súd oslobodil obžalovaného nie preto, že by nebol dokázaný čin tvoriaci základ obžaloby, lež preto, že nie je príčinná súvislosť medzi týmto činom a medzi úrazom poškodeného. Otázka príčinnej súvislosti však v tomto prípade je totožná s tou právnou otázkou, či obžalovaný spôsobil s nedbalosti inému ťažké poškodenie tela. Vrchný súd tedy vlastne preto oslobodil obžalovaného, lebo podľa jeho názoru čin tvoriaci predmet obžaloby nie je trestný. Oslobodenie z tohoto dôvodu treba založiť na bode 1 § 326 tr. p. a je možno napadnúť rozsudok vrchného súdu v smysle bodu 1 a) § 385 tr. p. z toho materiálneho dôvodu zmätočnosti, že právny záver vrchného súdu bol mylný a že čin obžalovaného je trestný.

Najvyšší súd nesúhlasí so shora uvedeným právnym názorom vrchného súdu. O tom, ako sa má chovať riadič auta, keď zbadá približovať sa proti sebe auto, ktorého riadič stratil moc nad strojom, nie sú presné predpisy. Neľze tvrdiť, že v takomto prípade by bolo jedine správne opatrenie — ako to predpokladá vrchný súd — ihneď zastaviť svoje auto, lebo môžu byť prípady, v ktorých riadič auta jedná účelnejšie, keď vyhne svojím autom tomu autu, ktoré vyvoláva nebezpečie srážky. V tomto prípade F. V. prišiel výlučne vinou obžalovaného do tej situácie, že sa musel rýchle rozhodnúť, či má zastaviť, alebo či má iným spôsobom vyhnúť nebezpečiu srážky. F. V. vo chvate prevkvapujúcich udalostí, vyvolaných obžalovaným, rozhodnul sa, že pri-

daním plynu urýchlí križovanie sa svojho auta s autom obžalovaného a takto vyjde z toho priestoru, v ktorom bolo nebezpečné sa zdržovať, ponevác sa približovalo k nemu nedovolenou rychlosťou auto obžalovaného, ktorý stratil moc nad svojim strojom, a nebolo možno určite predvídať, kedy a kde sa zastavi auto obžalovaného. Výsledok ukázal, že opatrenie učené F. V.-om nebolo správne, lebo pohybujúce sa auto obžalovaného octlo sa v jazdnej dráhe F. V. a nastala srážka. Z tejto okolnosti však nelze vyvodzovať, že srážku by bol spôsobil výlučne F. V. Veď obžalovaný vyvolal svojou neopatrnosťou tú nebezpečnú situáciu, v ktorej F. V. učinil pochybné opatrenie, aby vyhnul nebezpečiu. Kto vyvoláva svojou vinou nebezpečie pre iných, vyvoláva vlastne aj ten výsledok, ktorý nastal preto, že osoby súce v nebezpečí z ľaku, alebo z mylného pochopenia situácie učinia mylné opatrenie cieľom vyhnutia nebezpečiu. Je tedy príčinná súvislosť medzi činom obžalovaného a medzi srážkou aut a úrazom poškodeného, ktorý sedel v automobile vedenom F. V.-om. Preto čin obžalovaného zakladá skutkovú povahu prečinu podľa odst. I. § 310 tr. zák. a mýlil sa vrchný súd, keď oslobodil obžalovaného. Najvyšší súd tedy vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu a pokračujúc podľa odst. I. § 33 tr. p. nov. uznal obžalovaného vinným.

Čís. 4756.

Další činnosť návodce ke zločinu vraždy, že totiž pomáhal pachateli ukrytí mrtvolu, nelze kvalifikovati ani jako pomocnictvo ani jako nadržování; jde o ideální souběh ve smyslu § 95 tr. zák.

(Rozh. ze dne 8. července 1933, Zm IV 387/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti M. P. a spol., obžalovaným pro zločin vraždy, na základě veřejného líčení následkem zmateční stížnosti veřejného obhájce a obžalovaného I. H. a veřejného obhájce obžalované M. P. vynesl r o z s u d e k, jímž zmateční stížnosti zčásti zamítl, zčásti odmítl, vyhověl však zmateční stížnosti veřejného obhájce obžalované M. P., založené na důvodu zmatku podle § 385 č. 1 b) tr. ř., zrušil napadený rozsudek, pokud čin této obžalované byl podřaděn též pod ustanovení § 69 č. 2 tr. zák. vzhledem k ustanovení § 278 tr. zák., a tuto kvalifikaci pominul.

Z d ů v o d ů :

Porotci kladnou odpovědí na 1. otázku III. skupiny zjistili, že obžalovaná M. P. přemlouvala M. P., aby usmrtil jejího manžela, že mu za to slíbila odměnu a že M. P. na její návod jejího manžela usmrtil; kladnou odpovědí na 2. otázku III. skupiny však zjistili, že tato obžalovaná po zabití svého manžela byla přítomna a nápomocna bezpečnému ukrytí mrtvoly a slíbila nebo dala za toto usmrcení odměnu 500 Kč. Porotci potvrdili též právní otázky 3. a 4. III. skupiny, polo-

žené vzhledem ke skutkovým otázkám právě uvedeným, a vyslovili, že obžalovaná M. P. jednak svým činem v 1. otázce III. skupiny popsaným navedla M. P-u k usmrcení I. P-y, jednak svým činem popsaným v 2. otázce III. skupiny podporovala neb usnadňovala zabití. Vzhledem k tomu porotní soud v rozsudku uznal obžalovanou M. P. vinnou zločinem účastenství na zločinu vraždy, jednak podle § 69 č. 1 a § 278 tr. zák., jednak podle § 69 č. 2 a § 278 tr. zák. Zmateční stížnost obhájce napadá výrok, jímž obžalovaná byla uznána vinnou též zvláště pomocnictvím na zločinu vraždy, jednak číselným citováním důvodů zmatku podle § 385 č. 1 a), c) tr. ř., jednak zřejmě poukazujíc na důvod zmatku podle § 385 č. 1 b) tr. ř. a namítá, že slíbení nebo dání odměny je už absorbováno činem obžalované, popsaným v 1. otázce III. skupiny, a dále, že ukrytí mrtvoly bylo by pouze nadržováním ve smyslu § 374 tr. z., které však nebylo by trestné vzhledem k ustanovení § 378 tr. zák., poněvadž bylo spácháno ve prospěch pachatele, jenž je jejím blízkým příbuzným.

K těmto námitkám dlužno uvésti toto: Zjištěnou činnost obžalované M. P., jež spočívala jednak v tom, že navedla pachatele k usmrcení, jednak v tom, že byla nápomocna při ukrytí mrtvoly, nelze s hlediska trestního zákona posouditi jako dva samostatné trestné činy a podřaditi pod dvě odlišná ustanovení tr. zákona. Jde tu o jeden jednotný čin, který má býti podřaděn pod to ustanovení tr. zákona, které je v daném případě nejpřísnější, totiž pod ustanovení § 69 č. 1 a § 278 tr. zák. (viz § 95 tr. zák.). Bylo tedy právně pochybeno, pokud v napadeném rozhodnutí byly ve zjištěném jednání obžalované M. P. shledány náležitosti dvou trestných činů, a správně má se celé její jednání podřaditi pouze pod ustanovení § 69 č. 1 a § 278 tr. zák. V důsledku toho je bezpředmětnou jak námitka zmateční stížnosti, že část činnosti obžalované, uvedená v 2. skutkové otázce III. skupiny (slíbení aneb dání odměny) nemůže tvořiti druhý trestný čin (§ 385 č. 1 a) tr. ř.), tak i námitka, že další část její činnosti (pomoc při ukrytí mrtvoly) byla pouze nadržováním, které by však bylo beztrestné (§ 385 č. 1 b) tr. ř.). Jde tu pouze o mylnou kvalifikaci trestného činu a o důvod zmatku podle § 385 č. 1 b) tr. ř., který byl zaviněn tím, že další činnost obžalované M. P., dokonaná po návodu ke zločinu vraždy byla posouzena jako její druhý, samostatný trestný čin. Proto bylo vyhověno zmateční stížnosti z tohoto důvodu zmatku, napadený rozsudek byl podle 1. odst. § 33 por. nov. zrušen ve výroku o kvalifikaci trestného činu obžalované M. P. podle § 69 č. 2 a § 278 tr. zák. a tato kvalifikace byla pomínuta. Tím stala se bezpředmětnou ta část zmateční stížnosti, ve které byly uplatňovány důvody zmatku podle § 385 č. 1 a), c) tr. ř.

Čís. 4757.

Ustanovení o pomluvě podle zákona o ochraně cti (§ 2 zák. č. 108/33 sb. z. a n.) jsou vinníku příznivější než ustanovení §§ 1, 3, 5 zák. čl. XLI:1914.

(Rozh. ze dne 22. srpna 1933, Zm IV 309/33.)

Obžalovaný A. B. napsal a jako zodpovědný redaktor periodického časopisu uveřejnil článek, v němž tvrdil o správci státní obecné školy J. K., že se místo školní a osvětovou prací zabývá věcmi finančními, obchodováním a politikářením. Soudy nižších stolic uznaly obžalovaného vinným a odsoudily jej pro přečin utrhání na cti podle §§ 1, 3 odst. 2 č. 1 a 2, 5 odst. 1 zák. čl. XLI:1914.

Nejvyšší soud zmateční stížnost poškozeného odmítl, zmateční stížnost obžalovaného zamítl, z úřední povinnosti však pro zmatečnost podle § 385 č. 1 b) tr. ř. zrušil rozsudky obou nižších soudů ve výroku o kvalifikaci trestného činu, kvalifikoval jej jako přečin pomluvy podle § 2 zák. č. 108/33 sb. z. a n. a vyměřil obžalovanému nový trest.

Z důvodů:

Poněvadž v době mezi spácháním trestného činu a vynesením tohoto rozhodnutí nejvyššího soudu nabyt účinnosti zákon o ochraně cti ze dne 28. června 1933 č. 108 sb. z. a n., bylo ve smyslu § 41 č. 1 tohoto zákona a § 2 tr. zák. zkoumati, zda ustanovení nového zákona jsou pro vinníka příznivější. Ze srovnání předpisů §§ 1, 3 a 5 zák. čl. XLI:1914, který platil v době spáchání trestného činu, s ustanovením § 2 zák. č. 108/33 sb. z. a n. a najmě též, hledíc k tomu, že odvolací soud, použiv ustanovení § 92 tr. zák., vyměřil peněžitý trest v částkách 500 Kč a 100 Kč a náhradní trest (vězení) v trvání 12 dnů, je zřejmé, že ustanovení nového zákona o kvalifikaci a trestu je v tomto případě pro vinníka příznivější než ustanovení dosavadního zákona, neboť skutková podstata pomluvy podle nového zákona neobsahuje přitěžujících okolností, uvedených v ustanovení § 3 odst. II. č. 2 dosavadního zákona a dále podle sazby nového zákona je trvání trestu na svobodě kratší a není vedlejšího peněžitého trestu. Krom toho v tomto případě, hledíc k vyměřené době náhradního trestu za trest peněžitý a k ustanovení § 2 č. 2 zák. č. 284/1920 sb. z. a n., má býti uložen mírnější náhradní trest uzamčení, kdežto podle dosavadního zákona měl býti uložen náhradní trest vězení. Proto bylo ve smyslu § 2 tr. zák. a § 41 č. 1 zák. č. 108/33 sb. z. a n., jakož i, hledíc k ustanovení posl. odst. § 385 tr. ř., z úřední povinnosti přihlédnouti k tomuto stavu věci, podle § 33 odst. 1 tr. nov. zrušiti rozsudky obou nižších soudů ve výroku o kvalifikaci a rozsudek odvolacího soudu ve výroku o trestu a rozhodnouti, jak je uvedeno ve výroku.

Čís. 4758.

Navrhoval-li štátny zástupca v obžalovacom spise, aby podľa § 6 zák. č. 471/21 Sb. z. a n. vec rozhodol samosudca, môže samosudca pokračovať iba vtedy, keď obžalovací spis bol doručený obhájcovi a ten nepodal námietky. Nestalo-li sa doručenie obhájcovi a vo veci jednal samosudca, je pokračovanie zmätočné podľa § 384 č. 1 tr. p.

(Rozh. zo dňa 24. augusta 1933, Zm IV 344/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti J. B. a spol., obžalovaným zo zločinu násilia proti orgánu vrchnosti, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu a obžalovaných takto sa usniesol: Z dôvodu zmätočnosti, uvedeného v bode 1 § 384 tr. p., z úradnej povinnosti zrušujú sa rozsudky oboch súdov nižších stolíc v celom rozsahu aj s hlavným a odvolacím hlavným pojednávaním a nariaďuje sa v tejto trestnej veci nové hlavné pojednávanie pred krajským súdom v U. Zmätočné sťažnosti verejného žalobcu a obžalovaných sa poukazujú na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Najvyšší súd preskúmajúc túto trestnú vec z úradnej povinnosti zbadal toto: Štátny zástupca v obžalovacom spise navrhoval v smysle § 6 zák. čís. 471 z roku 1921 Sb. z. a n. — platnosť ktorého bola predĺžená (zák. čís. 259/1923, 257/1925, 31/1929 a 209/1931 Sb. z. a n.) — pokračovanie pred samosudcom, ktorý dňa 5. novembra 1932 previedol aj hlavné pojednávanie a rozhodol rozsudkom. Vrchný súd na odvolanie obžalovaných preskúmal prvostupňový rozsudok a potvrdil ho s tou zmenou, že obžalovaným povolil podmienený odklad výkonu trestu podľa §§ 1 a 3 zák. čís. 562/1919 na skúšobnú dobu 2 rokov. Z obsahu spisov však vysvitá, že neboly splnené podmienky § 6 hore citovaného zákona pre posúdenie veci samosudcom. Najmä jednou z podmienok, aby trestná vec bola pojednávaná nie pred senátom krajského súdu, ale pred jedným členom súdu, a to samosudcom, je, že proti návrhu štátneho zástupcu, učinенému v smysle § 6 cit. zákona, nebol podaný odpor ani obžalovanými ani ich obhájcom v trojdňovej lehote, čítanej odo dňa doručenia obžalovacieho spisu obhájcovi. Nemá-li obžalovaný obhájcu, má mu súd pre doručenie obžalovacieho spisu ustanoviť obhájcu z povinnosti úradnej. Zákon v § 6 cit. zák. pripúšťa tedy výnimečné obmedzenie zostavenia rozhodujúceho súdu len pre ten prípad, že proti takému obmedzeniu neučiní námietok žiadny z obžalovaných ani ich obhájcov, a preto zákon žiada, aby obžalovací spis v takomto prípade bol vždy doručený obhájcovi. Pokiaľ doručenie obžalovacieho spisu obhájcovi sa nestalo, nebola splnená jedna z podmienok § 6 cit. zákona pre posúdenie veci samosudcom a trestná vec má sa pojednávať pred senátom. Zo spisov tejto trestnej veci najvyšší súd však zistil, že obžalovací spis nebol doručený obhájcovi. Preto pokiaľ túto trestnú vec posúdil samosudca a nie senát krajského súdu, nebol rozhodujúci súd zostavený podľa zákona a bola tým zavinená zmätočnosť rozsudku prvostupňového súdu podľa § 384 čís. 1 tr. p., ktorého treba v smysle posled. odst. cit. paragrafu dbať z úradnej povinnosti. Ponevác vrchný súd na túto zmätočnosť nehľadel, je aj rozsudok vrchného súdu dotknutý tou istou zmätočnosťou. Preto bolo treba rozsudky oboch súdov nižších stolíc zrušiť v celom rozsahu aj s hlavným a odvolacím hlavným pojednávaním podľa ustanovení § 34 por. nov. a § 404 tr. p. a nariaďiť nové hlavné pojednávanie pred krajským súdom v Užhorode.

Čís. 4759.

V prípadech, v nichž podľa § 54 odst. 1 tr. zák. nebylo prípustné vysloviť ztrátu práv politických, nemáže býti nyní vyslovena ztráta volebního práva do obcí, a to ani tehdy, byl-li čin spáchan z pohnutek nízkých a nečestných.

(Rozh. ze dne 24. srpna 1933, Zm IV 410/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti Š. G., obžalovanému pro přečin podle § 359 tr. zák., na základě veřejného líčení konaného následkem opravného prostředku pro zachování právní jednotnosti, podaného generální prokuraturou, vynesl tento rozsudek: Opravný prostředek generální prokuratury uznává se důvodným a vyslovuje se, že rozsudky okresního soudu v T. ze dne 12. listopadu 1929 čís. T IV 464/29-7 a krajského soudu v Ch. ze dne 23. června 1930 č. To 97/30-12, pokud jimi byl Š. G-ovi uložen vedlejší trest ztráty práva volebního do obcí, byl porušen zákon v ustanovení § 359 odst. 2 tr. zák. a v ustanovení § 3 odst. I. č. 3 zák. z 31. ledna 1919 čís. 75 Sb. z. a n. ve znění zákona ze dne 18. března 1920 čís. 163 Sb. z. a n. Podle § 442 odst. 6 tr. ř. zrušují se z důvodu zmatku podle § 385 č. 2 tr. ř. oba citované rozsudky v uvedeném výroku a uložený vedlejší trest ztráty práva volebního do obcí se pomíjí.

Důvody:

Š. G. byl rozsudkem okresního soudu v T. ze dne 12. listopadu 1929 uznán vinným přečinem podle § 359 tr. zák. a odsouzen do vězení na 20 dní a ke ztrátě úřadu a volebního práva do obcí na dobu jednoho roku bezpodmínečně. Krajský soud v Ch. rozsudkem ze dne 23. června 1930 změnil na základě odvolání obžalovaného rozsudek prvního soudu ve výroku o nepovolení podmínečného odkladu výkonu trestu a tento odklad Š. G-ovi povolil. V ostatních částech — pokud se týkají jmenovaného obžalovaného — potvrdil rozsudek prvního soudu. Rozsudek krajského soudu v Ch. stal se ihned pravoplatným. Oběma uvedenými rozsudky, pokud jimi byl obžalovaný Š. G. odsouzen i ke ztrátě volebního práva do obcí, byl porušen zákon.

Podle § 3 — I. čís. 3 zákona ze dne 31. ledna 1919 čís. 75 sb. z. a n. (ve znění zákona ze dne 18. března 1920 čís. 163 sb. z. a n.) může býti ztráta volebního práva do obcí vyslovena jen tam, kde podle platných ustanovení nastává ztráta tohoto práva. Podle trestního práva, jež platilo na Slovensku a Podkarpatské Rusi před cit. zákony, nastávala ztráta volebního práva do obcí v případě odsouzení ke ztrátě práv politických (§ 56 tr. zák.). Tato však mohla býti vyslovena pouze v těch případech, v nichž to zákon výslovně stanovil (§ 54 — I. tr. zák.). V případech, v nichž ve smyslu § 54-I. tr. zák. nebylo dříve přípustno vysloviť ztrátu práv politických, nemůže býti nyní vyslovena ani ztráta volebního práva do obcí, i když jde o čin spáchaný z nízkých a nečestných pohnutek. Citovanými zákony (čís. 75/1919 sb.

z. a n. a čís. 163/1920 sb. z. a n.) nebyla možnost odsouzení k trestu ztráty volebního práva do obcí u srovnání s předcházejícím právním stavem rozšířena, nýbrž omezena. Podle cit. předpisů může být uvedený trest uložen pouze v těch případech, v nichž zákon tento trest výslovně ustanovuje, je-li však zároveň splněna další podmínka, že čin, pro nějž pachatel byl odsouzen, byl spáchán z nízkých a nečestných pohnutek. V § 359 tr. zák. (v druhém odstavci) je ustanoven na přečin uvedený v prvním odstavci téhož § vedlejší trest ztráty úřadu, nikoliv však i trest ztráty politických práv. V důsledku toho není při odsouzení pro tento přečin přípustno uložiti i trest ztráty volebního práva do obcí. Výrokem jmenovaných nižších soudů, jímž byl Š. G-ovi uložen trest ztráty volebního práva do obcí, byl proto porušen zákon v ustanovení § 359 — II. tr. zák. a v ustanovení § 3 odst. I, č. 3 zákona ze dne 31. ledna 1919, čís. 75 sb. z. a n. (ve znění zákona ze dne 18. března 1920, čís. 163 sb. z. a n.) a v neprospěch obžalovaného zaviněn zmatek podle § 385 čís. 2 tr. ř. Bylo proto vyhověti oprávněnému prostředku pro zachování právní jednotnosti ve smyslu § 441 tr. ř. generální prokuraturou podanému. Poněvadž uložením trestu ztráty volebního práva do obcí byl Š. G. odsouzen k trestu, který zákon na čin, jímž byl obžalovaný uznán vinným, vůbec neukládá, bylo ve smyslu § 442 — VI. tr. ř. zrušiti rozsudky obou jmenovaných nižších soudů ve výroku o uložení tohoto vedlejšího trestu a vysloviti, že se trest ten pomíjí.

Čís. 4760.

Jde o čin (§ 11 čís. 2 zák. na ochr. rep.) spáchaný veřejně (v rozšiřovaném spise), byl-li spáchán urážlivými poznámkami na časopise v kavárně vyloženém a hostům přístupném.

Pojem »rozšiřovaný spis« ve smyslu § 39 zák. na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 25. srpna 1933, Zm I 429/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského trestního soudu v Praze ze dne 13. dubna 1932. jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 11 čís. 2 zák. na ochr. rep. mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Provedena, ale neodůvodněna je zmateční stížnost, pokud podle čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá, že čin obžalovaného nebyl spáchán veřejně ve smyslu § 39 zák. na ochr. rep., t. j. před zástupem, shromážděním nebo v tiskopise, — nýbrž nejvýše na tiskopise, což nestačí k založení pojmu veřejnosti ve smyslu cit. §. Má-li rozsudek za to, že časopis s poznámkami mohl se dostat na vědomost mnoha čtenářům, posuzuje prý pojem »veřejnosti« podle všeobecného trestního zákona; nikoliv podle § 39 zák. na ochr. rep., jehož zvláštní předpisy jsou tu jedině rozhodny.

Zmateční stížnost je na omylu. Přehlíží, že podle zákonného vykládacího pravidla § 39 zák. na ochr. rep. jest veřejně čin vykonán nejen, byl-li spáchán ve shromáždění, před zástupem anebo v tiskopise, nýbrž i v rozšiřovaném spise. Že v souzeném případě nejsou dány první tři formy veřejnosti, lze beze všeho připustiti. Naproti tomu jsou splněny předpoklady pro pojem veřejnosti tím, že čin byl spáchán »v rozšiřovaném spise«. Takovým spisem jest rozuměti, jak podrobně je vyloženo v rozhodnutí čís. 1629, 1792 sb. n. s., Zm III 734/24 a j. — všechny písemnosti, jejichž obsah jest přístupný většímu počtu osob, ať již individuálně určitému nebo co do množství neurčitému, aniž by se vyžadovalo, by spis vešel skutečně ve známost více lidí; postačí, byla-li tu možnost, by více lidí obsah mohlo shlédnouti. Nedopustil se proto soud právního omylu, uznáv, že časopis opatřený urážlivými poznámkami perem psanými a každému čitelnými, časopis, který je majetkem kavárny a po celý den je k použití hostům kavárny navštěvujícím, jehož obsah je tudíž přístupný většímu počtu osob ať individuálně určitému nebo co do množství neurčitému, jest rozšiřovaným spisem ve smyslu § 39 na ochr. rep. Pokud jde o bližší odůvodnění pojmu »rozšiřovaného spisu« stačí poukázati na důvody výše citovaných rozh. nejv. soudu, najmě rozh. čís. 1629 sb. n. s.

Čís. 4761.

Pro otázku, který trest je těžší po rozumu prvního odstavce § 267 tr. ř., jsou rozhodny výhradně tresty zákonem ustanovené, nikoli zákonná kvalifikace jednotlivých trestných činů; i kde se střetne přečin s přestupkem, je použití zákonného předpisu o trestu na přestupek, je-li trest jím stanovený vyšší, než trest uložený zákonem na přečin.

(Rozh. ze dne 25. srpna 1933, Zm I 719/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského trestního soudu v Praze ze dne 30. června 1932, pokud jím byl obžalovanému odsouzenému pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. a pro přestupek proti bezpečnosti cíti podle § 491 tr. zák. a čl. V zák. čís. 8/1863 ř. zák. uložen trest podle § 14 čís. 4 zák. na ochr. rep., zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu a ve výrociích s ním souvisejících jako zmatečný a uznal ve věci samé, že se obžalovanému pro přečin podle § 14 čís. 5 zák. čís. 50/1923 sb. z. a n. a za přestupek podle § 491 tr. zák., čl. V zák. čís. 8/1868 z roku 1863 ř. zák., jímž byl obžalovaný pravoplatně uznán vinným, ukládá se zřetelem na § 267 tr. zák. podle § 493 tr. zák. za použití §§ 266, 260 b) tr. zák. trest vězení v trvání čtrnácti dní zotřený dvěma posty.

D ů v o d y:

Nalézací soud uložil obžalovanému za přečin podle § 14 čís. 5 zák. čís. 50/1923 sb. z. a n. a za přestupek podle § 491 tr. zák. a čl. V zákona čís. 8/1868 ř. zák. podle § 14 čís. 4 zák. čís. 50/1923 sb. z. a n.,

se zřetelem na § 267 tr. zák. a za použití §§ 266, 260 b) tr. zák. trest vězení v trvání 10 dnů, jedním postem zostřenému a současně mu podle §§ 1 a 3 zák. čís. 562/1919 sb. z. a n. povolil podmíněný odklad výkonu trestu na zkušební dobu dvou roků.

Právem napadá státní zastupitelství tento výrok o trestu opravným prostředkem včas ohlášeným i provedeným, v němž dovozuje, že první soud svým výrokem porušil zákon, překročiv meze svého trestného oprávnění vytčené v § 267 tr. zák. Prvý odstavec § 267 tr. zák. nařizuje, že spáchal-li obviněný více přečinů nebo více přestupků, na něž se vztahuje totéž vyšetřování a odsouzení anebo, sejdou-li se takovým způsobem přečiny a přestupky, má se užití takového zákona, který mezi těmito trestnými činy ustanovuje nejvyšší trest, avšak přihlížejíc k činům ostatním. Ze samotného doslovu tohoto předpisu je zcela nepochybně zřejmo, že rozhodny jsou výhradně tresty zákonem ustanovené, nikoliv snad zákonná kvalifikace jednotlivých trestných činů, že tedy i kde se střetne přečin s přestupkem, je použití zákonného předpisu o trestu na přestupek, je-li trest jím stanovený vyšší, než trest uložený zákonem na přečin. Je dále samozřejmé, že tam, kde zákon stanoví na různé činy týž druh trestu, je rozhodnou zákonná výměra jednotlivých trestů.

Na přečin podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. je v zákoně stanoven trest vězení v trvání od 8 dnů do 3 měsíců, na přestupek § 491 tr. zák. a čl. V zák. čís. 8/1862 trest vězení v trvání od 1 do 6 měsíců. Při správném použití předpisu prvního odstavce § 267 tr. zák. bylo tudíž uložiti obžalovanému trest podle § 493 tr. zák., jak v obžalobě také správně bylo navrženo, a nikoli podle § 14 čís. 4 zák. čís. 50/1923 sb. z. a n., jak učinil nalézací soud. Z toho plyne, že první soud svým výrokem o trestu porušil zákon, překročiv meze svého trestného oprávnění a zavínil zmatečnost rozsudku dle čís. 11 § 281 tr. ř.

Okolnost, že státní zastupitelství označilo svůj opravný prostředek jako odvolání, nepadá podle stálé praxe nejv. soudů (rozh. čís. 1795, 2177, 3007, 3066, 3351 sb. n. s.) na váhu, poněvadž nezáleží na pojmenování opravného prostředku, nýbrž na obsahu uplatňované výtky; v souzeném případě směřoval o h l á š e n ý opravný prostředek výslovně proti výroku o trestu (státní zástupce ohlašuje odvolání do výše trestu a do příznání podmíněného odkladu trestu). V provedení pak se dovozuje, že výrokem o výši trestu byl porušen zákon a provádí se zmateční stížnost — kdežto ve příčině výroku o podmíněném odkladu trestu se provádí odvolání. Odůvodněné zmateční stížnosti bylo vyhověti a obžalovanému znovu vyměřiti trest.

Čís. 4762.

Disciplinárna moc učiteľa proti žiakom v škole nie je totožná s právom domácej kázně podľa § 313 tr. zák. Prekročil-li učiteľ medze svojej disciplinárnej pravomoci a spôsobil žiakovi poškodenie na tele, nemôže sa dovolávať beztrestnosti v smysle cit. zákonného ustanovenia.

(Rozh. zo dňa 26. augusta 1933, Zm IV 362/33.)

Obžalovaný L. M., učiteľ, uderil na dvore školskej budovy v prestávke žiačku Z. T. rukou do obličaja tak, že ju poranil. Poranenie sa zhojilo do 8 dní. Oba sudy nižších stolíc odsúdily obžalovaného pre prečin ľahkého ublíženia na tele podľa § 301 tr. zák.

Na j v y š š í s ú d z m ä t o č n ů s ť a ž n o s ť obžalovaného zamietol.

D ô v o d y:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil obžalovaný L. M. zvoleným obhájom zmatečnú sťažnosť na základe bodu 1 c) § 385 tr. p. z toho dôvodu, lebo ako správcovi školy prislúcha mu kárne právo, prečin ľahkého ublíženia na tele za vinu mu kladený spáchal pri výkone domácej kázně a preto podľa ustanovenia § 313 tr. zák. za tento čin nemôže byť potrestaný. Zmatečná sťažnosť je však bezzákladná.

Odvolací súd správne odôvodnil, že v súdenom prípade nelze použiť ustanovenia § 313 tr. zák. Najvyšší súd preto údaje zmatečnej sťažnosti poukazuje na správne dôvody vrchného súdu, ktoré sa však taktodopĺňujú. Bezpochybné je, že učiteľ žiakov, ktorí sú mu k vyučovaniu sverení, v prípade, že by porušili školský poriadok a kázeň, môže disciplinárne potrestať, pretože bez tohoto oprávnenia svoje povolanie (vyučovať a vychovávať chovancov) by nemohol zastáť a školský poriadok a kázeň by nemohol udržať. Učiteľovi — podľa toho — voči jeho chovancom bezpochybne prislúcha určité disciplinárne právo a platné zákony a nariadenia túto disciplinárnu moc učiteľa aj výslovné uznávajú. Avšak toto disciplinárne právo — obsah ktorého nie je totožný s právom domácej kázně — nerozprestiera sa na telesné trestanie chovancov a nedovoľuje také zlé nakladanie s chovancami, z ktorého nastane telesné ublíženie. Ponevadž použitie telesného trestu aj inak protiví sa ustanoveniam platných zákonov a nariadení, je zřejmé, že učiteľ voči chovancom, ktorí sú mu sverení k vyučovaniu a dozoru, nie je oprávnený použiť takého trestu, ktorý by spôsobil telesné ublíženie, a tak zlým nakladaním s chovancami, ktorým spôsobil telesné ublíženie, prekračuje prislúchajúce mu disciplinárne právo. Plynie tedy z toho, že ustanovenia § 313 tr. zák., podľa ktorého osoba oprávnená k domácej kázni, ktorá spôsobila pri jej vykonávaní ľahké telesné ublíženie, nie je trestná, — nemôže sa použiť v prípade, že učiteľ na žiakoch sa dopustil ľahkého telesného ublíženia. Nemýlil sa tedy odvolací súd, keď v súdenom prípade, pominuvši ustanovenie § 313 tr. zák., uznal obžalovaného vinným. Bolo preto treba zmatečnú sťažnosť obžalovaného ako bezzákladnú v smysle 1. odst. § 36 por. nov. zamietnuť.

Čís. 4763.

Prohlášením, že jest s rozsudkom spokojen, vzdal se obžalovaný pro svoji osobu práva podati opravný prostředek a nemůže toto právo přenést ani na obháje, kterého si dodatečně zvolil.

(Rozh. ze dne 29. srpna 1933, Zm IV 319/33.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti J. Š., obžalovanému pro zločin podle §§ 301, 303 tr. zák., na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti obžalovaného a jeho zvolených obhájců dr. M. S. a dr. O. Z. takto se usnesl: Zmateční stížnost obžalovaného se odmítá. Provedení zmateční stížnosti, podané zvoleným obhájcem drem O. Z., se odmítá. Zmateční stížnost zvoleného obhájce dra M. S., založená na § 384 č. 9 tr. ř. se zamítá, jinak se odmítá.

Z d ů v o d ů:

Podle protokolu o odvolacím hlavním přelíčení prohlásil obžalovaný J. Š. po vynesení rozsudku, že je spokojen. Jeho zvolený obhájce dr. M. S. ohlásil zmateční stížnost podle § 384 č. 9 a § 385 č. 1 a), b) a 2 tr. ř. a žádal o doručení opisu rozsudku, který mu byl doručen dne 4. března 1933; zmateční stížnost však neprovedl. Dne 9. února 1933 došlo k soudu odvolacímu oznámení obžalovaného, že obhajobou pověřil dra O. Z., spolu se žádostí, aby opis odvolacího rozsudku byl doručen obhájci dru Z. za účelem odůvodnění zmateční stížnosti. Opis tento byl dru Z. doručen dne 14. února 1933, načež dne 20. února 1933 došlo k soudu odvolacímu provedení zmateční stížnosti zvoleného obhájce dra Z.

Podle § 388 tr. ř. ve znění zák. č. 1/20 a § 31 odst. II. tr. ř. nov. má být zmateční stížnost ohlášena do tří dnů od vynesení rozsudku odvolacího soudu. V této třídenní lhůtě ohlásil zmateční stížnost pouze zvolený obhájce dr. M. S., a to vlastním jménem. Obžalovaný prohlášením, že je s rozsudkem spokojen, vzdal se pro svou osobu práva podat opravný prostředek, nemůže jej dodatečně ohlásit a nemůže proto právo ohlásit, či provést opravný prostředek přenést na obhájce dodatečně jmenovaného. Pokud by tedy žádost obžalovaného, došla k soudu odvolacímu dne 9. února 1933, mohla být pokládána za ohlášení zmateční stížnosti obžalovaného, jest opožděna. Avšak i provedení zmateční stížnosti, podané zvoleným obhájcem dr. Z. ve vlastním jménu, jest opožděno. Tento zvolený obhájce neohlásil vlastním jménem zmateční stížnost v třídenní lhůtě § 388 tr. ř. v novém znění, nemůže ji tedy vlastním jménem provádět, aniž na tom může něco změnit, že soud odvolací doručil mu k žádosti obžalovaného opis rozsudku. Rovněž nemůže vlastním jménem provádět zvolený obhájce dr. Z. zmateční stížnost, ohlášenou zvoleným obhájcem drem S., poněvadž tento nebyl zbaven plné moci, sám se také obhajoby nevzdal a mohl tedy vlastním jménem ohlášenou zmateční stížnost provést jen sám. Zmateční stížnost obžalovaného a provedení zmateční stížnosti zvoleného obhájce dra Z. bylo tudíž podle § 434 odst. III. tr. ř. odmítnouti.

Čís. 4764.

Způsobil-li pachatel orgánu vrchnosti kromě násilí (§ 4 odst. 2 zák. čl. XL:1914) i lehké uškození na těle (§ 301 tr. zák.), jde o materialní souběh podle § 96 tr. zák.

(Rozh. ze dne 29. srpna 1933, Zm IV 627/32.)

Nejvyšší soud přezkoumal trestní věc proti V. G., obžalovanému pro zločin podle § 4, 6 zák. čl. XL:1914 a j., a na základě veřejného líčení následkem zmateční stížnosti veřejného obžalobce vynesl tento rozsudek: Zmateční stížnosti se vyhovuje, rozsudek soudu odvolacího se z důvodu zmatečnosti, uvedeného v § 385 č. 1 b) tr. ř., zrušuje co do kvalifikace činu obžalovaného a čin jeho kvalifikuje se také jako přečin lehkého uškození na těle podle § 301 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti veřejného žalobce, uplatňující zmatek podle § 385 č. 1 b) tr. ř. nelze odepřít oprávnění. Obžalovaný byl uznán vinným, že přísežného hajného I. G. za to, že ho oznámil pro krádež dřeva, udeřil pěstí do obličeje tak, že I. G. utrpěl v obličeji odřeninu, která se zhojila do osmi dnů. Soud odvolací kvalifikoval čin tento pouze jako přečin podle § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914, pokládaje za to, že přečin tento spáchán byl právě zmíněným lehkým poškozením na těle, takže případný přečin podle § 301 tr. zák. je v tomto případě absorbován přečinem podle § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914 (§ 95 tr. zák.). Názor tento neodpovídá zákonu. Přečinu podle § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914 se dopustí, kdo za okolností uvedených orgánu vrchnosti skutkem ublíží. Skutková podstata tohoto činu trestného byla by tedy naplněna již tím, že orgán vrchnosti byl udeřen do obličeje. V souzeném případě tento úder do obličeje měl za následek poranění, které se hojilo do osmi dnů. Činem obžalovaného byla tedy porušena jednak autorita orgánu vrchnosti (§ 4 odst. II. zák. čl. XL:1914), jednak tělesná integrita jeho (§ 301 tr. zák.), tedy právní statky od sebe naprosto odchylné, z nichž každý jest chráněn úplně odlišným ustanovením zákona. Jde tudíž o dva trestné činy, stojící k sobě v poměru, předpokládaném v §§ 96, 97 tr. zák., a bylo čin obžalovaného kvalifikovati jednak jako přečin podle § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914, jednak jako přečin lehkého uškození na těle podle § 301 tr. zák. Poněvadž se tak nestalo, byl zaviněn zmatek podle § 385 č. 1 b) tr. ř., a bylo zmateční stížnosti veřejného žalobce, tento zmatek uplatňující, vyhověno tak, jak uvedeno ve výrokové části rozsudku. Důsledkem toho byl rozsudek odvolacího soudu zrušen také ve výroku o trestu a tento znova vyměřen podle § 4 odst. II. zák. čl. XL:1914 se zřetelem na §§ 96, 97, 102 tr. zák.

Čís. 4765.

Spreneveru v úrade spácha verejný úradník, ktorý, hoci nie je k prevzatíu peňazí oprávnený, v svojom úradnom postavení vstúpi so stranou v styk a jedná s ňou tak, ako keby prevzatie peňazí náležalo do oboru jeho úradnej pôsobnosti, takže strana mu peniaze sverí v tej mienke, že on má právo ich prevziať.

Založil-li verejný úradník, dopustivší sa sprenevery v úrade, príslušné spisy na nepatričnom mieste, ide len o dočasné ich ukrytie a neľže z toho už usudzovať, že mal úmysel ich zničiť alebo učiniť neupotrebitelnými.

(Rozh. zo dňa 31. augusta 1933, Zm III 188/33.)

Súdny exekútor J. S. prijal od vydražiteľov manželov S. zbytok kúpnej ceny v sume 36.000 Kč, do súdneho depozitu však odoslal len čiastku 28.500 Kč a ostatok si ponechal. Od V. H-a prijal vadium 9.160 Kč, ponechal si ho a teprve po uplynutí takmer jedného roku a po odhalení veci zaslal chýbajúcu sumu do súdneho depozitu. V oboch prípadoch založil príslušné exekučné spisy do archívu pozemnoknižného oddelenia, kde boli po jeho odchode z úradu najdené. Súdy nižších stolíc uznaly obžalovaného vinným dvojnásobným zločinom sprenevery v úrade podľa §§ 462, 463 tr. zák.

Najvyšší súd časť zmätočných sťažností obžalovaného odmietol, časť zamietol, vyhovel však zmätočnej sťažnosti, uplatňovanej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 b) tr. p., pokiaľ trestné činy boli kvalifikované tiež podľa § 463 tr. zák., rozsudky nižších súdov v tomto smere zrušil a túto kvalifikáciu pomínul.

Z d ŏ v o d o v:

Zmätočnú sťažnosť podľa č. 1 b) § 385 tr. p. uvádza sťažovateľ dotyčne oboch prípadov tvrdiac, že ustálený čin mal byť správne kvalifikovaný ako zločin jednoduchej sprenevery podľa § 355 tr. zák., prevádza ju však len čo do prípadov manželov S. Čo do prípadu V. H-a tvrdí sťažovateľ, že môže ísť len o prečin podľa § 464 tr. zák., že však trestný čin v tomto prípade nebol dokázaný, pretože niet dôkazu na to, že peniaze do exekučného spisu vložené úmyselne neodoslal a sám spotreboval, čím uplatňuje vlastne vo veci aj zmätok podľa č. 1 a) § 385 tr. p. Ohľadom oboch trestných činov namieta, že není daná kvalifikácia podľa § 463 tr. zák.

Neľže prisvedčiť zmätočnej sťažnosti, že kvalifikácia podľa § 462 tr. zák. není v prípade manželov S. daná, pretože peniaze od manželov S. neprijal ako verejný úradník, lebo prevzatie a odoslanie peňazí nepatriko do oboru jeho úradnej moci, nakoľko peniaze mala odoslať strana sama a obžalovaný nebol k prevzatiu peňazí ani povinný ani oprávnený. Podľa skutkového zistenia nižších súdov prijal obžalovaný peniaze od manželov S. ako výkonný orgán okresného súdu v P. a boli tieto peniaze uňho v jeho úradnej kancelárii složené na priamu jeho výzvu, aby zbytok kúpnej ceny 36.000 Kč manželia S. uňho složili. Obžalovaný vstúpil teda v styk s poškodenými v svojom úradnom postavení a jednal s nimi tak, ako by prevzatie peňazí spadalo do oboru jeho úradných povinností, a poškodení obžalovanému peniaze sverili následkom toho v tom domnení, že je ku prijatiu peňazí skutočne oprávnený. Pretože obžalovaný prijal a sebe ponechal peniaze, ktoré boli

uňho pre jeho úrad složené, nemýlili sa nižšie súdy, keď ustálený čin kvalifikovali ako zločin sprenevery v úrade podľa § 462 tr. zák. a nie ako zločin jednoduchej sprenevery podľa § 355 tr. zák. Sťažovateľ domáha sa kvalifikácie trestného činu v prípade V. H-a ako prečinu podľa § 464 tr. zák. preto, pretože škoda z činu vzniklá bola ešte pred zahájením trestného pokračovania nahradená. Zmätočná sťažnosť není prevedená po zákone, pretože nebolo zistené, že obžalovaný složil kauciu, z ktorej bolo možné uhradiť spreneverené peniaze, a niet tedy uvedeného predpokladu pre kvalifikáciu podľa § 464 tr. zák. Naproti tomu neľže odopreť oprávnenie zmätočnej sťažnosti, pokiaľ namieta, že kvalifikácia trestných činov v oboch prípadoch podľa § 463 tr. zák. není správna, pretože obžalovaný neodstránil exekučné spisy na túto trestnú vec sa vzťahujúce, lebo spisy boli po jeho odchode z úradu najdené zriadencom súdu na mieste celkom prístupnom, a nebolo úmyslom obžalovaného tieto exekučné spisy odstrániť, lebo, keby bol mal vskutku tento úmysel, mohol spisy jednoducho zničiť. Podľa skutkového zistenia nižších súdov boli exekučné spisy, o ktoré ide, najdené v pozemnoknižnom archíve v balíku, obsahujúcom pozemnoknižné spisy, tedy v oddelení, v ktorom obžalovaný bol zamestnaný. Nehľadiac na to, či treba takto založené spisy považovať natoľko za odstránené, že sa to rovná ich zničeniu, alebo že tým boli učinené neupotrebitelnými, neľže v tomto prípade uznať, že obžalovaný, založivší exekučné spisy v pozemnoknižnom archíve, mal úmysel exekučné spisy zničiť alebo učiniť neupotrebitelnými v smysle § 463 tr. zák., lebo spisy neboli odstránené zo súdnej budovy, lež uložené na mieste, kde sa sice exekučné spisy neukladaly, kam však mal prístup nielen obžalovaný, ktorý v pozemnoknižnom oddelení pravidelne bol zamestnaný, ale aj iní zamestnanci súdu, ktorí skutočne exekučné spisy aj našli. Íšlo tu zrejme len o dočasné ukrytie a nemožno za týchto okolností mať za to, že úmysel obžalovaného smeroval k tomu, aby tieto spisy učinil trvale neupotrebitelnými alebo aby ich trvalým odstránením zničil. Kvalifikácia trestných činov podľa § 463 tr. zák., na ktorú oba súdy nižších stolíc uznaly, je tedy mylná. Preto vyhovel najvyšší súd zmätočnej sťažnosti v tejto časti, postupoval podľa odst. 1 § 33 por. nov. a vadnú kvalifikáciu trestných činov podľa § 463 tr. zák. pomínul.

Čís. 4766.

»Silné rozčulenie« v smysle § 281 odst. 1 tr. zák. musí byť tak veľké, že je prekážkou kľudnej rozvahy a obmedzuje schopnosť rozhodovania.

Čin nebol vykonaný »ihneď«, vykonal-li ho páchatel' až druhého dňa potom, čo sa o urážlivej zpráve dozvedel.

(Rozh. zo dňa 31. augusta 1933, Zm III 192/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti Š. P., obžalovanému zo zločinu zúmyselného zabitia človeka, na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti štátneho zastupiteľstva vyniesol

tento rozsudok: Vyhovujúc zmätočnej sťažnosti štátneho zastupiteľstva, založenej na dôvode zmätočnosti, podľa č. 1 b) § 385 tr. p., zrušuje sa rozsudok porotného súdu čo do kvalifikácie zločinu zúmyselného zabitia človeka protiviaceho sa § 279 tr. zák., pokiaľ tento zločin bol kvalifikovaný podľa odst. 1 § 281 tr. zák., táto kvalifikácia sa pomíja a ustálený trestný čin sa kvalifikuje ako zločin zúmyselného zabitia človeka podľa § 279 tr. zák.

Z d ŏ v o d o v :

Proti rozsudku porotného súdu ohlásilo a previedlo štátne zastupiteľstvo zmätočnú sťažnosť podľa č. 1 b) § 385 tr. p. z toho dôvodu, že zločin zúmyselného zabitia človeka, protiviaceho sa § 279 tr. zák., bol kvalifikovaný podľa odst. 1 § 281 tr. zák., a domáha sa zrušenia tejto kvalifikácie, jej pomínutia a kvalifikovania ustáleného činu ako zločinu zúmyselného zabitia človeka podľa § 279 tr. zák. Zmätočná sťažnosť je dôvodná. Porotcovia nezistili kladným zodpovedením 2. skutkovej otázky také skutočnosti, z ktorých by plynulo, že obžalovaný previedol čin v 1. skutkovej otázke opísaný v takom silnom rozčúlení, aké má odst. 1. § 281 tr. zák. na mysli.

Pojmom silného rozčúlenia treba rozumieť rozčúlenie takého stupňa, že je prekážkou kludnej rozvahy a obmedzuje schopnosť rozhodovania. Má-li byť páchatelovi priznaná kvalifikácia trestného činu v smysle odst. 1. § 281 tr. zák., treba ďalej, aby bol splnený ešte ďalší zákonný požiadavok, totiž aby trestný čin bol ihneď spáchaný v silnom rozčúlení. Porotcovia zistili v 1. a 2. skutkovej otázke, že obžalovaný sa dňa 8. decembra 1932 dozvedel, že nebohá o ňom rozprávala, že je otcom nemanželského dieťaťa, ktoré sa jej má narodiť, že považoval toto obvinenie za veľikú hanbu, pretože nemal s nebohou žiadny ľubostný pomer, a že dňa 9. decembra 1932 prišiel do bytu nebohej, chcújúc jej toto ohováranie svojej osoby vytknúť. Keď mu nebohá svoje tvrdenie opakovala do očí, vykonal obžalovaný, ktorý je od narodenia ľahko vznetlivej povahy, čin v 1. skutkovej otázke opísaný, totiž strelil nebohú zo vzdialenosti asi 1 m z revolveru, ktorý za tým cieľom pred tým nabil, dvoma ranami do pravej strany čela. Z týchto zistených skutočností plynie, že zpráva, ktorá domnele vyvolala silné rozčúlenie obžalovaného, došla k jeho vedomosti dňa 8. decembra 1932, a že obžalovaný trestný čin previedol nasledujúceho dňa, totiž 9. decembra 1932. Nehľadiac k tomu, či táto zpráva u obžalovaného vyvolala silné rozčúlenie, nelze v tomto prípade uznať na kvalifikáciu činu v smysle odst. 1 § 281 tr. zák. preto, pretože tu chýbí druhá zákonná náležitosť, totiž, aby trestný čin bol vykonaný ihneď v silnom rozčúlení. Ako bolo uvedené, uplynul medzi dobou, kedy sa obžalovaný o zpráve dozvedel, a dobou, kedy trestný čin vykonal, jeden deň a obžalovaný mal v tejto dobe dostatok času, aby o čine uvažoval. Skutočne obžalovaný tak aj učinil a rozhodol sa dňa 9. decembra 1932, že nebohej toto ohováranie vytkne. Keď mu nebohá pri tom do očí tvrdila, že on je otcom dieťaťa, ktoré sa jej má narodiť, nelze ani toto opakovanie považovať za takú

udalosť, ktorá by mala za následok obmedzenie jeho rozvahy a rozhodovania, pretože obžalovaný už vedel, čo nebohá o ňom tvrdí, a nešlo teda o nejakú nečakanú zprávu, ktorá by ho do tej miery mohla rozrušiť, aby obmedzila jeho rozvažovanie a rozhodovanie. Skutočne dokazujú ďalšie zistené skutočnosti — že obžalovaný potom vytiahol revolver, ktorý si pre tento prípad nabil a vzal so sebou, to je preto, aby z neho vystrelil, a že nebohú strelil do pravej strany čela z nepatrnej vzdialenosti — že obžalovaný nebol opakovaním tvrdenia nebohej obmedzený vo svojom uvažovaní a rozhodovaní a že ani jeho vznetlivá povaha nebola tomuto rozhodovaniu na prekážku. Najvyšší súd má tedy za to, že sa porotcovia mylili, keď na právnu otázku, znejúcu na kvalifikáciu trestného činu podľa odst. 1 § 281 tr. zák., odpovedali kladne, lebo pre právny záver na silné rozčúlenie v smysle cit. zákonného ustanovenia niet v zistených okolnostiach dostatočného skutkového podkladu. Preto vyhovel najvyšší súd zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, postupoval podľa odst. 1 § 33 por. nov. a kvalifikáciu trestného činu podľa odst. 1 § 281 tr. zák. pomínil.

Čís. 4767.

Aby bylo lze naříditi výkon trestu podle § 6 čis. 1 zák. čis. 562/1919, musí předchozí odsouzení podle § 2 časově spadati před dobu spáchání trestného činu, ohledně něhož má býti nařizen výkon trestu; není proto rozhodujícím, že vinník byl odsouzen pro čin rázu v § 2 cit. zák. naznačeného v době tam uvedené, spáchaný před rozsudkem, jehož výkon se má naříditi, nýbrž že se ho dopustil před spáchaním skutku, pro který byl tímto rozsudkem odsouzen.

(Rozh. ze dne 5. září 1933, Zm I 561/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením okresního soudu trestního v Praze ze dne 19. listopadu 1932, jímž byl nařizen výkon trestu uloženého podmíněčně Karlu D-ovi rozsudkem téhož soudu ze dne 5. března 1930, byl porušen zákon v ustanovení § 6 čis. 1, pokud se týče § 2 zákona ze dne 17. října 1919, čis. 562 sb. z. a n.; usnesení to se zrušuje a okresnímu soudu trestnímu v Praze se ukládá, by o výkonu uloženého trestu podle § 8 cit. zák. znovu rozhodl.

D ŏ v o d y :

Karel D. byl pravoplatným rozsudkem okresního soudu trestního v Praze ze dne 5. března 1930 uznán vinným přestupkem zpronevěry podle §§ 183, 461 tr. zák., spáchaným v roce 1928 a odsouzen do vězení na 5 dnů s podmíněčným odkladem výkonu trestu na dobu jednoho roku a s povinností, by nahradil podle svých sil škodu, kterou způsobil. Usnesením téhož soudu ze dne 19. listopadu 1932 byl podle § 6

čís. 1 zákona čís. 562/1919 sb. z. a n. nařízen výkon tohoto trestu s odůvodněním, že obžalovaný byl odsouzen již trestním příkazem okresního soudu v Roudnici ze dne 22. dubna 1929 pro přestupek podvodu spáchaný v listopadu a v prosinci 1928 k trestu vězení na 5 dnů bezpodmínečně, a že proto bylo podle § 1 (míněn asi § 6 čís. 1) zákona o podm. ods. výkon shora uvedeného trestu naříditi.

Tímto usnesením okresního soudu trestního v Praze ze dne 19. listopadu 1932, které nabylo mocí práva, byl porušen zákon v ustanovení § 6 čís. 1, pokud se týče § 2 odst. 1 zákona čís. 562/1919 sb. z. a n. Podle § 6 čís. 1 cit. zák. nařídí soud výkon trestu, objeví-li se dodatečně, že odklad neměl býti povolen podle § 2 téhož zákona, t. j. — nepřihlíží-li se k ostatním předpokladům tohoto §, jež v souzeném případě nepřicházejí v úvahu, — objeví-li se dodatečně, že vinník byl již dříve odsouzen pro trestný čin. Slověm »již dříve« jest rozuměti tak, že předchozí odsouzení podle § 2 musí časově spadati před dobu spáchaní trestného činu, ohledně něhož má býti nařízen výkon trestu; není proto rozhodujícím, že vinník byl odsouzen pro čin rázu v § 2 cit. zák. naznačeného v době tam uvedené, spáchaný před rozsudkem, jehož výkon se má naříditi, nýbrž že se ho dopustil před spáchaním skutku, pro který byl tímto rozsudkem odsouzen. To vyplývá zřejmě z věty: »uplynulo-li do dne, kdy spáchal nový trestný čin . . .« v druhém odstavci § 2 cit. zák. (srov. rozh. nejv. s. čís. 3154 sb. n. s.).

K prvnímu odsouzení vinníka došlo trestním příkazem okresního soudu v Roudnici ze dne 22. dubna 1929, jež podle záznamu vešel v moc práva, pro trestné činy spáchané v listopadu a prosinci 1928; tu jest podotknouti, že odsouzení to bylo podmíněné a nikoli, jak usnesení okresního soudu trestního v Praze z 19. listopadu 1932 uvádí, bezpodmínečné, neboť k nařízení výkonu trestu došlo teprve dodatečně po uplynutí zkušební doby usnesením z 30. června 1931. Odsouzení rozsudkem okresního soudu trestního v Praze ze dne 5. března 1930 týká se trestního činu spáchaného v roce 1928 a to, jak z trestního oznámení k té věci se vztahujícího lze seznati, v posledních dvou měsících před 3. červencem 1928, tedy pro trestný čin spáchaný ještě před tím, než byly spáchany trestné činy, jichž se týká onen trestní příkaz okresního soudu v Roudnici. Vzhledem k tomu nemůže odsouzení trestním příkazem okresního soudu v Roudnici odůvodniti nařízení výkonu trestu uloženého rozsudkem okresního soudu trestního v Praze. Bylo proto ve smyslu § 292 tr. ř. k návrhu generální prokuratury o její zmateční stížnosti na zástitu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4768.

Tím, že soukromý obžalobce, podavší na téhož obžalovaného dvě trestní oznámení (stíhací návrhy) pro přečin proti bezpečnosti cti pro týž celý obsah článku, navrhl, bera druhý návrh zpět, aby trestní řízení vzešlé z tohoto druhého návrhu bylo zastaveno, »poněvadž byl podán již jeden trestní návrh, čímž se stalo, že se proti obžalovanému vede pro tutáž věc dvoje trestní řízení«, nebylo zasaženo i trestní řízení zahájené

oním prvním návrhem; nejde tu o okolnost trestnost činu rušící po rozumu §§ 46, 259 čís. 2 tr. ř.

Byla-li závadným projevem dotčena nejen čest a vážnost veřejného úřadu (zemědělské rady), nýbrž zároveň i čest úředníka (předsedy), může pachatele stíhati nejen veřejný obžalobce podle odst. 1 nebo 3 čl. V zák. čís. 8/1863 ř. zák., nýbrž i soukromou obžalobou napadený úředník (předseda).

(Rozh. ze dne 5. září 1933, Zm II 329/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 22. července 1931, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin urážky na cti tiskem podle §§ 488 a 491 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu své stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Podle rozsudkových zjištění podal soukromý obžalobce svým právním zástupcem výkázaným plnou mocí Dr. Františkem P-em dne 24. prosince 1930 trestní oznámení TI IX 31/30 na Ferdinanda K-u, odpovědného redaktora týdeníku »S. N.«, pro přečin proti bezpečnosti cti, spáchaný tiskem, obsahem celého článku s nadpisem »Mlčení pana S-a«, uveřejněného dne 19. prosince 1930 v čísle 51 tohoto periodického tiskopisu. Soukromý obžalobce podal však dne 3. (správně 4.) ledna 1931 Dr. Osvaldem B-ou jako svým zástupcem rovněž plnou mocí výkázaným trestní oznámení (návrh) TI IX 1/31 na Ferdinanda K-u, odpovědného redaktora časopisu »S. N.« pro přečin proti bezpečnosti cti pro týž celý obsah článku »Mlčení pana S-a«, uveřejněného dne 19. prosince 1930 v čís. 51 tohoto časopisu. Dále zjistil soud, že dne 26. (správně 25.) ledna 1931 došlo k soudu podání, v němž soukromý obžalobce zastoupen Dr. Osvaldem B-ou běře trestní návrh podaný dne 3. ledna 1931 zpět a navrhuje, aby trestní řízení vzešlé z tohoto návrhu bylo zastaveno, poněvadž prý byl podán již jeden trestní návrh, čímž se stalo, že se proti obžalovanému vede dvoje trestní řízení. Konečně zjistil soud, že následkem toho bylo dne 26. ledna 1931 trestní řízení proti Ferdinandu K-ovi pro článek »Mlčení pana S-a« podle § 46 tr. ř. zastaveno a usnesením z 3. února 1931 byl soukromý obžalobce odsouzen k zaplacení útrat obviněnému Ferdinandu K-ovi.

Kmetský soud zprostil pak obžalovaného Ferdinanda K-u podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, která byla na něho podána (dne 19. března 1931) soukromým obžalobcem na základě trestního oznámení TI IX 31/30 pro přečin proti bezpečnosti cti tiskem podle §§ 488, 491 tr. zák., jehož se prý dopustil obsahem článku »Mlčení pana S-a«, uveřejněného v týdeníku »S. N.« z 19. prosince 1930 čís. 51. Kmetský soud odůvodnil tento osvobozující výrok tím, že zastavení trestního řízení může se týkati, jak plyne zřejmě ze slovního znění § 46 tr. ř. a což je jediné logické, trestního řízení a nikoliv řízení způsobeného u soudu pouhým

podáním. Ježto pak je zjištěno, že jsou tu okolnosti, jimiž se trestnost činu ruší, musil ve smyslu § 259 čís. 3 tr. ř. býti vynesena rozsudek osvobozující, pokud jde o článek »Mlčení pana S-a«. Ostatně návrh na zastavení trestního řízení byl učiněn nikoliv laikem, nýbrž advokátem, který si musil býti vědom důsledků svého návrhu a nelze proto jeho podání z 24. ledna 1931 (Tl I 1/31-5) podkládati jiný smysl, nežli vyplývá z jeho slovního znění.

Zmateční stížnost soukromého obžalobce vytýká v tomto směru s hlediska zmatku čís. 5, 9 b) § 281 tr. ř., že soud při vyřizování onoho návrhu správně chápal podání Dr. B-y, což je nejlépe patrné z toho, že na jeho návrh nezastavil současně též trestní řízení zahájené na návrh Dr. P-a, nýbrž nařídil v něm dokonce dvě hlavní přeličení. Zmateční stížnost je v právu. Již samo zjištění kmetského soudu, učiněné z návrhu Dr. B-y, že běže trestní návrh podaný dne 3. ledna zpět a navzdáv byl podán již jeden trestní návrh, čímž se stalo, že se proti obžalovce, aby trestní řízení, vzešlé z tohoto návrhu, bylo zastaveno, poněvadž byl podán již jeden trestní návrh, čímž se stalo, že se proti obžalovanému (obviněnému) vede dvoje trestní řízení, neopodstatňuje ani po stránce logického uvažování závěr soudu, že návrhem Dr. B-y bylo zasaženo též trestní řízení zahájené návrhem Dr. P-a Tl IX 31/30, vždyť v návrhu Dr. B-y výslovně se praví, že se běže trestní návrh podaný dne 3. t. m. (ledna) zpět a navrhuje se, aby trestní řízení vzešlé z tohoto návrhu bylo zastaveno. Mimo to právem vytýká soukromý obžalobce, že soud nepřihlídl k tomu, že v návrhu Dr. B-y se výslovně zdůrazňuje, že se proti obviněnému pro tutéž věc vede dvoje trestní řízení. Trestní řízení zahájené návrhem Tl IX 31/30 podle obsahu spisů, jak právem uplatňuje stěžovatel, nebylo podle § 46 tr. ř. zastaveno, nýbrž bylo omezeno na návrh učiněný dne 4. ledna 1931 (Tl IX 1/31), jak jasně plyne z usnesení z 26. ledna 1931 (čl. 9 Tl IX 1/31). Z okolností pak, že Dr. B., nechtěl-li, by o obou návrzích (Tl IX 31/30 a Tl IX 1/31) bylo jednáno odděleně, mohl žádati za spojení obou věcí ve smyslu § 56 tr. ř., nelze nic dovozovati v neprospěch soukromého obžalobce, nehledíc ani k tomu, že tu ani nešlo o případ § 56 odst. 1 tr. ř., ježto v obou návrzích nekladly se obviněnému za vinu dva různé trestné činy, nýbrž týž trestný čin. Pokud pak obžalovaný ve svém odvodu poukazuje na to, že soukromý obžalobce mohl proti usnesení, zastávajícímu trestní řízení, podat stížnost, domnívá-li se, že jeho návrh nebyl správně vyřizen, stačí uvést, že podle obsahu spisů Tl IX 1/31 nebyl soukromý obžalobce o zastavení řízení podle § 46 tr. ř. vůbec uvědoměn, tím méně pak o rozsahu tohoto zastavení, nýbrž bylo mu jen doručeno usnesení z 3. února 1931, v němž se jen ustanovují útraty, které má nahraditi obžalovanému, vzniklé v řízení Tl IX 1/31. Ježto není tu okolností, jimiž by se rušila trestnost činu soukromou obžalovou stíhaného pro obsah článku »Mlčení pana S-a«, totiž zastavení trestního řízení podle § 46 tr. ř., bylo již z tohoto důvodu zmateční stížnosti vyhověti, napadený osvobozující výrok zrušiti a kmetskému soudu uložit, aby věc v tomto bodě znovu projednal a rozhodl, poněvadž po stránce věcné se jí jinak nezabýval.

Stížnost napadá i osvobozující výrok, pokud jde o závadnou pátou větu článku, která zní »z téhož titulu drží (agrárníci) proti všemu právu a slušnosti i zemědělskou radu moravskou, z níž si zařídili poboční sekretariát a s jejíž milionovými subvenčními dotacemi nakládají jako s majetkem své strany«. Podle důvodů obžaloby cítil se soukromý obžalobce jako představitel a president českého odboru zemědělské rady moravské dotčen na své cti zmíněnou větou, ježto takovým nepravdivým tvrzením má býti vzbuzena nedůvěra k vedení zemědělské rady a v prvé řadě k němu jako představiteli zemědělské rady. Kmetský soud odůvodnil výrok osvobozující v tomto bodě tím, že tímto výrokem je urážena vedle agrárníků zemědělská rada, že urážku zemědělské rady jako veřejného úřadu může podle čl. V. zák. ze 17. prosince 1862 čís. 8/1863 ř. zák. stíhati jen veřejný obžalobce a nikoliv osoba soukromá. Ježto pak tu návrh veřejného obžalobce chybi, musil obžalovaný býti osvobozen i pro tento výrok. Zmateční stížnost vytýká tu s hlediska zmatku podle § 281 čís. 5 tr. ř., že kmetský soud nepřihlížel k tvrzení obžaloby, že soukromý obžalobce je předsedou českého odboru zemědělské rady, tedy sboru, skládajícího se z určitého počtu členů. V důsledku toho pak uplatňuje, že jde tu o jasně ohraničený okruh osob, že právo podati obžalobu má každý člen zemědělské rady a že žalobním právem zemědělské rady (správně veřejného obžalobce) nejsou vyčerpána práva jednotlivých členů.

Především jest uvést, že kmetský soud vůbec blíže neodůvodnil, proč dospěl k názoru, že zmíněným výrokem byla urážena jen zemědělská rada jako veřejný úřad a nikoliv též soukromý obžalobce jako její člen a předseda, jak v obžalobě bylo tvrzeno. V čl. V. odst. 1 zák. čís. 8/1863 ř. zák. jest stanoveno, by urážky směřující přímo proti tam uvedeným podmětům samým, byly stíhány z úřední povinnosti. Podle odstavce třetího čl. V. lze pak pro urážky (přečiny) směřující proti některému úředníku pro jeho úřední činnost zavést soudní stíhání nejen k žádosti uraženého, nýbrž může i státní zástupce podati obžalobu v zájmu veřejném za souhlasu uraženého nebo jeho představeného. I když zemědělskou radu jest podle pojmu úřadu veřejného stanoveného v rozhodnutí čís. 1674 sb. n. s. pokládati za úřad veřejný, není již pouhou okolností, že závadným výrokem je dotčena čest a vážnost úřadu, vyloučena soukromá obžaloba úředníka úřadu, který se závadným výrokem rovněž pokládá za dotčena na své cti. Ustanovení § 492 tr. zák. nasvědčuje tomu, že čest kolektivity a čest jedinců v ní sdružených jsou dva podstatně různé právní statky a že tudíž nelze útok na jeden z nich pokládati beze všeho za napadení druhého (r. 3880 sb. n. s.). Směřuje-li tedy urážlivý výrok přímo proti úřadu, pak je přípustné stíhání pachatele jen z úřední povinnosti (čl. V. odst. 1). Byl-li však urážkou dotčen nejen veřejný úřad, nýbrž zároveň i úředník, lze pachatele stíhati nejen pro urážku dotyčného úředníka, a to po případě podle třetího odstavce čl. V, nýbrž i z povinnosti úřední pro urážku úřadu podle prvního odstavce čl. V (r. 3998 sb. n. s.).

Bude tedy na kmetském soudu, by uvažuje o smyslu a dosahu závadné části článku s hlediska nepředpojatého čtenáře náležitě odůvod-

nil (§ 270 čís. 5 tr. ř.), proč má za to, že závadný výrok nemohl zároveň směřovati proti soukromému obžalobci. Proto bylo zmatečnické stížnosti soukromého obžalobce vyhověno a osvobozující výrok zrušen i v tomto bodě, aniž bylo třeba zabývat se též dalšími výtkami jejími. Při tom se podotýká, že při novém projednání věci bude na kmetském soudě, by hledě k přechodným ustanovením vytčeným v § 41 zák. čís. 108/33 o ochraně cti uvažoval o tom, zda a pokud ustanovení dosavadního práva byla vinníku zřejmě příznivější (§ 41 čís. 1) a že, ježto věc po zrušení rozsudku byla vrácena první stoličce, se řízení koná podle ustanovení tohoto zákona (§ 41 čís. 6 zákona čís. 108/33).

Pokud pak obžalovaný ve svém odvodu uplatňuje, že obžalovací spisy podané soukromým obžalobcem neodpovídají předpisům § 207 tr. ř., zejména poněvadž trestné činy jemu za vinu davané nebyly uvedeny podle všech jejich zákonných znaků podmiňujících použití určité trestní sazby a že proto mělo býti trestní řízení zastaveno po případě vynesení rozsudku osvobozující, stačí poukázat na to, že obžalovaný nechal obě obžaloby vejíti v moc práva, nepodav proti nim odporu (§ 209 tr. ř.). Otázku pak, zda a pokud je trestný čin obžalobou stíhaný postačující měrou individualisován (§ 207 čís. 2 a § 260 čís. 1 tr. ř.) jest ponechatí kmetskému soudu, který se jí dosud nezabýval.

Čís. 4769.

S hlediska § 29 zák. o nek. s. nerozhoduje, zda došlo skutečně k záměně a poškození soutěžitele; stačí objektivní způsoblost přivoditi záměnu.

Tuto otázku je řešiti podle poměrů průměrného obecnstva s prostředními schopnostmi, tedy ani příliš prozíravého, obezřetného, zvláště informovaného, ani naprosto nepozorného, lhostejného. Není tu rozhodujícím názor ojedinelého kupitele, nýbrž názor obecnstva vůbec.

Přečin § 29 zák. čís. 111/1927 lze spáchat i jednáním konkludentním, aniž bylo třeba výslovně pojmenovati cizí značku atd.

Generální zástupce cizozemské firmy pro Č. S. R. je po případě oprávněn k soukromé obžalobě podle § 34 odst. 3 b) zák. čís. 111/1927.

(Rozh. ze dne 7. září 1933, Zm I 923/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnické stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 29. září 1931, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin podle § 29 zákona ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stoličce, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmatečnické stížnosti, dovolávající se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., nelze upřítí oprávnění. Především je s ohledem na vývody odvodního spisu obžalovaného předdeslati, že nalézací soud nepochybil,

pokud přiznal právo žalobní firmě J. P. Podle § 34 odst. 3 b) zák. proti nekalé soutěži, který tu přichází v úvahu, může pro přečin podle § 29 žalobu podati ten, jehož trestný čin bezprostředně se dotýká. Je-li firma P. generálním zástupcem »F.« pro ČSR., která odebrá na pevný účet s rabatem přibližně 20% zboží a sama platí veškerou režii s prodejem F. v ČSR. spojenou, a má výhradné právo k prodeji i. v ČSR., pak je jisto, že mohla nekalým jednáním přičicím se předpisům § 29 zákona proti nekalé soutěži býti bezprostředně dotčena, jelikož takovými činy mohl její odbyt uvedeného zboží býti přímo dotčen, a je při tom lhostejno, zde jde o výrobek cizozemský či tuzemský. Hájila tedy obžalobou vlastní zájmy a nezáleží na tom, zda byla k obžalobě zplnomocněna cizím podnikem čili nic.

Ve věci samé jest uvést: Rozsudek týká se jen dvou případů, totiž případu z 30. června 1931, kteréhožto dne nalil obžalovaný, pokud se týče jeho asistent vojínu C-ovi za přítomnosti zástupců žalující firmy Josefa V-y a Jaromíra S-e z láhve »D.« tekutinu, a případu z 1. července 1931, kde se stalo totéž vůči zástupci žalující firmy Jaroslavu Š-ovi. S hlediska čís. 7 § 281 tr. ř. nebyl rozsudek pro nevyčerpání obžaloby soukromou obžalobkyní napaden a třeba proto další vývody omeziti na tyto dva případy.

Zproštlující výrok opírá se o úvahu, že »kupující« — čímž nalézací soud mohl míti na mysli jen v rozsudku uvedené svědky S-e a Š-e — viděli, že pomocník obžalovaného nalévá z láhve označené »D.« a, že věděli, že obžalovaný »F.« vůbec k prodeji nemá. Na tomto skutkovém podkladě vyslovuje soud závěr, že nebyl způsob: užívání způsobilý přivoditi záměnu a nebylo vlastně cizího jména nebo značky zneužíváno, když obžalovaný prodal, aniž na to výslovně upozornil, jiné zboží, než bylo požadováno, o čemž však kupující věděli. V obojím směru je výrok soudu právně mylný.

Objektivním skutkovým znakem přečinu podle § 29 uved. zák. je, že užití bylo označení zboží způsobem, který je s to, by ve styku zákaznickém přivodil záměnu se zvláštním označením podniku jiného soutěžitele — žalující firmy. Podle tohoto doslovu zákona nerozhoduje, zda došlo skutečně k záměně a poškození soutěžitele, stačí objektivní způsoblost přivoditi záměnu. Tuto otázku je pak řešiti podle poměrů průměrného obecnstva s prostředními schopnostmi, tedy ani příliš prozíravého, obezřetného, zvláště informovaného, ani naprosto nepozorného, lhostejného. Není tu rozhodujícím názor ojedinelého kupitele, nýbrž názor obecnstva vůbec. Podle těchto pravidel se však nalézací soud při zkoumání otázky, o níž tu jde, nezachoval. Svědkové Š. a S. — po případě i V., jenž ovšem nebyl slyšen, a jehož se rozsudek nedovolává — byli odborníci, mající následkem svých obchodních zkušeností zvláštní znalosti. Věděli, jak rozsudek zjišťuje, že obžalovaný vůbec nemá F. na prodej, a věnovali proto zcela zřejmě zvláštní pozornost i oné láhvi, z níž jim, správněji v případě z 30. června 1931 vojínu C-ovi nalito bylo tekutiny. S hlediska takto zvláště informovaných osob nelze při správném výkladu zákona zkoumati otázku způsoblosti, přivoditi záměnu, jak ji na mysli má § 29 uvedeného zákona. Stalo-li

se tak a vyloučil-li na tomto podkladě soud objektivní skutkovou podstatu přečinu podle § 29 uvedeného zákona, zakládá se jeho zprošťující výrok na mylném výkladu zákona. Na soudu bylo naopak, by zkoumal a se vyslovil o tom s hlediska průměrného kupitele vůbec — nikoliv s hlediska zvláště informovaného obchodního zástupce žalujícího podniku, zda postup obžalovaného v pozastavených případech byl způsobitelný, tuto záměnu přivoditi. Právem vytýká stížnost, že, pokud jde o případ z 30. června 1931 kupitelem vlastně byl vojin C. a, že soud — právě následkem svého mylného nazírání — ani neslyšel tohoto vojina jako svědka a neuvažoval o dojmu, kterým celá manipulace na něho jako kupitele mohla působiti.

Právě tak mylným je názor soudu, pokud vyslovuje, že obžalovaný nezneužíval značek žalující firmy; rozsudek v tomto směru uvádí, že obžalovaný nalil kupující tekutiny »D.«, aniž by je upozornil, že F. nemá a že jim dává místo toho »D.«. Chtěl-li soud touto, poněkud nejasnou úvahou snad říci, že cizího jména neb značky nebylo zneužito, poněvadž obžalovaný prostě »z láhve D.« nalil tekutiny kupující, aniž jim předstíral, že z této láhve nalévá »F.« — o což tu jde — sluší připomenouti, že přečin podle § 29 uvedeného zákona lze spáchat i jednáním konkludentním, aniž bylo třeba výslovně pojmenovati cizí značku atd. Žádá-li kupující výslovně »F.« a nalévá-li mu prodávatel tekutinu z láhve, aniž ho upozornuje, že žádaného F-u nemá a že dostává tekutinu jinou než žádanou, může tímto činem u obvyčejného kupitele býti vyvolána mylná představa o druhu prodaného zboží »zamlčením pravého stavu věci« a takto přivoděna v § 29 zákona proti nekalé soutěži uvedená záměna. I v tomto směru jest tedy výrok soudu právně mylný a bude na soudu, by s tohoto hlediska věc zkoumal, ovšem též uvažoval o tom, zda snad podle tvaru láhve, jejího nadpisu a pod., z níž obžalovaný nalil »D.«, u obvyčejného kupitele při průměrné pozornosti snad nějaký omyl o druhu nalité tekutiny byl vyloučen. Pokud pak jde o případ s vojínem C-em, bude na obžalovaném, by vhodným způsobem uplatňoval důkazy, jichž se dovolává v odvodním spisu o tom, že výslovně upozornil (C-a), že F. na skladě nemá. Bylo proto zmateční stížností vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu své stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl, řídě se uvedenými právními pravidly.

Čís. 4770.

§ 335 tr. zák. nepředpokládá, že pachatel mohl předvídati určité jím pak způsobené nebo zvětšené nebezpečí, nýbrž stačí, že mohl předvídati možnost nebezpečí, poznati povšečně nebezpečnou povahu svého jednání, třebaže nemohl poznati, ve kterém okamžiku jednání a jakým způsobem vyvrcholí poznaná nebo poznatelná možnost nebezpečí ve skutečné nebezpečí (bezprostřední ohrožení chráněných statků).

Předpoklad pachatelův, že jiné osoby, jejichž možné ohrožení jeho jednáním pachatel předvídal nebo předvídati mohl, zachovají se rozumně a učiní, čeho třeba, by nepřišly vůbec v nebezpečí nebo by ne-

bezpečí je minulo, neruší, nýbrž přímo předpokládá předvídání nebezpečné povahy jednání (nedbalost ve smyslu § 335 tr. zák.).

Příčinou škodlivého, protiprávního výsledku je kterákoliv podmínka jeho vzniku, kterákoliv ze skutečností nebo třeba událostí, bez níž by u ostatních skutečností (událostí) škodlivý výsledek ten nevzešel, protože by byl vývin změn zevního života, skončivší pak dotčeným výsledkem, vůbec nepočal anebo nepostoupil k výsledku tomu.

(Rozh. ze dne 7. září 1933, Zm I 926/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 2. října 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

S hlediska čis. 5 § 281 tr. ř. vytýká stížnost rozsudku jako nejasnost a neúplnost, správně jen nejasnost, že v něm není zjištěno, kde (na které straně ulice) nehoda se stala, který byl v době nehody směr vozidla stěžovatelova, zda došlo k nehodě, protože cyklistovi (S-ovi) nebylo lze včasné zpozorovati vozidlo stěžovatelovo či protože cyklista »jel z jiné příčiny po nesprávné straně silnice« a tak dále. Výtky neobstojí. Rozhodovací důvody napadeného rozsudku vyslovují, že stěžovatel vjel z L. do G. ulice poklusem a nikoli krokem a že následkem toho (srážkou) nastala smrt Rudolfa S-a, zmiňují se dále o střetnutí se cyklisty S-a s rychle — na kočáru (rozuměj do G. ulice) — vjíždějícím stěžovatelem a podotýkají také, že nehoda nebyla by se přihodila, kdyby byl stěžovatel jel krokem. I když nepřihlížíme k obsahu předchozího nálezu zrušovacího soudu, jímž přece dány nalézacím soudu směrnicí o tom, co je v této trestní věci závažným, nemůže býti důvodné pochybnosti o tom, že napadený rozsudek zjišťuje jednak, že se srážka (nehoda) stala v době zahýbání (vjezdu) stěžovatelova v G. ulici čili v době než bylo celé vozidlo stěžovatelovo v ulici té čili i jen na její (s hlediska jízdy usmrceného cyklisty) levé straně, jednak že nehoda je v příčinné souvislosti s rychlostí jízdy stěžovatelovy klusem v době, ke které se vztahuje příkaz jízdy krokem. V těchto směrech je tedy rozsudku vytýkána nejasnost neprávem; jiných formálních vad, nanejmé neúplnost ve správném smyslu tohoto slova čili opomenutí některého výsledku hlavního přelíčení stížnost uvedeným větám rozsudku nevytýká. Co jinak chce míti stížnost podrobně zjišťováno, mohlo by býti nanejvýše podkladem úvah, zda a po případě i závěru, že by — přes přílišnou rychlost jízdy stěžovatelovy — nebylo došlo ke srážce a nehodě, kdyby byl cyklista S. osvědčil náležitou opatrnost pozoruje řádně jízdní dráhu, jedal po příslušející mu nebo po volné proti straně ulice a přizpůsobuje svou jízdu překážce objevivší se vozidlem stěžovatelovým. Než nehledě k tomu, že napadený rozsudek beztak předpokládá spoluzavinění a to převážné zavinění usmrceného S-a, není

závěrem onoho směru ani rušena příčinná souvislost souzeného skutku stěžovatelova s nehodou, ani odpovědnost stěžovatele za ni z důvodu vlastní nedbalosti.

Neboť příčinou škodlivého, protiprávního výsledku je kterákoliv podmínka jeho vzniku, kterákoliv ze skutečnosti nebo třeba události, bez níž by z ostatních skutečností (událostí) škodlivý výsledek ten nevzešel, protože by byl vývin změn zevního života, skončivši pak dotčným výsledkem, vůbec nepočal anebo nepostoupil k výsledku tomu. Proto nezáleží s hlediska příčinné souvislosti na tom, že — jak stížnost rozvláčně dokazuje — ke srážce a nehodě nemuselo dojít ze souzeného jednání (rychlé jízdy) stěžovatele samotného a nebylo by k nim došlo, kdyby se byl usmrcený pak S. zachoval, jak mu náleželo nejen ve vlastním zájmu, nýbrž i v zájmu bezpečnosti jiných osob touže ulicí jdoucích nebo jedoucích. Rozhodným je jen, že srážka a nehoda nebyly by — jak rozsudek zjišťuje. — nastaly ani z (nedbalého) jednání S-ova, kdyby nebyl stěžovatel jednal způsobem v rozsudku zjištěným, totiž kdyby byl stěžovatel nejel klusem místo krokem. Důsledkem toho nelze rozsudku vytýkati ani jako neúplnost ohledně skutečností rozhodných podle čis. 5 § 281 tr. ř., že neučinil předmětem (podrobnějších) úvah výsledky hlavního přelíčení poukazující k tomu, že srážce a nehodě bylo by bývalo zabráněno, kdyby byl S. opatřil, co měl a — při šifce a přehlednosti ulice — také mohl a to včas opatřiti v příčině rychlosti své jízdy, pozorování jízdní dráhy a volby části ulice jím použité, ani jako právní mylnost podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., že přes předpokládané jím zavinění S-ovo čili přes příčinnou součinnost jednání S-ova předpokládal, že souzené jednání stěžovatelovo je v příčinné souvislosti s nehodou (smrtí) S-a, za kterou jakožto následek svého jednání odpovídá stěžovatel podle § 335 tr. zák. z důvodu své nedbalosti.

Znak nedbalosti stěžovatelovy pak je způsobem správnému výkladu zákona vyhovujícím opodstatněn rozsudečným zjištěním, že stěžovatel mohl jako kočí předvídati, že svým jednáním způsobuje nebo zvětšuje nebezpečí pro život a zdraví jiných lidí. Nepředpokládat § 335 tr. z., že pachatel mohl předvídati určité jím pak způsobené nebo zvětšené nebezpečí, nýbrž stačí podle jasného doslovu zákona, že mohl předvídati možnost nebezpečí, poznati povšechně nebezpečnou povahu svého jednání, třebaže nemohl poznati, ve kterém okamžiku jednání a jakým způsobem vyvrcholí poznaná nebo poznatelná možnost nebezpečí ve skutečně nebezpečí (bezprostřední ohrožení chráněných statků). Proto je stížnost v nepravu i, vytýká-li rozsudku jako neúplnost podle čis. 5 a právní mylnost podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. nedostatek zjištění, že stěžovatel mohl předvídati, že nebezpečí nastane i tehdy ještě, když bude svým vozem z daleka viditelným už v G. ulici. Stačí, že mohl z příkazu jízdy krokem poznati možnost nebezpečí jízdy klusem pro celou dobu zahýbání, v níž právě podle rozsudečného zjištění možnost vyvrcholila v bezprostřední nebezpečí a dokonce ve skutečnou nehodu; byloť současné dorážení stěžovatele a kola S-ova způsobeno rychlejší jízdou stěžovatele v celé době zahýbání, nikoliv jen v posledních okamžicích.

Předpoklad pachatelův, že se jiné osoby, jejichž možné ohrožení jeho jednáním pachatel předvídal anebo předvídati mohl, zachovají rozumně a učiní, čeho třeba, by nepřišly vůbec v nebezpečí nebo by nebezpečí je minulo, neruší, nýbrž přímo předpokládá předvídaní nebezpečné povahy jednání, nedbalost § 335 tr. zák. vymezenou a dostatečnou pro odpovědnost pachatele, jemuž není volno, by opatrnost platnými předpisy mu uloženou svaloval na bedra jiných osob, v jejichž zájmu předpisy vydány. Proto nelze přisvědčiti ani vývodům stížnosti, že rozsudek měl uvažovati a stal se zmatečným podle čis. 5 nebo třeba 9 a) § 281 tr. ř. nedostatkem úvah o tom, zda přehlednost G. ulice z ulice L., volnost oné ulice (rozuměj v okamžiku výjezdu stěžovatele z L. ulice), klidnost koní a daleká slyšitelnost rachotu vozu neopravňovaly stěžovatele ku předpokladu, že přes jeho zvýšenou rychlost »může« býti zabráněno ohrožení lidí, kdyžť prý stěžovatel nemohl předvídati, že někdo najmě S. zachová se nerozumně a nebude dbáti předpisů o rychlosti a směru (straně) jízdy. Stačí k vývodům podotknouti, že kterýkoliv občan je vázán předpisy podle jeho živnosti atd. proň platnými i závaznými, aniž je mu volno zkoumati jejich nutnost aneb účelnost a nedbati jich, shledává-li je zbytečnými nebo neúčelnými; mohouť jiné osoby počítati s tím, že platných předpisů bude šetřeno a podle toho se zaříditi na místech předpisy dotčených.

Čís. 4771.

Hájil-li se pachatel (jednatel pojišťovny) tím, že byl oprávněn vybírat premie proti súčtování jich s provisemi, které měl z uzavřených obchodů od pojišťovny dostávat, že počítal s úhradou neodvedené části vybraných premií provisemi, jež od pojišťovny dostane, a že byl pevně přesvědčen, že jím uzavřené pojistky budou pojišťovnou přijaty a proto vybral a si ponechal provisi ze všech uzavřených obchodů včetně obchodů pak pojišťovnou neuznaných, byla by subjektivní skutková podstata zpronevěry, spáchané ponecháním si a použitím pro sebe části vybíraných premií, opodstatněna a splněna jen, kdyby bylo zjištěno buď, že pachatel v době souzeného skutku věděl, že ho povinnost k zaslání (odvedení) všech vybraných premií pojišťovně nezproštuje a k ponechání sobě neb alespoň k používání (pro vlastní účely) části nebo celku vybraných premií neopravňuje ani předpoklad, že mu již přísluší nebo dodatečně z obchodů již ujednaných, avšak dosud pojišťovnou neschválených nebo jinak vzniknou provisi nebo jiné nároky ve výši zadržené (použitě) částky, nebo kdyby bylo zjištěno, že pachatel v oné době věděl, že nové obchody, z nichž provise očekával, nebudou pojišťovnou schváleny nebo nebudou stranami, s nimiž je ujednal, plněny nebo že jinak mu z obchodů těch nevzniknou nároky jím uplatňované.

Zpravení pachatele pojišťovnou o neschválení toho kterého obchodu, jehož uzavření bylo mu podnětem ke srážce z vybraných premií, přicházelo by pro ono zjištění v druhém z naznačených dvou směrů

v úvahu jen, pokud se stalo před tím, než pachatel dotčené části inkasa pro své vlastní účely použil předpokládaje, že je k tomu oprávněn nárokem na příští provisi.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, Zm I 269/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 30. prosince 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti, jež vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čís. 4, 5, 9 a) § 281 tr. ř., jest přiznati důvodnost už po stránce právní, po které namítá, že rozsudkem není zjištěno vědomí předpokládané subjektivní stránkou skutkové podstaty zločinu, jímž uznán stěžovatel vinným, totiž vědomí stěžovatele o hmotné protiprávnosti souzeného skutku. Úvah a zjišťovacího výroku o této subjektivní složce dotčeného zločinu bylo třeba tím spíše, že se stěžovatel hájil: a) že byl oprávněn vybírat životní a požární premie proti účtování jejich s provisemi, které měl z uzavřených obchodů od pojišťovny dostávat; b) že počítal s úhradou neodvedené části vybraných premii provisemi, jež od pojišťovny dostane; c) že byl pevně přesvědčen, že jím uzavřené pojistky budou pojišťovnou přijaty a proto vybral a ponechal si provisi ze všech uzavřených obchodů včetně obchodů pak pojišťovnou neuznaných. Neboť třebaže obhajoba b) a snad i c) připouštěla také ten výklad, že se stěžovatel hájil jen očekáváním a úmyslem, že neodvedenou část vybraných premii nahradí dodatečně provisemi z jiných obchodů, poukázala přece obhajoba, najmě ve své celistvosti k námitce, že se stěžovatel v době souzeného jednání pokládal — byl omylem — za oprávněná, by vzhledem na provise byť teprve v budoucnosti vzniknuvší a splatné si ponechal a pro sebe použil část vybraných premii až do výše nároků na provisi, a to tím spíše, že i ředitel pojišťovny Hugo P. dosvědčil, že stěžovatel byl povinen odvésti pojišťovně do 30 dnů vybrané peníze po odečtení svých provisi, arcit — jak svědek pak dodal — jen provisi z obchodů pojišťovnou uznaných a teprve po zaplacení dotčených premii pojištěnci. Pro vyličený směr obhajoby byla by subjektivní stránka zločinu zpronevěry, jenž dáván stěžovateli za vinu, souzeným skutkem čili ponecháním si a použitím pro sebe části vybraných premii opodstatněna a splněna jen, kdyby bylo zjištěno buď, že stěžovatel v době souzeného skutku věděl, že ho povinnosti k zaslání (odvedení) všech vybraných premii pojišťovně nezproštuje a k ponechání sobě neb alespoň k používání (pro vlastní účely) části nebo celku vybraných premii neopravňuje ani předpoklad, že mu již přísluší nebo dodatečně z obchodů již ujednaných, avšak dosud pojišťovnou neschválených nebo

jinak vzniknou provisi nebo jiné nároky ve výši zadržené (použitě) částky, nebo kdyby bylo zjištěno, že stěžovatel v oné době věděl, že nové obchody, z nichž provise očekával, nebudou pojišťovnou schváleny nebo nebudou stranami, s nimiž je ujednal, plněny nebo že jinak mu z obchodů těch nevzniknou nároky jím uplatňované (srov. nález čís. 2757, 2989 sb. n. s.). Zpravení stěžovatele pojišťovnou o neschválení toho kterého obchodu, jehož uzavření bylo stěžovateli podnětem ke srážce z vybraných premii, přicházelo by pro ono zjištění v druhém z naznačených dvou směrů v úvahu jen, pokud se stalo před tím, než stěžovatel dotčené části inkasa pro své vlastní účely použil, předpokládaje, že je k tomu oprávněn nárokem na příští provisi. Otázky nutnosti vyličených úvah a zjišťovacích výroků se netkne okolnost — arcit pro otázku hodnověrnosti oné námitky velice důležitá —, že stěžovatel původně udal součet vybraných premii částkou 9.179 Kč 20 h a součet svých protinároků částkou asi 5.000 Kč, kdežto později uplatňoval protipohledávky ve výši asi 10.000 Kč kromě dalších menších protipohledávek, pro které prý dokladu nemá, ani další okolnost svědky P-ým a R-ou potvrzené a obžalovaným nepopřené, že se stěžovatel před zahájením trestního řízení zavázal zaplatiti pojišťovně inkasované částky celkem 8.111 Kč, aniž namítal protipohledávky. Též rázu jest i skutečnost, že součet provisi uplatňovaných průvodním návrhem nečiní ani zdaleka uvedený tam součet 10.233 Kč. Vytčenému požadavku nalézacím soudem v rozsudku vyhověno nebylo.

Rozsudek vyslovuje ovšem v rozhodovacích důvodech, že týmiž průvodními prostředky, kterých se předchozí zjištění dovolává, zvláště pak obsahem smlouvy ze 4. ledna 1930 má soud za prokázáno, že obžalovaný musil si býti vědom svých povinností, uvedených v této smlouvě, zejména, že peníze jím inkasované jsou mu jen svěřeny a vlastnictví k nim náleží soukromé účastníci, a že jí má inkasované peníze nejdéle do 30 dnů zaslati, jakož i že nároky na provisi povstanou mu proti soukromé účastníci jen, bude-li pojištění touto přijato a premie zaplacená. Budiž ponecháno stranou, že smlouva ze 4. ledna 1930 (viz příloha 1 č. 36), jejíž ustanovení byla podle tohoto rozsudečného zjištění stěžovateli známa a vědoma, tkne se — jak i stížnost uplatňuje — jen pojištění speciálního (proti úrazům, povinnému ručení a havariím automobilů), kdežto souzený skutek vztahuje se — jak trestní oznámení a obžaloba uplatňovaly a i rozsudek reprodukcí důvodů obžaloby předpokládá — premii životních a požárních. Neboť právě citovaný výrok rozsudku nerovná se nutnému — jak nahoře uvedeno — zjištění nebo třeba neobsahuje zjištění to ani za předpokladu, že soud měl v něm na zřeteli vědomost stěžovatele o jeho povinnostech ve kterémkoliv oboru pojištění čili také v pojištění životním a požárním (a proti vloupání a krupobití). Neboť vědomím stěžovatele, že vybrané premie jsou vlastnictvím pojišťovny, již musí býti zaslány nejdéle do 30 dnů, není vyloučen a není popřen předpoklad stěžovatelův o jeho právu ke srážce provisi čili není zjištěním uvedeného vědomí zjištěno i vědomí stěžovatele nahoře na prvním místě vytčené. A vědomím o podmínkách, za

kterých vzejde stěžovateli nárok na provisi, není vyloučen (popřen) předpoklad stěžovatele, že mu nárok vzejde splněním stanovených podmínek, čili není zjištěním onoho vědomí zjištěno i vědomí stěžovatele nahoře na druhém místě uvedené. Ani jinde není v rozsudku zjištěno, jehož bylo — jak nahoře dovozeno — třeba ku splnění subjektivní stránky zločinu, jímž uznává se stěžovatel vinným. Rozsudek nezjišťuje ani, že stěžovatel věděl o skutečnostech objektivně arciť zjištěných, že byly veškeré mu příslušející provise již pojišťovnou záúčtovány, že nově ujednané smlouvy byly stornovány a že stěžovatel není oprávněn účtovat své provisi nároky s vybranými premiemi.

Při nedostatku uvedených zjištění jest kladný výrok o vině odvozen z předpokladů neúplných a spočívá na nesprávném použití zákona. Bylo proto z důvodu čís. 9 a) § 281 tr. ř. zmateční stížnosti, jejíž ostatní vývody vesměs formální lze ponechat bez odpovědi, způsobem nahoře uvedeným vyhověno a to podle § 5 procesní novely čís. 3 ř. zák. 1878 ihned v zasedání neveřejném, ježto shledaný zmatek spočívá v nedostatečném rozsahu skutkových zjištění a nelze se proto obejít bez nového hlavního přelíčení.

Čís. 4772.

Skutková podstata přestupku podle § 18 odst. 1 zákona o potírání pohlavních nemocí vyžaduje (právě tak jako podle § 335 tr. zák.) jen takovou míru opatrnosti, kterou by za daných okolností vynaložil každý rozumný a zdraví svého bližního dbalý člověk.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, Zm I 48/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 5. října 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle § 18, odst. 1 zákona o potírání pohlavních nemocí čís. 241/22 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti obžalovaného nelze upřítí důvodnosti, pokud napadá rozsudek hmotněprávním zmatkem čís. 9 a) — mylně 10 — § 281 tr. ř., namítajíc, že obžalovaný nesměl býti odsouzen ani pro přestupek podle 1. odst. § 18 zákona čís. 241/22, když ho podle předpokladu nalézacího soudu dva lékaři ujistili, že jest zdravý, a proto se v době soulože s Marií Č-ou mohl pokládati za zdravého. Právem poukazuje stížnost k tomu, že žádný normální člověk za těchto okolností nemůže předpokládati, že někoho nakazí. Právě-li soud v rozsudku, že obžalovaný přes to mohl předpokládati, že by mohl Marii Č-ou nakaziti, poněvadž byl dříve pohlavně nemocen, vychází patrně z mylného právního stanoviska, přehlížeje, že podle ustanovení odstavce 1. § 18 zákona

čís. 241/22 vyžaduje se — právě tak jako podle § 335 tr. zák. — jen taková míra opatrnosti, kterou by za daných okolností vynaložil každý rozumný a zdraví svého bližního dbalý člověk. Jen v případě opomenutí této normální obezřetnosti lze mluvit o nedbalosti, zakládající trestněprávní odpovědnost. Bylo proto zmateční stížnosti obžalovaného za souhlasu generálního prokurátora ihned při neveřejné poradě vyhověti, napadený rozsudek jako zmatečný zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, na němž bude, by po novém projednání věci skutkově zjistil a jasně vyřkl, mohl-li obžalovaný při naznačené obyčejné opatrnosti počítati s možností pohlavní nákazy Marie Č-é čili nic.

Čís. 4773.

Byla-li v pozastaveném článku obviněna »většina lékárníků (die meisten Apotheken)« z nečestného jednání, nepřísluší právo k soukromé obžalobě pro urážku na cti lékárníku, který nebyl ve článku jmenován ani označen zvláštním znakem na něho dopadajícím.

(Rozh. ze dne 11. září 1933, Zm I 642/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu trestního v Praze jako soudu kmetského ze dne 27. května 1931, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 493 tr. zák. a § 1 zák. ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti soukromého obžalobce, dovolávající se číselně důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 b) a věcně též čís. 9 a) § 281 tr. ř., nelze přiznati oprávnění. Napadeným rozsudkem byl obžalovaný zproštěn soukromé obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti především z důvodu, že pozastavené tvrzení »o většině lékárníků« (die meisten Apotheken) nemůže, třeba soukromý obžalobce náleží ke stavu lékárníckému, býti tak extensivně vykládáno, že do této »většiny lékárníků«, která si počíná tak, jak je ve článku vylíčeno, právě patří soukromý obžalobce a to už proto, že nelze o tom žádný důkaz provésti; že by však jinak bylo, kdyby v pozastaveném článku bylo místo slov »většina lékárníků« použito slov »všichni lékárníci«, nebo »každý lékárník«, neboť v tom případě by se už soukromý obžalobce mohl počítati mezi takové lékárníky, jak jsou vylíčeni v pozastaveném článku. Kmetský soud uvedl jako další důvod osvobozujícího výroku též zhodnocení výsledku vedeného důkazu pravdy. Zmateční stížnosti jsou napadeny oba tyto důvody osvobození; oprávněnost jejich výtek jest zkoumati nejprve s hlediska předběžné otázky prv uvedené, zda je soukromý obžalobce k obžalobě vůbec oprávněn. Leč ve výtkách toho se týkajících nelze přiznati stěžovateli úspěch. Vývody zmateční stížnosti vycházejí v tomto směru v podstatě ze správných hledisek právních, jak vyslo-

veny jsou v ustálené judikatuře nejvyššího soudu, a od nichž se nejvyšší soud ani v souzeném případě neodchyluje.

Jest správné, že v případech, v nichž pachatel v urážlivém projevu neuvedl jméno napadeného, nýbrž jen znamení připadající na jednu nebo několik osob, náležejících k jistému sboru, kruhu, stavu atd., aniž by bylo patrné, na kterou z těchto osob se urážlivý výrok právě vztahuje, jest na své cti dotčena každá osoba k tomuto sboru, kruhu nebo stavu příslušející, pokud se podle obsahu urážlivého projevu musí obávat toho, že bude třetími osobami nanejvýš nepředpojatými čtenáři článku pokládána též za onu, jež jest právě míněna urážlivým projevem. Tomu tak jest zejména, vztahuje-li se povšechný urážlivý projev na okruh osob tak početně úzký a přesně vymezený, že tím osoba jednotlivcov neustupuje naprosto do pozadí; jen tehdy může mít i povšechný projev určitý a jistý vztah k osobě jednotlivcové a jest způsobivý jí na cti ublížení. Není však ve své osobní hodnotě dotčen jednotlivec, jestliže okruh lidí, jichž se závadný článek dotýká a k nimž i on náleží, jest tak veliký, že osoba jednotlivcov v něm úplně zaniká, takže při rozumném výkladu obsahu závadného článku nepředpojatý čtenář nemůže předpokládati, že se jedná právě o tohoto jednotlivce nebo aspoň právě též o něho.

Nelze však tvrditi, že by se byl kmetský soud odchýlil ve všeobecnosti od těchto právních zásadních hledisek, vždyť dokazuje v rozsudku, že pozastavené tvrzení nemůže býti tak extensivně vykládáno, že do »většiny« lékárníků patří právě soukromý obžalobce. Neosobním rčením »nemůže býti vykládáno« měl soud zřejmě na zřeteli hledisko objektivní, hledisko nezaujatého čtenáře, jež je tu rozhodující. S hlediska věcně uplatňovaných zmatků podle čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. je tudíž jen zkoumati, zda stížnost napadenému rozsudku vytýká důvodně omyl nebo zákonné závady formálního rázu při řešení otázky, že v souzeném případě znamení připadající na soukromého obžalobce tohoto dostatečně neurčují.

Výtky obsažené v závadném článku, jež zakládají podle zjištění nalézacího soudu po stránce objektivní nepochybně skutkovou podstatu trestného činu podle § 488 tr. zák., vztahují se podle slov originálu na »die meisten Apotheker« a soukromý obžalobce není v něm, jak nalézací soud rovněž zjišťuje, vůbec jmenován ani jménem ani označen nějakým zvláštním znakem na něho připadajícím. Je uvážiti, že jediným znakem, určujícím osobnosti, na které se závadný článek může vztahovati, jest označení »die meisten Apotheker«; v něm však není pojata ještě značná zbývající část jich, a to ani tehdy, když se použitým německým obratem rozumí »největší jejich část«, jak to uplatňuje stěžovatel. Uvážiti třeba dále, že závadná činnost nebyla vytknuta nějakému užšímu kruhu lékárníků, v němž by bylo lze již určitěji hledati i soukromého obžalobce (na př. podle kraje, kde též působí a pod.), ale že se závadné tvrzení týkalo vůbec lékárníků v celém území republiky, jichž jest, jak jest obecně známo, počet velmi značný, takže osoba jednotlivého příslušníka tohoto stavu ustupuje v něm skutečně do pozadí, není-li nějak blíže poznačena.

Z těchto úvah jest dojíti k závěru, že k posouzení, zda v souzeném případě byl viněn právě neb aspoň též soukromý obžalobce, stačil poukaz nalézacího soudu na to, že není ve článku jmenován ani jménem ani nějak zvláštním znakem na něho připadajícím označen, neboť skutečně v celém článku není ani jediného náznaku nebo napovězení, z něhož by nepředpojatý čtenář právem mohl mít za to, že výtkami v pozastaveném článku obsaženými jest poukazováno též na soukromého obžalobce. Při širokém kruhu lékárníků, kteří zbývají ještě z celkového velkého jich počtu mimo ony jen všeobecně poznačené »die meisten Apotheker«, kteří byli ve článku obvinění, nemůže soukromý obžalobce důvodně tvrditi, že nepředpojatý čtenář může vztahovati obsah urážlivého článku i na něho, neboť bez nějakého zvláštního poukazu na něho není k tomu objektivního podkladu. Není proto útok, který ve své podstatě jest útokem na stav lékárnický, způsobivý dotknouti se osobní cti soukromého obžalobce. Výtkou, že právě paušální obvinění jest nejnebezpečnější a že, dotýkajíc se celého stavu lékárnického, dotýká se každého lékárníka, tedy i soukromého obžalobce, snaží se sice stížnost dovoditi, že útok v této všeobecnosti je již postačitelny, by mohl býti vztahován i na soukromého obžalobce. Leč stížností bylo by lze v tomto směru přisvědčiti jen, kdyby byla s to dovolávati se konkrétních skutečností, — znamená — poukazujících k tomu, že se útok ve své povšečnosti dotýká cti soukromého žalobce, což však stížnost nečiní. O významu rozdílu mezi výrazy »die meisten Apotheker« a »většina lékárníků« stala se zmínka již shora a jest z ní vidno, že ani překlad stížností uplatňovaný nemůže býti pro řešení otázky aktivní legitimace obžalobcovy rozhodující. Ostatně kmetský soud citoval při úvaze o tom, jak je třeba tento výraz bráti, i německý jeho doslov, takže nelze tvrditi, že by o jeho významu nebyl uvažoval. Kmetský soud dovolal se též věty, na kterou poukazuje stěžovatel, totiž: »Mohu dokázati, že z 50 zkoušek k prozkoumání mně odevzdaných, 48 neodpovídalo receptům«. Nelze tvrditi tedy v tomto směru neúplnost rozsudku; závěr z toho vyvozený, že autor chtěl tím naznačiti, že takových případů je značný nebo velký počet, není však nikterak nelogický, neboť se poukazuje na výsledek zkoušky v 50 případech obžalovanému k prozkoumání odevzdaných, z čehož jistě nepředpojatý čtenář může si učiniti právě jen závěr, že počet takových případů — ve všeobecnosti — je značný nebo veliký. S touto větou je ve článku ve spojitosti i další věta, jejíž význam zmáteční stížnost zdůrazňuje, totiž: »pojištěnec při onemocnění musí s 98% pravděpodobností počítati s tím, že neobdrží od lékáren lék, který mu lékař k jeho uzdravení předepíše«. Poněvadž však nalézací soud uvažoval o smyslu oné věty předchozí, jež jest této větě předpokladem, nelze ani z toho s úspěchem dovozovati neúplnost rozsudku, nanejvýš i toto procentní určení vztahuje se jen na pravděpodobnost, tudíž pojem početně značně neurčitý, než by se z něho dalo dovoditi, že jest ve článku užito takového označení, do něhož by průměrný čtenář nutně pojímal i osobu soukromého obžalobce. Napadeným rozsudkem byla tudíž soukromému

žalobci právem oduznána aktivní legitímace nejen s hlediska právního, ale i z dostatečných a úplně i logicky zhodnocených skutkových předpokladů a není proto dán žádný z důvodů zmatečnosti podle § 281 čis. 5, 9 a) tr. ř. v tom směru uplatněných.

Čís. 4774.

Podnecovanie ku zmene republikánsko-demokratickej štátnej formy je zločinom podľa § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. len vtedy, ak táto zmena má byť prevedená prostriedkami násilnými; ináč ide iba o prečin rušenia obecného pokoja podľa § 14 č. 1 cit. zák.

(Rozh. zo dňa 12. septembra 1933, Zm III 162/33.)

Obžalovaný E. D. prehovoril na shromaždení asi 100 osôb reč, v ktorej vyzýval ku zmene spoločenského rádu zničením kapitalizmu, ako sa to stalo v Rusku, zdôrazňujúc, že náprava nebude zjednaná, dokiaľ nebude kapitalizmus zborený. Oba sudy nižších stolíc uznali obžalovaného vinným zločinom výzvy k trestným činom podľa § 15 č. 3 zák. na ochr. rep.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť osobitného obhájcu obžalovaného odmietol, avšak z úradnej moci na základe dôvodu zmätočnosti podľa č. 1 b) § 385 tr. por. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc čo do kvalifikácie ustáleného činu ako zločinu výzvy k trestným činom podľa § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. a ustálený čin kvalifikoval ako prečin rušenia obecného mieru podľa § 14 čis. 1 zákona na ochr. rep. a vymeral obžalovanému znova trest.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že oba sudy nižších stolíc kvalifikovali inkriminovaný výrok jako zločin výzvy k trestným činom podľa § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., že totiž obžalovaný týmto výrokom podnecoval k násilnej zmene ústavy Československej republiky, najmä pokiaľ ide o republikánsko-demokratickú formu štátu, tedy k zločinu uvedenému v § 1 zák. na ochr. rep. Krajský súd neodôvodnil bližšie, prečo v inkriminovanom výroku shľadal skutkovú povahu zločinu podľa § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. Vrchný súd vyslovil, že výrokmi a obsahom reči obžalovaným E. D.-om prednesenej dňa 14. februára 1932 na shromaždení komunistickej strany, ktorého sa zúčastnilo asi 100 poslucháčov, sa podnecuje ku zmene spoločenského rádu zničením kapitalizmu, ako sa to stalo v Rusku, so zdôraznením, že náprava nebude zjednaná, pokiaľ kapitalistický systém nebude zničený, a že musí byť zborený, a že tedy inkriminované výroky obsahujú poburovanie a podnecovanie k násilnej zmene ústavy Československej republiky, najmä pokiaľ ide o demokraticko-republikánsku formu štátu a nahradenie jej diktatúrou proletariátu, čo vyčerpáva skutkovú podstatu zločinu podľa § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep., hľadiac ku § 1 tohoto zákona.

S týmto názorom nelze najvyššiemu súdu súhlasiť. Najvyšší súd má rovnako ako vrchný súd za to, že smysel inkriminovanej reči smeroval proti republikánsko-demokratickej forme Československej republiky, lebo v tej časti inkriminovanej reči, v ktorej sa odporučuje ako východisko z terajšej krízy zmena spoločenského rádu, zničenie a zborenie doterajšieho systému, ako sa to stalo v Rusku, a za tým účelom demonštrácie proti štátnej správe a demonštratívne domáhanie sa požiadavkov robotníctva, je podnecovanie k zmene ústavy čo do demokraticko-republikánskej formy štátu, tedy poburovanie proti statku chránenému § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., lebo sťažovateľ sa snažil zrejme vyvolať inkriminovanou rečou nepriateľský stav a nepriateľskú náladu proti terajšiemu systému vládnemu, t. j. proti republikánsko-demokratickej forme štátu, ktorú — označujúc systém za kapitalistický — prehlasoval za príčinu terajšej krízy v protive ku sovietskej forme štátu, ako je v Rusku, od ktorej očakával odstránenie terajšej krízy. Najvyšší súd nevidí však za preukázané, že obžalovaný podnecoval k násilnej zmene ústavy, lebo výrazy, že kapitalistický systém musí byť teraz zničený a zborený, sú sice ostrejšie výrazy, aké sa vyžadujú k pojmu poburovania, — lebo poburovanie je podnecovanie ostrejšími výrazmi buď čo do formy, buď čo do obsahu, nepoukazujú však nezbytné na násilie, ktorého má byť použité ako prostriedku k zmene ústavy, a to tým viac, že sa v súvislosti hovorí o domáhaní sa požiadavkov robotníctva na štátnej správe, pri tom sa však neodporučuje revolúcia alebo iný násilný prostriedok. Chybí tedy náležitosť skutkovej podstaty, aby sa podnecovalo k zmene ústavy násilnými prostriedkami, a preto nie je daná skutková podstata zločinu podľa § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. Rozsudky nižších súdov sú tedy čo do kvalifikácie mylné a ponevác ide o zmätok v neprospech obžalovaného, postupoval Najvyšší súd podľa odst. 1 § 33 por. nov. a ustálený čin kvalifikoval jako prečin rušenia obecného mieru podľa § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., ktorého skutkovú podstatu inkriminovaný výrok vyplňuje.

Čís. 4775.

Byl-li lékař, obžalovaný v ideální konkurenci pro zločin spoluviny na vyhnání plodu podle § 5 a 144 tr. zák. a pro přečin dle § 335 tr. zák. uznán vinným oním zločinem, je v zásadě myslitelný souběh onoho zločinu s přečinem podle § 335 tr. zák.; byl-li však zproštěn z obžaloby pro onen zločin, je zpravidla uvažovati o jeho zavinění s hlediska §§ 356 až 358 tr. zák.; jen kdyby šlo o zákrok spadající mimo výkon jeho lékařského povolání, bylo by lze i v případě zproštění pro onen zločin věc posuzovati rovněž s hlediska § 335 tr. zák.

(Rozh. ze dne 13. září 1933, Zm II 169/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství, použitím § 290 tr. ř. pak i zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního

v Brně ze dne 14. února 1931, jímž byl obžalovaný podle § 259 čis. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro spoluvinu na zločinu vyhnání plodu vlastního podle §§ 5, 144 tr. zák., uznán však vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozsoudil.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného vytýká napadené jí odsuzující částí rozsudku zmatečnost podle čis. 4 a č. 5 § 281 tr. ř.; netřeba přezkoumatí důvodnost jejich výtek; i kdyby byla dotčená část rozsudku shledána bezvadnou ve všech směrech, v nichž mu je stížností obžalovaného vytýkána formální vadnost, nemohla by býti zachována, jelikož je v části té rozsudek stížen vadou právní mylnosti, jež není stížností uplatňována, k níž však je přiblížeti podle druhé věty § 290 tr. ř., aniž by bylo lze nahraditi právně mylný výrok o vině výrokem správným ihned na podkladě skutkových zjištění napadeného rozsudku, takže musí beztak i v tomto směru dojíti k novému projednání věci a novému zjišťování rozhodných skutečností. Uznáv obžalovaného z důvodu nedbalého způsobení smrti Kateřiny B-ové vinným přečinem § 335 tr. zák. při současném zproštění obžalovaného z obžaloby pro vyhnání plodu B-ové, neuvědomil si totiž soud, že pro toto zproštění jest pokládati souzený zákrok obžalovaného za výkon jeho lékařského povolání směřující k odstranění nebezpečí hrozícího na zdraví a životě Kateřiny B-ové z potratu obžalovaným vůbec aneb aspoň úmyslně nepůsobeného. Výrokem svým, odsoudiv obžalovaného jen pro přečin podle § 335 tr. zák., prohřešil se soud proti právní zásadě, vyslovené judikaturou nejvyššího soudu — rozh. sb. n. s. 3733, 3863 —, že trestní zákon vzhledem k povaze lékařského povolání a k těžkostem s jeho výkonem spojeným poskytuje vyšetřujícímu lékaři v poměru k nemocnému výsadní postavení potud, že omezil jeho zodpovědnost způsobem v § 356 až 358 tr. zák. vytčeným, takže nelze vůbec stíhati lékaře vykonávajícího své povolání, leda že by šlo o takový úkon, jenž nespadá již v rámeček onoho poměru, jak by tomu na příklad bylo při zásahu lékaře na ženě těhotné, nikoli na nemocné. Jelikož tento předpoklad v souzeném případě, jak uvedeno, zjištěn nebyl, pochybil soud po stránce právní, uznáv obžalovaného vinným přečinem podle § 335 tr. zák. při současném zproštění ho z obžaloby pro spoluvinu na vyhnání plodu.

Na soudu nalézacím proto bude, by v novém řízení především řešil otázku, zda se obžalovaný dopustil zločinu spoluviny na vyhnání plodu podle § 5 a 144 tr. zák. Bude-li otázka tato řešena kladně v neprospěch obžalovaného, byl by v zásadě myslitelný souběh tohoto zločinu s přečinem podle § 335 tr. zák., ovšem za předpokladu, že život, zdraví nebo tělesná neporušenost těhotné byly způsobem odehnání plodu ohroženy nebo porušeny nad míru s každým vyhnáním plodu pravidelně nutně spojenou — viz rozh. sb. n. s. 2686 a jiné.

Leč v souzeném případě je si uvědomiti další v judikatuře ustálenou zásadu — rozh. sb. n. s. 2705 —, že obžalobce může uplatňovati jako zmatek, že ideální souběh nebyl soudem rozpoznán jen, pokud nebyl skutek podřaděn pod onen z několika souběžných zákonů, který je nejpřísnějším, nikoli však pokud nebyl podřaděn pod všechny v úvahu přicházející trestní předpisy. V důsledcích této zásady nebylo by v případě, o němž jde, kde podána státním zastupitelstvím zmateční stížnost domáhající se odsouzení obžalovaného pro těžší trestný čin (zásada čis. 10 § 281 tr. ř.), vůbec přípustno, uznati obžalovaného vinným (následkem ideálního souběhu) přečinem podle § 335 tr. zák., bude-li v novém řízení nařízeném zrušovacím soudem uznán vinným zločinem podle § 5 a 144 tr. zák.

Nedojde-li však k odsuzujícímu výroku podle § 5 a 144 tr. zák., bude na soudu prvé stolice, by uvažoval: a) zda tu nešlo o výjimečný případ, že lékař, třebaže nemohl býti uznán vinným zločinem podle § 5 a 144 tr. zák. dopustil se zákroku spadajícího mimo výkon jeho lékařského povolání — viz na příklad zvláštní případ v rozhodnutí sb. n. s. č. 1233, kde se lékař dopustil putativního deliktu vyhnání plodu na osobě, o níž se nedálo zjistiti, že byla těhotná — a by pak věc posuzoval s hlediska § 335 tr. zák.; b) kdyby takové předpoklady, pro něž alespoň podle dosavadního stavu věci nebylo opory, nebyly zjištěny, bude na soudu nalézacím, by uvažoval o zavinění obžalovaného s hlediska § 356—358 tr. zák., totiž zda se dopustil u výkonu svého lékařského povolání provinění v těchto §§ vyznačených.

Proto bylo v důsledcích zásady shora zdůrazněné podle § 289 tr. ř. zrušiti též odsuzující část napadeného rozsudku a vrátiti věc v celém rozsahu nalézacímu soudu k opětnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 4776.

Trestné oznámenie, ktoré učinil poškodený verejný úradník u štátneho zastupiteľstva, možno považovať i za zmocnenie ku sťahaniu v smysle § 91 tr. p. a § 14 odst. 5 zák. č. 108/33 sb. z. a n. (o ochrane cti).

(Rozh. zo dňa 14. septembra 1933, Zm III 183/33.)

Obžalovaný Š. K. tvrdil pred treťou osobou o vrchnom četníckom strážmajstrovi P., že »namastil A-mu v udaní«, a pri inej príležitosti, hovoriac o tomže četníckom strážmajstrovi, vyslovil sa, že »jeden vrchný druhého z trestu vyťahuje a iného tam strká«. Oba súdy nižších stolíc, spaturjúc v prvom výroku obviňovanie poškodeného četníckeho strážmajstra, že v udaní proti pravde priťažil A-mu, v druhom, že v udaniach uvádza okolnosti priaznivejšie alebo nepravdivé, ako sa mu to práve páči, odsúdily obžalovaného pre dvojnásobný přečin utrhania na cti podľa §§ 1, 3 odst. 2 č. 2, 9 č. 6 zák. čl. XLI. 1914.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného založenú na bode 1 a) § 385 tr. p. zamietol; z dôvodu zmätočnosti uvedeného v bode 1 b) § 385 tr. p. z úradnej moci zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc čo do kvalifikácie činov, z ktorých bol obžalovaný za vinného uznaný, a kvalifikoval ich za dva priestupky pomlavy podľa § 2 a odst. 5 § 14 zák. zo dňa 28. júna 1933 čís. 108 sb. z. a n. a vymeral obžalovanému nový trest. V smysle bodov 1 b), c) § 385 tr. p. podanú časť zmätočnej sťažnosti poukázal na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu podal obžalovaný zmätočnú sťažnosť na základe bodov 1 a), b), c) § 385 tr. p., lebo ad a) jeho zistené výroky vraj nie sú urážlivé a nemôžu vydať poškodeného ani verejnému pohrdaniu, ani nejakému stíhaniu, preto čin obžalovaného vraj nie je trestný; ad b) kvalifikácia činov podľa odst. II § 3 zák. čl. XLI:1914 je vraj mylná, lebo neboly tvrdené skutočnosti, ktoré by mohly byť podriadené bodu 6 § 9 citovaného zákona, pretože na základe tvrdených skutočností nebolo by možno zaviesť trestné alebo disciplinárne pokračovanie proti poškodenému; ad c) následkom toho, čo je uvedené v bode predošlom, bolo by možno stíhať obžalovaného len na základe súkromného návrhu, tento však vraj nebol podaný, preto bol obžalovaný mylne odsúdený. Zmätočná sťažnosť založená na bode 1 a) § 385 tr. p. je bezzákladná. Obžalovaný použil výrok uvedený v bode 1. enunciatu rozsudku krajského súdu v súvislosti s tým zisteným tvrdením, použitým pri tej istej príležitosti, že poškodený četnícky strážmajster namastil A-mu v udaní. Obžalovaný tvrdil tedy v podstate pred iným o poškodenom, že nesprávne a so zlým úmyslom priťažil A-mu v udaní tak, že preto stane sa mu niečo, keď ho A. udá. Tento výrok vzťahuje sa na výkon povolania poškodeného a v prípade pravdivosti bol by spôsobilý k tomu, aby proti poškodenému bolo zavedené trestné alebo disciplinárne pokračovanie. Taktiež z dôvodov správnych, uvedených v rozsudku krajského súdu a prijatých vrchným súdom, taktiež treba posudzovať aj výrok obžalovaného, uvedený v rozsudku krajského súdu pod 2. Tá okolnosť, že tento výrok bol použitý pred podriadeným poškodeného, nemá pri posudzovaní viny a kvalifikácie činu žiadneho významu. Preto nemýlil sa vrchný súd, ktorý rozhodnul ešte pred účinnosťou zákona čís. 108/1933 sb. z. a n., keď uznal, že činy obžalovaného vyčerpávaly skutkovú povahu dvoch prečinov pomlavy podľa § 1 bodu 2. odst. II. § 3, bodu 6 § 9 zák. čl. XLI:1914, ktoré sa vtedy stihaly na základe zmocnenia a nie na základe súkromného návrhu.

Po vynesení rozsudku vrchného súdu nabyť však účinnosti zák. čís. 108/1933. Podľa bodu 1 § 41 tohoto zákona platia ustanovenia prvého a druhého oddielu, — tedy §§ 1—22 zákona — aj o trestných činoch spáchaných pred jeho účinnosťou, nakoľko sú vinníkovi priaznivejšie než ustanovenia predošlého zákona. Pretože činy obžalovaného vyčerpávajú skutkovú povahu dvoch priestupkov pomlavy podľa

§ 2 cit. zák. a tento § je miernejší než §§, na základe ktorých súdy nižších stolíc odsúdily obžalovaného, preto treba po účinnosti nového zákona kvalifikovať činy obžalovaného za dva priestupky pomlavy podľa § 2 zákona o ochrane cti. Činy obžalovaného sa vzťahujú na výkon povolania poškodeného četníckeho strážmajstra, tedy verejného úradníka. Treba tedy použiť aj odst. 5 § 14 cit. zák., podľa ktorého ku stíhaniu činov obžalovaného verejnou žalobou — ako sa to stalo aj v tomto prípade — je potrebné zmocnenie poškodeného. Poškodený strážmajster tým, že podal trestné oznámenie prostredníctvom svojho predstaveného úradu u štátneho zastupiteľstva, písomne vyjadril svoju vôľu, aby obžalobu zastupoval verejný obžalobca. Preto v tomto prípade najvyšší súd považoval trestné oznámenie poškodeného za zmocnenie v smysle § 91 tr. por. a odst. 5 § 14 nového zákona o ochr. cti. Nie je tu tedy dôvod vylučujúci trestnosť, stanovený novým zákonom o ochrane cti. Vyskytuje sa však ten dôvod zmätočnosti, že treba činy obžalovaného kvalifikovať podľa miernejšieho nového zákona. Ponevác podľa posl. odst. § 385 tr. p. na tento dôvod zmätočnosti treba hľadať z povinnosti úradnej, preto najvyšší súd pokračoval podľa odst. 1 § 33 tr. p. nov. a kvalifikoval činy obžalovaného podľa § 2 nového zákona o ochrane cti.

Čís. 4777.

Za páchatel'a vraždy možno považovať len toho, kto vykonal čin smerujúci priamo k usmrteniu človeka.

(Rozh. zo dňa 14. septembra 1933, Zm IV 398/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti E. K. a spol., obžalovaným zo zločinu vraždy, vyniesol rozsudok, ktorým vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu z dôvodu zmätočnosti označeného v bode 1 b) § 385 tr. p., zrušil rozsudok porotného súdu, nakoľko činy obžalovaných E. K. a vd. A. F-ovej byly kvalifikované za páchatel'ské účastenstvo podľa § 70 tr. zák. v zločine úmyselného zabitia človeka podľa § 279 tr. zák., kvalifikovanom u vd. A. F-ovej aj podľa § 280 tr. zák., a činy obžalovaných kvalifikoval u obžalovaného E. K. za zločin vraždy podľa § 278 tr. zák. a u obžalovanej vd. A. F-ovej za účastenstvo podľa bodu 1 § 69 tr. zák. v zločine vraždy podľa § 278 tr. zák.

Z dôvodov:

Podľa bodu 1 b) § 385 tr. p. za dôvod zmätočnosti uplatňuje verejný obžalobca, že sa mylili porotcovia a porotný súd, keď kvalifikovali činy obžalovaných E. K. a vd. A. F-ovej za páchatel'ské účastenstvo podľa § 70 tr. zák. v zločine podľa § 279 tr. zák., hoci podľa zistených skutočností obžalovaní spáchali svoje činy s úmyslom vopred uváženým, ich činy tedy zakladajú skutkovú povahu zločinu vraždy podľa §§ 70 a 278 tr. zák. Zmätočná sťažnosť je základná. Skutkový

stav je obsažený v skutkových otázkach č. I skupín I. a III. — porotcami kladne riešených, — ktoré otázky vzájomne sa dopĺňujú.

Podľa tohoto skutkového stavu od mesiaca novembra až ku konci 5. januára 1933, — ktorého dňa bol čin vykonaný — obžalovaná vd. A. F. viackrát vyzvala svojho milenca, obžalovaného L. K., aby zabil jej manžela, poškodeného Š. F.; dala mu aj pokyny dotyčne spôsobu prevedenia činu. Dňa 1. januára 1933 sa pobili zo žiarlivosti obžalovaný L. K. a zomrelý Š. F. a po tejto udalosti až ku spáchaniu činu obžalovaný každý deň sa stretli a pri týchto príležitostiach sa pretriasala medzi nimi otázka nutnosti odstrániť zo sveta Š. F-a. Dňa 4. januára 1933 povedala vd. A. F. L. K-ovi, že najbližšie treba čin vykonať a že keď dňa 5. januára 1933 príde obžalovaný L. K. do ich bytu, ona sa o všetko postará, aby boli pripravené potrebné veci, a že obžalovaný najde v stodole pripravenú palicu, tiež mu prislúbila, že keď dňa 5. januára 1933 príde na ich dvor medzi 5. a 6. hod. večer, bude ho pozorovať a vyšle svojho manžela pre vodu alebo pre drevo. Podľa tohoto vopred zostaveného plánu išiel obžalovaný L. K. dňa 5. januára večer okolo 6. hod. na dvor Š. F.; vd. A. F-ová ho spozorovala, L. K. našiel v šope palicu, ktorú obžalovaná A. F. tam prichystala; čakal tam asi 5 minút; F-ová poslala svojho manžela pre drevo; keď Š. F. prišiel do šopy, L. K. udrel ho palicou a pichnul ho nožom, Š. F. utekal proti svojmu domu, volajúc na pomoc svoju manželku; K. ho stále prenasledoval, pichnul ho nožom od zadu. Na volanie Š. F-a obžalovaná A. F. vyšla na dvor, avšak z vonku uzavrela dvere bytu; poškodený bol na dvore L. K-om alebo A. F-ovou tak bitý, že na mieste zomrel. Obžalovaní tedy úmyselne sa zúčastnili usmrtenia Š. F. po dlhom uvažovaní a podľa vopred umluveného plánu. K. išiel na dvor F-a preto, aby ho zabil, A. F-ová však ho k činu cez dlhšiu dobu navádzala, plán vymyslela a výkon prichystala pripravením palice pre páchatel'a a vyslaním manžela na dvor. Táto plánovitosť prevedenia činu zrejme dokazuje, že úmysel obžalovaných zabiť Š. F-a bol kľudne vopred uvažovaný. Preto mylili sa porotcovia a následkom toho aj porotný súd, keď záporne riešili právne otázky vzťahujúce sa na to, či sa obžalovaní zúčastnili usmrtenia Š. F-a vo vopred uváženom úmysle. Čin obžalovaných zakladá účasť na zločine vraždy podľa § 278 tr. zák. Bolo tedy treba vyhovieť zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu. Čo sa však týče druhu účasťenstva obžalovaných v tomto zločine, bol viazaný najvyšší súd skutočnosťami, ktoré porotcovia zistili kladnými odpoveďmi, na kladené im otázky. Zo zistených skutočností nevysvitá, ktorý z obžalovaných spôsobil poškodenému smrteľné poranenie, ani to, že by oni spoločne boli bývali to spôsobili, lebo porotcovia dotyčne každého obžalovaného len to zistili, že alebo on, poťažne ona, alebo jeho spoločník, poťažne jeho spoločníca, ubili poškodeného tak, že následkom toho zomrel. V tejto časti sa odchyľujú skutkové otázky od správne osnovaných právnych otázok, podľa ktorých porotcovia mali riešiť, či obžalovaný (obžalovaná) sám (sama) alebo so svojou spoločníčkou (svojím spoločníkom) spáchal (spáchala) čin, predmet obžaloby tvoriaci. Pre najvyšší súd pri riešení vecí sú podľa odst. 3 § 33 tr. p. nov.

smerodatné len skutkové otázky a preto aj tú otázku, podľa jakého druhu účasťenstva zúčastnili sa obžalovaní zabitiu poškodeného, mohol najvyšší súd riešiť len podľa znenia skutkových otázok.

Vražda podľa § 278 tr. zák. obyčajne sa spácha násilím. Násilie pri vražde sa ukazuje páchaním takého činu, ktorý smeruje priamo k usmrteniu človeka. Páchatel'om vraždy je tedy len ten účastník, ktorý spáchal čin smerujúci priamo k usmrteniu poškodeného. Niet pochybnosti, že obžalovaný L. K. vyvinul páchatel'skú činnosť, lebo on v usrozmene s druhým účastníkom bil a pichal poškodeného s úmyslom ho zabiť. Preto nehľadiac k tomu, či spôsobil smrteľné zranenie on, alebo jeho spoločník, je L. K. odpovedný ako páchatel' za smrť poškodeného. Najvyšší súd tedy kvalifikoval čin obžalovaného za páchatel'ské účasťenstvo v zločine vraždy podľa § 278 tr. zák. Ináč treba však posudzovať účasťenstvo A. F-ovej. Zo skutkovej otázky, vzťahujúcej sa na túto obžalovanú, neplynie zreteľne, že by bola ona ubila poškodeného, alebo že by sa bola dopustila iného priameho násilného činu proti nemu, lebo otázka pripúšťa možnosť, že to neurobila ona, ale spáchal to druhý účastník. Ponevác za páchatel'a vraždy je možno považovať len toho, kto sa dopustil činu smerujúceho priamo k usmrteniu poškodeného a ponevác proti obžalovanej taký čin určite nebol zistený, preto najvyšší súd nemohol obžalovanú považovať za páchatel'ku vraždy. Zo skutkovej otázky plynie však, že páchatel' L. K. len preto dopustil sa činu, lebo stál pod vlivom svojej milenky A. F., ktorá ho k zavraždeniu manžela viackrát vyzvala, plán zosnovala a čin pripravila. Tento čin obžalovanej zakladá tedy skutkovú povahu účasťenstva návodcu podľa bodu 1 § 69 tr. zák. v zločine vraždy podľa § 278 tr. zák. Ponevác táto kvalifikácia činu podľa § 71 tr. zák. nie je ťažšia, než kvalifikácia, ktorej sa domáha verejný obžalobca, preto najvyšší súd kvalifikoval čin obžalovanej podľa bodu 1 § 69 a § 278 tr. zák. Je tu tedy dôvod zmätočnosti uvedený v bode 1 b) § 385 tr. p. Preto najvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného obžalobcu a vyniesol rozsudok odpovedajúci zákonu.

Čís. 4778.

Nebezpečí, o němž mluví § 335 tr. zák., musí býti nebezpečím konkrétním; pachatelem musí býti vyvolána nebo zachována situace, za které je se obávati možnosti škodlivého výsledku nejen obecně (povšechně), nýbrž i a to právě ve zvláštním případě, o který jde.

Jde-li o přecházení silnice chodci, je konkrétní možnost nebezpečí dána teprve náznakem neopatrnosti chodcovy a nutnost opatření, kterými má býti čeleno nebo zjednána možnost čeliti účinnosti případné neopatrnosti některého chodce, nastane pro řidiče motorového vozidla teprve tím, že mu ty či ony náznaky zprostředkují poznání, že dojde neb alespoň může dojiti k neopatrnosti chodce, již bude po případě nutno čeliti se strany řidiče vozidla.

(Rozh. ze dne 15. září 1933, Zm I 791/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 30. května 1932, jímž byl uznán vinným přečinem podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu prvě stolice, by o ní znova jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 5, 9 a), 9 b), 10, správně — jelikož uplatňuje vedle formální vadnosti rozsudku jen naprostou beztrestnost souzeného skutku — jen podle čis. 5 a čis. 9 a) § 281 tr. ř.; jest jí přiznati důvodnost. Napadený rozsudek bere za prokázáno, že obžalovaný při náležité pozornosti musel poškozeného Antonína V-a před sebou viděti, když V. šel na silnici a přišel za povoz L-ův a že — viděl-li obžalovaný V-a teprve, když V. vystoupil z pozadí povozu (rozuměj zpět ve směr, jímž byl za povoz přešel), — zakrývaly povozy (povoz L-ův) obžalovanému rozhled na část silnice, a rozsudek zjišťuje dále, že obžalovanému bylo možno, by projel prostorou mezi povozem L-ovým a mezi Antonínem V-em. Avšak východiskem úvah rozsudku o příčinné souvislosti s úrazem a smrtí Antonína V-a a o subjektivní stránce souzeného skutku je jen nepřehlednost dotčeného úseku silnice, pokud se týče překročení rychlosti jízdy obžalovaného přikázané nepřehledností silnice, takže jednaním (neopatrnou jízdou), jež je v rozsudečně větě podřaděno pod ustanovení § 335 tr. zák., je výlučně rychlá jízda nepřizpůsobená nepřehlednosti silnice v úseku, z něhož Antonín V. vystoupil. Proto není třeba vypořádati se s námitkou stížnosti, že obžalovaný jednal správně, neprojel-li prostorou mezi V-em a povozem L-ovým a vybočil-li doleva. Přílišnost rychlosti jízdy stěžovatelovy pak odvozuje rozsudek z nepřehlednosti dotčeného úseku silnice a ovšem podotýká, že obžalovaný měl . . . jízdu zmírniti na předepsaných 6 km a po případě ještě méně. Avšak svůj úsudek o nepřipustnosti rychlosti vyšší než 6 km a o nutnosti ještě vydatnějšího zmírnění rychlosti neopírá rozsudek o zákaz druhého odstavce § 46 — o kterém se rozsudek vůbec nezmiňuje —, nýbrž o příkaz § 45 min. nařízení z 28. dubna 1910, čis. 81 ř. zák., takže není třeba vypořádati se s další námitkou stížnosti, že zákaz rychlosti vyšší než 6 km za hodinu nemá místa, je-li nepřehlednou jen (nepatrná) část silnice přímo za (jedoucím) povozem ležící. Ovšem namítá stížnost dále i, že rychlost, kterou jel obžalovaný, rychlost nepřevyšující 20 km, byla zákonně přípustnou, protože pro jízdu na přehledné silnici mimo uzavřenou osadu připouští § 46 cit. min. nařízení 45 km za hodinu a protože po oné straně silnice, po které jel obžalovaný, nebylo ani povozů ani chodců a obžalovaný nemohl předpokládati, že osoby nacházející se za povozem L-ovým mohou se státi příčinou nehody nebo poruchy dopravy. Avšak s hlediska zmatečnického důvodu čis. 9 a) § 281 tr. ř., o který je námitka opřena, je námitka pochybena již proto, že nedbá závazných podle § 288 čis. 3 tr. ř. zjištění rozsudku, že po straně silnice, po které jel stěžovatel, šli svědci

T. a P. a za nimi poškozený V., a že obžalovaný s (náhlým) vyskytnutím se překážky v pozadí povozu L-ova počítati musel.

Po stránce subjektivní vyslovuje rozsudek, že obžalovaný musel nahlédnouti, že z pozadí vozu L-ova, za který neviděl, může vystoupiti člověk a vstoupiti do jeho jízdní dráhy. Ježto rozsudek opírá toto zjištění jen o předpoklad, že obžalovaný je člověk duševně normální, je patrné, že výrokem zjištěno jen vědomí o abstraktní možnosti nebezpečí, nikoliv vědomí o možnosti nebezpečí konkrétního, ačkoliv — viz Altmann komentář k rakouskému právu trestnímu I. sv., str. 799 — musí nebezpečí, o němž mluví § 335 tr. zák., býti nebezpečím konkrétním; pachatelem musí býti vyvolána nebo zachována situace, za které je se obávati možnosti škodlivého výsledku nejen obecně (povšechně), nýbrž i a to právě ve zvláštním případě, o který jde . . . Přejízení pak silnice chodci též před anebo za vozidly pohybujícími se na silnici jest arcíř — srovnej nálezy čis. 3970, 4081, 4347 sb. n. s. — zjevem tak častým a obecně známým, že i řidič auta nebo motorového vozidla s ním počítati může a musí, pročež lze a dlužno na řidičích vozidel žádati, by pozorovali bedlivě jízdní dráhu a její okolí též po stránce. Jelikož však i chodci na veřejné silnici se pohybující jsou v zájmu svém a v zájmu bezpečné dopravy povinni ku stejné neb obdobné opatrnosti, je možnost konkrétního nebezpečí nebo konkrétní možnost nebezpečí dána teprve náznakem neopatrnosti chodcovy a nutnost opatření, kterými má býti čeleno nebo zjednána možnost čeliti účinnosti případné neopatrnosti některého chodce, nastane pro řidiče motorového vozidla teprve tím, že mu ty či ony náznaky zprostředkují poznání, že dojde neb alespoň může dojíti k neopatrnosti chodce, již bude po případě nutno čeliti se strany řidiče vozidla. Náznaky toho rázu mohou se vyskytnouti buď v osobě chodce (tělesné vady, choroba, opilost, nerozhodnost, malé děti a pod.), nebo mimo jeho osobu (chodník anebo chodník schůdný jen na jedné straně vozovky, domy, najmě hostinec neb obchod a na druhé straně silnice, než po které chodec jde, křižovatky neb odbočky a pod.). Proto předpokládá též odpovědnost obžalovaného za nehodu jeho vozidlem chodci (V-ovi) způsobenou, by byly zjištěny takové náznaky a by dále bylo zjištěno, že obžalovaný z nich poznal aneb aspoň při náležité pozornosti poznati mohl, že chodec může přejíti za povozem L-ovým přes silnici a po případě z pozadí tohoto povozu vstoupiti v jízdní dráhu obžalovaného; zjištění těch bylo třeba tím více, že § 45 cit. min. nařízení přikazuje řidiči zmírnění rychlosti jízdy a po případě zastavení vozidla jen, mohou-li jeho vozidlem býti vyvolány nehody nebo poruchy dopravy, takže i podle tohoto nařízení jest odpovědnost za opomenutí uvedených opatření vázána poznáním anebo možností poznání konkrétního nebezpečí, že dosavadní rychlost jízdy nebo vůbec dalším pohybem vozidla může dojíti k nehodě. Rozsudek náznaků uvedeného rázu nezjišťuje a neuvažuje vůbec o tom, zda a za kterých okolností musel aneb alespoň mohl obžalovaný poznati a předpokládati, že z pozadí vozu L-ova může vstoupiti do jízdní dráhy obžalovaného člověk, jenž dosud šel na druhé straně nebo v prostředku silnice, nebo zejména, že za vozem se obrátí a půjde zpět

osoba, jež dříve šla po straně silnice, po které jel obžalovaný, a zmizela pak za povozem L-ovým. Jelikož bez takových zjištění není splněna subjektivní stránka přečinu, jímž obžalovaný uznán vinným a jenž vyžaduje, že pachatel si uvědomil anebo nedbale neuvědomil možnost konkrétního ohrožení právních statků § 335 tr. zák. chráněných, spočívá odsuzující výrok na nesprávném použití zákona a je zmatečný podle čis. 9 a) § 281 tr. ř.

Čís. 4779.

Člen obecního zastupitelstva, pověřený k příkazu okresního úřadu obecním zastupitelstvem prováděním kontroly, zda jsou váha a jakost pečiva, stanovené okresním úřadem, v živnostenských podnicích dodržovány, požívá při provádění této kontroly jakožto obecní zřízenec ochrany podle § 68 tr. zák., třebaže nebyl vzat do přísahy a vybaven další výkonnou mocí.

(Rozh. ze dne 18. září 1933, Zm II 327/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Moravské Ostravě ze dne 23. května 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmatečnou stížnost dovolává se číselně jen důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř., uplatňuje však zřetelným poukazem též zmatek podle § 281 čis. 5 tr. ř. Napadený rozsudek dospívá na základě zjištění, že okresní úřad uložil obecnímu úřadu v D., by v přeneseném oboru působnosti obce kontroloval, zda váha, cena a jakost chleba a bílého pečiva vyhláškou okresního úřadu ze dne 25. října 1930 stanovené jsou v živnostenských podnicích v D. dodržovány, a že obecní zastupitelstvo v D. pověřilo prováděním této kontroly svého člena Františka T-a, k závěru, že T. požíval při provádění této kontroly u obžalovaného jako pekaře ochrany podle § 68 tr. zák. Dále zjišťuje rozsudek v rozhodovacích důvodech, že obžalovanému byl při těchto kontrolách T-em u něho prováděných úřední charakter T-ův znám. Zmatečnou stížnost shledává zřejmě zmatek podle § 281 čis. 5 tr. ř. a to neúplnost rozsudku v tom, že rozsudek nepřihlíží při zkoumání otázky, zda T. se stal shora uvedeným způsobem osobou chráněnou ustanovením § 68 tr. zák., k tomu, že T. při hlavním přelíčení jako svědek potvrdil, že nebyl jako orgán ustanovený obecním zastupitelstvem v D. k tomu, by prováděl onu kontrolu, vzat do přísahy.

Stížnosti nelze přiznatí důvodnost. Skutečnost, že 2. odstavec § 68 tr. zák. činí jen při lesních úřednicích a lesním dozorcím personálu ochranu podle tohoto §, k němuž poukazují §§ 81 a 312 tr. zák. co do

kruhu osob jimi chráněných, závislou na tom, že byli vzati (příslušným politickým úřadem) do přísahy, nasvědčuje tomu, že u ostatních osob tamtéž vypočtených, tedy zejména i u »úředníků, vyslanců, zřízenců a služebníků obecních úřadů«, se vzeti do přísahy jako zákonný předpoklad ochrany podle § 68 tr. zák. nevyžaduje. Dále jest uvést, že není ani v zákoně o obecním zřízení ve Slezsku ze dne 15. listopadu 1863, čis. 17 z. zák., jenž jedná v § 31 o ustanovení obecních zřízenců obecním výborem, t. j. podle názvoslovi zákona ze dne 7. února 1919, čis. 76 Sb. z. a n., obecním zastupitelstvem, ani v jiných zákonech předpisu, z něhož by se podávalo, že bylo k platnosti ustanovení Františka T-a obecním zastupitelstvem v D. k tomu, by prováděl onu kontrolu, zapotřebí, by byl vzat do přísahy. Skutečnost svědkem T-em při hlavním přelíčení potvrzená, že nebyl jako orgán ustanovený obecním zastupitelstvem v D. k tomu, by prováděl onu kontrolu, vzat do přísahy, je tudíž pro posouzení, zda T. požíval při provádění této kontroly ochrany podle § 68 tr. zák. nerozhodnou. V důsledku toho nelze v tom, že rozsudek nepřihlíží k této skutečnosti, spatřovati vadu neúplnosti.

S hlediska zmatku podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. namítá stížnost, že T. nestal se tím, že byl obecním zastupitelstvem v D. ustanoven ad hoc k tomu, by prováděl shora zmíněnou kontrolu, osobou požívající při provádění této kontroly ochrany podle § 68 tr. zák., protože prý, byv pověřen pouze prováděním této kontroly, nebyl vybaven mocí výkonnou. Stížnost je bezdůvodná. Druhý odstavec § 68 tr. zák. uvádí sice mezi osobami, jimž přiznává ochranu podle tohoto §, též některé osoby, jež bývají nadány určitou výkonnou mocí (na příklad soudce a vrchnostenská osoba v užším slova smyslu), nečiní však ochranu podle tohoto § závislou na tom, že osoby tam vypočtené jsou vybaveny určitou výkonnou mocí. Dovolává-li se stížnost na odůvodnění svého právního názoru, že ustanovení § 68 tr. zák. poskytuje ochranu jen osobám nadaným určitou výkonnou mocí, rozhodnutí čis. 802 sb. n. s., podle něhož členové obecní hospodářské rady nejsou osobami míněnými v § 68 tr. zák., a rozhodnutí čis. 821 téže sbírky, podle něhož orgán občanské kontroly při ministerstvu zásobování není vrchnostenskou osobou ve smyslu § 68 tr. zák., přehlíží, že žádné z těchto rozhodnutí nevyslovuje, že ustanovení § 68 tr. zák. chrání jen osoby, které jsou vybaveny určitou výkonnou mocí. Prve uvedené rozhodnutí uvádí ve svém odůvodnění, že obecním hospodářským radám bylo by lze přiznatí povahu státních úřadů jen, kdyby, byvše nadány na venek určitou mocí rozhodovací a výkonnou, ustanoveny byly k tomu, by v oboru působnosti, věcně a místně vymezené, plnily úkoly státní správy; dovozuje, že tomu ve skutečnosti tak není, že obecní hospodářské rady nejsou ve skutečnosti ničím jiným, než sbory osob soukromých, jimž bylo úředně propůjčeno právo pozorovati, zda předpisy o zásobování lidu, o potírání poválečné lichvy a t. d., jsou zachovávány, a praví, že, jsou-li obecní hospodářské rady jen sbory osob soukromých, nepřisluší jich členům povaha osob v § 68 tr. zák. jmenovaných. Druhé rozhodnutí však odírá orgánu občanské kontroly při ministerstvu zásobování povahu vrchnostenskou osobou podle § 68 tr. zák. prostě proto, že zřízení ob-

čanské kontroly ministerstvom zásobování nestalo se platným způsobem, že tato kontrola jako úřad v právním smyslu vůbec neexistuje a, že orgánům této kontroly nepřísluší v důsledku toho povaha osob v § 68 tr. zák. uvedených. T. stal se tím, že byl vzhledem ku shora zmíněnému příkazu okresního úřadu ustanoven obecním zastupitelstvem v D. — ustanovení obecních úředníků a zřízců spadá podle § 31 svrchu cit. zák. o obecním zřízení ve Slezsku do oboru působnosti obecního výboru (nyní obecního zastupitelstva) — k tomu, by prováděl uvedenou kontrolu, zřízcem obecního úřadu, tedy osobou v § 68 tr. zák. jmenovanou a požíval tudíž při provádění této kontroly ochrany podle § 68 tr. zák. Skutečnost stížností tvrzená, že nebyl vybaven další mocí výkonou, nemůže na tom podle toho, co uvedeno, nic měnit.

Čís. 4780.

»Verejne« bol spáchaný čin proti zákonu na ochranu republiky i vtedy, bol-li spáchaný obsahom dopisov, rozmnožených na cyklostile a podaných k poštovej doprave v zatvorených obáľkach.

Spáchal-li obžalovaný trestný čin týmto spôsobom za tým účelom, aby získal peniaze na podporu rodín uväznených príslušníkov svojej strany, je zrejma jeho snaha vykonať vliv na usporiadanie vecí sociálnych a použité k tomu prostriedky nie sú zvlášte zavržiteľné; upotrebenie zákona o štátnom väzení je na mieste.

(Rozh. zo dňa 19. septembra 1933, Zm III 204/33.)

Obžalovaný Š. D. spísal, na cyklostile rozmnožil a v zatvorených obáľkach k poštovej doprave odovzdal letáky, na ktorých nebolo uvedené miesto tlače ani vlastníka tlačiarne. V letádoch napísal, že perzekúcia proletárov na Slovensku sa stále zostruje, že úrady nepostupujú proti nim objektívne, lež protizákonne, že deputácie nezamestnaných sú trestané už za to, že predložili svoje požiadavky, a rozsudok najvyššieho súdu, vynesený v trestnej veci poslanca M., nazýva fašistickým, atď. Oba súdy nižších stolíc uznaly za to obžalovaného vinným jednak prečinom podľa § 24 č. 3 zák. čl. XIV:1914, jednak prečinom rušenia obecného pokoja podľa § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. a odsúdily ho k trestu uzamknutia a k peňažitej pokute.

Najvyšší súd na základe verejného pojednávania následkom zmatečnej sťažnosti obžalovaného vyniesol rozsudok, ktorým zmatečnú sťažnosť založenú na dôvodoch zmatečnosti podľa čis. 1 a), 3 § 385 tr. por. zamietol, inak — až na dôvod zmatečnosti podľa čis. 2 § 385 tr. p. — odmietol, vyhovel však zmatečnej sťažnosti, založenej na dôvode zmatečnosti podľa čis. 2 § 385 tr. p., zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc vo výroku o druhu trestu a vyslovil, že uložený trest treba vykonať podľa predpisov o výkone trestu štátneho väzenia.

Z dôvodov:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil a previedol obžalovaný zmatečnú sťažnosť z dôvodu podľa čis. 1 a), 2, 3 § 385 tr. p. Na základe

dôvodu zmatečnosti podľa č. 1 a) § 385 tr. p. namieta sťažovateľ, že slovo perzekúcia nemožno považovať ani za štvavé, ani za surové, ani za hanobenie, pretože je obyčajnou kritikou, že trestný čin nebol spáchaný verejne, pretože dopisy boli dané k doprave v zatvorených obáľkach, a že dopisy nie sú tlačivá, ale len rozširované spisy a nepodliehajú preto predpisom odst. 1 § 5 zák. čl. XIV:1914. Zmatečná sťažnosť není základná. Obžalovanému nekladie sa za vinu len to, že užil slovo »perzekúcia«, lež že uviedol v svojej reči skutočnosti, ktoré označil za perzekúciu robotníctva a ktoré vrchný súd v svojom rozsudku výslovne zdôrazňuje. Z týchto zistených skutočností však plynie, že obžalovaný inkriminovanými výrokmi tvrdil o Československej republike, že jej súdy a úrady účinkujú stranícky, že stihajú bezdôvodne a nespravodlivo robotníkov, tedy príslušníkov určitej triedy občianstva, na čo poukazujú najmä časti dopisov o fašistickom rozsudku najvyššieho súdu a o trestaných deputáciách robotníctva už za púhe predloženie jeho požiadavkov, že tedy išlo skutočne o hanobenie republiky a že úmysel obžalovaného smeroval k tomu, aby na Československú republiku kydal hanu, tedy aby republiku pohanil. Nežze síce tvrdiť, že hanobenie toto sa stalo spôsobom surovým, že totiž obžalovaný použil prostriedky surové, ale treba prisvedčiť nižším súdom, ktoré označily spôsob za štvavý, t. j. za taký, ktorý môže mať za následok vyvolanie nepriateľského smýšľania proti Československej republike. Nežze prisvedčiť zmatečnej sťažnosti ani v tom smere, že v súdenom prípade není daná verejnosť, pretože dopisy boli dané k poštovej doprave v zatvorených obáľkach, lebo podľa § 39 čis. 2 zák. na ochr. rep. je čin vykonaný verejne, bol-li spáchaný v tlačive alebo v rozširovanom spise, a obžalovaný sám ostatne pripúšťa v zmatečnej sťažnosti, že dopisy treba považovať za rozširované spisy. Ide však, jako nižšie bude dovedené, o tlačivá. Okolnosť, že dopisy boli v zatvorených obáľkach, není preto závažná, pretože čin je vykonaný, akonáhle spis bol rozširovaný, a netreba k skutkovej podstate inkriminovaného trestného činu, aby obsah rozširovaného spisu skutočne už vošiel v známosť tretích osôb.

Bezpodstatná je námietka, že dopisy nie sú tlačivá, pretože boli na cyklostile zhotovené, a také spisy sa všeobecne používajú od rôznych korporácií, ba i súdov bez toho, že by na nich bolo miesto tlače a meno vlastníka tlačiarne uvedené. Najvyšší súd rozhodol už rozhodnutím uverejneným pod čis. 795 sb. min. sprav., že tlačivom je aj spis rozmnožený cyklostilom. V prípade rozmnoženia spisu na cyklostile je tlačiarom osoba, ktorá odtlačky zhotovila, miestom tlače je miesto, kde odtlačky boli písacím strojom zhotovené, a nakladateľom je ten, kto susedňuje v svojich rukách celkový odbyt odtlačkov na občianstvo. Pretože závadné odtlačky neobsahujú náležitosti v odst. 1 § 5 tlač. zákona (zák. čl. XIV:1914) predpísané a obsah závadných dopisov neodpovedá ustanoveniam odst. 2 § 5 cit. zákona, ktorý uvádza prípady, na ktoré sa odst. 1 § 5 cit. zákona nevzťahuje a ktoré v tomto prípade neprichádzajú v úvahu, nemýlili sa nižšie súdy, keď závadné dopisy uznaly za tlačivá podliehajúce povinnosti odst. 1 § 5 cit. zákona. Bez-

dôvodné časti zmätočnej sťažnosti boli preto podľa odst. 1 § 36 por. nov. zamietnuté.

Naproti tomu je základná zmätočná sťažnosť, uplatňovaná podľa čís. 2 § 385 tr. por. pre nepriznanie štátneho väzenia. Z obsahu inkrimovaného tlačiva vyplýva, ako ostatne už vrchný súd uviedol, že snahou obžalovaného bolo získať peňažité prostriedky na podporu rodín príslušníkov komunistickéj strany, ktorí sú uväznení, teda snaha vykonať v širšom kruhu osôb vliv na usporiadanie vecí sociálnych. Nežze tvrdiť, že obžalovaný pri tom použil prostriedkov zvlášte zavrhiteľných, keďže užil štvavých výrazov. Najvyšší súd má teda za to, že sú dané podmienky v smysle § 1 zákona čís. 123 z roku 1931 pre vyslovenie, že uložený trest treba vykonať podľa predpisov o výkone trestu štátneho väzenia. Rozsudky nižších súdov sú teda zmätočné podľa čís. 2 § 385 tr. por. Preto vyhovel najvyšší súd zmätočnej sťažnosti v tejto časti, pokračoval podľa odst. 1 § 33 por. nov. a uznal čo do druhu trestu tak, ako je vo výroku uvedené.

Čís. 4781.

Slúčenie trestov v jednotný trest úhrnný je prípustné len dotyčne trestov na slobode; tresty peňažité, uložené buď samostatne alebo vedľa trestov na slobode, ostávajú pri výmere úhrnného trestu nedotknuté a treba vysloviť, že v prípade ich nevyožiteľnosti premenia sa v náhradný trest rovnakého kruhu, ako úhrnný trest na slobode.

(Rozh. zo dňa 19. septembra 1933, Zm III 335/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti P. P. pre zločin zúmyselného zabitia človeka podľa § 279 a 280 tr. zák. atď., zavedenej pred krajským súdom v B. a tamže dňa 6. mája 1933 v smysle § 517 a 518 tr. p. vybavenej, následkom zmätočnej sťažnosti odsúdeného P. P. a jeho obhájcu vo verejnom zasedaní senátu takto sa usniesol: Z povinnosti úradnej pre zmätočnosť podľa č. 4 a 10 § 384 tr. p. zrušuje sa rozsudok krajského súdu zo dňa 6. mája 1933 aj s pojednávaním, ktoré rozsudku predchádzalo, a ukladá sa krajskému súdu, aby v tejto veci znovu jednal a rozhodol. Zmätočné sťažnosti odsúdeného P. P. a jeho obhájcu sa odkazujú na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Proti rozsudku krajského súdu, ktorým bol odsúdenému P. P. vymeraný úhrnný trest v smysle §§ 517 a 518 tr. p., ohlásili odsúdený P. P. a jeho obhájca zmätočnú sťažnosť čo do výšky úhrnného trestu. Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že sa tu vyskytujú zmätky podľa č. 4 a 10 § 384 tr. p., ktorých treba dbať v smysle posl. odst. cit. § vždy z úradnej povinnosti. Podľa napadnutého rozsudku bol predmetom vymerania úhrnného trestu 1. rozsudok vynesený krajským súdom v B. dňa 19. novembra 1930, ktorým pre

zločin zúmyselného zabitia podľa § 280 tr. zák. bol obžalovanému vymeraný trest desať rokov káznice ako hlavný trest a vedľajší trest straty úradu na tri roky; 2. rozsudok vynesený okresným súdom v P. dňa 18. júna 1929, ktorým pre prečin ľahkého poškodenia na tele podľa § 301 tr. zák. bol obžalovanému vymeraný trest dva (2) dni väzenia ako hlavný trest a 40 Kč peňažitého trestu ako vedľajší trest, ktorý v prípade nedobytnosti sa má v smysle § 53 tr. zák. premeniť na ďalšie jednodenné väzenie, 3. rozsudok vynesený krajským súdom v B. dňa 25. júna 1931, ktorým pre trojnásobný prečin pomlavy podľa § 1, 3 č. 2, § 9 č. 6 zák. čl. XLI z r. 1914 bol obžalovanému vymeraný ako hlavný trest 300 Kč peňažitého trestu a 40 Kč a 30 Kč a 30 Kč peňažitého trestu ako tresty vedľajšie, ktoré v prípade nedobytnosti sa premenia podľa § 8 zák. č. 31/1929 a § 53 tr. zák. na 10 a 1 deň väzenia, 4. rozsudok vynesený krajským súdom v B. dňa 27. mája 1932, ktorým pre trojnásobný prečin pomlavy podľa § 1, 3 č. 2 a § 9 č. 6 zák. čl. 41: 1914 bol obžalovanému vymeraný trest tri týždne väzenia ako hlavný trest a 100 Kč a 100 Kč a 100 Kč peňažitého trestu ako trest vedľajší, ktorý v prípade nedobytnosti podľa § 53 tr. zák. a § 8 zák. č. 31/1929 sb. z. a n. sa premení na 3 dni väzenia. Na miesto uvedených trestov krajský súd vymeral úhrnný trest a odsúdil P. P. na základe § 96, 97, 104 tr. zák. a podľa § 517 a 518 tr. p. na úhrnný trest 10 rokov a jeden týždeň káznice, 300 Kč peňažitého trestu ako k hlavným trestom, z ktorých peňažitý trest v prípade nedobytnosti sa premení na 10 dní káznice, a k peňažitým trestom 40 Kč a 30 Kč a 30 Kč a 100 Kč a 100 Kč a 100 Kč a 40 Kč ako k trestom vedľajším, ktoré v prípade nedobytnosti sa premenia v smysle § 53 tr. zák. a § 8 zák. č. 31/29 sb. z. a n. na ďalších 5 dní káznice.

Podľa § 517 tr. p. úhrnný trest má byť vymeraný v tom prípade, keď-li niekto rôznymi pravoplatnými rozsudkami odsúdený k niekoľkým trestom na slobode a pri vynesení rozsudkov nebolo použité predpisov smerodatných pre trest úhrnný. Z toho plynie, že slúčenie trestov v jednotnom úhrnnom treste je prípustné len dotyčne trestov na slobode, vymeraných rôznymi pravoplatnými rozsudkami, ale nemôžu byť predmetom vymerania úhrnného trestu peňažité tresty, buď samostatne alebo vedľa trestov na slobode vymerané. Uložil-li však súd v základných rozsudkoch vedľa trestu na slobode aj peňažitý trest, pri výmere úhrnného trestu na slobode tieto peňažité tresty ostávajú síce nedotknutými, avšak podľa zásady vytknutej v § 8 č. 2 zák. č. 31/29 sb. z. a n. (§ 53 odst. 2 tr. zák.) má sa vysloviť, že v prípade nedobytnosti peňažité tresty sa premenia na náhradný trest rovnakým druhom trestu ako uložený úhrnný trest na slobode. Podľa napadnutého rozsudku však krajský súd vymeral úhrnný trest aj dotyčne hlavného peňažitého trestu a vedľajších peňažitých trestov ustálených v rozsudku krajského súdu v B. zo dňa 25. júna 1931 a dotyčne vedľajších peňažitých trestov vymeraných v rozsudku okresného súdu v P. zo dňa 18. júna 1929 a v rozsudku krajského súdu v B. zo dňa 27. mája 1932, resp. vrchného súdu zo dňa 10. novembra 1932. Krajský súd teda týmto prekročil obor svojej pôsobnosti a zaviniť zmätek podľa č. 4 § 384 tr. p.

Inácej napadnutý rozsudok krajského súdu trpí zmätkom aj podľa bodu 10 § 384 tr. p., lebo výroková časť rozsudku je nesrozumiteľná a odôvodnenie odporuje tiež výrokovej časti rozsudku, nakoľko podľa enunciatu ako aj podľa odôvodnenia rozsudku zrušujú sa základné rozsudky čo do výroku o treste na slobode, naproti tomu však vo výrokovej časti je uvedený ako zrušený aj rozsudok krajského súdu zo dňa 25. júna 1931 (viď bod 3 napadnutého rozsudku), ktorým boli vymerané ako hlavný a vedľajšie tresty len peňažité pokuty, a mimo to v napadnutom rozsudku boli vymerané vedľa úhrnného trestu na slobode aj znova všetky peňažité tresty, základnými rozsudkami ustálené. Najvyšší súd preto pokračoval vo smysle § 34-I por. nov. a § 404-I tr. p. — z dôvodov zmätočnosti podľa č. 4 a 10 § 384 tr. p. zrušil rozsudok krajského súdu s celým pojednávaním a uložil tomuto súdu, aby v tejto veci znovu jednal a rozhodol. V dôsledku tohoto opatrenia zmätočné sťažnosti odsúdeného P. P. a jeho obhájcu boli poukázané na toto rozhodnutie.

Čís. 4782.

Riadič, ktorý v úmysle, aby prekážal úradnému orgánu vo výkone povolania, ktorý je po práve, zamieril idúcim vozidlom proti onomu orgánu, spáchal čin s o z b r a ň o u v smysle § 6 zák. čl. XL:1914.

(Rozh. zo dňa 19. septembra 1933, Zm IV 403/33.)

Oba sudy nižších stolíc uznaly obžalovaného A. S. vinným zločinom násilia proti orgánu vrchnosti podľa §§ 4 odst. 2, 6, odst. 2 zák. čl. XL:1914. Tohoto činu dopustil sa obžalovaný tým, že ako riadič auta išiel v noci v K. so svojím autom tak rýchle a neopatrne, že rozbil na ulici stojacú drožku, zhasnul svetlá a chcel ujsť; byvši potom strážnikom vyzvaný, aby zastavil, neuposlúchol, ale veľkou rýchlosťou namieril s autom proti strážnikovi, takže ten len uskočením na stranu sa zachránil pred úrazom.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného zčasti odmietol, zčasti ju zamietol.

Z dôvodov:

Dôvod zmätočnosti podľa č. 1b) § 385 tr. p. uplatňuje sťažovateľ vo viacerých smeroch. V prvom rade tvrdí, že tu ide len o priestupok podľa §§ 55 a 80 min. nar. čís. 57000/1910 B. M., podľa ktorého neuposlechnutie službu konajúceho orgánu bezpečnosti tvorí priestupok, pre ktorý je príslušný policajný trestný súd a nie krajský súd, čím poukazuje aj na zmätok podľa č. 4 § 384 tr. p. Táto námietka je bezzákladná, lebo obžalovaný sa zodpovedá podľa obžaloby nielen z neuposlechnutia výzvy orgánu bezpečnosti k zastaveniu auta a k daniu žiadaného vysvetlenia, ale aj z toho, že zisteným chovaním prekážal orgánu bezpečnosti vo výkone jeho povolania, ktoré bolo po práve, a

tento čin prislúcha podľa § 17 č. 4 uvodzovacieho zákona k tr. por. zák. čl. XXXIV:1897 do oboru pôsobnosti krajského súdu. Výtka nepríslušnosti je ostatne vylúčená ustanovením odst. 2 § 428 tr. p.

Ďalej namieta sťažovateľ, že auto nemožno považovať za zbraň a že nevzal auto k sebe za tým účelom, aby ho použil ako zbrane a spáchal ním trestný čin. Ako najvyšší súd v početných rozhodnutiach už vyslovil, nerozumie sa pod pojmom zbraň v smysle § 6 zák. čl. XL:1914 len zbraň v technickom slova smysle, ale treba pod pojmom týmto rozumeť každý predmet, ktorý je spôsobilý zvýšiť nebezpečie pre telesnú integritu orgánu vrchnosti a zosilíť tak útok proti jeho telesnej integrite. Rovnako není treba podľa zákona, aby páchatel vzal tento predmet k sebe v tom úmyslu, aby ho užil ako zbrane, ale stačí, že páchatel upotrebil vedome predmetu ako zbrane, nech už predmet ten vzal k sebe za akýmkoľvek účelom. Ponevác podľa skutkového zistenia nižších súdov upotrebil obžalovaný idúceho auta proti službu konajúcemu strážnikovi v úmyslu, aby mu prekážal vo výkone jeho povolania, ktoré bolo po práve, tedy vedome ako zbrane, aby mu strážnik neprekážal a obžalovaný mohol voľne s autom odísť, bolo správne uznané na kvalifikáciu trestného činu podľa odst. 2 § 6 zák. čl. XI:1914.

Čís. 4783.

Prívodením nebezpečí po rozumu § 87 tr. zák. je jakékoľvek jednanie neb opomenutí, jež má podle povšechné své povahy nebo podle okolností, za kterých se stalo, poznatelný směr na některou ze škod, o něž jde, a nezáleží na tom, zda bylo skutečnému vzniku škody zabráněno dříve či později.

Nebezpečné jednaní podle § 87 tr. zák. lze po případě spatřovati v úderu bičistěm do ochranného skla jedoucího auta.

V subjektivním směru stačí, byl-li si pachatel vědom, že z jeho jednaní může vzniknouti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí, a přes to podnikne jednaní, se kterým jest nebezpečí to spojeno.

(Rozh. ze dne 20. září 1933, Zm I 420/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 31. ledna 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 87 tr. zák..

Z důvodů:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čís. 9 a) a čís. 10, správně — jelikož uplatňuje naprostou beztrestnost souzeného skutku a žádá zproštění z obžaloby, jen podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., je však neodůvodněná i, pokud provádí číselně uplatňovaný důvod zmatečnosti po zákonu, totiž — viz druhý odstavec čís. 3 § 288

tr. ř. — na nezměněném podkladě skutečností napadeným rozsudkem zjištěných.

Po stránce objektivní namítá stížnost, že k naplnění skutkové podstaty zločinu, jímž byl stěžovatel uznán vinným, nestačí pouhá možnost vzniku nebezpečí pro právní statky v § 85 b) tr. zák. uvedené, nýbrž vyžaduje se, by z jednání pachatelova nebezpečí tohoto rázu skutečně vzešlo. Než jiným názorem neřídil se ani soud nalézací. Neboť není v rozhodovacích důvodech — jak nesprávně tvrdí stížnost — vysloveno, že svědek V., jenž auto řídil, neztratil ani na okamžik vládu nad strojem, takže žádné nebezpečí pro osoby v autu sedící nenastalo a také — třeba to stížnost uplatňuje — svědek V. neudal, že mohlo snadno dojít k nebezpečí, kdyby byl auto řídil člověk méně duchapřítomný. Nýbrž rozhodovací důvody zjišťují, že — přes to, že řidič auta se skutečně lekl — nenastaly účinky v § 85 b) tr. zák. vypočtené, nýbrž zůstalo zde při pouhém nebezpečí, že účinky ty nastati mohou, a že k nějakému neštěstí nedošlo, to stalo se jen zásluhou řidiče V-a, který se ukázal řidičem duchapřítomným; a opakuje svědectví V-ovo uvádí rozsudek správně i údaj V-a, že méně duchapřítomný člověk mohl, uleknuv se, skutečně ztratiti vládu nad strojem a sjetí se silnice do rybníku. Arciž uvádí rozsudek v předchozích úvahách o subjektivní stránce souzeného skutku, že z toho — rozuměj se sjetí auta se silnice a jeho spadnutí do rybníka — může (mohlo) vzejíti nebezpečí pro život, zdraví nebo bezpečnost těla. Než touto větou přisvědčuje soud k možnosti zvýšeného, bezprostředním (a takřka již neodratitelným) poškozením hrozícího nebezpečí jakožto účinku vzdálenějšího, nepřímého a ještě odvratitelného nebezpečí, jehož skutečný vznik zjišťuje pak větou nahoře citovanou. Vznik takového nebezpečí pak stačí pro skutkovou podstatu § 87 tr. zák. Jestli nebezpečím stav věcí, o němž je se obávati, že příčinným vývinem událostí, k němuž zavdává podnět, může dojít ke škodě na právních státcích zákonem chráněných, aniž záleží na tom, zda škoda hrozí již z onoho stavu věci samotného či teprve z další složky (z pozdějšího stadia) příčinného vývinu. Přivoděním nebezpečí po rozumu § 87 tr. zák. je tedy rozuměti kterékoli jednání neb opomenutí, jež má podle povšechné své povahy nebo podle okolností, za kterých se stalo, poznatelný směr na některou ze škod, o něž jde, a nezáleží na tom, zda bylo skutečnému vzniku škody zabráněno dříve či později. Proto nelze spatřovati právní omyl v tom, že rozsudek shledává nebezpečné jednání podle § 87 tr. zák. v (silném) úderu bičem (bičistěm) do ochranného skla auta jedoucího po 4 m široké, dosti vysoké hrázi rybníka, když je rozsudkem zjištěno, že jen zvláštní duchapřítomností řidiče byl (ihned) přerušen příčinný vývin událostí, k němuž zavdával podnět souzený skutek a který by byl jinak z přímého účinku úderu (leknutí nebo poranění řidiče) vedl postupně ke ztrátě vlády řidičem nad strojem, ku sjetí auta se silnice, k pádu jeho do rybníka, a k újmě osob sedících v autu na tělesné bezpečnosti, zdraví nebo dokonce životu.

Po stránce subjektivní uznává stížnost — ve shodě s ustálenou judikaturou zrušovacího soudu (viz nález čis. 3325 sb. n. s. a jiné) —

že stačí, byl-li si pachatel vědom, že z jeho jednání může vzniknouti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí, a přes to podnikne jednání, se kterým je nebezpečí to spojeno. Vědomí tohoto obsahu jest u stěžovatele v napadeném rozsudku zjištěno. Dokazuje-li stížnost, že nejsou v rozsudku zjištěny skutečnosti, z nichž by mohl rozsudek vzítí subjektivní stránku zločinu veřejného násilí za prokázání, přenáší se přes toto zjištění, ač i ono je pro doličení právní mylnosti rozsudku (jeho zmatečnosti podle § 281 čis. 9 a) tr. ř.) závazné, a vybočuje z mezí řádného doličení tohoto zmatku. V dotčené části vývodů stížnosti nelze shledati ani důvodný poukaz na formální vadnost onoho zjištění podle čis. 5 § 281 tr. ř. S obhajobou stěžovatele, že chtěl úderem do ochranného skla auta jen upozorniti řidiče na nepřístojnost jízdy s netlumenými svítilnami, se rozsudek řádně vypořádává a odůvodňuje náležitě opačný svůj závěr, že stěžovatel jednal ze zlosti, chtěje se řidiči auta pomstíti.

Čís. 4784.

Nedbalé obvinenie pred úradom podľa § 20 zák. čl. XLI:1914 možno po účinnosti nového zákona o ochrane cti (zák. č. 108/33) kvalifikovať len ako pomluku v smysle § 2 cit. zák. Platí tu tiež nový predpis o premlčani (§ 13 odst. 2 cit. zák.).

(Rozh. zo dňa 20. septembra 1933, Zm IV 226/33.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti M. W., obžalovanému zo zločinu krivého obvinenia, na základe verejného pojednávania, konaného dňa 20. septembra 1933 následkom zmätočnej sťažnosti osobitného obhájcu, vyniesol tento rozsudok: Z dôvodu zmätočnosti uvedeneho v bode 1 c) § 385 tr. p. z úradnej moci zrušujú sa rozsudky oboch súdov nižších stolíc, nakoľko obžalovaný za vinného bol uznaný z prečinu podľa § 20 zák. čl. XLI:1914, a v smysle bodu 3 § 326 tr. p. oslobodzuje sa obžalovaný od tejto časti obžaloby. V smysle § 482 tr. p. znáša štátna pokladňa útraty pokračovania. Oslobodzujúca časť výroku rozsudku vrchného súdu zostáva v platnosti. Zmätočná sťažnosť sa poukazuje na toto rozhodnutie.

D o v o d y:

Proti rozsudku vrchného súdu podal osobitný obhájca zmätočnú sťažnosť na základe bodu 9 § 384 tr. p. a bodu 1 a) § 385 tr. p. Vrchný súd za vinného uznal obžalovaného z prečinu podľa § 20 zák. čl. XLI:1914 spáchaného tým, že v trestnom oznámení podanom dňa 12. novembra 1926 u štátneho zastupiteľstva v Ch. obvinil B. B., colného správcu v T., z trestných činov bez náležitého skutkového podkladu, pri čom ho stíha neopatrnosť a obvinenie sa neukázalo pravdivým. Rozsudok vrchného súdu nebol napadnutý v neprospech obvineného. Po vynesení rozsudku odvolacieho súdu nabytí účinnosti zákon č. 108/

1933 sb. z. a n. Podľa § 42 cit. zákona bol zrušený zák. čl. XLI:1914 a jeho predpisy boli nahradené predpismi zák. č. 108/1933 sb. z. a n. Skutková podstata prečinu podľa § 20 zák. čl. XLI:1914 môže byť podrobená len § 2 zák. č. 108/1933. Podľa bodu 1 § 41 zák. č. 108/1933 ustanovenia jeho prvého a druhého oddielu — tedy §§ 1—22 — platia aj o trestných činoch spáchaných pred jeho účinnosťou, nakoľko sú vinníkovi priaznivejšie než predpisy predošlého zákona. Ponevác čin obžalovaného nebol spáchaný tlačou, je možno kvalifikovať ho len podľa prvej vety § 2 zák. č. 108/1933, ktorá obsahuje miernejší trest než § 20 zák. čl. XLI:1914. Preto po účinnosti nového zákona o ochr. ctí je možno kvalifikovať čin obžalovaného len za priestupok podľa § 2 tohoto zákona. Priestupky stanovené zákonom o ochrane ctí však sa premlčajú za šesť mesiacov — podľa odst. 2 § 13 zák. č. 108/1933, lebo tento § je miernejší než pred tým platný § 106 tr. zák., podľa ktorého prečiny sa premlčali za 3 roky. Najvyšší súd tedy skúmal z úradnej povinnosti, či sa nepremlčal priestupok, za ktorý treba kvalifikovať čin obžalovaného, a riešil túto otázku kladne. Zo spisov vysvitá toto: Vrchný súd nariadil vo veci doplnenie dokazovania dňa 2. septembra 1931. Ďalšie opatrenie učinil však len po uplynutí 6 mesiacov dňa 11. marca 1932. Podľa toho bez ohľadu na prípadné predošlé premlčanie nastal prípad uvedený v § 108 tr. zák., že po prerušení premlčania započalo premlčanie zase, nebolo však za 6 mesiacov prerušené súdnym opatrením smerujúcim proti obžalovanému. Je tu tedy ten dôvod vylučujúci trestnosť, že sa premlčala trestnosť činu obžalovaného. Rozsudok súdov nižších stolíc je tedy zmätočný podľa bodu 1 c) § 385 tr. p., na ktorý treba hľadať z povinnosti úradnej. Preto najvyšší súd pokračoval podľa odst. 1. § 33 tr. p. nov. a oslobodil obžalovaného od obžaloby.

Čís. 4785.

Výpočet škody podľa príslušných predpisů lesního zákona ke zjištění hodnoty ukradeného dříví odpovídá zásadě poslední věty § 173 tr. zák.

Pojmu »zahájení« po rozumu § 174 II d) tr. zák. neodpovídá zařízení, jež označuje jen hranice lesa nebo jen jaksi symbolicky dává na jevo vůli vlastníkovu vlastnictví své důrazně hájiti, nýbrž »zahájení« musí tvořiti skutečnou překážku pro pachatele odciziti z lesa lesní majetek, překážku, která se co do intensity aspoň přibližuje uzavěře jiných předmětů.

Les obehnaný příkopem je pokládati za »zahájený« ve smyslu § 174 II d) tr. zák. jen, tvoří-li příkop překážku onoho rázu.

Ustanovení § 174 II d) tr. zák. nevztahuje se na osoby, které se zdržují v zahájeném lese s dopuštěním vlastníka nebo správy lesa.

(Rozh. ze dne 21. září 1933, Zm I 283/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného Václava Š-y do rozsudku kraj-

ského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 3. února 1932, jímž byli Václav Š. a Stanislav Š. uznáni vinnými zločinem krádeže podle § 171, 174 II a) a d) tr. zák., zrušil napadený rozsudek ohledně Václava Š-y v základě jeho zmáteční stížnosti, ohledně Stanislava Š-y podle § 290 tr. ř. z moci úřední a věc vrátil témuž soudu nalézacímu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudkem soudu prvé stolice byli obžalovaní Václav Š. a Stanislav Š. uznáni vinnými zločinem krádeže podle §§ 171, 174 II a) a d) tr. zák., spáchaným tím, že odejmuli v květnu 1931 v B. pro svůj užitek z držení a bez přivolení Josefa V-a ve společnosti jako spoluzloději cizí movité věci v úhrnné ceně 500 Kč převyšující, totiž 52 kmenů borovic v úhrnné ceně 900 Kč, a to ze zahájeného lesa.

Zmateční stížnosti obžalovaného Václava Š-y, napadající tento rozsudek v části týkající se stěžovatele číselně důvody zmátečnosti podle § 281, čís. 5 a 10 tr. ř., nelze upřítí oprávněnost, pokud uplatňuje poslední zmíněný důvod zmátečnosti. Stížnost namítá především právem, že rozsudek nezjišťuje skutečnosti, které by ospravedlňovaly podřadění krádeže, o níž tu jde, pod ustanovení § 174 II a) tr. zák. Rozsudek zaujímá podle obsahu rozhodovacích důvodů v tomto směru zřejmě stanovisko, že obžalovaní káceli, rozřezávali a ukládali na vůz borovice, o něž tu jde, »většinou společně«, že však někdy obžalovaný Stanislav Š. jel k poukazu obžalovaného Václava Š-y do onoho lesa sám, tam sám nějakou borovicí porazil a rozřezal a ji pak sám domů odvezl, a zjišťuje, že obžalovaný Stanislav Š. vezl zejména dne 31. května 1931 sám ze zmíněného lesa část svrchu zmíněných borovic, a to 13 kusů. Dle toho není rozsudkem náležitě zjištěno, kolik z oněch 52 borovic odcizili oba obžalovaní ve společnosti jako spoluzloději, kolik borovic odcizil obžalovaný Stanislav Š. sám z návodu obžalovaného Václava Š-y a zda borovice, jež obžalovaní odcizili ve společnosti jako spoluzloději, měly dohromady cenu 500 Kč převyšující. V této souvislosti budiž vzhledem k vývodům stížnosti poznamenáno, že nalézací soud nepochybil, vzal-li za podklad zjištění ceny shora zmíněných 52 zdravých lesních stromů škodu vypočítanou podle příslušných předpisů lesního zákona (cis. patentu ze dne 3. prosince 1852, čís. 520 ř. zák.), totiž podle § 72 tohoto zákona a podle přílohy D k tomuto zákonu (§ 2 čís. 2 této přílohy); neboť tento postup odpovídá zásadě poslední věty § 173 tr. zák., podle níž jest hodnotu ukradené věci vypočítati nikoli podle užítka zlodějova, nýbrž podle škody okradeného. (Výnos víd. ministerstva spravedlnosti ze dne 6. listopadu 1854, čís. 20.250, 2266 Hye).

Pokud jde o podřadění oné krádeže pod ustanovení § 174 II d) tr. zák., je námitka stížnosti, že rozsudek nezjišťuje skutečnosti, které by ospravedlňovaly v souzeném případě použití tohoto ustanovení zákona, rovněž odůvodněna. Ze skutečnosti, že kvalifikace § 174 II d) tr. zák. je pojata mezi okolnosti činící krádež zločinem »z nebezpeč-

nější povahy činu» a že je v § 174 tr. zák. zařazena bezprostředně po krádeži věcí uzamčených, vysvětluje, že pojmu »zahájení« po rozumu § 174 II d) tr. zák. neodpovídá zařízení, jež označuje jen hranice lesa nebo jen jaksi symbolicky dává na jevo vůli vlastníkovu vlastnictví své důrazně hájiti, nýbrž že »zahájení« v § 174 II d) tr. zák. předpokládáné musí tvořiti skutečnou překážku pro pachatele odciziti z lesa lesní majetek, překážku, která se co do intensity aspoň přibližuje uzávěře jiných předmětů (rozh. čís. 470 sb. nejv. s.). Rozsudek nezjišťuje však, zda les, o nějž tu jde, je v tomto smyslu zahájen. Skutečnost rozsudkem v rozhodovacích důvodech zdůrazňovaná, že onen les jest označen mezníky, nenasvědčuje podle své povahy nikterak tomu, že tu jde o zahájený les po rozumu § 174 II d) tr. zák. Zjišťuje-li dále rozsudek v tomto směru, že les, z něhož byly borovice ukradeny, jest obehnán příkopem, jest k komu poznamenati, že les obehnáný příkopem je podle toho, co již uvedeno, pokládati za zahájený les ve smyslu § 174 II d) tr. zák. jen, tvoří-li příkop, jímž jest les obehnán, překážku rázu již naznačeného, a že rozsudek nezjišťuje, zda tu jde o příkop tvořící takovou překážku. Stížnost má dále pravdu, pokud kromě toho namítá, že ustanovení § 174 II d) tr. zák. se nevztahuje na osoby, které se zdržují v zahájeném lese s dopuštěním vlastníka lesa nebo správy lesa (rozh. čís. 1476, 2040 sb. nejv. s.). Podle toho bylo by podřadění oné krádeže pod ustanovení § 174 II d) tr. zák. jen tenkrát ospravedlněno, kdyby bylo rozsudkem nejen zjištěno, že příkop, o němž rozsudek se zmiňuje, tvoří překážku naznačeného rázu, nýbrž též zjištěno, že obžalovaným nebyl v případech tu v úvahu přicházejících vstup do lesa vlastníkem nebo správou lesa ani výslovně ani mlčky povolen. Takového zjištění však rozsudek neobsahuje. Ze skutečností rozsudkem zjištěných, že obžalovaný Václav Š. koupil od správy lesa dříví, které se v lese nalézalo, a že krádeže, o něž tu jde, byly páčány při odvážení onoho koupeného dříví z lesa obžalovanými, pokud se týče obžalovaným Stanislavem Š-ou, mohlo by býti naopak dovozováno, že obžalovaným neb alespoň obžalovanému Václavu Š-ovi byl v případech v úvahu přicházejících vstup do lesa správou lesa povolen alespoň mlčky (za účelem odvezení koupeného dříví).

Čís. 4786.

Vymůže-li si pachatel na svojom veriteľovi predĺženie úveru nepravdivým tvrdením, že zmenku, ktorú odovzdáva na zaokrytie dlhu, vlastnoručne podpísala jeho majetná manželka, hoci ju podpísal miesto nej len on sám, sú dané všetky náležitosti skutkovej podstaty podvodu podľa § 379 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 21. septembra 1933, Zm IV 240/33.)

Na j v y š š í s ú d následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného na základe odst. I. § 35 tr. p. nov. zrušil rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa, nakoľko obžalovaný bol uznaný vinným na miesto zločinu

z prečinu podvodu podľa § 50 tr. zák. nov. a § 380 tr. zák., spáchaného na škodu E. F. zmenkou znejúcou na 5.400 Kč, a nakoľko pre tento čin bol potrestaný; dotyčne tohoto činu nariadil nové pokračovanie a tým poveril krajský súd v U.

D ō v o d y:

Proti rozsudku vrchného súdu podal obžalovaný zmätočnú sťažnosť na základe bodov 1 a), 2 § 385 tr. p. V smysle bodu 1. a) § 385 tr. p. za dôvod zmätočnosti uplatňuje sťažovateľ, že vrchný súd mylne uznal ho za vinného, lebo vraj: 1. nemal úmyslu úskočne zmýliť E. F. tým nepravdivým tvrdením, že zmenku podpísala jeho manželka, lebo neznal nový, od predošlého zmenečného zákona sa odchyľujúci predpis § 102 zmenečného zákona zo dňa 13. decembra 1927 č. 1/1928 sb. z. a n., podľa ktorého neplatné sú zmenkové prehlásenia podpisom mena osoby zastúpenej, učeným osobou inou, a podľa ktorého zmocnený musí podpísať svoje meno s dodatkom, za koho podpísal; a zmocnenie k podpisu zmenky musí byť dané písomne atď.; 2. hore uvedeným jednoduchým tvrdením, — o nepravdivosti ktorého poškodený ľahko sa mohol presvedčiť dotazom na manželku obžalovaného — nezmyšľil ľstive poškodeného; 3. nemal úmyslu zadovážiť si neoprávnený ošoh; 4. nespôsobil škodu. Námietky sťažovateľa uvedené pod 1—3 sú bezzákladné. Keby obžalovaný bol býval toho názoru, že môže podpísať zmenku na základe ústnej plnej moci svojej manželky, nebol by mal dôvod falošne tvrdiť pred poškodeným, že zmenku podpísala jeho manželka vlastnoručne. Bez ohľadu na predpis nového zmenkového zákona mohol mať obžalovaný vedomosť o tom, že nemôže podpísať meno svojej manželky, lebo už podľa bodu b) § 23 zák. čl. VII:1886 mohla manželka zmocniť manžela k podpisu zmenky jej menom len verejnou listinou. Falošné tvrdenie obžalovaného mohlo mať tedy len ten motív, že obžalovaný dobre vediac, že podpis jeho manželky na zmenke je neplatný, chcel zmýliť poškodeného, ktorý zrejme za vedomia obžalovaného preto kládol váhu na vlastnoručný podpis manželky obžalovaného, lebo vedel, že obžalovaný previedol svoj majetok na svoju manželku. Obžalovaný tedy jednal nie len úmyselne, avšak aj úskočne, keď svojim falošným tvrdením, — zneužívši dôvery poškodeného — vymohol si predĺženie úveru, ktorý mu poskytnul poškodený. Ponevác predĺženie úveru znamenalo majetkový prospech pre obžalovaného, jednal aj tým cieľom, aby si opatril bezprávnym majetkovým prospechom. Čo sa však týče námietky obžalovaného, že nespôsobil škodu, aj táto je bezzákladná, lebo poškodený, uvedený v omyl, podal žalobu proti manželke obžalovaného a mohol mať škodu následkom toho, že spor prehral a mal znášať útraty. Tohoto výsledku sporu si musel byť vedomý aj obžalovaný. Úmysel obžalovaného tedy nesmeroval výlučne ku spáchaniu prečinu podľa § 384 tr. zák., avšak ku spáchaniu zločinu alebo prečinu podľa § 50 tr. z. nov. a § 380 tr. zák. Vrchný súd však nezistil, že v akej sume utrpel poškodený škodu následkom toho, že prehral spor proti manželke obžalovaného a musel znášať útraty. Najvyšší

súd súc podľa odst. 3 § 33 tr. p. nov. viazaný skutočnosťami, ktoré zistil vrchný súd, nemá možnosť zistiť, či škoda poškodeného prevyšuje 2.000 Kč, alebo nie. Ponevadž na zistení tejto skutočnosti závisí, či treba čin obžalovaného kvalifikovať v smysle § 380 tr. zák. za zločin alebo za prečin, súdy nižších stolíc však nehľadely na túto okolnosť, bolo treba pokračovať podľa odst. I. § 35 tr. p. nov.

Čís. 4787.

Posudok súdnej lekárskej rady má byť vyžiadaný tiež vtedy, pokladá-li to súd za potrebné pre dôležitosť alebo pre obťažnosť prípadu. Ak je splnená táto podmienka, nemožno návrh na vyžiadanie posudku súdnej lekárskej rady zamietnuť len s poukazom na to, že strana mala najprv navrhnúť vyžiadanie posudku stálych znalcov lekárov v sídle sborového súdu druhej stolice.

(Rozh. zo dňa 21. septembra 1933, Zm IV 368/33.)

Nejvyšší súd prezkoumav trestní vec proti E. Š., obžalovanému pro zločin podle §§ 279 a 280 tr. zák., na základě veřejného líčení vyřověl zmateční stížnosti státního zastupitelství z důvodu zmatku podle § 384 č. 9 tr. ř., zrušil napadený rozsudek i s výrokem poroty a věc vrátil soudu první stolice, aby po vyžádání posudku soudní lékařské rady provedl nové přelíčení a znovu rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Proti zprošťujícímu rozsudku porotního soudu podalo státní zastupitelství zmateční stížnost na základě § 384 č. 9 tr. ř., § 29 č. 6 por. nov. a § 385 č. 1 a) tr. ř. Generální prokuratura udržela tuto zmateční stížnost pouze potud, pokud se v ní uplatňuje důvod zmatku podle § 384 č. 9 tr. ř., že nebylo vyhověno návrhu veřejného žalobce na vyžádání posudku soudní lékařské rady a že nebyly připuštěny otázky, dané veřejným žalobcem znalci lékařů Dr. V. za účelem vysvětlení rozdílu mezi posudkem znalců lékařů, podaným při hlavním přelíčení dne 16. prosince 1932 a posudkem znalců lékařů, podaným dne 5. dubna 1933, v ostatní části však zmateční stížnost veřejného žalobce vzala zpět. Proto bylo nejvyššímu soudu zabývati se pouze udržanou částí zmateční stížnosti, a to nejprve otázkou, týkající se návrhu na vyžádání posudku soudní lékařské rady. V tomto bodě nelze zmateční stížnosti upříti oprávnění. Veřejný žalobce žádal při hlavním přelíčení, by toto bylo odročeno a aby byl vyžádán posudek příslušné soudní lékařské rady o tom, byla-li J. Š-ová uskrčena lidskou rukou nebo provazem, atd. Soud zamítl tento návrh s odůvodněním, že není tu předpokladu ani 1. ani 2. odst. § 238 tr. ř. a že není též závažných důvodů pro odročeni hlavního přelíčení. S tímto názorem nelze souhlasiti.

Ustanovení § 238 tr. ř. ve znění zákona č. 107 z r. 1927 Sb. z. a n. předpisuje především v odst. 1., 2. a 3. postup v případě, je-li posudek

znalců (v tom i znalců lékařů) nejasný, neúplný, nebo v odporu sám se sebou, nebo rozcházejí-li se znalci ve svém posudku o závažných skutečnostech, nebo je-li jinak důvodná pochybnost o správnosti posudku. Pokud jde o posudek znalců lékařů, má soud v takovém případě vyžádati posudek jiných stálych znalců lékařů sborového soudu první stolice v sídle sborového soudu druhé stolice a kdyby ani posudek těchto znalců nevyhověl, má požádati za posudek příslušnou soudní lékařskou radu. Avšak ze znění a smyslu dalšího ustanovení cit. §. nanejvýš z 2. věty odst. 4 plyne, že posudek kterékoliv soudní lékařské rady má býti vyžádán nejen v případech uvedených v odst. 2. a 3. cit. §, nýbrž i bez ohledu na takové případy (argument ze slova »t é ž«), a to pokládá-li to soud za nutné pro d ů l e ž i t o s t nebo pro o b t í ž n o s t p ř í p a d u. Z toho plyne, že pokud jsou tu právě uvedené předpoklady § 238 odst. 4 věty 2. tr. ř., návrh na vyžádání posudku soudní lékařské rady nemůže býti zamítnut jen s poukazem na to, že strana měla nejprve učiniti návrh na vyžádání posudku stálych znalců lékařů v sídle sborového soudu druhé stolice. Že jsou v tomto případě předpoklady pro vyžádání posudku kterékoliv soudní lékařské rady, plyne z těchto úvah: Obžaloba byla veřejným žalobcem podána pro zločin úmyslného zabití manželky podle §§ 279 a 280 tr. zák., na který zákon ukládá trest doživotní kázně. Obžalovaný vinu od začátku popíral. Přímých svědků činu nebylo. Nejhlavnějším důkazem pro usvědčení obžalovaného má býti obžalobou tvrzený způsob usmrcení nebohé J. Š-ové. Kdežto obžaloba tvrdí, že obžalovaný nebohou uskrtil rukou a po usmrcení oběsil mrtvolu, aby vyvolal dojem, že nebohá spáchala sebevraždu oběšením, obžalovaný tvrdil, že si jeho manželka sama přivedila smrt oběšením. O tom, jakým způsobem v tomto případě smrt nebohé nastala, byli třikrát vyslechnuti soudní znalci lékaři, a to jednak po provedené pitvě Dr. D. a Dr. B., jednak při prvním hlavním přelíčení Dr. B. a Dr. F., konečně při druhém hlavním přelíčení Dr. V., Dr. F. a Dr. D. Tyto posudky se mezi sebou podstatně rozcházejí. Podle prvního posudku je větší pravděpodobnost, že nebohá byla uskrčena cizí rukou. Totéž vyslovil znalec Dr. B. při prvním hlavním přelíčení, kdežto druhý znalec Dr. F. tehdy na jednom místě se vyslovil ve stejném smyslu, na druhém místě však uvedl, že smrt nastala jen od stisknutí rukama; třetí posudek dvou znalců (Dr. V. a Dr. F.) zněl, že usmrcení rdoušením není pravděpodobné, kdežto podle mínění třetího znalce (Dr. D.) smrt mohla nastati též rdoušením. Podle toho, ačkoliv na třikrát byli vyslechnuti dohromady čtyři znalci lékařů, posudky nebyly v žádném případě určité. Dále jednotliví znalci při opětovném výslechu změnňovali svůj posudek. Nejnápadněji změnil své dobrozdání znalec Dr. F., jehož druhý posudek je v přímém rozporu s jeho vlastním posudkem, podaným při prvním hlavním přelíčení. Avšak i poslední posudek znalce Dr. D., podaný při druhém hlavním přelíčení, se podstatně liší od jeho prvního posudku, neboť v prvním uvedl, že podle větší pravděpodobnosti smrt nebohé nastala uskrčením rukama, kdežto podle jeho posledního posudku pravděpodobnost uskr-

cení nebyla větší než pravděpodobnost oběšení. Krom toho při druhém hlavním přeličení znalci se rozcházelí ve svém posudku. Najmé je podstatný rozdíl mezi posudkem znalců Dr. V. a Dr. F. na jedné a posudkem Dr. D. na druhé straně. Vysvětlování nevedlo k výsledku. Naopak znalec Dr. V. na konci svého výslechu uvedl, že smrt mohla býti způsobena jen přiložením škrtidla po předešlém rdoušení, což zní poněkud určitěji než to, co tento znalec uvedl před tím o n e p r a v d ě p o d o b n o s t i u š k r c e n í r u k a m a. Z toho plyne, že byly tu předpoklady pro postup podle 2. odst. § 238 tr. ř. Avšak vyskytuje se tu též případ 4. odst. 2. věty cit. ř. Šu, neboť z vylíčeného stavu věci se též podává, že jde o obtížný případ, pro jehož posouzení je nutno vyžádati posudek k t e r é k o l i v (tedy nikoliv nutně snad příslušné) soudní lékařské rady. Pokud soud zamítl návrh veřejného žalobce, který směřoval k provedení takového důkazu, porušil ustanovení zákona, podstatné s hlediska obžaloby a zavinil zmatek podle § 384 č. 9 tr. ř. To, že by vyhovění návrhu bývalo vedlo k odročení hlavního přeličení, nemohlo býti překážkou, vylučující správné použití zákona, neboť ustanovení § 336 č. 4 tr. ř. připouští odročení hlavního přeličení, jeví-li se nutným, aby byl opatřen nový důkaz. Proto bylo vyhověti v tomto bodě zmatečnī stížnosti, na základě 1. odst. § 34 por. nov. a § 404 tr. ř. zrušiti napadený rozsudek i s výrokem poroty a vrátiti věc k novému přeličení a rozhodnutí.

Čís. 4788.

Povinnost přednostu železniční stanice prekazit' alebo oznámit' trestné činy v § 12 č. 1 zák. na ochr. rep. označené.

(Rozh. zo dňa 23. septembra 1933, Zm IV 417/33.)

Obžalovaný J. B. sa dohodol s cudzozemskými zpravodajskými činiteľmi, že im dodá mobilizačné predpisy, uložené u prednostov československých železničných staníc v okolí železničného uzlu P. Tým cieľom vyjednával so spoluobžalovaným E. H., prednostom stanice v T., aby mu vydal uňho uschovanú obálku s mobilizačnými železničnými predpismi. Obžalovaný E. H. mu sdělil, že onu obálku už nemá, lebo ju vrátil nadriadenému úradu. O tomto prípade neučinil obžalovaný E. H. ani svojmu nadriadenému, ani inému príslušnému úradu oznámenie. Oba súdy nižších stolíc uznaly ho za to vinným zločinom neoznámenia trestného podniku podľa § 12 č. 2 zák. na ochr. rep. Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného E. H. zamietol.

Z d ō v o d o v:

Obžalovaný E. H. vytýka z dôvodu zmätočnosti podľa č. 1 b) § 385 tr. p., že nižšie súdy nesprávne uznaly na kvalifikáciu trestného činu podľa č. 2 § 12 zák. na ochr. rep., pretože obžalovaný nemal zvláštnu povinnosť oznámiť trestný čin a pretože nižšie súdy obžalovanému

ako štátnemu úradníkovi a prednostovi úradu omylne túto povinnosť uložily.

Zmätočná sťažnosť není základná. Obžalovaný nebol síce štátnym úradníkom, lež úradníkom štátnych dráh, lebo bol prednostom železničnej stanice v T. a vzťahujú sa naňho preto predpisy zák. čl. XVII: 1914 o železničnom služobnom poriadku a na jeho základe vydané služobné predpisy. Podľa týchto predpisov je medzi iným povinnosťou definitívnych železničných zamestnancov, ktorí to musia podľa § 8 cit. zák. čl. prisahou potvrdiť, aby verejné záujmy mali vždy pred očami, aby úradné tajomstvo strážili, aby železničnú válečnú dopravu, prípadne všetky veci, na to sa vzťahujúce pomocné prostriedky a opatrenia, nech sa o nich dozvedia z vlastnej skúsenosti alebo sdelením od iných, držali voči každému v tajnosti, a všetkou silou prekázali, aby nepovolani o týchto veciach si nezjednali vedomosť. Táto povinnosť držať predpisy a veci vzťahujúce sa na válečnú železničnú dopravu v tajnosti a povinnosť prekaziť, aby nepovolane osoby nenadobudly o nich vedomosť, sú teda zvláštne povinnosti, ktoré sú spojené s postavením zamestnancov železníc a vyplývaly tiež pre obžalovaného E. H. z jeho postavenia ako zamestnanca štátnych dráh a z jeho úradu ako prednostu železničnej stanice; totiž z tej okolnosti, že obžalovaný zastával také služobné miesto, pre ktoré tieto povinnosti sú zákonom zvláštne stanovené a ktoré obžalovaný prisahou zvláštne na seba vzial. Ponevadž povinnosť prekaziť útok na úradné tajomstvo zahrňuje v sebe nevyhnutne aj povinnosť oznainovaciú, že sa útok na úradné tajomstvo stal, lebo je treba prekaziť nebezpečie opakovania útoku na ono úradné tajomstvo, porušil obžalovaný, keď sa z vlastnej skúsenosti vo svojom úrade ako prednosta železničnej stanice dozvedel, že sa chystá zločinný podnik vojenskej zrady, vzhľadom na jemu sverené tajné mobilizačné železničné predpisy zvláštnu jeho úradom a povolaním mu uloženú povinnosť neodkladne to oznámiť úradu. Obžalovaný tejto zvláštnej jemu uloženej povinnosti nevyhovel a preto sú námietky proti kvalifikácii trestného činu ako zločinu podľa § 12 čís. 2 zák. na ochr. rep. bezzákladné.

Čís. 4789.

Přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák. nelze se dopustiti opomenutím návrhu na zahájení vyrovnacího řízení (úpadku), je-li vyrovnací řízení již v běhu; předsevzal-li však úpadce v této době některý z pozitivních činů v onom ustanovení zákona uvedených, mohlo by jiti o přečin § 486 čís. 2 tr. zák., avšak jen, kdyby šlo o čin podle vyrovnacího řádu nedovolený.

Přečinem podle § 486 čís. 2 tr. zák., spáchaným po skončení vyrovnání (splnění závazků z něho plynoucích), může býti úpadce uznán vinným jen, stal-li se znovu neschopným platiti a poškodil-li — věda o této své nově nastalé neschopnosti — z nedbalosti své věřitele nebo jejich část způsobem v § 486 čís. 2 tr. zák. uvedeným.

(Rozh. ze dne 22. září 1933, Zm I 410/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 15. dubna 1932, pokud jím byl stěžovatel vinným uznán přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 1 a 2 tr. zák., zrušil však rozsudek podle § 290 tr. ř. v odsuzující části z úřední moci jako zmatečný a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v o d ů:

Podle rozsudkového výroku spáchal obžalovaný přečin podle § 486 čis. 2 tr. zák. způsobem tam (ve výroku) uvedeným jednak v době do konce ledna 1927, t. j. patrně do doby, kdy podal návrh na zahájení vyrovnacího řízení, jednak v letech 1927—1929, správněji řečeno v době od konce ledna 1927 až včetně do roku 1929, t. j. v průběhu vyrovnacího řízení a po vyrovnání až včetně do roku 1929. V průběhu vyrovnacího řízení nemohl se však obžalovaný opomenutím návrhu na zahájení vyrovnacího řízení nebo na zahájení úpadku dopustiti přečinu dle § 486, čis. 2 tr. zák., an, učiniv již návrh na zahájení vyrovnacího řízení, nebyl povinen tento návrh v průběhu vyrovnacího řízení opakovati nebo učiniti v průběhu téhož řízení návrh na zahájení úpadku. Předsevzal-li však obžalovaný během vyrovnacího řízení některé z pozitivních činů v § 486, čis. 2 tr. z. uvedených (dělání nového dluhu, placení dluhu, zřízení zástavy), mohly by tyto jeho činy podle posledního odstavce § 486 tr. zák. zakládati skutkovou podstatu přečinu podle § 486 čis. 2 tr. zák. jen, kdyby šlo o činy podle vyrovnacího řádu nedovolené. Že je tu dán tento předpoklad, není však rozsudkem zjištěno. Rozsudek nevyvrací zodpovídání se obžalovaného v důvodech reprodukováné, že k vyrovnání skutečně došlo a že obžalovaný povinností z tohoto vyrovnání pro něho plynoucím řádně dostál, tak že jest míti za to, že rozsudek zaujímá stanovisko, že toto zodpovídání se obžalovaného odpovídá pravdě. Došlo-li však skutečně k vyrovnání a splnil-li obžalovaný závazky pro něho z tohoto vyrovnání plynoucí, mohl by býti uznán vinným přečinem podle § 486 čis. 2 tr. zák., spáchaným po vyrovnání jen, kdyby bylo zjištěno, že se stal po vyrovnání znovu neschopným platiti a že věda o této své nově nastalé neschopnosti platiti poškodil z nedbalosti své věřitele nebo část jich způsobem v posléze citovaném ustanovení zákona uvedeným. Rozsudek nezjišťuje však v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný se stal po vyrovnání znovu neschopným platiti a že si byl této své nově nastalé neschopnosti platiti vědom. Podle toho trpí rozsudek ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 486 čis. 2 tr. zák. spáchaným v době od konce ledna 1927 až včetně do roku 1929, zmatkem podle § 281, čis. 9 a) tr. ř., k němuž jest, ač není zmatečnou stížností v tomto směru uplatňován, přihlížeti podle § 290, odst. 1 tr. ř. tak, jako kdyby jej zmatečnou stížností uplatňovala. Poněvadž pak pro nedostatek potřebných skutkových zjištění nelze se v tomto směru obejiti bez ustanovení

nového hlavního přelíčení, takže nejvyšší soud jako soud zrušovací ve věci samé rozhodnouti nemůže, bylo učiniti opatření podle § 5 zák. ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878.

Čís. 4790.

Podmínky beztrestnosti pro účinnou lítost dle § 187 tr. zák.
Předal-li pachatel (§ 183 tr. zák.) dříve, než o jeho zpronevěře zvěděla vrchnost, poškozenému s jeho souhlasem místo zpronevěřených peněz k volné dispozici inventář usedlosti své a své manželky, může býti účasten beztrestnosti pro účinnou lítost (§§ 187, 188 tr. zák.), třebaže náhrada škody byla tu dána i ze jmění jeho manželky — ovšem za jeho činného spolupůsobení — a třebaže poškozený proti úmluvě použil výtěžku k zaplacení jiné pohledávky než ze zpronevěry.

(Rozh. ze dne 25. září 1933, Zm I 480/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnou stížností obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 14. dubna 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Zmatečnou stížností, uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 5 a 9 b) tr. ř., byla shledána opodstatněnou.

Vzhledem k vývodům zmatečnou stížností a k podstatě věci jest osud zmatečnou stížností závislým na řešení otázky účinné lítosti. Rozsudek nepřiznává obžalovanému beztrestnost z onoho důvodu proto, že náhrada škody nebyla poskytnuta a zajištěna pachatelem samým z jeho vlastního jmění, a že zajištění není napravením škody ve smyslu § 187 tr. zák. Zmatečnou stížností právem vytyká chybné řešení otázky účinné lítosti a to po stránce skutkové i právní.

Předně je poukázati k tomu, že podle stálého výkladu, dávaného ustanovení § 187 tr. zák. judikaturou nejvyššího soudu (viz sb. n. s. čis. 4282, 4012, 3927 a j.) nebylo by závady, že za spolupůsobení pachatelova měla býti náhrada škody poskytnuta též ze jmění jeho manželky, neboť záleželo by jen na tom, zda obžalovaný při náhradě škody, pokud byla poskytnuta (zajištěna) ze jmění jeho manželky, činně spolupůsobil, v kterémžto směru rozsudek, vycházející z mylného předpokladu právního, zjištění neučinil. Další pochybení rozsudku spočívá v tom, že se blíže neobíral otázkou, zda a pokud obžalovaný není vyviněn účinnou lítostí, již projevil tím, že následkem úmluvy učiněné s poškozeným spolkem dne 12. listopadu 1930, tedy dříve než četnictvo zvědělo o zpronevěře — což se stalo dne 16. nebo 17. listopadu 1930 — před tímto dnem skutečně poškozenému spolku předal movitý in-

ventář usedlosti své a své manželky, který pak spolkem byl rozprodán. Souhlasil-li poškozený spolek s takovýmto způsobem náhrady škody, totiž, že na místě zpronevěřených peněz mu byl dán k volné dispozici stěžovatelem veškeren movitý inventář usedlosti, nebylo by lze upříti obžalovanému beztrestnost pro účinnou lítost podle §§ 187 a 188 tr. zák., pokud tento inventář skutečně včas soukromému účastníku odevzdal, a pokud tím celá z jeho trestného činu vzniklá škoda byla nahrazena. Vzákladě těchto právních zásad, které si nalézací soud neuvědomil, bude třeba, by především byla zjištěna výše výtěžku docíleného rozprodejem inventáře jakož i dále okolnost, zda tímto výtěžkem je kryta celá stěžovateli z jeho činu prokazatelná škoda. V posléze uvedeném směru však rozsudek úplně selhává, neboť zjistil jen, že stěžovatel zpronevěřil částku »přesahující 20.000 Kč«. Při tom bude nalézacímu soudu uvažovati, že škodou obžalovaným způsobenou jsou nejen částky, které on sám zpronevěřil, nýbrž po případě též částky zpronevěřené obžalovaným Tomášem B-em, při nichž on spolupůsobil nějakým v § 5 tr. zák. uvedeným způsobem, a že dále obžalovanému nemůže být na úkor, pokud snad poškozený použil výtěžku za movité věci proti úmluvě k zaplacení jiné pohledávky, než pohledávky ze zpronevěry obžalovaného povstalé — viz údaj svědka Antonína D-a.

Leč nelze předem vyloučiti možnost, že by nalézací soud po případě nedospěl ku přesvědčení, že výtěžkem z inventáře byla kryta celá stěžovatelem způsobená škoda a je se proto zabývá i dalším obsahem rozsudkového výroku, pokud vylučuje předpoklady beztrestnosti podle § 187 tr. zák., jakož i příslušnými výtkami stížnosti. Napadený rozsudek vylučuje účinnou lítost projevenou dlužním úpisem ze dne 14. listopadu 1930 proto, že tímto listem stanovené závazky posuzuje jen jako zajištění náhrady, nikoliv jako skutečné její poskytnutí. Tu je ovšem přisvědčiti rozsudku, že pouhé zajištění náhrady škody zřízením knihovní zástavy není ještě konečnou náhradou ve smyslu § 187 tr. zák. (viz i rozhodnutí sb. n. s. čís. 1789, 3266, 4012), avšak pro otázku beztrestnosti podle §§ 187 a 188 tr. zák. záleží v takových případech na tom, zda dohoda, sloužící za základ knihovnímu zajištění, je narovnaním a zda pachatel dostal jeho podmínkám. Bude proto nalézacímu soudu i hodnotiti, zda jde vzhledem k obsahu dlužního úpisu o dohodu odpovídající narovnání podle § 188 b) tr. zák. a, zda se obžalovaný zachoval i jinak podle tohoto předpisu, při čemž ovšem je přihlížeti k civilní žalobě.

Namítá-li zmáteční stížnost s hlediska zmatku neúplnosti rozsudku podle § 281 čís. 5 tr. ř., že účinná lítost nevyvěrá v případě stěžovatelově jen z jeho podpisu dlužního listu, nýbrž již z prohlášení obžalovaného, které učinil dne 12. listopadu 1930 k zástupcům poškozeného záložního a spořitelního spolku a kterým za svoje zpronevěry dal k dispozici i veškeren svůj n e movitý majetek, jest sice správné, že svědci Antonín D., František C. a Tomáš P. potvrdili u hlavního přeličení, že obžalovaný projevil ochotu dáti celý svůj majetek k dispozici, leč pro otázku beztrestnosti z důvodu účinné lítosti nemůže v souzeném případě býti rozhodující tato pachatelem projevená ochota škodu nahra-

dití (§ 187 tr. zák.), nýbrž jen způsob, jakým škodu ve skutečnosti nahradil, a tu vychází ze spisů, že přes ono — tvrzené — původní prohlášení usedlost poškozenému spolku postoupena nebyla, nýbrž uzavřeno bylo jen narovnání, v dlužním úpisu obsažené.

Čís. 4791.

Koncesovaný obchodník, který předváděl radiostanici k propagaci rozhlasu (za účelem reklamním) v jiné obci, než ve které měl ohlášenou a povolenou prodejnu, dopustil se tím, že tam nechal přístroj v úschově, jen administrativního deliktu podle § 24 odst. 6 zák. čís. 9/1924; avšak osoba, která vzala aparát ten bez povolení do úschovy — třebaže jen přechodně na několik málo dní a z ochoty — dopustila se tím přečinu podle § 24 odst. 1 zák. čís. 9/1924.

(Rozh. ze dne 25. září 1933, Zm II 388/31.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmáteční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 1. října 1931, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle § 24 (I) zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, — takto právem: Zmateční stížnosti obžalovaného Aloise M-a se vyhovuje, napadený rozsudek v části týkající se tohoto obžalovaného jako zmátečný se zrušuje a obžalovaný Alois M. se zproštuje podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby, že v době od 3. do 7. července 1931 v B., bez povolení přechovával radiotelefonní zařízení, čímž se dopustiti měl přečinu podle § 24 odst. 1 zákona čís. 9/24. Zmateční stížnost obžalovaného Jana M-a se zamítá.

Důvody:

Rozsudek zjišťuje o obžalovaném Aloisu M-ovi, že má v J. závod s radioaparáty a že výnosem ministerstva průmyslu, obchodu a živností bylo mu dáno povolení ku prodeji a přechovávání radiotelefonních přístrojů a zařízení se stanovištěm v J., a sice pro místnosti vyznačené v náčrtku přiloženém k žádosti; shledal pak u tohoto obžalovaného skutkovou podstatu přečinu podle § 24 odst. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923 čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 v tom činu, že za účelem propagace rozhlasu předváděl radiopřístroj Telefunken též v okolí J. a to dne 3. července 1931 v obci B., kdež postavil antenu v hostinci Jana M-a, jenž nemá povolení ke zřízení radiostanice, zřídil přijímací stanici, předváděl pak přístroj přítomným hostům a nechal jej pak v hostinci až do 7. července 1931, kdy byl četnictvem zabaven.

Zmateční stížnost tohoto obžalovaného právem vytýká rozsudku vadné právní zhodnocení skutkového stavu (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.). Rozsudek skutkové zjištěnou činnost obžalovaného podřadil pojmu »přechovávání« ve smyslu § 3 odst. 2 a § 24 odst. 1 zák. vycházející s hlediska, že obžalovaný Alois M. onen přístroj neprodal, že tudíž

zůstal v jeho majetku a držení až do zabavení, že pak má povolení přechovávat radiotelefonní zařízení jen ve své prodejně úřadu ohlášené, přechovával dotyčný přístroj v B. bez povolení. Leč aniž třeba řešiti otázku, pokud Alois M. sám dotyčný radioaparát v B. přechovával ve smyslu § 3 odst. 2 zák., nelze tu přehlédnouti, že ona činnost přechovávající Aloisem M-em podle rozsudku předsevzatá nemá povahu činnosti samostatné, nýbrž jsouc jen doprovodem hlavní činnosti prodejní (srov. § 3 odst. 1 zák.) sdílí též její právní následky. Předváděl-li tento obžalovaný jako koncesovaný obchodník podle rozsudkového zjištění radiostanici k propagaci rozhlasu, tedy za účelem reklamním, a nechal-li přístroj pak v hostinci v B. »jelikož bylo již pozdě, když odjížděl« byt i po několik málo dní, je sice nepochybně, že má ohlášenou a povolenou prodejnu jen v J., vykročil takto z mezí daných mu povolením ve smyslu § 16 odst. 2 zák.; avšak zjištěný jeho skutek nezákládá skutkovou podstatu nedovoleného přechovávání ve smyslu § 24 odst. 1 zák., nýbrž třeba jej kvalifikovati jen jako dovolené prodávání mimo prodejnu k žádosti o koncesi uvedenou; čin takový není přečinem soudně trestným, nýbrž jen deliktem administrativním ve smyslu § 24 odst. 6 téhož zák. (srov. též rozh. n. s. sb. čís. 2552, 2997). Bylo proto zmateční stížnosti tohoto obžalovaného vyhověti, rozsudek zrušiti jako zmatečný podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. a současně pak na základě skutkových zjištění soudu první stolice vynésti přímo rozsudek osvobozující.

Ohledně obžalovaného Jana M-a uplatňuje zmateční stížnost číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5, 9 a) a 10 tr. ř., nelze jí však přisvědčiti. Hmotněprávní zmatek čís. 10 vůbec neprovádí; dokazující jen beztrestnost skutku stěžovatele, doličuje hmotněprávní výtku čís. 9 a) § 281 tr. ř. Stejně neprovádí způsobem určitým a jasným, jak to zákon vyžaduje (§ 286 tr. ř.) žádnou zmatečnost z oněch v § 281 čís. 5 tr. ř. uvedených a její výtky, že obžalovaný Jan M. za souhlasu a dozoru oprávněného majitele koncese Aloise M-a jen přechodně a z ochoty vzal aparát do úschovy, napadají rozsudek jen s hlediska vadného právního posouzení. Ta činnost však, kterou předsevzal obžalovaný podle skutkových zjištění rozsudkových, není jen pasivním chováním se, jak stížnost uvádí, nýbrž projevivši se jako zavinené jednání proti zákazu zákona — radioaparát převzal do úschovy a věda o tom, že se jedná o radiotelefonní zařízení, na jehož přechovávání neměl povolení, dal přístroj do almary — má veškeré znaky přechovávání ve smyslu § 3 odst. 2 a § 24 odst. 1 zák. K výtkám stížnosti stačí poukázati na trvalou judikaturu soudu zrušovacího (sb. čís. 4072, 4063, 3077, 2829, 2814, 2792), opětovně již vyloživši pojem »přechovávání«, při němž nezáleží na podnětu a účelu této činnosti, rovněž ne na tom, zda radiotelefonní zařízení patří snad osobě třetí než oné, která je má u sebe, zda je používáno či nikoliv; stačí k naplnění tohoto zákonného znaku, že obžalovaný měl u sebe zařízení takové bez povolení, byť i jen po několik málo dní. Dovolává-li se pak zmateční stížnost rozhodnutí nejvyššího soudu sb. čís. 3150, přehlédla, že onen konkrétní případ byl povahy zcela rozdílné od tohoto a že právě způsob, jak stěžovatel radiový přístroj přechovával, vykazuje znaky činnosti, již předpisy zá-

kona mohly či měly býti obcházeny. Bylo proto zmateční stížnost obžalovaného Jana M-a zamítnouti jako z části bezdůvodnou, z části jako neprovedenou.

Čís. 4792.

O právním nároku na plnění, vyvíjejícím s hlediska zločinu podle § 98 b) tr. zák., může býti řeč jen tam, kde nárok (subjektivní právo) je založen v konkrétních ustanoveních platného práva objektivního, takže právnímu nároku odpovídá na druhé straně právní povinnost, a nárok může býti oprávněným vymáhán proti povinnému u příslušných úřadů.

Jde-li snad jen o morální nárok, by veřejné funkce nebyly zastávány osobami stranickými a přístupnými úplatkům, nepřichází nedostatek protiprávnosti vymáhaného plnění v úvahu jako skutečnost vyvíjející objektivní skutkovou podstatu zločinu vydírání.

V subjektivním směru není trestnost jednání (vyhrůžky) vyloučena jakýmkoliv omylem v otázce, zda nárok, který má býti vynucován, je po právu čili nic, nýbrž odpovědnosti ve směru zločinu vydírání může pachatele s onoho hlediska zprostiti jen omyl o rozhodných okolnostech skutkových, jemuž ovšem je na roveň klásti omyl o normách právních, vyjímajíc jen omyl o předpisech hmotného práva trestního.

(Rozh. ze dne 26. září 1933, Zm II 296/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 25. dubna 1932, jímž byli Arnošt S. a Viktor S. podle § 259 čís. 3 (správně 2) tr. ř. zproštěni z obžaloby pro zločin veřejného násilí vydírání podle § 98 b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nalézací soud vychází ze skutkového předpokladu, že obžalovaní Arnošt a Viktor S-ovi žádali dne 17. a dne 18. července 1929 během telefonických rozhovorů s Drem Pavlem K-em, by Samuel K. se vzdal úřadu náměstka starosty města M. a funkce referenta v městské radě v záležitosti prodeje obecních pozemků obžalovaným pod vyhrůžkami trestního oznámení nebo uveřejnění, že K. se dal v úředních záležitostech podplatiti, a že obžalovaný Arnošt S. opakoval tento požadavek i s pohrůzkou dne 18. července 1929 před Janem D-em a starostovi Aloisu W-ovi. Soud vzal za prokázáno, že obžalovaní zamýšleli, by Samuel K. se o těchto rozhovorech dozvěděl, zjistil také, že úmysl jejich nesl se k tomu, by těmito vyhrůžkami ublížením na cti vynutili na K-ovi, by se vzdal úřadu náměstka starosty a zmíněného referátu, a zjistil konečně, že vyhrůžky byly míněny vážně a že byly též působivé vzbuditi v ohroženém důvodnou obavu a působiti na jeho svobodnou

vůl. Přes to osvobodil soud obžalované od obžaloby pro zločin vydírání podle § 98 b) tr. zák. proto, že prý se podle jeho přesvědčení mohli důvodně domnívat, že K. jest podplatitelný a nezastává svůj úřad nestranně, pročež prý byli oprávněni žádati, by se vzdal referátu a úřadu náměstka starosty k tomu ho legitimujícího, a to prý i pod pohrůžkou oznámení u příslušného úřadu. Měli prý takto právní nárok na to, co snažili se vynutiti svými hrozbami, anebo byli prý alespoň odůvodněného mínění, že tento právní nárok mají, takže prý schází důležitá složka skutkové podstaty zločinu vydírání, totiž protiprávnosti vymáhaného plnění, pokud se týče vědomí o tom.

Zmateční stížnost státního zastupitelství jest odůvodněna, pokud — zřejmě podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. — uplatňuje, že obžalovaní neměli právního nároku na to, by Samuel K. se vzdal úřadu náměstka starosty a zmíněné funkce referenta v městské radě. O právním nároku na nějaké plnění může býti řeč jen tam, kde nárok (subjektivní právo) je založen v konkrétních ustanoveních platného práva objektivního, takže právnímu nároku odpovídá na druhé straně právní povinnost a nárok může býti oprávněným vymáhan proti povinnému u příslušných úřadů. Jen v tomto případě pomíjí podle správného výkladu zákona trestnost prostředků uvedených v § 98 b) tr. zák., zvolených k vymáhání něčeho s pomínutím cesty práva, s hlediska zločinu vydírání. V případech však, kde jako zde může se u jednotlivého občana jednati jen o jakýsi morální nárok, by veřejné funkce nebyly zastávány osobami stranickými a přístupnými úplatkům, nepřichází nedostatek protiprávnosti vymáhaného plnění v úvahu jako skutečnost vylučující objektivní skutkovou podstatu zločinu vydírání. Nálezací soud vychází tudíž po objektivní stránce z mylného výkladu trestního zákona, má-li za to, že obžalovaní, předpokládajíc podplatitelnost a stranictví K-ovo, byli oprávněni požadovati zmíněnými vyhrůžkami složení referentské funkce a úřadu k ní opravňujícího.

Nálezací soud arci opírá zprošťující výrok podpůrně též o domnělý nedostatek subjektivní skutkové podstaty, předpokládaje, že obžalovaní byli při nejmenším odůvodněného mínění, že uvedený právní nárok mají, čímž rozsudek popírá vědomí obžalovaných o bezprávnosti vymáhaného nároku. Tu však zmateční stížnost právem vytýká rozsudku s hlediska zmatku čis. 5 § 281 tr. ř. jako nedostatek důvodů, že soud neuvádí, o které skutečnosti a úvahy opírá přesvědčení, že se obžalovaní aspoň subjektivně nejen mohli domnívat, ale že se též skutečně domnívali, že oproti K-ovi mají nárok na to, co vyhrůžkami na něm vymáhali, — že tedy napadený rozsudek tento podstatný předpoklad zprošťujícího výroku vůbec neodůvodňuje. Tím se také stalo, že nálezací soud vůbec neuvažoval o tom a nezjistil okolností rozhodné pro posouzení, o jaký omyl tu u obžalovaných vlastně šlo, v čem tento omyl spočívá, když soud dochází k závěru, že obžalovaní aspoň se domnívali, že jim oproti K-ovi přísluší vymáhaný nárok. Nelze sice přisvědčiti názoru, jakoby se omylu v souzeném případě nedostávalo za žádných okolností právního významu, leč nálezací soud si zřejmě neuvědomil, že trestnost jednání není ani vyloučena jakýmkoliv omylem

v otázce, zda nárok, který má býti vynucován, je po právu čili nic, nýbrž, že odpovědnosti ve směru zločinu vydírání může pachatele s uvedeného hlediska zprostiti jen omyl o rozhodných okolnostech skutkových, jemuž ovšem jest na roveň klásti omyl o normách právních, jediné vyjímaje omyl o předpisech hmotného práva trestního. Touto otázkou se nálezací soud vůbec neobíral a po skutkové stránce ji neobjasnil, takže není podkladu pro posouzení, pokud zde přichází v úvahu omyl skutkový neb omyl právní mimo obor trestního zákona, na př. o obsahu a dosahu předpisů administrativních a pod., což arci podle toho, co zjišťuje rozsudek, nelze ani předem vyloučiti. Pro doličené zmatky podle čis. 5 a čis. 9 a) § 281 tr. ř. bylo zmateční stížnosti vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu prvé stolice k novému projednání a rozhodnutí, aniž bylo třeba obírat se dalšími vývody stížnosti, zejména výtkou, že soud nálezací, neshledav ve skutku obžalovaných podstatu § 98 b) tr. zák., měl o něm uvažovati též s hlediska § 99 tr. zák.

Čís. 4793.

V případech, v nichž je trestný čin ohrožen v zákoně buď vězením nebo pokutou, má soud za okolností zvláštního zřetele hodných uznati přímo na peněžitou pokutu, a nikoliv přeměnou vězení použitím § 261 tr. zák.

(Rozh. ze dne 27. září 1933, Zm I 473/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zástupce do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 2. května 1932, pokud jím byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čis. 2 tr. ř. z obžaloby pro přečin urážky presidenta republiky podle § 11 čis. 2 zákona na ochranu republiky, a pokud byl za přestupek podle §§ 14 a 19 zák. z 15. listopadu 1867, čis. 135 ř. zák. odsouzen k peněžitému trestu 100 Kč, v případě nedobytnosti do vězení na 48 hodin. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Pokud zmateční stížnost — nesprávně v této části jako odvolání do trestu označená — vytýká, že neprávem byl obžalovanému uložen trest pokuty, ježto v případech, v nichž trestný čin je ohrožen v zákoně buď vězením nebo pokutou, může prý soud uznati přímo na pokutu jen tehdy, jsou-li tu podmínky § 261 tr. zák. (§ 281 čis. 11 tr. ř.), nelze jí dáti za pravdu. Stížnost se mylně dovolává rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu vídeňského čis. 4305 úřední sbírky, neboť toto rozhodnutí neuvádlo, jak tvrdí stěžovatel, že by bylo lze uznati na peněžitou pokutu při trestní sazbě vězení nebo peněžitého trestu jen, jsou-li tu podmínky § 261 tr. zák., naopak správně uznalo, že když jsou dány okolnosti zvláštního zřetele hodné (§ 261 tr. zák.), jež by při výlučné trestní sazbě vězení odůvodňovaly přeměnu tohoto zá-

konného trestu v trest na penězích, má se v tom případě, že jest dána na výběr trestní sazba vězení nebo peněžité pokuty, uznati na peněžitou pokutu přímo a nikoli přeměnou vězení za použití § 261 tr. zák. Dovolání rozhodnutí týká se případu úplně obdobného, že veřejnému obžalobci nepřislušelo právo odvolání, jelikož byl trest peněžítý vyměřen v rámci stanovené trestní sazby, byť i na volbu dané, jak jest tomu i v souzeném případě.

Čís. 4794.

I předpis § 24 odst. 1 zák. čís. 117/24 sb. z. a n., citovaný v § 48 odst. 1 téhož zákona, jest součástí trestního zákona a jeho neznalost nevylučuje, aby čin byl pachatelem přičítán.

Skutková podstata přečinu podle § 48 odst. 1 cit. zák. nevyžaduje nějaké tajné nebo podloudné jednání; trestný je vývoz evidenčních koní do ciziny bez souhlasu ministerstva národní obrany v každém případě, nechť se doprava děje jakýmkoliv způsobem; stačí vědomí pachatele, že jde o evidenční koně a že souhlas ministerstva národní obrany nebyl vyžádán ani udělen.

(Rozh. ze dne 30. září 1933, Zm IV 153/33.)

Soud první stolice uznal obžalované G. M. a O. K. vinnými podle obžaloby, a to přečinem podle § 48 odst. 1 zák. čís. 117/24 sb. z. a n., jehož se dopustili tím, že v říjnu 1930 dali bez povolení ministerstva národní obrany — tedy proti zákazu § 24 odst. 1 cit. zák. — dopravit do Německa tři evidenční koně. Odvolací soud zprostil oba obžalované podle § 326 čís. 2 tr. ř. z obžaloby.

Nejvyšší soud po veřejném líčení o zmateční stížnosti veřejného žalobce z úřední moci podle § 35 odst. 1 por. nov. zrušil rozsudek odvolacího soudu i s hlavním odvolacím líčením a uložil tomuto soudu, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zprošňující rozsudek odvolacího soudu napadá veřejný žalobce zmateční stížností z důvodů věcné zmatečnosti podle § 385 čís. 1 a), c) tr. ř. Odvolací soud zprostil obžalované G. M. a O. K. obžaloby pro přečin podle § 48 odst. 1 zákona čís. 117/1924 sb. z. a n. v podstatě s odůvodněním, že obžalovaní nejednali úmyslně, když evidenční koně bez předepsaného povolení ministerstva národní obrany svěřili dopravní společnosti v B. k vývozu do Německa, ale že tak učinili veřejně a z neznalosti zmíněného zákonného předpisu, spoléhající na opatření dopravní společnosti, o které se mohli právem domnívati, že splní všechny pro vývoz koní předepsané podmínky. V dalších důvodech uvádí vrchní

soud, že ustanovení § 24 odst. 1 zákona čís. 117/1924 sb. z. a n. je normou práva administrativního, jejíž neznalost vyvíňuje obžalované, poněvadž jen trestní sankce uložená na překročení tohoto zákazu (§ 48 odst. 1 cit. zák.) je povahy práva trestního. Náhled odvolacího soudu, vyslovený v této druhé části odůvodnění jeho rozsudku, jest mylný.

Podle § 48 odst. 1 zákona čís. 117/1924 sb. z. a n. trestá se za přečin, kdo proti zákazu dopraví do ciziny evidenční koně (§ 24 odst. 1 cit. zák.). O tom, že toto ustanovení (§ 48 odst. 1) má »povahu ustanovení trestního práva«, správněji, že jest je považovati za ustanovení trestního zákona a že proto jeho neznalost nezbavuje pachatele trestnosti (§ 81 tr. zák.), nepochybuje ani vrchní soud. Avšak právě tím, že v citovaném ustanovení § 48 odst. 1 je výslovně citován i předpis § 24 odst. 1 zmíněného zákona, stal se i tento předpis — jinak povahy předpisu administrativního — součástí předpisů zákona trestního a proto neznalost tohoto předpisu podle § 81 tr. zák. nevylučuje, aby čin byl pachatelem přičítán. Pokud se týče otázky, zda obžalovaní jednali úmyslně, jest třeba především uvážiti, že ke spáchání inkriminovaného přečinu nevyžaduje zákon nějaké tajné nebo podloudné jednání, nýbrž, že podle znění § 48 odstavec 1 ve spojitosti s § 24 odst. 1 jest trestný vývoz evidenčních koní do ciziny bez souhlasu ministerstva národní obrany v každém případě, bez ohledu na to, jakým způsobem se doprava děje. Po subjektivní stránce stačí proto ke skutkové podstatě tohoto přečinu vědomí pachatele (držitele), že jde o evidenční koně (§ 20 zákona čís. 117/1924 sb. z. a n.), které mají býti dopraveny do ciziny, a že nebyl k tomu vyžádán ani udělen souhlas ministerstva národní obrany. Nejvyšší soud, zkoumající věc s tohoto hlediska, shledal, že skutková zjištění učiněná odvolacím soudem jsou neúplná a nestačí k tomu, aby otázka subjektivní stránky činu spolehlivě mohla býti řešena. Odvolací soud zejména nečinil žádná skutková zjištění, z nichž by bylo možno učiniti závěr, že obžalovaní mohli důvodně spoléhati, že dopravní společnost v B., kterou pověřili dopravou koní do Německa, postará se, aneb se postarala o to, aby bylo vyhověno všem předpisům zákona, jmenovitě povinnosti opatření předepsané povolení ministerstva národní obrany. V tom směru bude třeba přesně zjistiti, jaké ujednání ohledně dopravy evidenčních koní se stalo se strany obžalovaných se zmíněnou dopravní společností, jaké závazky tato převzala, a zda před převzetím koní k dopravě zachovala se tak, že obžalovaní mohli z toho usuzovati, že dopravní společnost vyhověla jinak všem požadavkům zákona, pokud se týče vývozu evidenčních koní. Dále bude třeba k posouzení otázky viny obžalovaných se zřetelem na jejich obhajobu zjistiti, jaký příkaz dal obžalovaný G. M. spoluobžalovanému O. K., a zda tento věc vyřizoval samostatně, či zda se při jejím vyřizování řídil jen příkazy a pokyny, které mu dával obžalovaný G. M. Poněvadž nejvyšší soud v důsledku předpisu 3. odstavce § 33 por. nov. sám potřebná zjištění učiniti nemůže, bylo postupovati podle předpisu 1. odstavce § 35 tr. p. nov. a učiniti opatření, jak uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí.

Čís. 4795.

Podstata nedokonaného svádění podle § 9 tr. zák.

Pomocník (§ 5 tr. zák.) musí mít správnou představu o okolnostech činu přímého pachatele po stránce trestně-právní rozhodujících, najmé o jeho úmyslu.

Nejde o nedokonané svádění ke spoluvině na podvodném úpadku podle §§ 9, 5, 205 a) tr. zák., nýbrž jen na maření exekuce podle §§ 9, 5 tr. zák. a § 1 zák. čís. 78/1883 ř. zák., sváděl-li sice dlužník jinou osobu k tomu, by uplatňovala ve vyrovnacím řízení dlužníkově neexistující pohledávku, avšak vůbec nepomýšlel na zkrácení svých věřitelů, nýbrž chtěl podáním návrhu na zahájení vyrovnacího řízení docílití jen oddálení dražby nemovitostí za účelem jich výhodnějšího prodeje z volné ruky.

Pro kvalifikaci maření exekuce jako přečinu rozhoduje jen výše skutečné škody, nikoliv i výše ušlého zisku.

(Rozh. ze dne 2. října 1933, Zm II 382/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované Julie H-ové do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 19. května 1930, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem nedokonaného svádění ke spoluvině na podvodném úpadku podle §§ 9, 5, 205 a) tr. zák., a přečinem maření exekuce podle § 1 zákona z 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., zrušil napadený rozsudek ve výrocích, jimiž byla obžalovaná Julie H-ová uznána vinnou zločinem nedokonaného svádění ke spoluvině na podvodném úpadku podle §§ 9, 5, 205 a) tr. zák. a přečinem maření exekuce podle § 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák. Zároveň podle § 290 tr. ř. zrušil napadený rozsudek ohledně obžalovaného Františka B-a ve výrocích, jimiž byl uznán vinným zločinem nedokonaného svádění ke spoluvině na podvodném úpadku podle §§ 9, 5, 205 a) tr. zák. a přečinem spoluviny na maření exekuce podle § 5 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák. V důsledku toho zrušil u obou obžalovaných i výroky o trestu a výroky s ním související a věc vrátil soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl, přihlížeje u obžalované Julie H-ové k právoplatnému odsouzení pro přešůpek maření exekuce podle § 3 zák. ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák.

D ů v o d y:

Stěžovatelka poukazuje právem k rozporu, spočívajícímu v tom, že soud jednak zjišťuje, že »obžalovaní museli si býti dobře vědomi toho, že . . . svádějí Františka T-a k jednání směřujícímu ke zmaření uspokojení věřitelů Julie H-ové z velké části«, čímž je tu zřejmě míněno poškození věřitelů, jednak však vychází z předpokladu, že stěžovatelka chtěla podáním návrhu na zavedení vyrovnacího řízení docílití jen oddálení dražby nemovitostí za účelem jejich výhodnějšího prodeje

z volné ruky, že však zkrácení svých věřitelů nezamýšlela. Tento rozpor ovšem není takového rázu, že by uvedená skutková zjištění podle zásad logického myšlení vedle sebe nemohla obstáti, jak to předpokládá čís. 5 § 281 tr. ř. Rozpor ten nasvědčuje však tomu, že nalézací soud neměl na zřeteli správný pojem ustanovení §§ 5 a 9 tr. zák. a je proto závažný s hlediska hmotněprávní zmatečnosti rozsudku. Ustanovení § 9 tr. zák. čelí pokusu svéstí někoho k nějakému zločinu, t. j. k takové činnosti, která by zakládala objektivně i subjektivně skutkovou podstatu určitého zločinu. V souzeném případě bylo dle předpokladu soudu působeno na Františka T-a, by uplatňoval ve vyrovnacím řízení Julie H-ové po právu nepozůstávající pohledávku a takto byl H-ové nápomocen k tomu, by zkrácení byli její věřitelé, tedy, by spáchal zločin spoluviny na podvodném úpadku podle §§ 5, 205 a) tr. zák. Z akcesorní povahy činnosti pomocnické — § 5 a (úsudkem z opaku) 9 tr. zák. — plyne, že pomocník musí mít správnou představu o okolnostech činu přímého pachatele po stránce trestně-právní rozhodujících, tedy zejména o jeho úmyslu. Nekryje-li se jeho představa s tímto úmyslem, ručí pomocník jednak — stejně jako návodce — jen v rámci svého zlého úmyslu, jednak ale vždy pouze v rámci — nejen činnosti, ale i — úmyslu přímého pachatele. Neměla-li tedy Julie H-ová podle zjištění nalézacího soudu — »od počátku!« — úmyslu zkrátit své věřitele, nýbrž chtěla-li jen oddálit dražbu svých nemovitostí, což odpovídalo jen úmyslu předpokládanému v § 1 zák. o mař. ex., nemohl jí František T. býti nápomocen při zkrácení věřitelů a nemohl se tudíž dopustit spoluviny na tomto, podle § 205 a) tr. zák. kvalifikovaném činu, nýbrž jen spoluviny na maření exekuce podle § 1 zák. čís. 78/1883 ř. zák. Sváděli-li pak obžalovaní Františka T-a k tomu, by uplatňoval neexistující pohledávku za účelem zkrácení věřitelů H-ové, na které však oni sami vůbec nepomýšleli, zamýšlejíce jen oddálit dražbu nemovitostí, pak pokusili se svéstí ho k něčemu, co mohlo býti jen pomáháním při maření exekuce podle § 1 zák. čís. 78/1883 ř. zák. a nikoliv pomáháním při podvodném úpadku § 205 a) tr. zák. Rozsudek jest tudíž v části odsuzující obžalované pro zločin nedokonaného svádění ke spoluvině na podvodném úpadku zmatečný podle čís. 10 § 281 tr. ř., k čemuž jest ohledně Františka B-a přihlížeti podle § 290 tr. ř. z moci úřední.

Zmateční stížnosti nelze však upřítí důvodnosti ani, pokud napadá odsouzení Julie H-ové pro přečin podle § 1 zák. čís. 78/1883 ř. zák. námitkou, že škoda věřitelům způsobená převyšuje 2.000 Kč, poukazujíc k tomu, že podle zjištění soudu byli z výtěžku nemovitostí uspokojeni všichni věřitelé, jak knihovní, tak i neknižovní. Nalézací soud shledává škodu v tom, že věřitelé byli oddálením dražby nemovitostí po dobu 4 měsíců připraveni o možnost s penězi vydělávati, čímž prý jim vznikla vzhledem k dnešní hospodářské situaci a celkové výši jejich pohledávek v částce 99.000 Kč »z a j i s t é« škoda převyšující 2.000 Kč. Podle toho vychází nalézací soud z právního stanoviska, že pro kvalifikaci maření exekuce jako přečinu rozhoduje nejen výše skutečné škody, nýbrž i výše ušlého zisku. Náзор ten jest mylný. Škodou je

rozuměti újmu na jmění, zmenšení (ztenčení) majetku již existujícího na rozdíl od ušlého zisku, »jež může někdo očekávat podle obvyčejného běhu věci, (§ 1293 obč. zák.), o kterém však § 1 zák. čís. 78/1883 ř. zák. nemluví a jenž proto musí tu — stejně jako při podvodu (rozh. nejv. s. čís. 3119) — zůstatí bez povšimnutí. Jest tedy rozsudkový výrok, pokud zjišťuje pro kvalifikaci skutku jako přečinu rozhodnou výši škody jen s hlediska ušlého zisku, nikoli s hlediska zmenšení majetku, zmatečný podle § 281 čís. 10 tr. ř. a bylo proto i tento výrok zrušiti a věc vrátiti prvnímu soudu, by učinil o výši škody podle § 2 zák. o zmaření exekuce potřebná zjištění, řídě se při tom pravidly shora vytčenými.

Při tom jest ještě připomenouti, že podle ustálené judikatury zrušovacího soudu již stačí — alespoň pokud jde o přestupek podle § 1 uv. zák. — vzešla-li z činu dlužníkovy taková přeměna v jeho jmění, která způsobuje věřiteli obtíže, obzvláště průtahy ve vydobytí pohledávky (viz rozh. čís. 2095, 3112 sb. n. s.). Ježto pak toto porušení zákona dotýká se zároveň odsouzení Františka B-a pro přečin spoluviny na maření exekuce podle § 1 zák. o maření exekuce, jest i tu podle § 290 tr. ř. bráti k tomu zřetel z moci úřední. V důsledku toho bylo pak zrušiti rozsudek i ve výroku o trestu a výrociích s ním souvisejících a, poněvadž nejsou zjištěny ony skutečnosti, které při správném použití zákona měly by býti základem rozsudku a nelze se tak bez nového přelíčení obejít, bylo napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl, přihlížeje k právoplatnému odsouzení obžalované Julie H-ové pro přestupek maření exekuce podle § 3 zák. o maření exekuce. Pokud by soud první stolice shledal v činnosti obžalovaného Františka B-a snad naplněnou jen skutkovou podstatu přestupku spoluviny na maření exekuce podle §§ 5, 239 tr. zák. a § 1 zák. čís. 78/1883 ř. zák., pokud se týče přestupku nedokonaného svádění ke spoluvině na maření exekuce podle §§ 9, 5, 239 tr. zák. a § 1 zák. o maření exekuce, bude mu uvažovati, nejsou-li tyto skutky promlčeny, poněvadž trestné činy byly spáchány v září a počátkem října 1928 a první stíhací úkon proti B-ovi se stal dne 14. února 1929.

Čís. 4796.

Ochrany §§ 199 d) a 320 f) tr. zák. nepožívá o sobě každá písemnost, vydaná v předepsané formě veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění, pokud se týče osobou požívající veřejné víry v oboru působnosti jí přikázaném, nýbrž jen taková písemnost, jež je k tomu určena nebo způsobila, by svým obsahem prokázala skutečnost právně závaznou; je nutno, by šlo o písemnost, v níž úřad jí vydavší buď něco úředně nařizuje, prohlašuje neb ověřuje; nestačí však pouhé průvodní sdělení, určené pro určitou osobu pro její poučení bez jakéhokoliv právně závazného obsahu.

(Rozh. ze dne 3. října 1933, Zm II 34/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uher-ském Hradišti ze dne 11. listopadu 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., zločinem těžkého poškození na těle podle § 153 tr. zák., přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle § 312 tr. zák. a přestupkem falšování veřejné listiny podle § 320 f) tr. zák., pokud napadla odsuzující výrok pro přestupek podle § 320 f) tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto výroku jako zmatečný a obžalovaného podle § 259 čís. 2 tr. ř. zprostil z obžaloby pro tento přestupek, jehož se prý dopustil tím, že koncem roku 1930 změnil datum na průvodním dopise dotazníku velitelství 7. divise z 2. května na 2. prosince beze zlého úmyslu, který je uveden v § 197 tr. zák., falšoval veřejnou listinu. V ostatní části zmateční stížnosti zamítl.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti nelze upřítí oprávnění, pokud s hlediska zmatku podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. vytýká, že nalézací soud, uznáv obžalovaného vinným přestupkem podle § 320 f) tr. zák., nesprávně použil zákona, ano tu nešlo o veřejnou listinu, nýbrž jen o žádost štábu velitelství 7. pěší divise v Olomouci o soukromou informaci. Nalézací soud zjistil, že obžalovaný změnil úmyslně datum »2. května 1930« na »2. prosince 1930« na průvodním dopisu dotazníku 7. pěší divise, že tato listina adresovaná obžalovanému byla vystavena štábem velitelství 7. pěší divise v O., tedy veřejným úřadem, a že je to tedy podle názoru soudu listina veřejná, jakou předpokládají ustanovení § 199 d) a § 320 f) tr. zák. Soud tedy jinak blíže neodůvodnil názor, že tu jde o listinu veřejnou, nezabývav se náležitostí veřejné listiny.

Pojem »veřejné listiny« není v trestním zákoně blíže vymezen a jest jí podle § 292 c. ř. s. rozuměti jednak listinu vystavenou v předepsané formě veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění, jednak listinu vydanou v předepsané formě osobou požívající veřejné víry v oboru působnosti jí přikázaném (r. 2703 sb. n. s.). V průvodním dopise vydaným velitelstvím 7. pěší divise Štáb. 4. oddělení žádá velitelství, odvolávajíc se na výnos ministerstva národní obrany č. j. 1865 (dův. hl. št.) 4. odd. 1930, obžalovaného důvěrně o podrobné vyplnění přiloženého »Dotazníku« evidence průmyslu s jeho vložkami A a B s výslovným podotknutím, že veškeré údaje zůstanou věci důvěrnou, budou sloužiti jen k informaci vojenské správy a nemohou býti zneužity ani k informaci civilních úřadů, tím méně k informaci soukromé. Ku konci se uvádí, by obžalovaný vyplněný »Dotazník« s vložkami A a B zaslal ve vlastním zájmu co nejdříve velitelství 7. pěší divise. Není tedy pochyby o tom, že průvodní dopis byl vydán veřejným úřadem (velitelstvím 7. pěší divise — Štáb, 4. oddělení) v oboru jeho působnosti.

Avšak ochrany §§ 199 d) a § 320 f) tr. zák. nepožívá o sobě každá písemnost, vydaná v předepsané formě veřejným úřadem v mezích jeho

úředních oprávnění, pokud se týče osobou požívající veřejné víry v oboru působnosti jí příkázaném, nýbrž jen taková písemnost, jež je k tomu určena nebo způsobila, by svým obsahem prokázala skutečnost právně závaznou, poněvadž jen za tohoto předpokladu lze mluvit o listině («Urkunde»). S hlediska veřejné listiny je tedy nutno, by šlo o písemnost, v níž úřad ji vydavší buď něco úředně nařizuje, prohlašuje neb ověřuje, nestačí však — jak tomu je v souzeném případě — pouhé průvodní sdělení určené pro určitou osobu pro její poučení bez jakéhokoliv právně závazného obsahu; nalézací soud proto pochybil, pokládav přes to dopis velitelství 7. pěší divise za veřejnou listinu.

Čís. 4797.

Jde o zmatek čis. 5, 11 § 281 tr. ř., přiznal-li nalézací soud obžalovanému podmíněné odsouzení, přehlédnuv, že byl již odsouzen pro krádež, při čemž vyslovena ztráta práva volebního (§ 2 zák. čis. 562/1919); byloť tímto výrokem vysloveno i, že čin byl spáchán z pohnutky nízké a nečestné.

Plyne-li jsoucnost oné pomínuté skutečnosti z trestního lístku při hlavním přelíčení přečteného, lze zrušovacím soudu k ní přihlídnouti a učiniti ji podkladem přezkoumání s hlediska hmotněprávního zmatku čis. 11 § 281 tr. ř.

(Rozh. ze dne 3. října 1933, Zm II 95/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovacím vyhověl po ústním líčení zmáteční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 11. ledna 1933, pokud jím byl obžalovanému, odsouzenému pro přečin shluknutí podle §§ 283, 284 tr. zák., povolen podmíněný odklad výkonu trestu, zrušil napadený rozsudek ve výroku o podmíněném odkladu výkonu trestu a vyslovil, že odsouzení obžalovaného je nepodmíněné.

Důvody:

Zmateční stížnost, uplatňující číselně důvod zmátečnosti podle čis. 11 a zároveň zřejmým poukazem důvod podle čis. 5 § 281 tr. ř., je oprávněna. Nalézací soud přiznal napadeným rozsudkem obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu podle § 1 zák. čis. 562/1919 sb. z. a n. Při tom však přehlédl, že obžalovaný byl rozsudkem brigádního soudu v Olomouci ze dne 4. března 1932 odsouzen pro přečin krádeže podle §§ 457 (482), 732 voj. tr. zák. do vězení na tři týdny, při čemž byla vyslovena ztráta práva volebního, kteréžto odsouzení bylo při hlavním přelíčení přečtením trestního lístku a zprávy o pověsti obžalovaného výslovně zjištěno. Pomínutá okolnost byla rozhodnou pro posouzení otázky podmíněného odsouzení. Podle bodu čis. 4 § 3 zák. z 31. ledna 1919, čis. 75 sb. z. a n. v doslovu § 1 zákona čis. 163 sb. z. a n. 1920

může v případech, pro které není zvláštním zákonem výslovně stanoveno, že ztráta práva volebního nastává bezpodmínečně, tudíž i u zločinů a přestupků (přečinů) krádeže tato ztráta být vyslovena jen, byl-li trestný čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných. Proto je výrokem, že obžalovaný ztrácí právo volební, vysloveno i, že skutek, pro který tato ztráta byla vyslovena, byl spáchán z pohnutky nízké a nečestné.

Potrestání pro čin spácháný z pohnutky nízké a nečestné má však podle § 2 zák. čis. 562/2919 sb. z. a n. v zápětí, že povolení podmíněného odkladu výkonu trestu v souzeném případě je vyloučeno, neboť trestný čin, jímž obžalovaný byl nyní uznán vinným, byl spáchán před uplynutím doby stanovené v odstavci 2. cit. zák. Pomínutím této rozhodné okolnosti byla zaviněna neúplnost a tím i zmátečnost rozsudku podle čis. 5 § 281 tr. ř., zároveň však i zmátečnost podle čis. 11 § 281 tr. ř., an soud překročil výrokem o povolení podmíněného odkladu trestu svoji moc trestní.

Ježto pak jsoucnost pomínuté okolnosti plyne z obsahu trestního lístku při hlavním přelíčení přečteného, tedy z obsahu veřejné listiny, bylo zrušovacím soudu lze k ní přihlídnouti a učiniti ij podkladem přezkoumání s hlediska hmotněprávního zmatku čis. 11 § 281 tr. ř. Bylo proto vyhověti zmáteční stížnosti a vysloviti, že podmíněné odsouzení u obžalovaného je vyloučeno.

Čís. 4798.

Ustanovení § 13 zák. čl. XL:1914, že za zločiny stanovené v zákoně o ochraně úřadů uloží se též trest odnětí politických práv, není ustanovením takového zvláštního zákona, jaké má na mysli § 3 zák. č. 75/19 sb. z. a n. (ve znění podle zák. č. 163/20 a čis. 253/22 sb. z. a n.); lze tudíž vysloviti podle onoho ustanovení trest ztráty volebního práva do obcí jen pod podmínkou, že čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných.

(Rozh. ze dne 3. října 1933, Zm IV 498/33.)

K právní zásadě v záhlaví označené uvedl nejvyšší soud

v důvodech

svého rozhodnutí:

K rozsudku odvolacího soudu se podotýká toto: Soud první stolice odsoudil obžalované I. L., I. Ch., M. M., J. D. a I. S. na základě § 13 zák. čl. XL:1914 a § 1 zák. čis. 163/1920 sb. z. a n. k vedlejšímu trestu ztráty práva volebního do obcí, při čemž vyslovil, že tito obžalovaní jednali z pohnutek nízkých a nečestných. Odvolací soud ponechal výrok o ztrátě práva volebního v platnosti, pomínul však výrok, že trestný čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných, při čemž v odůvodnění svého rozsudku uvedl, že v jednání obžalovaných neshledal takových pohnutek, že však přes to ponechal v platnosti výrok prvního soudu o ztrátě práva volebního, poněvadž podle § 13 zák. čl. XL:1914

při odsouzení pro zločiny, stanovené v tomto zákoně, jest uznati na ztrátu práva volebního i bez ohledu na pohnutky, z jakých byly spáchány. V tomto směru nebyl rozsudek odvolacího soudu napaden.

Názor odvolacího soudu je však mylný. Podle znění § 13 zák. čl. XL:1914 při odsouzení pro zločiny, stanovené v tomto zákoně, má se vysloviti ztráta práv politických, čímž se rozuměla ztráta práv uvedených v § 56 tr. zák., tedy též práva volebního do obcí a do zákonodárného sboru. Avšak toto ustanovení bylo modifikováno ustanovením § 3 zák. z 31. ledna 1919 č. 75 sb. z. a n. ve znění zákona č. 163/1920 a zák. č. 253/1922 sb. z. a n. Podle tohoto ustanovení zákona, pokud není zvláštním zákonem výslovně ustanoveno, že ztráta volebního práva nastává bez podmíněně, může býti tato ztráta vyslovena jen tehdy, byl-li trestný čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných. Dřívější ustanovení trestních zákonů, tedy ani zák. čl. XL:1914, jímž byl částečně změněn všeobecný trestní zákon, nemohou však býti považována za taková zvláštní ustanovení. Zákonem čís. 75/1919 sb. z. a n. byla možnost odsouzení k ztrátě práva volebního ve srovnání s dosavadním právním stavem obmezena v tom smyslu, že v případě, kde jde o dřívější trestní ustanovení, podle něhož byl přípustný trest ztráty práv politických, lze vysloviti ztrátu volebního práva do obcí jen pod podmínkou, že trestný čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných. Pokud tedy odvolací soud vyslovil, že trestný čin nebyl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných, byl by měl zrušiti rozsudek soudu prvé stolice ve výroku o ztrátě volebního práva z důvodu zmatku podle § 385 č. 2 tr. ř. a tento vedlejší trest pomínouti. Avšak výrok odvolacího soudu, že uvedené pohnutky tu nebyly, je právním závěrem, jenž jako část odůvodnění rozsudku nenabyl moci práva, nýbrž může býti přezkoumáván nejvyšším soudem při zkoumání výroku o trestu ztráty volebního práva do obcí, totiž při řešení, zda tento výrok podle zákona obstojí. Nejvyšší soud dospěl k právnímu názoru, že obžalovaní spáchali trestný čin z pohnutek nízkých a nečestných; neboť celé zjištěné jednání těchto obžalovaných (nejm. že obžalovaný L. zorganizoval ozbrojený dav nevzdělaných dělníků v počtu asi 200 osob a vedl jej s jinými shora uvedenými obžalovanými proti hrstce pracujících dělníků, aby je donutil k zanechání práce, a pak tyto obžalovaní vedli ozbrojený útok nejen na tyto dělníky, nýbrž i na policejní stráž a nepřestali v útoku ani, když policejní stráž ustupovala před velkou převahou a v nutné obraně použila střelné zbraně, při čemž došlo k usmrcení jedné osoby, dále k těžkému poškození dvou dalších osob a k lehkému poškození více osob, v tom i policejních strážníků) — nasvědčuje tomu, že obžalovaným šlo o to, aby za všech okolností bez ohledu na nejtěžší následky nejhrubším způsobem prosadili svoji vůli, porušili veřejný pořádek, zlehčili autoritu veřejné moci, ve větší míře ohrozili bezpečnost osob a zmařili svobodu práce. Nešlo tu o pouhé porušení zákonů, nýbrž o negaci základů veřejného pořádku. O takovém jednání lze důvodně říci, že prýštilo z pohnutek nízkých a nečestných. Proto byl výrok o ztrátě práva volebního ponechán v platnosti.

Čís. 4799.

Snahy říšskoněmecké národně-socialistické strany dělnické (NSDAP) nesou se také ke sloučení německým obyvatelstvem souvisle osídlených krajů československé republiky s říší německou a nejsou proto slučitelné s územní celistvostí a integritou československého státu; týž obsah a cíl mají také snahy německé národně-socialistické strany dělnické v Československu (DNSAP); organizační složky této strany spolek Volkssport (VS) a Deutscher nationalistischer Studentenbund (St. B.) měly organizační rázu vojenského, která sbírala, organizovala a cvičila branné a pomocné síly k úkladům o republiku.

Ke skutkové podstatě zločinu příprav úkladů podle § 2 zák. na ochr. rep. pokusem přivítati násilím cizímu státu území republiky nebo odtrhnouti od něho jeho část (§ 1 al. 3 zák.) se vyžaduje úmysl pachatelův porušiti územní celistvost republiky, a dále úmyslná činnost, nesoucí se k násilnému provedení územních změn.

Nesejde na tom, zda právě násilné provedení územních změn je jako takové cílem NSDAP., nýbrž rozhoduje, že by uskutečnění územních cílů pachateli v konkrétním případě nebylo možné bez násilí.

Požadavku určitosti úkladného podniku je učiněno zadost, je-li jisto, proti kterému právnímu statku, uvedenému v § 1 zák. na ochr. rep., má býti útok podniknut; vypracování podrobností plánu však třeba není.

K pojmu pokusu úkladů jakožto záměru a cíle příprav se sice vyžaduje možnost přiblížení se k výsledku a tím nastalé ohrožení bezpečnosti státu, avšak to jest vykládati v ten smysl, že se zločinný úmysl pachatelův musel projevit způsobem, kterým již byla přiblížena možnost přivoditi úklady, pokus ve smyslu § 1, tedy výsledek příprav, nikoliv možnost přivoditi výsledek, úspěch úkladů samých; znak nebezpečnosti vidí zákon již ve spolčení se jakožto v jedné z forem činnosti uvedených v § 2.

Spolčením je sdružení dvou nebo více osob ke sledování téhož cíle, jakož i přidružení se osob dalších. Takovou formou spolčení je zejména utvoření (založení) spolku, organizace, strany. Útvar sám není trestný, avšak spolčení stává se již samo o sobě trestným podle § 2 zák. na ochr. rep. a naplňuje skutkovou podstatu zločinu, došlo-li k němu »k úkladům o republiku«, t. j. z důvodu záměru vlastního každému ze sdružujících se, aby byl podniknut úklad o republiku. Další činnosti k této skutkové podstatě třeba není.

Čin je dokonán, jakmile se shodnou spolčující se osoby v zásadě o onom účelu sdružení se, nebo jakmile se jiná osoba ve stejném úmyslu k nim připojí; s hlediska § 2 al. 1 zákona je nerozhodné, jakou funkci kdo v organizační zastával; trestná činnost trvá, dokud kdo ve spolčení v onom úmyslu setrvává.

Positivní činnost záleží v samém sdružení se (v přidružení se), aby bylo pracováno k oněm cílům.

Cizím činitelem (§ 2 zák. na ochr. rep.) jsou zahraniční osoby, které svým významem, vlivem a mocí jsou způsobily podporovati úklady podle

§ 1 cit. zák., i nepravidelné organisace vojenské, skupiny bohatých je-
dinců, banky, fondy, ba i strany politické, i cizí žurnalistika; jest jim
i strana NSDAP v Německu v letech 1930—1932 i její předáci Hitler,
Goebels, Rosenberg, Feder.

Je-li však zjištěno, že organisace DNSAP nebo její složky V. S. a
St. B. vešly ve styk s NSDAP, není tím ještě zjištěno, že tím vešli ve
styk nepřímý ve smyslu § 2 al. 2. zák. na ochr. rep. s touto organizací
i všichni členové DNSAP (V. S. a St. B.), nýbrž u každého obžalova-
ného nutno jednotlivě zkoumati, zda vyvinul vědomou a chtěnou čin-
nost, nesoucí se k navázání přímých styků a to za účelem vyznačeným
v úvodní větě § 2 cit. zák.

Pojmy »styk přímý« a »styk nepřímý«.

Brannými nebo pomocnými silami ve smyslu § 2 al. 3 zák. na ochr.
rep. je lidský materiál, jehož má býti použito k úkladům o republiku,
na rozdíl od materiálu věcného podle § 2 al. 4.

Pojem »branné síly« a »pomocné síly«; spadají sem i síly V. S. a
St. B.

Pojmy »sbírání«, »organisování« a »cvičení«.

(Rozh. ze dne 7. října 1933, Zm II 99/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení
o zmatečných stížnostech obžalovaných do rozsudku krajského soudu
trestního v Brně ze dne 24. září 1932, jímž byli stěžovatelé uznáni vin-
nými zločinem přípravy úkladů o republiku podle § 2 zákona na ochranu
republiky, a to jen, pokud nebyly tyto zmateční stížnosti již vyřízeny
rozhodnutím nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 1. čer-
vence 1933, č. j. Zm II 99/33-1 a pokud bylo tímto rozhodnutím vyhra-
ženo jejich vyřízení ústnímu jednání, — takto právem: Zmatečným stíž-
nostem obžalovaných Rudolfa H-a, Pavla I-a, Adolfa M-a, Bedřicha
P-ho a Antonína Sch-a se částečně vyhovělo. Napadený rozsudek
se zrušuje, pokud uznává vinnými obžalované Rudolfa H-a, Pavla I-a
a Adolfa M-a tím, že v letech 1930, 1931 a 1932 v Praze, Ústí n. L.
a jiných místech v Čechách k úkladům o republiku vešli ve styk přímý
nebo nepřímý s cizími činiteli, a dále, pokud uznává vinnými obžalo-
vané Rudolfa H-a, Bedřicha P-ho a Antonína Sch-a tím, že v téže době
a tamtéž k úkladům o republiku branné a pomocné síly sbírali, orga-
nisovali a cvičili. Jmenování obžalovaní se podle § 259 čis. 2 tr. ř.
zprošňují v uvedených směrech od obžaloby, že také uvedenými právě
činy spáchali zločin podle § 2 zákona na ochranu republiky. V důsledku
toho se rozsudek zrušuje též ve výroku o trestech jmenovaným obža-
lovaným uložených a ve výrociích s tím souvisejících. Jinak se zmateční
stížnosti všech obžalovaných zamítají.

Z d ů v o d ů:

Rozhodnutím nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne
1. července 1933, č. j. Zm II 99/33-1 byly zamítnuty zmateční stížnosti
všech obžalovaných, pokud uplatňovaly důvody zmatečnosti čis. 2, 3,

4, 5, 7, 8, 9 b), c) § 281 tr. ř., a to co do důvodů zmatečnosti čis. 4
a 5 jen, pokud nebylo uvedeným usnesením vyhrazeno rozhodnutí o nich
při zrušovacím roku. Je proto třeba zabývatí se vedle vyhrazených částí
důvodů zmatečnosti čis. 4 a 5 ještě důvody, jež uplatňují zmateční
stížnosti ať číselně, ať věcně s hlediska čis. 9 a), 10 a 11 § 281 tr. ř.

I. K rozboru výtek povahy právní a s nimi souvisejících výtek povahy
formální dlužno vytýčiti skutkové podstaty, o něž tu jde.
1. Ke skutkové podstatě zločinu příprav úkladů podle § 2 zák. na ochr.
rep. třeba pak vyložití pojem těchto úkladů podle § 1 z á-
k o n a. Tohoto zločinu se dopouští, — mimo jiné případy v zákoně
uvedené, o jaké tu nejde, — také ten, kdo se pokusí násilím přivtělití ci-
zímú státu území republiky nebo odtrhnouti od něho jeho část (§ 1
al. 3 zákona). a) Vyžaduje se tedy k naplnění skutkové podstaty
tohoto způsobu uvedeného zločinu úmysl pachatelův porušití
územní celistvost republiky. V té příčině dospěl prvý
soud především ke zjištění, že snahy NSDAP. v Německu nesou se
kromě k mnohému jinému, na čem tu nesejde, také ke sloučení ně-
meckým obyvatelstvem souvisle osídlených krajů Československé re-
publiky s říší německou, že tedy jsou neslučitelný s územní celistvostí
a integritou Československého státu, a že týž obsah a cíl mají také
snahy německé národně sociální dělnické strany (DNSAP) v Česko-
slovensku. Tento zjišťovací výrok prvého soudu uznal nejvyšší soud
ve svém předběžném vyřízení za formálně správný; na tom nemohly
nic změnití ani námítky při zrušovacím roku přednesené. Zjišťovací
výrok je co do NSDAP. plně ospravedlněn jejím oficiálním programem.
Obhájci snažili se při roku zrušovacím dovozovati z řeči nynějšího
kancléře říše německé a jiných projevů význačných osobností téže říše
z nejnovější doby, že straně, která zatím dostala se v německé říši
k moci a vládě, nejde o nic takového, co bylo v rozsudku předpoklá-
dáno, že jí zejména nejde o násilné rozšiřování území nynějšího
Německa na úkor států sousedních. Proti tomu nutno zdůraznití, že roz-
sudek měl posoudití věc a všechny prejudiciální otázky ex tempore
sceleris a že při přezkoumávání správnosti jeho výroku nemůže pro
nejvyšší soud přicházeti v úvahu, jak se utvářil nebo snad utváří další
vývin strany a její politické praxe podle vlivu dočasných poměrů. Do-
tyčné námítky spadají ostatně v podstatě v obor oněch, jimiž byl uplat-
ňován již v písemných stížnostech rozdíl mezi programem aktuálním
a ideovým a které již byly v důvodech usnesení nejvyššího soudu
z 1. července 1933 vyvráceny. I co do strany DNSAP. v Československu
pokládá zrušovací soud zjištění o jejich snahách naznačeného už ob-
sahu za správné z důvodů, které uvedl soud prvý a jež byly už zrušo-
vacím soudem uznány za logicky bezvadné a přesvědčující ve vyřízení
předběžném. Není proto třeba zabývatí se tu námítkami, jež byly při
roku zrušovacím v té příčině znovu předneseny, namnoze i formálně
nepřípustně, pokud totiž uplatňovány byly skutkové výtky, jež nebyly
obsaženy v písemném provedení zmatečných stížností.

Programu a snah uvedených stran a organizací ideově a cílově
k nim přidružených bylo tu třeba se dotknouti. Povaha případu nese

totiž s sebou, že nebylo možno vysloviti se o ideovém základu viny obžalovaných — a jediné o tu zde jde —, aniž by zkoumány byly snahy uvedených stran. Při tom však sluší opět zdůrazniti, jak se stalo již v předběžném usnesení nejvyššího soudu, že program strany má tu jen význam důkazního prostředku pro cíle samých pachatelů, jichž čin má býti posouzen. Jedna ze základních výtek zmatečných stížností je totiž ta, že byla posuzována a závadnou shledána neosobní činnost kolektiv, že z ní bylo usuzováno na osobní vinu obžalovaných, jimž prý nebylo prokázáno, že svým jednáním naplnili všechny složky skutkových podstat, z nichž byli viněni. Vskutku je v souzeném případě činiti s tím, že obžalovaní vystupují jako členové kolektiv, v nichž se projevovala jejich činnost, a rozsudek, zejména pokud jde o činnost posuzovanou s hlediska § 2 al. 3 zákona na ochr. rep., zdůrazňuje tuto stránku. Nejvyšší soud vychází samozřejmě z toho, že jen tomu může býti přičítána vina, kde ve své činnosti naplnil veškeré objektivní a subjektivní náležitosti skutkové podstaty toho kterého trestného činu, a zkoumá tuto otázku viny přirozeně jen při osobách obžalovaných. Bylo-li shledáno, že byla činnost trestně závadná konána v rozsahu širším, nikoliv ojedinele, nýbrž v kruhu osob spojených organizačně v soubory, útvary, spolky, mohou ovšem býti obžalováni nejen sami přímými pachatelé, — každý sám o sobě, nebo mezi sebou spolupachatelé, po případě pomocníky a účastníky po rozumu § 5 trest. zák. — ale mohou i býti spolupachatelé, pomocníky a účastníky v poměru k osobám nežalovaným. Soubor sám jako takový, jako organizační útvar, trestně ovšem stihán býti nemůže, poněvadž není způsobilým subjektem deliktu. Jelikož v rozsudku zjištěna — aniž je přičítána určitým osobám — činnost vykazující objektivní známky skutkové podstaty deliktu, k níž docházelo ve straně nebo organizaci, není takový výrok rozsudku výrokem o vině strany nebo organizace ve smyslu trestně-právním. Má však takové skutkové zjištění po případě — a to ovšem právě také v případě souzeném — svůj význam jakožto důkazní moment pro otázku viny jednotlivců, zejména po stránce subjektivní, když se sdružení se k dosahování určitých cílů, z přidružení se k organizaci, jež se chce snažiti a snaží o dosažení určitých cílů, možno usuzovati na příslušné složky viny obžalovaného sdruživšího se jednotlivce. Důsledky tohoto právního nazírání projeví se v různém posouzení viny jednotlivých obžalovaných. O tom bude řeč níže.

b) Další náležitostí skutkové podstaty zločinu úkladů o republiku, a tedy i zločinu příprav těchto úkladů jest úmyslná činnost, nesoucí se k násilnému provedení územních změn. V té příčině bylo namítáno proti správnosti předpokladů prvního soudu, podle nichž šlo o násilný způsob provedení programu, obsahujícího též odtržení části území republiky, že programy stran, o něž tu jde, neobsahují samy ani náznak zamýšleného násilí, ba že svým obsahem, ideovým základem, na něž se staví, přímo vylučují takový způsob uskutečňování jejich snah a cílů. I touto otázkou se již zabýval nejvyšší soud v usnesení předběžném, kde uvedl, že nesejde na tom, zda právě násilné provedení územních změn je jako takové cílem NSDAP., nýbrž rozhoduje,

že by uskutečnění územních cílů pachatelé v konkrétním případě nebylo možno bez násilí a že tedy veškeré snahy o uskutečnění tohoto programu NSDAP. již pojmově v sobě uzavírají znak násilnosti. Mluví-li se tu o konkrétním případě, znamená to, jak patrné z vnitřní spojitosti textu, že nejvyšší soud otázku tu posuzoval v mezích souzeného případu, tedy pro jeho dobu a pro poměry, jaké tu byly a ostatně ještě jsou. V tomto případě, kde bylo zjištěno, že byly utvořeny jak v zahraničí, tak i na území republiky formace vojenského rázu, kde tedy násilí jakožto prostředek k uskutečnění zjištěných cílů strany NSDAP a NSDAP došlo zřetelného a skutečného výrazu, nebylo třeba dbáti toho, že je možno spojovati představu splnění ideálu národní samostatnosti Němců v Československé republice, nebo splynutí jich s větším celkem soukmenovců za hranicemi také s nadějí na takové řešení, jež by se obešlo bez násilnosti. Z poukazu na princip národního sebeurčení neplyne, že by nebylo možno ve jménu národního a politického sjednocení pokusiti se násilně o jeho uskutečnění. Myšlenka národního sebeurčení má pouze povahu filosoficko-politického titulu pro vznášený nárok, jeho ospravedlňování nadřazenou ideou, zakotvení jeho v určitém pojetí úpravy poměrů národních a teritoriálních. Stejně tak je pro naši otázku bezvýznamnou okolnost, že v programu NSDAP. se odmítá imperialismus. Tím je odmítnuta myšlenka, zmocniti se, ovládnouti cizí, neněmecké národy s jejich územím, ale nikoli myšlenka přivtělení k říši Německé z území jiných států částí obývané Němci, a tím méně je tím odmítnuta myšlenka na násilné provedení pokusů o takovou úpravu. Nejvyšší soud proto trvá na tom, co bylo vysloveno v napadeném rozsudku a pak v předběžném vyřízení zrušovacího soudu, že za zjištěných poměrů a hledě k době činu nebylo by možno pokusiti se o oddělení některé části státního území republiky bez násilí, že si též nikdo nemohl představovati, že by bez násilí bylo možno se pokusiti o takové územní změny, a že tedy jestliže někdo připravoval něco, co by znamenalo, kdyby k tomu došlo, pokus o odtržení části území republiky a přivtělení území republiky k cizímu státu, nezbytně konal objektivně i subjektivně přípravy k pokusu násilnému; k násilnému již proto, že národ a stát Československý trvá na nedílnosti svého území, jak ji vyslovil v ústavní listině a na jejíž ochranu vydal i zákon na ochranu republiky a dobrovolně by z něho nevydal území, jež k němu náleží i historicky. Z uvedeného tedy plyne, že snaha obžalovaných o uskutečnění programu politického sjednocení Němců v Československé republice s říší Německou, jak se projevovala v činnosti jejich i v činnosti organizací, v nichž pracovali, již pojmově v sobě uzavírá znak násilnosti. Ze je v nazírání národním a politickém myslitelná změna, že nejsou vyloučeny nové úpravy světových poměrů, při nichž by došlo k územním změnám ve smyslu snah německé národně socialistické strany dělnické bez násilí, — jak bylo obhájeci uplatňováno —, nemůže rozhodovati, a to proto, že případ nutno posuzovati z doby činu, kdy tu nebylo předpokladů možnosti takových změn nenásilných, a ze způsobu, jakým se změn chtěli domoci obžalovaní, takže zmíněnými tvrzeními možnostmi nelze pro souzený případ dokazovati, že znak násil-

ností nebyl nezbytně spojen s každou myšlenkou na uskutečnění uvedených cílů a s každým pokusem o takové uskutečnění.

2. Po vytýčení pojmů úkladu možno přejít k výkladu jednotlivých právních pojmů skutkové podstaty § 2 zák. na ochranu rep., aby bylo možno probrati jednotlivé složky tohoto § a pak posouditi, zda a na kolik bylo jich rozsudkem správně použito na zjištěnou činnost obžalovaných, a aby bylo možno posouditi závažnost nevyřízených dosud výtek formálních. Podle zákona se ke zločinu přípravy úkladů vyžaduje: 1. aby pachatel úmyslně podnikl něco, co lze subsumovati pod pojem a) spolčení se s někým, b) vejíti ve styk přímý nebo nepřímý s cizí mocí nebo s cizími činiteli, zejména vojenskými nebo finančními, c) sbírání, organisování, nebo cvičení branných nebo pomocných sil, d) poskytnutí nebo opatření zbraní, střeliva nebo jiných prostředků, a 2. aby se tak stalo: »k úkladům o republiku«. Kterákoliv a každá z jednotlivých činností sub 1 a)—d) uvedených ve vztahu ku kterémukoliv z případů úkladů o republiku, uvedených v § 1, naplňuje sama o sobě skutkovou podstatu zločinu dle § 2, bez ohledu na to, zda tu jsou zákonné znaky i činnosti další. Vědomá a úmyslná činnost uvedená v § 2 spadá tedy pod pojem přípravy úkladů, je-li nesená záměrem, jehož uskutečnění by, — kdyby k němu došlo —, znamenalo pokus o přivodění všech nebo některého z účinků uvedených v § 1. A to arciť pokus provedený způsobem násilným a nevylučujícím přivoditi sledovaný účinek.

a) Obžalovaní především namítají, že tu nebylo této základní podmínky trestnosti jejich jednání pro nedostatek úkladného podniku po rozumu § 1 jakožto cíle jejich jednání. Dovození, že se k pojmu tomu vyžaduje určitý úkladný podnik, konkretisovaný místem, časem, osobami, způsobem provedení, — a tak že tomu nebylo. Nelze jim v tom přisvědčiti. Požadavku určitosti úkladného podniku je účinně zadrženo, je-li jisto, proti kterému právnímu statku, uvedenému v § 1, má býti útok podniknut; vypracování podrobností plánu třeba však není (srov. Milota, Zákon na ochranu republiky, II. vyd., kom. k § 2). Nestačila by tedy arci jen mlhavá představa činu státu nepřátelského, nebo snad jen povšechná nálada protistátní; stačí však, jestliže pachatel příprav chce jimi přispěti a koná je za účelem podniku úkladného, namířeného proti některému z právních statků § 1, byl s ním mělo býti započato teprve v budoucnosti, takže jeho složky specialisační ještě nezvešly. Cíl takový pak je zjištěn, jak bylo [v oddíle 1. a)] vyloženo. Ani s hlediska § 1 by nebylo nutno, aby přičitatelnost činu byla podmíněna zjištěním skutečností určujících čin ve všech podrobnostech. Tím méně je jich třeba ke skutkové podstatě příprav. Budiž tu připomenuto, co o právní povaze příprav podle § 2 vyřkl nejvyšší soud v případě Sedláčkově (rozhod. n. s. ze dne 15. března 1933 č. j. Zm I 897/32-8). Již pojmově a i dle obecné mluvy znamená slovo »přípravy« (viz záhlaví § 2) pouhý zárodek příštího výsledku, pouhý počátek podniku směřujícího k příštímu výsledku, tudíž něco nehotového, co má býti teprve zdokonaleno tak, aby bylo možno pokusiti se o výsledek (viz slova »pokusí se« v úvodu § 1). Zřejmě hodnotí zákon

právní statky, které mají na zřeteli §§ 1 a 2 zákona, tak vysoce, že tresce jako dokonáný zločin nejen pouhý nezdařený pokus o jich změnu a poškození, nýbrž dokonce i pouhé přípravy takového pokusu, tudíž úsek podnikání, jenž je článkem v řetězu jednání směřujících ke zločinu podle § 1, jaký se nestihá při jiných druzích trestných činů ani jako pokus.

b) To přehlízejí zmáteční stížnosti, když zejména dále vyžadují k pojmu pokusu úkladů jakožto záměru a cíle příprav onu tak často ve stížnostech uváděnou možnost přiblížení se k výsledku a tím nastalé ohrožení bezpečnosti státu. Zmateční stížnosti se tu dovolávají motivů zákona a rozhodnutí čís. 1561 sb. n. s., jež se k nim přimyká. I nejvyšší soud se přidržuje tohoto požadavku, který však dlužno vykládati jinak nežli činí stěžovatelé, a to v ten smysl, že se zločinný úmysl obžalovaného musil projevit způsobem, kterým již byla přiblížena možnost přivoditi úklady, pokus ve smyslu § 1, tedy výsledek příprav, nikoli možnost přivoditi výsledek, úspěch úkladů samých. Znak nebezpečnosti vidí pak zákon sám dle motivů právě už také ve spolčení se jakožto v jedné z forem činností uvedených v § 2; ostatně musí se nebezpečnost posuzovati ze způsobilosti a možnosti připravit pokus, činnost spadající pod § 1, nikoli ze způsobilosti přivoditi úspěch takového pokusu. To vysloveno již v rozhodnutí nejvyššího soudu, uveřejněném ve sbírce tr. pod čís. 2952, kde se praví: Skutková podstata zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep. nepředpokládá, že by ihned po činu musily nastati následky (úklady o republiku a ohrožení bezpečnosti státu) v rozsahu pro každého hned patrném; stačí, když jednání je způsobilé, přivoditi možnost výsledku i pozvolna a v budoucnu a ohroziti tak bezpečnost státu. Možnost přivoditi pokus o úklady byla pak dle zjištění dána, když tu byly dvě mocné organizace vedené snahou po územních změnách, když tu byly přípravy zejména i po rozumu třetího případu § 2, když tu byla určitost nejen co do cíle, ale i co do povahy prostředků, kterých by bylo použito. Nemůže tedy býti řeči o tom, že posuzovaná činnost nepřestoupila dosud hranic beztrestného jednání přípravného a nenabyla ještě rázu dle § 2 trestného.

Zmateční stížnosti mají dále za to, že je vyloučena přičitatelnost zločinu podle § 2, dokud není zjištěno, že by pokus o úklady sám setkal se s úspěchem; a poněvadž mají za to, že jsou tu okolnosti, které takový úspěch vylučují, dovozují z toho, že nemůže býti řeči ani o § 2. Tento výklad je však mylný. V samém pojmu pokusu leží, že může, — ba musí — a to i s hlediska § 1 zák. na ochr. rep. — zůstatí bezvýsledným a to právě i pro nemohoucnost, nebo pro překážku odjinud v to příšlou. Jen absolutní nezpůsobilost by tu mohla státi v cestě trestnosti. Ale o té přece řeči býti nemůže. Zejména nelze tu nic dovozovati z toho, že snad v době příprav nebyly tu ještě dokazatelně síly dostatečné k pokusu samému. Nad to posuzuje se trestnost jednání inkriminovaného s hlediska § 2. A k tomu se nedá požadovati, co sem zavlékají zmáteční stížnosti. Tu musí stačiti, že činnost je charakterisována záměrem »k úkladům o republiku«. Jde jen o posouzení, zda šlo o přípravu k něčemu, co — kdyby k tomu došlo — naplňovalo by

pojem násilného pokusu o některý z útoků uvedených v § 1. Tento všeobecný oddíl možno skončiti poukazem k tomu, že nelze žádat — a k tomu se svou podstatou nesou spadající sem vývody zmatečných stížností —, aby trestnost skutků proti existenci a integritě státu počínala teprve, podaří-li se v poslední chvíli uhasit požár už vznikající. Zákon sám namířen je proti činnosti podvratné už v jejich začátcích a musí býti také podle tohoto svého účelu vykládán.

II. Po probrání obecných náležitostí skutkových podstat, o něž v daném případě jde, možno přistoupiti k jednotlivým složkám samotného § 2 zákona na ochr. rep. Jde především o spolčení podle § 2 al. 1. Spolčením rozumíme obecně sdružení dvou nebo více osob ke sledování téhož cíle, jakož i přidružení se osob dalších. To je definice, s níž vystačíme pro obecné formy sdružování v nesčetných směrech, i trestněprávně bezbarvých. Takovou formou spolčení je zejména utvoření, založení spolku, organizace, strany. Útvar sám, jak řečeno, trestný není. Ale spolčení se stává již samo o sobě trestným podle § 2 zák. na ochr. rep. a naplňuje skutkovou podstatu zločinu, došlo-li k němu »k úkladům o republiku«, t. j. z důvodu záměru vlastního každému ze sdružujících se, aby byl podniknut úklad o republiku. Další činnosti k této skutkové podstatě třeba není. Čin je dokonán, jakmile se shodnou spolčující se osoby v zásadě o uvedeném účelu sdružení se nebo jakmile se jiná osoba ve stejném úmyslu k nim připojí. Není třeba, aby pachatel se také sám pokoušel o úklady (srov. rozhod. n. s. Zm III 825/25 a Milota na str. 9). V důsledku toho je s hlediska § 2 al. 1 nerozhodno, zda kdo zastával jakou funkci v organizaci. Tím jsou zejména bezpředmětny dotyčné námitky obžalovaného Sch-a, zvláště když trestná činnost podle § 2 al. 1 trvá, dokud obviněný ve spolčení v uvedeném úmyslu setrvává. O obžalovaných je zjištěno, že byli členy, ba činovníky organizací politických, pokud se týče spolků, jejichž činnost a snaha se nesla k úkladům o republiku, že sami znali tento program a plnili svou činností úkoly svých stran a spolků. O sobě právem uplatňují zmateční stížnosti, že pouhé smýšlení není důvodem trestnosti, že je třeba pozitivní činnosti. Ta však právě tu spočívá již v samém sdružení se, aby bylo pracováno k určitým cílům nebo v přidružení se ke stávajícímu již sdružení takových snah. Poněvadž rozsudek zjistil u každého jednotlivého z obžalovaných určitou činnost v duchu spolku a za jeho cíli, právem mohl usouditi, že obžalovaní se sdružili právě za tím účelem, za účelem úkladu o republiku a že se tedy spolčili po rozumu § 2 al. 1. Spadající sem zjištění rozsudková kryjí požadavek, by bylo při zjištěném přidružení se toho kterého obžalovaného ke stávající organizaci zjištěno, jak vědomí o cílech organizace, charakterizovaných záměrem úkladů o republiku, tak rozhodnutí se obžalovaného přistoupiti k organizaci z tohoto důvodu a za tímto účelem, přidružití se ke kolektivní snaze o uvedený cíl. (Náležitosti § 1 zák. tr., rozvážení a umínění; Bedenken und Beschliessen, jak na ně kladly důraz zmateční stížnosti.) S tohoto hlediska není závažno, zda a na kolik se obžalovaní mezi sebou navzájem znali, když se v rozsudku nepředpokládá, že se právě mezi sebou spolčili ti, kdož se navzájem neznali. Rovněž je proto

nezávažno, ke které místní skupině a ve které době byl ten který z obžalovaných přidružen, pokud ovšem nepřichází v úvahu promlčení. O tom však řeči býti nemůže, kdyžť ani od doby samého počátku inkriminované činnosti neuplynulo pět let do rozsudku, ba ani do dnešního dne.

III. Další složkou § 2 zde v úvahu přicházející je styk s cizí mocí nebo cizími činiteli podle § 2 al. 2 zákona na ochranu republiky. Rozsudek uznal obžalované H-a, J-a a M-a vinnými také, že k úkladům o republiku vešli ve styk přímý nebo nepřímý s cizími činiteli.

Cizím činitelem jsou především zahraniční osoby, které svým významem, vlivem a mocí jsou způsobily podporovati úklady podle § 1 zák. na ochr. rep. (srovnej Milota, ad § 2, rozh. Sb. tr. čís. 2294), avšak i nepravidelné organizace vojenské, skupiny bohatých jedinců, banky, fondy, ba i strany politické, i cizí žurnalistika (tak Milota l. c). Dle toho není proč pochybovati o tom, že i organizovaná politická strana cizího státu, zasahující svojí existencí a působením do vývoje vnitřních jeho poměrů i mezinárodních vztahů, je činitelem ve smyslu této stati zákona, zejména jde-li o stranu takové početnosti, průbojnosti a významu, jakou se jeví NSDAP. v Německu v době 1930—1932; vedle této strany nutno považovati za cizí činitele i předáky její Hitlera, Goebbelse, Rosenberga, Federa, mající v ní význam, vliv a moc, o nichž se právě bylo zmíněno.

Styk přímý je tu tehdy, jedná-li pachatel bezprostředně s cizozemským činitelem, tedy od osoby k osobě (ať už bezprostředně nebo za použití přímých prostředků dorozumívacích, tudíž telefonicky, dopisem, poslem a pod.), a není-li tímto činitelem osoba fyzická, tedy s tím, kdo je reprezentantem onoho činitele.

Styk nepřímý, nejde-li o takový přímý styk osoby (pachatele) s cizím činitelem, nýbrž používají-li tyto osoby prostředníků, t. j. osob, o nichž pachatel ví, že mají styky s cizí mocí nebo s cizími činiteli (srovnej Milota str. 10). Takovým prostředníkem by mohla býti ovšem i vlastní (domácí) organizace (ve svých představitelích).

K vině dle druhého případu § 2 zák. na ochr. rep. žádati dlužno zase u každého jednotlivce vědomou a chtěnou činnost, nesoucí se k navázání styku a to za účelem vyznačeným v úvodní větě § 2. V souzeném případě není zjištěno, že obžalovaní používali zdejší své organizace za prostředníka ke svým stykům s NSDAP. Je-li zjištěno, že organizace DNSAP. nebo její složky Volkssport a Studentenbund vešly ve styk s NSDAP., není tím ještě zjištěno, že tím vešli ve styk nepřímý ve smyslu § 2 al. 2 zákona na ochr. rep. s touto organizací i všichni členové DNSAP. nebo V. S. nebo St. B., a zejména obžalovaní H., I. a M. Nutno dále u každého z těchto obžalovaných jednotlivě zkoumati, zda vyvinuli vědomou a chtěnou činnost, nesoucí se k navázání přímých styků a to za účelem vyznačeným v úvodní větě § 2 zák. na ochr. rep. S tohoto hlediska pak nutno zkoumati, zda lze spatřovati styk trestný podle § 2 al. 2 zák. ve skutečnostech zjištěných soudem nalézacím.

IV. Zbývá nyní probrati poslední složku § 2 zákona na ochr. rep., jež zde přichází v úvahu, totiž sbírání, organisování nebo cvičení branných nebo pomocných sil podle § 2 al. 3. Rozsudek uznal všechny obžalované vinnými, že k úkladům o republiku sbírali, organisovali a cvičili branné a pomocné síly. Skutková podstata zločinu podle § 2 al. 3 zák. na ochr. rep. je naplněna již kterýmkoliv z těchto zde vypočtených tří druhů trestného působení, tudíž již samotným sbíráním nebo organisováním nebo cvičením uvedených sil, a to bez rozdílu, zda jedná se o síly branné ve smyslu zákona či pouze o síly pomocné. Rozsudek při výměře trestu vzal za přítěžující u všech obžalovaných, že zločin přípravy k úkladům byl spáchán dvojím, po případě trojím způsobem, t. j. podle § 2 al. 1 a 3 zák. na ochr. rep., obžalovanými I-em, H-em a M-em též podle al. 2, nevzal však zřetel na to, zda trestný skutek podle § 2 al. 3 byl spáchán pouze jedinou či několikerou formou této trestné činnosti. Dostačí-li, jak uvedeno, k naplnění skutkové podstaty již činnost jediná, je s hlediska § 281 tr. ř. první odst. bez významu, zda veškerá ona zjištěná činnost obžalovaných, kterou rozsudek označuje za organisování, sbírání a cvičení branných nebo pomocných sil, skutečně odpovídá u každého z obžalovaných všem těmto třem pojmům. Případná formelní vadnost dotčených skutkových zjištění nebo právního hodnocení v některém z uvedených směrů by mohla přivoditi tomu kterému stěžovateli příznivější rozhodnutí toliko tenkrát, kdyby rozsudková zjištění neobstála v žádném směru, ať už jde o ony tři druhy činnosti — sbírání, organisování, cvičení — nebo o obě skupiny sil. Bude proto třeba probrati nejprve jednotlivé pojmy skutkové podstaty § 2 al. 3 zákona.

Pod pojmem branných nebo pomocných sil má zákon v § 2 al. 3 na mysli lidský materiál, jehož by mělo býti použito k úkladům o republiku, na rozdíl od materiálu věčného podle § 2 al. 4. Branné síly jsou takové, které při úkladném podniku mají užití zbraně, které při podniku mají konati služby ve zbrani a se zbraní, pomocné síly pak ty, které mají při tom vykonávati jiné úkoly, na př. obstarávati službu etapní, dopravu, zásobování, ošetřování, propagandu a pod. (Srovnej Milota str. 11 a judikaturu tam citovanou.) Zmateční stížnosti tu namítají, že za síly branné lze uznati jen síly již ozbrojené, vystrojené a vycvičené pro požadavky moderních metod válečných, že to musí býti jednotky dosáhnoucí již bojové síly (Kampfkraft), síly pomocné pak že předpokládají síly branné v tomto pojetí, a bez nich že není ani sil pomocných. Že tomu tak není, je zjevno už z toho, že zákon prohlašuje za trestno již sbírání třeba jen sil branných; a poněvadž není u nás možno nasbíratí lidi vybavené tak, aby představovali bojové síly, je patrné, že stačí sbírání sil, jež při úkladném podniku mají konati službu ve zbrani nebo se zbraní. Ani to není správné, že by nebyla myslitelná příprava sil pomocných bez souvislosti s přípravou sil branných; vždyť mohou býti chystány síly pomocné i pro cizí síly branné, jež nejsou připravovány na území republiky. Z uvedených definic plyne, že na tom nesejde, že rozsudek nezabývá se otázkou, zda členové organisací, o něž jde, pokud se týče

zda obžalovaní sami byli již ozbrojeni, zejména v nějakém kvalifikovaném smyslu. K silám pomocným dlužno řaditi i síly schopné a určené k aktům sabotážním. Jestliže tedy znalci se zmínili o tom, že sil V. S. a St. B. bylo lze užiti leda pro akce sabotážní, nejde o výrok ve prospěch obžalovaných závažný a není proto rozsudek stížen neúplností, že se s ním nevypořádává. Neboť pak i podle znalců stačily síly ty alespoň naplniti pojem sil pomocných. Dodali-li pak znalci, že ve spisech není podkladu pro to, že došlo ke skutečným akcím sabotážním, nesejde na tom z toho důvodu, že výrok ten je bez významu pro otázku, zda byly sbírány, organisovány, cvičeny síly branné neb aspoň pomocné. Nezačíná přece uvedená činnost a její trestnost teprve, když už s akcemi sil bylo započato, tu by šlo už o trestný čin jiné povahy. Nad to však nezáleží na tom, jaký byl s vojenského stanoviska stav sil V. S. a St. B. v době, o níž znalci mluvili. Při § 2 al. 3 jde o přípravu, trestna je sama činnost sbírání, organisování, cvičení, a to od samého počátku. A povaha sil musí býti posuzována podle toho, jak jich má býti použito. Že by členové V. S. a St. B. nebo osoby ve spolcích těch sdružované a cvičené vůbec nebyly způsobilé plniti ani v budoucnu úkol sil branných nebo pomocných, ani stížnosti se nepokoušejí tvrditi. Sem spadá i námitka neúplnosti, uplatňovaná v tom směru, že prý se rozsudek nevypořádal s výrokem svědka P-a, že v Praze nebylo možno nic vojenského podniknouti. Zase jde o okolnost nezávažnou, protože nevyklučovala, že činnost obžalovaných se vztahovala na síly odpovídající pojmu sil branných neb aspoň pomocných.

Sbíráním rozumí zákon získávání lidí k tomu, aby se stali silami pomocnými nebo brannými. Získávati je lze buď za peníze, nebo dobrovolně z důvodů ideových. Dokonaným činem je najmutí (získání) třeba jen jediné osoby, jde-li na jevo, že pachatel má v úmyslu v najímání pokračovati. (Srovnej Milota str. 11.) Organisováním je každá činnost, kterou se má mezi brannými nebo pomocnými silami zavésti pořádek, nebo se mají určití nebo rozdělití jednotlivé úkoly nebo má býti jinak postaráno o řádné jejich výkony (srov. rozh. n. s. Zm III 619/26 v Milotovi str. 11). Cvičení je jakékoliv vyučování a poučování branných a pomocných sil, aby mohly splniti své určení při úkladném podniku (srovnej totéž rozhodnutí). Spadá sem tedy zejména i pouhé cvičení připravující budoucí vojenskou kázeň, výchovu, prostředkující odborné znalosti, informativní poučování sil pomocných, jejich odborné školení za účelem úspěšného provedení prací podporujících úklad.

Považuje-li nalézací soud na základě znaleckého posudku a ostatních výsledků řízení (dokladů o povaze a skutečně vyvíjené činnosti jednotlivých složek oněch organisací) za prokázáno, že Volkssport i Studentenbund měl organisaci rázu vojenského, která sbírala, organisovala a cvičila branné a pomocné síly k úkladům o republiku, jež měly se státi pokusem o násilné odtržení části území republiky, nelze zjištění tomu vytknouti formelní ani právní vadnost vzhledem na použité pojmy »sil branných a pomocných«. Osoby Volkssportem a Studentenbuntem sdružené, organisované a cvičené dlužno, hledě k posudku zna-

leckému a bohatému obsahu dokladů o činnosti určitých jednotek organizačních — při čemž je při celkové široce rozvětvené organizaci skutečně irelevantní, zda byly ony doklady nalezeny u toho či onoho z obžalovaných nebo dokonce u jiných osob — nepochybně považovati za schopné vyvinouti branný odpor a za použitelné i jinak ku provedení násilného pokusu ve smyslu § 1 al. 3 zákona. Při tom netřeba ani zjišťovati početní sílu organizace, když nezáleží na počtu sebraných nebo organizovaných nebo cvičených sil, jak již bylo vyloženo. Námitku stížnosti obžalovaného I-a, že vojenský výcvik je prý podle § 119 úst. listiny volný a že nemůže tudíž býti kvalifikován jako trestná činnost, stačí poukázati na skutečnost, že dříve již zmíněný pojem »k úkladům o republiku« je podstatnou náležitostí také skutkové podstaty § 2 al. 3 zákona a že vojenské vzdělávání (výcvik) jiných je trestno, děje-li se za účelem spadajícím pod hledisko § 1 zák. na ochr. rep.

Tím jest vyřízena objektivní stránka náplně skutkové podstaty § 2 al. 3 zák. na ochranu republiky v souzeném případě, a možno nyní přistoupiti k řešení otázky individuální viny jednotlivých obžalovaných v tomto směru. Rozsudek zjišťuje, aniž tu je stížnostmi co podvráceno, že obžalovaní kromě svého členství ve VS. a St. B. byli též čelnými funkcionáři těchto spolků, že obžalovaný I. byl zástupcem zemského vůdce VS. pro Čechy a župním vůdcem VS. v L., M. předsedou St. B., H. řídícím vůdcovské jeho školy, P. cvičitelem sportovního jeho oddílu, Pal. zapisovatelem a Sch. pokladníkem. Rozsudek dále zjišťuje, že VS. jakož i St. B. měl organizaci rázu vojenského, která sbírala, organizovala a cvičila branné a pomocné síly k úkladům o republiku, a praví, že jednotliví obžalovaní jako důležití funkcionáři těchto spolků svou činností v těchto organizacích pracovali na uvedených nezákonných snahách ve smyslu § 2 zák. na ochr. rep., tedy též al. 3. Tím usuzuje, že to byli právě obžalovaní uvedené funkce zastávající, kteří sbírali, organizovali a cvičili branné a pomocné síly k úkladům o republiku. Nejvyšší soud vyhradil v předběžném vyřízení veřejnému jednání otázku, na kolik lze ve zjištěné funkční činnosti stěžovatelů ve spolcích VS. a St. B. shledati naplnění pojmových znaků, náležejících ke skutkové podstatě § 2 al. 3, dále zda šlo ve zjištěné činnosti obžalovaných o sbírání, organizování, cvičení sil branných a pomocných. Řešení této otázky je co do obžalovaného I-a usnadněno rozsudkovým zjištěním, že jeho hlavní činnost spočívala v organizaci a výcviku oddílů VS. a že sbíral, organizoval a cvičil branné síly. Než kdyby ani toho nebylo, nutno uznati, že nejen u I-a, ale i u obžalovaných M-a a P-a mohl rozsudek plným právem odvozovati osobní činnost uvedeného obsahu u každého z nich již z důvodu funkce jeho ve spolku. Je-li zjištěno, že a co se dalo ve spolcích jimi řízených, není myslitelné, že by se to bylo dalo nejen bez vědomí, ale beze součinnosti zástupce zaneprázdněného vůdce VS. pro Čechy a župního vůdce v L. — I-a, předsedy St. B. — M-a — a cvičitele sportovního oddílu, jenž měl povahu Sturmabteilungu v St. B. — P-a —. Činnost v těchto organizacích nezbytně musela vycházeti z popudu a řízení jejich předáků a nutno pokládati za vyloučeno, že by nebyla osobní činnost každého ze jmenovaných nabyta formy ale-

spoň spoluviny, trestné stejně, po případě při návodu i přísněji. To nesly s sebou samy jejich funkce. Že pak nechyběla stránka subjektivní, je rozsudkem bezpečně zjištěno. Formelní výtky stížností, odnášející se k tomuto oddílu látky, jsou z valné části pouhým brojením proti skutkovým předpokladům rozsudku, jinak týkají se okolností právně nezávažných. Proto bylo zamítnouti zmatečnické stížnosti obžalovaných I-a, M-a a P-a, pokud se odnáší k jejich odsouzení podle § 2 al. 3 zák. na ochr. rep.

V. Zmatečnost práva hmotného podle § 281 čis. 10 tr. ř. provádějí zmatečnické stížnosti tvrzením, že zažalovaná činnost obžalovaných měla býti posuzována nalézacím soudem jedině s hlediska skutkové podstaty v § 17 zákona na ochr. rep., po případě §§ 12 nebo 14 cit. zák. nebo pouze podle zákona spolkového. Také doličování této zmatečnosti předpokládá podle zákona (§ 288 čis. 3 tr. ř.), že stěžovatel právní pochybení nalézacímu soudu dokazuje na základě souboru veškerých těch skutkových zjištění, která právně zhodnotil soud nalézací. Bylo-li však již dokázáno, že onen skutkový stav, prvním soudem posouzený, odpovídá ve svých částech i celku jednotlivým právním pojmům uvedeným ve skutkových podstatách § 2 al. 2 a 3 zákona na ochr. rep. a těmto podstatám samotným, že tudíž jeho podřazení pod normu zločinu příprav úkladů podle § 2 al. 1 a 3 tohoto zákona plně zákonu vyhovuje, jsou tím zamítavě vyřízeny též stížnosti dožadující se jiné právní subsumpce, snažící se dokázati jiná právní hlediska na základě takového skutkového vylíčení, jež není totožné se skutkovým základem rozsudku. Mírněji trestné skutkové podstaty deliktů ve stížnostech uváděných nemohly ostatně přijíti v úvahu, poněvadž by posouzením činů obžalovaných v mezích těchto podstat nebyly postiženy veškeré složky zjištěného jednání, zejména záměr, jímž jednání to bylo podloženo.

Čís. 4800.

»Estivou úskočnosťou« v smysle § 384 tr. zák. nerozumie sa prosté luhanie, lež také nepravdivé tvrdenie, ktorého nepravdivosť neľze spoznať bez dôkladnejšieho rozmyslu alebo pátrania.

(Rozh. zo dňa 7. októbra 1933, Zm III 230/33.)

Súdy nižších stolíc uznaly obžalovaného S. H. vinným prečinom úverového podvodu podľa § 384 tr. zák. Činu toho sa dopustil obžalovaný tým, že proti pravde tvrdil hostinskému J. W., že je spoločníkom firmy A., pre ktorú má složiť 30.000 Kč a že sa mu na túto čiastku nedostáva 10.000 Kč; sľuboval, že W. bude mať u firmy A. otvorený účet na akékoľvek množstvo liehovín, keď mu týchto 10.000 Kč požičia. J. W. uveril obžalovanému a požičal mu žiadanú sumu, obžalovaný však svoj sľub nesplnil; dodal J. W-ovi liehoviny len za 1.800 Kč a v hotovosti mu zaplatil 3.000 Kč.

Najvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného, pokiaľ napadala skutkový stav, odmietol, ináč ju zamietol.

Z d ů v o d o v :

Sťažovateľ namieta, že predstieranie, ako ho nižšie súdy zistily, neľze považovať za ľstivú úskočnosť (ravaszh fondorlat), aká sa k skutkovej podstate § 384 tr. zák. požaduje. Pod ľstivou úskočnosťou, čiže ľstivým predstieraním nerozumie sa podľa praxi jednoduché ľhanie, lež všelijaké nepravdivé tvrdenie, ktorého nepravdivosť neľze bez dôkladnejšieho rozmyslu alebo pátrania hneď poznať. Tvrdí-li sťažovateľ, že poškodený mal možnosť sa informovať o pravdivosti jeho predstierania a že ako hostinský nie je tak nevzdelaný, že by sa o ňom mohlo predpokladať, že sa o jeho tvrdení nebude informovať, nepodvracia tým ľstivosť svojho jednania, ponač vlastne sám pripúšťa, že poškodený nemohol bez dôkladnejšieho rozmyslu a bez pátrania poznať nepravdivosť jeho tvrdení a že obžalovaný využil dôvery poškodeného, ktorú tento k obžalovanému mal ako k zamestnancovi firmy, ktorej bol stálym a dobrým zákazníkom. Námietka, že poškodený sa po dlhú dobu nepokúsil svoju požiadavku proti firme A. uplatňovať, nesvedčí tomu, ako sťažovateľ má za to, že poškodený nepovažoval tvrdené predstieranie za dôležité, lež naopak dôvere, ktorú poškodený choval v obchodnom živote k firme a jej zamestnancovi, s ktorými bol v stálom a v dobrom obchodnom styku. Taktiež neobstojí námietka, že údajné predstieranie není takého rázu a významu, že by znamenalo ľstivú úskočnosť, ponač poškodený mal, ako stály a dobrý zákazník, dostatočný úver u firmy A. Tu stačí poukázať na obširne dôvody rozsudku vrchného súdu, z ktorých plynie, že poškodený predstieraniu obžalovaného prikladal skutočný význam. Nižšie súdy sa tedy nemýlili, keď v zistenom jednaní obžalovaného shľadaly ľstivé predstieranie čili ľstivú úskočnosť. Bezzákladné časti zmätočnej sťažnosti boly podľa § 36 odst. 1 por. nov. zamietnuté.

Čís. 4801.

Poradateľem ve smyslu § 45 původc. zák., odpovědným za hudební produkce ve svém hostinci, je, kdo hudebníky objednal a poskytl jim odměnu i místnost k provozování hudby, poplatky za produkce zapravoval a větší návštěvou z toho těžil, třebaže hudebníci nebyli smlouvou zavázáni, by u něho hráli.

K nedovolenému zásahu stačí, že hudebníci použili melodie chráněných skladeb tak, že bylo lze rozeznati, které skladby se hrají, třebaže přednes nevyhovoval požadavkům dokonalého hudebního přednesu.

Je otázkou důkazní, zda okolnost, že si onen hostinský vůbec nevšiml zákazu provozování zákonem chráněné hudební skladby (trpěti jejich provozování), a nic nepodnikl, by k tomuto zakazu bylo hleděno, znamená další otázku, potřebnou k naplnění pojmu dolu eventuálního, že se rozhodl nedbatí vzešlých v něm pochybností a jednati dále na

nebezpečí, že zasáhne do cizích práv původcovských, či zda bylo ono opomenutí projevem pouhé nedbalosti (netečnosti), vyvolané neurčitostí zákazu (obsahu varovného dopisu).

(Rozh. ze dne 9. října 1933, Zm I 712/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 21. dubna 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem zásahu do původského práva podle § 45 zákona ze dne 24. listopadu 1926, čís. 218 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y :

Zmateční stížnost napadá rozsudek nalézacího soudu z důvodů zmatečnosti čís. 5, 9 a), b) § 281 tr. ř. Především dlužno zabývatí se výtkami stížnosti, uplatňovanými s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., jimiž stížnost namítá, že v souzeném případě není dána skutková podstata přečinu zásahu do původského práva podle § 45 zákona aut. již po stránce objektivní.

Dovozujíc tento nedostatek skutkové podstaty po stránce objektivní, uvádí stížnost, že není tu především naplněn pojem provozování díla ve smyslu uvedeného zákonného ustanovení, neboť podle znalce byla poznatelná a převzata toliko melodie, kdežto orkestrace t. j. doprovodná hudba (Begleitmusik) ostatních dvou hráčů vedle harmonikáře byla prý takřka samostatně sestavena. Vzhledem na ustanovení § 29 aut. zákona, který zná zpracování hudebního díla, nešlo tu tedy prý o nedovolený zásah. Stížnosti nelze však přisvědčiti, neboť zákon v ustanovení § 28 chrání melodii a hudební myšlenku vůbec, pokud zpracování cizího díla nemá podoby nového díla původního a, pokud hudební myšlenka byla upravena bez uměleckého zdůvodnění (§ 28 aut. zákona). Že by v tomto případě bylo šlo o originelní zpracování chráněného díla, nevychází ze skutkového děje a pouhá napodobenina cizího díla hudebního, která si přivlastňuje cizí vzor s nepodstatnými změnami nebo dodatky, je nedovolená. Bylo-li tedy, což stížnost sama připouští, hudebníky použito melodie chráněných skladeb tak, že bylo, jak rozsudek zjišťuje, rozeznati, které skladby se hrají, stačilo to k nedovolenému zásahu, třebaže způsob přednesu nevyhovoval požadavkům, odpovídajícím dokonalému hudebnímu přednesu. Nezáleží na tom, že se stanoviska ryze hudebního nelze považovati způsob, jakým oni tři hudebníci spolu hráli, za hudební provozování a nerozhoduje rovněž, že cizí hudební dílo bylo předneseno více méně dokonale nebo nedokonale.

I další námitka stížnosti neobstojí, pokud stížnost vytyká, že tu nejde u obžalovaného o poradatele ve smyslu § 45 aut. zákona. Je pravda, že hudebníci byli odměněni především tím, že sbírali peníze od hostů. Než rozsudek zjišťuje kromě toho přece, že hudebníci obdrželi

podle ujednání od obžalovaného jídlo a pití, že u něho hráli v sobotu a neděli, že se sami pozeptali, zda mají hrát nebo bylo pro ně obžalovaným nebo jeho ženou vzkázáno a že obžalovaný sám za tyto hudební produkce zapravil obci předepsané poplatky. Tyto zjištěné skutkové okolnosti opravňovaly soud k závěru, že obžalovaný byl pořadatelem ve smyslu autorského zákona a tedy odpovědným za hudební produkce v jeho hostinci; vždyť vyvinul aktivní činnost, nesoucí se k pořádání produkce, totiž objednal hudebníky, poskytl jistou odměnu hudebníkům, jakož i místnost k provozování hudby a zřejmě, což je v povaze věci, byť i ne výslovně zjištěno, z toho těžil větší návštěvu a i poplatky za produkce zapravoval. Nelze proto tvrdit, že tu nebylo ujednání mezi obžalovaným a hudebníky a že by obžalovaný na ně nebyl vůbec působit, by hráli. Že hudebníci nebyli smlouvou zavázáni, by u obžalovaného hráli, není k naplnění pojmu »pořadatele« potřebí. Skutková podstata přečinu podle § 45 aut. zákona je tudíž dle toho, co uvedeno, dána po objektivní stránce, a vývody zmateční stížnosti v tomto směru nemohly se setkat s úspěchem.

Stížnosti však sluší přisvědčiti, pokud dále s hlediska zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř. vytýká napadenému rozsudku právní mylnost v otázce naplnění skutkové podstaty závadného činu ve směru subjektivním. Vývody stížnosti, že k naplnění skutkové podstaty uvedeného přečinu po stránce subjektivní nestačí dolus eventualis, sluší ovšem odkázati na opačnou a stálou judikaturu zrušovacího soudu, od níž zrušovací soud neodchyluje se ani v souzeném případě. Stížnost dalšími svými námitkami snaží se dovodit, že obžalovaný nejednal v souzeném případě ani dolo eventuali, poukazujíc zejména na to, že obžalovaný je naprosto nehudební, hudbě nerozumí a že hraný repertoár se skládal ze starých písní národních a sousedských, které pro své stáří nejsou již chráněny. Obžalovaný nemohl prý proto počítati ani s nejmenší pravděpodobností s tím, že by hudebníci, hrající jen své staré písně, proti své dosavadní zvyklosti hráli též chráněné skladby. V souvislosti s tím uvažuje dále stížnost, že soud ani příkladmo neuvedl, která opatření mohla být učiněna, by bylo zabráněno porušení práv chráněných, rozebírajíc účelnost, lépe řečeno neúčelnost těchto opatření.

Vývody těmi uplatňuje stížnost po stránce skutkové většinou okolnosti nové, což jí v řízení zrušovacím není dovoleno; leč z vývodů těch ve spojitosti s výtkami stížnosti, že tu nejde o dolus eventualis, nýbrž o pouhou culpa, když tu není ani nejmenší pravděpodobnosti, že by hudebníci hráli skladby chráněné proti své zvyklosti hráti skladby staré a že přece pachatel musil vědět, že ten který kus je chráněn, vysvítá výtka, že soud zjištěním, že obžalovaný zákazu daného mu dopisem ze dne 18. června 1929 si vůbec nevšiml a nic nepodnikl, by bylo k zákazu tomu hleděno, otázku dolu eventuálního po stránce právní ještě řádně ze všech rozhodných hledisek nevyčerpal. Vždyť netečné jednání obžalovaného, totiž že nic nepodnikl a zákazu si nevšiml, může, ale nemusí být důkazem, že s touto netečností byla spojena další složka, potřebná k naplnění pojmu dolus eventualis, že totiž obžalovaný »se rozhodl nedbatí vzešlých v něm pochybností a jednati

dále na nebezpečí, že zasáhne do cizích práv autorských«. Záleží tu vždy na konkrétních okolnostech případu a bylo proto povinností soudu, by — při správném výkladu zákona — se též vyjádřil o této druhé složce. K řádnému posouzení této druhé složky nebude bez významu posouzení obsahu varovného dopisu ze dne 18. června 1929, soukromým obžalobcem obžalovanému zasláno. Je-li, jak v rozhodnutí čís. 2813 sb. n. s. bylo zdůrazněno, potřebí, by pachatel po stránce subjektivní alespoň věděl, že jsou nebo budou u něho hrány přes zákaz též chráněné skladby a přes to neučinil žádné opatření, by tomu zabránil, bylo v souzeném případě především nutno, by nalézací soud zjistil, zda uvedeným dopisem byl obžalovaný právě upozorněn, že provozováním hudby u něho byly nebo by mohly být v budoucnosti porušeny chráněné zájmy autorské, k jichž obhájení pak nic nepodnikl. Neučinil-li tak nalézací soud, založil tím zmatečnost napadeného rozsudku, poněvadž pouhé nevěšimnutí si varovného dopisu — snad obsahu zcela povšechného — mohlo být po případě projevem pouhé nedbalosti (netečnosti), vyvolané právě neurčitostí obsahu dopisu. Aniž bylo proto zabývati se ještě zvláště dalšími, uplatňovanými důvody podle čís. 5, 9 b) § 281 tr. ř., bylo již proto napadený rozsudek zrušiti jako zmatečný a rozhodnouti jak se stalo.

Čís. 4802.

Nevyvíňující omyl o trestněprávních ustanoveních patentového zákona ve smyslu §§ 3, 233 tr. zák., či vyvíňující skutkový omyl ve smyslu § 2 e) tr. zák.?

Subjektivní stránka přečinu § 97 pat. zák.

(Rozh. ze dne 9. října 1933, Zm I 211/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 13. září 1932, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro přečin podle § 97 zákona ze dne 11. ledna 1897, čís. 30 ř. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9 a), b) [správně jen 9 a)] tr. ř. nelze upříti oprávnění.

Napadený rozsudek zjišťuje, že obžalovaný choval na prodej obuv s podešvemi podle pat. zákona pro firmu B. chráněnými, ačkoli byl upozorněn na to, že jde o chráněnou podešev, a že po té prodal ještě jeden pár obuvi. Rozsudek dospívá k závěru, že je proto opodstatněna skutková povaha zažalovaného přečinu podle § 97 pat. zák. po objektivní stránce, při čemž z rozsudkových zjištění zejména i vysvítá, že přihláška dotčeného patentu byla v č. 9 pat. věstníku z 15. září 1931

vyhlášena a že podle patentového spisu z 25. března 1932 č. 39.256, tudíž ještě před rozsudkem došlo k udělení patentu samého. Zprošťující výrok opírá soud jediňě o domnělý nedostatek subjektivní stránky skutkové podstaty. Nejde tu sice o zmatek vnitřního rozporu podle § 281 čis. 5 tr. ř., zmateční stížností vytykány, pokud soud jednak zjišťuje, že byl obžalovaný upozorněn na patentovou ochranu podešvi, jednak nezjišťuje vědomost jeho zásahu, neboť zmíněné upozornění logicky nevylučuje možnost, že pachatel, nepřikládá na př. vyrozumění víry, je přesvědčen o tom, že ochrany tu není. Leč v jiném směru je stížností přisvědčiti.

Nalézací soud odůvodňuje své přesvědčení, že nešlo o vědomý zásah do práva patentního, poukazem na tyto okolnosti: a) obžalovaný, obdržev varovný dopis soukromé obžalobkyně, odkázal ji na svého dodavatele; b) dopisem z 11. listopadu 1931 vyrozuměl František Š. obžalovaného, že soukromá obžalobkyně skutečně žádala o udělení patentu pro dotčené podešve, že však může býti ještě vznesena stížnost a že Š. to sděluje, by si mohl dodavatel obžalovaného včas stěžovati; c) dopisem ze 14. října 1931 zpravila firma D. obžalovaného, že nevezme zpět dodané boty a že může obžalovaný boty na odpovědnost firmy D. dále prodávati, ježto se jedná o prodej, nikoliv o výrobu; d) dopisem ze 16. listopadu 1931 ujistila firma D. obžalovaného ještě jednou, že může boty beze všeho prodávati, a zdůraznila, že v této věci nic nepodnikla ani nepodnikne, poněvadž je to věc výrobce; e) patentní spis byl vydán až dne 25. března 1932 s účinností od 15. září 1931, kdežto obžalovaný obdržel zboží již dne 10. a 19. září 1931.

Když soud, přihlížeje k těmto okolnostem a, jak zdůrazňuje, zejména k času dodávek, k »nepravoplatnosti« ochrany a k opětovným ujištěním firmy D., nemá vědomost zásahu za zjištěnu, vytyká stížnost tomuto odůvodnění plným právem nejasnost po stránce právní. Zjistil-li soud, že je naplněna objektivní skutková podstata souzeného přečinu a, že obžalovaný byl o patentové ochraně vyrozuměn, že však přes to z uvedených důvodů nelze předpokládati, že zasáhl vědomě do patentního práva, lze to vysvětliti jediňě v ten smysl, že soud předpokládá omyl obžalovaného v otázce, zda soukromé obžalobkyni dotčená ochrana skutečně příslušela. Tu bylo pak ovšem na soudu, by se zabýval důkladně otázkou, jde-li o omyl v závažných skutečnostech, pro který nebylo lze v jednání spatřovati přečin (§ 2 e) tr. zák.), neb o omyl v trestně právních ustanoveních, jenž podle zásady §§ 3, 233 tr. zák. neomlouvá pachatele a to ani v oboru patentového zákona. Na které okolnosti a otázky omyl obžalovaného se vztahuje, rozsudek ovšem ani slovem neoznakuje.

O neomlouvající omyl v trestněprávních ustanoveních patentového zákona šlo by zvláště, kdyby byl omyl obžalovaného záležel v okolnostech, pod b), c), d) zdůrazňovaných, neboť podle trestněprávního ustanovení § 106 odst. 1 pat. zák. může se oprávněný — s omezením plynoucím z druhého odstavce § 106 cit. zák. — domáhati patentové ochrany v řízení trestním již v tom případě, když pro vynález neoprávněně užívaný nebyl sice ještě patent udělen, ale nastaly proň již pro-

zatímné účinky uděleného patentu podle §§ 57 odst. 2, § 8 odst. 1 pat. zák., totiž vyhlášením přihlášky způsobem v § 57 cit. zák. vytčeným. Předpoklady posléz uvedeného předpisu byly soudem zjištěny. O tom, že soukromá obžalobkyně požívá ochrany již na základě zmíněné přihlášky, byl obžalovaný soukromou obžalobkyni ve varovném dopise z 10. října 1931 výslovně poučen. Kdyby byl obžalovaný přes to — snad na základě uvedené korespondence, zejména dopisu Š-a — vycházel z nesprávného názoru, že ochrana tu není, protože patent ještě nebyl skutečně udělen, šlo by podle toho, co uvedeno, o nezávažný trestněprávní omyl. Totéž by platilo, kdyby byl obžalovaný podle dopisů pod c), d) uvedených v rozporu s trestněprávními předpisy §§ 97, 95 a) pat. zák. předpokládal, že je pouze zakázáno vyráběti, nikoliv i uváděti do obchodu a chovati na prodej předměty chráněného vynálezu. Jaký význam má pro posouzení subjektivní skutkové podstaty to, co bylo pod e) uvedeno, je naprosto nejasno; byl obžalovaný stíhán jen pro to, čeho se dopustil po obdržení varovného dopisu z 10. října 1931. Má-li snad tím býti zase naznačeno, že obžalovaný vycházel z předpokladu, že před konečným udělením patentu ochrana tu není, stačí poukaz k tomu, co bylo v příčině trestněprávního omylu již dovozeno. Z toho, co předesláno, plyne, že rozsudek se vůbec nevyjadřuje jasně o tom, zda přiznává obžalovanému omyl o závažných skutečnostech, který by vyloučil zlý úmysl, či omyl o trestněprávních ustanoveních, který je pro otázku viny bez významu. Když nalézací soud, neuvědomiv si podstatu oněch dvou, tak rozličných pojmů omylu, vyloučil vědomí, pokud se týče zlý úmysl obžalovaného, zatížil takto rozsudek zmatkem podle § 281 čis. 9 a) tr. ř.

K odvodu obžalovaného, jenž se domáhá zproštění i z jiných důvodů než pro nedostávající se subjektivní skutkovou podstatu, se ještě podotýká, že odvod především přehlíží, že se obžalovanému dává za vinu nejen prodej jednoho páru bot, nýbrž i chování další obuvi pozastaveného druhu na prodej. Pokud se týče otázek objektivní skutkové podstaty, zejména otázek, zda byla firma T. a A. B. majitelkou patentu — že soukromá obžalobkyně je právní nástupkyni jmenované firmy, v řízení prvé stolice nikdy nebylo popřeno — a zda byly pozastavené podešve předmětem chráněného vynálezu, je nejvyšší soud jako soud zrušovací vázán zjištěními napadeného rozsudku (§ 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř. Totéž platí, pokud se odvod dovolává rozsudkem nezjištěné okolností, že soukromá obžalobkyně sama koupila onen pár bot, jehož prodej se dává obžalovanému za vinu. Okolnost ta by byla ostatně nezávažná, je-li mimo to zjištěno, že obžalovaný choval další obuv s chráněnými podešvemi na prodej. Bylo proto zmateční stížností vyhověti a podle § 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř. uznati, jak se stalo. Při opětovném rozhodnutí věci bude nalézacímu soudu uvažovati, že k opodstatnění souzeného přečinu stačí po subjektivní stránce již dolus eventualis, počkládal-li totiž pachatel právu se přičící výsledek své činnosti sice jen za možný, jednal-li však přes to tak, že je předpokládati, že by ho nebylo zdrželo od trestného jednání ani, kdyby byl předvídal, že trestnímu právu se přičící výsledek jistě nastane. Bude tudíž po případě

třeba zkoumat, zda obžalovanému o trestní nezávadnosti jeho jednání, nanejmé jsoucnosti cizího práva patentového nevezšly alespoň pochybnosti, jimiž se však nedal odraditi od svého záměru, nebo jichž se rozhodl nedbati (rozh. čís. 3685 sb. n. s.).

Čís. 4803.

Hlavou rodiny, oprávněnou žádati potrestání pachatele ve smyslu § 463 tr. zák., není matka, nýbrž otec, třebaže otec je bez zaměstnání a nic nevydělává, kdežto matka rodinu živí a domácnost řídí (§ 91 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 9. října 1933, Zm II 205/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 29. února 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem krádeže podle § 463 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v tomto výroku a zprostil podle § 259 čís. 1 tr. ř. obžalovaného z obžaloby, že v roce 1931 v H. Ž. odňal pro svůj užitek z držení a bez přivolení své matky Amalie M-ové, s níž žil ve společné domácnosti, cizí věci movité a to válec z auta v ceně 450 Kč a spouštěč motoru v ceně 300 Kč, a že se tím dopustil přestupku krádeže v rodině podle § 463 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek soudu prvé stolice jen ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem krádeže v rodině podle § 463 tr. zák., spáchaným tím, že odejmul v druhé čtvrti roku 1931 v H. Ž. pro svůj užitek z držení a bez přivolení své matky Amalie M-ové (s níž žil ve společné domácnosti) věci ve výroku uvedené a uplatňuje v tomto směru číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 8 a 9 a) tr. ř.

Návrh na potrestání obžalovaného pro tento čin byl učiněn matkou obžalovaného, jež při tom na odůvodnění svého oprávnění k podání obžaloby v tomto směru udala, že její manžel Rudolf M., otec to obžalovaného, je bez zaměstnání a nic nevydělává, že živitelkou rodiny je ona, že ona řídí domácnost a že je v důsledku toho přednostou domácnosti. Zmíněný návrh byl Amalií M-ovou podán v průběhu přípravného vyhledávání, jež bylo zavedeno proti obžalovanému pro podezření z různých krádeží. Při hlavním přelíčení nařízeném o obžalobě, jež byla státním zastupitelstvím vnesena na obžalovaného pro zločin krádeže podle §§ 171, 176 II a) tr. zák., spáchaný na správě státních silnic, a o obžalobě Amalie M-ové pro přestupek krádeže v rodině podle § 463 tr. zák., nebyl uveden návrh Amalií M-ovou opakován. Ta se nedostavila vůbec k hlavnímu přelíčení, k němuž byla obeslána jako soukromá účastnice, nikoli tedy jako soukromá obžalobkyně. Otce Rudolfem M-em nebylo potrestání obžalovaného pro přestupek krádeže

v rodině podle § 463 tr. zák. vůbec navrženo. Všechny tyto skutečnosti v rozhodovacích důvodech napadeného rozsudku nezjištěné může nejvyšší soud jako soud zrušovací sám na základě spisů zjistiti, ježto tu jde o skutečnosti procesní (rozh. čís. 2285, 3186 sb. n. s.).

Zmatkem podle § 281 čís. 8 tr. ř. trpěl by rozsudek ve výroku stížností napadeném jen, kdyby přestupek podle § 463 tr. zák., o nějž tu jde, nebyl vůbec předmětem obžaloby. Tohoto předpokladu tu však není; neboť byla tu v tomto směru soukromá obžaloba Amalie M-ové. Odůvodněna je však stížnost, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 c) tr. ř. Podle § 463 tr. zák. mohou býti krádeže a zpronevěry mezi manžely, rodiči, dětmi a sourozenci, pokud tito žijí ve společné domácnosti, trestány jen, žádala-li o to hlava rodiny. Za hlavu rodiny jest však v souzeném případě vzhledem k ustanovení § 91 vs. obč. zák., podle něhož je manžel hlavou rodiny, pokládati toliko Rudolfa M-a jako manžela Amalie M-ové a otce obžalovaného. Skutečnosti Amalií M-ovou zdůrazňované, že Rudolf M. je bez zaměstnání a nic nevydělává, že živitelkou rodiny je ona, že ona řídí domácnost a že je v důsledku toho přednostou domácnosti, nemožou na tom vzhledem k citovanému ustanovení § 91 vs. obč. zák. nic měniti. Poněvadž pak Rudolf M., jenž byl podle uvedeného jedině oprávněn k podání obžaloby pro soukromožalobný přestupek podle § 463 tr. zák., o nějž tu jde, soukromou obžalobu pro tento přestupek vůbec nepodal, je zřejmo, že tu v tomto směru schází obžaloba podle zákona potřebná. Zaujal-li tedy nalézací soud stanovisko, že tu byla obžaloba podle zákona potřebná — že nalézací soud stojí na tomto stanovisku, plyne z toho, že Amalie M-ová je ve výroku rozsudkovém označena jako hlava rodiny, t. j. jako osoba k podání soukromé obžaloby pro přestupek podle § 463 tr. zák. oprávněná —, posoudil věc, pokud jde o otázku, zde tu je obžaloba podle zákona potřebná, právně mylně.

Poněvadž rozsudek je podle toho v napadeném výroku stížen zmatkem podle § 281 čís. 9 c) tr. ř. inu stížností vytýkaným, bylo zmateční stížnosti vyhověti, rozsudek ve výroku odsuzujícím obžalovaného pro přestupek krádeže v rodině podle § 463 tr. zák. zrušiti, dále zrušiti jej v důsledku toho též ve výroku o trestu a obžalovaného vzhledem k tomu, že se ukázalo, že trestní řízení pro onen přestupek bylo proti němu zahájeno bez návrhu zákonně oprávněného obžalobce, z obžaloby pro tento přestupek vnesené podle § 259 čís. 1 tr. ř. zprostiti.

Čís. 4804.

Jde o krádež na věcech uzamčených ve smyslu § 174 II c) tr. zák., odcizil-li pachatel věci z kufru, který si odemkl klíčem, jež mu majitel kufru svěřil, avšak jen k opravě zámku.

Pojem »věci uzamčené«.

(Rozh. ze dne 10. října 1933, Zm II 43/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 2. února 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 174-II c) a 176-II a) tr. zák.

D ů v o d y:

Obžalovaný, jenž byl uznán vinným zločinem krádeže dvojnásobně za zločin kvalifikované, totiž podle §§ 174 II c) a 176 II a) tr. zák., namítá podle čís. 10 § 281 tr. ř., že na zločinnou kvalifikaci podle § 174 II. c) tr. zák. bylo uznáno neprávem, ano prý nelze pokládati za věc uzamčenou ve smyslu cit. zák. ustanovení, odcizil-li pachatel věci z kufru, který si odemkne klíčem, jež mu svěřila majitelka kufru, byť i jen k opravě zámku. Zmateční stížnost je na omylu. Je předeslati, že odpadnutí kvalifikace podle § 174 II. c) tr. zák. nemá sice vlivu na použitou sazbu trestní, poněvadž však soud při výměře trestu přihlíží k ní jako k okolnosti přitěžující, jsou tu podmínky pro uplatňování zmatku čís. 10.

Ve smyslu § 174 II c) tr. zák. jsou věci zavřené takové, jež jsou schválně opatřeny nějakou patrnou mechanickou překážkou zamezující neb aspoň ztěžující přístup k věci cizím nepovolaným osobám, zejména překážkou, kterou majitel sám umístil mezi věc a osoby cizí v úmyslu a k tomu cíli, by byla před nimi chráněna (rozh. čís. 34, 2328, 2388, 3342 sb. n. s.; 1061, 3358 vid. sb.). Kvalifikačním důvodem je tu větší energie zločinná, jevíci se ve svémocném odstranění takové překážky. Nezáleží na tom, je-li k jejímu odstranění potřebí většího či menšího napětí sil nebo tělesné námahy vůbec; stačí, že měl býti překážkou zejména podle úmyslu majitelova zamezen nebo ztížen přístup k věci osobám nepovolaným.

V souzeném případě zjistil soud — a jeho skutková zjištění zmateční stížnost po formální stránce nenapadá vůbec, že obžalovaný vylákal na Julii K-ové klíč pod záminkou, že jí opraví pokazený zámek u cestovního kufříku, a že si klíč odnesl domů, chtěje jím přezkoumati zámek, jež mu K-ová svěřila k opravě. Pak však využil nepřítomnosti Julie K-ové, vešel se do jejího bytu a odemknuv si půjčeným klíčem druhý zámek na kufru, odcizil z něho 500 Kč na hotovosti a 110 maď. pengö. Soud zjišťuje, věře úplně svědkyni K-ové, že kufřík byl zamknut na jeden zámek a to klíčem, jež měla K-ová uschovaný, a že obžalovaný obdržel druhý klíč jen za tím účelem, by mohl opravit a vyzkoušet druhý zámek, který si odnesl ke správě, — tedy nikoliv, by jím otvíral kufr. Z těchto zjištění vyplývá, že K-ová, zavévši kufr na jeden zámek vlastním klíčem a uschovavši jej, opatřila kufr úmyslně překážkou, by zamezila nebo ztížila přístup k němu osobám nepovolaným, k nimž patřil zejména i obžalovaný a dále, že obžalovaný, otevřev kufr svémocně v nepřítomnosti K-ové, zdolal překážku, kterou majitelka úmyslně položila mezi pachatele a věc a to proti její vůli. Je lhostejno, že obžalovaný k tomu použil klíče, jež mu majitelka svěřila; rozhodné jest, že mu nebyl svěřen za tím účelem, by jím kufr otvíral, nýbrž za

účelem opravy pokazeného zámku, jež si odnesl domů. Pro něho byl kufr vzhledem ke druhému zámku věci zamčenou, i když měl klíč půjčený k opravě pokazeného zámku. Svémocným odstraněním překážky, jíž byl kufr opatřen schválně a za tím účelem, by zamezila nebo ztížila přístup ke kufru každému nepovolanému, tedy také obžalovanému, který neměl práva kufr otvírat, — projevil obžalovaný neoprávněně zvýšenou energii fysickou a byl právem uznán vinným zločinem krádeže na věcech zamčených. Se souzeným případem nelze srovnávat případ zmíněný ve zmateční stížnosti, v němž majitel místnosti svěřil klíč pachateli za tím účelem, by místnost vyčistil, a ji k tomu cíli otevřel, poněvadž v takovém případě nelze mluvit o svémocném otevření. Z rozhodnutí čís. 878/86, jež vyslovuje, že krádeží na věcech zamčených jest odcizení předmětů ze schránky uzamčené pachateli bez klíče do uschování dané, neplyne pro souzený případ, jak mylně dovozuje zmateční stížnost, — úsudkem z opaku, že nelze kvalifikovati podle § 174 II c) tr. zák. krádež z uzamčené schránky, když pachateli byl dán klíč do uschování, poněvadž tento závěr byl by logicky odůvodněn jen, kdyby byl dán obžalovanému do uschování uzamčený kufr s klíčem, což v souzeném případě zjištěno nebylo.

Čís. 4805.

Hajný požívá ochrany § 68 tr. zák. i při měření kusů dříví (stromků), při jichž odcizování pachatele přistihl.

(Rozh. ze dne 11. října 1933, Zm I 418/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 7. března 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupky podle §§ 312 a 460 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Po zákonu provádí stížnost zmatek čís. 9 a), nebo — domáhá-li se snad jen podřadění vyhrůžky pod § 312 tr. zák. na místě pod § 81 tr. zák. — zmatek čís. 10 jedinou námitkou, že nebylo služebního úkonu, který mohl býti zmařen, protože to, co hajný zamýšlel, totiž odměření stromků, které stěžovatel odcizoval, nemůže býti považováno za služební úkon po rozumu § 81 tr. zák. Než námitka podrobněji neprovedená neobstojí. Lesní zákon z 3. prosince 1852, čís. 250 ř. zák. zmocňuje sice hajné k zabavení věcí, při jejichž odcizování z lesů pachatele přistihnou (§§ 56, 58), avšak ukládá dále v § 73 lesním zřízcům povšechně zjištění způsobu a rozsahu způsobené škody, by na základě jejich údajů — potvrzených a po případě opravených lesními úředníky — mohly příslušné k tomu úřady spolehlivě určití výši náhrady, jíž jest původce škody podle § 72 povinen. A ve služební přísahu lesních hajných, jež slovní znění určeno přílohou k § 52 lesního zákona, je vsu-

nut i slib, že hajný udá a odhadne způsobené škody podle nejlepšího svého vědomí a svědomí, a požádá nápravy škod cestou zákonnou. Jelikož pak nezbytným předpokladem správných údajů o rozsahu (výši) škody způsobené odcizením dříví je zjištění rozměrů (změření) kradených dřev, nemůže býti důvodné pochybnosti o tom, že do oboru (služební) působnosti lesního hajného náleží a z jeho služebních úkonů je — nerozhodne-li se z té či oné příčiny k zabavení dříví, při jehož odcizování pachatele přistihl — i změření kradených kusů dříví, takže je ve změření stromků stěžovatelem kradených přísežným lesním hajným B-em správně spatřován napadeným rozsudkem služební úkon vrchnostenské osoby, jehož úmyslné maření nebezpečnou vyhrůžkou naplňuje skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. zák.

Čís. 4806.

V rozšiřování tiskopisu obsahujícího několik projevů zakládajících skutkové podstaty trestných činů různé povahy a různého významu právního, jde o skutek jediný a jednotný.

Byl-li kdo pravoplatně odsouzen pro přečin čl. III čís. 3 zák. čís. 142/1868 a přestupek § 23 tisk. zák., spáchané rozšiřováním letáku, brání zásada *ne bis in idem* opětnému jeho stíhání a odsouzení pro přečin §§ 488, 491 tr. zák. a čl. V zák. čís. 8/1863 ř. zák., spáchaný rozšiřováním téhož tiskopisu, třebaže pro jiné části jeho obsahu, než které byly podkladem onoho rozsudku; účinnosti oné zásady není tu na újmu okolnost, že tu i tam je k jednání a rozhodování příslušný soud jiného složení; skutečnost onoho odsouzení je událostí procesní, kterou může zrušovací soud zjistiti přímo ze spisů.

(Rozh. ze dne 11. října 1933, Zm I 538/32.)

Pravoplatným rozsudkem krajského soudu v Mostě ze dne 17. prosince 1931 byl obžalovaný uznán vinným přečinem zanedbání povinné péče podle čl. III čís. 3 zák. č. 142/1868 ř. zák. a přestupkem § 23 tisk. zák., spáchanými tím, že dne 29. července 1930 bez povolení rozdával tiskopis »J. A.«, jehož obsah zakládal skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. Z tohoto trestního řízení bylo usnesením radní komory téhož krajského soudu ze dne 21. května 1931 podle § 57 tr. ř. vyloučeno trestní řízení proti témuž obžalovanému pro přečin podle §§ 488, 491, 493 tr. zák. a čl. V zák. čís. 8/1863 ř. zák., spáchaný tím, že téhož dne (29. července 1930) rozšiřoval řečený tiskopis »J. A.«, jehož jinými místy byla uražena vláda Československé republiky, a to vzhledem k tomu, že příslušným je podle § 28 zák. čís. 124/1924 soud kmetský. Státní zastupitelství pak podalo na obžalovaného obžalobu pro tento přečin, avšak rozsudkem krajského soudu v Mostě ze dne 21. května 1932 byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby zproštěn.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do tohoto rozsudku.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňující důvody zmatečnosti podle čís. 5 a čís. 9 a) § 281 tr. ř. nemůže ani za předpokladu důvodnosti vznesených výtek a námitek míti úspěch, protože dalším stíháním obžalovaného — a takovým stíháním bylo by i zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu prvě stolice k opětnému projednání a rozsouzení — byla by porušena zásada o nepřípustnosti opětného stíhání skutku již pravoplatně rozsouzeného (bez předpokladů a povolení obnovy), již jest zrušovací soud vázán neméně než soudy prvě stolice a již může, třebaž neobsahuje napadený rozsudek o předchozím odsouzení výroku nebo zjištění, zrušovací soud zjednati průchod, protože jde v dotčených skutečnostech o procesní události, jež lze zrušovacímu soudu přímo poznati ze spisů krajského soudu v Mostě. Skutkovým podkladem napadeného rozsudku jest, že Adolf S. rozšiřoval dne 29. července 1930 v Ž. neperiodický tiskopis »J. A.«. Týž skutek jest i podkladem rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 17. prosince 1931, jímž byl Adolf S. pro přečin čl. III čís. 3 zákona čís. 142 ř. zák. 1868 a přestupek § 23 zákona o tisku odsouzen do tuhého vězení v trvání 8 dní, doplněného jedním postem. Totožnost skutku, jehož podstatou jest rozšiřování dotčeného letáku, není rušena tím, že ten který z obou rozsudků činí předmětem svých úvah jiné části obsahu letáku. Jdeť v rozšiřování tiskopisu, obsahujícího několik částí (projevů) zakládajících skutkové podstaty trestních činů různé povahy a různého významu právního, o skutek jediný a jednotný (srovnej nález čís. 4346 sb. n. s.), o zcelené uskutečňování jediného rozhodnutí vůle pachatelovy, směřujícího k tomu, by se známý nebo neznámý mu obsah tiskopisu dostal k vědomosti jiných osob, aniž jest — jak tomu může po případě býti u původce závadného projevu (srovnej nález čís. 2154 sb. n. s.) — možným předpoklad, že různými částmi obsahu tiskopisu (projevu) byla uskutečňována opětná, samostatná, různá rozhodnutí vůle. Onen rozsudek byl k odvolání veřejného obžalobce ve výroku o trestu změněn potud, že se trest obžalovanému zvýšil na tuhé vězení 14denní, postem zostřené, a to rozsudkem vrchního soudu v Praze ze dne 16. února 1932. Tím bylo o vyloučeném skutku obžalovaného pravoplatně rozhodnuto, a opětnému stíhání a odsouzení Adolfa S-a — byl i s hlediska jiné kvalifikace skutku — v řízení, v němž by bylo pokračovati v případě zrušení napadeného rozsudku, brání zásada »*ne bis in idem*«, jelikož není ve spisech ani vzdáleného poukazu na předpoklady obnovy trestního řízení. Účinnosti této zásady není na újmu okolnost, že k jednání a rozhodování o dotčeném skutku jsou podle té neb oné právní kvalifikace skutku příslušnými a to výlučně soudy různého složení (srovnej k tomu i nález býv. nejvyššího soudu vídeňského čís. 4352 úř. sb. vídeňské), najmě když trestní řád připouští vyloučení a oddělené provedení trestního řízení proti témuž pachateli jen pro určitý trestný skutek (§ 57, srovnej i § 263 a § 363 čís. 3 tr. ř.), nikoliv pro další kvalifikaci téhož skutku a když hrubšímu porušení hmotného práva trestního lze účinně čeliti jednak ovšem jen po určitou dobu ces-

tou upravenou § 363 č. 4 tr. ř., jednak cestou obnovy trestního řízení podle § 356 tr. ř. Další úvahy o důsledcích případné skutečnosti, že pachatel obsah jím rozšiřovaného tiskopisu neznal, pro otázku přípustnosti dvojího hodnocení a odsouzení činnosti rozšiřovatele (srovnej náleze č. 3582 sb. n. s.) nebyly by v tomto úseku řízení na místě, jelikož napadený rozsudek zjišťuje, že S. obsah letáku znal, ovšem v příkrém rozporu s rozsudkem ze dne 17. prosince 1931, jenž vyslovil — aniž mu veřejný obžalobce zmateční stížností odporoval, že nebyla vyvrácena obhajoba S-ova, že obsahu letáku nerozuměl.

Pro vylíčenou nepřipustnost dalšího stíhání obžalovaného pro skutek, pro který jest už pravoplatně odsouzen, bylo zmateční stížnost veřejného obžalobce zamítnouti, aniž třeba zkoumati, je-li napadený zprošťující rozsudek stížen zmatky, které mu stížnost vytýká.

Čís. 4807.

Ke skutkové podstatě přečinu zlehčování podle § 27 zák. č. 111/1927 je po stránce subjektivní potřebí zvláštního zlého úmyslu, totiž úmyslu přivoditi prospěch neb újmu jednoho soutěžitele v poměru k jiným soutěžitelům (t. zv. úmyslu soutěžitelského).

Zlehčování po rozumu § 27 zák. o nekalé soutěži se nedopouští, kdo jednal jako úředník ve smyslu vl. nař. č. 104/31 sb. z. a n. a zákona č. 165/24 sb. z. a n. z příkazu svého představeného v okruhu své úřední činnosti.

(Rozh. ze dne 12. října 1933, Zm I 848/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 15. září 1932, jímž byl obžalovaný podle § 259 č. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 27 zák. o nekalé soutěži č. 111/27 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti dovolávající se důvodu zmatečnosti č. 4, 5, 9 a) § 281 tr. ř. nelze přiznati oprávněnost. Ke skutkové podstatě přečinu zlehčování podle § 27 zák. o nekalé soutěži obžalovanému za vinu davaného, je po stránce subjektivní potřebí zvláštního zlého úmyslu, totiž úmyslu přivoditi prospěch nebo újmu jednoho soutěžitele v poměru k jiným soutěžitelům (t. zv. úmyslu soutěžitelského), jak to též zákon o nekalé soutěži, vytyčuje v § 27 pojem zlehčování, jasně vyslovil slovy za »účelem soutěže«. Nálezací soud vyloučil v souzeném případě tento úmysl soutěžitelský a neshledal proto v jednání obžalovaného skutkovou podstatu přečinu zlehčování, zjistiť, že obžalovaný nepřiznivý posudek o preparátu »D. p. 20« podal jako úředník zemského výzkumného ústavu zemědělského na příkaz svého představeného, který mu dotaz, týkající se onoho preparátu, dal k vyřízení a účastniv se zkou-

šek, jakož i chemického rozboru tohoto preparátu, obžalovaným za tímto účelem předsevzatého, jeho posudek o tomto preparátu aproboval. Stížnost vytýká v tomto směru napadenému rozsudku jednak vnitřní rozpor (§ 281 č. 5 tr. ř.), jednak právní mylnost (§ 281 č. 9 a) tr. ř.); pokud jde o první výtku, shledává stížnost rozpor ten v tom, že rozsudek s jedné strany sice vylučuje v jednání obžalovaného účel soutěže poukazem na to, že šlo o posudek úřední, s druhé strany však zjišťuje, že posudek ten vyšel ve formě neúřední a že si obžalovaný byl vědom, že posudek ten bude uveřejněn. Než z okolností rozsudkem předpokládané, že obžalovaný věděl, že posudek bude uveřejněn, neplyne ještě, že by byl rozsudek nemohl dospěti k přesvědčení, že obžalovanému nešlo o poškození soukromého obžalobce v soutěži, ani, že by byl rozsudek nemohl dospěti ke zjištění, že obžalovaný vydal posudek jen u vyřizování své úřední povinnosti. Není proto uplatňovaná výtka vnitřního rozporu rozsudku důvodná.

Stížnosti nelze však přisvědčiti ani pokud napadá s hlediska § 281 č. 9 a) tr. ř. rozsudek nálezacího soudu proto, že neshledal v jednání obžalovaného úmysl § 27 zákona o nekalé soutěži předpokládaný, výtka právní mylnosti, dovozujíc, že zlehčování, jak vychází ze slova »kdo«, může se dopustiti každý, kdo vyvíjí činnost v § 27 cit. zák. uvedenou a že stačí již ke zlehčování, by jednání takové směřovalo k zeslabení hospodářské police zlehčovaného. S vývody stížnosti, že se může zlehčování dopustiti všeobecně každý, tedy i úředník, je souhlasiti, než přes to není stížnost v právu, ježto při provádění onoho zmatku nedrží se zjištění nálezacího soudu, že obžalovaný jednal jako úředník ve smyslu vládního nařízení č. 104/31 sb. z. a n. a zákona č. 165/24 sb. z. a n. a z příkazu svého představeného v okruhu své úřední činnosti; neboť tím nezjišťuje rozsudek jen pohnutku činu obžalovaného, nýbrž vylučuje tu vůbec bezprávnost jeho jednání. Že by pak obžalovaný nebyl k podání pozastaveného posudku oprávněn, rozsudek nálezacího soudu nezjistil a neprovádí proto stížnost, nedrží se zjištění rozsudku, jakým způsobem k podání posudku došlo, uplatňovaný zmatek po zákonu. Vzhledem k tomu, že je vyloučena, jak dovozeno podle zjištění rozsudku nálezacího soudu, bezprávnost jednání obžalovaného a nedostatek jeho úmyslu soutěžitelského, a poněvadž zprošťující výrok je opodstatněn, schází-li byt jediná ze složek zákonné skutkové podstaty, netřeba se zabývatí dalšími výtka mi stížnosti s hlediska zmatku č. 4 a 5 § 281 tr. ř. uplatňovanými a čelícími proti zjištění rozsudku, že údaje posudku o předmětném preparátu byly nepravdivými a že jejich nepravdivost byla obžalovanému známa.

Čís. 4808.

Zločin podle § 132 III tr. zák. je dokonán, když se svedení podařilo, t. j. když pachatel osobu nacházející se k němu v poměru § 132 tr. zák. přiměl k tomu, aby nějaký smilný čin spáchala nebo strpěla. Byl-li smilný útok odvrácen (ona osoba jej netrpěla), lze pachateli přičítati jen pokus.

(Rozh. ze dne 12. října 1933, Zm II 95/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 28. prosince 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem svedení ke smilstvu podle § 132 III tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost napadá rozsudek zmatkem čís. 9 a), správně 10 § 281 tr. ř. proto, že obžalovaný byl odsouzen pro dokonáný zločin podle § 132 tr. zák., kdežto při správném pojmání zákona měl prý býti odsouzen jen pro nedokonané svádění ke smilstvu podle §§ 8, 132 tr. zák. Stížnost jest odůvodněna. Zločin podle § 132 tr. zák. jest dokonán, když se svedení podařilo, t. j. když pachatel osobu nacházející se k němu v poměru § 132 tr. zák. přiměl k tomu, by nějaký smilný čin spáchala nebo strpěla. Byl-li smilný útok odvrácen, lze pachateli přičítati jen pokus (rozh. nejv. s. 1590; Finger II. 1914, str. 759).

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný 17letou Štěpánku H-ovou hned při přijetí do služby upozorňoval, že nesmí spát s chlapci, ale jenom s ním («pantátou»), dále že ji — jednou — popleskal po zadnici a chytil za prsa, pak že ve velkonoční neděli ji táhl z kuchyně do jizby a lákal k souloži, slibuje jí za to 100 Kč, že jí tehdy zvedal sukně, že H-ová se bránila, že však obžalovaný ji pustil teprve, když mu pohrozila, že to řekne tatínkovi, a že když jí podával peníze, ji znovu táhl do jizby, ona se mu ale vytrhla a utekla, že pak v noci — jednou — klepal jí na dveře komůrky, konečně že jednou na poli vedl s H-ovou »koketní« rozhovor, aby prý ho poprosila, by s ní šel na komoru, aby se ulevilo jemu i jí, a že když ho odbyla, že nepůjde, ji chlácholil, že se jí nic nestane, že má pilulky. Z toho je patrné, že H-ová k souloži svedena nebyla. Smilným činem ovšem není jen soulož, nýbrž je jí jakékoliv jednání, jímž se projevuje podrážděnost pohlavního pudu pachatelova nebo se dráždí pohlavní pud jiné osoby, přiči-li se slušnosti, již požaduje mrav ve věcech pohlavního života (rozh. n. s. 1673). S tohoto hlediska šlo vzhledem k uvedenému nejen o to, že se H-ová nedala svěsti k souloži, nýbrž dále také o to, snášela-li čili nic popleskání po zadnici, hlavně ale chycení jí za prsa a zvednutí jí sukně obžalovaným. V rozsudku praví se, že šlo o nezdařené smilnění a že H-ová si nedala líbiti smilné dotěrnosti chlívneho pantáty. Netrpěla-li ani oněch uvedených útoků obžalovaného, zračících se již o sobě jako smilné činy po rozumu § 132 tr. zák., i nehledě k jejich dalšímu účelu, přiměti H-ovu k souloži, takže svádění obžalovaného ke smilstvu zůstalo vlastně veskrze nezdařeným, nebyl zločin podle § 132 tr. zák. ani z části dokonán. Poněvadž však není jasně patrné, vztahuje-li soud hořejší obraty o nezdařenosti svádění H-ové skutečně ke všem smilným útokům obžalovaného, či míní-li snad jimi jen naznačiti, že se nezdařil pokus obžalovaného svěsti H-ovou k souloži, zejména když se v rozsudku praví, že obžalovaný pak H-ovou propustil ze služby, protože

»mu nebyla po vůli«, bylo věc vrátiti první stolici k novému projednání a rozhodnutí a to za souhlasu generální prokuratury podle § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 ihned při neveřejné poradě. Na nalézacím soudě bude, by spolehlivě zjistil a v rozsudku jasně vykl., snášela-li H-ová vůbec některé smilné dotěrnosti obžalovaného, na čemž pak bude záviset zodpovězení právní otázky, jde-li u obžalovaného o čin jen nedokonáný či alespoň z části dokonáný a zabýval se vůbec všemi náležitostmi zažalovaného činu po stránce skutkové i právní.

Čís. 4809.

V tom, že se trestní řízení proti mladistvému konalo před soudem příslušným podle § 13 tr. ř., nikoliv před senátem mládeže ve smyslu § 30 zák. čís. 48/1931, není zmatek čís. 1 § 281 tr. ř., stalo-li se tak proto, že nadřízený soud nařídil ve smyslu § 41 (2) cit. zák. společné řízení před oním soudem.

(Rozh. ze dne 13. října 1933, Zm I 769/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. června 1932, jímž byli uznáni vinnými jednak proviněním podle §§ 283, 312 a 314 tr. zák. a podle § 3 zák. z 11. března 1931, čís. 48 sb. z. a n., jednak proviněním podle § 283 tr. zák. a podle § 3 zák. z 11. března 1931, čís. 48 sb. z. a n.

Z důvodů:

Zmateční stížnost dovolává se důvodů zmatečnosti čís. 1 a 5 § 281 tr. ř. S hlediska prvního zmatku uplatňuje, že žádný ze stěžovatelů v době spáchaného činu nedokonal ještě 18. roku, takže byla dána příslušnost senátu mládeže a přípravné řízení měl konati soudce mládeže. Ježto těchto předpisů rázu veličiho nebylo šetřeno, je prý tím přivoděna zmatečnost rozsudku podle čís. 1 § 281 tr. ř. Stížnost je zřejmě bezdůvodna. Stěžovatelům nebylo arci v době spáchaného činu ještě 18 let. Ze spisů vychází však, že na činu jim všem za vinu dávaném (§ 283 tr. zák.) měly účast a byly z něho obviněny také osoby starší než 18 let. Poněvadž pak soud příslušný podle ustanovení trestního řádu — totiž krajský soud v Hradci Králové jako soud nalézací — měl za to, že jsou tu závažné důvody účelnosti pro konání společného řízení, předložil věc k rozhodnutí nadřízenému soudu (vrchnímu soudu v Praze), připojiv vyjádření soudu mládeže u krajského soudu v Hradci Králové. Nadřízený soud (vrchní soud v Praze) nařídil usnesením ze dne 12. února 1932, by trestní řízení proti mladistvým obviněným, mezi nimiž byli i stěžovatelé, konalo se společně s řízením proti obviněným starším 18 let a to před soudem příslušným pro osoby starší 18 let, shledav, že jsou tu závažné důvody účelnosti pro konání řízení společ-

ného. Jestliže v důsledku tohoto opatření nadřízeného soudu konalo se hlavní přelíčení proti stěžovatelům nikoli před soudem příslušným jinak pro trestné činy spáchané osobami mladistvými (před senátem mládeže), nýbrž před samosoudcem krajského soudu v Hradci Králové jakožto soudem příslušným podle §§ 13 a 51 tr. ř. a podle § 6 zák. čís. 471/21 a 31/29 sb. z. a n. pro osoby starší než 18 let, odpovídal vyličený postup úplně ustanovením § 41 zákona o trestním soudnictví nad mládeží a nemůže být řeči o zmatečnosti rozsudku podle čís. 1 § 281 tr. ř., nehledě k tomu, že se ani stěžovatelé ani jejich obhájce nezachovali podle poslední věty citovaného práve ustanovení zákona.

Čís. 4810.

Porušení zákona (§ 9 alim. zák.), bylo-li trestní řízení pro přešpek § 8 cit. zák. zahájeno bez návrhu opatrovníckého soudu.

(Rozh. ze dne 17. října 1933, Zm I 680/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Zavedením trestního řízení okresním soudem v Lounech proti Ferdinandu K-ovi pro přešpek podle § 8 zákona ze 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931 bez návrhu příslušného opatrovníckého soudu oprávněného nezletilce byl porušen zákon v ustanovení § 9 odst. 1 a 2 cit. zákona; provedené trestní řízení i s rozsudkem v řízení tom vyneseným se zrušuje.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Lounech ze dne 23. prosince 1932 byl Ferdinand K. uznán vinným přešpekem podle § 8 zákona ze 16. prosince 1930, čís. 4/31 sb. z. a n., spáchaným tím, že v době od léta 1931 do poslední doby zúmyslně svoji povinnost vyživovati a zaopatřiti nezl. Ferdinanda K-e neplnil, takže musel být podporován jinou stranou, by nebyl vydán nouzi, a odsouzen podle téhož zák. místa k trestu vězení v trvání 1 týdne nepodmíněně s dalšími výroky rozsudečnými. Rozsudek vešel v moc práva.

Ze spisu Nc I 317/31 okresního soudu v Lounech plyne, že opatrovníckým soudem nezl. Ferdinanda K-e jest okresní soud v Lounech; návrh na trestní stíhání obviněného neučinil však tento opatrovnícký soud, nýbrž okresní soud ve Vysokém Mýtě, v jehož obvodu bydlí matka dítěte Anna K-ová. Bylo tedy trestní řízení proti Ferdinandu K-ovi proti ustanovení § 9 cit. zák. zavedeno bez návrhu opatrovníckého soudu, jenž jedině jest k návrhu oprávněn. Bylo proto k návrhu generální prokuratury podle §§ 33 a 292 tr. ř. uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4811.

Obchodník s mlékem ručí podle § 23 zák. na ochr. zn. čís. 19/1890 za to, že opomenul zabrániti tomu, aby v jeho podniku nebylo mléko uváděno do oběhu v lahvičkách opatřených cizí ochrannou známkou (v zaměněných lahvičkách jiného podniku) jen, počítal-li s možností neb aspoň měl-li důvodné podezření, že se to v jeho podniku děje a přes to nezakročil (neučinil proti tomu potřebná opatření).

(Rozh. ze dne 18. října 1933, Zm I 920/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromé obžalobkyně do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 20. října 1932, jímž byl obžalovaný osvobozen podle § 259 čís. 2 tr. ř. od obžaloby pro přečin podle § 23 zákona o ochraně známek ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák.

Z důvodů:

Pokud jde o subjektivní stránku trestného činu, vytýká stěžovatelka rozsudku nalézacího soudu jednak nesprávné právní posouzení věci (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.), jednak též formální vady podle § 281 čís. 5 tr. ř. při skutkovém zjištění, jež bylo nalézacímu soudu podkladem pro posouzení úmyslnosti jednání obžalovaného. Pod prve uvedeným důvodem zmatečnosti vychází stěžovatelka zřejmě z mylného právního názoru o tom, co se k subjektivní stránce přečinu podle § 23 zákona o ochraně známek vyžaduje. Uznává sama, že se předpokládá vědomost pachatelova o učiněném zásahu; v dalších vývodech však, pomíjejíc tento základní požadavek vědomí pachatelova, pokládá za dostatečné »opomenutí, z něhož zlo, které tím pošlo, obyčejně povstává nebo alespoň snadno může povstati«. Takto vytyčuje stěžovatelka nepřímý zlý úmysl podle 2. věty § 1 tr. zák., zaměňujíc jej mylně se zlým úmyslem eventuálním, s nímž však není nepřímý zlý úmysl totožný. Podle stálé judikatury stačí ovšem vedle bezprostředního zlého úmyslu, nescoucího se přímo k docílení zamýšleného výsledku, i úmysl eventuální ke skutkové podstatě přečinu podle § 23 zákona o ochraně známek po stránce subjektivní. K jeho náplni však nestačí jen zjištění, co obžalovaný byl povinen učiniti a co podle stěžovatelčina názoru učiniti opomenul, by zabránil tomu, by v provozu jeho podniku neuvádělo se do oběhu mléko způsobem, jenž jest chráněn ochrannou známkou soukromé obžalobkyně. Za toto opomenutí ručí obžalovaný ve smyslu eventuálního úmyslu jedině v tom případě, kdyby bylo zjištěno, že počítal s možností neb aspoň že měl důvodné podezření, že v jeho podniku dochází k uvádění mléka do oběhu pod označením, chráněným ochrannou známkou soukromé obžalobkyně a přes to nezakročil, po případě neučinil proti tomu potřebná opatření; na takovém základě bylo by ovšem lze usouditi, že by ho ani jistota o tom, že se tak děje, neodvrátila od toho, by pokračoval v uvádění mléka do obchodu způ-

sobem zasahujícím do známkového práva jiného a byl by tak nepřímo podán důkaz o jeho vědomí o zásahu, jež se ke skutkové podstatě přečinu podle § 23 známkového zákona požaduje. Pokud tedy zmateční stížnost vychází jen z předpokladu, že k náplni vědomého zásahu je již dostačujícím zjištění určitých opomenutí obžalovaného (opomenutí přímé kontroly lahví při jich vracení odběrateli, opomenutí dostatečného osvětlení místnosti), je bezdůvodna; nalézací soud správně vycházel ze zákonného požadavku vědomí obžalovaného o nesprávném postupu, jež však nebere za zjištěno. Pokud pak toto zjištění, jež jest i pro nejvyšší soud při právním posouzení věci závazné, neukáže se vadným s hlediska formálního důvodu zmatečnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř., jímž jest napadeno, nelze uznati zmateční stížnost v námitkách podle § 281 čis. 9 a) tr. ř. opodstatněnou. Stěžovatelka napadá ono záporné zjištění o vědomí obžalovaného hodnocením výsledků řízení; v tom směru jsou její vývody s hlediska §§ 288 čis. 3, 258 tr. ř. nepřipustné. Pokud však v nich lze shledati částečně uplatněným zmatek neúplnosti podle § 281 čis. 5 tr. ř., že nalézací soud nehodnotil některé výsledky řízení, které by mohly býti rozhodné pro zjištění postačujícího eventuálního úmyslu, jsou tyto výtky bezdůvodné. Nalézací soud při zkoumání, jaká opatření učinil obžalovaný proti tomu, by v jeho podniku nebylo plněno mléko do lahví stěžovatelky a by se tyto láhve nedostávaly do jeho podniku, po případě, by byly z něho vyřazeny, nepřehlédl okolnost, stěžovatelkou zdůrazňovanou, že se nedodržovalo nařízení, by šoféři obžalovaného nebrali od obchodníků cizí láhve, ale uvážil ji a vysvětlil ji způsobem zcela přirozeným a logickým; ostatně jest tato okolnost nerozhodná, kdyžž pro případ, že by cizí láhve byly do podniku obžalovaného přes to vráceny, bylo učiněno další opatření, by byly z provozu vyřazovány a vyměňovány s jinými mlékárnami za láhve obžalovaného. Z této okolnosti jest nejlépe patrné, že k záměně lahví dochází stejně i v ostatních velkomlékárnách a to, soudě podle zjištěného počtu lahví, jež se každý den u obžalovaného vyřazují (80 až 150), v míře značné; poněvadž jest to zřejmě zjev obvyklý a pro povahu věci přirozený, nelze ze způsobu, jakým se v podniku obžalovaného prázdné láhve sbírají (spěch šoférů a nutnost bráti i jiné láhve) dovozovati zanedbání nějaké povinnosti k zamezení vědomého zásahu. Zmateční stížnost, která zjištění této okolnosti vytýká rozpor se spisy, hodnotí taktó jen nepřipustně význam těchto okolností, zejména význam velkého počtu lahví v podniku obžalovaného vyřazovaných.

Jestliže jsou ve srovnání s tímto značným počtem vyřazovaných lahví zjištěny jen ojedinělé případy, ve kterých bylo v podniku obžalovaného použito lahví soukromé obžalobkyně, nelze přikládati zvláštního významu pro zjištění vědomí obžalovaného o těchto případech ani svědectví Anny L-ové o tom, v jakém počtu a v jakém poměru k celkovému množství odebíraných lahví se u ní vyskytovaly láhve s ochrannou známkou soukromé obžalobkyně, ani uvažovati o významu té okolnosti, že svědkové Š. a L-ová známky ty na lahvích poznali, zvláště když u svědka Š-a bylo jeho úkolem, by pátral po těchto lahvích. Nelze rozumně požadovati, by obžalovaný ve svém podniku značného rozsahu

sám detailně kontroloval opatření, která podle zjištění učinil proti používání lahví soukromé obžalobkyně; ani z opomenutí této kontroly a z tvrzeného opomenutí postarati se o řádné osvětlení při plnění lahví nebylo by tudíž lze vyvozovati něco o vědomí obžalovaného o jednotlivých případech, v nichž přes jeho opatření obecného rázu přece došlo jednotlivě k použití lahví soukromé obžalobkyně. Zjištění vědomí obžalovaného o těchto případech bylo by ovšem logickým předpokladem pro závěry, co měl obžalovaný na základě své vědomosti učiniti k zamezení dalších případů; ta okolnost, že nic k jejich zamezení neučinil, nedokazuje však logicky, že o těchto případech věděl.

Čís. 4812.

Okolnosti, že mu nebyl zřízen po rozumu § 6 zák. čis. 471/1921 obhájce k podání odporu, nemůže se dovolávati jako zmatku čis. 1 § 281 tr. ř. obžalovaný, který — ač byl při hlavním přelíčení osobně přítomen a viděl, že se věc projednává před samosoudcem — ihned se proti tomu neohradil.

(Rozh. ze dne 19. října 1933, Zm II 207/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 21. listopadu 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže a spoluviny na krádeži podle §§ 5, 171, 173, 174-II a) tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného opírá se o zmateční důvody § 281 čis. 1 a 5 tr. ř.; nebylo však lze jí přiznati úspěch. Zmatek ve směru prvé odůvodňuje zmateční stížnost tím, že věc byla přikázána k rozsouzení samosoudci, aniž byl obžalovaný podle § 6 zák. z 22. prosince 1921, čis. 471 sb. z. a n. poučen, že tomu může odporovati a žádati za provedení věci před senátem a aniž mu byl k tomuto účelu ustanoven obhájce; zmateční stížnost důsledkem toto dovozuje, že nebyl nalézací soud náležitě obsazen. Poněvadž obžalovací spis byl podle zpátečního lístku ze dne 5. listopadu 1932 doručen Dr. Jaroslavu Č-ému, advokátu v J., je nanejvýše pochybná správnost předpokladu stížnosti, že obžalovanému nebyl zřízen obhájce, jak to § 6 uvedeného zákona předpisuje; než i kdyby tomu tak bylo, jak zmateční stížnost tvrdí, nemohl by se obžalovaný dovolávati s úspěchem důvodu zmatečnosti čis. 1 § 281 tr. ř. Vždyť předpis ten mimo jiné předpokládá, že stěžovatel, pokud mezi hlavním přelíčením zvěděl o skutečnosti, zakládající neplatnost, ji ihned uplatnil, když se jí byl dověděl. To se však nestalo v případě, o něž jde. Obžalovaný totiž, ač byl hlavním přelíčením osobně přítomen a viděl, že se věc projednává před samosoudcem, proti tomu se neohradil. Již z toho důvodu nemůže se domnělé neplatnosti dovo-

lávati ve zmateční stížnosti zmatkem čís. 1 § 281 tr. ř., když nevyhověl formálním podmínkám, které jsou předpokladem uplatňování zmatečností čís. 1 § 281 tr. ř.

Čís. 4813.

Bezprávné privlastnenie peňazí alebo vecí s peňažnou hodnotou, prevzatých verejným úradníkom, možno považovať za súkromnú spreneveru (§ 355 tr. zák.) len vtedy, stalo-li sa odovzdanie peňazí alebo vecí na základe súkromného poverenia.

Súdneho zamestnanca, ktorý si bezprávné ponechal peniaze, odovzdané mu pre vymáhajúcich veriteľov, a príslušné exekučné spisy u seba zadržal, nel'ze uznať vinným vedľa sprenevery tiež prečinom zneužitia úradnej moci (§ 471 tr. zák.), nebolo-li zistené, že chcel jednu stranu poškodiť aj ináč zadržaním spisov.

(Rozh. zo dňa 19. októbra 1933, Zm III 286/33.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti Š. R., obžalovanému zo zločinu sprenevery v úrade a i., na základe verejného pojednávania následkom zmatečnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva a obžalovaného vyniesol tento rozsudok: Zmatečná sťažnosť obžalovaného, pokiaľ bola založená na dôvode zmatku podľa § 385 č. 1 b) tr. p., sa odmieta. Z úradnej povinnosti z dôvodu zmatku podľa § 385 č. 1 a) tr. p. zrušujú sa rozsudky obidvoch nižších súdov, pokiaľ v nich bol obžalovaný Š. R. uznaný vinným aj z prečinu zneužitia úradnej moci podľa § 471 tr. zák., a obžalovaný sa sprostuje na základe § 326 č. 1 tr. p. v tomto bode obžaloby. Vyhovujúci čiastočne zmatečnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva z dôvodu zmatku podľa § 385 č. 1 b) tr. p., zrušuje sa rozsudok odvolacieho súdu vo výroku o kvalifikácii trestného činu sprenevery podľa §§ 355 a 356 tr. zák. a trestné činy sprenevery, uvedené vo výroku rozsudku prvostupňového súdu kvalifikujú sa ako 5násobný, v 4 prípadoch pokračujúci zločin sprenevery v úrade podľa § 462, odst. 1 tr. zák. V ostatnej časti bola zmatečná sťažnosť vrchného štátneho zastupiteľstva a obžalovaného poukázaná na toto rozhodnutie.

Z dôvodov:

Obžalovaný bol nižšími súdmi odsúdený jednak: 1. pre zločin sprenevery, ktorý spáchal tak, že jako vedúci exekučného oddelenia okresného súdu prevzal od exekúta A. E. (a iných) peniaze tým cieľom, aby ich odovzdal vymáhajúcim veriteľom, avšak tieto peniaze neodviedol, lež si bezprávné ponechal; jednak 2. pre prečin zneužitia úradnej moci podľa § 471 tr. zák., ktorý vraj spáchal tým, že v tých prípadoch, v ktorých od exekúta E. prevzal peniaze a si ponechal, príslušné exekučné spisy zadržal a neodovzdal výkonnému orgánu cieľom vykonania exe-

kúcie a tak vo svojom úradnom pokračovaní porušil svoju úradnú povinnosť tým cieľom, aby vymáhajúcim veriteľom bezprávné spôsobil škodu.

V čine uvedenom hore v bode 2. nel'ze však shľadať v tomto prípade všetkých náležitostí skutkovej povahy prečinu podľa § 471 tr. zák. Najmä nel'ze uznať, že by tu bol úmysel obžalovaného zadržaním spisov spôsobiť škodu stránkam, totiž vymáhajúcim veriteľom. Pokiaľ ide o materiálnu škodu veriteľov, táto nastala už spreneverením peňazí, ktoré boli pre nich složené, a je jednou zo složiek trestného činu sprenevery. Neboly však zistené žiadne okolnosti, z ktorých by sa dalo uzatvárať, že obžalovaný aj ináč bol v dotýčnych veciach vo voľajacom pomere k stránkam, takže by sa z toho mohlo odvodzovať, že chcel jednu stranu aj zadržaním spisov poškodiť. Obžalovaný zrejme zadržal spisy dočasne v úmysle, aby spreneverenie peňazí nevyšlo na javo pred tým, kým stránkam tieto peniaze voľakedy neskoršie z iných prostriedkov vyplatí. Jednanie obžalovaného, hore v bode 2. popísané nel'ze tedy v tomto prípade vedľa trestného činu sprenevery posúdiť jako trestný čin zneužitia úradnej moci, lež ide tu len o porušenie úradných povinností, ktoré môže byť predmetom disciplinárneho pokračovania. Preto bolo treba z úradnej povinnosti na základe 1. odst. § 33 por. nov. zrušiť rozsudky obidvoch nižších súdov, pokiaľ v nich bol obžalovaný uznaný vinným z prečinu podľa § 471 tr. zák., a obžalovaného v tomto bode sprostíť obžaloby na základe § 326 č. 1 tr. p.

Zmatečná sťažnosť vrchného štátneho zastupiteľstva, napádajúci rozsudok odvolacieho súdu čo do kvalifikácie trestného činu sprenevery, žiada, aby tento čin bol kvalifikovaný nie jako zločin súkromnej sprenevery podľa §§ 355 a 356 tr. zák., ako sa to stalo v rozsudku odvolacieho súdu, lež jako zločin sprenevery v úrade podľa §§ 462 a 463 tr. zák. Pokiaľ ide o návrh na podriadenie trestného činu sprenevery pod ustanovenie § 462 tr. zák., nel'ze zmatečnej sťažnosti odopreť oprávnenia. Podľa skutkových zistení odvolacieho súdu v súvislosti so skutkovými zisteniami prevzatými z rozsudku prvého súdu obžalovaný ako vedúci exekučného oddelenia okresného súdu v exekučných veciach tam uvedených prevzal čiastočne v úradnej miestnosti, čiastočne mimo túto miestnosť od dlžníkov peniaze, určené pre vymáhajúcich veriteľov, avšak tieto peniaze týmto veriteľom neodovzdal, lež si ponechal, dotýčné spisy však u seba zadržal a neodovzal k výkonu exekúcie. Názor odvolacieho súdu, že ide tu o súkromnú spreneveru v smysle §§ 355 a 356 tr. zák. a nie o spreneveru v úrade podľa § 462 tr. zák., je mylný. Bezprávné privlastnenie peňazí alebo vecí peňažnú cenu majúcich a prevzatých verejným úradníkom možno len v tom prípade považovať za súkromnú spreneveru (§ 355 a 356 tr. zák.), jestli odovzdanie peňazí alebo vecí stane sa na základe súkromného poverenia. Pod pojem sprenevery v úrade v smysle § 462 tr. zák. spadá nie len sprenevera, spáchaná verejným úradníkom v prípade, v ktorom ho úrad zmocňoval ku prevzatiu peňazí, alebo vecí, lež aj v prípade, keď verejný úradník nebol síce podľa úradných predpisov

pre neho záväzných oprávnený prijímať peniaze (veci), avšak cez to vstúpil do styku so stránkami vo svojom úradnom postavení, tak že pri prevzatí peňazí (veci) od stránok jednal voči nim tak, ako keby toto prevzatie spadalo do oboru jeho úradného povolania, a jestli následkom toho stránky, sverujúce mu peniaze (veci), boly tej mienky, že dotýčny verejný úradník je oprávnený prevziať od nich peniaze alebo veci pre úrad a že odovzdaním peňazí (vecí) verejnému úradníkovi splnia svoju povinnosť odovzdať peniaze (veci) úradu. Podľa toho je nerozhodné, že obžalovanému jako vedúcemu exekučného oddelenia bolo zakázané prijímať hotové platby v mene stránok. Z hore uvedených skutkových zistení plynie bezpochybné, že obžalovaný verejný úradník pri prevzatí peňazí od stránok jednal voči nim tak, ako keby toto prevzatie spadalo do oboru jeho úradného poverenia. Nesprávny je záver odvolacieho súdu, že stránky, ktoré platily obžalovanému, nemohly sa domnievať, že obžalovaný prijíma tieto peniaze mocou svojho úradu. Ved' nebolo zistené, že práve týmto stránkam bolo známe, že sa u súdu hotové platby neprijímajú, a len takéto zistenie a nie všeobecná známosť zákazu mohlo by tu byť rozhodné. Ďalej nebolo zistené, že by medzi obžalovaným a stránkami bol existoval taký súkromný pomer, že by sa dalo uzatvárať, že stránky použily len takej súkromnej známosti s obžalovaným tým cieľom, aby upotrebily jeho súkromného prostredníctva medzi nimi a veriteľmi. Ved' išlo aspoň väčšinou o stránky natoľko vzdelané, že iste neboly by potrebovaly takéhoto súkromného prostredníctva cieľom odoslania dlžných peňazí veriteľom. Kvalifikácia trestného činu sprenevery podľa §§ 355 a 356 tr. zák. je tedy zmätočná v smysle § 385 č. 1 b) tr. p. a správne treba tento čin podriaďiť pod ustanovenie § 462 tr. zák. Ponevác poškodenými sú dlžníci, ktorých bolo päť, je tu päť zločinov sprenevery, ktoré v štyroch prípadoch sú pokračujúce, lebo na škodu týchto dlžníkov bola sprenevera opakovaná. Ďalší návrh zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, aby bola upotrebená tiež kvalifikácia podľa § 463 tr. zák., stal sa bezpredmetným, lebo verejný žalobca žiadal upotrebenie tejto kvalifikácie len preto, že obžalovaný v súvislosti so spreneverou spáchal ešte aj prečin podľa § 471 tr. zák., tento predpoklad však odpadol následkom oslobodzujúceho výroku, uvedeného hore. Preto najvyšší súd, vyhovujúc čiastočne zmätočnej sťažnosti vrchného štátneho zastupiteľstva, z dôvodu zmätku podľa § 385 č. 1 b) tr. p. zrušil rozsudok odvolacieho súdu na základě 1. odst. § 33 por. nov. čo do kvalifikácie trestného činu sprenevery a tento čin kvalifikoval podľa § 462 odst. I tr. zák.

Čís. 4814.

Pri zločine podľa § 345 tr. zák. nevyžaduje sa k spolupáchateľstvu v smysle § 70 tr. zák., aby sa vinníci vopred rozhodli, že pri krádeži, ak bude treba, použijú aj násilia alebo hrozby; použitie násilia alebo

hrozby je zpravidla následkom nepredvídaného odporu pri vykonaní krádeže alebo po nej pri pristihnutí páchatel'ov. Taktiež sa nevyžaduje, aby činnosť každého účastníka bola rovnocenná.

(Rozh. zo dňa 19. októbra 1933, Zm III 302/33.)

Obžalovaní J. V. a F. M. vnikli do kancelárie firmy T., vypáčili nedobytnú pokladňu a zmocnili sa jej obsahu. Byvši pristihnutí, postavili sa svojim prenasledovateľom na odpor, ohrožovali ich revolverom a železnou tyčou a obžalovaný F. M. proti nim vystrelil. Potom s korisťou utiekli. Porotný súd odsúdil obidvoch obžalovaných pre zločin lúpeže podľa §§ 70, 345 tr. zák.

Na jvyšší súd zmätočné sťažnosti obžalovaných zčasti odmietol, zčasti zamietol.

Z dôvodov:

Zmätočnou sťažnosťou uplatňovanou na základe bodu 1 b) § 385 tr. p. sťažovatelia napádajú kvalifikáciu trestného činu a uvádzajú, že čin obžalovaného J. V. tvorí len skutkovú podstatu zločinu krádeže, lebo nebolo dokázané, že tento obžalovaný by bol použil zbrane alebo iného násilia a nebolo dokázané ani to, že by pri spáchaní činu bol vedel, že jeho spoločník F. M. má u seba zbraň. Zmätočnej sťažnosti v tomto bode neľze priznať oprávnenia.

V prípade zločinu podľa § 345 tr. zák. k ustáleniu spolupáchateľstva v smysle § 70 tr. zák. sa nevyžaduje predbežné usnesenie sa vinníkov na tom, že pri krádeži, ak bude treba, použijú aj násilia alebo hrozby, lebo užitie násilia alebo hrozieb je pravidelne len následkom takého odporu, ktorého vinníci nepredvídali, a úmysel použiť násilia alebo hrozby, aby tento nepredvídaný odpor bol prekonaný, vznikne obyčajne len príležitostne pri vykonaní krádeže alebo po nej pri pristihnutí páchatel'a. Ani netreba, aby činnosť každého účastníka bola rovnocenná, lebo za spolupáchateľa má byť považovaný každý, ktorý — ačkoľvek sám neužil ani fyzického násilia ani hrozieb — bol pri vykonaní tohoto násilia alebo hrozby prítomný a svojou ohrožujúcou prítomnosťou pôsobil na prekonanie odporu napadnutej osoby. Porotcovia kladnou odpoveďou na 1. skutkovú otázku II. skupiny však zistili nie len, že obžalovaný J. V. bol prítomný vtedy, keď jeho spoločník vystrelil z revolveru proti prenasledovateľom, ale vzali za dokázané aj to, že obžalovaný J. V., keď bol J. V.-om pri krádeži pristihnutí a v jeho prítomnosti F. M. napadol pred tým J. V. revolverom a železnou tyčou — spolu s J. M. vyrazil dvere, ktoré chcel J. V. zavreť a spolu s J. M. menovaného J. V. aj prenasledoval. Z toho plynie, že obžalovaný J. V. nie len že svojou prítomnosťou vedome prispel k prekonaniu odporu prenasledovateľov, ale súhlasil aj s jednaním svojho spoločníka a okrem toho prenasledovaním J. V. aj aktívne sa zúčastnil použitia násilia a hrozby, aby podržal ukradené veci. Nemýlil sa tedy porotný súd, keď čin obžalovaného J. V. kvalifikoval ako spolupáchateľstvo na zločine podľa § 345 tr. zák.

Čís. 4815.

Pojem »přechovávání« ve smyslu § 24 odst. 1 zák. čís. 9/1924 není rovnocenný pojmu držby ve smyslu občanského zákona; vyžaduje, by obžalovaný sám měl radiotelefonní přístroj u sebe (by přístroj byl v dosahu jeho faktické moci používatí ho).

(Rozh. ze dne 20. října 1933, Zm I 192/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 18. ledna 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, zrušil napadený rozsudek jako zmátečný a věc vrátil soudu první stolice, by jí v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudek vychází z nesprávného hlediska na pojem »přechovávání« ve smyslu § 24 odst. 1 zák. čís. 9/1924 sb. z. a n., považuje jej za rovnocenný pojmu držby ve smyslu občanského zákona. Uznává obžalovaného vinným přečinem podle § 24 odst. 1 cit. zák., zjišťuje, že obžalovaný byl majitelem a držitelem radiostanice »T.« bez koncese, ač současně zjišťuje, že dotyčné radiotelefonní zařízení bylo zabaveno nikoliv u něho, nýbrž u spoluobžalovaného Ludvíka S-ého, kterého rozsudek osvobozuje. Je-li pro pojem »přechovávání« podle § 24 odst. 1 zák. rozhodnou skutečnost, že osoba fyzická nebo právnická »má u sebe« radiotelefonní zařízení (§ 3 odst. 2 zák.), čímž se rozumí, že zařízení to je v dosahu její faktické moci používatí ho k zachycení a poslouchání vysílaných zpráv radiotelefonních (rozh. nejv. soudu sb. čís. 3427), pak pouhá právní skutečnost vlastnictví nebo držby dotyčné osoby v poměru k zařízení tomu beze vztahu skutečného, odpovídajícího onomu pojmu »mít u sebe« v uvedeném již významu slova toho, netvoří právní znak »přechovávání« ve smyslu onoho přečinu. Podle trvalé judikatury nejvyššího soudu nevyžaduje se pro pojem »mít u sebe«, by ten, kdo radiotelefonní zařízení přechovává, byl jeho majitelem (rozh. nejv. soudu sb. čís. 2792, 3554, 4063); pojem přechovávání je širší než držba (rozh. nejv. s. sb. čís. 2436). Neobsahuje-li tudíž rozsudek vůbec žádného zjištění, že obžalovaný sám onen radiotelefonní přístroj u sebe měl, tudíž přechovával ve smyslu zákona, a že takto byl přístroj teň v dosahu jeho faktické moci, by byl jím též používán, naopak zmiňuje-li se rozsudek o zodpovídání se obžalovaného — aniž by z toho činil jakékoliv zjištění — že v době, kdy koupený přístroj byl mu z obchodu poslán, právě se stěhoval a proto jej v původním ještě obalu poslal k S-ému, by jej u sebe prozatím ponechal, pak nebylo skutkového základu pro odsuzující výrok pro přečin podle § 24 odst. 1 cit. zákona a rozsudek jeví se býti takto zmátečným podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Když proto zmáteční stížnost také z těchto důvodů

uplatňuje tento hmotněprávní zmatek, jest jí přisvědčiti a zrušiti rozsudek jako zmátečný, aniž třeba zabýváti se dalšími výtkami. Pro nedostatek určitého zjištění povahy negativní, že stěžovatel onen přístroj u sebe neměl v uvedeném již významu slova, ač obžaloba to tvrdí, nelze ihned rozhodnouti ve věci samé a je nutno věc vrátiti soudu první stolice, by jí znovu projednal a rozhodl.

Čís. 4816.

Byl-li obžalovaný vzat do zatímní uschovávací vazby soudu, v jehož obvodu byl policií zadržen na základě odvolaného zatykače soudu, u něhož bylo trestní řízení proti němu již provedeno a skončeno, a propuštěn pak z vazby oním soudem na žádost tohoto soudu, jest k vyřízení žádosti obžalovaného o náhradu za utrpěnou vyšetřovací vazbu podle zákona ze dne 18. srpna 1918, čís. 308 ř. zák. ve smyslu § 3 tohoto zákona příslušná radní komora tohoto, nikoliv onoho soudu.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, Nd II 122/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl v neveřejném zasedání v příčině žádosti Bruna B-a o nároku na náhradu škody podle zákona z 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák. v záporném sporu o příslušnost mezi krajským soudem trestním v Praze a okresním soudem v Olomouci, takto: Příslušná jest radní komora krajského soudu trestního v Praze.

Důvody:

Rozhodnutím radní komory krajského soudu trestního v Praze ze dne 13. února 1929 byl proti Brunu B-ovi vydán zatykač pro podezření z trestných činů podle §§ 197, 200, 203, 171, 173 tr. zák. a § 1 zák. o mař. ex. Podle zprávy policejního ředitelství v Praze ze dne 28. března 1929 byl Bruno B. dodán do vazby krajského soudu trestního v Praze pro podezření z trestných činů v zatykači uvedených. Na to byl rozhodnutím radní komory krajského soudu trestního v Praze ze dne 30. března 1929 zatykač odvolán. Rozsudkem téhož soudu ze dne 5. srpna 1929 byl obžalovaný Bruno B. podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák. a uznán vinným přestupkem maření exekuce podle § 3 zák. z 25. května čís. 78/1883 ř. zák. a za to odsouzen k trestu vězení v trvání jednoho týdne zostřeného jedním postem, při čemž bylo vysloveno, že trest jest odpykán zajišťovací a vyšetřovací vazbou od 28. března 1929 7 hod. do 5. dubna 17 hod. Podle zprávy policejního úřadu v Olomouci ze dne 6. července 1933 byl však Bruno B. téhož dne v 7 hod. v Olomouci policií zadržen a byl, jelikož prý zatykač radní komory krajského soudu trestního v Praze ze dne 13. února 1929 nebyl odvolán, odevzdán do vazby krajského soudu v Olomouci, kde na něho byla usnesením ze dne 7. července 1933 uvalena ve smyslu § 175 čís. 2 tr. ř. zatímní vazba

uschovací a ještě téhož dne byla podle návrhu státního zastupitelství v Olomouci ze dne 6. července 1933 celá věc krajským soudem v Olomouci odstoupena krajskému soudu trestnímu v Praze; zároveň žádal krajský soud v Olomouci o sdělení, zda Bruno B. má býti ve vazbě ponechán, či zda má býti na svobodu propuštěn. Telegramem ze dne 12. července 1933 dal krajský soud trestní v Praze krajskému soudu v Olomouci příkaz, by Bruno B. byl ihned na svobodu propuštěn a tomuto příkazu krajského soudu trestního v Praze vyhověl krajský soud v Olomouci usnesením ze dne 12. července 1933, jímž byl Bruno B. na svobodu propuštěn.

Bruno B. se nyní domáhá za vyšetřovací vazbu náhrady škody ve smyslu zák. ze dne 18. srpna 1918, čís. 318 ř. zák. Podle § 3 cit. zák. usnáší se v případě osvobozujícího výroku soud ihned usnesením o povinnosti státu nahraditi škodu, usnesení to se však nevyhlásí, nýbrž se doručí osvobozenému, jakmile rozsudek nabyl právní moci. Tohoto předpisu má býti podle druhé věty téhož cit. zák. přiměřeně použito, bylo-li usnesením soudu od stihání zatčeného upuštěno; v řízení před sborovým soudem rozhodne pak radní komora. Poněvadž obžalovaný byl vzat do vazby na základě zatykače vydaného krajským soudem trestním v Praze pro trestné činy, pro které řízení u krajského soudu trestního v Praze bylo provedeno a skončeno a poněvadž propuštění Bruna B-a z vazby bylo, jak shora podrobněji doličeno, zařízeno krajským soudem trestním v Praze a jen provedeno krajským soudem v Olomouci jako soudem dožádaným, je k vyřízení žádosti Bruna B-a za náhradu škody utrpěné vyšetřovací vazbou podle zákona ze dne 18. srpna 1918, ř. zák. č. 308 ve smyslu § 3 tohoto zákona příslušnou radní komora krajského soudu trestního v Praze.

Čís. 4817.

Při automobilových závodech o sůťaž spoľahlivosti, konaných na silniciach při obyčajnej premávke vozidiel všetkého druhu, je závodník povinný zachovať pravidlá platné pre premávku na verejných silniciach a všeobecné pravidlá obozretnosti.

(Rozh. zo dňa 21. októbra 1933, Zm IV 355/33.)

Autoklub v K. usporiadal sůťaž spoľahlivosti; závodu sa zúčastnil ako jezdec so svojím strojom i obžalovaný D. W. a podľa podmienok sůťaže viedol v svojom aute dvoch pasažierov: E. M. a A. H. Silnica bola nadmierne suchá a zaprášená, takže pre prach zvrátený prednými vozidlami obžalovaný nevidel na cestu; cez to však išiel až 60 km rýchlosťou. Chcejúc uvoľniť cestu za ním idúcemu autu, obžalovaný uhnul do ľava, vošiel na hromadu štrku a strativši vládu nad strojom, vrazil do stromu; oba jeho pasažieri boli nárazom vyhodení z vozu a utrpeli ťažké úrazy; E. M. zomrel. Súd prvej stolice obžalovaného D. W. sprostil obžaloby s odôvodnením, že obžalovaný neporušil pravidlá platné pre automobilovú premávku a nedopustil sa žiadnej nedbalosti. Odvolací súd uznal však obžalovaného vinným prečinom zabitia

človeka z nedbalosti podľa § 290 tr. zák. a prečinom ťažkého poškodenia na tele z nedbalosti podľa § 310 odst. I. tr. zák.

Na jvyšší súd zmätočnú sťažnosť obžalovaného zčasti zamietol, zčasti ju odmietol.

Z d ō v o d o v:

Dôvod zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p., ktorý bol uplatňovaný námietkou, že obžalovaný D. W. nenesie vinu ani na smrti E. M-ho ani na ťažkom poškodení tela A. H-a, sa tu nevyskytuje. Podriadenie zisteného jednanja obžalovaného pod trestný zákon, ako sa stalo v napadnutom rozsudku, nie je mylné. Odvolací súd zistil, že silnica, po ktorej obžalovaný W. viedol auto, bola rozhodného dňa nadmierne zaprášená, takže jazda bola preto nanajvyš nebezpečná. Odvolací súd prijal tiež za skutočnosť to, čo doznal sám obžalovaný W., totiž, že cesta bola pokrytá hustým, nepriehľadným prachom, takže tento obžalovaný na samú cestu vôbec nevidel, že nevidel ani hromady štrku na okrajoch okrajoch silnice, ale že videl iba kontúry silnice a stromy, na okrajoch cesty stojace, ďalej odvolací súd poukázal tiež na výpoveď svedka R., podľa ktorej pre veľký prach nebolo vidieť takmer ani na 1 meter.

Ponevác nešlo o závody na zvláštnej závodnej dráhe automobilovej, ktorá by bola pre závody pripravená, lež o jazdu na verejných silniciach, určených pre premávku všetkých druhov vozidiel, a ďalej aj pre ľudí a pre dobytok, mala sa jazda závodníkov konať podľa predpisov o premávke motorových vozidiel na verejných silniciach a podľa všeobecných pravidiel obozretnosti. Zadržat tieto predpisy a pravidlá bolo povinnosťou obžalovaného tým viac, keď podľa predpisov sůťaže vzal do svojho auta tiež iné osoby a tým prevzal zvláštnu zodpovednosť za ich život a zdravie. Obžalovaný ani netvrdí, že by bol býval uistený poriadateľmi sůťaže, že silnice sú pre spoľahlivú jazdu pripravené a že sa na nich nemôžu vyskytnúť prekážky. Naopak z toho, že nešlo o sůťaž v rýchlosti, lež vo spoľahlivosti, a hľadiac k priemernej rýchlosti, ktorá bola pre závodníkov určená, mohol obžalovaný bezpečne vedieť, že ide o jazdu za takého stavu silnic, aký je obyčajný pri premávke vozidiel všetkého druhu. Preto bol obžalovaný povinný bezpodmienečne zachovať predpisy nariadenia býv. uhor. min. vnútra č. 57.000/1910, totiž prispôbiť jazdu pomerom, aké boly na silnici. Najmä, keď obžalovaný pre huste rozvírený prach nemohol dobre vidieť na silnicu, mal sa podľa toho zachovať a upotrebiť náležitú opatrnosť, a to tým viac, keďže zo zisteného skutkového stavu plynie, že silnica bola stále zaprášená, t. j. aj pred miestom nehody. Nejde tu tak o rýchlosť, s akou obžalovaný išiel pred nehodou prostriedkom silnice, kým začal vyháňať na jej okraj; lebo nehoda nebola v príčinnej súvislosti s onou rýchlosťou. Pre nehodu bolo kauzálnym to, že obžalovaný s nepripustnou rýchlosťou zabočil na okraj silnice, ačpráve nemal voľného výhľadu na ľúto časť silnice, a najmä nevidel, že je tam hromada štrku, ktorú by bol mal považovať za podstatnú prekážku v úplnom ovládaní stroja. Sťažovateľ sa mylí, pokiaľ tvrdí, že musel za každých okolností uvoľniť

silnici pře auto, které išlo za ním a znameními naznačilo, že ho chce předstít. Podľa pravidiel pre sůfaž predbehánie bolo dovolené len v tom prípade, keď predný jazdec dá znamenie ku predídeniu. Keď by obžalovaný nebol dal riadičovi nasledujúceho auta znamenie, že môže predstít, nesmel tento predbiehať a ani obžalovanému ani osobám, ktoré byly v jeho aute, nehrozilo nebezpečie, že druhé auto na ne narazí. Obžalovaný nemal síce brániť druhému autu v predbehnutí. Avšak na druhej strane nemal mu uvoľniť cestu ihneď a za každých okolností, nedbajúc opatrnosti, potrebnej k zachráneniu života a zdravia osôb, ktoré byly v jeho aute, lež mal po prípade ísť ďalej pred nasledujúcim autom a odbočenie na okraj cesty odložiť až do okamihu, keď to bude možné bez nebezpečia pre život a zdravie ľudí, a až do takého okamihu vyčkať so znamení, že riadič nasledujúceho auta môže predbehnúť. Ovšem, chcejúc odbočiť na okraj silnice, bol by obžalovaný musel vidieť, či nie sú tam prekážky, a preto aj týmto cieľom ako aj preto, aby zabránil prípadnému nebezpečiu pre život a zdravie ľudí, bol by musel za týchto okolností tiež primerane zmierniť rychlosť jazdy svojho auta. Rozhodne nemal obžalovaný odbočovať na miesto, ktorého pre prach dobre nevidel, a to ešte s rychlosťou, ktorá nebola primeraná okolnostiam. Dôvod zmätku podľa § 385 č. 1 a) tr. p. bol tedy neprávom uplatňovaný.

Čís. 4818.

Vybízením ke hromadnému neplnění veřejnoprávních povinností ve smyslu § 15 čis. 1 zák. na ochr. rep. je i vybízení dětí ke školní stávce.

Nepravdivou po rozumu § 18 čis. 2 a 3 zák. na ochr. rep. je zpráva i tehdy, když sdělený příběh nabývá zamlčením nebo změnou i jen některých jeho složek tvárnosti jiného příběhu a takto je v rozporu se skutečnými událostmi, ku kterým se zpráva vztahuje.

§ 18 čis. 2 zák. na ochr. rep. nepředpokládá vědomí pachatelovo o tom, že zpráva znepokojí obyvatelstvo nějakého kraje nebo místa nebo jeho část (čis. 1 § 18 cit. zák.).

Pro skutkovou podstatu přečinu podle § 18 čis. 2 zák. na ochr. rep. stačí porušení jen jednoho ze statků tam chráněných (veřejného pořádku šířením nepravdivé zprávy, že četníci střelili do bezbranných dětí, aniž lid vyzvali k rozchodu).

(Rozh. ze dne 23. října 1933, Zm I 64/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 16. října 1931, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem šíření nepravdivých zpráv podle § 18 čis. 2, 3 zákona ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n. a přečinem výzvy k neplnění zákoných povinností podle § 15 čis. 1 téhož zákona, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost, jež vytýká napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 5 a čis. 9 a) § 281 tr. ř., není důvodná. Po stránce hmotněprávní namítá stížnost, že stěžovatelce šlo jen o dovolení jedné jediné pausy na té které škole, tedy celkem ve dvou případech v N. a P., což prý není žádný zjev hromadný. Než tu stížnost přehlíží, že rozsudek shledává neplnění veřejnoprávních povinností ve školní stávce školních dětí, jichž bylo v dotčené učebně P. školy 50 (žáček), jimž všem výzva stěžovatelčina svědčila a že i v třídě N. školy, jejíhož učitele T-ého stěžovatelka za dvouhodinnou stávku žádala, bylo 30 žáček, na nichž všech stěžovatelka žádala, by také stávkovaly (nezúčastnily se vyučování). Jelikož pak neplnění veřejnoprávních povinností vyčerpává se pojmově v pouhé nečinnosti, zejména školní stávka v neúčasti na školním vyučování, nezáleží na další, stížností namítané okolnosti, že stěžovatelka nežádala od dětí vůbec žádného aktivního činu. Pochybenou jest i poslední námitka, že chodití do školy není veřejnoprávní povinností dětí. Malý školský zákon čis. 226 sb. z. a n. 1922 praví v § 11, že povinnost chodití do školy obecné (řadové) i občanské počíná se... a trvá plných osm školních let, a § 23 ř. zákona čis. 62 ř. zák. 1869 stanoví přechodné a trvalé výjimky z povinnosti, chodití do školy veřejné, a § 24 téhož zákona upravuje odpovědnost rodičů za pravidelnou návštěvu školy dětmi, které jsou povinny chodití do školy. V úvahu přichází i, že dítě může být k povinné návštěvě školy nuceno kárnými prostředky školy a rodičů (pěstounů). Proto není právně pochybený předpoklad napadeného rozsudku, že i dítě má povinnost, a to — jelikož jest uložena a upravena jinými zákony než občanským zákoníkem — veřejnoprávní povinnost k návštěvě školy, tudíž i k účasti na vyučování (srovnej ohledně učňů a pokračovacích škol náleží č. 2269 sb. n. s.); pro názor stížnosti, že řádné plnění této povinnosti, ba dokonce ani řádné plnění povinnosti rodičů staratí se o řádnou návštěvu školy dětmi není zaručeno ustanovením § 15 čis. 1 zákona na ochranu republiky, není při povšechném znění tohoto ustanovení ani nejmenší opory a stížnost sama neodůvodňuje, proč by bylo citované ustanovení omezení na povinnosti k placení daní, konání vojenské služby, vydání svědectví a podobné. Výtky a námitky, jimiž napadá stížnost výrok o vině ohledně přečinu § 15 čis. 1 zákona na ochranu rep., prokázaly se tedy vesměs neodůvodněnými.

Stížnost není odůvodněna ani, pokud shledává zmatečným i výrok odsuzující stěžovatelku pro přečin podle § 18 čis. 2 a 3 zákona na ochranu republiky. Pokud jde o přečin § 18 čis. 2 a 3 zákona na ochranu rep., nelze souhlasit s námitkou stížnosti, že zpráva nestane se nepravdivou tím, že mluvčí zdůrazňuje z líčené události jen momenty nepřijemné a dráždivé, opomíjeje ostatní. Nepravdivou po rozumu cít. zákonného ustanovení je zpráva i tehdy, když sdělený příběh nabývá zamlčením anebo změnou i jen některých jeho složek tvárnosti jiného příběhu a takto jest v rozporu se skutečnými událostmi, ke kterým zpráva se vztahuje. Proto nebylo předpokladu nepravdivosti zprávy

stěžovatelkou šířené na závalu a tím méně je s tímto předpokladem v rozporu rozsudečně zjištění, že tvrzení stěžovatelčino bylo nebo že souzená zpráva byla (úmyslně a tendenčně) uzpůsobena a přihrocena, třebaže je tímto zjištěním vysloveno, že zpráva nebyla v celku (přesněji v každé složce) nepravdivá, nýbrž líčila skutečné události, jež však převracela. Dovočováním, že z obsahu trestních spisů vychází najevo, že zpráva vůbec nebyla nepravdivá, nedoličuje stížnost žádnou ze zmatečností uvedených v § 281 tr. ř. po zákonu, neboť nadržuje se jednak správného doslovu a smyslu rozšiřované zprávy, jak byla zjištěna napadeným rozsudkem, jednak necituje správně obsah tohoto spisu, jak byl konstatován při hlavním přelíčení. Nelze se přidati ani k další námitce, že skutková podstata uvedeného přečinu (§ 18 čis. 2), předpokládá vědomí pachatelovo (rozsudkem nezjištěné), že svoji zprávou znepokojí obyvatelstvo některého kraje nebo místa nebo část tohoto obyvatelstva. Odstavec čis. 2 § 18 odkazuje ovšem slovem »takovou nepravdivou zprávu« k ustanovení odst. čis. 1 téhož §. Avšak poukaz ten míří toliko na vedlejší větu, »již pokládati za pravdivou nemá dostatečných důvodů«, nikoli i na další obsah odst. čis. 1. To plyne z úvahy, že nebezpečí druhým odstavcem stíhané může nastati také samostatně beze současného nebezpečí stíhaného prvním odstavcem, takže tím kterým z obou odstavců jsou chráněny jiné právní statky. Proto není rozsudek právně mylný, třebaže uznává stěžovatelku vinnou přečinem šíření nepravdivých zpráv podle § 18 čis. 2 (3), ač není jím zjištěno vědomí stěžovatelčino, jehož by bylo bývalo třeba ke splnění skutkové podstaty přestupku podle § 18 čis. 1 zákona na ochranu rep.

Zmateční stížnost namítá konečně, že výrokem rozsudečným dává se stěžovatelce za vinu porušení bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti a veřejného pořádku, a že toto trojí porušení není kryto odůvodněním rozsudku. Než, i když je zmateční stížnost v právu, že v této šíři nemá rozsudkový výrok v odůvodnění opory, nemůže přes to býti zmateční stížnosti přiznán úspěch; neboť zjištěními rozsudkovými je plně opodstatněn předpoklad, že jednáním obžalované byl poškozen aspoň jeden ze zmíněných právních statků, totiž veřejný pořádek. Poukazujíť rozsudek tím, že označuje sdělení obžalované za tendenční, že jednala v úmyslu štvavém, zřejmě k porušení klidného soužití obyvatelů státu, tedy — ježto klidné soužití je zajisté věcí veřejného pořádku (viz rozh. č. 1819 sb. n. s.) — k porušení veřejného pořádku a tím aspoň k porušení jednoho ze statků chráněných § 18 čis. 2 zákona na ochranu republiky. I když tedy odůvodněním rozsudku není kryto ani porušení veřejné bezpečnosti, ani bezpečnosti státu, nepadá to na váhu a nestala se obžalovanému žádná krivda, zvláště když rozsudek při výměře trestu nevzal za přitěžující, že činem obžalované byly porušeny všechny tři zmíněné právní statky. Namítá-li v této souvislosti zmateční stížnost, že s hlediska § 18 čis. 2 zák. na ochr. rep. nestačí každé a jakékoliv porušení veřejného pořádku, jakým prý může býti i nepořádná chůze po ulici, sluší zdůrazniti, že v souzeném případě šlo skutečně o kvalifikované porušení veřejného pořádku, jak to stížnost předpokládá.

Tomu nasvědčuje již obsah rozšiřované zprávy. Šířilať obžalovaná mezi učiteli a školními dětmi nepravdivou zprávu, že četníci, aniž lid vyzvali k rozchodu, stříleli do bezbranných dětí. Toto jednání obžalované, o němž rozsudek prohlašuje, že se stalo v úmyslu štvavém, tudíž v úmyslu vyvolati u učitelů a dětí nepřátelské smýšlení proti četníkům jako bezpečnostním orgánům pro jejich postup za dotyčných demonstrací, dlužno nesporně považovati za velmi vážné ohrožení veřejného pořádku a nelze je srovnávati s porušením veřejného pořádku, způsobeným na příklad nepořádnou chůzí po ulici. — Neobstojí ani výtky, že obžalovaná neučinila nic více, nežli že svoji žádost o povolení pauzy přednesla učitelům, resp. ředitelům školy a že se spokojila s jejich zamítavým rozhodnutím o žádosti. Vždyť tento poukaz nemá vůbec žádného vztahu na přečin podle § 18 čis. 2 zák. na ochr. rep., jenž záleží v šíření nepravdivých zpráv, naopak přichází okolnost ta v úvahu jen při uvažování o jednání obžalované ve směru přečinu § 15 čis. 1 citov. zák., o němž se stala řeč již na počátku. V důsledku toho padají a stávají se bezpředmětnými další úvahy k onomu poukazu připínané. Bylo proto zmateční stížnost zamítnouti.

Čís. 4819.

Byl-li obžalovaný při hlavním přelíčení a nebyl-li jen při vyhlásování rozsudku, nejde o rozsudek vydaný podle § 459 tr. ř.; v takovém případě nepřichází v úvahu § 478 tr. ř., nýbrž platí tu v příčině včasnosti ohlášení a včasnosti provedení odvolání předpisy § 466 odst. 2 a § 467 tr. ř.

(Rozh. ze dne 23. října 1933, Zm I 791/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do usnesení krajského jako odvolacího soudu v Kutné Hoře ze dne 16. května 1933, jímž ohlášení a provedení odvolání obžalovaného z rozsudku okresního soudu v Chotěboři ze dne 18. září 1931, kterým byl uznán vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák., bylo zamítnuto, pokud se týče odmítnuto jako opožděné, takto: Napadeným usnesením byl porušen zákon v ustanovení § 466 odst. 2 a 467 tr. ř.; usnesení to se zrušuje a věc se odkazuje krajskému jako odvolacímu soudu v Kutné Hoře, by o odvolání obžalovaného po zákonu jednal.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Chotěboři ze dne 18. září 1931 byl obžalovaný uznán vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. zák., jehož se dopustil tím, že spolu s jedním spolupachatelem pro svůj užitek z držení a bez přivolení A. lesní správy v lese »M.« dne 21. června 1931 odňal dva smrky v ceně 60 Kč, a byl proto odsouzen k tuhému vězení 4 dnů zostřeného 1 postem nepodmíněně. Při hlavním přelíčení,

při němž došlo k vynesení rozsudku, byl sice obžalovaný s počátku přítomen a také zodpovědně vyslechnut, během průvodního řízení se však vzdalil; v hlavním přelíčení bylo pokračováno a rozsudek byl vynesena v nepřítomnosti obžalovaného. Písemné vyhotovení rozsudku bylo pak obžalovanému doručeno dne 31. října 1932. Obžalovaný ohlásil podáním ze dne 3. listopadu 1932 odvolání — bez bližšího označení, kterými body rozsudku se pokládá za stížena a které důvody neplatnosti chce uplatňovati — a takto ohlášené odvolání 11. listopadu 1932 provedl; provedení vyhovuje předpisu § 467 odst. 2 tr. ř.

Krajský soud v Kutné Hoře jako soud odvolací, předsevzav některá doplnění, vydal v sezení neveřejném usnesení ze dne 16. května 1933, jímž ohlášení odvolání zamítl a provedení odvolání odmítl jako opožděné, s tímto odůvodněním: »Rozsudek byl vyhlášen v nepřítomnosti obžalovaného, pročez mu byl doručen opis rozsudku dne 31. října 1932. Obžalovaný ohlásil sice včas odvolání, nepohlásil však v něm (t. j. v ohlášení), kterými body rozsudku se pokládá za stížena; nemůže proto soud odvolací k ohlášenému odvolání podle § 468 tr. ř. přihlížeti, poněvadž odvolání provedeno bylo teprve 11. listopadu 1932, tedy opožděně, neboť odvolací lhůta podle § 478 tr. ř. jest osmidenní ode dne doručení opisu rozsudku. Bylo proto podle § 469 tr. ř. vysloveno, jak uvedeno, provedení odvolání odmítnuto pro opožděnost přímo odvolacím soudem, ačkoli dle § 468 posl. odst. tr. ř. měl tak již učiniti prvý soud.

Tímto usnesením odvolacího soudu byl porušen zákon. Nesprávně se odvolává usnesení na ustanovení § 478 tr. ř., ježto vůbec tu nejde o rozsudek vydaný podle § 459 tr. ř., který předpokládá, že se obžalovaný ke hlavnímu přelíčení nedostavil. V důsledku toho nepřichází § 478 tr. ř. vůbec v úvahu, nýbrž platí tu v příčině včasnosti ohlášení a včasnosti provedení odvolání předpisy § 466, odst. 2 a § 467 tr. ř., podle nichž obžalovaný, který při vyhlášení rozsudku nebyl přítomen, má odvolání opovědět ve 3 dnech po tom, kdy byl o něm zpraven (§ 466, odst. 2 tr. ř.), a má právo v 8 dnech po opovědi odvolání podat při okresním soudě provedení důvodů svého odvolání (odst. 1 § 467 tr. ř.). Tyto lhůty byly v tomto případě skutečně dodrženy. Bylo proto ve smyslu § 479 tr. ř. a podle § 292 tr. ř. uznati, jak shora uvedeno.

Čís. 4820.

Lesní a polní zřizenci, vzati do přísahy pro určitý obvod pozemkový, jsou podle povahy své služby povinni a oprávněni vykonávati dozor v zásadě jen v tom obvodu, pro který byli ustanoveni; nepoživají ochrany § 68 tr. zák., jestliže — jsouce na honu na pozemcích mimo onen obvod (na nichž má jejich zaměstnavatel pronajatu honitbu) — zakročují proti osobě, vystřelivší na svých pozemcích.

(Rozh. ze dne 24. října 1933, Zm I 608/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Lito-měřicích ze dne 14. června 1932, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přestupkem podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v odsuzující části; trestní věc proti Františku J-ovi přikázal okresnímu soudu v Chabařovicích, by ji ohledně tohoto obžalovaného v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl; zároveň uznal právem, že se obžalovaný Karel J. podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštuje z obžaloby pro přestupek § 312 tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že dne 15. října 1930 nedaleko V. slovy urazil hajného Václava P-e a lesního Heřmana H-a, tudíž osoby v § 68 tr. zák. jmenované, když konali svou službu.

Důvody:

Podle skutkových zjištění rozsudku pozastavil lesní Heřman H. obžalovaného Františka J-a na jeho vlastním poli, když vystřelil z lovecké pušky, a při dohadování se obou, k němuž došel též hajný Václav P. a spoluobžalovaný Karel J., urazili oba obžalovaní jmenované lesní orgány hrubě slovy, František J. mimo to Václava P-a též skutkem. Celý příběh však stal se v oblasti obce V., pro niž H. ani P. nejsou ustanoveni za orgány lesní či polní, tím méně ovšem se na tuto oblast vztahuje jejich služební přísaha. Nalézací soud, vycházející ze skutečnosti rovněž zjištěné, že P. a H. byli vzati (P. »patrně«) do přísahy pro ochrannou službu lesní a polní pro domény Ch. a Sch., že oba byli ve stejnokroji a hajný P. měl odznak jako přísežný hajný, uznal oba obžalované vinnými přestupkem podle § 312 tr. zák., zjistiť jejich vědomí, že jmenovaní lesní zřizenci byli ve všeobecném výkonu své služby.

Nalézací soud vychází tu však z mylného právního hlediska. Objektivní skutková podstata přestupku podle § 312 tr. zák. předpokládá výkon nějakého příkazu vrchnostenského při konání úřadu nebo služby v § 68 tr. zák. jmenovaných. Lesní a polní zřizenci, vzati do přísahy pro určitý obvod pozemkový, jsou podle povahy své služby povinni a oprávněni vykonávati dozor v zásadě jen v tom obvodu, pro který byli ustanoveni. Byli-li však P. a H. přítomni podle rozsudkových zjištění na honu koroptví na pozemcích, které nepatří do obvodu jejich služebního dohledu a ochrany, patrně jen z toho důvodu, že jejich zaměstnavatel, majitel domény Ch. a Sch., pro niž jsou ustanoveni, je současně nájemcem honitby na pozemcích v-ských, pro něž ustanoveni nejsou, pak tato jejich prostá účast na honě nemá vůbec povahu služební a jejich pozastavení Františka J-a, byť i vystřelil na svých pozemcích, nebylo výkonem příkazu vrchnostenské osoby v § 68 tr. zák. jmenované (výkonem jejich služby). Je sice pravda, že zákon neobmezuje za všech okolností výkon služby přísežných lesních a polních orgánů jen na okrese jejich působnosti a jsou myslitelné určité výjimky z uvedené zásady; zákrok obou v souzeném případě neměl však ráz kontinuity jejich služebního výkonu, jak ji má na mysli na př. rozhodnutí nejvyššího soudu sb. čís. 4116, ani nejednalo se o stíhání osob podezřelých z trestného činu spáchaného na území jimi chráněném, nebo zamýšle-

jících tam právě trestného činu se dopustiti (rozh. n. s. sb. č. 3264, 4264). Nálezací soud, podřadiv zjištěnou činnost obžalovaných pod skutkovou podstatu přestupku dle § 312 tr. zák., mylně vyložil právní pojem osoby v § 68 tr. zák. jmenované. Bylo proto vyhověti zmateční stížnosti, uplatňující tuto hmotněprávní vadnost a zrušiti rozsudek jako zmatečný podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. Na základě skutečností prvním soudem zjištěných bylo podle § 288 čís. 3 tr. ř. vynést rozsudek osvobodující, pokud jde o přestupek podle § 312 tr. zák., jehož se prý dopustil obžalovaný Karel J. slovy. Obžalovaného Františka J-a obžaloba viní z přestupku podle § 312 tr. zák. spáchaného nejen slovy, ale též skutkem. Prvý soud v tom směru zjistil, že obžalovaný František J. udeřil Václava P-e topůrkem přes nadloktí, takže P. utrpěl tím červenou skvrnu na nadloktí a druhý den sotva mohl rukou pohybovati. Ježto nálezací soud, posuzuje věc výhradně s hlediska § 312 tr. zák., nezjistil skutečnosti, které při správném použití zákona s hlediska § 411 tr. zák. měly býti základem nálezu, bylo podle § 288 čís. 3 tr. ř. věc přikázati nyní příslušnému okresnímu soudu v Chabařovicích, by vykonal nové přelíčení a učinil nové rozhodnutí v příčině přestupku podle § 411 tr. zák., který podle obžaloby spáchal obžalovaný František J. poškozením na těle Václava P-e.

Čís. 4821.

Pojem »shromáždění« ve smyslu zák. čís. 135/1867.

Skutková podstata přestupku podle §§ 3 a 19 zák. čís. 135/1867 nevyžaduje pro pojem »veřejného průvodu«, by zástup lidí průvod tvořící byl organisován a učeněn, ani, by pachatel onoho přestupku průvod vedl a šel v jeho čele.

(Rozh. ze dne 24. října 1933, Zm II 396/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 5. září 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem podle §§ 3, 19 shromáždovacího zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 135 ř. zák.

Důvody:

Obžalovaný byl odsouzen nejen, že konal bez předchozího povolení úřadu veřejný průvod, nýbrž též, že konal rovněž bez povolení shromáždění pod širým nebem. Tutou poslednější část odsuzujícího rozsudku, stejně naplňující již skutkovou podstatu přestupku podle §§ 3 a 19 shromážd. zák., obžalovaný vůbec nenapadá, popírá jen správnost odsouzení pro konání průvodu a uplatňuje svoji stížností důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9 a) tr. ř. Neprávem.

K hmotněprávním námitkám, že stěžovatel sám průvod nesvolal a průvod nekonal, nýbrž že se účastnil shluknutí lidu jen na kousku

cesty od továrny firmy T. k hotelu Š., a že není zjištěno, že se vedení a řízení průvodu účastnil, třeba uvést, a to již i vzhledem na obsah výtky formelní, jež níže bude uvedena, že skutková podstata přestupku podle §§ 3 a 19 zák. ze dne 15. listopadu 1867, čís. 135 ř. zák. nevyžaduje pro pojem »veřejného průvodu«, by zástup lidí průvod tvořící byl určitým způsobem organisován a učeněn, rovněž ne, by pachatel tohoto přestupku vedl průvod a šel v jeho čele. Shromážděním ve smyslu cit. zák. shromáždovacího jest každý shluk lidí, ohrožující veřejný pořádek a bezpečnost, řízený buď jednotlivcem jej kolektivním vědomím společného účelu a cíle takového shromáždění se, buď vůlí pořadatele snažícího se takové vědomí v něm vzbuditi, nebo použití nahodilého shluku lidí k vlastním svým záměrům. Pohybuje-li se a postupuje-li takové shromáždění na veřejném prostranství, je průvodem ve smyslu § 3 odst. 3 uvedeného zákona. Za pořadatele pak podle § 3 odst. 2 téhož zák. dlužno považovati každého, kdo svojí činností způsobí toto shromáždění se a průvod, kdo jej řídí a vede, po případě i kdo přispěl jen ve značnějším rozsahu k takovému shromáždění se lidí a k veřejnému průvodu.

Poukazuje-li zmateční stížnost výtkou neúplnosti na výpověď svědka Františka Š-y při hlavním přelíčení, že nešlo o žádný organisovaný průvod, nýbrž že to byla jen kupa lidí, a že neví, zda stěžovatel šel v čele průvodu, jest tato výpověď s hlediska shora uvedeného právního názoru o podstatě průvodu bez významu a právem mohla býti v rozsudku pomínuta, je-li jinak a to též výpovědi tohoto svědka zjištěno a stížností neotřeseno, že si dělnictvo, zastavivši v určitém podniku práci, vyžádalo pod vedením komunistických předáků zastavení práce i ve čtyřech místních továrnách a společně pak s dělníky z těchto továren, kteří se k nim připojili, táhlo k obecnímu úřadu, by si vynutilo svolání obecní rady a zvýšení mzdy, že pak obžalovaný, věda o demonstračním průvodu dělnictva a shromáždění před radnicí, jakož i o tom, že tu nebylo předcházejícího povolení úřadu, přičinil se zakročením v továrně T-ově, by též dělnictvo této továrny se účastnilo průvodu k radnici a shromáždění před radnicí a takto byl sám jedním z pořadatelů onoho průvodu a shromáždění. Tato skutková zjištění plně dostačují, by tato prokázaná činnost obžalovaného byla kvalifikována jako přestupek §§ 3 a 19 shromážd. zákona.

Čís. 4822.

Ku skutkové podstatě podvodu podľa § 381 č. 1 tr. zák. sa vyžaduje tiež, aby páchatel predstieral niektorú úradnú činnosť, spadajúcu do oboru pôsobnosti verejného úradníka; toto predstieranie musí byť spôsobilé, aby oklamáný mohol predpokladať, že páchatel podľa svojej úradnej činnosti môže urobiť, čoho sa podujíma.

(Rozh. zo dňa 24. októbra 1933, Zm IV 149/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti V. M., obžalovanému zo zločinu podvodu, na základe verejného pojednávania následkom zmatečnej sťažnosti obžalovaného vyniesol rozsudok, ktorým zmatečnú sťažnosť odmietol, avšak z úradnej moci zrušil na základe dôvodu zmatečnosti podľa bodu 1 b) § 385 tr. p. rozsudky oboch súdov nižších stolíc vo výroku, ktorým boli trestné činy obžalovaného, spáchané na škodu J. S. a L. M., kvalifikované aj podľa § 381 čís. 1 tr. zák. a túto kvalifikáciu u týchto trestných činov pomínul.

Z d ō v o d o v :

Pri preskúmaní veci z úradnej moci presvedčil sa najvyšší súd, že rozsudky oboch súdov nižších stolíc sú zmatečné podľa bodu 1 b) § 385 tr. p., pokiaľ boli trestné činy obžalovaného, spáchané na škodu J. S. a L. M. kvalifikované aj podľa § 381 č. 1 tr. zák. Súdov nižších stolíc túto kvalifikáciu uznali preto, lebo v prípadoch poškodených J. S. a L. M. obžalovaný sa vydával za vlivného úradníka vojenského veliteľstva v U. (tedy za verejného úradníka) a vylákal od poškodených, a to od J. S. postupne 1.100 Kč a od L. M. 42 Kč, sľubujúc J. S-ovi, že priaznivo vybaví jeho exekučnú vec a L. M-ovi, že mu priaznivo vybaví jeho civilný spor s M. L.

Skutková podstata podvodu podľa § 381 čís. 1 tr. zák. však vyžaduje nie len, aby sa páchatel vydával za verejného úradníka, ale aj to, aby jeho jednanie malo ráz verejnoprávny. Nestačí samo o sebe, že páchatel púhym predstieraním rázu verejného úradníka spáchal čin — inak vyčerpávajúci znak obyčajného podvodu — ale potrebné je tiež to, aby páchatel predstieral niektorú úradnú činnosť, spadajúcu do oboru pôsobnosti verejného úradníka (za ktorého sa vydáva). Predstieranie rázu verejného úradníka, vzťahujúce sa na úradnú činnosť, musí byť spôsobilé, aby oklamany mohol predpokladať, že páchatel to — plnenia čeho ako verejný úradník sa podujíma — podľa svojej úradnej činnosti môže aj učiniť, a aby tak oklamaná osoba páchatelom predstieranou úradnou činnosťou bola uvedená v omyl alebo ponechaná v omyle. Obžalovaný v uvedených prípadoch predstieral, že je vlivným úradníkom vojenského veliteľstva, do oboru pôsobnosti ktorého však nespadá vybavovanie exekučných vecí a civilných sporov. Tak ani predstieranie sa nevzťahovalo na úradnú činnosť verejného úradníka, za ktorého sa obžalovaný vydával. Kvalifikácia podľa § 381 č. 1 tr. zák. v uvedených prípadoch je tedy zmatečná podľa § 385 čís. 1 b) tr. p. a pretože je v neprospech obžalovaného, v smysle posledného odstavca § 385 tr. p. treba jej dbať z povinnosti úradnej. Preto pokračoval najvyšší súd podľa odst. 1 § 33 por. nov. a závadnú kvalifikáciu pomínul.

Čís. 4823.

Zpronevěra.

Peníze, které přijal advokát v zastoupení strany, staly se vlastnictvím strany již tím, že je advokát jménem strany přijal nebo nabyl

disposiční moci nad nimi; advokát dopouští se zpronevěry, spotřeboval-li je pro sebe, nemá v době této svémoci po ruce dosti prostředků, jimiž by mohl vyhovět příkazům oprávněných osob co do těchto peněz. Pojem »zadrženi za sebou« a »přivlastnění si«.

(Rozh. ze dne 25. října 1933, Zm I 45/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 19. listopadu 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Napadený rozsudek řídí se ustáleným názorem, že vhodným předmětem zpronevěry může být jen věc pachatelů cizí. To ani stížnost nepopírá, vytýká však právní mylnost předpokladu prvního soudu, že věcmi pro stěžovatele cizími byly částky, jichž zpronevěra dává se stěžovateli za vinu. Stížnost dovozuje, že zástupce (zmocněnec) stává se vlastníkem peněz k němu (do jeho rukou) došlých a nikoliv jen pouhým detentorem částek náležejících straně a zástupci snad svěřených. Námitka jest opřena o to, že Schey v »Die Obligationsverhältnisse« praví v § 79 na straně 567/568, že hotovosti jsou k volné dispozici zástupce, jenž má jen součet jich dáti straně. Netřeba podrobně dokázati, že citace stížnosti jest neúplná a nesprávná. Neboť zmíněná část vývodů Scheyových uvažuje jen o věcech, najmě hotovostech, jež dal zástupci (zmocněnci) ku provedení příkazu sám zmocnitel (mandant), kdežto k hotovostem a jiným věcem, které dostane zástupce (zmocněnec, mandatár) při vykonávání příkazu od třetích osob, vztahují se další vývody na str. 569, podle nichž při obstarávání cizích záležitostí v plné moci zjevně připadne, cokoliv nabývá mandatár — vlastnictví nebo jiné právo, — ihned a bezprostředně osobě, o jejíž záležitost jde, takže pravidelně přichází v úvahu již jen faktické odevzdání věci nebo třeba pomůcek určených pro uplatnění dotčeného práva. Správnost tohoto názoru plyne z ustanovení § 1017 obč. zák. Poslední odstavec § 19 advokátního řádu ze 6. července 1868, čís. 96 ř. zák. ustanovuje, že advokátu přísluší zákonné právo zástavní pro jeho pohledávku vzniklou zastupováním na částce, která k němu došla pro stranu zastupovanou a kterou složil k soudu, protože správnost anebo výše jeho pohledávky byla stranou popřena; je zřejmé, že zástavní právo bylo přiznáno proto, že hotovost, již přijal advokát v zastoupení strany, stala se vlastnictvím strany již tím, že ji advokát jménem strany přijal anebo nabyl disposiční moci nad ní. Z vylíčených úvah plyne nesprávnost uvedené námítky a správnost čili zákonitost opačného stanoviska rozsudku, že zpronevěřené částky byly věcmi stěžovateli cizími a jemu jen svěřenými.

Arciť odvozuje stížnost z právě vyvráceného objektivního názoru i námítku, že stěžovatel jednal ve skutkovém omylu, jsa přesvědčen, že

má právo částkami disponovati. Než předpoklad omylu jest v příkrém rozporu s opačným zjištěním rozsudku, že stěžovatel byl si plně vědom toho, že spotřebuje cizí jemu svěřené peníze. Námitka s hlediska § 281 čis. 9 a) tr. ř. naprosto pochybená není ani odůvodněna jako výtka neúplnosti, protože se stěžovatel při hlavním přelíčení nikdy nehájil tím, že měl za to, že částky, jejichž zpronevěření dává se mu za vinu, staly se a byly jeho vlastnictvím, nýbrž naopak — jak i v rozsudku správně opakováno — přímo doznal ohledně všech tří částek, že věděl, že peníze, jichž použil pro svou kancelář a pro svou domácnost, nejsou jeho. Ovšem tvrdí stížnost, že skutkový omyl na straně stěžovatele dosvědčuje i ta okolnost, že stěžovatel byl by, kdyby si byl býval vědom hmotné protiprávnosti svého jednání, zajisté vyčkal, až mu Dr. S. oněch 13.000 Kč poukáže a teprve pak poukázal z nich částku 6.000 Kč Dr. R-ovi. Než nelze poznati, jakými úvahami dospěla stížnost k tomuto tvrzení přes doznané a zjištěné vědomí stěžovatelovo, že dotčené peníze nejsou jeho, a nelze proto vypořádati se s tímto tvrzením věcně.

Zadržením za sebou nebo přivlastněním sobě po rozumu § 183 tr. zák. není ovšem — viz nálezy čis. 2496, 3311 sb. n. s. a jiné — kterákoliv svémoc se svěřenou věcí čili jakékoliv jednání s ní, jež nebylo pachateli přikázáno neb alespoň dovoleno osobou k věci oprávněnou. Svémocí podle § 183 tr. zák. trestnou jest naopak jen takové nakládání se svěřenou věcí, které se přiči vůli oprávněné osoby pachateli známé a není zlého úmyslu předpokládaného pojmem přivlastnění, má-li pachatel byl jen omylem za to, že osoba k věci oprávněná nebude nic namítati proti tomu, by pachatel s věcí nakládal způsobem jím zamýšleným a pak skutečnějším. Avšak namítá-li stížnost — patrně s tohoto správného hlediska —, že byl u stěžovatele jakýkoliv zlý úmysl vyloučen jeho přesvědčením, že klienti nebudou nic namítati proti opožděné výplatě, nedbá skutkových zjištění rozsudku a neprovádí důvod zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř. po zákonu. Přesvědčení stěžovatelovo, námitkou uplatňované, není rozsudkem zjištěno a, i kdyby bylo zjištěno, neomlouvalo by souzené skutky, v nichž podle rozsudečných zjištění nešlo jen o opožděné výplaty čili o pouhé neodvedení, nevydání, zadržení neb o pouhý průtah ve vydání svěřených věcí, nýbrž o spotřebení věci pro vlastní zájmy pachatelovy čili o přivlastnění si jich. Budíž k tomu ještě podotčeno, že se stěžovatel vůbec nehájil mylným předpokladem, že osoby oprávněné ke zpronevěřeným částkám nebudou nic namítati proti tomu, že částek těch použije a spotřebuje je ve své kanceláři a ve své domácnosti, nýbrž udal jen v případě firmy S., že myslel, že má ještě čas na zaplacení, protože slíbil firmě úroky a protože je zvykem advokátů vyúčtovati ročně nebo pololetně, a v případě firmy B., že myslel, že má dosti času k poukázání tohoto peníze. Opakovanou obhajobou uplatňoval stěžovatel jen předpoklad nezávadnosti liknavosti ve vydání (odvedení) svěřených částek, takže mohl soud, aniž se rozsudek tím stal neúplným v příčině skutečnosti rozhodných a zmatečným podle čis. 5 § 281 tr. ř., obhajobu opomenouti, kdyžž zjistil, že se stěžovatel neomezil jen na liknavost uvedeného rázu, nýbrž peněz

těch pro sebe použil a spotřeboval. Neúplným po rozumu § 281 čis. 5 tr. ř. nestal se rozsudek ani tím, že nepřihlíží — jak vytýká stížnost s nesprávného hlediska § 281 čis. 9 a) tr. ř. — k výpovědi svědka (Josefa S-a), že stěžovatel výslovně s firmou S. ujednal záručení náhradou za opožděnou výplatu, správně, že stěžovatel na opětnou žádost svědkovu o vydání částky 13.000 Kč a připomínku, že svědek peněz potřebuje, a v bance musí platiti úroky, odpověděl, že svědkovi také úroky zaplatí. Nelze poznati, jak by mohla dodatečně po svémoci projevená ochota pachatele k náhradě škody placením úroků brániti závěru, že pachatel si byl v době svémoci protiprávnosti svémoci vědom, nebo nasvědčovati předpokladu pachatele, že osoba ke svěřenému statku oprávněná nemá námitek proti svémoci a schválí ji dodatečně. Proto jest přes vývody stížnosti setrvati na rozsudečném zjištění, že si byl stěžovatel vědom hmotné protiprávnosti svého jednání a že úmyslně naložil s věcmi mu svěřenými proti výslovnému určení a příkazu svých mandantů.

Vědomí pachatele o protiprávnosti svémoci může býti arcíř, když svěřeným statkem je věc zastupitelná, rušeno a vyváženo — třeba ne pouhou, byť důvodnou nadějí pachatelovou, že bude svého času s to dostáti svému závazku čili odškodniti osobu svémocí dotčenou (viz nálezy 2704, 1637 sb. n. s. a jiné), tož přece — vědomím pachatele, že má již v době svémoci rovnocennou a stejnorodou úhradu po ruce, takže jest kdykoliv s to, by dostal příkazu nebo svému závazku k osobě ke svěřené věci oprávněné (viz nálezy čis. 4282, 3652 sb. n. s. a jiné). Nestačí tudíž, že stav jmění pachatelova umožňuje a po případě zajišťuje uvedenou úhradu vůbec; vyžaduje se spíše, že pachateli je možná úhrada věcí, s nimiž svémocně nakládá, již v okamžiku svémoci. Rozsudek výslovně a s náležitým odůvodněním zjišťuje, že stěžovatel neměl v rozhodné době dostatečných finančních prostředků a nebyl podle svých majetkových poměrů s to, by částky, které si přivlastnil, kdykoliv nahradil a svým závazkům dostal, a že jest jen výmluvou tvrzení stěžovatelovo, že měl tehdy dostatek finančních prostředků, jakož i že stěžovatel byl si vědom, že nemá po ruce dosti prostředků, jimiž by mohl vyhověti příkazům oprávněných osob v příčině svěřených mu peněz. V rozhodných složkách, totiž pokud je popřena schopnost dáti úhradu kdykoliv čili okamžitě nebo aspoň bezodkladně, a zjištěno vědomí stěžovatelovo, že mu taková úhrada není možnou, nejsou opakované výroky rozsudku vývody stížnosti napadeny; naopak uvádí stížnost sama, že stěžovatel nemohl vůbec vymáhati svůj palmár soudně, poněvadž by byl berní úřad i další palmární pohledávky zabavil. Jelikož bez — stížností netvrzené — možnosti okamžité realizace a upotřebení výtěžku k bezodkladné úhradě svémocně spotřebovaných částek nerozhoduje rozsah jmění stěžovatelova s hlediska vědomí o protiprávnosti svémoci, netřeba se vypořádati s vývody stížnosti o výši a likvidnosti palmárních pohledávek stěžovatelových a stejně není třeba vypořádati se s vývody stížnosti dokazujícími, že pohledávka berního úřadu, pro kterou bylo zřízeno nadzástavní právo na palmárních pohledávkách stěžovatelových, zanikla a měla býti již dáyno v pozemkových knihách

vymazána; neboť je rozhodným jen, že nadzástava berního úřadu a exekuce jím zavedená bránila stěžovateli ve vymáhání jeho pohledávek, kdežto nezáleží na tom, bylo-li mu v tom bráněno právem či neprávem a domáhal-li se stěžovatel bez úspěchu — jak uvádí — zákroku advokátní komory proti bernímu úřadu. Zřejmě hledí stížnost vývody, o nichž právě uvažováno, jakož i dalšími vývody, že stěžovatel ucházel se u advokátní komory o zápůjčku, z níž hodlal propláceti částky, o které jde, ne tak vyvrátiti závěr o vědomí protiprávnosti, nýbrž spíše prokázati, že stěžovatel neměl úmyslu podržeti částky, jejichž zpronevěření se mu dává za vinu, trvale a vůbec nikdy jich nevypláceti.

Leč s tohoto hlediska jsou dotčené vývody stížnosti bezdůvodné, neboť podle stálé judikatury vyžaduje se úmysl, svěřené věci oprávněnému vůbec nikdy nevydati čili učiniti trvalým protiprávní stav pachatelem způsobený, jen pro pojem »zadržení«, nikoliv též v případech »přivlastnění«, a i kdyby stížnost měla pravdu tvrzením, že obžalovaný neměl úmysl směřující k zadržení svěřených mu peněz ve smyslu právě naznačeném, nebyl by okolností, že byl uznán vinným i zadržením svěřených částek, zkrácen ve svých právech, kdyžť nalézací soud nevzal za přitěžující okolnost spáchání zpronevěry v obou směrech v § 183 tr. zák. vytčených.

Čís. 4824.

Podle § 335 tr. zák. podléhá trestu též čin, kterého se obžalovaný dopustil z nevědomé nedbalosti, totiž když si následky svého činu neuvědomil, ačkoliv je podle předpisů zvláště vyhlášených nebo podle svého stavu, úřadu, povolání, své živnosti, svého zaměstnání nebo vůbec podle svých zvláštních poměrů nahlížení mohl.

Nerozhoduje o sobě, že obžalovaný následky svého jednání nepředvídal, jestliže jen ohrožení lidské bezpečnosti bylo pro něho za náležitě pozornosti předvídatelné. Nemůže se proto zprostiti viny proto, že následky svého činu nepředvídal, že totiž o nich byl na omylu, když následky ty byly předvídatelné a on je nepředvídal jen z omylu, který si sám zavínil nedostatečnou pozorností.

(Rozh. ze dne 25. října 1933, Zm II 73/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 25. listopadu 1933, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle § 335 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 7. srpna 1931 v myslivně Z. při státní silnici H.-M. střelil do křoví v domnění, že střílí psa, aniž se řádně přesvědčil, že za křovím skutečně je pes, a tak dopustil se jednání, o němž již podle přirozených jeho následků, které každý snadno poznati může a pachatel podle svého stavu a svého povolání mohl nahlížení, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečnost života a zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, z čehož také smrt Rafaela F-y nastala.

Důvody:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný dne 7. srpna 1931 u jezírka »Ž.« — poblíž myslivny »Z.« při státní silnici H.-M., střeliv do křoví, zasáhl nadhajného Rafaela F-u, strážícího tam železa, a že F. následkem toho zemřel. Soud osvobodil obžalovaného od obžaloby pro přečin podle § 335 tr. zák., kladený mu za vinu proto, že střeliv do křoví v domnění, že střílí na psa, aniž by se byl řádně přesvědčil, že za křovím skutečně jest pes, poněvadž prý domněnka, že jde o toulavého psa, »psychologicky vysvětlitelnou asociací se změnila u obžalovaného při postřehu špinavě žlutých obrysů kabátu klečícího nadhajného F-y, zakrytého z polovice kmenem vrby, v jasnou představu špinavě žlutého toulavého psa« a tato představa prý u obžalovaného jako starého revírnicka, »který chtěl jistě za každou cenu dopadnouti škůdce svého revíru, musela býti . . . tak silnou, že byla s to potlačit každou jinou představu. Z toho plyne, že nalézací soud osvobodil obžalovaného proto, že obžalovaný byl v omylu o tom, že v křoví není pes, nýbrž nadhajný F., z toho se ale v pravdě jen podává, že obžalovaný si neuvědomil následky svého jednání, že tedy nejednal z vědomé nedbalosti. Leč nalézací soud přehlíží, že podle § 335 tr. zák. podléhá trestu též čin, kterého se obžalovaný dopustil z nevědomé nedbalosti, totiž když si následky svého činu neuvědomil, ačkoliv je podle předpisů zvláště vyhlášených nebo podle svého stavu, úřadu, povolání, své živnosti, svého zaměstnání nebo vůbec podle svých zvláštních poměrů nahlížení mohl. Při správném výkladu § 335 tr. zák. nerozhoduje o sobě, že obžalovaný následky svého jednání nepředvídal, jestliže jen ohrožení lidské bezpečnosti bylo pro něho za náležitě pozornosti předvídatelné. Nemůže se proto obžalovaný zprostiti viny proto, že následky svého činu nepředvídal, že totiž o nich byl na omylu, když následky ty byly předvídatelné a on je nepředvídal jen z omylu, který si sám zavínil nedostatečnou pozorností. Postřeh špinavě žlutých obrysů kabátu klečícího nadhajného F-y, zakrytého z polovice kmenem vrby, nebyl by se u obžalovaného změnil v jasnou představu špinavě žlutého toulavého psa, kdyby byl obžalovaný neususoval ukvapeně, kdyby se byl, jak bylo jeho povinností, přesvědčil, co vlastně v křoví je a kdyby se byl zdržel střelení, dokud toho přesvědčení nenabyl. To bylo tím více jeho povinností, když se byl s nadhajným F-ou domluvil, že večer na onom místě společně nastraží na psy těžká železa, takže musel počítati s možností, že hajný se již na místě nachází a na něho čeká, po případě s tím, že nadhajný se mohl jíti tam podívat, zda tam nejsou psi. Mimo to musel si obžalovaný jako starý revírnick býti při patřičné bedlivosti vědom, jak často střelení po nezřetelném cíli přivodilo nebezpečí pro lidskou bezpečnost. Jelikož obžalovaný podle toho, co právě doličeno, při střelení nezachoval náležitou pozornost v § 335 tr. zák. předpokládanou, z jeho činu následovala smrt člověka a možnost ohrožení lidské bezpečnosti z činu byla proň seznatelná, je skutková podstata § 335 tr. zák. naplněna a bylo proto obžalovaného uznati vinným přečinem podle této stati zákona.

Čís. 4825.

Nebezpečí podle § 87 tr. zák. není dáno již bezprostředním ohrožením života, zdraví nebo bezpečnosti lidí takovým činem, jemuž je takové ohrožení přímým účelem, nýbrž vyžaduje se, by vzniklo pro chráněné statky nebezpečí jiného druhu než jejich bezprostřední ohrožení činem samým; k pachatelovu činu musí přistoupiti okolnosti, jimiž je dáno obecnější nebezpečí (podle záměru pachatelova vytvořen stav budící obavy, že bude mít v zápětí následky § 85 b) tr. zák.).

Jen skutková podstata dokonaného zločinu § 87 tr. zák. vyžaduje, by pachatel nebezpečí v § 85 b) tr. zák. naznačené skutečně způsobil; šlo-li pachateli dle jeho záměru o to, přivoditi činem (hozením kamene na četnický kordon) ono obecné nebezpečí, jde o pokus zločinu § 87 tr. zák., jestliže ono nebezpečí nevzešlo, ale po případě vzejíti mohlo.

(Rozh. ze dne 30. října 1933, Zm I 301/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 4. března 1933, jímž byla obžalovaná, obžalována byvši pro zločin veřejného násilí podle § 87 tr. zák., uznána vinou přestupkem proti veřejným zařízením a opatřením podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství lze přisvědčiti, pokud jde o zločin veřejného násilí podle § 87 tr. zák., jen s určitými výhradami. Především není správný její názor, jenž je základem pro námitku, uplatněnou pod důvodem zmatečnosti podle § 281 čis. 10 tr. ř., jakoby nalézací soud při objektivní skutkové podstatě zločinu podle § 87 tr. zák. přehlédl, že nebezpečí pro zdraví a bezpečnost lidí, tu četníků, vzešlo též a to v první řadě ze samotného hození kamene na četnický kordon. Stěžovatel staví se tu zřetelně na stanovisko, jakoby nebezpečí podle § 87 tr. zák. bylo dáno již v bezprostředním ohrožení života zdraví nebo bezpečnosti lidí takovým činem, jemuž jest takové bezprostřední ohrožení vyčtených statků přímým účelem. Taková ohrožení tělesné neporušenosti však spadají pod speciálnější ustanovení tr. zák., jmenovitě hození kamenem proti člověku nebo i více lidem samo o sobě, stalo-li se v úmyslu ohroziti jejich život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost, pod zvláštní ustanovení XV., po případě XVIII. hlavy I. dílu nebo X. hlavy II. dílu tr. zák. Souce trestnosti podle těchto zvláštních ustanovení vyčerpána, nemohou sama o sobě zakládati skutkovou podstatu zločinu veřejného násilí podle § 87 tr. zák., jež jest rázu obecnějšího a vyžaduje, by vzniklo pro chráněné statky nebezpečí jiného druhu, nežli je jen jejich bezprostřední ohrožení činem samým. K pachatelovu činu, jenž by takto sám o sobě vyčerpával skutkovou podstatu trestného

činu speciálního (poškození na těle a pod.), musí tudíž přistoupiti jiné okolnosti, jimiž je dáno nebezpečí obecnější ve smyslu § 87 tr. zák., totiž jimiž jest v důsledku činu pachatelova podle jeho záměru vytvořen stav, zavdávající příčinu k obavám, že bude mít v zápětí následky § 85 písm. b) tr. zák. Sama obžaloba státního zastupitelství vytkla správně v souzeném případě ono obecnější nebezpečí v tom, že bylo vyvoláno v poštvaném davu, čímž podle důvodů obžaloby obžalovaná svým úmyslným jednáním působila na vytvoření takového stavu a shluku poměrů, z kterého mohlo dojiti ku poškození integrity ohrožených četníků; nebezpečí podle § 87 tr. zák. bylo by podle tohoto správného názoru nikoliv již v tom, že obžalovaná na jednoho nebo více četníků kamenem hodila a mohla je zraniti, nýbrž v tom, že mohla svým činem popuditi proti četnictvu shromážděný dav. Nalézací soud pak též vycházel z tohoto základu při posouzení otázky vzniku nebezpečí a nevyloučil je proto, že by byl nějak rozlišoval mezi útokem na jednotlivého četníka nebo na kordon (takže jsou v tom směru bezdůvodně uplatněny výtky nejasnosti a neúplnosti), ale proto, že v oboru své skutkové-zjišťovací činnosti usoudil, že tu nebylo ani možné nějaké působení na vytváření takového stavu a shluku poměrů, z kterého by mohlo dojiti ku poškození integrity službu konajících četníků, když hození kamenem se událo tak, že si toho z demonstrantů nikdo ani nevšiml ani to neviděl. Nalézací soud tím zřetelně vyloučil po objektivní stránce, že tu nebezpečí, hrozící z případného popuzení davu, vůbec nevzniklo, ba ani vzniknouti nemohlo. Zmateční stížnost nenapadá toto skutkové zjištění jedině možným způsobem podle § 281 čis. 5 tr. ř. a je tudíž ono i pro nejvyšší soud závazným (§§ 258 II., 288 čis. 3 tr. ř.); proto z něho nejvyšší soud vychází při posuzování věci se zřetelem na další právní názor stěžovatelův, že se k náplni skutkové podstaty zločinu podle § 87 tr. zák. ani nežadá, by nebezpečí tam uvedené skutečně vzniklo a že stačí, že jím přivoděno býti mohlo. To není správné, pokud by šlo o trestný čin dokonaný; k jeho náplni žádá zákon, by pachatel nebezpečí v § 85 b) tr. zák. naznačené skutečně způsobil. To se v souzeném případě podle nenapadeného skutkového zjištění nestalo a není proto zmateční stížnost v právu, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle čis. 10 § 281 tr. ř. vzhledem na dokonaný zločin podle § 87 tr. zák.

Při tomto zločinu není ovšem vyloučen pokus, zamýšlel-li pachatel svým činem způsobilí ono nebezpečí, jež však nevzniklo z některé příčiny v § 8 tr. zák. uvedené. Poněvadž zmateční stížnost všeobecně poukazuje k tomu, že to, co vzal nalézací soud po objektivní stránce za prokázáno, jej zavazovalo, by podřídil čin pod jiné ustanovení trestního zákona a poněvadž její vývody vyzdvihují zvláště ve směru zločinu podle § 87 tr. zák. význam úmyslu obžalované, v němž prý jednala, je v těchto námitkách shledati podklad pro přezkoumání věci s hlediska pokusu zločinu podle § 87 tr. zák.

Nalézací soud vyloučil sice ve svém skutkovém zjištění i možnost nějakého působení na vytvoření stavu nebezpečí podle cit. §§; podle povahy věci lze však tomuto závěru rozuměti jen tak, že ona možnost

nenastala pro okolnosti, které jsou v rozsudku konkrétně uvedeny jako jeho předpoklady, že si hození kamenem demonstranti nevěšili a je neviděli; není tím tedy nikterak vyjádřeno, ani že ono nebezpečí nemohlo vzniknouti vůbec (pokus absolutně nezpůsobit), ani že obžalovaná nezamýšlela je přivoditi. Kdyby však bylo zjištěno, že obžalované šlo podle jejího záměru o to, přivoditi hozením kamene ono obecné nebezpečí, o němž byla výše řeč, přicházel by i při tom, že ono nebezpečí vskutku nevzešlo, ač po případě vzejíti mohlo, v úvahu pokus zločinu podle § 87 tr. zák. Potud lze tudíž uznati odůvodněnými námitky zmateční stížnosti, žádající, by bylo zkoumáno, zda úmysl obžalované nesměřoval k tomu, přivoditi nebezpečí pro četnictvo rozjištěním davu, jak byl v naznačeném směru tvrzen v obžalobě, an by mohl býti rozhodný pro případné posouzení činu obžalované za pokus podle §§ 8, 87 tr. zák. Zmateční stížnosti bylo tudíž, pokud jde o uvedený zločin, lze vyhověti jen s omezením na zkoumání případu v novém projednání věci jen s hlediska pokusu. I kdyby však obžalovaná nebyla měla úmysl přivoditi ono širší nebezpečí, poukazuje zmateční stížnost právem k tomu, že nalézací soud byl podle povahy případu povinen při hození kamenem proti četnickému kordonu nebo proti jednotlivému četníkovi při výkonu jeho služby zabývat se úmyslem obžalované s hlediska § 81 tr. zák., kterýžto zločin podle objektivních známek přicházel v úvahu; na přestupek podle § 312 tr. zák. bylo lze uznati jen, kdyby čin se zřetelem k úmyslu pachatelky nebyl shledán trestnějším. Konečně by podle případného úmyslu pachatelky mohl přijíti v úvahu též pokus zločinu podle § 153 tr. zák., na nějž zmateční stížnost rovněž právem poukazuje.

Čís. 4826.

Základem povinnosti obžalovaného, nésti náklady trestního řízení, a povinnosti soukromého obžalobce, nahraditi v případě zprošťujícího rozsudku útraty obžalovanému, je jich postavení procesní a jejich vzájemný procesní poměr. Takového procesního poměru není mezi soukromým obžalobcem a tím, kdo se do trestního řízení dostal jako obviněný bez návrhu a počínou soukromého obžalobce (omylem).

(Rozh. ze dne 30. října 1933, Zm I 553/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Usnesením okresního soudu trestního v Praze ze dne 28. února 1932 byl ve výroku, jimž byla Josefa B-ová uznána povinnou nahraditi Anně F-ské, manželce policejního inspektora, útraty právního zastoupení částkou 200 Kč, porušen zákon v ustanovení §§ 390 a 393 tr. ř.

D ů v o d y:

Dne 26. dubna 1930 učinila Josefa B-ová trestní oznámení na Josefa F-ského, inkasistu nemocenské pojišťovny v P. a jeho manželku Annu F-skou pro zločin veřejného násilí nebezpečným vyhrožováním

podle § 99 tr. zák., po případě pro urážku na cti. V přípravném vyhledávání vyslechl vyšetřující soudce jako podezřelého Josefa F-ského a jako podezřelou Annu F-skou, nikoli však tu, proti níž trestní oznámení čelilo, nýbrž Annu F-skou, manželku policejního inspektora Jaroslava F-ského v témže domě bydlící, která buď omylem byla obeslána jako podezřelá, neboť v trestním oznámení jest uvedena jako svědkyně, nebo jí obsílka byla omylem doručena. Státní zastupitelství neshledalo ve věci skutkovou povahu zločinu § 99 tr. zák. a navrhlo postoupení spisu okresnímu soudu trestnímu v Praze k potrestání Josefa F-ského pro přestupek § 411 tr. zák., činíc zároveň ve směrech dalších prohlášení podle § 90 tr. ř. Vyšetřující soudce dne 26. května 1930 podle návrhu státního zastupitelství zastavil věc podle § 90 tr. ř. a postoupil spis okresnímu soudu trestnímu v Praze k dalšímu jednání proti Josefu F-skému pro přestupek § 411 tr. zák. Dle záznamu odd. XVII krajského soudu trestního v Praze byl spis dne 27. května 1930 okresnímu soudu trestnímu v Praze vypraven. Příslušný soudce patrně držel se jen návrhu státního zastupitelství na potrestání Josefa F-ského pro přestupek § 411 tr. zák. a přehlédl návrh Josefy B-ové na potrestání téhož a jeho manželky pro urážku na cti. To je zřejmě viděti z vrácené obsílky Josefa F-ského, kde jest předvolán jen pro přestupek § 411 tr. zák. a dále po zmařeném prvním líčení pro nedostavení se obviněného z nařízení návrhu hlavního přelíčení na den 29. prosince 1930, kde se obesílá jen soukromá účastnice (nikoli obžalobkyně) J. B-ová a jen obžalovaný Josef F. O Anně F-ské jako obžalované není tam žádné zmínky. Zpráva soudcova, že ke hlavnímu přelíčení na 3. listopadu 1930 byla předvolána jako obžalovaná Anna F-ská, slyšená u vyšetřujícího soudce, nemá ve spisech žádné opory, naopak ze spisů vychází na jevo podezření, že soudce až do upozornění zástupce J. B-ové na návrh na potrestání manželů F-ských pro urážku na cti při hlavním přelíčení dne 29. prosince 1930 o návrhu tom neměl vědomosti. Při hlavním přelíčení dne 29. prosince 1930 byl vyslechnut ad generalia Josef F. Byl-li vyslechnut k věci, z protokolu na jevo nejde. Vzhledem k tomu, že zástupce soukromé účastnice a obžalobkyně upozornil soudce na návrh též ohledně Anny F-ské, bylo líčení odročeno na den 21. ledna 1931, k němuž podle poukazu soudcova měla býti předvolána prostě »Anna F-ská«. Z protokolu o líčení konaném dne 21. ledna 1931 není zřejmo, že by nějaká Anna F-ská dostavila se k soudu jako obžalovaná, neboť jest tam uvedeno jen, že obžalovaný Josef F. dostavil se osobně. Také žádná Anna F-ská nebyla ani ad gen. ani k věci při hlavním líčení tom vyslýchána. Z výslechu Josefa B-a však jde na jevo, že Anna F-ská, manželka policejního inspektora, byla v jednacím síni přítomna, neboť tento svědek seznal, že vyhrožovala manželka obžalovaného Josefa F-ského a nikoli přítomná Anna F-ská. Z protokolu nejde na jevo, zda tato Anna F-ská seděla tam na lavici obžalovaných či byla přítomna v posluchačstvu líčení. Před zahájením tohoto hlavního líčení prohlásil zástupce soukromé obžalobkyně, že navrhuje t a k é (zřejmě mimo Josefa F-ského) potrestání Anny F-ské, manželky obžalovaného, který jest výběřčím nemocenské pojišťovny, proti které původně žaloba smě-

řovala. Protokol o tomto líčení podepsala mimo zástupců stran též Anna F-ská, manželka policejního inspektora, neznámo v jaké funkci u líčení přítomná. Při hlavním přelíčení, konaném dne 17. února 1931, byli podle protokolu přítomni: manželé Josef a Anna F-ský s obhájcem Drem B-em a Anna F-ská, manželka policejního inspektora, také se svým obhájcem, vesměs jako obžalovaní. Anna F-ská, manželka inkasisty, byla zodpovědně vyslechnuta ad generalia a k věci. Anna F-ská, manželka policejního inspektora, opět nebyla vyslechnuta. Svědkyně B-ová (soukromá obžalobkyně) prohlásila, že Anna F-ská, manželka policejního inspektora, jí ani nenadávala, ani nevyhrožovala. Zástupce soukromé obžalobkyně precisoval výroky obžalované Anny F-ské, manželky inkasisty, jimiž se soukromá obžalobkyně cítí uraženou. Po skončeném průvodním řízení navrhovali veřejný i soukromý obžalobce použití zákona, soukromá obžalobkyně účtovala normální útraty, oba obhájci pak zproštění svých klientů a navrhovali přisouzení útrat právního zastoupení.

Rozsudkem z téhož dne byli všichni obžalovaní zproštěni podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby a to Josef F-ský pro přestupek § 411 tr. zák. a § 496 tr. zák. a Anna F-ská, manželka inkasisty, a Anna F-ská, manželka policejního inspektora, pro přestupek § 496 tr. zák. Výrok zprošťující Josefa F-ského opřen jest o to, že soud průvodním svědkům neuvěřil. Ohledně Anny F-ské, manželky policejního inspektora, prohlásil soud, že byla zproštěna, ježto soukromá obžalobkyně výslovně prohlásila, že tato obžalovaná jí ani nenadávala, ani jí nevyhrožovala. Annu F-skou, manželku inkasisty, pak soud zprostil, ježto návrh na její potrestání učiněn byl teprve dne 29. prosince 1930, ač trestný čin za vinu jí dávaný jest promlčen. Usnesení ohledně útrat podle § 390 tr. ř. nebylo vydáno; není o útratách v rozsudku žádné zmínky a ani protokol o hlavním přelíčení neobsahuje v tom směru žádného zápisu.

Proti osvobozujícímu rozsudku ohlásil zástupce soukromé obžalobkyně odvolání co do viny, žádaje zároveň za opis rozsudku. Provedení odvolání nebylo podáno (opis rozsudku byl doručen původnímu zástupci soukromé obžalobkyně, advokátu Rudolfu W-ovi, ač již při hlavním přelíčení dne 29. prosince 1930 byla soukromá obžalobkyně zastoupena Dr. Maxmiliánem F-em, a při hlavním přelíčení dne 21. ledna 1931 a dne 17. února 1931 Dr. Václavem C-ou, jenž jí pak zastupoval i v řízení odvolacím). O odvolání rozhodl krajský soud trestní v Praze rozsudkem ze dne 18. listopadu 1931, a sice tak, že odvolání soukromé obžalobkyně do viny obou jmenovaných Annen F-ských zamítl. V odůvodnění rozsudku uvedl soud, že soukromá obžalobkyně sama připustila, že Anna F-ská, manželka policejního inspektora, jí nenadávala ani nevyhrožovala a ohledně Anny F-ské, manželky inkasisty, uvedl, že výpověď jediné soukromé obžalobkyně jako svědkyně k nabytí přesvědčení o vině obžalované mu postačiti nemůže a proto jí pro nedostatek důkazů zprostil. Současně usnesením z téhož, dne uložil též soud Josefě B-ové, by podle § 390 tr. ř. hradila náklady řízení trestního a zejména nahradila podle § 393 tr. ř. útraty právního zastoupení (v ří-

zení odvolacím) obžalované Anně F-ské, manželce inkasisty, celkem 150 Kč a obžalované Anně F-ské, manželce policejního inspektora, částkou 136 Kč 25 hal.

Nyní teprve vydal okresní soud trestní v Praze usnesení ze dne 28. února 1932, jímž podle §§ 390 a 393 tr. ř. uložil soukromé obžalobkyni Josefě B-ové, by nahradila obžalované Anně F-ské, manželce inkasisty a Anně F-ské, manželce policejního inspektora útraty jejich právního zastoupení, a to každé z nich částkou 200 Kč. Stížnost soukromé obžalobkyně proti tomuto usnesení byla usnesením krajského soudu trestního v Praze ze dne 4. června 1932 jako opožděná zamítnuta.

Oním usnesením okresního soudu trestního v Praze ze dne 28. února 1932, pokud jím byla uložena náhrada útrat 200 Kč ve prospěch Anny F-ské, manželky policejního inspektora, byl porušen zákon.

K objasnění věci je nutno z trestních spisů předeslati toto: Trestní oznámení Josefy B-ové a obsažený v něm návrh na potrestání pro urážku na cti vztahuje se kromě na Josefa F-ského, inkasistu nemoenské pojišťovny, na manželku téhož Annu F-skou. O Anně F-ské, manželce policejního inspektora Jaroslava F-ského, jenž jest bratrem obžalovaného Josefa F-ského, činí se v trestním oznámení zmínka jen potud, že urážky tvořící předmět soukromé obžaloby pronesla obžalovaná Anna F-ská, manželka inkasisty, stojíc v chodbě domu, ve kterém obě bydlí, se svojí švakrovou Annou F-skou, manželkou policejního inspektora. Ve přípravném vyhledávání byla však jako obviněná vyslechnuta tato Anna F-ská, manželka policejního inspektora, a odtud přichází v dalším přestupkovém řízení tato Anna F-ská, roz. P-ová, kdežto pravá obžalovaná Anna F-ská, roz. V-á, manželka inkasisty, se objevuje teprve později, a to při konečném hlavním přelíčení dne 17. února 1931, při kterém byl vynesena rozsudek. Zřejmo, že Anna F-ská, rozená P-ová, manželka policejního inspektora, byla již v přípravném vyhledávání vyslechnuta jako obviněná omylem; co bylo příčinou tohoto omylu, nelze ze spisů přesně zjistiti. Jsou dvě možnosti: buď vyšetřující soudce nařídil předvolání pravé obžalované, Anny F-ské, manželky inkasisty a soudní kancelář byla obsílka pro tuto Annu F-skou vyhotovena, ale omylem doručena její švakrové, Anně F-ské, manželce policejního inspektora, anebo bylo již vyšetřujícím soudcem následkem omylu nařízeno předvolání Anny F-ské, manželky policejního inspektora, a obsílka zněla na tuto Annu F-skou a také jí byla doručena. Který z obou těchto případů nastal, nelze ze spisů zjistiti, poněvadž obsílky nejsou při spisech a nařizovací záznam vyšetřujícího soudce není s dostatek přesný a určitý. Než nezáleží na tom, jakým způsobem povstal omyl, to jest pro právní posouzení otázky útratové, o kterou jde, nerozhodné.

Základem povinnosti obžalovaného nésti náklady trestního řízení a také povinnosti soukromého obžalobce nahraditi v případě zprošťujícího rozsudku útraty obžalovanému, jest jejich postavení procesní a jejich vzájemný procesní poměr. Tohoto procesního poměru zde mezi soukromou obžalobkyni a Annou F-skou, rozenou P-ovou, manželkou policejního inspektora, v řízení před soudem první stolice nebylo, neboť

soukromá obžalobkyně na tuto Annu F-skou ani trestní oznámení ani soukromou obžalobu nepodala; trestní oznámení směřuje proti Anně F-ské, manželce inkasisty Josefa F-ského. Při hlavním přelíčení dne 29. prosince 1930 navrhuje zástupce soukromé obžalobkyně potrestání Anny F-ské »vzhledem na návrh učiněný na č. 1, 2« a při zahájení hlavního přelíčení dne 21. ledna 1931 navrhuje zástupce soukromé obžalobkyně »potrestání Anny F-ské, manželky obžalovaného (Josefa F-ského), který jest výběřím nemocenské pojišťovny, proti které původně obžaloba směřovala«. Jestliže se Anna F-ská, rozená P-ová, manželka policejního inspektora, do trestního řízení v první stolici dostala, či výstižněji řečeno vmísila — stalo se tak bez návrhu a počínu soukromé obžalobkyně. Pro nedostatek vzájemného procesuálního poměru mezi soukromou obžalobkyní a touto Annou F-skou, rozenou P-ovou, není tu právního podkladu pro použití §§ 390 a 393 tr. ř. ohledně jmenované Anny F-ské, neboť ta nebyla vůbec žalována. Nesejde pak na tom, že se trestního řízení v první stolici v úloze obžalované zúčastnila, třeba snad následkem omylu, obdrževši obsílku jako obviněná a že se za takovou pokládala.

K vůli úplnosti budíž vytkeno stanovisko zrušovacího soudu k výroku soudu odvolacího o útratách řízení odvolacího obsaženém v usnesení krajského trestního soudu odvolacího v Praze ze dne 18. listopadu 1931. Usnesení to pokládá zrušovací soud za správné i ohledně přiččení útrat odvolacích Anně F-ské, rozené P-ové, manželce policejního inspektora. Jest zdůrazniti, že po prohlášení osvobozujícího rozsudku ohlásil zástupce soukromé obžalobkyně odvolání co do viny; toto ohlášení se vztahuje na rozsudek osvobozující v celém jeho obsahu, tedy také na výrok, jímž byla Anna F-ská, rozená P-ová, osvobozena. Poněvadž odvolací soud přezkoumává rozsudek v mezích, ale také v rozsahu odvolání, musil se zabývat i výrokem rozsudku první stolice, pokud se týká Anny F-ské, rozené P-ové, poněvadž i tento výrok byl odvoláním soukromé obžalobkyně napaden. Soukromá obžalobkyně svým odvoláním do celého výroku osvobozujícího vtáhla do trestního řízení odvolacího Annu F-skou, rozenou P-ovou, odvoláním tím byla tato přivedena do procesuálního poměru k soukromé obžalobkyni, a musí proto soukromá obžalobkyně nésti důsledky svého procesuálního zákroku proti jmenované, které se podle ustanovení §§ 390 a 393 tr. ř. jeví v povinnosti soukromé obžalobkyně nahraditi osvobozené obžalované útraty jejího právního zastoupení. Bylo proto o zmateční stížnosti na záštitu zákona, vznesené podle § 33 tr. ř. generální prokuraturou, podle § 292 tr. ř. rozhodnouti, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 4827.

Ustanovením § 457 odst. 1 tr. ř. určuje se počátek věci hlavního jednání, aniž jsou jím ve smyslu § 458 posl. odst. tr. ř. dotčeny formální předpisy §§ 239 a násl. tr. ř., jež jest i v řízení přestupkovém zachováti, pokud jich je před okresním soudem třeba (na př., jde-li o obžalobu soukromou).

Třebaže soukromý obžalobce musí učiniti opatření, aby byl u hlavního přelíčení přítomen, není »nedostavením se ke hlavnímu přelíčení« po rozumu § 46 odst. 3 tr. ř., nebyl-li pro zvláštní místní poměry a pod. přímo v jednacím síni, nýbrž stačí (i v řízení přestupkovém), dostavil-li se závčas do její bezprostřední blízkosti, kde bez jakékoliv námahy a pátrání mohlo býti ve stanovenou dobu jeho dostavení se k projednávání věci zjištěno (čekal na chodbě přede dveřmi jednacím síně).

(Rozh. ze dne 30. října 1933, Zm I 603/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost generální prokuratury na záštitu zákona do usnesení krajského soudu v Litoměřicích ze dne 24. března 1933, jímž bylo vyhověno stížnosti soukromého obžalobce do usnesení okresního soudu v Děčíně ze dne 30. května 1932, jímž bylo trestní řízení proti Karlu T-ovi pro přestupek proti bezpečnosti cti podle § 46 tr. ř. zastaveno, usnesení toto zrušeno a okresnímu soudu uloženo, by provedl hlavní přelíčení.

D ů v o d y:

Podle spisů okresního soudu v Děčíně bylo v soukromožalobní trestní věci Petra P-a proti Karlu T-ovi pro přestupek urážky na cti nařízeno hlavní přelíčení na den 30. května 1932 v 11 hodin dopoledne a podle zpátečního lístku byl o tom vyrozuměn soukromý obžalobce Petr P. dne 26. května 1932. Podle obsahu protokolu o hlavním líčení byl přítomen obhájce obžalovaného; soukromý obžalobce se k líčení nedostavil. Doručení vykázáno. Přečteno trestní oznámení. K návrhu obhájce obžalovaného bylo trestní řízení podle § 46 tr. ř. zastaveno. Na to dostavil se soukromý obžalobce a prohlásil, že podává stížnost. Okresní soud v Děčíně odůvodnil zastavovací usnesení podle § 46 tr. ř. ze dne 30. května 1932 takto: »V uvedené trestní věci bylo nařízeno hlavní líčení na 30. května 1932 o 11. hod. dopolední. Soukromý obžalobce obdržel obsílku dne 26. května 1932. Před 11. hod. dopolední dne 30. května 1932 dostavil se do jednacím síně čís. 16 zástupce obžalovaného Dr. R., advokát v P. Po uplynutí 11 hod., když se soukromý obžalobce do jednacím síně čís. 16 nedostavil, navrhl zástupce obžalovaného zastavení řízení podle § 46 tr. ř. — žádaje přisouzení útrat proti soukromému obžalobci. Soud tomuto návrhu vyhověl vzhledem k ustanovení § 457 tr. ř., jenž uvádí, že líčení počíná se před okresním soudem přednesem obžaloby. Ustanovení § 239 tr. ř. jednajícím o tom, že hlavní líčení počíná se vyvoláním věci, nelze vzhledem na ustanovení § 457 tr. ř. vztahovati na řízení ve věcech přestupkových. Bylo proto věci soukromého obžalobce, by do jednacím síně sám v ustanovenou hodinu vstoupil a nečekal, až bude věc vyvolána, což se ostatně v přestupkovém řízení neděje.«

Soukromý obžalobce Petr P. provedl do hořejšího usnesení stížnost takto: »Byl jsem předvolán jako soukromý obžalobce k hlavnímu lí-

čení na 30. května 1932 o 11. hodině dopolední do čísla 16. Již o 1/2 11. hod. dopolední byl jsem přítomen na chodbě před kanceláří č. 16. Poněvadž, jak jest mi známo, se u okresního soudu v Děčíně vždy strany a svědci vyvolávají, čekal jsem před kanceláří č. 16, která není veřejnou jednací síní a kde jest pouze visitka okresního soudce Jana S-a a není tam napsáno, jako v I. patře v oddělení civilním, že strany samy v uvedenou hodinu mají vstoupiti do jednací síně. V 11 hodin a 4 minuty jsem sám vstoupil do uvedeně kanceláře a tam mě bylo okresním soudcem Janem S-em sděleno, že trestní řízení proti Karlu T-ovi bylo zastaveno, poněvadž jsem přesně v 11 hodin sám do úřadovny č. 16 nevstoupil a nebyl přítomen čtení obžaloby.« Krajský soud v Litoměřicích jako soud odvolací vrátil okresnímu soudu v Děčíně spisy s poukazem, by podal zprávu, zda je tvrzení stěžovatele správné, zvláště zda je u okresního soudu v Děčíně obvyklé, že se strany a svědci vyvolávají. Okresní soud v Děčíně podal zprávu, že ve věcech Td a Tv dává soudce strany vyvolávat, nikoli však v řízení přestupkovém, pokud jde o hlavní líčení. Soud v Děčíně zvláště přesně při urážkách na cti dodržuje ustanovení § 457 tr. ř. Zvyklostmi se referent neřídí, nýbrž zákonem, už i vzhledem k tomu, že zvyklosti jsou v trestním právu vyloučeny. K dalšímu příkazu krajského soudu podal okresní soud v Děčíně zprávu, že tvrzení stěžovatele, že rok byl konán v kanceláři soudcově č. 16 a nikoli v jednací síní, je správné. Obsilky strany předvolávající zněly na č. 16 a nikoli do jednací síně.

Krajský soud v Litoměřicích rozhodnutím ze dne 24. března 1933 vyhověl stížnosti Petra P-a do usnesení okresního soudu v Děčíně ze dne 30. května 1932, napadené usnesení zrušil a uložil okresnímu soudu, by provedl hlavní líčení a to z těchto důvodů: »Jest sice správné, že v řízení týkajícím se přečinů počíná hlavní líčení vyvoláním věci a že proto soukromý obžalobce, který do toho okamžiku se nedostavil, platí za nepřítomného, kdežto v řízení přestupkovém podle § 457 tr. ř. řízení počíná teprve přednesením žaloby, tudíž, dokud se soukromý obžalobce nedostavil a žalobu nepřednesl, líčení ještě zahájeno nebylo. Právem však nutno výklad těchto zákonných ustanovení v usnesení okresního soudu v Děčíně co příliš formalistický zavrhnouti, neboť i v řízení přestupkovém musí býti soukromý obžalobce vyzván, by předstoupil a po případě musí býti jeho nepřítomnost protokolárně zjištěna. Jakmile se tak stalo, bylo přelíčení počato. Ve své zprávě ze dne 16. prosince 1932 podotýká soudce sám, že v jednací síní vůbec jednáno nebylo, nýbrž v jeho kanceláři. Z toho důvodu měl býti soukromý obžalobce při počátku hlavního líčení vyzván, by předstoupil a teprve, kdyby se nebyl dostavil, měla býti jeho nepřítomnost protokolárně zjištěna. Jest uvážiti, že osoba na určitý čas obeslaná, není-li výslovně na dveřích vyznačeno, že v určený čas předstoupiti má, se ostýchá vkročiti, aniž byla vyzvána, s čímž soudce počítati musil a proto bylo jeho věcí, by se přesvědčil, čeká-li někdo přede dveřmi a byl-li soukromý obžalobce venku, by ho vyzval, by vkročil a se přelíčení zúčastnil.«

Generální prokuratura podala do tohoto usnesení krajského soudu v Litoměřicích zmáteční stížnost na zástitu zákona, navrhuje, by bylo zrušeno a by bylo uznáno ve věci samé, že se stížností soukromého obžalobce Petra P-a do zastavovacího usnesení okresního soudu v Děčíně ze dne 30. května 1932 nevyhovuje. K odůvodnění tohoto návrhu bylo uvedeno toto:

»§ 46 odst. 3 tr. ř. stanoví, že se má za to, že soukromý obžalobce ustoupil od stíhání, jestliže — jak v německém autentickém znění se praví — »ist er bei der Hauptverhandlung nich erschienen«, tedy neobjevil-li se čili nestál-li k soudu při hlavním přelíčení. Tuto právní domněnku nelze žádným protidůkazem vyvrátiti; domněnka ta směřuje k tomu, ať již v jednotlivém případě věcně právem nebo neprávem, že soukromý žalobce musí učiniti opatření, by byl u hlavního přelíčení přítomen, a že pokud tak neučinil, opomenul péči potřebnou k hájení svých zájmů a tím projevil lhostejnost k tomu, jak věc dopadne (srovnej Mayer, Kommentar zur StPO. svazek I, strana 186 pod čís. 27 předposl. odst.). Jen trváním na tomto přísně formálním, od individuálního přihlížení ke konkrétnímu případu odezírajícím stanovisku lze zameziti kolísavou praxi judikatury (Mayer, ibidem pod č. 28). Soukromý obžalobce musí býti přítomen při hlavním přelíčení a to v místnosti, kde se koná soudní přelíčení (Mayer, ibidem pod č. 31). Jest sice na soudci věc projednávajícím, zdali, by předešel možným nedorozuměním — dá pátrati, zda soukromý obžalobce snad jest v chodbě nebo v jiné místnosti, než není to jeho povinností, a tudíž není ani právem soukromého obžalobce, by se toho dožadoval (Mayer, ibidem 1c). Nelze proto souhlasiti s názorem usnesení odvolacího soudu, že patřilo, by soukromý obžalobce byl vyzván, by předstoupil a že bylo věcí prvního soudce, by se přesvědčil, čeká-li někdo přede dveřmi, a byl-li soukromý obžalobce venku, by ho vyzval, by vkročil a se přelíčení zúčastnil. Rozebírati otázku, zda hlavní přelíčení před okresním soudem se počíná vyvoláním věci či přednesením obžaloby — ač i tu není správné tvrzení odvolací stolice, že líčení nebylo zahájeno, dokud se soukromý obžalobce nedostavil a obžalobu nepřednesl, poněvadž by nikdy nemohlo býti zahájeno líčení, když se soukromý obžalobce nedostaví a předpis § 46 odst. 3 tr. ř. by byl illusorní, — není zapotřebí proto, poněvadž podle zápisu o hlavním přelíčení bylo soudem zjištěno, že se soukromý obžalobce nedostavil, že bylo přečteno trestní oznámení, že obhájce navrhl zastavení trestního řízení, že bylo prohlášeno usnesení, že se trestní řízení podle § 46 tr. ř. zastavuje, a teprve po té, když hlavní líčení bylo již skončeno, se soukromý obžalobce dostavil.«

Zmateční stížnost na zástitu zákona nebyla shledána důvodnou. Nejvyšší soud sdílí ovšem plně vývody generální prokuratury, pokud se vztahují k výkladu § 46 odst. 3 tr. ř., totiž jaké má důsledky skutečnost, že se soukromý obžalobce ke hlavnímu přelíčení nedostavil; neshledává však správnými její vývody, jež se vztahují k otázce, která jest tu rozhodná, totiž k tomu, jak se má ve smyslu zákonných předpisů zjištění předpoklad pro postup podle § 46 odst. 3 tr. ř., čili jak se má podle zákona postupovati, by se zjistilo, že se soukromý obžalobce

ke hlavnímu přelíčení nedostavil. K tomu však je třeba rozebíratí otázku, kterou generální prokuratura považuje za nerozhodnou, totiž pokud jest na řízení před okresním soudem vztahovati předpis § 239 tr. ř., podle něhož se hlavní přelíčení před sborovým soudem počíná vyvoláním věci zapisovatelem. Jest pravda, že podle ustanovení § 457 prvý odst. tr. ř. počíná líčení u okresního soudu přednášením obžaloby. To však nemůže znamenati, že by se před tím neměly zachovati formálnosti podle § 239 a násl. tr. ř., pokud je jich třeba k tomu, by se mohlo započítí věcné jednání, jakým jest již přednes obžaloby podle prvého odst. § 457 tr. ř. Je přece samozřejmé, že nutno především zjistiti, že se bude jednati v té a v té věci, kdo se k jednání z řádně předvolaných stran a jiných osob dostavil, kdo má z těchto osob zůstatí v jednacím síni; vždyť jsou na příklad obesílání do téže místnosti jako strany i svědkové a zpravidla na tutéž hodinu, a dostaví-li se do ní, jak by k tomu podle uplatňovaného názoru byli povinni stejně jako strany beze zvláštního vyzvání, nutno je přece před přednášením obžaloby vzdáliti (§ 241 tr. ř.). Z toho všeho je zřejmé, že je třeba před věcným jednáním zjistiti formální podmínky, zda vůbec lze jednání zahájití; tomuto zjištění slouží pak právě úkony předepsané v § 239 a násl. tr. ř. Jest připustiti, že je lze ve zjednodušeném řízení před okresním soudem pomínouti, pokud jich není třeba (soudce vidí strany jemu známé v jednacím síni a pod.). To však neznamená, že by zákonodárce byl chtěl ony úkony vůbec vyloučiti i tam, kde je jich třeba; jejich připuštění i v řízení před okresním soudem je plně kryto obecným ustanovením § 458 posl. odst. tr. ř., podle něhož platí ustanovení hlavy XVIII, jinak (to jest pokud není v předpisech pro řízení v případech přestupkových zvláštních ustanovení) také pro hlavní přelíčení před okresním soudem. Uvází-li se tudíž rozdílná povaha formálních úkonů, o nichž je řeč v § 239 a násl. tr. ř. s věcnou povahou přednesu obžaloby podle § 457 I. odst. tr. ř., a dále účelnost předpisů § 239 a násl. tr. ř. ku zabezpečení možnosti tohoto věcného jednání, nelze ustanovení § 457 odst. prvý tr. ř. vykládati účelně jinak, než že se jím určuje počátek v ě c n ě h o jednání, že jím však ve smyslu § 458 posl. odst. tr. ř. nijak nejsou dotčeny formální předpisy §§ 239 a násl. tr. ř., pokud i ve zjednodušeném řízení před okresním soudem je jich třeba. Takto vykládá ustanovení to zejména Mitterbacher v Komentáři str. 729 a násl., Storch v Komentáři II. díl str. 444; i Storch jen připouští, že někdy těchto počátečních formálností není třeba; že však zvláště při soukromé obžalobě je jich zpravidla třeba, vysvětluje již ze samého ustanovení § 457 I. odst. tr. ř.; má-li jednání počítí přednášením obžaloby, to jest podle názoru některých spisovatelů ústním přednesem obžalobcovým (srov. Storch, Komentář II. díl str. 444; Mayer, Komentář III. díl str. 653; oproti nimž ovšem Mitterbacher str. 730 a Lohsing str. 335 připouštějí i přečtení této obžaloby soudcem nebo zapisovatelem), nemohlo by se vůbec počítí jednání, kdyby nebyl v jednacím síni přítomen obžalobce a nemohl obžalobný návrh přednésti. Z toho všeho plyne, že, je-li formálních

náležitostí podle § 239 tr. ř. třeba i v řízení před okresním soudem, nutno je zachovati.

Odvolací soud vycházel při svém rozhodnutí zřejmě z tohoto právního názoru, když ze zvláštních skutečností uvedených v posledním odstavci svého rozhodnutí uznal v souzeném případě potřebu toho, by soukromý obžalobce (přítomný podle jeho tvrzení před místností, do níž byl obeslán) byl při počátku hlavního přelíčení vyzván, by přestoupil a když bez zachování tohoto postupu nepovažoval zřejmě za možné, by se líčení ve smyslu § 457 odst. 1 tr. ř. přednášením obžaloby vůbec započalo a by při něm mohl pak býti učiněn návrh a usnesení ve smyslu § 46 odst. 3 tr. ř., jak z odůvodnění napadeného usnesení v odst. 1, ovšem nejasně formulovaného, nutno usuzovati. Tento právní názor, jak bylo dovedeno, mylným není. Předpis § 46 odst. 3 tr. ř. nelze všeobecně vykládati tak úzce, že by se považovalo za nedostavení se ke hlavnímu přelíčení i to, když soukromý obžalobce pro zvláštní místní poměry a pod, nebyl přímo v jednacím místnosti, ač se dostavil závčas do bezprostřední její blízkosti, kde bez jakékoliv námahy a pátrání mohlo býti ve stanovenou dobu jeho dostavení se ku projednání věci zjištěno. V souzeném případě uznal krajský soud, že takové poměry tu byly a nelze proto ani s hlediska § 46 odst. 3 tr. ř. shledávati jeho právní stanovisko mylným. Zmateční stížnost pro zachování zákona byla tudíž zamítnuta.

Čís. 4828.

Odvolací řízení ve věcech přestupkových jest nové, zvýšenými zárukami opatřené řízení hlavní, v němž odvolacímu soudu je řešiti samostatně jeho úkol, při čemž musí odvolací soud zkoumatí veškerý procesní materiál; nesmí pomínoutí nové skutečnosti a důkazy, uvedené v odvolání, a je po případě povinen (§ 3 tr. ř.) zaříditi potřebná vyhledávání k jich zjištění, jakmile okolností a důkazy ty jsou pro rozhodnutí věci důležité.

(Rozh. ze dne 30. října 1933, Zm I 703/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Plzni ze dne 3. března 1933, jímž bylo odvolání Jindřicha T-a proti rozsudku okresního soudu v Domažlicích ze dne 12. října 1932 zamítnuto jako neodůvodněné, byl porušen zákon v zásadě vyslovené v § 3 tr. ř.; rozhodnutí to se zrušuje a krajskému jako odvolacímu soudu v Plzni se ukládá, by o věci v novém odvolacím přelíčení jednal a rozhodl.

Důvody:

Četnickou stanicí v Č. K. ze dne 8. srpna 1932 podáno bylo trestní oznámení proti Jindřichu T-ovi pro přestupek podvodu podle § 197,

461 tr. zák., spáchaný tím, že dne 20. prosince 1931 odebral od obchodníka Leopolda L-a z D. vypalované zboží v ceně 448 Kč se listivým předstíráním, že je dodá majiteli turistické chaty na K. H. Rudolfovi P-ovi. Obviněný, byv o obsahu trestního oznámení okresním soudem v Kladně vyslechnut, hájil se tvrzením, že zboží L-em mu pro Rudolfa P-u odevzdané tomuto také skutečně odevzdal na jaře 1932 ihned, když je od L-a obdržel. Při hlavním přelíčení, jež se konalo v nepřítomnosti obžalovaného, prohlásil L., že obžalovaný zboží to P-ovi dodal. Okresní soud v Domažlicích vynesl pak rozsudek ze dne 12. října 1932, jímž uznal obžalovaného vinným přestupkem zpronevěření podle § 461 tr. zák., spáchaným tím, že zboží v ceně 448 Kč Leopoldem L-em mu do komise dané, tudíž věc jemu svěřenou, za sebou zadržel a si přivlastnil. Obžalovaný proti rozsudku, jemu v opise dne 27. ledna 1933 doručeném, ohlásil odvolání co do viny a trestu, — ohlášení došlo okresnímu soudu v Domažlicích dne 30. ledna 1933 — a provedl je podáním došlým soudu dne 5. února 1933; v odvolání uplatňuje, že uvedené zboží nepřevzal do komise, nýbrž převzal jen z ochoty od L-a, by je P-ovi odevzdal, a že také skutečně zboží to Rudolfovi P-ovi příležitostně odevzdal. O tom nabídl důkaz svědectvím Rudolfa P-y a své manželky Františky T-ové. Krajský jako odvolací soud v Plzni po veřejném odvolacím přelíčení, k němuž se obžalovaný nedostavil, rozsudkem ze dne 3. března 1933 odvolání zamítl s poukazem na rozhodovací důvody prvního soudu jako bezdůvodné. Podotknouti jest, že rozhodovací důvody rozsudku prvního soudu se obmezují na větu, že na základě částečného doznání obžalovaného o skutcích a výpovědi svědka Leopolda L-a má soud za zjištěno a prokázáno, že se obžalovaný dopustil činu v rozsudečném výroku uvedeného. Které skutkové okolnosti vzal soud za prokázané, v důvodech uvedeno není.

Rozsudkem odvolacího soudu byl porušen zákon v zásadě stanovené § 3 tr. ř., podle níž nutno v trestním řízení přihlížeti se stejnou péčí k okolnostem k usvědčení obviněného i k jeho obraně příhodným. Odvolací řízení ve věcech přestupkových jest nové, zvýšenými zárukami opatřené řízení hlavní, v němž odvolacímu soudu je řešiti samostatně jeho úkol, při čemž musí odvolací soud zkoumati veškerý procesní materiál. Soud odvolací nesmí pominouti nové skutečnosti a důkazy, uvedené v odvolání a je po případě povinen zaříditi potřebná vyhledávání k jich zjištění, jakmile okolnosti a důkazy ty jsou pro rozhodnutí věci důležité. Že tomu v souzeném případě tak bylo, plyne z toho, co uvedeno. Bylo proto podle §§ 33, 479 a 292 tr. ř. o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona uznati právem, jak se stalo.

Čís. 4829.

Obhájce ex offio, přidělený obžalovanému pro řízení před soudem první stolice, není oprávněn ohlásiti zmateční stížnost proti rozsudku odvolacího soudu.

(Rozh. ze dne 30. října 1933, Zm III 87/33.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti M. K. ve veřejném zasedání senátu odmítl zmateční stížnost podanou obhájcem ex offio.

Důvody:

Obžalovaný nebyl přítomen při hlavním odvolacím líčení a byl zastoupen pouze veřejným obhájcem, který ani po prohlášení rozsudku, ani do dalších tří dnů opravný prostředek proti rozsudku odvolacího soudu neohlásil. Podle předpisu 2. odst. § 425 tr. ř. byl krajským soudem v R. doručen rozsudek odvolacího soudu obžalovanému; tento však opravný prostředek nepodal. Omylem a bez zákonného předpisu doručil krajský soud v R. rozsudek odvolacího soudu též Dr. F. F-mu, advokátu v R., jež obžalovaného jako z úřadu ustanovený obhájce zastupoval při hlavním líčení před soudem první stolice. Tento pak jménem obžalovaného ohlásil písemně zmateční stížnost. Plnou moc jako zvolený obhájce nepřipojil a na výzvu soudu prohlásil, že zmateční stížnost podal jako soudem ex offio jmenovaný obhájce. Činnost tohoto ex offio obžalovanému zřízeného obhájce byla však skončena již projednáním této věci před soudem první stolice a proto Dr. F. neměl již žádné legitimace a zákonného oprávnění zasahovati do chodu soudního jednání. Učinil-li tak, jednal jako osoba podle zákona k tomu neoprávněná a z toho důvodu bylo zmateční stížnost jím podanou podle § 32 por. nov. a § 434 odst. 3 tr. ř. odmítnouti.

Čís. 4830.

Zakázanou a trestnou podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. je veřejná agitace pro násilnou změnu ústavy v kterékoliv části, tudíž i co do demokraticko-republikánské formy státu.

(Rozh. ze dne 31. října 1933, Zm I 93/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 2. ledna 1932, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čis. 3 zákona na ochranu republiky čis. 50/23 sb. z. a n., mimo jiné z těchto

důvodů:

Pochybena je námitka, že pro diktaturu proletariátu lze veřejně agitovati podle ústavní listiny, volebního řádu a faktického stavu parlamentu a existence legálních politických stran, a že s hlediska zákona na ochranu republiky nerozhoduje, zda změna demokraticko-republikánské formy státu nastane postupně, přesněji evolucí či násilně čili revolucí. Dle § 117 ústavní listiny je projev mínění volný jen v mezích zákona, jímž jest proto omezena i volnost rozboru politických otázek za účelem přeměny ústavy a formy státu, zejména i na veřejných tá-

borech a agitace politických stran, které jsou přirozeně i v jiné své činnosti vázány zákonem a povinny zanechat všeho, co se přiči ustanovením trestního zákona. Závaznou mezi projevu mínění a veřejné (politické) agitace jsou pak obzvláště i předpisy zákona na ochranu republiky. Zda není ustanovením § 14 čis. 1 tohoto zákona pod následky trestní represe zakázána i agitace pro změnu demokraticko-republikánské formy státu prostředky n e násilnými čili cestou evoluce, lze ponechat stranou, jelikož otázka ta nepřichází v souzené trestní věci v úvahu. Zakázanou a trestnou je však při nejmenším podle jasného ustanovení § 15 čis. 3 cit. zákona veřejná agitace pro násilnou změnu ústavy v kterékoliv části, tudíž i co do demokraticko-republikánské formy státu, když již pokus o takovou změnu ústavy, najmě o přeměnu v diktaturu proletariátu (vládu výlučně dělníků a drobných zemědělců) zakládá zločin (úkladů o republiku) podle § 1 cit. zákona v § 15 čis. 3 téhož zákona uvedeného. Ze ustanovení § 15 čis. 3 slouží účelu preventivnímu, totiž tomu, by bylo zabráněno tvoření se duševního stavu obyvatelstva (části obyvatelstva), z něhož by mohlo dojít k pokusu o násilí, § 1 stíhanému, svědčí přímo o nutnosti, stíhati i pouhé podněcování k úkladům o republiku represí trestním řízením upravenou, najmě tresty § 15 čis. 3 stanovenými; připravuje se podněcováním, jež má § 15 čis. 3 na zřeteli, čili zvracením názoru o nutnosti zachování ústavy a zavržitelnosti prostředků násilných půda, na níž teprve může dojít k jednání § 1 stíhanému.

Čís. 4831.

I pro druhý odstavec § 157 tr. zák. stačí, nastalo-li těžké poškození na těle ze rvačky (ze zlého nakládání) jen pro vedlejší příčiny náhodou se přihodivší, avšak rvačkou (zlým nakládáním) způsobené, nebo pro zvláštní okolnosti, za nichž skutek spáchán.

Účast toho kterého pachatele na rvačce (zlém nakládání) s určitým jednotlivcem je jediným a jednotným skutkem, jež nelze pro účel trestního přičítání rozkládati podle různých účinků, vzešlých na těle dotčeného jednotlivce.

(Rozh. ze dne 31. října 1933, Zm I 749/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 26. dubna 1932, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem těžkého poškození na těle podle § 157 odst. 2 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Obě stížnosti berou v odpor výrok napadeného rozsudku, že František N. utrpěl zlým nakládáním se strany obžalovaných těžké poranění spočívající ve zlomenině kostí nosních, a že mu poranění to bylo způsobeno úmyslně, a vytýkají tomuto výroku jednak formální vadnost

podle čis. 5, protože prý jest v rozporu s posudkem znalců-lékařů, jednak právní mylnost podle čis. 10 § 281 tr. ř., protože prý skutkové podstaty zločinů podle § 152 a i podle § 157 tr. zák. předpokládají, že těžké poškození na těle bylo přímým následkem jednání pachatele. Výtku formální vady je — nehledě k tomu, že závěry rozsudku nelze srovnávat přímo se spisy, najmě ne s ojedinelými výsledky hlavního přelíčení — pochybena a naprosto lichá již proto, že rozsudek přidává se úplně k posudku znalců, a to i potud, že vyslovuje, že zlomenina kostí nosních nastala přímým úderem, nýbrž tím, že N. narazil následkem zasazené mu rány nosem na hranu soudku. Předpokládá pak úmyslnost poškození, má rozsudek, jak plyne z dotčené části rozhodovacích důvodů, na zřeteli jen, že stěžovatelé jednali v úmyslu zle s N-em nakládati, v úmyslu se s ním rváti, nikoli, že měli v úmyslu způsobiti mu skutečně pak ze zlého nakládání nastavší poranění kostí nosních. Ze onen úmysl stačí pro zločin, kterým uznání stěžovatelé vinnými, stížnost nepopírá a nepopírá ani, že pro zločin ten stačí, je-li příčinou těžkého poškození na těle jednání některé z osob, které se rvačky nebo zlého nakládání zúčastnily. Požaduje-li pro zločin ten, že předpokládaná jím škoda je přímým, přesněji snad bezprostředním účinkem jednání některého z účastníků rvačky (zlého nakládání), přehlíží, že § 152, s nímž souvisí § 157 tr. zák., dovolává se — vsunuje za slova »z toho« poukaz na § 134 tr. zák. — pro otázku příčinné souvislosti zásad druhé části § 134 tr. zák., takže i pro druhý odstavec § 157 tr. zák. stačí, nastalo-li těžké poškození na těle ze rvačky (ze zlého nakládání) jen pro vedlejší příčiny náhodou se přihodivší, avšak rvačkou (zlým nakládáním) způsobené, nebo pro zvláštní okolnosti, za nichž skutek spáchán. Proto je pochybena i námitka, že nalézací soud měl účast stěžovatelů na rvačce (zlém nakládání) s Františkem N-em podřaditi, pokud jde o lehké ublížení na těle pod ustanovení § 411 tr. zák., a pokud jde o těžké ublížení na těle, pod ustanovení § 335 tr. zák., nikoliv pod ustanovení § 157 tr. zák.; přes to budiž stížnostem připomenuto, že pojmu příčinné souvislosti nelze pro dosah §§ 335, 411 tr. zák. dáti jiný výklad než pro dosah §§ 134, 140, 152, 157 tr. zák., a že rozsudek nezjišťuje příčinnou souvislost některého z lehkých poranění Františka N-a s jednáním některého stěžovatele a nečiní stěžovatele vůbec za tato lehká poranění odpovědnými, řídě se patrně správným názorem, že účast toho kterého pachatele na rvačce (zlém nakládání) s určitým jednotlivcem je jediným a jednotným skutkem, jež nelze pro účel trestního přičítání rozkládati dle různých účinků vzešlých na těle dotčeného jednotlivce.

Čís. 4832.

Vhodnými předměty svémocí stíhané ustanovením § 3 zák. čis. 78/1883 jsou i věci movité, jež byly jako příslušenství nemovitosti popsány a oceněny v protokole o exekučním odhadu nemovitosti (zabavením po rozumu § 3 zák. o mař. ex. je i popsání příslušenství, provedené v dražebním řízení o nemovitosti); odpovědnost za svémoc není tu rušena

ani úmyslem pachatele, že opatří do dražby stejnorodou a rovnoceňnou neb alespoň podle zásad řádného hospodaření náležitou náhradu, ani skutečností, že po oné svémoci byli zúčastnění věřitelé uspokojeni, nebo že nejsou zmenšením příslušenství nikterak ohroženi.

(Rozh. ze dne 31. října 1933, Zm I 1032/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 10. října 1932, jímž byl uznán vinným přestupkem podle § 3 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Vadný jest i předpoklad stížnosti, že krávy, jejichž odstranění dává rozsudek obžalovanému za vinu, nebyly za exekuce na věci movité zabaveny; předpoklad příčí se obsahu exekučních spisů E 441/32 a výslovnému zjištění rozsudku, jenž ovšem nezjišťuje, že si byl obžalovaný vědom, že i toto zabavení trvalo a bylo v době souzených prodejů platné přes zastavovací usnesení ze 6. dubna 1932, a jenž patrně při onom subjektivním výroku má na zřeteli toliko řízení dražební E 377/32, odůvodňuje výrok ten poukazem na vyrozumění obžalovaného o povolení vnucené dražby a na jeho přítomnost při odhadu usedlosti. Než i v tomto rozsahu stačí rozsudečně zjištění k opodstatnění výroku o vině a zejména subjektivní stránky dotčeného přestupku. Neboť není přísvědčiti ani k námitce stížnosti, že se ustanovení § 3 zákona o maření exekuce nevztahuje k věcem, jež byly jen jako příslušenství pojaty (zapsány) do protokolu o odhadu nemovitosti, ohledně níž bylo zavedeno dražební řízení. Slovy sekvestrování, zabavení a obstarání má zákon zřejmě na zřeteli veškeré zákroky vrchností a vrchnostenských osob, kterými si některá vrchnost zajišťuje určitou věc jako předmět příštího opatření vrchnostenského, vylučujíc osoby dosud oprávněné k dispozici s dotčenou věcí z každé dispozice, která by odňala věc tu příští dispozici vrchnosti. Takovým zákrokem jest i sepsání příslušenství vykonavatelem z příkazu exekučního soudu činným v odhadním protokole nemovitosti, ohledně níž zavedeno dražební řízení. Nabývat' vymáhající věřitel povolením nebo třeba zavedením dražebního řízení, přesněji příslušným záznamem v pozemkových knihách nárok na uspokojení v určitém pořadí z dotčené nemovitosti (§ 135 ex. ř.) a tím — jelikož osud příslušenství nemůže býti jiný než osud věci hlavní — také z příslušenství, které jest ve prospěch vymáhané pohledávky popsati a odhadnouti (§ 140 ex. ř.), které jest uvést stručně v dražebních podmínkách (§ 146 čís. 1 ex. ř.), jakož i v dražebním ediktu (§ 170 čís. 1 ex. ř.), a které jest — poněvadž přechází na vydražitele — uvésti též ve vyhotovení soudního usnesení o příklepu (§ 183 ex. ř.). Uváděje taktó — byť jen stručně — i příslušenství v odhadním protokole zaznamenané a popsané jako část usedlosti, která se prodá (ku které se podání budou vztahovati, jakož i —

zejména nejvyšší podání — vztahovala), má exekuční soud, třebaže vydražitel nemá nároku na správu (§ 189 ex. ř.), jakousi odpovědnost, že příslušenství pojaté do odhadního protokolu jest v den dražby na usedlosti a může s ní býti vydražiteli odevzdána. Předpoklad takové odpovědnosti není přirozeně možný bez současného předpokladu, že odevzdání dotčeného příslušenství vydražiteli nesmí býti mařena nikým, nanejvýš nesmí býti mařena dlužníkem tím, že po sepsání odhadního protokolu nakládá s tou kterou složkou příslušenství v protokolu zaznamenaného — byť v rámci řádného hospodaření — tak, že dotčená věc není na dále v dosahu disposiční moci vrchnosti (exekučního soudu). Proto jest přes námitky stížnosti setrvati při výkladu, jež daly ustanovení § 3 zákona o maření exekuce nálezy čís. 874, 946 Vid. úř. sb. a č. 3840 sb. n. s., že vhodnými předměty svémoci citovaným ustanovením zákona stíhané jsou také věci movité, jež byly jako příslušenství některé nemovitosti popsány a oceněny v protokole o exekučním odhadu dotčené nemovitosti (že zabavením po rozumu § 3 zákona o maření exekuce jest i popsání příslušenství, předsevzaté v dražebním řízení nemovitosti). Je-li tomu tak, není odpovědnost za svémoc uvedeného rázu rušena ani úmyslem pachatele, že opatří do dražby stejnorodou a rovnoceňnou neb alespoň podle zásad řádného hospodaření náležitou náhradu, ani skutečností, že po dotčené svémoci byli zúčastnění věřitelé uspokojeni nebo že zúčastnění věřitelé nejsou zmenšením příslušenství nikterak ohroženi; není právním statkem chráněným v ustanovení § 3 zákona o maření exekuce nárok věřitelů na uspokojení svých pohledávek ze jmění dlužníka vrchnostenským zákrokem zasaženého, nýbrž vážnost vrchností a nerušitelnost jejich opatření svémocným jednáním stran a i jiných osob.

Čís. 4833.

Svědék je podle zákona (§ 199 a) tr. zák.) povinen, by u soudu vypovídal pravdu tak, jak ji sám poznal, a nikoliv, jak mu ji napověděl někdo třetí.

Křivě vypovídá i svědek, jenž proti svému lepšímu přesvědčení potvrzuje, že ví něco z vlastního poznání, třebaže to, co tvrdí, bylo objektivně pravdivé.

Svědék vypovídá křivě i, vydává-li výslovně nebo mlčky za vlastní smyslové postřehy údaje o skutečnostech, o kterých se dověděl jen ze sdělení jiného.

(Rozh. ze dne 31. října 1933, Zm I 140/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 12. prosince 1932, jímž byly obžalované Vlasta T-á a Rozalie N-ová podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěny z obžaloby, ona pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 a) tr. zák., tato pro týž zločin

a pro zločin spoluviny na zločinu podvodu podle §§ 5, 197, 199 a) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by jí znovu projednal a o ní rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti, vytýkající rozsudku zmatečnost výslovně podle čis. 5, věcně i podle čis. 9 a) § 281 tr. ř., jest přiznati důvodnost.

Obžalovanou Vlastu T-ou zprošťuje rozsudek z obžaloby pro zločin křivého svědectví z důvodů, že se tato obžalovaná — uvěřivši sdělení spoluobžalované o dotčených událostech — právem domnívala, že se skutečně stalo, co jí N-ová sdělila, a že byla proto, ač sama dosvědčené události postřehnouti nemohla, plně přesvědčena o tom, že mluví plnou pravdu, takže jí nelze po stránce subjektivní prokázati, že vědomě pravdu nemluvila, Důvodně namítá stížnost — uplatňujíc tím nikoliv, jak výslovně činí, formální vadnost a zmatečnost rozsudku podle čis. 5, nýbrž právní jeho mylnost a zmatečnost podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. —, že svědek je podle zákona povinen, by u soudu vypovídal pravdu tak, jak jí sám poznal, a nikoliv, jak mu jí napověděl někdo třetí, a že křivě vypovídá i svědek, jenž proti svému lepšímu přesvědčení potvrzuje, že ví něco z vlastního poznání, třebaže to, co tvrdí, bylo objektivně pravdivé. Svědectvím jest vyjevení smyslových postřehů svědka o minulých událostech nebo jiných skutečnostech, spadajících v dobu minulou, a svědek vypovídá křivě i tehdy, vydává-li výslovně nebo mlčky za vlastní smyslové postřehy údaje o skutečnostech, o kterých se dověděl jen ze sdělení jiného (srovnej nálezy čis. 1616, 3711 sb. n. s. a jiné). Jestli i takovým svědectvím vyvolán v soudci omyl týkající se ovšem ne skutečnosti samé, nýbrž důkazů o ní a prokazatelnosti nebo třeba prokazatelnosti dotčené skutečnosti, takže i takovým svědectvím jest ohroženo a poškozováno právo státu, dovědět se výsledkem svědků pravdu o skutkových okolnostech, jež jsou v souvislosti s dějem, který jest podkladem, na němž jest soudu rozhodnouti. Proto bylo, třeba nedospěl soud k přesvědčení, že skutečnosti T-ou dosvědčené jsou objektivně nepravdivé, na soudu, by uvažoval a vyslovil se o tom, zda si obžalovaná T-á byla v době pozastaveného svědectví vědoma, že smí dosvědčiti jen, co vlastními smysly postřehla a zda, ač si toho byla vědoma, líčila úmyslně děj i v dotčených složkách tak, jakoby i tyto složky byla sama viděla, zamlčujíc — úmyslně, by vyvolala mylnou představu soudce, že vyjevuje vlastní smyslové poznatky (postřehy) — skutečnost, že o těchto složkách děje ví jen ze sdělení N-ové. Zprostil-li soud T-ou, aniž vyslovil, že uvedené vědomí a uvedený úmysl T-é nejsou prokázány, jest dotčená část rozsudku výsledkem nesprávného použití zákona a zmatečnou podle čis. 9 a) § 281 tr. ř.

Dokázanou vadností rozsudečného závěru, že nepravdivost souzených svědectví obžalované N-ové, s nímž má stejný obsah souzené svědectví obžalované T-é, není prokázáno, jakož i dokázanou právní mylností dalšího závěru, že (vědomou) nepravdivost svědectví obžalované T-é nebylo lze prokázati, pozbývá, jelikož jiných opor pro tento třetí závěr v rozsudku není, svého podkladu i závěr, že N-ová žádosti,

by T-á dosvědčila děj tak, jak jej pak u soudu vylíčila, ku křivému svědectví nenaváděla, správněji navedla, takže jest vylíčenými zmatky čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. stížen rozsudek i, pokud zprošťuje obžalovanou N-ovou z obžaloby pro zločin spoluviny na křivém svědectví obžalované T-é podle §§ 5, 197, 199 a) tr. zák. V té příčině bude na soudu nalézacím, by, pokud jde o stránku subjektivní, uvažoval a zjistil, zda N-ová si byla vědoma, že to, co podle její žádosti měla T-á jako svědkyně potvrditi, není v souhlasu se subjektivními postřehy T-é.

Čís. 4834.

Formální důvod zmatečnosti podľa § 384 č. 9 tr. p. pre vadu, prihodivšiu sa v pokračovaní pred dožiadaným sudcom, nemôže uplatňovať strana, ktorá si uplatňovanie tohoto zmatku síce vyhradila hneď pred dožiadaným sudcom, nenamietala ho však pri hlavnom pojednávaní, keď bola zápisnica o pokračovaní pred dožiadaným sudcom prečítaná.

(Rozh. zo dňa 31. októbra 1933, Zm III 239/33.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti E. O. pre prečin podľa § 310, odst. II. tr. zák. vo verejnom zasedaní senátu odmietol zmatečnú sťažnosť poškodenej A. H.

Z dôvodov:

Dôvod zmatku podľa § 384 č. 9 tr. p. bol uplatňovaný preto, že svedkovia J. S. a K. S. boli sprisahani. Podľa obsahu spisov tejto trestnej veci títo svedkovia boli vypočutí dožiadaným sudcom v smysle § 406 tr. p. a tam sprisahani; pri odvolacom hlavnom pojednávaní bola len prečítaná zápisnica o ich vypočutí. Zástupca poškodenej odporoval síce sprisahaniu týchto svedkov pred dožiadaným sudcom a vyhradil si t a m uplatňovať formálny dôvod zmatku podľa § 384 č. 9 tr. p., nenamietal však tohoto zmatku pri odvolacom hlavnom pojednávaní, keď zápisnica o vypočutí svedkov bola prečítaná. Ponevác však podľa § 384 č. 9 tr. p. tento dôvod zmatku môže byť uplatňovaný len proti opatreniu, učiněnému pri hlavnom pojednávaní a v dôsledku toho stránka len tam má si aj vyhradit' v smysle 4 odst. cit. § zmatečnú sťažnosť, zástupca poškodenej však pri odvolacom hlavnom pojednávaní neučinil vyjadrenie v tomto smysle, lež uplatňoval formálny dôvod zmatku len v písomnom podaní neskoršie učiněnom, je zmatečná sťažnosť v tomto bode vylúčená ustanovením 4 odst. § 384 tr. p.

Čís. 4835.

Obecný starosta ako policajná vrchnosť je oprávnený na požiadanie úradníkov dôchodkovej kontroly prevádzať stopovacie úkony v miestnostiach občanov.

(Rozh. zo dňa 31. októbra 1933, Zm IV 168/33.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti V. S., obžalovanému zo zločinu násilia proti vrchnosti, po verejnom pojednávaní zmätočnú sťažnosť verejného obhájcu odmietol, zmätočnú sťažnosť obžalovaného zamietol.

Z d ô v o d o v:

Obžalovaný uplatňuje zmätočnú sťažnosť na základe bodu 1 a) § 385 tr. p. V prevezení zmätočnej sťažnosti uvádza, že nespáchal trestný čin, lebo obecný starosta môže sa síce považovať za stopujúci orgán, není však oprávnený pokračovať samostatne a previesť domovú prehliadku v neprítomnosti finančných orgánov bez pravidelnej úpravy a výroku príslušnej vrchnosti alebo súdu, nebolo tedy pokračovanie obecného starostu po práve, a to tým menej, lebo nešlo tu ani o pristihnutie, nakoľko pokračujúci orgán finančnej stráže už predošle zistil skutkový stav. Zmätočná sťažnosť obžalovaného je bezzákladná. U obžalovaného bola — podľa zisteného skutkového stavu — kritického dňa prevezená prehliadka úradníkom dôchodkovej kontroly, aby bolo zistené, či obžalovaný zarezal jalovicu, ktorú kúpil od M. H., a za ktorú nezaplatil daň z porážky. Tejto prehliadky sa zúčastnil na vyzvanie úradníka dôchodkovej kontroly aj obecný starosta O. T. Pri tejto prehliadke však uvedenú skutočnosť zistiť nemohli a z toho dôvodu vyzval úradník dôchodkovej kontroly obecného starostu, aby sa snažil nejakým spôsobom zistiť, ktorá jalovica bola zabitá. Obecný starosta preto toho dňa odpoľudňa s J. T. a Š. K. (členmi obecného zastupiteľstva) opäť išiel k obžalovanému a chcel vstúpiť do jeho maštale, aby sa presvedčil, či obžalovaný zabil jalovicu kúpenú od M. H. Vtedy obžalovaný uderil obecného starostu päťou do prs tak silne, že sa zapotácal. Z uvedených skutočností je zrejmé, že nešlo tu vôbec o domovú prehliadku v pravom slova smysle, ale o úkon stopovací, ku ktorému bol obecný starosta (jako policajná vrchnosť) oprávnený, keď o to bol požiadaný úradníkom dôchodkovej kontroly. Obecný starosta jednal tedy v takom výkone svojho povolania, ktorý bol po práve, a obžalovaný vtedy, keď mu v tom mimo prípad shluknutia násilím prekážal, respektive mu skutkom ublížil, spáchal zločin násilia proti vrchnosti podľa § 2-II. zák. čl. 40/1914. Nemýlil sa tedy vrchný súd, keď čin obžalovaného podriadil pod toto ustanovenie zákona. Bolo preto zmätočnú sťažnosť obžalovaného ako bezzákladnú v smysle 1. odst. § 36 por. nov. zamietnuť.

Čís. 4836.

K skutkovej podstate padelania verejnej listiny podľa § 400 odst. I. tr. zák. sa nevyžaduje, aby bol o nepravdivých údajoch páchatel'ových s jeho súčinnosťou a v jeho prítomnosti napísaný ešte zvláštny protokol; stačí, keď nepravdivé údaje boli prednesené tým cieľom, aby boli zapísané do verejnej knihy alebo do verejnej listiny.

(Rozh. zo dňa 31. októbra 1933, Zm IV 378/33.)

F. T-ová, zamýšľajúc odcestovať do Ameriky a tým cieľom dať si vystaviť pas na meno svojej nevlastnej sestry, americkej štátnej občianky A. Š., predložila na obecnom úrade svoju fotografiu. Obžalovaný H. S. potvrdil na obecnom úrade, že táto fotografia je podobizňou A. Š-ovej, a preto aj notársky úrad potvrdil totožnosť F. T-ovej s A. Š-ovou. Spoluobžalovaná L. P., keď četníctvo na poukaz okresného úradu preskúmavalo túto totožnosť, taktiež potvrdila, že fotografia F. T-ovej je podobizňou A. Š-ovej, jej dcéry z predošlého manželstva. Na základe toho bol F. T-ovej vystavený pas na meno A. Š-ovej, americkej štátnej občianky. Oba súdy nižších stolíc uznaly obžalovaných vinnými prečinom padelania verejnej listiny podľa § 400 odst. I. tr. zák.

Na j v y š š í s ú d zmätočnú sťažnosť obhájcu obžalovaných, založenú na bode 1 a) § 385 tr. p., zamietol.

Z d ô v o d o v:

Zmätok podľa § 385 č. 1 a) tr. p. uplatňuje sťažovateľ dotyčne obžalovanej L. P. s odôvodnením, že nie sú tu náležitosti trestného činu, lebo s obžalovanou L. P. nebol napísaný protokol o jej údajoch a táto obžalovaná ani nevedela o tom, že četníci napíšu nejaký protokol, ktorý má slúžiť za doklad o potvrzení osobnej totožnosti T-ovej s A. Š-ovou, skutková podstata padelania verejnej listiny podľa § 400-I. tr. zák. však vyžaduje, aby nepravdivé podstatné okolnosti boli protokolované, a tak nestačí, že četníci v neprítomnosti menovanej obžalovanej napísali úradné hlásenie. Zmätočnej sťažnosti nel'ze priznať oprávnenie.

K skutkovej podstate padelania verejnej listiny podľa § 400-I. tr. zák. nie je nezbytné potrebné, aby o nepravdivých údajoch bol so súčinnosťou a v prítomnosti páchatel'a napísaný ešte aj zvláštny protokol, ale stačí, keď nepravdivé údaje — aj ústne prehlásené — boli prednesené za tým účelom, aby boli zapísané do verejnej knihy, prípadne do verejnej listiny úradom, alebo verejným úradníkom, do kompetencie ktorého tento zápis patrí. Po subjektívnej stránke sa k naplneniu skutkovej podstaty inkriminovaného prečinu vyžaduje, aby páchatel' vedel, že má byť vystavená verejná listina, dôležitá pre právo niekoho, a spolupôsobí k tomu, aby do tejto listiny boli zapísané nepravdivé skutočnosti, okolnosti alebo osvedčenia. Je zistené, že obžalovanej bolo predložené overenie notárskeho úradu, na ktorom bola nalepená podobizňa F. T-ovej, a že obžalovaná potvrdila, že je to podobizňa A. Š-ovej, hoci ako matka A. Š. vedela, že to nie je pravda. Z celého postupu četníctva muselo byť obžalovanej zrejmé, že je zisťovaná totožnosť osoby vyobrazenej na podobizni a z normálneho behu udalostí musela si uvedomiť aj to, že četníci, poverení vyšetrovaním, podajú o výsledku svojho šetrenia aj zprávu, tedy že na základe jej udania bude vo zpráve četníctva osvedčenie dôležité pre právo A. Š-ovej, ktoré nezodpovedá pravde. Vykazuje preto jej jednanie aj po subjektívnej stránke náležitosti inkriminovaného činu. Nemýlil sa tedy odvolací súd, keď čin obžalovanej L. P. podriadil pod ustanovenia § 400-I. tr. zák.

Čís. 4837.

Užívání předmětu vynálezu je vyhrazeno vlastníku patentu (§ 8 odst. 1 pat. zák.). Avšak, prodá-li a převede-li vlastník patentu předmět vynálezu, platí domněnka, že nabyvateli byla zároveň s předáním mlčky udělena licence užívání předmětu vynálezu; není ovšem vyloučena úmluva vlastníka patentu s nabyvatelem, podle níž se předmět převádí s vyloučením licence užívání nebo jen s licencí omezenou.

Kdo si dal vlastníkem patentu, jehož předmětem je způsob a zařízení k získání denní (okamžité) bilance při propisovacím účetnictví, za úplaty zaříditi toto účetnictví pro svůj podnik za současného dodání prostředků k tomu náležejících (pomůcek a tiskopisů), nabyt — neobsahuje-li patentová listina žádné výhrady ve směru omezení užívání nabyvatelem předmětu vynálezu — se svolením vlastníka, byť i mlčky předpokládaným, práva užívání onoho účetnictví ve svém podniku, a může je vykonávat nejen sám osobně, nýbrž i svými zaměstnanci nebo pomocnými osobami k tomu zjednanými.

(Rozh. ze dne 6. listopadu 1933, Zm I 280/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromého obžalobce do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 23. ledna 1932, jímž byl obžalovaný podle § 259 č. 2 t. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin podle §§ 95 a 97 zákona ze dne 11. ledna 1897, č. 30 ř. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Pokud jde o uplatňovaný hmotněprávní zmatek podle § 281 č. 9 a) tr. ř. zjistil soud, že podle obsahu patentní listiny bylo ve prospěch soukromého obžalobce chráněno jím vynalezené zařízení ke zjištění (získání) denních bilancí jako jeho vynález a že toto zařízení bylo soukromým obžalobcem za úplatu zavedeno u různých jeho zákazníků, mezi jiným také u Jindřicha B-a v H. P. Dále zjistil soud, že patentní listina neobsahuje výhradu, že nabyvatel patentovaného zařízení (a způsobu) k získání denní bilance (při propisovacím účetnictví) je při používání tohoto účetnictví (»Elvíra«) ve svém podniku nějak omezen. Konečně zjistil soud, že Jindřich B. po úplatném zavedení tohoto účetnictví u něho soukromým obžalobcem, pověřil obžalovaného, který dříve jako zaměstnanec soukromého obžalobce obstarával u Jindřicha B-a zápisy do účetnictví »Elvíra«, by za úplatu dále prováděl účetnické práce v jeho Elvíra účetnictví, když se vykázal živnostenským listem. Obžaloba dává obžalovanému za vinu, že v listopadu 1930 a v červnu 1931 vědomě a beze svolení soukromého obžalobce užil po živnostensku u Jindřicha B-a patentní listinou chráněného zařízení k získání denních bilancí, totiž vynálezu chráněného pro soukromého obžalobce, a že se tím dopustil přečinu podle §§ 95 a 97 pat. zák. Podle § 8 odst. 1 patent. zákona má patent účinek, že majitel patentu je výlučně oprávněn před-

mět vynálezu průmyslově vyráběti, do obchodu dávat, na prodej chovat nebo jeho užívat. Porušení patentu se dopustí mimo jiné, kdo beze svolení majitele patentu po živnostensku předmět chráněného vynálezu užívá (§ 95 a) pat. zák.). V souzeném případě je podle obsahu patentové listiny předmětem vynálezu způsob a zařízení k získání denní bilance (okamžité bilance) při propisovacím účetnictví. Připojené výkresy znázorňují příklad provedení předmětu podle vynálezu na předložených vyobrazeních. Předmětem vynálezu nejsou pak jen rozdělení sloupců v knize (v patentovém spisu blíže uvedená), nýbrž také úprava rastrů nebo barevných polí, které v každém případě přecházejí přes list knihy. Podle trestního oznámení a zodpovídání se obžalovaného použil obžalovaný při provádění účetnických prací pomůcek a tiskopisů, kterými soukromý obžalobce opatřil Jindřicha B-a a které podle osvědčení úřadu pro zápis známek a vzorků obchodní a živnostenské komory v Liberci ze dne 2. července 1928 jsou chráněny známkou »Elvíra«. Nalézací soud na základě oněch zjištění dospěl ku právnímu názoru, že v souzeném případě nejde o porušení patentu, poněvadž Jindřich B., dav si za úplatu zaříditi od soukromého obžalobce účetnictví podle způsobu »Elvíra«, tím získal právo přiměřeného používání tohoto patentovaného způsobu a prostředků k tomu náležejících se svolením vlastníka patentu za úplatu, a tím také právo používání tohoto účetnictví ve svém podniku prostředky k tomu náležejícími buď sám, nebo svými zaměstnanci nebo pomocnými osobami k tomu zjednanými.

Stěžovatel napadá s hlediska § 281 č. 9 a) tr. ř. tento právní názor a snaží se, poukazuje k ustanovení § 20 pat. zák., dovoditi, že tu jde o případ dobrovolné licence v tom smyslu, že bylo přenecháno užívání vynálezu pro část obvodu, kde má patent platnost, s vyloučením ostatních osob k užívání oprávněných, neboť prý užívání vynálezu bylo přenecháno osobě (Jindřichu B-ovi) toliko pro její podnik a s vyloučením všech jiných osob — tudíž toliko osobě, již podnik náleží, takže v souzeném případě účetnické práce jiných osob než vlastníka patentu a nabyvatele licence samého jsou vyloučeny. Je sice správné, že užívání předmětu vynálezu je vyhrazeno vlastníku patentu (§ 8 odst. 1 pat. zák.); avšak, prodá-li a převede-li vlastník patentu předmět vynálezu, platí domněnka, že nabyvateli byla zároveň s předáním mlčky udělena licence užívání předmětu vynálezu. Při opačném názoru by nabyvatel ještě zvláštní smlouvou musil získati licenci užívání, ježto by jinak nabyt jen látky (materiálu) předmětu, nikoliv však předmětu použitelného k účelu, pro který byl opatřen. Ježto však jde jen o domněnku, není vyloučena úmluva vlastníka patentu s nabyvatelem, podle níž se předmět převádí s vyloučením licence užívání neb toliko s licencí omezenou (srov. Munk »die patentrechtliche Lizenz« str. 46—51). V souzeném případě bylo zjištěno, že Jindřich B. dal si za úplatu soukromým obžalobcem zaříditi účetnictví »Elvíra« pro svůj podnik za současného dodání prostředků k tomu náležejících (totiž pomůcek a tiskopisů) a, že patentová listina neobsahuje žádné výhrady ve směru omezení užívání nabyvatelem předmětu vynálezu. Dlužno tedy přisvědčiti názoru soudu, že Jindřich B. nabyt se svolením soukromého obžalobce,

byť i mlčky předpokládaným, práva užívání účetnictví »Elvíra« ve svém podniku a že toto právo mohl vykonávat nejen sám osobně, nýbrž i svými zaměstnanci nebo pomocnými osobami k tomu zjednanými; vždyť podle povahy věci je jisto, že Jindřich B. nezískal právo používání předmětu vynálezu ryze pro svou osobní potřebu, nýbrž pro svůj podnik — továrnu — a vysvitá z tohoto účelu licence B-ovi udělené s hlediska hospodářského i obchodního samozřejmý důsledek, že mohl pověřiti vedením tohoto účetnictví i osoby v jeho podniku zaměstnané. Prováděl-li tedy obžalovaný, byť i za úplatu, byv k tomu zjednan Jindřichem B-em, v jeho podniku po úplatném zavedení účetnictví »Elvíra« a na základě pomůcek a tiskopisů dodaných soukromým obžalobcem účetnické práce, nedopustil se zásahu do patentových práv soukromého obžalobce ve smyslu §§ 95 a 97 pat. zák.

Čís. 4838.

Předpokladem trestnosti podle § 8 zák. čís. 4/1931 je povinnost obviněného vyživovati nebo zaopatřiti jiného.

Matka nemanželského otce není právně zavázána vyživovati jeho nemanželské dítě (§ 166 obč. zák.); není proto podmínkou trestného činu podle § 8 cit. zák.; podporovala-li onoho svého syna, takže si nehleděl výdělečné činnosti, uložené mu v § 1 cit. zák., může to mít podle § 3 odst. 1 alim. zák. pro ni za následek jen civilněprávní závazek za dávky oprávněné osobě příslušející, nečiní ji však odpovědnou trestněprávně.

(Rozh. ze dne 6. listopadu 1933, Zm II 355/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudky okresního soudu ve Vyškově ze dne 23. října 1931 a ze dne 3. února 1933 byl ve výrocích, jimiž Anna Š-ová byla uznána vinnou přestupkem podle § 8 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931, porušen zákon v ustanovení § 8 zákona čís. 4/1931; výroky ty — ponechávajíc výroky obou rozsudků ohledně Františka Š-a netknutými — se zrušují a Anna Š-ová se dle § 259 čís. 2 tr. ř. v obou případech osvobozuje od obžaloby pro ony přestupky.

D ů v o d y:

Anna M-ová s Františkem S-em, poručníkem nezletilé Zdeňky J-ové, podali na Františka Š-a a jeho matku Annu Š-ovou trestní oznámení ve smyslu § 8 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931, v němž uvedli, že František Š. je nemanželským otcem Zdeňky J-ové, narozené 28. května 1924, o dítě se nestará, neplní smír podle protokolu z 5. října 1929, je zaměstnán u své matky Anny Š-ové, která má značný majetek, a že je patrné, že ani on ani jeho matka nechťejí věc urovnati, ani o dítě se starati. Okresní soud ve Vyškově jako soud poručenský návrh ten ohledně dítěte poručensky schválil.

Státní zastupitelství v Brně navrhlo potrestání Františka Š-a pro přestupek podle § 8 cit. zák. a Anny Š-ové pro § 5 tr. zák. a § 8 cit. zákona. Rozsudkem okresního soudu ve Vyškově ze dne 23. října 1931 byli oba obvinění František Š. a Anna Š-ová uznáni vinnými přestupkem podle § 8 zák. čís. 4 ex 1930 sb. z. a n., spáchaný způsobem v trestním oznámení blíže vylíčeným. Rozsudek stal se pravoplatným.

K opětovnému oznámení Anny M-ové bylo proti Františku Š-ovi a Anně Š-ové zavedeno v říjnu 1932 znovu trestní řízení pro přestupek podle § 8 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931, které skončilo tím, že oba obžalovaní František Š. a Anna Š-ová rozsudkem okresního soudu ve Vyškově ze dne 3. února 1933 byli uznáni vinnými přestupkem podle § 8 zák. čís. 4 ex 1931 sb. z. a n. spáchaným tím, že zúmyslně nebo z hrubé nedbalosti neplní svoji povinnost vyživovati nebo zaopatřiti nezletilé dítě, takže oprávněné dítě je vydáno nouzi, nebo že musí, by nebylo vydáno nouzi, býti podporováno odjinud. I tento rozsudek stal se pravoplatným ohledně obou obžalovaných.

Oběma rozsudky byl porušen zákon pokud jimi byla Anna Š-ová uznána vinnou přestupkem podle § 8 cit. zák. Podlé § 8 cit. zák. jest trestným, kdo úmyslně nebo z hrubé nedbalosti neplní svoji povinnost vyživovati nebo zaopatřiti jiného; předpokladem jest tedy povinnost obviněného vyživovati nebo zaopatřiti jiného. Podle § 166 obč. zák. jsou právně zavázáni vyživovati nemanželské děti v první řadě nemanželský otec, pak nemanželská matka, pak rodiče nemanželské matky. Podle toho Anna Š-ová jako matka nemanželského otce není právně zavázána vyživovati nezletilou Zdeňku J-ovou, nemanželskou dceru jejího syna, a není tedy subjektem trestného činu v § 8 cit. zák. vytčeného. Podporovala-li Anna Š-ová Františka Š-a, takže si nehleděl výdělečné činnosti uložené mu v § 1 cit. zákona, může to mít podle ustanovení § 3 odst. 1 téhož zákona pro ni za následek jen civilněprávní závazek za dávky oprávněné osobě příslušející, nečiní ji však zodpovědnou trestněprávně. Bylo proto k návrhu generální prokuratury ve smyslu §§ 33 a 292 tr. ř. uznati právem, jak uvedeno.

Čís. 4839.

Tím, že nebyla dána eventuelní otázka, stává se rozsudek zmatečným jen, bylo-li kladnými výsledky hlavního přelíčení aspoň napovězeno, že tu byly skutečnosti podmiňující kvalifikaci, k níž by opomenutá otázka směřovala, nikoliv i, nebyla-li dotčená kvalifikace jen přímo vyloučena (byla-li výsledky hlavního přelíčení napovězena nebo tvrzena jen možnost skutečností dotčenou kvalifikaci podmiňujících).

Nakolik nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyly-li ke hlavní otázce na zločin vraždy prosté dány eventuelní otázky na zločiny zabití, nedokonané vraždy a těžkého uškození na těle.

(Rozh. ze dne 7. listopadu 1933, Zm I 674/33.)

Nejvyšší soud zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako porotního soudu v Chebu ze dne 8. května 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy prosté podle §§ 134, 135 čis. 4 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

S hlediska zmatku čis. 6 § 344 tr. ř. vytyká stížnost, že nebyly porotcům dány eventuální otázky 1. na zločin zabití, 2. na zločin nedokonané vraždy, 3. na zločin těžkého poškození na těle.

Obdobně s předpisem § 262 tr. ř. platicím pro soudy nalézací, jest arcíť na soudním sboru porotním, by vhodnou úpravou otázek umožnil porotcům a přiměl je k tomu, by uvažovali o souzeném skutku se všech právních hledisek k němu se vztahujících a by tak zjednali svým výrokem podklad, jehož třeba k podřadění skutku pod onen trestný zákon, který se ke skutku při správném výkladě dotčených zákonných ustanovení vztahuje podle skutkových okolností, jež považovali porotci za prokázány. Porotní soudní sbor je tudíž oprávněn a lze říci také povinen, by učinil předmětem eventuálních otázek každou z kvalifikací souzeného skutku od žalobní kvalifikace odchýlných, které nejsou výsledky hlavního přelíčení při správném výkladu zákona přímo vyloučeny. Avšak zmatečným jest rozsudek z příčiny nedostatečného rozsahu otázek podle čis. 6 § 344 tr. ř. jen, bylo-li porušeno ustanovení § 320 tr. ř., t. j. nebyla-li porotcům dána eventuální otázka, kterou by byl souzený skutek přivoděn pod hledisko trestného činu, jehož skutková podstata jak po objektivní, tak i po subjektivní stránce by byla opodstatněna skutečností, jež byly při hlavním přelíčení tvrzeny. Tvrzeny po rozumu § 320 tr. ř. pak jsou skutečnosti, které byly při hlavním přelíčení výslovně uvedeny nebo ku kterým alespoň bylo některým průvodem, zejména výpovědí obžalovaného nebo třeba souvislostí několika složek průvodní látky poukázáno. Tím, že nebyla dána eventuální otázka, stává se rozsudek zmatečným jen, bylo-li kladnými výsledky hlavního přelíčení aspoň napovězeno, že tu byly skutečnosti podmiňující kvalifikaci, ku které by opomenutá otázka směřovala, nikoliž i, nebyla-li dotčena kvalifikace jen přímo vyloučena (byla-li výsledky hlavního přelíčení napovězena nebo tvrzena toliko možnost skutečností, dotčenou kvalifikaci podmiňujících).

V této trestní věci byly sice tvrzeny jednak skutečnosti, jež by opodstatňovaly objektivní stránku zločinu zabití podle § 140 tr. zák., jednak i skutečnosti, jež by opodstatňovaly po stránce objektivní zločin nedokonané vraždy podle §§ 8, 134 tr. zák., po případě i zločin těžkého poškození na těle podle §§ 152, 155 a), b) a snad i e) tr. zák., a to vzhledem k tomu, že bylo jedním z obou posudků ve spisech uložených a při hlavním přelíčení čtených vysloveno, že smrt manželky stěžovatelovy nastala ranou, která nevykazuje známky rány, vystřelené z bezprostřední blízkosti, a že stěžovatel tvrdil, že spustil vědomě (úmyslně) první ránu přitlačiv zbraň na prsa manželky a že nemůže udati, jak došlo ke druhé ráně, která vyšla, když držel manželku za ramena stoje vedle postele a máje zbraň v pravé ruce. Než tím vším nebyly tvrzeny skutečnosti, jichž

vyžadují skutkové podstaty uvedených zločinů po stránce subjektivní, a to k otázkám nahoře pod čis. 1 a čis. 3 uvedeným, jiný úmysl nepřátelský a k otázce čis. 2 úmysl manželku usmrtiti.

Stěžovatel hájil se — předchozí jeho údaje nepřicházejí v úvahu, protože stěžovatel je odvolal a zápisy o nich nebyly při hlavním přelíčení čteny — při hlavním přelíčení tím, že svou manželku nechtěl usmrtiti, že nejednal ve vražedném úmyslu mu za vinu dáváním, nýbrž, že hádkou dostal se v takové rozčilení, že — jsa úplně pomaten — sáhl po browningu, otevřel pojistku a vydal ránu na svou manželku, leže při tom vedle ní v posteli a přitiskuje zbraň na její prsa, že nemůže udati, jak vyšla druhá rána, před jejímž vystřelením vyskočil s postele a jež vyšla, když stál před postelí a držel manželku za ramena, máje zbraň v pravé ruce. Touto výpovědí je přímo popřen vražedný úmysl, jehož tvrzení bylo by teprve zavazovalo soudní sbor k otázce označené nahoře čis. 2. Popíráním vražedného úmyslu pak nebyl ještě tvrzen jiný úmysl nepřátelský (srov. nálezy čis. 3744 a 3419 sb. n. s. a jiné). K úmyslu jinak nepřátelskému, jakým by byl obzvláště úmysl směřující proti bezpečnosti těla manželčina, nepoukazovaly však ani ostatní shora uvedené údaje stěžovatelovy, které — zdůrazňující rozčilení a jím způsobené úplně pomatení — spíše uplatňovaly, že si stěžovatel, třebaže věděl o svém jednání, neuvědomil, co z jeho vědomého jednání nastane, že neměl na zřeteli určitý účinek vědomého použití zbraně proti manželce a že jednal tudíž bez úmyslu směřujícího ke způsobení té či oné újmy své manželce. Takové obhajobě bylo učiněno úplně zadost dodatkou otázkou na vyvíňující důvod pomatení smyslů podle § 2 c) tr. zák.; k eventuálním otázkám obhájcem žádaným však tato obhajoba nikterak nezavazovala měrou § 320 tr. ř. stanovenou. Ježto ani v ostatní průvodní látce není — sama stížnost to mlčky uznává — poukazů na úmysl, jehož tvrzení bylo třeba, by nastala podle § 320 tr. ř. povinnost soudu dáti eventuální otázky, jichž opomenutí stížnost vytyká, není uplatňovaný zmatek odůvodněn. Úvahy, zda a pokud výpověď stěžovatelova poukazovala ke skutkové podstatě přečinu nedbalého usmrcení, lze opomenouti, ježto stížnost opomenutí eventuální otázky ve smyslu § 335 tr. zák. nevytyká.

Čís. 4840.

Ku spolupáchateľstvu pri ublížení na tele stačí všeobecný úmysel nepriateľsky zachádzať s poškodeným; trestný čin spolupáchateľov sa kvalifikuje podľa stupňa skutočného ublíženía, pri čom každý spolupáchateľ je zodpovedný za celý výsledok spoločného jednanía.

(Rozh. zo dňa 7. novembra 1933, Zm IV 500/33.)

Pri bitke na svadobnom veselí poranili traja obžalovaní bratia C. dvoch bratov V. O d v o l a c í s ů d odsúdil medzi inými obžalovaného M. C. pre spolupáchateľstvo na zločine ťažkého ublíženía na tele podľa §§ 70, 301, 303 tr. zák.

Na jvyšší soud po veřejném pojednávání o zmatečné sřaznosti obžalovaného M. C. a jeho obhájcu ich zmatečnú sřaznosť, pokiaľ bola založená na dôvode zmatečnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. p., zamietol.

Z dôvodov:

Dôvod zmateku podľa § 385 čis. 1 a) tr. p. bol uplatňovaný námietkou, že odvolací súd mylne ustálil spolupáchateľstvo obžalovaného M. C. na zločine ťažkého ublíženia na tele, ktorý bol spáchaný na P. V. obžalovanými P. C. a J. C. Zmatečná sřaznosť uvádza, že obžalovaný M. C. zakročil cieľom znemožnenia ďalšej bitky, že síce uchopil poškodeného P. V. a že je možné, že práve vtedy bol tento bodnutý J. C., avšak žiada o oslobodenie obžalovaného M. C. od obžaloby v tomto bode, vychádzajúc zrejme z predpokladu, že tu nejde o trestný čin obžalovaného M. C. Zmatečná sřaznosť je však aj v tejto časti bezzákladná. Nižšie súdy zistily, že medzi obžalovanými troma bratmi C. a medzi poškodenými V. bolo už predtým napätie, že všetci traja obžalovaní C. (tedy aj obžalovaný M. C.) vošli spoločne do siene, kde sa tančilo, že V-ovci na obžalovaných C. vôbec neútočili, lež že P. C., brat obžalovaného M. C., hneď začal bitku tým, že uderil olovienkou najprv M. V. a potom P. V., že v tom istom okamihu uchytil obžalovaný M. C. poškodeného P. V. za krk a že vtedy jeho druhý brat J. C. bodnul P. V., držaného obžalovaným M. C., do chrbátu. Námietka zmatečnej sřaznosti, že obžalovaný M. C. púhou náhodou chytil poškodeného P. V., keď tento bol J. C-om bodnutý, neobstoí, hľadiac k uvedeným skutkovým zisteniam.

Odvolací súd z týchto skutočností správne uzatváral, že obžalovaní traja bratia C. (medzi nimi aj obžalovaný M. C.), ktorí takto na signál daný jedným z nich (P. C-om) začali spoločný útok na P. V., jednali v rovnakom a spoločnom úmysle ublížiť P. V-ovi na tele a že ich jednanie bolo vedomou súčinnosťou v tomto smysle, spočívajúcou na porozumení, ktoré sa nemuselo zakladať na výslovnom dohovárani. Uvedené náležitosti stačia k naplneniu pojmu spolupáchateľstva v smysle § 70 tr. zák. Aj keď obžalovaný M. C. sám nepreviedol čin smerujúci priamo k telesnému ublíženiu P. V-ovi, preca tým, že ho držal za krk, keď jeho dvaja bratia útočili na poškodeného olovienkou a nožom, zúčastnil sa priamo ich trestného činu a spolupôsobil k ublíženiu na tele. Námietka, že niet základu pre záver, že obžalovaní mali spoločný úmysel, spôsobiť ťažké ublíženie na tele, neobstoí. K spolupáchateľstvu pri ublížení na tele stačí všeobecný úmysel nepriateľského zachádzania s poškodeným a podľa stupňa skutočného ublíženia kvalifikuje sa trestný čin spolupáchateľov miernejšie alebo prísnejšie, lebo každý spolupáchateľ je zodpovedný za celý výsledok spoločného jednania všetkých spolupáchateľov. Dôvod zmateku podľa § 385 čis. 1 a) tr. p. sa tu tedy nevyskytuje.

Čís. 4841.

Ustanovení § 6 čis. 4 zák. na ochr. rep. nepředpokládá, že příčinou skutečně nastavší nebo hrozící známosti vojenského tajemství cizí moci byla (hrubá) nedbalost pachatele přímo v zachování dotyčného vojen-

ského tajemství; stačí i jakákoliv jiná (hrubá) nedbalost, bez níž by nebylo došlo k prozrazení nebo k nebezpečí prozrazení vojenského tajemství, je-li jen prozrazované nebo prozrazené tajemství z předmětů, opatření nebo skutečností, jež uchovávatí v tajnosti je povinen i pachatel, o jehož nedbalost jde.

Nedbalostí (§ 6 čis. 4 zák. na ochr. rep.) jest i neosvědčení povinné opatrnosti, najmé úplné i částečné opomenutí úkonů, jež byly pachatelí — závazným proň předpisem nebo příkazem — uloženy (předepsány, nařizeny) za účelem zabezpečení toho kterého právního statku. V zájmu právního řádu nelze připustiti, by pachatel činil osvědčování náležející mu opatrnosti (provedení náležejících mu úkonů) závislým na výsledku vlastních úvah, zda tu je nebezpečí, jemuž mělo předepsanou (příkazanou) činností (opatrností) pachatele býti bráněno podle pachatelí známého (proň poznatelného) účelu dotčeného předpisu (příkazu).

Měřítka pojmu hrubé nedbalosti. Hrubou ve smyslu § 6 čis. 4 zák. na ochr. rep. je nedbalost, zejména byl-li nedbalým činitelem, na jehož ostrážitosti a opatrnosti zvláště záleží, protože jsou vzhledem na jeho význačné postavení jeho péči svěřeny zájmy zvláště důležité, nebo byla-li nedbalostí dotčena bezpečnost chráněného právního statku v části nebo ve směru, jejichž nedotčenost má pro bezpečnost statku zvýšený nebo třeba podstatný význam, nebo mohl-li pachatel zanedbanou opatrnost osvědčiti (opomenutý úkon předsevzítí), aniž by mu to způsobilo značnější tělesnou nebo duševní námahu; spadá sem, vztažovala-li se nedbalost dozorcího vojína ke kulometu.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1933, Zm II 226/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 23. listopadu 1931, jímž byl stěžovatel uznán vinným přechinem vojenské zrady podle § 6 čis. 4 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n.

Z důvodů:

Na zcestí je stížnost, opírajíc námítku, že je pro skutkovou podstatu přechinu, jímž uznán stěžovatel vinným, nezbytně třeba, že však v souzeném skutku se nedostává vědomé porušení povinností, poukazem na předpoklad v dotčeném ustanovení § 6 odst. čis. 4 zákona na ochr. rep. uvedený, že pachatelí byla výslovně uložena povinnost uchovávatí v tajnosti skutečností, opatření nebo předmětů, které se následkem hrubé nedbalosti pachatelovy stanou nebo mohou státi známými cizí moci. Jestliť tomuto předpokladu v citovaném ustanovení na roveň postaven střídavě s ním tam uvedený předpoklad, že pachatel jest povinen uchovávatí dotčené skutečnosti, opatření nebo předměty v tajnosti podle svého veřejného postavení. Proto nezáleží ani na tom, že rozsudečná věta přisvědčuje jen onomu, stížností výlučně zdůrazňovanému předpokladu, avšak rozhodovací důvody neopodstatňují předpoklad ten zjištěním, kdy, kde a kým byla dotčená povinnost ohledně odcizeného kulometu stěžovateli

výslovně uložena. Stačí, že stěžovatel — což stížnost nepopírá, znalci a rozsudek ale zřejmě předpokládají — byl podle svého tehdejšího veřejného postavení jako vojín a poddůstojník Čsl. republiky povinen zachovávat v tajnosti všechny skutečnosti, opatření a předměty, o nichž nabyl vojenským výcvikem a další vojenskou službou vědomosti a jež mají zůstatí tajnými pro obranu republiky, tudíž i kulometry a jejich konstrukci. Nehledě k tomu není ustanovením § 6 odst. čís. 4 zákona na ochr. rep., v němž není hrubá nedbalost uvedena v bezprostřední souvislosti s rozebranou právě povinností pachatelovou, předpokládáno, že příčinou skutečně nastavší nebo hrozící známosti dotčeného vojenského tajemství cizí moci byla (hrubá) nedbalost pachatele přímo v zachovávaní dotčeného vojenského tajemství. Stačí i jakákoliv jiná (hrubá) nedbalost pachatele, bez níž by nebylo došlo k prozrazení nebo k nebezpečí prozrazení vojenského tajemství, jestliže jen jest prozrazované nebo prozrazené tajemství z předmětů, opatření nebo skutečností, jež uchovávat v tajnosti jest povinen i pachatel, o jehož nedbalost jde.

Posouzení, zda pachatel jednal nedbale nebo porušil povinnosti k opatrnosti, opomenul úplně nebo částečně úkony (opatření), k nimž byl povinen a jež mu byly včas možné, přísluší a náleží arcíř — v tom má stížnost pravdu — jen soudu. Než není, jelikož i projevy znalců jsou průvody, o jichž hodnocení mluví druhý odstavec § 258 tr. ř., závady, by soud se nepřidal i v otázce nedbalosti a jejího stupně k projevům znalců, jsou-li předpoklady znalců ve shodě s ostatními výsledky hlavního přelíčení a je-li posudek (úsudek) znalců logicky oprávněným závěrem z jejich předpokladů; najmě když při určení rozsahu činnosti pachatele náležitě a při výkladu příkazu (rozkazu) mu uděleného sotva bude lze obejít se beze slyšení znalců o zásadách, zvyklostech a požadavcích oboru, v němž došlo k pachatelově nedbalosti. Není zásadně závady ani proti tomu, aby se soud za obdobných, právě naznačených podmínek nepřidal v uvedených směrech k projevům (znaleckého) svědka. Avšak není vhodnou oporou rozsudku výpověď svědka, jenž projevil k té či oné otázce dvojí sobě odporující úsudek, a nelze proto vytýkati — jak činí stížnost napadenému rozsudku, — že ponechal stranou úsudek svědka K-a, že stěžovatel nezavinil nedbalostí ztrátu zbraně, a týž svědek udal, že se stěžovatel měl po návratu z vycházky přesvědčiti o tom, zda kulomet jeho dozoru svěřený je na svém vyhrazeném místě.

Jak už naznačeno, jest nedbalostí mimo jiné neosvědčení povinné opatrnosti, tudíž obzvláště úplně, jakož i částečné opomenutí úkonů, jež byly pachateli — závazným proň předpisem anebo příkazem — uloženy (předepsány, nařízeny) za účelem zabezpečení toho kterého právního statku. V zájmu právního řádu nelze připustiti, by pachatel činil osvědčování náležející mu opatrnosti, provedení náležejících mu úkonů závislým na výsledku vlastních úvah, zda tu jest nebezpečí, jemuž mělo předepsanou neb. přikázanou činností (opatrností) pachatele býti bráněno podle známého pachateli neb alespoň poznatelného proň účelu dotčeného předpisu nebo příkazu. Proto jsou lichými vývody stížnosti, že podle místa, na němž kulomet uložen, a podle úpravy dozorčí služby byla naprosto nemožná i jen myšlenka na možnost odcizení kulometu. Stačí, že stěžovatel — a to stížnost nepopírá — věděl, že nařízeným střežením

neb i přísným střežením zbraní má býti zabráněno případné krádeži zbraní a že — což stížnost rovněž nepopírá — bylo podle zvláštních okolností případu nebezpečím krádeže kulometu (alespoň objektivně) napovězeno i nebezpečí, že kulomet stane se známým cizí moci. Rozsudku nelze ani jako formální vadu důvodně vytýkati nedostatek výslovného zjištění, že stěžovatel příkaz štábního kapitána K-a a jeho účel poznal neb alespoň poznati mohl, že neplnění příkazu může způsobiti neb alespoň zvětšiti nebezpečí krádeže kulometu; poukázalof k tomuto poznání jasné znění dotčeného příkazu — srovnej výpověď obviněného M-e; přísné střežení . . ., aby se nic neztratilo, a výpověď svědka K-a, že upozornil stěžovatele výslovně . . ., aby zařídil službu . . . tak, aby se ze světlice nic neztratilo, zvláště dával pozor na zbraně — a stěžovatel nehájil se před nalézacím soudem tím, že účelu příkazu nepostřehl a pokládal krádež kulometu za nemožnou. Také se stěžovatel nehájil před nalézacím soudem pochybnostmi, zda mu příkazem štábního kapitána K-a bylo uloženo i, by se při kterémkoliv vstupu po vycházce do světlice, v níž uloženy zbraně, podíval, jsou-li kulometry na svém místě. Proto neměl soud příčiny k úvahám o správnosti výkladu, jež dali dotčenému příkazu znalci v ten smysl, že se měl stěžovatel, by svoji dozorčí povinnost splnil, přesvědčiti o stavu zbraní aspoň večer 7. března, když se z vycházky vrátil; najmě když tímto výkladem jest dozorčí činnost nebo třeba povinnost k střežení kulometů beztak snížena na nejmenší, nezbytnou míru.

Nedbalost jest ovšem v případech § 6 odst. čís. 4 zákona na ochr. rep. trestnou jen, je-li tu nedbalost hrubá. Než ani obecný zákon trestní, ani zákon na ochranu republiky nevymezují pojem hrubé nedbalosti a zejména jej nevymezují v ten smysl, že hrubě nedbale jedná, kdož jest si v době nedbalého jednání vědom, že z jeho jednání nebo třeba opomenutí může vzejíti výsledek v dotčeném ustanovení zákona uvedený. Proto netřeba zkoumati, je-li napadeným rozsudkem třeba ne výslovně zjištěno, alespoň mlčky předpokládáno, že si byl stěžovatel, když opomenul 7. března 1930 večer přesvědčiti se při návratu z vycházky o stavu zbraně, vědom možností, že pro toto opomenutí stane se nebo může se státi případně odcizený kulomet známým cizí moci. Nedbalost jest protikladem opatrnosti, takže dlužno stupeň nedbalosti určití podle stupně zanedbané opatrnosti. Stupeň pak, jakým možno a dlužno požadovati opatrnost, závisí nejen na důležitosti postavení osoby, o jejíž nedbalost jde v oboru, ve kterém je činnou, nýbrž i na důležitosti zájmu nebo přesněji dotčené složky právního statku, který má býti chráněn, a nebude od místa ani přihlížeti též k míře tělesného nebo duševního úsilí, jakého bylo třeba k osvědčení zanedbané opatrnosti. A hrubou bude nedbalost, byl-li nedbalým činitel, na jehož ostražitosti a opatrnosti zvláště záleží, protože jsou vzhledem na jeho význačné postavení jeho péči svěřeny zájmy zvláště důležité, nebo byla-li souzenou nedbalostí dotčena bezpečnost chráněného právního statku v části nebo ve směru, jejichž nedotčenost má pro bezpečnost statku zvýšený nebo třeba podstatný význam, anebo konečně mohl-li pachatel zanedbanou opatrnost osvědčiti, na př. opomenutý úkon předsevzítí, aniž by mu to bylo způsobilo značnější tělesné nebo duševní námahy. Tato hlediska pro pojem hrubé ne-

dbalosti význačná i rozhodná nejsou nikterak dotčena i není tudíž hrubost souzené nedbalosti stěžovatelovy vyloučena okolnostmi stížností namítanými, že úkon, jehož opomenutí dává rozsudek stěžovateli za vinu, nebyl mu velitelem výslovně přikázán a že povinnost stěžovatelem zanedbaná byla jen subsidiární (podpůrná) v tom smyslu, že měl svou opatrností doplnit dozor nad zbraněmi uložený jiným činitelem, by — jak uvádí rozsudek — byly zbraně střeženy ve dne i v noci. Rozsudeč-nému předpokladu hrubé povahy souzené nedbalosti dostalo se naopak opodstatnění vyhovujícího správnému výkladu zákona zjištěním, že se nedbalost vztahovala ke kulometu, kdyžť kulometry jsou zbraní tak důležitou, že vojenská obrana a tím i bezpečnost státu jsou v podstatné složce čili vážně ohroženy, stanou-li se kulomet, přesněji jeho soustava, zařízení a funkce známými cizí moci, a dalším zjištěním, že kulometry byly uloženy na stojanu, který byl po celou noc osvětlen elektrickou žárovkou přímo nad stojanem visící, takže se — jak znalci zdůraznili — mohl stěžovatel o stavu zbraní přesvědčiti zcela lehce, totiž pouhým pohledem na stojan, když vstoupil po vycházce do dotčené místnosti.

Čís. 4842.

Vyskytuje-li sa dotyčne všetkých obžalovaných v ich neprospech zmätok podľa § 385 čís. 1 b) tr. p. (mylná kvalifikácia činu), je možno za podmienok § 387 odst. IV tr. p. zmeniť rozsudok aj v prospech tých obžalovaných, ktorí opravného prostriedku nepoužili.

(Rozh. zo dňa 9. novembra 1933, Zm III 293/33.)

Najvyšší súd preskúmal trestnú vec, zahájenú pred krajským súdom v B. proti K. M. a spol., obžalovaným pre zločin podľa §§ 301, 308 tr. zák., a následkom opravného prostriedku generálnej prokuratúry pre zachovanie právnej jednotnosti podľa § 441 tr. p. vyniesol tento rozsudok: Opravnému prostriedku pre zachovanie právnej jednotnosti, podanému generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p., sa vyhovuje a vyslovuje sa, že 1. pravoplatným rozsudkom krajského súdu v B. zo dňa 28. novembra 1931, pokiaľ ním trestné činy obžalovaných K. M. a R. M. boly kvalifikované ako zločiny ťažkého uškodzenia na tele podľa §§ 301 a 308 tr. zák., bol porušený zákon v ustanovení § 20 odst. II. tr. zák., 2. pravoplatným rozsudkom vrchného súdu v B. zo dňa 12. januára 1933, pokiaľ ním neapelovaná časť rozsudku krajského súdu dotyčne obžalovaných K. M. a R. M. bola ponechaná netknutou, bol porušený zákon v ustanovení § 387 odst. IV. tr. p. Súčasne sa podľa ostatného odstavca § 442 tr. p. zrušuje z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 čís. 1 b) tr. p. rozsudok krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. novembra 1931, pokiaľ ním trestné činy obžalovaných K. M. a R. M. boly kvalifikované ako zločiny ťažkého uškodzenia na tele podľa §§ 301 a 308 tr. zák., a tieto trestné činy sa so zreteľom na vymeraný trest a na ustanovenie § 20 odst. II. tr. zák. kvalifikujú ako prečiny.

Dôvody:

Rozsudkom krajského súdu v B. zo dňa 28. novembra 1931 boli obžalovaní K. M., R. M. a J. Č. uznaní vinnými »zločinom ťažkého ublíženia na tele podľa §§ 301 a 308 tr. zák., kvalifikovaným podľa § 308 tr. zák. a následkom použitia § 92 tr. z.« a odsúdení na základe § 308 tr. zák. s použitím § 92 tr. zák. obžalovaní K. M. a R. M. každý do väzenia na tri mesiace jako hlavný trest a krome toho na peňažitý trest 300 Kč, jako trest vedľajší, a to podmienene na dobu 1, prípadne 2 rokov, obžalovaný J. Č. pak do väzenia na 2 mesiace jako trest hlavný a peňažitý trest 200 Kč jako trest vedľajší bezpodmienene. Proti tomuto rozsudku ohlásil odvolanie štátny zástupca dotyčne obžalovaných K. M. a J. Č. čo do výroku o treste, prípadne o povolení podmieneného odsúdenia obžalovaného K. M., obžalovaní K. M. a J. Č. však do viny a trestu. Obžalovaný R. M. odvolanie nepodal a dotyčne tohoto obžalovaného aj štátny zástupca sa uspokojil. Podaním zo dňa 1. decembra 1931 vzal obžalovaný K. M. svoje odvolanie zpät a na to aj štátne zastupiteľstvo podaním zo dňa 1. septembra 1932 upustilo od odvolania podaného dotyčne tohoto obžalovaného. Rozsudok prvostupňového súdu stal sa tak dotyčne obžalovaných K. M. a R. M. pravoplatným a spisy boly predložené vrchnému súdu v B. cieľom rozhodnutia o odvolaní obžalovaného J. Č. a o odvolaní štátneho zastupiteľstva, podaného dotyčne tohoto obžalovaného.

Vrchný súd jednajúc o týchto odvolaniach vyniesol dňa 12. januára 1933 rozsudok, ktorým rozsudok krajského súdu vo výroku o kvalifikácii trestného činu obžalovaného J. Č. ako zločinu ťažkého telesného ublíženia podľa § 308 tr. zák. z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 b) tr. p. zrušil a čin obžalovaného J. Č. kvalifikoval v dôsledku použitia § 92 tr. zák. a hľadiac k ustanoveniu § 20 tr. zák. ako prečin, neapelovanú časť rozsudku krajského súdu — t. j. časť týkajúcu sa obžalovaných K. M. a R. M. — ponechal nedotknutú. Proti rozsudku vrchného súdu podal zmätočnú sťažnosť len obžalovaný J. Č., takže dotyčne obžalovaných K. M. a R. M. je tento rozsudok pravoplatný a nebol dotknutý ani rozhodnutím najvyššieho súdu zo dňa 16. septembra 1933. V dôvodoch svojho rozsudku uvádza vrchný súd: »Krajský súd vymeral obžalovanému J. Č. za použitia § 92 tr. zák. trest väzenia a v dôsledku toho mal čin, ktorý in objecto je zločinom, hľadiac k ustanoveniu § 20 tr. zák. kvalifikovať ako prečin a nemal ponechať zločinnú kvalifikáciu. Vrchný súd preto rozsudok krajského súdu vo výroku o kvalifikácii trestného činu obžalovaného J. Č. ako zločinu z dôvodu vecnej zmätočnosti uvedeného v § 385 bodu 1 lit. b) tr. por. na základe § 423 2. odst. tr. por. zrušil a trestný čin obžalovaného J. Č. kvalifikoval ako prečin. Čo do ostatných častí nebol prvostupňový rozsudok apelovaný, poľažne apeláty boly vzaté zpät a boly preto tieto časti ponechané na základe § 423 3. odst. tr. por. nedotknutými; vrchný súd najmä hľadiac k tomu, že prvostupňový rozsudok je čo do obžalovaných K. a R. M. pravoplatný, nemohol ani z úradnej povinnosti učiniť opatrenie čo do zmätku podľa § 385 bodu 1 lit. b) tr. por., ktorého sa i pri týchto obžalovaných dopustil krajský súd spôsobom hore uvedeným pri obžalovanom J. Č.«

Tento právny názor vrchného súdu je mylný. Podľa ustanovenia § 387 odst. IV. tr. p. na základe okolností prospesnej pre obžalovaného, ktorý sa odvolal, vyskytuje-li sa ona aj dotyčne iného obžalovaného, môže byť rozsudok zmenený aj v prospech tohoto druhého, trebárs tento odvolanie nepoužil. Tento prípad sa vyskytoval v súdnej trestnej veci. Dôvod zmätočnosti podľa § 385 č. 1 b) tr. p. vyskytoval sa dotyčne všetkých troch obžalovaných, a to na základe tej istej okolnosti, lebo všetkým obžalovaným bol vymeraný trest väzenia a preto dotyčne všetkých obžalovaných mal byť trestný čin — kvalifikovaný podľa zákona ako zločin — prekvalifikovaný so zreteľom na ustanovenie § 20 odst. II. tr. zák. na prečin. Keď vrchný súd musel tento dôvod zmätočnosti brať v úvahu dotyčne odvolavšieho sa obžalovaného J. Č. (§ 385 odst. II. a § 387 odst. I. tr. p.), mohol ho podľa ustanovenia § 387 odst. IV. tr. p. brať v úvahu aj dotyčne obžalovaných K. M. a R. M. Preto vrchný súd svojím výrokom, že »nemohol učiniť z úradnej moci opatrenie čo do zmätku podľa § 385 č. 1 b) tr. p., ktorého sa i pri týchto obžalovaných dopustil krajský súd spôsobom hore uvedeným«, porušil ustanovenie § 387 odst. IV. tr. p. a tým prehlásil o veci, ktorá patrí do oboru jeho pôsobnosti, že do oboru jeho pôsobnosti nepatrí (§ 384 č. 4 tr. p.). Ponevác však rozsudkom krajského súdu v B. zo dňa 28. novembra 1931, pokiaľ ním trestné činy obžalovaných K. M. a R. M. byly kvalifikované ako zločiny ťažkého uškodenia na tele podľa §§ 301 a 308 tr. zák., bol porušený zákon v ustanovení § 20 odst. II. tr. p. a obžalovaní boli odsúdení ťažšie, než pri správnom použití zákona, bolo treba vyhovieť opravnému prostriedku, podanému generálnou prokuratúrou podľa § 441 tr. p. v záujme právnej jednotnosti, a súčasne podľa ostatného odseku § 442 tr. p. čin obžalovaných K. a R. M. kvalifikovať ako prečin.

Čís. 4843.

Podmienkou kvalifikácie činu podľa § 24 č. 3 zák. č. 9/24 Sb. z. a n. je zistenie takých skutočností, z ktorých možno uzatvárať, že páchatel jednal zo zisťnosti.

(Rozh. zo dňa 9. novembra 1933, Zm IV 116/33.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. Š., obžalovanému z prečinu podľa § 24 bod 1 a 3 zák. č. 9/1924 sb. z. a n., na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti obžalovaného takto sa u s n i e s o l: Z povinnosti úradnej na základe § 35-I por. nov. zrušuje sa rozsudok vrchného súdu v celom rozsahu a ukladá sa tomuto súdu, aby vo veci znovu jednal a rozhodol. Zmätočná sťažnosť obžalovaného sa poukazuje na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Proti rozsudku vrchného súdu ohlásil obžalovaný A. Š. zmätočnú sťažnosť, ktorá je vecne založená na bode 9 § 384 a na bode 1 a), b) § 385 tr. p. Pri preskúmaní veci najvyšší súd z úradnej povinnosti zba-

dal toto: Vrchný súd v napadnutom rozsudku uznal obžalovaného A. Š. vinným prečinom podľa § 24 bod 1 a 3 zák. zo dňa 20. decembra 1923 čis. 9 sb. z. a n. z roku 1924, ktorý spáchal tak, že bez toho, že by bol mal v smysle § 1 zák. čis. 9/1924 sb. z. a n. zvláštne úradné povolenie, jednak predával a vymeňoval jednotlivým osobám radiopri stroje a tieto im zariaďoval, jednak prístroje tieto a súčiastky k nim u seba prechovával, z týchto súčiastok buď sebe, alebo iným radiopri stroje sostavoval, a tak predal B. K-mu jeden radiopri stroj za 2.050 Kč, S. V-ovi za 1.400 Kč, Č. H-ovi, ktorému dal jeden prístroj na zapltenie dlhu za vybrané potraviny, a F. K-mu predal jeden aparát za motorové kolo s ním vymenené, tedy že radiotelegrafné a radiotelefonné zariadenie bez povolenia prechovával a predával a činu sa dopustil zo zisťnosti.

Kvalifikácia činu podľa § 24 bod 3 cit. zákona vyžaduje, aby byly zistené také skutočnosti, z ktorých sa dá uzatvárať, že páchatel spáchal čin zo zisťnosti. Odvolací súd v dôvodoch napadnutého rozsudku vyslovil síce, že na základe prevedených dôkazov zistil, že obžalovaný spáchal čin zo zisťnosti, avšak nezistil vlastne žiadne skutočnosti, ktoré by poukazovaly na to, že obžalovaný pri vyrábani, predávaní, alebo prechovávaní radiotelegrafných a radiotelefonných zariadení jednal alebo pracoval skutočne s nejakým ziskom, alebo cieľom dosiahnutia nejakého zisku, tedy skutočnosti, z ktorých by sa mohol učiniť záver, že obžalovaný čin za vinu mu kladený spáchal zo zisťnosti. Pokiaľ tedy odvolací súd opominul zistenie týchto skutočností, nehľadel na také okolnosti, na ktorých závisí možnosť použitia príslušného ustanovenia zákona. Najvyšší súd preto pokračoval podľa prvého odstavca § 35 por. nov., nariadil nové pokračovanie a zmätočnú sťažnosť obžalovaného poukázal na toto rozhodnutie.

Čís. 4844.

Odvolací soud překročil obor své působnosti a zavinil zmatek podle § 384 č. 4 tr. ř., projednal-li v trestní věci proti mladistvému provinilci odvolání, ač rozsudek soudu prvé stolice nebyl ve smyslu § 50 odst. 2 zák. č. 48/31 Sb. z. a n. doručen zákonnému zástupci obviněného.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1933, Zm IV 232/33.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti mladistvému D. M., obžalovanému z provinění pokusu vydírání, na základě veřejného líčení o zmateční stížnosti mladistvého D. M. takto se u s n e s l: Z úřední povinnosti se zrušuje z důvodu zmatečnosti, uvedeného pod bodem 4. § 384 tr. ř., rozsudek odvolacího soudu i s řízením, které následovalo po vynesení rozsudku soudu první stolice, a spisy se vrací tomuto soudu, by dal doručiti svůj rozsudek z 12. listopadu 1932 zákonnému zástupci obžalovaného a aby po uplynutí lhůty pro opravný prostředek spisy předložil vrchnímu soudu v K. jako odvolacímu soudu k dalšímu příslušnému řízení. Zmateční stížnost obžalovaného se poukazuje na toto rozhodnutí.

Důvody:

Proti rozsudku odvolacího soudu podal obviněný zmateční stížnost pro nepovolení podmíněného odkladu výkonu trestu. Zkoumaje věc, shledal nejvyšší soud, že řízení před odvolacím soudem, zavedené k odvolání veřejného žalobce, trpí zmatečností podle 4. bodu § 384 tr. ř., které jest podle posledního odstavce tohoto § dbáti vždy z povinnosti úřední. Proti rozsudku senátu mládeže krajského soudu v R. ohlásil totiž odvolání státního zástupce podle § 53 zákona č. 48/1931 sb. z. a n. z důvodu zmatečností podle 2. bodu § 385 tr. ř. pro povolení podmíněného odkladu výkonu trestu. Obviněný mladistvý D. M. se s rozsudkem spokojil, též jeho soudem zřízený obhájce. Při hlavním líčení, které se konalo před senátem mládeže dne 12. listopadu 1932, nebyl však přítomen zákonný zástupce obžalovaného, jemuž přísluší samostatný opravný prostředek. Soud první stolice předložil spisy podle § 396 odst. 2 tr. ř. vrchnímu státnímu zastupitelství v K., které je zaslalo vrchnímu soudu jako soudu odvolacímu s prohlášením, že trvá na odvolání veřejného žalobce. Vrchní soud nařídil odvolací líčení, při němž vynesl rozsudek nyní zmatečností napadený.

Poněvadž zákonný zástupce obviněného nebyl při hlavním líčení u soudu první stolice, ani při vynesení rozsudku přítomen, měl mu býti rozsudek doručen, jak předpisuje 2. odstavec § 50 výše citovaného zákona. Spisy neměly býti tudíž předkládány odvolacímu soudu, pokud lhůta pro ohlášení odvolání zákonného zástupce neuplynula, neboť tato má se podle 3. odstavce § 50 zmíněného zákona posuzovati samostatně. Za tohoto stavu věci neměl odvolací soud v řízení pokračovati, nýbrž spisy pro nepravdivé předložení podle § 400 č. 2 a § 401 3. odst. tr. ř. vrátiti soudu první stolice s příkazem, aby rozsudek byl doručen též zákonnému zástupci obviněného. Poněvadž odvolací soud tak ne učinil a přes to, že neuplynuly lhůty k podání opravného prostředku zákonného zástupce, v odvolacím řízení pokračoval a rozsudek vynesl, jednal předčasně a překročil tím obor své působnosti, což jest důvodem zmatečností podle § 384 č. 4 tr. ř. Nejvyšší soud proto podle § 34 odst. 1 por. nov. a § 404 odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudek odvolacího soudu i s zřízením, které následovalo po vynesení rozsudku soudu první stolice, a učinil opatření ve výrokové části tohoto usnesení uvedené. Zmateční stížnost obviněného stala se tímto rozhodnutím bezpředmětnou a byla na ně poukázána.

Čís. 4845.

Předpis § 378 odst. 3 tr. ř., podle něhož usnesení sborového soudu první stolice přezkoumá vrchní soud, nevztahuje se na případ, kde sborový soud první stolice odmítl zmateční stížnost podle § 32 odst. 1 por. nov. jako opožděnou; stížnost proti takovému usnesení přezkoumá nejvyšší soud.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1933, Zm IV 304/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj věc trestní proti D. F., obžalovanému pro zločin zpronevěry, ke stížnosti poškozené proti usnesení krajského soudu v L. ze dne 2. března 1933 ve veřejném zasedání senátu takto se usnesl: Podle ustanovení 5. odstavce § 379 tr. ř. zrušuje se z úřední moci usnesení vrchního soudu v K. ze dne 22. dubna 1933. Stížnost poškozené proti usnesení krajského soudu v L. ze dne 2. března 1933 se zamítá. Zároveň s touto stížností podaná žádost poškozeného o navrácení v předešlý stav se zamítá.

Z důvodů:

Při odvolacím hlavním líčení konaném v této trestní věci dne 19. ledna 1933 u vrchního soudu v K. nebyla poškozená firma G. v N. nikým zastoupena a proto byl jí v řízení podle § 425 odst. 2 tr. ř. rozsudek odvolacího soudu doručen prvostupňovým soudem poštou dne 16. února 1933. Poškozená podala svým právním zástupcem zmateční stížnost proti rozsudku, která došla ke krajskému soudu v L. dne 27. února 1933. Na poštu byla tato zmateční stížnost podle poštovního razítka podána dne 24. února 1933, tedy osmý den po doručení rozsudku. Krajský soud v L. usnesením z 2. března 1933 tuto zmateční stížnost odmítl jako opožděnou. Usnesení to bylo zástupci poškozené doručeno poštou dne 10. března 1933. Tento podal proti tomuto usnesení v zákonné lhůtě stížnost a s ní současně i žádost o navrácení v předešlý stav pro zmeškanou lhůtu k podání zmateční stížnosti. Vrchní soud v K. usnesením z 22. dubna 1933 stížnost zamítl a spisy předložil nejvyššímu soudu k rozhodnutí o žádosti za navrácení v předešlý stav. Tímto usnesením, pokud jím byla zamítnuta stížnost poškozené do usnesení krajského soudu v L. z 2. března 1933, překročil vrchní soud obor své působnosti.

Podle předpisu 3. odstavce § 378 tr. ř. náleží sice do oboru působnosti vrchního soudu rozhodovati o stížnostech do usnesení sborového soudu první stolice, avšak podle stálé praxe nejvyššího soudu nevztahuje se tento předpis na případ, kde soud první stolice odmítne zmateční stížnost na základě předpisu § 32 por. nov., v kterémžto případě rozhodovati o stížnosti proti odmítavému usnesení spadá do oboru působnosti toho soudu, který by měl v tomto případě rozhodovati o zmateční stížnosti. Pro tento názor byla rozhodnou zvláště úvaha, že podle ustanovení § 425 tr. ř. mohou se vyskytnouti případy, v kterých zmateční stížnosti budou podány částečně u vrchního soudu, částečně však u soudu první stolice a následkem toho, že vrchní soud v jedné a téže otázce (opoždění neb oprávněnosti zmateční stížnosti) by rozhodoval jednak jako soud první instance, jednak jako druhá instance, což by mohlo vésti k tomu, že v jedné a téže otázce a v jednom a témže případě by nastal rozpor mezi názorem, který by pravoplatně vyslovil vrchní soud, a názorem, který by mohl vysloviti nejvyšší soud, pokud by přezkoumával jiné, nikoliv pravoplatné usnesení vrchního soudu. Podle toho vrchní soud neměl přezkoumávati usnesení krajského soudu v L. ze dne 2. března 1933, nýbrž měl přenechati rozhodnutí nejvyššímu soudu. Tím, že stížnost do tohoto usnesení vyřídil, překročil vrchní soud

obor své působnosti v této věci. Proto bylo jeho usnesení zrušeno podle ustanovení 5. odstavce § 379 tr. ř. a nejvyšší soud přezkoumal odmětné usnesení soudu první stolice.

Čís. 4846.

V § 2 zák. na ochr. rep. trestá se příprava úkladů podle § 1 zákona, t. j. příprava pokusu docílení násilím stavů v § 1 zákona vypočtených; musí tedy jíti o takové přípravné jednání pachatelovo, při němž se jeho zločinný úmysl projevil způsobem, který již přiblížil možnost výsledku (možnost pokusu násilím odtrhnouti od území republiky jeho část) a ohrozil tím bezpečnost státu. Musí tu tedy býti spolčení se více osob, k němuž došlo v úmyslu, aby úklady byly skutečně podniknuty, totiž, aby podle vůle spolčovatelů mělo býti skutečně použito násilí k cíli v § 1 zákona vytčenému. Úmysl pachatelův musí mimo to se zřetelem na požadavek »přiblížení se k výsledku« dojíti výrazu v takovém způsobu spolčení, z něhož vychází, že jde o přípravu určitého podniku.

K určitosti podniku není třeba, by byly již stanoveny jeho jednotlivosti; stačí, je-li jisto, proti kterému právnímu statku § 1 zák. na ochr. rep. má býti útok podniknut.

Kdo se spolčil s jinými jen proto, aby bylo působeno proti samostatnosti, ústavní jednotnosti nebo demokraticko-republikánské formě státu, aniž však spolčovatelé výslovně, způsobem své činnosti nebo jiným prokazatelným způsobem dali na jevo, že v okruhu svého podvratného zájmu mají též použití násilí, neb aspoň, že s použitím násilí ku skutečným jim zamýšlenému zvrácení chráněných právních statků nutně musí počítati a počítají, není trestný podle § 2, nýbrž podle § 17 zák. na ochr. rep.

Spolek »Jungsturm« je tajnou organizací, ve smyslu § 17 zák. na ochr. rep., jíž šlo o to, podvraceti ústavní jednotnost československé republiky se vztahem na její územní nedílnost.

K pojmu »spolčování« není třeba, by společník byl zasvěcen do příprav celého hnutí a by jeho součinnost byla zajištěna nebo přislíbena; ke sdružování státu nepřátelskému podle § 17 zákona stačí již přistoupení k organizaci zde vytčené i jakýkoliv styk, jakékoli účastenství v její činnosti, ba i podporování sdružení nebo jeho členů jakýmkoliv způsobem v jeho podvratných snahách, jakmile jen pachatel zná podvratný účel sdružení.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1933, Zm II 27/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti deseti obžalovaných do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 5. listopadu 1932, pokud jim byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem přípravy úkladů o republiky podle § 2 zákona na ochr. rep. ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalované vinnými přečinem podle § 17 zák. na ochr. rep., jehož se dopustili tím, že Erich S. od roku 1927 až do jara 1931

v Krnově a v Brně, Karel D. od roku 1927 až do konce ledna 1932 v Brně, ostatní v době od roku 1925 až do konce ledna 1932, a to Jan P. v Jihlavě, ostatní v Brně, v Krnově a ve Svitavách, znajíce účel tajné organizace Jungsturmu, podvraceti ústavní jednotnost státu, ke sdružení tomu přistoupili, s ním se stýkali, jeho činnosti se zúčastnili, je a jeho členy v jich podvratných snahách podporovali.

Důvody:

Napadený rozsudek uznává obžalované vinnými zločinem podle § 2 al. 1 a některé též podle al. 2 zákona na ochranu republiky; u mladistvých obžalovaných Ericha S-a a Karla D-ho jde o tytéž trestné činy, kvalifikované jako provinění podle § 3 zákona čís. 48/1931 Sb. z. a n. Skutkový základ pro tento odsuzující výrok shledal nalézací soud jen v tom, že se obžalovaní spolčili s říšsko-německou organizací Jungsturm, případně vešli ve styk s jejími činiteli; zjištění o jejich snahách k založení spolku Germania, po případě spolku Blau-weis-blaue-Union, používá rozsudek jen ku zhodnocení činnosti obžalovaných v rámci jejich spolčení se s uvedenou říšsko-německou organizací, pokud spolky ty jen měly před úřady krytí sdružení utvořená v rámci organizace Jungsturmu. O této organizaci dospěl nalézací soud ku přesvědčení, že měla mimo jiné za účel násilné odtržení částí území republiky Československé od ní a přivtělení jich k budoucímu Velkoněmecku. O jednotlivých obžalovaných vypočítává rozsudek ve skutkových zjištěních, jakým způsobem a za jakých okolností se stali členy této organizace, jak v ní pracovali, po případě jak se stýkali s jejími činiteli, dospívá pak ku přesvědčení, že obžalovaní znali podvratné cíle Jungsturmu, směřující k tomu cíli, by hraniční území byla od republiky odtržena a že svou, třeba ještě vzdálenou činností spolkovou, z níž bezprostředně nebezpečí nehrozilo, pracovali k tomuto cíli.

Obojí tento výrok nalézacího soudu — o povaze a cíli organizace Jungsturmu a o úmyslu obžalovaných, jak je vyjádřen v posléz uvedeném závěru — napadá zmateční stížnost obžalovaných především důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř., a to věcně pro nedostatek takových důvodů, jež by byly opřeny o zjištění konkrétních skutečností. Závěr na prvním místě uvedený (o povaze a cíli organizace Jungsturmu) je napaden též zmatekem podle čís. 4 § 281 tr. ř. pro nepřipuštění důkazů, jež byly navrženy o povaze a cíli této organizace. Zmateční stížnost dovozuje dále pod důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. mimo jiné námitky zejména, že zjištěnou činnost obžalovaných nebylo lze posuzovati jako přípravu úkladů, poněvadž si obžalovaní nebyli vědomi, že účelem spolku Jungsturm jest, by ta která určitá část republiky Československé byla násilím odtržena, a že nebylo každému jednotlivému obžalovanému dokázáno, že spolek Jungsturm podniká, po případě zamýšlí činnost násilnou a že tak i oni připravují úklady, by násilím byla přivtělena část území republiky k cizímu státu. Zmateční stížnost pak pod důvodem čís. 10 § 281 tr. ř. zřejmě s tohoto hlediska připouští nejvýše, že by šlo o přečiny podle § 17 zákona na ochr. rep.

Nejvyšší soud omezil přezkoumávání rozsudku s hlediska zločinu podle § 2 zákona na ochr. rep. především na tyto otázky a dospěl při tom ku přesvědčení, že závěr nalézacího soudu, pokud se týká vědomí obžalovaných, že členstvím v organizaci Jungsturm, součinností s ní, po případě styky s jejími činiteli pracují k násilnému odtržení území republiky, a záměru k tomu cílicího, tudíž závěr o subjektivní složce zločinu dle § 2 zák. na ochr. rep., není ve zjištěných okolnostech opodstatněn tak, by ve zjištěné činnosti obžalovaných při správném výkladu zákona mohlo býti shledáno úmyslné spolčení se jich k úkladům o republiky, zejména pokud jde o to, násilím přivtělití cizímu státu území republiky neb odtrhnouti od něho jeho část, po případě by se v této činnosti mohlo shledati úmyslné vejítí k těmž konci ve styk přímý nebo nepřímý s cizími činiteli. V § 2 zákona na ochr. rep. trestá se příprava úkladů podle § 1 zákona, t. j. příprava pokusu docílití násilím stavů v § 1 zákona vypočtených; musí tedy jíti o takové přípravné jednání pachatelovo, při němž se jeho zločinný úmysl projevil způsobem, který již přiblížil možnost výsledku, totiž v daném případě možnost pokusu násilím odtrhnouti od území republiky jeho část, a ohrozil tím bezpečnost státu (srovnej motivy zákona v důvodové zprávě ústavně-právního výboru poslanecké sněmovny k § 2 zákona, tisk 4021/1926, str. 26). Musí tu tedy býti spolčení se více osob, k němuž došlo v úmyslu, by úklady byly skutečně podniknuty, totiž by podle vůle spolčovatelů mělo býti skutečně použito násilí k cíli v § 1 zákona vytčenému. Nerozhodno jest ovšem při tom, zda násilí mají k tomu cíli použítí sami spolčovatelé či jiné osoby. Úmysl pachatelův musí mimo to se zřetelem na požadavek »přiblížení se k výsledku« dojíti výrazu v takovém způsobu spolčení, z něhož vychází, že jde o přípravu určitého podniku; k určitosti připravovaného podniku se sice nevyžaduje, by byly již i jeho jednotlivosti určité stanoveny, jak naznačuje v příslušných námitkách zmateční stížnost, musí však býti aspoň jisto, proti kterému právnímu statku v § 1 zákona uvedenému má býti útok podniknut. Pachatelé zločinu podle § 2 zákona nutno dle toho vždy dokázati jeho záměr nesoucí se k tomu, aby bylo skutečně použito násilí jako prostředku k realizaci jeho podvratných snah. To je možno dovoditi buď z projevu vůle pachatelů (na př. z programu, nebo z jiného podobného projevu o zamýšlených cílech a prostředcích), nebo ze způsobu jejich činnosti, kterou se použití násilí připravuje jako výslovně chtěný nebo pro povahu věcí nutný prostředek uskutečnění podvratných snah a pod. V takovém případě každá činnost, tedy i propaganda, konaná v rámci spolčení se, jež směřuje podle pachatelova záměru již k násilnému ohrožení právních statků v § 1 zákona chráněných, spadá pod ustanovení § 2 zákona, neboť je tu již součástí příprav o úkady násilné. Pokud však propaganda proti statkům v jednotlivých ustanoveních zákona chráněným zůstává mimo tento rámec, může jíti u činu jednotlivce jen o přečin podle § 14 čis. 1 zákona na ochr. rep.; spolčení pak, jehož účelem je taková propaganda, při níž jde sice též o ohrožení právních statků, jež jsou chráněny v § 1 zákona, ale spolčující se osoby nezamýšlejí přiblížití se k tomuto výsledku použitím násilí, buď že vyloučili výslovně tento prostředek anebo aspoň

s tímto prostředkem zřejmě nepočítali, může býti trestné podle ustanovení § 17 zákona na ochr. rep.; tato stať zákona právě čelí méně intenzivnímu a méně nebezpečnému jejich ohrožení spolčením více osob, při němž buďto podle jejich výslovně projevené vůle anebo podle způsobu jejich podvratné činnosti, z něhož se nedá souditi na přípravy rázu násilného, nemá se použítí k ohrožení oněch právních statků násilí. Kdo se tudíž spolčil s jinými jen proto, by bylo působeno proti samostatnosti, ústavní jednotnosti nebo demokraticko-republikánské formě státu, aniž však spolčovatelé výslovně způsobem své činnosti anebo jiným prokazatelným způsobem dali na jevo, že v okruhu svého podvratného záměru mají též použítí násilí neb aspoň že s použitím násilí ku skutečně jimi již zamýšlenému zvrácení chráněných právních statků nutně musí počítati a počítají, není trestný podle § 2 zákona na ochr. rep., nýbrž podle § 17 uvedeného zákona.

Musí se tudíž při každém konkrétním případě spolčení státu nepřátelského (v širším slova smyslu) na rozlišení skutkových podstat zločinu podle § 2 a přečinu podle § 17 zák. na ochr. rep. z okolností případu posouditi, zda cílem spolčovatelů bylo připravití takový podnik, jimž by měly býti násilím fakticky ohroženy ony opětovně již zmíněné statky či zda mělo býti pouze nenásilnými prostředky, zejména též psychickým působením použito organizace ku podvrácení samostatnosti, ústavní jednotnosti nebo demokraticko-republikánské formy státu. Aby pak nevznikly pochybnosti, třeba tu zdůrazniti, že ve zjištěných skutkových odnášejících se k osobám obžalovaných liší se tento případ naprosto od případu Volkssportu, jehož se týká rozsudek nejvyššího soudu ze dne 7. října 1933, č. j. Zm II 99/33, s nímž proto nemůže býti srovnáván, byť i ideový základ obou říšsko-německých organizací byl v obou případech obdobný.

Dále pak sluší podotknouti, že dosavadní judikatura (srov. rozh. n. s. č. 2547, 2958 a 3917, Sb. r. n. s.) pokládá za právní statek chráněný v § 17 zák. také územní neporušenost republiky, zahrnujíc ji zřejmě výkladem znění čl. 3 ústavní listiny (Území Československé republiky tvoří jednotný a nedílný celek, jehož hranice mohou býti měněny jen ústavním zákonem) pod pojem ústavní jednotnosti, jehož používají §§ 14 a 17 zák. na ochr. rep. Poněvadž jednotnost republiky podle cit. ustanovení ústavní listiny je dána právě též v nedílnosti republiky jakožto celku, jehož hranice mohou býti měněny jen ústavním zákonem, neshledal Nejvyšší soud důvodu, aby se v daném případě od této judikatury uchýlil. Proto uvažoval po vytyčení těchto zásadních hledisek o činnosti obžalovaných především ovšem ve směru zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep., jinak však též ve směru přečinu podle § 17 cit. zák.

Nalézací soud dovodil úmysl obžalovaných, spolčiti se k úkladům o republiku, na tom základě, že byli členy Jungsturmů neb aspoň měli k němu vztahy a byli v něm činní; dále že organizace Jungsturm je vojenská organizace mládeže, organizace předvojenské výchovy mládeže, a že tato organizace měla za účel mimo jiné násilné odtržení části území republiky Československé a přivtělení této části k budoucímu Velkoněmecku; konečně že obžalovaní znali tento podvratný cíl Jungsturmů a svou třeba ještě vzdálenou činností spolkovou, z níž bezprostřední ne-

bezpečí nehrozilo, k tomuto cíli pracovali. K ocenění významu tohoto odůvodnění nutno především zdůraznit, že při výroku o vině obžalovaných jde o posouzení jejich trestné činnosti; zjištěná činnost a násilný cíl organizace, v jejímž rámci obžalovaní vyvinuli svoje inkriminované působení, může být podle povahy věci jen průvodním prostředkem, jenž po případě ztrácí na významu, jestliže jiné okolnosti svědčí proti tomu, že by se též obžalovaní činnosti organizace byli účastnili právě ve vědomí a se záměrem ohrozit násilím právní statky chráněné § 1 zákona na ochr. rep.

Rozsudek pak dovozuje tento úmysl obžalovaných především z toho, že obžalovaným jako členům spolku, kteří byli mezi sebou ve stálém styku, nemohl zůstat utajen vrcholný cíl všeho snažení ve spolku, jímž bylo vytvoření Velkého Německa. Tento cíl spolku dovozuje se v rozsudku jen ze tří letáků, v něm na str. 19 až 21 citovaných, a z několika článků časopisu »Jungsturm« a zhodnocuje se pro vědomí obžalovaných o tomto cíli okolností, že členové Jungsturmu byli povinni časopis odebírat a že jim byl na večírcích zvaných Heimabende předčítán. Na tomto místě lze ponechat stranou otázku, nakolik je letáky a články časopisu »Jungsturm« dostatečně osvědčen rozsudkem vytčený cíl samého spolku; jde tu především o důkazní význam těchto tiskovin pro vědomí obžalovaných o násilných podvratných cílech spolku Jungsturm. V tom směru pak je zjištěno jen, že letáky byly nalezeny při domovních prohlídkách v K.; není však ani zjištěno, zda byly nalezeny právě u obžalovaných, kteří se účastnili činnosti spolku v K., po případě u kterých, tím méně pak je zjištěno, že obžalovaní letáky skutečně četli, po případě stalo-li se tak, že při svém věku, jenž u všech obžalovaných v době, kdy ke spolku přistoupili, spadá do věku mladistvého, po případě se mu blíží, porozuměli významu těchto letáků v ten smysl, že cíl jejich při propagaci myšlenky velkoněmecké směřuje již na násilné odtržení části území republiky od ní a že jsou letáky vydávány v rámci takové záměrné činnosti spolku. Pro obžalované mimok-ské nepřicházejí tyto letáky jako spolehlivý důkazní prostředek vůbec v úvahu, když není zjištěno, že přišly nějakým způsobem v jejich dosah. Není-li pak ani o časopisu »Jungsturm« se vztahem na osoby obžalovaných uvedeno v rozsudku více, než ta všeobecná okolnost, že obžalovaní byli povinni jej odebírat a že jim byl na večírcích zvaných Heimabende předčítán a že soud nalézací neshledal věrohodným, že by jej byli nečetli, pokud tak tvrdí, není ani tu zjištěno, že tímto způsobem jednotliví obžalovaní skutečně zvěděli právě ona místa, kterých se dovolává rozsudek na zjištění úkladných záměrů spolku Jungsturm proti Československé republice. Při nedostatku těchto konkrétních zjištění o tom, že obžalovaní závadná místa letáků a časopisů skutečně četli, poukazuje zmateční stížnost nikoli bezdůvodně na logickou nepřesvědčivost těchto důvodů pro závěr o tom, že si obžalovaní uvědomili, po případě aspoň musili uvědomit opětovně již zmíněný násilnický cíl spolku Jungsturm, jak byl rozsudkem zjištěn.

Ani členství v organizaci Jungsturm není okolností logicky přesvědčivou pro dovedení, že si byli obžalovaní vědomí zjištěných cílů spolku. Organizace Jungsturm, jak plyne ze zjištění rozsudkových, učiněných

podle stanov, měla shromažďovati německou mládež na základě dobrovolné kázně, pěstovati cvičení v tělocvičnách, sportovní a cvičení v terénu zvaná »Geländeübungen« a »Geländespiele«; tato cvičení mají dle stanov podporovati zdraví a zručnost, vychovávat k německé věrnosti, k lásce k domovu a k vlasti a tříbiti charakter. Příslušníci Jungsturmu mají se podle nich zdržeti jakékoliv politické činnosti a jakéhokoliv projevování názorů ku sporným otázkám politickým a náboženským. Povinností příslušníků Jungsturmu je vyhýbat se změkčilosti, zdržovati se alkoholu a kouření. Každý člen je povinen ctíti své vůdce a důvěřovati jim. Je povinen podrobiti se bez odmluvy jejich nařízením a býti vždy uctivým a ke každé službě ochotným. Pokud tedy lze rozhodniti význam organizace Jungsturm podle jejích stanov, nelze přehlížeti význam toho, že ve stanovách spolku byla politická činnost členů Jungsturmu vyloučena; není též zjištěno, — což by bylo okolností velmi významnou pro posouzení případných politických cílů spolku, stanovami nekrytých a proti znění stanov sledovaných —, že se spolek opíral o některou politickou stranu v německé říši nebo u nás nebo o jiné význačné činitele politické, kteří svým programem anebo svým působením projevili velkoněmecké snahy politického rázu v ten smysl, že jsou namířeny proti integritě Československé republiky — nebo že jim sloužil. Byť pak i charakter spolku byl podle stanov vysloveně nacionální v duchu německém, nedává to ani při tom, že spolek dle rozsudkových zjištění vychovával své členy k brannosti, spolehlivý podklad k závěru, že obžalovaným nezůstaly utajeny v rozsudku předpokládané úkladné záměry spolku proti Československé republice. Neboť i když podle rozsudkových zjištění, učiněných ze služebních předpisů spolku, dále ze stavovské příslušnosti vedoucích osob spolku a zejména též ze znaleckého posudku, jde při říšskoněmeckém Jungsturmu o organizaci založenou na vojenském podkladě a řídicí se skutečně vojenskými zásadami, mohl by ovšem význam tohoto vojenského charakteru spolku býti plně zhodnocen pro otázku, že mělo býti k cíli uvedenému v §§ 1 a 2 zákona na ochr. rep. použito násilí spolkem samým; pro otázku subjektivní viny obžalovaných může to však míti — poněvadž jde o spolek cizozemský, jenž se dle rozsudkových zjištění v tuzemsku nijak význačněji nerozšířil a jehož charakter ve směru branném nijak význačněji se zde neprojevil, jak vysvítá z osvobozující části rozsudku v příčině zločinu podle § 2 al. 3 zák. —, význam jen podpůrný v souhrnu všech okolností, jež je v tom směru uvážiti. Tu pak mohl rozsudek, pokud jde o projevení účelu říšskoněmecké organizace, uvést jen místa ze zmíněných již tří letáků a poukaz na obsah článků v časopisu »Jungsturm«, jež jsou v obžalobě uvedeny. Rozsudek sice tyto články necituje sám, avšak poukazem na citaci jejich v obžalobě možno je míti za zjištěny a nejvyšší soud mohl tudíž k jejich obsahu přihlížeti. Nehledíc ani k tomu, nač již výše bylo poukázáno, že není zjištěno, že obžalovaní o tomto obsahu zvěděli, shledána byla z nich jen tři místa, která poukazují k myšlence velkoněmecké ve vztahu na republiku Československou a k tomu, že uskutečnění této myšlenky, byť i nebylo v oficiálním programu spolku podle jeho stanov, bylo v organizaci Jungsturm propagováno; jde o tato místa z časopisu »Jungsturm«: Ročník 20 č. 10 (říjen 1926) na str. 114: »Schon

vielfach war das Sudetendeutschland das Ziel unserer Jungsturm-wanderungen, nun aber wird der Jungsturm auch unmittelbar mithelfen können an der Erstarkung und Erhaltung des Deutschtums in den widerrechtlich entdeutschen Gebieten mitzuarbeiten.« Dále místo ze článku nadepsaného: »Dem Schlesischen Jungsturm Dank« v tomtéž časopise ročník 22, čís. 12 (prosinec 1928) na str. 121: »Eine Grossfahrt nach hier ist etwas anderes als eine Grossfahrt in ein Deutschland freundschaftlich gesonnenes Land. Hier im feindlichen Lande steht der Führer mit seiner Gruppe allein in grosser Verantwortung für seine Jugend. Jeder einzelne Jungstürmer im Reich möge auch einmal an unseren schweren Kampf denken; wenig hört ihr von uns, aber dieser Kampf ist dafür umso erbitterter, er geht um Sein und Nichtsein. Fragt die Schlesier, sie habens gesehen, wie hier das Deutschtum unterdrückt wird. Wir aber geloben, auf dem schweren Posten weiter auszuharren und zu kämpfen, bis wir durch das Selbstbestimmungsrecht der Völker unsere Freiheit erlangt haben, oder durch eigene Kraft. Wir wollen heim ins Reich, zu Euch, frei, frei, frei, soll Sudetendeutschland sein!«; konečně místo z článku Heinze Bernharda Gohlkeho, nadepsaného »Unser Jungsturm«, v tomtéž časopise v ročníku 23 číslo 11 str. 106, kde se uvádí, že Jungsturm stojí v sevřených odděleních ve věrném sdružení, že před ním vlají vlajky desítek jako ukazovatel cíle chtění Jungsturmu a že všichni si přejí v šedém polním šatu vynaložit všichni svoji sílu a věří plným srdcem ve šťastnou a svobodnou budoucnost vlasti, a kde se také výslovně praví: »Her mit all' den entrissenen Gebieten und Kolonien! Her mit all'den schmachtenden Brüdern jenseits der Grenzen!«

Jsou-li takto zjištěna jen zcela ojedinělá a i časově vzdálená místa v publikacích organizace, v nichž se jimi propagovaná všenněmecká myšlenka uvádí ve vztahu k republice Československé, nelze ani z nich dovozovati, že jimi došel případný cíl spolku Jungsturm, odtrhnouti území republiky Československé, do té míry výrazu, že by ze samého členství v organizaci byla musila vzejít obžalovaným zřetelně v mysli představa, že se účastní na spolčení, které má již určitý cíl, porušiti integritu Československé republiky násilím. Spolčování obžalovaných v republice se dalo v rozsahu místně i početně poměrně nepatrném; nemá proto ani udánlivý cílý styk obžalovaných mezi sebou pro vyřešenou otázku přesvědčivého významu. Když pak není takto zjištěno, že obžalovaní seznali vůli a možnost říšskoněmecké organizace, použití své branné schopnosti proti republice Československé, není tuzemské, jen zcela sporadické sdružování se obžalovaných důvodem k úsudku, že si obžalovaní uvědomili možnost přiblížit se k výsledku v § 1 zákona na ochr. rep. naznačenému v opoře o brannou schopnost organizace říšskoněmecké.

Ani ve zjištěních, jež se týkají přímých styků obžalovaných Herberta S-a, Valtra H-a, Ericha S-a, Jana P-a, Oskara Sch-a, Jana W-a a Haraldá S-a, jak jsou tyto styky zjištěny v rozsudku, není okolností, ze kterých by se dal dovoditi závěr již opětovně uvedený tak, by mohlo býti úspěšně čeleno námitce nedostatku logických důvodů, již zmáteční stížnost i v tomto směru uplatňuje. Jdeť o styky, které vyplývaly z organizačního poměru obžalovaných, ale nebylo při nich zjištěno nic tako-

vého, co by poukazovalo k tomu, že se tento styk dál u vědomí obžalovaných za účelem násilného přivtělení některých částí republiky k říši německé.

Tím byly probrány v podstatě důvody, jež pro subjektivní vinu obžalovaných uvedl rozsudek. Ani obžaloba, ani však spisový materiál neposkytují v tomto směru nějakých dalších okolností, které by bylo lze po případném zrušení rozsudku podle § 288 čís. 1 tr. ř. ve směru zločinu podle § 2 zákona na ochr. rep. ještě zjistiti.

I když však uvedenými vývody bylo vyloučeno, že by skutková zjištění rozsudková stačila na dovedení, že se obžalovaní vědomě a záměrně spolčili k násilnému odtržení území od republiky, není činnost jejich proto již beztrestná, nýbrž nutno ji ve smyslu úvodního rozboru tohoto odůvodnění přezkoumati s hlediska přečinu § 17 zákona na ochr. rep., a to podle § 288 čís. 3 tr. ř. na základě těch skutečností, které jinak sborový soud zjistil, ukáže-li se, že tato zjištění obstojí proti formálním námitkám, pokud jsou ve zmáteční stížnosti proti nim činěny s hlediska zmatků podle § 281 čís. 4, 5 tr. ř. Ve směru uvedeného přečinu přichází v úvahu, jak bylo dovedeno, jeho skutková podstata podle al. 2 § 17 zák. na ochr. rep.; sluší tedy zkoumati, zda obžalovaní přistoupili k tajné organizaci, jejímž účelem je podvracetí ústavní jednotnost státu, zda se s takovým sdružením stýkali, jeho činnosti nějakým způsobem se účastnili a je nebo jeho členy v jejich podvratných snahách podporovali.

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že spolek Jungsturm nutno s hlediska uvedené státi zákona pokládati za organizaci tajnou. Jeho charakter jakožto organizace netřeba blíže rozebíratí a dovozovati, neboť se beze vší pochyby podává z podrobných zjištění na str. 8 a násl. rozsudku I. stolice, jež pojednávají o celém jeho organizačním složení. Zmateční stížnost ostatně to sama nepopírá, ale tvrdí jen, že se nejednalo o organizaci tajnou. Tajným je však spolek Jungsturm proto, že se jako spolek cizozemský vymyká jakékoliv ingerenci úřadů československého státu, ač vztáhl svoji činnost na jeho území; jeho zdejší složky, pokud se podle rozsudkových zjištění utvořily v Krnově, v Brně, v Jihlavě, po případě i jinde, nebyly československým úřadům vůbec ohlášeny, jak by to podle platného spolkového zákona bylo nutno, naopak se pracovalo podle rozsudkových zjištění v tom směru, by byly vypracovány stanovy pro vnitřní potřeby spolku, jenž měl býti nově založen, kdežto úřadům měly býti předloženy stanovy jiné, nezávadné, čímž chtěl obžalovaný Sch. docíliti, by skutečná činnost spolku, jenž měl nésti jméno »Germania« nebo »Heimatwehr«, byla kryta schválenými stanovami, pravý účel spolku nevyzrazujícími. To však stačí k náplni skutkové náležitosti tajnosti organizace a všechny jiné výklady zmáteční stížnosti k tomuto pojmu se vztahující jsou mylné. Není potřeba zejména, by byl spolek u nás již zakázán, či by byl tajně založen i v Německu a nevylučuje tuto jeho povahu ani to, že snad byl našim úřadům znám jako organizace německá; oproti závadnosti tajné existence odborů říšskoněmeckého spolku na území republiky Československé je konečně bez významu, co se ve zmáteční stížnosti uvádí s hlediska tvrzené neúplnosti rozsudku, že časopis »Jungsturm« byl po dlouhá léta dopravován bez překážek státními úřady Československé republiky. Srovnávání spolku

s jinými organisacemi rázu mezinárodního, které mají jiné účely než účel v § 17 zákona na ochr. rep. vytčený, je zcela bezvýznamné a bezpřed-
mětné.

Pokud jde o účel této tajné organizace spolku Jungsturm, tu i když byla při zkoumání dotyčných závěrů nalézacího soudu po odpadnutí zločinu podle § 2 zák. u obžalovaných ponechána stranou složka násilí, zbývá úplně dostatečný a náležitý skutkový základ pro závěr, že organizační Jungsturm šlo o to, podvraceti ústavní jednotnost Československé republiky se vztahem na její územní nedílnost ve smyslu § 17 zákona na ochr. rep. Svědčí tomu zcela bezpochybně ona místa letáků, o nichž byla výše řeč a jejichž obsah je zjištěn v rozsudku. Je v nich zcela zřetelně propagována idea Velkého Německa, sloučení všech Němců též mimo území německé říše obývajících s touto říší; již to však stačí k naplnění skutkové podstaty podvracení ústavní jednotnosti Československého státu, neboť jsou v propagandu o toto sloučení zahrnuti též občané Československé republiky německé národnosti v krajích souvisle jimi obydlených a tyto kraje samy. Uskutečnění tohoto cíle nebylo ovšem v letá-
cích ještě hlášáno v tak určité formě, že by z něho pro seznání obžalovaných vysvítala již snaha o realizaci velkoněmecké myšlenky, která by podle poměrů byla možná jedině násilím; proto právě z nich nebylo dovozeno vědomí obžalovaných o snaze o úklady. Podvracení ústavní jednotnosti republiky Československé jako účel organizace Jungsturm je však beze vší pochyby osvědčeno v tom, že se v letácích tímto spol-
kem vydaných propaguje snaha po sloučení Němců, obývajících mimo říši německou s touto říší; vzbuzování takových bytí i vzdálených nadějí je způsobivé v obyvatelstvu německé národnosti Československé republiky vzbuditi nepřátelské zaujetí k československému státu na tom základě, že obyvatelé německé národnosti patří k republice Československé a nikoliv k německé říši, kam by podle hlášané idey velkoněmecké měli patřiti a kde by podle toho našli ve sloučení s národním kmenem německým podmínky pro plný rozvoj své národnosti. Tím lze vzbuditi v příslušnících německé národnosti snahu o takové sloučení, jimž by byla dotčena ústavně (§ 3 úst. list.) zaručená územní jednotnost Československé republiky. Tento účel propagandy velkoněmecké myšlenky vysvítá tím více z toho, že organizace Jungsturm rozšířila svoji aktivní působnost též na území Československé republiky, zakládajíc zde své odbočky. Tato okolnost zejména musí utvrditi v názoru, že účelem jejím bylo i v obyvatelstvu Československé republiky šířiti myšlenku velkoněmeckou s důsledky, které z toho plynou pro smýšlení příslušné části obyvatelstva ku státu československému se zřetelem na jeho ústavní jednotnost.

Zmateční stížnost snaží se ovšem i v tomto směru otrásti skutkovými zjištěními, jež by mohly býti základem uvedenému užšímu závěru; zejména lze i důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 4 tr. ř. pro zamítnutí návrhů o účelu organizace Jungsturm vztahovati i na tuto složku jejího účelu. Než zmateční stížnost nemůže míti v tomto směru úspěch; pro uvedený závěr stačí úplně zjištěný obsah letáků, kterými je nade vší pochybnost velkoněmecká tendence spolku Jungsturm vyjádřena způsobem tak objektivním a autoritativním, že nepotřebuje přezkoumávání

novými důkazy a není třeba ani nějakých doplnění skutkových zjištění, které by pro tento závěr byly ještě nutné. Pokud pak projevy, hlásající sjednocení Němců, nebyly výslovně a význačně omezeny na propagaci vědomí společného rodu, jazyka a kultury, nýbrž bylo v nich toto sjednocení hlášáno na tom základě, že jsou širé kraje německé půdy od říše odděleny, že jde o stavbu jednotného Velkoněmecka, snaží se stěžovatelé marně dovozovati nemožnost závěru, že se podle těchto snah mají Němci spojit v jednotném politickém organismu, v jednotném politickém území; je přece velmi výrazně vyjádřeno, že nejde jen o propagaci sblížení kulturního a pod. Se zřetelem k těmto vývodům odpadá potřeba zabývat se blíže i jinými účely organizace Jungsturm a jejím historickým vývojem i výtkami zmateční stížnosti k tomu se nesoucími.

Pokud jde dále o to, jak se obžalovaní sdružili, je v rozsudkových zjištěních co do všech obžalovaných, vyjmouc obžalované Č-a a Sch-a, bezpochybně dán základ pro závěr, že obžalovaní přistoupili ke spolku Jungsturm, jenž měl účel právě dovozený; je totiž o nich v rozsudku zjištěno a zůstává zmateční stížností v podstatě nenapadeno, že byli členy těch oddílů, které v rámci říšskoněmeckého spolku Jungsturm byly zřízeny v oblasti Československé republiky. Herbért S. jest vlastním zakladatelem této organizace, Valtr H. byl rovněž jedním ze zakladatelů, Erich S. stal se členem v roce 1927 a zůstal jím až do jara 1931, Eduard Sch. stal se rovněž členem Jungsturm v roce 1927, obžalovaný Jan P. účastnil se činnosti Jungsturm v Vídni v letech 1927—1931, převzal v listopadu 1930 v Jihlavě vedení oddílu Jungsturm označeného číslem 281, Karel D. přistoupil za člena v roce 1930 a na počátku školního roku 1931—1932 vykonal přísahu, Jan W. vstoupil do Jungsturm v K. asi 26. listopadu 1928, a rovněž tam vstoupil do Jungsturm Harald S.

Zákon nežádá, jak namítá zmateční stížnost (ovšem ve směru zločinu podle § 2 zákona na ochr. rep., což však není bez významu ani pro přečin podle § 17 zákona), že by k pojmu spolčování bylo třeba, by byl společník zasvěcen do příprav celého hnutí a aby jeho součinnost byla zajištěna nebo přislíbena; ke sdružování státu nepřátelskému podle § 17 zákona stačí již přistoupení k organizaci zde vytčené, stačí však též jakýkoli styk, jakékoli účastenství v její činnosti, ba i podporování sdružení anebo jeho členů jakýmkoliv způsobem v jejich podvrátných snahách, jakmile jen pachatel znal podvrátný účel sdružení. Bez významu je zejména, zda obžalovaní byli spolkem Jungsturm nějak hmotně podporováni. Četná další zjištění rozsudková o všech obžalovaných již uvedených naplňují právě též ostatní způsoby sdružování, jak byly vypočteny. Jednotliví obžalovaní byli jmenováni v organizaci Jungsturm vyššími činovníky (Herbert S., Valtr H., Erich S.); Jan W. převzal vedení Jungsturm v K., Herbert S., Erich S., Eduard Sch., Harald S. i Jan W. získávali pro Jungsturm členy, Herbert S., Valtr H., Erich S., Jan P., Oskar Sch., Jan W. a Harald S. byli podle rozsudkových zjištění ve stycích v rozsudku podrobně vylíčených s vedoucími činiteli neb aspoň význačnými činiteli organizace Jungsturm, tudíž se s nimi stýkali. To vše naplňuje u nich zákonné pojmy sdružovací činnosti, jak

je vypočtena v § 17 al. 2 zákona na ochr. rep. Další obžalovaný Otto Č. pracoval podle bezpochybného zjištění spolu s obžalovaným Sch-em, D-em a B-em na stanovách spolku Germania, o němž rozsudek zjišťuje, že měl být nově založen a že jeho tendence byla táž jako spolku Jungsturm; z rozsudkového zjištění, že Sch., jenž se pokusil též pracovat stanovy tohoto spolku, věděl, že Jungsturm pochází z Německa a že měl za to, že by z toho důvodu československé úřady se mohly domnívat, že Jungsturm udržuje styky s Německem je bezpochybně patrné, proč úřadům měly být předloženy stanovy nezávadné; nový spolek měl krytí ilegální činnost oddílu brněnského, který byl jen složkou říšskoněmecké organizace Jungsturmu. I když se tedy vyloučí jako zcela neurčité zjištění rozsudku, že obžalovaný Č. přistoupil za člena Jungsturmu, stačí zjištění účastenství obžalovaného Č-a při spolupráci na takových stanovách k závěru, že se tento obžalovaný účastnil činností spolku Jungsturm, po případě podporoval jeho členy v jejich podvratných snahách, by pravý cíl organizace zůstal československým úřadům i nadále utajen a by spolek měl v Československé republice zdánlivý formální zákonný základ. Když pak podle rozsudkových zjištění obžalovaný Jan P. pracoval v Jihlavě v tom směru, by dosáhl legálního podkladu vypracováním stanov na oko nezávadných ohledně spolku, který měl být nazván Blau-weis-blaue Jugendschaft, sprostředkoval obžalovaný Oskar Sch. zaslání návrhu těchto stanov ing. H-ovi v Ú., by zaopatřil právní posudek o tom, jsou-li stanovy se stanoviska policejního úřadu nezávadné. I taková činnost stačí pro náplň toho způsobu přečinu podle § 17 zákona, že se Oskar Sch. účastnil činnosti tajného sdružení, neboť jeho činností mělo se rovněž přispět k tomu, by úřady československé nezvěděly o účelu spolku, který byl jeho zakladateli pro krytí ilegální organizace zamýšlen, nýbrž by tato činnost zůstala před nimi utajena. Poněvadž šlo o sjednání jen zdánlivě zákonného podkladu pro jihlavský oddíl spolku Jungsturm, v jehož rámci měl být zřízen i nový spolek, podporoval obžalovaný Oskar Sch. činnost tajné organizace, i když snad za člena Jungsturmu skutečně nepřistoupil. Bezvýznamnou je pro toto posouzení věci, kdo měli být členy nových spolků a jaký byl obsah a záměr oněch stanov, které měly závadnou činnost spolku jen krytí; potřeba proto v tomto směru navrženého důkazu svědectvím Dr. K-a, vedeného jen o onom obsahu stanov. Též jest bezvýznamno, že tyto fingované spolky nevznikly, i to, zda mohly být úřady uznány; stačí, že se pracovalo na tom, by byly podniknuty kroky k zakrytí ilegální existence oddílů závadného spolku Jungsturm.

Zbývá konečně dovodit, zda obžalování účel organizace Jungsturmu, podvraceti ústavní jednotnost Československé republiky, znali, ať již hned tehdy, když do organizace přistoupili, nebo během doby, kdy byli jejími členy, anebo kdy se činnosti její účastnili. Zmateční stížnost popírá implicitně i to a dovozuje, že obžalovaným šlo jen o sportovní a výchovnou činnost, kterou tento spolek podle stanov měl pěstovati. Byť jí bylo přisvědčeno, že skutková zjištění, ze kterých vycházel nalézací soud, nestačí pro zločin podle § 2 zákona na ochr. rep., při posuzování vědomí obžalovaných o účelech organizace Jungsturmu, stačí ona zjištění plně pro ten výrok, že obžalování znali účel Jungsturmu, pokud zá-

leží v tom, by byla podvracena ústavní jednotnost Československé republiky. Již proto, že jde o cizozemskou organizaci, která má v nynějších s hlediska národnostně politického velmi citlivých poměrech tendenci velkoněmeckou, propagující spojení všech Němců v jedné říši, nemohl obžalovaným účel spolku zůstat utajen, poněvadž v samých stanovách tohoto spolku říšskoněmeckého se hlásá jako jeho účel, že má vychovávat k německé věrnosti, k lásce k domovu a vlasti. Při tom, že jde o spolek říšskoněmecký, může pod domovem a vlasti být rozuměna jenom říše německá; jakmile tedy obžalování přistupující ke spolku anebo účastnující se jiným způsobem jeho činnosti, musili se přece informovat o tom, jaký účel má spolek podle stanov, nutně taktó zvěděli, že má účel vychovávat k lásce k domovu a vlasti, totiž, jak již dovedeno, k »vlasti říšskoněmecké«, a musili seznati již podle stanov, že jde o spolek, který má tendenci říšskoněmeckou a šíří ji nepřipustně mezi příslušníky německého národního kmene, obývajících území mimo říši německou, již tím, že svoji působnost ve smyslu tohoto programu stanov rozšiřuje i mimo vlastní území říšskoněmecké. Obžalování i při svém mladistvém nebo poměrně mladém věku mají vesměs vyšší vzdělání, které jim bezpochybně musilo umožnit seznání onoho účelu spolku a též toho, že je neslučitelné s myšlenkou ústavní územní státní jednotnosti československé, aby mezi státními příslušníky československými německého jazyka byla propagována »láska k domovu a k vlasti říšskoněmecké«. I kdyby tedy nebyli četli ony letáky, v nichž myšlenka velkoněmecká dochází výrazu bezpochybného, nebo též ony články časopisu »Jungsturm« s obsahem podobným, stačí již uvedená úvaha k závěru, že obžalování znali za účel organizace Jungsturm aspoň snahu propagovat velkoněmeckou myšlenku, jak byl již opětovně vytčen. Lze tudíž ponechat stranou všechny výtky zmateční stížnosti, které se vztahují k postačitelosti skutkových zjištění napadeného rozsudku, pokud jde o ty prameny pro seznání účelu spolku Jungsturm, které vzal za podklad svých závěrů v tomto směru nalézací soud. Ze propagovaná idea velkoněmecká došla patřičného ohlasu mezi členy Jungsturmu v republice Československé, toho dokladem je zejména článek »Dem Schlesischen Jungsturm Dank«, podepsaný »Der mährisch-sudetendeutsche Jungsturm«, na jehož obsah bylo již výše poukázáno. Pokud jde o obžalované, o nichž není bezpečně zjištěno přímé členství ve spolku, nýbrž jen spolupráce, jak ji konali obžalování Č. a Sch. v příčině stanov, kterými měl být pravý účel spolku zastřen, není již podle této skutečnosti myslitelné, že by jim bylo zůstało utajeno, proč mají být úřadům předloženy stanovy jiné, než jaké měly platit pro samu činnost spolku; proto i u nich je dostatečný základ k závěru, že znali pravý účel sdružení Jungsturmu, jenž byl před československými úřady tajen. Tím jsou u všech obžalovaných dovedeny všechny právní složky skutkové podstaty přečinu podle § 17 zákona na ochr. rep.

Čís. 4847.

Přečinu podle § 24 (1) zák. čís. 9/1924 se dopouští i ten, kdo má u sebe bez povolení jen na zkoušku radioaparát, který mu za tím účelem

dodala firma, která má povolení k výrobě, prodeji a přechovávání takových přístrojů; omyl co do povinnosti opatřit si i v tomto případě povolení k přechovávání přístroje neomlouvá (§§ 3, 233 tr. zák.).

Propadnutí radiotelegrafního nebo radiotelefonního zařízení po rozumu § 24 (5) zák. č. 9/1924, není výhradně vedlejším trestem, který může postihnouti jen pachatele, ať již přímého či spoluvinníka neb účastníka, k jehož odsouzení došlo, nýbrž jde tu zároveň o opatření administrativní (zabezpečovací), které může postihnouti i třetí osobu na trestném činu nezúčastněnou, je-li vlastníkem věci, která byla předmětem trestného činu.

Nalézací soud je povinen (§ 281 č. 11 tr. ř. vysloviti ve smyslu § 24 (5) zák. č. 9/1924 propadnutí radioaparátu bez povolení přechovávaného, třebaže je vlastnictvím firmy, jež má povolení k výrobě, prodeji a přechovávání takových přístrojů.

Nebrání-li tomu zřetel veřejné nebo důležité zřetel soukromé, lze i výkon výroku o propadnutí po rozumu § 24 (5) zák. č. 9/1924 podmíněně odložit (§ 5 odst. 2 zák. č. 562/1919).

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1933, Zm I 385/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 18. listopadu 1931, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 24 zákona ze dne 20. prosince 1923, č. 9 sb. z. a n. z roku 1924, a nebylo vysloveno, že zabavené radiotelefonní zařízení propadá ve prospěch státu, vyhověl však odvolání, správně zmateční stížnosti státního zastupitelství a výrok rozsudku první stolice doplnil v ten smysl, že radiotelefonní přístroj u obžalovaného zabavený propadá podle § 24 odst. 5 zákona ze dne 20. prosince 1923, č. 9 sb. z. a n. z roku 1924 ve prospěch státu. Zároveň vyslovil, že se podmíněně odsouzení, vyslovené prvním soudem, vztahuje též na výrok o propadnutí radiotelefonního přístroje.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281 č. 4, 5, 9 a), b) tr. ř. Zmatek podle § 281 č. 9 a) tr. ř. spatřuje stížnost především v tom, že rozsudek uznává obžalovaného vinným přečinem podle § 24 odst. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923, č. 9 sb. z. a n. z roku 1924, ač radioaparát, jež obžalovaný přechovával, byl kryt koncesí firmy Ph., jež mu jej dala prostřednictvím svého zástupce na zkoušku. Stížnost je bezdůvodná. Koncese firmě Ph. udělená platila, jak rozsudek právem předpokládá, toliko pro tuto firmu, nikoli tedy i pro obžalovaného; neboť povolení v prvním odstavci § 24 posléze cit. zákona uvedené je ryze osobní (§ 1, odst. 2 téhož zákona). Chtěl-li tedy obžalovaný míti radioaparát, o nějž tu jde, u sebe na zkoušku, bylo na něm, by si opatřil ještě před převzetím tohoto přístroje potřebné úřední povolení k přechovávání tohoto přístroje. Skutečnost, že obžalovaný měl onen přístroj u sebe jen na zkoušku, nemůže na tom

nic měniti; neboť přechovávání podle prvního odstavce § 24 zák. ze dne 20. prosince 1923, č. 9 sb. z. a n. z roku 1924 jest, jak vyplývá z druhého odstavce § 3 téhož zákona, rozuměti všechny případy, kdy osoba fysická nebo právnická má u sebe zařízení radiotelegrafní nebo radiotelefonní, tak že na účelu tohoto stavu nezáleží, a k přechovávání takového zařízení je podle § 24 odst. 1 nezbytně třeba úředního povolení.

Dovolávajíc se číselně důvodů zmatečnosti podle § 281 č. 9 a) a b) tr. ř., uplatňujíc však ve skutečnosti jen prv uvedený zmatek, namítá stížnost, že nalézací soud uznal obžalovaného vinným zmíněným přečinem, ač prý obžalovaný jednal v omluvitelném omylu ohledně předpisů radiotelefonie, tedy v omylu, jak prý jej předpokládá ustanovení § 2 e) tr. zák. Ani tu nelze stížnosti přiznati oprávnění. Omyl obžalovaní tvrzený týkal se vpravdě jen otázky, zda osoba, která má u sebe na zkoušku radioaparát, jenž jí byl za tímto účelem dán osobou nebo firmou, která má povolení k výrobě, prodeji a přechovávání takových přístrojů, je povinna opatřit si k přechovávání takového přístroje povolení v § 24 odst. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923, č. 9 sb. z. a n. z roku 1924 předpokládané. Podle toho nešlo tu o omyl skutkový podle § 2 e) tr. zák., nýbrž šlo tu o neznalost trestněprávního ustanovení § 24 odst. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923, č. 9 sb. z. a n. z roku 1924, tedy o omyl trestněprávní, jenž podle §§ 3, 233 tr. zák. neomlouvá. Bylo tudíž zmateční stížnost obžalovaného zamítnouti jako neodůvodněnou (§ 288, odst. 1 tr. ř.).

Státní zastupitelství ohlásilo proti rozsudku soudu první stolice opravný prostředek, jež označilo jako »odvolání z nevyslovení propadnutí radiopřístroje«. Provedení tohoto opravného prostředku bylo státním zastupitelstvím rovněž označeno jako »provedení odvolání«. Ze spisu obsahujícího provedení tohoto opravného prostředku však vyplývá, že státní zastupitelství v něm namítá, že nalézací soud neuznal na propadnutí radioaparátu obžalovaným bez povolení přechovávaného, ač byl podle § 24, odst. 5 zák. ze dne 20. prosince 1923, č. 9 sb. z. a n. z roku 1924 povinen vysloviti, že tento aparát propadá ve prospěch státu. Podle toho uplatňuje opravný prostředek státního zastupitelství ve skutečnosti zřetelným poukazem zmatek podle § 281 č. 11 tr. ř. záležející v tom, že nalézací soud, opomenuv vysloviti v rozsudku, že zmíněný přístroj propadá ve prospěch státu, vykročil ze své moci trestní. Vzhledem k tomu dlužno tento opravný prostředek posuzovati jako zmateční stížnost. Skutečnost, že tento opravný prostředek jest označen jako »odvolání«, není tomu na závadu; neboť opravný prostředek jest posuzovati podle jeho obsahu a nikoli podle jeho označení.

Zmateční stížnosti státního zastupitelství, o niž tu podle toho ve skutečnosti jde, nelze upřiti oprávnění. Odstavec 5 § 24 zák. ze dne 20. prosince 1923, č. 9 sb. z. a n. z roku 1924, ustanovuje: »V případech v 1. a 2. odstavci (tohoto §) uvedených propadají radiotelegrafní a radiotelefonní zařízení ve prospěch státu.« V souzeném případě šlo o případ v 1. odstavci § 24 posléze cit. ustanovení zákona uvedený; neboť obžalovaný byl uznán vinným přečinem podle tohoto ustanovení zákona. Nalézací soud byl tudíž vzhledem k ustanovení 5. odstavce posléze zmí-

něného paragrafu povinen vysloviti, že radioaparát, o něž tu jde, propadá ve prospěch státu. Skutečnost, že radiotelefonní přístroj, jež obžalovaný bez povolení přechovával, byl vlastnictvím firmy Ph., jež má povolení k výrobě, prodeji a přechovávání takových přístrojů, nebrání v podstatě takovému výroku, neboť ustanovení 5. odstavce § 24 posléze cit. zákona nařizuje propadnutí radiotelegrafních a radiotelefonních zařízení v případech tam uvedených, aniž rozlišuje, zda jsou vlastnictvím pachatelovým či vlastnictvím třetí osoby, jež má povolení v 1. odstavci § 24 posléze zmíněného zákona předpokládáné. Tak uznal zrušovací soud zásadně a důsledně, jak vysvítá z rozhodnutí čí. 1809, 1834, 2325 a 2829 sb. n. s., a učinil z této zásady výjimku jen v případech zcela ojedinělých, rázu podstatně odchylného, kde nabyta radiotelefonní zařízení, jež bylo předmětem trestného činu pachatelova, před zahájením trestního řízení bezelstně osoba třetí, již bylo uděleno příslušným poštovním úřadem povolení k přechovávání tohoto zařízení (sb. n. s. čí. 4220), dále v případě, kde radiový přístroj, jehož propadnutí soudem první stolice bylo vysloveno, byl majetkem osoby, které byl přístroj obžalovaným ukraden, a která přechovávala přístroj ten oprávněně, majíc k tomu koncesi příslušného poštovního úřadu — rozh. čí. 4679 sb. n. s.

O žádný z těchto případů se tu však nejedná. Při propadnutí radiotelegrafního nebo radiotelefonního zařízení nejde výhradně o vedlejší trest, který ovšem může postihnouti jen pachatele, ať již přímého nebo spoluvinníka nebo účastníka, k jehož odsouzení došlo, nýbrž jde tu zároveň o opatření rázu administrativního (zabezpečovací opatření), které může postihnouti i třetí osobu na trestném činu nesúčastněnou, je-li tato vlastníkem věci, která byla předmětem trestného činu. Jde tu o případ, v němž někdo utrpí na svém vlastnickém právu újmu trestným činem jinou osobou spáchaným a musí se spokojiti s tím, že se může za onu škodu hojiti na pachateli trestného činu. Ustanovení 5. odstavce § 24 zák. ze dne 20. prosince 1923, čí. 9 sb. z. a n. z roku 1924, slouží nepochybně i k tomu, by byly zamezeny újmy hrozící bezpečnosti a zájmům státu z toho, že radiotelegrafní nebo radiotelefonní zařízení zůstane v držení osoby, která byla přistižena při nedovoleném jeho přechovávání a mohla by ho zneužítí. Skutečnost rozsudkem v rozhodovacích důvodech zdůrazňovaná, že v tomto případě tohoto nebezpečí nebylo, poněvadž obžalovaný je dosud zachovalý, majitel rolnické usedlosti a chtěl si jen z touhy po uměleckém požitku opatřiti radiopřístroj, neobstojí, vždyť ohrožení obecné bezpečnosti bylo dáno tím, že obžalovaný přechovával radiové zařízení bez povolení, vymykaje se úřední kontrole. Rovněž je v tomto případě bezvýznamné, že propadnutím — jak rozsudek uvádí — by byla stížena firma Ph., opatřená koncesí k prodeji takového zboží; neboť nelze tu přehlédnouti, že to byla právě prodávající firma, která nechala po tak dlouhou dobu radiový přístroj u obžalovaného, nepřesvědčivší se o tom, zda obžalovaný k takovému přechovávání má potřebné povolení (viz §§ 17 a 18 zák. čí. 9/1924). Neuznal-li tedy nalézací soud na propadnutí radiotelefonního zařízení obžalovaným bez povolení přechovávaného, vykročil ze své moci trestní a zatížil tím svůj rozsudek ve výroku o trestu zmatkem podle § 281 čí. 11 tr. ř., zmíněným opravným prostředkem státního zastupitelství zřetelným poukazem

uplatňovaným. Bylo tudíž odvolání, správně zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti a výrok napadeného rozsudku o trestu doplniti v ten smysl, že radiotelefonní zařízení u obžalovaného zabavené propadá podle § 24, odst. 5 zák. ze dne 20. prosince 1923, čí. 9 sb. z. a n. z r. 1924, ve prospěch státu.

Jelikož povolení odkladu propadnutí radiotelefonního přístroje nebrání zřetele veřejné ani důležité zřetele soukromé, byl i výkon výroku o propadnutí odložen (§ 5 odst. 2 zákona ze dne 17. října 1919, čí. 562 sb. z. a n.).

Čís. 4848.

Odstranil-li kdo svou vlastní věc, již dal do zástavy a jež mu byla zástavním věřitelem přenechána k používání, nedopouští se zpronevěry, nýbrž může se po případě dopustiti jen maření exekuce nebo podvodného úpadku.

(Rozh. ze dne 13. listopadu 1933, Zm I 664/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení při jednání o zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 12. července 1932, používaje práva mu daného § 290 tr. ř., právem: Rozsudek krajského soudu trestního v Praze, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., se v celém rozsahu zrušuje jako zmatečný a věc se vrací soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl. Zmateční stížnost obžalovaného se odkazuje na toto rozhodnutí.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti čí. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Napadajíc rozsudek s hlediska zmatku čí. 9 a), vytyká mezi jiným, že auto, o něž jde, netvořilo svěřený statek ve smyslu § 183 tr. zák., poněvadž věřitel Václav P. nenabyl práva zástavního k autu, jež mu obžalovaným nebylo předáno v držbu a do úschovy, jak to vyžaduje občanský zákoník ke vzniku zástavy ruční, a že proto nemohl, když se nestal zástavním věřitelem, ponechávaje auto v užívání obžalovanému, mu je svěřiti ve smyslu § 183 tr. zák. Zmateční stížnost vychází tudíž zřejmě se stanoviska, že, kdyby bylo došlo k tradici auta potřebné ke zřízení práva zástavního, byla by možna zpronevěra na vlastní věci.

Nejvyššímu soudu jako soudu zrušovacímu bylo se především zabývatí podle § 290 tr. ř. otázkou, zda je možna zpronevěra věci vlastníkem věřiteli dané do zástavy a věřitelem zase vlastníku přenechané k používání, čili zda je možna zpronevěra vlastní věci. Tato otázka je v právní vědě sporná. Pochybnosti v této příčině vznikly tím, že původně v trestním zákoně z roku 1852 byl k § 183 připojen druhý odstavec, v němž bylo stanoveno, že věci věřitelem zabavené a v úschově dlužníka ponechané se pokládají za statek dlužníkovi svěřený. Tato zákonná fikce, jež měla svůj původ ve dvorním dekretu z 1. srpna 1828 čí. 2357 sb.

z. s., stanoví, jak vysvítá z jejího znění, že jen věc zabavená vrchností a v dlužníkově úschově ponechaná byla považována za věc »svěřenou«. Tato fikce by přirozeně neměla smyslu, kdyby již z prvního odstavce § 183 tr. zák. vycházelo najevo, že beztak je zpronevěrou, když dlužník s vlastní, avšak zabavenou věcí, která byla v jeho úschově ponechána, nakládá způsobem v § 183 tr. zák. naznačeným. Jest proto míti za to, že první odstavec § 183 tr. zák. případy právě uvedené na mysl nemá. Předpis druhého odstavce § 183 tr. zák. byl zrušen § 4 zákona z 25. května 1883, čís. 78 ř. zák. o maření exekuce a nahrazen § 1—3 téhož zákona, důsledkem čehož zcizení vlastníkem věci, kterou bylo podle dřívějšího druhého odstavce § 183 tr. zák. pokládati za věc svěřenou, za platnosti zákona čís. 78/1883 ř. zák., není stíhatelné podle § 183 jako zločin zpronevěry, nýbrž je trestné jako přečin nebo přestupek podle zákona o maření exekuce.

Vzniklo-li zástavní právo jiným způsobem nežli zákrokem úředním, totiž smlouvou podle předpisů občanského zákona, nelze rozumně předpokládati, že by podle vůle zákonodárce mělo toto smluvní právo zástavní býti chráněno účinnějším způsobem a přísnější trestní pohrůzkou, nežli zástavní právo vzniklé zákrokem úředním. Podle argumentatio a maiori ad minus sluší naopak míti za to, že smluvní právo zástavní, pokud se týče jeho porušení prodejem věci vlastníkem, nespadá pod sankci § 183 tr. zák., nýbrž že spadá pod předpisy zákona o maření exekuce. Z těchto úvah plyne, že vlastník, odstraniv vlastní věc, kterou dal do zástavy, může se po případě dopustiti maření exekuce — neboť proti předpisům zákona o maření exekuce jedná i ten, kdo se snaží zmařiti exekuci třeba teprve hrozící — po případě i podvodného úpadku, nikoliv však zpronevěry. Toto stanovisko je zastáváno převážně i naukou (Altmann, Komentář str. 490, Löffler, Oesterr. Zeitschrift für Strafrecht, ročník 1916/18, str. 429 a násl., Finger, Das Strafrecht II., str. 461 a násl.), a skytá pro ně oporu i rozhodnutí čís. 4062 sb. n. s. (opačně: Lamasch-Rittler str. 291 a Lamasch Gerichtszeitung z roku 1893 str. 350 a rozh. víd. kas. s. 23. 6. 1924 Os. IV 158/24).

Že by byl první soud uvažoval o věci s hlediska právě uvedeného, nelze z rozsudku seznati; naopak se ve výroku rozsudkovém uvádí, že obžalovaný věc do zástavy jím danou a mu zase svěřenou prodal; stejně se rozsudek vyjadřuje v prvním odstavci důvodů, při čemž předpokládá, aniž by k tomu byl ve spise podklad, že se uskutečnila tradice auta do zástavy Václavu P-ovi; na konci důvodů je zase uvedeno, že obžalovaný si osvojil právo vlastnické jemu nepatřící, jako by tedy auto vůbec ne náleželo do jeho vlastnictví, což by ovšem připouštělo zpronevěru. Dospěl-li soud na tomto nejasném a sobě odporujícím skutkovém podkladě k právnímu závěru, že šlo o zpronevěru, je tento závěr právně mylný, rozsudek důsledkem této právní mylnosti zmatečný a bylo jej proto z moci úřední zrušiti. Při tomto stavu věci nebylo třeba se zabývatí otázkou, kterou nadhodila zmateční stížnost doličujíc, že zástavní právo pro Václava P-a ohledně auta vůbec nevzniklo, poněvadž nedošlo k tradici, ježto tato otázka jest vzhledem k právnímu stanovisku zaujatému nejvyšším soudem bezvýznamnou.

K tomu, by nejvyšší soud jako soud zrušovací rozhodl ve věci samé, není v rozsudku první stolice potřebného zjištění a bylo proto po zrušení rozsudku podle § 290 tr. ř. věc vrátiti soudu první stolice, na němž bude, by ji zkoumal podle právních zásad nahoře vyčtených po stránce objektivní a subjektivní, při čemž v posléze uvedeném směru bude soudu zejména přihlížeti k výpovědi svědkyně Marie K-ové, co bylo sděleno Václavu P-ovi o zamýšleném prodeji auta, jak se k tomu stavěl a co pak prohlásil, když se dověděl, že auto je prodáno, tedy zda souhlasil s prodejem auta, po případě, když zvěděl, že bylo prodáno, projevil s tím souhlas. Zmateční stížnost navrhovala zrušení napadeného rozsudku a poněvadž k jeho zrušení došlo z důvodu jiného nežli stížností uplatňovaného, bylo zmateční stížnost odkázati na toto rozhodnutí.

Čís. 4849.

Zákon na ochranu republiky posunuje v případech, jež jsou upraveny v § 2, hranici trestnosti i na ta přípravná jednání, jež jsou tu výslovně pod al. 1. až 4. dle určitých forem projevu zločinného úmyslu vypočtena, pokud arcit' činy ty jsou v záměrném vztahu na skutkové podstaty § 1 al. 1. až 3. cit. zák.

Výsledkem činnosti při přípravách úkladů o republiku jsou úklady samy (úkladný podnik), nikoliv úspěch úkladů.

Ke skutkové podstatě a trestnosti zločinu podle § 2 cit. zák. není třeba, by v době příprav byl již plán úkladného podniku ve svých dispozicích propracován, připraven a určen co do osob, způsobu a doby provádění; jeť trestnost příprav založena v nich samých, nikoliv v tom, jak daleko dospěl ku provedení úkladný podnik sám. Konkrétním činem přípravným je kterýkoliv z činů uvedených v § 2.

Jde po případě jen o spolčení se k úkladům o republiku ve smyslu al. 1, nikoliv i o souběžné vejítí ve styk s cizími činiteli ve smyslu al. 2 § 2 zák. na ochr. rep., vstoupil-li kdo do služeb SA a byl v nich činným.

Nejde o zmatek čís. 2 § 281 tr. ř., byl-li při hlavním přelíčení přes ohrazení stěžovatele přečten posudek policejního ředitelství o činnosti spolku.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1933, Zm II 135/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Opavě ze dne 15. února 1933, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem přípravy úkladů podle § 2 al. 1 a 2 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil však rozsudek podle § 290 tr. ř. z důvodu zmatečnosti podle čís. 10 § 281 tr. ř. ve výroku o kvalifikaci činu podle al. 2 § 2 zákona na ochranu republiky, kterou rozsudek shledával v tom, že obžalovaný k úkladům o republiku vešel ve styk pří-
mý s cizími činiteli, totiž s národně socialistickou stranou dělnickou v Německu a s jejím úderným oddílem (S. A.) a tuto kvalifikaci pomínut

z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 2, 4 a 5 tr. ř., obsahem svého provedení však též zmatečnost hmotněprávním podle čis. 9 a); v žádném směru nelze jí přisvědčiti. Zmatečnost podle čis. 2 doličuje stížnost z důvodu, že při hlavním přelíčení byl přes ohrazení se stěžovatele přečten ze spisu krajského soudu v Opavě č. j. Tk VIII 315/32 posudek policejního ředitelství v Praze, zaslaný soudu o činnosti spolku Volkssport. Stěžovatel si tu nesprávně vykládá ustanovení zákona o zmatečnosti rozsudku toho z důvodu, že byl při hlavním přelíčení přečten spis »o nějakém úkonu vyhledávacím nebo vyšetřovacím po zákonu neplatném«. Zákon tu má na mysli jediné úkony provedené v průběhu soudního vyhledávání nebo vyšetřování, při čemž zároveň porušeny předpisy trestního řádu, obsahující doložku »pod neplatností« (tak §§ 71, 120, 151, 152, 170 tr. ř. a j.). Sdělení policejního ředitelství o činnosti Volkssportu není spisem toho druhu; neníť vůbec spisem o soudním úkonu uvedeného obsahu, nýbrž má povahu pouhého informačního sdělení úřadu, jež k soudu došlo. Nálezací soud byl oprávněn na návrh veřejného obžalobce použití spisu toho právě tak jako každé jiné listiny a ostatních průvodů jakožto prostého prostředku průvodního, by mohla býti zjištěna pravda materiální. Sdělení toho druhu podléhá stejně jako všechny jiné důkazy, podle potřeby případu provedené, volnému hodnocení soudem nálezacím ve smyslu § 258 tr. ř., aniž je soud vázán názorem, jež policejní ředitelství tu vyjadřuje. Proto všechny úvahy, jež stěžovatel připojuje k tomuto mylnému uplatňování zmatku § 281 čis. 2 tr. ř., jsou jen zakrytým brojením proti právu nálezacího soudu, volně zhodnotiti závažnost tohoto průvodu, pokud se týče proti zjištěním, k nimž soud dospěl v mezích tohoto svého oprávnění.

Stěžovatel postrádá v rozsudku přesný výrok o dvou — podle jeho domnění — důležitých náležitostech inkriminovaných zločinů, jak přípravy úkladů podle § 2 al. 1 zák. na ochr. rep., tak i podle al. 2, totiž: 1. zjištění u r č i t ě h o úkladného podniku, jak úklad měl býti proveden a v čem záležel, 2. vyjádření, že hranice přípravného jednání byly činem obžalovaného překročeny a že možnost výsledku se do té míry přiblížila, že bezpečnost státu byla tím ohrožena.

Způsob, jak zmateční stížnost provádí tyto výtky, dosvědčuje však, že stěžovatel si neuvědomil náležitě zásadní odlišnost skutkové podstaty zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep. od jakékoliv jiné trestné činnosti. Právě-li zákon již svým nadpisem § 2, že stíhá »přípravu úkladů«, jak ji pak níže normuje, je-li z důvodových zpráv ústavně-právních výborů poslanecké sněmovny a senátu zjevno, že účelem zákona bylo poskytnouti možnost účinné a důsledné represe proti útokům na stát, z nichž vzniká skutečné nebezpečí, a že zákonodárce byl si při tom vědom, »že mnohé ze zásad zákona na ochranu republiky různí se od zásad platných v dosavadních trestních zákonících; vytyčují zásady budoucího čl. trestního zákona, s jehož duchem mají souhlasiti«, pak nelze žádati, by trestná činnost, jež má býti podřazena normě § 2 zák.,

vykazovala ještě takové další znaky, které nejen že nejsou pojaty do slovního znění zákona, ale nevyplývají ani jako podstatné náležitosti tohoto trestného skutku z povahy, účelu a smyslu dotyčného zákonného předpisu. Kdežto platné trestní právo zná, pokud se týče všeobecného rozdělení trestných skutků, jednak trestný čin dokonaný, jednak takový, který zůstal ve stadiu pokusu, přípravné jednání pak zůstává zpravidla beztrestné, posunuje zákon na ochranu republiky v určitých případech, t. j. právě v těch, jež jsou upraveny v § 2 zák. n. o. r. zřejmě pro nedocenitelnou hodnotu právních statků vyžadujících tu zvýšené ochrany, hranici trestnosti též na ona přípravná jednání, jež tu výslovně sub al. 1 až 4 dle určitých forem projevu zločinného úmyslu jsou vypočtena, pokud arci činy ty jsou v záměrném vztahu na skutkové podstaty § 1 al. 1 až 3 téhož zákona. Aby byla poskytnuta dostatečná ochrana ústavě republiky, ústavním činitelům a územní státní celistvosti, právním to statkům, jejichž bezpečnost před násilnými otřesy je nezbytnou podmínkou pro klidný vývoj státu, zachycuje zákon trestní sankcí zločin již při jeho zrození, počáteční stadium budoucího vývoje zločinné činnosti, jež, ponecháno bez trestné represe, mohlo by v budoucnosti věsti za podmínek pro úsilí takové příhodných k pokusu o násilný útok na tyto právní statky. Stíhá-li zákon již samotné přípravné jednání, předsevzaté ve formách v § 2 vypočtených, je tím již i řečeno, že také ono ohrožuje bezpečnost státu. Výtka stěžovatelova, postrádající v rozsudku vyjádření, že hranice přípravného jednání byly činem obžalovaného překročeny a že možnost výsledku se do té míry přiblížila, že bezpečnost státu tím byla ohrožena, je tudíž bez právního pokladu, zvláště když stěžovatel přehlíží, že výsledkem činnosti při přípravách úkladů o republiku jsou úklady ty samy, úkladný podnik, nikoliv úspěch úkladů.

Bez důvodna je námitka zmateční stížnosti, že odsouzení obžalovaného není (právně) možno a odůvodněno, pokud rozsudek nezjišťuje, v čem úklad spočívá, že a jak skutečně měl býti proveden. Bylo již citováno zjištění, že S. A. je organizace vojensky vybudovaná též pro irredentu, a že obžalovaný znaje její státu nebezpečné cíle a stotožňuje se s nimi, právě proto vstoupil do služeb S. A., a by se této irredentistické činnosti účastnil. Tím je náležitě v rozsudku vyjádřeno požadované zjištění, jež také dostačuje plně pro právní podřazení skutku stěžovatelova pod předpis § 2 al. 1 zák. na ochr. rep. Neboť podle toho byl účelem jednání obžalovaného (příprav) podnik úkladný po rozumu § 1 zák. na ochr. rep. A to podnik namířený proti právnímu statku územní celistvosti a neporušenosti republiky československé. Tento cíl zjištěné irredenty stačí úplně k tomu, by bylo vyhověno požadavku určitosti úkladu jakožto záměru inkriminovaných příprav; ani pozitivní předpisy speciální, kterých není, ani obecné zásady právní nevyžadují naproti tomu ke skutkové podstatě a trestnosti zločinu dle § 2, by v době příprav byl již plán úkladného podniku ve svých dispozicích propracován, připraven a určen co do osob, způsobu a doby provádění atd., jak patrně pokládá za nutno zmateční stížnost. Jeť trestnost příprav založena v nich samých, nikoli v tom, zda a jak

daleko dospěl ku provedení úkladný podnik sám. Poněvadž dále »konkretním činem přípravným« je kterýkoli z činů uvedených v § 2 zák. na ochr. rep. (a takový je zjištěn i v souzeném případě), v činu takovém pak s dostatek se projevuje úmysl přivoditi možnost výsledku, to jest skutečného podniku úkladného, — o nějž přece i obžalovanému podle zjištění šlo, — je takto zjevna právní mylnost dotyčné námitky stěžovatelovy. Jinak sama stížnost uznává, že by mohlo býti zjištěno, že nelze dosáhnouti cíle (scilicet NSDAP. a S. A., pokud se týkají územní neporušenosti ČSR.) nenásilně; nehledě k tomu, že vzhledem ke správnému rozpoznání tomu ani nebylo třeba zjišťovati, že vskutku bylo zamýšleno a připravováno násilné provedení územního programu uvedených organizací, nebylo toho třeba též proto, že již přiřčení se obžalovaného k vojenské organizaci podává odpověď na otázku, zda si obžalovaný, stotožňuje se s velkoněmeckými úmysly a snahami a vstupuje za tím účelem do služeb S. A., by se účastnil její irredentistické činnosti, představoval, že cíle ty budou uskutečňovány způsobem nenásilným. Skutkové a právní složky § 1 zák. na ochr. rep., pokud jsou zároveň složkou skutkové podstaty § 2 téhož zákona, byly podle toho, co uvedeno, posouzeny soudem první stolice správně, jiných právních námitek stížnost neuplatňuje.

Béře-li nalézací soud za prokázáno, že NSDAP. v Německu je spolčením, jež sleduje cíle velkoněmecké, t. j. vzhledem na území čsl. státu cíl přivtělení jeho území Němci obývaného k říši německé, pokud se týče k budoucímu státu velkoněmeckému, že S. A. je vojensky organizovaný sbor ve službách tohoto politického hnutí, že pak obžalovaný stotožňuje se s těmito snahami NSDAP. a věda o tom, že S. A. je pro svoje cíle organizací státu nebezpečnou, vstoupil do služeb S. A., by se účastnil irredentistické činnosti a že konal tam též veškeré služby, vyjadřuje tím rozsudek, že se obžalovaný spolčil s druhými, t. j. celou onou organizací, jež při své vojenské povaze je způsobila k pokusu o úklad ve smyslu § 1 al. 3 zák. na ochr. rep., byla podle úmyslu pachatele snaha, by třebaže ne hned, alespoň v době budoucí, podmíněné příhodnými okolnostmi, byť blíže neurčitelné, byl podniknut pokus o násilné přivtělení území republiky k cizímu státu. Tato skutková zjištění dostačují k tomu, by čin obžalovaného byl právně podřazen pod normu § 2 al. 1 zák. Jsou proto neodůvodněné výtky, že bylo úkolem soudu zjistiti ještě další nějaké náležitosti trestného činu, podle domněni stěžovatelova nezbytné pro případné použití uvedeného předpisu zákona. Zmateční stížnost obžalovaného bylo proto zamítnouti.

Přezkoumaj napadený rozsudek podle § 290 tr. ř. shledal však zrušovací soud, že bylo trestního zákona v neprospěch obžalovaného nesprávně použito ve směru zmateční stížnosti obžalovaného neuplatňovaném. Rozsudek uznává obžalovaného vinným zločinem přípravy úkladů podle obou prvních případů § 2 zák. na ochr. rep., s tím výrokem, že se obžalovaný v srpnu 1933 s cizími činiteli, t. j. s nár. soc. něm. str. děl. v Německu a s jejím útočným oddílem S. A. spolčil k úkladům o republiku a k těmž konci vešel s nimi ve styk přímý. Společným skutkovým základem obojího výroku je zjištění, že obža-

lovaný vstoupil do služeb S. A., že byl v nich činný, že konal skutečně u S. A. veškeré služby. Proč z tohoto společného základu odvozována v konkurenci zřejmě jednočinné právní kvalifikace dvojí, rozsudek nevyvětluje.

Zjištěná činnost obžalovaného podává obraz spolčení se s jinými (přidružení se k jiným již spolčeným) za účelem dosahování téhož společného cíle, tedy obraz t. zv. komplotu. Tímto pojetím a podřazením pod 1. případ § 2 zák. na o. r. je též ve všech svých složkách zachycena. Text zákona nevylučuje možnost spolčiti se také v cizině a s někým, kdo právně platí za cizího činitele; nedodává tedy okolnost, že druhým členem v komplotu byl cizí činitel, téže činnosti ještě dalšího právního významu, zvláště když zákon sám nijak neklade na to váhu, zda se bylo spolčeno s cizím činitelem. Než ani skutečnost, že obžalovaný vykonával po nějakou dobu službu u S. A., neodůvodňuje, by tu byla shledávána další právní kvalifikace po rozumu 2. případu § 2 z. n. o. r. Neboť byť ke spolčení se (případ 1) nebylo pojmově třeba další činnosti (k úkladům o republiku), přece s druhé strany není skutková podstata 1. případu naplněna jen aktem a okamžikem sdružení nebo přidružení se, nýbrž — protože jde tu o delikt trvalý — spadá sem celý za účelem úkladů o republiku založený poměr mezi dvěma nebo více osobami; v něm je přirozeně místo i pro případnou účelovou činnost (spolu s nezbytným a samozřejmým účelovým stykem), pokud nenaplněje již pojem činnosti zvláštní (případ 3 a 4 § 2 zák. n. o. r.). Nebyl tedy službou obžalovaného u S. A. ani zasažen dvojí právní statek ani porušen dvojí právní zákaz (srov. rozh. N. s. Zm III 528/25).

Nejde tu dále ani o souběh reálný; o postupné samostatné spolčování se obžalovaného v různých dobách nebo o spolčení se k úkladům o republiku s jinou osobou, nežli s kým obžalovaný — toutéž po případě dobou — vešel ve styk jakožto s činitelem cizím; není tu ani dvojí trestné činnosti u obžalovaného ani dvojího subjektu na straně druhé.

Uznal-li tedy nalézací soud za oněch okolností obžalovaného pro zjištěnou činnost vinným nejen zločinem podle § 2 al. 1 zákona na ochranu republiky, nýbrž i zločinem podle § 2 al. 2 téhož zákona, užil trestního zákona v neprospěch obžalovaného nesprávně a zatížil tak rozsudek zmatkem podle § 281 čis. 10 tr. ř., k němuž dlužno, i když není stížností uplatňován, přihlížeti podle § 290 odst. 1 tr. ř. z povinnosti úřední tak, jako by byl uplatňován. Bylo proto rozsudek ve výroku o kvalifikaci činu podle al. 2 § 2 zákona na ochranu republiky, kterou rozsudek shledává v tom, že obžalovaný k úkladům o republiku vešel ve styk přímý s cizími činiteli, totiž s národně socialistickou stranou dělnickou v Německu a jejím úderným oddílem (S. A.), zrušiti a kvalifikaci tu pomítnouti.

Čís. 4850.

Železničný nákladný list je veřejnou listinou; túto povahu nestráca, vydá-li sa po skončení dopravy súkromnej strane.

Právnu ujmu v smysle § 391 tr. zák. netreba rozumieť výlučne materiálnu ujmu alebo majetkovú škodu; ujma nastane i vtedy, keď sa padelaním verejnej listiny zhorší právne postavenie poškodeného v bársakom smere.

(Rozh. zo dňa 18. novembra 1933, Zm IV 329/33.)

Obžalovaný K. H. odoslal po železnici 9 zásielok tehál z obyčajného tehliarskeho materiálu, ktoré označil v nákladných listoch ako »tehly strojové«. Po skončení dopravy, keď zistil, že pre tehly z obyčajného tehliarskeho materiálu platí nižšia sadzba dopravného než pre tehly strojové, dal v nákladných listoch pôvodné označenie tehál prepísať na »tehly z obyčajného tehliarskeho materiálu«, ktoré boli skutočne odoslané, a reklamoval u riaditeľstva štátnych železníc vrátenie rozdielu v dovoznom. Súd prvej stolice sprostil obžalovaného K. H. podľa § 326 č. 1 tr. p. obžaloby pre 9násobný zločin padelania verejných listín podľa §§ 391, 392 tr. zák. s odôvodnením, že nákladné listy boli už len výlučným súkromným majetkom obžalovaného, pozastavená zmena v nich slúžila vnúternej potrebe jeho kancelárie a železnica neutrpela škodu. O dvoľaci súd uznal však obžalovaného vinným 9násobným zločinom padelania súkromných listín podľa §§ 401, 402 tr. zák.

Najvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu a uznal obžalovaného vinným podľa obžaloby.

Z dôvodov:

Najvyšší súd súhlasí s názorom vrchného súdu, že činy obžalovaného, tvoriace základ obžaloby, sú trestné. Podľa § 394 obch. zák. nákladný list je dôkazom smluvy medzi zasielateľom a medzi povozníkom, — v tomto prípade štátnymi železnicami. Podľa § 61 železničného prepravného poriadku, upraveného vlád. nar. č. 203/1921 sb. z. a n., — ktorý podľa čl. I vlád. nar. č. 144/1928 sb. z. a n. bol platný do 1. októbra 1928, bol tedy platný v dobe spáchania činu, totiž dňa 9. januára 1928, — nákladná smluva je sjednaná, keď železničná odosielacia stanica — výpravňa — prijala ku preprave tovar a nákladný list. Razítkom výpravne opatrený nákladný list slúži za dôkaz o nákladnej smluve. Označenie predmetu dopravy je podľa bodu d) odst. 1 § 56 dopravného poriadku podstatnou čiastkou nákladného listu a podľa § 57 odosielateľ nesie všetky následky, ktoré plynú z nesprávnych alebo nedostatočných záznamov. Označenie predmetu prepravy je základom aj pre určenie povozného. Z týchto okolností plynie, že ani zasielateľ ani železnica nie sú oprávnení po uzavretí smluvy jednostranne zmeniť v nákladnom liste označenie predmetu dopravy, lebo tým sa zmení podstatný dôkaz, vzťahujúci sa na nákladnú smluvu.

Podľa stálej praxi najvyššieho súdu listina vydaná štátnym železničným úradníkom v jeho úradnej pôsobnosti o zasielateľskom obchode uzavretom štátnymi železnicami, je verejnou listinou. Takým listom je

tedy aj nákladný list prijatý železničným úradníkom cieľom dopravy tovaru. Verejná listina nestane sa súkromnou listinou tým, že sa vydáva súkromnej strane, lebo aj po vydaní je dôkazom tých skutočností, dotyčne ktorých bola vystavená. V tomto prípade obžalovaný ako zasielateľ po skončení dopravy dostal do svojich rúk deväť železničných nákladných listov. Tieto boli raz od neho vyžiadané železnicou a boli mu znova vrátené. Podľa pôvodného znenia nákladných listov predmet dopravy nebol v nich označený tak, ako by to bolo zodpovedalo skutočnému predmetu dopravy — a, hľadiac k položkám tarify, záujmom obžalovaného, ktorý po druhom vrátení nákladných listov bez súhlasu železnice dal v nich opraviť označenie predmetu dopravy tak, že toto označenie odpovedalo skutočnému predmetu dopravy. Obžalovaný potom prostredníctvom tarifnej a informačnej kancelárie v O. dňa 9. januára 1928 vedome použil takto opravené nákladné listy u riaditeľstva štátnych dráh v K. k reklamácií diferencie povozného, ktorým bol zaťažovaný preto, pokiaľ podľa pôvodného znenia nákladných listov podľa tarify muselo byť vyrúbené vyššie povozné, než ktoré by bolo vyrúbené v tom prípade, keby tovar bol býval v nákladných listoch pôvodne tak označený, ako to zodpovedalo skutočnému predmetu dopravy. Riešiť treba tedy tú otázku, či obžalovaný spáchal trestný čin tým, že použil k dokázaniu svojho nároku, ktorý považoval za oprávnený, takú listinu, podstatný obsah ktorej dal opraviť dodatočne bez súhlasu železnice. Pokiaľ nákladné listy, o ktoré tu ide, boli verejné listiny, preto falšoval obžalovaný verejné listiny. Ku skutkovej podstate zločinu falšovania verejnej listiny podľa § 391 tr. zák. sa však vyžaduje, aby páchatel bol si vedomý toho, že z jeho činu vzíde, alebo môže vzísť niekomu právna ujma. Najvyšší súd nesúhlasí s názorom obžalovaného, že by z jeho činu nemohla vzísť pre poškodenú železnicu právna ujma, pokiaľ jeho nárok na slevu bol oprávnený. Právnu ujmu v smysle § 391 tr. zák. netreba rozumieť výlučne materiálnu ujmu, alebo majetkovú škodu; právna ujma je tu aj vtedy, keď sa padelaním alebo falšovaním verejnej listiny zhoršilo právne postavenie poškodeného v bársakom smere. V tomto prípade obžalovaný použil falšovanú verejnú listinu k dokázaniu svojho nároku, ktorý by bol mohol dokázať len iným, pre neho menej priaznivým spôsobom. Zároveň zhoršil obžalovaný právne postavenie železnice tým, že použil proti nej falšovanú verejnú listinu, ktorá podľa § 315 O. p. p. úplne dokazuje osvedčenie v nej obsažené. Obžalovaný musil si byť aj vedomý toho, že v hore uvedenom smysle môže vzísť z jeho činu právna ujma pre železnicu, lebo vedome použil pri reklamácií takých verejných listín, obsah ktorých zmenil dodatočne bez súhlasu železnice, a neupozornil železnicu na to, že obsah nákladných listov zodpovedá ich pôvodnému zneniu práve v tých čiastkach, ktoré boli rozhodujúce pre posudzovanie nároku obžalovaného na žiadanú slevu. Okolnosť, že inkriminované doplnky boli písané odchylným spôsobom od pôvodného textu, je irelevantná, lebo falšovanie bolo spôsobilé k tomu, aby uviedlo v omyl úrad, ktorému falšované listiny boli predložené. Čin obžalovaného vyčerpáva skutkovú podstatu 9 zločinov fal-

šování veřejných listin podľa § 391 tr. zák. Preto nemýlil sa vrchný súd, keď uznal obžalovaného vinným. Bezzákladná je tedy zmatečná sťažnosť obžalovaného, založená na bode 1 a) § 385 tr. p.

Základná je však v smysle bodu 1 b) § 385 tr. p. podaná zmatečná sťažnosť verejného obžalobcu. Mýlil sa vrchný súd, keď z toho dôvodu považoval obžalovaným padelané nákladné listy za súkromné listiny, že po skončení svojej verejnej cesty boli vydané príjemcovi zásielky spolu so zásielkou, a tento ich zaslal obžalovanému po skončení prepravného pokračovania a obžalovaný len potom zmenil obsah nákladných listov, — lebo z dôvodov hore vyložených nákladné listy ako verejné listiny nestratili svoju povahu a svoju dokazovaciu moc ako verejné listiny tým, že boli vydané úradom súkromnej strane. Preto najvyšší súd pokračoval podľa odst. 1 § 33 por. nov. a kvalifikoval činy obžalovaného za deväť zločinov, resp. prečinov falšovania verejných listin podľa § 391 tr. zák.

Čís. 4851.

Pojmy »výkon verejného úradu (služby) a vrchnostenského príkazu« a »ublížení (poškození) na těle« po rozumu § 153 tr. zák.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1933, Zm I 41/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížností obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 2. září 1931, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého poškození na těle podle § 153 tr. zák.

Důvody:

Uplatňujíc důvody zmatečnosti výslovně podle čis. 9 a), věcně i podle čis. 10 § 281 tr. ř. namítá zmatečnou stížností, 1. že se souzený skutek nestal v době, kdy dotčený jím berní vykonavatel B. konal službu, protože do té doby neoznámil zcela formálně B. obžalovanému, že mu zabavuje předměty, jichž zabavení pro dlužné daně bylo snad úmyslem B-ovým; 2. že pouhé porušení tělesné neporušenosti veřejného činitele nestačí k pojmu poškození na těle, jaké předpokládá ustanovení § 153 tr. zák., třebaže k němu došlo útokem na tělo veřejného činitele, jenž byl útokem po rozumu § 312 tr. zák. uražen. Námitky neobstojí. Výkonem veřejného úradu nebo veřejné služby nebo vrchnostenského příkazu nejsou výlučně — srovnej nálezy č. 435, 976 sb. n. s. — vlastní úkony vrchnostenské (zákroky a opatření), jimiž uskutečňuje veřejný činitel přímo, co shledává v zájmu úradu nebo služby nutným aneb účelným nebo třeba, co mu vrchností přikázáno. Službu svou neb úrad svůj nebo vrchnostenský příkaz vykonává veřejný činitel i všim, čeho třeba ku předsevzetí oněch vlastních úkonů vrchnostenských, tudíž obzvláště také dostavením se na místo a přítomností na místě, na kterém jest mu úkon označeného rázu předsevzítí. Proto byl i berní vykonavatel B. v době, kdy byl obžalovaným v kuchyni udeřen (tlučen)

přes hlavu a do obličej, ve výkonu své veřejné služby, an se dostavil do domu obžalovaného za účelem provedení zabavení pro dlužné daně, třebaže před útokem ještě nezahájil zabavení movitých věcí příslušným sdělením obžalovanému (nezačal s vlastním úkonem vrchnostenským). Ublížením (poškozením) na těle po rozumu § 153 tr. zák. je jakákoliv patologická změna té či oné části lidského těla, třebaže nedosahuje ani povahy předpokládané ustanovením § 411 tr. zák. (vzniku viditelných známek a následků), tím méně pak vážných účinků zmíněných v ustanovení § 152 tr. zák. v příčině zdraví a způsobilosti k povolání. Uvedený pojem je tedy, ač ovšem proň nestačí pouhé porušení nedotknutelnosti těla chráněné předpisem § 312 tr. zák., splněn už pouhým porušením tělesné neporušenosti (srovnej nálezy čis. 3224, 4146 sb. n. s.), na př. poškozením pokožky, podkožního vaziva a pod. Proto nelze shledatí právní omyl v tom, že napadený rozsudek pokládá za poškození na těle oděrky nad okem a na boltci, ač nezanechaly následky jmenovitě pro zdraví a pro způsobilost k povolání.

Čís. 4852.

Jízda motorovými vozidly neděje se vezdy za okolností zvláště nebezpečných; nespadá proto sama o sobě pod hledisko § 337 tr. zák.

Prokázal-li se předpoklad, který vedl ke zrušení rozsudku okresního soudu podle § 475 odst. 2 tr. ř., mylným, takže i podle výroku krajského soudu zůstal čin jen přestupkem, nemůže tento soud uložití přísnější a nepodmínečný trest než byl trest uložený podmíněně okresním soudem, byl-li jeho rozsudek napaden jen odvoláním obžalovaného, a návrh státního zástupce na zrušení rozsudku podle § 475 odst. 2 tr. ř. byl učiněn až po uplynutí odvolací lhůty (při odvolacím hlavním přelíčení).

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1933, Zm I 85/32.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmatečnou stížností obžalovaného Jana H-a a státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 1. září 1931, pokud jím byl obžalovaný Jan H. uznán vinným přestupky podle §§ 335 a 431 tr. zák., pokud se týče pokud nebyl uznán vinným přečinem podle §§ 335, 337 tr. zák., takto právem:

Zmatečnou stížností státního zastupitelství se zamítá. Zmatečnou stížností obžalovaného Jana H-a se vyhovuje, napadený rozsudek se zrušuje ve výroku o výši trestu a ve výroku o nepodmíněnosti odsouzení a obžalovanému Janu H-ovi se ukládá podle § 335 první sazby tr. zák. se zřetelem na § 267 tr. zák. a za použití § 260 b) tr. zák. trest vězení v trvání 10 dní. Obžalovanému se povoluje podle §§ 1, 3 zák. čis. 562/1919 podmíněný odklad výkonu trestu.

Důvody:

Zmatečnou stížností státního zastupitelství napadá rozsudek prvé stolice, pokud jest jím spatřován přestupek § 335 tr. zák. ve skutku obžalovaného Jana H-a, ve kterém shledávala obžaloba přečiny §§ 335, 337

tr. zák. a vytýká rozsudku zmatečnost dle č. 5 a 10, správně jen dle č. 10 § 281 tr. ř., protože i s hlediska č. 5 uplatňuje toliko neúplnosti právních úvah rozsudku pro nehodnocení skutečnosti rozsudkem zjištěné v předpokladech závěru, že se souzený skutek nestal za okolností zvláště nebezpečných.

V právu je stížnost tvrzením, že automobily (motorová vozidla) vykazují, najmě co do docílitelné rychlosti a co do tíhy a setrvačnosti v pohybu, zvláštnosti stížností vypočítané, pro které — samy o sobě — může jízdou motorových vozidel na veřejných cestách dojíti spíše a častěji, jakož i ve větším rozsahu než jízdou dopravních prostředků jiných druhů k poruchám, obzvláště i vážnějším poruchám právních statků dotčenými ustanoveními trestního zákona chráněných. Avšak toto větší nebezpečí, dané — ovšem jen abstraktně — povahou vozidel je paralysováno (vyváženo) skupinou jiných zvláštností těchto vozidel, které umožňují (zaručují) řidiči ovládnutí pohybu vozidla v takové míře, že řidič může včas a spolehlivě opatřit, čeho třeba, by nebezpečí nastalo přes ony zvláštnosti první skupiny neb alespoň nevyvrcholilo v plnou míru, najmě když jsou k řízení motorových vozidel připuštěny a oprávněny jen osoby zvláště pro úkol ten školené a zkoušené. Proto nelze se přidati k námitce stížnosti, že jízda motorovými vozidly děje se zpravidla za okolností zvláště nebezpečných, takže spadá již sama o sobě pod hledisko § 337 tr. zák. Stížnost také nedokazuje a vzhledem na rozsah rozsudečných zjištění dokázati nemůže, že vylíčený soulad mezi skupinami (nebezpečných a zabezpečujících) zvláštností motorových vozidel byl v souzeném případě rušen vadami vozidla, nedostatkem schopností a zručnosti řidiče nebo jinými (vnějšími) okolnostmi. Arciž uplatňuje stížnost, že prý rozsudek v právních úvahách opomíjí okolnost jim zjištěnou, že toho dne byla silnice, na které se souzený úraz stal, silně frekventována. Než rozsudek neobsahuje takové zjištění, naopak předpokládá, že nebylo na silnici neobyčejně silného dopravního ruchu, a k předpokladu opačnému, ba ani k předpokladu silné frekvence neopravňují, třebaže stížnost za to má, již skutečnosti rozsudkem zjištěné, že obžalovaný H. potkal ve vzdálenosti 156 m a 118 kroků od místa srážky autobus Vítěma K-a a povoz Jana K-a. Rozsudkem je sice zjištěno, že obžalovaný H. jel větší rychlostí než 45, snad dokonce rychlostí 60—70 km za hodinu, tudíž rychlostí, jaké jinakými dopravními prostředky docílití nelze. Avšak, nehledíc k tomu, že — ovšem teprve dodatečně — byla pro auta druhu, jakého bylo vozidlo H-ovo, zásadně připuštěna jakákoliv rychlost při jízdě mimo uzavřené osady, o jakou právě jde (viz odst. č. 1 § 12 vládního nařízení č. 107 sb. z. a nař. r. 1932), je rozsudkem dále zjištěno, že silnice je tak široká, že měl obžalovaný H. dosti místa, by projel svým vozem kolem vozu K-ova, a to i v případě, že K. jel v době srážky uprostřed silnice, a dále, že dotčený úsek silnice není nepřehledný, takže obžalovaný H. mohl spatřiti vůz obžalovaného K-a již na vzdálenosti 100 kroků. Měl tudíž obžalovaný H. dosti místa a dosti času, by zařídil, čeho bylo třeba, by přes jeho přílišnou rychlost nedošlo ke srážce a nehodě. Další zjištění rozsudku, že osoby, které seděly ve voze obžalovaného

K-a, byly nárazem vozu H-ova sice z vozu vymršťeny, avšak zůstaly ležeti hned (bezprostředně) vedle vozu v příkopě, je spolehlivým příznakem toho, že přes značnou rychlost jízdy nebyl náraz vozu H-a zvláště prudký, najmě, když nejde v poraněních, jež osoby ty utrpěly, o vážnější poruchy, než k jakým při srážce vozidel obyčejně dochází. Při těchto rozsudečných zjištěních nelze důvodně tvrditi, že se rozsudek řídil, popíraje, že se skutek stal za okolností zvláště nebezpečných, nesprávným výkladem zákona. I bylo proto stížnost veřejného žalobce jako neodůvodněnou zamítnouti.

Důvodnou však byla shledána zmateční stížnost obžalovaného H-a, jež odporuje rozsudkovým výrokům o výši trestu a o nepodmíněnosti odsouzení z důvodu čis. 11 § 281 tr. ř., protože skutky H-ovy, souzené napadeným rozsudkem, byly předměty rozsudku okresního soudu v Mariánských Lázních z 12. září 1929, protože se z rozsudku toho odvolal jen obžalovaný, nikoliv i veřejný žalobce, protože rozsudek byl zrušen podle § 475 odst. 2 tr. ř. k návrhu státního zástupce učiněnému teprve při odvolacím líčení, tudíž po uplynutí lhůty odvolací, a protože rozsudkem tím byl stěžovateli za skutky i nyní souzené uložen toliko trest vězení v době 10 dnů a to podmíněně se zkušební dobou 2 let. Neboť nezáleží na tom, že — jak napadený rozsudek uvádí — zrušením rozsudku okresního soudu bylo trestní řízení, na kterém se rozsudek ten zakládal, úplně odstraněno a další řízení příslušnosti okresního soudu odňato. Rozhodným jest, že podle výroku nyní napadeného rozsudku o vině obžalovaného H-a — který v tomto směru nebyl důvodně napaden — prokázal se předpoklad, jenž vedl ke zrušení rozsudku okresního soudu, předpoklad kvalifikace skutku jako přečinu mylným a, že v pravdě nebylo důvodu ke zrušení tohoto rozsudku z důvodu vykročení z příslušnosti okresního soudu, a že mělo býti věcně rozhodnuto o odvolání obžalovaného, který v případě tohoto rozhodování byl proti změně v jeho neprospěch chráněn ustanovením druhého odstavce § 477 tr. ř., že odvolací soud nemůže, bylo-li odvolání podáno jen ve prospěch obžalovaného, uložití přísnější trest, než který vyslovil rozsudek první stolice (srovnej náleží č. 3805 sb. n. s.). Účinnost zákazu nápravy v neprospěch obžalovaného lze v této trestní věci popřítí tím méně, ježto předpoklad, že šlo ve skutku souzeném okresním soudem o přečin, nebyl by opravňoval žalobce k postupu obdobnému, jaký připouští § 363 čis. 4 tr. ř. při souzení zločinného skutku okresním soudem, takže dotčený rozsudek okresního soudu v Mar. Lázních nebyl by mohl býti zrušen, kdyby se nebyl odvolal obžalovaný, domáhaje se příznivějšího proň rozhodnutí. Uložil-li napadený rozsudek obžalovanému, jenž byl pro tytéž skutky odsouzen podmíněně k 10 dnům vězení, nepodmíněný trest čtyř měsíců vězení, zatížil rozsudek zmatečností podle § 281 č. 11 tr. ř., takže bylo rozsudek v dotčených jí výrocích zrušiti a obžalovanému znovu vyměřiti trest; při výměře trestu polehčovalo zachovalost a přitěžovalo souběh dvou přečtupků. Jelikož by tím, že by vězení tak dlouho trvalo, jak dle zákona ustanoveno jest, výdělečnost obžalovaného mohla přijíti v úpadek nebo aspoň v nepořádek, bylo použito ustanovení § 260 b) tr. zák. Z dů-

vodu ustanovení 2. odst. §§ 290 a 477 tr. ř. nelze trest znovu vyměřený zostřiti, jak to jinak ustanovení posledního odstavce § 260 tr. zák. vyžaduje. Z téhož důvodu bylo vysloviti, že se obžalovanému povoluje podmíněný odklad výkonu trestu se zkušební lhůtou dvou let.

Čís. 4853.

Ustanovením § 4 (1) zák. čís. 31/1929 byla změněna trestní sazba § 460 tr. zák. pro přestupky krádeže jen v případech, ve kterých činí cena ukradených věcí více než 1000 Kč; pro přestupky krádeže, v nichž hodnota kradených věcí nepřevyšuje 1000 Kč, zůstala trestní sazba, najmě i horní hranice § 460 tr. zák. zákonem čís. 31/1929 nezměněna.

Ustanovení §§ 266, 260 b), 260 posl. odst. tr. zák. neukládají soudu za povinnost, nýbrž dávají mu jen právo, by uložil obžalovanému kratší (mírnější) trest, než který ho měl stihnouti podle příslušné trestní sazby; neučinil-li tak, nejde o zmatek čís. 11 § 281 tr. ř.

Pojem »vykročení z mezí zmírňovacího nebo zaměňovacího práva« ve smyslu § 281 čís. 11 tr. ř.

(Rozh. ze dne 20. listopadu 1933, Zm I 264/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Táboře ze dne 19. února 1932, jímž byl uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti těla podle § 411 tr. zák.

D ů v o d y:

Uplatňujíc důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 11 tr. ř., namítá zmateční stížnost, že soud vyměřil trest nesprávně, protože prý vzhledem k ustanovení § 4 zákona z 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. je pro krádeže pod 1.000 Kč ustanoven trest pod 14 dnů tuhého vězení, protože prý použití ustanovení § 266 tr. zák., o jehož použití rozsudek mluví, může spočívatí buď v tom, že soud uloží nižší trest, než je sazba zákonná, nebo uloží trest mírnější než zákonem stanoveného stupně, kdežto rozsudkem nebyl ani způsob trestu zmírněn ani trest zkrácen pod sazbu zákona, a protože prý ustanovení § 260 b) tr. zák. nařizuje (připouští) snížení trestu pod sazbu zákonnou, rozsudek však ani tohoto ustanovení nepoužil, ač vyslovuje, že bylo použito § 260 b) tr. zák.

Námítka neobstojí. Odstavcem čís. 1 § 4 zákona z 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n. je stanoveno, že je — převyšuje-li hodnota věci nebo výše škody 1.000 Kč — trestati přestupky (krádeže) podle § 460 tr. zák. tuhým vězením v mezích dosavadní trestní sazby, jejíž spodní hranice se v takovém případě stanoví na čtrnáct dnů. Podle jasného znění a smyslu tohoto ustanovení byla jím změněna trestní sazba § 460 tr. zák. pro přestupky krádeže toliko v případech, ve kterých činí cena kradených věcí více než 1.000 Kč, tak, že je za uvedeného předpokladu

trestati krádež tuhým vězením od 14 dnů do 6 měsíců. Pro přestupky krádeže, u nichž hodnota kradených věcí nepřevyšuje 1.000 Kč, zůstala trestní sazba § 460 tr. zák., obzvláště i horní hranice zákonem čís. 31 sb. z. a n. 1929 nezměněna, takže jest i za účinnosti tohoto zákona trestati takové krádeže podle § 460 tr. zák. jednoduchým anebo tuhým vězením v trvání od osmi dnů do šesti měsíců a podle okolností vězení také zostřiti. Nevykročil tedy soud z mezí zákonné sazby trestní, uloživ v rozsudku obžalovanému trest tuhého vězení v době 14 dnů zostřeného jedním postem, ač krádež, již byl obžalovaný uznán vinným, týká se jen věcí v hodnotě 52 Kč.

Zmatečnost rozsudku působí ovšem podle čís. 11 § 281 tr. ř. i vykročení z mezí zmírňovacího nebo zaměňovacího práva soudu. Avšak z mezí tohoto práva vykročuje soud jen, když při určení trestu, který vyměřuje za použití mimořádného práva zmírňovacího nebo zaměňovacího, nečiní, co jest zákonem mu přikázáno, nebo činí něco, co jest mu zákonem zakázáno neb alespoň není mu zákonem dovoleno, nikoliv i když neučiní, co učiniti je zákonem oprávněn, anebo nepoužívá v plné míře práva mu propůjčeného, by určil trest mimo hranice zákonné trestní sazby. A tu není ani v § 266, ani v § 260 b) nebo třeba v posledním odstavci § 260 tr. zák. soudu přikázáno, by za předpokladů tam uvedených snížil dobu trestu pod spodní hranici zákonné sazby, nebo v případech § 266 tr. zák. uznal na mírnější způsob trestu na svobodě, než který je stanoven příslušnou zákonnou sazbou. V obou ustanoveních je vysloveno jen, že trest může býti snížen (zkrácen) i pod nejnižší trestní sazbu a v § 266 tr. zák., že vězení může býti změněno v mírnější (než zákonnou sazbou stanovený) stupeň, tedy žádné z oněch ustanovení neukládá soudu povinnost, nýbrž dává mu jen právo, by uložil obžalovanému kratší a v případech § 266 tr. zák. i podle stupně mírnější trest, než který by měl pachatele stihnouti podle příslušné trestní sazby. Nepoužil-li soud toho práva, nevykročil z určených mu mezí, nýbrž jen nešel tak daleko, jak mohl, a nezatížil rozsudek zmatečností podle čís. 11 § 281 tr. ř., třebaže po případě při tomto volném rozhodování pochybil způsobem, jemuž volno odporovati odvoláním. Stížnost podle toho, co uvedeno, je neodůvodněná a bylo ji zamítnouti.

Čís. 4854.

Nepoužil-li soud ustanovení ani § 54 ani § 55 tr. zák., musí (§ 281 čís. 11 tr. ř.) uložití v případě § 265 tr. ř. doplňující trest tak, aby s připočtením prvního trestu byl vyměřen v zákonné sazbě.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1933, Zm I 170/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 14. ledna 1932, pokud jím obžalovaný, byv uznán vinným zločinem těžkého poškození na těle podle § 155 a) tr. zák., byl odsouzen podle téhož paragrafu se zřetelem na § 265 tr. ř.

k doplňujícímu trestu těžkého žaláře v trvání jednoho měsíce zostřeného jedním postem měsíčně, zrušil napadený rozsudek ve výroku o výši trestu a obžalovaného odsoudil podle § 155 tr. zák. se zřetelem na ustanovení § 265 tr. ř. do těžkého žaláře v trvání tří měsíců zostřeného jedním postem měsíčně.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost státního zastupitelství uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čis. 11 tr. ř., a to právem. Obžalovaný byl odsouzen rozsudkem krajského soudu trestního v Praze ze dne 12. ledna 1932 pro zločin veřejného násilí podle § 81 tr. zák., a to podle § 82 tr. zák. do těžkého žaláře na 9 měsíců. Vzhledem ke skutku, jenž byl podkladem odsuzujícího rozsudku, přichází tu v úvahu jen první sazba trestní § 82 tr. zák. Soud nepoužil ani ustanovení § 54 tr. zák. ani § 55 tr. zák., protože nebyly dány jejich podmínky, a vyměřil takto trest v sazbě zákonné. Obžalovaný trest přijal a rozsudek stal se právoplatným. Rozsudkem krajského soudu trestního v Praze ze dne 14. ledna 1932, který je právě předmětem zmateční stížnosti, byl obžalovaný uznán vinným zločinem těžkého ublížení na těle podle § 155 a) tr. zák. Oba tyto rozsudky jsou k sobě v poměru § 265 tr. ř. Soud vyměřil tu trest podle § 155 tr. zák., nepoužil ustanovení §§ 54 ani 55 tr. zák., protože nebyly dány jejich podmínky, vzal zřetel na předpis § 265 tr. ř. a uložil obžalovanému doplňující trest těžkého žaláře v trvání jednoho měsíce zostřeného jedním postem. Touto výměrou trestu vykročil nalézací soud z mezí zákonné trestní sazby, neboť jí u § 155 tr. zák. jest těžký žalár od 1 do 5 let a soud, nepouživ ustanovení §§ 54 a 55 tr. zák., měl při zřeteli na § 265 tr. ř. uložiti doplňující trest tak, by i s připočtením prvého trestu těžkého žaláře v trvání 9 měsíců byl vyměřen v uvedené zákonné sazbě. Rozsudek trpí proto ve výměře trestu zmatkem § 281 čis. 11 tr. ř. a bylo proto zmateční stížnosti vyhověti, zrušiti rozsudek v napadeném výroku o výši trestu a při právoplatném odsouzení obžalovaného pro zločin podle § 155 a) tr. zák. vyměřiti mu při zřeteli na § 265 tr. ř. nový trest odpovídající zákonu a přiměřený vině obžalovaného.

Čis. 4855.

Ke skutkové podstatě přečinu podle § 486 čis. 2 tr. zák. není vždy naprosto nutné, by pachatel prodělal s podáním návrhu na vyrovnání; tať okolnost je jen jednou z několika skutkových podstat tam uvedených.

Nepřičítá-li soud obžalovanému k tíži, že se téhož trestného činu dopustil ve více formách, je zmateční stížnost podle prvého odstavce § 281 tr. ř. nepřipustná, je-li rozsudek správný ohledně jedné skutkové podstaty, třebaže byly důvodné výtky co do správnosti rozsudečných zjištění a jejich právního posouzení ve směru ostatních skutkových podstat.

Zjišťuje-li soud značné předlužení pachatele, jeho vědomost o tomto stavu a nemožnost uspokojiti všechny věřitele, zjišťuje tím po případě »neschopnost platiti« i vědomí pachatele o tom, že svým závazkům nemůže dostáti v době přiměřené zvykům a rozsahu podniku jím provozovaného.

Předmětem ochrany § 486 čis. 2 tr. zák. není jen věřitelstvo jako celek, nýbrž i jednotliví věřitelé; snížení celkového zadlužení pachatelova částečným placením dluhů nemění nic na skutečnosti, že placením jednotlivým jen věřitelům při daném stavu aktiv zmenšena byla kvota ostatních, jimž placeno nebylo.

K vědomí neschopnosti platiti nevyžaduje se vědomí pachatelovo, že nemůže platiti své dluhy vůbec, ani, že mu nelze dluhy uplácti, nýbrž stačí jeho znalost o takových vlastních majetkových poměrech, o výši dluhů proti stavu aktiv a možnostem výdělkovým, jež mu nedovolují, by v době přiměřené platebním zvyklostem v tom oboru obchodního podnikání, kde jeho dluhy vznikly, dostál veškerým svým povinnostem řádného dlužníka.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1933, Zm I 857/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 30. srpna 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 2 tr. zák.

D ů v o d y:

Předpis § 486 čis. 2 tr. zák. obsahuje několik trestných skutkových podstat. Předpokladem trestnosti jest, že dlužník několika věřitelů, věda o své neschopnosti platiti, z nedbalosti poškodí své věřitele a sice tím, že buď 1. učiní nový dluh, 2. některý dluh splatí, 3. zřídí zástavu, nebo 4. nenavrhne včas řízení vyrovnací, 5. nenavrhne včas vyhlášení úpadku. Je proto nesprávnou výtkou zmateční stížnosti, že ke skutkové podstatě přečinu toho je po objektivní stránce vždy naprosto nutné, by pachatel prodělal s podáním návrhu na vyrovnání. Prodlení to je jen jednou z několika skutkových podstat téhož přečinu.

Obžalovaný, o němž rozsudek zjišťuje předpoklad pod 1. uvedený, dopustil se podle dalších skutkových zjištění trestného skutku činnosti a opomenutími vypočtenými pod 1, 2, 4 a 5. Ježto soud nepřičítá obžalovanému k tíži, že se téhož trestného skutku dopustil v několika formách, je zmateční stížnost podle § 281 I. odst. tr. ř. nepřipustná, je-li rozsudek jen ohledně jedné z uvedených skutkových podstat správný, i kdyby byly důvodné výtky co do správnosti zjištění rozsudekových a jejich právního posouzení ve směru skutkových podstat ostatních. Taková vadnost rozsudku nemohla by totiž přivoditi rozhodnutí příznivější pro obžalovaného. Rozsudek zjistil, že se obžalovaný, ohlásiv v lednu 1926 své vyrovnání s předlužením 370.228 Kč, vyrovnal na 30%, že však následkem pozdější nemohoucnosti platiti vyrovnací

kvoty nastalo oživení jeho pohledávek; že v srpnu 1927 žádal znovu za vyrovnání s předlužením 326.224 Kč, že však k vyrovnání nedošlo, že po té provozoval dále svoji stavitelskou živnost, dluhy splácel a nové činil, takže koncem října 1930 činilo jeho předlužení 270.000 Kč. Soud zjišťuje též, že obžalovaný si musil býti vědom toho, že je předlužen a že nemůže stejnoměrně uspokojiti všechny své věřitele, a že placením jen některým věřitelům a děláním nových dluhů poškodil jednak ostatní své věřitele, kterým neplatil, jednak nově, u kterých dluh učinil, ježto znemožněno takto poměrně stejné uspokojení všech, jakého by byli došli, kdyby navrhl řízení vyrovnací nebo vyhlášení úpadku.

Pojem předlužení není ovšem totožný s pojmem neschopnosti platiti, jak správně zmáteční stížnost podotýká. Dostačuje-li však k naplnění skutkové podstaty přečinu úpadku z nedbalosti pouhá neschopnost platiti, a zjišťuje-li nalézací soud předlužení pachatelovo více než čtvrtmilionové, současně pak jeho vědomost o tomto stavu a o nemožnosti uspokojiti všechny věřitele, zjišťuje tím podle obsahu důkazů, o které svoje zjištění opírá, zákonný znak přečinů podle § 486 čis. 2 tr. zák. »neschopnost platiti« i vědomí pachatelovo o tom, že svým závazkům nemůže dostáti v době přiměřené zvykům a druhu podniku jím provozovaného (rozh. n. s. sb. čis. 3716, 3722). Soud vzal za základ zjištěného stavu kromě jiného též doznání obžalovaného, udávajícího, že nemohl dodržeti kvoty vyrovnání z roku 1926 a že dosud je nezaplátil, že dluhy jeho se vlekou od roku 1926 a konečně že dluhy své splácel podle možnosti, jiné však při tom činil, takže zůstal stále předlužen. S hlediska toho jsou bez významu též výtky stížnosti, že soud nezjistil, zda 26 exekucí z roku 1929 bylo vedeno na pohledávky nově vzniklé či z doby prvního ještě dlužníkovy vyrovnání, zvláště když ani nebyl činěn návrh na doplnění řízení v tomto směru.

Zmateční stížnost snaží se prostě popřiti zjištěnou skutečnost, »poskození věřitelů« tvrzením, že domněle trestnou činností pachatelovou a placením dluhů snížilo se dřívější jeho celkové zadlužení asi o 100.000 Kč. Předmětem zákonné ochrany normy § 486 čis. 2 tr. zák. není však věřitelstvo jakožto celek, nýbrž též jednotlivci v nich (věřitelé nebo jejich část). Snížení celkového zadlužení stěžovatelova částečným placením dluhů nemění nic na skutečnosti, že placením jednotlivým jen věřitelům při daném stavu aktiv zmenšena byla kvota ostatních, jimž placeno nebylo, neboť při řízení vyrovnacím neb úpadkovém byli by všichni věřitelé poměrně stejně uspokojeni ve svých pohledávkách, nikoliv jen jednotlivci podle vůle dlužníka více na úkor jiných. Námitka zmáteční stížnosti, poukazující na onen fakt zmenšení celkového zadlužení asi o 100.000 Kč, netýká se tudíž okolnosti rozhodné, a to nejen ve směru objektivní skutkové podstaty, nýbrž ani vzhledem k náležitosti vědomí neschopnosti platiti. Tato nevyžaduje vědomí pachatelovo, že nemůže platiti svoje dluhy vůbec, rovněž ne, že mu nelze dluhy uplácti a tím po případě i snižovati celkové svoje zadlužení, nýbrž dostačí tu již jeho znalost o takových vlastních majetkových jeho poměrech, o výši dluhů oproti stavu aktiv a možnostem výdělkovým, jež mu nedovolují, by v době přiměřené platebním zvyklostem

v tom oboru obchodního podnikání, kde dluhy jeho vznikly, dostal veškerým svým povinnostem řádného dlužníka. Že pak obžalovaný byl si vědom své neschopnosti takto vyrovnávati svoje závazky, to prokazuje jeho vlastní doznání shora již citované a způsobem zcela logickým a správným skutkově i právně zhodnocené soudem nalézacím. Považuje-li zmáteční stížnost za nesprávný názor soudu, že obžalovaný nové dluhy činil a platil, je to prostě popírání zjištěného stavu, popírání skutečností prokázaných výsledky nalézacího řízení. Stěžovatel si tu pomáhá výkladem odporujícím nejen znění i smyslu zákona, nýbrž dokonce samotnému slovnímu obsahu uvedených pojmů, když omlouvá svoje jednání tím, že činil a platil jen ty dluhy, které se týkaly chodu jeho závodu. Nehledíc ani k tomu, že stěžovatel pokouší se obsahem své zmáteční stížnosti v mnohém doplniti svoje zodpovídání se, které učinil před soudem nalézacím, a že se tudíž jedná o novoty ve zrušovacím řízení nepřipustné, nevyplývá nikterak ze znění zákona, že by se nevztahovala povinnost dlužníkovy, vědoucího o své neschopnosti platiti, povinnost nedělati nové dluhy a nesplácti staré jen jednotlivě na úkor poměrně stejného uspokojení též věřitelů ostatních, na další obchodní provoz jeho podniku. I když jest samozřejmě úkolem vyrovnacího řízení umožniti dlužníku, upadnuvšímu do platebních nesnází, by bez zničení své hospodářské základny mohl dále samostatně podnikati, jest této zásadě s dostatek vyhověno opatřením, že ode dne uzavření vyrovnání je dlužník povinen splatiti jen dohodnuté kvoty dřívějších dluhů a je mu takto umožněno, by s tímto sníženým platebním břemenem, tudíž za příznivějších hospodářských podmínek pokračoval ve svém podniku. Obžalovaný však, vyrovnáv se v roce 1926 na 35%, nesplnil podmínky vyrovnání a při obživení celé výše pohledávek uzavíral pak dále nové dluhy a staré částečně platil, i po roce 1927, kdy znaje stálou svoji předluženost, nedosáhl ani možnosti, by novým vyrovnáním zlepšil si svoji platební posíci.

Čís. 4856.

Z § 390 tr. ř. plyne, že odvolatel nemusí uvést důvody svého odvolání hned při jeho ohlášení, nýbrž že tak může učiniti i v osmidenní lhůtě § 388 odst. 2 tr. ř. a že v této lhůtě může původně udané důvody odvolání rozšířiti i na důvody další. Takové prohlášení, ať se stalo v jakékoliv formě, jest považovati za provedení odvolání ve smyslu 2. odst. § 388 tr. ř., nehledíc na mylné jeho označení.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1933, Zm IV; 94/33.)

Nejvyšší soud, přezkoumaj trestní věc proti J. F. a spol., obžalovaným pro zločin podle § 301 tr. zák., na základě veřejného líčení, konaného následkem zmáteční stížnosti obžalovaného J. F. takto se usnesl: Z úřední povinnosti zrušuje se z důvodu zmátečnosti uvedeného pod bodem 4. § 384 tr. ř. rozsudek odvolacího soudu, pokud se týká obžalovaných J. F. a I. J. i s odvolacím hlavním líčením a nařizuje se

vrchnímu soudu v K., aby o odvolání státního zástupce i pokud bylo podáno z důvodu věcné zmatečnosti podle § 385 č. 1 b) a 3 tr. ř., jakož i o odvolání obžalovaného J. F., ohlášeném jeho obhájcem při hlavním líčení u soudu první stolice a písemně odůvodněném, jednal a znovu ve věci rozhodl. Zmateční stížnost se poukazuje na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Proti rozsudku odvolacího soudu ohlásil za obžalovaného J. F. jeho zvolený obhájce zmateční stížnost z důvodů zmatečnosti podle §§ 384 č. 9, 385 č. 1 a), c) a č. 2 tr. ř., kterou též písemně odůvodnil. Při zkoumání věci shledal nejvyšší soud toto: Po vyhlášení rozsudku soudu první stolice dne 13. října 1931 ohlásil veřejný žalobce ihned odvolání pro nízký trest a pro zproštění obžalovaného L. B.; obhájce obžalovaného J. F. pak prohlásil, že udržuje formální zmateční stížnost, ohlášenou během hlavního líčení, a žádá doručení rozsudku. Žádaný opis rozsudku byl obhájci doručen dne 22. prosince 1931, načež podal tento za obžalovaného J. F. písemné odůvodnění odvolání, které došlo krajskému soudu dne 24. prosince 1931. Veřejný žalobce zaslal krajskému soudu písemné podání datované dnem 14. října 1931, které však došlo teprve 20. října 1931, toho znění, že opětuje ústně ohlášené odvolání, a to z důvodů zmatečnosti podle § 385 č. 3 tr. ř. pro upotřebení § 92 tr. zák. a pro nízký trest obou odsouzených obžalovaných, dále pro osvobození obžalovaného L. B. a podle § 385 č. 1 b) tr. ř., poněvadž čin obžalovaných J. F. a I. J., spáchaný na poškozeném L. T., nebyl kvalifikován podle obžaloby. Krajský soud předložil pak spisy vrchnímu soudu v K., který je zaslal vrchnímu státnímu zastupitelství k vyjádření podle § 396 tr. ř., načež vrchní státní zastupitelství spisy vrátilo s prohlášením, že s odvoláním veřejného žalobce souhlasí v celém rozsahu a že podání státního zastupitelství považuje za provedení odvolání. Při hlavním odvolacím líčení konaném dne 22. dubna 1932 konstatoval odvolací soud, že odvolání veřejného žalobce, ohlášené po vynesení rozsudku soudu první stolice, nesouhlasí s písemným jeho odvoláním, načež veřejný žalobce v konečném návrhu žádal za doplnění důkazů výsledkem členů soudu, kteří byli přítomni při hlavním líčení u krajského soudu, o tom, že písemné odvolání státního zástupce jest správné. Obhájce obžalovaného J. F. setrval při svém návrhu, učiněném v písemném odůvodnění odvolání. Odvolací soud pak usnesením nařídil doplnění důkazů výsledkem členů senátu o tom, zda opravné prostředky proti rozsudku při hlavním líčení před krajským soudem dne 13. října 1931 v této věci byly ohlášeny tak, jak je protokolováno, či jak je uvedeno v písemném odvolání státního zástupce. Na základě provedeného doplnění důkazů vrchní soud při hlavním líčení dne 13. září 1932 — při němž veřejný žalobce setrval při odvolání ohlášeném státním zastupitelstvím v celém rozsahu i podle písemného podání a taktéž i obhájce obžalovaného J. F. při odvolání a jeho písemném odůvodnění — v rozsudku písemné odvolání státního zástupce, pokud napadá rozsudek prvního soudu i pro upotřebení § 92 tr. zák. a pokud jest v něm

uplatňován věcný důvod zmatečnosti podle § 385 č. 1 b) tr. ř., a dále písemné odůvodnění odvolání obžalovaného J. F. jako opožděná odmítl a rozhodl pouze o odvolání veřejného žalobce co do výše trestu obžalovaných J. F. a I. J. a do zproštění obžalovaného L. B. Odmítnutí zmíněné části odvolání veřejného žalobce odůvodnil odvolací soud ve svém rozsudku tím, že toto jest opožděné, poněvadž tato část odvolání byla podána teprve dne 20. října 1931, tedy už po uplynutí lhůty stanovené v § 388 tr. ř. ve znění podle zákona č. 1/1920, a že v návrhu vrchního státního zastupitelství, aby toto odvolání bylo považováno za písemné provedení ohlášeného odvolání, nebylo možno vyhověti, poněvadž podle obsahu ono podání není žádným písemným provedením odvolání, tím méně, že státní zastupitelství samo označilo je výslovně jen jako opakování odvolání již ústně ohlášeného. Písemné důvody odvolání obžalovaného J. F. odmítl odvolací soud podle odůvodnění rozsudku rovněž jako opožděné, resp. jako bezpředmětné, poněvadž obžalovaný sám ani jeho obhájce v zákonné lhůtě proti rozsudku žádné odvolání neohlásil.

Tento náhled odvolacího soudu je mylný. Podle předpisu 1. odstavce § 388 tr. ř. má být odvolání proti rozsudku sborového soudu první stolice ohlášeno do tří dnů po vyhlášení rozsudku. Důvody odvolání mají být podle 2. odstavce § 388 tr. ř. podány do osmi dnů po ohlášení odvolání a žádal-li odvolatel před uplynutím lhůty o opis rozsudku, do osmi dnů po jeho doručení. Podle předpisu § 390 tr. ř. musí odvolatel buď v ohlášce odvolání aneb v jeho provedení uvést, proti kterým opatřením rozsudku a pro který z důvodů zmatečnosti odvolání podává. Z tohoto předpisu zákona plyne, že odvolatel nemusí důvody svého odvolání uvést ihned při jeho ohlášení a že jednak může tak učiniti v osmidenní lhůtě, stanovené v druhém odstavci § 388 tr. ř., jednak že v této lhůtě může důvody odvolání, při ohlášce opravného prostředku již udané, rozšířiti i na důvody další. Prohlášení takové, ať se stalo v jakékoliv formě, jest tedy podle stále soudní praxe, vyvinuvší se v rámci interpretace § 390 tr. ř., bez ohledu na mylné jeho označení považovati za provedení odvolání ve smyslu 2. odstavce § 388 tr. ř. Mýlil se proto odvolací soud, když podání státního zastupitelství, které došlo v osmidenní lhůtě stanovené v 2. odstavci § 388 tr. ř., z důvodů v rozsudku uvedených odmítl jako opožděné. Stejně mylným jest i náhled odvolacího soudu, jímž odůvodňuje svoje rozhodnutí o odmítnutí odvolání obžalovaného J. F. Prohlášení, které podle zápisnice krajského soudu učinil obhájce tohoto obžalovaného po vyhlášení rozsudku, totiž, že udržuje formální zmateční stížnost podle § 384 bod 9 tr. ř. a žádá za opis rozsudku, — nelze považovati za pouhé prohlášení formální nullity ve smyslu 4. odstavce § 384 tr. ř., nýbrž za ohlášení odvolání z důvodu zmatečnosti podle § 384 čis. 9 tr. ř., neboť obhájce, řídě se předpisem 4. odstavce citovaného paragrafu, tento formální důvod zmatečnosti uplatňoval již během hlavního líčení hned, jakmile krajský soud jeho návrh na doplnění důkazů usnesením zamítl. Obhájce zřejmě svým prohlášením po vynesení rozsudku míněl ohlásiti odvolání proti rozsudku z tohoto formálního důvodu zmatečnosti, což dokazuje

i jeho současná žádost, aby mu byl doručen opis rozsudku; ani soud první stolice neměl v tom směru pochybností, když skutečně opis rozsudku obhájci dal doručiti. Není proto písemné odůvodnění odvolání, jež obhájce za obžalovaného dne 24. prosince 1931, tedy v osmidenní lhůtě po doručení rozsudku podal, ani bezpředmětné ani opožděné. Odvolací soud tedy tím, že odmítl rozhodovati o zmíněných opravných prostředcích, uznal, že věc, která podle zákona patří do oboru jeho působnosti, tam nespadá, a způsobil tak zmatečnost podle 4. bodu § 384 tr. ř. Poněvadž proti rozhodnutím vrchního soudu, vynesným ve smyslu § 401 tr. ř., není stížnosti i v tom případě, když takové opatření se stalo na hlavním odvolacím líčení (§ 422 tr. ř.), zrušil nejvyšší soud z povinnosti úřední ve smyslu ustanovení posledního odstavce § 384 tr. ř. rozsudek odvolacího soudu, pokud se týká obžalovaných J. F. a I. J., i s hlavním odvolacím líčením a učinil opatření uvedené ve výrokové části tohoto usnesení, na něž zmateční stížnost obžalovaného J. F., která se takto stala bezpředmětnou, poukázal.

Čís. 4857.

»Spolčení se« ve smyslu § 6 čis. 2 odst. 3 zák. na ochr. rep. je uskutečněno (dokonáno), jakmile se alespoň dvě osoby buď výslovně smluví nebo jinak dohodnou (sjednotí) na společném plánu za účely v tomto zákonném ustanovení citovanými. K takové dohodě (sjednocení) není třeba výslovného ujednání, stačí i konkludentní čin, z něhož lze nepochybně souditi na ono spolčení se a jenž je vnějším projevem onoho společného úmyslu.

Není třeba, aby bylo pachatelů známo, o kterou určitou cizí moc (stát) jde, ani, by bylo podrobně konkretisováno a zjištěno, které jednotlivé z předmětů, skutečností a opatření, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, měly býti (nejmē i podle úmyslu pachatelova) vyzvídány.

Subjektivní stránka.

Dokonal-li kdo spolčení teprve tím, že požádal jiného, by místo něho převzal úlohu důvěrníka pro účely vyzvědačské, dopustil se jen zločinu podle § 6 čis. 2 al. 3 zák. na ochr. rep., a nelze v jeho jednání spatřovati i další souběžný zločin podle § 9 tr. zák. a § 6 čis. 2 al. 2 cit. zák.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1933, Zm II 132/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací po ústním líčení zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 7. prosince 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem vojenské zrady podle § 6 čis. 2 al. 3 zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n., jež spáchal tím, že v době od vánoc 1930 do 26. března 1931 ve Vídni a ve Š. za tím účelem, by vyzvídal skutečnosti, opatření nebo předměty, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, by je vyžradil cizí moci, se spolčil s Emilem R-ou.

Z podnětu zmateční stížnosti podle § 290 tr. ř. zrušil však napadený rozsudek jako zmatečný ve výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným, že asi v únoru nebo v březnu 1931 ve Š. bez výsledku vyzvídal a svěsti hleděl Kurta F-e, by vyzvídal skutečnosti opatření a předměty, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, by je buď přímo nebo nepřímo cizí moci vyžradil, čímž prý spáchal zločin pokusu svádění ke zločinu vojenské zrady podle § 9 tr. zák. a § 6 odst. 2 al. 2 zákona na ochranu republiky a tuto kvalifikaci s poukazem na onen výrok pomínu.

Z d ů v o d ů:

Stížnost vytýká rozsudku, že nezjišťuje nebo třeba jen neuvádí ty právní složky zločinu vojenské zrady, jež by naplňovaly jeho skutkovou podstatu po stránce objektivní i subjektivní; stížnost postrádá v rozsudku zodpovězení otázky, kdo byla ona cizí mocnost, jíž měly býti vyzrazeny skutečnosti, opatření a předměty rázu uvedeného v § 6 odst. 2 al. 2 zákona na ochranu republiky; vytýká dále rozsudku, že ony skutečnosti, opatření a předměty ani nezjišťuje a dostatečně nekonkretisuje a výtka její vrcholí v tom, že není v rozsudku dán ani předpoklad pro jeho právní závěr, že se stěžovatel spolčil s R-ou, zejména když ani neuvádí, zda spolčení to dalo se ve zločinném úmyslu, a které skutečnosti, opatření a předměty vůbec měly býti podle úmyslu stěžovatelova vyzvídány.

»Spolčení se« ve smyslu § 6 čis. 2 odst. 3 zákona na ochranu republiky je uskutečněno (dokonáno), jakmile se alespoň dvě osoby buď výslovně smluví nebo jinak dohodnou (sjednotí) na společném plánu za účely v tomto zákonném ustanovení citovanými. K takové dohodě (sjednocení) není potřebí výslovného ujednání, stačí i konkludentní čin, z něhož dá se nepochybně souditi na ono spolčení se a jenž je vnějším projevem onoho společného úmyslu. Tomu tak je i v souzeném případě. K tomu, by bylo spolčení se stěžovatelovo s R-ou uskutečněno, nebylo potřebí, jak míní stížnost, by stěžovatel výslovně prohlásil, že souhlasí se žádostí R-ovou, by mu opatřil důvěrníka za účelem vojenské zrady nebo by zodpověděl jeho dopisy v tom smyslu, že se rozhodl vyhověti jeho žádosti. Stačilo, že se stěžovatel podle zjištění rozsudku ve smyslu svého rozhovoru s R-ou obrátil na F-e, žádal ho, by pro R-u převzal úlohu důvěrníka, se vyptával ho, zda zná poměry v 6-cké posádce, pevnosti a zda zná důstojníky, zda umí fotografovati, že mluvil dále o Plzni a F-e vybízěl, by jel do Vídne k R-ovi a nadto mu dal ještě přečísti dopisy R-ovy. Tím podnikl jednání, naplňující ve všech směrech zákonný pojem spolčení se, neboť dal tím jasně na jevo, že chce jednatí podle projevené žádosti R-ovy; právní názor napadeného rozsudku o tom je proto správný. Zjištění rozsudku, že stěžovatel věděl, že se R-ovi při tom jednalo o to, vyzvědětí skutečnosti, opatření nebo předměty, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, by je vyžradil cizí moci, stížnost ani nenapadá. Spolčil-li se tudíž stěžovatel za tohoto stavu věci věda, oč jde, k témuž účelu a ku provedení tohoto záměru R-ova, je jednáním jeho naplněna skutková podstata zločinu vojenské

ziady podle § 6 odst. 2 al. 3 zákona na ochranu republiky i po stránce subjektivní a je proto správné zjištění rozsudku o tom na těchto zjištěních vybudované, najmě že podle úmyslu stěžovatelova měly být skutečnosti, opatření a předměty rázu v tomto zákonném ustanovení uvedené pro cizí moc vyzvídaný. Rozsudek arci nezjišťuje, že bylo stěžovatelí známo, o kterou určitou cizí moc (stát) jde. Ale toho nebylo k naplnění skutkové podstaty tohoto zločinu ani zapotřebí. Stačilo, že rozsudek zjistil po stránce objektivní, že šlo o vyzvídaní pro cizí moc; rozsudek ostatně zřejmě předpokládá, že pro Maďarsko, zjišťuje-li, že ona činnost byla vyvinuta na popud a v intencích kapitána maďarské armády (zpravodajského oddělení). Po stránce subjektivní pak stačilo, že pachatel věděl, že podle jeho zločinného úmyslu má být vyzvídan pro cizí moc vůbec.

Rozsudkem není rovněž podrobně konkretisováno a ani zjištěno, které jednotlivé z předmětů, skutečností a opatření, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, měly být (najmě i podle úmyslu stěžovatelova) vyzvídaný. Ale ani toho není zapotřebí k naplnění skutkové podstaty zločinu vojenské zrady podle § 6 odst. 2 al. 3 první kvalifikace zákona na ochranu republiky. Uvedeným ustanovením chtěl zákon postihnouti již každý přípravný čin, směřující ku provádění vyzvědačství. Stačilo proto, že stěžovatel spolčil se za tím účelem s R-ou projevil úmysl, nesoucí se k povšechnému účelu vyzvědačskému. Nemusela se proto jeho činnost jako projev tohoto úmyslu předem nutně nésti k určitým konkrétním skutečnostem, předmětům a opatřením, uvedeným v tomto zákonném ustanovení. Zjištěnými dotazy na F-e projevil se na venek způsobem pro třetí osoby poznatelným tento úmysl stěžovatelův, dostatečný k naplnění skutkové podstaty tohoto zločinu po stránce subjektivní, jak správně uznal i nalézací soud; že pak, byť povšechně, šlo o vyzvídaní skutečností, opatření a předmětů, jež pro obranu republiky mají být utajeny, rovněž rozsudek zjistil a to na podkladě znaleckého posudku. Je proto výtká právní mylností rozsudku ve všech směrech neodůvodněna a bylo proto zmateční stížnost v tomto bodě zamítnouti.

Zrušovací soud přesvědčil se však, že bylo trestního zákona ve výroku, jímž byl stěžovatel uznán vinným těž zločinem pokusu vojenské zrady podle § 9 tr. zák. a § 6 odst. 2 al. 2 zákona na ochranu republiky, užito v neprospěch stěžovatelův a že rozsudek byl tím v tomto výroku zatížen zmatkem podle čis. 10 § 281 tr. ř. Napadený rozsudek zjistil, že stěžovatel neprojevil při své návštěvě u R-y ve Vídni souhlas s tím, že bude podle jeho žádosti hleděti, by mu opatřil důvěrníka pro Olomouc a Plzeň pro účely vyzvědačské, a že neodpověděl na jeho 2 dopisy, týkající se téže věci, že se však obrátil na F-e, dav mu čisti ony dopisy, se žádostí, by převzal úlohu onoho důvěrníka, a učinil z toho právní závěr, že, projeviv takto souhlas pomáhati R-ovi v jeho vyzvědačské činnosti, se s ním spolčil. Projev vůle stěžovatelovy toho obsahu, že přistupuje na návrh R-ův, by bylo vyzvídaný, stal se teprve tím, že se obrátil na F-e, a bylo-li tím dokonáno spolčení se s R-ou, nelze v tom ještě zvláště spatřovati zločin podle § 9 tr. zák. a § 6 odst. 2 al. 3 zákona na ochr. rep., jenž by tu ovšem jinak byl, kdyby bylo došlo ku

spolčení se již před tím. Že se ono spolčení se s R-ou projevilo teprve v jednání s F-em, nelze zvláště kvalifikovati toto jednání z důvodu ideálního souběhu trestných činů i jako zločin podle § 9 tr. zák. a § 6 odst. 2 al. 3, neboť spadalo na vrub spolčení a je proto již zahrnuto ve skutkové podstatě zločinu podle § 6 odst. 2 al. 3; bylo proto uznati, že se tato kvalifikace jednání stěžovatelova pomíjí. Tento názor není v rozporu s tím, co bylo řečeno v rozh. nejvyššího soudu v této věci ze dne 7. září 1932, č. j. Zm II 105/32, neboť tam bylo vysloveno, že stačí pro spolčení se, dohodl-li se pachatel s jiným na určitém plánu ve smyslu § 6 odst. 2 al. 3, že však, neomeziv se na spolčení (tedy po něm) působí-li na třetí osobu v tom směru, by vyzvídala, má se zodpovídati i ve smyslu § 9 tr. zák. a § 6 odst. 2 al. 3. V době, kdy bylo ono rozhodnutí učiněno, nemohlo se věděti, zda nalézací soud nedejde k přesvědčení, že se stěžovatel spolčil s R-ou již ve Vídni nebo třeba později, ale ještě před jednáním s F-em.

Čís. 4858.

Iné nesprávnosti než tie, ktoré sú uvedené v § 30 odst. 2 por. nov., najmä tedy aj zaslanie opravného prostriedku nepríslušnému súdu, nie sú omluviteľnou chybou v smysle tohoto zákonného ustanovenia a padajú na vrub podavateľa.

(Rozh. zo dňa 25. novembra 1933, Zm III 403/33.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti Š. K. pre prečin podľa § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., následkom sťažnosti obžalovaného Š. K. proti usneseniu krajského súdu z 31. júla 1933 v neverejnom zasedaní senátu takto sa usniesol: Sťažnosť sa zamietá.

D ô v o d y:

Proti usneseniu krajského súdu, ktorým bolo písomné prevedenie zmätočnej sťažnosti ako opozdené odmietnuté, podal obžalovaný sťažnosť, ktorej nelze priznať úspech, pretože napadnuté usnesenie odpovedá stavu spisov a zákonu. Námiетка obžalovaného, že ide o formálnu chybu, pretože zmylil adresu na obálke a omylom zaslal prevedenie zmätočnej sťažnosti k najvyššiemu súdu do Brna, nepodvracia dôvody napadnutého usnesenia. Podľa odst. 2 § 30 por. nov. není nesprávne pomenovanie opravného prostriedku alebo chybné označenie dôvodu zmätočnosti dôvodom pre odmietnutie. Ale v tomto prípade nejde o takúto chybu. Inaké nesprávnosti, najmä teda i zaslanie opravného prostriedku na nepríslušný súd nepadajú pod omluviteľné chyby v smysle odst. 2 § 30 por. nov. a pripadajú na vrub sťažovateľov. Ale sťažovateľ sa nemôže domáhať pre zameškanie lehoty predpísanej k podaniu prevedenia zmätočnej sťažnosti ani navrátenia v predošlý stav podľa § 463 tr. p., pretože bol krajským súdom, ktorý mu dal rozsudok vrchného

súdu doručil, riadne poučený, že zmatečnú sťažnosť treba ohlásiť a previesť pri súde prvej stolice. Sťažnosť bola preto ako bezzákladná zamietnutá.

Čís. 4859.

Všeobecná zručnosť velí vodiči nákladného automobilu, na němž se dopravujú lidé, aby byl pamětliv, že jejich tělesná bezpečnost může být při jízdě ohrožena větvemi stromů, vyčnívajícími do prostoru nad jízdni dráhou; jinak jedná nedbale ve smyslu §§ 290, 291, 310 tr. zák. Zákon v těchto ustanoveních trestá nedbalost, nerozlišuje mezi culpa lata a culpa levis.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1933, Zm IV 106/33.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti M. S., obžalovanému pro přečin podle §§ 290, 291 tr. zák., na základě veřejného líčení zamítl zmateční stížnost obžalovaného, založenou na důvodu zmatečnosti podle § 385 č. 1 a) tr. ř.

Z d ů v o d ů:

Rozsudek odvolacího soudu napadá obžalovaný z důvodů zmatečnosti podle bodů 1 a), 2 a 3 § 385 tr. ř. Věcný důvod zmatečnosti podle bodu 1 a) § 385 tr. ř. uplatňuje stěžovatel výtkou, že názor odvolacího soudu, že se on jako řidič nákladního automobilu dopustil nedbalosti, když, předjížděje jiný povoz, nevyhledal k tomu vhodné místo, ačkoliv jako řidič věděl a musel počítati s tím, že osobám, které seděly na nákladním automobilu jím řízeném, při dopravě i z venčí shora může hroziti nebezpečí, a to zvláště od stromů s převislými větvemi při kraji silnice, a ač by při obyčejné opatrnosti musel z daleka upozorovati při kraji silnice nahnutý strom s větví hluboko skloněnou, je mylný, poněvadž prý není žádného předpisu, který by řidiči motorového vozidla ukládal, aby hleděl na stromy, naopak že povinností řidiče jest dávatí pozor na jízdni dráhu; on že se řídil při předjíždění povozu platnými předpisy a neopatrnosti se dopustil jedině ten, jehož povinností bylo dbáti o to, aby cesta byla v pořádku a aby na ní nebyly takové překážky — které mohou způsobiti nehodu i když řidič plní své povinnosti — a to tím, že neodstranil závadný strom.

Podle skutkového stavu, zjištěného již soudem první stolice a přijatého i soudem odvolacím, řídil obžalovaný nákladní automobil, na němž sedělo 29 osob a který byl pro dopravu osob přízpůsoben tím, že na něm byly umístěny lavice v té výši, že sedící osoby necelou hlavou převyšovaly horní okraje otevřené karoserie. Obžalovaný, jak bylo zjištěno, jezdil s oním autem již po dva roky a též osoby v něm dopravoval. Musel tedy věděti, že osoby na automobilu sedící jsou umístěny značně vysoko nad plochou jízdni dráhy. Proto bylo, jak odvolací soud v odůvodnění svého rozsudku správně zdůraznil, jeho povinností při jízdě a zvláště, když při předjíždění jiného povozu byl nucen vyhnouti

se blíže kraji silnice, dbáti toho, aby bezpečnost osob na vozidle sedících nebyla ohrožena větvemi stromů, vyčnívajícími do prostoru silnice. Povinnost zachovati tuto opatrnost plyne již z obecné zručnosti, kterou i obžalovaný jako řidič nákladního automobilu musel míti, že větve stromořadí při silnicích často v té výši, v jaké byly osoby na jeho automobilu sedící, zasahují do prostoru nad jízdni dráhou a není proto ani třeba, aby tato povinnost byla zvláště zdůrazňována v předpisech pro řidiče motorových vozidel. Nemýlil se tedy odvolací soud, když z důvodů uvedených v jeho rozsudku shledal v porušení této povinnosti nedbalost, jakou má na mysli zákon v ustanoveních § 290 a 291 i 2. odst. § 310 tr. zák. Námitka stěžovatelova, že bylo povinností toho, kdo má dohlížeti na silnice, aby vadný strom odstranil, je bezpodstatná, neboť, i kdyby toto tvrzení bylo správné, nemohla by okolnost, že strom z nedbalosti jiného nebyl odstraněn, zbaviti obžalovaného trestní zodpovědnosti za jeho vlastní neopatrnost, že na překážku při jízdě nehleděl. Stejně bezpodstatná jest další námitka zmateční stížnosti, že podle soudní praxe možno trestati pouze hrubou nedbalost. Zákon v ustanoveních §§ 290, 291 a 310 tr. zák. stíhá nedbalost a té se obžalovaný podle zjištěného skutkového stavu dopustil.

Čís. 4860.

Kto sprostředkuje alebo snaží sa umožniť tajnú schôdzku páchatel'a vojenského zločinu s osobou jemu blízkou, dopúšťa sa zločinu nadržovania vojenským zločinom v smysle § 21 č. 2 zák. č. 50/23 sb. z. a n. a nemôže sa dovolávať beztrestnosti z dôvodu § 21 č. 3 cit. zák.

(Rozh. zo dňa 28. novembra 1933, Zm IV 433/33.)

Na jvyšší soud v trestnej věci proti Š. K., obžalovanému zo zločinu nadržovania vojenskému zločinu, zamietol zmatečnú sťažnosť osobitného obhájcu obžalovaného.

Z d ō v o d o v:

Zmätok podľa § 385 č. 1 a) tr. p. uplatňuje sťažovateľ preto, lebo činnosť obžalovaného, že sprostredkoval a snažil sa umožniť tajnú schôdzku vojenského zbeha P. N. s jeho matkou, nevyčerpáva skutkovú podstatu zločinu podľa § 21 č. 2 zák. na ochr. rep., poněvadž týmto páchatel'ovi vojenského zločinu po jeho spáchaní nenadržoval ani ukryvaním ani pomáhaním k úteku alebo na úteku, a to tým menej, lebo schôdzka matky s jej synom nie je trestateľná v smysle bodu 3 § 21 cit. zák. a okrem toho je aj pochybné, či obžalovaný ako príslušník cudzieho štátu môže byť vôbec subjektom uvedeného zločinu. Zmatečná sťažnosť v tejto časti je bezzákladná. Činnosť, na ktorej je založená vina obžalovaného, tento previedol nie v cudzine, ale na území Československého štátu a tak v smysle § 5 tr. zák. čím obžalovaného, hoci je cudzím príslušníkom, má sa tiež trestať podľa ustanovení zákona platného na tomto území.

Beztrestnost' činu podľa § 21 č. 3 zák. na ochr. rep. vzťahuje sa len na páchatel'a, ktorý nadržoval osobe blízkej, avšak nie je vylúčené stíhanie toho, ktorý s páchatel'om vojenského zločinu není v tomto blízkom pomere. Preto nie je oprávnená námietka, prednesená sťažovateľom v tomto smere, lebo ani sám sťažovateľ netvrdí, že by obžalovaný Š. K. s menovaným vojenským zbehom bol v takom pomere, ako to zákon k beztrestnosti páchatel'a vyžaduje. Odvolací súd zistil, že obžalovaný Š. K. dňa 3. februára 1933 sprostredkoval a 16. februára 1933 snažil sa umožniť tajnú schôdzku V. G-ovej, rod. N-ovej, s jej synom P. N., ktorý dňa 8. januára 1933 zbehnul do Maďarska od horského praporu v Š., — a že to tak urobil, ačkoľvek vedel, že P. N. je československý vojenský zbeh a že si chce zaopatriť potrebný občiansky odev, ktorý mal uložený u svojej matky. Z toho plynie, že obžalovaný tieto schôdzky sprostredkoval za tým účelom, aby umožnil menovanému vojenskému zbehovi opatriť si občianske šaty k ďalšiemu úteku, čo vysvitá aj z toho, že — ako to odvolací súd vzal tiež za dokázané — obžalovaný aj sám sa ponúkal, že pre P. N. šaty prevezme. Ponevác obžalovaný takým spôsobom P. N., ako páchatel'ovi vojenského zločinu po jeho spáchaní nadržoval na úteku pomáhaním, preto sú v tomto prípade dané všetky náležitosti zločinu podľa § 21 č. 2 zák. na ochr. rep. Nemýlil sa tedy odvolací súd, keď obžalovaného uznal vinným v tomto zločine.

Čís. 4861.

S hľadiska § 18 čis. 2 zák. na ochr. rep. stačí spôsobnosť zprávy privodiť některý z následků v zákoně uvedených a vědomí pachatelovo o této způsobnosti, aniž je třeba, by takový následek nastal, neb i jen vědomí pachatelova, že takový účinek skutečně nastane nebo nastati musí.

Tajnou podle poslední věty č. 1 § 17 zák. na ochr. rep. je organizace i, předstírá-li jiný účel než ve skutečnosti má; stačí, že skauting (pořádání skautských táborů), najmě i pobyt v přírodě, koupání a vzdělávací kursy byly jen rouškou, pod kterou měly býti propagovány idee komunistické za účelem přípravy účastníků k revolučnímu převratu.

Zákon nemá v § 17 zák. čis. 50/1923 na mysli sdružení, jež má prováděti určitou protizákonnou činnost; spadáť již pouhá příprava určitého konkrétního úkladného podniku pod přísnější ustanovení § 2 cit. zák., kdežto § 17 má na zřeteli zjednáni lidského materiálu, jehož má býti použito k případným, dosud neurčitým úkladům v budoucnosti.

Nezáleží na tom, zda podniky, jež má na zřeteli § 17 zák. čis. 50/1923, má býti přispěno k uskutečnění programu některé politické strany; rozhodným je jen, zda je — třebaže ve shodě s tím, k čemu směřuje program politické strany — sledován tajnou organizací účel uvedený a stíhaný v odst. č. 1 § 17 cit. zák.

Účast na shromáždění lidu byť zapovězeném není činem (soudně) trestným; nelze proto v pouhé výzvě k účasti na zakázaném shromáždění

dění spatřovati spoluvinu (návod) na přestupku §§ 3, 19 zák. čis. 135/1867; taková výzva mohla by však po případě zakládati přímo onen přestupek. Náležitosti přímého pachatelství.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1933, Zm I 288/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 13. listopadu 1932, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými a to obžalovaný Jan B. přečinem rušení obecného míru podle § 14 čis. 1 a čis. 5 a podle § 18 čis. 2 zák. čis. 50/1923 sb. z. a n. a přestupky podle § 5 tr. zák. a §§ 3, 19 zákona čis. 135/1867 ř. zák. a podle §§ 9, 17 a 23 zákona čis. 6/1863 ř. zák. a obžalovaný Ladislav P. přečinem podle § 8 tr. zák. a § 17 čis. 1 zák. čis. 50/1923 sb. z. a n. a přestupkem podle §§ 9, 17 a 23 zák. čis. 6/1863 ř. zák., takto právem: Zmateční stížnosti obžalovaného Jana B-e se vyhovuje potud, že se z napadeného rozsudku zrušuje výrok, jímž byl tento obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 5 tr. zák. a §§ 3, 19 zák. shromáždovacího čis. 135/67 ř. zák.; jinak se zmateční stížnost obžalovaného Jana B-e zamítá. Zmateční stížnost obžalovaného Ladislava P-a se zamítá.

Z d ů v o d ů:

Pokud jde o otázku, zda jsou rozsudkem zjištěny skutečnosti, jichž třeba ke splnění všech zákonných znaků trestných činů, kterými stěžovatel B. uznán vinným čili zda rozsudek je bezvadný s hľadiska čis. 9 a) § 281 tr. ř., je stížnost v nepravu, namítá-li, že skutkové opodstatnění výroku o přečinu § 18 čis. 2 zákona na ochr. republiky je kusé a neúplné, protože není zjištěno, že souzenou zpravou bylo obyvatelstvo skutečně znepokojeno a byly skutečně porušeny bezpečnost státu, veřejná bezpečnost anebo veřejný pořádek. Nutnost těchto zjištění vyplýne ze zákonného požadavku, by pachatel věděl, že rozšiřováním zprávy znepokojí obyvatelstvo... a že rozšiřováním zprávy poškozujee bezpečnost státu veřejnou bezpečnost nebo veřejný pořádek. Můžeme věděti nejen — jak stížnost míní — o něčem, co skutečně jest, nebo co se skutečně stalo, nýbrž i, že určité jednání má nutně nebo pravděpodobně, neb i jen může mít v zápětí určitý účinek. A zákon označuje jako trestnou činnost nikoliv způsobení účinků jím naznačených šířením nepravdivé a znepokojující zprávy, nýbrž samotné rozšiřování zprávy, pro niž arcíť žádá směr na účinek budoucí («znepokojí», nikoliv «znepokojil») anebo možný («poškozujee», nikoliv «poškodil»). Z těchto úvah ustálil se také v judikatuře — viz obzvláště nálezy č. 1746, 1819, 1960, 4076 sb. n. s. — výklad zmíněných ustanovení zákona, že stačí způsobnosť zprávy privodiť některý z následků zákonem uvedených a vědomí pachatele o této způsobnosti, aniž je třeba, by takový následek nastal, neb i jen vědomí pachatelova, že takový účinek skutečně nastane nebo nastati musí. Proto dostalo se výroku o vině stěžovatelově

v příčině přečinu § 18 č. 2 zákona na ochr. republiky ve směru námitkou stížnosti dotčeném dostatečné, správnému výkladu zákona vyhovující opodstatnění tím, že rozhodovací důvody zjišťují, že souzenou zprávou mohla být v obyvatelstvu vyvolán nepokoj, který mohla způsobiti nenávisť a vésti k násilnostem proti domnělým (správněji asi udánlivým) osnovatelům války, takže obsah letáků zřejmě poškozuje bezpečnost a pořádek, a že si stěžovatel B. musel býti této vlastnosti rozšiřované zprávy vědom.

Důvodnou je stížnost obžalovaného B-e, pokud zmatkem č. 9 a), správněji č. 10 § 281 tr. ř. napadá výrok o přestupku § 5 tr. zák. a §§ 3, 19 shromažďovacího zákona č. 135/1867. Podkladem této části výroku o vině jest jednak zjištění rozsudku, že (prvním z letáků stěžovatelem sepsaných a rozšiřovaných) bylo obyvatelstvo vyzváno, by proti záměrům, o kterých je řeč v letácích, demonstrovalo přes to, že tábor na 1. srpna 1929 byl úředně zakázán, že stěžovatel o tomto zákazu věděl nemaje žádného povolení pořádati tábor a přes to k účasti na něm vyzýval, jednak zjištění rozsudku, že i druhý leták obsahuje výzvu k demonstracím na den 1. srpna 1929 a že stěžovatel vyzýval v obou letácích k účasti na shromáždění pod širým nebem, které nebylo předem příslušným úřadem povoleno, nýbrž bylo naopak zakázáno. Neboť stížnost namítá právem — srovnej náleží č. 3719 sb. n. s. —, že účast na shromáždění lidu byť zapovězeným není činem (soudně) trestným, nýbrž že přestupku §§ 3, 19 zákona č. 135/1867 dopouští se pouze svolavatel a pořadatel takového shromáždění. Spatřuje-li rozsudek už v pouhé výzvě k účasti na zakázaném shromáždění spoluvinu (návod) na uvedeném přestupku, vykládá toto ustanovení zákona nesprávně a bylo k důvodné v tomto směru stížnosti obžalovaného zmatečnou část výroku o vině a důsledkem toho i výrok o trestu stěžovatele B-e a výroky s tím souvisící zrušiti. Rozhodnutí ve věci samé nebylo ještě možné. Vhodně podotýká sice sama stížnost, že rozsudkem zjištěná výzva mohla by po případě zakládati přímo přestupek § 3 (19) shrom. zák. Než přímým pachatelem byl by stěžovatel jen, kdyby zval k účasti na táboru nebo průvodu (demonstracím), přesněji k dostavení se na určité místo v určitou dobu za účelem tábora nebo průvodu (demonstrací) z vlastního popudu jako svolatel aneb pořadatel, kdežto by odpovídal jen jako spoluvinník — pomocník, kdyby byl tábor aneb průvod jinou osobou chystán (svoláván aneb pořádán). Mimo to závisí na tom, zda k dotčenému táboru skutečně došlo nebo ne rozhodnutí, zda jde o čin dokonaný či o pokus podle § 8 tr. zák. Ježto není ve zrušeném rozsudku a jeho důvodech skutkových zjištění v naznačených směrech, nelze se obejít bez opětného projednání a rozhodnutí v prvé stolici.

Zmateční stížnost obžalovaného Ladislava P-a dokazuje, že rozsudkem není zjištěno vše, co žádá skutková podstata přečinu § 17 č. 1 zákona na ochr. republiky, jímž obžalovaný P. uznán vinným, a neuplatňuje tím formální vadnost, nýbrž jediné právní mylnost rozsudku, takže zmateční důvod č. 5 není vůbec proveden. Než i věcně jsou vývody stížnosti pochybeny. Povšechně se připomíná, že nezáleží na tom,

že podniky, jež má na zřeteli § 17 cit. zák. na ochr. republiky, má býti přispěno k uskutečnění programu některé politické strany; rozhodným je jen, zda je — byť po případě ve shodě s tím, k čemu směřuje program politické strany — sledován tajnou organizační účel uvedený a stíhaný v odst. č. 1 § 17 cit. zákona. Z dalších vývodů stížnosti je nesprávné tvrzení, že rozsudek zjistil pouze, že obžalovaný P. chtěl ve formě opakujícího se táboření v přírodě pořádati vzdělávací kursy komunistické strany. Naopak je v rozsudku zjištěno, že na zamýšlených táborech měla býti vybudována organizace několika osob spojených za určitým účelem (před tím uvedeným), obzvláště za účelem přípravy revolučního převratu vyvoláním a šířením nepřátelského smýšlení proti nynější formě čsl. státu a smluvených o určitém postupu. Zjištění nebylo na závadu, že členy organizace měli se státi příslušníci komunistické strany, jejichž program činil přece myslí příslušníků přístupnější pro snahy připravované činnosti organizace, takže v lůně komunistické strany mohl se naopak spíše než jinde utvořiti kroužek osob usilujících o duševní přípravu příštích útoků na právní statky chráněné v § 17 cit. zákona. Rozsudek předpokládá i tajnost zakládané organizace a předpokladu nebránila skutečnost stížností namítaná, že schůzky měly se konati ve dne a ve volné přírodě. Tajnou jest organizace podle poslední věty odst. č. 1 § 17 cit. zákona i, předstírá-li, ač má ve skutečnosti účel uvedený v odst. 1. jiný účel; stačí proto — jak i rozsudek dovozuje —, že skauting (pořádání skautských táborů) — tudíž obzvláště i pobyt v přírodě, koupání a vzdělávací kursy — byly toliko rouškou, pod kterou měly býti propagovány idee komunistické za účely v rozsudku zjištěnými (srovnej k tomu i náleží č. 2626, 2780, 3847, 4113 sb. n. s.). V naprostém neprávě konečně je stížnost, namítajíc, že zákon má v ustanovení § 17 na myslí sdružení, jež má prováděti určitou protizákonnou činnost, kdežto rozsudek nezjišťuje, že kursy mládeže, o které v této trestní věci jde, měly nějaký cíl konkrétně něco podniknouti proti samostatnosti nebo demokraticko-republikánské formě státu, připravovati nějakou konkrétní akci převratovou nebo něco podobného, takže nešlo prý o nějaký organizační útvar, jenž měl přímo něco praktického podnikati ku podvrácení samostatnosti, ústavní jednotnosti nebo demokraticko-republikánské formy státu. Jak již bylo podrobněji dovozeno náleží č. 2750 sb. n. s., spadá již pouhá příprava určitého konkrétního úkladného podniku pod přísnější ustanovení § 2 zákona na ochr. republiky, kdežto § 17 cit. zákona má na zřeteli zjednání lidského materiálu, jehož má býti použito k případným dosud neurčitým úkladům v budoucnosti. Stačí tedy rozsudečně zjištění o zamýšleném působení na myslí účastníků táborů v poměru jich k čsl. republice a nynější jejich státní formě se záměrem na revoluční převrat čili na násilnou změnu nynější státní formy ve formu, které se domáhá strana komunistická.

Čís. 4862.

Hanobení republiky a českého národa ve smyslu § 14 č. 5 zák. na ochr. rep., byl-li v souvislosti s výtkou, že prý bylo pokojné ně-

mecske obyvatelstvo přeapadeno »poštvanými českými bandami«, označen postup zodpovědných státních činitelů jako plánovitě úsilí o úplné zbavení německého lidu práv ústavou mu zaručených.

Subjektivní skutková podstata přečinu podle § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. předpokládá vedle vědomí o možnosti některého z účinků tam uvedených úmysl pachatele hanobití republiku (národ), neboli zlý úmysl snížití projevem vlastní nevážnosti vážnost republiky (národa) v myslích osob jiných.

Účinek určité povahy nemůže (aspoň in eventum) nechtít, kdo má v době jednání ve svém vědomí na zřeteli, že tento účinek může nastati. Samotným rozhodnutím se k jednání, z něhož jest mu určitý účinek očekávat, rozhoduje se pachatel i k činu, jímž má býti očekávaný účinek přivoděn, a jedná úmyslně ve smyslu zákona.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1933, Zm I 21/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 18. listopadu 1932, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky čís. 50/1923, mimo jiné z těchto

důvodů:

Podstatou uplatňovaného důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. je — jde-li, jako v souzené trestní věci, o rozsudek odsuzující, — že rozsudek spatřuje v důsledku nesprávného použití zákona trestný čin ve skutku, jenž při správném výkladě dotčených zákonných ustanovení není vůbec trestným činem k pravomoci soudu příslušejícím. Tuto beztrestnost souzeného skutku možno — najmě protože ustanovení § 288 čís. 3 tr. ř. váže hmotněprávní přezkoumání rozsudku se strany zrušovacího soudu skutkovými zjištěními napadeného rozsudku — dokázati jen právními úvahami, jejichž podkladem je nezměněný celek skutečností rozsudkem zjištěných. Není tudíž provedena zmateční stížnost po zákonu, pokud opírá výklad smyslu a směru projevu a úvahy o úmyslu obžalovaných nikoli jen o zjištěné výsledky hlavního přelíčení, k nimž výhradně přihlížeti mohl a přihlížel rozsudek, nýbrž i o to, co mělo býti, avšak nebylo zjištěno provedením průvodů, jejichž neprovedení stížnost neodůvodněně vytýká.

Ve výtkách provedených na základě skutkových zjištění rozsudku je však zmateční stížnost bezdůvodna. Prostředkem hanobení republiky mohou býti též útoky na její orgány neb úřady, byl-li způsobem i pro posluchače zřejmě seznatelným zřetelně vyjádřen úmysl pachatelův k tomu, by hanobením takového orgánu nebo úřadu byla hanobena sama republika (srov. nález čís. 4203, 4668 sb. n. s.). Posouzení souzeného projevu v ten směr, že jím byla hanobena republika, není proto na závadu, že se v projevu nemluví přímo o republice, nýbrž jen o zodpovědných činitelích (řidičích) státu; projevu dala na venek poznatelný

směr na hanobení republiky okolnost, že byl vůbec postup zodpovědných státních činitelů označen jako plánovitý a jako úsilí o úplné zbavení německého lidu práv ústavou mu zaručených. Vytýkaná bezpráví a křivda nemají tudíž podle obsahu projevů svou příčinu ve zlé vůli té či oné právě uraďující vlády, nýbrž v samotné republice, v níž je úsilí zodpovědných vedoucích činitelů státních plánovitě prý vedeno k úplnému pozbavení německého národa jeho práv. Tento směr útoku a hanobení samé republiky je na venek poznatelně napovězen i větami projevu, rozsudkem ovšem neopakovanými, že povinnosti žádají se sice v tomto státu na všech Němcích, avšak pro práva zákony určená byl do dnešního dne, t. j. zřejmě od vzniku republiky brán zřetel jen na národ státní a že německý lid jest nyní více než jindy hospodářsky a kulturně potlačován. Poněvadž již dosud uvedená místa projevu zakládají plně skutkovou podstatu hanobení republiky, nebylo by ani třeba obírat se významem dalších jeho vět, v nichž se vytýká krvavé přeapadení pokojného německého obyvatelstva poštvanými českými bandami. Než v celkové souvislosti projevu zakládá i tento útok podstatu hanobení podle § 14 čís. 5 zák. Neboť, měl-li projevem býti kárán jen jednotlivý čin nezodpovědných jednotlivců, nebylo naprosto třeba předesílati mu útok na zodpovědné státní činitele pro plánovitě prý zbavování německého obyvatelstva jeho práv, nebylo třeba srovnávat domnělý útlisk Němců s plným požíváním práv »státního« národa. Je-li v této souvislosti útok »českých tlup« na klidné občany německé uváděn jako poslední případ a takřka jako vrchol příkoří a křivdy páchané na německé menšinu republiky vylíčeným využíváním převahy státního (českého) národa, tudíž jako výbuch — viz i slovo »poštvaných« — národní nesnášenlivosti a nespravedlnosti české většiny vůči německé menšině, nepochybil soud své stolice, když v této souvislosti viděl v projevu i hanobení českého národa, neboť činu jednotlivců české národnosti je tu dáván význam takový, jako by šlo o složku v soustavném utlačování německého národa národem českým, Po zákonu provedené námítky proti objektivní skutkové podstatě přečinu podle § 14 čís. 1 zák. jsou tudíž bezpodstatné.

Stížnost uvádí dále správně, že skutková podstata tohoto přečinu předpokládá vedle vědomí o možnosti některého z účinků v § 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky uvedených úmysl pachatele hanobití republiku nebo národ, neboli zlý úmysl snížití projevem vlastní nevážnosti vážnost republiky nebo národa v myslích osob jiných. Než názorem tím řídil se zřejmě i nalézací soud, neboť jeho skutková zjištění nutně ospravedlňují dotýčný závěr. Po objektivním posouzení, že projev byl hanobením republiky a českého národa, opakují rozhodovací důvody obhajobu obžalovaných, obzvláště i pokud výslovně udali, že neměli úmyslu hanobiti český národ a že výrazem »poštvané české tlupy« mínili jen výtržníky, kteří v D. přeapadli německé občany. V bezprostředně následujícím odstavci vyslovují pak rozhodovací důvody, že soud nabytí přesvědčení, že si oba obžalovaní museli býti vědomi toho, že hanobení takové je způsobitelné, by snížilo vážnost republiky a vyvolalo nepřátelské smýšlení příslušníků německé národnosti vůči národu čes-

kému a tím dalo podnět k rušení obecného míru. Jelikož odstavec ten připojen je k předchozí reprodukci obhajoby slovem »avšak«, je zřejmo, že soud odmítl obhajobu obžalovaných a vzal za prokázaný opak obhajoby čili popřený úmysl hanobiti republiku a český národ. Věcné pochybnosti stěžovatelů o tom, že tento úmysl je dán, jsou pak v příčině hanobení republiky na místě tím méně, jelikož obžalovaní nemohli jednati, přesněji podati resoluci bez tohoto úmyslu, byli-li si — jak rozsudek výslovně dovodil — vědomi způsoblosti projevu (resoluce) snížití vážnosti republiky; nemůžet' nechtít alespoň in eventum účinek určitého rázu pachatel, jenž má v době jednání ve svém vědomí na zřeteli, že tento účinek může nastati. Samotným rozhodnutím se k jednání z něhož jest mu určitý účinek očekávati, rozhoduje se tudíž pachatel i k činu, jímž má očekávaný účinek býti přivoděn a jedná tudíž úmyslně ve smyslu zákona. Výrok o vědomí obžalovaných, právě citovaný, je v rozsudku náležitě odůvodněn a tím jest odůvodněn i zřejmý předpoklad rozsudku o úmyslu hanobícím.

Čís. 4863.

I za platnosti vl. nař. ze dne 30. června 1932, čís. 107 sb. z. a n. je (nedovoleně) rychlá jízda automobilem přestupkem podle § 428 (427) tr. zák., nikoli jen přestupkem stíhaným politickými úřady.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1933, Zm I 864/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na zástitu zákona právem: Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Chrudimi ze dne 28. dubna 1933, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přestupek podle § 428 tr. zák., byl porušen zákon v ustanovení § 428 tr. zák.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu ve Vysokém Mýtě ze dne 28. března 1933 byl Karel K. uznán vinným přestupkem podle § 428 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 29. listopadu 1932 ve V. M., tedy ve městě jel jako řidič automobilu rychlostí daleko větší než dovolenou 35 km v hodině; soud zjistil po stránce skutkové, že obviněný jel městem rychlostí 60 km v hod., tedy rychlostí převyšující dovolenou rychlost v uzavřených místech, a shledal proto v tomto jednání skutkovou podstatu přestupku podle § 428 tr. zák. K odvolání obviněného, směřujícímu toliko proti výroku o vině a brojícímu proti skutkovému zjištění, že obžalovaný jel nedovolenou rychlostí, krajský soud jako odvolací soud v Chrudimi rozsudkem ze dne 28. dubna 1933 rozsudek okresního soudu změnil a obžalovaného podle § 259 čís. 2 tr. ř. osvobodil od obžaloby s tímto odůvodněním: Podle vládního nařízení z 30. června 1932, čís. 107 sb. z. a n. stíhá se podle článku I. (správně čl. III.) jednání proti předpisům

o jízdě motorovými vozidly okresními úřady jako přestupek, pokud nejde o čin přísněji trestný. Podle § 12 téhož nař. jest připuštěna maximální rychlost 35 km za hodinu v uzavřených osadách. Rozsudek nalézacího soudu zjišťuje, že obžalovaný jel městem rychlostí převyšující maximální dovolenou rychlost, zjišťuje tedy překročení dovolené jízdy (přesněji rychlosti) podle § 12 zmíněného vládního nařízení. Takto zjištěné skutkové okolnosti nemohou zakládati skutkovou podstatu přestupku podle § 428 tr. zák. soudem stíhaného, nýbrž přestupku stíhaného okresním úřadem. Odvolací soud použiv práva podle § 477 tr. ř. a shledáv, že byl trestní zákon na újmu obžalovaného nesprávně vyložen (§ 281 čís. 10 tr. ř.) odvolání obžalovaného vyhověl a zprostil ho dle § 259 čís. 2 tr. ř. z obžaloby.

Tímto rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu byl porušen zákon. Nehledě k formálnímu pochybení, záležejícímu v tom, že se nesprávně dovolává zmatečního důvodu čís. 10 § 281 tr. ř., kdežto správně jde o zmatek čís. 9 a) § 281 tr. ř., opomenul odvolací soud svůj právní názor, že zjištěné skutkové okolnosti nemohou zakládati skutkovou podstatu přestupku podle § 428 tr. zák., nýbrž toliko přestupku stíhaného politickými úřady, vůbec odůvodniti. Otázku, zda rychlou jízdu automobilem je podřaditi pod ustanovení § 428 (427) tr. zák., či zda rychlá jízda automobilem zakládá přestupek stíhatelný politickými úřady, rozřešil nejvyšší soud rozhodnutími uvedenými pod čís. 406 a 554 sbírky ministerstva spravedlnosti (č. 2887 sb. n. s.), a také rozhodnutí čís. 723 téže sbírky vychází z názoru shodného s názorem v rozhodnutích čís. 406 a 554 hájeným. Stačí na vývody těchto rozhodnutí poukázati. Vládním nařízením ze dne 30. června 1932, čís. 107 sb. z. a n. nebylo na stavu věci nic změněno. Tímto vládním nařízením zůstalo nedotčeno ustanovení § 55 min. nař. z 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., jež výslovně přikazuje k potrestání podle min. nař. čís. 198/1857 (tedy politickým úřadům) přestupky nařízení čís. 81/1910, pokud nespádají pod předpisy obecného zákona trestního; čl. III. nového vládního nařízení čís. 107/1932 tuto zásadu ještě zdůrazňuje, uváděje výslovně, že jednání proti předpisům tohoto posléze uvedeného vládního nařízení trestají okresní (státní policejní) úřady, pokud nejde o čin přísněji trestný. Zůstávají tedy v platnosti předpisy obecného zákona trestního, jichž je vždy v prvé řadě použití. Spočívá proto rozhodnutí odvolacího soudu, spatřující v jednání obviněného pouhý přestupek správní, na mylném výkladu zákona.

Čís. 4864.

Podle zásady § 134 tr. zák., platné obdobně pro dosah ustanovení §§ 152, 157 tr. zák., odpovídá pachatel za škodlivý výsledek i tehdy, nastal-li jen z příčin vedlejších náhodou (t. j. aniž je pachatel mohl předvídati) nastavších, byly-li tyto vedlejší příčiny pachatelem způsobeny.

Upadl-li napadený na zem, když bylo s ním zle nakládáno, odpovídají osoby s ním zle nakládající za poranění (prstu) napadeného bez

rozdílu, zda k němu došlo samotným zlým nakládáním, najmě již úhozem nebo překroucením, či teprve pádem na zem, a to i, nastal-li pád tím, že napadený byl pachateli (úmyslně) povalen.

Odpovědnost několika útočníků za těžké poškození na těle při společném zlém nakládání, jehož původce nemohl býti zjištěn, podle § 157 (odst. 2) tr. zák. je jen podpůrná a má místo jen, nebyl-li útok projevem společné vůle, jež došla uskutečnění ve vědomě společném spolupůsobení obžalovaných, již odpovídají pak jako spolupachatelé jeden každý za veškerý výsledek činnosti všech, a to v případě předchozí úmluvy podle § 155 d) tr. zák., jinak podle §§ 5, 152—156 tr. zák.

Útok proti téže osobě na témže místě v tutéž dobu nelze podřaditi podle výsledků jednotlivých složek útoku částečně pod § 152 (157), částečně pod § 411 tr. zák.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1933, Zm II 184/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnì stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 23. března 1932, pokud jím byli obžalováni — byvše obžalováni ze zločinu těžkého ublížení na těle podle § 152 tr. zák., — uznání vinnými přestupkem lehkého ublížení na těle podle § 411 tr. zák., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině, pokud jím byli obžalováni uznání vinnými přestupkem podle § 411 tr. zák., spáchaným na Maxu H-ovi, jakož i ve výroku o trestech a výrocích s tím souvisejících a věc vrátil soudu nalézacímu, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, přihlížeje k nezrušeným výrokům, že obžalováni jsou vinnými přestupkem dokonaneho, obžalovaný S. částečně i nedokonaného lehkého ublížení na těle podle § 411, pokud se týče podle §§ 8, 411 tr. zák., spáchaným všemi obžalovanými na Antonínu H. a Vítězslavu T., obžalovaným S. i na Gustavu Sch-ovi a Marii P-ové.

D ů v o d y :

Zmatečnì stížnost odporuje napadenému rozsudku podle konečného návrhu jen, protože nalézací soud neshledal v jednání obžalovaných, pokud jím byl Max H. na malíčku levé ruky těžce zraněn, zločin podle § 152 tr. zák. a vytyká mu zmatečnost podle čís. 5 a 10 § 281 tr. ř.; nelze jí upřítí důvodnost už po stránce právní, pokud — a to především s hlediska odpovědnosti obžalovaných jako spolupachatelů zločinu podle § 152 tr. zák., avšak podpůrně i s hlediska odpovědnosti obžalovaných jako účastníků zlého nakládání podle § 157 tr. zák. — namítá, že není rozhodno, by ono poranění mohlo býti obžalovaným přičítáno, kdo z nich poranění způsobil a jakým způsobem poranění povstalo, zda pádem na zemi či násilným překroucením.

Napadený rozsudek zjišťuje, že se obžalováni dostali s H-ovými do hádky, že obžalovaný P. uhodil Maxe H-u kamenem do pravé ruky, a že se pak všichni tři obžalováni vrhli na Maxe H-u, povalili ho na zem a bili ho; rozsudek uvádí dále, že svědek Max H. prokazuje, t. j. asi po-

tvrzuje, že při tom, jak obžalováni s ním zle nakládali, byl mu vytrhnut malíček levé ruky, kteréžto poranění bylo spojeno s přerušením zdraví, jež trvalo déle než 20, ale méně než 30 dnů; konečně odmítá rozsudek (pozdější) svědectví Maxe H-y, že mu poranění na malíčku levé ruky způsobil určitě obžalovaný P., jako nehodnověrné a vyslovuje, že se následkem toho P. »od zločinu podle § 152 tr. zák.« osvobozuje. Uvádí-li pak rozsudek dále, že pro nehodnověrnost výpovědi Maxe H-y v »té jednotlivosti« s malíčkem nemohl soud bezpečně vyřknouti ani potrestání všech tří obžalovaných podle § 157 tr. zák., zvláště když poranění levého malíčku mohlo povstati jak násilným překroucením, tak i pádem na zemi, není — byť stížnost i v tom směru vytyká rozsudku nejasnost — důvodně pochybnosti, že soud vzal za prokázáno, že poranění levého malíčku čili těžké uškození na těle vzešlo Maxu H-ovi v době, kdy se obžalováni naň vrhli (povalili ho na zem) a bili ho. Zpečoval-li se přes to nalézací soud podle rozhodovacích důvodů učiniti obžalované byt' jen s hlediska § 157 tr. zák. odpovědnými i za těžké poranění levého malíčku Maxe H-y — ve výroku není o tom vůbec zmínka — byly zřejmě důvodem toho jednak předpoklad soudu, že účinek ten mohl býti způsoben i pouhým pádem H-y na zemi, nikoliv jen překroucením malíčku některým z obžalovaných, čili nedostatek přesvědčení, že účinek nastal druhým z naznačených způsobů, jednak názor soudu, že útočník odpovídá — podle zákonných ustanovení chránících právní statky života, zdraví a tělesné bezpečnosti — jen za takové škody, jež nastaly přímo čili bezprostředně působením útočníka na tělo napadené osoby. Názor takto rozsudkem uplatňovaný je — jak právem stížnost namítá — (viz nahoře) nesprávný. Odpovídáť podle zásady § 134 tr. zák. pro zločin vraždy, platné obdobně pro dosah všech právě označených ustanovení trestního zákona, pachatel za škodlivý výsledek i tehdy, nastal-li výsledek ten z příčin vedlejších náhodou — čili aniž je pachatel mohl předvídati — nastavších, byly-li tyto vedlejší příčiny pachatelem způsobeny. Upadl-li H. na zem — a to rozsudek nepopírá a spíše předpokládá — v průběhu, to jest následkem zlého nakládání s ním, odpovídají osoby s H-ou zle nakládavší za poranění malíčku H-ova bez rozdílu, zda k němu došlo samotným zlým nakládáním, obzvláště již úhozem anebo překroucením, či teprve pádem na zemi (srovnej nález čís. 2967 sb. n. s.); a to i tehdy, když pád nenastal tím, že H. byl, jak rozsudek předpokládá, obžalovanými (úmyslně) povalen. Zproštění obžalovaných odpovědnosti za poranění malíku čili ze zločinu podle § 157 tr. zák. spočívá proto na nesprávném použití zákona.

Právem namítá stížnost dále, že bylo rozsudku, než uvažoval o dotčené odpovědnosti obžalovaných s hlediska § 157 tr. zák. uvažovati o ní s hlediska § 152 tr. zák., jelikož obžaloba uplatňovala, že obžalováni jednali při útoku na Maxe H-u ve společnosti jako spolupachatelé. Neboť odpovědnost několika útočníků za těžké poškození na těle, jež vzešlo napadenému při společném zlém nakládání, a jehož původce nemohl býti zjištěn, podle § 157 (druhý odst.) tr. zák. je jen podpůrná a má místo jen, nebyl-li útok projevem společné vůle, jež došla usku-

tečnění ve vědomě společném spolupůsobení obžalovaných, již odpovídají pak jako spolupachatelé jeden každý za veškerý výsledek činnosti všech, a to v případě předchozí úmluvy podle § 155 d), jinak podle §§ 5, 152—156 tr. zák. (srovnej nálezy čís. 2967, 3107 sb. n. s. a jiné). Opomenul-li soud uvažovati o souzeném skutku s tohoto primárního hlediska, použil opětne zákona nesprávně, protože neúplně, při čemž arcit' dlužno uznati, že tato chyba nebyla by sama o sobě důvodem zmatečnosti, protože nebyla příčinou »zproštění« obžalovaných, jejichž odpovědnost byl by soud popřel i s primárního hlediska právě naznačeného v důsledku svého nesprávného názoru, že obžalovaní neodpovídají za následek pouhé osoby, s kterou zle nakládali.

Vylíčenou vadou nesprávného použití zákona je rozsudek zasažen nejen, pokud — ovšem jen v rozhodovacích důvodech — zproštuje obžalované z obžaloby pro zločin § 157, obžalovaného P-a i obžaloby pro zločin § 152 tr. zák., nýbrž i pokud uznává obžalované také v případě Maxe H-y vinnými přestupkem § 411 tr. zák.; nelzeť útok skutečně proti téže osobě na témže místě v tutéž dobu podřaditi podle výsledku jednotlivých složek útoku částečně pod § 152 (157), částečně pod § 411 tr. zák. Proto bylo z důvodu čís. 10 § 281 tr. ř. zrušiti rozsudek prvé stolice ve výroku o vině, pokud jím byli obžalovaní uznáni vinnými přestupkem § 411 tr. zák., spáchaným na Maxu H-ovi, jakož i ve výroku o trestech o výroci s tím souvisících. Ve věci samé rozhodnouti ještě nelze; byť rozsudek předpokládá u všech obžalovaných stejnou pohnutku útoku na Maxe H-u a současnost (souvislost) útoku, není v rozsudku jasných zjištění opodstatňujících v příčině těžkého poškození na těle spolupachatelství a výslovného zjištění, že Max H. utrpěl poranění levého malíku zlým nakládáním anebo pádem, k němuž došlo zlým nakládáním se strany obžalovaných.

Čís. 4865.

Ochrany podle § 330 tr. zák. nepřestává požívatí byt ani tehdy, vystěhoval-li se z něho jeho držitel a zanechal v něm jen některé své věci; vlastník bytu není oprávněn v takovém případě použití násilí, ani když držitel bytu nechtěl již platiti nájemné.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1933, Zm IV 432/33.)

Obžalovaný J. E. koupil od A. J. dům, v němž měl najatý byt poškozený V. Š. Poškozený, jenž zaplatil předešlému vlastníku domu nájemné na několik let dopředu, se z bytu vystěhoval, nechal v něm však některé své věci a mimo to jeho rodiče tam občas prali prádlo. Obžalovaný J. E. dal bez svolení V. Š-a vypáčiti uzamčené dveře tohoto bytu a vnikl dovnitř. Obžaloba kladla mu za vinu zločin porušení domácího pokoje podle § 330 tr. zák. Soud prvé stolice obžalovaného podle § 326 č. 1 a 2 tr. ř. zprostil obžaloby s odůvodněním, že si obžalovaný nebyl vědom bezprávnosti svého jednání. Odvolací soud uznal obžalovaného vinným podle obžaloby.

Nejvyšší soud zmateční stížnost obžalovaného zamítl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, jež uplatňuje důvod zmatku podle § 385 čís. 1 a) tr. ř., nelze přiznati oprávnění. Námitka zmateční stížnosti, že nešlo tu o předmět chráněný ustanovením § 330 tr. zák., neobstojí. I když se poškozený z bytu vystěhoval a ponechal v něm jen některé své věci (záclony, kamna, plakáty, plachtu a několik beden) a dovolil svým rodičům, aby v onom bytě občas prali prádlo, místnost nevyšla z ochrany citovaného ustanovení zákona. Rozhodným je pouze to, že místnost v podstatě byla určena k bydlení a mohla býti v každém okamžiku k tomu použita poškozeným, jenž zůstal v držbě bytu a jím disponoval. Hledíc k zjištění, že byt nebyl úplně prázdný a že byl částečně používán, není zapotřebí obíratí se dále námitkou, že úplně prázdný byt nestojí pod ochranou § 330 tr. zák. Bezpodstatná je též další námitka, že tu chybí další náležitost skutkové podstaty trestného činu, totiž bezprávnost jednání. Poněvadž poškozený byl v pokojné držbě bytu, obžalovaný neměl práva vniknouti tam násilím a svémocně odniti poškozenému držbu, i když se domníval, že poškozený, pokud mu nechtěl platiti nájemné, neměl práva dále používatí bytu. K uplatňování svých nároků civilně-právních měl obžalovaný použití pomoci soudu, nikoliv prosazovati je násilím. Že si obžalovaný byl vědom bezprávnosti svého jednání, totiž bezprávnosti způsobu rušení držby poškozeného, plyne jak z povahy jeho činu, jenž byl neobvyklým násilným prosazováním nároku, tak i z osobnosti obžalovaného, jenž jako vzdělanější řemeslník z většího města nemohl míti pochybnosti o bezprávnosti svého činu. Otázka, zda obžalovaný má právní nárok žádati, aby poškozený opustil byt, nemá býti v trestním řízení zkoumána, neboť ustanovení § 330 tr. zák. zakazuje takovýto, byť i existující nárok prosazovati násilím. Zmateční stížnost je tedy bezdůvodná a proto byla podle 1. odst. § 36 por. nov. zamítnuta.

Čís. 4866.

Ku skutkovej podstate zločinu porušenia domáceho pokoja sa vyžaduje, aby vniknutie do bytu sa stalo bezprávne; za čin nie je trestneprávne zodpovedný, kto zo závažného dôvodu — bárs mylne — mohol predpokladať, že mu prislúcha právo vniknúť do bytu.

(Rozh. zo dňa 2. decembra 1933, Zm IV 402/33.)

Oba sudy nižších stolíc uznaly obžalovaného F. Š., zamestnanca Hospodárskej úvernej banky, majiteľky domu, vinným zločinom porušenia domáceho pokoja podľa § 330 tr. zák., ktorý spáchal tým, že dňa 7. XI. 1932 v R. dal svojmocne otvorit' uzamknutý byt v dome Hospodárskej úvernej banky, ktorý mala prenajatý M. F., a niekoľko cudzích osôb do neho vstúpilo.

Najvyšší soud na zmátočnou sťažnosť obžalovaného z povinnosti úradnej pre zmátočnosť podľa § 385 č. 1 a) tr. p. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc a obžalovaného F. Š. v smysle § 326 č. 1 tr. p. sprostil obžaloby.

Z dôvodov:

Prí preskúmaní veci najvyšší súd z úradnej povinnosti zbadal toto: Súdov nižších stolíc uznaly obžalovaného F. Š. vinným zločinom porušenia domáceho pokoja podľa § 330 tr. zák. (kvalifikovaným s použitím § 92 tr. zák. a hľadiac k ustanoveniam § 20 tr. zák., za prečin) —, ktorý spáchal tak, že dňa 7. novembra 1932 v R. dal svojmocne otvoriť uzamknutý byt v dome Hospodárskej úvernej banky, ktorý mala prenajatý M. F., a niekoľko cudzích osôb do neho vstúpilo, tedy, užívajúc nepravých kľúčov, vnikol do bytu iného bezprávne a bez povolenia toho, kto tam býval. Nelze pochybovať o tom, že v tomto prípade čin obžalovaného po objektívnej stránke vyčerpáva skutkovú podstatu zločinu podľa § 330 tr. zák.

Ku skutkovej podstate tohoto deliktu však sa vyžaduje, aby vniknutie do bytu sa stalo bezprávne, a nakoľko podstata úmyslu sa prejavuje vlastne vo vedomí bezprávnosti, nie je za čin trestneprávne zodpovedný ten, kto zo závažného dôvodu — bárs mylne — mohol predpokladať, že mu prislúcha právo vniknúť do bytu. Poškodená M. F. ešte pred spáchaním činu sa vysťahovala z dotyčného bytu. Nájomný pomer síce prerušený nebol a poškodená mala aj ďalej platiť nájomné, avšak len do tej doby, kým byt neprevezme nový náhradný nájomník, o čom bola poškodená dňa 7. novembra 1932 dopisom filiálky Hospodárskej úvernej banky (majiteľky domu), podpísaným aj obžalovaným, ako dirigentom tohoto ústavu, upovedomená s tým, aby požičala kľúč dotyčného bytu, lebo sú ochotní hľadať nového nájomníka a uchádzačom by museli byť ukázať. Ponevác opustený byt, poškodenou pred tým obývaný, aj ináčej podliehal dozoru obžalovaného ako zástupcu majiteľa domu, preto, keď tento z uvedeného dôvodu dal ho otvoriť, následkom už uvedených okolností, jednal bez zlého úmyslu, lebo bol presvedčený, že jedná v záujme a so súhlasom poškodenej. Nie sú tu tedy po subjektívnej stránke náležitosti trestného činu, obžalovanému za vinu kladeného, lebo obžalovaný si nebol vedomý bezprávnosti svojho jednania. Pokiaľ tedy obžalovaný napriek tomu bol uznaný vinným zločinom porušenia domáceho pokoja podľa § 330 tr. zák., rozsudky súdov nižších stolíc trpia v neprospech obžalovaného zmätkom podľa § 385 čis. 1 a) tr. p., na ktorý v smysle posledného odstavca citovaného § treba dbať z úradnej povinnosti. Preto najvyšší súd pokračoval podľa 1. odst. § 33 por. nov., z dôvodu zmátočnosti uvedeného v § 385 čis. 1 a) tr. p. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc a na základe bodu 1 § 326 tr. p. oslobodil obžalovaného od obžaloby naňho vznesenej. Tým sa stala zmátočná sťažnosť obžalovaného bezpredmetnou a bola odkázaná na toto rozhodnutie.

Čís. 4867.

Neobsahujú-li stanovy akciové spoločnosti nic o tom, že zodpovednosť jednotlivých členů správní rady (výkonného výboru) při vedení záležitostí může být omezena na určité obory neb oddíly, aniž si oni členové sami rozdělili péči o jednotlivá obchodní odvětví tak, že rozdělení to mělo podle pravidel obchodního života za účinek zproštění povinnosti dohledu nad obchody, jež dotýčnému orgánu výslovně přikázány nebyly, jsou všichni členové správní rady a výkonného výboru zásadně povinni starati se náležitě o veškeru obchodní činnost společnosti, a lze je činiti zodpovědnými s hlediska § 486 c) tr. zák. (jako orgány podniku) nejen za všechna opatření správní rady a výkonného výboru, opírající se o usnesení, k nimž došlo za jejich souhlasu nebo bez jejich výslovného odporu, nýbrž i za ta, jež byla učiněna beze svolení správní rady nebo výkonného výboru tím kterým činitelem společnosti svémocně, pokud se jim nevzepřeli a neusilovali o to, by jim bylo čeleno; to platí i o zodpovědnosti za nepořádné vedení knih (§ 486 a) tr. zák.).

Vzali-li obžalovaní na sebe ony funkce, nezáleží na tom, že je nemohli zastávat buď fyzicky nebo proto, že na ně svými znalostmi nestačili.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1933, Zm I 908/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaných proti rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 5. května 1931, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486 čis. 1 a 2 tr. zák. a § 486 a), c) tr. zák.

Z důvodů:

Zmatečným stížnostem obžalovaných nelze přiznati oprávněnost. Nalézací soud zjistil, že všichni obžalovaní byli přítomni schůzím správní rady a výkonného výboru, na nichž bylo nejen mluveno o úvěru, o potížích s jeho splácením, jakož i vůbec o obtížné peněžní situaci firmy. Dle toho předpokládá nalézací soud nikoliv snad, že všichni obžalovaní byli přítomni všem oněm schůzím, což by ovšem neodpovídalo obsahu příslušných protokolů, nýbrž jen, že jeden každý z obžalovaných byl přítomen alespoň některé schůzi správní rady nebo výkonného výboru, při níž došlo k projednání toho kterého úvěru, aniž bylo s náležitou opatrností uváženo, bude-li lze vypůjčené částky včas splatiti a aniž by byl brán zřetel k hospodářské síle společnosti, která, nemajíc přiměřeného kapitálu, hned od prvopočátku pracovala s úvěrem, při níž dále byly projednávány různé obchody a mluveno bylo o finanční tísní společnosti. Ježto stěžovatelé netvrdí a vzhledem k obsahu protokolů ani důvodně tvrditi nemohou, že při oněch schůzích projevíli nesouhlas s dotýčnými opatřeními a obchody, jest již proto bezdůvodnou výtku, že v rozsudku nebylo odůvodněno, že se obžalovaní činů jim za vinu dávaných — objektivně — dopustili (§ 486 c) odst. 1 tr. zák.).

Podle toho není ani správným, že nalézací soud opírá odsuzující výrok jen o skutečnost, že obžalovaní byli členy správní rady a výkonného výboru, takže stěžovatelé námitkou, že to nestačilo k naplnění pojmu zákonem předpokládané činnosti, vůbec neprovádějí zmatek dle čis. 9 a) § 281 tr. ř. po zákonu. Avšak, i kdyby obžalovaným nebylo prokázáno, že to které s hlediska skutkové povahy § 486 čis. 1 a 2 tr. zák. závadné opatření výslovně nebo mlčky schválili, mohli přece v ohledu tom býti činěni zodpovědnými. Podle § 8 (9) stanov náležela správní radě vrchní správa společnosti, kontrola obchodování a dozor nad osobami, pověřenými bezprostředním vedením obchodu. Podle § 11 (12) stanov spadalo do její působnosti rozhodovati a zařizovati ve všech záležitostech, jež nebyly výslovně vyhrazeny valné hromadě, Bezprostřední vedení obchodu příslušelo výkonnému výboru. Stanovy neobsahují nic o tom, že by snad zodpovědnost jednotlivých členů správní rady při vedení záležitostí společnosti byla mohla býti omezena na určité odbory neb oddíly. Ježto pak stěžovatelé ani netvrdí, že si snad mezi sebou rozdělili péči o jednotlivá obchodní odvětví tak, že rozdělení to mělo podle pravidel obchodního života za účinek zproštění povinnosti dohledu nad obchody, jež dotyčnému orgánu výslovně přikázány nebyly, byli všichni obžalovaní jako členové správní rady (a výkonného výboru) zásadně povinni starati se náležitě o veškeru obchodní činnost společnosti (Altmannův Komentář I., str. 938). Dle toho bylo lze obžalované činiti zodpovědnými nejen za všechna opatření správní rady a výkonného výboru, opírající se o usnesení, k nimž došlo za jejich souhlasu anebo bez jejich výslovného odporu, nýbrž i za ta, jež byla snad učiněna bez svolení správní rady nebo výkonného výboru tím kterým činitelem společnosti svémocně, pokud se jim obžalovaní — neplníce svoji ze stanov plynoucí povinnost a dopouštějíce se takto činů těch chování i jen pasivním (commissio per ommissionem, srov. Löffler v Bartschově komentáři II. str. 446) — nezvzpřeli a neusilovali o to, by jim bylo čeleno. To platí zejména též pokud jde o odpovědnost za nepořádné vedení knih. Obžalované nemůže tu omluviti ani vlastní neznalost účetnictví, když nemohou poukázati k tomu, že se pomocí odborně vzdělané a důvěry hodné osoby o stavu obchodních knih alespoň namátkou přesvědčovali. Tím více pak stačilo k naplnění skutkové podstaty čistě omisivního deliktu nenavržení vyrovnání nebo zahájení vyhlášení úpadku, jestliže obžalovaní neučinili žádných kroků k tomu směřujících. Dovolávají-li se stěžovatelé na svoji omluvu »samovlády« inženýra P-ého nebo Emila K-e a B-ho nebo důvěry, opírající se o odbornické schopnosti toho kterého činitele společnosti, není to podle toho, co uvedeno, na místě. K námitce obhájce obžalovaného Adolfa S-a, přednesené teprve při roku o zmáteční stížnosti, že za současných hospodářských poměrů jsou voleni nebo stávají se orgány podniku ve smyslu § 486 c) tr. zák. lidé, jimž buď pro počet takových funkcí, které zastávají nebo pro rozsah podnikaných obchodů není vůbec ani možno, aby funkce takové zastávali, buď již prostě pro fyzickou nemožnost nebo proto, že vedení obchodu, s nimž je jejich funkce spjatá, často ani nerozumí, stačí odvětit, že právě již tím, že někdo vezme na sebe ta-

kovou funkci, ač ví, že ji nebude moci zastávati buď fyzicky nebo proto, že na ni svými znalostmi nestačí, jest naplněn zákonný pojem nedbalosti ve smyslu § 486 tr. zák., dojde-li pak důsledkem toho k následkům v tomto zákonném ustanovení předpokládaným.

Čís. 4868.

Náležitosti skutkových podstat § 81 a § 312 tr. zák.

Přestupek § 4 zák. proti útisku a na ochranu svobody ve shromážděních.

Výkon práv a povinností, jichž nabyl občan volbou do obecního zastupitelstva, je podmíněn složením slibu věrnosti Československé republice; odmítnutím slibu stal se zvolený pouhým posluchačem; rušil-li pořádek v zasedací síni (ujav se svémocně slova, ač mu v tom bylo bráněno), požívá obecní strážník, odstraňuje ho z příkazu orgánu dohlédacího (politického) úřadu ze zasedací síně, ochrany § 68 tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1933, Zm I 309/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 23. února 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., přestupkem podle § 312 tr. zák. a přestupkem podle § 4 zákona proti útisku ze dne 12. srpna 1921, čis. 309 sb. z. a n.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmátečnost čis. 5 a čis. 9 a) § 281 tr. ř., je však ve všech směrech neodůvodněna.

Proti odsouzení pro zločin § 81 tr. zák. namítá stížnost, že prý není »skutkově« zjištěno, že se dotknutí strážníka F-a, které soud označuje (v rozsudku) jako rýpnutí, stalo »výslovně« v úmyslu zmařiti služební výkon strážníkův. Námitka je v příkrém rozporu s výslovným zjištěním rozsudku, že se stěžovatel bránil svému vyvedení z místnosti, rýpnul do strážníka . . . v tom zřejmém úmyslu, by služební výkon strážníkův tímto násilným vztažením ruky zmařil, a zabránil tím skutečně svému vyvedení. Závaznosti pro hmotněprávní přezkoumání rozsudku (viz čis. 3 druhého odstavce § 288 tr. ř.) pozbylo by zjištění to jen, kdyby stížnost dokázala formální jeho vadnost podle čis. 5 § 281 tr. ř., což se stížností nepodařilo. K žádné z vad uvedených v § 281 čis. 5 tr. ř. výčetmo, najmě ne k vadě (naprostého) nedostatku důvodů nepoukazuje stížnost výtkou, že skutek, jak je zjištěn, — rýpnutí nebo, jak na jiném místě rozsudku uvedeno, vražení do strážníka — nemusí se díti právě v úmyslu zmařiti služební výkon strážníka; stačí, že úsudek z takového jednání na uvedený úmysl je logicky možný a přípustný, byť ne právě nutný. Poznámku stížnosti, že rýpnutí nebylo nijak zvláště intensivní, lze prostě odkázati na rozsudečné zjištění, že stěžovatel rýpnul (vrazil) do strážní-

ka, až tento zavrával a upadl na lavici. Jelikož ustanovení § 81 tr. zák. tresce jako dokonáný zločin už pouhý pokus zmařiti služební (úřední) úkon a podstata trestného zprotvění se spočívá již v tom, že pachatel staví veřejného činitele před volbu, by buď přemohl odpor pachatelův aneb upustil od výkonu služby (úřadu), nezáleželo by na skutečnosti, že strážník F. upustil dobrovolně, nikoli prý následkem odporu od vyvedení stěžovatele z místnosti, a nenastala proto neúplnost významu — jak předpokládá § 281 čís. 5 tr. ř. — rozhodného tím, že rozsudek neuvazuje zvláště a výslovně o částech výpovědi svědků F-a a B-e, které podle názoru stížnosti, jež je arcit' cituje nepřesně a svémocně je doplňuje, poukazují k uvedené skutečnosti; stačit, že stěžovatel násilným odporem oddálil vyvedení, od něhož pak F. upustil, jelikož mu hrůdným odchodem účastníků schůze nastala povinnost udržeti v šatně pořádek. I další výtky, že se nalézací soud nezabýval otázkou správnosti postupu svědka B-e, je v příkrém rozporu s rozsudkem, jenž vyslovuje, že postup vrchního komisaře B-e byl naprosto správný, takže nelze ani tvrditi, že vrchní komisař B. vykročil z rámce svých povinností. Netřeba hájiti stanovisko rozsudku proti vývodům stížnosti, ač vhodno podotknouti, že výkon práv a povinností, jichž nabyt občan volbou do obecního zastupitelstva, jest podle §§ 59, 60 zákona čís. 75 sb. z. a n. 1919 podmíněn složením slibu věrnosti Čsl. republice a že stěžovatel odmítnutím slibu bez dodatku stal se z osoby určené za člena obecního zastupitelstva a z vhodného kandidáta na místo člena obecní rady pouhým posluchačem, jemuž bylo právem bráněno v tom, by se ujal slova a promluvil, a jenž, když neuposlechl tohoto zákazu, byl právem ze zasedací síně obecního zastupitelstva vykázán a odstraňován, aniž záleží na tom, zda i volba členem obecního zastupitelstva stala se odmítnutím slibu bez dodatku neplatnou či ne. Neboť podle ustáleného výkladu § 81 tr. zák. — viz obzvláště nálež čís. 2609 sb. n. s. — nezáleží na věcné oprávněnosti úkonu, který pachatel maří, nýbrž jen na formálním oprávnění k výkonu veřejného činitele, jemuž se pachatel zprotivuje. Stížnost tu nebere v pochybnost, že odstranění osob, které ruší pořádek v síni, ve které zasedá obecní zastupitelstvo, ze síně té jest opatřením, k němuž byl z důvodu zachování veřejného pořádku v daném případě povolán obecní strážník, totiž svědek F., kterému odstranění stěžovatele ze zasedací místnosti bylo nařízeno svědkem B-em jakožto orgánem politického úřadu dohlédacího. Stejně nevyslovuje stížnost pochybnosti o tom a nevytýká nedostatek rozsudečného zjištění, že si byl stěžovatel vědom toho, že strážník F. je formálně oprávněn odstraniti ho z místnosti a svědek B. formálně oprávněn tak naříditi. Formálně oprávněnému úkonu veřejného činitele nesmí se dotčená jím osoba, jelikož ustanovení § 81 tr. zák. nepřipouští výjimek, zprotiviti ani, pokládá-li úkon za věcně neoprávněný, za nezákonný a bezprávní, a dotčená osoba nesmí použiti odporu, jaký stihá § 81 tr. zák., ani ku zjednání si doby a příležitosti ku protestu proti domněle neoprávněnému úkonu veřejného činitele. Proto nebylo třeba, by rozsudek — jak chce stížnost, vytýkajíc nedostatek takových úvah jako neúplnost — zabýval se též otázkou, proč chtěl stěžovatel promluvit a zda nebyl účelem zamýšleného pro-

slovu — jemuž bylo právě vykázáním a vyvedením stěžovatele z místnosti zabráněno — poukaz stěžovatele na (domnělou) nesprávnost postupu svědka B-e. Ostatně je rozsudkem v dotčeném směru zjištěno, že stěžovatel začal pronášeti proslov připravený, tedy proslov, jehož předmětem nemohly býti skutečnosti teprve ve schůzi se udavší, a stěžovatel se způsobem stížností uplatňovaným nehájil, nýbrž udal, že chtěl přečísti požadavky jím hájené (resoluci nezaměstnaných, požadavky nezaměstnaných).

Výroku o přestupku § 312 tr. zák. vytýká stížnost právní mylnost podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. z důvodu, že není zjištěn urážlivý úmysl. Výtky je pochybena. Skutková podstata § 312 tr. zák. nevyžaduje úmyslu urazití veřejného činitele, nýbrž stačí vědomí pachatele, že svým projevem zlehčuje veřejnou autoritu (srovnej nálezy čís. 1272, 3069 sb. n. s.). Že ani toto vědomí není rozsudkem zjištěno, po případě zřejmě předpokládáno, není stížností vytýkáno. Vědomí to není vyloučeno obhajobou stěžovatele, že si představoval, že jako člen obecní rady je něco vyššího než obecní strážník, a nebylo proto třeba, by se soud s touto obhajobou zvláště vypořádal. Bezpodstatnou je i výtky, že rozsudek je neúplný — správně asi nejasný —, protože vůbec neuvádí, ve které části projevu a proč v něm spatřuje urážku strážníka. Je zřejmé, že urážlivým shledán celý projev: »uhod' mne a pak budeš viděti, to jest korupční úděl mlátiti pendrekem«, a že k úsudku na urážlivý smysl projevu vedla nalézací soud úvaha, že se jím strážníkovi vytýká (podkládá) úmysl směřující ke zlému nakládání se stěžovatelem za použití obušku, ač nevyšly najevo a zejména nebyly stěžovatelem tvrzeny okolnosti, poukazující na takový protiprávní úmysl strážníkův.

Pokud jde o přestupek § 4 zákona čís. 309 sb. z. a n. 1921, namítá stížnost s hlediska § 281 čís. 9 a) tr. ř., že není rozsudkem »skutkově« zjištěno, že to byl obžalovaný, jenž úmyslně rušil ustavující schůzi obecního zastupitelstva v M., takže prý skutková podstata tohoto trestného činu rovněž dána není. Smysl námítky není jasný. Je-li jí namítán nedostatek skutkového opodstatnění dotčené části výroku o vině, je námítka planá. Rozhodovací důvody vyslovují, že stěžovatel úmyslně rušil schůzi obecního zastupitelstva, neuposlechnuv formálního nařízení vládního komisaře Viktora B-e, který byl povolán schůzi tu řídit, a bděti nad zachováním pořádku. Podkladem tohoto závěru jsou předchozí zjištění, že stěžovatel, když jeho volba obecním radním byla prohlášena neplatnou, předstoupil před sbor a začal pronášeti připravený proslov hlasitě, ne dbaje napominání (rozuměj komisaře B-e), že, poněvadž stěžovatel nepřestal a ve svém počínání neustával, povolal vládní komisař B. zvenčí obecního strážníka a přikázal mu, by rušícího stěžovatele z místnosti vyvedl, že stěžovatel byl obecním strážníkem Aloisem F-em vyzván, by opustil místnost, ale neuposlechl, že stěžovatel byl pak jmenovaným obecním strážníkem znovu vyzván jménem zákona, by opustil místnost a opět neuposlechl, nýbrž prohlásil, že nikam nepůjde. Těmito zjištěními je dostatečně ořphen i závěr o úmyslnosti rušivého jednání stěžovatelova, kdyžžte opětovnost a urputnost jeho neposlušnosti nepřipouští jiného úsudku, než že mu šlo o to, by si rušením a přerušením jednání

obecního zastupitelstva zjednal příležitost ku chystanému a zahájenému jím proslovu. Nedůvodnou jest pak stížnost také, pokud s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř. vytýká rozsudku neúplnost pro nezjištění konkrétní činnosti, již se dopustil stěžovatel uvedeného přestupku a dále, že zjištění úmyslného rušení shromáždění není odůvodněno. V tom směru stačí poukázati k tomu, co již bylo nahoře řečeno o účincích nesložení slibu věrnosti bez dodatku, jež mělo v zápětí, že stěžovatel přestal býti členem shromáždění, což bylo obžalovanému svědkem B-em také oznámeno.

Čís. 4869.

Definice veřejného úřadu po rozumu čl. V zák. čís. 8/1863.

Městská rada je takovým veřejným úřadem; její urážka je stíhatí jen k obžalobě státního zástupce, nikoliv obžalobou soukromou, třebaže se urážka vztahovala na příděl bytů v městských domech.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1933, Zm I 372/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromé obžalobkyně městské rady v Ch. do rozsudku krajského soudu v Chebu jako soudu kmetského ze dne 31. března 1931, pokud jím byli obžalováni podle § 259 čís. 1 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 493 tr. zák.

Důvody:

Stížnost napadá svými vývody názor kmetského soudu, že městskou radu v Ch. sluší pokládati za veřejný úřad ve smyslu čl. V zák. čís. 8/63 ř. zák. a že urážka na cti spáchaná na veřejném úřadě je podle citovaného místa zákona stíhatelnou pouze z mocí úřední a nikoliv soukromou obžalobou, a snaží se dovoditi, že tomu tak není, ježto městská rada není v obecním řádě nikde označena jako veřejný úřad, nýbrž jako sbor, a to tím méně v souzeném případě, poněvadž urážka na cti se vztahovala na příděl bytů v bloku městských domů, určeném pouze pro ubytování soukromých osob, takže tu jde o ryze soukromoprávní činnost městské rady.

Stížnost uplatňuje takto vlastně jen zmatek podle § 281 čís. 9 c) tr. ř.; se stížností nelze však souhlasiti. Veřejnými úřady ve smyslu čl. V zákona čís. 8/63 ř. zák. (stejně také podle § 76 tr. zák.) důležito rozuměti orgány státu, zemí, okresů a obcí, které jsou na venek vybaveny mocí rozhodovací a nařizovací, jsou trvale zřízeny k tomu, aby plnily v okruhu místní a věcné příslušnosti úkoly státní správy. K takovým orgánům patří i obecní (městská) rada, uváží-li se, že jest jako obecní orgán trvale zřízena předpisy čl. XII zák. ze dne 5. března 1862, čís. 18 ř. zák., § 51 zák. ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák. pro království České, a § 1 zák. ze dne 7. února 1919, čís. 76 sb. z. a n., že jest podle těchto zákonných ustanovení vybavena mocí nařizovací a podle § 7 zákona ze dne 7. února 1919, čís. 76 sb. z. a n. i mocí rozhodovací

ve všech věcech, které podle zákona nejsou vyhrazeny obecnímu zastupitelstvu, nebo podle nařízení zákonných, po případě usnesení obecního zastupitelstva, nejsou vzneseny na starostu, a že k těmto věcem patří jednak věci spadající do samotné působnosti obce, jednak věci spadající do přenesené působnosti obce, t. j. do povinnosti obce přičiňovati se spolu k účelům správy veřejné (čl. IV, V, VI zákona ze dne 5. března 1862, čís. 18 ř. zák. a §§ 27, 28, 29 českého obecního zřízení).

Podle čl. V zákona čís. 8/63 ř. zák. jest přečiny a přestupky proti bezpečnosti cti jmenované v §§ 487—491 a v § 496 tr. zák. stíhatí z povinnosti úřední, když se jich někdo dopustí proti některému úřadu veřejnému. Do vlastní působnosti obce náleží podle čl. V zákona z 5. března 1862, čís. 18 ř. zák. i volná správa obecního jmění a, co v tomto oboru obec nebo některý její orgán zařídí, stane se v oboru úřední působnosti obce. O takovou záležitost šlo i v souzeném případě a pro posouzení věci s hlediska článku V. zákona čís. 8/1863 je nerozhodno, zda vůči druhé straně (nájemníkům bytů v obecních domech) šlo o poměr soukromoprávní. Se strany městské rady je to vždy jednání úřední. Poněvadž podle spisů tu schází veřejná obžaloba, byli obžalováni kmetským soudem právem podle § 259 čís. 1 tr. ř. zproštěni. Stížností namítaná okolnost, že soud prvé stolice přes ustanovení § 84 tr. ř. opomenul věc postoupiti státnímu zastupitelství k dalšímu stíhání obžalovaných, nemění nic na uvedeném stavu věci. Bylo proto zmateční stížnost jako nedůvodnou zamítnouti.

Čís. 4870.

Zpronevěra, nepoužil-li ten, komu byla svěřena směnka k eskomptu, peněz eskomptem získaných podle příkazu (pověření) akceptantů, nýbrž zaplatil-li penězi těmi svůj osobní dluh; nepřipustná kompensace.

Zničení listiny je tak zvaným nepravým podvodem; nestačí jen úmysl zničit listinu, jež má býti důkazním prostředkem; zničení jest jen prostředkem, jímž chce pachatel uskutečniti úmysl, způsobiti škodu tím, že důkazní prostředek odstraní.

Zničí-li pachatel listinu, která není nositelem nároků (knihy a doklady spolku), je třeba zjistiti nejen, jaký byl úmysl pachatelův, nýbrž i zda a jakou škodu obmyslel; způsobení škody se k dokonání činu nevyhledává.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1933, Zm II 278/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu ze Znojme ze dne 19. června 1933, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločiny podvodu podle §§ 197, 200, 201 a) a 203 tr. zák. a zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák., přečinem nadřování věřiteli podle § 485 tr. zák. a přestupkem podle § 32 zbroj. pat., pokud čelila proti výroku, jímž byl uznán vinným zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák.; vyhověl jí, pokud byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200,

201 a) a 203 tr. zák. a přečinem nadřování věřiteli podle § 485 tr. zák., napadený rozsudek v těchto bodech a důsledkem toho i ve výroku o trestu a výrocích s tím souvisících zrušil jako zmatečný a věc vrátil témuž soudu nalézacímu, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl, přihlížeje při tom ku pravoplatnému výroku o vině obžalovaného pro zločin zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák. a přestupek podle § 32 zbroj. pat.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění, pokud napadá rozsudek soudu první stolice ve směru zločinu zpronevěry, uplatňujíc zřejmě důvody zmatečnosti podle § 281 čis. 5, 9 a) tr. ř. Stěžovatel zdůrazňuje sám na počátku svých vývodů, že směnka byla vystavena pěti občany, že směnku nevystavil Spořitelní a záloženský spolek (takže nemá významu současný poukaz stížnosti k tomu, že vystavitelé směnky byly členy představenstva spolku), a že zavázány byly z ní jediné osoby na ní podepsané, které byly také o zaplacení upomínány a P., jeden z nich, zaplatil osobně směnku jako akceptant. Stěžovatel uznává dále sám, že dluh u Městské spořitelny v T., který zaplatil penězi z eskomptu směnky, byl jeho osobním dluhem. Tím však zmateční stížnost uznává výslovně takový skutkový základ poměru mezi obžalovaným a akceptanty svěřené směnky, — a tím i peněz eskomptem jejím získaných — na jedné straně a Spořitelním a záloženským spolkem na druhé straně, jenž naprosto nepřipouští závěry zmateční stížnosti o tom, že bylo možno kompenzovati domnělý nárok Spořitelního spolku na vydání peněz eskomptem směnky získaných pro účel akceptanty směnky obžalovanému zvláště vytčených s domnělou pohledávkou obžalovaného proti Spořitelnímu a záloženskému spolku z toho důvodu prý povstalou, že obžalovaný použil peněz ze svého dluhu u Městské spořitelny v T. jakožto zálohy Spořitelnímu spolku na zaplacení položky za zboží ve výši 30.000 Kč. Jestliže totiž obžalovaný, jak tvrdí, zaplatil sám z peněz na vlastní jméno u Městské spořitelny v T. vypůjčených dluh třetích osob u Spořitelního a záloženského spolku za odebrané zboží, měl ve smyslu §§ 1035 a násl. všeob. obč. zák. snad sám pohledávky oproti těmto třetím osobám, za něž jejich dluhy Spolku splatil, nikdy však oproti Spořitelnímu a záloženskému spolku a nemohlo tedy k nějaké kompenzaci jeho závazku na vydání peněz z eskomptu směnky získaných s neexistující pohledávkou nikdy dojíti. Tím padají všechny námitky zmateční stížnosti, vybudované na tom předpokladu, jakoby peněz — z nichž obžalovaný zaplatil dluh, jež sám uznává za svůj osobní dluh — bylo takto použito ve prospěch té osoby, již měly být podle pověření akceptantů směnky odevzdány, totiž ve prospěch Spořitelního a záloženského spolku a jakoby zpronevěra nebyla možná, když peníze dostala táž osoba, jediné však k jinému účelu nežli k jakému je měla obdržeti podle vůle svěřitelů; ostatně se ku zpronevěře ani nevyžaduje podle stálé judikatury úmyslu poškozovacího, jež má stěžovatel ve svých námitkách zřejmě na zřeteli, ale stačí vědomě protiprávní zne-

užití důvěry, v níž byla věc pachatelí k určitému účelu svěřitelem odevzdána. Toto vědomí však dovodil nalézací soud z vytáček obžalovaného, jimiž akceptantům směnky zapíral, že peníze vůbec dostal na směnku vyplaceny a nejvyšší soud tyto jeho logické důvody sdílí. Při tomto stavu věci jest bezvýznamné, zda se obžalovaný na kompenzaci odvolával v trestním řízení ihned s počátku, kdyžž ze zapírání, že peníze vůbec dostal, jest bezpečně patrné, že si byl vědom, že je na zaplacení svého dluhu u Městské spořitelny v T. použil protiprávně namísto toho, by jich podle pověření akceptantů použil pro Spořitelní a záloženský spolek. Tvrzení zmateční stížnosti, že měl obžalovaný na úhradu vybraných a proti příkazu mandantů použitých 30.000 Kč připraven ze svého majetku dostatečný fond úhradový a že jeho majetek stál za to, že v den splatnosti dluh zaplatí, jest v příkrém a nepřipustném rozporu se zjištěnou okolností, že dluh zaplatil jeden z akceptantů (P.). Další rozsudková zjištění o marném jednání představenstva Spolku s obžalovaným o zajištění 30.000 Kč na majetku obžalovaného rovněž odporují uvedeným skutkovým předpokladům, z nichž se snaží stěžovatel dovoditi beztrestnost své zpronevěry nepřipustně na jiném skutkovém podkladě (§ 288 č. 3 tr. ř.). Zmateční stížnost, pokud jde o zločin zpronevěry, byla tudíž zamítnuta jednak jako bezdůvodná, jednak jako neprovedená podle zákona.

Bylo však zmateční stížnosti obžalovaného přiznati oprávnění, pokud jde o zločin podvodu a o přečin nadřování věřitelům. Při zločinu podvodu vytýká zmateční stížnost napadenému rozsudku zmatečnost podle čis. 5 § 281 tr. ř., že rozsudek neudal směrnice, na jakém podkladě vypočítal výši škody větší než 20.000 Kč, tedy tvrdí, že rozsudek pro tento svůj výrok neuvedl důvodů; stížnost poukazuje k tomu, že škodu nelze počítati podle výše schodku zjištěného revisí, nýbrž že je hleděti jen k té škodě, která vznikla odstraněním listiny jako průvodního prostředku. Zničení listiny je tak zvaným nepravým podvodem; nestačí pouze úmysl zničit listinu, jež má býti důkazným prostředkem, zničení je pouze prostředkem, jímž chce pachatel uskutečnití svůj úmysl, způsobiti škodu tím, že důkazní prostředek odstraní. Zničí-li pachatel směnku nebo jinou listinu, jež je nositelem nároků, by tak znemožnil uplatňování nároků z takových listin, je jisto, že výše škody se řídí podle onoho nároku, poněvadž jen onou listinou mohl býti nárok prokázán; zničil-li jinou listinu, jako v souzeném případě knihy a doklady Spořitelního a záloženského spolku, je třeba zabývati se — což napadený rozsudek opomenul, zjistiv toliko úmyslnost a cílevědomost souzeného jednání, — tím, co bylo úmyslem pachatele, zda tím chtěl pouze zakryti nějaký svůj trestný čin, ku příkladu zpronevěru, či způsobiti škodu tím, že znemožní peněžnímu ústavu vésti důkaz o jeho pohledávkách nebo o výši pohledávek vkladatelů, a proto je nutno zjistiti nejen, jaký byl úmysl pachatele, ale i jakou škodu obmyslel. Způsobení škody se k dokonání činu nevyhledává (Altmann, kom. str. 585 — I). Rozsudek sice uvádí, že vzešlá škoda přesahuje 20.000 Kč, zmiňuje se o schodku 440.398 Kč 50 h, tvrdí, že stěžovatel spálením knih a dokladů znemožnil fakticky i právně zjistiti a vymáhati zápůjčky, zjistiti výši vkladů, za-

placených úroků atd. V tom spatřuje škodu způsobenou stěžovatelem ústavu a praví, že nelze ani určitě stanoviti výši způsobené škody, že možný rozdíl vzhledem ku zjištěnému schodku nehraje žádnou roli, poněvadž i v nejpříznivějším případě by schodek, tedy škoda přesahovala 20.000 Kč. Avšak rozsudek neuvažuje o tom, a nezjišťuje, tím méně odůvodňuje, že stěžovatel obmyslel způsobiti ústavu škodu (v. slovo »nebo« v § 200 tr. zák.) ve výši schodku a že ten přesahuje 20.000 Kč.

Čís. 4871.

Obchodník kridatár, ktorý — nie v úmysle, aby tým poškodil svojich veriteľov — vedie síce obchodné knihy, avšak nevedie ich podľa predpisov § 25 obch. zák., dopúšťa sa prečinu podľa § 416 č. 2 tr. zák. Pri tom jeho úradník (bez vedúceho postavenia), ktorý takto vedome vedie knihy, je len pomocníkom v smysle § 69 č. 2 tr. zák.

Prečin zavineného úpadku je dovŕšený vyhlásením konkurzu.

(Rozh. zo dňa 5. decembra 1933, Zm IV 371/33.)

Obžaloba kládla funkcionárom Eskomptnej banky v M. za vinu zločiny a prečiny sprenevery, podvodu, podvodného úpadku a prečin podľa § 2 zák. čl. V:1916. Rozsudok súdu prvej stolice bol zčasti odsudzujúci, zčasti sprostujúci. Odvolací súd uznal obžalovaného D. N., riaditeľa banky, vinným len prečinom podľa § 416 č. 1 až 4 tr. zák., ktorý spáchal tým, že ako zodpovedný riaditeľ banky, na imanie ktorej bol dňa 31. decembra 1926 uvalený konkurz, v r. 1919—1926 odvážnymi obchodmi, presahujúcimi majetkové prostriedky banky, vedome nesprávnym vedením obchodných kníh, falošnou bilanciou za r. 1923 a prijímaním vkladov v dobe, kedy už vedel o insolvenčii banky, zaviniť jej úpadok; obžalovaného M. F., úradníka tejže banky, uznal odvolací súd vinným iba prečinom podľa § 416 č. 2 tr. zák., že totiž vedome nesprávnym vedením kníh spoluzavinil úpadok.

Na jvyššom súde zčasti odmietol, zčasti zamietol zmätočné sťažnosti oboch obžalovaných, vyhovel však zmätočnej sťažnosti obžalovaného M. F., ohlásenej z dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1 b) tr. p., zrušil rozsudok odvolacieho súdu, pokiaľ čin tohoto obžalovaného bol kvalifikovaný ako páchatel'ské účastenstvo podľa § 70 tr. zák. na prečine podľa § 416 č. 2 tr. zák., a kvalifikoval ho ako pomocníctvo podľa § 69 č. 2 tr. zák. na uvedenom prečine.

Z d ŏ v o d o v:

Podľa § 25 obch. zák. obchodník je povinný viesť také knihy, ktoré úplne objasňujú jeho majetkový stav; môže však pri tom použiť bársaký spôsob vedenia kníh. Podľa znenia § 25 obch. zák. za obchodné knihy je možno považovať len také knihy, ktoré úplne objasňujú majetkový stav obchodníka. Nakoľko obchodník kridatár vedie síce knihy, avšak bez úmyslu poškodiť svojich veriteľov ich nevedol podľa pred-

pisov § 25 obch. zák., treba mať za to, že kridatár nevedol obchodné knihy, a spáchal tým prečin podľa bodu 2. § 416 tr. zák. Podľa zistených skutočností z kníh banky nebolo možno soznať pravý stav aktív a passív, lebo k jednotlivým účtovacím položkám chýbaly doklady, pokladné stvrdenky boli v takom neporiadku, že vylučovali prehľad, o inkasovaných zmenkách neboly žiadne systematické záznamy; depôt nebol účtovaný vôbec, alebo len takým spôsobom, že to nemalo žiadny dôkaz pravdepodobnosti. Knihy byly čiastočne vedené tak, aby zakryly niektoré nedovolené obchody a niektoré transakcie banky. Mylný je tedy názor obžalovaných D. N. a M. F., že knihy banky byly vedené riadne. Z toho, že rozsudok vrchného súdu presne určuje niektoré účty, vôbec neplynie, že by bolo možno soznať z kníh banky stav aktív a passív. Ponevadž podľa § 198 obch. zák. Eskomptná banka bola povinná viesť riadne obchodné knihy a o zachovanie tohoto predpisu mali sa starať D. N. ako riaditeľ a M. F. ako účetný a knihvedúci, oni však bez úmyslu poškodiť veriteľov banky nevyhoveli svojim povinnostiam, preto nemýlil sa vrchný súd, keď v ich čine sňľadal skutkovú podstatu prečinu podľa bodu 2. § 416 tr. zák. Dotyčne druhu účastenstva v tomto prečine však treba rozlišovať medzi obžalovanými. Podľa § 417 tr. zák., nakoľko sa vyhlasuje konkurz proti obchodnej spoločnosti, v prípade § 416 tr. zák., obžaluje vina tie osoby poverené vedením obchodu, ktoré spáchaly trestný čin. Nie je sporné, že D. N. bol riaditeľom banky a bol poverený vedením obchodu, preto on je zodpovedný ako páchatel'. Obžalovaný M. F. však sa háji, že on nebol prokuristom banky, ktorý by bol býval zodpovedný za vedenie kníh, a tieto viedol ako úradník banky tak, ako mu to bolo naložené.

V smysle § 417 tr. zák. M. F. by mohol byť považovaný za páchatel'a prečinu podľa bodu 2. § 416 tr. zák. len v tom prípade, keď v dobe spáchania činu bol by býval členom riaditeľstva, alebo nakoľko ako prokurista bol poverený vedením obchodu, čo možno posudzovať len podľa skutočností vzťahujúcich sa na to, či podľa nariadení riaditeľstva banky viedol M. F. knihy samostatne ako obchodvedúci, alebo musel sa riadiť podľa úprav jemu nadriadeného riaditeľa. Nakoľko však M. F. viedol knihy vedome porušením predpisov § 25 obch. zák. len ako úradník bez vedúceho postavenia, môže byť považovaný len za pomocníka podľa bodu 2. § 69 tr. zák. v prečine podľa bodu 2. § 416 tr. zák., lebo v tomto prípade sa len zúčastnil činu toho obchodvedúceho, ktorý ako páchatel' sa dopustil činu uvedeného v bode 2. § 416 tr. zák. Dotyčne toho, aké postavenie mal obžalovaný M. F. v banke, sa odchyľujú zistenia súdov nižších stolíc. Rozsudok súdu prvej stolice považuje M. F. za člena riaditeľstva, na druhom mieste enuciáciu však menuje ho »účetným«; v dôvodoch považuje ho za člena vedenia Eskomptnej banky. Vrchný súd v dôvodoch svojho rozsudku uvádza, že podľa výpovedi B. O. »p r o k u r i s t a« F. mnoho depozitov nemal zapísaných; v ďalšom odôvodnení však uvádza, že 15. apríla 1923 usnieslo sa riaditeľstvo banky, že F. nesmie naďalej samostatne žiadne dopisy vyhotovovať ani podpisovať, so stranami sa nesmie stykať a musí sa výhradne zaoberať presným a úplným účtovaním; konečne uvádza vrchný

súd, že M. F. bol podriadeným úradníkom, ktorý sa musel riadiť podľa príkazov svojho predstaveného riaditeľa D. N. Podľa týchto zistení vrchného súdu obžalovaný F. nebol poverený vedením obchodu a bol len podriadeným úradníkom, povereným účtovaním, teda vedením kníh. Ako taký musel sa síce obžalovaný F. starať o to, aby knihy boli vedené podľa zákona, pretože však nebol poverený vedením obchodu, nelze ho považovať za páchatel'a prečinu podľa bodu 2. § 416 tr. zák., lež len za pomocníka podľa bodu 2. § 69 tr. zák. v tomto prečine. Obžalovaný F. v tomto smere aj napáda rozsudok vrchného súdu, namietajúc, že nebol ani majiteľom podniku, ani členom správy, teda nemôže byť považovaný za úpadcu, a v najhoršom prípade by mohol byť považovaný len za pomocníka. Túto časť sťažnosti považoval najvyšší súd za založenú na bode 1 b) § 385 tr. p. a uznal ju v smysle horeuvedených vývodov za základnú. Preto pokračoval najvyšší súd podľa odst. 1 § 33 por. nov., zrušil rozsudok vrchného súdu čo do kvalifikácie činu obžalovaného M. F. a kvalifikoval čin tohoto obžalovaného za účasť podľa bodu 2. § 69 tr. zák. v prečine podľa bodu 1. § 416 tr. zák.

Obžalovaný D. N. uzatvára, že zostavením falošnej bilancie na rok 1923 nespáchal trestný čin, z toho, lebo medzi konkurzom banky, ktorý bol zahlásený dňa 31. decembra 1926, a medzi falošnou bilanciou z roku 1923 niet kauzálnej súvislosti a že medzi časom trestateľnosti tohoto prípadu vraj sa premlčala. Zmätočná sťažnosť však nemá právneho základu. Prečin zavineného úpadku je dovŕšený vyhlásením konkurzu, preto je mylný názor sťažovateľov, že čin obžalovaného by mohol byť premlčaný pred dňom 31. decembra 1926, ktorého dňa bol konkurz vyhlásený. Treba sa zaoberať teda len otázkou, či súvisí tu uvedený čin obvineného s konkurzom. Túto otázku treba riešiť kladne. Podľa zistených skutočností v dobe vydania falošnej bilancie bol majetkový stav banky už pasívny a banka bola insolventná. Uverejnením falošnej bilancie bol zakrytý pred veriteľmi skutočný stav banky a tento čin obžalovaného bol súci k tomu, aby zabránil veriteľom urobiť kroky cieľom chránenia svojich záujmov, prípadne podaním žiadosti o vyhlásenie konkurzu. Sťažovateľ ani netvrdí, že od roku 1923 do konca 1926 by sa bol zlepšil majetkový stav banky a že po vyhlásení konkurzu veritelia by nebolí trpeli škodu následkom toho, že pasíva kridatára prevyšovali aktíva. Pretože oddialením vyhlásenia konkurzu musela byť škoda veriteľov len zväčšená, lebo sa musely rozmnožiť len daňové a úrokové podlžnosti a výdavky spojené s udrzovaním insolventnej banky, je tu kauzálna súvislosť medzi vydaním falošnej bilancie a medzi zavineným úpadkom. Preto nemýlil sa vrchný súd, keď uznal obžalovaného D. N. vinným podľa bodu 3. § 416 tr. zák.

Čís. 4872.

Jde o zločin prípravy úkladů o republiku podle § 2, nikoliv jen o přečin § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep., přistoupil-li kdo za člena úderného oddílu (Sturmabteilung) říšskoněmecké národně-socialistické strany dělnické a jeho činnosti se účastnil, věda, že programem strany je sloučení

všech Němců kdekoliv obývajících v jednu říši, a že úderné oddíly jsou cvičeny za tím účelem, by v případě provádění tohoto programu mohly obsadití cizí území, tedy též území Československé republiky.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1933, Zm I 673/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. července 1933, pokud Josef G., byv obžalován pro zločin přípravy úkladů o republiku podle § 2 zák. ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. byl uznán vinným toliko přečinem sdružování státu nepřátelského podle § 17 čís. 1 téhož zákona, zrušil napadený rozsudek a obžalovaného Josefa G-a uznal vinným zločinem přípravy úkladů o republiku podle § 2 al. 1 zák. na ochr. rep. ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., jehož se dopustil tím, že v dubnu a květnu 1933 v K. v Německu přistoupil jako člen k údernému oddílu (Sturmabteilung) říšsko-německé národně-socialistické strany dělnické, jeho činnosti se účastnil a takto se s ním spolčil k úkladům o republiku.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství právem vytýká napadenému rozsudku zmatečnost čís. 10 § 281 tr. ř. proto, že nalézací soud po právní stránce pochybil, shledav ve zjištěném jednání obžalovaného skutkovou podstatu jen přečinu podle § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep. a nikoli zločinu podle § 2 téhož zákona.

Rozsudek zjistil skutkově — a z těchto zjištění nutno vycházeti ve zrušovacím řízení (§ 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.), poněvadž nejsou dotčena formálními výtkami veřejného obžalobce a obžalovaný nepodal zmateční stížnost —, že obžalovaný přistoupil jak ku říšsko-německé národně-socialistické straně dělnické, tak i do jejího úderného oddílu a že se účastnil některých jeho podniků, že programem národně-socialistické strany dělnické v Německu je sloučení všech Němců kdekoliv obývajících v jednu říši a že úderné oddíly jsou cvičeny za tím účelem, aby v případě provádění tohoto programu mohly obsadití cizí území, tedy též území Čsl. republiky. Tím je však zjištěna činnost obžalovaného, která odpovídá po objektivní stránce zákonným znakům trestného skutku spolčení se k úkladům a republiku, jež se mají státi pokusem o násilné přivtělení části území republiky cizímu státu (§ 2 al. 1 zák. na ochr. rep.). Zjišťuje-li rozsudek zároveň po stránce subjektivní, že obžalovaný dobře zná a je obeznámen s programem německé strany národně-socialistické i s účelem a cílem úderného oddílu, jak jej byl dříve zjistil, že obžalovaný přes to k této organizaci se dal a účastnil se její činnosti, ač věděl, že je nepřátelskou Čsl. státu, zjišťuje tím vše, co pro trestný skutek přípravy úkladů dle § 2 al. 1 zák. na ochr. rep. je předpokladem zlého úmyslu podle § 1 tr. zák. Obě pro zlý úmysl nezbytné složky duševní činnosti obžalovaného jsou takto zachyceny a jejich funkce zjištěna: složka seznávací, představa, že tu jsou skutečnosti

znamenající objektivní znaky trestného skutku, spolčení se k úkladu o republiku násilným odtržením části území a přivtělením jeho cizímu státu, i složka volní, t. j. rozhodnutí se obžalovaného k trestnému skutku, spolčiti se s tímto činitelem připravujícím úklady republiky, a tudíž též ku provedení onoho zla (přípravy úkladů). Slovy »dal se k této organizaci a její činnosti se účastnil, ač věděl, že je Čsl. státu nepřátelskou«, vyjadřuje rozsudek nepokrytě, když vědomí obžalovaného o způsobu tohoto nepřátelství organizace bylo před tím již zjištěno, že představa zla, trestného skutku, jež vzchází z jeho rozhodnutí, neměla zrážlivého vlivu na trestné rozhodnutí se obžalovaného (srov. rozh. n. s. sb. čís. 4068).

Neshledal-li nalézací soud při tomto stavu skutkových svých zjištění v činu obžalovaného podstatu zločinu § 2 zák. na ochr. rep. z důvodu, že ono jednání nevykazuje dosud známek, že by přípravné jednání k tomuto trestnému skutku úkladů dosáhlo toho stadia a zločinný úmysl se projevil takovým způsobem, aby možnost výsledků se přiblížila a byla ohrožena bezpečnost státu v určitém směru, požaduje pro naplnění skutkové podstaty zločinu příprav úkladů daleko více, než co zákon vyžaduje. Ten stihá přípravné jednání, směřující k úkladům o republiku, jakmile se projevilo způsobem v § 2 al. 1—4 uvedeným, a tím je v zákoně samém vyjádřeno, že zákonodárce právě v tomto způsobu přípravných činů shledává již ohrožení zájmů republiky, bezpečnosti státu. Jak zrušovací soud vyslovil již v nál. čís. 2952, 4297 a 4660 sb. n. s., skutková podstata zločinu podle § 2 zák. na ochr. rep. nepředpokládá, že by musily následky (úklady o republiku a ohrožení bezpečnosti státu) nastati ihned po činu (přípravách dle § 2) v rozsahu pro každého hned patrném, nýbrž stačí, když jednání je způsobitelné, přivodí možnost výsledku (to jest úkladného podniku i pozvolna a v budoucnu a ohroziti tak bezpečnost státu, a vypadají z dosahu § 2 tohoto zákona jen přípravy takové, jež jsou k dosažení protiprávního cíle vždy a za všech okolností (vůbec) nezpůsobitelné. O tom však podle toho, co zjištěno napadeným rozsudkem, nelze mluvit v souzeném případě, a to tím méně, ano přiblížení se k výsledku nelze tu posuzovati jen podle toho, co v tomto směru podnikl sám obžalovaný, nýbrž nutno zároveň hleděti k činnosti celé organizace, s níž se obžalovaný spolčil, jsa si vědom jejích cílů.

Poněvadž tudíž nalézací soud vlastní svoje skutková zjištění posoudil způsobem právně mylným, podřadiv skutek obžalovaného pod předpis § 17 al. 1 zák. na ochr. rep., bylo vyhověti zmáteční stížnosti a zrušiti rozsudek jako zmátečný podle čís. 10 § 281 tr. ř., aniž bylo třeba se obíratí formálními výtky stížnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. Jelikož pak zjištěné jednání obžalovaného při správném výkladu a použití zákona naplňuje jak po objektivní, tak i po subjektivní stránce skutkovou podstatu zločinu přípravy úkladů o republiku podle § 2 al. 1 zák. na ochr. rep., bylo podle § 288 odst. 2 č. 3 tr. ř. ve věci samé rozhodnouti tak, že se obžalovaný uznává vinným tímto zločinem. Tomu není na překážku okolnost, že obžaloba zněla na zločin podle § 2 al. 2 zák. na ochr. rep., neboť tím není nikterak dotčena totožnost inkriminovaného a souzeného skutku.

Čís. 4873.

Je výrok »Heil Hitler!«, pobuřováním ve smyslu § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep.?

(Rozh. ze dne 6. prosince 1933, Zm I 792/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmáteční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 17. července 1933, pokud jím byl Alois B. podle § 259 čís. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zákona na ochranu republiky čís. 50/1923 sb. z. a n.

Důvody:

Výroku nalézacího soudu, jímž byl obžalovaný ve smyslu § 259 č. 2 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin rušení obecného míru podle § 14 čís. 1 zákona na ochr. rep., vytká stěžovatel na prvním místě, že nalézací soud nezjistil, zda obžalovaný byl si vědom, že výrok, který pronesl a vícekrát opakoval (totiž »Heil Hitler«) jsou způsobitelnými pobuřovatí proti statkům uvedeným v § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. Vychází z toho, že ke skutkové podstatě uvedeného přečinu stačí úmyslné předsevzetí činu, o němž je si pachatel vědom, že je způsobitelným pobuřovatí proti statkům v § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep. uvedeným; má za to, že není třeba, by výroky byly v souvislosti s nějakým jiným projevem nebo byly proneseny v nějakém rozhovoru s jinými osobami o politických poměrech, jak nalézací soud, ovšem ve spojitosti s dalšími důvody, pro tento konkrétní případ uvedl.

V námitce posléz uvedené chce stěžovatel zřejmě vyjádřiti nesouhlas s názorem soudu prvé stolice, že ve výroku »Heil Hitler« samo o sobě nemůže býti spatřováno pobuřování proti některému ze statků v § 14 čís. 1 zák. na ochranu republiky chráněných. V tomto všeobecném a bezvýjimečném trestně právním hodnocení pozastaveného výroku nelze stěžovateli přisvědčiti bez výhrady. Výrok ten není tak jednoznačný, že by mu ona povaha musila býti objektivně přiznána za všech okolností. Nutno ovšem z vývoje politických událostí poslední doby považovati za obecně známou skutečnost, že Hitler, vůdce strany národně-socialistické v Německu (NSDAP.), je v představě širokých vrstev obyvatelstva republiky Československé, a to jak vrstev s jeho hnutím sympatisujících, tak i vrstev hnutí to potírajících, považován za reprezentanta snah tohoto hnutí, jež podle obecně již známých programových prohlášení strany jím vedené usiluje o sloučení všech Němců, obývajících v jinostátních s Německem sousedících územích, v t. zv. Třetí říši. Těmito snahami hnutí je tedy ohrožována ve své celistvosti i Československá republika, pokud jde o území obývané příslušníky národnosti německé. Strana ta uplatňuje dále nejen ve své organizaci, ale i ve snahách ústavně-politických t. zv. princip vůdcovský, jenž se, pokud by šlo o jeho politické uplatnění v ústavě státní, zásadně přičí demokra-

ticko-republikánské formě republiky Československé. Je-li tedy Hitler jako představitel tohoto hnutí oslavován za okolností, jež nenechávají pochybností o tom, že tato oslava je ve vztahu k podvrtným snahám hnutí strany jím vedené, jež jsou namířeny proti územní celistvosti, nedílnosti a tím i jednotnosti Československé republiky, zaručené její ústavou (§ 3 ústavní listiny), tudíž namířeny proti její ústavní jednotnosti, je takové výroky podřaditi objektivně pod ustanovení § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., neboť v takovém případě jsou způsobilé, by vyvolaly, po případě povzbudily nepřátelské zaujetí proti tomu, že kraje republiky obývané Němci k ní přísluší; za těchto okolností mohou vzbuditi, po případě posíliti tužbu po uskutečnění snah, jež směřují k jejich sloučení s říší německou a tím i k jejich odtržení od Československé republiky. Stejně může býti oslava Hitlerova způsobilou pobuřovati proti demokraticko-republikánské formě státu, užije-li se jí za okolností, jež ukazují na vztah její k uplatnění protidemokratických ideí vůdcovských v ústavě republiky. Takové okolnosti mohou pak býti též spolehlivým důkazním podkladem pro dovedení subjektivní náležitosti přečinu podle § 14 čis. 1 zák. na ochranu republiky, jak jí v podstatě správně zmateční stížnost vyznačuje. Je-li však oslava Hitlerova, může i jinak dnes v německé říši význačného, pronesena bez takových čin doprovázejících okolností, nelze vyloučiti závěr, že se tak stalo beze vztahu ke statkům chráněným v § 14 čis. 1 zákona na ochr. republiky, jak výše byly vytčeny, a to jak ve směru objektivním, tak i ve směru subjektivním. Poněvadž trestnost oslavy Hitlerovy je podle toho posouditi vždy podle okolností každého jednotlivého případu, při čemž ovšem mohou pro trestnost svědčiti i jiné okolnosti nežli souvislost s nějakým jiným projevem nebo rozhovorem rázu politického, nepochybil v zásadě nalézací soud, když podle okolností případu hodnotil význam výroku i v tomto případě a uvedená všeobecná výtka zmateční stížnosti není odůvodněna.

Při tomto zhodnocení okolností případu uvedl nalézací soud, že se obžalovaný nalézal v kritické době v silně napilém stavu a volal »Heil Hitler« bez jakékoliv souvislosti s nějakým jiným projevem nebo v nějakém rozhovoru s jinými osobami o politických poměrech. Zdůraznění silné napilosti obžalovaného, tudíž jeho osobního stavu, majícího vliv na představitost, ukazuje bezpochybně, že nalézací soud měl v tomto a i v dalších ve spojitosti s tím uvedených důvodech na zřeteli právě též subjektivní stránku činu, zda totiž obžalovaný za vytčených poměrů si vůbec uvědomil, že jeho výrok může býti posluchači po případě pojímán jako vzbuzování nepřátelského zaujetí proti Československé republice ve vztahu na její ústavní jednotnost nebo demokraticko-republikánskou formu; zmateční stížnost při své výtce, že rozsudek vědomí obžalovaného o pobuřující způsobilosti jeho výroků nezjistil (neposoudil), tyto důvody pomíjí a není v této výtce odůvodněna, neboť rozsudek se subjektivní stránkou činu uvedeným způsobem zabýval. Správnost závěru nalézacím soudem v té příčině učiněného na základě zjištěných skutečností však stížnost nenapadá a nemůže tudíž tento závěr býti v neprospěch obžalovaného nad meze zmateční stížnosti přezkoumán, zejména též ne z toho hlediska, že se výstup stal na nádraží v restauraci v po-

hraničí a podl., což ve zmateční stížnosti vyzdviženo nebylo. Zmateční stížnost poukazuje jen na jednu okolnost ve směru neúplnosti, že se soud první stolice nijak neobíral osobou obžalovaného, jenž je říšsko-německým státním zaměstnancem. Ani sama však neuvádí důvody, pro něž by této jediné okolnosti měl býti přiznán rozhodující význam proti důvodům nalézacího soudu; ani nejvyšší soud neshledal takových důvodů, jež by mohly býti účinnou protiváhou zdůrazněné silné napilosti obžalovaného. Proto bylo zmateční stížnost zamítnouti jako bezdůvodnou a nebylo třeba přihlížeti k tomu, že rozsudek nezjistil, zda výroky byly proneseny veřejně ve smyslu § 39 zák. na ochr. rep. nebo jinak způsobem v § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep. požadovaným.

Čís. 4874.

Zádal-li obžalovaný, ohlašuje zmateční stížnost, aby k jejímu provedení byl ustanoven zástupce chudých a jemu doručen opis rozsudku, byl tím podle § 285 tr. ř. počátek osmidenní lhůty ku provedení zmateční stížnosti odsunut až do doby, kdy opis rozsudku bude skutečně obhájci doručen; účinek ten nemohl býti zmařen ani tím, že vyhotovení rozsudku bylo snad ponecháno v ruce obžalovaného.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Zm I 1011/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání stížnosti obžalovaného do usnesení krajského soudu v Táboře ze dne 15. listopadu 1933, jímž byla jeho zmateční stížnost do rozsudku téhož soudu ze dne 25. února 1933 zamítnuta podle § 1 zákona ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878, zrušil napadené usnesení a uložil soudu první stolice, by obžalovanému ustanovil obhájce chudých, by doručil tomuto opis rozsudku ku provedení zmateční stížnosti a by dále jednal podle zákona.

O d ů v o d n ě n í:

V úvodu protokolu sepsaného s obžalovaným dne 30. června 1933 podle § 269 tr. ř. za účelem publikace rozsudku v jeho nepřítomnosti vyneseno je ovšem uvedeno, že obžalovanému byl i doručen opis tohoto rozsudku; leč obžalovaný nepotvrdil příjem tohoto opisu ani v kontextu protokolu ani na dodacím lístku ve spisech založeném, naopak prohlásil, že »ohlašuje zmateční stížnost, žádá, by k jejímu provedení mu byl ustanoven zástupce chudých a jemu doručen opis rozsudku«.

Jak ze spisů vychází, byl obžalovaný již při hlavním přelíčení zastoupen obhájcem chudých a nelze tedy pochybovati o tom, že měl nárok na zřízení obhájce chudých i za účelem provedení ohlášené zmateční stížnosti. Uvedeným prohlášením pak projevil obžalovaný jasně a zřetelně svou vůli, by opis rozsudku byl doručen jen obhájci chudých, o jehož zřízení zároveň žádal, a nikoliv snad i jemu, a bylo proto

na soudu prvé stolice, by podle tohoto návrhu postupoval, totiž by obžalovanému ustanovil obhájce chudých a tomuto doručil opis rozsudku, od kdy teprve by začala běžeti osmidenní lhůta ku provedení včas ohlášeného opravného prostředku. To se však nestalo a uvedená lhůta tedy ještě neuplynula, ba nezačala vůbec ještě běžeti. Na tom nemohla by nic měniti ani okolnost, kdyby obžalovanému snad byl ponechán nedopatřením opis vyhlášeného rozsudku, ačkoliv to, jak již naznačeno, z uvedeného protokolu najevo nevychází. Neboť nesla-li se žádost obžalovaného podle uvedeného prohlášení zcela jasně k tomu, by opis rozsudku byl doručen jen obhájci chudých, byl tím podle § 285 tr. ř. počátek osmidenní lhůty ku provedení zmáteční stížnosti odsunut až do doby, kdy opis rozsudku bude skutečně obhájci doručen, a účinek ten nemohl býti zmařen ani tím, že vyhotovení rozsudku bylo pak snad ponecháno v rukou obžalovaného, jenž si toho vůbec nepřál. Stalo-li se tak přes to, ba proti vůli obžalovaného, nelze a nemohl proto ani obžalovaný spatřovati v takovém postupu doručení ve smyslu § 285 tr. ř. s účinkem, že od tohoto dne běží lhůta ku provedení zmáteční stížnosti.

Neuplynula-li podle toho co uvedeno dosud uvedená lhůta, pochybil první soud, pokud usnesením ze dne 15. listopadu 1933 zamítl zmáteční stížnost a limine z toho důvodu, že zmáteční stížnost nebyla v uvedené lhůtě provedena. Bylo proto stížnosti obžalovaného vyhověti a napažené usnesení zrušiti a ukládá se soudu první stolice, by obžalovanému obhájce chudých ustanovil, témuž opis rozsudku doručil k provedení zmáteční stížnosti a dále podle zákona jednal.

Čís. 4875.

Nejednal bezprávne a nedopustil sa zločinu porušenia domáceho pokoja syn, ktorý, hoci sám v byte nebyval, násilím dopravil tam svojho opilého otca, ktorý ležal pred domom a ktorého druhí rodinní príslušníci nechceli vpustiť do bytu.

(Rozh. zo dňa 9. decembra 1933, Zm IV 357/33.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti M. B., obžalovanému zo zločinu porušenia domáceho pokoja atď., na základe verejného pojednávania o zmatečnej sťažnosti obžalovaného takto sa usniesol: Z úradnej moci podľa odst. 1 § 35 por. nov. zrušujú sa rozsudky oboch nižších stolíc čo do zločinu podľa § 330 tr. zák. a prečinu podľa § 2 zák. čl. XLI:1914, v dôsledku toho aj vo výrokoch o treste a výrokoch s tým súvislých a krajský súd v R. sa poukazuje, aby vo zrušenej časti znova jednal a rozhodol.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci najvyšší súd z úradnej povinnosti zbadal toto: Súd nižších stolíc uznal obžalovaného vinným (okrem prečinu podľa § 323 odst. 1 a 3 tr. z.) zločinom porušenia domáceho pokoja podľa

§ 330 tr. zák. a prečinom urážky na cti podľa § 2 zák. čl. XLI:1914, ktoré spáchal tak, že dňa 24. októbra 1932 v P., keď jeho matka A. B. nechcela mu vydať kľúč od svojho zamknutého bytu, kopnul nohou do dverí, až ich vyrazil a vnikol do predsiene a keď matka zatvorila pred ním na zastrčku aj dvere izby, tieto dvere kopnutím tiež vyrazil a pri tej príležitosti svoju matku pobil rukama po hlave a aj po tele, na zem ju povalil a ju kopal a nadával jej do sviň a do kuriev, ale poranenie jej nespôsobil a že tak jednak násilím vnikol do bytu iného bezprávne a bez svolenia toho, kto tam býval, a jednak proti inému užil výrazu zneuctievajúceho, ponižujúceho a zahanbujúceho a vykonal čin takého rázu. Obžalovaný už pri čítnickom stopovaní a potom aj v trestnom pokračovaní bránil sa dôsledne tým, že inkriminovaný čin spáchal preto, aby uložil do bytu svojho opilého otca M. B., ktorý v tu dobu ležal na chodbe domu, lebo jeho matka to odoprela urobiť. K tejto námietke obžalovaného uviedly nižšie súdy, že obžalovaný nebýva v dome rodičovskom a že nemá preto hockedy právo vojsť do tohoto domu a preto, keď vošiel násilím do tohoto domu, hoci mu matka vstup odoprela, jednal bezprávne. Tým sa však nižšie súdy navyporiadaly s obranou obžalovaného. Predovšetkým nezistily nižšie súdy, či byt, do ktorého obžalovaný vnikol, bol výlučne bytom A. B-ovej, či v tomto byte skutočne aj býval otec obžalovaného M. B., ďalej nezistily, či je pravda, že v kritickú dobu otec obžalovaného skutočne ležal opilý pred prahom svojho bytu, v kladnom prípade, prečo nebol druhými príslušníkmi svojej rodiny vpustený do bytu a ošetrovaný. V prípade, že by okolnosti obžalovaným tvrdené byly zistené ako pravdivé, nebolo by možné uznať vinu obžalovaného v zločine podľa § 330 tr. zák., lebo jeho otec mal právo, aby bol vpustený do svojho bytu, a bol-li celkom opilý, bolo povinnosťou jeho rodinných príslušníkov, aby ho do bytu dopravili. Preto v tom prípade, že otec obžalovaného mal právo na vstup do onoho bytu, nejednal obžalovaný bezprávne, keď ho v tomto práve podporoval, prípadne, keď následkom bezpovedomého stavu svojho otca, zavineneho opilosťou, jednal zaňho v jeho záujme, namiesto toho, aby ho v takom stave nechal pred bytom k verejnému posmechu cudzích ľudí. Dotyčne činu spáchaného urážkou A. B-ovej a kvalifikovaného nižšími súdmi ako prečin podľa § 2 zák. čl. XLI:1914 obžalovaný rozsudky nižších súdov výslovne nenapáda, avšak čin tento je v súvislosti s činom kvalifikovaným podľa § 330 tr. zák. V prípade, že by bol obžalovaný uznaný vinným týmto zločinom, nebolo by možné jeho násilie spáchané proti A. B. kvalifikovať osobitne ako urážku, ak bolo spáchané súčasne pri násilnom vniknutí do jej bytu a za účelom vniknutia, lebo potom bolo súčasťou násillia použitého k vniknutiu do bytu. Súd nižších stolíc však nezistily, či obžalovaný, keď svoju matku pobil, na zem ju povalil a ju kopal, toto násillie (ktorým bola podľa názoru súdov nižších stolíc proti A. B. tiež spáchaná urážka na cti), vykonal pri vniknutí do jej bytu a za tým účelom, aby tam vnikol. Pokiaľ tedy súdy nižších stolíc opominuly zistenie uvedených skutočností, nehľadely na také okolnosti, na ktorých závisí možnosť použitia príslušných ustanovení zákona. Najvyšší súd preto pokračoval podľa prvého odstavca

§ 35 por. nov., zrušil rozsudky oboch súdov nižšieho stupňa čo do zločinu podľa § 330 tr. zák. a prečinu podľa § 2 zák. čl. 41/1914 a v dôsledku toho aj vo výrokoch o treste a výrokoch s tým súvislých a dotyčne zrušenej časti nariadil nové pokračovanie.

Čís. 4876.

Pro posouzení cti člověka mají důležitý význam netoliko všeobecné názory spoluobčanů vůbec, nýbrž hlavně —, pokud by ovšem neodporovaly snad povšechným názorům o slušnosti — i názory oněch užších kruhů společenských, v nichž dotčená osoba žije a pracuje a proti kterým převzala určité povinnosti.

Výtka zástupcům dělnické strany na radnici, že určitými činy (pomáhající nedělnické straně v případě vnucování dílovedoucího) poškozovali zájmy dělnictva, jež hájiti bylo první a hlavní jejich povinností, takovou měrou, že je dělníci při příštích volbách odmítli, je výtka nečestného jednání, jež je způsobilé, snížití je v obecném mínění těch kruhů, jichž účinné zastupování bylo jejich úkolem a povinností.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1933, Zm I 828/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti soukromých obžalobců do rozsudku krajského soudu v Plzni jako soudu kmetského ze dne 13. července 1931, jímž byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., jakož i pro přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y :

Zmateční stížnosti soukromých obžalobců nelze upřítí oprávnění. Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a), věcně i čís. 5 § 281 tr. ř. napadá zmateční stížnost zprošťující výrok ve dvou směrech; jednak, pokud jde o smysl pozastaveného článku, jednak, pokud jde o výrok, že se obžalovanému podařil důkaz pravdy. Nezbytným předpokladem správného a vyčerpávajícího řešení otázky viny při trestných činech proti bezpečnosti cti je, by po stránce formální i právní byl bezvadně zjištěn obsah, smysl a rozsah závadného výroku. Teprve když v tomto směru soud si náležitě a správně uvědomil směr a způsob útoku na čest, může přikročiti ke zkoumání otázky důkazu pravdy, který se přec s obsahem urážky musí krýti. Vychází-li se z těchto pravidel, nutno především přisvědčiti zmateční stížnosti, pokud napadá výrok soudu, že v pozastavené stati vůbec není obsažena skutková podstata přečinu proti bezpečnosti cti.

Je přípustiti, že slovo »vnucování« může znamenati i pouhé doporučování nebo ustanovení a že nemusí obsahovati nic nečestného nebo

opovrhlivého; sluší i připustiti, že nemusí býti nečestným jednání činitele určité politické strany, podporuje-li v určité záležitosti snahy politické strany jiné. Leč těmito úvahami, jakož i další zcela povšechnou a nepřesnou úvahou, že jinak článek nevybočuje z rámce dovolené kritiky, neuvědomil si soud ani po stránce formální, ani po stránce právní veškeré, pro správné posouzení případu rozhodné okolnosti. Podstatným obsahem pozastavené stati je výtka, že členové komunistické frakce na r-ské radnici pomáhali svou podporou straně národně-demokratické (národnímu sdružení) v případě vnucování dílovedoucího Š-e. Článek poukazuje pak dále k tomu, že tato práce komunistických členů obecního zastupitelstva směřovala proti dělníkům a bylo jí také tak dělníky porozuměno, ježto dělníci při pozdějších volbách pak již odmítli tyto pomahače.

Vychází-li se z tohoto obsahu článku v jeho celistvosti, jak to prvý soud při správném výkladu článku měl učiniti, nelze již mluvit o pouhé snad, jak prvý soud předpokládá, nezávadné kritice, nýbrž sluší v článku tom spatřovati výtka, že soukromí obžalobcové jako komunističtí zástupcové dělnictva při důležité, tohoto dělnictva se dotýkající otázce zájmy dělnictva a své strany, která to přece předpokládá, nejen nehájili, nýbrž naopak podporovali snahu politické strany komunistickému dělnictvu cizí při určitém úkonu — vnucování dílovedoucího Š-e — způsobem dělnictvu přímo škodlivým. Pro posouzení cti člověka mají důležitý význam netoliko všeobecné názory spoluobčanů vůbec, nýbrž hlavně, — pokud by ovšem neodporovaly snad povšechným názorům o slušnosti — i názory oněch užších kruhů společenských, v nichž dotčená osoba žije a pracuje a proti kterým převzala určité povinnosti. Neplní-li dotčená osoba tyto povinnosti, jí v tomto okruhu náležející, způsobem svědomitým, může takové porušení těchto povinností býti činem snižujícím vážnost dotčené osoby v očích spoluobčanů a výtka z takového činu je pak výtka nepočestného jednání podle XII. hlavy druhého dílu trestního zákona. Vytýká-li se tedy soukromým obžalobcům jako zástupcům komunistické strany v obecním zastupitelstvu v R., že činy v pozastaveném článku blíže naznačenými poškozovali zájmy dělnictva, jež hájiti bylo první a hlavní jejich povinností, takovou měrou, že je dělníci při následujících volbách již odmítli, vytýká se jim zřejmě jednání nečestné, jež jest způsobilé, snížití je v obecném mínění těch kruhů, jichž účinné zastupování bylo jejich úkolem a povinností. Toto stanovisko zajisté také není v rozporu s názorem slušných společenských kruhů vůbec, neboť soukromým obžalobcům se nevytýká snad, že nepodporovali teroristické jednání, jehož se dopustili někteří dělníci a pro něž byli také tito dělníci stíháni pro útisk. S tímto jednáním nemá výtka učiněná soukromým obžalobcům nic společného, nesouc se toliko k tomu, že soukromí obžalobci jako komunističtí zástupci dělnictva na radnici r-ské při řádném projednávání této záležitosti zájmy, komunistického dělnictva vážně se dotýkající, netoliko opustili, nýbrž přímo proti těmto zájmům svým hlasováním podporovali jinou politickou stranu na úkor komunistického dělnictva. Pokud soud neposuzoval věc z těchto právních a skutkových hledisek a neuvažoval při tom o obsahu spisů

T 133/29, poukazujícím k tomu, že skutečně šlo o zásadní požadavek organisovaného komunistického dělnictva, je výrok rozsudkový zmatečný a bylo již z tohoto důvodu zmateční stížnosti vyhověti a zprošňující výrok zrušiti.

Čís. 4877.

Jde o porušení předpisu § 260 čís. 3 a o zmatek čís. 3 § 281 tr. ř., nevyslovil-li nalézací soud v rozsudku, zda radiotelefonní zařízení propadá, nýbrž vyhradil výrok o tom pozdějšímu rozhodnutí.

Propadnutí radiotelefonního zařízení netřeba vysloviti, nabyla-li ho před zahájením trestního řízení nebo při něm bezelstně (nevědouc o tom, že bylo zahájeno trestní řízení proti tomu, od koho zařízení nabyta) osoba od pachatele rozdílná, již bylo dáno povolení k přechovávání onoho zařízení.

(Rozh. ze dne 11. prosince 1933, Zm I 299/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství lo rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 28. ledna 1932, pokud jim nebylo vysloveno, že radiotelefonní zařízení propadá podle § 24 odst. 5 zákona ze dne 20. prosince 1923, čís. 9/1924 sb. z. a n. ve prospěch státu, zrušil napadený rozsudek ve výroku, jímž bylo vysloveno, že rozhodnutí o zabavení (správně propadnutí) radiotelefonního zařízení se vyhrazuje, a důsledkem toho i ve výroku o trestu a ve výrociích s tím souvisejících a věc vrátil soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem soudu první stolice byl obžalovaný uznán vinným přechodem podle § 24 odst. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, a za to odsouzen podle tohoto ustanovení zákona za použití § 266 tr. zák. do tuhého vězení v trvání 14 dní, zotřebeného jedním postem, a podle § 389 tr. ř. k náhradě nákladů trestního řízení. Zároveň bylo tímž rozsudkem vysloveno, »že rozhodnutí o zabavení (správně propadnutí) radiotelefonního zařízení se vyhrazuje«, a to, jak vyplývá z rozhodovacích důvodů, proto, »že dosud nebylo zjištěno, kde zařízení se nalézá a zdali ho nenabyta bezelstně třetí osoba, již bylo dáno povolení k přechovávání tohoto radiotelefonního zařízení«.

Zmateční stížnost státního zastupitelství napadá tento rozsudek číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 3 a 11 tr. ř. Dovolávajíc se posléze uvedeného důvodu zmatečnosti, namítá, že nalézací soud vykročil ze své moci trestní tím, že nevyslovil svým rozsudkem, že radiotelefonní zařízení, o něž tu jde, propadá podle 5. odstavce § 24 zák. ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, ve prospěch státu. Tato námitka je bezpředmětná, ježto nalézací soud, jak bylo uvedeno,

zatím o tom nerozhodl, zda radiotelefonní zařízení, o něž tu jde, propadá ve prospěch státu či nikoli, nýbrž vyhradil výrok o tom rozhodnutí pozdějšímu.

Odůvodněna je však stížnost, pokud vytýká napadenému rozsudku zmatek podle § 281 čís. 3 tr. ř., záležející v porušení předpisu § 260 čís. 3 tr. ř. Přechod podle § 24 odst. 1 zák. ze dne 20. prosince 1923, čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924, jest ohrožen trestem na svobodě v tomto ustanovení zákona uvedeným. Vedle toho ustanovuje však odstavec 5. § 24 téhož zákona: »V případech v 1. a 2. odstavci (tohoto §) uvedených propadají radiotelegrafní a radiotelefonní zařízení ve prospěch státu«. V souzené věci jde o případ v 1. odstavci § 24 cit. zákona uvedený. Propadnutí zařízení odstavce 5. tohoto § stanovené má vedle povahy opatření rázu administrativního, zejména policejního, jež může postihnouti i třetí osobu na trestném činu nesúčastněnou, a je-li tato vlastníkem věci, která byla předmětem trestného činu, nepochybně též povahu vedlejšího trestu na trestné činy v 1. a 2. odstavci tohoto § uvedené stanoveného. (Rozh. čís. 2325 sb. n. s.). Podle § 260 čís. 3 tr. ř. musí nalézací soud, uzná-li obžalovaného vinným, v trestním rozsudku vyřknouti, a to pod neplatností, k jakému trestu obžalovaný se odsuzuje. Trestem je tu však rozuměti trest hlavní a trest vedlejší. Podle toho není nalézacímu soudu dovoleno vyhraditi v trestním rozsudku výrok o trestu zcela nebo z části rozhodnutí pozdějšímu. Z toho, co uvedeno, plyne, že nalézací soud vyhradiv v rozsudku při hlavním líčení prohlášeném výrok o tom, zda radiotelefonní zařízení, o něž tu jde, propadá ve prospěch státu či nikoli, pozdějšímu rozhodnutí, porušil při hlavním líčení předpis § 260 čís. 3 tr. ř., jehož šetření zákon výslovně ukládá pod neplatností, a že tím zatížil svůj rozsudek ve výroku o trestu zmatkem podle § 281 čís. 3 tr. ř., ježto následkem zmíněného postupu nalézacího soudu schází v rozsudku výrok o tom, k jakému celkovému trestu obžalovaný se odsuzuje. (Srov. též rozh. čís. 2506 víd. sb. a rozh. Zm I 871/30).

Na nalézacím soudu bude, by si v novém řízení náležitě uvědomil zásadu vyslovenou v rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 4220 sb. n. s., podle níž není důvodu, by právní bezpečnost byla chráněna propadnutím radiotelefonního zařízení jako obecně působícím administrativně-bezpečnostním opatřením, když dotyčné předměty přešly z nekontrolované výroby, přechovávání, prodeje atd. do majetkového oprávnění osoby od pachatele rozdílné, která si k tomu vyžádala povolení příslušného úřadu, takže přístroj sám a jeho užívání je pod státní kontrolou. Dále je ovšem třeba, by tato třetí osoba nabyta radiotelefonního zařízení bezelstně a tedy v případě, že bylo proti obžalovanému zahájeno trestní řízení, že zejména nevěděla o tomto trestním řízení. Poukazuje-li se v rozhodnutí čís. 4220 na to, že třetí osoba nabyta přístroje před zahájením trestního řízení, zdůrazňuje se to toliko jako zvláštní doklad její bezelstnosti; tím však nemělo býti vyloučeno, že by tu nemohla býti bezelstnost u osoby, jež nabyta radiotelefonického zařízení patřivšího osobě, proti níž v té době již bylo zahájeno trestní řízení. Domnívá-li se stížnost, že by bylo vyloučeno, by v souzeném případě bylo upuštěno

od propadnutí, poněvadž přístroj byl prodán teprve po zahájení trestního řízení, a že by mohl býti vlastně takovým dodatečným prodejem obcházen předpis § 24/5 zákona čis. 9/1924 nebo účel jeho mařen, sluší připomenouti, že včasným zabavením aparátů bude lze takovému postupu vhodně zabrániti (§§ 98, 143 tr. ř.).

Čís. 4878.

Má-li totéž jednání v § 335 tr. zák. vytčené v zápětí smrt i těžké poškození na těle různých osob, stane se účinným těžší trestní zákon, trestající takové jednání za přečin, a použitím tohoto těžšího trestního zákona jsou spolutrestána zároveň se sběhnuvší poškození na těle menšího stupně, která by o sobě zakládala přestupek buď podle § 335 tr. zák. nebo podle § 431 tr. zák.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1933, Zm I 1044/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 9. června 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem pokud se týče přestupkem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák., zrušil však podle § 290 tr. ř. napadený rozsudek ve výroku, že se obžalovaný činem ve výroku rozsudkovém uvedeným dopustil též přestupku podle § 335 tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Obžalovaný byl vedle přečinu podle § 335 tr. zák. též odsouzen pro přestupek podle § 335 tr. zák., jehož se dopustil tímž činem, ježto mu bylo vedle usmrcení Heleny B-ové ještě zvláště přičítáno těžké poškození Lydie H-ové. Toto odsouzení stalo se neprávem a bylo v tomto směru v neprospěch obžalovaného nesprávně užito trestního zákona. Byť jediné jednání obžalovaného spadalo pod ustanovení § 335 tr. zák. ve dvojnásobném směru, přece o ideální souběh nejde, ježto, jak vychází z doslovu § 335 tr. zák., chrání toto zákonné ustanovení tělesnou bezpečnost osob vůbec, nikoli snad jen osob jednotlivých. Táž skutková podstata (předvídatelné ohrožení lidské bezpečnosti z nedbalosti) stává se přečinem nebo přestupkem dle povahy skutečně nastalého poškození. V případě, že totéž jednání v § 335 tr. zák. vytčené má v zápětí smrt i těžké poškození na těle různých osob, stane se účinným těžší trestní zákon, trestající takové jednání za přečin, a použitím tohoto těžšího trestního zákona jsou spolutrestána zároveň se sběhnuvší poškození na těle menšího stupně, která by o sobě zakládala přestupek buď dle § 335 tr. zák. nebo dle § 431 tr. zák. Jde o případ konsumpce, při níž čin tíže trestný pohlcuje čin méně trestný, jsou-li oba spáchány tímž jednáním a touže formou viny, v tomto případě kulposně (viz vid. sb. 1942). Výrok obžalovaného odsuzující pro přestupek dle § 335 tr. zák. bylo proto podle § 290 tr. ř. zrušiti. Výrok o trestu není tímto zrušením dotčen, poněvadž soud při vyměření trestu neshledal nic přitěžujícího a k ustanovení § 267 tr. zák. nehleděl.

Čís. 4879.

Při sjednávání pracovní smlouvy může si sice každá strana činiti podmínky, avšak právo to jest do jisté míry omezeno potud, že podmínky smluvních stran nesmějí odporovati dobrým mravům ani ustanovením platných zákonů, k nimž sluší obzvláště počítati i předpisy § 1 zák. o útisku; podmínky zaměstnavatelem kladené nesmějí býti takového rázu, by zaměstnanec, který se o práci uchází, požadováním jednání (opomenutí nebo snášení), jež požadovatel nemá práva, nutily k onomu jednání obavou, že nepřijme-li podmínky, nebude do práce přijat; nesmějí zejména vyvěrati z pohnutek národnostních, náboženských nebo politických.

Pro posouzení přestupku útisku nesejde tu na tom, zda ohrožený má právo na nějaké konání, opomenutí a t. d., nýbrž rozhoduje, zda p a c h a t e l měl právo na konání, k jehož vynucení čelil jeho nátlak. Je po případě bezprávně (protiprávně), činil-li zaměstnavatel ochotu, přijmouti nabídku dělníků, by byli do práce přijati, závislou na činění, které od uchazečů požadoval, práva k tomu nemaje (aby byli členy určité organizace).

(Rozh. ze dne 12. prosince 1933, Zm I 995/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmatečném stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Bělině ze dne 24. března 1933, jímž byla Markéta E-ová zproštěna z obžaloby pro přestupek podle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čis. 309 sb. z. a n., a potvrzujícím jej rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Mostě ze dne 24. května 1933 byl porušen zákon v ustanovení § 1 uvedeného zákona čis. 309/21.

D ů v o d y:

Unie horníků Čsl. republiky v T. (Union der Bergarbeiter in der Čs. Republik in T.) spolu s horníky Josefem R-em a Janem K-em podali trestní oznámení toho obsahu, že když se jmenovaní horníci v říjnu 1932 ucházeli o přijetí do práce v dole R., patřícím k panství F. Z-e, a za tím účelem se hlásili o přijetí u úřednice Markéty E-ové, zaměstnané v centrálním ředitelství v B., tato Janu K-ovi prohlásila, že jen oni dělníci přicházejí v úvahu, kteří jsou členy křesťansko-sociální hornické organizace, a že když jí odvětil, že je bez vyznání, prohlásila, by se hlásil ke svazu horníků německo-socialistických, a když K. odmítl, prohlásila mu, že práci nemůže dostati, a podobně také Josefu R-ovi, který — jak z jeho protokolu vysvitá — na její otázku řekl, že je sociální demokrat, prohlásila, že mu proto přijímací list dáti nemůže, a že chce-li býti přijat, že se musí přihlásiti k hornické organizaci křesťansko-sociální nebo ke svazu německo-socialistických horníků, když pak R. to odmítl, že mu prohlásila, že nemůže obdržeti práci.

Státní zastupitelství v Mostě navrhlo potrestání Markéty E-ové pro přestupek dle § 1 zákona o útisku z 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n.

Okresní soud v Bílině rozsudkem ze dne 24. března 1933 zprostil obžalovanou dle § 259 čís. 2 tr. ř. obžaloby a krajský jako odvolací soud v Mostě rozsudkem ze dne 24. května 1933 odvolání veřejného žalobce zamítl jako bezdůvodné.

Rozsudek soudu první stolice vzal v ohledu skutkovém za prokázány skutkové okolnosti tak, jak jsou uvedeny v hořejším stručném výtahu z trestního spisu, připojiv k tomu, že má za prokázáno na základě výpovědi centrálního ředitele Emila T-e, že obžalovaná Markéta E-ová nepřijímá dělníky na doly L-ovy a není oprávněna je přijímat. Po stránce právní odůvodnil soud první stolice svůj výrok v podstatě takto: V subjektivním směru vyžaduje se ke skutkové podstatě přestupku dle § 1 zák. čís. 309/1921 spáchaného využitím tísňe druhému bezprostředně hrozící nebo vyhrůžkou újmy na právních stacích § 1 cit. zákona také úmysl, na tom, jemuž se vyhrožuje, vynutiti jednání, jakož i přesvědčení pachatelovo, že nemá práva toto jednání na tom, jemuž vyhrožuje, požadovati. Oba svědci R. i K. jednali s obžalovanou o přijetí do práce na dolech L-ových. Při těchto vyjednáváních o smlouvu vytkla obžalovaná jako úřednice L-ého ústředního ředitelství požadavek příslušnosti uchazeče o práci k určité politické hornické organizaci, pokud se týče prohlásila uchazečům, že nemohou být přijati do práce, nenáležící k určité politické hornické organizaci. Při vyjednávání o uzavření pracovní smlouvy může zaměstnavatel takový požadavek činiti, aniž by porušil ustanovení § 1 cit. zák., jak uvedený výklad skutkové podstaty tohoto zákonného ustanovení dokazuje. Obžalovaná nehrozila jmenovaným svědkům újmu na jich majetku, nevyužila jich tísňe, spočívající v jich nezaměstnanosti, by je přiměla, by přistoupili k určité hornické organizaci, tento zlý úmysl obžalované není prokázán; jednaloť se spíše oběma stranám o vyjednávání za účelem uzavření oboustranné závazné smlouvy, při kterém každá smluvní strana může klásti podmínky pracovní smlouvy; poněvadž v uvedeném směru příslušností k určité hornické organizaci nebylo docíleno dohody, nevedlo vyjednávání k cíli, při čemž arci není jisto, zda by bylo k uzavření smlouvy došlo, i kdyby předpoklady uvedené byly splněny. O nějaké vyhrůžce se strany obžalované, způsobiti oběma svědkům K-ovi a R-ovi újmu nepřijetím jich do práce, na kterou jmenovaní neměli práva, anebo o nějakém podobném úmyslu obžalované nemůže být řeči. K tomu přistupuje ještě, že obžalovaná nebyla oprávněna dělníky přijímat, takže ani nebyla s to, by uzavřela smlouvu pracovní, i kdyby oba jmenovaní se byli požadavkům jí kladeným podvolili.

Odvolací soud poukázal na rozhodovací důvody prvního soudce a dodal toto: Pokud jde o důvod zmatečnosti dle § 281 čís. 5 tr. ř., který odvolatel spatřuje v tom, že první soud nevzal zřetele k tomu, že obžalovaná K-a a R-a, kteří se o práci ucházeli, ani nepoznámala a oba zamítla, ačkoli bylo její povinností, by dělníky do práce se hlásící poznámala a dále hlásila svému představenému, dlužno podotknouti, že okolnost ta netýká se výroku o rozhodných skutečnostech, takže roz-

sudek není vadný proto, že se soudce nevypořádal s onou skutečností, poněvadž se nemusil zabývat okolností, která není složkou skutkové podstaty. Dle názoru odvolacího soudu byla by skutečnost ta jen vnitřním porušením služební povinnosti, kterému mohlo být odpomoženo stížností u centrálního ředitele T-e, podle jehož svědeckých údajů má sekretářka E-ová poznamenati, kdo se o práci na tu neb onu šachtu hlásí. Se zřením k dalším údajům ústředního ředitele, že obžalovaná nemá práva dělníky přijímat, souhlasí odvolací soud v podstatě s řešením otázky viny prvním soudem, pokud se týče toho, že pohrůžky hmotnou újmu či vědomého využitkování tísňe K-ovi a R-ovi bezprostředně hrozící tu nebylo, při čemž se ještě podotýká, že vyhrůžka (opověď způsobení újmy) nelze v jednání obžalované spatřovati též proto, že šlo o záležitost, na niž se nevztahovala její služební povinnost (totiž dělníky do práce přijímat), takže u obžalované nelze též spatřovati ve zjištěné skutkové podstatě využití jejího postavení jako »úředníka«, za něhož jí ostatně v její toliko výpomocné funkci sotva lze považovati, když jí meritorní rozhodování nepřisluší. Po stránce subjektivní vyhledává se ke skutkové podstatě přestupku dle § 1 zák. čís. 309/1921 kromě vědomí pachatelova, že hrozí jinému újmu, též úmysl vynutiti na ohroženém nějaké konání, opomenutí nebo snášení. Podle zjištěné skutkové podstaty nemohla obžalovaná, nemajíc v příčině té skutečnou rozhodující moc, míti ani takového vědomí ani takového úmyslu, obzvláště když z výpovědi svědka K-e a R-a se podává, že tu nešlo o nějakou vzrušenou rozmluvu, takže výroky obžalované, ať se již staly tak, jak to oba svědci udávají, sluší spíše považovati za nezávazný rozhovor, který neobsahoval nějakého působení na vůli.

Odůvodnění obou nižších soudů nejsou po stránce právních názorů v nich vyslovených správná. Rozsudek soudu první stolice uvádí sice celkem správně, že se ke skutkové podstatě přestupku § 1 zák. čís. 309/21 vyžaduje jednak vědomé využití hrozící tísňe nebo vyhrožování újmu na výdělku, k čemuž také přistupuje i využití postavení pachatelova jako zaměstnavatele, jednak úmysl pachatelův, by vynutil na ohroženém jednání, opomenutí nebo snášení, jehož požadovati pachatel nemá práva. První z obou uvedených složek (vyhrůžka újmu na výdělku) vylučuje soud první i druhé stolice jednak poukazem na to, že šlo o dojednávání oboustranné smlouvy, při které každá strana může stanoviti své podmínky smlouvy, a že ohrožení »neměli práva na práci, o kterou se ucházeli«, jednak poukazem na to, že obžalovaná nebyla oprávněna dělníky do práce přijímat (čili jak odvolací soud praví, nešlo o záležitost, na kterou se vztahovala služební povinnost obžalované). S těmito důvody nelze souhlasiti.

Jest arci přípustiti, že při dojednávání pracovní smlouvy může si každá strana činiti podmínky, avšak právo to je do jisté míry omezeno potud, že podmínky smluvních stran nesmějí odporovati dobrým mrávům, ani ustanovením platných zákonů, k nimž sluší obzvlášť počítati i předpisy § 1 zák. o útisku; podmínky zaměstnavatelem kladené proto nesmějí býti takového rázu, aby zaměstnanec, který se o práci uchází, požadováním nějakého jednání (opomenutí nebo snášení), jež požado-

vati zaměstnavatel nemá práva, nutily k onomu jednání obavou, že nepřijme-li kladené podmínky, nebude do práce přijat; nesmějí zejména vyvěratí z pohnutek národnostních, náboženských nebo politických, jak jasně vyplývá z ustanovení druhého odstavce § 1 zákona o útisku. Právě-li rozsudek prostě, že ohrožení uchazeči »neměli právo na práci«, je nutno především zdůraznit, že všichni občané uspořádaného státu mají ideální nárok na práci a k výživě postačující výdělek, jakož mají na druhé straně též povinnost, by se řádnou prací zaměstnávali. Tomuto ideálnímu nároku na práci dostalo se do jisté míry též právní úpravy, zatím ovšem převážně v oboru práva veřejného (na příklad zákony o státní podpoře nezaměstnaných a o produktivní péči o nezaměstnané nouzovými pracemi). Proto lze říci, že nárok na práci je vůči státnímu kolektivu s hlediska veřejnoprávního beze sporu též nárokem právním.

Pokud měl ovšem rozsudek na mysli, že ohrožení uchazeči neměli soukromoprávního nároku proti zaměstnavateli, by jim ona práce, o níž se ucházeli, byla dána, neboť měl zaměstnavatel úplně na vůli, by je do práce přijal nebo jich žádost o práci — správně jich nabídku do práce — odmítl, nutno tomuto názoru plně přisvědčiti. Leč pro posouzení přestupku útisku nesejde vlastně na tom, zda ohrožený má právo na nějaké konání, opomenutí atd., nýbrž rozhoduje, zda p a c h a t e l měl právo na konání, k jehož vynucení čelil jeho nátlak. Tu pak sluší říci, že v konkrétním případě bylo bezprávným (protiprávním), jestliže zaměstnavatel ochotu, přijmouti nabídku dělníků, by do práce byli přijati, činil závislou na nějakém činění, které od ohrožených uchazečů požadoval, práva k tomu nemaje. Důvodem trestnosti jednání dle § 1 zák. o útisku, stejně jako důvodem trestnosti vydírání není protiprávnost prostředkem pachatelem užitého, nýbrž p r o t i p r á v n o s t n á r o k u, jež pachatel prostředkem tím vymáhá (rozh. n. s. čís. 2424/26 a 2632/27).

Jednání obžalované Markéty E-ové, pro které došlo k jejímu trestnímu stíhání, událo se v říjnu 1932, tedy v době, kdy nezaměstnanost dělnictva nejen v hornictví, nýbrž téměř ve všech odvětvích byla značná a stále se stupňovala, čímž vyhlídka na získání výdělečného zaměstnání byly minimální, takže nelze pochybovati o tom, že dělníci R. a K., hlásící se — jsouce bez zaměstnání — u obžalované Markéty E-ové o práci na dolech L-ových, byli v tísní, což ostatně rozsudek soudu první stolice předpokládá, když uvádí, že obžalovaná nevyužila jejich tísně, spočívající v tom, že byli bez práce.

Ani další důvod, na který zvláště odvolací soud klade váhu, že totiž šlo o záležitost, na kterou se nevztahovala služební působnost obžalované, není přílehlavý; oba soudy přehlížejí, že obžalovaná při přijímání dělníků, třeba jí rozhodující slovo nepatřilo, spolupůsobila tím, že bylo jejím úkolem zapsati hlásící se dělníky do záznamu a hlásiti je svému představenému; obor její působnosti se tedy vztahoval na přijímání dělníků, byť i jen v tomto naznačeném začátečním stadiu, které však mělo pro eventuelní přijetí dělníka veliký význam proto, že nezapsala-li obžalovaná hlásícího se dělníka do záznamu a neohlásila-li uchazeče svému představenému, byl uchazeč u práci ve skutečnosti vyloučen z přijetí,

neboť nezaznamenáním byla dalšímu — a to rozhodujícímu — činiteli odňata možnost o přijetí uchazeče rozhodovati, neboť jméno uchazečovo a skutečnost, že se o práci uchází, nepřišly mu vůbec k vědomosti. Odmítla-li obžalovaná uchazeče pojmouti do záznamu, rozhodla tím také v mezích působnosti jí svěřené o jeho žádosti.

Z toho, co uvedeno, plyne, že právní úvahy, na nichž spočívají rozsudky obou nižších stolic, jsou pochybené. Důsledkem toho jest vadnost rozsudků i po stránce formální. Odvolací soud zamítl totiž návrh čelící k tomu, by bylo zjištěno, že obžalovaná přes rozmluvu, kterou s oběma uchazeči dle skutkových zjištění měla, oba uchazeče do záznamu hlásících se dělníků skutečně zapsala; soud odvolací pokládal okolnost tuto — a na témže stanovisku zřejmě stojí i první soud — neprávem za nerozhodnou, ač jest naopak důležitou, jak již z toho, co uvedeno, vyplývá. Rozhodující důležitost má však okolnost ta pro posouzení subjektivní stránky činu s hlediska otázky, zda jest dána i druhá ze složek, které tvoří skutkovou podstatu trestného činu. Oba soudy dospěly ku přesvědčení, že obžalovaná neměla úmysl přiměti uchazeče o práci, by přistoupili k určité hornické organizaci; odvolací soud se vyslovuje v tomto směru o něco jasněji než soudce první, uváděje, že obžalovaná neměla úmyslu vynutiti na uchazečích nějaké konání, opomenutí nebo snášení, že takového úmyslu ani mítí nemohla, když z výpovědi obou uchazečů vyplývá, že tu nešlo o nějakou vzrušenou rozmluvu, takže výroky obžalované — ať se již staly tak, jak to oba tito svědci uvádějí — sluší spíše považovati za nezávazný rozhovor, který neobsahoval nějakého působení na vůli. Tvrzení obou rozsudků, že obžalovaná neměla úmysl na ohrožených pohrůžkou újmy vynutiti přístup k určité hornické organizaci, není v rozsudkových důvodech prvního soudce — kromě shora uvedených právně nesprávných úvah — vůbec odůvodněno a také to, co soud odvolací připojuje, že totiž nešlo o nějakou vzrušenou rozmluvu, není žádným důvodem, neboť pohrůžka může býti pronesena i rozmluvou naprosto klidnou, která právě proto může býti tím účinnější. Ostatně není jasné ani určité, co odvolací soud těmito slovy chtěl vyjádřiti; chtěl asi vyjádřiti myšlenku, že obžalované nešlo o to, by činila na uchazeče nějaký nátlak, by přistoupili k té neb oné organizaci dělnické, nýbrž spíše o upozornění, že, nejsouce organizováni, nemají vyhlídka na přijetí do práce, anebo o radu, by, chtěli-li si zabezpečiti přijetí do práce, vstoupili do té neb oné organizace. Pro posouzení, zda takové posuzování výroků obžalované jest správné čili nic, nebylo by zajisté bez významu zjištění té okolnosti, zdali obžalovaná uchazeče i po svých výrocích skutečně pojala do záznamu uchazečů; neboť učinila-li tak, poukazovalo by to k tomu, že přes to, že uchazeči odmítl zachovati se tak, jak jim obžalovaná doporučovala; žádosti jich za zaznamenání jich přece vyhověla, a vice versa, neučinila-li tak, bylo by lze usuzovati na zlý úmysl § 1 cit. zák. předpokládaný. I zde se objevuje, že zamítnutí důkazního návrhu v tomto směru bylo pochybené. Jest tedy rozsudek, pokud jde o subjektivní stránku, stížen zmatečností dle

§ 281 čís. 4 a 5 tr. ř. Bylo proto zmáteční stížnosti na záštitu zákona vznesené generální prokuraturou dle §§ 33 a 479 tr. ř. vyhověti a uznati, jak uvedeno.

Čís. 4880.

Jde o porušení zákona (§ 33 tr. ř.) v ustanovení § 9 tr. ř. (§§ 2, 3 a 25 org. zák. čís. 217/1896), provedl-li přelíčení a vynesl-li rozsudek soudce II. skupiny, který nebyl samosoudcem oprávněným vykonávati trestní soudnictví, třebaže mu dal samosoudce pokyn, jak má rozhodnouti, a dodatečně jeho rozhodnutí schválil.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1933, Zm I 1015/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmáteční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku okresního soudu v Kaplici ze dne 18. dubna 1932 právem: Provedením hlavního přelíčení dne 18. dubna 1932 v trestní věci okresního soudu v Kaplici proti Václavu P-ovi pro přestupek podle §§ 197 a 461 tr. zák. a vynesením rozsudku v téže věci ze dne 18. dubna 1932 byl porušen zákon v ustanovení § 9 tr. ř. ve spojení s §§ 2, 3 a 25 org. zák. čís. 217/1896 ř. z.; úkony ty se jako zmátečné zrušují, důsledkem toho zrušuje se také rozsudek krajského jako odvolacího soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. července 1932, jímž rozsudek okresního soudu byl potvrzen, jakož i veškeré úkony na rozsudcích těch spočívající a věc se odkazuje okresnímu soudu v Kaplici k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Kaplici ze dne 18. dubna 1932 byl odsouzen Václav P. pro přestupek podle §§ 197 a 461 tr. zák.; rozsudek ten byl potvrzen rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Českých Budějovicích ze dne 8. července 1932.

V protokolu o hlavním přelíčení před okresním soudem je v záhlaví uveden jako soudce okresní soudce Dr. Jan R. a je protokol jakož i rozsudek tímto soudcem podepsán. Podle vyjádření okresního soudu v Kaplici ze dne 27. října 1933 neprovedl však přelíčení a nevynesl rozsudek tento okresní soudce, nýbrž soudce II. skupiny Dr. Č., který tehdy nebyl samosoudcem oprávněným vykonávati trestní soudnictví. Tím byl porušen zákon v ustanovení § 9 tr. ř. ve spojitosti s §§ 2, 3 a 25 org. zák. čís. 217/1896 ř. zák. — viz i § 4 min. nař. z 19. listopadu 1873, čís. 152 ř. zák. — Okolnost, že okresní soudce Dr. R. dal Dr. Č-ovi pokyn, jak má rozhodnouti, a že dodatečně jeho rozhodnutí schválil, jakož i okolnost, že odvolání obžalovaného bylo krajským jako odvolacím soudem v Českých Budějovicích zamítnuto, nemají významu a nemohou saňovati zmátečnost úkonů provedených Dr. Č-ou.

Čís. 4881.

Lehota 8 dní, určená k prevedeniu zmätočnej sťažnosti, ohlásenej poškodeným na prípad, že by verejný žalobca zmätočnú sťažnosť nepodal, počíta sa od ohlásenia zmätočnej sťažnosti, nie teprv od upovedomenia, že vrchné štátne zastupiteľstvo zmätočnú sťažnosť nepodalo, alebo že zmätočná sťažnosť bola späť vzatá.

(Rozh. zo dňa 12. decembra 1933, Zm IV 603/33.)

Na jvyšší súd v trestnej veci proti M. D. pre zločin ťažkého poškodenia na tele vo verejnom zasedaní senátu odmietol zmätočnú sťažnosť poškodenej I. D.

Důvody:

Proti rozsudku vrchného soudu, sprostujícímu obžalovaného obžaloby, ohlásil a previedol vrchný prokurátor zmätočnú sťažnosť, ktorú generálny prokurátor vyjadrením z 30. októbra 1933 vzal späť, takže netreba sa ňou zaoberať. Poškodená vdova I. D. ohlásila po doručení opisu rozsudku na ten prípad, keď by vrchné štátne zastupiteľstvo proti rozsudku zmätočnú sťažnosť nepodalo, zmätočnú sťažnosť do oslobodenia na základe bodu 1 a) § 385 tr. p. a žiadala o uvedenie o tom, keby vrchné štátne zastupiteľstvo zmätočnú sťažnosť nepodalo, aby mohla zmätočnú sťažnosť v zákonnej lehote odôvodniť. Ohlásenie zmätočnej sťažnosti je opozdené, lebo zástupcovi poškodenej bol opis rozsudku doručený dňa 5. septembra 1933 a ohlásenie zmätočnej sťažnosti došlo k príslušnému súdu prvej stolice až 15. septembra 1933, tedy po uplynutí trojdennej v § 388 tr. p. predpisanej lehoty, ktorú treba rátať od doručenia opisu rozsudku. Ohlásená zmätočná sťažnosť bola preto ako opozdená v smysle odst. 3 § 434 tr. p. odmietnutá.

Osmidennú lehotu určenú v § 388 tr. p. k prevedeniu ohlásenej zmätočnej sťažnosti treba počítať od ohlášky zmätočnej sťažnosti a nie od uvedenia poškodenej, že vrchné štátne zastupiteľstvo zmätočnú sťažnosť nepodalo, alebo že toto alebo generálna prokuratúra podanú zmätočnú sťažnosť verejného žalobcu vzala späť, a preto okolnosť, či poškodená bola o tom uvedená alebo nie, nemá pre počítanie 8 dennej lehoty ustanovenej v § 388 tr. p. k prevedeniu zmätočnej sťažnosti významu.

Čís. 4882.

Dodával-li obžalovaný injekční preparáty vyrobené jím z práškových přípravků žalující firmy jen do nemocnice k písemné objednávce podle lékařských předpisů, je posuzovati otázku, zda při označení preparátů jde o trestný zásah do známkových práv soukromé obžalobkyně,

podle takto vymezeného okruhu odběratelů; rozhoduje tu stanovisko onoho výlučného a kvalifikovaného odběratele (odborníka), nikoli stanovisko obyčejného průměrného kupitele (neodborníka).

(Rozh. ze dne 13. prosince 1933, Zm I 304/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromé žalobkyně do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 29. října 1931, jímž byl obžalovaný zproštěn podle § 259 čis. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin podle §§ 23, 24 zákona ze dne 6. ledna 1890, čis. 19 ř. zák. na ochranu známek a pro přečin podle § 29 odst. 1 a 2 zákona ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n. proti nekalé soutěži, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný dodával do všeobecné nemocnice v Praze injekce »Eukodal Merck, Choleval Merck a Glukosa Merck«, které vyráběl z chemických přípravků soukromé žalobkyně a jež byly u něho od nemocnice písemně objednány dle lékařských předpisů. Při dodávce těchto injekčních preparátů byli všichni v nemocnici přesvědčeni, že základní hmota byla vyrobena v Německu od fy. Merck a že z této základní hmoty byly V-em (obžalovaný) připraveny tyto injekce. Nikdo v nemocnici nemohl býti klamán o způsobu těchto injekcí a snad se domnívati, že se jedná o injekce vyrobené fou Merck, neboť každý věděl, že jsou to přípravky zřízené obžalovaným z výrobků fy. Merck pro ni chráněných, poněvadž na dosích a krabíčích bylo vyznačeno jméno Mg. Ph. Rudolf Z. V., jenž právě z výrobků firmy Merck připravil injekce dle lékařských předpisů. Přípravky tyto dávaly se do rukou lékařů z ústavní (nemocniční) lékárny v celých krabíčích a nikoliv v jednotlivých dosích a právě lékaři označovali, že se injekce mají zhotoviti z oněch výrobků fy. Merck. Ve všeobecné nemocnici v Praze byly na skladě též přípravky injekční přímo vyrobené firmou Merck a když se na některé klinice žádaly přímo tyto přípravky i originelní injekce fy. Merck, že vždy pak dostali na této klinice i originelní přípravky fy. Merck. Nikdo v nemocnici ohledně všech preparátů sporných nemohl býti nijak oklamán a vždy každý jak v lékárně tak i v nemocnici na klinikách věděl a poznal, že se jedná o injekce vyrobené V-em z preparátů fy. Merck, pro tuto firmu chráněných.

Tato zjištění nebyla stěžovatelkou napadena. Z těchto zjištění tedy především plyne, že obžalovaný injekce jím vyrobené z práškových přípravků fy. Merck dodával toliko určitému odběrateli, totiž všeobecné nemocnici v Praze na písemnou objednávku podle lékařských předpisů. Nedával tudíž injekce do obchodu způsobem zpravidla obvyklým, že by je byl totiž prodával, byť i na lékařský předpis, komukoliv, kdo by o ně požádal. Hledíc k tomuto výlučnému odběrateli bude pak posouditi, pokud obstojí obrana obžalovaného, že injekce jím vyrobené z preparátů fy. Merck označil jak na krabíčích tak i na ampulkách nejen znám-

kovými slovy chráněnými pro soukromou žalobkyni, nýbrž že k nim připojil svoji signaturu takového rázu a popisu, že každý na první pohled věděl a zjistil, že pouze suroviny (práškové přípravky) jsou od firmy Merck, plnění injekční však, že bylo provedeno jím jako výrobcem.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací ve svém předchozím rozhodnutí ze 4. října 1930, č. j. Zm I 527/29-5 (č. 3954 sb. n. s.) vyslovil právní názor, jímž je při opětném rozhodování v téže trestní věci vázán (srov. též č. 4004 sb. n. s.), totiž: Aby bylo lze mluvit o takovém označení zboží, které je za ostatních podmínek §§ 23, 25 zák. o ochr. zn. zásahem do známkových práv, nestačí, že známka na zboží přichází, nebylo-li jí použito k označení zboží, t. j. jako (neoprávněného) údaje o původu vlastního zboží, nýbrž stalo-li se tak za účelem jiným. Povaha použití cizího slova známkového na vlastním zboží může býti jakožto užívání známky vůbec a tedy i cizí vyloučena dodatky, z nichž je zřejmo — způsobem ovšem, který by obstál před měřítkem § 25 zák. o ochr. zn. — že bylo cizího slova známkového použito k údajům popisným (vysvětlujícím). Známkové právo není porušeno takovým užitím slova za známku chráněného, jemuž se v obchodním styku nepřikládá význam poukazů na původ zboží. Je zjištěno, že na injekčních preparátech dodávaných obžalovaným do nemocnice byly uvedeny jak na krabíčích, tak i na ampulkách nejen chráněné známky slovní (Merck, Choleval, Eukodal), nýbrž též ještě další údaje, totiž na krabíčích údaj obsahu (Injektiones sterilisatae in ampullis) a vyznačení firmy obžalovaného »Ph. Mr. R. Z. V., Prague« a na ampulkách »Ph. Mr. R. Z. V., Praga«. Dále pak zjistil soud, že tyto injekční preparáty takto označené dodával obžalovaný pouze do všeobecné nemocnice v Praze k písemné objednávce dle lékařských předpisů.

Dle tohoto vymezeného okruhu odběratelů zboží dlužno pak posuzovati otázku, zda při zjištěném označení injekčních preparátů jde o trestný zásah do známkových práv soukromé žalobkyně. Nalézací soud zjistil, přihlížeje ke zjištěnému označení injekcí, že nikdo (z osob zúčastněných) v nemocnici nemohl býti klamán o způsobu výroby těchto injekcí a snad se domnívati, že se jedná o injekce vyrobené firmou Merck, neboť každý věděl, že injekce jsou připraveny obžalovaným z výrobků (práškového přípravku) firmy Merck pro ni chráněných (právem známkovým). Tím tedy vyloučil soud možnost, že by kupec zboží (v souzeném případě výlučný odběratel všeobecné nemocnice v Praze) mohl pokládati injekce vyrobené obžalovaným za označené chráněnou slovní známkou soukromé žalobkyně k osvědčení, že jsou vyrobeny firmou Merck, a v důsledku toho pak i jakoukoliv zaměnitelnost těchto injekcí s originelními injekcemi firmy Merck, které, jak zjištěno, byly v nemocnici rovněž na skladě. Proto právem dospěl nalézací soud k závěru, že tu není trestného zásahu dle §§ 23, 25 zák. o ochr. zn., ježto označení injekcí vyrobených obžalovaným ze základní hmoty (práškových přípravků) firmy Merck slovní chráněnou známkou soukromé žalobkyně stalo se jen k údajům popisným a vysvětlujícím ve smyslu obrany obžalovaného, čemuž zřejmě nasvědčovaly další zji-

štěné údaje na zboží, totiž údaj obsahu a plného jména firmy obžalovaného. Poukaz stěžovatelčin na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. listopadu 1930, Zm I 691/29 (rozh. 4004 sb. n. s.) se tu nehodí, když je zjištěno, že v souzeném případě bylo výlučným odběrateli známo, že práškové přípravky, z nichž byly injekce vyrobeny, jsou chráněny (slovními známkami) pro soukromou žalobkyni. Rovněž neobstojí výtka, že znalec a s ním soud při otázce zaměnitelnosti známky posoudili věc se stanoviska odborníka a nikoliv se stanoviska průměrného kupitele. Je zjištěno, že obžalovaný nedával injekce do volného obchodu, nýbrž je podle lékařských předpisů dodával výlučně do všeobecné nemocnice v Praze. V souzeném případě, hledíc k tomuto přesně vymezenému okruhu odběratelů — totiž jediného kvalifikovaného odběratele — nemohlo stanovisko obyčejného, průměrného kupitele (neodborníka) býti směrodatným.

Čís. 4883.

Pro posouzení trestnosti závadného projevu jest bez významu, že projevy stejného znění (obsahu, smyslu) byly již uveřejněny tiskem neb učiněny jinými osobami (že souzený projev byl jen opakováním projevu dříve jinou osobou učiněného).

Hanobení republiky ve smyslu § 14 čís. 5 zák. na ochr. rep. projevem o propouštění zlodějů a zavírání dělníků, a označením postupu soudů za persekuci dělnictva (za část utiskování a vykořisťování dělného lidu).

Šíření nepravdivých zpráv ve smyslu § 18 čís. 2 zák. na ochr. rep. mluvením o horečných válečných přípravách; subjektivní stránka.

K výkladu pojmu »podněcování« ve smyslu § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1933, Zm I 350/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Klatovech ze dne 28. ledna 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem výzvy k trestným činům podle § 15 čís. 3 zákona na ochr. rep., přečinem rušení obecného míru podle § 14 čís. 5 a přečinem šíření nepravdivých zpráv podle § 18 čís. 2 téhož zákona.

Důvody:

Zmateční stížnost dovolává se výslovně toliko zmatečního důvodu čís. 9 a) § 281 tr. ř., který se vztahuje výlučně k právním závěrům rozsudku a při jehož doličení dlužno setrvat na nezměněných skutkových zjištěních rozsudku, včetně výročí a smyslu, směru, dosahu a účelu souzených projevů, jak je rozsudek vykladem jich určil. Než vývody stížnosti jsou vytýkány i vady skutkově zjišťovací části rozsudku, najmě i výkladu souzených projevů, jež činily by rozsudek zmatečným dle

čís. 5 § 281 tr. ř., kdyby jimi byl rozsudek skutečně stížen. Důvodnost ovšem nelze stížnosti přiznati ani s hlediska tohoto, ani s hlediska výslovně uplatňovaného důvodu zmatečnosti. Povšechně připomíná se stížnosti, že pro posouzení trestnosti souzených projevů je bez významu, že projevy stejného znění neb alespoň stejného obsahu (smyslu) byly již uveřejněny tiskem aneb učiněny jinými osobami nebo třeba že souzený projev byl jen opakováním projevu dříve jinou osobou učiněného. Trestnost anebo beztrestnost kteréhokoliv jednání (projevu) určí výlučně jeho poměr k ustanovením trestního zákona, nikoliv jeho opětnost aneb ojedinečnost. Případný předpoklad stěžovatelův pak, že může beztrestně opakovati projev, jenž byl tiskem uveřejněn anebo třeba jinou osobou učiněn, aniž nastala represe bezpečnostních a soudních úřadů, nebyl by než omylem o právním významu projevu čili výsledkem neznalosti zákona, jež dle §§ 3, 233 tr. z. pachatele trestného činu neomlouvá. Případná pak zákonem žádaná způsobilost projevu vyvolati určitý účinek není — ježto stačí abstraktní způsobilost — vyloučena tím, že účinek ten nenastal po stejném aneb obdobném projevu dřívějším.

Pokud pak jde o přečin § 14 čís. 5 zákona na ochr. rep. jest bezpodstatnou výtka stížnosti, že zákon byl porušen tím, že rozsudečný výklad souzeného projevu je výronem názoru, že osobní útok na ministra spravedlnosti postihuje také republiku. Rozsudek řídí se toliko názorem — ustáleným v judikatuře (srovnej nálezy čís. 4203, 4299, 3784 sb. n. s.) —, že prostředkem hanobení republiky mohou býti též útoky proti orgánům aneb úřadům státu, směřuje-li na venek poznatelný úmysl pachatelův k tomu, by hanobením takového orgánu neb úřadu byla hanobena sama republika. Úmysl ten je rozsudkem výslovně zjištěn. S opačným názorem svědka N-e, že řeč stěžovatelova směřovala spíše proti osobě ministra Dr. M-a, rozsudek výslovně se zabývá, odmítá však názor ten a stejnoměrnou obhajobu stěžovatele a poukazuje, čímž jest uvedené zjištění náležitě odůvodněno, na souvislost projevu s jinými údaji stěžovatele, obzvláště o persekuci dělnictva. Skutečnost stížnosti namítaná, — že ministr spravedlnosti nemá vlivu na jurisdikci a že soudcové jsou nezávislí, brání spíše úsudku, že útok mířil na osobu ministra, a nutí spíše k úsudku, že bylo souzeným projevem útočeno výlučně na činnost soudů čili na činnost onoho oboru státní správy, který zastupuje — jak rozsudek vhodně podotýká — ministr spravedlnosti bez ohledu na to, jakého je politického přesvědčení, třebaže je projevem skrytě vytykáno ministroví, že takové činnosti soudu nebo třeba soudců nebrání. Jestliť projevem o propouštění zlodějů a zavírání dělníků zřejmě poukázáno na postup soudů, který je dalšími a předchozími vývody stěžovatele označen jako persekuce dělnictva, čili část utiskování a vykořisťování dělného lidu, za jehož příčinu označeno úvodem řeči stěžovatelovy upevňování čsl. státu buržoasií po stránce policejní a vojenské, čili soustava Čsl. republiky, již takto vytykáno, že zachází svými úřady s dělníky hůř než se zloději. Bezpodstatnou jest i další výtka, že není prokázána surovost hanobení; rozsudek surovost projevu nepředpokládá a zákon uvádí surovost a štvavost stídavě, nikoliv hro-

madně. Štvavost pak hanobení rozsudkem předpokládaná je stížností prostě popřena, aniž však stížnost — jak by vyžadovalo řádné provedení námitky — dovozuje, proč je předpoklad štvavosti nesprávný nebo právně mylný a proč obzvláště není předpoklad ten opodstatněn nahoře uvedeným smyslem souzeného projevu. Nesprávný je konečně názor stížností uplatňovaný, že musí být zjištěno, že souzeným projevem mohou být ohroženy buď obecný mír v republice nebo její mezinárodní vztahy; stačí naopak i nebezpečí snížení vážnosti republiky a nebezpečí to je zjištěno větou rozhodovacích důvodů, že souzený projev byl způsobil k tomu, by v jiných vyvolal takový duševní stav, ve kterém není vážnosti k republice.

Pokud jde o přečin § 18 čis. 2 zákona na ochr. rep., jsou vývody stížnosti po objektivní stránce většinou pochybené již proto, že vycházejí z předpokladu, jako by byl stěžovatel mluvil jen o zbrojení států, kdežto rozsudek zjišťuje, že stěžovatel mluvil o chystání nové velké války imperialistické čili výbojné (útočné). Dalšími rozsudkem zjištěnými, avšak stížností opomenutými dodatky o Škodovce a nutnosti nových odbytišť obchodních nabylo souzeným projevem tvrzené nebezpečí války mnohem větší pravděpodobnosti a intensity, než by byly měly stížností výlučně předpokládané projevy, totiž všeobecný theoretický výklad mezinárodní situace a poukaz na zbrojení jakožto prostředek k zabránění válce, čili přípravu války obranné. Proto má ve zjištěném znění dotčených projevů logicky dostatečnou oporu rozsudečný závěr, že stěžovatel mluvil o horečných válečných přípravách, aniž měl pro takovou zprávu dostatečných důvodů. Po objektivní stránce dovozuje stížnost ještě, že objektivně není za dnešních poměrů a v době, kdy stěžovatel svůj výrok pronesl, vůbec dána v Československu možnost vyvolati účinky zákonem uvedené, totiž poškození bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti nebo veřejného pořádku. Než těmito vývody je rozsudkem zřejmá předpokládaná způsobilost souzené zprávy vyvolati úšinky, jimž brániti chce zákon zákazem § 18 čis. 2 cit. zákona, prostě popřena, nežádá-li stížnost dokonce i po stránce objektivní neprávem skutečné poškození bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti nebo veřejného pořádku; právní mylnost anebo formální vadnost dotčeného rozsudečného předpokladu citovanými vývody stížnosti uplatňována není.

Po stránce subjektivní je stížnost v nepravu námitkou, že pro skutkovou podstatu přečinu § 18 čis. 2 zákona na ochr. rep. musí být prokázáno vědomí pachatelovo, že účinek zákonem uvedený, t. j. dle předchozích vývodů stížnosti (skutečné) poškození bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti nebo veřejného pořádku bude jeho výrokem, přesněji zprávou jím šířenou vyvoláno; stačí — ježto zákon užívá slova »poškozuje, nikoliv »poškodí« — vědomí pachatele, že z jeho činu vzniká nebezpečí, že některý z uvedených následků nastane, čili že jeho čin je způsobilý přivoditi některý z nich (srovnej nález čis. 4076 sb. n. s. a jiné). Proto netýká se skutečnosti k opodstatnění výroku o vině nutné čili skutečnosti rozhodné a nečiní rozsudek dle čis. 5 § 281 tr. ř. zmatečným vada rozsudku stížností vytýkaná, že není z rozsudku patno, z čeho nalézací soud usoudil na vědomí stěžovatelovo, že svým výro-

kem vyvolá poškození bezpečnosti státu a veřejného pořádku, a netřeba proto zkoumati ani, zda rozsudek bere za prokázáno i vědomí to nebo jen vědomí o nebezpečí zprávy pro bezpečnost státu a veřejný pořádek, ani zda zjištění vědomí stížnosti popřehého bránila okolnost, že stěžovatel jako sekretář odborové organizace jen opakoval, co před tím vyšlo tiskem a nemělo dotčeného účinku, totiž poškození bezpečnosti státu a t. d. Nutné pro kladný výrok o vině čili rozhodné zjištění rozsudku, že stěžovatel byl si vědom, že bezpečnost státu a pořádek v něm jsou souzeným projevem ohroženy a že pro ně ze souzené zprávy vzniká nebezpečí poruchy, není uvedenou výtkou zastíženo a stížnost neuplatňuje ani, že i tomuto zjištění byla právě označená okolnost na závadu, ani že zjištění to nemá oporu v tom, že souzený projev naznačil, že válku hledí vyvolati kapitalisté čili část obyvatelstva (srovnej nález Zm III 78/26), a je tedy již předchozím zjištěním souzeného projevu odůvodněno.

I podkladem úvah o zločinu § 15 čis. 3 zákona na ochr. rep. nečiní stížnost, ač tak učiniti měla vzhledem na vázanost zrušovaciho soudu rozsudečnými zjištěními při hmotněprávním přezkoumání rozsudku, celek projevu rozsudkem zjištěného ponechávajíc mimo okruh svých úvah větu stěžovatelem ovšem popřehou, avšak přes to rozsudkem zjištěnou, že je třeba převzíti (odejmouti) kapitálu třeba s klackem výrobní prostředky a upevniti tak diktaturu masy. O tom, zda ve spojení s tímto výrokem projev stěžovatelův o psu držícím kus masa opodstatňuje podněcování k násilnému nastolení diktatury proletariátu a tím ke zločinnému pokusu o násilnou změnu ústavy a splňuje skutkovou podstatu zločinu § 15 čis. 3 cit. zák., stížnost vůbec neuvažuje, takže důvod zmatečnosti čis. 9 a) není v tomto směru vůbec proveden. Není však dotčenou částí vývodů uplatňován ani zmateční důvod čis. 5 § 281 tr. ř. K obhajobě stěžovatele rozsudek výslovně přihlíží; ke tvrzení stížností uplatňovanému, že mu šlo jen o to, by dělnictvo nelekal se ve mzdových bojích ostřejších prostředků, rozsudek přihlížeti nemohl, protože se stěžovatel tímto způsobem před nalézacím soudem dle záznamů protokolu nehájil (§ 258 první věta tr. ř.). Jelikož podněcování je působení na mysl jiných osob, není závady přihlížeti při výkladu podněcovaciho projevu i k tomu, jaký smysl příkládaly podněcovacímu projevu osoby při něm přítomné, naimě je-li jako v souzené trestní věci dojem a výklad svědků zřejmá správný. Vývody stížnosti o zločinu § 15 čis. 3 zákona na ochr. rep. nejsou tedy než úsilím, by se podkladem výroku o vině stala obhajoba stěžovatelova, již nalézací soud v mezích svého práva skutkově zjišťovacího odmítl, aniž mu je stížností důvodně vytýkán formálně (§ 281 čis. 5 tr. ř.) vadný postup.

Čís. 4884.

Predpis § 431 tr. p. o tom, u ktorého súdu má byť podaná zmatečná sťažnosť, bol ustanovením § 4 odst. 1 zák. č. 8/24 Sb. z. a n. rozšírený

potiaľ, že v prípade, v ktorom prichádza do úvahy upotrebenie zák. č. 8/24 Sb. z. a n., obžalovaný má právo podať zmätočnú sťažnosť nielen u súdu prvej stolice, lež aj u súdu odvolacieho.

(Rozh. zo dňa 14. decembra 1933, Zm III 439/33.)

Na j v y š š í s ú d usniesol sa v trestnej veci proti L. K. pre zločin podvodu následkom sťažnosti obžalovanej proti usneseniu krajského súdu v B. zo 7. októbra 1933, ktorým bola odmietnutá jej zmätočná sťažnosť podaná proti rozsudku vrchného súdu v B. z 13. júna 1933, t a k t o: Sťažnosti sa vyhovuje, napadnuté usnesenie sa zmeňuje a zmätočná sťažnosť obžalovanej sa prijíma jako včas podaná.

D ō v o d y:

Obžalovaná bola rozsudkom súdu prvej stolice z 24. februára 1933 vôbec sprostena obžaloby, rozsudkom vrchného súdu v B. jako odvolacieho súdu z 13. júna 1933 však odsúdená pre prečin podľa § 384 tr. zák. v jej neprítomnosti a v neprítomnosti jej osobitného obhájcu. Rozsudok odvolacieho súdu bol obžalovanej doručený súdom prvej stolice v smysle 5. odst. § 1 zák. čis. 8/1924 Sb. z. a n. s poučením o práve podať odpor a zmätočnú sťažnosť dňa 18. augusta 1933. Obžalovaná podala zmätočnú sťažnosť na poštu 26. augusta 1933 k vrchnému súdu, tento ju postúpil súdu prvej stolice, kam došla 29. augusta 1933. Súd prvej stolice odmietol zmätočnú sťažnosť jako opozdenú, lebo došla na krajský súd po uplynutí zákonitej lehoty.

Tento názor krajského súdu je mylný. Ide tu o prípad, upravený zákonom čis. 8/1924 Sb. z. a n., lebo rozsudkom odvolacieho súdu bol zmenený sprostujúci rozsudok prvého súdu a obžalovaná bola odvolacím súdom odsúdená v jej neprítomnosti. Obžalovaná mala právo podať proti rozsudku odvolacieho súdu nielen zmätočnú sťažnosť, lež aj odpor. Podľa 1. odst. § 4 cit. zák. mohla podať odpor u odvolacieho súdu bez ohľadu na to, že rozsudok bol jej doručený súdom prvej stolice. S odporom m o h l a spojiť aj zmätočnú sťažnosť, tedy aj túto podať v tomto prípade u odvolacieho súdu. Hľadiac k tomu, neľze obžalovanej odopreť právo podať v tomto prípade zmätočnú sťažnosť u odvolacieho súdu ani vtedy, keď zmätočnú sťažnosť nespojila s odporom, lebo priečilo by sa smyslu zákona, keď by sa obžalovanej malo odopreť právo vo zvláštnom podaní podať zmätočnú sťažnosť u toho súdu, u ktorého mohla ju podať vo spojení s odporom. Z toho plynie, že predpis § 431 tr. p. o tom, u ktorého súdu má byť podaná zmätočná sťažnosť, bol ustanovením § 4 odst. 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. rozšírený potiaľ, že v prípade, v ktorom prichádza v úvahu upotrebenie zák. č. 8/1924 Sb. z. a n., obžalovaný má právo podať zmätočnú sťažnosť nielen u súdu prvej stolice podľa § 431 tr. p., lež aj u odvolacieho súdu v smysle 1. odst. § 4 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. V tomto prípade bola zmätočná sťažnosť podaná na poštu k odvolaciemu súdu v 8 dňovej lehote usta-

novenej v 1. odst. § 4 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n., tedy včas. Preto bolo treba vyhoveť sťažnosti, zmeniť podľa 4. odst. § 379 tr. p. napadnuté usnesenie a uznať zmätočnú sťažnosť obžalovanej za podanú včas.

Čís. 4885.

Ke skutkové podstatě přestupku § 312 tr. zák. se sice nevyžaduje urážlivý úmysl, nýbrž stačí vědomí pachatelovo, že zlehčuje svým jednáním veřejnou autoritu, kterou představuje napadený veřejný činitel; avšak vědomí to může tu býti (přichází aspoň s hlediska trestního zákona v úvahu) jen, dotýká-li se projev, o jehož urážlivost jde, vůbec objektivně autority veřejného činitele, a je-li projev podle povšechné povahy své, po případě podle zvláštních okolností, za kterých se stal, s to, by zlehčoval vážnost dotčeného veřejného činitele v obecnstvu neb alespoň u jednotlivých osob projevu přítomných.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1933, Zm I 329/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 11. března 1932, pokud jí byla stěžovatelka uznána vinnou přestupkem proti veřejným zřízením a opatřením podle § 312 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v odsuzující části jako zmatečný a obžalovanou podle § 259 čis. 2 tr. ř. zprostil z obžaloby, že dne 26. listopadu 1931 v J. slovem urazila vrchního (četnického) strážmistra G-e, tudíž osobu v § 68 tr. zák. jmenovanou při výkonu služby a že tím spáchala přestupek proti veřejným zřízením a opatřením podle § 312 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, která odporuje odsuzující části napadeného rozsudku z důvodu čis. 10, správně —jelikož se domáhá úplného zproštění stěžovatelky — čis. 9 a) § 281 tr. ř., dlužno přiznati důvodnost. Rozsudek jest arcí v právu tvrzením, že ke skutkové podstatě přestupku § 312 tr. zák. se nevyžaduje urážlivého úmyslu a stačí vědomí pachatelovo, že zlehčuje svým jednáním veřejnou autoritu, kterou představuje napadený veřejný činitel. Než vědomí to může tu přirozeně býti nebo přichází aspoň s hlediska trestního zákona, jenž delikty putativní netrestá, v úvahu jen, dotýká-li se projev, o jehož urážlivost jde, vůbec objektivně autority veřejného činitele, a je-li projev podle povšechné své povahy, po případě podle zvláštních okolností, za kterých se stal, s to, by zlehčoval vážnost dotčeného veřejného činitele v obecnstvu neb alespoň u jednotlivých osob projevu přítomných. Že tomu tak bylo při pozastaveném projevu »pomalu jsme přišli a pomalu zase odcházíme«, rozsudek nezjišťuje, neuvažuje o smyslu a významu (dosahu) projevu a nepodává jeho výklad, jehož také nebylo třeba, kdyžtž projev znamená zřejmě jen ohrazení se mluvčího proti případnému požadavku, by odchod z místa výzvy k rozchodu se dál rychleji. Také nelze

poznati, jak by mohl projev takový býti na úkor vážnosti veřejného činitele, jehož oprávněnost k výzvě k rozchodu a k žádosti rychlejšího vzdání se jím nikterak v pochybnost, stejně jako nejsou jím ani naznačeny pochybnosti o jiné správnosti a slušnosti postupu veřejného činitele. Na neuráživosti projevu nemění nic rozsudkem zjištěná skutečnost, že byl učiněn hrubým způsobem nebo třeba hrubým (drzým) hlasem. Drzost, hrubost mluvy svědčí o nezdořilosti, neslušnosti, nevychovanosti mluvčího, není však s to, by snížila nebo zmátla úsudek obecnosti nebo jednotlivých posluchačů o mravní a společenské hodnotě osoby, na niž promluveno.

Čís. 4886.

Krádež duševního vlastnictví (nedovolené, svémocné opisování a zhotovování kopií) nespadá pod ustanovení § 171 tr. zák.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1933, Zm II 212/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 18. ledna 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 176-II c) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

S hlediska zmatku čis. 9 a), po případě 10 § 281 tr. ř. zmateční stížnost právem vytýká, že výrok odsuzující stěžovatele pro zločin krádeže spočívá na mylném výkladu a použití zákona v otázce, pokud lze ve zjištěném jednání obžalovaného spatřovati odcizení movitých věcí ve smyslu § 171 tr. zák. Soud uznává obžalovaného vinným, že odcizil postupně u firmy B. a D. různé výkresy, výpočty, formuláře, kalkulace strojů a přístrojů s poznámkami atd. — v originálech a z části v opisech, jichž bylo nalezeno při domovní prohlídce 2014 kusů, a že mimo to si obkresloval nákresy a opisoval kalkulace, ačkoliv tyto opisy jsou v celkovém počtu oněch 2014 kusů obsaženy; a dále, že ke škodě firmy B. J. odcizil 164 různé plány, písemnosti a tiskopisy v originálech i opisech, ačkoliv ze seznamů předložených zástupci obou firem, jež byly při hlavním přelíčení přečteny, vychází na jevo, že opisy a obkreslené plány obžalovaný neodcizil, nýbrž právě jen opsal a obkreslil.

Podle toho byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže nejen pro faktické odcizení plánů, výkresů atd., nýbrž soud spatřuje tento zločin i v tom, že si obžalovaný obkresloval různé plány, opisoval kalkulace a pod. V tom tkví základní právní omyl rozsudku, neboť pouhé nedovolené, svémocné opisování a zhotovování kopií jest ovšem t. zv. krádeží duševního vlastnictví, která však nespadá pod trestní ustanovení § 171 tr. zák. a není předmětem veřejno-záložního deliktu, nýbrž může býti porušením různých jiných zákonných ustanovení chránících duševní vlastnictví, po případě obchodní tajemství atd.

Právní názor vyslovený v rozsudku, že pro skutkovou podstatu zločinu krádeže je nerozhodné, že obžalovaný obkresloval (tedy nikoliv odcizoval) cizí plány a doklady, poněvadž prý stačí bezprávné přisvojení si disposiční moci nad nimi, je mylný potud, že dokud není zjištěno, že obžalovaný odcizil originály, z nichž si pořizoval kopie a opisy, t. j. že tyto originály odňal z držení a bez přivolení majitelů tak, že s nimi více nakládati nemohli, — a to právě rozsudek nezjistil — nemůže býti řeči o krádeži. Vycházejí z tohoto mylného pojetí právního, nalézací soud se neobíral otázkou a nezjistil, pokud byly obžalovaným odcizeny věci, v nichž lze ve smyslu hořejších vývodů spatřovati způsobitý předmět krádeže podle § 171 tr. zák. a jaká škoda vzešla odcizením právě těchto věcí. Tím se stává vratkým celý rozsudek. Bylo proto zmateční stížnosti, aniž třeba zabývatí se ostatními jejími vývody, již s tohoto hlediska vyhověti, napadený rozsudek jako zmatečný zrušiti a podle § 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř. věc vrátiti soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 4887.

Ideální souběh zločinu zpronevěry s přečinem podle § 89 zák. čis. 70/1873 ř. zák., vpsival-li člen představenstva (účetní ředitel) společenstva v účetních závěrkách jako dlužníky fingované osoby a zá-půjček používal pro sebe.

Po stránce subjektivní nesejde na tom, zda si byl vědom toho, že způsobem sepisování uzávěrek jedná proti ustanovení § 89 cit. zák.,; stačí, že činil nesprávné údaje vědomě.

(Rozh. ze dne 18. prosince 1933, Zm II 325/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 20. května 1932, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 89 zákona ze dne 9. dubna 1873, čis. 70 ř. zák.

Z důvodů:

Zmateční stížnost, ponechávajíc nedotčeným odsouzení obžalovaného pro zločin zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák., napadá rozsudek jen, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přečinem podle § 89 zák. čis. 70/1873 ř. zák., uplatňujíc důvody zmatečnosti čis. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Dovojuje, že zjištěný skutek nespadá pod trestní ustanovení § 89 zák. čis. 70/1873 proto, že si obžalovaný nebyl vědom, že jedná proti ustanovení § 89 a že se tím dopouští přečinu. Tím však poukazuje zmateční stížnost na právní omyl, pokud se týče na nezalost trestního zákona, která obžalovaného neomlouvá (§§ 3, 233 tr. zák.

Nejde o to, zda si byl obžalovaný vědom, že svým jednáním, t. j. tím, že jako člen představenstva a zároveň účetní ředitel Úvěrní jednoty pro hospodářství, obchod a průmysl v T., v účetních závěrkách Jednoty činil

vědomě nesprávné údaje, t. j. že vepisoval do nich jako dlužníky fingo-
vané osoby, které ve skutečnosti dlužníky nebyly, jedná proti ustanov-
ení § 89 cit. zák. a dopouští se přečinu, nýbrž pro otázku jeho sub-
jektivní viny je rozhodno, zda činil v účetní uzávěrce nesprávné údaje
vědomě čili nic, a v té příčině rozsudek obsahuje zjištění ve smyslu
kladném, formálně bezvadné a náležitě odůvodněné. Poněvadž rozsudek
způsobem formálně bezvadným zjišťuje veškeré náležitosti skutkové
podstaty přečinu podle § 89 zák. čis. 70/1873 ř. zák. jak ve směru objek-
tivním, tak i subjektivním, odpovídá odsuzující výrok zjištěnému stavu
věci a správnému použití zákona.

Na tom nic nemění ani námitka, kterou obhájce při zrušovacím líčení
uplatňoval v ten smysl, že obžalovaný neměl býti vedle zločinu zpro-
nevěry odsouzen též pro přečin podle § 89 zák. čis. 70/1873 ř. zák.,
poněvadž nesprávné zápisy do účetních uzávěrek sloužily jen k zakrytí
zpronevěry, takže podřaděním skutku stěžovatelova pod ustanovení
§ 183 tr. zák. byla prý jeho trestná činnost úplně vyčerpána. Námitka
přehlíží, že § 89 zák. čis. 70/1873 ř. zák. obsahuje samostatný předpis,
jímž jest chráněn jiný právní statek než v §§ 181 a násl. tr. zák. Jdeť
při zpronevěře o útok na cizí majetek, kdežto trestním ustanovením § 89
zák. čis. 70/1873 ř. zák. má býti zabezpečeno právo členů společenstva,
pokud se týče i dozorcích orgánů, aby vždy měli správný přehled o stavu
hospodářství společenstva a aby byla v tomto směru zaručena účinná
kontrola. Poněvadž obžalovaný svým jednáním nepochybně porušil
i tento zvláštní předpis, bylo jeho jednání s hlediska trestního zákona
úplně poosuzeno a vyčerpáno teprve podřaděním jeho i skutkové pod-
statě § 89 zák. čis. 70/1873 ř. zák. a nalézací soud, učiniv tak, nepo-
chybil. Věc se tu má podobně, jako když někdo k zakrytí zpronevěry
padělá veřejnou listinu. V té příčině bylo již vysloveno nálezelem čis. 1893
sb. n. s. (srov. též čis. 3123 a 3927 sb. n. s.), že jednání takové není
sice podvodem podle §§ 197, 199 d) tr. zák., ale ovšem přestupkem
§ 320 f) tr. zák. Stěžovatel ostatně ani blíže neuvedl, proč by jednání
naplňující skutkovou podstatu trestného činu mělo býti beztrestným,
sloužilo-li k zastření jiného trestného skutku.

Čís. 4888.

K lúpeži sa vyžaduje, aby páchatel ešte pred vykonaním násilia na poškodenom pojal úmysel privlastniť si jeho veci a vykonať násilie ako prostriedok k ich odňatiu.

(Rozh. zo dňa 18. decembra 1933, Zm IV 503/33.)

Najvyšší súd v trestnej veci, zavedenej pred krajským súdom
v K. jako porotným súdom proti J. R. a spol., obžalovaným zo zločinu
lúpeže a i., na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej
sťažnosti štátneho zastupiteľstva vyniesol tento rozsudok: Zmätočná
sťažnosť štátneho zastupiteľstva, pokiaľ uplatňuje dôvod zmätku podľa
§ 385 č. 1 b) tr. p., sa zamietá.

Z dôvodov:

Zmätočná sťažnosť štátneho zastupiteľstva uplatňuje predovšetkým
dôvod zmätku podľa § 385 č. 1 b) tr. p. proti výroku o kvalifikácii trest-
ného činu najmä preto, že nebol kvalifikovaný jako zločin lúpeže podľa
§§ 344 a 349 č. 2 tr. zák., lež jako zločin ťažkého ublíženia na tele podľa
§ 301 tr. zák. a jako přečin krádeže. Zmätočnej sťažnosti nelze však
v tomto bode priznať oprávnenie. Kladnou odpoveďou porotcov na
4. otázku skupiny I. a II. bolo zistené, že, keď obžalovaní viezli drevo
odcudzené z cudzieho lesa, ktorý bol pod dozorom poškodeného, a boli
ním prichytení, ponechali síce na jeho výzvu drevo v lese, avšak nechceli
ísť podľa jeho rozkazu do dediny cieľom zistenia ich totožnosti, lež vrhli
sa na poškodeného, odňali mu pušku a, keď im vyhrožoval, že strelí
z revolveru, presvedčili sa, že revolver nemá. Keď poškodený pred nimi
utekal, obžalovaní ho prenasledovali a bili, čím poškodený utrpel ťažké
zranenie a spadol na zem v bezvedomí. Vtedy mu obžalovaní prekurali
všetky vaky, vybrali z nich kapesník, lovecký nôž a 4 alebo 6 nábojov,
všetko v hodnote okolo 70—80 Kč a tieto veci, alebo len niek-
toré z nich, jeden z obžalovaných vzal a doma uschoval.

Tento čin obžalovaných mohol by byť podriadený pod ustanovenia
tr. zák. o lúpeži len, keď by obžalovaní ešte pred vykonaním násilia na
poškodenom boli pojali úmysel privlastniť si jeho veci a keď by ich
úmyslom bolo vykonať násilie jako prostriedok k odňatiu týchto vecí.
Pre takýto záver niet však podkladu v zistenom skutkovom stave. Proti
takému záveru svedčí najmä to, že obžalovaní nevyhľadávali poškode-
ného, že na jeho výzvu nechali v lese ukradnuté drevo, že neprivilastnili
si jeho pušku, ktorú mu pri ťahaní odňali, a ktorá bola mnohokrát cen-
nejšia, než drobné veci, ktoré si neskoršie vzali. Zvlášte padá na váhu
malá cena odcudzených vecí, keď sa uváži, že táto cena bola len okolo
70 Kč a že ani nebolo zistené, či obžalovaní si privlastnili všetky
z týchto vecí, takže nie je vylúčené, že azda si privlastnili len tie dva
náboje, ktoré boli u nich neskoršie najdené pri domovej prehliadke.
Naopak zo zisteného skutkového stavu treba uzatvárať, že sa obžalovaní
dopustili na poškodenom násilia, a to ublíženia na tele len z pomsty
preto, že ich prinútil, aby ukradnuté drevo ponechali v lese, a že chcel
zistiť ich totožnosť, aby oznámil krádež, pre ktorú mali by byť po-
trestaní, a že úmysel prekútať šaty poškodeného a privlastniť si niektoré
jeho veci vznikol u obžalovaných len vtedy, keď poškodený po zranení
upadol do bezvedomia a nehybne ležal. Podľa toho išlo tu o dva samo-
statné trestné činy, z ktorých jeden nasledoval po druhom, pri čom
úmysel privlastniť si cudzie movité veci vznikol len po trestnom čine
ťažkého ublíženia na tele. Súd prvej stolice tedy správne podriadil
trestné jednanie obžalovaných, zistené v kladnej odpovedi porotcov,
jednak pod ustanovenie §§ 70 a 301 tr. zák., jednak pod ustanovenie
§§ 70 a 333 tr. zák. Tento výrok nie je zmätočný v smysle § 385 č. 1 b)
tr. p. a preto bola zmätočná sťažnosť štátneho zastupiteľstva v tomto
bode zamietnutá podľa 1. odst. § 36 por. nov.

Čís. 4889.

Trestnost jednání toho, kdo měl styky s říšskoněmeckou národně-sociální stranou dělnickou a s jejími polovojenskými formacemi SA podle § 2 zák. na ochr. rep. není vyloučena tím, že nalézací soud nemohl zjistiti úkladný podnik již in concreto strojený; stačí, že jde ve zjištěné činnosti o přípravy charakterisované určitostí právního statku, proti němuž by úklad směřoval, a stačí, že styky s cizím činitelem (s mocnou stranou disponující vojenskými formacemi) jsou způsobile přiblížiti, byť v budoucnu, možnost výsledku, totiž úkladného podniku po rozumu § 1 zák. na ochr. rep.; z určení a povahy SA plyne násilnost jakožto složka podniku, jenž je v programu NSDAP a jejich SA (odtržení území Němci obývaných od Československé republiky a připojení jich k německé říši); subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1933, Zm I 905/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 26. září 1933, jímž byl obžalovaný, byv obžalován pro zločin podle § 2 al. 2 zákona na ochranu republiky čís. 50/1923 sb. z. a n., uznán vinným přečinem podle § 17 čís. 1 odst. 2 téhož zákona, zrušil napadený rozsudek soudu první stolice v celém rozsahu a uznal obžalovaného vinným, že v letech 1932 a 1933 v Německu vešel k úkladům o republiku ve styk přímý s cizími zejména vojenskými činiteli, čímž spáchal zločin příprav úkladů podle § 2 al. 2 zákona na ochranu republiky.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňující důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9 a) tr. ř. — správně čís. 10 § 281 tr. ř. — jest odůvodněna. Nalézací soud zjistil v napadeném rozsudku, že obžalovaný měl v roce 1932 a 1933 styky s říšskoněmeckou národně-sociální stranou dělnickou a s jejími polovojenskými SA. formacemi, že se účastnil jejich činnosti, konal strážní službu a pod.; a dále, že strana ta i její SA. sledují svými sjednocovacími snahami odtržení území Němci obývaných od Čsl. republiky a jejich spojením s Německou říší.

Podřaditi takto zjištěnou objektivní stránku skutkové povahy pod § 2 zák. na ochr. rep. odepírá soud nalézací proto, že v činnosti obžalovaného neshledal konkrétní úklad směřující proti existenci státu a ohrožující jej bezprostředně nebo pro dohlednou budoucnost; byť by prý útok na celistvost republiky beznadějný. Tento důvod je v několika směrech chybný.

Především nebyl obžalovaný viněn z jednání znamenajícího úklad o republiku po rozumu § 1 zákona na ochr. republiky; nebylo tedy zkoumati, zda jsou naplněny náležitosti této skutkové podstaty; než i při posuzování jich se soud mylí, neboť s neúspěšností úkladného podniku,

kteřá leží v povaze pokusu, sám zákon počítá. Obžalovanému bylo kladeno za vinu jednání znamenající přípravu úkladů o republiku. Zákon chce postihnouti podnik namířený proti statkům chráněným v § 1 zákona na ochranu republiky již v jeho zrodu. Proto není trestnost jednání obžalovaného podle § 2 téhož zákona vyloučena tím, že soud nalézací nemohl zjistiti úkladný podnik již in concreto strojený. Stačí, že jde ve zjištěné činnosti o přípravy charakterisované určitostí právního statku, proti němuž by úklad směřoval, a stačí dále, že styky s cizím činitelem, mocnou stranou, disponující vojenskými formacemi, jsou způsobile přiblížiti, byť v budoucnu možnost svého výsledku, totiž podniku úkladného po rozumu § 1 zákona na ochranu republiky, při čemž zároveň z určení a povahy S. A. plyne násilnost jakožto složka podniku, jenž podle zjištění je v programu NSDAP. a jejich SA.

Po subjektivní stránce zjistil rozsudek, že obžalovaný při svých stycích se stranou NSDAP. a s jejími údernými oddíly S. A. znal jejich politické cíle, jak se o nich před tím při zjišťování objektivní skutkové podstaty zmiňuje, že zejména znal jejich snahy směřující proti územní celistvosti Československé republiky. Když jakožto příslušník republiky československé přes tuto znalost cílů a snah, jež ostatně NSDAP. veřejně hlásá, připojil se k organizaci NSDAP. a k jejím úderným oddílům S. A. a setrval v nich, je tím splněno vše, co se ke skutkové podstatě zločinu podle § 2 odst. 2 zák. na ochr. republiky žádá i po subjektivní stránce.

Čís. 4890.

Do hlavní otázky musí býti pojat také zákonný znak subjektivní skutkové podstaty (úmysl směřující k usmrcení při spoluvinně na vraždě).

(Rozh. ze dne 20. prosince 1933, Zm II 360/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované Julie F-ové do rozsudku krajského jako porotního soudu v Opavě ze dne 17. června 1933, jímž byli uznáni vinnými: Jan Sch. zločinem vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák. a Julie F-ová zločinem vzdálené spoluviny na zločinu úkladné vraždy podle §§ 5, 134, 135 čís. 1 tr. zák., zrušil výrok porotců a rozsudek na něm spočívající, pokud se týkají této obžalované, a věc této obžalované odkázal do příštího zasedání soudu porotního při krajském soudě v Opavě k novému přelíčení a rozhodnutí.

Z důvodů:

Zmateční stížnosti obžalované Julie F-ové nelze upříti důvodnost, pokud namítá, že v hlavní otázce, již porotci přisvědčili, schází subjektivní znak činu jí za vinu davaného a že proto kladným zodpověděním otázky té nebyla zjištěna skutková povaha spoluviny na zločinu úkladné vraždy, uplatňující takto nejen zmateční důvod dle čís. 10 a), ale jasným

odkazem též dle čis. 6 § 344 tr. ř. Podle znění zmíněné hlavní otázky přispěla prý stěžovatelka k úkladné vraždě, spáchané Janem Sch-em na jejím manželu Františku F-ovi tím, že mu umožnila otevřením dveří v kritické době přístup do dvora a do domu, jakož i rychlý útěk. Jednání to odpovídalo by však pojmu spoluviny a účastenství, jež by jedině přicházelo v úvahu pokud se týče usnadnění útěku — jen v tom obžalobou ovšem předpokládaném případě, že obžalovaná jednala úmyslně, ba, pokud se týče usnadnění útěku, že se s pachatelem o poskytnutou mu pak pomoc napřed srozuměla. Úmysl obžalované musel tudíž směřovati k těmto cíli jako úmysl pachatele Jana Sch-e, totiž k usmrcení Františka F-a (rozh. n. s. 3255). Tento zákonný skutkový znak, jenž jest výslovně obsažen v § 5 tr. zák., k němuž i § 137 tr. zák. poukazuje, musel vzhledem k jasnému znění § 318 tr. ř. býti pojat do hlavní otázky (srov. rozh. Löfflerova sbír. čis. 429). Stížnost má pravdu, že výrok porotců zjišťuje u obžalované Julie F-ové jen objektivní pomoc a nadřování k činu, že však z výroku není patrné, měli-li porotcové za to, že obžalovaná jednala v úmyslu, přispěti k usmrcení svého manžela. Opomenutí, o něž jde, je tím povážlivější, ježto obžalovaná důsledně se zodpovídala v ten smysl, že s usmrcením svého manžela nesouhlasila, a že i kritické noci pustila Jana Sch-e do domu v doměnce, že přichází za ní nebo že si jde pro tlumok a salám, a dvířka od zahrádky že nechala jako jindy otevřena proto, aby Sch. mohl rychleji utéci, kdyby se její muž probudil.

Čís. 4891.

Prodá-li komisionář zboží mu svěřené na úvěr, dopouští se zpronevěry jen, je-li mu takový prodej komitentem zakázán, nebo lze-li z okolností případu souditi, že se tak stalo proti intencím komitentovým, a (subjektivně) jedná-li v úmyslu, by komitent nedostal ani zboží ani výtěžek za ně, neb alespoň s vědomím, že komitent jich následkem jeho postupu nedostane.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Zm I 749/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmáteční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 24. června 1933, jímž byl stěžovatel vinným uznán zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a věc vrátil soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost, dovolávající se číselně toliko zmatečního důvodu čis. 9 a) § 281 tr. ř., vytýká napadenému rozsudku, že neprávem shledal ve zjištěném jednání stěžovatelově skutkovou podstatu zločinu zpronevěry podle § 183 tr. zák., ač připustil správnost obhajoby stěžovatelovy, že výtěžek za zboží Fridolínem V-em mu do komise dané v částce

5.792 Kč 40 h neodvedl Fridolínu V-ovi proto, že prodav toto zboží rumunským podomním obchodníkům, prodejní cenu za ně dosud nedostal. Stížnost jest odůvodněna. Nálezací soud vychází z toho, že stěžovatel podle ujednání s Fridolínem V-em nebyl oprávněn, by zboží jemu do komise dané dále zcizoval na úvěr, a shledává již v tom, že stěžovatel přes to tak učinil, aniž firmě V. zboží toto ihned sám zaplatil, provinění stěžovatelovo ve smyslu § 183 tr. zák.

Tento právní názor je ve své všeobecnosti mylný. Jestli v povaze komisionářského poměru, že komisionář jest oprávněn zboží do komise mu svěřené prodati. Ovšem je při prodeji zboží jeho povinností, by peníze za ně stržené, jež jako svěřený statek nastupují na místo svěřeného mu zboží, odvedl komitentovi, pokud odpovídají cenám komitentem mu účtovaným; zadrži-li nebo spotřebuje-li peníze pro sebe, dopustí se, čini-li tak ve zlém úmyslu, t. j. u vědomí materiální protiprávnosti svého jednání, zpronevěry. Prodá-li však komisionář zboží mu svěřené na úvěr, neobdržel kupní cenu za zboží. Ta nenastoupila tudíž jako věc mu svěřená na místo svěřeného mu zboží a lze porušení svěřitelovy důvěry, jež jest podstatou zpronevěry, posuzovati jen s toho hlediska, zda již tímto prodejem na úvěr komisionář porušil svěřitelovu důvěru a učinil-li tak u vědomí protiprávnosti. Ve směru objektivním je toto porušení důvěry naplněno prodejem na úvěr, byl-li prodej na úvěr komitentem vůbec komisionářovi zakázán, po případě došlo-li ku prodeji sice beze zákazu komitentova, ale lze-li z okolností případu souditi, že se tak stalo proti intencím komitentovým. Ve směru subjektivním však lze i tu zpronevěru přičítati komisionářovi jen tehdy, je-li zjištěno, že při tom jednal v úmyslu, by komitent nedostal ani věc ani výtěžek za ni, neb aspoň s vědomím, že komitent jich následkem jeho postupu nedostane, čímž je pak naplněna složka vědomí protiprávnosti, pro zpronevěru u pachatele požadované. Není-li komisionář při prodeji na úvěr zboží do komise daného aspoň toto vědomí dokázáno, je komitentovi jen soukromoprávně zavázán k náhradě škody z důvodu porušení smlouvy komisionářské.

S tohoto hlediska nálezací soud věc neposoudil a neučinil potřebných skutkových zjištění, takže odsuzující rozsudek je stížen zmatkem podle čis. 9 a) § 281 tr. ř. právem vytýkaným.

Čís. 4892.

Ustanovení § 1 čis. 3 nov. čis. 3/1878 nebylo dosud změněno ani zrušeno; nestanovic výsadu stavu advokátského, zabezpečuje především v zájmu obžalovaného řádné provedení zmáteční stížnosti; netýká se ho ustanovení § 106 úst. list.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Zm II 460/33.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání stížnost obžalovaného do usnesení krajského soudu v Olomouci ze dne 18. listopadu 1933, jímž byla zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku téhož soudu ze dne 11. září 1933 zamítnuta.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaného byla zamítnuta soudem prvního státního příslušníkem proto, poněvadž nevyhovovala požadavkům § 1 č. 3 nov. k trestnímu řádu, nejsouc podepsána oprávněným obhájcem. Obžalovaný snažil se dokázat ve své stížnosti, jak to uplatňoval již ve svém podání, jímž odepřel dáti zmateční stížnost obhájcem podepsati, že zmíněné ustanovení novely k trestnímu řádu je zrušeno, ježto odporuje čl. 106 ústavní listiny, kterým se neuznávají výsady povolání. Má zřejmě za to, že se podpis obhájců na zmateční stížnosti vyžaduje v trestním řádu z důvodu výsad povolání advokátského, což prý odporuje zásadě občanské rovnosti před zákonem.

Stěžovatel je na omylu. Ustanovením § 1 č. 3 nov. k tr. ř. má býti zabezpečeno především v zájmu obžalovaného řádné provedení zmateční stížnosti; proto žádá zákon, by zmateční stížnost, pokud obsahuje údaje s označením důvodů zmatečnosti uvedením skutečnosti, jež má býti důvodem zmatečnosti, byla podána buď do protokolu anebo v podání, které podepsal některý obhájce. V obojím způsobu je předpokládáno rovnocenné zajištění zákona odpovídajícího provedení zmateční stížnosti a měl obžalovaný na vůli, nechtěl-li použití při provedení zmateční stížnosti součinnosti obhájcovy, provést ji za spolupráce soudcovské do soudního protokolu. Zvolil-li však cestu písemného podání, byl nucen podrobiti se zákonným předpisům, které jsou dány pro tento způsob provedení zmateční stížnosti. Předpisy trestního řádu a novely k němu platí podle zákona ze dne 28. října 1918, č. 11 sb. z. a n. v republice Československé, pokud nebyly novými zákony zrušeny nebo změněny. Předpis § 1 č. 3 nov. k tr. ř. nebyl dosud změněn ani zrušen a netýká se ho zejména stěžovatelem dovolané ustanovení čl. 106 ústavní listiny, neboť nestanoví žádnou výsadu stavu obhájcovského, jak bylo již nahoře uvedeno.

Čís. 4893.

Odškodné podle § 576 tr. ř. přísluší osobě, která byla mylně zatčena a zadržena místo skutečného pachatele trestného činu, byť i řízení proti ní nebylo soudem formálně zastaveno; stačí, bylo-li zastaveno konkludentním činem.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, N IV 12/33.)

Nejvyšší soud v trestní věci proti K. T. K. I. pro zločin podvodu o žádosti C. I. C. o náhradu za nevinně vytrpěnou předběžnou vazbu takto se usnesl: Žadatel C. I. C. přísluší náhrada za nevinně vytrpěnou předběžnou vazbu od 25. března do 6. dubna 1932 v celkové době 13 dní. Spisy se podle § 587 tr. ř. postupují ministerstvu spravedlnosti v Praze. Toto rozhodnutí budiž podle 3. odst. § 580 tr. ř. na náklad trestního paušálu uveřejněno v úředním listě a u místního úřadu v B., jako místa dočasněho bydliště žadatelova.

Důvody:

Na oznámení poškozené A. R. z P. bylo proti K. T. K. I., bulharskému státnímu příslušníku z P. v Bulharsku, zavedeno trestní řízení pro zločin podvodu a byl proti němu krajským soudem v L. dne 28. října 1931 vydán zatykač. Dne 25. března 1932 byl na základě tohoto zatykače zadržen policejním ředitelstvím v B. C. I. C., bulharský státní příslušník rovněž z P. v Bulharsku, a dodán do věznice krajského soudu v B. Usnesením krajského soudu v B. z 29. března 1932 byla na něho, jako podezřelého ze spáchání výše zmíněného zločinu podvodu, uvalena předběžná vazba, počínajíc dnem 25. března 1932. Po provedeném šetření, v němž zatčený C. I. C. svědky prokázal své alibi, byl k návrhu státního zastupitelství v L. dne 6. dubna 1932 po složení jistoty 3.500 Kč z vazby na svobodu propuštěn. Když v průběhu dalšího vyhledávání poškozená A. R. jako svědkyně podle předložené jí fotografie C. I. C. potvrdila, že tento není totožný s pachatelem podvodu K. T. K. I., byla C. I. C. na jeho žádost usnesením krajského soudu v L. z 27. dubna 1932 složená jistota vydána. Dne 26. dubna 1932 podal C. I. C. u krajského soudu v L. ověřené osvědčení selského obecního úřadu v P. v Bulharsku, jímž se rovněž potvrzuje, že není totožný s obviněným pro podvod K. T. (správně C.) K. I.

Z tohoto skutkového stavu zřejmě vychází, že na žadatele C. I. C. byla omylem uvalena předběžná vazba a že není totožný s pachatelem zločinu podvodu spáchaného na A. R., stíhaným zatykačem krajského soudu v L. Ustanovení § 576 tr. ř. váže ovšem přiznání odškodného formálně na pravoplatný zprošující rozsudek aneb na pravoplatné soudní zastavovací usnesení. V tomto případě nedošlo sice ani k osvobozujícímu rozsudku, ani nebylo řízení proti žadateli soudem výslovně zastaveno; poněvadž však jeho zatčení stalo se na základě zatykače vydaného soudem a složená jistota později též rozhodnutím soudu byla mu vydána, jest se zřetelem na předpis § 166 tr. ř. toto rozhodnutí o vrácení jistoty považovati za soudní rozhodnutí o zastavení trestního řízení, které jest i pravoplatné, poněvadž se stalo za souhlasu veřejného žalobce. Jsou tedy splněny všechny zákonem požadované podmínky uplatňovaného nároku na odškodné za nevinně vytrpěnou vazbu, jehož se žadatel svou žádostí, dne 15. října 1932, tedy ve lhůtě stanovené v § 581 tr. ř. podanou domáhá. Nejvyšší soud proto uznal ve smyslu 1. odst. § 587 tr. ř., že žadatel přísluší nárok na náhradu za předběžnou vazbu, kterou vytrpěl od 25. března do 6. dubna 1932 v celkové době 13 dní. Rozhodnutí o uveřejnění tohoto usnesení spočívá na předpisu 3. odstavce § 580 tr. ř.

Dodatek.

Rozhodnutí nejvyššího soudu jako kárného soudu odvolacího v kárných věcech soudců, advokátů a notářů.

Čís. 167 dis.

Než se s úspěchem vytýká vadnosť pokračovania pred disciplinárnym súdom prvej stolice na tom základe, že proti ustanoveniu § 85 odst. 1 adv. por. súkromná strana nebola upovedomená o termíne záverečného pojednávania, ak je zrejmé, že tento formálny nedostatok nemohol mať vliv na rozhodnutie disciplinárneho súdu.

Netreba, aby upovedomenie o inkasovaní peňazí v smysle § 48 adv. por. stalo sa doporučeným dopisom.

(Rozh. zo dňa 15. mája 1933, Ds III 20/32.)

Disciplinárny súd prvej stolice sprostil obvineného advokáta Dr. B. E. disciplinárnej obžaloby, že vo viac veciach zastupoval substitučne advokáta Dr. J. F., inkasoval peniaze, Dr. F.-a však o tom neupovedomil, takže tento bezzákladne zažaloval protivníkov.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov potvrdil rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice.

Dôvody:

Proti oslobodzujúcemu rozsudku prvej stolice podala odvolanie súkromná strana preto, že pokračovanie bolo vraj vadné, lebo ona nebola uvedená ani o termíne výsluchu svedkov ani o termíne záverečného pojednávania, ďalej preto, že súd prvej stolice vraj mylným ocenením dôkazov zistil, že obvinený upovedomil súkromnú stranu o tom, že inkasoval pre ňu peniaze; obvinený bol vraj omylne oslobodený, pretože on mal dokázať, že súkromná strana skutočne dostala dopis obsahujúci upovedomenie o inkasovaní. Odvolanie je bezzákladné. Podľa § 81 adv. zák. o termíne určenom na výsluch svedkov, nie je potrebné vyznačovať súkromnú stranu. Súd prvej stolice porušil síce predpis § 85 adv. zák. tým, že opominul upovedomiť súkromnú stranu o roku záverečného pojednávania, táto formálna vada však nemohla mať vliv na rozsudok, lebo záujmy obžaloby boli dostatočne hájené žalobcom komory a štátnym zástupcom, ktorí boli prítomní na pojednávaní, a súkromná strana písomným podaním zo dňa 8. júla 1931 predostrela svoje poznámky na obranu obvineného. Čo sa týka meríta veci, mylný je názor odvolateľov,

že obvinený bol povinný dokázať aj to, že súkromná strana aj dostala dopis, ktorým ju obvinený upovedomil o inkasovaní peňazí. Podľa § 48 adv. zák. obvinený vyhovel svojej povinnosti už uvedením sťažovateľa, tedy tým, že obvyklým spôsobom poslal mu upovedomenie. Nie je predpísané, že také upovedomenie by malo byť odoslané doporučeným dopisom. Z dôvodov správnych, ako sú uvedené v napadnutom rozsudku, nelze uznať, že súd prvej stolice sa mýlil, keď považoval za dokázané, že obvinený upovedomil súkromnú stranu o inkasovaní peňazí. Preto najvyšší súd nenašiel dôvodov k tomu, aby zmenil rozsudok súdu prvej stolice a aby za vinného uznal obvineného. Bolo tedy treba potvrdiť napadnutý rozsudok.

Čís. 168 dis.

Pätnásťdňová lehota, určená v § 95 adv. por. pre podanie odvolania, počíta sa pre stranu, ktorá na pojednávaní pred disciplinárnym súdom prvej stolice nebola prítomná, bola však zastúpená advokátom, odo dňa vyhlásenia rozsudku a nie od jeho doručenia.

(Rozh. zo dňa 15. mája 1933, Ds III 25/33.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. L. K., advokátovi v L., následkom odvolania, podaného obvineným proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine po preskúmaní spisov vyniesol toto usnesenie: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov odmieta odvolanie.

Dôvody:

Podľa stálej praxi najvyššieho súdu 15dňová lehota, určená v § 95 adv. por. pre podanie odvolania, sa počíta pre stranu, ktorá na pojednávaní pred súdom prvej stolice nebola prítomná, bola však zastúpená advokátom, odo dňa vyhlásenia rozsudku a nie od jeho doručenia. V tomto prípade rozsudok súdu prvej stolice bol vyhlásený zástupcovi obvineného advokáta Dr. F. S. na pojednávaní dňa 25. februára 1933 a obvinený podal na poštu svoje odvolanie dňa 16. marca 1933, tedy po uplynutí horeuvedenej 15dňovej lehoty. Preto je odvolanie opozdené a bolo ho treba odmietnuť.

Čís. 169 dis.

V smysle § 94 zák. čl. XXXIV:1874 disciplinárny súd prvej stolice má rozhodnúť aj o útratách právneho zastúpenia súkromnej strany, ktoré tiež patria k útratám disciplinárneho pokračovania.

Nárok na vydanie prevzatých spisov a na vyúčtovanie preddavku voči advokátovi môže súkromná strana uplatniť v pokračovaní podľa nariadenia uhor. min. sprav. z 1. mája 1879 č. 4544.

(Rozh. zo dňa 26. júna 1933, Ds III 43/32.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. A. N., advokátovi v N., následkom odvolania, podaného Š. T-im proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 30. apríla 1932 po preskúmaní spisov, predložených označeným disciplinárnym súdom, v zasadnutí, konanom dňa 26. júna 1933, vyniesol tento rozsudok: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov vyhovuje odvolaniu Š. T-iho v tom smere, že zaväzuje obvineného Dr. A. N., advokáta v N., aby zaplatil Š. T-imu do rúk jeho zástupcu Dr. M. G., advokáta v N., za 15 dní pod exekúciou titulom útrát zastupovania v disciplinárnej veci vedenej u disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine čiastku 200 Kč. Inak sa rozsudok prvostupňového disciplinárneho súdu potvrdzuje.

Dôvody:

Š. T. ako súkromná strana podal prostredníctvom advokáta odvolanie proti prvostupňovému rozsudku z toho dôvodu, že nebol k záverečnému roku predvolaný, takže pojednávanie sa konalo v jeho neprítomnosti, a že disciplinárny súd neodsúdil obvineného na vydanie spisov a na vrátenie, resp. zaplatenie preddavku (zálohy) 100 Kč, úrokov a vzniklých mu trov disciplinárneho pokračovania. V smysle odst. 1 a 3 § 101 adv. zák. môže súkromná strana — aj keď spor vedie buďto zástupca komory, alebo štátny zástupca, alebo obidvaja — tiež samostatne vlivať do sporu, môže na ústnom pojednávaní činiť návrhy na vyriešenie vinnosti a prípadne náhrady škody a po nich predniesť svoj návrh. Podľa § 85 zák. čl. XXXIV:1874 má disciplinárny súd uveď o m íť — a nie jako sťažovateľ tvrdí, predvolať — súkromnú stranu o roku stanovenom na pojednávanie veci. Podľa sdelenia advokátskej komory nebola súkromná strana uvedomená o roku. Neuvedomenie súkromnej strany o roku nebolo však v jej neprospech, pretože čo do vinnosti obvineného vo smeroch v §§ 45 a 46 adv. por. označených vyniesol disciplinárny súd odsudzujúci rozsudok a podľa §§ 44, 46, 66 adv. por. a bodu 7 nar. uhor. min. sprav. z 1. mája 1879 č. 4544 môže súkromná strana nárok na vydanie prevzatých spisov a na vyúčtovanie preddavku (vrátenie zbývajúcej sumy) uplatňovať v pokračovaní podľa ustanovení v cit. nariadení uvedených. V týchto častiach bol rozsudok prvostupňového disciplinárneho súdu potvrdený. Pokiaľ ide o trovy vzniklé súkromnej strane v disciplinárnom pokračovaní, prihlásila tieto súkromná strana už v oznámení na disciplinárny súd a toto oznámenie bolo predmetom jednania pri roku. Disciplinárny súd porušil zákon, keď obvineného k zaplateniu disciplinárnych trov neodsúdil. Ponevadž podľa § 94 adv. por. disciplinárny súd určí aj útraty disciplinárneho pokračovania, ktoré má odsúdený znášať, a k týmto útratám náležia aj útraty právneho zastupovania súkromnej strany, bolo odvolaniu, pokiaľ vytýka, že Š. T-imu ako súkromnej strane neboly prisúdené útraty disciplinárneho pokračovania jemu vzniklé, vyhovené a obvinený bol odsúdený na zaplatenie 200 Kč.

Čís. 170 dis.

Advokát, ktorý v právnej veci, sverenej mu k zastupovaniu (prevedeniu) viac osobami, koná niečo proti prejavenej záujmu a vôli niektorého z poverovateľov, dopúšťa sa disciplinárneho prečinu podľa §§ 47, 68 lit. b) zák. čl. XXXIV:1874.

(Rozh. zo dňa 26. júna 1933, Ds III 75/32.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. J. E., advokátovi v K., následkom odvolania, podaného obvineným proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 24. septembra 1932, po preskúmaní spisov, predložených označeným disciplinárnym súdom, v zasadnutí, konanom dňa 26. júna 1933 vyniesol tento rozsudok: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov rozsudok prvostupňového disciplinárneho súdu potvrdzuje.

Dôvody:

Nie je potrebné; aby sa najvyšší súd zaoberal vývodmi odvolania smerujúcimi proti stanovisku disciplinárneho súdu, že obvinený advokát dopustil sa chyby pri prevedení kúpopredajnej zmluvy, ujednanej medzi vd. A. R-ovou a J. H-om a jeho manželkou, keď táto okolnosť nie je predmetom odsudzujúceho výroku a je pre posúdenie jeho správnosti ľahostajná. Odvolateľ sám uznáva správnosť stanoviska disciplinárneho súdu, že A. R. bola stranou, spolupoverivšou ho prevedením zmluvy. Zistené je však, že A. R. svoj súhlas s prevedením zmluvy odvolala — či právom alebo neprávom, nemá pre posúdenie veci významu — že prehlásila, že od zmluvy odstupuje a že obvinený advokát jej aj vrátil ňou daný preddavok. Nebol tedy obvinený oprávnený, aby proti jej vôli, nech už z akéhokoľvek dôvodu, najmä však preto, že uznal za vhodné zastupovať záujmy H-ovcov, staral sa o to, aby prekážky, ktoré A. R-jej byly zámienkou k odstúpeniu od zmluvy, byly odstránené a smlúva proti jej vôli prevedená. Keď A. R. prejavila, že má záujem na tom, aby smlúva sa nestala skutkom, advokát nemal práva, aby urobil niečo, čo tomuto záujmu odporovalo, a keď mal za to, že A. R. má podľa jeho presvedčenia práva spolukontrahentov, mohol odopreť bársakú intervenciu, — porušil však svoju povinnosť, keď pokračoval jednostranne a smlúvu proti vôli spolupovereníčky previedol. Na tomto jeho previnení nemôže zmeniť nič okolnosť, že správny postúp vyžadoval, aby sa vzdal aj zastúpenia H-ovcov v tejto veci. Posúdenie stavu veci a viny obvineného disciplinárnym súdom je správne a bol preto jeho rozsudok potvrdený.

Čís. 171 dis.

Čin advokáta, že podal v mene exekúta opravný prostriedok v exekučnej veci, v ktorej predtým — až do odvolania plnomocenstva — zastupoval exekventa, zakladá skutkovú podstatu disciplinárneho prečinu podľa § 47 a § 68 lit. a) zák. čl. XXXIV:1874.

(Rozh. zo dňa 26. júna 1933, Ds III 81/32.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. J. H., advokátovi v P., následkom odvolania, podaného obvineným proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine po preskúmaní spisov, vyniesol tento rozsudok: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov rozsudok prvostupňového disciplinárneho súdu potvrdzuje s opravou, že zistený čin sa kvalifikuje podľa lit. a) § 68 zák. čl. XXXIV:1874.

Dôvody:

Podľa § 47 zák. čl. XXXIV:1874 nie je dovolené advokátovi v takej veci, v ktorej jednu stránku zastupoval, pozdejšie druhej stránke advokátsku službu konať. Vlastným doznamom obžalovaného advokáta je dokázané, že vo veci Zivnostenského úverného ústavu v P. proti E. G. viedol exekúciu na nemovitosti a movitosti a keď exekventka odvolala jemu plnú moc a druhým advokátom vymohla vypísanie dražby, podal rekurz menom exekúta proti usneseniu nariaďujúcemu dražbu. Tým je preukázané, že obžalovaný advokát jednal zrejme proti zákazu § 47 cit. zákona a tým sa dopustil prečinu podľa § 68 lit. a) cit. zákona. Jeho odvolanie proti rozsudku disciplinárneho súdu je preto tak čo do viny ako aj čo do výšky jemu uloženej pokuty, ktorá je jeho vine primeraná, neodôvodnené a bol preto napadnutý rozsudok potvrdený, avšak so zmenou kvalifikácie zisteného činu vo smysle uvedenom vo výroku.

Čís. 172 dis.

Zistenie skutkovej podstaty prečinu nevernej správy podľa § 361 tr. zák. nie je podmienené tým, aby čin bol spáchaný zo zisťnosti (spáchanie nevernej správy zo zisťnosti je zločinom podľa § 363 tr. zák.); preto nie je prípustné suspendovať z výkonu advokácie advokáta, ktorý bol pravoplatne daný v obžalobu pre spomenutý prečin.

(Rozh. zo dňa 26. júna 1933, Ds III 51/33.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. E. S., advokátovi v K., následkom odvolania, podaného obvineným proti usneseniu disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 27. mája 1933 po preskúmaní spisov vyniesol toto usnesenie: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre

veci advokátov zrušuje tú časť usnesenia disciplinárneho súdu prvej stolice, ktorou bol obvinený Dr. E. S. suspendovaný z advokácie podľa bodu b) § 4 zák. čl. XXVIII:1887, a toto opatrenie sa pomíňa. Zbývajúca časť usnesenia súdu prvej stolice ostáva v platnosti.

Dôvody:

Podľa bodu b) § 4 zák. čl. XXVIII:1887 na základe pravoplatného obžalovacieho rozhodnutia, vyneseného proti advokátovi pre prečin, len v tom prípade je možno suspendovať advokáta z vykonávania advokácie, keď prečin bol spáchaný zo zisťnosti. Obvinený advokát bol daný v obžalobu pre prečin neverného šafárenia podľa § 361 tr. zák. Ku skutkovej podstate tohoto prečinu však nepatrí zisťnosť. Nakoľko neverné šafárenie bolo spáchané zo zisťnosti, kvalifikuje sa ako zločin podľa § 363 tr. zák. Preto mylil sa súd prvej stolice, keď nariadil suspendovanie obvineného preto, že bolo proti nemu vynesené obžalovacie usnesenie pre prečin podľa § 361 tr. zák. Ponevác súd prvej stolice nezistil ani také okolnosti, z ktorých by bolo možno odviešť záver, že je potrebné použiť suspendovania podľa bodu d) zák. čl. XXVIII:1887, bolo treba zrušiť napadnutú časť usnesenia súdu prvej stolice a pomínuť suspendovanie obvineného.

Čís. 173 dis.

Odvolání z nálezů kárné rady ve prospěch obviněného přísluší jen obviněnému samému, nikoliv i jiným osobám (příbuzným obviněného).

(Rozh. ze dne 4. září 1933, Ds I 35/33.)

Nejvyšší soud jako odvolací soud kárný pro advokáty a kandidáty advokacie odmítl v neveřejném zasedání odvolání, jež podal v kárné věci svého otce syn obviněného z nálezů kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách ze dne 15. května 1933, jímž byl obviněný pro přečiny porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu odsouzen k trestu peněžitě pokuty.

Důvody:

Kárný statut advokátů a kandidátů advokacie přiznává v § 47 čís. 1 opravný prostředek odvolání z nálezů kárné rady ve prospěch obviněného jen obviněnému samému. V kárném statutu není ustanovení, z něhož by lze dovoditi, že — snad obdobným použitím příslušných ustanovení trestního řádu — právo to lze přiznati i jiným osobám, najmě příbuzným obviněného. Z § 36 kárného statutu pak vyplývá, že zastupovati může obviněného jen obhájce, čímž jest rozuměti oprávněného obhájce podle předpisů § 39 tr. ř. Syn obviněného není tedy ve smyslu těchto ustanovení kárného statutu osobou oprávněnou podatí odvolání jménem obviněného, a to ani v tom případě, když je dokládá lékařským

vysvědčením, že obviněný nemůže býti činěn zodpovědným za své činy; netvrdí ani, že obviněný pozbyl svéprávnosti a že jedná za něho jako jeho oprávněný zákonný zástupce. Jeho stížnost, správně odvolání, bylo tudíž odmítnouti jakožto podané osobou k tomu neoprávněnou, a to podle § 50 kár. statutu bez ústního líčení po slyšení generálního prokurátora.

Čís. 174 dis.

Porušení povinnosti povolání, nikoliv i zlehčení cti a vážnosti stavu, nevynaložil-li advokát, sepisuje poslední pořízení, dostatečnou bedlivost a zavínil-li neplatnost posledního pořízení, dav je podepsati nezpůsobilým svědkem.

(Rozh. ze dne 15. září 1933, Ds II 5/32.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie po ústním neveřejném líčení odvolání zástupce moravské advokátní komory v Brně z nálezu kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 12. března 1932, jímž byl obviněný zproštěn z obvinění z porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, částečně vyhověl a napadený náleze změnil v ten rozum, že obviněný je vinen kárným přečinem porušení povinnosti povolání, jehož se dopustil tím, že, sepisuje poslední pořízení Kateřiny D-ové ze dne 6. února 1928, dal je, nešetře náležitě svědomitostí, podepsati manželkou universálního dědice Arnoštou M-ovou jako svědkyni, čímž zavínil neplatnost posledního pořízení. Nevyhověl však odvolání, pokud v jednání obviněného nebyl zároveň spatřován i kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu a náleze kárné rady v tomto směru potvrdil.

D ů v o d y:

Není sporné, že obviněný dne 6. února 1928 na žádost Kateřiny D-ové sepisoval poslední pořízení, v němž D-ová ustanovuje universálním dědicem svého schovance Bohumila M-a, že poslední pořízení podepsala jako svědkyně též Arnošta M-ová, manželka dědice, a že tím zavínela byla neplatnost posledního pořízení, hledíc k ustanovení § 594 obč. zák. Obviněný hájil se tím, že Arnoštu M-ovou neznal, že ji tehdy viděl ve své kanceláři po prvé, že bezprostředně před sepsáním testamentu předčítal zákonné ustanovení § 594 obč. zák. a výslovně prý na to upozornil, že svědky poslední vůle nesmí býti také mezi jiným příbuzní dědice, a že Arnošta M-ová se ani slovem o tom nezmínila, že je manželkou M-a, kterého D-ová ustanovovala dědicem. Kárná rada advokátní komory uvěřila této obhajobě obviněného a osvobodila ho od obžaloby pro přečin porušení povinnosti povolání a zlehčení cti a vážnosti stavu, neshledavši v jeho postupu ani v objektivním ani v subjektivním smyslu vinu v tom neb onom naznačeném směru. Při tom považuje kárná rada svědkyni Arnoštu M-ovou, která pod přísahou udala, že byla u obvi-

něného osobně nějaký krátký čas před tím se svým mužem dvakrát v nějaké právní záležitosti a že měla za to, že ji zná, dále, že obviněný před podpisováním poslední vůle nic nepředčítal a neupozornil, že svědkem nesmí býti příbuzný »pořizujícího« — má zniti »dědice« — a že o tom vůbec nic nemluvil, — za předpojatou a na věci majetkové súčastněnou, poněvadž její muž následkem neplatnosti poslední vůle neobdržel z pozůstalosti D-ové tolik, kolik by byl obdržel jako universální dědic. Ostatně jest prý tvrzení M-ové, že ji obviněný znal, přímo vyvráceno údajem svědkyně Augusty M-é, úřednice obviněného, která prý tvrdí s určitostí, že M-ovou dříve v kanceláři neviděla a že tam před tím nikdy nebyla.

Odvolání zástupce komory brojí jednak proti tomu, že kárná rada nevzala za podklad svého nálezu údaje svědkyně M-ové, jednak také napadá právní posouzení postupu obviněným doznaného, uplatňujíc, že pouhým přečtením předpisů § 594 obč. zák. obviněný v daném případě nedostál zákonné povinnosti svého povolání. Pokud se týče skutkového zjištění, není správné, že svědkyně M-á, jak náleze praví, přímo vyvrátila tvrzení M-ové, že ji obviněný znal. Praví jen, že myslí, že ji neznal. Také netvrdí s určitostí, že M-ová před tím nikdy v kanceláři nebyla, pravíc, že tam nebyla, pokud to svědkyně ví. Svědkyně M-á ovšem také nevyvrací tvrzení obviněného, že bezprostředně před sepsáním testamentu předčítal ustanovení zákona o nezpůsobilosti příbuzných dědicových býti svědky poslední vůle, neboť i podle svého seznání nebyla přítomna, když obviněný sepisoval koncept poslední vůle, kterou pak teprve nadiktoval do stroje, takže tvrzené poučení a upozornění mohlo se státi v její nepřítomnosti. Je tu tedy v příčině sporné otázky výpověď svědkyně M-ové proti výpovědi obviněného. Uváží-li se však, že od události až do výsledku svědkyně uplynula značná doba (plná čtyři léta), nelze nálezu důvodně vytknouti nesprávné hodnocení důkazů, když podle zásady »in dubio pro reo« zodpovídání se obviněného nepovažuje za vyvráceno, a to i když se přihlíží k tomu, že nevyšly na jeho žádné konkrétní okolnosti, které by nasvědčovaly předpojatosti svědkyně M-ové, nanejvýš když ani stížnost na obviněného nebyla podána snad M-ovými, nýbrž Štěpánem D-em, vdovcem po zůstavitelce. Je však přisvědčiti odvolateli, že obviněný za daných okolností nesměl se spokojiti s pouhým přečtením předpisu § 594 obč. zák. nebo sdělením jeho obsahu. Podle § 9 adv. ř. jest advokát povinen vésti zastoupení, které na sebe vezme, podle zákona a právo své strany hájiti pilně, věrně a svědomitě. Bylo tedy zkoumati, počínal-li si obviněný při sepisování posledního pořízení s náležitou svědomitostí, jejíž nedostatek může tu padati na váhu.

Platnost posledního pořízení je vázána zachováním určité formy. V daném případě šlo o písemné poslední pořízení allografní podle § 579 obč. zák. Při svědomitém vykonávání svého povolání měl tudíž obviněný postupovati tak bedlivě a opatrně, aby zákonem předepsané formě bylo vyhověno a aby se předešlo neplatnosti posledního pořízení. Proto, neznal-li osobně všechny přibrané svědky poslední vůle a jejich osobní poměr k dědicovi, bylo na něm, by se vhodnými dotazy přesvědčil

o jejich způsobilosti býti svědkem posledního porizení, neboť i při přečtení předpisu § 594 obč. zák. nebyla vyloučena možnost přeslechnutí nebo neporozumění se strany svědků. Obviněný měl v daném případě býti tím opatrnější, ježto při povinné bdělosti nemohl přehlédnouti, že svědkyně M-ová má stejné rodinné jméno jako ustanovený universální dědic. Naznačené povinnosti nemohla obviněného zbaviti ani okolnost, že M-ová se mu snad mohla zdáti příliš starou na manželku »schovance« zůstavitelčina. Vždyť mohla býti k dědici i v jiném poměru příbuzenském nebo švagrovském, vylučujícím její způsobilost býti svědkyní posledního porizení. Porušení povinnosti povolání, totiž svědomitého hájení práv strany je tedy spatřovati v tom, že obviněný při sepisování posledního porizení nevyvaloval dostatečnou bedlivost, a dav poslední porizení podepsati nezpůsobilou svědkyní, zavinil tím jeho neplatnost.

Odvolatel uplatňuje, že postup obviněnému za vinu dávaný zahrnuje v sobě i přečin zlehčení cti a vážnosti stavu. Je sice správné, že porušením povinnosti povolání může býti zlehčena i čest a vážnost stavu a že tato každým porušením povinnosti do jisté míry trpí. Rozeznává-li však zákon přes to v §§ 2 a 39 odst. 2 kár. stat. mezi přečinem porušení povinnosti a přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, vysvítá z toho, že čin porušující povinnosti advokátského povolání lze podřaditi i pod skutkovou podstatu přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu jen, přistoupí-li k němu ještě zvláštní okolnosti, z nichž je na takové zlehčení cti a vážnosti stavu usuzovati (čís. 104 dis.). Podle zjištěného stavu věci závadný postup obviněného nepřičil se i ustanovení § 10 odst. 2 adv. řádu, který ukládá advokátu povinnost poctivosti a čestnosti v jeho počinech. Šlo tu jen o nešetření náležitě bdělosti, aby se předešlo neplatnosti posledního porizení z důvodu § 594 obč. zák. Proto, i když tento závadný postup se dostal k vědomosti osob, které nejsou příslušníky stavu advokátského, nelze v souzeném případě míti za to, že byl takového rázu, že by u nich mohl vyvolati nebezpečí nepříznivého úsudku i o ostatních členech advokátského stavu. Proto odvolání v tomto směru nebylo vyhověno.

Čís. 175 dis.

»Povoláním advokáta« ve smyslu § 8 a násl. adv. ř. jest rozuměti každou činnost, kde advokát, vystupuje jako zmocněnec stran (kapitola 22. obč. zák.) a současně jako znalec práva a právních poměrů vůbec, převzal na sebe závazek obstarávati záležitost a zájmy věci jemu svěřené se zvýšenou kautelou bezpečnosti (bezelstnosti a poctivosti), správnosti a svědomitosti. Při tom nezáleží na tom, zda určitý úkon či celá řada jednání byla mu svěřena z důvodu osobní známosti nebo příbuzenského poměru či zvláštní důvěry, snad se zřetelem k odborným jeho vědomostem; byl-li věci pověřen jako advokát, jde při obstarání věci o výkon povolání.

Každá činnost advokáta, jež má za účel vědomě spolupůsobiti při ošálení úřadů finančních a takto vymknouti se zákonitým daňovým či jiným platebním závazkům ke státu, porušuje povinnosti povolání a poškozují čest a vážnost stavu.

Porušení povinností povolání a poškození cti a vážnosti stavu, nepostaral-li se advokát — převzav úkol správce cizího jmění a osobní ručení — o naprosto bezpečné uložení peněz a klamně ujišťoval klienta o bezpečném zajištění peněz těch i v době, kdy byly již ztraceny; ne učinil-li advokát, který byl ustanoven vykonavatelem poslední vůle a jemuž bylo pozůstalostní jmění svěřeno do uschování a správy, opatření, aby bylo jmění to řádně spravováno ba ani bezpečně uschováno, nakládal-li s ním libovolně bez náležitého zajištění a ve značné částce spotřeboval je pro sebe; nepoužil-li svěřených peněz dle příkazu klienta a peníze ty bezdůvodně nevrátil, až po žalobě.

Kdy jest uznati na trest škrtnutí ze seznamu advokátů.

(Rozh. ze dne 18. září 1933, Ds I 11/31.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl po ústním neveřejném líčení odvolání obviněného z nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách ze dne 9. března 1931, jímž byl uznán vinným kárným přečinem porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu.

Z d ů v o d ů :

Skutkovým základem kárného nálezu jsou mimo jiné tato zjištění kárné rady: a) Od Josetiny S-ové přijal obviněný do úschovy peníze již v době, kdy byl zapsaným kandidátem advokacie, jako advokát ujistil ji později, že může býti úplně bez starosti, její peníze že nemohou býti lépe uloženy a züročeny než jsou, že osobně jí za peníze ručí; podle pozdějších vyúčtování převyšovala tato hotovost jím spravovaná 100.000 Kč, nepostaral se však o to, by mohl své klientce peníze kdykoliv vyplatiti, jak jí sliboval, a též slib nedodržel a peníze na vyzvání nevrátil; ba udržoval ji v domněni o bezpečném uložení peněz ještě i v době, kdy cizozemský podnik, jehož akcie za svěřené peníze nakoupil, upadl do konkursu. b) Podobně spravoval obviněný i majetek prof. W-a a dopisem ze 7. ledna 1930 ještě mu nepravdivě předstíral, že jeho jmění jím spravované a nacházející se u firmy J. G. S. v P. vykazuje ke dni 1. ledna 1930 saldo 741.158 Kč 22 h, patrně za tím účelem, by zakryl, že nemá peněz jemu svěřených. c) Gustav B. ustanovil obviněného vykonavatelem poslední vůle; již svěřil obviněnému veškeré své jmění ve výši kolem 1.000.080 Kč do uschování a do správy do té doby, až si zůstavitelův syn založí zcela zajištěnou existenci. Ohledně tohoto jmění nečinil obviněný žádné opatření, by bylo bezpečně uschováno, tím méně řádně spravováno, nakládal s ním zcela libovolně bez náležitého zajištění a ve značné částce spotřeboval je pro sebe; zklamav důvěru zůstavitelem mu věnovanou, nedostál svým povinnostem jako uschovatel a správce jmění klientova, neměl a nemá možnost jmění toto vrátiti. d) Od Jindřicha L-a přijal 120.000 Kč pro zemské finanční ředitelství v P. pro účely upouštěcího řízení; peněz těch k tomuto účelu

však nesložil, klientovi přes slib nevrátil, takže musel býti žalován a dokonce pro zbytek částky té i odsouzen.

Tato skutková zjištění podřadila kárná rada pod skutkovou podstatu kárného přečinu poškození cti a vážnosti stavu i přečinu porušení povinností z povolání. Obviněný v odvolání napadá veškerá tato skutková zjištění, z valné části uplatňováním takových okolností, jež pro otázku kárného provinění jsou zcela nerozhodné, po případě též tvrzením skutečnosti, které v řízení před kárnou radou vůbec nebyly uplatňovány, a konečně i svémocným budováním si jiné konstrukce skutkového stavu, než k jakému dospěla kárná rada ve svém kárném nálezu, a na tomto novém podkladě od kárného odlišném vytyká též vadné právní posouzení; mimo to obrací se odvolání také proti výroku o trestu, na nějž bylo uznáno. Odvolání nelze v žádném bodě přisvědčiti a neshledává nejvyšší soud zejména příčiny, by kárné řízení podle návrhu obhájce doplňoval, poněvadž, jak bude ještě dovedeno, dosavadní výsledky průvodní stačí k úplně spolehlivému posouzení věci.

K a) Práva a povinnosti advokacie jsou vymezeny v částce II. advokátního řádu čís. 89/1868 ř. zák. Dle tohoto zákona podstatou advokátského povolání jest zastupovati strany v jejich právních záležitostech ať soudních ať mimosoudních, veřejných i soukromých, u všech soudů a úřadů státu. Doslov částky II. adv. ř. (zejména předpisů §§ 8 až 10, 14, 16—18) připouští výklad, že funkce advokáta dle zákona jest míněna jen jako zástupce a poradce stran před úřady, po případě při takových jednáních stran, jež činnost soudní a úřadů předpokládají a kde tudíž součinnost advokáta mimo úřad jest přípravou pro intervenci před úřady ať již skutečnou, či jen aspoň předpokládanou. Ustálený vývoj advokacie dovoluje však daleko širší výklad pojmu »povolání advokáta«. Advokát trvale působí též jako právní znalec, poradce a zástupce při úpravě majetkových a rodinných poměrů stran i tam, kde strany nežadají, ba mnohdy výslovně nepřejí si toho, by kterýkoliv úřad zakročoval, spolupůsobil nebo vůbec o věci se dozvěděl. Příliš omezující výklad zákona, lpějící na jeho liteře, musel by tudíž vyloučiti z »povolání« advokátského veškerá jednání, jež směřují k vyrovnání sporných zájmů bez intervence úřadů, jež smluvně upravují zájmy hospodářské a jiné, veškeré ty úkoly advokacie, kde příslušník stavu toho stává se podle vůle stran ho zmocňujících nejen depositářem — a to mnohdy trvalým — cizí hotovosti, nýbrž přejímaje na sebe úkoly peněžního ústavu či agencie je stálým poradcem při různých hospodářských a finančních operacích, ba vůbec i výlučným správcem cizího majetku movitého nebo nemovitého na účet zmocnitelův, ať již za živa [případy e) a f)], či jako zůstavitelem určený vykonavatel poslední vůle [případ d) a g)]. Při extensivním výkladu pojmu »zastupování věci mimosoudních« (§ 8 adv. ř.) a obstarávání »svěřené věci«, pokud zmocnění k tomu platnost má (§ 11 adv. ř.), výkladu to odpovídajícím vývoji advokacie v našich zemích, dlužno proto rozuměti pojmu »povolání advokáta« ve smyslu (§ 8 a násl. adv. ř. každou jeho činnost, kde advokát, vystupuje jako zmocněnec stran (kapitola 22 vš. obč. zák.) a současně jako znalec práva a právních poměrů vůbec, převzal na

sebe závazek obstarávati záležitost a zájmy věci jemu svěřené se zvýšenou kautelou bezpečnosti (bezelstnosti a poctivosti), správnosti a svědomitosti. Při tom nezáleží na tom, zda určitý úkon či celá řada jednání byla mu svěřena z důvodu osobní známosti nebo příbuzenského poměru či zvláštní důvěry, snad se zřetelem k odborným jeho vědomostem; byl-li věci pověřen jakožto advokát, jde tu při obstarávání věci o výkon povolání.

Pokud se týče případu Josefiny S-ové, je základem kárného nálezu zjištění, že obviněný nejdříve jako advokátní koncipient, později jako advokát převzal do úschovy a vlastní správy její majetek s ujištěním, že nikde nemohou býti její peníze lépe uloženy a zúročeny než u něho, že převzal za ně osobní ručení a takto ji ubezpečil o naprosté jistotě jejich úspor; při tom však nepostaral se o bezpečné uložení, by kdykoli mohl peníze uvolnit a své klientce vyplatiti, nýbrž použiv jich ku spekulativnímu podnikání v cizině, jež skončilo naprostou ztrátou, při nastalé vlastní své finanční nemohoucnosti nemohl splniti svůj závazek, by peníze vrátil na vyzvání, ba vůbec. Pro obviněného nemohla tu býti omluvou skutečnost jen jím tvrzená, nikoliv však prokázaná, že S-ová svolila k uložení svých hotovostí v dotyčném cizozemském podniku. Přebral-li na sebe úkol správce cizího majetku a osobní ručení, byl povinen se zvýšenou svědomitostí se postarati o naprosto bezpečné uložení peněz, a nemohlo tu býti pro něho směrodatným snad projevené přání jeho klientky, u níž podrobný rozhled a znalosti finančního podnikání nelze očekávati. Zůstává tu však nevyvrácenou skutečnost, že obviněný zatajoval své klientce úpadek firmy, u níž pozbyl prý její hotovosti, a utvrzoval ji ještě i pak v domněni o bezpečném uložení peněz. Taková činnost kárným nálezem zjištěná a odvoláním nevyvrácená, odporuje nejen závazku advokáta svědomitě obstarati a zastávati zájmy zmocnitelovy, nýbrž zklamání důvěry osoby, jež svěřila své hotovosti k bezpečnému uložení, spojené se zamlčováním skutečného stavu a klamným utvrzováním v jistotě o bezpečném zajištění peněz ještě i v době, kdy tyto byly již ztraceny, poškozuje čest a vážnost stavu. Pro případ samotný jest naprosto bez významu, jak S-ová majetku nabyla, rovněž zda ztráta peněz byla pro ni větší či méně bolestnou újmou. Bylo proto zbytečno prováděti důkaz výsledkem Josefiny S-ové o tom, že nešlo o poměr toho rázu, jak jej předpokládá kárný nálezu, nýbrž jen o pouhou zápůjčku. Nehledě k tomu, že tvrzení o tom, že šlo o zápůjčku, přednesl obviněný ústy svého obhájce teprve při ústním rohu, kdežto ještě v písemném provedení svého odvolání mluví o »vkladu« Josefiny S-ové, vylíčila S-ová v podání svého právního zástupce Dr. E-a ze dne 20. listopadu 1930, k němuž připojila příslušnou korespondenci s obviněným, jak se věc měla, takže po ruce jsoucí látka průvodní poskytuje dostatečný podklad k posouzení věci.

K b) Podobně je tomu i v případě prof. W-a. I tu dle skutkového zjištění odvoláním nenapadeného obviněný peněžními transakcemi pozbyl majetku svěřeného mu prof. W-em a to již před mnoha lety, přes to však ještě dopisem ze dne 7. ledna 1930 listivě a proti pravdě předstíral svému klientu, že jeho jmění jím spravované a uložené u firmy

I. G. S. v P. vykazuje ku dni 1. ledna 1930 saldo per 741.158 Kč 22 h. Snaží-li se odvolatel naznačiti, že jeho posice jako správce těchto hotovostí byla stížena úkolem ukrytí toto jmění před úřady finančními, zapomíná patrně, že advokát podle přísahy (§ 7 zák. čís. 40/1922 sb. z. a n.) jest čl. republice povinen věrností, dále, že jest povinen zachovávat u výkonu svého povolání veškeré zákony a platná nařízení a plniti svědomitě své povinnosti, tudíž i prostě povinnosti občanské. Každá činnost advokáta, jež má za účel vědomě spolupůsobiti při ošálení úřadů finančních a takto vymknouti se zákonným daňovým či jiným platebním závazkům ke státu, odporuje této povinnosti přísežně stvrzené, současně porušuje též čest a vážnost stavu. Jako v případě Josefiny S-ové nebylo vyhověti stejnému důkaznímu návrhu obhájcovu na výslech prof. W-a o tom, že šlo o půjčku. I tu jest předem zdůrazniti, že toto tvrzení, které bylo předneseno teprve při ústním jednání, přiči se dosavadní obhajobě obviněného. Nad to vyjádřil se již i prof. W. v podání svého právního zástupce Dr. E-a ze dne 20. listopadu 1930 postačitelým způsobem o svém případě, takže dalšího dokazování nebylo zapotřebí. Uplatňoval-li obhájce v této souvislosti, že prof. W. zapůjčil obviněnému peníze s poukazem, by s nimi spekuloval, je to konstrukce nemožná. Neboť kdyby byly peníze obviněnému půjčeny, pak byl již mocí zákona oprávněn s nimi volně nakládati, tedy i spekulovati a měl jen obligační povinnost zapůjčenou částku svého času vrátiti. Tkví proto ve tvrzení obhajoby právníký rozpor a již z toho důvodu postrádá ono tvrzení nároku, by se k němu přihlíželo. Okolnost, že S-ová a prof. W. neučinili proti obviněnému ani trestní ani kárné oznámení, je pro přičitatelnost bezvýznamná.

K c) Z důvodů již uvedených jest i v případě pozůstalosti B-ého bezvýznamnou námitka v odvolání uplatňovaná, že kárný nález náležitě nepřihlédl k okolnosti tvrzené obviněným, že se jednalo vesměs o jmění zatajené čl. finanční správě, že tudíž obviněný spolupůsobil při tomto zatajení. Náležité zhodnocení této skutečnosti bylo by nutně musilo vyzněti jen v neprospěch obviněného jako další okolnost nesrovnatelná s povinnostmi povolání a se ctí a vážností stavu; netřeba proto zabývat se touto okolností jako domněle vyvíňující obviněného. I když zůstavatel ve své poslední vůli ustanovil, »dass das gesamte bewegliche und unbewegliche Vermögen nach meinem Ableben in Verwahrung und Verwaltung meines Neffen, des Herrn JUDr. X. insolange verbleibe, als...« a ustanovil též obviněného »svého synovce« vykonavatelem poslední vůle, nelze z doslovu toho dovozovati, že obviněný byl správcem jmění zůstavitelova jen jako jeho synovec, nikoli však jako advokát. Stačí tu poukázati na to, co bylo shora řečeno o pojmu »povolání« advokáta. K vedení správy jmění zůstavitelova nebylo tu třeba zvláštní advokátní plné moci, poměr zmocňovací je tu založen poslední vůlí; obviněný též nebyl plnomocníkem dědice, nýbrž správcem jmění pozůstalostního, byť i snad zatajeného pozůstalostnímu soudu a úřadům finančním. Nemá významu též námitka odvolání, že dědici zůstavitelovu Viktoru B-ému nevzešel ještě nárok na vydání dědictví; rozhodným zůstává zde skutkové zjištění odvoláním neotřesené, že obviněný ohledně

cizího statku k opatrování a správě převzatého neučinil žádného opatření, by byl bezpečně uschován, tím méně spravován, že zcela svědomcně a proti jasnému smyslu přání zůstavitelova zneužil svého oprávnění ke zcela libovolnému nakládání se jměním tím bez náležitého jeho zajištění, ba též spotřeboval je pro sebe, aniž měl možnost kdykoliv splniti převzatý závazek a vydati je dědici. Snaží-li se odvolatel prostě popříti skutečnost, že se jednalo o peníze svěřené advokátovi, a tvrdí, že právní poměr takto vzniklý byl zápujčkou, a že měl úplnou volnost disposiční s penězi, pokud se týče s ostatními movitostmi, pak pro tento výklad není v řízení žádných dokladů a odporuje též naprosto obsahu poslední vůle, jež založila dotýčný poměr. Také tu kárná rada právem proto kvalifikovala činnost obviněného jako přičící se povinností povolání a porušující čest a vážnost stavu advokátského. Okolnost, že obviněný byl po vynesení kárného nálezu ze dne 9. března 1931 rozsudkem krajského soudu trestního ze dne 26. února 1932 zproštěn pravoplatně z obžaloby pro zločin zpronevěry, spáchaný domněle zadržením a přivlastněním si peněz, svěřených mu Gustavem B-ým, nemění nic na důvodnosti napadeného kárného nálezu, neboť onen zprošťující rozsudek, jímž byla věc posuzována s hlediska trestně-právního, nevyučuje, by závadné jednání obviněného, posuzováno s hlediska kárného, nebylo podřaděno ustanovením řádu kárného, jakmile jsou opodstatněny všechny náležitosti příslušného kárného přechinu.

K d) V případě Jindřicha L-a odvolatel tvrdí novoty v řízení před kárnou radou neuplatňované, a pro věc samu bezvýznamné, že ona daňová záležitost nebyla ještě skončena a že postupoval jen takticky, když vyjednával ještě s finančním ředitelstvím složenou mu upouštěcí částku nevracel, nevyvrací však zjištěnou skutečnost, že nepoužil vůbec svěřených mu peněz dle příkazu svého klienta a také peníze bezdůvodně nevrátil, až po žalobě. Jeho tvrzení, že peníze vrátil před žalobou, odporuje jak obsahu procesních spisů, tak i vlastnímu vyjádření se obviněného před kárnou radou. Rovněž tento skutek obviněného kárná rada ve svém nálezu bezvadně právně zhodnotila.

Pokouší-li se odvolatel najíti pro kárnou svoji činnost všeobecnou omluvu ve tvrzení, že advokátní praxe jest v podstatě podnikáním a že tu právě tak jako u jiných hospodářských podniků mohou nastati chvíle platebních nesnází, když více věřitelů současně se domáhá zaplacení svých pohledávek, zapomíná patrně vůbec na věc samozřejmou, že totiž hotovosti či jiné movitosti advokátovi předané, ať již do úschovy, správy, či se zvláštním příkazem jejich určení, jsou věci jemu jen svěřenou a že tudíž též pod trestní sankci § 183 tr. zák. není oprávněn libovolně s nimi nakládati jako prostý jejich vlastník, přivlastňovati si je a vystavovati se takto možnost, že nastane chvíle, kdy nebude s to, převzatou cizí věc ihned vrátiti nebo vyhověti danému příkazu o jejím použití. Odvolání co do viny je proto neodůvodněné a bylo by jen ještě dodati, že nebylo třeba doplňovati řízení ani výslechem právních zástupců S-ové, prof. W-a a B-ého v tom směru, že věci nyní jsou aplaňovány, že obviněný již částečně škodu nahradil a zbytek nahradí.

Neboť i po této stránce poskytují dosavadní výsledky řízení jasný obraz a kárný nález beztak přiznává obviněnému, že škodu částečně nahradil.

Neodůvodněno je i odvolání do výroku o trestu. Řada kárných provinění tvoří přímo skutkovou podstatu zločinu (§ 183 tr. zák.), jiné ji zřejmě naznačují (§ 197 tr. zák.). Obviněný počínal si po léta takřka soustavně v četných případech, spadajících částečně v tutéž dobu, způsobem, hraničícím na skutkové podstaty trestných činů a porušil tak v míře nejvyšší jak povinnosti, které ukládá advokátu jeho povolání vůči osobám, které se k němu ve svých záležitostech uchýlily, tak čest a vážnost stavu, k němuž náleží, takže není naděje, že by obviněný nadále vykonával své povolání tak, jak to ukládá advokátní řád. Obviněný nemůže činiti již nárok, by byl členem stavu, pro nějž je nezbytným předpokladem důvěra občanů v jeho čestnost, mravní bezvadnost a poctivost, kdyžtě této důvěry zneužil v tak četných případech, způsobem tak hrubým a ku citelné škodě osob na něho se obrátivších. Bylo proto odvolání zamítnouti.

Čís. 176 dis.

Disciplinárny obžalobca je oprávnený žiadať zavedenie disciplinárneho pokračovania aj bez oznámenia urazeného.

Dvojočná premlčacia letota § 102 adv. zák. prerušuje sa tiež podaním oznámenia pre taký prečin, ktorý je možno podriaďiť ustanoveniam nielen disciplinárneho zákona, lež aj predpisom trestného zákona.

Ku pretrhnutiu premlčania v disciplinárnom pokračovaní proti advokátom per anal. § 108 tr. zák. stačí súdne opatrenie proti páchatelovi pre spáchaný čin, nevyžaduje sa meritorné rozhodnutie.

Disciplinárne môže byť trestaný advokát (§ 68 lit. b) adv. zák.), ktorý v podaniach vo vlastnej veci užil urážlivých výrazov.

Spisovanie zrejme neužitočných a bezzákladných podaní na súdy alebo úrady je disciplinárnym previnením podľa § 69 lit. a) adv. zák. Vzhľadom na takú závadnú činnosť advokátova na zákony a nariadenia, ktorými sa advokát zaoberá vo svojej praxi len výnimočne, možno to uznať za poľahčujúcu okolnosť.

(Rozh. zo dňa 23. októbra 1933, Ds III 79/32.)

Disciplinárny súd prvej stolice sprostil obvineného advokáta Dr. M. G. obžaloby, pokiaľ mu kládla za vinu, že v trestnej veci proti I. Ö. bez zákonného podkladu obžaloval jednak súdy, jednak ministerstvo spravodlivosti nedovolenými sťažnosťami a žiadosťami o odpustenie útrat trestného pokračovania, pravoplatne vyhlásených za dobyté, uznal ho však vinným disciplinárnym previnením podľa § 68 lit. b) zák. čl. XXXIV:1874, ktoré spáchal tým, že v písomnom osvedčení, podanom advokátskej komore, použil urážlivých invectív proti ministerstvu spravodlivosti a prezidentovi vrchného súdu v B.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov na odvolanie verejného žalobcu zrušil rozsudok disciplinárneho súdu prvej

stolice v oslobodzujúcej časti a uznal obvineného advokáta vinným i v onom smere, a to disciplinárnym previnením podľa § 69 lit. a) adv. zák.

Z dôvodov:

Proti rozsudku disciplinárneho súdu prvej stolice podali odvolanie: 1. verejný obžalobca preto, že obviněný bol sprostý obžaloby podanej pre čin označený v časti 1. disciplinárnej obžaloby, hoci tento čin je disciplinárne trestný podľa bodu b) § 68 adv. zák.; 2. obviněný z tých dôvodov, že neboly zaopatrené spisy prezidia krajského súdu v N. a prezidia vrchného súdu v B., ďalej že bol za vinného uznaný, hoci bez oznámenia žalobca komory nebol vraj oprávnený ho žalovať, jeho čin je vraj premlčaný a vôbec nie je disciplinárne trestný; konečne, že mu bol vymieraný peňažitý trest na miesto výtky. Obrana obvineného, že bez oznámenia disciplinárny obžalobca nebol oprávnený ho žalovať, je bezzákladná, lebo podľa § 79 adv. zák. disciplinárny obžalobca je oprávnený žiadať zavedenie disciplinárneho pokračovania aj bez oznámenia urazeného. Taktiež bezzákladné je tvrdenie obvineného, že trestnosť činu, pre ktorý bol odsúdený, je premlčaná. Pre ten čin, pre ktorý bol obviněný za vinného uznaný, bolo zavedené proti obviněnému aj trestné pokračovanie u krajského súdu v B. pre prečin pomlavy spáchaný proti vtedajšiemu prezidentovi vrchného súdu v Bratislave J. U. Droví Vladimírovi Fajnorovi. Podľa stálej praxi najvyššieho súdu dvojočnú dobu premlčania disciplinárneho previnenia stanovenú v § 102 adv. zák. treba považovať za prerušenú, nakoľko bolo podané oznámenie pred uplynutím lehoty stanovenej v § 102 adv. zák. pre prečin, ktorý je možno podriaďiť ustanoveniam nielen disciplinárneho zákona, avšak aj predpisom trestného zákona. Obviněný spáchal svoj inkriminovaný čin dňa 3. augusta 1928 svojím osvedčením, podaným u advokátskej komory v disciplinárnej veci proti nemu zavedenej následkom disciplinárneho oznámenia zo dňa 26. júla 1928 prezidenta súdnej tabule. Podľa spisov krajského súdu v B. bolo podané trestné oznámenie proti obviněnému dňa 3. decembra 1928 pre prečin pomlavy spáchaný proti prezidentovi súdnej tabule. Trestné pokračovanie nie je skončené ani doteraz. Horeuvedeným trestným oznámením bolo tedy premlčanie disciplinárneho previnenia prerušené. Táto lehota bola pretrhnutá aj opatreniami disciplinárneho súdu, učinými cieľom trestného (disciplinárneho) stíhania obvineného zo dňa 18. januára 1929, ktorým disciplinárny súd na žiadosť štátneho zastupiteľstva v B. v trestnej veci, zavedenej proti obviněnému pre horeuvedený prečin pomlavy, poslal svoje spisy štátnemu zastupiteľstvu, ďalej opatrením zo dňa 11. novembra 1930, ktorým disciplinárny súd požiadal štátne zastupiteľstvo o odstúpenie spisov, a opatrením zo dňa 30. januára 1932, ktorým disciplinárny súd požiadal krajský súd v B. o zaslanie spisov. Obviněný namieta síce, že horeuvedené opatrenia disciplinárneho súdu nie sú síce k prerušeniu premlčania, lebo neboly meritorné a neboly jemu doručené. Tento názor je však mylný, lebo protiví sa praxi najvyššieho súdu,

vyvinutej v smysle § 108 tr. zák., podľa ktorej nevyžaduje sa k prerušeniu premlčania zločinu alebo prečinu meritorné, obvinenému doručené rozhodnutie, a stačí súdne opatrenie proti páchatel'ovi pre spáchaný zločin alebo prečin. Stačí tedy také opatrenie aj k prerušeniu premlčania disciplinárneho previnenia. Mylne vykladá obvinený zákon, keď tvrdí, že pre inkriminované výrazy nemôže byť disciplinárne trestaný, a mohol by byť jeho čin kvalifikovaný prípadne len podľa § 46 tr. z. o priest., lebo inkriminované výrazy užil proti úradom vo vlastnej veci. Advokát nielen v jakosti zmocnenca strany môže sa dopustiť disciplinárneho previnenia. Aj vo svojom privátnom živote má sa chovať advokát tak, aby nepoškodil česť a dôstojnosť advokátskeho sboru, lebo ináč sa trestá podľa bodu b) § 68 adv. zák. Z tej okolnosti, že obvinený spáchal svoj inkriminovaný čin vo vlastnej veci, plynie len to, že v smysle § 3 zák. čl. XXVIII:1887 mohol by byť potrestaný prípadne aj podľa § 46 tr. zák. o priest. — § 3 zák. čl. XXVIII:1887 neustanovuje však, že advokát by nemohol byť trestaný disciplinárne, keď použije vo svojich podaniach vo vlastnej veci urážlivých výrazov, nakoľko tento čin môže byť podriadený bodu b) § 68 adv. zák. Najvyšší súd súhlasí so správne odôvodneným názorom súdu prvej stolice, že inkriminované vety vybočujú z hraníc dovolenej kritiky, a sú púhe neoprávnené invectivy proti ministerstvu spravodlnosti a proti prezidentovi súdnej tabule. Svojím neslušným chovaním sa poškodil obvinený česť a dôstojnosť advokátskeho sboru a týmto sa stal nehodným úcty a dôvery. Tento čin vyčerpáva skutkovú povahu disciplinárneho previnenia podľa bodu b) § 68 adv. zák. Bezzákladné je tedy odvolanie obvineného podané čo do viny.

Základné je odvolanie verejného obžalobcu. Disciplinárny súd advokátskej komory oslobodil obvineného od obžaloby podľa bodu 1. obžalovacieho rozhodnutia, ktorá bola podaná preto, že obžaloval ministerstvo spravodlnosti ako aj súdy nedovolenými žiadosťami a sťažnosťami vo veci I. Ö. ohľadom odpustenia nákladov trestného pokračovania pravoplatne určených a za dobytne vyhlásených. Na základe spisov zisťuje najvyšší súd tieto skutočnosti: I. Ö. bol odsúdený sedriou v N. pre zločin vraždy; náklady trestného pokračovania boli vyhlásené za dobytne, rozsudok sa stal pravoplatným. Advokát Dr. M. G. podal žiadosť na ministerstvo spravodlnosti v mene manželky odsúdeného a jeho nezletilých detí, aby boli odpustené cestou milosti rozsudkom sedrie v N. za dobytne vyhlásené náklady trestného pokračovania, resp. aby bolo uložené okresnému súdu v N. zastaviť exekúciu. Ministerstvo spravodlnosti postúpilo túto žiadosť k ďalšiemu opatreniu prezídiu súdnej tabule v B. s tým, aby bola podaná zpráva, či bol zachovaný predpis § 3 zák. čl. XLIII:1890. Žiadaná zpráva bola zaslaná ministerstvu spravodlnosti, na čo toto ministerstvo nariadilo, aby V. Ö-ová bola ohľadom svojej žiadosti primerane poučená. Poučenie previesť bolo prikázané prezídiu sedrie v N. V mene manželky odsúdeného a jeho nezletilých detí podával obvinený potom až do júla 1926 k trestným súdom rôzne žiadosti a sťažnosti, ktorými chcel dosiahnuť, aby náklady trestného pokračovania boli dodatočne vyhlásené za nedobytné v smysle § 4

zák. čl. XLIII:1890, pretože vymáhanie trov ohrozuje vrah výživu detí odsúdeného. Tieto žiadosti a sťažnosti nevedly k žiadnemu výsledku; nie je však potrebné bližšie sa nimi zaoberať, lebo boli podané dva roky pred dňom 26. júla 1928, kedy podal prezident súdnej tabule proti obvinenému disciplinárne oznámenie pre obťažovanie súdov a ministerstva spravodlnosti; tedy, keby sa aj bol dopustil obvinený týmito podaniami disciplinárneho previnenia, premlčala sa ich trestnosť v smysle § 102 disc. zák. Obvinený však aj naďalej podával sťažnosti a žiadosti v mene svojich klientov za tým istým účelom ako pred tým. Vrchný súd po doplnení dôkazov usnesením zo dňa 25. apríla 1932 zmenil usnesenie súdu prvej stolice a vyslovil, že rozsudkom porotného súdu v Nitre zo dňa 14. októbra 1922 proti I. Ö. ustálené trestné útraty sú predbežne nedobytné.

Disciplinárny súd prvej stolice sprostil obvineného obžaloby preto, lebo žiadosti a sťažnosti obvineného konečne viedly k pozitívnemu výsledku, a tak nemohly byť ani bezpredmetné, ani neprípustné, ani nedovolené. S týmto názorom však neľze úplne súhlasiť. Advokát pri zastúpení nárokov svojho klienta má si voliť cestu zákonom pre uplatnenie nároku predpísanú, lebo ináč spisuje zrejme neužitočné a bezzákladné podania, ktorými pôsobí svojej stránke len zbytočne trov. Zrejme neužitočná a bezzákladná bola sťažnosť podaná pod r. č. 164, lebo usnesenie vrchného súdu r. č. 142 nepatrilo medzi usnesenia uvedené v odst. II. § 378 tr. p., sťažnosť r. č. 144 bola tedy podaná s porušením jasného predpisu odst. I. § 378 tr. p., že proti usneseniu pripúšťa sa sťažnosť len k jednej stolici, a bola krajským súdom právom odmietnutá. Taktiež nemaly právneho základu aj tie žiadosti obvineného, obsažené v jeho podaniach, aby spisy boli znova predostreté ministerstvu spravodlnosti k rozhodnutiu o jeho žiadosti o odpustenie trestných trov, pravoplatným rozsudkom za vymáhateľne prehlásených, a bezzákladná a zrejme neužitočná bola jeho žiadosť podaná dňa 11. júna 1928 ministerstvu spravodlnosti. Najvyšší súd vychádza z týchto úvah: Sťažnosť r. č. 164 bola podaná pred účinnosťou zákona zo dňa 16. decembra 1927 č. 181 Sb. z. a nar. V dobe podania tejto sťažnosti bol platný v pôvodnom znení zákonný čl. XLIII:1890, Podľa §§ 7 a 9 tohoto zákona trestné trov spôsobené eráru a určené pravoplatným rozsudkom sedrie, nakoľko neboly vyhlásené rozsudkom za nedobytné, byly vymáhané spôsobom určeným v zák. čl. XLIV:1883 pre vymáhanie verejných daní na základe výkazov vystavených štátnym zastupiteľstvom a odoslaných ním finančnému riaditeľstvu. Podľa § 10 cit. zák. mohly interesované stránky podať námietky k finančnému riaditeľstvu proti sume uvedenej vo výkazoch. O týchto námietkach rozhodnul s konečnou platnosťou predseda sedrie. Podľa § 11 cit. zákona však, nakoľko trestné trov sa ukázaly byť nedobytnými behom pokračovania o vymáhanie, maly byť vymazané finančným riaditeľstvom, tedy cestou administratívnou. Zákon č. 181/27 Sb. z. a n. vstúpil v platnosť dňa 1. januára 1928. Podľa tohoto zákona byly zrušené §§ 1, 6—15 zák. čl. XLIII:1890 a znenie §§ 4 a 5 cit. zák. bolo zmenené. Podľa predpisov nového zákona zo štátnej pokladnice vopred vyplatené trov sa vymáhajú s ú-

d o m podľa platných predpisov o vymáhaní poplatkov, peňažitých pokut a iných súm, o správne zaplatenie ktorých súd sa má starať z úradu. Platia tedy na vymáhanie trestných trov zo štátnej pokladnice vopred vyplatených predpisy §§ 112 a 113 jednacého poriadku, stanoveného vládnym nariadením zo dňa 3. mája 1924 č. 99 Sb. z. a n. Ani podľa starých ani podľa nových predpisov nemalo, resp. nemá ministerstvo spravodlnosti obor pôsobnosti na výmaz alebo odpustenie trestných trov, pravoplatným rozsudkom vyhlásených za vymáhateľné. Súdna tabuľa v Bratislave vo svojom rozhodnutí zo dňa 1. októbra 1925 vyslovila len to, že uvedené opatrenie patrí na cestu administratívnu. Tento výrok je zrejme založený na § 11 zák. čl. XLIII:1890 a na § 16 uvodzovacieho nariadenia č. 21815/1891 I. M. Z tohoto výroku celkom bezzákladne uzatváral obvinený vo svojich podaniach, že súdna tabuľa vyslovila, že učiniť uvedené opatrenie patrí do oboru pôsobnosti ministerstva spravodlnosti. Neľže žiadať odpustenie pravoplatným rozsudkom určených trestných trov ani cestou milosú, lebo podľa § 119 tr. zák., ktorý nebol zmenený šom 103 ústavnej listiny, milosť udelená prezidentom republiky nemá za následok preminutie nákladov pokračovania a sporu. Preto obvinený bezzákladne a neužitočne podal žiadosť ministerstvu spravodlnosti o odpustenie trestných trov, hoci vedel, že ministerstvo nevyhovelo jeho predošlej podobnej žiadosti. Taktiež bezzákladné a neužitočné boli ďalšie žiadosti obvineného adresované súdom preto, aby spisy boli predstreté ministerstvu spravodlnosti. Podaním bezzákladných a neužitočných žiadostí a sťažností v dobe od 26. júla 1926 do 26. júla 1928 dopustil sa obvinený disciplinárneho previnenia podľa bodu a) § 69 adv. zák. Trestnosť tohoto disciplinárneho previnenia sa nepremlčala, lebo dvojročná lehota premlčacia bola prerušená disciplinárnym oznámením zo dňa 26. júla 1928, ďalej opatrením disciplinárneho súdu zo dňa 3. augusta 1928. Konečne hľadiac k tomu, že previnenie tesne súvisí s disciplinárnym previnením obvineného spáchaným proti ministerstvu spravodlnosti a prezidentovi súdnej tabule v Bratislave, bolo premlčanie pretrhnuté opatreniami disciplinárneho súdu učinenými proti obvinenému dňa 18. januára 1929, 11. novembra 1930 a 30. januára 1932. Preto mylil sa súd prvej stolice, keď oslobodil obvineného od tejto časti obžaloby. Najvyšší súd tedy vyhovel odvolaniu verejného obžalobcu a za vinného uznal obvineného aj disciplinárnym previnením podľa bodu a) § 69 adv. zák. Pri výmere trestu za priťažujúcu okolnosť považoval najvyšší súd, že obvinený sa prevínil vo viac smeroch. Ako poľahčujúca okolnosť však prichádza do úvahy, že pri podávaní horeoznačených neužitočných podaní viedla obvineného snaha pomôcť svojim klientom, ďalej, že jeho vytykána činnosť vzťahovala sa na také zákony a nariadenia, ktorými sa advokát vo svojej praxi zaobera len výnimečne.

Čís. 177 dis.

Nijak sa neprevínil disciplinárne advokát, ktorý prijal od koncesovaného inkasačného podniku poverenie k súdnemu vymáhaniu inkasač-

nej provízie, prislúchajúcej podniku proti klientovi za činnosť vykonanú v rámci koncesie.

(Rozh. zo dňa 23. októbra 1933, Ds III 39/33.)

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. J. F. následkom odvolania, podaného obvineným proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory zo dňa 22. apríla 1933 po preskúmaní spisov vyniesol tento rozsudok: Najvyšší súd jako súd disciplinárny pre veci advokátov zrušuje rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice a sprostuje obvineného Dr. J. F. obžaloby pre disciplinárne previnenie podľa bodu b) § 68 adv. zák.

Dôvody:

Proti rozsudku disciplinárneho súdu prvej stolice podal obvinený odvolanie preto, že mylne bol uznaný vinným z disciplinárneho previnenia podľa bodu b) § 68 adv. zák., lebo neporušil adv. zákon, keď zastupoval koncesovanú firmu »G.«, inkasnú kanceláriu v R. cieľom súdneho vymáhania jej vlastnej pohľadávky proti A. K., ktorá pohľadávka nesmerovala na eludovanie práv advokátov. Súd prvej stolice preto má za to, že sa obvinený dopustil disciplinárneho previnenia podľa bodu b) § 68 adv. zák., lebo sa vraj podujal vymáhať požiadavku inkasačného podniku za inkasačnú províziu, tedy zastupoval vraj takú stránku, účinkovanie ktorej v tomto smere spadá pod § 16 zák. čl. LIV: 1912. Tento právny názor súdu prvej stolice nemá však opory ani v zistených skutočnostiach, ani vo spisoch. Nie je sporné, že pohľadávka, pri vymáhaní ktorej obvinený zastupoval inkasačný podnik, bola vlastná pohľadávka tohoto podniku, ktorým on uplatňoval proti svojmu údajnému klientovi inkasačnú províziu. Zo spisov neplynie, že táto provízia bola by sa vzťahovala na takú činnosť podniku, ktorou tento bol by chcel nejakým spôsobom pred súdom uplatňovať pohľadávku svojho komitenta. Uplatňovaním rečenej pohľadávky inkasačný podnik neprekročil svoju koncesiu na mimosúdne inkaso pohľadávok svojich poveriteľov, preto neľže ustáliť, že v tomto prípade podnik prevádzal pokútne písárstvo a že obvinený pomáhal inkasačnému podniku pri zákonom nedovolenej činnosti. O tom, či mal podnik oprávnenú pohľadávku alebo nie, mal rozhodovať civilný súd a neplynie zo zistených skutočností, že obvinený bol by býval presvedčený, že účelom žiadosti o vydanie platobného príkazu bolo mariť právo iných. Mylný je tedy aj názor súdu prvej stolice, že obvinený porušil § 47 adv. zák. Preto mylil sa súd prvej stolice, keď obvineného za vinného uznal podľa obžaloby. Bolo tedy treba oslobodiť obvineného. Súd prvej stolice zistil aj to, že platobný príkaz, ako aj exemplár platobného príkazu vyhotovený bol mimo kancelárie obvineného advokáta, tedy asi v kancelárii »G.« a tu aj s razítkom advokátskym, aj napodobňovaným podpisom advokátovým sa narábalo bez dozoru obvineného advokáta, ale s jeho všeobecným súhlasom. Tento čin však nie je totožný s činom, ktorý je v tejto veci základom obžaloby; na tento čin obžaloba sa nevzťahovala, preto obžalovaný pre uvedený čin odsúdený byť nemôže.

Čís. 178 dis.

Podľa obdoby § 79 adv. zák. proti usneseniu disciplinárneho súdu prvej stolice možno sa odvolať len za 8 dní po jeho doručení; na tom nič nemení mylné poučenie dané disciplinárnym súdom prvej stolice.

(Rozh. zo dňa 23. októbra 1933, Ds III 50/33.)

Advokát Dr. M. G. bol pravoplatne posúdený pre disciplinárny prečin podľa §§ 48, 68 lit. a), 69 lit. c) adv. zák. Podal žiadosť o obnovu pokračovania, ktorá však bola usnesením disciplinárneho súdu prvej stolice zamietnutá. V usnesení bol žiadateľ disciplinárnym súdom prvej stolice poučený, že sa môže proti tomuto rozhodnutiu odvolať za 15 dní. Dr. M. G. podal odvolanie v posledný deň tejto lehoty.

Na jvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov odmietol odvolanie.

Dôvody:

Napadnuté usnesenie bolo doručené odsúdenému dňa 31. mája 1933 a on podal svoje odvolanie na poštu dňa 15. júna 1933. Poneváž podľa obdoby § 79 adv. zák. proti usneseniu disciplinárneho súdu prvej stolice je možno sa odvolať len do 8 dní po doručení usnesenia, — ktoré právne stanovisko zaujal najvyšší súd aj vo svojom v tejto veci vynešenom rozhodnutí č. Ds III 66/32 — preto podané odvolanie odsúdeného po uplynutí 8 dní po doručení napadnutého usnesenia je opozdené, a bolo ho treba odmietnuť. Neušlo pozornosti najvyššieho súdu, že súd prvej stolice doručil svoje usnesenie obvinenému s tým mylným poučením, že proti usneseniu možno sa odvolať za 15 dní. Táto okolnosť však nemôže byť dôvodom k prijatiu sťažnosti, lebo nehľadiac ani na to, že z rozhodnutia Ds III 66/32 muselo byť obvinenému známo, že najvyšší súd vykladá zákon tak, že proti usneseniu, o ktoré tu ide, je prípustná sťažnosť len za 8 dní od doručenia, — mylným poučením nelze predĺžiť zákonom ustálené lehoty.

Čís. 179 dis.

Obvinený advokát má právo zúčastniť sa ústneho líčenia v kárnem řízení; jest proto vzíti zřetel na jeho odůvodněnou žádost o odročeni líčeni, v níž osvědčuje překážku, která mu brání k líčeni se dostaviti (nemoc lékařem potvrzenou); nestalo-li se tak a bylo-li přes to líčeni konáno v nepřítomnosti obviněného, jest odvolacímu soudu k odvolání obviněného kárný náleží zrušiti.

(Rozh. ze dne 23. října 1933, Ds I 20/32.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie vyhověl po ústním neveřejném líčení odvolání obviněného z nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 21. března 1932, zrušil napadený kárný náleží ve výrocích, jimiž byl obviněný uznán vinným, jakož i ve výroku o kárném trestu a věc vrátil kárné radě, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednala a rozhodla.

Důvody:

Nálezem kárné rady byl obviněný v několika bodech zproštěn z obžaloby pro kárné přečiny, jinak byl však uznán vinným v 9 případech kárnými přečiny porušení povinností povolání a poškozování cti a vážnosti stavu, v 6 případech kárným přečinem porušení povinností povolání a v 7 případech kárným přečinem poškozování cti a vážnosti stavu a za to odsouzen ke kárnému trestu výmazu ze seznamu advokátů. Pokud jde o útraty kárného řízení, praví se v důvodech nálezu, že výrok o náhradě těchto útrat oprá se o ustanovení § 41 kárného statutu pro advokáty a kandidáty advokacie; náleží sám (výrok) neobsahuje v tomto směru žádného výroku. Odvolání obviněným podané napadá, jak plyne z jeho konečného návrhu, náleží jen v jeho odsuzující části. Odvolatel vytýká, že kárná rada zamítla jeho návrh na odročeni ústního líčeni, ačkoli se pro nemoc lékařem prokázanou nemohl dostaviti k ústnímu líčeni; jinak odvolání neprovedl, nýbrž dodal, že provede jednotlivé důvody odvolací teprve při ústním odvolacím líčeni, k němuž se však nedostavil. Že tu jde o výtku, kterou lze uplatňovati odvoláním, je vzhledem k ustanovení § 33 odst. 4 kárného statutu pro advokáty a kandidáty advokacie nepochybné. Této výtce nelze také upřiti oprávněnost.

Obviněný má právo zúčastniť sa v kárnem řízení ústního líčeni, při němž, dostavil-li se k němu, má býti vyslechnut; dále přísluší mu při ústním líčeni závěrečné slovo (§ 37 kárného statutu pro advokáty a kandidáty advokacie). Mimo to má podle § 35 kárného statutu právo až do počátku ústního líčeni odmítnouti dva členy kárné rady bez udání důvodů. Práva na tyto prostředky bezprostřední obrany při ústním líčeni může se ovšem obviněný vzdáti buď výslovně projevem souhlasu, by se ústní líčeni konalo v jeho nepřítomnosti, neb i mlčky tím, že, byv k ústnímu líčeni řádně obeslán, ani se k němu nedostaví ani si jinak nehledí zabezpečiti zachování svého práva na osobní přítomnost při něm, je-li mu něčím bráněno dostaviti se k ústnímu líčeni. Jen v případech, v nichž obviněný takto projevil svůj nezájem na osobní obhajobě při ústním líčeni, bylo by lze konati ústní líčeni v jeho nepřítomnosti; na odůvodněnou žádost o odročeni ústního líčeni, v níž obviněný osvědčuje překážku, která mu brání dostaviti se k ústnímu líčeni, je vždy vzíti náležitý zřetel. Že případ, v němž bylo ústní líčeni před kárnou radou konáno v nepřítomnosti obviněného, který podal včas odůvodněnou žádost o odročeni, osvědčiv překážku, pro kterou se nemůže k ústnímu líčeni dostaviti (nemoc lékařem potvrzenou) posuzovati je s těchto právních hledisek, bylo vysloveno již rozhodnutím nejvyššího soudu jako soudu odvolacího v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie ze dne

21. března 1931, Ds II 10/30 (čís. 130 dis. sb. n. s.). V souzeném případě žádal obviněný podáním došlým kárné radě dne 19. března 1932, tedy dva dny před ústním líčením, o odročení ústního líčení s odůvodněním, že se nemůže pro oční nemoc nastalou následkem utrpěného úrazu k líčení dostavit; lékařským vysvědčením ze dne 12. března 1932 k podání připojeným osvědčil současně, že následkem utrpěného úrazu a zranění na obou očích nemůže nastoupiti delší cestu po dobu 14 dnů až 3 týdnů. Na to byl obviněný kárnou radou telegraficky zpraven, že o navrženém odročení rozhodne nalézací senát (kárná rada) a vyzván, by vyslal k ústnímu líčení obhájce. K ústnímu líčení dostavil se pak jako obhájce Dr. František E., advokát v P. Ten prohlásil, že obdržel plnou moc obviněného ze dne 20. března 1932 teprve dne 21. března 1932, a to několik hodin před počtím ústního líčení, že nezná obsah spisů a nemůže se proto svého úkolu řádně zhostiti, a navrhl odročení ústního líčení s odůvodněním, že osobní přítomnost obviněného je v tomto případě nezbytně nutná, protože obviněný se dosud ve věci vůbec nevyjádřil. Přes to byl návrh obviněným písemně učiněný a obhájcem při ústním líčení opakovaně kárnou radou zamítnut, a to, jak vyplývá z důvodů kárného nálezu, z těchto důvodů: »Obžalovací usnesení byla obviněnému doručena dne 3. března 1932. Úraz, který obviněný podle lékařského vysvědčení utrpěl a který překáží jeho osobní účasti na kárném jednání, stal se nejpozději dne 12. března 1932 a měl tudíž obviněný možnost opatřiti si včas obhájce a jej řádně informovati. Ostatně ve svém návrhu na odročení líčení neuvádí obviněný žádné okolnosti skutkové a nenabízí důkazy, které by vyvracely skutkovou podstatu, jak vyplývá z kárných spisů. Obviněný není proto zamítnutím návrhu na odročení ústního jednání zkrácen ve svých právech obhajoby i se zřetelem k tomu, že během kárného řízení byla mu poskytnuta více než dostatečná příležitost, by uplatnil všechno, co ke své obhajobě uvéstí mohl.

Posuzuje-li se však věc s vytčených právních hledisek, je nepochybné, že zamítnutím návrhu obviněného na odročení ústního líčení bylo zkráceno jeho právo na osobní přítomnost při ústním líčení, kterou si obviněný chtěl svým návrhem zabezpečiti, jakož i jeho právo na osobní obhajobu a další oprávnění z toho plynoucí, najmě i oprávnění k výkonu odmítacího práva, o němž se stala zmínka. Skutečnost kárnou radou zdůrazňovaná, že obviněný měl možnost opatřiti si včas obhájce a řádně ho informovati, neospravedlňuje nikterak zamítnutí návrhu obviněného na odročení ústního líčení, kdyžž obviněný chtěl si svým návrhem zřejmě zabezpečiti svou osobní přítomnost při ústním líčení a kdyžž obviněný má právo na osobní přítomnost při ústním líčení. Dále neobstojí ani další důvody, jež kárná rada pro své opatření uvádí, neboť není předpisu, který by bránil obviněnému přednésti svou obhajobu teprve při ústním líčení a nabízet teprve při ústním líčení důkazy směřující k vyvrácení obžaloby. Za tohoto stavu věci bylo odvolání vyhovětí, nález kárné rady ve výrocích, jimiž obviněný byl v případech 1—22 uznán vinným kárnými přechy, zrušiti, dále zrušiti jej v důsledku

toho též ve výroku o trestu a věc vrátiti kárné radě, by o ní v rozsahu zrušení znovu jednala a rozhodla (srov. cit. rozh. čís. 130 dis. sbírky n. s.).

Čís. 180 dis.

Zlehčení cti a vážnosti stavu, provedl-li advokát proti advokátu exekuci pro nepatrnou útratovou pohledávku, aniž ho dříve vyzval k zaplacení.

(Rozh. ze dne 23. října 1933, Ds I 20/33.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl v neveřejném sedění odvolání obviněného z nálezu kárné rady advokátní komory v Praze ze dne 23. února 1933, jímž byl odvolatel uznán vinným přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu.

Důvody:

Obviněný odůvodňuje odvolání z výroku o vině především poukazem k tomu, že Dr. Z. byl na platební povinnost upozorněn dvakráte: dotazem ohledně kompensace a zasláním celé jemu příslušející částky bez odečtení 22 Kč, které měl Dr. Z. platiti mandantce obviněného; třetího upozornění, snad upomínacím dopisem nebylo prý třeba. Poněvadž však šlo o nepatrnou částku, Dr. T. věděl, že Dr. Z. je zámožný, a neměl opory pro domnění, že Dr. Z. snad odepírá placení, usoudila kárná rada právem, že bylo příkazem kolegiálního ohledu, by obviněný kolegu upozornil (nikoliv tedy upomenul), že částka nebyla zaplacená. Obviněný při dostatečné kolegiální pozornosti, ku které je povinen v takovém případě v zájmu vážnosti svého stavu a jeho ochrany před zlehčením, jež z exekučních kroků pro nepatrnou pohledávku proti příslušníku stavu advokátního hrozilo celému stavu, měl si uvědomiti před podáním exekučního návrhu, že provedením exekuce v tak malicherném případě může čest a vážnost celého stavu utrpěti újmu; tuto zvláštní stavovskou povinnost má i při právních krocích jinak zákonu odpovídajících, zejména když neměl důvodu vysvětliti si neplacení nepatrného dluhu zámožným Dr. Z-em jinak než z důvodů nějakého opomenutí a pod. Jsou proto bezdůvodné i další poukazy odvolání na oprávnění odvolatelovo vésti exekuci, které požadavkem postupu, chránícího čest a vážnost stavu není nikterak popřeno. Pro další námitku, že by se tím lhůta ku placení prodlužovala na týdny, není podkladu, kdyžž se zavinění spatřuje v opomenutí pouhého upozornění kolegy, které by jistě bylo bez jakéhokoliv prodloužení lhůty postačilo při zjištěných poměrech Dr. Z-a, o nichž obviněný podle přesvědčení kárné rady věděl. Se zřetelem k nim je bezpředmětným poukaz odvolatelův na nepřístojnost jednání Dr. Z-a, že včas neplatil. Poněvadž došlo k exekučním úkonům u soudu, je bezpodstatná i konečná námitka, že se věc odehrála mezi advokáty. Předpoklady pro kárný přečin zlehčení cti a vážnosti stavu byly tudíž kárnou radou přijaty právem a odvolání z výroku o vině je bezdůvodné.

Čís. 181 dis.

Ak sú záujmy tej strany, ktorú zastupuje advokát v základnom spore, totožné so záujmom hlavného intervenienta, ustanovenie § 47 adv. por. nebráni, aby v hlavnom intervenčnom spore zastupoval súčasne aj hlavného intervenienta.

(Rozh. zo dňa 11. decembra 1933, Ds III 39/32.)

Disciplinárny súd prvej stolice uznal obvineného advokáta Dr. F. F. vinným disciplinárnym previnením podľa §§ 47, 68 lit. a) adv. zák., ktoré vraj spáchal tým, že prijal od M. T-ej poverenie, aby ju zastupoval pred súdom ako žalovanú v civilnom spore, a potom podal menom K. V-ej a spol. hlavnú intervenčnú žalobu o ten istý predmet sporu a v tomto hlavnom intervenčnom spore žiadal vo veci samej i čo do útrat posúdiť M. T-ovskú, tedy svoju predošlú stránku.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov vyhovel odvolaniu obvineného, zrušil rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice a uložil tomuto súdu, aby vo veci znova jednal a rozhodol.

Dôvody:

Sťažovateľ vytýka v odvolaní, že prvostupňový disciplinárny súd porušil práva obhajoby tým, že nenariadil svedecký výsluch M. T-ej o tej okolnosti, že si ona sama žiadala, aby K. V-ovská ju napádla hlavnou intervenčnou žalobou, pretože záujmy M. T-ej a K. V-ovskej sa úplne kryli a bolo s M. T. dohovorené, že ona na prvom pojednávaní žalobu uzná a že nebude znášať žiadne útraty, a že nesprávne posúdil vec právnej stránke, lebo bolo len mechanickou formalitou, žiadal-li obvinený v hlavnom intervenčnom spore od svojej strany v základnom spore zaplatenie útrat a, pretože záujmy M. T-ej a K. V-ovskej boli totožné, obvinený sa neprevinil proti ustanoveniam § 47 advok. por.

Podľa § 47 adv. por. není dovolené advokátovi zastupovať v jednom a tom istom čase a v tej istej, alebo s ňou v podstatnom súvisе súčasne veci obidve stránky. Ustanovenie § 47 adv. por. mohlo by obvinenému prekážať, aby zastupoval v hlavnom intervenčnom spore žalobkyňu K. V. proti M. T-ej, ktorú zastupoval v základnom spore, ak by záujmy M. T-ej neboli v oboch sporoch totožné. Keď by sa však dokázalo, že okolnosti, o ktorých bola M. T. ako svedkyňa vedená, sú pravdivé, nebolo by možno tvrdiť, že obvinený tým, že podal hlavnú intervenčnú žalobu aj proti M. T., porušil už ustanovenie § 47 adv. por., lebo hlavná intervenčná žaloba predpokladá, aby boli žalované obe strany základného sporu a podaním hlavnej intervenčnej žaloby nemusely byť v konkrétnom prípade poškodené záujmy M. T-ej. Ponevác okolnosti, ktoré mali byť výsluchom M. T-ej zistené, sú čo do totožnosti záujmov závažné, bolo vyhovené odvolaniu obvineného a rozhodnuté tak, ako je vo výroku uvedené. Pri novom pojednávaní bude ďalej dôležité vypočuť ako svedkov o tom istom dôkaznom predmete aj K. V-ovskú a Š. S., ktorí údajne o ujednaní M. T. s obvineným majú vedomosť.

Čís. 182 dis.

Disciplinárny súd pre veci advokátov je viazaný pravoplatným rozhodnutím trestného súdu, že nejestvuje v konkrétnom prípade trestnosť vylučujúci dôvod podľa § 17 odst. 2 zák. čl. XLI:1914, a nemôže znova riešiť túto otázku.

(Rozh. zo dňa 11. decembra 1933, Ds III 42/32.)

Advokát Dr. J. V. podal v zastúpení obžalovanej B. K. odvolanie proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu, v ktorom obvinil vo veci pokračovavšieho sudcu z teroru voči obžalovanej. Pre urážlivé a závažné výroky v odvolaní obsažené bol Dr. J. V. trestným súdom pravoplatne odsúdený pre prečin pomluvy podľa §§ 1, 3 odst. 2 č. 2. zák. čl. XLI:1914 a bolo vyslovené, že sa nemôže dovolávať beztrestnosti z dôvodu § 17 odst. 2 cit. zák. Výbor advokátskej komory ako disciplinárny súd prvej stolice pominul nariadiť disciplinárne pokračovanie proti obvinenému advokátovi s odôvodnením, že pozastavené výroky v inkriminovanom odvolaní spadajú pod ustanovenia § 17 odst. 2 cit. zák. a že niet základu k disciplinárnemu zakročeniu proti obvinenému.

Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov vyhovel odvolaniu štátneho zástupcu, zrušil usnesenie disciplinárneho súdu prvej stolice a v smysle § 79 adv. zák. nariadil proti obvinenému advokátovi disciplinárne pokračovanie pre disciplinárny prečin podľa § 68 lit. b) adv. zák.

Dôvody:

Odvolanie štátneho zástupiteľstva je základné. Rozsudkom najvyššieho súdu zo dňa 30. októbra 1931, ktorým boli zčasti potvrdené odsudzujúce rozsudky oboch súdov nižších stolíc, ktorými bol obvinený Dr. J. V. uznaný vinným v prečine pomluvy podľa §§ 1 a 3 odst. 2 č. 2 zák. čl. XLI:1914 pre vyjadrenie v napadnutom usnesení disciplinárneho súdu citované, bolo aj vyslovené, že obvinený sa nemôže s úspechom dovolávať beztrestnosti podľa § 17 č. 2 cit. zák. čl., pretože použité vyjadrenie nesúviselo s vecou a nebolo v záujme strany potrebné. Toto pravoplatné rozhodnutie zaväzuje aj disciplinárny súd, najmä v tom smere, že nejestvuje trestnosť vylučujúca príčina podľa § 17 č. 2 cit. zák. čl., lebo není prípustné, aby disciplinárny súd znova riešil otázku beztrestnosti, ktorú trestné sudy už pravoplatne rozhodly. Ponevác sú tu dostatočné údaje k nariadeniu disciplinárneho pokračovania proti obvinenému advokátovi pre disciplinárny prečin podľa § 68 lit. b) adv. por. spáchaný tým, že použil v napadnutom usnesení citovaného vyjadrenia, vyhovel najvyšší súd odvolaniu štátneho zástupiteľstva a nariadil disciplinárnemu súdu pravidelné pokračovanie v smysle § 79 adv. por. pre tento disciplinárny prečin.

Čís. 183 dis.

Disciplinárny súd môže pokračovať proti advokátovi bez ohľadu na to, či obvinený advokát bol pre svoj čin aj riadnym súdom poriadkovým trestom potrestaný, alebo nie.

(Rozh. zo dňa 11. decembra 1933, Ds III 54/32.)

Advokát Dr. A. B. ako správca konkurznej podstaty, hoci bol opätovne vyzvaný, nepredostrel konkurznému súdu vyúčtovanie. Súd mu za to uložil poriadkovú pokutu a oznámil ho pre líkavosť advokátskej komore. Disciplinárny súd prvej stolice uznal obvineného advokáta vinným disciplinárnym previnením podľa § 69 lit. c) adv. zák.

Na jvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov potvrdil rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice.

D ů v o d y:

Proti rozsudku súdu prvej stolice podal odvolanie obvinený čo do viny. Odvolateľ namieta, že súd prvej stolice prekročil vraj obžalobu, lebo vraj odsúdil ho pre iný čin, než pre ktorý krajský súd podal sťažnosť. Táto obhajoba je však bezzákladná, lebo základom pokračovania bola obžaloba žalobcu komory a rozsudok bol vynesený o predmete určenom v obžalobe. Taktiež mylný je názor obvineného, že nemôže byť aj disciplinárne potrestaný pre taký čin, pre ktorý konkurzný súd ho už pokutoval. Účel disciplinárneho pokračovania je iný než účel konkurzného pokračovania, preto disciplinárny súd môže pokračovať proti advokátovi bez ohľadu na to, či obvinený bol pre svoj čin poriadkovým trestom aj riadnym súdom trestaný, alebo nie. Z konkurzných spisov vysvitá, že obvinený ako správca konkurznej podstaty predostrel sice svoj účet, avšak urobil to porušením predpisu § 161 zák. čl. XVII:1881 opozdene len po opätovných urgenciách súdu, a aj vtedy po prvé len v takej forme, ktorá podľa pravoplatného rozhodnutia príslušného súdu nezodpovedala zákonu. Svojím opomenutím preukázal obvinený vo veci jemu sverenej značnú líkavosť a opozdilosť, preto nemýlil sa súd prvej stolice, keď ho za vinného uznal z disciplinárneho previnenia podľa bodu c) § 69 adv. zák. Bolo tedy treba potvrdiť rozsudok súdu prvej stolice.

Čís. 184 dis.

Pro posouzení, zda jednání advokáta je na úkor cti a vážnosti stavu, je rozhodné jen, jak se jeví jednání třetím osobám tím dotčeným.

Pohrůžka trestním oznámením není o sobě zlehčením cti a vážnosti stavu, je-li advokát přesvědčen, že trestný čin, jehož udáním hrozeno, byl spáchán a způsobil škodu, o jejíž náhradu jde.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Ds II 2/32.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl po ústním líčení v kárné věci proti Dru Aloisu L-ovi, kandidátu advokacie ve V. K., odvolání zástupce advokátní komory z nálezů kárné rady moravské advokátní komory v Brně ze dne 12. prosince 1931, pokud jím byl Dr. Alois L. zproštěn z obžaloby pro přečin zlehčení cti a vážnosti stavu.

D ů v o d y:

Odvolání jest potud v právu, pokud napadá názor, jímž v kárném nálezu bezprostředně odůvodněn závěr, že kárná rada nemohla v jednání obviněného spatřovati zažalovaný kárný přečin v ohledu subjektivním, totiž názor, že obviněný poslal dopis inkriminovaného obsahu spíše jako jeden z poškozených, než jako koncipient advokáta S-a. Neboť rozhodným pro posouzení, zda je některé jednání na úkor cti a vážnosti stavu, jehož příslušníkem jest osoba, jež dotčené jednání předsevzala, je jen, jak se jeví dotčené jednání třetím osobám tím dotčeným, a tu zjišťuje sám kárný nález, že inkriminovaný dopis je na první stránce opatřen razítkem Jana S-a (advokáta a obhájce ve věcech trestních ve V. K.) a na místě podpisu opatřen opětně razítkem »S.«. Dle podoby, kterou takto dopisu obviněný dal, nemohli příjemci dopisu v něm shledati projev obviněného jakožto jednoho z poškozených, nýbrž jen projev advokáta S-a. Než vyvrácený takto názor není jediným důvodem uvedeného konečného závěru. Jestli před ním v kárném nálezu uvedeno, že inkriminovaný dopis byl odpovědí, ovšem ne zrovna jemnou («v rukavičkách») na postup bratří L-ových, kteří šli na bratry L-ovy s vyložené podvodnou smlouvou, o které předem věděli, že ji nemohou splniti; a dále vyslovuje kárný nález po vylíčení děje a výsledcích průvodního řízení, že kárná rada přišla ku přesvědčení, že obviněný napsal inkriminovaný dopis, jsa přesvědčen, že na něm a jeho bratřích byl spáchán trestný čin. Správnost tohoto závěru nebere odvolání v odpor, noapak uvádí, že ani státní zastupitelství nemohlo obviněnému vytýkati nedostatek dobré víry ohledně vymáhaného plnění, neboť zastavilo trestní řízení zahájené proti obviněnému (ve směru zločinu vydírání). Arciž namítá odvolání, že podstatou kárného přečinu je vymáhání nějakého plnění hrozbami, aniž též třeba, by bylo vymáháno mala fide. Než nelze k námitce té přisvědčiti. Dle § 9 advokátního řádu jest advokát povinen, by zastupoval práva své strany proti komukoliv horlivě, věrně a svědomitě, a oprávněn, by použil útočných a obranných prostředků své strany jakýmkoliv způsobem, jenž neodporuje plné moci, svědomí a zákonům.

Dle § 86 tr. ř. má právo oznámiti trestný čin, jenž má býti stíhán z povinnosti úřední, obzvláště státnímu zástupci každý, kdo se dověděl o takovém činu, a právo to přísluší vzhledem na ustanovení § 47 tr. ř. obzvláště osobě, jež byla dotčeným činem ve svých právech poškozena, jež může se k trestnímu řízení připojiti a jež může uplatňováním svých soukromoprávních nároků zjednatí si v rozsudku trestního soudu — s menším nákladem a často rychleji než cestou civilní rozepře — buď přímo exekuční titul aneb alespoň vhodný podklad pro nutnou ještě za-

lobu u civilního soudu. Je-li takto osoba trestným činem poškozená zákonem oprávněna, by za účelem vymáhání svých nároků z trestného činu jí vzešlých dala trestním oznámením podnět a příčinu k trestnímu řízení, nelze jí upřít ani právo, by se toho, čeho se může domáhati trestním oznámením, domáhala zkrácenou cestou pohrůžky pachateli trestného činu, že oznámí trestný čin vrchnosti, nesplní-li pachatel nárok na náhradu způsobené škody. Jelikož je dle toho — předpokládajíc ovšem, že trestný čin byl spáchán a že vzešly z něho straně nároky jí uplatňované neb alespoň že strana tak předpokládala — pohrůžka trestním oznámením útočný prostředek, jehož použití zákon neodporuje, jest advokát — arcí za stejného předpokladu — dle příkazu horlivého zastupování práv strany (§ 9 adv. řádu) přímo povinen, by vymáhal splnění nároků stranou uplatňovaných vyhrůžkou (opovědí) trestního oznámení, zůstaly-li mírnější pokusy o splnění nároků, zejména opověď civilní žaloby bez úspěchu a dá-li se očekávati, že nátlak opovědi udání u vrchnosti bude účinnější a úspěšný. V plnění povinnosti povolání nelze však shledati neslušnost, takže není ani zlehčováním cti a vážnosti stavu sama o sobě pohrůžka trestním oznámením, je-li advokát přesvědčen, že trestný čin, jehož udáním hrozeño, byl spáchán a způsobil škodu, o jejíž náhradu jde. Arcíť může se pohrůžka sama o sobě bezvadná státi způsobem neslušným a tím čest a vážnost stavu zlehčujícím. Než, že by tomu tak bylo v této kárné věci, odvolání neuplatňuje. Odvolání shledávajíc patrně již ve skutečnosti pohrůžky — byť jen trestním oznámením — způsob vymáhání nároku, jaký zlehčuje čest a vážnost stavu, nerozvádí výtky, že čest a vážnost stavu byly zlehčovány způsobem, jakým obviněný v inkriminovaném dopise plnění (nárok) vymáhal, nedokazuje, že dopis líčil děj, jehož oznámením hrozeño, nepravdivě, nebo zkreseně nebo vymáhal nároky rozsáhlejší, než jaké byly dějem odůvodněny, a zejména neuplatňuje, že bylo hrozeño i návrhem, aby příjemci dopisu byli zatčeni, pokud se týče osoby jejich zajištěny, ač pak v oznámení skutečně učiněném — nebylo žádáno, by ná bratry L—vy byla uvalena vazba, nýbrž jen, by jim byl znemožněn odjezd do ciziny (snad odnětím pasů), do které prý neustále jezdí. Z vyličených úvah, k nimž možno srovnati Dr. Lohsing, Oesterreichisches Anwaltsrecht str. 94/95, 127/128, jeví se napadený nález ve směrech odvoláním dotčených výsledkem správného použití zákona, takže bylo neodůvodněné odvolání zamítnouti.

Seznamy vypracovali
Dr. JAN BOLOMSKÝ,
vrchní sekretář nejvyššího soudu

a
Dr. JOSEF DUŠEK,
sekretář nejvyššího soudu.

Věcný seznam abecední.

Administrativní delikt viz správní přestupek.

- Advokát (obhájce):** podle § 364 tr. ř. lze povolití obžalovanému navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k provedení opravných prostředků, které obžalovaný včas soudním protokolem odpověděl, vyhověl-li nalézací soud současně žádosti obžalovaného o zřízení obhájce chudých k jejich provedení tak pozdě, že tento obhájce obdržel dotyčné usnesení advokátní komory a rozsudek až po uplynutí lhůty č. 4605.
- smrti soukromého obžalobce a tím nastalým zánikem obžalovacího práva (ius personalissimum) zaniká i zmocnění, které soukromý obžalobce za svého života ve smyslu § 50 tr. ř. udělil; nelze tu užítí ani předpisů § 1022 obč. zák., ani předpisů §§ 31, 35, 155 c. ř. s.; opravný prostředek provedený ještě za jeho života nestává se však bezpředmětným, nýbrž musí o něm opravná stolice jednat č. 4644.
  - okolnosti, že mu nebyl zřízen po rozumu § 6 zák. č. 471/1821 obhájce k podání odporu, nemůže se dovolávat jako zmatku č. 1 § 281 tr. ř. obžalovaný, který — ač byl při hlavním přelíčení osobně přítomen a viděl, že se věc pojednává před samosoudcem — ihned se proti tomu neohradil č. 4812.
  - peníze, které přijal advokát v zastoupení strany, staly se vlastnictvím strany již tím, že je advokát jménem strany přijal nebo nabytí disposiční moci nad nimi; advokát dopouští se zpronevěry, spotřeboval-li je pro sebe, nemaje v době této své moci po ruce dosti prostředků, jimiž by mohl vyhověti příkazům oprávněných osob co do těchto peněz č. 4823.
  - žádal-li obžalovaný, ohlašuje zmáteční stížnost, aby k jejímu provedení byl ustanoven zástupce chudých a jemu doručení opis rozsudku, byl tím podle § 285 tr. ř. počátek osmidenní lhůty ku provedení zmáteční stížnosti odsunut až do doby, kdy opis rozsudku bude skutečně obhájci doručení; účinek ten nemohl býti zmařen ani tím, že vyhotovení rozsudku bylo snad ponecháno v rukou obžalovaného č. 4874.
  - ustanovení § 1 č. 3 nov. č. 3/1878 nebylo dosud změněno ani zrušeno; nestanovic výsadu stavu advokátského, zabezpečuje především v zájmu obžalovaného řádné provedení zmáteční stížnosti; netýká se ho ustanovení § 106 úst. list. č. 4892.
  - obhájce ex offio, přidělený obžalovanému pro řízení před soudem první stolice, není oprávněn ohlásiti zmáteční stížnost proti rozsudku odvolacího soudu č. 4829.
  - prohlášením, že jest s rozsudkem spokojen, vzdal se obžalovaný pro svoji osobu práva podatí opravný prostředek a nemůže toto právo přenéstí ani na obhájce, kterého si dodatečně zvolil č. 4763.
  - zástupcom súkromného žalobcu v pokračovaní pred sborovým súdom pri všetkých procesných úkonoch — aj pri ohlášení odvolania — ak nejde o prípad zastupovania zákonným zástupcom v smysle § 47 odst. I tr. p., môže byť len advokát; preskúmal-li odvolací súd meritorne odvolanie, ohlásené pred sborovým súdom v mene súkromného žalobcu osobou, ktorá nie je advokátom, prekročil medze svojej pôsobnosti a zavinił zmätok podľa § 384 č. 4 tr. p. č. 4589.
  - **disciplinárni:** čin porušující povinnosti advokátského povolání lze podřaditi i pod skutkovou podstatu přčinu zlehčení cti a vážnosti stavu jen, při-

stoupi-li k němu ještě zvláštní okolnosti, z nichž je na takové zlehčení cti a vážnosti stavu usuzovati č. 174 dis.

- — porušení povinnosti povolání, nikoliv i zlehčení cti a vážnosti stavu, nevynaložil-li advokát, sepisuje poslední pořízení, dostatečnou bedlivost a zavínil-li neplatnosť posledního pořízení, dav je podepsati nezpůsobilým svědkem č. 174 dis.
  - — »povoláním advokáta« ve smyslu § 8 a násl. adv. ř. jest rozuměti každou činnost, kde advokát, vystupuje jako zmocněnec stran (kapitola 22. obč. zák.) a současně jako znalec práva a právních poměrů vůbec, převzal na sebe závazek obstarávati záležitost a zájmy věci jemu svěřené se zvýšenou kautelou bezpečností (bezelstností a poctivostí), správnosti a svědomitostí. Při tom nezáleží na tom, zda určitý úkon či celá řada jednání byla mu svěřena z důvodu osobní známosti nebo přibuzenského poměru či zvláštní důvěry, snad se zřetelem k odborným jeho vědomostem; byl-li věci pověřen jako advokát, jde při obstarání věci o výkon povolání č. 175 dis.
  - — každá činnost advokáta, jež má za účel vědomě spolupůsobiti při ošálení úřadů finančních a takto vymknouti se zákonitým daňovým či jiným platebním závazkům ke státu, porušuje povinnosti povolání a poškozuje čest a vážnosť stavu č. 175 dis.
  - — porušení povinnosti povolání a poškozování cti a vážnosti stavu, nepostaral-li se advokát — převzav úkol správce cizího jmění a osobní ručení — o naprosto bezpečné uložení peněz a klamně ujišťoval klienta o bezpečném zajištění peněz těch i v době, kdy byly již ztraceny; ne učinil-li advokát, který byl ustanoven vykonavatelem poslední vůle a jemuž bylo pozůstalostní jmění svěřeno do uschování a správy, opatření, aby bylo jmění to řádně spravováno ba ani bezpečně uschováno, nakládal-li s ním libovolně bez náležitého zajištění a ve značné částce spotřeboval je pro sebe; nepoužil-li svěřených peněz dle příkazu klienta a peníze ty bezdůvodně nevrátil, až po žalobě č. 175 dis.
  - — kdy jest uznati za trest škrtnutí ze seznamu advokátů č. 175 dis.
  - — zlehčení cti a vážnosti stavu, provedl-li advokát proti advokátu exekuci pro nepatrnou útratovou pohledávku, aniž ho dříve vyzval k zaplacení č. 180 dis.
  - — pro posouzení, zda jednání advokáta je na úkor cti a vážnosti stavu, je rozhodné jen, jak se jeví jednání třetí osobám tím dotčeným č. 184 dis.
  - — pohrůžka trestním oznámením není o sobě zlehčením cti a vážnosti stavu, je-li advokát přesvědčen, že trestný čin, jehož udáním hrozeno, byl spáchán a způsobil škodu, o jejíž náhradu jde č. 184 dis.
- Advokátský poriadok:** disciplinárny obžalobca je oprávnený žiadať zavedenie disciplinárneho pokračovania aj bez oznámenia urazeného č. 176 dis.
- — disciplinárny súd môže pokračovať proti advokátovi bez ohľadu na to, či obvinený advokát bol pre svoj čin aj riadnym súdom poriadkovým trestom potrestaný, alebo nie č. 183 dis.
  - — disciplinárny súd pre veci advokátov je viazaný pravoplatným rozhodnutím trestného súdu, že nejestvuje v konkrétnom prípade trestnosť vyľučujúci dôvod podľa § 17 odst. 2 zák. čl. XLI:1914, a nemôže znova riešiť túto otázku č. 182 dis.
  - — nijak sa neprevinil disciplinárne advokát, ktorý prijal od koncesovaného inkasačného podniku poverenie k súdnemu vymáhaniu inkasačnej provízie, prislúchajúcej podniku proti klientovi za činnosť vykonanú v rámci koncesie č. 177 dis.
  - — zistenie skutkovej podstaty prečinu nevernej správy podľa § 361 tr. zák. nie je podmienené tým, aby čin bol spáchaný zo zisťnosti (spáchanie nevernej správy zo zisťnosti je zločinom podľa § 363 tr. zák.);

preto nie je prípustné suspendovať z výkonu advokácie advokáta, ktorý bol pravoplatne daný v obžalobu pre spomenutý prečin č. 172 dis.

- — čin advokáta, že podal v mene exekúta opravný prostriedok v exekučnej veci, v ktorej predtým — až do odvolania plnomocenstva — zastupoval exekventa, zakladá skutkovú podstatu disciplinárneho prečinu podľa § 47 a § 68 lit. a) zák. čl. XXXIV:1874 č. 171 dis.
- — advokát, ktorý v právnej veci, sverenej mu k zastupovaniu (prevedeniu) viac osobami, koná niečo proti prejavnému záujmu a vôli niektorého z poverovateľov, dopúšťa sa disciplinárneho prečinu podľa §§ 47, 68 lit. b) zák. čl. XXXIV:1874 č. 170 dis.
- — čin advokáta, že podal v mene exekúta opravný prostriedok v exekučnej veci, v ktorej predtým — až do odvolania plnomocenstva — zastupoval exekventa, zakladá skutkovú podstatu disciplinárneho prečinu podľa § 47 a § 68 lit. a) zák. čl. XXXIV:1874 č. 171 dis.
- — ak sú záujmy tej strany, ktorú zastupuje advokát v základnom spore, totožné so záujmom hlavného intervenienta, ustanovenie § 47 adv. por. nebráni, aby v hlavnom intervenčnom spore zastupoval súčasne aj hlavného intervenienta č. 181 dis.
- — netreba, aby upovedomenie o inkasovaní peňazi v smysle § 48 adv. por. stalo sa doporučeným dopisom č. 167 dis.
- — advokát, ktorý v právnej veci, sverenej mu k zastupovaniu (prevedeniu) viac osobami, koná niečo proti prejavnému záujmu a vôli niektorého z poverovateľov, dopúšťa sa disciplinárneho prečinu podľa §§ 47, 68 lit. b) zák. čl. XXXIV:1874 č. 170 dis.
- — disciplinárne môže byť trestaný advokát (§ 68 lit. b) adv. zák.), ktorý v podaniach vo vlastnej veci užil urážlivých výrazov č. 176 dis.
- — spisovanie zrejme neužitočných a bezzákladných podaní na súdy alebo úrady je disciplinárnym previnením podľa § 69 lit. a) adv. zák. Vzťahovala-li sa taká závadná činnosť advokátova na zákony a nariadenia, ktorými sa advokát zaoberá vo svojej praxi len výnimočne, možno to uznať za poľahčujúcu okolnosť č. 176 dis.
- — podľa obdoby § 79 adv. zák. proti usneseniu disciplinárneho súdu prvej stolice možno sa odvolať len za 8 dní po jeho doručení; na tom nič nemení mylné poučenie dané disciplinárnym súdom prvej stolice č. 178 dis.
- — nelze s úspechom vytykať vadnosť pokračovania pred disciplinárnym súdom prvej stolice na tom základe, že proti ustanoveniu § 85 odst. 1 adv. por. súkromná strana nebola upovedomená o termíne záverečného pojednávania, ak je zřejmé, že tento formálny nedostatok nemohol mať vliv na rozhodnutie disciplinárneho súdu č. 167 dis.
- — v smysle § 94 zák. čl. XXXIV:1874 disciplinárny súd prvej stolice má rozhodnúť aj o útratách právneho zastúpenia súkromnej strany, ktoré tiež patria k útratám disciplinárneho pokračovania č. 169 dis.
- — nárok na vydanie prevzatých spisov a na vyúčtovanie preddavku voči advokátovi môže súkromná strana uplatniť v pokračovaní podľa nariadenia uhor. min. sprav. z 1. mája 1879 č. 4544 č. 169 dis.
- — pätnásťdňová lehota, určená v § 95 adv. por. pre podanie odvolania, počíta sa pre stranu, ktorá na pojednávaní pred disciplinárnym súdom prvej stolice nebola prítomná, bola však zastúpená advokátom, odo dňa vyhlásenia rozsudku a nie od jeho doručenia č. 168 dis.
- — dvojročná premľacia lehota § 102 adv. zák. prerušuje sa tiež podaním oznámenia pre taký prečin, ktorý je možno podriaďiť ustanoveniam nielen disciplinárneho zákona, lež aj predpisom trestného zákona; ku pretrhnutiu premľčania v disciplinárnom pokračovaní proti advokátom per anal. § 108 tr. zák. stačí súdne opatrenie proti páchatelovi pre spáchaný čin, nevyžaduje sa meritorné rozhodnutie č. 176 dis.

Agitace: pro násilnou změnu ústavy co do demokraticko-republikánské formy státu č. 4830.

Akcie: jsou — jako zastupitelné věci vůbec — vhodným předmětem svěřeni a zpronevěry, třebaže byly pachatelem odevzdány se svolením k opatření si zápůjčky lombardem č. 4595.

Akciová společnost: neobsahují-li stanovy akciové společnosti nic o tom, že odpovědnost jednotlivých členů správní rady (výkonného výboru) při vedení záležitostí může být omezena na určité obory neb oddíly, aniž si oni členové sami rozdělili péči o jednotlivá obchodní odvětví tak, že rozdělení to mělo podle pravidel obchodního života za účinek zproštění povinnosti dohledu nad obchody, jež dotyčnému orgánu výslovně přikázány nebyly, jsou všichni členové správní rady a výkonného výboru zásadně povinni starati se náležitě o veškeru obchodní činnost společnosti, a lze je činiti zodpovědnými s hlediska § 486 c) tr. zák. (jako orgány podniku) nejen za všechna opatření správní rady a výkonného výboru, opírající se o usnesení, k nimž došlo za jejich souhlasu nebo bez jejich výslovného odporu, nýbrž i za ta, jež byla učiněna beze svolení správní rady nebo výkonného výboru tím kterým činitelem společnosti svémocně, pokud se jim nevzepřeli a neusilovali o to, by jim bylo čeleno; to platí i o zodpovědnosti za nepořádné vedení knih (§ 486 a) tr. zák.) č. 4867.

— — vzařili obžalování na sebe ony funkce, nezáleží na tom, že je nemohli zástavati buď fyzicky nebo proto, že na ně svými znalostmi nestačili č. 4867.

Alimentační zákon č. 4/1931: porušení zákona (§ 9 alim. zák.), bylo-li trestní řízení pro přestupek § 8 cit. zák. zahájeno bez návrhu opatrovníckého soudu č. 4810.

— — předpokladem trestnosti podle § 8 zák. č. 4/1931 je povinnost obviňovaného vyživovati nebo zaopatřiti jiného č. 4838.

— — matka nemanželského otce není právně zavázána vyživovati jeho nemanželské dítě (§ 166 obč. zák.); není proto podmínkou trestného činu podle § 8 cit. zák.; podporovala-li omo svého syna, takže si nehléděl výdělečné činnosti, uložené mu v § 1 cit. zák., může to mít podle § 3 odst. 1 alim. zák. pro ni za následek jen, civilněprávní závazek za dávky oprávněné osobě příslušející, nečiní jí však odpovědnou trestněprávně č. 4838.

Amplion: sám o sobě nespadá pod pojem radiotelegrafního nebo radiotelefonního zařízení po rozumu § 24 odst. 1 zák. č. 9/1924; není proto ku přechovávaní amplionu třeba povolení ve smyslu tohoto zákona č. 4729.

Aparát radiový viz telegrafy.

Automobil: úder bičem do ochranného skla č. 4783.

— — padělání dopravního osvědčení na automobil vepsáním doložky »Přihlášen, dosud není v provozu«; pro relativní způsobilost k oklamání úřadů o povinnosti daňové po rozumu § 199 d) tr. zák. záleží i na tom, může-li mít doložka ta význam pro vznik a trvání povinnosti platiti daň z motorového vozidla (§ 14 a násl. zák. č. 116/1927) č. 4702.

— — i za platnosti vl. nař. ze dne 30. června 1932, č. 107 sb. z. a n. je (nedovoleně) rychlá jízda automobilem přestupkem podle § 428 (427) tr. zák., nikoli jen přestupkem stíhaným politickými úřady č. 4863.

— — (§§ 335, 337 tr. zák.; nař. č. 81/1910; vl. nař. č. 107/1932): nebezpečí, o němž mluví § 335 tr. zák., musí být nebezpečím konkrétním; pachatelem musí být vyvolána nebo zachována situace, za které je se obává možnost škodlivého výsledku nejen obecně (povšechně), nýbrž i a to právě ve zvláštním případě, o který jde č. 4778.

— — přecházení silnice chodci též před anebo za vozidly pohybujícími se na silnici jest zjevem tak častým a obecně známým, že i řidič auta nebo

motorového vozidla s ním počítati může a musí, pročez lze a dlužno na řidičích vozidel žádati, by pozorovali bedlivě jízdní dráhu a její okolí též po této stránce č. 4778.

— — jelikož však i chodci na veřejné silnici se pohybující jsou v zájmu svém a v zájmu bezpečné dopravy povinni ku stejné neb obdobné opatření, je možnost konkrétního nebezpečí nebo konkrétní možnost nebezpečí dána teprve náznakem neopatrnosti chodcovy a nutnost opatření, kterými má být čeleno nebo zjednána možnost čelití účinnosti případné neopatrnosti některého chodce, nastane pro řidiče motorového vozidla teprve tím, že mu ty či ony náznaky zprostředkují poznání, že dojde neb alespoň může dojiti k neopatrnosti chodce, již bude po případě nutno čelití se strany řidiče vozidla č. 4778.

— — náznaky toho rázu mohou se vyskytnouti buď v osobě chodce (tělesné vady, choroba, opilost, nerozhodnost, malé děti a pod.), nebo mimo jeho osobu (chodník aneb chodník schůdný jen na jedné straně vozovky, domy, najmě hostinec neb obchod a na druhé straně silnice, než po které chodec jde, křižovatky neb odbočky a pod.) č. 4778.

— — ani zřízení zkušeného a zkoušeného zástupce v řízení auta nezprošťuje majitele auta odpovědnosti za nehodu při jízdě vozem, jestliže i u něho nastaly předpoklady trestnosti podle § 335 tr. zák.; tyto předpoklady nastaly, pozoroval-li majitel auta, že si řidič počíná nedbale a na úkor bezpečnosti jiných osob, přes to však nezasáhl a rozkazem (zákazem) nezařídil, čeho bylo třeba, aby odstranil z tohoto jednání šoferova plynoucí nebezpečnost jízdy pro zdraví a bezpečnost osob na veřejné cestě jezdících nebo jdoucích č. 4698.

— — § 45 min. nař. č. 81/1910 přikazuje řidiči zmírnění rychlosti jízdy a po případě zastavení vozidla jen, mohou-li jeho vozidlem býti vyvolány nehody nebo poruchy dopravy, takže i podle tohoto nařízení jest odpovědnost za opomenutí uvedených opatření vázána poznáním anebo možností poznání konkrétního nebezpečí, že dosavadní rychlost jízdy nebo vůbec dalším pohybem vozidla může dojiti k nehodě č. 4778.

— — jízda motorovými vozidly neděje se vezdy za okolností zvláště nebezpečných; nespadá proto sama o sobě pod hledisko § 337 tr. zák. č. 4852.

— — nešlo-li o závody na zvláštní závodnej dráhe automobilovej, ktorá by bola pre závody pripravená, lež o jazdu na verejných silniciach, určených pre premávku všetkých druhov vozidiel, a ďalej aj pre ľudí a pre dobytok, mala sa jazda závodníkov konať podľa predpisov o premávke motorových vozidiel na verejných silniciach a podľa všeobecných pravidiel obozretnosti č. 4817.

— — kandidát, ktorý šoférskou skúškou mal teprve osvedčiť svoju úroveň pri riadení motorového vozidla, nie je trestne zodpovedný za úraz, spôsobený tretím osobám len jeho nedovednosťou; skúšobný komisár tak tiež nezodpovedá za následky privedené len nedovednosťou skúšaného, ak nebolo v jeho moci im zabrániť č. 4637.

Autorské právo viz původcovské právo.

Banda česká a § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. č. 4862.

Bankéři (zák. č. 241/1924): i cenné papíry (akcie), dané pachatelem se souhlasem vlastníka bancé do zástavy za účelem realizace zápůjčky, kterou vlastník tímto způsobem chtěl pachateli poskytnouti, mohou být předmětem zpronevěry; svémocný prodej těchto papírů pachatelem jest »přivlastněním si« jich po rozumu § 183 tr. zák. č. 4595.

— — pro dosah §§ 183, 184 tr. zák. (pro zjištění, jde-li o zločinnou kvalifikaci pokud se týče vyšší sazbu trestní) jest však z povšechné objektivní hodnoty těchto papírů odečísti částku, kterou by bylo vlastníku (svě-

řiteli) beztak vynaložiti, by si znovu zjednal skutečnou moc nad nimi, i kdyby nebylo došlo ke svémoci (částku, kterou vlastník prostředkem svěřeni papírů k lombardu zamýšlel zapůjčiti) č. 4595.

Berní exekutor viz výkonný orgán.

Bezpečnostní úřad: krivé svědectví před bezpečnostním úřadem (před činitelem bezpečnostního úřadu) je přestupkem podvodu podle §§ 205, 461 tr. zák. č. 4617.

Bezprávné užívání (§ 127 přest. zák. slov.): odmontoval-li pachatel součástky cizího motorového vozidla a, použiv jich jen k jedné jízdě na svém stroji, zase je vrátil na původní místo, nejde o krádež, nýbrž toliko o přestupek bezprávného užívání podle § 127 tr. zák. o přest. č. 4706.

Beztrestnost: dle § 2 b) tr. zák.: otázku na střídavé pominutí smyslů podle § 2 b) tr. zák. lze a nutno dáti porotcům jen, bylo-li tvrzeno nebo aspoň výsledky řízení napovězeno, že obžalovaný spáchal čin ve střídavém pominutí smyslů, v čase, kdy pominutí trvalo. Poněvadž pak zákon rozumí střídavým pominutím smyslů podle § 2 b) přechodnou duševní chorobu, najmě periodickou psychosu vylučující přechodně užívání rozumu, je nutno pro dodatkovou otázku v tomto směru, by bylo tvrzeno nebo napovězeno, že čin obžalovaného byl spáchán v době, kdy byl pachatel následkem přechodné duševní choroby zbaven užívání rozumu a jeho duševní síly potlačeny tak, že nebyl s to rozpoznati protiprávnost svého činu a zaříditi své jednání podle správného rozpoznání č. 4602.

— **dle § b), c) tr. zák.:** nakolik nejde o zmatek, dal-li soud přes ohrazení státního zástupce dodatkovou otázku na okolnosti vylučující trestnost podle § 2 b), c) tr. zák. č. 4602.

— **dle § 2 c) tr. zák.:** úplná opilost (stav bezvědomí) předpokládá, že bylo účinky nemirně požitých lihovin zrušeno neb alespoň zkleno vědomí stěžovatele o skutkových okolnostech, za kterých jednal, a o protiprávních následcích, které nastanou z jeho jednání č. 4591.

— — náznakem úplné opilosti nejsou, protože se vyskytují i při pouhé napilosti a neskaleném vědomí o vnějším životě, nejistá chůze a nezdolatelná ospalost č. 4591.

— — výstižným náznakem úplné opilosti a pádným poukazem na tento stav bezvědomí byl by ovšem pozdější nedostatek vzpomínek na to, co se v opilosti stěhovalo, avšak jen naprostý nedostatek jich, nikoliv jen neúplnost, jen pouhé mezery v paměti č. 4591.

— — napolik nejde o porušení předpisů §§ 319, 320 tr. ř. a o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nedal-li soud, k hlavním otázkám na zločiny zhařství a vydírání dodatkové otázky na úplné opilství, a pro případ jejich kladného zodpovězení další eventuelní otázky na přestupek opilství podle § 523 tr. zák. č. 4591.

— — otázku ve smyslu § 2 c) tr. zák. smí a musí dáti porotní soud porotcům jen, byl-li tvrzen stav pomatení smyslů, v němž si pachatel svého činu nebyl vědom, t. j. bylo-li jeho vědomí v době, kdy spáchal skutek, úplně zrušeno, neb aspoň zkleno tak, že nepostřehl vůbec, neb aspoň ne úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jednal a neměl správné představy o tom, k jakému výsledku směřuje jeho čin č. 4602.

— **dle § 2 e) tr. zák.:** pro beztrestnost přechovávání (§ 24 zák. č. 9/1924) nestačí mylný předpoklad přechovavatelův, že jeho přechovávání bylo určenou jím k tomu osobou k jeho příkazu ohlášeno; jde v předpokladu dostatečnosti pouhé přihlášky o právní omyl, který podle §§ 3, 233 tr. zák. odpovědnosti nezprošťuje č. 4672.

— — v subjektivním směru není trestnost jednání (vyhrůžky) vyloučena jakýmkoliv omylem v otázce, zda nárok, který má být vynucován, je po právu čili nic, nýbrž odpovědnosti ve směru zločinu vydírání může pachatele s onoho hlediska zprostiti jen omyl o rozhodných okolnostech

skutkových, jemuž ovšem je na roveň klásti omyl o normách právních, vyjímajíc jen omyl o předpisech hmotného práva trestního č. 4792. — — nerozhoduje o sobě, že obžalovaný následky svého jednání nepředvídal, jestliže jen ohrožení lidské bezpečnosti bylo pro něho za náležitě pozornosti předvídatelné. Nemůže se proto zprostiti viny proto, že následky svého činu nepředvídal, že totiž o nich byl na omylu, když následky ty byly předvídatelné a on je nepředvídal jen z omylu, který si sám zavínil nedostatečnou pozorností č. 4824.

— — nevyvíňující omyl o trestněprávních ustanoveních patentového zákona ve smyslu §§ 3, 233 tr. zák., či vyvíňující skutkový omyl ve smyslu § 2 e) tr. zák. ? č. 4802.

— — případný předpoklad pachatelův, že může beztrestně opakovati projev, jenž byl tiskem uveřejněn anebo třeba jinou osobou učiněn, aniž nastala represe bezpečnostních a soudních úřadů, nebyl by než omylem o právním významu projevu čili výsledkem neznalosti zákona, jež dle §§ 3, 233 tr. z. pachatele trestného činu neomlouvá č. 4883.

— **dle § 2 f) tr. zák.:** § 2 f) tr. zák. nemá na zřeteli nahodilost jednání (opomenutí) pachatelova, nýbrž výsledku z jednání (opomenutí) toho vzestlého; ojedinělost opomenutí je skutečností pro otázku nahodilosti v onom smyslu bezvýznamnou č. 4633.

— **dle § 2 g) tr. zák.:** stav nouze: neodolatelné donucení podle § 2 g) tr. zák. předpokládá případ kolise zájmů nebo povinností, v němž jednající může sebe nebo jiného zachrániti z těžkého a bezprostředního nebezpečství jen tím, že se dopustí činu trestním zákonem zakázaného č. 4682.

— **dle § 21 č. 3 zák. na ochr. rep.:** kto sprostředkuje alebo snaží sa umožniť tajnú schůzku pachateľa vojenského zločinu s osobou jemu blízkou, dopúšťa sa zločinu nadržovania vojenským zločinom v smysle § 21 č. 2 zák. č. 50/23 sb. z. a n. a nemôže sa dovolávať beztrestnosti z dôvodu § 21 č. 3 cit. zák. č. 4860.

— **dle slov. práva:** okolnosť, že poškodený 1—2 hodiny pred spáchaním trestného činu ublížil obžalovanému na tele, nestačí k záveru, že obžalovaný spáchal na poškodenom čine v duševnej poruche v smysle § 76 tr. zák. č. 4611.

— — ustanovení § 77 tr. zák. nelze použiti, spáchal-li obžalovaný trestný čin z rozkazu a návodu svých nastávajících představených č. 4587.

— — ke zjištění nutné obrany nestačí, že obžalovaný byl neoprávněně napaden, nýbrž vyžaduje se, aby to, co obžalovaný podnikl, bylo potřebné k odvrácení útoku. Otázka potřebnosti nutné obrany musí býti posuzována se stanoviska objektivního, nestačí tedy pouhé subjektivní přesvědčení obžalovaného, že svou obranu pokládal za potřebnou. Mezi útokem a obranou musí býti zachován určitý poměr. I ten, kdo byl napaden, musí bráti zřetel na život a osobní neporušenost útočnicka a smí útok odvrátiti jen takovým způsobem, který podle okolností případu stačí k tomu, aby osoba jeho byla ochráněna č. 4594.

— — ochranu podľa § 17 odst. 1 zák. čl. XLI:1914 nelze priznať obžalovanému, ak jeho zistený čin nemožno posudzovať ako utrhanie alebo urážku na cti, lež ako krivé obvinenie (§§ 227, 229 tr. zák.), alebo neďbalé obvinenie pred úradom (§ 20 zák. čl. XLI:1914) č. 4715.

Bič: úder jím do ochranného skla auta č. 4783.

Brachiální síla: užití jí starostou č. 4635.

Branné síly (§ 2 zák. č. 50/23): jsou takové, které při úkladném podnikání mají užití zbraní, které při podnikání mají konati služby ve zbraní a se zbraní č. 4799.

Brannými nebo pomocnými silami: ve smyslu § 2 al. 3 zák. na ochr. rep. je lidský materiál, jehož má býti použito k úkladům o republiku, na rozdíl od materiálu věcného podle § 2 al. 4 č. 4799.

Bytová lichva: 1 skutková podstata podle § 8 písm. a) až c) zákona o trestání válečné lichvy č. 568/1919 (v doslovu zák. č. 80/1924) předpokládá využití mimořádných válkou vyvolaných poměrů č. 4663.

Causalita viz příčinná spojitost.

Cenné papíry: jsou — jako zastupitelné věci vůbec — vhodným předmětem svěření a zpronevěry, třebaže byly pachatelem odevzdány se svolením k opatření si zápůjčky lombardem č. 4595.

Ceny: jich pokles a § 486 tr. zák. č. 4725.

Cirkev: zákonným článkem XLI:1914 o ochraně cti je chráněna aj církev č. 4773.

Cizí věci movité (§ 171 tr. zák.): tento pojem třeba vykládati nikoli s hlediska, zda dotyčná věc skutečně již náleží někomu odlišnému od pachatele a komu, nýbrž jen ve vztahu k osobě samotného pachatele: zda on jest podle platného právního řádu oprávněn s věcí tou nakládati jako se svojí vlastní (si jí přisvojiti) č. 4733.

Cizím činitelem (§ 2 zák. na ochr. rep.): jsou zahraniční osoby, které svým významem, vlivem a mocí jsou způsobilé podporovati úklady podle § 1 cit. zák., i nepravděelné organizace vojenské, skupiny bohatých jedinců, banky, fondy, ba i strany politické, i cizí žurnalistika; jest jím i strana NSDAP v Německu v letech 1930—1932 i její předáci Hitler, Goebels, Rosenberg, Feder č. 4799.

Cizina: příkaz prvního odstavce § 36 tr. zák. platí neobmezeně bez ohledu na rozsah proveditelnosti zásady druhého odstavce téhož § č. 4596.

- odpykal-li si již pachatel v cizozemsku trest na svobodě, uložený mu pro tyž hrdeční zločin, nelze mu podle § 50 tr. zák. v tuzemsku uložit trest smrti, nýbrž jen trest těžkého žaláře doživotního, který však lze zmírniti použitím ustanovení § 338 tr. ř.; uložení tohoto trestu není tu na závaždu zákaz zostření trestu doživotního žaláře podle § 50 tr. zák., nebyly-li s výkonem onoho trestu na svobodě v cizozemsku buď povšechně pro způsob jeho výkonu nebo konkrétně pro zvláště nařízené zostření pro pachatele spojeny újmy, které podle předpisů v tuzemsku platných s výkonem doživotního těžkého žaláře spojeny nebývají a spojeny býti nesmí č. 4596.

Cizozemská firma viz generální zástupce.

Cvičení (§ 2 zák. č. 50/23): je jakékoliv vyučování a poučování branných a pomocných sil, aby mohly splniti své určení při úkladném podniku. Spadá sem tedy zejména i pouhé cvičení připravující budoucí vojenskou kázeň, výchovu, prostředkující odborné znalosti, informativní poučování sil pomocných, jejich odborné školení za účelem úspěšného provedení prací podporujících úklad č. 4799.

Časopis: který je majetkem kavárny a po celý den je k použití hostům kavárny navštěvujícím, jehož obsah je tudíž přístupný většímu počtu osob ať individuálně určitému nebo co do množství neurčitěmu, jest rozšiřovaným spisem ve smyslu § 39 na ochr. rep. č. 4760.

Čekání na chodbě: před jednací síní a § 46 odst. 3 tr. ř. č. 4827.

Česka banda viz banda česká.

Čin trestný: jen tomu může býti přičítána vina, kdo ve své činnosti naplnil veškeré objektivní a subjektivní náležitosti skutkové podstaty toho kterého trestného činu č. 4799.

- bylo-li shledáno, že byla činnost trestně závažná konána v rozsahu širším, nikoliv ojedinele, nýbrž v kruhu osob spojených organizačně v soubory, útvary, spolky, mohou ovšem býti obžalováni nejen sami přímými pachatelem, — každý sám o sobě, nebo mezi sebou spolupachatelem, po případě pomocníky a účastníky po rozumu § 5 trest. zák. — ale mohou i býti spolupachatelem, pomocníky a účastníky v poměru k osobám nežalovaným č. 4799.
- soubor sám jako takový, jako organizační útvar, trestně ovšem stíhán býti nemůže, poněvadž není způsobilým subjektem deliktu č. 4799.
- je-li v rozsudku zjištěna (aniž je přičítána určitým osobám) činnost vykazující objektivní známky skutkové podstaty deliktu, k níž dochá-

zelo ve straně nebo organizaci, není takový výrok rozsudku výrokem o vině strany nebo organizace ve smyslu trestně-právním č. 4799.

- má však takové skutkové zjištění po případě svůj význam jakožto důkazní moment pro otázku viny jednotlivců, zejména po stránce subjektivní, kdyžž ze sdružení se k dosahování určitých cílů, z přidružení se k organizaci, jež se chce snažiti a snaží o dosažení určitých cílů, možno usuzovati na příslušné složky viny obžalovaného sdruživšího se jednotlivce č. 4799.

— v rozšiřování tiskopisu obsahujícího několik projevů zakládajících skutkové podstaty trestných činů různé povahy a různého významu právního, jde o skutek jediný a jednotný č. 4806.

- pro posouzení trestnosti závažného projevu jest bez významu, že projev stejného znění (obsahu, smyslu) byly již uveřejněny tiskem neb učiněny jinými osobami (že souzený projev byl jen opakováním projevu dříve jinou osobou učiněného) č. 4883.

Člen obecního zastupitelstva: pověřený k příkazu okresního úřadu obecním zastupitelstvem prováděním kontroly, zda jsou váha a jakost pečiva, stanovené okresním úřadem, v živnostenských podnicích dodržovány, požívá při provádění této kontroly jakožto obecní zřízenec ochrany podle § 68 tr. zák., třebaže nebyl vzat do přísahy a vybaven další výkonnou mocí č. 4779.

Daňové nesprávnosti: každá činnost advokáta, jež má za účel vědomě spolupůsobiti při osálení úřadů finančních a takto vylknouti se zákonitým daňovým či jiným platebním závazkům ke státu, porušuje povinnosti povolání a poskozuje čest a vážnost stavu č. 175 dis.

Dávka ze zábab: kontrola vstupenek a § 68 tr. zák. č. 4695.

- viz též úředník veřejný.

Delikty majetkové: po období posl. věty § 173 tr. zák. jest i u zpronevěry přihlížeti k výši škody osoby, jejíž právo k věci se vztahující bylo zpronevěrou poškozeno, takže bude pro dosah §§ 183, 184 tr. zák. z povšechné objektivní hodnoty zpronevěřené věci odečísti částku, již by bylo osobě k věci oprávněně beztak vynaložiti — za tím účelem, by si znova zjednala faktickou moc nad věcí — i kdyby nebylo došlo ku trestné svěmoci č. 4595.

- při zjišťování hodnoty svěřeného statku po rozumu § 183 tr. zák. jest obdobně k ustanovení poslední věty § 173 tr. zák. přihlížeti k výši škody osoby, jejíž právo ke svěřené věci se vztahující bylo zpronevěrou poškozeno; jest za ni pokládati hodnotu, jakou svěřený statek představovat v době svěřeni pro svěřitele podle zájmu, jaký svěřitel má na zachování svého práva na onom statku č. 4676.

— při zjišťování ceny věci prodané s výhradou práva vlastnického jest vzíti za základ obecnou hodnotu věci v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil a odečísti od ní splátky, které již na kupní cenu zaplatil č. 4676.

- výpočet škody podle příslušných předpisů lesního zákona (cis. patentu ze dne 3. prosince 1852, č. 250 ř. zák.), totiž podle § 72 tohoto zákona a podle přílohy D k tomuto zákonu (§ 2 č. 2 této přílohy) odpovídá zásadě poslední věty § 173 tr. zák. č. 4785.

— pro kvalifikaci maření exekuce jako přečinu rozhoduje jen výše skutečné škody, nikoliv i výše ušlého zisku č. 4795.

- škodou je rozuměti újmu na jmění, zmenšení (ztenčení) majetku již existujícího na rozdíl od ušlého zisku, »jež může někdo očekávati podle obvyčejného běhu věci« (§ 1293 obč. zák.) č. 4795.

— ustanovením § 4 (1) zák. č. 31/29 byla změněna trestní sazba § 460 tr. zák. pro přestupky krádeže toliko v případech, ve kterých činí cena kradených věcí více než 1.000 Kč, tak, že je za uvedeného předpokladu

trestati krádež tuhým vězením od 14 dnů do 6 měsíců. Pro přestupky krádeže, u nichž hodnota kradených věcí nepřevyšuje 1.000 Kč, zůstala trestní sazba § 460 tr. zák., obzvláště i horní hranice zákonem čís. 31 sb. z. a n. 1929 nezměněna čís. 4853.

— **návrhové:** porušení zákona (§ 9 alim. zák.), bylo-li trestní řízení pro přestupek § 8 cit. zák. zahájeno bez návrhu opatrovnického soudu čís. 4810.

Dědic: jeho zatajení a § 197 tr. zák. čís. 4700.

Dělnická strana: výtky zástupcům dělnické strany na radnici, že určitými činy (pomáhající nedělnické straně v případě vnučování dílovedoucích) poškozovali zájmy dělnictva, jež hájiti bylo první a hlavní jejich povinností, takovou měrou, že je dělníci při příštích volbách odmítli, je výtkou nečestného jednání, jež je způsobilé, snížit je v obecném mínění těch kruhů, jichž účinné zastupování bylo jejich úkolem a povinností čís. 4876.

Disciplinární moc učitele vid' urážka na těle.

Disciplinární řízení viz řízení kárné.

— **trestání vězňů** viz trestnice.

Dítě: jako nástroj trestného činu čís. 4731.

— má povinnost, a to - - jelikož jest uložena a upravena jinými zákony než občanským zákoníkem — veřejnoprávní povinnost k návštěvě školy, tudíž i k účasti na využování čís. 4818.

Dodatková otázka viz otázka dodatková.

Důkaz pravděpodobnosti vid' urážka tiskem.

Dolus eventualis: vědomý zásah do původského práva podle § 44 zák. čís. 218/26 Sb. z. a n. předpokládá, že pachatel, věda o existenci cizího původského práva, jednal umylně; nevyžaduje se však, aby měl vždy plně vědomí (přímé přesvědčení) o tom, že svým jednáním porušuje práva třetí osoby, nýbrž stačí dolus eventualis čís. 4721.

— k naplnění skutkové podstaty přečinu § 45 aut. zák. po stránce subjektivní stačí dolus eventualis čís. 4801.

— k opodstatnění přečinu § 97 pat. zák. stačí po subjektivní stránce již dolus eventualis, pokládal-li totiž pachatel právu se přičítící výsledek své činnosti sice jen za možný, jednal-li však přes to tak, že je předpokládati, že by ho nebylo zdrželo od trestného jednání ani, kdyby byl předvídal, že trestnímu právu se přičítící výsledek jistě nastane čís. 4802.

— obchodník s mlékem ručí podle § 23 zák. na ochr. zn. čís. 19/1890 za to, že opomenul zabrániti tomu, aby v jeho podniku nebylo mléko uváděno do oběhu v lahvích opatřených cizí ochrannou známkou (v zaměněných lahvích jiného podniku) jen, počítal-li s možností neb aspoň měl-li důvodné podezření, že se to v jeho podniku děje a přes to nezakročil (neučinil proti tomu potřebná opatření) čís. 4811.

Domácí kázeň vid' kázeň domácí.

Domucovací pracovna viz robotárna.

Dopravní osvědčení: jeho pádělání čís. 4702.

— viz též automobil.

Doručení: žádal-li obžalovaný, ohlašuje zmáteční stížnost, aby k jejímu provedení byl ustanoven zástupce chudých a jemu doručen opis rozsudku, byl tím podle § 285 tr. ř. počátek osmidenní lhůty ku provedení zmáteční stížnosti odsunut až do doby, kdy opis rozsudku bude skutečně obhájci doručen; účinek ten nemohl býti zmařen ani tím, že vyhotovení rozsudku bylo snad ponecháno v rukou obžalovaného čís. 4874.

Doručenka poštovní: »veřejnou« listinou ve smyslu trestního práva je listina vydaná buď veřejným úřadem v oboru jeho působnosti, aneb osobou používající veřejné důvěry v oboru její činnosti. Poštovní doručka je veřejnou listinou toliko v části pocházející od poštovního úřadu; v ostatním obsahu je listinou soukromou čís. 4665.

Dotaz soudu: který nesměřoval vůbec proti osobě obžalovaného, nýbrž měl za účel zjistiti jen jeho jméno, není stíhacím aktem ve smyslu §§ 227, 531 tr. zák. a běh promlčecí lhůty nepřetrhuje čís. 4644.

Dozorčí vojín: jeho nedbalost (§ 6 č. 4 zák. na ochr. rep.) vzhledem ke kulometu čís. 4841.

Družstvo viz společenstvo.

Držba (§ 171 tr. zák.): nerozhoduje tu pojem práva civilního (§ 309 všeob. obč. zák., nýbrž »držbou« je tu jen skutečný poměr určité osoby k věci movité, ať již poměr fyzický či jen právní, oprávnění podle libosti s věcí nakládati a jiné z takového jednání vyloučiti čís. 4733.

Duševná porucha: okolnost, že poškozený 1—2 hodiny před spáchaním trestného činu ublížil obžalovanému na tele, nestačí k závěru, že obžalovaný spáchal na poškozenom čin v duševnej poruche v smysle § 76 tr. zák. čís. 4611.

Duševní vlastnictví: nedovolené, svémocné opisování a zhotovování kopií nespádá pod ustanovení § 171 tr. zák. čís. 4886.

Důchodkové řízení: zásada § 202 tr. ř. platná pro trestní řízení před řádnými soudy, platí také pro trestní řízení důchodkové. Vyplývá to přímo z předpisů důchodkového trestního zákona z 11. července 1835, čís. 63 Sb. zák. pol., najmě z §§ 590—592 a §§ 628, 631, 632, 641, 642, 644—648 a dále (úsudkem z opaku) z § 461 čís. 4 cit. zákona, podle kterého se trestá jenom křivé svědectví před důchodkovým trestním soudem a to bylo-li vydáno pod přísahou za podmínek dekretu dv. kanc. ze 14. února 1840 č. 1320 (č. 20 sv. 68 sb. pol. zák.) jako zločin podle § 199 a) tr. zák. čís. 4621.

Eventuální otázka viz otázka eventuální.

— **zlý úmysl** viz dolus eventualis.

Evidenční koně viz vývoz evid. koní do ciziny.

Exekuce: nepoužil-li výkoný orgán práv daných mu předpisem § 350 zák. čís. 76/27 Sb. z. a n. (kapesní zájem, příbrání bezpečnostních orgánů za účelem zmaření odporu dlužníka), nemůže pouhé zdráhání se obžalované vrátiti zabavený předmět činiti ji zodpovědnou ve smyslu § 1 zák. o mař. ex. čís. 4664.

— vhodnými předměty svémoci ustanovením § 3 zákona o maření exekuce zákona stíhané jsou také věci movité, jež byly jako příslušenství některé nemovitosti popsány a oceněny v protokole o exekučním odhadu dotčené nemovitosti (zabavením po rozumu § 3 zákona o maření exekuce jest i popsání příslušenství, předsevzaté v dražebním řízení nemovitosti) čís. 4832.

— slovy sekvestrování, zabavení a obstavení má zákon zřejmě na zřeteli veškeré zákroky vrchnosti a vrchnostenských osob, kterými si některá vrchnost zajišťuje určitou věc jako předmět příštího opatření vrchnostenského, vylučujíc osoby dosud oprávněné k dispozici s dotčenou věcí z každé dispozice, která by odhala věc tu příští dispozici vrchnosti. Takovým zárokem jest i sepisování příslušenství vykonavatelem z příkazu exekučního soudu činným v odhadním protokole nemovitosti, ohledně níž zavedeno dražební řízení čís. 4832.

— pro nepatrnou pohledávku čís. 180 dis.

— **hrozí:** dlužníku-pachateli (§ 1 zák. o mař. ex.) nejen, když věřitel má již v ruce titul exekuční, nýbrž hrozí mu již od okamžiku splatnosti nároku, ví-li pachatel, že jeho věřitel, neuspokojí-li ho sám, bude nárok svůj vymáhati cestou žaloby a exekuce, takže zejména hrozí dlužníku-pachateli exekuce, je-li žalován a nechce-li vyhověti nároku žalobou uplatňovanému čís. 4700.

Exekuční orgán viz výkoný orgán.

Exekutor viz výkoný orgán.

Firma: nenáležitě vedení knih čís. 5490.

— viz též úpadek (§ 486 a).

Generální prokuratura: je oprávněna prováděti hmotněprávní zmatek při zrušování líčení odchylně od písemné zmáteční stížnosti státního zastupitelství č. 4616.

— **zástupce cizozemské firmy:** pro Č. S. R. je po případě oprávněn k soukromé obžalobě podle § 34 odst. 3 b) zák. č. 111/1927 č. 4769.

Hajný: požívá ochrany § 68 tr. zák. i při měření kusů dříví (stromků), při jejich odcizování pachatele přistihl č. 4805.

— pravomoc lesních hajných není upravena výlučně předpisy lesního zákona (č. 250/1852 ř. zák.), nýbrž platí pro ně, najmě i na Moravě, předpisy zák. č. 84/1872; v případech § 3 č. 2 tohoto zákona je hajný oprávněn i k opatřením, jichž třeba ke zjištění osoby přistiženého, a to po případě i mimo les jeho dohledu svěřený č. 4688.

— lesní a polní zřizenci, vzati do přísahy pro určitý obvod pozemkový, jsou podle povahy své služby povinni a oprávněni vykonávati dozor v zásadě jen v tom obvodu, pro který byli ustanoveni; nepoživají ochrany § 68 tr. zák., jestliže — jsouce na honu na pozemcích mimo onen obvod (na nichž má jejich zaměstnavatel pronajatu honitbu) — zakročují proti osobě, vystřelivší na svých pozemcích č. 4820.

— státní lesní hájník nie je veřejným úředníkem v smysle trestného zákona č. 4675.

Hanobení republiky: ve smyslu § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. projevem o propouštění zlodějí a zavírání dělníků, a označením postupu soudů za persekuci dělnictva (za část utiskování a vykořisťování dělného lidu) č. 4883.

— viz též ochrana republiky (§ 14 č. 5).

Hitler: proslávaní mu slávy a § 14 č. 1 zák. na ochr. rep. č. 4873.

Hlavní přelíčení: zásadu ústnosti (přímosti) průvodního řízení jest uvést v soulad se zásadou kontinuity hlavního přelíčení zabezpečenou předpisy §§ 273—276 tr. ř.; bude tudíž — najmě v případech porotních vzhledem na první větu § 298 tr. ř. — z důvodu nedostavení se svědka, jehož pobyt jest neznámý, odročiti hlavní přelíčení jen, lze-li důvodně očekávati, že další pátrání po svědku nezůstane bez úspěchu, any zbývají ještě pro pátrání po něm prostředky a cesty dosud opomenuté, avšak dle zvláštních okolností případu způsobilé k objevení svědkovy stopy č. 4591.

— vyloučení veřejnosti hlavního přelíčení zakládá zmatečnost podle č. 3 § 281 tr. ř. jen, došlo-li k němu bez formálního usnesení soudu nebo z důvodu v § 229 tr. ř. neuvedeného č. 4598.

— třebaže soukromý obžalobce musí učiniti opatření, aby byl u hlavního přelíčení přítomen, není »nedostavením se ke hlavnímu přelíčení« po rozumu § 46 odst. 3 tr. ř., nebyl-li pro zvláštní místní poměry a pod. přímo v jednacím síni, nýbrž stačí (i v řízení přestupkovém), dostavil-li se zavčas do její bezprostřední blízkosti, kde bez jakékoliv námahy a pátrání mohlo být ve stanovenou dobu jeho dostavení se k projednávání věci zjištěno (čekal na chodbě přede dveřmi jednacím síně) č. 4827.

— ustanovením § 457 odst. 1 tr. ř. určuje se počátek věcného jednání, aniž jsou jim ve smyslu § 458 posl. odst. tr. ř. dotčeny formální předpisy §§ 239 a násl. tr. ř., jež jest i v řízení přestupkovém zachováti, pokud jich je před okresním soudem třeba (na př., jde-li o obžalobu soukromou) č. 4827.

Hlavou rodiny: oprávněnou žádati potrestání pachatele ve smyslu § 463 tr. zák., není matka, nýbrž otec, třebaže otec je bez zaměstnání a nic nevydělavá, kdežto matka rodinu živí a domácnost řídí (§ 91 obč. zák.) č. 4803.

Hodnocení průvodů: pramenem soudcovského přesvědčení po rozumu § 258 tr. ř. může býti nejen každý z průvodních prostředků, jejichž provádění je trestním řádem upraveno, nýbrž vše, co může míti význam pro přesvědčení soudu, ovšem s výjimkou průvodních prostředků, jichž použití zákon výslovně zapovídá č. 4598.

— ustanovením § 258 tr. ř. nemělo býti sice soudu ukládáno, by prováděl důkazy i o takových skutečnostech, které důkaz nepotřebují, buďto že jsou obecně známé, nebo proto, že jsou soudu známy, třeba ze zdrojů ležících mimo rámec hlavního přelíčení. Než na druhé straně nelze přehlížeti, že tu jde o výjimku z pravidla, jaké má na mysli § 258 tr. ř. a že výjimku tu jako takovou nelze rozšiřovati č. 4654.

— při uvažování o otázce, zda si průměrný čtenář časopisu mohl uvědomiti, koho se týče urážlivé sdělení o věci, která pry je v jiném kraji veřejným tajemstvím, jest přihlížeti i k tomu, není-li časopis čten i v tomto jiném kraji, nebo nejsou-li čtenáři v kraji, kde časopis vychází a se čte, tak znali poměrů, že mohou ze znamení ve článku uvedených seznati, koho se urážlivá zpráva týče č. 4654.

— bře-li soudce skutečnost, že si průměrný čtenář časopisu nemohl uvědomiti, koho se článek týče, za zjištěnu na základě své znalosti čtenářstva časopisu, jest povinen uvést, na jakém podkladě a z jakých zdrojů si tuto skutečnost zjednal č. 4654.

— pro posouzení trestnosti souzených projevů je bez významu, že projevy stejného znění neb alespoň stejného obsahu (smyslu) byly již uveřejněny tiskem aneb učiněny jinými osobami nebo třeba že souzený projev byl jen opakováním projevu dříve jinou osobou učiněného č. 4883.

Hodnotou svěřeného statku: po rozumu §§ 183, 184 tr. zák. není prostě vždy obecná hodnota tohoto statku. Při zjišťování této hodnoty jest obdobně ustanovení poslední věty § 173 tr. zák. přihlížeti k výši škody osoby, jejíž právo ke svěřené věci se vztahující bylo zpronevěrou poškozeno. Za hodnotu svěřeného statku jest tudíž pokládati hodnotu, kterou svěřený statek představoval v době zpronevěry pro svěřitele podle zájmu, jaký věřitel má na zachování svého práva na tomto statku č. 4676.

Hození kamene: na četnický kordou a pokus zločinu § 87 tr. zák. č. 4825.

Hromadné neplnění: veřejnoprávních povinností (§ 15 č. 1 zák. č. 50/23) č. 4818.

Hrubou: ve smyslu § 6 č. 4 zák. na ochr. rep. je nedbalost, zejména byl-li nedbalým činitelem, na jehož ostražitosti a opatrnosti zvláště záleží, protože jsou vzhledem na jeho význačné postavení jeho péči svěřeny zájmy zvláště důležité, nebo byla-li nedbalostí dotčena bezpečnost chráněného právního statku v části nebo ve směru, jejichž nedotčenost má pro bezpečnost statku zvýšený nebo třeba podstatný význam, nebo mohli-li pachatel zanedbanou opatrností osvědčiti (opomenutý úkon předsevzítí), aniž by mu to způsobilo značnější tělesnou nebo duševní námahu; spadá sem, vztahovala-li se nedbalost dozorčího vojína ke kulometu č. 4841.

Hudební produkce: a § 45 autor. zák. č. 4801.

Hymna štátní: nesná-li pachatel při spievání (hraní) štátní hymny s hlavy klobúk ani vtedy, keď bol k tomu vyzvaný, a dal-li si ho znova na hlavu, keď mu ho poslucháč zo zástupu sňal, dopustil sa štvavého hanobenia štátní hymny a tým aj hanobenia republiky; veřejný záujem v takom prípade vylučuje podmienený odklad výkonu trestu č. 4656.

Chodec v jízdní dráze: jde-li o přecházení silnice chodci, je konkrétní možnost nebezpečí dána teprve náznakem neopatrnosti chodcovy a nutnost opatření, kterými má býti čeleno nebo zjednána možnost čeliti účinností případné neopatrnosti některého chodce, nastane pro řidiče motorového vozidla teprve tím, že mu ty či ony náznaky

zprostředkují poznání, že dojde neb alespoň může dojít k neopatrnosti chodce, již bude po případě nutno čeliti se strany řidiče vozidla č. 4778.

Chodí do školy: je veřejnoprávní povinností dětí č. 4818.

Chudých obhájce viz advokát.

Ideální souběh viz souběh ideální.

In integrum restitutio viz navrácení v předešlý stav.

Informace: u zaměstnavatele (výstraha) — pokud je urážkou č. 4738.

Injekční preparáty: z chráněných přípravků č. 4882 — viz též ochrana známek.

Inventář usedlosti: jako náhrada ve smyslu § 187 tr. zák. č. 4790.

Ius personalissimum viz obžalobce soukromý.

Jednání přípravné viz přípravné jednání.

Jednatel pojišťovny: nárok na provize a zpronevěra premií č. 4771.

— **dle § 381 č. 2 tr. z. slov.:** »jednatelom« súkromnej firmy v smysle § 381 č. 2 tr. zák. je ten, kto ním je podľa obchodného zákona. Obchodný cestujúci, sbierajúci za ujednané provízie len objednávky pre svojho principála, nie je takým »jednatelom« ani »súkromným úradníkom« v smysle cit. ustanovenia č. 4735.

Jízda motorovými vozidly: neděje se vezdy za okolností zvláště nebezpečných; nespadá proto sama o sobě pod hledisko § 337 tr. zák. č. 4852.

Jungsturm: je tajnou organizací, ve smyslu § 17 zák. na ochr. rep., již šlo o to, podvraceti ústavní jednotnost československé republiky se vztahem na její územní nedílnost č. 4846.

Kárné právo vězňů viz trestnice.

— řízení viz řízení kárné.

Kázeň domáca: disciplinárna moc učiteľa proti žiakom v škole nie je totožná s právom domácej kázně podľa § 313 tr. zák. Prekročil-li učiteľ medze svojej disciplinárnej pravomoci a spôsobil žiakovi poškodenie na tele, nemôže sa dovoľávať beztrestnosti v smysle cit. zákonného ustanovenia č. 4762.

Knihy: nenáležitě jich vedení č. 4590.

— viz též úpadek [§ 486 a)].

Koaliční zákon: § 3 zákona č. 43/1870 ř. zák., jenž označoval jako trestná jen určitá jednání za stávky, byl zrušen § 7 zákona č. 309/21. Jiným zákonem stávka nebyla prohlášena za trestný čin č. 4644.

Komisionár: jest v povaze komisionářského poměru, že komisionář jest oprávněn zboží do komise mu svěřené prodati. Ovšem je při prodeji zboží jeho povinností, by peníze za ně stržené, jež jako svěřený statek nastupují na místo svěřeného zboží, odvedl komitentovi, pokud odpovídají cenám komitentem mu účtovaným; zadržel-li nebo spotřebuje-li peníze pro sebe, dopustil se, čím-li tak ve zlém úmyslu, t. j. u vědomí materielní protiprávnosti svého jednání, zpronevěry č. 4891.

— prodal-li komisionář zboží mu svěřené na úvěr, dopouští se zpronevěry jen, je-li mu takový prodej komitentem zakázán, nebo lze-li z okolností případu souditi, že se tak stalo proti intencím komitentovým, a (subjektivně) jednali v úmyslu, by komitent nedostal ani zboží ani výtěžek za ně, neb alespoň s vědomím, že komitent jich následkem jeho postupu nedostane č. 4891.

Koncesovaný obchodník: který předváděl radiostanici k propagaci rozhlasu (za účelem reklamním) v jiné obci, než ve které měl ohlášenou a povolenou prodejnu, dopustil se tím, že tam nechal přístroj v úschově, jen administra-

tivního deliktu podle § 24 odst. 6 zák. č. 9/1924; avšak osoba, která vzala aparát ten bez povolení do úschovy — třebaže jen přechodně na několik málo dní a z ochoty — dopustila se tím přečinu podle § 24 odst. 1 zák. č. 9/1924 č. 4791.

Konkludentní jednání: přečin § 29 zák. č. 111/1927 lze spáchat i jednáním konkludentním, aniž bylo třeba výslovně pojmenovati cizí značku atd. č. 4769.

Konkurz vid' úpadek zaviněný.

Kontrola pečiva: a § 68 tr. zák. č. 4779.

— **vstupenek:** a § 68 tr. zák. č. 4695.

Kopie: opisování a zhotovování jest t. zv. krádeží duševního vlastnictví, která však nespadá pod trestní ustanovení § 171 tr. zák. č. 4886.

Krádež: § 171 tr. zák.: spoluvina na krádeži č. 4686.

— — byla-li věc (dříví) prodána pod podmínkou, že kupitel nesmí ji odvézt, dokud nezaplatí prodávateli kupní cenu, dopouští se kupitel krádeže, odvezl-li si věc tu (dříví odplavil), ač nebyla úplně zaplácena č. 4628.

— — zákonný znak »cizí věci movité« ve smyslu § 171 tr. zák. třeba vykládati nikoli s hlediska, zda dotyčná věc skutečně již náleží někomu odlišnému od pachatele a komu, nýbrž jen ve vztahu k osobě samotného pachatele; zda on jest podle platného právního řádu oprávněn s věcí tou nakládati jako se svojí vlastní, po případě vůbec si ji přisvojit č. 4733.

— — pojmu »držby« nelze dávatí smysl podle práva civilního (§ 309 všeob. obč. zák.), nýbrž »držbou« je tu jen skutečný poměr určité osoby k věci movité, ať již poměr fyzický či jen právní, oprávnění podle libosti s věcí nakládati a jiné z takového jednání vyloučiti č. 4733.

— — ryby v přirozených vodních tocích mohou býti předmětem krádeže č. 4733.

— — krádež duševního vlastnictví (nedovolené, svémocné opisování a zhotovování kopií) nespadá pod ustanovení § 171 tr. zák. č. 4886.

— **§ 173 tr. zák.:** »hodnotou svěřeného statku« po rozumu §§ 183, 184 tr. zák. není prostě vždy obecná hodnota tohoto statku. Při zjišťování této hodnoty jest obdobně ustanovení poslední věty § 173 tr. zák. přihlížeti k výši škody osoby, jejíž právo ke svěřené věci se vztahující bylo zpronevěrou poškozeno. Za hodnotu svěřeného statku jest tudíž pokládati hodnotu, kterou svěřený statek představoval v době zpronevěry pro svěřitele podle zájmu, jaký věřitel má na zachování svého práva na tomto statku č. 4676.

— — výpočet škody podle příslušných předpisů lesního zákona ke zjištění hodnoty ukradeného dříví odpovídá zásadě poslední věty § 173 tr. zák. č. 4785.

— **§ 174 I b) tr. zák.:** skutková podstata zločinu krádeže podle § 174 I b) tr. zák. nevyžaduje, by se okradený osobně snažil odebrati zloději odcizenou věc; stačí, že se pokusil, zamýšlel neb aspoň mohl (pokřikem) přivolati pomoc a tak zabrániti, by kořist nebyla odnesena do bezpečí, a že pachatel krádeže použil násilí v úmyslu, by překazil takovouto činnost poškozeného, jež mu mohla znemožniti zachovati se v držení ukradené věci č. 4641.

— — nakolik nejde o porušení předpisu §§ 320, 267 tr. ř. a o zmatek č. 6, 7 § 344 tr. ř., dal-li porotní soud ke hlavní otázce na zločin loupeže podle §§ 190, 194 tr. zák. eventuální otázku na zločin krádeže podle § 174 I b) tr. zák. č. 4641.

— **§ 174 II c) tr. zák.:** ve smyslu § 174 II c) tr. zák. jsou věci zavřené takové, jež jsou schválně opatřeny nějakou patrnou mechanickou překážkou, zamezující neb aspoň ztěžující přístup k věci cizím nepovolaným osobám, zejména překážkou, kterou majitel sám umístil mezi věc a osoby cizí v úmyslu a k tomu cíli, by byla před nimi chráněna č. 4804.

- — kvalifikačním důvodem je tu větší energie zločinná, jevíci se ve svě-
mocném odstranění takové překážky č. 4804.
- — nezáleží na tom, je-li k jejímu odstranění potřebí většího či menšího
napětí sil nebo tělesné námahy vůbec; stačí, že měl býti překážkou
zejména podle úmyslu majitelova zamezen nebo ztížen přístup k věci
osobám nepovoláným č. 4804.
- — jde o krádež na věcech uzamčených ve smyslu § 174 II c) tr. zák., od-
cizil-li pachatel věci z kufru, který si odemkl klíčem, jež mu majitel
kufru svěřil, avšak jen k opravě zámku č. 4804.
- § 174 II d) tr. zák.: pojmu »zahájení« po rozumu § 174 II d) tr. zák. neod-
povídá zařízení, jež označuje jen hranice lesa nebo jen jaksi symbolicky
dává na jeho vůli vlastnickou vlastnictví své důrazně hájiti, nýbrž »za-
hájení« musí tvořiti skutečnou překážku pro pachatele odciziti z lesa
lesní majetek, překážku, která se co do intenzity aspoň přibližuje uzá-
věře jiných předmětů č. 4785.
- — les obehnaný příkopem je pokládati za »zahájený« ve smyslu § 174
II d) tr. zák. jen, tvoří-li příkop překážku onoho rázu č. 4785.
- — ustanovení § 174 II d) tr. zák. nevztahuje se na osoby, které se zdržují
v zahájeném lese s dopuštěním vlastníka nebo správy lesa č. 4785.
- § 176 II a) tr. zák.: zločinnou kvalifikaci krádeže podle § 176 II a) tr. zák.
zakládá i dřívější potrestání pro krádež, označenou podle předpisu § 3
zák. č. 48/1931 za provinění č. 4618.
- § 460 tr. zák.: ustanovením § 4 (1) zák. č. 31/1929 byla změněna trestní
sazba § 460 tr. zák. pro přestupky krádeže jen v případech, ve kterých
činí cena ukradených věcí více než 1000 Kč; pro přestupky krádeže,
v nichž hodnota kradených věcí nepřevyšuje 1000 Kč, zůstala trestní
sazba, nanejvýš i horní hranice § 460 tr. zák. zákonem č. 31/1929 ne-
změněna č. 4853.
- v rodině (§ 463 tr. zák.): hlavou rodiny, oprávněnou žádati potrestání pa-
chatele ve smyslu § 463 tr. zák., není matka, nýbrž otec, třebaže otec
je bez zaměstnání a nic nevydělává, kdežto matka rodinu živí a do-
mácnost řídí (§ 91 obč. zák.) č. 4803.
- § 333 tr. zák. slov.: odmontoval-li pachatel součástky cizího motorového
vozidla a, použiv jich jen k jedné jízdě na svém stroji, zase je vrátil na
původní místo, nejde o krádež, nýbrž toliko o přestupek bezprávného
užívání podle § 127 tr. zák. o přest. č. 4706.
- § 338 tr. zák. slov.: byl-li obžalovaný sice už dva razy odsouzený pre trestné
činy uvedené v § 338 odst. 1 tr. zák., avšak uložené mu tresty byly
shrnuté v trest úhrnný (§§ 517, 518 tr. p.), který odsouzený aj odpýkal,
nemůže tvrdit, že byl dva razy potrestáný a nelze kvalifikace podľa
§ 338 tr. zák. použít č. 4726.

Krivé obvinění (§ 227 tr. zák. slov.): nátlak úředníka na strany, aby učinily něco
proti své vůli, nelze považovati všeobecně za jednání dovolené, nýbrž
jest při nejmenším přečinem disciplinárním, nebylo-li prokázáno, že ne-
vybočil z mezí výkonu úřední moci č. 4588.

- — neodporuje zákonu, jestliže náhradní soukromý žalobce, převzav podle
§ 42 odst. 8 tr. ř. zastupování obžaloby pro přečin krivého obvinění
podle §§ 227, 229 tr. zák., navrhl ve zmáteční stížnosti, aby čin byl po-
suzován případně i s hlediska § 1 zák. č. 1914. V samém tvrzení,
že náhradní soukromý žalobce, technický úředník státní správy, pro-
vedl nesprávně soukromou kolaudaci stavby, není ani krivé obvinění
ve smyslu § 227 tr. zák., resp. nedbalé obvinění podle § 20 zák. č. 1914,
ani přečin pomluvy podle § 1 cit. zák. č. 4632.

Krivé svědectví (§ 222 tr. zák. slov.): ustanovením § 222 tr. zák. se trestá bez-
výsledné navádění ke krivému svědectví. Došlo-li skutečně ke krivé
výpovědi svědecké, jest použití ustanovení o návodu podle § 69 č. 1

tr. zák. Navádění ke krivému svědectví jest trestati podle § 222 tr. zák.
i tehdy, svědčil-li svědek sice krivě, avšak svoji krivou výpověď při-
sahou nepotvrdil č. 4708.

Krivě vypovídá: i svědek, jenž proti svému lepšímu přesvědčení potvrzuje, že vi
něco z vlastního poznání, třebaže to, co tvrdí, bylo objektivně pravdivé
č. 4833.

- — svědek vypovídá krivě i, vydává-li výslovně nebo mlčky za vlastní smy-
slově postřehy údaje o skutečnostech, o kterých se dověděl jen ze sdě-
lení jiného č. 4833.

Kulomet: a nedablost dozorcího vojína (§ 6 č. 4 zák. č. 50/1933) č. 4841.

Kumulativní zodpovědnost viz urážka tiskem (§ 24).

Kuplířství (podle slov. práva): i všeobecná výzva pachatele, aby žena přijala
u něho byt za tím účelem, aby v něm provozovala prostituci, vykonává
vliv na její rozhodnutí, nadřazuje jí při něm a je tedy získáváním ženy k ne-
manželské souloži nebo ke smilstvu ve smyslu § 43 odst. 1 zák. č. XXXVI:
1908. Poskytl-li pachatel nevěstce byt nikoli za nájemné stanovené podle
jeho hodnoty, nýbrž za úplat, ježž výše se řídí podle výtěžku získaného
prostitucí, zabývá se kuplířstvím po živnostensku č. 4690.

Kupní smlouva viz smlouva kupní.

Lahve: s cizí ochrannou známkou č. 4811.

Legitimace: k žalobě č. 4773.

Lehota: z opatného, nezákonného vyhlášení rozsudku nemůže obžalovaný odvod-
zovat pre seba beh novej lehoty k podaniu opravného prostriedku č. 4592.

- okresní soud, dožádaný sborovým soudem první stolice, aby obžalovanému
vyhlásil podle § 425 odst. II. tr. ř. rozsudek odvolacího soudu, vyhlášením
rozsudku a sepsáním zápisu o tom skončil činnost, o kterou byl dožádan.
Přijal-li po tomto roku, třebaž ještě v zákonné lhůtě, provedení zmáteční
stížnosti obžalovaného, které zaslal sborovému soudu první stolice, jednal
jako soud nepřislušný, postupující podání soudu příslušnému; proto doba,
po kterou byl spis dopravován poštou k sborovému soudu první stolice, ne-
prodlužuje zákonnou lhůtu k provedení zmáteční stížnosti č. 4601.

- z nezákonného vyhlášení (doručenia) rozsudku a z nesprávneho poučenia
o práve podať zmätočnú sťažnosť nemôžu obžalovanému vzniknúť nové
lehoty k podaniu opravného prostriedku č. 4638.

- poškodený nemá nárok na doručenie rozsudku súdu prvej stolice a dotyčne
opravných prostriedkov proti takému rozsudku je viazaný lehotou predpi-
sanou pre žalobcu predtým jednajúceho, a to bez ohľadu na to, či verejný
žalobca použil opravného prostriedku alebo nie. Zpätvzatie verejným ža-
lobcom ohláseného opravného prostriedku nedáva poškodenému možnosť
opravný prostriedok dodatočne ohlásiť. Lehota 8 dní v § 42 tr. p. určená
k prevzatíu obžaloby netýka sa zákonných lehôt, stanovených trestným po-
riadkom pre ohlásenie a prevedenie opravných prostriedkov č. 4681.

- šesťmesačná lehota § 581 tr. p. neprerušuje sa ani uplatnením nároku na
náhradu súkromnou žalobou proti tretej osobe č. 4754.

- lehota 8 dní, určená k prevedeniu zmätočnej sťažnosti, ohlásenej poškode-
ným na prípad, že by verejný žalobca zmätočnú sťažnosť nepodal, počíta
sa od ohlásenia zmätočnej sťažnosti, nie teprv od upovedomenia, že vrchné
štátne zastupiteľstvo zmätočnú sťažnosť nepodalo, alebo že zmätočná sťaž-
nosť bola späť vzatá č. 4881.

Lékárnici: urážka většiny jich a žalobní právo jednotlivce č. 4773.

Lékař: §§ 356—358 tr. zák.: trestní zákon vzhledem k povaze lékařského povolání
a k těžkostem s jeho výkonem spojeným poskytuje vyšetřujícímu lékaři
v poměru k nemocnému výsadní postavení potud, že omezil jeho zodpo-
vědnost způsobem v § 356 až 358 tr. zák. vyčteným, takže nelze vůbec stí-
hati lékaře vykonávajícího své povolání, leda že by šlo o takový úkon, jenž

nespadá již v rámeček onoho poměru, jak by tomu na příklad bylo při zásahu lékaře na ženě těhotné, nikoli na nemocné č. 4775.

- byl-li lékař, obžalovaný v ideální konkurenci pro zločin spoluviny na vyhnání plodu podle § 5 a 144 tr. zák. a pro přečin dle § 335 tr. zák. uznán vinným oním zločinem, je v zásadě myslitelný souběh onoho zločinu s přečinem podle § 335 tr. zák.; byl-li však zproštěn z obžaloby pro onen zločin, je zpravidla uvažováno o jeho zavinění s hlediska §§ 356 až 358 tr. zák.; jen kdyby šlo o zákrok spadající mimo výkon jeho lékařského povolání, bylo by lze i v případě zproštění pro onen zločin věc posuzovati rovněž s hlediska § 335 tr. zák. č. 4775.

Lékařské rady viz z n a l e c.

Les obehnaný příkopem: kdy je pokládáti za »zahájený« ve smyslu § 174 II d) tr. zák. č. 4785.

Lesní a polní zřízení: vzati do přísahy pro určitý obvod pozemkový, jsou podle povahy své služby povinni a oprávněni vykonávati dozor v zásadě jen v tom obvodu, pro který byli ustanoveni; nepoživají ochrany § 68 tr. zák., jestliže — jsouce na honu na pozemcích mimo onen obvod (na nichž má jejich zaměstnavatel pronajatou honitbu) — zakročují proti osobě, vystřelivší na svých pozemcích č. 4820.

— **úředníci** viz o c h r a n a ú r a d o v.

— **zákon:** výpočet škody podle příslušných předpisů lesního zákona (cis. patentu ze dne 3. prosince 1852, č. 250 ř. zák.), totiž podle § 72 tohoto zákona a podle přílohy D k tomuto zákonu (§ 2 č. 2 této přílohy) odpovídá zásadě poslední věty § 173 tr. zák. č. 4785.

Letst: pojem letstí jest naplněn už pouhým zklamáním důvěry v životě obvyklé, třeba důvěra nemá opory v zákonném závazku pachatele k udání pravdy nebo třeba k úplné zprávě o dotčených poměrech. Nemístnou jest a z dosahu ochrany § 197 tr. zák. vykročuje důvěra klamané osoby nezaručená zákonem ustanovením uvedeného rázu jen tehdy, může-li klam už v době klamu býti klamanou osobou poznán jako klam bez dalšího pátrání a bez důkladnějšího rozmyslu prostředky, které má klamaná osoba po ruce již v době klamu č. 4700.

Leták: byť byl v podstatě pozváním ke schůzi lidí, přestává býti pouhou vyhláškou ve smyslu § 23 odst. 3 tisk. zák., je-li další jeho obsah rázu politického ba i trestného č. 4731.

Lhůta: zmeškání lhůty a § 364 tr. ř. č. 4605.

- třídenní lhůta podle druhého odstavce § 211 tr. ř. je — jde-li o obžalobu soukromou (§ 46 tr. ř.) — lhůtou propadnou a nelze ji prodloužit č. 4623.
- »případným návrhem« po rozumu druhého odstavce § 211 tr. ř. lze rozuměti jen návrh věcný, čelící svým obsahem k odstranění závady, pro kterou byla obžaloba prozatím zamítnuta; takovým návrhem není žádost soukromého obžalobce o lhůtu k podání dalších návrhů č. 4623.
- žádal-li obžalovaný, oblaňuje zmateční stížností, aby k jejímu provedení byl ustanoven zástupce chudých a jemu doručen opis rozsudku, byl tím podle § 285 tr. ř. počátek osmidenní lhůty ku provedení zmateční stížnosti odsunut až do doby, kdy opis rozsudku bude skutečně obhájci doručen; účinek ten nemohl býti zmařen ani tím, že vyhotovení rozsudku bylo snad ponecháno v rukou obžalovaného č. 4874.
- odvolací v řízení přestupkovém č. 4716
- dle § 112 odst. 2 tr. ř. č. 4670.
- viz též navrácení v předešlý stav.
- viz též obžalobce soukromý.
- viz též řízení přestupkové.
- ke stížnosti dle § 481 tr. ř. viz řízení přestupkové.
- viz též lehota.

Licence: užívání předmětů vynálezu při prodeji patentu č. 4837.

Listonoš: na služební pochůzce (§ 68 tr. zák.). Podmínky ochrany. Není vyloužena tím, že nezachovány v nepodstatných bodech předpisy ministerstva pošt a telegrafů o doručovací službě z roku 1931 č. 4732.

Listovní tajemství: § 116 Ústavní listiny zaručuje sice zásadně tajemství listovní, avšak vyslovuje současně, že podrobnosti upravuje zákon; příslušný zákon ze dne 6. dubna 1870, č. 42 ř. zák. — dosud platný podle čl. II zákona č. 11 sb. z. a n. 1918 — nechává výslovně (§ 5) nedotčenými ustanovení trestního řádu o zabavení a otevření dopisů obviněných č. 4660.

— vhodným prostředkem urážky úřadu je dopis i tehdy, je-li předpisem o listovním tajemství pisatel zabezpečen proti tomu, že se o obsahu dopisu nedozví jiná osoba než adresát; stačí, že se obsah dopisu má dostati a zpravidla se i dostává k vědomí adresáta, jehož vážnost k napačenému úřadu může pak doznati újmy č. 4660.

Lítost účinná: §§ 187, 188 tr. zák.: pro otázku beztrestnosti z důvodu účinné lítosti nemůže býti rozhodující pachatelem projevovaná ochota škodu nahraditi (§ 187 tr. zák.), nýbrž jen způsob, jakým škodu ve skutečnosti nahradil č. 4790.

— pouhé zajištění náhrady škody zřízením knihovní zástavy není ještě konečnou náhradou ve smyslu § 187 tr. zák. č. 4790.

— avšak pro otázku beztrestnosti podle §§ 187 a 188 tr. zák. záleží v takových případech na tom, zda dohoda, sloužící za základ knihovnímu zajištění, je narovnaním a zda pachatel dostal jeho podmínkám č. 4790.

— podmínky beztrestnosti pro účinnou lítost dle § 187 tr. zák. č. 4790.

— předal-li pachatel (§ 183 tr. zák.) dříve, než o jeho zpronevěře zvěděla vrchnost, poškozenému s jeho souhlasem místo zpronevěřených peněz k volné dispozici inventář usedlosti své a své manželky, může býti účasten beztrestnosti pro účinnou lítost (§§ 187, 188 tr. zák.), třebaže náhrada škody byla tu dána i ze jmění jeho manželky — ovšem za jeho činného spolupůsobení — a třebaže poškozený proti úmluvě použil výtku k zaplacení jiné pohledávky než ze zpronevěry č. 4790.

Loupež: nakolik nejde o zmatek č. 6, 7 § 344 tr. ř., dána-li ke hlavní otázce na loupež eventuální otázka na krádež dle § 174 I b) tr. zák. č. 4641.

— dle § 344 tr. zák. slov.: k lúpeži sa vyžaduje, aby pachateľ ešte pred vykonaním násillia na poškodenom pojal úmysel prlvlastniť si jeho veci a vykonať násillie ako prostriedok k ich odňatiu č. 4888.

— dle § 345 tr. zák. slov.: pri zločine podľa § 345 tr. zák. nevyžaduje sa k spolupáčateľstvu v smysle § 70 tr. zák., aby sa vinníci vopred rozhodli, že pri krádeži, ak bude treba, použijú aj násillia alebo hrozby; použitie násillia alebo hrozby je zpravidla následkom nepredvídaného odporu pri vykonaní krádeže alebo po nej pri pristihnutí páčateľov. Taktiež sa nevyžaduje, aby činnosť každého účastníka bola rovnocenná č. 4814.

— dle § 349 odst. II tr. zák. slov.: při spolupáčateľstvi na zločinu loupeže kvalifikované podle § 349 odst. II tr. zák. jest považováti za pachatele nejen toho, kdo přímo vykoná celou činnosť, z níž nastal výsledek nutný k naplnění skutkové podstaty tohoto složeného trestného činu, nýbrž i toho, kdo vykoná činnosť vedoucí jen k jednomu z těchto výsledků, byl-li ve vzájemném dorozumění s jiným pachatelem, vykonávším činnosť, vedoucí k druhému výsledku a směřoval-li jejich úmysl shodně i k tomuto výsledku, způsobenému jen jedním ze spolupáčateľů. Za pokus zločinu loupeže, při němž byl úmyslně zabit člověk, jest uložiti trest dočasné káznice od tří do patnácti roků (§ 66 odst. III. tr. zák.) č. 4613.

Mimoriadne zmiernovacie právo (§ 92 tr. zák. slov.): je-li stanovena pro vedlejší trest peněžité minimální sazba, musí být při použití § 92 tr. zák. sestoupeno i pod nejnižší výměru na čím stanoveného minimálního trestu peněžitého č. 4586.

— — — překvalifikoval-li soud při použití mimořádného zmiernovacího práva trestný čin, kvalifikovaný zákonem jako zločin, se zřetelem na ustan. § 20 tr. zák. na přečin, jest použitelný ustanovení, platných pro přečiny, i co do trvání vedlejších trestů č. 4714.

Ministerstvo národní obrany: jeho rozhodování (činnost jeho referenta, záležející v tom, že podával návrhy) o tom, jaká přejímací cena má být nabídnuta (zda má být zvýšena) majiteli velkostatku pozemkovým úřadem zabraného a ministerstvu ke zřízení vojenské stělnice přiděleného je rozhodováním o veřejných záležitostech po rozumu § 105 tr. zák., třebaže pozemkový úřad náhradu neurčil, nýbrž ponechal majiteli a ministerstvu, by o ní vyjednávali a se dohodli č. 4682.

Mladiství provinilci (zák. č. 48/31): zásada § 219 tr. ř. a důsledky z ní plynoucí neplatí pro případy, ve kterých je příslušným senát mládeže č. 4598.

— — — byl-li někdo obžalován nejen z trestných činů, jež jsou proviněním ve smyslu § 3 zák. č. 48/1931, ale i z pokračování v těchto trestných činech po dosažení 18. roku svého věku, nastal takový souběh trestných činů, který vykročí z mezí § 28 (2) a tím i z dosahu odchylek, platných podle druhé hlavy zákona o trestním soudnictví nad mládeží pro trestní řízení proti mladistvým, nanejvýš i co do zvláštního senátu mládeže a nelze uplatňovati jako zmatek č. 1 § 281 tr. ř., že i pro ona provinění vynesl rozsudek místo tohoto senátu nalézací soud v obyčejném sestavení č. 4598.

— — — pro posouzení trestného činu, spáchaného mladistvým, platí — pokud zákon o mladistvých nestanoví odchylek — předpisy zákona trestního. V těchto předpisech jsou pak zejména upraveny skutkové podstaty jednotlivých trestných činů v jejich objektivních a subjektivních složkách a jest proto podle těchto skutkových podstat posuzovati trestné činy mladistvých provinilců a podřadovati je pod příslušný předpis trestního zákona č. 4618.

— — — zločinnou kvalifikaci krádeže podle § 176 II a) tr. zák. zakládá i dřívější potrestání pro krádež, označenou podle předpisu § 3 zák. č. 48/1931 za provinění č. 4618.

— — — názvem provinění bylo zavedeno jen označení trestného činu místo dřívějšího označení jeho jako zločinu, přečinu, přestupku, nikoli však jeho zákonné pojmenování podle druhu trestného činu č. 4618.

— — — usatvení § 28 zák. č. 48/1931 je částí formálních předpisů, upravujících trestní řízení proti mladistvým; pro hmotně-právní hodnotění souzených činností přichází v úvahu ustanovení § 25 odst. č. 5 cit. zák.; důvod ustanovení druhé věty § 25 odst. č. 5 č. 4660.

— — — zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. promlčuje se v 5 letech i, je-li kvalifikován za provinění (§ 26 zák. č. 48/1931) č. 4660.

— — — v tom, že se trestní řízení proti mladistvému konalo před soudem příslušným podle § 13 tr. ř., nikoliv před senátem mládeže ve smyslu § 30 zák. č. 48/1931, není zmatek č. 1 § 281 tr. ř., stalo-li se tak proto, že nadřízený soud nařídil ve smyslu § 41 (2) cit. zák. společné řízení před oním soudem č. 4809.

— — — odvolací soud překročil obor své působnosti a zavínil zmatek podle § 384 č. 4 tr. ř., projednal-li v trestní věci proti mladistvému provinilci odvolání, ač rozsudek soudu první stolice nebyl ve smyslu § 50 odst. 2 zák. č. 48/31 Sb. z. a n. doručen zákonnému zástupci obviněného č. 4844.

— — — ustanovení § 65 odst. I zák. č. 48/31 Sb. z. a n., majúc na mysli len predpisy trestného pokračovania, nederoguje zásade § 2 tr. zák.; preto treba materiálne predpisy o podmienom odsúdení ako miernejšie upotrebiť na činy mladistvých previnilcov, spáchané pred účinnosťou zák. č. 48/31 Sb. z. a n. č. 4582.

Mléko: v lahvičích opatřených cizí známkou č. 4811.

Monitora vid' pokračovanie opravne.

Motorové vozidlo viz uškození na těle (§ 310 tr. zák. slov.).

Myslivost: výstražná tištěná tabulka, upozorňující ve smyslu nař. místodrž. mor. ze 17. ledna 1914, č. 12 z. zák. (§ 7), že se v jejím okolí provádí trávení vran a podobných škůdců, je tiskopisem určeným jen místním potřebám, na který se podle třetího odstavce nevztahuje zákaz prvního a druhého odstavce § 23 tisk. zák.; výběr místa, na němž má být umístěna, je ponechán majiteli honitby a je omezen jen účelem výstražné tabulky č. 4718.

— — — i když byla tabulka ta přibita bez povolení úřadu na telefonní tyč, nejde o porušení předpisu druhé věty třetího odstavce § 23 tisk. zák., který předpokládá, že jsou místa k účelu tam naznačenému úřadem určena; není-li tomu tak, nemůže vyvěšování (přípevňování) vyhlášek v první větě třetího odstavce cit. § miněných zakládati skutkovou podstatu trestného činu č. 4718.

Nadržování zločinců: § 214 tr. zák.: zločin podle § 214 tr. zák. je samostatným zločinem, přesněji — viz § 6 tr. zák. — zločinem různým a zvláštním od zločinu, k němuž nadržování hledí. Než přes to je nezbytným předpokladem trestnosti jednání v první větě § 214 tr. zák. naznačeného nejen, že byl spáchan zločin, ku kterému se jednání vztahuje, nýbrž i, že v době tohoto jednání je tu ještě pachatel, kterého je pro zločin ten stíhati č. 4617.

— — — činnost naznačená v první větě § 214 tr. zák. nezakládá zločin podle tohoto §, zanikl-li již v té době nárok státu na stíhání a potrestání hlavního pachatele (na př. jeho smrtí — § 224 tr. zák.); může však — záležela-li ve křivém svědectví před bezpečnostním úřadem — zakládati přestupek podvodu podle §§ 205, 461 tr. zák. č. 4617.

Nahodilost jednání (opomenutí) pachatele a výsledku z jednání (opomenutí) toho všešlého č. 4634.

Náhrada škody: dle § 187 tr. zák. č. 4790.

— — — s hlediska § 531 b) tr. zák. se nevyžaduje, by pachatel bezpodmínečně nahradil všechnu škodu činem způsobenou, nýbrž stačí, nahradil-li ji »podle svých sil« (§ 229 b) tr. zák.); po případě stane se beztrestným, třebaže škodu ani částečně nenahradil, nebylo-li mu to lze vzhledem k jeho majetkovým, výdělkovým a rodinným poměrům č. 4593.

— — — od požadavku (částečné) náhrady škody po rozumu § 531 b) (§ 229 b) tr. zák.) nelze však upustiti ani v případech, kde finanční síla pachatele dovoluje jen poměrně nepatrnou míru náhrady č. 4593.

— — — šestměsíčná lehota § 581 tr. p. neprerušuje sa ani uplatněním nároku na náhradu sükromnou žalobou proti tretej osobe č. 4754.

— — — odškodné podle § 576 tr. ř. přísluší osobě, která byla mylně zatčena a zadržena místo skutečného pachatele trestného činu, byť i řízení proti ní nebylo soudem formálně zastaveno; stačí, bylo-li zastaveno konkludentním činem č. 4893.

— — — **za vazbu (zák. č. 308/1918):** byl-li obžalovaný vzat do zatímní uschovávající vazby soudem, v jehož obvodu byl policií zadržán na základě odvolání zatykače soudem, u něhož bylo trestní řízení proti němu již provedeno a skončeno, a propuštěn pak z vazby oním soudem na žádost tohoto soudu, jest k vyřízení žádosti obžalovaného o náhradu za utrpěnou

vyšetřovací vazbu podle zákona ze dne 18. srpna 1918, čís. 308 ř. zák. ve smyslu § 3 tohoto zákona příslušná radní komora tohoto, nikoliv onoho soudu čís. 4816.

Náhradný súkromný žalobca vid' obžalobca súkromný.

Nakladatelem: po rozumu § 24 tisk. nov. jest osoba, která fakticky obstarává rozmnožování a rozšiřování tiskopisů; při tom je nerozhodno, zda tak činí na účet vlastní či cizí čís. 4645.

— § 24 tiskové novely činí odpovědnost správce tiskárny závislou jen na tom, zda je nakladatel znám čili nic, nečiní však rozdílu, zda nakladatelem je osoba právnická či fyzická čís. 4607.

— je-li nakladatel (vydavatel) totožný s původcem, který byl odsouzen podle § 1 tisk. nov., ručí také s ním solidárně vlastník tiskárny čís. 4652.

Nákladný list železničný: železničný nákladný list je veřejnou listinou; túto povahu nestráca, vydá-li sa po skončení dopravy síkromnej strane; právnu ujmou v smysle § 391 tr. zák. netreba rozumeť výlučne materiálnu ujmu alebo majetkovú škodu; ujma nastane i vtedy, keď sa padešaním verejnej listiny zhorší právne postavenie poškodeného v bárs akom smere čís. 4850.

Náklady trestního řízení viz útraty.

Národně-socialistická strana dělnická (NSDAP): snahy říšskoněmecké nesou se také ke sloučení německým obyvatelstvem souvisle osídlených krajů československé republiky s říší německou a nejsou proto slučitelné s územní celistvostí a integritou československého státu; týž obsah a cíl mají také snahy německé národně-socialistické strany dělnické v Československu (DNSAP); organizační složky této strany spolek Volkssport (VS) a Deutscher nationalistischer Studentenbund (St. B.) měly organizační rázu vojenského, která sbírala, organizovala a cvičila branné a pomocné síly k úkladům o republiku čís. 4799.

— — — je výrok »Heil Hitler!« pobožováním ve smyslu § 14 čís. 1 zák. na ochr. rep.? čís. 4873.

— — — trestnost jednání toho, kdo měl styky s říšskoněmeckou národně-socialistickou stranou dělnickou a s jejími polovojenskými formacemi SA podle § 2 zák. na ochr. rep. není vyloučena tím, že nařizovací soud nemohl zjistiti úkladný podnik již in concreto strojený; stačí, že jde ve zjištěné činnosti o přípravy charakterisované určitostí právního statku, proti němuž by úklad směřoval, a stačí, že styky s cizím činitelem (s mocnou stranou disponující vojenskými formacemi) jsou způsobitelné přiblížití, byť v budoucnu, možnost výsledku, totiž úkladného podniku po rozumu § 1 zák. na ochr. rep.; z určení a povahy SA plyne násilnost jakožto složka podniku, jenž je v programu NSDAP a jejich SA (odtržení území Němci obývaných od Československé republiky a připojení jich k německé říši); subjektivní stránka čís. 4889.

— — — jde o zločin přípravy úkladů o republiku podle § 2, nikoliv jen o přečin § 17 čís. 1 zák. na ochr. rep., přistoupl-li kdo za člena úderného oddílu (Sturmabteilung) říšskoněmecké národně-socialistické strany dělnické a jeho činnosti se účastnil, věda, že programem strany je sloučení všech Němců kdekoli obývajících v jednu říši, a že úderné oddíly jsou cvičeny za tím účelem, by v případě provádění tohoto programu mohly obsaditi cizí území, tedy též území Československé republiky čís. 4872.

Násilí veřejné: § 81 tr. zák.: náležitostí skutkových podstat § 81 a § 312 tr. zák. čís. 4868.

— — — právní věta rozhodnutí sb. čís. 1830, že ke zločinu podle § 81 tr. zák. dostačí, směřuje-li násilný čin proti předmětu, platí jen, když

jej vrchnostenská osoba již v rukou drží (uchopila). Podstatou zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. zák. je však vždy jen násilné zprotivení se za okolností v zákoně naznačených, směřující proti osobě v § 68 tr. zák. jmenované čís. 4664.

— — — skutková podstata zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. zák. předpokládá vždy totožnost osoby, v § 68 tr. zák. jmenované, proti níž skutečně násilné vztázení ruky (nebezpečná pohrůžka) směřuje, s onou, jejíž výkon vrchnostenského rozkazu, úřadu nebo služby má být tímto způsobem zmařen čís. 4664.

— — — nezáleží na věcné oprávněnosti úkonu, který pachatel maří, nýbrž jen na formálním oprávnění k výkonu veřejného činitele, jemuž se pachatel zprotivuje čís. 4868.

— — — formálně oprávněnému úkonu veřejného činitele nesmí se dotčená jím osoba zprotiviti ani, pokládá-li úkon za věcně neoprávněný, za nezákonný a bezprávní, a dotčená osoba nesmí použití odporu, jaký stihá § 81 tr. zák., ani ku zjednání si doby a příležitosti ku protestu proti domněle neoprávněnému úkonu veřejného činitele čís. 4868.

— — § 83 tr. zák.: pojem »násilí« podle § 83 tr. zák. nevyžaduje násilí nějaké větší intenzity čís. 4739.

— — — pokud jde o násilí spáchané na osobě, odpovídá mu každé fyzické — nebo psychické — násilí; netreba, by fyzické násilí vedlo k porušení tělesné integrity (neporušenosti), nýbrž stačí každé úmyslné protiprávné porušení tělesné nedotčenosti čís. 4739.

— — — znak ozbrojeného vniknutí podle § 83 II. tr. zák. předpokládá, že pachatel měl zbraň vědomě jako takovou při vniknutí u sebe čís. 4739.

— — — úmysl vykonati násilí (§ 83 tr. zák.) se nekryje s úmyslem nepřátelským, směřujícím k porušení tělesné neporušenosti, jak jej vyžaduje § 411 tr. zák. čís. 4739.

— — — ke zločinu podle § 83 II. tr. zák. není třeba, by úmysl vykonati násilí byl pojat již předem (by pachatel alespoň již v době vniknutí měl úmysl vykonati násilí), nýbrž stačí, bylo-li po bezprávném vniknutí násilí skutečně vykonáno čís. 4739.

— — § 87 tr. zák.: nebezpečí podle § 87 tr. zák. není dáno již bezprostředním ohrožením života, zdraví nebo bezpečnosti lidí takovým činem, jemuž je takové ohrožení přímým účelem, nýbrž vyžaduje se, by vzniklo pro chráněné statky nebezpečí jiného druhu než jejich bezprostřední ohrožení činem samým; k pachatelovu činu musí přistoupení okolnosti, jimiž je dáno obecnější nebezpečí (podle záměru pachatelova vytvořen stav budící obavy, že bude mít v zápětí následky § 85 b) tr. zák. čís. 4825.

— — — jen skutková podstata dokonání zločinu § 87 tr. zák. vyžaduje, by pachatel nebezpečí v § 85 b) tr. zák. naznačené skutečně způsobil; šlo-li pachateli dle jeho záměru o to, přivoditi činem (hozením kamene na četnický kordon) ono obecné nebezpečí, ale o pokus zločinu § 87 tr. zák., jestliže ono nebezpečí nevzešlo, jde o případě zveřejiti mohlo čís. 4825.

— — — přivoděním nebezpečí po rozumu § 87 tr. zák. je jakékoliv jednání neb opomenutí, jež má podle povšechné své povahy nebo podle okolností, za kterých se stalo, poznatelný směr na některou ze škod, o něž jde, a nezáleží na tom, zda bylo skutečnému vzniku škody zabráněno dříve či později čís. 4783.

— — — nebezpečné jednání podle § 87 tr. zák. lze po případě spatřovati v úderu bičem do ochranného skla jedoucího auta čís. 4783.

— — — v subjektivním směru stačí, byl-li si pachatel vědom, že z jeho jednání může vzniknouti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou

bezpečnost lidí, a přes to podnikne jednání, se kterým jest nebezpečí to spojeno č. 4783.

- — § 93 tr. zák.: překážení v užívání osobní svobody, které nezáleží ve věznění, odpovídá pojmu omezování osobní svobody po rozumu § 93 tr. zák. jen, blíží-li se kvalitativně věznění č. 4727.
- — — pod pojem omezování osobní svobody ve smyslu § 93 tr. zák. nespádá pouhé stížení nebo zesnaďňování volného pohybu, při němž překážky mohou být kýmkoliv snadno přemoženy, nebo omezení svobody, které trvá tak krátkou dobu, že nemůže být pro své rychlé pominutí jako takové zadržným vůbec pocíťováno č. 4727.
- — — spadá sem však, uchopil-li kdo 15letého hochu a dav mu kolem krku oprať z kravského povozu vedl ho, drže tuto oprať v ruce, značný kus cesty, vědomě jiným směrem, než byl směr, kterým chtěl jít č. 4727.
- — — otázku, zda zadržného bylo považovati za zločince nebo za člověka nebezpečného nebo škodlivého, dlužno, jak se podává ze samotného znění § 93 tr. zák., posuzovati podle bezelstnosti osoby svobodu omezující č. 4727.
- — — zločincem ve smyslu § 93 tr. zák. je rozuměti nejen osobu, jež spáchala zločin v technickém slova smyslu, nýbrž každého, kdo se dopustil činu v zákoně trestem ohroženého (polního pychu) č. 4727.
- — § 98 a) tr. zák.: nakolik nejde o zmatek, nedány-li ke hlavní otázce na zhárství a vydírání dodatkové otázky na opilství č. 4591.
- — — vydírání a útlak liší se jen různou intenzitou nátlaku. U psychického násilí jest hranice ta samým zákonem vymezena ustanovením, že pohrůžka musí být způsobilá vzbudit v ohroženém důvodnou obavu, má-li se státi složkou skutkové podstaty vydírání. Podle obdoby tohoto znaku jest vymeziti hranici tu i při fyzickém násilí, u něhož zákon takového poukazu neobsahuje č. 4600.
- — — zlym nakládáním, pokud se týče způsobením újmy na těle ve smyslu § 1 zák. o útisku bude tudíž jen takové působení na tělo jiné osoby, jež nemá jinakého dalšího duševního účinku, než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepřijemnosti. Jakmile však nastaly nebo podle povšechné povahy jednání pachatelova mohly nastati účinky vážnější, zejména poruchy těla nebo duševního klidu časově nebo stupňovitě rozsáhlejší, jest fyzické násilí pokládati za prostředek téže intenzity, jakým je vyhrůžka způsobilá vzbudit důvodnou obavu a podraditi je pod pojem skutečného násilí ve smyslu § 98 a) tr. zák. č. 4600.
- — § 98 a), b) tr. zák.: spolupachatelství zločinu veřejného násilí podle § 98 a), b) tr. zák. č. 4600.
- — § 98 b) tr. zák.: o právním nároku na plnění, vyvíňujícím s hlediska zločinu podle § 98 b) tr. zák., může být řeč jen tam, kde nárok (subjektivní právo) je založen v konkrétních ustanoveních platného práva objektivního, takže právnímu nároku odpovídá na druhé straně právní povinnost, a nárok může být oprávněným vymáhan proti povinnému u příslušných úřadů č. 4792.
- — — jde-li snad o morální nárok, by veřejné funkce nebyly zastávány osobami stranickými a přístupnými úplatkům, nepřichází nedostatek protiprávnosti vymáhaného plnění v úvahu jako skutečnost vylučující objektivní skutkovou podstatu zločinu vydírání č. 4792.
- — — v subjektivním směru není trestnost jednání (vyhrůžky) vyloučena jakýmkoliv omylem v otázce, zda nárok, který má být vynucován,

je po právu čili nic, nýbrž odpovědnosti ve směru zločinu vydírání může pachatele s onoho hlediska zprostiti jen omyl o rozhodných okolnostech skutkových, jemuž ovšem je na roveň klásti omyl o normách právních, vyjímajíc jen omyl o předpisech hmotného práva trestního č. 4792.

- — — důvodem trestnosti není protiprávnost prostředku pachatelem použitého, nýbrž protiprávnost nároku, jež pachatel prostředkem tím vymáhá č. 4879.
- — § 100 tr. zák.: pojem »trapného stavu« ve smyslu § 100 tr. zák. zákon sice neurčuje, ale jest žim tělesná nebo duševní trýzeň, která jednak svou silou, jednak délkou trvání přesahuje při zločinu § 98 a) tr. zák. onu míru újmy tělesné neporušenosti napadeného, při zločinu § 98 b) tr. zák. pak onen stupeň obavy nebo strachu a nepokoje ohroženého, které, i když trestným činem byly způsobeny, mají jako pojmový znak té které skutkové podstaty v zápětí potrestání pachatele jen podle mírnější sazby prvního odstavce § 100 tr. zák.; onen pojem není omezen jen na újmy na tělesné neporušenosti, nýbrž odpovídají mu i zjevy rázu psychického č. 4600.
- — viz též ochrana úřadov.

Násilné provedení územních změn: nesejde na tom, zda je jako takové cílem NSDAP, nýbrž rozhoduje, že by uskutečnění územních cílů pachateli v konkrétním případě možná bez násilí č. 4799.

Navádění ke křivému svědectví: ustanovením § 222 tr. zák. se trestá bezvýsledné navádění ke křivému svědectví. Došlo-li skutečně ke křivé výpovědi svědecké, jest použití ustanovení o návodu podle § 69 č. 1 tr. zák. Navádění ke křivému svědectví jest trestati podle § 222 tr. zák. i tehdy, svědčil-li svědek sice křivě, avšak svoji křivou výpověď přísahou nepotvrdil č. 4708.

Návod a pomoc: jsou rovnocenné formy viny a každá z nich naplňuje již sama o sobě pojem spoluviny č. 4686.

— při vraždě vid' v r a ž d a (§ 278 tr. zák. slov.).

Návodca: porušil-li veřejný úředník za úplatok svoju úradnú povinnosť, je ten, kto mu úplatok poskytol, trestný ako návodca podľa §§ 69 č. 1, 467 tr. zák. č. 4748.

Navrácení v předešlý stav: § 364 tr. ř.: podle § 364 tr. ř. lze povolit obžalovanému navrácení v předešlý stav pro zmeškání lhůty k provedení opravných prostředků, které obžalovaný včas soudním protokolem opověděl, vyhověl-li nalézací soud současně žádosti obžalovaného o zřízení obhájce chudých k jejich provedení tak pozdě, že tento obhájce obdržel dotyčné usnesení advokátní komory a rozsudek až po uplynutí lhůty č. 4605.

Návrat nedovolený (§ 323 tr. zák.): nevyslovil-li vyhoštění činitel obce, nýbrž soud nebo státní úřad správní, jest návratem po rozumu § 324 (323) tr. zák. i pouhý vstup na území, z něhož byl pachatel vyhoštěn; v subjektivním směru je třeba, by pachatel věděl o zákazu (znač obsah vyhošťovacího dekretu); domněnka pachatelova, že návratem na krátkou (přechodnou) dobu zákaz (zákon) neporuší, odpovědnosti nezproštuje (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 4691.

Návrh súkromnej strany: zpätvzatie súkromného návrhu proti jednému z tých, ktorí boli obžalovaní ako účastníci toho istého trestného činu, stíhateľného len na súkromný návrh, nemá účinku proti ostatným účastníkom len vtedy, keď je dokázané, že onen obžalovaný, voči ktorému bol súkromný návrh odvolaný, nezúčastnil sa trestného činu č. 4658.

- — — požiadavku § 238 tr. zák., že trestné pokračovanie pre zločiny uvedené v §§ 232—237 tr. zák. možno zpravidla zahájiť len na návrh poškodenej strany, je vyhověné, jestli otec nezletilé poškodenej súkromný návrh, učiněný matkou, dodatočne včas schválil č. 4669.

— — — — — trestní oznámení, učiněné poškozenou osobou u četnictva, jest považováni zároveň za soukromý návrh ve smyslu trestního zákona, aby bylo zahájeno trestní řízení č. 4722.

Návrhové delikty viz delikty návrhové.

Nebezpečí: o němž mluví § 335 tr. zák., musí být nebezpečím konkrétním; pachatelem musí být vyvolána nebo zachována situace, za které je se obávati možnosti škodlivého výsledku nejen obecně (povšechně), nýbrž i a to právě ve zvláštním případě, o který jde č. 4778.

Nebezpečí podle § 87 tr. zák.: není dáno již bezprostředním ohrožením života, zdraví nebo bezpečnosti lidí takovým činem, jemuž je takové ohrožení přímým účelem, nýbrž vyžaduje se, by vzniklo pro chráněné statky nebezpečí jiného druhu než jejich bezprostřední ohrožení činem samým; k pachatelovu činu musí přistoupiti okolnosti, jimiž je dáno obecnější nebezpečí (podle záměru pachatelova vytvořen stav budící obavy, že bude mít v zápětí následky § 85 b) tr. zák.) č. 4825.

Nebezpečné jednání: podle § 87 tr. zák. lze po případě spatřovati v úderu bičičtím do ochranného skla jedoucího auta č. 4783.

Ne bis in idem: zásadou o nepřipustnosti opětného stíhání skutku již pravoplatně rozsouzeného (bez předpokladů a povolení obnovy), jest zrušovací soud vázán neméně než soudy prv. stolice a může ji, třebaž neobsahuje napadený rozsudek o předchozím odsouzení výroku nebo zjištění, zjednatí průchod č. 4806.

— byl-li kdo pravoplatně odsouzen pro přečin čl. III č. 3 zák. č. 142/1868 a přestupek § 23 tisk. zák., spáchané rozšiřováním letáku, brání zásada ne bis in idem opětnému jeho stíhání a odsouzení pro přečin §§ 488, 491 tr. zák. a čl. V zák. č. 8/1863 ř. zák., spáchaný rozšiřováním téhož tiskopisu, třebaž pro jiné části jeho obsahu, než které byly podkladem onoho rozsudku; účinností oné zásady není tu na újmu okolnost, že tu i tam je k jednání a rozhodování příslušný soud jiného složení; skutečnost onoho odsouzení je událostí procesní, kterou může zrušovací soud zjistiti přímo ze spisů č. 4806.

Nedbalé obvinění vid' ochrana cti (zák. čl. XLI:1914).

Nedbalost' vid' uškození na těle.

— vid' zabiti člověka z nedbalosti.

Nedbalost' (§ 6 č. 4 zák. na ochr. rep.): jest i neosvědčení povinné opatrnosti, najmé úplné i částečné opomenutí úkonů, jež byly pachateli — závazným proň předpisem nebo příkazem — uloženy (předepsány, nařízeny) za účelem zabezpečení toho kterého právního statku. V zájmu právního řádu nelze připustiti, by pachatel činil osvědčování náležející mu opatrnosti (provedení náležejících mu úkonů) závislým na výsledku vlastních úvah, zda tu je nebezpečí, jemuž mělo předepsanou (příkázanou) činnost (opatrnost) pachatele být bráněno podle pachatelí známého (proň poznatelného) účelu dotčeného předpisu (příkazu) č. 4841.

Nedbalý úpadek viz úpadek z nedbalosti.

Nedostatek návrhu: oprávněného žalobce (§ 259 č. 1 tr. ř.) č. 4724.

Nedostavení se k líčení: výtka opětného sama o sobě nedotýká se cti a není proto urážkou po rozumu § 488 tr. zák. č. 4737.

— ve smyslu § 46 odst. 3 tr. ř. č. 4827.

Nedovolený návrat viz návrat nedovolený.

Nedovolený zásah (§ 45 pův. zák.): stačí, že hudebníci použili melodie chráněných skladeb tak, že bylo lze rozeznati, které skladby se hrají, třebaž přednes nevyhovoval požadavkům dokonalého hudebního přednesu č. 4801.

Nekalá soutěž: zák. č. 111/1927: § 27: ke skutkové podstatě přečinu zlehčování podle § 27 zák. č. 111/1927 je po stránce subjektivní potřebí

zvláštního zlého úmyslu, totiž úmyslu přivoditi prospěch neb újmu jednoho soutěžitele v poměru k jiným soutěžitelům (t. zv. úmyslu soutěžitelského) č. 4807.

— — — zlehčování po rozumu § 27 zák. o nekalé soutěži se nedopouští, kdo jednal jako úředník ve smyslu vl. nař. č. 104/31 sb. z. a n. a zákona č. 165/24 sb. z. a n. z příkazu svého představeného v okruhu své úřední činnosti č. 4807.

— — — bola-li obžaloba podaná len pre přečin poškodenia úveru, nemožno trestný čin posudzovat s hľadiska přečinu zľahčovania podľa § 27 zák. č. 111/27 sb. z. a n. č. 4610.

— — — § 29: s hľadiska § 29 zák. o nek. s. nerozhoduje, zda došlo skutečně k záměně a poškození soutěžitele; stačí objektivní způsoblost přivoditi záměnu č. 4769.

— — — tuto otázku je řešiti podle poměrů průměrného obecnstva s prostředními schopnostmi, tedy ani příliš prozíravého, obezřetného, zvláště informovaného, ani naprosto nepozorného, lhotejného. Není tu rozhodujícím názor ojedinelého kupitele, nýbrž názor obecnstva vůbec č. 4769.

— — — přečin § 29 zák. č. 111/1927, lze spáchati i jednáním konkludentním, aniž bylo třeba výslovně pojmenovati cizí značku atd. č. 4769.

— — — § 31 odst. 2: v případě § 31 odst. (2) zák. č. 111/1927 nestačí (jako k § 31 odst. (1) téhož zákona), vědomí pachatelovo, že obchodního nebo výrobního tajemství objektivně může být použito za účelem soutěže, nýbrž sdělení nebo užití tohoto tajemství musí se státi za účelem soutěže č. 4655.

— — — zákon sám nevymezuje, co je obchodním nebo výrobním tajemstvím, avšak ze zákona samého a ze zkušeností v životě obchodním a podnikatelském jde najevo, že jsou tajemstvím veškeré skutečnosti, které, souvisejice s podnikem nejsou zjevné a podle vůle majitele podniku mají být tajeny č. 4749.

— — — k pojmu obchodního nebo výrobního tajemství nestačí objektivní náležitost, že jde o skutečnosti tajné, tudíž ve veřejnosti neznámé, nýbrž vyžaduje se též po subjektivní stránce, že skutečnosti měly být i zůstati tajnými podle vůle podnikatelovy č. 4749.

— — — vynález přestává zpravidla přihláškou k patentní ochraně být tajemstvím č. 4749.

— — — § 34 odst. 3 b): generální zástupce cizozemské firmy pro Č. S. R. je po případě oprávněn k soukromé obžalobě podle § 34 odst. 3 b) zák. č. 111/1927 č. 4769.

Nemanželský otec: alimentární povinnost č. 4838.

— viz též alimentární zákon.

Nemocenská pojišťovna viz okresní nemocenská pojišťovna.

Nemožnost stíhati vinnika: podle § 27, 40 tisk. zák. č. 4597.

Neodvolatelné donucení: podle § 2 g) tr. zák. předpokládá případ kolise zájmů nebo povinností, v němž jednající může sebe nebo jiného zachrániti z těžkého a bezprostředního nebezpečí jen tím, že se dopustí činu trestním zákonem zakázaného č. 4682.

— — — podle § 77 tr. zák. slov.: ustanovení § 77 tr. zák. nelze použiti, spáchal-li obžalovaný trestný čin z rozkazu a návodu svých nastávajících představených č. 4587.

Neohledané maso viz maso neohledané.

Neplatným po zákonu (§ 344 č. 3 tr. ř.): jest vyšetřovací nebo vyhledávací úkon, byl-li předsevzat proti zákonnému zákazu, nebylo-li při jeho provádění šetřeno zákonného zákazu, nebo nebyl-li jeho předsevzetím nebo po jeho předsevzetí zjednan předpoklad zákonem stanovený

a stanoví-li zákon na nešetření zákazu nebo nezjednávatí předpokladu následek neplatnosti úkonu č. 4591.

Nepořádné vedení knih: »nepořádně« po rozumu § 486 a) tr. zák. jsou vedeny knihy, které neumožňují přehled stavu majetku (aktiv a pasiv) ani dlužníkovi ani třetí osobě s potřebným vzděláním; vyhovuje takové vedení knih, že i třetí osoba účetnictví znala může z nich — třebaže s průtahem — sestavit přehled o stavu jmění; nestačí, zjedná-li si obchodník teprve dodatečně předepsaný stav knih z dokladů a zápisů jen jemu srozumitelných č. 4590.

— — — zodpovědnost členů správní rady akciové společnosti č. 4867.

Neposlušnost výzvy k rozchodu viz s hluknutí.

Nepravdivou (§ 18 č. 2 a 3 zák. na ochr. rep.): je zpráva i tehdy, když sdělený příběh nabývá zamlčením nebo změnou i jen některých jeho složek tvářností jiného příběhu a takto je v rozporu se skutečnými událostmi, ku kterým se zpráva vztahuje č. 4818.

Nepřislusnost (§ 261 tr. ř.): kdy jí lze vysloviti č. 4659.

— viz přislusnost (§ 261).

Neschopnost k placení: po rozumu § 486 tr. zák. lze spatřovati i v tom, že byla na obžalovaného podána celá řada žalob a exekucí; přičítání této neschopnosti k placení a vznikuvšího z ní poškození věřitelů není po případě na závadu, že by k předlužení nebylo došlo, kdyby nebyl nastal nepředvídaný a ohromný pokles cen č. 4725.

— — jest nezávisle na poměru součtu aktiv k součtu pasiv dána, není-li dlužník s to, by uspokojil úplně všechny své věřitele v době přiměřené pravidlům řádného provozu jeho výdělečné činnosti č. 4639.

Nesplněný slib manželský viz z neuctění.

Neverná správa: zistenie skutkovej podstaty prečinu nevernej správy podľa § 361 tr. zák. nie je podmienené tým, aby čin bol spáchaný zo zistnosti (spáchanie nevernej správy zo zistnosti je zločinom podľa § 363 tr. zák.); preto nie je prípustné suspendovať z výkonu advokácie advokáta, ktorý bol pravoplatne daný v obžalobu pre spomenutý prečin. č. 172 dis.

Nevěstka viz kuplířství.

Novináři: aj riadne organizovaný stav novinárov je spoločenským stavom v smysle § 4 odst. 2 zák. č. 124/24 sb. z. a n. Hájenie jeho stavovskej cti je verejným záujmom č. 4684.

Noviter reperta viz obnova.

Nutná obrana viz beztretnost dle § 2 g).

Obecní radní: provádějící k příkazu obecního starosty kontrolu vstupenek při zábavě po rozumu § 9 řádu o vybírání dávky ze zábav (pro Čechy), požívá ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák., třebaže kontrolu tu provádí nepřiměřeným způsobem v sále, ve kterém se zábava koná; nezáleží na tom, že se nevykázal předepsaným ověřením, je-li pachatelé beztak znám č. 4695.

— starosta viz starosta.

— zastupitelstvo: a kontrola pečiva (§ 68 tr. zák.) č. 4779.

— výkon práv a povinností, jichž nabyt občan volbou do obecního zastupitelstva, je podmíněn složením slibu věrnosti Československé republice; odmítnutím slibu stal se zvolený pouhým posluchačem; rušil-li pořádek v zasedací síni (ujav se svémocně slova, ač mu v tom bylo bráněno), požívá obecní strážník, odstraňuje ho z příkazu orgánu dohledacího (politického) úřadu ze zasedací síně, ochrany § 68 tr. zák. č. 4868.

— zřízenec (sluha): provádějící berního vykonavatele na jeho požádání, nepožívá při exekučním úkonu ochrany §§ 68, 81 tr. zák., nebyl-li k tomu určen zvláštním příkazem vrchnostenským pro něho závazným (příkazem obecního úřadu, starosty obce) č. 4664.

Obchodní nebo výrobní tajemství: ve smyslu § 31 zák. č. 111/27 č. 4749.

Obchodník s mlékem: ručí podle § 23 zák. na ochr. zn. č. 19/1890 za to, že opomenul zabrániti tomu, aby v jeho podniku nebylo mléko uváděno do oběhu v lahvičích opatřených cizí ochrannou známkou (v zaměněných lahvičkách jiného podniku) jen, počítal-li s možností neb aspoň měl-li důvodné podezření, že se to v jeho podniku děje a přes to nezakročil (ne učinil proti tomu potřebná opatření) č. 4811.

Obchodný cestující vid' jednatele s úkr. firmy (podľa § 381 č. 2 tr. zák. slov.).

Obnova trestního řízení: § 355 č. 2 tr. ř.: předpokládá pro povolení obnovy trestního řízení, že vyjdou najevo buď nové skutečnosti nebo nové průvody, které navrhovateli obnovy nebyly známy neb aspoň přístupny (noviter reperta); nespadá sem výpověď znalce, v níž nejsou novými skutečnostmi, nýbrž jen úsudek č. 4723.

— — — podmienky uplatňovania mater. dôvodu zmätočnosti č. 4674.

Obrana oprávněná: (§ 79 tr. zák. slov.): ke zjištění nutné obrany nestačí, že obžalovaný byl neoprávněně napaden, nýbrž vyžaduje se, aby to, co obžalovaný podnikl, bylo potřebné k odvrácení útoku. Otázka potřebnosti nutné obrany musí být posuzována se stanoviska objektivního, nestačí tedy pouhé subjektivní přesvědčení obžalovaného, že svou obranu pokládá za potřebnou. Mezi útokem a obranou musí být zachován určitý poměr. I ten, kdo byl napaden, musí bráti zřetel na život a osobní neporušenost útočnicka a smí útok odvrátiti jen takovým způsobem, který podle okolností případu stačí k tomu, aby osoba jeho byla ochráněna č. 4594.

Obviněný viz obžalovaný.

Obžaloba: byl-li obviněný vydán pravoplatně v obžalovanost, protože buď nepodal odpor nebo vrchní soud připustil obžalobu přes podaný odpor, nelze podle ustanovení § 219 tr. ř. — ani z důvodů místních, ani z důvodů věcných — napadati dodatečně příslusnost soudu, který je podle obžalovacího spisu povolán provésti hlavní přelíčení č. 4598.

— nalézací soud jest vázán (§ 267 tr. ř.) návrhy obžalobcovými jen potud, že nesmí uznati obžalovaného vinným skutkem, k němuž obžaloba původní nesměřovala a na nějž nebyla při hlavním přelíčení rozšířena, kdežto jinak není soud podle § 262 tr. ř. vázán ani označením činu v obžalobě, ani návrhy obžaloby (obžalobce) na použití určité trestné sazby nebo rozsahem skutečností obžalobou v příčině trestní sazby uplatňovaných, nýbrž vynesenastaly-li předpoklady § 261 tr. ř. (příslusnost porotního soudu) — rozsudek podle svého právního přesvědčení, bera za podklad skutečnosti, jež pokládá za prokázány, po případě vedle nebo na místě skutečností obžalobou uplatňovaných č. 4609.

— třebaže obžalobce odůvodnění (návrh) obžaloby pro zločin podvodu, uplatňující škodu 2000 Kč převyšující, nepřizpůsobil změně § 203 tr. zák., nastalé zákonem č. 31/1929, vydaným po pravomoci obžaloby, byl soud po případě povinen uvažovati, nejsou-li dány i nyní předpoklady oné trestní sazby (nepřevyšuje-li škoda i 20.000 Kč) č. 4609.

— k rozšíření obžaloby po případě stačí eventuelní návrh veřejného obžalobce v konečné řeči č. 4703.

— trestní řád nemá ustanovení, které by soudu ukládalo, aby zkoumal z úřední povinnosti nejen, zda ten který návrh byl učiněn oprávněným k tomu žalobcem (§ 92 odst. 1 tr. ř.); nýbrž i, zda jsou splněny (a prokázány) předpoklady, jimiž je po případě podmíněno stíhací právo žalobcovy č. 4724.

— předpis § 213 č. 4 tr. ř. nepřichází v úvahu, bylo-li potřebné svolení předloženo již před podáním obžaloby č. 4724.

— urážka na cti spáchaná na veřejném úřadě je stíhatelnou pouze z moci úřední a nikoliv soukromou obžalobou č. 4869.

Obžalobce soukromý: § 46 tr. ř.: zahájit lze trestní řízení o skutku podléhajícím soukromé obžalobě arci jen k příslušnému návrhu oprávněného obžalobce. Avšak pokračování v řízení již zahájeném se děje vyšetřujícím soudcem z povinnosti úřední, aniž je k tomu třeba dalších návrhů obžalobcových (§ 96 tr. ř.) č. ís. 4696.

— — — soukromý obžalobce má právo nahlížeti do spisů a k uplatnění své obžaloby u soudu podniknouti vše, k čemu jinak je oprávněn státní zástupce (§ 46 odst. 2 tr. ř.). Proti průtahům vyšetřujícího soudce může se domáhati nápravy u radní komory (§ 113 tr. ř.) případně u orgánů dozorcích podle § 15 tr. ř. a §§ 73—78 zák. o soudní organizaci č. ís. 4696.

— — — nebylo-li v zahájeném trestním řízení pro přečin proti bezpečnosti cti pokud se týče pro přestupek podle § 6 tisk. nov. po šest měsíců pokračováno, pomínula trestnost činu promlčením podle § 40 tisk. zák., třebaže faktický klid řízení nastal zaviněním (opomenutím) soudu, nikoliv soukromého obžalobce; nezáleží ani na tom, že šlo o úkon, na který soukromý obžalobce neměl podle platných předpisů zákonné ingerence č. ís. 4696.

— — — soukromému obžalobci již se zřetelem na samu povahu jeho práva žalobního přísluší materiální právo v příčině obžaloby. Vysvítá-li jasně z obžaloby vůle soukromého obžalobce, že si z celého kontextu vybral jen určité závadné výroky, pro které žádá potrestání obžalovaného, nepochybil nalézací soud, zprostiv obžalovaného z obžaloby pro určitý článek z toho důvodu, že obsahem jeho se soukromý obžalobce necítí dotčen na cti a že jej proto ani nedal pod obžalobu č. ís. 4737.

— — — jméno (příjmení) soukromého obžalobce, uvedené následkem přepsání nesprávně ve stíhacím návrhu (v obžalobě), lze prostě opravit po rozumu § 270 posl. odst. tr. ř., je-li jinak nepochybné, že onen návrh (obžaloba) byly skutečně podány osobou jako soukromý obžalobce vystupující č. ís. 4747.

— — — **§ 46 odst. 3 tr. ř.:** tím, že soukromý obžalobce, podavší na téhož obžalovaného dvě trestní oznámení (stíhací návrhy) pro přečin proti bezpečnosti cti pro týž celý obsah článku, navrhl, bera druhý návrh zpět, aby trestní řízení vzešlo z tohoto druhého návrhu bylo zastaveno, »poněvadž byl podán již jeden trestní návrh, čímž se stalo, že se proti obžalovanému vede pro tutéž věc dvojce trestní řízení«, nebylo zasaženo i trestní řízení zahájené oním prvním návrhem; nejde tu o okolnost trestnost činu rušící po rozumu §§ 46, 259 č. ís. 2 tr. ř. č. ís. 4768.

— — — ustanovením § 457 odst. 1 tr. ř. určuje se počátek věcného jednání, aniž jsou jím ve smyslu § 458 posl. odst. tr. ř. dotčeny formální předpisy §§ 239 a násl. tr. ř., jež jest i v řízení přestupkovém zachovati, pokud jich je před okresním soudem třeba (na př., jde-li o obžalobu soukromou) č. ís. 4827.

— — — třebaže soukromý obžalobce musí učiniti opatření, aby byl u hlavního přelíčení přítomen, není »nedostavením se ke hlavnímu přelíčení« po rozumu § 46 odst. 3 tr. ř., nebyl-li pro zvláštní místní poměry a pod. přímo v jednacím síni, nýbrž stačí (i v řízení přestupkovém), dostavil-li se zavčas do její bezprostřední blízkosti, kde bez jakékoliv námahy a pátrání mohlo býti ve stanovenou dobu jeho dostavení se k projednávání věci zjištěno (čekal na chodbě přede dveřmi jednacím síně) č. ís. 4827.

— — — **§ 112 odst. 2 tr. ř.:** nevyrozuměl-li vyšetřující soudce soukromého obžalobce o uzavření přípravného vyšetřování po rozumu 2. odst. § 112 tr. ř. zvláštním usnesením, doručeným mu do vlastních rukou (§ 79 odst. 2 tr. ř.), nýbrž zaslal-li spisy jinému soudu s dožádá-

ním, by soukromý obžalobce ve lhůtě do spisů nahlédl a v další čtrnáctidenní lhůtě podal další návrhy, nenastal zánik žalobního práva podle § 112 odst. 2 tr. ř., podal-li soukromý obžalobce obžalobu ve 14denní lhůtě po nahlédnutí do spisů, jímž teprve zvěděl o obsahu dožádání, třebaže nedodržel lhůtu k tomuto nahlédnutí určenou č. ís. 4670.

— — — **§ 211 tr. ř.:** třídení lhůta podle druhého odstavce § 211 tr. ř. je — jde-li o obžalobu soukromou (§ 46 tr. ř.) — lhůtou propadnou a nelze ji prodloužit č. ís. 4623.

— — — »případným návrhem« po rozumu druhého odstavce § 211 tr. ř. lze rozuměti jen návrh věcný, čelící svým obsahem k odstranění závady, pro kterou byla obžaloba prozatím zamítnuta; takovým návrhem není žádost soukromého obžalobce o lhůtu k podání dalších návrhů č. ís. 4623.

— — — **§ 42 tr. p.:** veřejný žalobca, který podal obžalobu, tím, že po zápornom riešení skutkovej otázky navrhol sprostenie obžalovaného, neupustil ešte od obžaloby; v tomto stave pokračovania nemôže poškodený prevziať zastupovanie obžaloby; poškodený, ktorý po vynesení sprostujúceho rozsudku prevzal zsaťupovanie obžaloby, je viazaný návrhom a prehlásením dřívejšieho žalobcu č. ís. 4611.

— — — pre posúdenie, koho treba považovať za súkromného žalobcu, je rozhodný len obžalovací spis; nezáleží na tom, kto ešte podpísal trestné oznámenie, ani na tom, kto po uplynutí lehoty k podaniu obžalovacieho spisu činil návrhy vedľa súkromného žalobcu, uvedeného v obžalovacom spise č. ís. 4713.

— — — **legitímace:** byla-li závadným projevem dotčena nejen čest a vážnost veřejného úřadu (zemědělské rady), nýbrž zároveň i čest úředníka (předsedy), může pachatele stíhati nejen veřejný obžalobce podle odst. 1 nebo 3 čl. V zák. č. ís. 8/1863 ř. zák., nýbrž i soukromou obžalobou napadený úředník (předseda) č. ís. 4768.

— — — v případech, v nichž pachatel v urážlivém projevu neuvedl jméno napadeného, nýbrž jen znamená připadající na jednu nebo několik osob, náležejících k jistému sboru, kruhu, stavu atd., aniž by bylo patrné, na kterou z těchto osob se urážlivý výrok právě vztahuje, jest na své cti dotčena každá osoba k tomuto sboru, kruhu nebo stavu příslušející, pokud se podle obsahu urážlivého projevu musí obávatí toho, že bude třetími osobami nejmě nepředpojatými čtenáři článku pokládána též za onu, jež jest právě miněna urážlivým projevem č. ís. 4773.

— — — tomu tak jest zejména, vztahuje-li se povšechný urážlivý projev na okruh osob tak početně úzký a přesně vycílený, že tím osoba jednotlivcova neustupuje naprosto do pozadí; jen tehdy může míti i povšechný projev určitý a jistý vztah k osobě jednotlivcové a jest způsobití jí na cti ublížení č. ís. 4773.

— — — není však ve své osobní hodnotě dotčen jednotlivec, jestliže okruh lidí, jichž se závadný článek dotýká a k nimž i on náleží, jest tak veliký, že osoba jednotlivcova v něm úplně zaniká, takže při rozumném výkladu obsahu závadného článku nepředpojatý čtenář nemůže předpokládati, že se jedná právě o tohoto jednotlivce nebo aspoň právě též o něho č. ís. 4773.

— — — byla-li v pozastaveném článku obviněna »většina lékárníků (die meisten Apotheken)« z nečestného jednání, nepřisluší právo k soukromé obžalobě pro urážku na cti lékárníku, který nebyl ve článku jmenován ani označen zvláštním znakem na něho dopadajícím č. ís. 4773.

— — — hlavou rodiny, oprávněnou žádati potrestání pachatele ve smyslu § 463 tr. zák., není matka, nýbrž otec, třebaže otec je bez zaměst-

nání a nic nevydělává, kdežto matka rodinu živi a domácnost řídí (§ 91 obč. zák.) čís. 4803.

— — — **úmrť:** obžalovací právo soukromého obžalobce, pokud jde o přečiny a přestupky proti bezpečnosti cti, je právem ryze osobním, nepřenositelným a neděditelným a tak úzce spjatým s osobou soukromého obžalobce, že jeho smrtí zaniká, ať nastala ve kterémkoli období řízení, tedy i v řízení opravném čís. 4644.

— — — smrtí soukromého obžalobce a tím nastalým zánikem obžalovacího práva (ius personalissimum) zaniká i zmocnění, které soukromý obžalobce za svého života ve smyslu § 50 tr. ř. udělil; nelze tu užít ani předpisů § 1022 obč. zák., ani předpisů §§ 31, 35, 155 c. ř. s.; opravný prostředek provedený ještě za jeho života nestává se však bezpředmětným, nýbrž musí o něm opravná stolice jednatí čís. 4644.

— — — **útraty:** základem povinnosti obžalovaného, nésti náklady trestního řízení, a povinnosti soukromého obžalobce, nahraditi v případě zprůšřujícího rozsudku útraty obžalovanému, je jich postavení procesní a jejich vzájemný procesní poměr. Takového procesního poměru není mezi soukromým obžalobcem a tím, kdo se do trestního řízení dostal jako obviněný bez návrhu a počinu soukromého obžalobce (omylem) čís. 4826.

Obžalobce veřejný viz o b ž a l o b a.

Obžalovaný (obviněný): základem povinnosti obžalovaného, nésti náklady trestního řízení, a povinnosti soukromého obžalobce, nahraditi v případě zprůšřujícího rozsudku útraty obžalovanému, je jich postavení procesní a jejich vzájemný procesní poměr. Takového procesního poměru není mezi soukromým obžalobcem a tím, kde se do trestního řízení dostal jako obviněný bez návrhu a počinu soukromého obžalobce (omylem) čís. 4826.

— — — odvolací řízení ve věcech přestupkových jest nové, zvýšenými zárukami opatřené řízení hlavní, v němž odvolacímu soudu je řešiti samostatně jeho úkol, při čemž musí odvolací soud zkoumati veškerý procesní materiál; nesmí pominouti nové skutečnosti a důkazy, uvedené v odvolání, a je po případě povinen (§ 3 tr. ř.) zaříditi potřebná vyhledávání k jich zjištění, jakmile okolnosti a důkazy ty jsou pro rozhodnutí věci důležité čís. 4828.

Odklad trestu podmíněný (zák. čís. 562/1919): ustanovenie § 65 odst. 1 zák. čís. 48/31 sb. z. a n., majúc na mysli len predpisy trestného pokračovania, nederoguje zásade § 2 tr. zák.; preto treba materiálne predpisy o podmienenom odsúdení ako miernejšie upotrebit na činy mladistvých previnilcov, spáchané pred účinnosťou zák. č. 48/31 sb. z. a n. čís. 4582.

— — — § 1 (1): činí-li součet trestů, které přicházejí v úvahu s hlediska § 265 tr. ř., více než jeden rok trestu na svobodě, nelze výkon trestu podle § 1 (1) zák. čís. 562/1919 podmíněčně odložit; na součtu tom nic nemění výrok o započtení zajišťovací vazby čís. 4616.

— — — zákon čís. 562/1919 sb. z. a n. v § 1 odst. 1 stanoví přísnější požadavek pro povolení podmíněného odkladu trestu, neboť odložení výkonu trestu činí závislým na tom, by tu byly podstatné důvody pro přesvědčení soudu, že se obžalovaný i bez výkonu trestu polepší, což znamená, že soud má z podstatných důvodů dospěti k určitému přesvědčení o polepšení pachatele; nestačí sama naděje, že se obžalovaný snad i bez výkonu trestu polepší čís. 4603.

— — — § 2: jde o vykročení z moci trestní a o zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., povolil-li soud podmíněný odklad výkonu trestu, ač bylo podmíněně odsouzení podle § 2 zák. čís. 562/1919 vyloučeno čís. 4752.

— — — výrokem předchozího rozsudku o ztrátě práva volebního jest provedeno zjištění, že čin byl spáchan z pohnutky nízké a nečestné čís. 4752.

— — — soud rozhodující o podmíněném odsouzení je vázán pravoplatným zjištěním předchozího rozsudku, že čin byl spáchan z pohnutek nízkých a nečestných (výrokem o ztrátě práva volebního), a nepřísluší mu právo, by předchozí rozsudek v tomto směru přezkoumával čís. 4752.

— — — jde o zmatek čís. 5, 11 § 281 tr. ř., přiznal-li nalézací soud obžalovanému podmíněně odsouzení, přehlédnuv, že byl již odsouzen pro krádež, při čemž vyslovena ztráta práva volebního (§ 2 zák. čís. 562/1919); byloť tímto výrokem vysloveno i, že čin byl spáchan z pohnutky nízké a nečestné čís. 4797.

— — — plyne-li jsoucnost oné pominuté skutečnosti z trestního listku při hlavním přelíčení přečteného, lze zrušovacím soudu k ní přihlídnouti a učiniti ji podkladem přezkoumání s hlediska hmotněprávního zmatku čís. 11 § 281 tr. ř. čís. 4797.

— — — aby bylo lze naříditi výkon trestu podle § 6 čís. 1 zák. čís. 562/1919, musí předchozí odsouzení podle § 2 časově spadati před dobu spáchaní trestného činu, ohledně něhož má býti nařizen výkon trestu; není proto rozhodujícím, že vinník byl odsouzen pro čin rázu v § 2 cit. zák. naznačeného v době tam uvedené, spáchaný před rozsudkem, jehož výkon se má naříditi, nýbrž že se ho dopustil před spáchaním skutku, pro který byl tímto rozsudkem odsouzen čís. 4767.

— — — ustanovení § 2 odst. 1 zák. o podmíněném odsouzení vylučuje podmíněčný odklad výkonu trestu, byl-li vinník odsouzen již před tím, než spáchal nový trestný čin, pro nějž je souzen čís. 4685.

— — — vyslovil-li soud pravoplatně, že se podmíněčně odsouzený ve zkušební lhůtě osvědčil, nemůže dodatečně, když byl onen pachatel znova odsouzen — a to pro přečin spáchaný ve zkušební lhůtě — naříditi výkon onoho prvního, podmíněčně odloženého trestu; ustanovení § 6 zák. č. 562/19 sb. z. a n. vztahuje se toliko na případy, v nichž nebylo ještě rozhodnuto, zda se odsouzený ve zkušební lhůtě osvědčil čís. 4625.

— — — § 5 (2): nebrání-li tomu zřetele veřejné nebo důležité zřetele soukromé, lze i výkon výroku o propadnutí po rozumu § 24 (5) zák. čís. 9/1924 podmíněně odložit (§ 5 odst. 2 zák. čís. 562/1919) čís. 4847.

— — — § 6 čís. 1: aby bylo lze naříditi výkon trestu podle § 6 čís. 1 zák. čís. 562/1919, musí předchozí odsouzení podle § 2 časově spadati před dobu spáchaní trestného činu, ohledně něhož má býti nařizen výkon trestu; není proto rozhodujícím, že vinník byl odsouzen pro čin rázu v § 2 cit. zák. naznačeného v době tam uvedené, spáchaný před rozsudkem, jehož výkon se má naříditi, nýbrž že se ho dopustil před spáchaním skutku, pro který byl tímto rozsudkem odsouzen čís. 4767.

— — — § 6 čís. 4: byl-li v případech § 265 tr. ř. pachatel předchozím rozsudkem odsouzen nepodmínečně, nemůže sice soud vynášející pozdější rozsudek na nepodmínečnost onoho odsouzení nic měniti. Avšak o tom, zda dodatečně odsouzení jím vyslovené je podmíněně či nepodmínečně, rozhoduje sám věcně nejsa vázán nepodmínečností předchozího odsouzení čís. 4711.

— — — vymeranie úhrnného trestu je zákonom vylúčené, ak bol podmínečne odsúdený v skúšobnej lehote znova odsúdený pre zločin bezpodmínečne čís. 4657.

— — — § 7 odst. (3): jde o vykročení z moci trestní a o zmatek čís. 11 § 281 tr. ř., povolil-li soud podmíněný odklad výkonu trestu, ač bylo podmíněně odsouzení podle § 2 zák. čís. 562/1919 vyloučeno čís. 4752.

- — — výrokem predchodzieho rozsudku o ztráte práva volebného jest projevono zjištění, že čin byl spáchán z pohnutky nízké a nečestné č. 4752.
  - — — soud rozhodující o podmíněném odsouzení je vázán pravoplatným zjištěním předchodzieho rozsudku, že čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných (výrokem o ztráte práva volebného), a nepřísluší mu právo, by předchozí rozsudek v tomto směru přezkoumával č. 4752.
  - — — jde o zmatek č. 5, 11 § 281 tr. ř., přiznal-li nalézací soud obžalovanému podmíněné odsouzení, přehlédnuv, že byl již odsouzen pro krádež, při čemž vyslovena ztráta práva volebného (§ 2 zák. č. 562/1919); byloť tímto výrokem vysloveno i, že čin byl spáchán z pohnutky nízké a nečestné č. 4797.
  - — — plyne-li jsooucnost oné pominuté skutečnosti z trestního lístku při hlavním přeličení přečteného, lze zrušovacím soudu k ní přihlídnouti a učiniti ji podkladem přezkoumání s hlediska hmotněprávního zmatku č. 11 § 281 tr. ř. č. 4797.
- Odmietnutie opravného prostriedku:** iné nesprávnosti než tie, ktoré sú uvedené v § 30 odst. 2 por. nov., najmä tedy aj zaslanie opravného prostriedku nepríslušnému súdu, nie sú omluviteľnou chybou v smysle tohoto zákonného ustanovenia a padajú na vrub podavateľa č. 4858.
- Odpor:** i když v řízení přestupkovém nebyla podána stížnost proti nálezu o odporu, běží lhůta odvolací až do konce lhůty pro onu stížnost (§ 478 tr. ř.) č. 4716.
- v řízení kárném č. 179 dis. — viz též řízení kárné.
  - ve smyslu § 6 zák. č. 471/1921 č. 4812 — viz též samosoudce.
- Odročenie hlavného preličení:** pro nedostavení se svědka č. 4591.
- — — viz též řízení průvodní.
- Odškodnenie viz náhrada škody z a v a z b u.**
- Odvolací řízení:** ve věcech přestupkových jest nové, zvýšenými zárukami opatřené řízení hlavní, v němž odvolacímu soudu je řešiti samostatně jeho úkol, při čemž musí odvolací soud zkoumati veškerý procesní materiál; nesmí pominouti nové skutečnosti a důkazy, uvedené v odvolání, a je po případě povinen (§ 3 tr. ř.) zaříditi potřebná vyhledávání k jich zjištění, jakmile okolnosti a důkazy ty jsou pro rozhodnutí věci důležitý č. 4828.
- — i když v řízení přestupkovém nebyla podána stížnost proti nálezu o odporu, běží lhůta odvolací až do konce lhůty pro onu stížnost (§ 478 tr. ř.) č. 4716.
  - — prokázal-li se předpoklad, který vedl ke zrušení rozsudku okresního soudu podle § 475 odst. 2 tr. ř., mylným, takže i podle výroku krajského soudu zůstal čin jen přestupkem, nemůže tento soud uložití přísnější a nepodmínečný trest než byl trest uložený podmínečně okresním soudem, byl-li jeho rozsudek napaden jen odvoláním obžalovaného a návrh státního zástupce na zrušení rozsudku podle § 475 odst. 2 tr. ř. byl učiněn až po uplynutí odvolací lhůty (při odvolacím hlavním přeličení) č. 4852.
- Odvolání:** byl-li obžalovaný při hlavním přeličení a nebyl-li jen při vyhlášení rozsudku, nejde o rozsudek vydaný podle § 459 tr. ř.; v takovém případě nepřichází v úvahu § 478 tr. ř., nýbrž platí tu v přičině včasnosti ohlášení a včasnosti provedení odvolání předpisy § 466 odst. 2 a § 467 tr. ř. č. 4819.
- odvolání z nálezu kárné rady ve prospěch obviněného přísluší jen obviněnému samému, nikoliv i jiným osobám (příbuzným obviněného) č. 173 dis.
  - odvolal-li se veřejný žalobce proti rozsudku, jímž byl obžalovanému vyměřen trest s použitím mimořádného zmírňovacího práva (§ 92 tr. zák.), jen do nízké výměry trestu, odvolacímu soudu náleží vyříditi odvolání jen

v mezích tohoto návrhu; nelze přihlížeti k dodatečnému prohlášení veřejného žalobce, že žádá, aby bylo pominuto použití § 92 tr. zák. č. 4604.

- z § 390 tr. ř. plyne, že odvolatel nemusí uvést důvody svého odvolání hned při jeho ohlášení, nýbrž že tak může učiniti i v osmidenní lhůtě § 388 odst. 2 tr. ř. a že v této lhůtě může původně udané důvody odvolání rozšířiti i na důvody další. Takové prohlášení, ať se stalo v jakékoliv formě, jest považováti za provedení odvolání ve smyslu 2. odst. § 388 tr. ř., nehledíc na mylné jeho označení č. 4856.

Ohľadací list: zapísanie nepravdivej skutočnosti č. 4666.

Ochrana cti (zák. č. XLI:1914): zákonným článkom XLI:1914 o ochrane cti je chránená aj cirkv č. 4713.

- — — neodporuje zákonu, jestliže náhradní soukromý žalobce, převzav podle § 42 odst. 8 tr. ř. zastupování obžaloby pro přečin krivého obvinění podle §§ 227, 229 tr. zák., navrhl ve zmateční stížnosti, aby čin byl posuzován případně i s hlediska § 1 zák. č. XLI:1914. V samém tvrzení, že náhradní soukromý žalobce, technický úředník státní správy, provedl nesprávně soukromou kolaudační stavby, není ani krivé obvinění ve smyslu § 227 tr. zák., resp. nedbalé obvinění podle § 20 zák. č. XLI:1914, ani přečin pomluvy podle § 1 cit. zák. č. 4632.
- — — i všeobecný výrok pachatelův, že si může koupiti všechny soudy, je pomluvou a tvoří skutkovou podstatu přečinu podle §§ 1, 3 odst. 2 č. 2, 9 č. 4 zák. č. XLI:1914 č. 4683.
- — — štátny polesný, vykonáva-li svoje povolanie po práve, požíva ochrany len ako orgán vrchnosti; nie je verejným úradníkom v smysle trestných zákonov č. 4743.
- — — ochranu podľa § 17 odst. 1 zák. č. XLI:1914 nelze priznať obžalovanému, ak jeho zistený čin nemožno posudzovať ako utrhanie alebo urážku na cti, lež ako krivé obvinenie (§§ 227, 229 tr. zák.), alebo nedbalé obvinenie pred úradom (§ 20 zák. č. XLI:1914) č. 4715.
- — — nedbalé obvinenie pred úradom podľa § 20 zák. č. XLI:1914 možno po účinnosti nového zákona o ochrane cti (zák. č. 108/33) kvalifikovať len ako pomluvu v smysle § 2 cit. zák. Platí tu tiež nový predpis o premlčaní (§ 13 odst. 2 cit. zák.) č. 4784.
- — — ku skutkovej podstate přečinu podľa § 24 odst. 1 zák. č. XLI:1914 nestačí, aby výroky pachatelove byly in abstracto spôsobilé, aby nimi bol ohrozený niečí úver alebo aby bola zmenšená schopnosť úveru; pachateľ musí si byť vedomý, že tvrdí alebo rozhlasuje nepravdivú skutočnosť alebo nepravdivý výraz a že tým skutočne poškodzuje niečí úver. Na takéto skutočné a úmyselné poškodzovanie úveru nelze uzatvárať, prehovoril-li pachateľ závadné slová len pri priateľskom rozhovore bez všetkého vzťahu na otázku úveru poškodenej osoby č. 4692.
- — — **zák. č. 108/33 sb. z. a n.:** nedbalé obvinenie pred úradom podľa § 20 zák. č. XLI:1914 možno po účinnosti nového zákona o ochrane cti (zák. č. 108/33) kvalifikovať len ako pomluvu v smysle § 2 cit. zák. Platí tu tiež nový predpis o premlčaní (§ 13 odst. 2 cit. zák.) č. 4784.
- — — ustanovení o pomluvě podle zákona o ochraně cti (§ 2 zák. č. 108/33 sb. z. a n.) jsou vinníku příznivější než ustanovení §§ 1, 3, 5 zák. č. XLI:1914 č. 4784.

Ochrana republiky (zák. č. 50/1923): dle § 117 ústavní listiny je projev mínění volný jen v mezích zákona, jímž jest proto omezena i volnost rozboru politických otázek za účelem přeměny ústavy a formy státu, zejména i na veřejných táborech a agitace politických stran, které

jsou přirozeně i v jinak své činnosti vázány zákonem a povinny zanechat všeho, co se přiči ustanovením trestního zákona. Závaznou mezi projevů mínění a veřejné (politické) agitace jsou pak obzvláště i předpisy zákona na ochranu republiky č. 4830.

pro posouzení trestnosti závadného projevu jest bez významu, že projevy stejného znění (obsahu, smyslu) byly již uveřejněny tiskem neb učiněny jinými osobami (že souzený projev byl jen opakovaným projevem dříve jinou osobou učiněného) č. 4883.

§ 2: z dosahu § 2 zákona na ochr. rep. vypadají jen přípravy, jež jsou k dosažení protiprávního cíle vždy a za všech okolností (vůbec) nezpůsobilé č. 4660.

Sudetendeutscher Heimatbund (SH) pracuje k násilnému přivtělení (části) Československé republiky k budoucí velkoněmecké říši; výchově pro tento cíl slouží t. zv. letní tábory SH; je proto účast na těchto táborech (v Německu) přípravou úkladů o republiku po rozumu § 2 zák. na ochr. rep. č. 4660.

pojem násilí jest i pro dosah §§ 1 a 2 zákona na ochr. rep. vymezen ustanovením § 39 odst. (1) téhož zákona; skutečnými násilnými činy jsou jednání, k jakým dochází při vzpourách, povstáních a jinak za použití zbraní a pro jaká byli účastníci letních táborů školeni a vychováváni, třebaže ona cvičení sama o sobě ještě nebyla vykonáváním násilí a snad alespoň částečně neutilizovala se při nich náčiní způsobilého k intenzivnějšímu násilí č. 4660.

úklady, jež by byly jinak od samého počátku odsouzeny k nezdaru, mohou se státi vážnějšími a nebezpečnějšími, prospějí-li nepříteli vnějšímu; z dosahu § 2 zákona na ochranu republiky vypadají jen přípravy, jež jsou k dosažení protiprávního cíle vždy a za všech okolností, tedy vůbec nezpůsobilé, což nelze vážně tvrditi o přípravách povstání (vzpourey) nanejvýš pro dobu války nebo jinakého stavu nouze č. 4660.

spolčiti se s někým, to je státi se a býti společníkem někoho v něčem znamená v obecné mluvě jakoukoliv fyzickou neb intelektuální účast pachatele v činnosti jiného — jednotlivce nebo skupiny osob (spolku, sdružení, organizace) — směřující k určitému výsledku, jestliže je znám pachatelův směr a účel činnosti společníka (společníků) č. 4660.

již pojmově a i podle obecné mluvy znamená slovo »přípravy« (viz záhlaví § 2) pouhý zárodek příštího výsledku, pouhý počátek podniku směřujícího k příštímu výsledku, tudíž něco nehotového, co má býti teprve zdokonaleno tak, by bylo lze pokusiti se o výsledek (viz slova »pokusí se« v úvodu § 1 zákona na ochr. rep.) č. 4660.

zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. promlčuje se v 5 letech i, je-li kvalifikován za provinění (§ 26 zák. č. 48/1931) č. 4660.

trest státního vězení nelze uložit na zločin vojenské zrady vůbec (§ 1 odst. 1 a 3 zák. č. 123/1931), pro zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. pak, nechtěl-li obžalovaný jen vykonávati vliv na uspořádání věcí veřejných, nýbrž měl na mysli násilnou jich změnu a bylo-li jeho jednání zvláště zavržitelné č. 4660.

skutková podstata zločinu podľa § 2 zák. na ochr. rep. vyžaduje, aby prostředky, kterých sa má k vytknutému cíli použít, byly násilné; ak sú len propagačné, není daná skutková podstata tohoto zločinu, lež ide o sdružovanie štátu nepriateľské v smysle § 17 zák. na ochr. rep. č. 4745.

snahy říšskoněmecké národně-socialistické strany dělnické (NSDAP) nesou se také ke sloučení německým obyvatelstvem souvisle osídlených krajů československé republiky s říší německou a nejsou proto slučitelné s územní celistvostí a integritou československého

státu; týž obsah a cíl mají také snahy německé národně-socialistické strany dělnické v Československu (DNSAP); organizační složky této strany spolek Volkssport (VS) a Deutscher nationaler Studentenbund (St. B.) měly organizaci rázu vojenského, která sbírala, organizovala a cvičila branné a pomocné síly k úkladům o republiku č. 4799.

ke skutkové podstatě zločinu příprav úkladů podle § 2 zák. na ochr. rep. pokusem přivtělení násilím cizímu státu území republiky nebo odtrhnouti od něho jeho část (§ 1 al. 3 zák.) se vyžaduje úmysl pachatelův porušíti územní celistvost republiky, a dále úmyslná činnost, nesoucí se k násilnému provedení územních změn č. 4799.

nesejde na tom, zda právě násilné provedení územních změn je jako takové cílem NSDAP., nýbrž rozhoduje, že by uskutečnění územních změn pachatelův v konkrétním případě nebylo možné bez násilí č. 4799.

požadavku určitosti úkladného podniku je učiněno zadost, je-li jisto, proti kterému právnímu statku, uvedenému v § 1 zák. na ochr. rep., má býti útok podniknut; vypracování podrobností plánu však třeba není č. 4799.

k pojmu pokusu úkladů jakožto záměru a cíle příprav se sice vyžaduje možnost přiblížení se k výsledku a tím nastalé ohrožení bezpečnosti státu, avšak to jest vykládati v ten smysl, že se zločinný úmysl pachatelův musel projevit způsobem, kterým již byla přiblížena možnost přivoditi úklady, pokus ve smyslu § 1, tedy výsledek příprav, nikoliv možnost přivoditi výsledek, úspěch úkladů samých; znak nebezpečnosti vidí zákon již ve spojení se jakožto v jedné z forem činností uvedených v § 2 č. 4799.

spolčením je sdružení dvou nebo více osob ke sledování téhož cíle, jakož i přidružení se osob dalších. Takovou formou spolčení jest zejména utvoření (založení) spolku, organizace, strany. Útvar sám není trestný, avšak spolčení stává se již samo o sobě trestným podle § 2 zák. na ochr. rep. a naplňuje skutkovou podstatu zločinu, došlo-li k němu »k úkladům o republiku«, t. j. z důvodu záměru vlastního každému ze sdružujících se, aby byl podniknut úklad o republiku. Další činnosti k této skutkové podstatě třeba není č. 4799.

čin je dokonán, jakmile se shodnou spolčující se osoby v zásadě o onom účelu sdružení se, nebo jakmile se jiná osoba ve stejném úmyslu k nim připojí; s hlediska § 2 al. 1 zákona je nerozhodné, jakou funkci kdo v organizaci zastával; trestná činnost trvá, dokud kdo ve spolčení v onom úmyslu setrvává č. 4799.

pozitivní činnost záleží v samém sdružení se (v přidružení se), aby bylo pracováno k oněm cílům č. 4799.

v § 2 zák. na ochr. rep. trestá se příprava úkladů podle § 1 zákona, t. j. příprava pokusu docílití násilím stavů v § 1 zákona vypočtených; musí tedy jíti o takové přípravné jednání pachatelovo, při němž se jeho zločinný úmysl projevil způsobem, který již přiblížil možnost výsledku (možnost pokusu násilím odtrhnouti od území republiky jeho část) a ohrozil tím bezpečnost státu. Musí tu tedy býti spolčení se více osob, k němuž došlo v úmyslu, aby úklady byly skutečně podniknuty, totiž, aby podle vůle spolčovatelů mělo býti skutečně použito násilí k cíli v § 1 zákona vytčenému. Úmysl pachatelův musí mimo to se zřetelem na požadavek »přiblížení se k výsledku« dojíti výrazu v takovém způsobu spolčení, z něhož vychází, že jde o přípravu určitého podniku č. 4846.

k určitosti podniku není třeba, by byly již stanoveny jeho jednotlivosti; stačí, je-li jisto, proti kterému právnímu statku § 1 zák. na ochr. rep. má býti útok podniknut č. 4846.

- — — kdo se spolčil s jinými jen proto, aby bylo působeno proti samostatnosti, ústavní jednotnosti nebo demokraticko-republikánské formě státu, aniž však spolčovatelé výslovně, způsobem své činnosti nebo jiným prokazatelným způsobem dali na jevo, že v okruhu svého podvratného záměru mají též použití násilí, neb aspoň, že s použitím násilí ku skutečně jimi zamýšlenému zvrácení chráněných právních statků nutně musí počítati a počítají, není trestný podle § 2, nýbrž podle § 17 zák. na ochr. rep. č. i. s. 4846.
- — — zákon na ochranu republiky posunuje v případech, jež jsou upraveny v § 2, hranici trestnosti i na ta přípravná jednání, jež jsou tu výslovně pod al. 1. až 4. dle určitých forem projevu zločinného úmyslu vypočtena, pokud arcif činy ty jsou v záměrném vztahu na skutkové podstaty § 1 al. 1. až 3. cit. zák. č. i. s. 4849.
- — — výsledkem činnosti při přípravách úkladů o republiku jsou úklady samy (úkladný podnik), nikoliv úspěch úkladů č. i. s. 4849.
- — — ke skutkové podstatě a trestnosti zločinu podle § 2 cit. zák. není třeba, by v době příprav byl již plán úkladného podniku ve svých dispozicích propracován, připraven a určen co do osob, způsobu a doby provádění; jeť trestnost příprav založena v nich samých, nikoliv v tom, jak daleko dospěl ku provedení úkladný podnik sám. Konkrétním činem přípravným je kterýkoliv z činů uvedených v § 2 č. i. s. 4849.
- — — jde po případě jen o spolčení se k úkladům o republiku ve smyslu al. 1, nikoliv i o souběžné vejítí ve styk s cizími činiteli ve smyslu al. 2 § 2 zák. na ochr. rep., vstoupil-li kdo do služeb SA a byl v nich činným č. i. s. 4849.
- — — zákon nemá v § 17 zák. č. i. s. 50/1923 na mysli sdružení, jež má prováděti určitou protizákonnou činnost; spadáť již pouhá příprava určitého konkrétního úkladného podniku pod přísnější ustanovení § 2 cit. zák., kdežto § 17 má na zřeteli zjednáni lidského materiálu, jehož má být použito k případným, dosud neurčitým úkladům v budoucnosti č. i. s. 4861.
- — — trestnost jednání toho, kdo měl styky s říšskoněmeckou národně-socialistickou stranou dělnickou a s jejími polovojenskými formacemi SA podle § 2 zák. na ochr. rep. není vyloučena tím, že nalézací soud nemohl zjistiti úkladný podnik již in concreto strojeny; stačí, že jde ve zjištěné činnosti o přípravy charakterisované určitostí právního statku, proti němuž by úklad směřoval, a stačí, že styky s cizím činitelem (s mocnou stranou disponující vojenskými formacemi) jsou způsobilé přiblížení, byť v budoucnu, možnost výsledku, totiž úkladného podniku po rozumu § 1 zák. na ochr. rep.; z určení a povahy SA plyne násilnost jakožto složka podniku, jenž je v programu NSDAP a jejich SA (odtržení území Němci obývaných od Československé republiky a připojení jich k německé říši); subjektivní stránka č. i. s. 4889.
- — — jde o zločin přípravy úkladů o republiku podle § 2, nikoliv jen o přečin § 17 č. i. s. 1 zák. na ochr. rep., přistoupil-li kdo za člena úderného oddílu (Sturmabteilung) říšskoněmecké národně-socialistické strany dělnické a jeho činnosti se účastnil, věda, že programem strany je sloučení všech Němců kdekoliv obývajících v jednu říši, a že úderné oddíly jsou cvičeny za tím účelem, by v případě provádění tohoto programu mohly obsaditi cizí území, tedy též území Československé republiky č. i. s. 4872.
- — — al. 2: cizím činitelem (§ 2 zák. na ochr. rep.) jsou zahraniční osoby, které svým významem, vlivem a mocí jsou způsobilé podporovati úklady podle § 1 cit. zák., i nepravidelné organizace vojenské, skupiny bohatých jedinců, banky, fondy, ba i strany politické, i cizí

žurnalistika; jest jím i strana NSDAP v Německu v letech 1930—1932 i její předáci Hitler, Goebels, Rosenberg, Feder č. i. s. 4799.

- — — je-li však zjištěno, že organizace DNSAP nebo její složky V. S. a St. B. vešly ve styk s NSDAP, není tím ještě zjištěno, že tím vešli ve styk nepřímý ve smyslu § 2 al. 2. zák. na ochr. rep. s touto organizací i všichni členové DNSAP (V. S. a St. B.), nýbrž u každého obžalovaného nutno jednotlivě zkoumati, zda vyvinul vědomou a chtěnou činnost, nesoucí se k navázání přímých styků a to za účelem vyznačeným v úvodní větě § 2 cit. zák. č. i. s. 4799.
- — — styk přímý je tu tehdy, jedná-li pachatel bezprostředně s cizozemským činitelem, tedy od osoby k osobě (ať už bezprostředně nebo za použití přímých prostředků dorozumivacích, tudíž telefonicky, dopisem, poslem a pod.), a není-li tímto činitelem osoba fyzická, tedy s tím, kdo je reprezentantem onoho činitele č. i. s. 4799.
- — — styk je nepřímý, nejde-li o takový přímý styk osoby (pachatele) s cizím činitelem, nýbrž používají-li tyto osoby prostředníků, t. j. osob, o nichž pachatel ví, že mají styky s cizí mocí nebo s cizími činiteli. Takovým prostředníkem by mohla býti ovšem i vlastní (domácí) organizace (ve svých představitelích) č. i. s. 4799.
- — — al. 3: brannými nebo pomocnými silami ve smyslu § 2 al. 3 zák. na ochr. rep. je lidský materiál, jehož má být použito k úkladům o republiku, na rozdíl od materiálu věcného podle § 2 al. 4 č. i. s. 4799.
- — — branné síly jsou takové, které při úkladném podniku mají užiti zbraně, které při podniku mají konati služby ve zbraní, pomocné síly pak ty, které mají při tom vykonávati jiné úkoly, na př. obstarávati službu etapní, dopravu, zásobování, ošetřování, propagandu a pod. č. i. s. 4799.
- — — sbíráním rozumí zákon získávání lidí k tomu, aby se stali silami pomocnými nebo brannými. Získávají je lze buď za peníze, nebo dobrovolně z důvodů ideových. Dokonaným činem je najmutí (získání) třeba jen jediné osoby, jde-li na jevo, že pachatel má v úmyslu v najímání pokračovati č. i. s. 4799.
- — — organizováním je každá činnost, kterou se má mezi brannými silami zavěsti pořádek, nebo se mají určití nebo rozdělití jednotlivé úkoly nebo má být jinak postaráno o řádné jejich výkony č. i. s. 4799.
- — — cvičení je jakékoliv vyučování a poučování branných a pomocných sil, aby mohly splniti své určení při úkladném podniku. Spadá sem tedy zejména i pouhé cvičení připravující budoucí vojenskou kázeň, výchovu, prostředkující odborné znalosti, informativní poučování sil pomocných, jejich odborné školení za účelem úspěšného provedení prací podporujících úklad č. i. s. 4799.
- — — § 6 č. i. s. 1 odst. 3: zákon v § 6 č. i. s. 1 odst. 3 zák. na ochr. rep. nestanoví, které okolnosti jsou zvláště přitěžující; také přitěžující okolnosti, uvedené příkladno v odstavci 1 § 28 a mající vliv na výměru trestu, mohou, ale nemusí býti takovými okolnostmi zvláště přitěžujícími; je na soudu, by v každém případě uvažoval, jsou-li tu takové okolnosti a jsou-li tu alespoň dvě č. i. s. 4660.
- — — za zvláště přitěžující okolnosti při vojenské zradě jest pokládati takové okolnosti, které s podobným případem nebývají pravidelně spojeny a pro svoji mimořádnou důležitost zvyšují nebezpečí z trestné činnosti pachatelovy. Velká škoda z vojenské zrady hrozící nebo skutečně vzniklá patří už k podstatě vojenské zrady. Sama okolnost, že čin byl spáchán v pohraničním pásmu zvláště důležitém pro obranu státu, nemůže býti základem pro přísnější kvalifikaci č. i. s. 4672.

- — § 6 čis. 2: zásada posledního odstavce čl. VI. uv. zák. k tr. ř. byla pro-
lomena předpisy § 36 zák. na ochr. rep. čis. 4598.
- — — sborové soudy první stolice jsou podle § 36 odst. 3 zák. na ochr.
rep. příslušny pro zločin vojenské zrahy podle § 6 odst. 2 zák. na
ochr. rep. bez ohledu na to, kterou z příslušných trestních sazeb
obžaloba navrhuje čis. 4598.
- — — činnosti uvedené v odst. 2 a 3 jsou k činnosti uvedené v odstavci 1
(vyzrazení) jakož i navzájem v poměru subsidiarity; činnost uve-
dená v odstavci 2 (vyzvidání) je v podstatě přípravným jednáním
k vyzrazení, takže vyzvidal-li kdo tajemství tamže uvedené a pak je
vyzradil, je trestný jen pro vyzrazení; také ten, kdo se s někým
spolčil nebo kdo vešel ve styk uvedený v odstavci 3 za účely uve-
denými v odstavci 1 nebo 2 a pak tajemství za účelem uvedeným
v druhém odstavci vyzvěděné vyzradil, podnikl zmíněnou činností
co do tohoto chráněného statku přípravnou činností k vyzrazení,
takže, pokud došlo k vyzrazení toho tajemství, k němuž se odná-
šela činnost ostatní, nejde tu o reálný souběh trestných činů ani
o souběh trestních zákonů čis. 4660.
- — — nešlo-li jen o pouhé vyzvidání, nýbrž byl-li tu i úmysl prozraditi
výsledek této činnosti cizí moci a byl-li úmysl ten i uskutečněn,
jde o zločin vojenské zrahy po rozumu § 6 čis. 2 zák. na ochr.
rep., třebaže ani nebylo zjištěno (nelze zjistiti), které vojenské
tajemství bylo vyzrazeno čis. 4660.
- — — při zločinu podle § 6 čis. 2 zák. na ochr. rep. nelze použiti § 54
tr. zák. čis. 4660.
- — — »spolčení se« ve smyslu § 6 čis. 2 odst. 3 zák. na ochr. rep. je
uskutečněno (dokonáno), jakmile se alespoň dvě osoby buď vý-
slovně smluví nebo jinak dohodnou (sjednotí) na společném plánu
za účely v tomto zákoně ustanovení citovanými. K takové do-
hodě (sjednocení) není třeba výslovného ujednání, stačí i konklu-
dentní čin, z něhož lze nepochybně souditi na ono spolčení se a
jenž je vnějším projevem onoho společného úmyslu čis. 4857.
- — — není třeba, by bylo pachatelem známo, o kterou určitou cizí moc
(stát) jde, ani, by bylo podrobně konkretisováno a zjištěno, které
jednotlivé z předmětů, skutečností a opatření, jež mají zůstatí uta-
jeny pro obranu republiky, měly býti (nejméně i podle úmyslu pa-
chatelova) vyzvidány čis. 4857.
- — — subjektivní stránka čis. 4857.
- — — dokonal-li kdo spolčení teprve tím, že požádal jiného, by místo
něho převzal úlohu důvěrníka pro účely vyzvědačské, dopustil se
jen zločinu podle § 6 čis. 2 al. 3 zák. na ochr. rep., a nelze v jeho
jednání spatřovati i další souběžný zločin podle § 9 tr. zák. a § 6
čis. 2 al. 2 cit. zák. čis. 4857.
- — § 6 čis. 4 zák.: nepředpokládá, že příčinou skutečně nastavší nebo hro-
zící známosti vojenského tajemství cizí moci byla (hrubá) nedba-
lost pachatele přímo v zachování dotyčného vojenského tajemství;
stačí i jakákoliv jiná (hrubá) nedbalost, bez níž by nebylo došlo
k prozrazení nebo k nebezpečí prozrazení vojenského tajemství,
je-li jen prozrazované nebo prozrazené tajemství z předmětů, opa-
tření nebo skutečností, jež uchovávatí v tajnosti je povinen i pa-
chatel, o jehož nedbalost jde čis. 4841.
- — — nedbalostí (§ 6 čis. 4 zák. na ochr. rep.) jest i neosvědčení po-
vinné opatrnosti, jenž úplné i částečné opomenutí úkonů, jež
byly pachatelem — závazným proň předpisem nebo příkazem — ulo-
ženy (předepsány, nařízeny) za účelem zabezpečení toho kterého
právního statku. V zájmu právního řádu nelze připustiti, by pacha-

- tel činil osvědčování náležející mu opatrnosti (provedení náležejí-
cích mu úkonů) závislým na výsledku vlastních úvah, zda tu je
nebezpečí, jemuž mělo předepsanou (příkázanou) činností (opatr-
ností) pachatele býti bráněno podle pachatele známého (proň po-
znatelného) účelu dotčeného předpisu (příkazu) čis. 4841.
- — — měřítka pojmu hrubé nedbalosti. Hrubou ve smyslu § 6 čis. 4 zák.
na ochr. rep. je nedbalost, zejména byl-li nedbalým činitel, na je-
hož ostráživosti a opatrnosti zvláště záleží, protože jsou vzhledem
na jeho význačné postavení jeho péči svěřeny zájmy zvláště dů-
ležitě, nebo byla-li nedbalostí dotčena bezpečnost chráněného
právního statku v části nebo ve směru, jejichž nedotčenost má pro
bezpečnost statku zvýšený nebo třeba podstatný význam, nebo
mohl-li pachatel zanedbanou opatrností osvědčiti (opomenutí úkon
předsevzítí), aniž by mu to způsobilo značnější tělesnou nebo du-
ševní náhamu; spadá sem, vztahovala-li se nedbalost dozorcího
vojína ke kulometu čis. 4841.
- — § 11: jde o čin (§ 11 čis. 2 zák. na ochr. rep.) spáchaný veřejně (v roz-
šířovaném spise), byl-li spáchán urážlivými poznámkami na časo-
pise v kavárně vyloženém a hostům přístupném čis. 4760.
- — § 12: ten, proti komu trvá podezření, že byl sám súčasťně trestným
způsobem na vojenském zradě, nemůže býti trestně stíhán pro opo-
menutí oznámení tohoto zločinného podniku podle § 12 zák. na
ochr. rep. čis. 4703.
- — — povinnost oznámiti zločiny uvedené v 2. odst. § 12 čis. 1 zák. na
ochr. rep. platí i když jde o osoby blízké čis. 4703.
- — — povinností definitivních železničných zamestnancov, ktorí to mu-
sia prisahou potvrdiť, je, aby verejně zájmy mali vždy pred očami,
aby úradně tajomstvo strážili, aby železničnú válečnú dopravu,
prípadne všetky veci, na to sa vzťahujúce pomocné prostriedky a
opatrenia, nech sa o nich dozvedia z vlastnej skúsenosti alebo sde-
lením od iných, držali voči každému v tajnosti, a všetkou silou
prekážali, aby nepovolani o týchto veciach si nezjednali vedomost.
Táto povinnosť držat' predpisy a veci vzťahujúce sa na válečnú
železničnú dopravu v tajnosti a povinnosť prekaziť, aby nepovo-
lané osoby nenadobudly o nich vedomost, sú teda zvláštne po-
vinnosti, ktoré sú spojené s postavením zamestnancov železníc
čis. 4788.
- — § 14 čis. 1: je výrok »Heil Hitler!« pobuřováním ve smyslu § 14 čis. 1
zák. na ochr. rep.? čis. 4873.
- — — pojem »Sudetendeutschland« je pojmem po výtce politickým; od-
poruje vnitřním svým obsahem ústavě Čsl. republiky, přiřaduje se
svým smyslem k pojmu územního útvaru německé říše čis. 4730.
- — — heslo »Sudetendeutschland« již samo o sobě naplňuje skutkovou
podstatu přečinu podle § 14 čis. 1 zák. na ochr. rep., tím spíše ve
spojení s doplňkem »erwache« čis. 4730.
- — — podnecovanie ku zmene republikánsko-demokratickej štátnej formy
je zločinom podľa § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. len vtedy, ak táto
zmena má byť prevedená prostriedkami násilnými; ináč ide iba o
prečin rušenia obecného pokoja podľa § 14 č. 1 cit. zák. čis. 4774.
- — § 14 č. 3: výkřiky: »Vy psi, vy české svině...«, směřující proti úřed-
ním orgánům, zakročujícím proti pachateli, jenž se na nich do-
pustil zároveň násilí a nebezpečně jim vyhrožoval, jsou jen uráž-
kou oněch úředních osob, tvořící v souvislosti s útokem jednotnou
činnost; nelze je posuzovati samostatně jako popuzování k zášti
proti skupině obyvatelů podle § 14 čis. 3 zák. čis. 50/27 Sb. z. a n.
čis. 4615.

- — § 14 čis. 5: hanobení republiky a českého národa ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep., byl-li v souvislosti s výtkou, že prý bylo po-
kojně německé obyvatelstvo přepadeno »poštvanými českými ban-
dami«, označen postup zodpovědných státních činitelů jako plá-
novité úsilí o úplné zbavení německého lidu práv ústavou mu za-
ručených čis. 4862.
- — — subjektivní skutková podstata přečinu podle § 14 čis. 5 zák. na
ochr. rep. předpokládá vedle vědomí o možnosti některého z účinků
tam uvedených úmysl pachatele hanobiti republiku (národ), neboli
zlý úmysl snížit projevem vlastní nevážnosti vážnost republiky
(národa) v myslích osob jiných čis. 4862.
- — — účinek určité povahy nemůže (aspoň in eventum) nechtít, kdo má
v době jednání ve svém vědomí na zřeteli, že tento účinek může
nastati. Samotným rozhodnutím se k jednání, z něhož jest mu
určitý účinek očekávati, rozhoduje se pachatel i k činu, jímž má
býti očekávaný účinek přivoděn, a jedná úmyslně ve smyslu zákona
čis. 4862.
- — — prostředkem hanobení republiky mohou býti též útoky na její
orgány neb úřady, byl-li způsobem i pro posluchače zřejmě sezna-
teľným zřetelně vyjádřen úmysl pachatelův k tomu, by hanobením
takového orgánu nebo úřadu byla hanobena sama republika
čis. 4862, 4883.
- — — posouzení souzeného projevu v ten směr, že jím byla hanobena
republika, není proto na závadu, že se v projevu nemluví přímo
o republice, nýbrž jen o zodpovědných činitelích (řídících) státu
čis. 4862.
- — — hanobení republiky ve smyslu § 14 čis. 5 zák. na ochr. rep. pro-
jevem o propouštění zlodějů a zavírání dělníků, a označením po-
stupu soudů za persekuci dělnictva (za část utiskování a vykořisťo-
vání dělného lidu) čis. 4883.
- — — nesňal-li pachatel při spievaní (hraní) štátnej hymny s hlavy klo-
búk ani vtedy, keď bol k tomu vyzvaný, a dal-li si ho znova na
hlavu, keď mu ho poslucháč zo zástupu sňal, dopustil sa štvavého
hanobenia štátnej hymny a tým aj hanobenia republiky. Verejný
záujem v takom prípade vylučuje podmienený odklad výkonu
trestu čis. 4656.
- — — hanobí-li pachatel spôsobom v § 14 č. 5 zák. na ochr. rep. uve-
deným činiteľov výsostnej moci republiky (zákonodarnej, výkon-
nej, sudcovskej) len pre jednotlivé činy v ich úradnom pôsobení,
nejde o přečin podľa § 14 č. 5 cit. zák., lež o trestný čin stíhateľný
podľa zákona o ochrane cti; taktiež schvaľovanie takého hanobenia
nie je přečinom podľa § 16 č. 1 cit. zák., lež zakladá ten istý trestný
čin, ako čin priameho pachateľa čis. 4668.
- — § 15 čis. 1: vybízením ke hromadnému neplnění veřejnoprávních po-
vinností ve smyslu § 15 čis. 1 zák. na ochr. rep. je i vybízení dětí
ke školní stávce čis. 4818.
- — — dovážení hmot na stavbu, uložené občanům za předpokladů § 39
zák. č. 329/21 Sb. z. a n. je veřejnoprávní povinností, uloženou
zákonem. Nejde o vyzývání k hromadnému neplnění této veřejno-
právní povinnosti, vyslovil-li se pachatel proti jejímu plnění jen
před třemi osobami nebo sice před více osobami, avšak toliko for-
mou poznámky při nahodilém rozhovoru čis. 4662.
- — § 15 čis. 3: ustanovení § 15 čis. 3 slouží účelu prevenčnímu, totiž
tomu, by bylo zabráněno tvoření se duševního stavu obyvatelstva

- (části obyvatelstva), z něhož by mohlo dojít k pokusu o násilí,
§ 1 stíhanému čis. 4830.
- — — proto je nutno stíhati i pouhé podněcování k úkladům o republiku
represí trestním řízením upravenou, najmě tresty § 15 čis. 3 sta-
novenými; připravujeť se podněcováním, jež má § 15 čis. 3 na
zřeteli, čili zvrácením názoru o nutnosti zachování ústavy a za-
vržitelnosti prostředků násilných půda, na niž teprve může dojít
k jednání § 1 stíhanému čis. 4830.
- — — zakázanou a trestnou podle § 15 čis. 3 zák. na ochr. rep. je ve-
řejná agitace pro násilnou změnu ústavy v kterékoliv části, tudíž
i co do demokraticko-republikánské formy státu čis. 4830.
- — — k výkladu pojmu »podněcování« ve smyslu § 15 čis. 3 zák. na ochr.
rep. čis. 4883.
- — — podněcovanie robotníctva hanobením republiky k tomu cieľu, aby
násilím povalilo demokraticko-republikánsku formu státu, je zvlášť
zavržitelným spôsobom vykonávania vplyvu na usporiadanie vecí
verejných alebo sociálnych čis. 4583.
- — § 17: skutková podstata zločinu podľa § 2 zák. na ochr. rep. vyžaduje,
aby prostriedky, ktorých sa má k vytknutému cieľu použiť, byly
násilné; ak sú len propagacné, není daná skutková podstata tohoto
zločinu, lež ide o sdrúžovanie štátu nepriateľské v smysle § 17
zák. na ochr. rep. čis. 4745.
- — — kdo se spočít s jinými jen proto, aby bylo působeno proti samo-
statnosti, ústavní jednotnosti nebo demokraticko-republikánské
formě státu, aniž však spolčovatelé výslovně, způsobem své čin-
nosti nebo jiným prokázatelným způsobem dali na jevo, že v okruhu
svého podvratného záměru mají též použití násilí, neb aspoň, že
s použitím násilí ku skutečně jimi zamýšlenému zvrácení chráně-
ných právních statků nutně musí počítati a počítají, není trestný
podle § 2, nýbrž podle § 17 zák. na ochr. rep. čis. 4846.
- — — spolek »Jungsturm« je tajnou organizací ve smyslu § 17 zák. na
ochr. rep., již šlo o to, podvracetí ústavní jednotnost československé
republiky se vztahem na její územní nedílčnost čis. 4846.
- — — k pojmu »spolčování« není třeba, by společník byl zasvěcen do
příprav celého hnutí a by jeho součinnost byla zajištěna nebo při-
slíbena; ke sdrúžování státu nepřátelskému podle § 17 zákona
stačí již přistoupení k organizaci zde výtčené i jakýkoliv styk,
jakékoli účastenství v její činnosti, ba i podporování sdrúžení nebo
jeho členů jakýmkoliv způsobem v jeho podvratných snahách, jak-
mile jen pachatel zná podvratný účel sdrúžení čis. 4846.
- — — tajnou podle poslední věty č. 1 § 17 zák. na ochr. rep. je organi-
sace i, předstírá-li jiný účel než ve skutečnosti má; stačí, že skau-
ting (pořádání skautských táborů), najmě i pobyt v přírodě, kou-
pání a vzdělávací kursy byly jen rouškou, pod kterou měly býti
propagovány idee komunistické za účelem přípravy účastníků k re-
volučnímu převratu čis. 4861.
- — — zákon nemá v § 17 zák. čis. 50/1923 na mysli sdrúžení, jež má pro-
váděti určitou protizákonnou činnost; spadáť již pouhá příprava
určitého konkrétního úkladného podniku pod přísnější ustanovení
§ 2 cit. zák., kdežto § 17 má na zřeteli zjednáni lidského materiálu,
jehož má býti použito k případným, dosud neurčitým úkladům
v budoucnosti čis. 4861.
- — — nezáleží na tom, zda podniky, jež má na zřeteli § 17 zák. čis. 50/
1923, má býti přispěno k uskutečnění programu některé politické
strany; rozhodným je jen, zda je — třebaže ve shodě s tím, k čemu

směřuje program politické strany — sledován tajnou organizací účel uvedený a stíhaný v odst. č. 1 § 17 cit. zák. č. 4861.

— — — jde o zločin přípravy úkladů o republiku podle § 2, nikoliv jen o přečin § 17 č. 1 zák. na ochr. rep., přistoupil-li kdo za člena úderného oddílu (Sturmabteilung) říšskoněmecké národně-socialistické strany dělnické a jeho činnosti se účastnil, věda, že programem strany je sloučení všech Němců kdekoliv obývajících v jednu říši, a že úderné oddíly jsou cvičeny za tím účelem, by v případě provádění tohoto programu mohly obsadit cizí území, tedy též území Československé republiky č. 4872.

— — — § 18: tvoří-li výrok, zakládající skutkovou podstatu šíření nepravdivých zpráv podle § 18 zák. na ochr. rep., logický celek s výrokem, zakládajícím skutkovou podstatu zločinu podle § 15 č. 3 cit. zák., a slouží k jeho odůvodnění, jest absorbován těžší skutkovou podstatou tohoto zločinu a nelze jej kvalifikovati jako samostatný trestný čin č. 4584.

— — — účinek zprávy (§ 18 zák. na ochr. rep.) nelze posuzovati jen podle dojmu, jaký zpráva vyvolá u přímých a prvých posluchačů ve chvíli, kdy jest pronášena pachatelem, nýbrž je třeba míti na zřeteli i ony možné následky, jež nastanou ještě u dalších osob, k nimž za postupného rozšiřování pachatelem podniceného bude zpráva snad ještě přenesena (zpráva v hospodě sdělená pronikne vypravováním hostů v širší kruhy obyvatelstva) č. 4687.

— — — § 18 č. 2: nepředpokládá vědomí pachatelovo o tom, že zpráva znepekotí obyvatelstvo nějakého kraje nebo místa nebo jeho část (č. 1 § 18 cit. zák.) č. 4818.

— — — nepravdivou po rozumu § 18 č. 2 a 3 zák. na ochr. rep. je zpráva i tehdy, když sdělený příběh nabývá zamlčením nebo změnou i jen některých jeho složek tvářností jiného příběhu a takto je v rozporu se skutečnými událostmi, ku kterým se zpráva vztahuje č. 4818.

— — — pro skutkovou podstatu přečinu podle § 18 č. 2 zák. na ochr. rep. stačí porušení jen jednoho ze statků tam chráněných (veřejného pořádku šířením nepravdivé zprávy, že četníci střelili do bezbranných dětí, aniž lid vyzvali k rozchodu) č. 4818.

— — — s hlediska § 18 č. 2 zák. na ochr. rep. stačí způsobit zprávy přivodití některý z následků v zákoně uvedených a vědomí pachatelovo o této způsobitosti, aniž je třeba, by takový následek nastal, neb i jen vědomí pachatelovo, že takový účinek skutečně nastane nebo nastati musí č. 4861.

— — — pro skutkovou podstatu přečinu § 18 č. 2 zákona na ochr. rep. nemusí býti prokázáno vědomí pachatelovo, že účinek zákonem uvedený (skutečné poškození bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti nebo veřejného pořádku) bude jeho výrokem (zprávou jím šířenou) vyvoláno; stačí vědomí pachatele, že z jeho činu vzniká nebezpečí, že některý z uvedených následků nastane (že jeho čin je způsobitý přivodití některý z nich) č. 4883.

— — — šíření nepravdivých zpráv ve smyslu § 18 č. 2 zák. na ochr. rep. mluvením o horečných válečných přípravách; subjektivní stránka č. 4883.

— — — § 21 č. 2 a 3: kdo sprostředkuje alebo snaží sa umožniť tajnú schůzku pachateľa vojenského zločinu s osobou jemu blízkou, dopúšťa sa zločinu nadržovania vojenským zločinom v smysle § 21 č. 2 zák. č. 50/23 sb. z. a n. a nemôže sa dovolávať beztrestnosti z dôvodu § 21 č. 3 cit. zák. č. 4860.

— — — § 28: zákon v § 6 č. 1 odst. 3 zák. na ochr. rep. nestanoví, ktoré okolnosti jsou zvláště přitěžující; také přitěžující okolnosti, uvedené příkladmo v odstavci 1 § 28 a mající vliv na výměru trestu, mohou, ale nemusí býti takovými okolnostmi zvláště přitěžujícími; je na soudu, by v každém případě uvažoval, jsou-li tu takové okolnosti a jsou-li alespoň dvě č. 4660.

— — — i při odsouzení obžalovaného jen pro pomocnictví (§ 79 č. 2 tr. zák.) při zločinu vojenské zrady jest použití mimořádného zmírňovacího práva (§ 92 tr. zák.) vyloučeno ustanovením § 28 odst. III. zák. č. 50/23 Sb. z. a n. č. 4672.

— — — § 35: nesňal-li pachateľ pri spievaní (hraní) štátnej hymny s hlavy klobúk ani vtedy, keď bol k tomu vyzvaný, a dal-li si ho znova na hlavu, keď mu ho iný poslucháč sňal, dopustil sa štvavého hanobenia republiky; verejný záujem vylučuje podmienený odklad výkonu trestu č. 4656.

— — — § 36: zásada posledního odstavce čl. VI. uv. zák. k tr. ř. byla prolomena předpisy § 36 zák. na ochr. rep. č. 4598.

— — — sborové soudy prvé stolice jsou podle § 36 odst. 3 zák. na ochr. rep. příslušny pro zločin vojenské zrady podle § 6 odst. 2 zák. na ochr. rep. bez ohledu na to, kterou z příslušných trestních sazeb obžaloba navrhuje č. 4598.

— — — § 39: podle zákonného vykládacího pravidla § 39 zák. na ochr. rep. jest veřejně čin vykonán nejen, byl-li spáchán ve shromáždění, před zástupem anebo v tiskopise, nýbrž i v rozšiřovaném spise č. 4760.

— — — rozšiřovaným spisem jest rozuměti všechny písemnosti, jejichž obsah jest přístupný většímu počtu osob, ať již individuálně určitému nebo co do množství neurčitému, aniž by se vyžadovalo, by spis vešel skutečně ve známost více lidí; postačí, byla-li tu možnost, by více lidí obsah mohlo shlédnouti č. 4760.

— — — jest jím časopis opatřený urážlivými poznámkami perem psanými a každému čitelnými, který je majetkem kavárny a po celý den je k použití hostům kavárny navštěvujícím č. 4760.

— — — »veřejne« bol spáchaný čin proti zákonu na ochranu republiky i vtedy, bol-li spáchaný obsahom dopisov, rozmnožených na cyklostile a podaných k poštovej doprave v zatvorených obáčkach č. 4780.

Ochrana úradov: zák. čl. XL:1914, § 2: obecný starosta je podľa zákona oprávnený samostatne vykonávať miestnu políciu a zakročovať proti každému porušeniu kľudu a poriadku v obci. Bol-li pri takom výkone niekým napadnutý na tele, ide o zločin násilia proti členovi úradu podľa § 2 zák. čl. XL:1914 č. 4744.

— — — obecný starosta ako policajná vrchnosť je oprávnený na požiadanie úradníkov dôchodkovej kontroly prevádzať stopovacie úkony v miestnostiach občanov č. 4835.

— — — §§ 4 odst. 1, 6 odst. 1: skutková podstata přečinu shluknutí nevyžaduje, aby shromáždění se stalo hned od počátku za účelem stanoveným v odstavci prvém § 4 cit. zák.; shromáždění dostalo ráz shluknutí, jakmile účastníci pojali úmysl vykonati násilí proti orgánům vrchnosti. Tento úmysl byl projeven tím, že shromáždění lidé neuposlechli výzvy četníků a házeli po nich kamením. Zákon pojmem »zbraň« nerozumí pouze zbraň v technickém smyslu, nýbrž jakýkoliv jiný nástroj a předmět, který ve značné míře stupňuje nebezpečí násilí. Rovněž nevyžaduje zákon, aby se pachatel za tím účelem, aby násilně překážel orgánům vrchnosti ve výkonu jich povolání, již předem ozbrojil, stačí jen, když zbraně skutečně k vykonání násilí použil č. 4717.

- — — výkřiky: »Vy psi, vy české svině...«, směřující proti úředním orgánům, zakročujícím proti pachatelů, jenž se na nich dopustil zároveň násilí a nebezpečně jim vyhrožoval, jsou jen urážkou oněch úředních osob, tvořící v souvislosti s útokem jednotnou činnost; nelze je posuzovat samostatně jako popuzování k zášti proti skupině obyvatelů podle § 14 čis. 3 zák. čis. 50/23 Sb. z. a n. čis. 4615.
- — — přísaha vykonaná lesními úředníky ve smyslu § 8 zák. č. 82/18 Sb. z. a n. (o prozatímní ochraně lesů) není rovnocenná přísaze předepsané ustanovením § 38 zák. čl. XXXI:1879 a neposkytuje jim sama zákonné ochrany úředních orgánů při strážní a dozorcí službě v lesích k dozoru jim svěřených; přísahu podle § 38 zák. čl. XXXI:1879, vykonanou u úřadu, jenž není na území Československé republiky, nelze považovat na tomto území za platnou čis. 4631.
- — — **§§ 4 odst. 2, 6 odst. 2:** přečinu násilí proti orgánu vrchnosti — spáchaného nebezpečným vyhrážením — sa dopúšťa, kto, byvši s koňmi orgánom vrchnosti pri výkone jeho povolania zadržaný, udre do koní, aby vynútil svoje prepustenie čis. 4643.
- — — způsobil-li pachatel orgánu vrchnosti kromě násilí (§ 4 odst. 2 zák. čl. XL:1914) i lehké uškození na těle (§ 301 tr. zák.), jde o materiální souběh podle § 96 tr. zák. čis. 4764.
- — — **§ 6:** pod pojmom zbraň v smysle § 6 zák. čl. XL:1914 nerozumie sa len zbraň v technickom slova smysle, ale treba pod pojmom týmto rozumeť každý predmet, ktorý je spôsobilý zvýšiť nebezpečie pre telesnú integritu orgánu vrchnosti a zosilíť tak útok proti jeho telesnej integrite. Rovnako není treba podľa zákona, aby páchatel vzal tento predmet k sebe v tom úmysle, aby ho užil ako zbrane, ale stačí, že páchatel upotrebil vedome predmetu ako zbrane, nech už predmet ten vzal k sebe za akýmkoľvek účelom čis. 4782.
- — — riadič, ktorý v úmysle, aby prekážal úradnému orgánu vo výkone povolania, ktorý je po práve, zamieril idúcim vozidlom proti onomu orgánu, spáchal čin so zbraňou v smysle § 6 zák. čl. XL:1914 čis. 4782.
- — — **§ 13:** ustanovení § 13 zák. čl. XL:1914, že za zločiny stanovené v zákoně o ochraně úřadů uložit se též trest odnětí politických práv, není ustanovením takového zvláštního zákona, jaké má na mysli § 3 zák. č. 75/19 sb. z. a n. (ve znění podle zák. č. 163/20 a čis. 253/22 sb. z. a n.). Lze tudíž vyslovit podle onoho ustanovení trest ztráty volebního práva do obcí jen pod podmínkou, že čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných čis. 4798.
- Ochrana vynálezů:** k opodstatnění přečinu § 97 pat. zák. stačí po subjektivní stránce již dolus eventualis, pokládal-li totiž pachatel právu se přičítí výsledek své činnosti sice jen za možný, jednal-li však přes to tak, že je předpokládati, že by ho nebylo zdrželo od trestného jednání ani, kdyby byl předvídal, že trestnímu právu se přičítí výsledek jistě nastane čis. 4802.
- — — nevyvíňující omyl o trestněprávních ustanoveních patentového zákona ve smyslu §§ 3, 233 tr. zák., či vyvíňující skutkový omyl ve smyslu § 2 e) tr. zák. čis. 4802.
- — — podle trestně-právního ustanovení § 106 odst. 1 pat. zák. může se oprávněný — s omezením plynoucím z druhého odstavce § 106 cit. zák. — domáhati patentové ochrany v řízení trestním již v tom případě, když pro vynález neoprávněně užívány nebyl sice ještě patent udělen, ale nastaly proň již prozatímní účinky uděleného patentu podle §§ 57 odst. 2, § 8 odst. 1 pat. zák., totiž vyhlášením přihlášky způsobem v § 57 cit. zák. vytčeným čis. 4802.

- — — přihlášku k patentní ochraně zpravidla přestává býtí vynález obchodním neb výrobním tajemstvím čis. 4749.
- — — užívání předmětu vynálezu je vyhrazeno vlastníku patentu (§ 8 odst. 1 pat. zák.). Avšak, prodá-li a převede-li vlastník patentu předmět vynálezu, platí domněnka, že nabyvatel byl zároveň s předáním mlčky udělena licence užívání předmětu vynálezu; není ovšem vyloučena úmluva vlastníka patentu s nabyvatelem, podle níž se předmět převádí s vyloučením licence užívání nebo jen s licencí omezenou čis. 4837.
- — — kdo si dal vlastníkem patentu, jehož předmětem je způsob a zařízení k získání denní (okamžité) bilance při propisovacím účetnictví, za úplatu zařídit toto účetnictví pro svůj podnik za současného dodání prostředků k tomu náležejících (pomůcek a tiskopisů), nabyt — neobsahuje-li patentová listina žádné výhrady ve směru omezení užívání nabyvatelem předmětu vynálezu — se svolením vlastníka, byť i mlčky předpokládaným, práva užívání onoho účetnictví ve svém podniku, a může je vykonávat nejen sám osobně, nýbrž i svými zaměstnanci nebo pomocnými osobami k tomu zjednanými čis. 4837.
- — — **výroby rostlinné viz rostlinná výroba.**
- — — **znánek: zákon čis. 19/1890:** obchodník s mlékem ručí podle § 23 zák. na ochr. zn. čis. 19/1890 za to, že opomenul zabránit tomu, aby v jeho podniku nebylo mléko uváděno do oběhu v lahvičích opatřených cizí ochrannou známkou (v zaměněných lahvičích jiného podniku) jen, počítal-li s možností neb aspoň měl-li důvodné podezření, že se to v jeho podniku děje a přes to nezakročil (neučinil proti tomu potřebná opatření) čis. 4811.
- — — aby bylo lze mluvit o takovém označení zboží, které je za ostatních podmínek §§ 23, 25 zák. o ochr. zn. zásahem do známkových práv, nestačí, že známka na zboží přichází, nebylo-li jí použito k označení zboží, t. j. jako (neoprávněného) údaje o původu vlastního zboží, nýbrž staťo-li se tak za účelem jiným čis. 4882.
- — — povaha použití cizího slova známkového na vlastním zboží může býtí jakožto užívání známky vůbec a tedy i cizí vyloučena dodatky, z nichž je zřejmo — způsobem ovšem, který by obstál před měřítkem § 25 zák. o ochr. zn. — že bylo cizího slova známkového použito k údajům popisným (vysvětlujícím) čis. 4882.
- — — známkové právo není porušeno takovým užitím slova za známku chráněného, jemuž se v obchodním styku nepřikládá význam poukazů na původ zboží čis. 4882.
- — — dodával-li obžalovaný injekční preparáty vyrobené jím z práškových přípravků žalující firmy jen do nemocnice k písemné objednávce podle lékařských předpisů, je posuzovatí otázku, zda při označení preparátů jde o trestný zásah do známkových práv soukromé obžalobkyně podle takto vymezeného okruhu odběratelů; rozhoduje tu stanovisko onoho vylučného a kvalifikovaného odběratele (odborníka), nikoli stanovisko obyčejného průměrného kupitele (neodborníka) čis. 4882.
- Okolnosti zvláště přítěžující:** za zvláště přítěžující okolnosti při vojenské zradě jest pokládati takové okolnosti, které s podobným případem nebyvají pravidelně spojeny a pro svoji mimořádnou důležitost zvyšují nebezpečí z trestné činnosti pachatelovy. Velká škoda z vojenské zrady hrozící nebo skutečně vzniklá patří už k podstatě vojenské zrady. Sama okolnost, že čin byl spáchán v pohraničním pásmu zvláště důležitém pro obranu státu, nemůže býtí základem pro přísnější kvalifikaci čis. 4672.
- Okresní nemocenská pojišťovna:** ustanovení § 255 odst. 3 zák. č. 221/24 sb. z. a n. (ve znění zákona č. 184/28 sb. z. a n.) neopravňuje okresní nemocenské pojišťovny dožadovati soudy o přísežné výsledky svědků pro vlastní účely pojišťovny čis. 4751.

- — — křivé svědectví, jehož se dopustil svědek vyslechnutý soudem k dožadání okresní nemocenské pojišťovny, není zločinem podle § 197, 199 lit. a) tr. zák. č. 181/1951.
- Omyl právní: § 3, 233 tr. zák.:** pro beztrestnost (§ 24 zák. č. 9/24) nestačí pouhé ohlášení nebo mylný předpoklad přechovatelův, že přechovávání bylo určenou jím osobou k jeho příkazu ohlášeno (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 181/1951.
- — — omyl co do povinnosti opatřit si povolení k přechovávání přístroje neomlouvá (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 181/1951.
- — — domněnka pachatelova, že návratem na krátkou (přechodnou) dobu zákaz § 324 (323) tr. zák. (zákon) neporuší, odpovědnosti nezproštuje (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 181/1951.
- — — v otázce, zda nárok, který má být vynucován, je po právu čili nic, může pachatele odpovědnosti ve směru zločinu vydíráni zprostiti jen omyl o rozhodných okolnostech skutkových, jemuž ovšem jest na roveň klásti omyl o normách právních, jediné vyjímaje omyl o předpisech hmotného práva trestního č. 181/1951.
- — — nevyvíňující omyl o trestněprávních ustanoveních patentového zákona ve smyslu §§ 3, 233 tr. zák., či vyvíňující skutkový omyl ve smyslu § 2 e) tr. zák. č. 181/1951.
- — — případný předpoklad stěžovatelův, že může beztrestně opakovati projev, jenž byl tiskem uveřejněn anebo třeba jinou cestou učiněn, aniž nastala represe bezpečnostních a soudních úřadů, nebyl by než omylem o právním významu projevu čili výsledkem neznalosti zákona, jež dle §§ 3, 233 tr. z. pachatele trestného činu neomlouvá č. 181/1951.
- — — § 81 tr. zák. slov.: předpisy zák. č. XXXI:1894 o překážkách manželství jest považovati za součást trestního práva, ježto se v trestních ustanoveních, obsažených v § 121 a dalších cit. zák. č. 181/1951 na ně ukazuje; jich neznalost podle § 81 tr. zák. nevyklučuje, aby čin byl přičítán č. 181/1951.
- — — skutkový viz beztrestnost [§ 2e)].
- Opilost: § 523 tr. zák.:** úplná opilost (stav bezvědomí) předpokládá, že bylo účinky nemírně požitých lihovin zrušeno neb alespoň zkaleno vědomí stěžovatele o skutkových okolnostech, za kterých jednal, a o protiprávních následcích, které nastanou z jeho jednání č. 181/1951.
- — — výstižným náznakem úplné opilosti a pádným poukazem na tento stav bezvědomí byl by ovšem pozdější nedostatek vzpomínek na to, co se v opilosti sběhlo, avšak jen naprostý nedostatek jich, nikoliv jen neúplnost, jen pouhé mezery v paměti č. 181/1951.
- — — náznakem úplné opilosti nejsou, protože se vyskytují i při pouhé opilosti a nezkaleném vědomí o vnějším životě, nejistá chůze a nezdolatelá ospalost č. 181/1951.
- — — nakořik nejde o zmatek, nedal-li porotní soud k hlavním otázkám na žhářství a vydíráni dodatkové otázky na úplné opilosti, a pro případ jejich kladného zodpovězení další eventuální otázky na přestupek § 523 tr. zák. č. 181/1951.
- Opomenutí oznámiti:** vojenskou zradu č. 181/1951, viz též o ch r a n a r e p. (§ 12).
- — — povinné péče: dle § 6 tisk. nov. č. 181/1951, viz též u r á ž k a t i s k e m (§ 6).
- Oprava:** jména žalobce č. 181/1951, viz též r o z s u d e k § 270 p o s l. o d s t.
- Opravné prostředky vid' prostředky opravné.**
- Oprávněná obrana vid' obrana oprávněná.**
- Orgán exekuční viz výkonný orgán.**

- Organisace soudů:** jde o porušení zákona (§ 33 tr. ř.) v ustaonvení § 9 tr. ř. (§§ 2, 3 a 25 org. zák. č. 217/1896), provedl-li přelíčení a vynesl-li rozsudek soudce II. skupiny, který nebyl samosoudcem oprávněným vykonávati trestní soudnictví, třebaže mu dal samosoudce pokyn, jak má rozhodnouti, a dodatečně jeho rozhodnutí schválil č. 181/1951.
- — — viz též s o u d.
- Organisování (§ 2 zák. č. 60/23):** je každá činnost, kterou se má mezi brannými nebo pomocnými silami zavést pořádek, nebo se mají určití nebo rozdělit jednotlivé úkoly nebo má být jinak postaráno o řádné jejich výkony č. 181/1951.
- Orgány podniku:** podle prvního odst. § 486 c) tr. zák. jsou činitelé, kteří jednají za osobu nefysickou podle stanov č. 181/1951.
- Osoba práce se štítící viz robotárna.**
- — — s l u ž e b n á viz s v e d e n í
- Otázka důkazní:** je jí otázka zda okolnost, že si hostinský vůbec nevšiml zákazu provozovati zákonem chráněné hudební skladby (trpěti jich provozování), a nic nepodnikl, by k tomuto zákazu bylo hleděno, znamená další otázku, potřebnou k naplnění pojmu dolu eventuálního č. 181/1951.
- — — s k u t k o v á: zmateční důvod č. 181/1951 a) § 281 tr. ř. vztahuje se výlučně k právním závěrům rozsudku; při jeho dolíčení dlužno setrvatí na nezměněných skutkových zjištěních rozsudku, včetně výročí o smyslu, směru, dosahu a účelu souzených projevů, jak je rozsudek výkladem jich určil č. 181/1951.
- Otázky porotcům:** obdobně s předpisem § 262 tr. ř. platicím pro soudy nalézací, jest arcí na soudním sboru porotním, by vhodnou úpravou otázek umožnil porotcům a přiměl je k tomu, by uvažovali o souzeném skutku se všech právních hledisek k němu se vztahujících a by tak zjednali svým výrokem podklad, jehož třeba k podřadění skutku pod onen trestný zákon, který se ke skutku při správném výkladě dotčených zákonných ustanovení vztahuje podle skutkových okolností, jež považovali porotci za prokázány č. 181/1951.
- — — z m a t k e m č. 181/1951 § 344 tr. ř. je jen porušení předpisu druhé věty § 316 tr. ř. č. 181/1951.
- — — d o d a t k o v á (§ 319 tr. ř.): porotní soud smí dáti porotcům dodatkové otázky jen, když při hlavním přelíčení tvrzené nebo napovězené okolnosti skutečně odpovídají zákonným znakům dotyčné trestnosti vylučující okolnosti. Není-li tu tohoto předpokladu, nesmí soud dáti tuto otázku, by sám neuváděl porotce v omyl č. 181/1951.
- — — z d a n a s t a l a z á k o n e m v y ž a d o v a n á p o d m í n k a p r o o t á z k u d o d a t k o v o u, nesmí být posuzována podle ze své souvislosti vytržených jednotlivých výroků obžalovaného, nýbrž podle celkového jeho zodpovídání se při hlavním přelíčení č. 181/1951.
- — — o t á z k u n a s t ř í d a v é p o m í n u t í s m y s l ů p o d l e § 2 b) tr. zák. lze a nutno dáti porotcům jen, bylo-li tvrzeno nebo aspoň výsledky řízení napovězeno, že obžalovaný spáchal čin ve střídavém pomínutí smyslů, v čase, kdy pomínutí trvalo. Poněvadž pak zákon rozumí střídavým pomínutím smyslů podle § 2 b) přechodnou duševní chorobu, najmě periodickou psychosu vylučující přechodné užívání rozumu, je nutno pro dodatkovou otázku v tomto směru, by bylo tvrzeno nebo napovězeno, že čin byl spáchán v době, kdy byl pachatel následkem přechodné duševní choroby zbaven užívání rozumu a jeho duševní síly potlačeny tak, že nebyl s to rozpoznati protiprávnost svého činu a zaříditi své jednání podle správného rozpoznání č. 181/1951.
- — — i k d y ž j e p o r o t c ů m v y h r a ž e n o p o s o u d í t í, z d a t u b y l s t a v n e b o z d a n a s t a l y s k u t e č n o s t i t r e s t n o s t v y l u č u j í c í n e b o r u š í c í, n e n í j i m v o l n o d á v a t í t ě m t o p o j m ů m j i n o u n á p l ů, n e ž j e d a ň a a u r č e n a t ě m i m í s t y z á k o n a,

jež vymezují, za kterých okolností je trestnost činu vyloučena nebo přestává. Je věci porotního soudního sboru, by tuto právní stránku věci posoudil sám a nepřipustil dodatkovou otázku, neodpovídají-li okolnosti při hlavním přelíčení tvrzené (napovězené) zákonným znakům okolností vylučující trestnost č. 4602.

- — nakolik jde o porušení předpisu § 319 tr. ř. a o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., dal-li porotní soudní sbor ke hlavní otázce na zločin vraždy úkladné podle §§ 134, 135 č. 1 tr. zák. přes ohražení státního zástupce dodatkovou otázku na okolnosti vylučující trestnost podle § 2 b), c) tr. zák. č. 4602.
- — otázku ve smyslu § 2 c) tr. zák. smí a musí dáti porotní soud porotcům jen, byl-li tvrzen stav pomatení smyslů, v němž si pachatel svého činu nebyl vědom, t. j. bylo-li jeho vědomí v době, kdy spáchal skutek, úplně zrušeno, neb alespoň zkaleno tak, že nepostřehl vůbec neb aspoň ne úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jednal a neměl správné představy o tom, k jakému výsledku směřuje jeho čin č. 4602.
- — tím, že porotní soud v dodatkové otázce porotcům jako předpoklad použití nižší sazby trestní neuvedl znehodnocení peněz, neporušil zákon č. 4750.
- **dodatková a eventuální:** není třeba, by stav, který vylučuje trestnost skutku nebo třeba vylučuje jeho potrestání jako zločinu a podmiňuje mírnější jeho potrestání jako přečinu (přestupku), byl tvrzen právě obžalovaným. Stav dotčeného rázu jest po rozumu §§ 319 a 320 tr. ř. tvrzen i tehdy, byl-li napovězen jiným výsledkem hlavního přelíčení č. 4591.
- — není ani třeba, by byl stav tvrzen právě slovem, jímž označuje nebo slovy, jimiž vymezuje dotčený stav sám zákon č. 4591.
- — nestačí poukaz na pouhou možnost dotčeného stavu, jež dává jen soudnímu sboru právo, by dal příslušnou otázku (příslušné otázky), aniž jest nevykonání tohoto práva porušením předpisů §§ 319, 320 tr. ř., které jsou naopak — upravující povinnost soudu dáti dodatkové a eventuální otázky — porušeny výlučně tehdy, bylo-li výpovědi obžalovaného nebo jinou složkou průvodní látky alespoň poukázáno k tomu, že stav dotčeného rázu v době páchání trestného činu skutečně tu byl, nikoliv snad jen tu mohl býti č. 4591.
- — nakolik nejde o porušení předpisů §§ 319, 320 tr. ř. a o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nedal-li porotní soud k hlavním otázkám na zločiny zhárství a vydírání dodatkové otázky na úplné opilství, a pro případ jejich kladného zodpovězení další eventuální otázky na přestupek opilství podle § 523 tr. zák. č. 4591.
- **eventuální (§ 320 tr. ř.):** by určitá skutečnost byla »tvrzena« ve smyslu § 320 tr. ř., není třeba, by byla uváděna v zodpovídání se obžalovaného nebo namítána obhajobou, rovněž není podmínkou, by veřejný obžalobce sám již v obžalobě nebo za porotního líčení takovou skutečnost uplatňoval. Skutečnost podmiňující eventuální otázku ve smyslu § 320 tr. ř. může býti »tvrzena« jakýmkoliv výsledkem porotního líčení, takže její náповěď může vzejíti v průběhu řízení důkazního z výpovědi svědecké č. 4641.
- — nakolik nejde o zmatek, dal-li soud ke hlavní otázce na loupež eventuální otázku na krádež dle § 174 I b) tr. zák. č. 4641.
- — nakolik nejde o § 344 č. 6 tr. ř., nedal-li soudní sbor porotní porotcům ke hlavní otázce znějící na zločin úkladné vraždy podle §§ 134, 135 č. 1 tr. zák. eventuální otázku na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 č. 4 tr. zák. a mimo to eventuální otázku na přečin proti bezpečnosti života podle § 335 zák. č. 4720.
- — obdobně s předpisem § 262 tr. ř. platícím pro soudy nalézací, jest arcíř na soudním sboru porotním, by vhodnou úpravou otázek umožnil porotcům a přiměl k tomu, by uvažovali o souzeném skutku se všech

právních hledisek k němu se vztahujících a by tak zjednali svým výrokem podklad, jehož třeba k podřadění skutku pod onen trestný zákon, který se ke skutku při správném výkladě dotčených zákonných ustanovení vztahuje podle skutkových okolností, jež považovali porotci za prokázány č. 4839.

- — porotní soudní sbor je tudíž oprávněn a lze říci také povinen, by učinil předmětem eventuálních otázek každou z kvalifikací souzeného skutku od žalobní kvalifikace odchylných, které nejsou výsledky hlavního přelíčení při správném výkladu zákona přímo vyloučeny č. 4839.
- — avšak zmatečným jest rozsudek z příčiny nedostatečného rozsahu otázek podle č. 6 § 344 tr. ř. jen, bylo-li porušeno ustanovení § 320 tr. ř., t. j. nebyla-li porotcům dána eventuální otázka, kterou by byl souzený skutek přivoděn pod hledisko trestného činu, jehož skutková podstata jak po objektivní, tak i po subjektivní stránce by byla opodstatněna skutečnostmi, jež byly při hlavním přelíčení tvrzeny č. 4839.
- — tvrzeny po rozumu § 320 tr. ř. pak jsou skutečnosti, které byly při hlavním přelíčení výslovně uvedeny nebo ku kterým alespoň bylo některým průvodem, zejména výpovědi obžalovaného nebo třeba souvislostí několika složek průvodní látky poukázáno č. 4839.
- — tím, že nebyla dána eventuální otázka, stává se rozsudek zmatečným jen, bylo-li kladnými výsledky hlavního přelíčení aspoň napovězeno, že tu byly skutečnosti podmiňující kvalifikaci, ku které by opomenutá otázka směřovala, nikoliv i, nebyla-li dotčená kvalifikace jen přímo vyloučena (byla-li výsledky hlavního přelíčení napovězena nebo tvrzena toliko možnost skutečností, dotčenou kvalifikací podmiňujících) č. 4839.
- **hlavní:** do hlavní otázky musí býti pojat také zákonný znak subjektivní skutkové podstaty (úmysl směřující k usmrcení při spoluvinně na vraždě) č. 4890.

Otec: a § 463 tr. zák. č. 4803.

Otěhotnění viz z neuctění.

Padelanie súkromných listín: § 401 tr. zák. slov.: podmienkou skutkovej podstaty padelania súkromných listín podľa § 401 tr. zák. je tiež možnosť spôsobiť právnu ujmu osobe, proti ktorej smeruje dokazovacia moc padelanej listiny č. 4678.

Padělání veřejných listin: § 320 f) tr. zák.: pojem »veřejné listiny« není v trestním zákoně blíže vymezen a jest jí podle § 292 c. ř. s. rozuměti jednak listinu vystavenou v předepsané formě veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění, jednak listinu vydanou v předepsané formě osobou požívající veřejné víry v oboru působnosti jí přikázaném č. 4796.

— — — ochrana §§ 199 d) a 320 f) tr. zák. nepožívá o sobě každá písemnost, vydaná v předepsané formě veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění, pokud se týče osobou požívající veřejné víry v oboru působnosti jí přikázaném, nýbrž jen taková písemnost, jež je k tomu určena nebo způsobilá, by svým obsahem prokázala skutečnost právně závaznou; je nutno, by šlo o písemnost, v níž úřad jí vydavší buď něco úředně nařizuje, prohlašuje neb ověřuje; nestačí však pouhé průvodní sdělení, určené pro určitou osobu pro její poučení bez jakéhokoliv právně závazného obsahu č. 4796.

— — § 391 tr. zák. slov.:

»veřejnou« listinou ve smyslu trestního práva je listina vydaná buď veřejným úřadem v oboru jeho působnosti, aneb osobou požívající veřejné důvěry v oboru její činnosti. Poštovní doručka je veřejnou listinou toliko v části pocházející od poštovního úřadu; v ostatním obsahu je listinou soukromou č. 4665.

- — — aby bolo možno padelenie verejnej listiny kvalifikovať podľa § 400 odst. II. tr. zák., vyžaduje sa, aby bezprávny úžitok vzišiel zo sameho padelenia verejnej listiny, nie teprv z iného činu, ktorý sa padelením verejnej listiny len kryje, podporuje alebo uľahčuje č. 4666.
- — — k skutkovej podstate padelenia verejnej listiny podľa § 400 odst. I. tr. zák. sa nevyžaduje, aby bol o nepravdivých údajoch páchatelových s jeho súčinnosťou a v jeho prítomnosti napísaný ešte zvláštny protokol; stačí, keď nepravdivé údaje boli prednesené tým cieľom, aby boli zapísané do verejnej knihy alebo do verejnej listiny č. 4836.
- — — železničný nákladný list je verejnou listinou; túto povahu ne stráca, vydá-li sa po skončení dopravy súkromnej strane č. 4850.
- — — právnu ujmu v smysle § 391 tr. zák. netreba rozumieť výlučne materiálnu ujmu alebo majetkovú škodu; ujma nastane i vtedy, keď sa padelením verejnej listiny zhorší právne postavenie poškodeného v bárs akom smere č. 4850.
- Pachatel:** prestupku podľa § 23 tisk. zák. dopouští se i ten, kdo, použiv nedospělého dítěte jako prostého nástroje k provedení svých záměrů dá jim za sebe vykonati činnost § 23 tisk. zák. vyznačenou č. 4731.
- **přímý:** pojem č. 4861.
- **vraždy** viz vražda (§ 278 tr. zák. slov.).
- Patenty** viz vynálezy.
- Pečivo:** jeho kontrola a § 68 tr. zák. č. 4779.
- Peněžitý trest** viz trest.
- Peníze:** které přijal advokát v zastoupení strany, staly se vlastnictvím strany již tím, že je advokát jménem strany přijal č. 4823.
- Podmíněné odsouzení** viz odklad trestu podmíněný.
- Podmíněný příslib manželství:** jehož splnění závisí na tom, že osoba, ustanovením § 506 tr. zák. chráněná, ze soulože, k níž následkem takového slibu dojde, otěhotní, je způsobilým prostředkem svedení ve smyslu § 506 tr. zák. č. 4746.
- Podplácání (§ 465 a násl. tr. zák. slov.):** porušil-li veřejný úředník za úplatok svoju úradnú povinnosť, je ten, kto mu úplatok poskytol, trestný ako návodca podľa §§ 69 č. 1, 467 tr. zák. č. 4748.
- — skutková podstata přečinu podplácení podle § 470 tr. zák. není dána, byl-li veřejnému úředníku slíben neb poskytnut dar po skončení jeho úřední činnosti v určité věci č. 4587.
- Podpůrné ručení vydavatele** viz urážka tiskem (§ 24).
- Podvod: § 197 tr. zák.:** jako dokonany podvod se tresce již listivé jednání, kterým měla býti způsobena podle úmyslu pachatele škoda, aniž se vyžaduje, by skutečně škoda vznikla. Jde tu o obdobný případ, jako při pokusu trestného činu podle § 8 tr. zák. Beztrestný pokud se týče nemožný je pokus jen, bylo-li použito k dosažení cíle prostředku naprosto a bezvýjimečně in abstracto nezpůsobitelného, nebo nebylo-li tu vůbec předmětu, proti němuž trestné jednání směřovalo, nebo byl-li tu sice předmět, avšak naprosto nezpůsobilý č. 4599.
- — předsevzal-li pojištěnec listivé jednání v úmyslu, by pojišťovnu poškodil, a podařilo-li se mu skutečně uvést ji v omyl o tom, že u něho nastal případ krytý pojišťovací smlouvou (zástupce pojišťovny zjišťoval škodu), jde o dokonany podvod a nezáleží na tom, že pojišťovna teprve potom (po upozornění četnictvem) prohlásila, že od smlouvy ustupuje č. 4599.
- — zločin podvodu lze přičítati jako přímé pachatelství nebo spolupachatelství jen, byli-li obžalovaní vedeni stejným zlým úmyslem zločinem tím předpokládaným a spolupůsobil-li každý z nich při samotném páchaní podvodu, t. j. při uvádění jiné osoby v omyl č. 4639.

- — »listivým předstíráním« po rozumu § 197 tr. zák. je jakékoli nepravdivé tvrzení, jež směřuje k oklamání jiného a je podle okolností konkrétního případu způsobilé k oklamání č. 4640.
- — listivým předstíráním po rozumu § 197 tr. zák. jest i připověď plnění, jež slibující již předem byl odhodlán neplniti č. 4640.
- — pojem lsti jest naplněn už pouhým zklamáním důvěry v životě obvyklé, třebaš důvěra nemá opory v zákonném závazku pachatele k udání pravdy nebo třeba k úplné zprávě o dotčených poměrech. Nemístnou jest a z dosahu ochrany § 197 tr. zák. vykročuje důvěra klamané osoby nezaručená zákonným ustanovením uvedeného rázu jen tehdy, může-li klam už v době klamu býti klamanou osobou poznán jako klam bez dalšího pátrání a bez důkladnějšího rozmyslu prostředky, které má klamaná osoba po ruce již v době klamu č. 4700.
- — podvod, vydával-li se manžel zesnulé soudnímu komisaři za jediného dědice, zatajiv jsoucnost dalšího zákonného dědice (dcery zesnulé) a maření exekuce, zcizil-li pozůstalostní věc (dům), když naň byla podána dědická žaloba č. 4700.
- **§ 199 a) tr. zák.:** křivé svědectví před bezpečnostním úřadem (před činitelem bezpečnostního úřadu) je přestupkem podvodu podle §§ 205, 461 tr. zák. č. 4617.
- — zločin podvodu křivým svědectvím podle §§ 197, 199 lit. a) tr. zák. předpokládá, že jednání pachatelovo směřovalo ke způsobení škody, již je s tohoto hlediska jediné újma státu na nerušeném výkonu soudnictví č. 4751.
- — ustanovení § 255 odst. 3 zák. č. 221/24 sb. z. a n. (ve znění zákona č. 184/28 sb. z. a n.) neopravňuje okresní nemocenské pojišťovny dožadovati soudy o přisežné výsledky svědků pro vlastní účely pojišťovny č. 4751.
- — křivé svědectví, jehož se dopustil svědek vyslechnutý soudem k dožadování okresní nemocenské pojišťovny, není zločinem podle §§ 197, 199 lit. a) tr. zák. č. 4751.
- — svědek je podle zákona (§ 199 a) tr. zák.) povinen, by u soudu vypovídal pravdu tak, jak ji sám poznal a nikoliv, jak mu ji napověděl někdo třetí č. 4833.
- — křivé vypovídá i svědek, jenž proti svému lepšímu přesvědčení potvrzuje, že ví něco z vlastního poznání, třebaže to, co tvrdí, bylo objektivně pravdivé č. 4833.
- — svědek vypovídá křivě i, vydává-li výslovně nebo mlčky za vlastní smyslové postřehy údaje o skutečnostech, o kterých se dověděl jen ze sdělení jiného č. 4833.
- — zásada § 202 tr. ř., platná pro trestní řízení před řádnými soudy, platí také pro trestní řízení důchodkové. Vyplývá to přímo z předpisů důchodkového trestního zákona z 11. července 1835, č. 63 Sb. zák. pol., najmě z §§ 590—592 a §§ 628, 631, 632, 641, 644—648 a dále (úsudkem z opaku) z § 461 č. 4 cit. zákona, podle kterého se trestá jenom křivé svědectví před důchodkovým trestním soudem a to bylo-li vydáno pod přísahou za podmínek dekretu dv. kanc. ze 14. února 1840 č. 1320 (č. 20 sv. 68 sb. zák.) jako zločin podle § 199 a) tr. zák. č. 4621.
- — jde jen formálně o svědeckou výpověď, vpravdě však o obhajobu podezřelého (z přestupků podle §§ 461, 197 a podle § 487 tr. zák.), nespádající pod sankci § 199 a) tr. zák., byl-li kdo jako svědek vyslýchan, by vysvětlil rozpor mezi obsahem udání, jimž jiného křivě obvinil z přestupku, a obsahem svědecké výpovědi, v níž podle pravdy uvedl ono udání na pravou míru č. 4622.
- **§ 199 d) tr. zák.:** padělaní dopravního osvědčení na automobil vepsáním do ložky »Přihlášen, dosud není v provozu«; pro relativní způsoblost k oklamání úřadů o povinnosti daňové po rozumu § 199 d) tr. zák.

záleží i na tom, může-li mít doložka ta význam pro vznik a trvání povinnosti platit daň z motorového vozidla (§ 14 a násl. zák. čís. 116/1927) čís. 4702.

- — pojem »veřejné listiny« není v trestním zákoně blíže vymezen a jest jí podle § 292 c. ř. s. rozuměti jednak listinu vystavenou v předepsané formě veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění, jednak listinu vydanou v předepsané formě osobou požívající veřejné víry v oboru působnosti jí přikázaném čís. 4796.
- — ochrany §§ 199 d) a 320 f) tr. zák. nepožívá o sobě každá písemnost, vydaná v předepsané formě veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění, pokud se týče osobou požívající veřejné víry v oboru působnosti jí přikázaném, nýbrž jen taková písemnost, jež je k tomu určena nebo způsobila, by svým obsahem prokázala skutečnost právně závaznou; je nutno, by šlo o písemnost, v níž úřad jí vydavší buď něco úředně nařizuje, prohlašuje neb ověřuje; nestačí však pouhé průvodní sdělení určené pro určitou osobu pro její poučení bez jakéhokoliv právně závazného obsahu čís. 4796.
- § 201 a) tr. zák.: zničení listiny je tak zvaným nepravým podvodem; nestačí úmysl zničit listinu, jež má být důkazním prostředkem; zničení jest jen prostředkem, jímž chce pachatel uskutečnit úmysl, způsobiti škodu tím, že důkazní prostředek odstraní čís. 4870.
- — zničí-li pachatel listinu, která není nositelem nároků (knihy a doklady spolku), je třeba zjistiti nejen, jaký byl úmysl pachatelův, nýbrž i zda a jakou škodu obmyslel; způsobení škody se k dokonání činu nevyhledává čís. 4870.
- § 203: třebaže žalobce odůvodnění (návrh) obžaloby pro zločin podvodu, uplatňující škodu 2000 Kč převyšující, nepřizpůsobil změně § 203 tr. zák., nastalé zákonem čís. 31/1929, vydaným po pravomoci obžaloby, byl soud po případě povinen uvažovati, nejsou-li dány i nyní předpoklady oné trestní sazby (nepřevyšuje-li škoda i 20.000 Kč) čís. 4609.
- §§ 205, 461 tr. zák.: přestupkem podle ustanovení §§ 205, 461 tr. zák. je jakékoliv podvodné, t. j. v §§ 197, 199, 201 tr. zák. naznačené jednání, nenabývá-li povahy zločinu podle okolností uvedených v §§ 199, 200, 201 tr. zák. čís. 4617.
- — činnost naznačená v první větě § 214 tr. zák. nezakládá zločin podle tohoto §, zanikl již v té době nárok státu na stíhání a potrestání hlavního pachatele (na př. jeho smrti — § 224 tr. zák.); může však — záležela-li ve krivém svědectví před bezpečnostním úřadem — zakládati přestupek podvodu podle §§ 205, 461 tr. zák. čís. 4617.
- — zásada § 202 tr. ř. platí i pro trestní řízení důchodkové čís. 4621.
- — využil-li vězen omylu správy věznic, vzav na vědomí rozhodnutí o propuštění z trestu, spočívající na nesprávném předpokladu, že si již trest odpykal, dopustil se přestupku podvodu jako vězeň v trestnici po rozumu § 2 nař. čís. 173/1860 ř. zák.; na tom nic nemění, že již vězněm trestnice není čís. 4649.
- § 379 tr. zák. slov.: vymůže-li si pachatel na svojom veriteľovi predĺženie úveru nepravdivým tvrdením, že zmenku, ktorú odovzdáva na zaokrytie dlhu, vlastnoručne podpísala jeho majetná manželka, hoci ju podpísal miesto nej len on sám, sú dané všetky náležitosti skutkovej podstaty podvodu podľa § 379 tr. zák. čís. 4786.
- § 381 tr. zák. slov.: ku skutkovej podstate podvodu podľa § 381 č. 1 tr. zák. sa vyžaduje tiež, aby pachateľ predstieral niektorú úradnú činnosť, spadajúcu do oboru pôsobnosti verejného úradníka; toto predstieranie musí byť spôsobilé, aby oklamany mohol predpokladať, že pachateľ podľa svojej úradnej činnosti môže urobiť, čoho sa podujíma čís. 4822.

- — »jednatelom« súkromnej firmy v smysle § 381 čís. 2 tr. zák. je len ten, kto ním je podľa obchodného zákona čís. 4735.
- — obchodný cestujúci, sbierajúci za ujednané provízie len objednávky pre svojho princípála, nie je takým »jednatelom« ani »súkromným úradníkom« v smysle cit. ustanovenia čís. 4735.

— **poist'ovací (§ 382 tr. zák. slov.):** najdôležitejšou složkou zločinu poist'ovacieho podvodu podľa § 382 tr. z. po objektívnej stránke je zničenie alebo poškodenie vlastného poisteného majetku; ak bolo s týmto započaté, je čin páchatel'ov už pokusom zločinu poist'ovacieho podvodu a nevyžaduje sa, aby sa páchatel' pokúsil získať tiež poistnú sumu čís. 4624.

— **úverový (§ 384 tr. zák. slov.):** »Istivou úskočnosťou« v smysle § 384 tr. zák. nerozumie sa prosté luhanie, lež také nepravdivé tvrdenie, ktorého nepravdivosť neľže spoznať bez dôkladnejšieho rozmyslu alebo pátranía čís. 4800.

Podvodný úpadek viz úpadek podvodný.

Pohružka: trestním oznámením čís. 184 dis.

Pojednávanie proti neprítomným (zák. č. 8/24): predpis § 431 tr. p. o tom, u ktorého súdu má byť podaná zmätočná sťažnosť, bol ustanovením § 4 odst. 1 zák. č. 8/24 Sb. z. a n. rozšírený potiaľ, že v prípade, v ktorom prichádza do úvahy upotrebenie zák. čís. 8/24 Sb. z. a n., obžalovaný má právo podať zmätočnú sťažnosť nielen u súdu prvej stolice, lež aj u súdu odvolacieho čís. 4884.

Pojistné: ktoré kupiteľ dostal v prípade zkázy (znehodnocení) věci, je predmetem výhrady vlastnického práva prodátelova a věci kupiteli po rozumu § 183 tr. zák. svěřenou jen, bylo-li pojištění uzavřeno prodátem ve vlastní prospěch (na vlastní účet), nebo bylo-li ujednáno, že kupitel věc pojistí a že — nastane-li pojistný případ dříve, než bude kupní cena úplně zaplácena — případně pojistný peníz prodátemi, na jehož účet byla pak věc kupitelem pojištěna čís. 4612.

Pojišťovací agent: zpronevěra premií a nárok na provízie čís. 4771.

Pojišťovna viz okresní nemocenská pojišťovna.

Pokles cen: a § 486 tr. zák. čís. 4725.

— — viz též úpadek z nedbalosti.

Pokračování: v zahájeném řízení (§§ 27, 40 tisk. zák.) čís. 4597.

Pokračování opravné: námietskou, že súd nenariadil opravné pokračovanie v smysle § 20 por. nov., nie je označený žiadny z dôvodov zmätočnosti podľa zákona prípustných čís. 4611.

Pokus: § 8 tr. zák.: pro rozhraničení mezi pokusem podle § 8 tr. zák., t. j. činem ke skutečnému vykonání určitého trestného skutku vedoucím, a bez-trestným přípravým jednáním není rozhodno, jak dalece se pachatel svou činností přiblížil k trestnému činu čís. 4705.

— — nejde o bez-trestné přípravné jednání, nýbrž o »čin ke skutečnému vykonání vedoucí«, tedy o pokus podle § 8 tr. zák., jakmile se projevila v činu pachatelově zlý úmysl pachatelův, přivoditi výsledek určitého druhu, jehož úmyslné způsobení trestní zákon trestá jako zločin, přecín nebo přestupek, způsobem pro třetí osoby poznatelným, t. j. takovým, že pozorovatel zevního děje může z něho poznati zlý úmysl pachatelův, byť i nebyl naprosto vyloučen jinaký výklad děje čís. 4705.

— — hranice mezi pokusem a bez-trestným jednáním přípravným při přecínu podle § 18 čís. 2 zák. čís. 89/1897 a přestupku podle § 399 tr. zák. čís. 4705.

— — jako dokonáný podvod se tresce již Istivé jednání, kterým měla být způsobena podle úmyslu pachatele škoda, aniž se vyžaduje, by sku-

tečně škoda vznikla. Jde tu o obdobný případ, jako při pokusu trestného činu podle § 8 tr. zák. Bez trestný pokud se týče nemožný je pokus jen, bylo-li použito k dosažení cíle prostředku naprosto a bezvýjimečně in abstracto nezpůsobilého, nebo nebylo-li tu vůbec předmětu, proti němuž trestné jednání směřovalo, nebo byl-li tu sice předmět, avšak naprosto nezpůsobilý č. s. 4599.

- — — předsevzal-li pojištěnec listivé jednání v úmyslu, by pojišťovnu poškodil, a podařilo-li se mu skutečně uvést ji v omyl o tom, že u něho nastal případ krytý pojišťovací smlouvou (zástupce pojišťovny zjišťoval škodu), jde o dokonáný podvod a nezáleží na tom, že pojišťovna teprve potom (po upozornění četnictvem) prohlásila, že od smlouvy ustupuje č. s. 4599.
- — — zločin podle § 132 III tr. zák. je dokonán, když se svedení podařilo, t. j. když pachatel osobu nacházející se k němu v poměru § 132 tr. zák. přiměl k tomu, aby nějaký smilný čin spáchala nebo strpěla. Byl-li smilný útok odvrácen (ona osoba jej netrpěla), lze pachatele přičítati jen pokus č. s. 4808.
- — — jen skutková podstata dokonáného zločinu § 87 tr. zák. vyžaduje, by pachatel nebezpečí v § 85 b) tr. zák. naznačené skutečně způsobil; šlo-li pachateli čle jeho záměru o to, přivoditi činem (hozením kamene na četnický kordon) ono obecné nebezpečí, jde o pokus zločinu § 87 tr. zák., jestliže ono nebezpečí nevzešlo, ale po případě vzejiti mohlo č. s. 4825.
- § 9 tr. zák.: ustanovení § 9 tr. zák. čelí pokusu svésti někoho k nějakému zločinu, t. j. k takové činnosti, která by zakládala objektivně i subjektivně skutkovou podstatu určitého zločinu č. s. 4795.
- — — dokonat-li kdo spolčení teprve tím, že požádal jiného, by místo něho převzal úlohu důvěrníka pro účely vyzvědačské, dopustil se jen zločinu podle § 6 č. s. 2 al. 3 zák. na ochr. erp., a nelze v jeho jednání spatřovati i další souběžný zločin podle § 9 tr. zák. a § 6 č. s. 2 al. 2 cit. zák. č. s. 4857.
- § 65 tr. zák. slov.: pokus trestného činu liší sa od dokonáného trestného činu práve tým, že pri pokuse neboly uskutočnené všetky složky skutkovej podstaty dokonáného trestného činu, bolo však predsevzaté také jednanie, ktorým bolo vykonanie zamýšľaného zločinu alebo prečinu započaté č. s. 4624.

Pokus úkladů (§ 2 zák. č. 50/23): k pojmu tomu jakožto záměru a cíle příprav se sice vyžaduje možnost přiblížení se k výsledku a tím nastatí ohrožení bezpečnosti státu, avšak to jest vykládati v ten smysl, že se zločinný úmysl pachatelův musel projevit způsobem, kterým již byla přiblížena možnost přivoditi úklady, pokus ve smyslu § 1, tedy výsledek příprav, nikoliv možnost přivoditi výsledek, úspěch úkladů samých; znak nebezpečnosti vidí zákon již ve spolčení se jakožto v jedné z forem činností uvedených v § 2 č. s. 4799.

Pokuta viz trest peněžítý.

Polepšovna viz robotárna.

Polesný štátny: štátny polesný, vykonával-li svoje povolanie po práve, požíva ochrany len ako orgán vrchnosti; nie je verejným úradníkom v smysle trestných zákonov č. s. 4743.

Policejní přestupky viz správní přestupky.

Police silniční: podle §§ 28 odst. 2 a 3, 35, 59 a 62 obecního zřízení ve spojení s předpisy zákona z 16. dubna 1866, z. zák. č. 47 a vyhlášky místodržitelství pro Čechy z 21. června 1866, č. s. 49.165 z. zák. č. 54 přísluší výkon místní a obzvláště silniční policie starostovi obce, jehož věci je také výkon usnesení obecního zastupitelstva. Obecní strážník je při tom jen pomocným orgánem starosty obce, aniž je předepsáno, že

starosta obce musí určité služební výkony při výkonu místní a silniční policie zůstaviti strážníkovi a že není oprávněn k jejich provedení č. s. 4635.

Politická práva: v případech, v nichž podle předpisů trestních zákonů, platných na Slovensku a na Podkarpatské Rusi, nebylo přípustné uložiti trest ztráty práv politických, nelze vysloviti ztrátu volebního práva do obcí, a to ani tehdy, byl-li čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných č. s. 4701.

— — — v případech, v nichž podle § 54 odst. 1 tr. zák. nebylo přípustné vysloviti ztrátu práv politických, nemůže býti nyní vyslovena ztráta volebního práva do obcí, a to ani tehdy, byl-li čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných č. s. 4759.

Politická strana: jen tomu může býti přičítána vina, kdo ve své činnosti naplnil veškeré objektivní a subjektivní náležitosti skutkové podstaty toho kterého trestného činu č. s. 4799.

— — — bylo-li shledáno, že byla činnost trestně závadná konána v rozsahu širším, nikoliv ojedinele, nýbrž v kruhu osob spojených organizačně v soubory, útvary, spolky, mohou ovšem býti obžalováni nejen sami přímými pachateli, — každý sám o sobě, nebo mezi sebou spolupachateli, po případě pomocníky a účastníky po rozumu § 5 trest. zák. — ale mohou i býti spolupachateli, pomocníky a účastníky v poměru k osobám nežalovaným č. s. 4799.

— — — soubor sám jako takový, jako organizační útvar, trestně ovšem stíhán býti nemůže, poněvadž není způsobilým subjektem deliktu č. s. 4799.

— — — je-li v rozsudku zjištěna — aniž je přičítána určitým osobám — činnost vykazující objektivní známky skutkové podstaty deliktu, k níž docházelo ve straně nebo organizaci, není takový výrok rozsudku výrokem o vině strany nebo organizace ve smyslu trestně-právním č. s. 4799.

— — — má však takové skutkové zjištění po případě svůj význam jakožto důkazní moment pro otázku viny jednotlivců, zejména po stránce subjektivní, kdyžž se sdružení se k dosahování určitých cílů, z přidružení se k organizaci, jež se chce snažiti a snaží o dosažení určitých cílů, možno usuzovati na příslušné složky viny obžalovaného sdruživšího se jednotlivce č. s. 4799.

— — — program strany má jen význam důkazního prostředku pro cíle samých pachatelů, jichž čin má býti posouzen č. s. 4799.

— — — je-li zjištěno, že organizace DNSAP nebo její složky V. S. a St. B. vešly ve styk s NSDAP, není tím ještě zjištěno, že tím vešly ve styk nepřímý ve smyslu § 2 al. 2 zák. na ochr. rep. s touto organizací i všichni členové DNSAP (V. S. a St. B.), nýbrž u každého obžalovaného nutno jednotlivě zkoumati, zda vyvinul vědomou a chtěnou činnost, nesoucí se k navázání přímých styků a to za účelem vyznačeným v úvodní větě § 2 cit. zák. č. s. 4799.

— — — nezáleží na tom, zda podniky, jež má na zřeteli § 17 zák. č. s. 50/1923, má býti přispěno k uskutečnění programu některé politické strany; rozhodným je jen, zda je — třebaže ve shodě s tím, k čemu směřuje program politické strany — sledován tajnou organizací účel uvedený a stíháný v odst. č. 1 § 17 cit. zák. č. s. 4861.

Polní zřízenec viz hajný.

Pomatení smyslů viz bez trestnost dle § 2 b).

Pomluva: i všeobecný výrok pachatelův, že si může koupiti všechny soudy, je pomluvou a tvoří skutkovou podstatu přečinu podle §§ 1, 3 odst. 2 č. 2, 9 č. 4 zák. čl. LX:1914 č. s. 4683.

Pomoc: § 5 tr. zák.: záleží-li přispění k bezpečnému vykonání zlého skutku jen v úmyslném opatření prostředků, předpokládá pojem trestné pomoci

- po stránce objektivní, že prostředek byl hlavním pachatelem skutečně odevzdán č. ís. 4686.
- — po stránce subjektivní předpokládá trestná pomoc, že spoluvinník vi o zlém úmyslu hlavního (přímého) pachatele a jedná v úmyslu, by známý mu úmysl hlavního pachatele byl uskutečněn. Není třeba, by spoluvinník měl (v době trestné pomoci) přesnou představu o zločinu hlavním pachatelem zamýšleném ve všech podrobnostech, nanejškud jde o jeho předmět, rozsah, místo a čas; stačí že si představuje skutek chystaný hlavním pachatelem v hlavních rysech, opodstatňujících určitou trestní skutkovou podstatu, že ví, že osobou, které jest nápomocen, bude poškozen (ohrožen) statek, který je z druhu právních statků trestním zákonem chráněných, jednáním (opomenutím), které je z druhu jednání (opomenutí) trestním zákonem stíhaných č. ís. 4686.
- — pomocník (§ 5 tr. zák.) musí mít správnou představu o okolnostech činu přímého pachatele po stránce trestně-právní rozhodujících, nanejškud o jeho úmyslu č. ís. 4795.
- Pomocné síly (§ 2 zák. č. 50/23):** jsou ty, které mají na př. obstarávat službu etapní, dopravu, zásobování, ošetřování, propagandu a pod. č. ís. 4799.
- Pomocnictvo (§ 69 č. 2 tr. zák. slov.):** obchodník křidatár, který — nie v úmysle, aby tým poškodil svojich veriteľov — vedie síce obchodné knihy, avšak nevedie ich podľa predpisov § 25 obch. zák., dopúšťa sa prečinu podľa predpisov § 416 č. 2 tr. zák. Pri tom jeho úradník (bez vedúceho postavenia), ktorý takto vedome vedie knihy, je len pomocníkom v smysle § 69 č. 2 tr. zák. č. ís. 4871.
- **pri vražde vid' vražda (§ 278 tr. zák. slov.).**
- Porota:** zásada posledního odstavce čl. VI. uv. zák. k tr. ř. byla prolomena předpisy § 36 zák. na ochr. rep. č. ís. 4598.
- sborové soudy prvé stolice jsou podle § 36 odst. 3 zák. na ochr. rep. příslušny pro zločin vojenské zrady podle § 6 odst. 2 zák. na ochr. rep. bez ohledu na to, kterou z příslušných trestních sazeb obžaloba navrhuje č. ís. 4598.
- i když je porotcům vyhrazeno posouditi, zda tu byl stav nebo zda nastaly skutečnosti trestnosti vylučující nebo rušící, není jim volno dávatí těmto pojům jinou náplň, než je dána a určena těmi místy zákona, jež vymezují, za kterých okolností je trestnost činu vyloučena nebo přestává. Je věcí porotního sboru, by tuto právní stránku věci posoudil sám a nepřipustil dodatkovou otázku, neodpovídající-li okolnosti při hlavním přelíčení tvrzené (napovězené) zákonným znakům okolnosti vylučující trestnost č. ís. 4602.
- jde o porušení předpisů §§ 313 a 314 tr. ř. a o zmatek č. ís. 4 § 344 tr. ř., byli-li porotci vzati do přísahy až po přečtení obžalovacího spisu č. ís. 4648.
- není třeba, by soud, vyslovuje se c nepřislušností, měl po ruce plný důkaz viny trestným činem, o němž rozhodovati jest soudu porotnímu. Stačí spíše důkaz opodstatňující obvinění obžalovaného z takového činu, nanejškud jsou-li tu dostatečné důvody, z nichž lze obžalovaného považovati za podezřelého z trestného činu, příslušejícího k právomoci soudů porotních (§ 213 č. ís. 2 tr. ř.), kdyžž konečné hodnocení dotčených důkazů musí řýti zůstaveno činiteli k tomu zákonem povolánému, t. j. porotě č. ís. 4659.
- o porušení nebo zanedbání předpisu § 316 tr. ř. zakládajícím zmatečnost rozsudku podle § 344 č. ís. 4 tr. ř. jde jen, nebylo-li při hlavním přelíčení šetřeno toho předpisu § 316 tr. ř., jehož šetřiti zákon výslovně ukládá pod zmatečností, t. j. nebylo-li při hlavním líčení šetřeno předpisu 2. věty tohoto ustanovení zákona, podle něhož se musí otázky podle předpisu 1. věty tohoto § ustanovené, když byly předsedou podepsány, přečísti a jak obžalobci, tak i obhájci, žádali-li za to, písemně předložiti č. ís. 4720.
- vady rozhodnutí porotců podle § 29 č. 6 por. nov. (nejasnost, neúplnost, odpor) možno dovozovati toliko ze samého výroku porotců, nikoli z v-

sledků řízení. Z rozdílného posuzování viny u několika obžalovaných nelze dovozovati výtku nejasnosti nebo odporu podle cit. místa zákona č. ís. 4614.

Pořadatelem (§ 45 původc. zák.): odpovědným za hudební produkce ve svém hostinci, je, kdo hudebníky objednal a poskytl jim odměnu i místnost k provozování hudby, poplatky za produkce zapravoval a větší návštěvou z toho těžil, třebaže hudebníci nebyli smlouvou zavázáni, by u něho hráli č. ís. 4801.

Pořadatelem: podle § 3 odst. 2 zák. shrom. dlužno považovati každého, kdo svoji činností způsobí toto shromáždění se a průvod, kdo jej řídí a vede, po případě i kdo přispěl jen ve značnějším rozsahu k takovému shromáždění se lidí a k veřejnému průvodu č. ís. 4821.

Porušení domácího pokoja (§ 330 tr. zák. slov.): ochrany podle § 330 tr. zák. nepřestává požívati byt ani tehdy, vystěhoval-li se z něho jeho držitel a zanechal v něm jen některé své věci; vlastník bytu není oprávněn v takovém případě použiti násilí, ani když držitel bytu nechtěl již platiti nájemné č. ís. 4865.

— — — ku skutkové podstatě zločinu porušení domácího pokoja sa vyžaduje, aby vniknutie do bytu sa stalo bezprávne; za čin nie je trestne-právne zodpovedný, kto zo závažného dôvodu — bars mylne — mohol predpokladať, že mu prislúcha právo vniknúť do bytu č. ís. 4866.

— — — nejednal bezprávne a nedopustil sa zločinu porušení domácího pokoja syn, který, hoci sám v byte nebýval, násilím dopravil tam svojho opilého otca, který ležal před domom a kterého druhí rodní prislúšníci nechceli vpustiť do bytu č. ís. 4875.

— **súdného zátvoru (§ 359 tr. zák. slov.):** páchatelom porušení súdného zátvoru (§ 359 tr. zák.) môže byť len exekút. Pre rozlíšenie, či tento trestný čin je zločinom alebo prečinom, je rozhodná výška škody, spôsobenej vymáhajúcemu veriteľovi; pri tom medzi sumou vymáhanej pohľadávky a hodnotou súdom zabavenej a exekútom spreneverenej veci treba vziať za základ vždy sumu nižšiu č. ís. 4650.

Poslední porízení: porušení povinnosti povolání, nikoliv i zlehčení cti a vážnosti stavu, nevynaložil-li advokát, sepisuje poslední porízení, dostatečnou bedlivostí a zavinil-li neplatnost posledního porízení, dav je podepsati nezpůsobilým svědkem č. ís. 174 dis.

Poškození na tele vid' uškození na těle.

Poškození úveru (§ 24 z. čl. XLI:1914): bola-li obžaloba podaná len pre prečin poškodenia úveru, nemožno trestný čin posudzovať s hľadiska prečinu zľahčovania podľa § 27 zák. č. ís. 111/27 Sb. z. a n. č. ís. 4610. úverom v smysle § 24 zák. čl. XLI:1914 treba rozumieť dôveru v majetkovú platobnú schopnosť a platobnú pohotovosť. Schopnosťou k úveru treba rozumieť vecne založenú možnosť činiť nárok na úver č. ís. 4610. ku skutkovej podstate prečinu podľa § 24 odst. 1 zák. čl. XLI:1914 nestačí, aby výroký páchatelove boly in abstracto spôsobilé, aby nimi bol ohrozený niečí úver alebo aby bola zmenšená schopnosť úveru; páchatel musí si byť vedomý, že tvrdí alebo rozhlasuje nepravdivú skutočnosť alebo nepravdivý výraz a že tým skutočne poškodzuje niečí úver; na takéto skutočné a úmyselné poškodzovanie úveru nelže uzatvárať, prehovoril-li páchatel závadné slová len pri priateľskom rozhovore bez všetkého vzťahu na otázku úveru poškodenej osoby č. ís. 4692.

Poškození vid' prostředky opravné.

Potírání pohlavních nemocí: zák. č. ís. 241/1922: skutková podstata přestupku podle § 18 odst. 1 zákona o potírání pohlavních nemocí vyžaduje (právě tak jako podle § 335 tr. zák.) jen takovou míru opatrnosti, kterou by za daných okolností vynaložil každý rozumný a zdravý svého bližního dbalý člověk č. ís. 4772.

Potraviný: zák. čís. 89/1896: hranice mezi pokusem a bezrestným jednáním přípravným při přečinu podle § 18 čís. 2 zák. čís. 89/1897 a přestupku podle § 399 tr. zák. čís. 4705.

- masem ve smyslu § 399 tr. zák. je rozuměti i celá těla zabitých zvířat čís. 4705.
- přestupek § 399 tr. zák. není deliktem omisivním; pokus je tu možný čís. 4705.
- v subjektivním směru se nevyžaduje nutně zlý úmysl, nýbrž stačí jakékoliv zavinění, i pouhá nedbalost čís. 4705.

Povoláním advokáta (§ 8 a násl. adv. ř.): jest rozuměti každou činnost, kde advokát, vystupuje jako zmocněnec stran (kapitola 22. obč. zák.) a současně jako znalec práva a právních poměrů vůbec, převzal na sebe závazek obstarávati záležitost a zájmy věci jemu svěřené se zvýšenou kautelou bezpečnosti (bezelstnosti a poctivosti), správnosti a svědomitosti. Při tom nezáleží na tom, zda určitý úkon či celá řada jednání byla mu svěřena z důvodu osobní známosti nebo příbuzenského poměru či zvláštní důvěry, snad se zřetelem k odborným jeho vědomostem; byl-li věci pověřen jako advokát, jde při obstarání věci o výkon povolání čís. 175 dis.

Požadování doprav. prostředků pro účely vojenské: přeepis § 24 odst. 1 zák. čís. 117/24 sb. z. a n., citovaný v § 48 odst. 1 téhož zákona, jest součástí trestního zákona a jeho neznalost nevylučuje, aby čin byl pachatelé přičítán. Skutková podstata přečinu podle § 48 odst. 1 cit. zák. nevyžaduje nějaké tajné nebo podlédné jednání; trestný je vývoz evidenčních koní do ciziny bez souhlasu ministerstva národní obrany v každém případě, nechť se doprava děje jakýmkoliv způsobem; stačí vědomí pachatelovo, že jde o evidenční koně a že souhlas ministerstva národní obrany nebyl vyžádán ani udělen čís. 4794.

Pozůstalostní věc: její zcizení a maření exekuce čís. 4700.

Práce se štíticí viz robotárna.

Pracovní smlouva: při sjednávání pracovní smlouvy může si sice každá strana činiti podmínky, avšak právo to jest do jisté míry omezeno potud, že podmínky smluvních stran nesmějí odporovati dobrým mravům ani ustanovením platných zákonů, k nimž sluší obzvláště počítati i předpisy § 1 zák. o útisku; podmínky zaměstnavatelem kladené nesmějí býti takového rázu, by zaměstnanec, který se o práci uchází, požadováním jednání (opomenutí nebo snášení), jež požadovati zaměstnavatel nemá práva, nutily k onomu jednání obavou, že nepřijme-li podmínky, nebude do práce přijat; nesmějí zejména vyvěratí z pohnutek národnostních, náboženských nebo politických čís. 4879.

- — pro posouzení přestupku útisku nesejde tu na tom, zda ohrožený má právo na nějaké konání, opomenutí a t. d., nýbrž rozhoduje, zda pachatel měl právo na konání, k jehož vynucení čelil jeho nátlak. Je po případě bezprávné (protiprávní), činil-li zaměstnavatel ochotu, přijmouti nabídku dělníků, by byli do práce přijati, závislou na činění, kterým od uchazečů požadoval, práva k tomu nemaje (aby byli členy určité organizace) čís. 4879.

Právní nárok na plnění: vyvíňující s hlediska zločinu podle § 98 b) tr. zák.; může býti o něm řeč jen tam, kde nárok (subjektivní právo) je založen v konkrétních ustanoveních platného práva objektivního, takže právnímu nároku odpovídá na druhé straně právní povinnost; a nárok může býti oprávněným vymáhán proti povinnému u příslušných úřadů čís. 4792.

Prednosta železniční stanice: povinnost prednostu železniční stanice prekaziti alebo oznámíť trestné činy v § 12 č. 1 zák. na ochr. rep. označené čís. 4788.

Překážka manželství viz manželství.

- v dopravě: ojedinelý dospělý cohdec na dostatečně široké, volné a přehledné silnici není takovou překážkou v dopravě, pro kterou by řidič

motorového vozidla byl povinen zmírniti ve smyslu § 44 lit. p) nař. čís. 57.000/1910 uh. min. vnitra jeho rychlost až na rychlost povozu taženého koněm, krokem jdoucím čís. 4606.

Premie: zadržené a nárok na provise (§ 183 tr. zák.) čís. 4771.

Preskúmanie rozsudku: vyskytuje-li sa dotyčne všetkých obžalovaných v ich neprospech zmätok podľa § 385 čís. 1 b) tr. p. (mylná kvalifikácia činu), je možno za podmienok § 387 odst. IV. tr. p. zmeniť rozsudok aj v prospech tých obžalovaných, ktorí oprav. prostriedku nepoužili čís. 4842.

Procesní skutečnosti: může zrušovací soud sám zjistiti (vzítí za podklad svého rozhodnutí), třebaže nebyly v rozsudku výslovně zjištěny čís. 4597, 4803, 4806.

Program strany: má jen význam důkazního prostředku pro cíle samých pachatelů, jichž čin má býti posouzen čís. 4799.

Projev mínění: jeho volnost a § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. čís. 4830.

Promlčení: tiskové urážky (§ 6 tisk. nov.) čís. 4696.

- promlčecí doba může býti přetřena a požadavku »včasného pokračování v zahájeném řízení« po rozumu §§ 27, 40 tisk. zák. vyhověno jen úkony předsevzatými trestním soudem, nikoliv úkony (návrhy obžalobcovými (sepsáním obžaloby) čís. 4597.

- úkonem směřujícím k pokračování v trestním stíhání je i opatření trestního soudu, by mu byly spisy státním zastupitelstvím s příslušnými návrhy včas vráceny za účelem dalšího stíhání pachatele; nelze proto v tom, že spisy byly u státního zastupitelství k návrhu a ve lhůtě § 40 tisk. zák. nebyly soudu vráceny, spatřovati »nemožnost stíhati vinníka v těchto zemích« po rozumu této stati zákona čís. 4597.

- subjektivní promlčení podle § 50 pův. zák. čís. 4670.

- **§§ 227, 531 tr. zák.:** sdělení spisů státnímu zastupitelství k návrhu je úkonem, směřujícím k pokračování v trestním stíhání; takový úkon sluší spatřovati i v soudní výzvě právního zástupce strany, by »se k věci vyjádřil« čís. 4597.

- — stíhací úkony, jimiž se přetruhuje promlčení, jsou uvedeny v §§ 227 a 531 tr. zák. jen příkladmo; vyžaduje se však, by stíhací úkon směřoval proti osobě podezřelého (pachatele) a byl adaequátní těm, které jsou tam uvedeny; nespadá sem dotaz na okresní úřad, kdo je majitelem a správcem tiskárny čís. 4644.

- **§ 531 b) tr. zák.:** s hlediska § 531 b) tr. zák. se nevyžaduje, by pachatel bezpodmínečně nahradil všechnu škodu činem způsobenou, nýbrž stačí, nahradil-li ji »podle svých sil« (§ 229 b) tr. zák.); po případě stane se bezrestným, třebaže škodu ani částečně nenahradil, nebylo-li mu to lze vzhledem k jeho majetkovým, výdělkovým a rodinným poměrům č. s. 4593.

- — od požadavku (částečné) náhrady škody po rozumu § 531 b) (§ 229 b) tr. zák.) nelze však upustiti ani v případech, kde finanční síla pachatelova dovoluje jen poměrně nepatrnou míru náhrady čís. 4593.

- — podmínce § 531 b) tr. zák. lze vyhověti až do vynesení rozsudku čís. 4593.

- — orgány podniku po rozumu § 486 c) odst. 1 tr. zák., — povinnými s hlediska § 531 b) tr. zák. nahraditi z vlastních prostředků škodu z jejich jednání podniku vzešlou, — jsou činitelé, jednající za nefysickou osobu podle stanov čís. 4593.

- **§§ 228, 532 tr. zák.:** zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. promlčuje se v 5 letech i, je-li kvalifikován za provinění (§ 26 zák. čís. 48/1931) čís. 4660.

- — viz též tiskový zákon (§ 40).

Propadnutí: v trestních zákonech je propadnutí tu obligatorní (§§ 325, 326, 362, 364, 399 tr. z., § 36 zbroj. pat., § 7 zák. o třaskav. čís. 134/1885, § 71 zákona o nem. zvíř. čís. 177/1909, § 18 zák. o telegrafech čís. 60/1923, § 12

- zák. o pošt. holubech čís. 2/1924, § 9 zák. o ochraně měny čís. 7/1924 v do-
slovu zák. čís. 121/1932, § 9 zák. o úplatkářství čís. 178/1924, § 36 odst. 1
zák. o nekalé soutěži čís. 111/1927, § 13 zák. o potul. cikánech čís. 117/1927),
— jindy fakultativní (na př. § 20 první případ zák. o falš. potr. čís. 89/1897,
§ 20 zák. o vál. lichvě čís. 568/1919, § 52 původ. zák. čís. 218/1926, § 31
zák. o ochr. rep. čís. 50/1923) čís. 4679.
- některé z oněch zákonů stanoví, že propadnutí má nastati bez ohledu na to,
zda věci náležejí odsouzenému pachateli čili nic, ačkoli jde o propadnutí fa-
kultativní (tak § 20 zák. o vál. lichvě čís. 568/1919, § 20 zák. o falšování po-
travin čís. 89/1897, § 31 odst. 2 zák. na ochr. rep. čís. 50/1923, § 52 původc.
zák. čís. 218/1926) čís. 4679.
- obligatorní propadnutí není znakem pro rozhodnutí, zda propadnutí stihá věci
bez rozdílu, zda náležejí pachateli čili nic, jinak řečeno: je-li propadnutí v zá-
koně předepsáno obligatorně, neplyne z toho ještě, že věci jest prohlášiti pro-
padlými i když pachateli (odsouzenému) nenáležejí čís. 4679.
- jest ovšem pravda, že propadnutí některých předmětů, stanovené v trestním
zákonu a v zákonech jej doplňujících, může míti povahu nejen trestu ve-
dlejšího, nýbrž i opatření zabezpečovacího. Zda propadnutí věci má povahu
jen trestu (zpravidla vedlejšího), či kromě toho i povahu opatření zabez-
pečovacího, — otázka to převážně teoretického významu — jest posuzovati
v každém jednotlivém případě podle ustanovení zákona, který propadnutí věci
stanoví čís. 4679.
- za zajišťovací opatření je propadnutí věci považovati zejména, když má na
ně býti uznáno, ačkoli věc nenáležejí odsouzenému, nebo když trestní řízení
se proti určité osobě nezavede nebo neprovede (t. zv. objektivní řízení, na př.
§ 72 zák. o nem. zvíř., § 20 zák. o falš. potrav., § 101 zák. o pat.), najmě
i jestliže věc sama o sobě, nehledě na osobu majitele, svou povahou ohro-
žuje obecnou bezpečnost čís. 4679.
- pro propadnutí takto kvalifikované však musí býti vždy dán určitý základ zá-
konný, poněvadž jde o zasažení do soukromých práv osob třetích čís. 4679.
- ustanovení § 24 odst. 5 zák. o radiotelegrafech předpisuje obligatorně, že
radiotelegrafní zařízení, o němž soud zjistil, že je někdo přechovával, vy-
ráběl, prodával, dovážel (bez úředního povolení), propadá ve prospěch státu,
bez ohledu na to, je-li vlastnictvím pachatelovým čís. 4679.
- tuto právní větu je však posuzovati ve spojitosti se skutkovým dějem, k ně-
muž se v tom kterém případě vztahovala, a nelze ji povšechně rozšiřovati
na případy, které doposud předmětem rozhodování zrušovacího soudu ne-
byly čís. 4679.
- propadnutí (§ 24 odst. 5 zák. čís. 9/1924) je v podstatě svou povahou ve-
dlejším trestem, který nemůže stihnouti osobu na trestném činu nezúčast-
něnou; nelze proto vysloviti propadnutí radiového přístroje, který pachateli
(odsouzenému) nenáležejí, nýbrž byl jím odcizen osobě, která přístroj pře-
chovávala oprávněně, majíc k tomu koncesi příslušného poštovního a te-
legrafního úřadu čís. 4679.
- propadnutí radiotelegrafního nebo radiotelefonního zařízení pro rozumu § 24
(5) zák. čís. 9/1924 není výhradně vedlejším trestem, který může postihnouti
jen pachatele, ať již přímého či spoluvinníka neb účastníka, k jehož odsou-
zení došlo, nýbrž jde tu zároveň o opatření administrativní (zabezpečovací),
které může postihnouti i třetí osobu na trestném činu nezúčastněnou, je-li
vlastníkem věci, která byla předmětem trestného činu čís. 4847.
- jde o porušení předpisu § 260 čís. 3 a o zmátek čís. 3 § 281 tr. ř., nevyslo-
vil-li nalézací soud v rozsudku, zda radiotelefonní zařízení propadá, nýbrž
vyhradil výrok o tom pozdějšímu rozhodnutí čís. 4877.
- propadnutí radiotelefonního zařízení netřeba vysloviti, nabyla-li ho před
zahájením trestního řízení nebo při něm bezelstně (nevědouc o tom, že
bylo zahájeno trestní řízení proti tomu, od koho zařízení nabyta) osoba od
pachatele rozdílná, již bylo dáno povolení k přechovávání onoho zařízení
čís. 4877.

Propagace rozhlasu viz telegrafie.

Prostá vražda viz vražda prostá.

- Prostředky opravné: podle § 364 tr. ř. lze povolit obžalovanému navrácení v pře-
dešlý stav pro zmeškání lhůty k provedení opravných prostředků, které
obžalovaný včas soudním protokolem opověděl, vyhověl-li nalézací soud
současně žádosti obžalovaného o zřízení obhájce chudých k jich pro-
vedení tak pozdě, že tento obhájce obdržel dotyčné usnesení advokátní
komory a rozsudek až po uplynutí lhůty čís. 4605.
- — — obžalovací právo soukromého obžalobce, pokud jde o přečiny a pře-
stupky proti bezpečnosti cti, jest právem ryze osobním, nepřenositelným
a neděditelným a tak úzce spjatým s osobou soukromého obžalobce,
že jeho smrti zaniká, ať nastala v kterémkoli období řízení, tedy i v ří-
zení opravném čís. 4644.
- — — nezáleží na pojmenování opravného prostředku, nýbrž na obsahu uplat-
ňované výtky čís. 4761.
- — — podle slov. práva: z opatření, nezákonného vyhlášení rozsudku ne-
může obžalovaný odvodzovat pre seba běh nové lehoty k po-
dání opravného prostředku čís. 4592.
- — — sprostující rozsudek, kterým bol obžalovaný oslobodený podľa § 4
alebo § 6 odst. IV. zák. č. 124/24 Sb. z. a n. a byly mu uloženy
povinnosti uvedené v odst. II. § 13 cit. zák., nie je sprostujúcim roz-
sudkom v smysle trestného poriadku; obžalovaný môže podať zmä-
točnú sťažnosť proti takémuto sprostujúcemu rozsudku čís. 4608.
- — — z nezákonného vyhlášení (doručenia) rozsudku a z nesprávneho
poučenia o práve podať zmätočnú sťažnosť nemôžu obžalovanému
vzniknúť nové lehoty k podaniu opravného prostriedku čís. 4638.
- — — poškodený nemá nárok na doručenie rozsudku súdu prvej stolice
a dotyčne opravných prostriedkov proti takému rozsudku je viazaný
lehotoou predpísanou pre žalobcu predtým jednajúceho, a to bez
ohľadu na to, či verejný žalobca použil opravného prostriedku alebo
nie. Zpätvzatie verejným žalobcom ohláseného opravného pro-
striedku nedáva poškodenému možnosť opravný prostriedok doda-
točne ohlásit. Lehota 8 dní v § 42 tr. p. určená k prevzatíu obža-
loby netýká sa zákonných lehôt, stanovených trestným poriadkom
pre ohlásenie a prevedenie opravných prostriedkov čís. 4681.
- — — sťažnosť proti opatreniu vrchného súdu, učiněnému mimo zase-
dania senátu (proti sdeleniu, upovedomeniu); je nepripustná čís.
4694.
- — — prohlášením, že jest s rozsudkem spokojen, vzdal se obžalovaný
pro svoji osobu práva podaťi opravný prostředek a nemůže toto
právo přenést ani na obhájce, kterého si dodatečně zvolí čís. 4763.
- — — předpis § 378 odst. 3 tr. ř., podle něhož usnesení sborového soudu
prvé stolice přezkoumá vrchní soud, nevztahuje se na případ, kde
sborový soud první stolice odmítl zmáteční stížnost podle § 32 odst. 1
por. nov. jako opožděnou; stížnost proti takovému usnesení pře-
zkoumá nejvyšší soud čís. 4845.
- — — z § 390 tr. ř. plyne, že odvolatel nemusí uvésti důvody svého od-
volání hned při jeho ohlášeni, nýbrž že tak může učiniti i v osmi-
denní lhůtě § 388 odst. 2 tr. ř. a že v této lhůtě může původně
udané důvody odvolání rozšířiti i na důvody další. Takové prohlá-
šení, ať se stalo v jakékoliv formě, jest považovati za provedení
odvolání ve smyslu 2. odst. § 388 tr. ř., nehledíc na mylné jeho
označení čís. 4856.
- — — jiné nesprávnosti než tie, ktoré sú uvedené v § 30 odst. 2 por. nov.,
najmä tedy aj zaslanie opravného prostriedku nepríslušnému súdu,
nie sú omluviteľnou chybou v smysle tohoto zákonného ustanovenia
a padajú na vrub podavateľa. čís. 4858.

— — viz též odklad trestu podmíněný § 7 (3).

Protipohledávka: hájil-li se pachatel (jednatel pojišťovny) tím, že byl oprávněn vybírat premie proti súčtování jich s provisiemi, které měl z uzavřených obchodů od pojišťovny dostávat, že počítal s úhradou neodvedené části vybraných premií provisiemi, jež od pojišťovny dostane, a že byl pevně přesvědčen, že jim uzavřené pojistky budou pojišťovnou přijaty a proto vybral a si ponechal provisi ze všech uzavřených obchodů včetně obchodů pak pojišťovnou neuznaných, byla by subjektivní skutková podstata zpronevěry, spáchané ponecháním si a použitím pro sebe části vybraných premií, opodstatněna a splněna jen, kdyby bylo zjištěno buď, že pachatel v době souzeného skutku věděl, že ho povinnosti k zaslání (odvedení) všech vybraných premií pojišťovně nezprošťuje a k ponechání sobě neb alespoň k používání (pro vlastní účely) části nebo celku vybraných premií neopravňuje ani předpokládá, že mu již přísluší nebo dodatečně z obchodů již ujednaných, avšak dosud pojišťovnou neschválených nebo jinak vzniknou provisi nebo jinak nároky ve výši zadržené (použité) částky, nebo kdyby bylo zjištěno, že pachatel v oné době věděl, že nové obchody, z nichž provise očekával, nebudou pojišťovnou schváleny nebo nebudou stranami, s nimiž je ujednal, plněny nebo že jinak mu z obchodů těch nevzniknou nároky jim uplatňované č. 4771.

— zpravení pachatele pojišťovnou o neschválení toho kterého obchodu, jehož uzavření bylo mu podnětem ke srážce z vybraných premií, přicházelo by pro ono zjištění v druhém z naznačených dvou směrů v úvahu jen, pokud se stalo před tím, než pachatel dotčené části inkasa pro své vlastní účely použil, předpokládá, že je k tomu oprávněn nárokem na příští provisi č. 4771.

Protiprávnost vymáhaného plnění: jako skutečnost vylučující objektivní skutkovou podstatu zločinu vydírání č. 4792.

Protokol (§ 332 tr. ř. slov.): nevyhověl-li předseda senátu žádosti strany o opravu protokolu o hlavním odvolacím přelíčení, jest stížnost proti tomuto rozhodnutí k nejvyššímu soudu nepřipustná č. 4642.

Provinění (§ 3 zák. č. 48/31): zavedeno tu jen označení trestného činu místo dřívějšího označení jeho jako zločinu, přečinu, přestupku, nikoli však jeho zákonné pojmenování podle druhu trestného činu č. 4618.

Předražování: zák. č. 568/1919 (č. 80/1924) § 8: i skutková podstata podle § 8 písm. a) až c) zákona o trestání válečné lichvy č. 568/1919 (v doslovu zák. č. 80/1924) předpokládá využití mimořádných válkou vyvolaných poměrů č. 4663.

Předstížením: (třetí odstavec § 51 tr. ř.) jest jen skutečné předsevzetí vyšetřovacího úkonu; nestačí, že se u soudu vyskytl jen podnět k jeho předsevzetí (návrh státního zastupitelství a vyznačení lhůty k vyčkání zprávy četnictva) č. 4585.

Předvídatelnost: § 335 tr. zák.: § 335 tr. zák. nepředpokládá, že pachatel mohl předvídati určité jím pak způsobené nebo zvětšené nebezpečí, nýbrž stačí, že mohl předvídati možnost nebezpečí, poznati povšechně nebezpečnou povahu svého jednání, třebaže nemohl poznati, v kterém okamžiku jednání a jakým způsobem vyvrcholí poznatá nebo poznatelná možnost nebezpečí ve skutečné nebezpečí (bezprostřední ohrožení chráněných statků) č. 4770.

— — předpoklad pachatelův, že jiné osoby, jejichž možné ohrožení jeho jednáním pachatel předvídal nebo předvídati mohl, zachovají se rozumně a učiní, čeho třeba, by nepřišly vůbec v nebezpečí nebo by nebezpečí je minulo, neruší, nýbrž přímo předpokládá předvídaní nebezpečné povahy jednání (nedbalost ve smyslu § 335 tr. zák.) č. 4770.

— — podle § 335 tr. zák. podléhá trestu též čin, kterého se obžalovaný dopustil z nevědomé nedbalosti, totiž když si následky svého činu neuvědomil, ačkoliv je podle předpisů zvláště vyhlášených nebo podle svého

stavu, úřadu, povolání, své živnosti, svého zaměstnání nebo vůbec podle svých zvláštních poměrů nahlížeti mohl č. 4824.

— — nerozhoduje o sobě, že obžalovaný následky svého jednání nepředvídal, jestliže jen ohrožení lidské bezpečnosti bylo pro něho za náležité pozornosti předvídatelné. Nemůže se proto zprostiti viny proto, že následky svého činu nepředvídal, že totiž o nich byl na omylu, když následky ty byly předvídatelné a on je nepředvídal jen z omylu, který si sám zavínil nedostatečnou pozorností č. 4824.

Přecházení silnice chodci: konkrétní možnost nebezpečí je tu dána teprve náznamem neopatrnosti chodcovy a nutnost opatření, kterými má být čeleno nebo zjednána možnost čeliti účinnosti případné neopatrnosti některého chodce, nastane pro řidiče motorového vozidla teprve tím, že mu ty či ony náznaky zprostředkují poznání, že dojde neb alespoň může dojiti k neopatrnosti chodce, již bude pro případ nutno čeliti se strany řidiče vozidla č. 4778.

Přechovávání (§ 24 odst. 1 zák. č. 9/24): pro pojem je rozhodnou skutečností, že osoba fyzická nebo právnická »má u sebe« radiotelefonní zařízení (§ 3 odst. 2 zák.), čímž se rozumí, že zařízení to je v dosahu její faktické moci použití ho k zachycení a poslouchání vysílaných zpráv radiotelefonních č. 4815.

— — pojem »přechovávání« ve smyslu § 24 odst. 1 zák. č. 9/1924 není rovnocenný pojmu držby ve smyslu občanského zákona; vyžaduje, by obžalovaný sám měl radiotelefonní přístroj u sebe (by přístroj byl v dosahu jeho faktické moci používati ho) č. 4815.

Přechovávatel (§ 24 zák. č. 9/1924): musí si opatřiti koncesi (povolení) ještě než začíná radiotelefonní zařízení přechovávat; s opatřením si a přechováváním zařízení (se sestrojením a provozem stanice) musí sečkat, až ho dojde zpráva, že mu povolení (koncese) bylo uděleno č. 4671.

Přejímací cena: její zvýšení a § 105 tr. zák. č. 4682.

Přestupkové řízení viz řízení přestupkové.

Přestupky správní viz správní přestupky.

Přetržení promlčení: (§§ 27, 40 tisk. zák.) č. 4597.

Přibití výstražné tabulky na telefonní tyč a § 23 tisk. zák. č. 4718.

Příčinná spojitost (causalita): příčinou škodlivého, protiprávního výsledku je kterákoliv podmínka jeho vzniku, kterákoliv ze skutečností nebo třeba událostí, bez níž by u ostatních skutečností (událostí) škodlivý výsledek ten nevzešel, protože by byl vývin změn zevního života, skončivší pak dotčeným výsledkem, vůbec nepočal anebo nepostoupil k výsledku tomu č. 4770.

— — pojmu příčinné souvislosti nelze pro dosah §§ 335, 411 tr. zák. dáti jiný výklad než pro dosah §§ 134, 140, 152, 157 tr. zák. č. 4831.

— — podle zásady § 134 tr. zák., platné obdobně pro dosah ustanovení §§ 152, 157 tr. zák., odpovídá pachatel za škodlivý výsledek i tehdy, nastal-li jen z příčin vedlejších náhodou (t. j. aniž je pachatel mohl předvídati) nastávších, byly-li tyto vedlejší příčiny pachatelem způsobeny č. 4864.

— — upadl-li napadený na zem, když bylo s ním zle nakládáno, odpovídají osoby s ním zle nakládávší za poranění (prstu) napadeného bez rozdílu, zda k němu došlo samotným zlým nakládáním, nanejvýš úhozem nebo překroucením, či teprve pádem na zem, a to i, nastal-li pád tím, že napadený byl pachatelem (úmyslně) povalen č. 4864.

— — ak obžalovaný svojou vinou vyvolal nebezpečie pre druhú osobu, ktorá z ľaku alebo z mylného pochopenia situácie, aby sa vyhnula nebezpečiu, učinila mylné opatrenie, následkom ktorého tretia osoba bola poškodená na tele, je príčinná súvislosť medzi konaním obžalovaného a úrazom poškodenej osoby č. 4755.

Příkaz vrchnostenský: výkonem vrchnostenského příkazu — propůjčujícím dotčené osobě zvláštní ochranu §§ 68, 81, 312 tr. zák. po dobu výkonu — jest činnost té které osoby jen, spadá-li úkon, k němuž příkaz směřuje, formálně do oboru působnosti vrchnosti, jež příkaz dala, a nevybočil-li zmocněnec formálně z mezí daného mu příkazu č. 4695.

Přímé pachatelství viz pachatel přímý.

Případným návrhem (§ 211 odst. 2 tr. ř.): lze rozuměti jen návrh věcný, čelící svým obsahem k odstranění závady, pro kterou byla obžaloba prozatím zamítnuta č. s. 4623.

Přípověď plnění: jež slibující již předem byl odhodlán neplnití, spadá pod pojem »stivého předstírání« po rozumu § 197 tr. zák. č. s. 4640.

Příprava úkladů: již pojmově a i podle obecné mluvy znamená slovo »přípravy« pouhý zárodek příštího výsledku, pouhý počátek podniku směřujícího k příštímu výsledku, tudíž něco nehotového, co má být teprve zdokonaleno tak, by bylo lze pokusit se o výsledek č. s. 4660.

Přípravné jednání: § 11 tr. zák.: pro rozhranění mezi pokusem podle § 8 tr. zák., t. j. činem ke skutečnému vykonání určitého trestného skutku vedoucím, a beztrestným přípravným jednáním není rozhodno, jak dalece se pachatel svou činností přiblížil k trestnému cíli č. s. 4705.

— — nejde o beztrestné přípravné jednání, nýbrž o »čin ke skutečnému vykonání vedoucí«, tedy o pokus podle § 8 tr. zák., jakmile se projevil v činu pachatelově zlý úmysl pachatelův, přivodití výsledek určitého druhu, jehož úmyslné způsobení trestní zákon trestá jako zločin, přečin nebo přestupek, způsobem pro třetí osoby poznatelným, t. j. takovým, že pozorovatel zevního děje může z něho poznati zlý úmysl pachatelův, byť i nebyl naprosto vyloučen jinaký výklad děje č. s. 4705.

— — hranice mezi pokusem a beztrestným přípravným při přečinu podle § 18 č. s. 2 zák. č. s. 89/1897 a přestupku podle § 399 tr. zák. č. s. 4705.

— **vyšetřování:** nevyrozuměl-li vyšetřující soudce soukromého obžalobce o uzavření přípravného vyšetřování po rozumu 2. odst. § 112 tr. ř. zvláštním usnesením, doručeným mu do vlastních rukou (§ 79 odst. 2 tr. ř.), nýbrž zaslal-li spisy jinému soudu s dožádáním, by soukromý obžalobce ve lhůtě do spisů nahlédl a v další čtrnáctidenní lhůtě podal další návrhy, nenastal zánik žalobního práva podle § 112 odst. 2 tr. ř., podal-li soukromý obžalobce obžalobu ve 14denní lhůtě po nahlédnutí do spisů, jímž teprve zvěděl o obsahu dožádání, třebaže nedodržel lhůtu k tomuto nahlédnutí určenou č. s. 4670.

— — trestní řád nemá ustanovení, které by soudu ukládalo, aby zkoumal z úřední povinnosti nejen, zda ten který návrh byl učiněn oprávněným k tomu žalobcem (§ 92 odst. 1 tr. ř.), nýbrž i, zda jsou splněny (a prokázány) předpoklady, jimiž je po případě podmíněno stíhací právo žalobcovy č. s. 4724.

Přípravy úkladů podle § 2 zák. na ochr. rep.: pokusem přivítití násilím cizímu státu území republiky nebo odtrhnouti od něho jeho část (§ 1 al. 3 zák.); vyžaduje se úmysl pachatelův porušití územní celistvost republiky, a dále úmyslná činnost, nesoucí se k násilnému provedení územních změn č. s. 4799.

Přísaha: a § 68 tr. zák. č. s. 4779.

— **lesních úředníků:** přísaha vykonaná lesními úředníky ve smyslu § 8 zák. č. s. 82/18 sb. z. a n. (o prozatímní ochraně lesů) není rovnocenná přísaze předepsané ustanovením § 38 zák. čl. XXXI:1879 a neposkytuje jim sama zákonné ochrany úředních orgánů při strážní a dozorcí službě v lesích k dozoru jim svěřených. Přísahu podle § 38 zák. čl. XXXI:1879, vykonanou u úřadu, jenž není na území Československé republiky, nelze považovati na tomto území za platnou č. s. 4631.

— **porotců** viz porota.

Příslib manželství viz zneuctění.

Příslušenství: vhodnými předměty svémoci ustanovením § 3 zákona o maření exekuce zákona stíhaná jsou také věci movité, jež byly jako příslušenství některé nemovitosti popsány a oceněny v protokole o exekučním odhadu dotčené nemovitosti (zabavením po rozumu § 3 zákona o maření exekuce jest i popsání příslušenství, předsevzaté v dražebním řízení nemovitosti) č. s. 4833.

Příslušnost: sborový soud prvé stolice není oprávněn odmítnouti stížnost (dle § 2 zák. č. s. 3/78) do usnesení, jímž zmateční stížnost dle § 1 cit. zák. zamítnuta č. s. 4736.

— v tom, že se trestní řízení proti mladistvému konalo před soudem příslušným podle § 13 tr. ř., nikoliv před senátem mládeže ve smyslu § 30 zák. č. s. 48/1931, není zmatek č. s. 1 § 281 tr. ř., stalo-li se tak proto, že nadřízený soud nařídil ve smyslu § 41 (2) cit. zák. společné řízení před oním soudem č. s. 4809.

— byl-li obžalovaný vzat do zatímní uschovávací vazby soudu, v jehož obvodu byl policií zadržen na základě odvolaného zatykače soudu, u něhož bylo trestní řízení proti němu již provedeno a skončeno, a propuštěn pak z vazby oním soudem na žádost tohoto soudu, jest k vyřízení žádosti obžalovaného o náhradu za utípenou vyšetřovací vazbu podle zákona ze dne 18. srpna 1918, č. s. 308 ř. zák. ve smyslu § 3 tohoto zákona příslušná radní komora tohoto, nikoliv onoho soudu č. s. 4816.

— **§ 51 odst. 3 tr. ř.:** předstížením (třetí odstavec § 51 tr. ř.) jest jen skutečně předsevzetí vyšetřovacího úkonu; nestačí, že se u soudu vyskytl jen podnět k jeho předsevzetí (návrh státního zastupitelství a vyznačení lhůty k vyčkání zprávy četnictva) č. s. 4585.

— **§ 57 tr. ř.:** trestní řád připouští vyloučení a oddělené provedení trestního řízení proti těmž pachatelům jen pro určitý trestný skutek (§ 57, srovnej i § 263 a § 363 č. s. 3 tr. ř.), nikoliv pro další kvalifikaci téhož skutku č. s. 4806.

— **§ 219 tr. ř.:** byl-li obviněný vydán pravoplatně v obžalovanost, nelze ani z důvodů místních ani z důvodů věcných dodatečně napadati příslušnost soudu, který je podle obžaloby povolán provést hlavní přelíčení; námitku, že příslušným byl soud porotní, nelze uplatňovati ani s hlediska č. s. 1 ani s hlediska č. s. 6 § 281 tr. ř. č. s. 4598.

— — zásada § 219 tr. ř. a důsledky z ní plynoucí neplatí pro případy, ve kterých je příslušným senát mládeže č. s. 4598.

— **§ 261 tr. ř.:** i když soud zkoumá svou nepříslušnost podle § 261 tr. ř., musí se omeziti výlučně na činy do obžaloby pojaté, přihlížeje ovšem i ke změnám a doplňkům, jichž doznal obžalobou stíhaný skutek okolnostmi vyššími najevo při hlavním přelíčení č. s. 4659.

— — není třeba, by soud, vyslovuje se o nepříslušnosti, měl po ruce plný důkaz viny trestným činem, o němž rozhodnouti jest soudu porotnímu č. s. 4659.

— — nakořik jde o zmatek č. s. 6 § 281 tr. ř., prohlásil-li se krajský soud podle § 261 tr. ř. nepříslušným k projednání obžaloby pro zločin podle § 132 tr. zák., maje za to, že jde o zločin podle § 125 tr. zák. č. s. 4659.

— **§ 36 zák. na ochr. rep.:** předpis § 36 odst. III. zák. na ochr. rep., že trestné pokračování pre přečiny podľa tohoto zákona náleží sborovým soudom prvej stolice, nepripúšťa výnimku ani v tom prípade, že obžaloba je podaná aj pre niektorý iný přečin podľa obecného trestného zákona a že v nej verejný žalobca navrhol, aby vec bola prejednaná pred samosudcom. Ak takúto vec prejednal a rozhodol samosudca, bol zavinený formálnym zmatok podľa § 384 č. 1 tr. p. č. s. 4636.

— — sborové soudy prvé stolice jsou podle § 36 odst. 3 zák. na ochr. rep. příslušny pro zločin vojenské zraždy podle § 6 odst. 2 zák. na ochr. rep. bez ohledu na to, kterou z příslušných trestních sazeb obžaloba navrhuje č. s. 4598.

Přivlastněním sobě (zadržením za sebou): po rozumu § 183 tr. zák. není kterákoliv svémoc se svěřenou věcí čili jakékoliv jednání s ní, jež nebylo pachatelům přikázáno neb alespoň dovoleno osobou k věci oprávněnou č. s. 4823.

— — svémocí podle § 183 tr. zák. trestnou jest naopak jen takové nakládání se svěřenou věcí, které se přiči vůli oprávněné osoby pachatelům známé a není zlého úmyslu předpokládaného pojmem přivlastnění, má-li pachatel být jen omylem za to, že osoba k věci oprávněná nebude nic

namítati proti tomu, by pachatel s věcí nakládal způsobem jím zamýšleným a pak uskutečněným č. 4823.

Privoděním nebezpečí: po rozumu § 87 tr. zák. je jakékoliv jednání neb opomenutí, jež má podle povšechné své povahy nebo podle okolností, za kterých se stalo, poznatelný směr na některou ze škod, o něž jde, a nezáleží na tom, zda bylo skutečnému vzniku škody zabráněno dříve či později č. 4783.

Původcovské právo (zák. č. 197/1895; č. 218/1926): subjektivní promlčení podle § 50 pův. zák. č. 4670.

— — v odstavci prvním § 23 č. 3 zák. č. 218/1926 jsou stanoveny podmínky zákonné licence pro samostatné literární celky, které svou podstatou jsou dílem vědeckým. Slova odstavce druhého § 23 č. 3 »Totéž platí o sbírkách...« vztahují se na všechny podmínky stanovené v odstavci prvním. Platí tedy i pro sbírky zmíněné v odstavci druhém všechny podmínky prvního odstavce, stanovené pro samostatné literární celky, které jsou svou podstatou dílem vědeckým č. 4670.

— — nový zákon o právu původském nepřipouští možnost sestavit školní sbírku z kterýchkoliv děl několika autorů, nýbrž dovoluje převzít beze souhlasu autora do sbírky uspořádané k potřebě školní jednak jednotlivá drobná vydaná díla, jednak jednotlivé náčrty a obrazy z vydaných děl jen k vysvětlení textu. Další podmínkou je, by sbírka sloužila potřebě školní, po případě vyučovací; toto určení musí být zřejmé z vnitřního obsahu díla, nikoliv jen z formálního označení na titulním listu (obalu) nebo v předmluvě; účel školní nebo vyučovací musí být přiměřený a základní, vyplývající z výběru a uspořádání látky; tento účel díla nevylučuje však okolnost, že jest ho vedle toho používáno také k jiným účelům č. 4670.

— — sbírkami k potřebě školní a vyučovací po rozumu druhého odstavce č. 3 § 23 zák. č. 218/1926 nelze rozumět jen čítanky a učebnice, nýbrž spadají sem i jiné učebné pomůcky, které svým uspořádáním sledují určitý účel školní nebo vyučovací. Při tom je nerozhodné, zda je taková sbírka určena ke hromadnému vyučování žáků s učiteli na školách veřejných nebo soukromých s výjimkou studia vysokoškolského; při sbírkách k potřebě vyučovací stačí, slouží-li samoučbě. Rovněž je nerozhodné, zda sbírka byla schválena příslušnými úřady školními, po případě zda školní předpisy takového schválení vyžadují; učebné osnovy mají však význam při řešení otázky, zda sbírka podle objektivních znaků odpovídá účelu svého určení č. 4670.

— — omezení převzetí na tiskový arch značí jen nejzazší mez, která nikdy nesmí být překročena; i když převzatá část vyhovuje této hranici, musí kromě toho rozsah převzetí být též ospravedlněn účelem sbírky č. 4670.

— — podle § 62 aut. zák. a § 10 vlád. nař. č. 10/27 jsou znalecké sbory povinny na požádání soudů podávat ve věcech původského práva k dílům příslušného oboru posudky o pochybných nebo sporných otázkách technické povahy, které mají význam pro soudcovské rozhodnutí; podávat posudek o právních otázkách jim nepřísluší č. 4670.

— — než jest připustiti, že někdy v určitém případě bude velmi nesnadné rozlišiti a odloučiti otázku technickou od otázky právní. Zásadou však je, že znaleckým sborům náleží podávat posudky o otázkách spadajících do technického, t. j. do odborného okruhu příslušného odboru literárního neb uměleckého. Jen tak jest v širokém smyslu rozumět výraz »otázky technické povahy« na rozdíl od otázek právních č. 4670.

— — soud není sice povinen vyžádat si posudek znaleckého sboru a není ani na tento posudek vázán, avšak odchýlil-li se od něho, má v rozsudku uvést důvody opačného názoru. Soudu není arci bráněno, by nepřibral jiné znalce, po případě za podmínek § 126 odst. 1 tr. ř. opatřil si posudek jiných znalců č. 4670.

— — vědomý zásah do původského práva podle § 44 zák. č. 218/26 Sb. z. a n. předpokládá, že pachatel, věda o existenci cizího původského práva, jednal úmyslně; nevyžaduje se však, aby měl vždy plně vědomí (přímé přesvědčení) o tom, že svým jednáním porušuje práva třetí osoby, nýbrž stačí dolus eventualis č. 4721.

— — zákon v ustanovení § 28 chrání melodii a hudební myšlenku vůbec, pokud zpracování cizího díla nemá podoby nového díla původního a, pokud hudební myšlenka byla upravena bez uměleckého zdůvodnění (§ 28 aut. zákona) č. 4801.

— — pouhá napodobenina cizího díla hudebního, která si přivlastňuje cizí vzor s nepodstatnými změnami nebo dodatky, je nedovolená č. 4801.

— — k naplnění skutkové podstaty přečinu § 45 aut. zák. po stránce subjektivní stačí dolus eventualis č. 4801.

— — pořadatelem ve smyslu § 45 původc. zák., odpovědným za hudební produkce ve svém hostinci, je, kdo hudebníky objednal a poskytl jim odměnu i místnost k provozování hudby, poplatky za produkce zapravoval a větší návštěvou z toho těžil, třebaže hudebníci nebyli smlouvou zavázáni, by u něho hráli č. 4801.

— — k nedovolenému zásahu stačí, že hudebníci použili melodie chráněných skladeb tak, že bylo lze rozeznat, které skladby se hrají, třebaže přednes nevyhovoval požadavkům dokonalého hudebního přednesu č. 4801.

— — je otázkou důkazní, zda okolnost, že si onen hostinský vůbec nevšímal zákazu provozování zákonem chráněné hudební skladby (trpěti jich provozování), a nic nepodnikl, by k tomuto zákazu bylo hleděno, znamená další otázku, potřebnou k naplnění pojmu dolu eventualního, že se rozhodl nedbat v něm pochybností a jednat dále na nebezpečí, že zasáhne do cizích práv původcovských, či zda bylo ono opomenutí projevem pouhé nedbalosti (nětečnosti), vyvolané neurčitostí zákazu (obsahu varovného dopisu) č. 4801.

Radiové zařízení viz telegrafy.

Radní obecní viz obecní radní.

Redaktor: redaktor odpovědný odpovídá podle § 6 tisk. nov. za přešupek, když mu nelze trestný čin spáchaný obsahem tiskopisu podle ustanovení trestních zákonů přičítati, zanedbal-li pozornost, při jejímž povinném užití nebyla by zpráva pojata do tiskopisu. K přičitatelnosti přestupku podle § 6 tisk. nov. vyžaduje se tudíž v subjektivním směru, by zodpovědný redaktor (zodpovědný správce tiskárny) zanedbal pozornost, při jejímž užití nebyla by zpráva do tiskopisu pojata č. 4673.

— — přešupek podle § 6 tisk. nov. je deliktem kulposním a tato kulpa má tytéž podstatné vlastnosti jako kulpa podle trestního zákona vůbec; pachatel se tresce, protože se z nedbalosti dopustil deliktu obsahem tiskopisu č. 4673.

— — byl-li služební poměr odpovědného redaktora v době vyjití závadného čísla přerušen (suspensi), neodpovídá za zanedbání povinné péče ve smyslu § 6 tisk. nov. ani, opomenul-li o tom učiniti řádně a včas oznámení po rozumu § 10 odst. 2 tisk. zák. č. 4704.

— — povinností zodpovědného redaktora je přesvědčit se před uveřejněním článku, či jeho obsah nezakládá trestný čin. Tejto povinnosti nie je sprostý ani vtedy, dostal-li článek od takého pisateľa, ktorého považoval za starého a skúseného novinára a za spoľahlivého a vierohodného zpravodajča č. 4684.

Reformatio in peius: zákaz reformace in peius (§§ 290 odst. 2, 293 odst. 3 tr. ř.) vztahuje se jen k absolutní velikosti trestu; jde-li o trest na svobodě, jen k druhu, trvání a případným ztížením tohoto trestu č. 4697.

— — soud prvé stolice, vynášeje na základě nového hlavního přelíčení rozsudek není povinen uložit obžalovanému nižší trest než původním — nejvyšším soudem zrušeným — rozsudkem vyměřeným, ani, zprostředkoval-li obžalovaného novým rozsudkem k obžaloby pro některý z trestných činů, jimiž byl uznán vinným původním rozsudkem č. 4697.

- — — potreba zákazu v § 290 odst. 2 tr. ř. uvedeného jest odůvodněna úvahami slušnosti, ježto jde o to, by ten, kdo je přesvědčen, že rozsudkem soudu první stolice stala se jemu neb osobě mu blízké, v jejíž prospěch smí podat opravný prostředek, křivda, nedal se odvrátiti od jeho podání obavou, že rozhodnutí vyššího soudu může býti ještě nepříznivější č. 4697.
- — — zákonem § 290 odst. 2 tr. ř., jenž platí podle § 293 odst. 3 tr. ř. též pro soud první stolice, vynášející na základě nového hlavního líčení rozsudek, má býti zabráněno jen tomu, by v případě, v němž byl proti původnímu rozsudku soudu první stolice podán opravný prostředek jenom ve prospěch obžalovaného, tohoto nestihl konečně větší trest, než který byl vysloven rozsudkem, jemuž bylo odporováno č. 4697.
- — — prokázal-li se předpoklad, který vedl ke zrušení rozsudku okresního soudu podle § 475 odst. 2 tr. ř., mylným, takže i podle výroku krajského soudu zůstal čin jen přestupkem, nemůže tento soud uložití přísnější a nepodmínečný trest než byl trest uložený podmíněně okresním soudem, byl-li jeho rozsudek napaden jen odvoláním obžalovaného, a návrh státního zástupce na zrušení rozsudku podle § 475 odst. 2 tr. ř. byl učiněn až po uplynutí odvolací lhůty (při odvolacím hlavním přelíčení) č. 4852.

Res iudicata vid' rozsudok sprosťujúci podľa § 326 č. 1 tr. p.

Reverse viz návrat nedovolený.

Riadič motor. vozidla: ojedinelý dospelý chodec na dostatečne široké, volné a prehľadné silnici není takovou překážkou v dopravě, pro kterou by řidič motorového vozidla byl povinen zmírniti ve smyslu § 44 lit. p) nař. č. 57.000/1910 uh. min. vn. jeho rychlost až na rychlost povozu taženého koněm, krokem jdoucím č. 4606.

- — — k otázce jeho trestnej zodpovednosti za úraz spôsobený pri šoférskej skúške č. 4637.
- — — riadič, ktorý v úmysle, aby prekážal úradnému orgánu vo výkone povolania, ktorý je po práve, zamieril idúcim vozidlom proti onomu orgánu, spáchal čin so zbraňou v smysle § 6 zák. čl. XL:1914 č. 4782.
- — — všeobecná zkušenosť veľí řidiči nákladního automobilu, na němž se dopravují lidé, aby byl pamětliv, že jejich tělesná bezpečnost může býti při jízdě ohrožena větvemi stromů, vyčnívajícími do prostoru nad jízdní dráhou; jinak jedná nedbale ve smyslu §§ 290, 291, 310 tr. zák. Zákon v těchto ustanoveních trestá nedbalost, nerozlišuje mezi culpa lata a culpa levis č. 4859.

Robotárna: výrok, že odsouzený může býti držán v robotárně (§ 7 odst. b) zák. č. 89/1885 v doslovu čl. II zák. č. 102/1929), nepředpokládá bezvýjimečně, že jde o osobu práce se štítky č. 4741.

— opatření to nebylo by na místě jen, kdyby polepšovaciho nebo zajišťovacího účelu zákonem sledovaného pravděpodobně nemohlo býti dosaženo, nebo kdyby uložením tohoto opatření účel ten mohl býti přímo zmařen č. 4741.

Rodina: krádež v ní č. 4803.

Rostlinná výroba: zlehčování po rozumu § 27 zák. o nekalé soutěži se nedopouští, kdo jednal jako úředník ve smyslu vl. nař. č. 104/31 sb. z. a n. a zákona č. 165/24 sb. z. a n. z příkazu svého představeného v okruhu své úřední činnosti č. 4807.

Rozčulenie (§ 281 tr. zák. slov.): »silné rozčulenie« v smysle § 281 odst. 1 tr. zák. musí býti tak velké, že je překážkou kludnej rozvahy a obmedzuje schopnosť rozhodovania; čím neboť vykonaný »ihneď«, vykonal-li ho pachatel až druhého dne potom, čo sa o urážlivej zpráve dozvedel č. 4766.

Rozhlas viz telegrafy.

Rozhodnutí (účinnost) viz usnesení.

Rozhodování o veřejných záležitostech (§ 105 tr. zák.): nejde o ně jen v případech v nichž správni úřad rozhoduje jako úřad judikující, nýbrž spadají sem i případy, v nichž rozhoduje o tom, zda a za jakých

podmínek má uzavřít s určitou osobou soukromoprávní smlouvu, dotýkající se zájmů státního celku neb alespoň veřejným právem chráněných zájmů určitého kruhu státních občanů č. 4682.

- — — pod pojem »rozhodování« ve smyslu tohoto ustanovení zákona spadá nejen činnost úředníka, jenž věc přímo vyřizuje, nýbrž i činnost úředníka, jenž konečné vyřízení věcně připravuje nebo při něm nějak, na příklad podáním návrhu, spolupůsobí č. 4682.

Rozsudek: § 259 č. 1 tr. ř.: nedostatek návrhu zákonně oprávněného žalobce č. 4724.

- — — č. 2 tr. ř.: tím, že soukromý obžalobce, podavši na téhož obžalovaného dvě trestní oznámení (stíhací návrhy) pro přečin proti bezpečnosti cti pro týž celý obsah článku, navrhl, bera druhý návrh zpět, aby trestní řízení vzešle z tohoto druhého návrhu bylo zastaveno, »poněvadž byl podán již jeden trestní návrh, čímž se stalo, že se proti obžalovanému vede pro tutěž věc dvoje trestní řízení«, nebylo zasaženo i trestní řízení zahájené oním prvním návrhem; nejde tu o okolnost trestnost činu rušící po rozumu §§ 46, 259 č. 2 tr. ř. č. 4768.

— **§ 260 č. 3:** nalézací soud vyhradiv v rozsudku při hlavním líčení prohlášeném výrok o tom, zda radiotelefonní zařízení propadá ve prospěch státu či nikoli, pozdějšímu rozhodnutí, porušil při hlavním líčení předpis § 260 č. 3 tr. ř., jehož šetřiti zákon výslovně ukládá pod neplatností, a tím zatížil svůj rozsudek ve výroku e trestu zmatkem podle § 281 č. 3 tr. ř. č. 4877.

— **§§ 262, 263, 267 tr. ř.:** nalézací soud jest vázán (§ 267 tr. ř.) návrhy obžalobcovými jen potud, že nesmí uznati obžalovaného vinným skutkem, k němuž obžaloba původně nesměřovala a na nějž nebyla při hlavním přelíčení rozšířena, kdežto jinak není soud podle § 262 tr. ř. vázán ani označením činu v obžalobě, ani návrhy obžaloby (obžalobce) na použití určité trestní sazby nebo rozsahem skutečností obžalobou v příčině trestní sazby uplatňovaných, nýbrž vynese — nenastaly-li předpoklady § 261 tr. ř. (příslušnost porotního soudu) — rozsudek podle svého právního přesvědčení, bera za podklad skutečnosti, jež pokládá za prokázány, po případě vedle nebo na místě skutečností obžalobou uplatňovaných č. 4609.

— — — třebaže obžalobce odůvodnění (návrh) obžaloby pro zločin podvodu, uplatňující škodu 2000 Kč převyšující, nepřizpůsobil změně § 203 tr. zák., nastalé zákonem č. 31/1929, vydaným po pravomoci obžaloby, byl soud po případě povinen uvažovati, nejsou-li dány i nyní předpoklady oné trestní sazby (nepřevyšuje-li škoda i 20.000 Kč) č. 4609.

— — — rozsudek je podle § 281 č. 8 tr. ř. zmatečný jen, šel-li proti předpisu §§ 262, 263, 267 tr. ř. dále, než obžaloba; těmito předpisy je stanoveno jen, že soud nesmí obžalovaného uznati vinným činem, jenž není obžalobcem stíhán č. 4659.

— — — eventuelním návrhem veřejného obžalobce v jeho konečné řeči bylo event. dostatečně vyhověno požadavkům §§ 263 a 267 tr. ř. č. 4703.

— **§ 270 posl. odst. tr. ř.:** jméno (příjmení) soukromého obžalobce, uvedené následkem přepsání nesprávně ve stíhacím návrhu (v obžalobě), lze prostě opravit po rozumu § 270 posl. odst. tr. ř., je-li jinak nepochybné, že onen návrh (obžaloba) byly skutečně podány osobou jako soukromý obžalobce vystupující č. 4747.

— **§ 459 tr. ř.:** byl-li obžalovaný při hlavním přelíčení a nebyl-li jen při vyhlášení rozsudku, nejde o rozsudek vydaný podle § 459 tr. ř.; v takovém případě nepřichází v úvahu § 478 tr. ř., nýbrž platí tu v příčině včasnosti ohlášení a včasnosti provedení odvolání předpisy § 466 odst. 2 a § 467 tr. ř. č. 4819.

Rozsudek sprosťující: sprosťující rozsudek, kterým bol obžalovaný oslobodený podľa § 4 alebo § 6 odst. IV. zák. č. 124/24 Sb. z. a n. a byly mu

uložené povinnosti uvedené v odst. II. § 13 cit. zák., nie je sprostujúčim rozsudkom v smysle trestného poriadku; obžalovaný môže podať zmätočnú sťažnosť proti takémuto sprostujúcejmu rozsudku č. 4608.

- podľa § 326 č. 1 tr. p.: páchatel'a, pravoplatne odsúdeného pre rad jednotlivých spreneviev v úrade, kvalifikovaných ako jeden trestný čin pokračujúci, nelze podľa § 326 č. 1 tr. p. sprostíť obžaloby pre ďalší, dodatočne na javo vyšší prípad sprenevery v úrade, s odôvodnením, že čin ten je len čiastkou už pravoplatne posúdenej trestnej činnosti obžalovaného č. 4677.

Rozšírení obžaloby viz zmatek č. 8 § 281 tr. ř.

Rozširovaným spisem (§ 39 zák. č. 50/23): jest rozuměti všechny písemnosti, jejichž obsah jest přístupný většinu počtu osob, ať již individuálně určitému nebo co do množství neurčitému, aniž by se vyžadovalo, by spis vešel skutečně ve známost více lidí; postačí, byla-li tu možnost, by více lidí obsah mohlo shlédnouti č. 4760.

Rvačka: i pro druhý odstavec § 157 tr. zák. stačí, nastalo-li těžké poškození na těle ze rvačky (ze zlého nakládání) jen pro vedlejší příčiny náhodou se přihodivší, avšak rvačkou (zlým nakládáním) způsobené, nebo pro zvláštní okolností, za nichž skutek spáchán č. 4831.

- účast toho kterého pachatele na rvačce (zlém nakládání) s určitým jednotlivcem je jediným a jednotným skutkem, jež nelze pro účel trestného přičítání rozkládati podle různých účinků, vzešlých na těle dotčeného jednotlivce č. 4831.

Rychlá jízda: i za platnosti vl. nař. č. 107/1932 je (nedovoleně) rychlá jízda automobilem přestupkem podle § 428 (427) tr. zák., nikoliv jen přestupkem stíhaným politickými úřady č. 4863.

Ryby: v přirozených vodních tocích mohou býti předmětem krádeže č. 4733.

Řízení důchodkové viz důchodkové řízení.

- **kárné:** ve věcech advokátů: odvolání z nálezu kárné rady ve prospěch obviněného přísluší jen obviněnému samému, nikoliv i jiným osobám (příbuzným obviněného) č. 173 dis.

— — kdy jest uznati na trest škrtnutí ze seznamu advokátů č. 175 dis.

— — obviněný advokát má právo zúčastniti se ústního líčení v kárném řízení; jest proto vzíti zřetel na jeho odůvodněnou žádost o odročeni líčení, v níž osvědčuje překážku, která mu brání k líčení se dostaviti (nemoc lékařem potvrzenou); nestalo-li se tak a bylo-li přes to líčení konáno v nepřítomnosti obviněného, jest odvolacímu soudu k odvolání obviněného kárný nález zrušiti č. 179 dis.

— **opravné** viz prostředky opravné.

— — viz též zrušovací soud.

— **převodní:** § 252 č. 1 tr. ř.: hlavní přelíčení jest — najmě v případech porotních — odročiti pro nedostavení se svědka neznámého pobytu jen, lze-li důvodně očekávati, že další pátrání po svědku nezůstane bez úspěchu, any zbývají ještě pro pátrání po něm prostředky a cesty dosud opomenuté, avšak podle zvláštních okolností případu způsobilé k objevení svědkovy stopy č. 4591.

— — nejde o porušení zásady přimosti (ústnosti) a o zmatek č. 5 § 344 tr. ř., usnesl-li se soud proti opačnému návrhu obhájce (bez jeho souhlasu), by byla čtena výpověď k hlavnímu přelíčení se nedostavivšího svědka z přípravného řízení, an pobyt svědkův nemohl býti vypátrán č. 4591.

— **přestupkové:** pro usnesení o útratách podle § 390 tr. ř. není předepsána určitá forma oznámení; stává se účinným, ať bylo stranám oznámeno doručením písemného vyhotovení či jen ústním prohlášením; v tomto

případě počíná se lhůta pro stížnost proti usnesení tomu podle § 481 tr. ř. ode dne ústního prohlášení; napotomní doručení písemného vyhotovení nemá pro tuto lhůtu významu č. 4634.

— — kdy v řízení přestupkovém nebyla podána stížnost proti nálezu o odporu, běží lhůta odvolání až do konce lhůty pro onu stížnost (§ 478 tr. ř.) č. 4716.

— — byl-li obžalovaný při hlavním přelíčení a nebyl-li jen při vyhlášení rozsudku, nejde o rozsudek vydaný podle § 459 tr. ř.; v takovém případě nepřichází v úvahu § 478 tr. ř., nýbrž platí tu v příčině včasnosti ohlášení a včasnosti provedení odvolání předpisy § 466 odst. 2 a § 467 tr. ř. č. 4819.

— — třebaže soukromý obžalobce musí učiniti opatření, aby byl u hlavního přelíčení přítomen, není »nedostavením se ke hlavnímu přelíčení« po rozumu § 46 odst. 3 tr. ř., nebyl-li pro zvláštní místní poměry a pod. přímo v jednacím síni, nýbrž stačí (i v řízení přestupkovém), dostavil-li sa zavčas do její bezprostřední blízkosti, kde bez jakékoliv námahy a pátrání mohlo býti ve stanovenou dobu jeho dostavení se k projednávání věci zjištěno (čekal na chodbě přede dvěma jednacím síně) č. 4827.

— — ustanovením § 457 odst. 1 tr. ř. určuje se počátek věcného jednání, aniž jsou jim ve smyslu § 458 posl. odst. tr. ř. dotčeny formální předpisy §§ 239 a násl. tr. ř., jež jest i v řízení přestupkovém zachovati, pokud jich je před okresním soudem třeba (na př., jde-li o obžalobu soukromou) č. 4827.

— — odvolací řízení ve věcech přestupkových jest nové, zvýšenými zárukami opatřené řízení hlavní, v němž odvolacímu soudu je řešiti samostatně jeho úkol, při čemž musí odvolací soud zkoumati veškerý procesní materiál; nesmí pominouti nové skutečnosti a důkazy, uvedené v odvolání, a je po případě povinen (§ 3 tr. ř.) zaříditi potřebná vyhledávání k jich zjištění, jakmile okolnosti a důkazy ty jsou pro rozhodnutí věci důležité č. 4828.

— — prokázal-li se předpoklad, který vedl ke zrušení rozsudku okresního soudu podle § 475 odst. 2 tr. ř. mylným, takže i podle výroku krajského soudu zůstal čin jen přestupkem, nemůže tento soud uložití přísnější a nepodmíněný trest než byl trest uložený podmíněně okresním soudem, byl-li jeho rozsudek napaden jen odvoláním obžalovaného, a návrh státního zástupce na zrušení rozsudku podle § 457 odst. 2 tr. ř. byl učiněn až po uplynutí odvolací lhůty (při odvolacím hlavním přelíčení) č. 4852.

— **trestní:** zahájití lze trestní řízení o skutku podléhajícím soukromé obžalobě arci jen k příslušnému návrhu oprávněného soukromého obžalobce. Avšak pokračování v řízení již zahájeném se děje vyšetřujícím soudcem z povinnosti úřední, aniž je k tomu třeba dalších návrhů obžalobcových (§ 96 tr. ř.) č. 4696.

Samosoudce: okolnosti, že mu nebyl zřízen po rozumu § 6 zák. č. 471/1921 obhájce k podání odporu, nemůže se dovolávati jako zmatek č. 1 § 281 tr. ř. obžalovaný, který — ač byl při hlavním přelíčení osobně přítomen a viděl, že se věc projednává před samosoudcem — ihned se proti tomu neohradil č. 4812.

— jde-li o porušení zákona (§ 33 tr. ř.) v ustanovení § 9 tr. ř. (§§ 2, 3 a 25 org. zák. č. 217/1896), provedl-li přelíčení a vynesl-li rozsudek soudce II. skupiny, který nebyl samosoudcem oprávněným vykonávati trestní soudnictví, třebaže mu dal samosoudce pokyn, jak má rozhodnouti, a dodatečně jeho rozhodnutí schválil č. 4880.

— navrhoval-li státní zástupce v obžalovacím spise, aby podľa § 6 zák. č. 471/21 Sb. z. a n. vec rozhodol samosudca, môže samosudca pokračovať

iba vtedy, keď obžalovací spis bol doručený obhájcovi a ten nepodal námietky. Nestalo-li sa doručenie obhájcovi a vo veci jednal samosudca, je pokračovanie zmätočné podľa § 384 č. 1 tr. p. č. 4758.

Sbíráním (§ 2 zák. č. 50/23): rozumí zákon získávaní ľudí k tomu, aby se stali silami pomocnými nebo brannými. Získávají je lze buď za peníze, nebo dobrovolně z důvodů ideových. Dokonaným činem je najmutí (získání) třeba jen jediné osoby, jde-li na jevo, že pachatel má v úmyslu v najímání pokračovati č. 4799.

Sbirkami k potřebě školní a vyučovací: po rozumu druhého odstavce č. 3 § 23 zák. č. 218/1926 nelze rozumět jen čítanky a učebnice, nýbrž spadají sem i jiné učebné pomůcky, které svým uspořádáním sledují určitý účel školní nebo vyučovací. Při tom je nerozhodné, zda je taková sbírka určena ke hromadnému vyučování žáků s učiteli na školách veřejných nebo soukromých s výjimkou studia vysokoškolského; při sbírkách k potřebě vyučovací stačí, slouží-li samoučbě. Rovněž je nerozhodné, zda sbírka byla schválena příslušnými úřady školními, po případě zda školní předpisy takového schválení vyžadují; učebné osnovy mají však význam při řešení otázky, zda sbírka podle objektivních znaků odpovídá účelu svého určení č. 4670.

Sdělení spisů státnímu zastupitelství k návrhu: je úkonem, směřujícím k pokračování v trestním stíhání právě tak jako soudní výzva právního zástupce strany, by »se k věci vyjádřil« č. 4597.

Senát mládeže viz mladiství provinilci.

Shluknutí: § 283 tr. zák.: účelem ustanovení § 283 tr. zák. je zabezpečení veřejného klidu a pořádku proti nebezpečí, jež jim hrozí shluknutím nastávším z jiné příčiny, než pro kterou se stává sročení zločinem, bezodkladným vyklizením místa (prostoru), na (ve) kterém se dav shlukl, a to buď rozptýlením davu nebo vytlačení ho v jiná místa (prostory) č. 4629.

— — podstatou dotčeného trestného činu je, že pachatel neuposlechl při takovém shluknutí vrchnosti nebo třeba strážce vyzvavší dav k rozchodu č. 4629.

— — výzvy k rozchodu je při shluknutí neposlušným nejen, kde se od shluklého davu vůbec neodděluje, nýbrž i kdo sice od davu poodstupuje, avšak nevzdaluje se z místa shluknutí nebo vrací se (bezprostředně po vytlačení davu) na místo to, ač je mu povědomo, že výzva k rozchodu směřovala k vyklizení místa shluknutí. Neboť vzhledem k onomu účelu dotyčné trestní normy zůstane výzva k rozchodu účinnou a závaznou, pokud trvá nebezpečí, jemuž výzva čelí, t. j. pokud nepominulo nebezpečí opětného shluknutí se nebo třeba srocování semknutím se rozptýlovaného davu, nebo nebezpečí návratu vytlačovaného davu v místo shluknutí č. 4629.

— — příkaz davu, by se rozešel, jest účinným a závazným nejen pro osoby, které jsou — úmyslně nebo náhodou — složkami rozptýlovaného nebo vytlačovaného davu již v době výzvy (příkazu), nýbrž i pro osoby, které stojí nebo pohybují se sice opodál davu, avšak mohou se státi — úmyslně nebo neúmyslně — složkami davu obnovujícího shluknutí nebo vracějícího se v místo, ze kterého byl vytlačen č. 4629.

— — úplným rozptýlením shluknutého davu, najmě rozptýlením anebo třeba rozchodem davu vytlačeního z místa shluknutí stává se výzva k rozchodu bezpředmětnou, takže pozbývá své dosavadní účinnosti a závaznosti také, pckud jest v ni obsažen příkaz vzdálení se jednotlivce z místa shluknutí č. 4629.

— — pozdější od rozptýlení nebo třeba vytlačení davu časově oddělené objevení a po případě zdržování se jednotlivce nebo jednotlivců na místě potlačeného shluknutí není jednání složky nebo třeba složek rozptýlovaného davu při shluknutí, nýbrž jednání složky nebo složek případného nového shluknutí po potlačení nebo třeba jinak skončeném shluk-

nutí a není neposlušnosti výzvy k rozchodu řízené na (shluknutý) dav, třebaže je po případě neuposlechnutím (všemu občanstvu svědčícího) zákazu chůze nebo pobytu na místě dřívějšího shluknutí, byl-li takový zákaz vrchností vysloven anebo vyklizením, najmě opětovným vyklizením dotčeného místa v obecnstvu poznatelně projevem č. 4629.

— — nešetření takového zákazu není trestné podle § 283 tr. zák., ač může býti po případě trestáno politickými úřady podle čl. III odst. č. 2 zákona z 29. února 1920, č. 126 v doslovu zákona ze 16. července 1927, č. 125 sb. z. a n. č. 4629.

— viz též ochrana úřadov.

Shromáždění: zák. č. 135/1867: skutková podstata přestupku podle §§ 3 a 19 zák. ze dne 15. listopadu 1867, č. 136 ř. zák. nevyžaduje pro pojem »veřejného průvodu«, by zástup lidí průvod tvořící byl určitým způsobem organisován a učeněn, rovněž ne, by pachatel tohoto přestupku vedl průvod a šel v jeho čele č. 4821.

— — shromážděním ve smyslu cit. zák. shromažďovacího jest každý shluk lidí, ohrožující veřejný pořádek a bezpečnost, řízený buď jednotlivcem jej kolektivním vědomím společného účelu a cíle takového shromáždění se, buď vůlí pořadatele snažícího se takové vědomí v něm vzbudit, nebo použití nahodilého shluku lidí k vlastním svým záměrům č. 4821.

— — pohybuje-li se a postupuje-li takové shromáždění na veřejném prostranství, je průvodem ve smyslu § 3 odst. 3 uvedeného zákona č. 4821.

— — za pořadatele pak podle § 3 odst. 2 téhož zák. dlužno považovati každého, kdo svojí činností způsobí toto shromáždění se a průvod, kdo jej řídí a vede, po případě i kdo přispěl jen ve značnějším rozsahu k takovému shromáždění se lidí a k veřejnému průvodu č. 4821.

— — účast na shromáždění lidí buď zapovězeném není činem (soudně) trestným; nelze proto v pouhé výzvě k účasti na zakázaném shromáždění spatřovati spoluvinu (návod) na přestupku §§ 3, 19 zák. č. 135/1867; taková výzva mohla by však po případě zakládati přímo onen přestupak. Náležitostí přímého pachatelství č. 4861.

Silné rozčulenie vid' rozčulenie.

Silniční fond: dle zák. č. 116/1927 č. 4702.

— — viz též automobil.

— policie viz policie silniční.

— řád viz policie silniční.

Skauting: a § 17 zák. na ochr. rep. č. 4861.

Skušobný komisár vid' automobily.

Skutečnosti procesní viz procesní skutečnosti.

Slib uzavřít manželství viz zneuctění.

Služebná: pouhá jsoucnost služebního poměru sama o sobě nestačí k založení poměru zákonem (§ 132/III tr. zák.) předpokládaného, nýbrž se vyžaduje, by buďto zaměstnavatel byl osobou k tomu povolánou pověřen dozorem nad služebnou, nebo by tu alespoň byly zvláštní okolnosti, jež by služebnou činily potřebnou zaměstnavatela dozoru co do jejího mravního vývoje, z kteréhožto hlediska přicházejí v úvahu zejména: mladistvý věk služebné, její tělesná nebo duševní nevyspělost, její osobní povaha, skutečnost, že rodiče nebo jiné osoby, jimž v prvé řadě náleží pečovatí o její mravní vývoj, nemohou na ni dozirati, a j. č. 4627.

— ač nelze přesně vymeziti věk, až do kterého trvá ona potřebnost ochrany, podává se přece ze životní zkušenosti, že předpokládaná tu nezralost a tudíž mladistvý věk končí zpravidla dosažením 18. roku č. 4627.

— při služebné starší 18 let nebude zpravidla její věk o sobě pokládati za důvod ochrany podle § 132 III tr. zák. č. 4627.

Služební tajemství viz tajemství úřední.

Směnka: vydaná kupitelem na celou kupní cenu nebo na její část, najmě na část zbývající po hotové splátce, může být platidlem, nebo jen prostředkem k zabezpečení pohledávky vzešlé prodávajícímu z kupní ceny; v tomto případě trvá pohledávka z kupní ceny dále a kupní cena je kupitelem zaplácena teprve, až složí směnečnou valutu u držitele směnky; do té doby zůstává účinnou výhrada vlastnického práva přes odevzdání směnky č. 4612.

— zpronevěra, nepoužil-li ten, komu byla svěřena směnka k eskomptu, peněz eskomptem získaných podle příkazu (pověření) akceptantů, nýbrž zaplatil-li penězi těmi svými osobní dluh; nepřipustná kompensace č. 4870.

Smilštvo násilné: § 125 tr. zák.: natolik nejde o zmatek č. 6 § 281 tr. ř., prohlásil-li se krajský soud podle § 261 tr. ř. nepřislušným k projednání obžaloby pro zločin § 132 tr. zák., máje za to, že jde o zločin podle § 125 tr. zák. č. 4659.

Smlouva kupní: směnka vydaná kupitelem z příčiny kupní smlouvy na celou kupní cenu nebo na její část, najmě na část kupní ceny, zbývající po hotové splátce, může sice být platidlem, takže odevzdáním jí prodávajícímu je kupní cena zapravena, pohledávka prodávajícího z kupní smlouvy zaniká a na místo této pohledávky vstupuje pohledávka ze směnky, může však být také jen prostředkem k zabezpečení pohledávky vzešlé prodávajícímu z kupní smlouvy č. 4612.

— v případech tohoto druhu trvá pohledávka z kupní ceny přes vystavení směnky dále a kupní cena je kupitelem zaplácena teprve tím, že kupitel složí valutu směnky u jejího držitele; do té doby zůstává v případech takového rázu výhrada vlastnického práva účinnou přes odevzdání směnky č. 4612.

— případnou zkázu nebo znehodnocení věci prodané a kupiteli odevzdané nese v případech výhrady vlastnictví až do zaplacení kupní ceny prodávající. Arciť mohou i z toho plynoucí zájmy prodávajícího na prodané věci být ve prospěch (na účet) prodávajícího pojištěny kupitelem, jenž může však pojištění také jen své zájmy nebo třeba účet č. 4612.

— byla-li věc (dříví) prodána pod podmínkou, že kupitel nesmí ji odvézt, dokud nezplatí prodávajícímu kupní cenu, dopouští se kupitel krádeže, odvezl-li si věc tu (dříví odplavil), ač nebyla úplně zaplácena č. 4628.

— pracovní viz pracovní smlouva.

Smrti soukromého obžalobce: a tím nastalým zánikem obžalovacího práva (ius personalissimum) zaniká i zmocnění, které soukromý obžalobce za svého života ve smyslu § 50 tr. ř. udělil č. 4644.

Souběh činu trestných: ideální: činí-li součet trestů, které přicházejí v úvahu s hlediska § 265 tr. ř., více než jeden rok trestu na svobodě, nelze výkon trestu podle § 1 (1) zák. č. 562/1919 podmíněčně odložit; na součtu tom nic nemění výrok o započtení zajišťovací vazby č. 4616.

— byl-li v případech § 265 tr. ř. pachatel předchozím rozsudkem odsouzen nepodmínečně, nemůže sice soud vynášející pozdější rozsudek na nepodmínečnost onoho odsouzení nic měnit. Avšak o tom, zda dodatečně odsouzení jím vyslovené je podmíněné či nepodmínečné, rozhoduje sám věcně nejzávažnější předchozí odsouzení č. 4711.

— pro otázku, který trest je těžší po rozumu prvního odstavce § 267 tr. ř., jsou rozhodny výhradně tresty zákonem ustanovené, nikoli zákonná kvalifikace jednotlivých trestných činů; i kde se stíhají přechodně s přestupkem, je použití zákonného předpisu o trestu na přestupek, je-li trest jím stanovený vyšší, než trest uložený zákonem na přečin č. 4761.

— souběh zločinu § 5 a 144 tr. zák. s přečinem § 335 tr. zák., jde-li o zákrok lékaře č. 4775.

— obžalobce může uplatňovat jako zmatek, že ideální souběh nebyl soudem rozpoznán jen, pokud nebyl skutek podřaděn pod onen z několika souběžných zákonů, který je nejpřísnějším, nikoli však pokud nebyl podřaděn pod všechny v úvahu přicházející trestní předpisy č. 4775.

— v rozšiřování tiskopisu obsahujícího několik projevů zakládajících skutkové podstaty trestných činů různé povahy a různého významu právního, jde o skutek jediný a jednotný č. 4806.

— jde po případě jen o spolčení se k úkladům o republiku ve smyslu al. 1, nikoli i o souběžné vejítí ve styk s cizími činiteli ve smyslu al. 2 § 2 zák. na ochr. rep., vstoupil-li kdo do služeb SA a byl v nich činným č. 4849.

— **reální:** útok proti téže osobě na témže místě v tutéž dobu nelze podřadit podle výsledků jednotlivých složek útoku částečně pod § 152 (157), částečně pod § 411 tr. zák. č. 4864.

— má-li totéž jednání v § 335 tr. zák. vyčtené v zápětí smrt i těžké poškození na těle různých osob, stane se účinným těžší trestní zákon, trestající takové jednání za přečin, a použitím tohoto těžšího trestního zákona jsou spolutrestána zároveň se sběhnuvší poškození na těle menšího stupně, která by o sobě zakládala přestupek buď podle § 335 tr. zák. nebo podle § 431 tr. zák. č. 4878.

— ideální souběh zločinu zpronevěry s přečinem podle § 89 zák. č. 70/1873 ř. zák., vpsoval-li člen představenstva (účetní ředitel) společenstva v účetních uzávěrkách jako dlužníky fingované osoby a zápůjček používal pro sebe č. 4887.

— **reální a souběh zákonů trestních:** činnosti uvedené v odst. 2 a 3 č. 2 § 6 zák. na ochr. rep. jsou k činnosti uvedené v odstavci 1 (vyzrazení) jakož i navzájem v poměru subsidiarity; činnost uvedená v odstavci 2 (vyzvídání) je v podstatě přípravným jednáním k vyzrazení, takže vyzvídání kdo tajemství tamže uvedené a pak je vyzradil, je trestný jen pro vyzrazení; také ten, kdo se s někým spojil nebo kdo vešel ve styk uvedený v odstavci 3 za účely uvedenými v odstavci 1 nebo 2 a pak tajemství za účelem uvedeným v druhém odstavci vyzvěděl vyzradil, podnikl zmíněnou činností co do tohoto chráněného statku přípravnou činnost k vyzrazení, takže, pokud došlo k vyzrazení toho tajemství, k němuž se odnášela činnost ostatní, nejde tu o reální souběh trestných činů ani o souběh trestních zákonů č. 4660.

— viz též souběh trestný.

Soubor osob: urážka č. 4773.

— viz též urážka (§ 492).

Soud: nezachování předpisů směrodatných pro sestavení senátu sborového soudu (§ 18 tr. ř., § 32 zák. o org. soudů) není zmatkem č. 1 § 281 tr. ř. č. 4598.

— nalézací soud nesmí právní názor zrušovacího soudu zbavit účinnosti tím, že by obešel ustanovení § 293 odst. 2 tr. ř., zabýváje se případem s hlediskem jiných, než se kterými se zrušovací soud zvláště vypořádal č. 4724.

Soudce: aby soudcovské rozhodnutí bylo účinné, je zapotřebí oznámiti je zúčastněným stranám; to se děje buď ústním prohlášením před soudem anebo doručením prvopisu nebo písemného vyhotovení (§ 77 tr. ř.); kterého z těchto způsobů oznámení se použije, řídí se povahou rozhodnutí. Není-li ten neb onen způsob zákonem výslovně předepsán, může být podle volby soudcovy použito té či oné formy. Pro usnesení o útratách podle § 390 tr. ř. určitá forma oznámení předepsána není; stává se tedy takové usnesení účinným, ať bylo stranám oznámeno tím či oním z obou způsobů oznámení. Účinnost jeví se v tom, že jednak soud je vázán prohlášeným usnesením, jednak že

platí prohlášené usnesení i oproti stranám. Důsledkem toho jest, že lhůta stanovená pro stížnost (proti usnesení tomu) v § 481 tr. ř. počíná se, prohlášeno-li usnesení ústně, od tohoto prohlášení č. 4634.

- **II. skupiny:** jde o porušení zákona (§ 33 tr. ř.) v ustanovení § 9 tr. ř. (§§ 2, 3 a 25 org. zák. č. 217/1896), provedli-li přelíčení a vynesli-li rozsudek soudce II. skupiny, který nebyl samosoudcem oprávněným vykonávat trestní soudnictví, třebaže mu dal samosoudce pokyn, jak má rozhodnouti, a dodatečně jeho rozhodnutí schválil č. 4880.

Soukromoprávní nároky: při odškodnění ve smyslu § 17 tisk. nov. nejde o soukromoprávní nároky na náhradu majetkové škody, nýbrž o odškodné za újmu na statcích nehmotných. Tím není dotčen nárok na náhradu škody materiální, jak je upraven v právu občanském (§ 1330 obč. zák. v doslovu třetí novely) č. 4652.

Soukromý obžalobce viz obžalobce soukromý.

Soulož viz zneuctění.

Soutěž: v hospodářském smyslu je boj několika (nejméně dvou) osob nebo skupin osob, z nichž jedna snaží se před druhou nabýti přednosti č. 4655.

Spolčením (§§ 2, 17 zák. č. 50/23): je sdružení dvou nebo více osob ke sledování téhož cíle, jakož i přidružení se osob dalších. Takovou formou spolčení je zejména utvoření (založení) spolku, organizace, strany. Útvar sám není trestný, avšak spolčení stává se již samo o sobě trestným podle § 2 zák. na ochr. rep. a naplňuje skutkovou podstatu zločinu, došlo-li k němu »k úkladům o republiku«, t. j. z důvodu záměru vlastního každému ze sdružujících se, aby byl podniknut úklad o republiku. Další činnosti k této skutkové podstatě třeba není č. 4799.

- čin je dokonán, jakmile se shodnou spolčující se osoby v zásadě o onom účelu sdružení se, nebo jakmile se jiná osoba ve stejném úmyslu k nim připojí; s hlediska § 2 al. 1 zákona je nerozhodné, jakou funkci kdo v organizaci zastává; trestná činnost trvá, dokud kdo ve spolčení v onom úmyslu setrvává č. 4799.

- pozitivní činnost záleží v samém sdružení se (v přidružení se), aby bylo pracováno k oněm cílům č. 4799.

- spolčiti se s někým, to je státi se a býti společníkem někoho v něčem znamená v obecné mluvě jakoukoliv fyzickou nebo intelektuální účast pachatele v činnosti jiného č. 4660.

- není třeba, by společník byl zasvěcen do příprav celého hnutí a by jeho součinnost byla zajištěna nebo přislíbena; ke sdružování státu nepřátelskému podle § 17 zákona stačí již přistoupení k organizaci zde výtčené i jakýkoliv styk, jakékoliv účastenství v její činnosti, ba i podporování sdružení nebo jeho členů jakýmkoliv způsobem v jeho podvratných snahách, jakmile jen pachatel zná podvratný účel sdružení č. 4846.

Spolčení se (§ 6 č. 2 odst. 3 zák. na ochr. rep.): je uskutečněno (dokonáno), jakmile se alespoň dvě osoby buď výslovně smluví nebo jinak dohodnou (sjednotí) na společném plánu za účely v tomto zákonném ustanovení citovanými. K takové dohodě (sjednocení) není třeba výslovného ujednání, stačí i konkludentní čin, z něhož lze nepochybně souditi na ono spolčení se a jenž je vnějším projevem onoho společného úmyslu č. 4857.

- není třeba, by bylo pachatelů známo, o kterou určitou cizí moc (stát) jde, ani, by bylo podrobně konkretisováno a zjištěno, které jednotlivé z předmětů, skutečností a opatření, jež mají zůstatí utajeny pro obranu republiky, měly býti (nejm. i podle úmyslu pachatelova) vyzvídaný č. 4857.

Společensva výrobní a hospodářská: ustanovení § 88 zák. č. 70/1873 má za účel hospodářský pořádek a má ochraňovati i členstvo i veřejnost před fraudulosem jednáním č. 4699.

- ani porušení onoho pořádku ani poškození členstva nebo veřejnosti nenastalo a proto nelze shledati překročení zákonného okruhu působnosti společnosti, výtčené v § 1, naplňující po objektivní stránce skutkovou podstatu přečinu podle § 88 cit. zák. v opatření, aby prodejny spotřebního družstva byly v době demonstračních projevů uzavřeny, bylo-li učiněno jiné opatření, aby si členstvo mohlo své potřeby včas obstarati č. 4699.

- § 89 zák. č. 70/1873 ř. zák. obsahuje samostatný předpis, jímž jest chráněn jiný právní statek než v §§ 181 a násl. tr. zák. Jdeť při zpronevěře o útok na cizí majetek, kdežto trestním ustanovením § 89 zák. č. 70/1873 ř. zák. má býti zabezpečeno právo členů společnosti, pokud se týče i dozorčích orgánů, aby vždy měli správný přehled o stavu hospodářství společnosti a aby byla v tomto směru zaručena účinná kontrola č. 4887.

- ideální souběh zločinu zpronevěry s přečinem podle § 89 zák. č. 70/1873 ř. zák., vpsival-li člen představenstva (účetní ředitel) společnosti v účetních uzávěrkách jako dlužníky fingované osoby a zápůjček používal pro sebe č. 4887.

- po stránce subjektivní nesejde na tom, zda si byl vědom toho, že způsobem sepisování uzávěrek jedná proti ustanovení § 89 cit. zák.; stačí, že činil nesprávné údaje vědomě č. 4887.

Společník firmy: i technickou stránkou podniku pověřeny veřejný společník protokolované firmy odpovídá za náležitě vedení knih po rozumu § 486 a) tr. zák., ví-li, že funkci tou pověřeny společník povinnosti v tom směru nedostál; nestačí, že působil na tohoto společníka, by dal knihy do pořádku, nestaral-li se o provedení tohoto opatření č. 4590.

Společnost akciová viz akciová společnost.

Spolupachatelství: zločinu veřejného násilí podle § 98 a), b) tr. zák. č. 4600.

- pro pojem spolupachatelství není třeba vzájemné předchozí dohody nebo úmluvy mezi spolupachateli č. 4600.

- stačí, že všichni obžalovaní vědomě spolupůsobili a že činnost každého z nich je složkou děje, jehož celek tvoří trestné jednání č. 4600.

- za výsledek zodpovídají všichni, i když někteří z nich osobně násilí neúčinnili č. 4600.

- není také třeba, by obžalovaní slovy projevili úmysl, jímž byli při činu vedeni č. 4600.

- spolupachatelství zločinů zpronevěry, podvodu a podvodného úpadku a přečinů nedbalého úpadku č. 4639.

- pro předpoklad »spolupachatelství« několika osob při téže trestném činu nestačí, že byl uskutečněn stejný, k témuž protiprávnímu účinku se nesoucí zlý úmysl dotčených osob č. 4639.

- osoby, jejichž úmysl směřuje k témuž protiprávnímu výsledku, jsou spolupachateli jen, spolupůsobili-li při samotném jednání, ve kterém zákon spatřuje stíhaný jim prostředek uskutečnění dotčeného zlého úmyslu (vědouce každý o stejnoměrné činnosti ostatních) č. 4639.

- k posouzení, odpovídá-li ta která z osob zúčastněných na určitém trestném činu jako spolupachatel, je nezbytné třeba i zjištění, jakým způsobem, najm. kdy a kde byl společný zlý úmysl tou kterou z osob těch uskutečňován (uskutečněn), nezůstala-li přes svůj úmysl vůbec nečinnou č. 4639.

- spolupachatelství na zpronevěře mohou se dopustiti jen osoby, jímž byla věc svěřena; ani osoba, již byla věc svěřena, nedopouští se zpronevěry, stal-li se zadržovací nebo přivlastňovací úkon, aniž k němu činně přispěla

působením na vůli osoby, která věc zadržívá nebo si přivlastní, nebo jinak, omezujíc se na pouhé nepřekážení úkonu, o němž již věděla v době, kdy byl předsevzat č. s. 4639.

- při zločinech podvodného a přečinech nedbalého úpadku je možné spolupachatelství dlužníka a osoby samostatně jeho věci vedoucí na téžestrestném činu v tom smyslu, že každý z nich — v případech § 205 a) tr. zák., po případě u provádění povšechné dohody a povšechné společného úmyslu poškozovacího — předsevzme samostatně jednání, které buď v souvislosti s jednáním druhého spolupachatele způsobí škodný výsledek zákonem předpokládaný (zmaření nebo ztenčení uspokojení věřitelstva nebo části jeho, poškození všech nebo některých věřitelů), nebo způsobí trestný výsledek některého z těchto druhů, který by byl nenastal, kdyby bylo zůstalo jen při jednání druhého spolupachatele č. s. 4639.
- jest však nemožné (vyloučeno) spolupachatelství oněch soob na téžestrestném skutku, na téžestrestném jednání (úkonu), které se stalo nebo mělo státi příčinou nebo jednou z příčin škody (újmy) trestním zákonem předpokládané č. s. 4639.
- úkon, který předsevzala osoba od dlužníka různá, třeba jinak věci dlužníkovy samostatně vedoucí, s dlužníkem dorozuměná (srozuměná), najmě provádějící po případě společný s dlužníkem úmysl vyhrocený na tento úkon, může jí býti přičítán (za předpokladů § 5 tr. zák.) jen jako spoluvina nebo účastenství č. s. 4639.
- došlo-li bez takového individuálně vyhroceného dorozumění po povšechné dohodě nebo třeba po vzniku povšechné společného úmyslu dlužníka i osoby jeho věci samostatně vedoucí, zmaření nebo ztenčení uspokojení věřitelů nebo jejich části (§ 205 a) nebo po nabytí vědomí oběma o neschopnosti dlužníka k placení (§ 486 č. s. 2 tr. zák.), k ojedinelému úkonu jen dlužníka nebo osoby jeho věci samostatně vedoucí, jest přímým pachatelem jen ta z těchto osob, jež úkon ten předsevzala, kdežto druhé z nich lze přičítati úkon ten jen podle § 5 tr. zák. jako spoluvinníku neb účastníku, pokud není toto přičítání vyloučeno tím, že jde v úkonu o trestný čin nedbalý (§ 486 č. s. 2 tr. zák.) č. s. 4639.
- zločin podvodu lze přičítati jako přímé pachatelství neb spolupachatelství jen, byli-li obžalovaní vedeni stejným zlým úmyslem zločinem tím předpokládaným a spolupůsobili-li každý z nich při samotném páchaní podvodu, t. j. při uvádění jiné osoby v omyl č. s. 4639.
- odpovědnost několika útočníků za těžké poškození na těle při společném zlém nakládání, jehož původce nemohl býti zjištěn, podle § 157 (odst. 2) tr. zák. je jen podpůrná a má místo jen, nebyl-li útok projevem společné vůle, jež došla uskutečnění ve vědomě společném spolupůsobení obžalovaných, již odpovídají pak jako spolupachatelé jeden každý za veškerý výsledek činnosti všech, a to v případě předchozí úmluvy podle § 155 d) tr. zák., jinak podle §§ 6, 152—156 tr. zák. č. s. 4864.

Spolupachatelstvo při lúpeži: při spolupachatelství na zločinu loupeže kvalifikované podle § 349 odst. II tr. zák. jest považovati za pachatele nejen toho, kdo přímo vykoná celou činnost, z níž nastal výsledek nutný k naplnění skutkové podstaty tohoto složeného trestného činu, nýbrž i toho, kdo vykoná činnost vedoucí jen k jednomyšlnému výsledku, byl-li ve vzájemném dorozumění s jiným pachatelem, vykonavším činnost, vedoucí k druhému výsledku a směřoval-li jejich úmysl shodně i k tomuto výsledku, způsobenému jen jedním ze spolupachatelů; za opkus zločinu loupeže, při němž byl úmyslně zabit člověk, jest uložiti trest dočasné káznice od tří do patnácti roků (§ 66 odst. III tr. zák.) č. s. 4613.

- při zločinech podle § 345 tr. zák. nevyžaduje sa k spolupachatelství v smysle § 70 tr. zák., aby sa vinníci vopred rozhodli, že při krádeži, ak bude treba, použijú aj násilia alebo hrozby; použitie násilia alebo

hrozby je zpravidla následkom nepredvídaného odporu pri vykonaní krádeže alebo po nej pri pristihnutí páchatel'ov. Taktiež sa nevyžaduje, aby činnosť každého účastníka bola rovnocenná č. s. 4814.

- **pri ublížení na tele:** ku spolupachatel'stvu pri ublížení na tele stačí všeobecný úmysel nepriateľsky zachádzať s poškodeným; trestný čin spolupachatel'ov sa kvalifikuje podľa stupňa skutočného ublížení, pri čom každý spolupachateľ je zodpovedný za celý výsledek spoločného jednania č. s. 4840.

Spoluvina: § 5 tr. zák.: úkon, který předsevzala osoba od dlužníka různá, třeba jinak věci dlužníkovy samostatně vedoucí, jsou s dlužníkem dorozuměna nebo třeba srozuměna, najmě po případě provádějíc společný s dlužníkem úmysl vyhrocený na tento úkon, může jí býti přičítán a to jen za předpokladů § 5 tr. zák. jako spoluvina neb účastenství č. s. 4639.

- došlo-li bez takového individuálně vyhroceného dorozumění po povšechné dohodě nebo třeba po vzniku povšechné společného úmyslu dlužníka i osoby jeho věci samostatně vedoucí, zmaření nebo ztenčení uspokojení věřitelů nebo části jich (§ 205 a) anebo po nabytí vědomí oběma o neschopnosti dlužníka k placení (§ 486 č. s. 2), k ojedinelému úkonu jen dlužníka neb osoby jeho věci samostatně vedoucí, jest přímým pachatelem jen ona z těchto osob, jež úkon ten předsevzala, kdežto druhé z nich lze přičítati úkon ten jen podle § 5 tr. zák. jako spoluvinníku nebo účastníku, pokud ovšem není toto přičítání vyloučeno tím, že jde v úkonu o trestný čin nedbalý, jak tomu jest v případech § 486 č. s. 2 tr. zák. č. s. 4639.
- spoluvina na krádeži č. s. 4686.
- návod a pomoc jsou rovnocenné formy viny a každá z nich naplňuje již sama o sobě pojem spoluviny č. s. 4686.
- záleží-li přispění k bezpečnému vykonání zlého skutku jen v úmyslném opatření prostředků, předpokládá pojem trestné pomoci po stránce objektivní, že prosívedek byl hlavnímu pachateli skutečně odevzdán č. s. 4686.
- po stránce subjektivní předpokládá trestná pomoc, že spoluvinník ví o zlému úmyslu hlavního (přímého) pachatele a jedná v úmyslu, by známý mu úmysl hlavního pachatele byl uskutečněn. Není třeba, by spoluvinník měl (v době trestné pomoci) přesnou představu o zločinu hlavním pachatelem zamýšleném ve všech podrobnostech, najmě pokud jde o jeho předmět, rozsah, místo a čas; stačí, že si představuje skutek chystaný hlavním pachatelem v hlavních rysech, opodstatňujících určitou trestní skutkovou podstatu, že ví, že osobou, které jest nápomocen, bude poškozen (ohrožen) statek, který je z druhu právních statků trestním zákonem chráněných, jednáním (opomenutím), které je z druhu jednání (opomenutí) trestním zákonem stíhaných č. s. 4686.
- z akcesorní povahy činnosti pomocnické — § 5 a (úsudkem z opaku) 9 tr. zák. — plyne, že pomocník musí mítí správnou představu o okolnostech činu přímého pachatele po stránce trestně-právní rozhodujících, tedy zejména o jeho úmyslu č. s. 4795.
- nekryje-li se jeho představa s tímto úmyslem, ručí pomocník jednak — stejně jako původce — jen v rámci svého zlého úmyslu, jednak ale vždy pouze v rámci — nejen činnosti, ale i — úmyslu přímého pachatele č. s. 4795.
- sváděli-li obžalovaní k tomu, by kdo uplatňoval neexistující pohledávku za účelem zkrácení věřitelů, na které však oni sami vůbec nepomýšleli, zamýšlejíce jen oddáliti dražbu nemovitosti, pokusili se svěsti ho k něčemu, co mohlo býti jen pomáháním při maření exekuce podle § 1 zák. č. s. 78/1883 ř. zák. a nikoliv pomáháním při podvodném úpadku § 205 a) tr. zák. č. s. 4795.

Spotřební družstva viz společenstva.

Správce tiskárny: § 24 tiskové novely činí odpovědnost správce tiskárny závislou jen na tom, zda je nakladatel znám čili nic, nečiní však rozdílu, zda nakladatelem je osoba právnická či fyzická č. 4607.

Správní přestupky: úplným rozptýlením shluknutého davu, najmě rozptýlením (rozchodem) davu vytlačeného z místa shluknutí pozbývá výzva k rozchodu účinnosti a závaznosti i pokud je v ní příkaz jednotlivci, aby se vzdálil z místa shluknutí. Pozdější, od rozptýlení (vytlačení) davu časově oddělené objevení (zdržování) se jednotlivce (jednotlivců) na místě potlačeného shluknutí není neposlušností výzvy k rozchodu řízené na shluknutí; nešetření takového zákazu chůze (pobytu) na místě dřívějšího shluknutí; nešetření takového zákazu není trestné podle § 283 tr. zák., nýbrž po případě podle čl. III odst. č. 2 zák. č. 126/1920 (v doslovu zák. č. 125/1927) č. 4629.

— — koncesovaný obchodník, který předváděl radiostanici k propagaci rozhlasu (za účelem reklamním) v jiné obci, než ve které měl ohlášenou a povolenou prodejnu, dopustil se tím, že tam nechal přístroj v úschově, jen administrativního deliktu podle § 24 odst. 6 zák. č. 9/1924 č. 4791.

— — i za platnosti vl. nař. ze dne 30. června 1932, č. 107 sb. z. a n. je (nedovoleně) rychlá jízda automobilem přestupkem podle § 428 (427) tr. zák., nikoli jen přestupkem stíhaným politickými úřady č. 4863.

— — rada akciové společnosti: a § 486 a), c) tr. zák. č. 4867.

Sprenevera: jde o zpronevěru v úřadě podle §§ 462, 463 tr. zák. a nikoli jen o průtah ve výplatě peněz, zapsal-li poštovní úředník peníze došlé poštovnímu úřadu v úředních seznamech jako vyplacené adresátům, ve skutečnosti je však nevyplatil, nýbrž zadržel je pro sebe a výplatu provedl teprve později na urgence stran. Otázka, zda pachatel měl v úmyslu zadržet peníze trvale si ponechat, je bez významu. Jestliže se tyto zpronevěry děly postupně, v podstatě vždy stejným způsobem, třeba usuzovati, že všechny zločinné útoky vzešly z jednotného rozhodnutí pachatelova, a jde o jeden zločin zpronevěry v úřadě, páchaný postupně č. 4647.

— — pachatelem porušení soudního zátvoru (§ 359 tr. zák.) může být jen exekút. Pre rozlišení, či tento trestný čin je zločinem alebo přečinom, je rozhodná výška škody, způsobené vymáhajícímu veriteli; při tom mezi sumou vymáhané pohľadávky a hodnotou soudom zabavené a exekútom spreneverené věci treba zviať za základ vždy sumu nižšiu č. 4650.

— — pachateľa, pravoplatne odsúdeného pre rad jednotlivých sprenever v úrade, kvalifikovaných ako jeden trestný čin pokračujúci, nelze podľa § 326 č. 1 tr. p. sprostíť obžaloby pre ďalší, dodatočne na javo vyšlý prípad sprenevery v úrade, s odôvodnením, že čin ten je len čiastkou už pravoplatne posúdenéj trestnej činnosti obžalovaného č. 4677.

— — ide o spreneveru v úrade, keď úradník nebol síce podľa úradných predpisov preňho záväzných oprávnený peniaze prijať, preca však v svojom úradnom postavení vstúpil so stranou vo styk, takže pri prevzatí peňazí jednal s ňou tak, ako keby prevzatie peňazí náležalo do oboru jeho úradnej pôsobnosti, a strana mu sverila peniaze v tej mienke, že má právo ich prevziať č. 4742.

— — spreneveru v úrade spácha verejný úradník, ktorý, hoci nie je k prevzatí peňazí oprávnený, v svojom úradnom postavení vstúpi so stranou v styk a jedná s ňou tak, ako keby prevzatie peňazí náležalo do oboru jeho úradnej pôsobnosti, takže strana mu peniaze sverí v tej mienke, že on má právo ich prevziať č. 4765.

— — založil-li veřejný úředník, dopustivší sa sprenevery v úrade, příslušné spisy na nepatřičném místě, ide len o dočasné ich ukrytie a nelze z toho už usudzovať, že mal úmysel ich zničiť alebo učiniť neupotrebitelnými č. 4765.

— — bezprávné privlastnenie peňazí alebo vecí s peňažnou hodnotou, prevzatých verejným úradníkom, možno považovať za súkromnú spreneveru (§ 355 tr. zák.) len vtedy, stalo-li sa odovzdanie peňazí alebo vecí na základe súkromného poverenia; súdneho zamestnanca, ktorý si bezprávné ponechal peňaze, odovzdané mu pre vymáhajúcich veriteľov, a príslušné exekučné spisy u seba zadržal, nelze uznať vinným vedľa sprenevery tiež přečinom zneužitia úradnej moci (§ 471 tr. zák.), nebolo-li zistené, že chcel jednu stranu poškodiť aj ináč zadržaním spisov č. 4813.

Starosta: jemuž prísluší výkon miestni a silniční policie, může, i když je k výkonu služby určen strážník, kdykoliv výkon této služby provésti sám a k potlačení (přemožení) odporu, kladeného osobou, proti níž úřední zákrok směřuje, užití přiměřené brachiální síly, aniž se tím dopouští přestupku podle § 331 tr. zák. č. 4635.

— — obecný starosta je podľa zákona oprávnený samostatne vykonávať miestnu policíu a zakročovať proti každému porušeniu kľudu a poriadku v obci. Bol-li pri takom výkone niekým napaďnutý na tele, ide o zločin násillia proti členovi úradu podľa § 2 zák. č. XL:1914 č. 4744.

— — obecný starosta ako policajná vrchnosť je oprávnený na požiadanie úradníkov dôchodkovej kontroly prevádzať stopovacie úkony v miestnostiach občanov č. 4835.

Státní úředník jako svědek viz tajemství úřední.

Státní vězení: trest státního vězení nelze uložit na zločin vojenské zrády vůbec (§ 1 odst. 1 a 3 zák. č. 123/1931), pro zločin podle § 2 zák. na ochr. rep. pak, nechtěl-li obžalovaný jen vykonávati vliv na uspořádání věci veřejných, nýbrž měl na mysli násillnou jich změnu a bylo-li jeho jednání zvláště zavržitelné č. 4660.

— — uložení trestu státního vězení předpokládá odsouzení pro zločin; pro přečin nesmí (§ 281 č. 11 tr. ř.) býti tento trest uložen, nýbrž lze jen vysloviti, že trest vězení (tuhého) má býti vykonán podle předpisů o výkonu trestu státního vězení; ani ten ani onen trest nelze zostríťi postem č. 4719.

— — podnecovanie robotníctva hanobením republiky k tomu cieľu, aby násillím povallilo demokraticko-republikánsku formu štátu, je zvlášt' zavřitel'ným spôsobom vykonávania vplyvu na usporiadanie vecí verejných alebo sociálnych č. 4583.

— — jestliže některé z dřievějších rozsudkov, slůžiciach za podklad k výmere úhrnného trestu, uložily obžalovanému trest štátneho väzenia (zák. č. 123/31 sb. z. a n.), treba použiť zásad uvedených v §§ 1, 2 cit. zák. tiež pri výmere úhrnného trestu a vysloviti, aká pomerná časť úhrnného trestu má byť odpykaná podľa predpisov o výkone trestu štátneho väzenia č. 4651.

— — spáchal-li obžalovaný trestný čin obsahom letákov za tým účelom, aby získal peniaze na podporu rodin uväznených príslušníkov svojej strany, je zřejmá jeho snaha vykonať vliv na usporiadanie vecí sociálnych a použité k tomu prostriedky nie sú zvlášt' zavržitelné; upotrebenie zákona o štátnom väzení je na mieste č. 4780.

Stávka: § 3 zákona č. 43/1870 ř. zák., jenž označoval jako trestná jen určitá jednání za stávky, byl zrušen § 7 zákona č. 309/21 a § 1 odst. 2 téhož zákona zmiňuje se o stávkách. Jiným zákonem stávka nebyla prohlášena za trestný čin č. 4644.

— — ovšem stávka jest dělníky všeobecně považována za důležitý a účinný prostředek v hospodářském boji dělnictva proti podnikatelům a s tohoto hlediska je uvažovati, zda jest obviňování vyslovené proti dělnickému odborovému tajemníku, jehož úkolem jest hájiti zájmy dělnictva, že odsuzuje stávku jako zločin, obviňováním z nepočestného činu nebo smyšlení se stanoviska dělnictva, pro něž leták s pozastavenou satí byl určen č. 4644.

Stíhací návrh: trestní řád neobsahuje ustanovení, které by soudu ukládalo, by zkoumal z úřední povinnosti nejen, zda ten který návrh byl učiněn oprávněným k tomu obžalobcem (srovnej k tomu obzvláště 1. odst. § 92 tr. ř.), nýbrž i, zdali jsou splněny (a prokázány) předpoklady, jimiž jest po případě podmíněno stíhací právo obžalobcovy č. 4724.

— **úkony:** jimiž se přetruhuje promlčení, jsou uvedeny v §§ 227 a 531 tr. zák. jen příkladmo; vyžaduje se však, by stíhací úkon směřoval proti osobě podezřelého (pachatele) a byl adekvátní těm, které jsou tam uvedeny; nespadá sem dotaz na okresní úřad, kdo je majitelem a správcem tišárny č. 4644.

Stížnost: dle § 2 nov. č. 3/78: sborový soud první stolice není oprávněn odmítnout stížnost (dle § 2 zák. ze dne 31. prosince 1877, č. 3 ř. zák. z roku 1878) do usnesení, jímž byla dle § 1 téhož zákona zamítnuta stížnost zmateční č. 4736.

— **dle § 481 tr. ř. viz řízení přestupkové.**

— **dle § 378 tr. ř. slov.:** nevyhověl-li předseda senátu žádosti strany o opravu protokolu o hlavním odvolacím přelíčení, jest stížnost proti tomuto rozhodnutí k nejvyššímu soudu nepřipustná č. 4642.

— sťažnosť proti opatreniu vrchného súdu, učiněnému mimo zasedania senátu (proti sdeleniu, upovedomeniu), je nepřipustná č. 4694.

— předpis § 378 odst. 3 tr. ř., podle něhož usnesení sborového soudu první stolice přezkoumá vrchní soud, nevztahuje se na případ, kde sborový soud první stolice odmítl zmateční stížnost podle § 32 odst. 1 por. nov. jako opožděnou; stížnost proti takovému usnesení přezkoumá nejvyšší soud č. 4845.

Střet přečinu s přestupkem viz souběh.

Střídavé pomínutí smyslů viz beztrestnost dle § 2 b).

Studentenbund (St. B.): měl organizaci rázu vojenského, která sbírala, organizovala a cvičila branné a pomocné síly k úkladům o republiku č. 4799.

Sturmabteilung viz národně-sociální strana.

Styk přímý (§ 2 zák. č. 50/23): je tu tehdy, jedná-li pachatel bezprostředně s cizozemským činitelem, tedy od osoby k osobě (ať už bezprostředně nebo za použití přímých prostředků dorozumívacích, tudíž telefonicky, dopisem, poslem a pod.), a není-li tímto činitelem osoba fyzická, tedy s tím, kdo je reprezentantem onoho činitele č. 4799.

— **je nepřímý (§ 2 zák. č. 50/23):** nejde-li o takový přímý styk osoby (pachatele) s cizím činitelem, nýbrž používají-li tyto osoby prostředků, t. j. osob, o nichž pachatel ví, že mají styky s cizí mocí nebo s cizími činiteli. Takovým prostředníkem by mohla být ovšem i vlastní (domácí) organizace (ve svých představitelích) č. 4799.

Sťažnosť vid' stížnost dle § 378 tr. ř. slov.

Súbeh trestný: tvoří-li výrok, zakládající skutkovou podstatu šíření nepravdivých zpráv podle § 18 zák. na ochr. rep., logický celek s výrokem, zakládajícím skutkovou podstatu zločinu podle § 15 č. 3 cit. zák., a slouží k jeho odůvodnění, jest absorbován těžší skutkovou podstatou tohoto zločinu a nelze jej kvalifikovat jako samostatný trestný čin č. 4584.

— urážka úředních osob a útok proti nim, provedený pro výkon jejich povolání, který je po právu č. 4615.

— přečin zneužitia úradnej moci nemôže byť nikdy v materiálnom súbehu so zločinom alebo s prečinmi ťažkého alebo ľahkého ublíženía na tele č. 4675.

— další činnost návodce ke zločinu vraždy, že totiž pomáhal pachateli ukrýti mrtvolu, nelze kvalifikovat ani jako pomocnictvo ani jako nadřování; jde o ideální souběh ve smyslu § 95 tr. zák. č. 4756.

— způsobili pachatel orgánu vrchnosti kromě násilí (§ 4 odst. 2 zák. čl. XL:1914) i lehké uskození na těle (§ 301 tr. zák.), jde o materiální souběh podle § 96 tr. zák. č. 4764.

Subjektivní stránka: nemůže nechtít alespoň in eventum účinek určitého rázu pachatel, jenž má v době jednání ve svém vědomí na zřeteli, že tento účinek může nastat. Samotným rozhodnutím se k jednání, z něhož jest mu určitý účinek očekávat, rozhoduje se tudíž pachatel i k činu, jímž má očekávaný účinek býti přivoděn a jedná tudíž úmyslně ve smyslu zákona č. 4863.

Sudetendeutscher Heimatbund (SH): pracuje k násilnému přivtělení (části) Československé republiky k budoucí velkoněmecké říši; výchově pro tento cíl slouží t. zv. letní tábory SH; je proto účast na těchto táborech (v Německu) přípravou úkladů o republiku po rozumu § 2 zák. na ochr. rep. č. 4660.

Sudetendentschland: je pojem po výtce politický; odporuje vnitřním svým obsahem ústavě Čsl. republiky, přiřaduje se svým smyslem k pojmu územního útvaru německé říše č. 4730.

— heslo »Sudetendentschland« již samo o sobě naplňuje skutkovou podstatu přečinu podle § 14 č. 1 zák. na ochr. rep., tím spíše ve spojení s doplňkem »erwache« č. 4730.

Súkromný návrh vid' návrh súkromnej strany.

Súkromný žalobce vid' obžalobce súkromný.

Suspense: odpovědného redaktora č. 4704.

Súťaž nekalá vid' nekalá soutěž.

Svedení: § 132 tr. zák.: pouhá jsoucnost služebního poměru sama o sobě nestačí k založení poměru zákonem (§ 132/III tr. zák.) předpokládaného, nýbrž se vyžaduje, by buďto zaměstnavatel byl osobou k tomu povolánou pověřen dozorem nad služebnou, nebo by tu alespoň byly zvláštní okolnosti, jež by služebnou činily potřebnou zaměstnavatelova dozoru co do jejího mravního vývoje, z kteréhožto hlediska přicházejí v úvahu zejména: mladistvý věk služebně, její tělesná nebo duševní nevypěstlost, její osobní povaha, skutečnost, že rodiče nebo jiné osoby, jímž v první řadě náleží pečovatí o její mravní vývoj, nemožou na ni dozíratí, a j. č. 4627.

— ač nelze přesně vymezit věk, až do kterého trvá ona potřeba ochrany, podává se přece ze životní zkušenosti, že předpokládaná tu nezralost a tudíž mladistvý věk končí zpravidla dosažením 18. roku č. 4627.

— při služebné starší 18 let nebude zpravidla její věk o sobě pokládati za důvod ochrany podle § 132 III tr. zák. č. 4627.

— nakoľik nejde o zmatek, prohlásil-li se krajský soud nepřislušným k projednání obžaloby pro zločin § 132 tr. zák., máje za to, že jde o zločin § 125 tr. zák. č. 4659.

— zločin podle § 132 III tr. zák. je dokonán, když se svedení podařilo, t. j. když pachatel osobu nacházející se k němu v poměru § 132 tr. zák. přiměl k tomu, aby nějaký smilný čin spáchala nebo strpěla. Byl-li smilný útok odvrácen (ona osoba jej netrpěla), lze pachateli přičítati jen pokus č. 4808.

— **dle § 506 tr. zák. viz zneučtění.**

Svěmoci: podle § 183 tr. zák. trestnou jest jen takové nakládání se svěřenou věcí, které se přiči vůli oprávněné osoby pachateli známé a není zlého úmyslu předpokládaného pojmem přivlastnění, má-li pachatel byl jen omylem za to, že osoba k věci oprávněná nebude nic namítati proti tomu, by pachatel s věcí nakládal způsobem jím zamýšleným a pak uskutečněným č. 4823.

Svépomoc: má sice místo k odvrácení protiprávního útoku soukromé osoby, nikoliv i proti formálně oprávněnému zákroku vrchnostenské osoby, jejíž zá-
krok, byť věcně neodůvodněný nebo nepřiměřeným způsobem prováděný
musí dotčená jím osoba trpět s výhradou stížnosti k vrchnosti, zákrok onen
nařídívší nebo jinak veřejnému činiteli nadřizené č. 4695.

Svědectvím: jest vyjevení smyslových postřehů svědka o minulých událostech
nebo jiných skutečnostech, spadajících v dobu minulou č. 4833.

Svědék: je podle zákona (§ 199 a) tr. zák.) povinen, by u soudu vypovídal pravdu
tak, jak ji sám poznal, a nikoliv, jak mu ji napověděl někdo třetí č. 4833.

— z důvodu nedostavení se svědka, jehož pobyt jest neznámý; jest odročiti
hlavní přelíčení jen, lze-li důvodně očekávat, že další pátrání po svědku
nezůstane bez úspěchu, any zbývají ještě pro pátrání po něm prostředky
a cesty dosud opomenuté, avšak dle zvláštních okolností případu způsobí k
objevení svědkovy stopy č. 4591.

— § 151 č. 2 tr. ř.: výslech státního úředníka jako svědka bez předchozího
zproštění povinnosti zachovávatí úřední tajemství je nepřipustný po
rozumu § 151 č. 2 tr. ř. jen, pokud je samotným svědkem nebo jinak
poukázáno k tomu, že se zamýšlený výslech dotkne postřehů nebo po-
znatků, jejichž vyjevením poruší svědek úřední tajemství č. 4598.

— svědectví a nález a posudek státního úředníka jsou neplatné (§§ 151
č. 2, 120 tr. ř.) jen v těch částech, jimiž vyjevil poznatky a postřehy,
které z důvodu úředního tajemství vyjevití nesměl č. 4598.

Šíření nepravdivé zprávy: že četníci střelili do bezbranných dětí, aniž lid vyzvali
k rozchodu č. 4818.

— mluvením o horečných válečných přípravách č. 4883.

Skodou: je rozumět újmu na jmění, zmenšení (ztenčení) majetku již existujícího
na rozdíl od ušlého zisku, »jež může někdo očekávat podle obvyčejného
běhu věcí« (§ 1293 obč. zák.) č. 4795.

Školní sbírka viz sbírka k potřebě školní.

— stávka: vybízením ke hromadnému neplnění veřejnoprávních povinností ve
smyslu § 15 č. 1 zák. na ochr. rep. je i vybízení dětí ke školní stávce
č. 4818.

Škrtnutí ze seznamu: advokátů č. 175 dis.

Státní polesný vid' polesný štátny.

Stítící se práce viz robotárna.

Tabulka výstražná viz výstražná tabulka.

Tajemství úřední: výslech státního úředníka jako svědka bez předchozího zproštění
povinnosti zachovávatí úřední tajemství je nepřipustný po rozumu § 151
č. 2 tr. ř. jen, pokud je samotným svědkem nebo jinak poukázán k tomu,
že se zamýšlený výslech dotkne postřehů nebo poznatků, jejichž vy-
jevením poruší svědek úřední tajemství č. 4598.

— svědectví a nález a posudek státního úředníka jsou neplatné (§ 151
č. 2, 120 tr. ř.) jen v těch částech, jimiž vyjevil poznatky a postřehy,
které z důvodu úředního tajemství vyjevití nesměl č. 4598.

Tajemstvím (§ 31 zák. č. 111/1927): jsou veškeré skutečnosti, které, souvisejce
s podnikem nejsou zjevné a podle vůle majitele podniku mají být tajeny
č. 4749.

Tajnou podle poslední věty č. 1 § 17 zák. na ochr. rep.: je organizace i, předstírali
jiný účel než ve skutečnosti má; stačí, že skauting (pořádání skautských
táborů), najmě i pobyt v přírodě, koupání a vzdělávací kursy byly jen
rouškou, pod kterou měly být propagovány idee komunistické za účelem
přípravy účastníků k revolučnímu převratu č. 4861.

Telefonní tyč: přibítí na ni výstražné tabulky a § 23 tisk. zák. č. 4718.

Telegrafy: zák. č. 9/1924 § 24 (1): přechovávatel (§ 24 zák. č. 9/1924) musí
si opatřit koncesi (povolení) ještě než začíná radiotelefonní zařízení pře-
chovávat; s opatřením si a přechováváním zařízení (se sestavením a
provozem stanice) musí sečkat, až ho dojde zpráva, že mu povolení
(koncese) bylo uděleno; pro beztrčnost nestačí pouhé ohlášení nebo
mylný předpoklad přechovávatelův, že přechovávání bylo určenou jím
osobou k jeho příkazu ohlášeno (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 4671.

— účelem zákona je zvýšená ochrana veřejného státního zájmu na přísné
kontrolu možnosti provozu radiotelefonního; chce tedy s plnou přísností
zakročiti tam, kde jde o přechovávání takových zařízení, k němuž ne-
bylo státními dozorcími orgány vůbec dáno povolení, o němž tedy státní
správa vědomostí nenabyla č. 4679.

— amplion sám o sobě nespádá pod pojem radiotelegrafního nebo radio-
telefonního zařízení po rozumu § 24 odst. 1 zák. č. 9/1924; není proto
ku přechovávání amplionu třeba povolení ve smyslu tohoto zákona
č. 4729.

— koncesovaný obchodník, který předváděl radiostanici k propagaci roz-
hlasu (za účelem reklamním) v jiné obci, než ve které měl ohlášenou
a povolenou prodejnu, dopustil se tím, že tam nechal přístroj v úschově,
jen administrativního deliktu podle § 24 odst. 6 zák. č. 9/1924; avšak
osoba, která vzala aparát ten bez povolení do úschovy — třebaže jen
přechodně na několik málo dní a z ochoty — dopustila se tím přečinu
podle § 24 odst. 1 zák. č. 9/1924 č. 4791.

— pojem »přechovávání« ve smyslu § 24 odst. 1 zák. č. 9/1924 není
rovnocenný pojmu držby ve smyslu občanského zákona; vyžaduje, by
obžalovaný sám měl radiotelefonní přístroj u sebe (by přístroj byl v do-
sahu jeho faktické moci používati ho) č. 4815.

— pro pojem »přechovávání« podle § 24 odst. 1 zák. je rozhodnou sku-
tečnost, že osoba fyzická nebo právnická »má u sebe« radiotelefonní
zařízení (§ 3 odst. 2 zák.), čímž se rozumí, že zařízení to je v dosahu
její faktické moci používati ho k zachycení a poslouchání vysílaných
zpráv radiotelefonních č. 4815.

— přečinu podle § 24 (1) zák. č. 9/1924 se dopouští i ten, kdo má u sebe
bez povolení jen na zkoušku radioaparát, který mu za tím účelem do-
dala firma, která má povolení k výrobě, prodeji a přechovávání takových
přístrojů; omyl co do povinnosti opatřit si i v tomto případě povolení
k přechovávání přístroje neomlouvá (§§ 3, 233 tr. zák.) č. 4847.

— § 24 (3): podmínkou kvalifikace činu podľa § 24 č. 3 zák. č. 9/24 Sb.
z. a n. je zistenie takých skutočností, z ktorých možno uzatvárať, že
páchateľ jednal zo zistnosti č. 4843.

— § 24 (5): ustanovení § 24 odst. 5 zák. o radiotelegrafech predpisuje obli-
gatorně, že radiotelegrafní zařízení, o němž soud zjistil, že je někdo
přechovával, vyráběl, prodával, dovážel (bez úředního povolení), pro-
padá ve prospěch státu, bez ohledu na to, je-li vlastnictvím pachate-
lovým, či osoby třetí. Tuto právní větu (rozh. č. 4220) je však posu-
zovati ve spojitosti se skutkovým dějem, k němuž se v tom kterém
případě vztahovala, a nelze ji povšechně rozšiřovati na případy, které
doposud předmětem rozhodování zrušovacieho soudu nebyly č. 4679.

— propadnutí po rozumu § 24 odst. 5 zák. č. 9/1924 je v podstatě svou
povahou vedlejším trestem, který nemůže stihnouti osobu na trestném
činu nezúčastněnou; nelze proto vysloviti propadnutí radiového pří-
stroje, který pachateli (odsouzenému) nenáleží, nýbrž byl jím odcizen
osobě, která přístroj přechovávala oprávněně, majíc k tomu koncesi
příslušného poštovního a telegrafního úřadu č. 4679.

— propadnutí radiotelegrafního nebo radiotelefonního zařízení po rozumu
§ 24 (5) zák. č. 9/1924, není výhradně vedlejším trestem, který může
postihnouti jen pachatele, ať již přímého či spoluvinníka neb účastníka,

k jehož odsouzení došlo, nýbrž jde tu zároveň o opatření administrativní (zabezpečovací), které může postihnouti i třetí osobu na trestném činu nezúčastněnou, je-li vlastníkem věci, která byla předmětem trestného činu č. 4847.

- — — — — nalézací soud je povinen (§ 281 č. 11 tr. ř.) vysloviti ve smyslu § 24 (5) zák. č. 9/1924 propadnutí radioaparátu bez povolení přechovávaného, třebaže je vlastnictvím firmy, jež má povolení k výrobě, prodeji a přechovávání takových přístrojů č. 4847.
- — — — — nebrání-li tomu zřetel veřejné nebo důležité zřetel soukromé, lze i výkon výroku o propadnutí po rozumu § 24 (5) zák. č. 9/1924 podmíněně odložit (§ 5 odst. 2 zák. č. 562/1919) č. 4847.
- — — — — jde o porušení předpisu § 260 č. 3 a o zmatek č. 3 § 281 tr. ř., nevyslovil-li nalézací soud v rozsudku, zda radiotelefonní zařízení propadá, nýbrž vyhradil výrok o tom pozdějšímu rozhodnutí č. 4877.
- — — — — propadnutí radiotelefonního zařízení netřeba vysloviti, nabyli-li ho před zahájením trestního řízení nebo při něm bezelstně (nevědouc o tom, že bylo zahájeno trestní řízení proti tomu, od koho zařízení nabylo) osoba od pachatele rozdílná, již byl dáno povolení k přechovávání onoho zařízení č. 4877.
- § 24 (6): koncesovaný obchodník, který předváděl radiostanici k propagaci rozhlasu (za účelem reklamním) v jiné obci, než ve které měl ohlášenou a povolenou prodejnu, dopustil se tím, že tam nechal přístroj v úschově, jen administrativního deliktu podle § 24 odst. 6 zák. č. 9/1924; avšak osoba, která vzala aparát ten bez povolení do úschovy — třebaže jen přechodně na několik málo dní a z ochoty — dopustila se tím přečinu podle § 24 odst. 1 zák. č. 9/1924 č. 4791.

Testament viz poslední pořízení.

»**Těžká urážka**« ve smyslu § 281 odst. II. tr. zák. předpokládá takové jednání poškozující, jímž bylo silně rozčilení obžalovaného, zmíněné v odst. I. § 281 tr. zák. ještě více stupňováno, takže možnost volného rozhodování obžalovaného byla ještě více omezena, než jak předpokládá odst. I. cit. zákonného ustanovení č. 4594.

Tiskář: § 24 (1) tisk. nov. činí (podpůrnou) odpovědnost správce tiskárny závislou jen na tom, zda je nakladatel (vydavatel) znám čili nic, nečiní však rozdílu, zda je nakladatelem (vydavatelem) osoba právnická či fyzická č. 4607.

- zodpovědný správce tiskárny při tiskopisu neperiodickém je na roveň postaven zodpovědnému redaktoru při tiskopisech periodických, na jehož místo v příčině odpovědnosti nastupuje. Platí proto pro zodpovědného správce tiskárny plnou měrou ona zákonná ustanovení, jež se týkají zodpovědného redaktora, jak tomu také výpočet oněch zákonných ustanovení v § 24 tisk. nov. je dán náležitý výraz č. 4673.
- tisková novela č. 124/1924 Sb. z. a n. nevykazuje blíže pojem zodpovědného správce tiskárny (§ 24 tisk. nov.); v tomto ohledu jest hledati objasnění v zákonech jiných, na př. v § 5 zák. o tisku, jenž mluví o zřízení správce tiskárny majetníkem tiskárny a o jeho úředním schválení, dále v §§ 3 a 55 živn. řádu, podle nichž mohou i právnické osoby provozovati živnosti za týchž podmínek jako osoby jednotlivé, že však musí zříditi způsobilého náměstka (obchodvedoucího, dílovedoucího) nebo pachtýře (§ 3) a že u koncesovaných živností (§ 15 č. 1 živn. řádu) musí majitel živnosti vyžádati si schválení zřízení náměstka od živnostenského úřadu (§ 55 živn. ř.) č. 4673.
- kdo nebyl ani okresním úřadem ani družstvem vyrozuměn ani jinak zvěděl o tom, že byl úředně schválen za zástupce tiskařské koncese družstva (§ 55 odst. 2 živn. ř.), a aniž funkci tu skutečně obstarával, nezodpovídá trestně jako odpovědný správce tiskárny (§ 24 tisk. nov.) za zanedbání povinnosti při tisku po rozumu §§ 6, 24 tisk. nov. č. 4673.

Tiskopis: vzal-li si obžalovaný více výtisků urážlivých letáků, poněvadž mu bylo přikázáno, aby je mezi lidem rozdal, a odevzdal-li část jinému a část sám rozdával, jde tu o složky jednotného jednání, jichž souhrn je i pro otázku způsobilosti přivoditi účinek posuzovati jako celek č. 4724.

- k pojmu rozšiřování tiskovin č. 4724.
- v rozšiřování tiskopisu obsahujícího několik projevů zakládajících skutkové podstaty trestných činů různé povahy a různého významu právního, jde o skutek jediný a jednotný č. 4806.

Tiskové právo: zákon o tisku č. 6/1863: § 10 odst. 2, § 11: zanedbáním povinnosti podle § 10 odst. 2 tisk. zákona spáchal obžalovaný samostatný trestný čin podle § 11 tisk. zákona; obsah této povinnosti jest zcela rozdílný od povinnosti, jejíž porušení jest předpokladem trestného činu ve smyslu § 6 tisk. nov. č. 4704.

§ 23: výstražná tištěná tabulka, upozorňující ve smyslu nař. místodrž. mor. ze 17. ledna 1914, č. 12 z. zák. (§ 7), že se v jejím okolí provádí trávení vran a podobných škůdců, je tiskopisem určeným jen místním potřebám, na který se podle třetího odstavce nevztahuje zákaz prvního a druhého odstavce § 23 tisk. zák.; výběr místa, na němž má býti umístěna, je ponechán majiteli honitby a je omezen jen účelem výstražné tabulky č. 4718.

- — — — — i když byla tabulka ta přibita bez povolení úřadu na telefonní tyč, nejde o porušení předpisu druhé věty třetího odstavce § 23 tisk. zák., který předpokládá, že jsou místa k účelu tam naznačenému úřadem určena; není-li tomu tak, nemůže vyvěšování (přípevnování) vyhlášek v prvé větě třetího odstavce cit. § miněných zakládati skutkovou podstatu trestného činu č. 4718.
- — — — — leták, byť byl v podstatě pozváním ke schůzi lidu, přestává býti pouhou vyhláškou ve smyslu § 23 odst. 3 tisk. zák., je-li další jeho obsah rázu politického ba i trestného č. 4731.

— — — — — přestupku podle § 23 tisk. zák. dopouští se i ten, kdo, použiv nedospělého dítěte jako prostého nástroje k provedení svých záměrů, dá jim za sebe vykonati činnost § 23 tisk. zákona vyznačenou č. 4731.

- — — — — byl-li kdo pravoplatně odsouzen pro přečin čl. III č. 3 zák. č. 142/1868 a přestupek § 23 tisk. zák., spáchané rozšiřováním letáku, brání zásada ne bis in idem opětnému jeho stíhání a odsouzení pro přečin § 488, 491 tr. zák. a čl. V zák. č. 8/1863 ř. zák., spáchaný rozšiřováním téhož tiskopisu, třebaže pro jiné části jeho obsahu, než které byly podkladem onoho rozsudku; účinnosti oné zásady není tu na újmu okolnost, že tu i tam je k jednání a rozhodování příslušný soud jiného složení; skutečnost onoho odsouzení je událostí procesní, kterou může zrušovací soud zjistiti přímo ze spisů č. 4806.

— — — — — §§ 27, 40: promlčecí doba může býti přetržena a požadavku »včasného pokračování v zahájeném řízení« po rozumu §§ 27, 40 tisk. zák. vyhověno jen úkony předsevzatými trestním soudem, nikoliv úkony (návrhy) obžalobcovými (sepsáním obžaloby) č. 4597.

- — — — — úkonem směřujícím k pokračování v trestním stíhání je i opatření trestního soudu, by mu byly spisy státním zastupitelstvím s příslušnými návrhy včas vráceny za účelem dalšího stíhání pachatele; nelze proto v tom, že spisy byly u státního zastupitelství k návrhu a ve lhůtě § 40 tisk. zák. nebyly soudu vráceny, spatřovati »ne-možnost stíhati vinníka v těchto zemích« po rozumu této stati zákona č. 4597.

— — — — — § 40: v § 40 tisk. zák. je stanoveno zvláštní promlčení pro trestné činy spáchané tiskopisem. Spadá sem i přečin proti bezpečnosti cti podle § 1 tisk. novely a § 493 tr. zák., jakož i přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. novely č. 4696.

- nebylo-li v zahájeném trestním řízení pro přečin proti bezpečnosti cti, pokud se týče pro přestupek podle § 6 tisk. nov. po šest měsíců pokračováno, pomínula trestnost činu promlčením podle § 40 tisk. zák., třebaže faktický klid řízení nastal zaviněním (opomenutím) soudu, nikoliv soukromého obžalobce; nezáleží na tom, že šlo o úkon, na který soukromý obžalobce neměl podle platných předpisů zákonné ingerence č. 4696.
- **zák. čis. 142/1868: čl. III.:** byl-li kdo pravoplatně odsouzen pro přečin čl. III čis. 3 zák. čis. 142/1868 a přestupek § 23 tisk. zák., spáchané rozšiřováním letáku, brání zásada ne bis in idem opětovnému stíhání a odsouzení pro přečin §§ 488, 491 tr. zák. a čl. V zák. čis. 8/1863 ř. zák., spáchaný rozšiřováním téhož tiskopisu, třebaže pro jiné části jeho obsahu, než které byly podkladem onoho rozsudku; účinnosti oné zásady není tu na újmu okolnost, že tu i tam je k jednání a rozhodování příslušný soud jiného složení; skutečností onoho odsouzení je událostí procesní, kterou může zrušovací soud zjistiti přímo ze spisů čis. 4806.
- Trapný stav (§ 100 tr. zák.):** jest jím tělesná nebo duševní trýzeň, která jednak svou silou, jednak délkou trvání přesahuje při zločinu § 98 a) tr. zák. onu míru újmy na tělesné neporušenosti napadeného, při zločinu § 98 b) tr. zák. pak onen stupeň obavy nebo strachu a nepokoje ohroženého, které, i když trestným činem byly způsobeny, mají jako pojmový znak té které skutkové podstaty v zápětí potrestání pachatele jen podle mírnější sazby prvního odstavce § 100 tr. zák.; onen pojem není omezen jen na újmy na tělesné neporušenosti, nýbrž odpovídají mu i zjevny rázu psychického čis. 4600.
- Trávení vran:** vyhláška o tom a § 23 tisk. zák. čis. 4718.
- Trest:** náhradní trest na svobodě podle § 8 zák. čis. 31/29 nastupuje jen v případě, že peněžitý trest je nedobytný čis. 4660.
- zákon v § 6 čis. 1 odst. 3 zák. na ochr. rep. nestanoví, které okolnosti jsou zvláště přitěžující; také přitěžující okolnosti, uvedené příkladmo v odst. 1. § 28 a mající vliv na výměru trestu, mohou, ale nemusí býti takovými okolnostmi zvláště přitěžujícími; je na soudu, by v každém případě uvažoval, jsou-li tu takové okolnosti a jsou-li tu alespoň dvě čis. 4660.
- pro otázku, který trest je těžší po rozumu prvního odstavce § 267 tr. ř., jsou rozhodny výhradně tresty zákonem ustanovené, nikoli zákonná kvalifikace jednotlivých trestných činů; i kde se střetne přečin s přestupkem, je použití zákonného předpisu o trestu na přestupek, je-li trest jím stanovený vyšší, než trest uložený zákonem na přečin čis. 4761.
- ustanovením § 4 (1) zák. č. 31/29 byla změněna trestní sazba § 460 tr. zák. pro přestupky krádeže toliko v případech, ve kterých činí cena kradených věcí více než 1.000 Kč, tak, že je za uvedeného předpokladu trestati krádež tuhým vězením od 14 dnů do 6 měsíců. Pro přestupky krádeže, u nichž hodnota kradených věcí nepřevyšuje 1.000 Kč, zůstala trestní sazba § 460 tr. zák., obzvláště i horní hranice zákonem čis. 31 sb. z. a n. 1929 nezměněna čis. 4853.
- **smrti (doživotního žaláře) a § 50 tr. zák.:** příkaz prvního odstavce § 36 tr. zák. platí neobmezeně bez ohledu na rozsah proveditelnosti zásady druhého odstavce téhož § čis. 4596.
- — odpykal-li si již pachatel v cizozemsku trest na svobodě, uložený mu pro tyž hrdelní zločin, nelze mu podle § 50 tr. zák. v tuzemsku uložit trest smrti, nýbrž jen trest těžkého žaláře doživotního, který však lze zmírniti použitím ustanovení § 338 tr. ř.; uložení tohoto trestu není tu na závalu zákaz ztrestání trestu doživotního žaláře podle § 50 tr. zák., nebyly-li s výkonem onoho trestu na svobodě v cizozemsku buď po-

všechně pro způsob jeho výkonu nebo konkrétně pro zvláště nařízené ztrestání pro pachatele spojeny újmy, které podle předpisů v tuzemsku platných s výkonem doživotního těžkého žaláře spojeny nebývají a spojeny býti nesmí čis. 4596.

- **záměna a zmírnění:** § 260 a) tr. zák. platí jen při přečinech a přestupcích a podmínky pro uložení trestu na svobodě místo trestu peněžitého jsou tam jiné než podle § 8 zákona čis. 31/29, kde nastupuje trest náhradní jen, je-li peněžitý trest nedobytný čis. 4660.
- — při zločinu podle § 6 čis. 2 zák. na ochr. rep. nelze použiti § 54 tr. zák. čis. 4660.
- — v případech, v nichž je trestný čin ohrožen v zákoně buď vězením nebo pokutou, má soud za okolností zvláštního zřetele hodných uznati přímo na peněžitou pokutu, a nikoliv přeměnou vězení použitím § 261 tr. zák. čis. 4793.
- — ustanovení §§ 266, 260 b), 260 posl. odst. tr. zák. neukládají soudu za povinnost, nýbrž dávají mu jen právo, by uložil obžalovanému kratší (mírnější) trest, než který ho měl stihnouti podle příslušné trestní sazby; neučinil-li tak, nejde o zmatek čis. 11 § 281 tr. ř. čis. 4853.
- — nepoužil-li soud ustanovení ani § 54 ani § 55 tr. zák., musí (§ 281 čis. 11 tr. ř.) uložiti v případě § 265 tr. ř. doplňující trest tak, aby s připočtením prvního trestu byl vyměřen v zákonné sazbě čis. 4854.
- **§ 1, 6 zák. čis. 471/1921:** po účinnosti zákonů č. 31/29 sb. z. a n. (§ 21) a č. 209/31 sb. z. a n. (§ 3) je rozhodným znakem pro použití mírnější sazby trestní ve smyslu čl. I §§ 1, 6 zák. č. 471/21 sb. z. a n. již jen povaha činu, nikoli též znehodnocení peněz čis. 4750.
- — tím, že porotní soud v dodatkové otázce porotcům jako předpoklad použití nižší sazby trestní neuvedl zhodnocení peněz, neporušil zákon čis. 4750.
- **peňazité:** je-li stanovena pro vedlejší trest peněžitý minimální sazba, musí býti při použití § 92 tr. zák. sestoupeno i pod nejnižší výměru na čin stanoveného minimálního trestu peněžitého čis. 4586.
- **úhrnný:** při vymeraní úhrnného trestu nelze hledat k trestom na slobode, ktoré byly už celkom odpykané; dobu započítaním vyšetřovacej väzby skutočne odpykaného trestu treba od úhrnného trestu odpočítat, aj keď sa o nej súhrnný rozsudok zvlášť nezmieňuje čis. 4619.
- — jestliže niektoré z dřívejších rozsudkov, slúžiacich za podklad k výmere úhrnného trestu, uložily obžalovanému trest štátneho väzenia (zák. č. 123/31 Sb. z. a n.), treba použiť zásad uvedených v §§ 1, 2 cit. zák. tiež pri výmere úhrnného trestu a vysloviť, aká pomerná časť úhrnného trestu má byť odpykaná podľa predpisov o výkone trestu štátneho väzenia čis. 4651.
- — vymeranie úhrnného trestu je zákonom vylúčené, ak bol podmienčne odsúdený v skúšobnej lehote znova odsúdený pre zločin bezpodmienečne čis. 4657.
- — pri výmere úhrnného trestu platí zásada, že zpravidla žiadny z jednotlivých trestov, uložených dřívejšími rozsudkami, nesmie byť celkom preminutý; v zákone nemá oporu názor, že úhrnný trest nemá prevyšovať výmeru najťažšieho z týchto jednotlivých trestov čis. 4661.
- — pojednávane podľa § 518 tr. p. môže sa konať aj v neprítomnosti odsúdeného; námietka, že odsúdený je duševne chorý, nemôže mať vliv na výmeru súhrnného trestu čis. 4667.
- — bol-li obžalovaný sice už dva razy odsúdený pre trestné činy uvedené v § 338 odst. 1 tr. zák., avšak uložené mu tresty byly shrnuté v trest úhrnný (§§ 517, 518 tr. p.), ktorý odsúdený aj odpykal, nemožno tvrdiť, že bol dva razy potrestaný a nelze kvalifikácie podľa § 338 tr. zák. použiť čis. 4726.

- — slúčenie trestov v jednotný trest úhrnný je prípustné len dotyčne trestov na slobode; tresty peňažité, uložené buď samostatne alebo podľa trestov na slobode, ostávajú pri výmere úhrnného trestu nedotknuté a treba vysloviť, že v prípade ich nevyožiteľnosti premenia sa v náhradný trest rovnakého druhu, ako úhrnný trest na slobode č. 4781.
  - **vedľajší:** je-li stanovená pro vedľajší trest peňažitý minimálna sazba, musí byť pri použití § 92 tr. zák. sestoupeno i pod nejvyšší výmeru na čin stanoveného minimálneho trestu peňažitého č. 4586.
  - — prekvalifikoval-li soud při použití mimořádného zmírňovacího práva trestný čin, kvalifikovaný zákonem jako zločin, se zřetelem na ustanovení § 20 tr. zák. na přečin, jest použití zákonných ustanovení, platných pro přečiny, i co do trvání vedľajších trestů č. 4714.
- Trestní oznámení:** trestní oznámení, učiněné poškozenou osobou u četnictva, jest považovati zároveň za soukromý návrh ve smyslu trestního zákona, aby bylo zahájeno trestní řízení č. 4722.
- — trestné oznámenie, ktoré učinil poškodený verejný úradník u štátneho zastupiteľstva, možno považovať i za zmocnenie ku stíhaniu v smysle § 91 tr. p. a § 14 odst. 5 zák. č. 108/33 sb. z. a n. (o ochrane cti) č. 4776.
  - — pohrůzka jím č. 184 dis.
- Trestnice:** využili-li vězeň omylu správy trestnice, vzav na vědomí rozhodnutí o propuštění z trestu, spočívající na nesprávném předpokladu, že si již trest odpykal, dopustil se přestupku podvodu jako vězeň v trestnici po rozumu § 2 nař. č. 173/1860 ř. zák.; na tom nic nemění, že již vězněm trestnice není č. 4649.
- Trhová smlouva** viz smlouva trhová
- Třaskaviny:** zák. č. 134/1885: třaskaviny jest použito jako trhacího prostředku pokaždé, jakmile její přirozená trhací síla výbuchem byla uvolněna, vyjmouc jen případy, v nichž silám třaskaviny, jejím výbuchem uvolněným, pomoci nějakého zvláštního zařízení byl dán předem účinek usměrněný a do jisté míry určitelný (jako když jest sil těch používáno k výstřelu náboje z pušky, děla neb pod.). Jsou-li však síly ty uvolněny bez takového, jejich účinek předem omezujícího a usměrnujícího opatření v úmyslu vydati tím v nebezpečí majetek, život nebo zdraví jiného, nesejde na tom, že nebylo při použití třaskaviny postupováno způsobem takovým, který zaručuje ještě větší a přesnější účinek trhací síly třaskaviny nežli když třaskavina jest přivedena k výbuchu volně, ohrožujíc však i při tom statky shora uvedené č. 4710.
- ke skutkové podstatě zločinu podle § 4 zák. č. 134/1885 (č. 50/1923) stačí, že byl vůbec majetek, život nebo zdraví jiného úmyslně vydán v nebezpečí užitím třaskaviny jako trhacího prostředku č. 4710.

- Ublížením (poškozením na těle):** po rozumu § 153 tr. zák. je jakákoliv patologická změna těle či oné části lidského těla, třebaže nedosahuje ani povahy předpokládané ustanovením § 411 tr. zák. (vzniku viditelných známek a následků), tím méně pak vážných účinků zmíněných v ustanovení § 152 tr. zák. v přičině zdraví a způsoblosti k povolání č. 4851.
- — uvedený pojem je tedy, ač ovšem proň nestačí pouhé porušení nedotknutelnosti těla chráněné předpisem § 312 tr. zák., splněn už pouhým porušením tělesné neporušenosti, na př. poškozením pokožky, podkožního vaziva a pod. č. 4851.
- Účastník soukromý:** § 47 tr. ř.: útraty právního zastoupení soukromého účastníka jsou vzhledem k ustanovení § 381 č. 4 tr. ř. částí útrat trestního řízení, než z ustanovení §§ 389 a 393 odst. 3 tr. ř. plyne nutně, že obviněnému lze uložit náhradu útrat zastoupení jen toho soukromého účastníka, pro jehož poškození byl uznán vinným, neboť jinak nedostává se materiálního předpokladu soukromého účastnictví, který jest stanoven § 47 tr. ř. č. 4630.

- — na tom nic nemění okolnost, že v řízení rozsudku předcházejícím byla přiznána práva soukromého účastníka osobě, která následkem podezření, že jí trestním činem byla způsobena škoda, byla považována za poškozenou. Práva tato pomíjejí osvobozujícím rozsudkem, který se vztahuje na čin, jímž škoda byla způsobena č. 4630.

Účet: výhrada vlastnictví v něm č. 4728.

Účetnictví: kdo si dal vlastníkem patentu, jehož předmětem je způsob a zařízení k získání denní (okamžité) bilance při propisovacím účetnictví, za úplatu zařídití toto účetnictví pro svůj podnik za současného dodání prostředků k tomu náležejících (pomůcek a tiskopisů), nabytí — neobsahuje-li patentová listina žádné výhrady ve směru omezení užívání nabyvatelem předmětu vynálezu — se svolením vlastníka, byť i mlčky předpokládaným, práva užívati onoho účetnictví ve svém podniku, a může je vykonávati nejen sám osobně, nýbrž i svými zaměstnanci nebo pomocnými osobami k tomu zjednanými č. 4837.

Účinek zprávy (§ 18 zák. na ochr. rep.): nelze posuzovati jen podle dojmu, jaký zpráva vyvolá u přímých a prvých posluchačů ve chvíli, kdy jest pronášena pachatelem, nýbrž je třeba míti na zřeteli i ony možné následky, jež nastanou ještě u dalších osob, k nimž za postupného rozšiřování pachatelem podniceného bude zpráva snad ještě přenesena (zpráva v hospodě sdělena pronikne vypravováním hostů v širší kruhy obyvatelstva) č. 4687.

Účinná lítost viz lítost účinná.

Učitelka: nedbale jednala učitelka, která si dala školskými dětmi (9—11 ročnými) bez dozoru sekerou rúbat dřevo č. 4689.

Uder bičem (bílčístěm): do ochranného skla auta jedoucího po hrázi rybníka č. 4783.

Uderný oddíl viz národně-sociální strana.

Ukladná vražda viz vražda ukladná.

Uklady: jež by byly jinak od samého počátku odsouzeny k nezdaru, mohou se státi vážnějšími a nebezpečnějšími, prospějí-li nepříteli vnějšmu; z dosahu § 2 zákona na ochranu republiky vypadají jen přípravy, jež jsou k dosažení protiprávního cíle vždy a za všech okolností, tedy vůbec nezpůsobilé, což nelze vážně tvrditi o přípravách povstání (vzpoury) najmě pro dobu války nebo jinakého stavu nouze č. 4660.

Úmysl: vopred uvážený predpokladá tiež uplynutie dostatočného času medzi rozhodnutím pachateľa usmrtiť človeka a uskutočnením činu, aby pachateľ svoj čin a jeho následky v duševnom klude rozvážil č. 4740.

Úmyselné zabitie človeka vid' zabitie človeka úmyselné.

Úmysl soutěžitelský viz nekalá soutěž (§ 27).

- **zlý: (§ 1 tr. zák.):** přes ustanovení § 238 tr. zák. předpokládá se též u přečinu a přestupku pro odpovědnost pachatelovu zavinění. Avšak vinou (proviněním) pachatelovým jest u nevědomé nedbalosti již, že pachatel neosvědčil dbalost nutnou a dostatečnou k zamezení nebezpečí a škody, ač mu to bylo podle jeho tělesného a duševního stavu možné č. 4633.
- — základní zásadou, ovládající trestní zákon (§§ 1 a 238 tr. zák.) je, že zodpovědnost podle trestního zákona předpokládá zavinění pachatele. Zásada ta platí bez výjimky pro celý obor trestního práva č. 4673.
- — k naplnění skutkové podstaty přečinu § 45 aut. zák. po stránce subjektivní stačí dolus eventualis č. 4801.
- — k opodstatnění přečinu § 97 pat. zák. stačí po subjektivní stránce již dolus eventualis, pokládal-li totiž pachatel právu se přičíci výsledek své činnosti sice jen za možný, jednal-li však přes to tak, že je předpokládati, že by ho nebylo zdrželo od trestného jednání ani, kdyby byl předvídal, že trestnímu právu se přičíci výsledek jistě nastane č. 4802.

— — účinek určité povahy nemůže (aspoň in eventum) nechtít, kdo má v době jednání ve svém vědomí na zřeteli, že tento účinek může nastat. Samotným rozhodnutím se k jednání, z něhož jest mu určitý účinek očekávat, rozhoduje se pachatel i k činu, jímž má být očekávaný účinek přivoděn, a jedná úmyslně ve smyslu zákona č. 4862.

Úpadca vid' úpadok zavinený.

Úpadek z nedbalosti: § 486 čis. 1, 2 tr. zák.: k úpinosti uspokojení, na jaké má věřitel nárok, náleží také, že pohledávka zaplatí se v čas splatnosti, a to zejména, vznikla-li pohledávka dodávkou zboží, kdyžž dodatel má zase platební závazky vůči jiným osobám č. 4725.

— — — o pouhém váznutí platů lze mluvit jen tehdy, nepřesahuje-li liknavost dlužníka míru, jakou věřitelé v podobných případech obvykle poskytují č. 4725.

— — — neschopným k placení je dlužník, jenž není — ať je předlužen nebo ne — s to, by uspokojil úplně všechny své věřitele podle zásad (pravidel) řádného provozu obchodu nebo podniku dotčeného rázu č. 4725.

— — — přiči se pravidlům (zásadám) řádného obchodování, by dlužník (podnikatel) platil teprve, když je věřitelem žalován, nebo dokonce teprve, když vymáhá pohledávku exekucemi, najmě když k žalobám a exekucím docházívá nikoliv ihned po splatnosti pohledávek, nýbrž teprve po upomínkách č. 4725.

— — — neschopnost k placení po rozumu § 486 tr. zák. lze spatřovati i v tom, že byla na obžalovaného podána celá řada žalob a exekucí; přičítání této neschopnosti k placení a vzniknuvšího z ní poškození věřitelů není po případě na závadu, že by k předlužení nebylo došlo, kdyby nebyl nastal nepředvídaný a ohromný pokles cen č. 4725.

— — — **§ 486 čis. 2 tr. zák.:** skutková podstata přečinu § 486 čis. 2 tr. zák. nevyžaduje stav předlužení, nýbrž předpokládá jen stav neschopnosti k placení, který jest nezávisle na poměru součtu aktiv k součtu pasiv dán, není-li dlužník s to, by uspokojil úplně všechny své věřitele v době priměřené pravidlům řádného provozu jeho výdělečné činnosti č. 4639.

— — — při zločinech podvodného a přečinech nedbalého úpadku je možné spolupachatelství dlužníka a osoby samostatně jeho věci vedoucí na téžze trestném činu v tom smyslu, že každý z nich — v případech § 205 a) tr. zák., po případě u provádění povšechné dohody a povšechně společného úmyslu poškozovacího — předsevezme samostatně jednání, které buď v souvislosti s jednáním druhého spolupachatele způsobí škodný výsledek zákonem předpokládaný (zmaření nebo ztenčení uspokojení věřitelstva nebo části jeho, poškození všech nebo některých věřitelů), nebo způsobí trestný výsledek některého z těchto druhů, který by byl nenastal, kdyby bylo zůstalo jen při jednání druhého spolupachatele č. 4639.

— — — jest však nemožné (vyloučeno) spolupachatelství oněch osob na téžze trestném skutku, na téžze konkrétním jednání (úkonu), které se stalo nebo mělo státi příčinou nebo jednou z příčin škody (újmy) trestním zákonem předpokládané č. 4639.

— — — úkon, který předsevzala osoba od dlužníka různá, třeba jinak věci dlužníkovy samostatně vedoucí, s dlužníkem dorozuměná (srozuměná), najmě provádějící po případě společný s dlužníkem úmysl vyhrocený na tento úkon, může i býti přičítán (za předpokladů § 5 tr. zák.) jen jako spoluvina nebo účastenství č. 4639.

— — — došlo-li bez takového individuálně vyhroceného dorozumění po povšechné dohodě nebo třeba po vzniku povšechně společného úmyslu dlužníka i osoby jeho věci samostatně vedoucí, zmaření nebo

ztenčení uspokojení věřitelů nebo jejich části (§ 205 a) nebo po na- bytí vědomí oběma o neschopnosti dlužníka k placení (§ 486 čis. 2 tr. zák.), k ojedinelému úkonu jen dlužníka nebo osoby jeho věci samostatně vedoucí, jest přímým pachatelem jen ta z těchto osob, jež úkon ten předsevzala, kdežto druhé z nich lze přičítati úkon ten jen podle § 5 tr. zák. jako spoluvinníku neb účastníku, pokud není toto přičítání vyloučeno tím, že jde v úkonu o trestný čin nedbalý § 486 čis. 2 tr. zák.) č. 4639.

— — — nakolik dlužník odpovídá za škodu, která vzešla všem nebo třeba některým věřitelům tím, že osoba věci dlužníkovy samostatně vedoucí udělala nový dluh, zaplatila dluh nebo dala zástavu po době, kdy se dlužník dověděl o své neschopnosti k placení, podle § 486 čis. 2 tr. zák. č. 4639.

— — — ustanovení § 486 čis. 2 tr. zák. platí i pro toho, kdo plní schválené vyrovnání (splácí příslušné kvoty věřitelům); uvědomí-li si (při provozu starého nebo nového podniku), že je znovu neschopen platiti, musí ohlásiti včas nové vyrovnání (úpadek) č. 4709.

— — — přečinu podle § 486 čis. 2 tr. zák. nelze se dopustiti opomenutím návrhu na zahájení vyrovnacího řízení (úpadku), je-li vyrovnací řízení již v běhu; předsevzal-li však úpadce v této době některý z pozitivních činů v onom ustanovení zákona uvedených, mohlo by jiti o přečin § 486 čis. 2 tr. zák., avšak jen, kdyby šlo o čin podle vyrovnacího řádu nedovolený č. 4789.

— — — přečinem podle § 486 čis. 2 tr. zák., spáchaným po skončení vyrovnání (splnění závazků z něho plynoucích), může býti úpadek uznán vinným jen, stal-li se znovu neschopným platiti a poškodil-li — věda o této své nově nastalé neschopnosti — z nedbalosti své věřitele nebo jejich část způsobem v § 486 čis. 2 tr. zák. uvedeným č. 4789.

— — — ke skutkové podstatě přečinu podle § 486 čis. 2 tr. zák. není vždy naprosto nutné, by pachatel prodléval s podáním návrhu na vyrovnání; tato okolnost je jen jednou z několika skutkových podstat tam uvedených č. 4855.

— — — zjišťuje-li soud značné předlužení pachatele, jeho vědomost o tomto stavu a nemožnost uspokojiti všechny věřitele, zjišťuje tím po případě »neschopnost platiti« i vědomí pachatele o tom, že svým závazkům nemůže dostáti v době priměřené zvykům a rozsahu podniku jím provozovaného č. 4855.

— — — předmětem ochrany § 486 čis. 2 tr. zák. není jen věřitelstvo jako celek, nýbrž i jednotliví věřitelé; snížení celkového zadlužení pachatelova částečným placením dluhů nemění nic na skutečnosti, že placením jednotlivým jen věřitelům při daném stavu aktiv zmenšena byla kvota ostatních, jimž placeno nebylo č. 4855.

— — — k vědomí neschopnosti platiti nevyžaduje se vědomí pachatelovo, že nemůže platiti své dluhy vůbec, ani, že mu nelze dluhy uplácti, nýbrž stačí jeho znalost o takových vlastních majetkových poměrech, o výši dluhů proti stavu aktiv a možnostem výdělkovým, jež mu nedovolují, by v době priměřené platebním zvyklostem v tom oboru obchodního podnikání, kde jeho dluhy vznikly, dostal veškerým svým povinnostem řádného dlužníka č. 4855.

— — — **§ 486 a) tr. zák.:** i technikou stránkou podniku pověřený veřejný společník protokolované firmy odpovídá za nenáležitě vedení knih po rozumu § 486 a) tr. zák., ví-li, že funkcí tou pověřený společník povinnosti v tom směru nedostál; nestačí, že působil na tohoto společníka, by dal knihy do pořádku, nestaral-li se o provedení tohoto opatření č. 4590.

»nepořádně« po rozumu § 486 a) tr. zák. jsou vedeny knihy, které neumožňují přehled stavu majetku (aktiv a pasív) ani dlužníkoví ani třetí osobě s potřebným vzděláním; vyhovuje takové vedení knih, že i třetí osoba účetnictví znalá může z nich — třebaže s průtahem — sestavit přehled o stavu jmění; nestačí, zjedná-li si obchodník teprve dodatečně předepsaný stav knih z dokladů a zápisů jen jemu srozumitelných č. s. 4590.

§ 486 a), c) tr. zák.: neobsahují-li stanovy akciové společnosti nic o tom, že odpovědnost jednotlivých členů správní rady (výkonného výboru) při vedení záležitosti může být omezena na určité obory neb oddíly, aniž si oni členové sami rozdělili péči o jednotlivá obchodní odvětví tak, že rozdělení to mělo podle pravidel obchodního života za účinek zproštění povinnosti dohledu nad obchody, jež dotyčnému orgánu výslovně přikázány nebyly, jsou všichni členové správní rady a výkonného výboru zásadně povinni starati se náležitě o veškerou obchodní činnost společnosti, a lze je učiniti zodpovědnými s hlediska § 486 c) tr. zák. (jako orgány podniku) nejen za všechna opatření správní rady a výkonného výboru, opírající se o usnesení, k nimž došlo za jejich souhlasu nebo bez jejich výslovného odporu, nýbrž i za ta, jež byla učiněna beze svolení správní rady nebo výkonného výboru tím kterým činitelem společnosti své-mocně, pokud se jim nevzepřeli a neusilovali o to, by jim bylo čeleno; to platí i o zodpovědnosti za nepořádné vedení knih (§ 486 a) tr. zák.) č. s. 4867.

vzali-li obžalovaní na sebe ony funkce, nezáleží na tom, že je nemožli zastávat buď fyzicky nebo proto, že na ně svými znalostmi nestačili č. s. 4867.

§ 486 c) tr. zák.: orgány podniku po rozumu § 486 c) odst. 1 tr. zák., — povinnými s hlediska § 531 b) tr. zák. nahradití v vlastních prostředků škodu z jejich jednání podniku vzešlou, — jsou činitelé, jednající za nefyzickou osobu podle stanov č. s. 4593.

nakolik dlužník odpovídá za škodu, která vzešla všem nebo třeba některým věřitelům tím, že osoba věci dlužníkovy samostatně vedoucí udělala nový dluh, zaplatila dluh nebo dala zástavu po době, kdy se dlužník dověděl o své neschopnosti k placení, podle § 486 č. s. 2 tr. zák. č. s. 4639.

podvodný (§ 205 a) tr. zák.): při zločinech podvodného a přečinech nedbalého úpadku je možné spolupachatelství dlužníka a osoby samostatně jeho věci vedoucí na témže činu v tom smyslu, že každý z nich — v případech § 205 a) tr. zák., po případě u provádění povšechné dohody a povšechné společného úmyslu poškozovacího — předsevzme samostatně jednání, které buď v souvislosti s jednáním druhého spolupachatele způsobí škodný výsledek zákonem předpokládaný (zmaření nebo ztenčení uspokojení věřitelstva nebo částí jeho, poškození všech nebo některých věřitelů), nebo způsobí trestný výsledek některého z těchto druhů, který by byl nastal, kdyby bylo zůstalo jen při jednání druhého spolupachatele č. s. 4639.

jest však nemožné (vyloučeno) spolupachatelství oněch osob na témže trestném skutku, na témže konkrétním jednání (úkonu), které se stalo nebo mělo státi příčinou nebo jednou z příčin škody (újmy) trestním zákonem předpokládané č. s. 4639.

úkon, který předsevzala osoba od dlužníka různá, třebaž jinak věci dlužníkovy samostatně vedoucí, s dlužníkem dorozuměná (srozuměná), najmě provádějící po případě společný s dlužníkem úmysl vyhrocený na tento úkon, může jí být přičítán (za předpokladů § 5 tr. zák.) jen jako spoluvina nebo účastenství č. s. 4639.

došlo-li bez takového individuálně vyhroceného dorozumění po povšechné dohodě nebo třeba po vzniku povšechné společného úmy-

slu dlužníka i osoby jeho věci samostatně vedoucí, zmaření nebo ztenčení uspokojení věřitelů nebo jejich částí (§ 205 a) nebo po nabytí vědomí oběma o neschopnosti dlužníka k placení (§ 486 č. s. 2 tr. zák.), k ojedinelému úkonu jen dlužníka nebo osoby jeho věci samostatně vedoucí, jest přímým pachatelem jen ta z těchto osob, jež úkon ten předsevzala, kdežto druhé z nich lze přičítati úkon ten jen podle § 5 tr. zák. jako spoluvinníku neb účastníku, pokud není toto přičítání vyloučeno tím, že jde v úkonu o trestný čin nedbalý (§ 486 č. s. 2 tr. zák.) č. s. 4639.

ustanovení § 205 a) tr. zák. nevyžaduje, by byl dlužník v době jednání v § tom předpokládaného neschopen k placení nebo předlužen č. s. 4639.

zřízení, jež jest uvedeno zákonem jako příklad — viz slova »nebo jinak« — zmenšení jmění dlužníkovy, pojmově předpokládá, že zcizovacím úkonem anebo v důsledcích zcizovacího úkonu vybavuje se z majetku dlužníkovy část, aniž vstupuje na její místo úplata stejné hodnoty, že ze jmění, z něhož mají býti věřitelé uspokojeni, ubývá více než k němu přibývá č. s. 4639.

nejde o nedokonané svádění ke spoluvinně na podvodném úpadku podle §§ 9, 5, 205 a) tr. zák., nýbrž jen na maření exekuce podle §§ 9, 5 tr. zák. a 1 zák. č. s. 78/1883 ř. zák., sváděl-li sice dlužník jinou osobu k tomu, by uplatňovala ve vyrovnacím řízení dlužníkově neexistující pohledávku, avšak vůbec nepomýšlel na zkrácení svých věřitelů, nýbrž chtěl podáním návrhu na zahájení vyrovnacího řízení docílití jen oddálení dražby nemovitostí za účelem jich výhodnějšího prodeje z volné ruky č. s. 4795.

odstranil-li kdo svou vlastní věc, již dal do zástavy a jež mu byla zástavním věřitelem přenechána k používání, nedopouští se zpronevěry, nýbrž může se po případě dopustiti jen maření exekuce nebo podvodného úpadku č. s. 4848.

Úpadok zavinený (§ 416 tr. zák. slov.): skutková podstata přečinu zavineného úpadku vyžaduje, aby pachatel bol úpadcom; při tom je nerozhodné, či dlžník sám ohlásil konkurz, alebo či konkurzně pokračovanie bolo zavedené na žiadosť jeho veriteľov; úpadca, jednajúci spôsobom označeným v § 416 č. 4 tr. zák., je trestný bez rozdielu, či pred zahájením konkurzného pokračovania bol učiněný pokus o mimokonkurzně vyrovnanie, alebo či ihned bolo žiadané o uvalenie konkurzu, a či při jeho nových objednávkach išlo o zbožie potrebné do obchodu č. s. 4693.

obchodník kridatár, ktorý — nie v úmysle, aby tým poškodil svojich veriteľov — vedie sice obchodné knihy, avšak nevedie ich podľa predpisov § 25 obch. zák., dopúšťa sa přečinu podľa § 416 č. 2 tr. zák. Pri tom jeho úradník (bez vedúceho postavenia), ktorý takto vedome vedie knihy, je len pomocníkom v smysle § 69 č. 2 tr. zák.; přečin zavineného úpadku je dovřený vyhlášením konkurzu č. s. 4871.

Opítkárstvo: odmenu 180 Kč za vyhotovenie žiadosti o vklad práva vlastníckeho a za urychlené prevedenie tohoto vkladu nelze považovať za nepatrný prospěch v smysle § 3 odst. 2 zák. č. 178/24 Sb. z. a n. Prijímal-li súdny úradník odmeny za vyhotovenie výpisov z pozemkových knih, dopúšťa sa přečinu podľa § 3 odst. 1 cit. zák. len vtedy, išlo-li o vybavovanie žiadosti o výpisy v smysle §§ 393—402 jedn. poriadku; ináč išlo by len o pripadné previnenie disciplinárne č. s. 4712.

Opilná opilost viz opilost.

Urážka: dle § 312 tr. zák.: náležitosti skutkových podstat § 81 a § 312 tr. zák. č. s. 4868.

ke skutkové podstatě přečinku § 312 tr. zák. se sice nevyžaduje urážlivý úmysl, nýbrž stačí vědomí pachatelovo, že zlehčuje svým jednáním

veřejnou autoritu, kterou představuje napadený veřejný činitel; avšak vědomí to může tu být (přichází aspoň s hlediska trestního zákona v úvahu) jen, dotýká-li se projev, o jehož urážlivost jde, vůbec objektivně autority veřejného činitele, a je-li projev podle povšechné povahy své, po případě podle zvláštních okolností, za kterých se stal, s to, by zlehčoval vážnost dotčeného veřejného činitele v obecnstvu neb alespoň u jednotlivých osob projevu přítomných č. s. 4885.

Urážka na cti: § 487 tr. zák.: jde jen formálně o svědeckou výpověď, vpravdě však o obhajobu podezřelého (z přestupků podle §§ 461, 197 a podle § 487 tr. zák.), nespádající pod sankci § 199 a) tr. zák., byl-li kdo jako svědek vyslýchán, by vysvětlil rozpor mezi obsahem udání, jímž jiného křivě obvinil z přestupku, a obsahem svědecké výpovědi, v níž podle pravdy uvedl ono udání na pravou míru č. s. 4622.

— — — i při § 487 tr. zák. platí ustanovení §§ 488, 491 tr. zák., že urážkou může být dotčena čest osoby (předmětu ve smyslu § 492 tr. zák.) nejen přímo jmenované, nýbrž i označené jen znamením na ni dopadajícími č. s. 4660.

— — — **§ 487 a násl. tr. zák.:** obžalovací právo soukromého obžalobce, pokud jde o přečiny a přestupky proti bezpečnosti cti, je právem ryze osobním, nepřenositelným a neděditelným a tak úzce spjatým s osobou soukromého obžalobce, že jeho smrtí zaniká, až nastala ve kterémkoli období řízení, tedy i v řízení opravném č. s. 4644.

— — — při uvažování o otázce, zda si průměrný čtenář časopisu mohl uvědomit, koho se týče urážlivé sdělení o věci, která prý je v jiném kraji veřejným tajemstvím, jest přihlížeti i k tomu, není-li časopis čten i v tomto jiném kraji, nebo nejsou-li čtenáři v kraji, kde časopis vychází a se čte, tak znalí poměrů, že mohou ze znamení ve článku uvedených seznati, koho se urážlivá zpráva týče č. s. 4654.

— — — bře-li soudce skutečnost, že si průměrný čtenář časopisu nemohl uvědomit, koho se článek týče, za zjištění na základě své znalosti čtenářstva časopisu, jest povinen uvést, na jakém podkladě a z jakých zdrojů si tuto skutečnost zjednal č. s. 4654.

— — — vhodným prostředkem urážky úřadu je dopis i tehdy, je-li předpisem o listovním tajemství pisatel zabezpečen proti tomu, že se o obsahu dopisu nedozví jiná osoba než adresát; stačí, že se obsah dopisu má dostat i zpravidla se i dostává k vědomí adresáta, jehož vážnost k napadenému úřadu může pak doznati újmy; nezáleží ani na tom, že napadený úřad nebyl v dopise výslovně pojmenován č. s. 4660.

— — — soukromému obžalobci již se zřetelem na samu povahu jeho práva žalobního přísluší materiální právo v příčině obžaloby. Vysvítá-li jasné z obžaloby vůle soukromého obžalobce, že si z celého kontextu vybral jen určité závadné výroky, pro které žádá potrestání obžalovaného, nepochybil nalézací soud, zprostiv obžalovaného z obžaloby pro určitý článek z toho důvodu, že obsahem jeho se soukromý obžalobce necítí dotčen na cti a že jej proto ani nedal pod obžalobu č. s. 4737.

— — — pro míru cti rozhoduje, jak kdo splňuje povinnosti mu přináležející č. s. 4738.

— — — urážkami na cti mohou být jen útoky snižující způsobem v trestním zákoně blíže vyčteným mravní hodnotu postiženého v očích jeho spoluobčanů č. s. 4738.

— — — pro posouzení cti člověka mají důležitý význam netoliko všeobecné názory spoluobčanů vůbec, nýbrž hlavně —, pokud by ovšem neodporovaly snad povšechným názorům o slušnosti — i názory oněch užších kruhů společenských, v nichž dotčená osoba žije a pracuje a proti kterým převzala určité povinnosti č. s. 4876.

— — — **§ 488 tr. zák.:** podle § 488 tr. zák. stačí, byl-li uražen dostatečně označen »znamením na něho připadajícími«, tedy urážka na cti určité osoby se může stát i formou zastřenou a nepřímou, jen když ze souvislosti vysvítá, že obviňování vyslovené povšechně podle jiných ve statí obsažených náznaků se vůbec vztahuje na určitou osobu nebo se může i na ni vztahovati č. s. 4644.

— — — nemůže být pochybností, že stávka jest dělníky všeobecně považována za důležitý a účinný prostředek v hospodářském boji dělnictva proti podnikatelům a s tohoto hlediska je uvažovati, zda jest obviňování vyslovené proti dělnickému odborovému tajemníku, jehož úkolem přece jest hájiti zájmy dělnictva, že odsuzuje stávku jako zločin, obviňováním z nepočetného činu nebo smýšlení se stanoviska dělnictva, pro něž leták s pozastavenou státi byl určen č. s. 4644.

— — — výtky opětného nedostavení se k líčení sama o sobě nedotýká se cti a není proto urážkou po rozumu § 488 tr. zák. č. s. 4737.

— — — **§§ 488, 491 tr. zák.:** i při § 487 tr. zák. platí ustanovení §§ 488, 491 tr. zák., že urážkou může být dotčena čest osoby (předmětu ve smyslu § 492 tr. zák.) nejen přímo jmenované, nýbrž i označené jen znamením na ni dopadajícími č. s. 4660.

— — — pro posouzení cti člověka mají důležitý význam netoliko všeobecné názory spoluobčanů vůbec, nýbrž hlavně —, pokud by ovšem neodporovaly snad povšechným názorům o slušnosti — i názory oněch užších kruhů společenských, v nichž dotčená osoba žije a pracuje a proti kterým převzala určité povinnosti č. s. 4876.

— — — výtky zástupcům dělnické strany na radnici, že určitými činy (pomáhající nedělnické straně v případě vnučování důvodocích) poškozovali zájmy dělnictva, jež hájiti bylo první a hlavní jejich povinností, takovou měrou, že je dělníci při příštích volbách odmítli, je výtkou nečestného jednání, jež je způsobitelné, snižiti je v obecném mínění těch kruhů, jichž účinné zastupování bylo jejich úkolem a povinností č. s. 4876.

— — — **§ 490 tr. zák.:** k důkazu pravdy se vyžaduje, by byla prokázána pravdivost skutečností neb urážlivého úsudku podle toho, zda se urážka stala tvrzením skutečností či úsudkem. Pravdivost úsudku lze dokazovati jen důkazem pravdivosti návt, na základě nichž byl úsudek učiněn. Předmětem důkazu pravdy jsou vždy skutečnosti na uraženého a jeho jednání se vztahující č. s. 4737.

— — — pro posouzení trestnosti souzených projevů je bez významu, že projevy stejného znění neb alespoň stejného obsahu (smyslu) byly již uveřejněny tiskem aneb učiněny jinými osobami nebo třeba že souzený projev byl jen opakováním projevu dříve jinou osobou učiněného č. s. 4883.

— — — **§ 491 tr. zák.:** k pojmu vydávání u veřejný posměch se vyžaduje, že byl soukromý obžalobce, právě tak jako haněním snižován ve vážnosti a účt č. s. 4738.

— — — i upozornění (v odborném časopise), že by zaměstnavatelé mohli být poškozeni, kdyby přijali do práce určitého zaměstnance bez předchozí informace u zaměstnavatele, jménem uvedeného, může být po případě urážkou na cti ve smyslu § 491 tr. zák. č. s. 4738.

— — — **§ 492 tr. zák.:** při uvažování o otázce, zda si průměrný čtenář časopisu mohl uvědomit, koho se týče urážlivé sdělení o věci, která prý je v jiném kraji veřejným tajemstvím, jest přihlížeti i k tomu, není-li časopis čten i v tomto jiném kraji, nebo nejsou-li čtenáři v kraji, kde časopis vychází a se čte, tak znalí poměrů, že mohou ze znamení ve článku uvedených seznati, koho se urážlivá zpráva týče č. s. 4654.

běle-li soudce skutečnost, že si průměrný čtenář časopisu nemohl uvědomiti, koho se článek týče, za zjištění na základě své znalosti čtenářstva časopisu, jest povinen uvést, na jakém podkladě a z jakých zdrojů si tuto skutečnost zjednal č. s. 4654.

čest kolektivity a čest jedinců v ní sdružených jsou dva podstatně různé právní statky; tudíž nelze útok na jeden z nich pokládati beze všeho za napadení druhého č. s. 4768.

v případech, v nichž pachatel v urážlivém projevu neuvedl jméno napadeného, nýbrž jen znamení připadající na jednu nebo několik osob, náležejících k jistému sboru, kruhu, stavu atd., aniž by bylo patrné, na kterou z těchto osob se urážlivý výrok právě vztahuje, jest na své cti dotčena každá osoba k tomuto sboru, kruhu nebo stavu příslušející, pokud se podle obsahu urážlivého projevu musí obávat toho, že bude třetími osobami nanejvýš nepředpojatými čtenáři článku pokládána též za onu, jež jest právě míněna urážlivým projevem č. s. 4773.

tomu tak jest zejména, vztahuje-li se povšechný urážlivý projev na okruh osob tak početné úzký a přesně vymezený, že tím osoba jednotlivcově neustupuje do pozadí; jen tehdy může míti i povšechný projev určitý a jistý vztah k osobě jednotlivcově a jest způsobit jí na cti ublížení č. s. 4773.

není však ve své osobní hodnotě dotčen jednotlivec, jestliže okruh lidí, jichž se závadný článek dotýká a k nimž i on náleží, jest tak veliký, že osoba jednotlivcově v něm úplně zaniká, takže při rozumném výkladu obsahu závadného článku nepředpojatý čtenář nemůže předpokládati, že se jedná právě o tohoto jednotlivce nebo aspoň právě též o něho č. s. 4773.

byla-li v pozastaveném článku obviněna »většina lékárníků (die meisten Apotheken)« z nečestného jednání, nepřisluší právo k soukromé obžalobě pro urážku na cti lékárníku, který nebyl ve článku jmenován ani označen zvláštním znakem na něho dopadajícím č. s. 4773.

čl. V. zák. č. 8/1863: vhodným prostředkem urážky úřadu je dopis i tehdy, je-li předpisem o listovním tajemství pisatel zabezpečen proti tomu, že se o obsahu dopisu nedozví jiná osoba než adresát; stačí, že se obsah dopisu má dostat i zpravidla se i dostává k vědomí adresáta, jehož vážnost k napadenému úřadu může pak doznati újmy; nezáleží ani na tom, že napadený úřad nebyl v dopise výslovně pojmenován č. s. 4660.

ke článku V. zák. ze dne 17. prosince 1862, č. 8 ř. zák. z roku 1863 č. s. 4724.

trestní řád neobsahuje ustanovení, které by soudu ukládalo, by zkoumal z úřední povinnosti nejen, zda ten který návrh byl učiněn oprávněným k tomu obžalobcem (srovnej k tomu obzvláště 1. odst. § 92 tr. ř.), nýbrž i, zdali jsou splněny (a prokázány) předpoklady, jimiž jest po případě podmíněno stíhací právo obžalobcovy č. s. 4724.

předpis § 213 č. 4 tr. ř. nepřichází v úvahu, bylo-li potřebné svolení předloženo již před podáním obžaloby č. s. 4724.

byla-li závadným projevem dotčena nejen čest a vážnost veřejného úřadu (zemědělské rady), nýbrž zároveň i čest úředníka (předsedy), může pachatele stíhati nejen veřejný obžalobce podle odst. 1 nebo 3 čl. V zák. č. 8/1863 ř. zák., nýbrž i soukromou obžalobou napadený úředník (předseda) č. s. 4768.

byl-li kdo pravoplatně odsouzen pro přečin čl. III č. 3 zák. č. 142/1868 a přestupek § 23 tisk. zák., spáchané rozšiřováním le-

táku, brání zásada ne bis in idem opětnému jeho stíhání a odsouzení pro přečin §§ 488, 491 tr. zák. a čl. V zák. č. 8/1863 ř. zák., spáchaný rozšiřováním téhož tiskopisu, třebaže pro jiné části jeho obsahu, než které byly podkladem onoho rozsudku; účinností oné zásady není tu na újmu okolnost, že tu i tam je k jednání a rozhodování příslušný soud jiného složení; skutečnost onoho odsouzení je událostí procesní, kterou může zrušovací soud zjistiti přímo ze spisů č. s. 4806.

veřejnými úřady ve smyslu čl. V zákona č. 8/63 ř. zák. (stejně také podle § 76 tr. zák.) dlužno rozuměti orgány státu, zemí, okresů a obcí, které jsou na venek vybaveny mocí rozhodovací a nařizovací, jsou trvale zřízeny k tomu, aby plnily v okruhu místní a věcné příslušnosti úkoly státní správy č. s. 4869.

městskou radu sluší pokládati za veřejný úřad ve smyslu čl. V zák. č. 8/63 ř. zák.; urážka na cti spáchaná na ní je stíhatelnou pouze z moci úřední a nikoliv soukromou obžalobou, třebaže se vztahovala na přiděl bytů v městských domech č. s. 4869.

viz též ochrana cti.

těžká: »těžká urážka« ve smyslu § 281 odst. II tr. zák. předpokládá takové jednání poškozeného, jímž bylo silné rozčilení obžalovaného, zmíněné v odst. I § 281 tr. zák. ještě více stupňováno, takže možnost volného rozhodování obžalovaného byla ještě více omezena, než jak předpokládá odst. I cit. zákonného ustanovení č. s. 4594.

tiskem: zák. č. 124/1924; při uvažování o otázce, zda si průměrný čtenář časopisu mohl uvědomiti, koho se týče urážlivé sdělení o věci, která prý je v jiném kraji veřejným tajemstvím, jest přihlížeti i k tomu, není-li časopis čten i v tomto jiném kraji, nebo nejsou-li čtenáři v kraji, kde časopis vychází a se čte, tak znali poměrů, že mohou ze znamení ve článku uvedených seznati, koho se urážlivá zpráva týče č. s. 4654.

běle-li soudce skutečnost, že si průměrný čtenář časopisu nemohl uvědomiti, koho se článek týče, za zjištění na základě své znalosti čtenářstva časopisu, jest povinen uvést, na jakém podkladě a z jakých zdrojů si tuto skutečnost zjednal č. s. 4654.

§ 1: je-li nakladatel neperiodického tiskopisu totožný s původcem, který byl odsouzen podle § 1 tisk. nov., ručí s ním solidárně podle § 24 tisk. nov. také vlastník tiskárny v rozsahu § 21 tisk. nov. č. s. 4652.

v § 40 tisk. zák. je stanoveno zvláštní promlčení pro trestné činy spáchané tiskopisem. Spadá sem tudíž i přečin proti bezpečnosti cti podle § 1 tisk. novely a § 493 tr. zák., jakož i přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. novely č. s. 4696.

vzal-li si obžalovaný více výtisků urážlivých letáků, poněvadž mu bylo přikázáno, by je mezi lidem rozdal, a odevzdal-li část jinému a část sám rozdával, jde tu o složky jednotného jednání, jichž souhrn je i pro otázku způsoblosti přivoditi účinek posuzovati jako celek č. s. 4724.

k pojmu rozšiřování tiskovin č. s. 4724.

§ 6: odpovědný redaktor odpovídá podle § 6 tisk. nov. za přestupek, když mu nelze trestný čin spáchaný obsahem tiskopisu podle ustanovení trestních zákonů přičítati, zanedbal-li pozornost, při jejímž povinném užití nebyla by zpráva pojata do tiskopisu č. s. 4673.

k přičitatelnosti přestupku podle § 6 tisk. nov. vyžaduje se v subjektivním směru, by zodpovědný redaktor (zodpovědný správce tiskárny) zanedbal pozornost, při jejímž užití nebyla by zpráva do tiskopisu pojata č. s. 4673.

- — — přestupek podle § 6 tisk. nov. je deliktem kulposním a tato kulpa má tytéž podstatné vlastnosti jako kulpa podle trestního zákona vůbec; pachatel se tresce, protože se z nedbalosti dopustil deliktu obsahem tiskopisu č. 4673.
- — — kdo nebyl ani okresním úřadem ani družstvem vyrozuměn aniž jinak zvěděl o tom, že byl úředně schválen za zástupce tiskařské koncese družstva (§ 55 odst. 2 živn. ř.), a aniž funkci tu skutečně obstarával, nezodpovídá trestně jako odpovědný správce tiskárny (§ 24 tisk. nov.) za zanedbání povinnosti při tisku po rozumu §§ 6, 24 tisk. nov. č. 4673.
- — — v § 40 tisk. zák. je stanoveno zvláštní promlčení pro trestné činy spáchané tiskopisem. Spadá sem tudíž i přečin proti bezpečnosti tisk. nov. (§ 1 tisk. novely a § 493 tr. zák., jakož i přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. novely č. 4696.
- — — byl-li služební poměr odpovědného redaktora v době vyjítí závadného čísla přerušen (suspensí), neodpovídá za zanedbání povinné péče ve smyslu § 6 tisk. nov. ani, opomenul-li o tom učiniti řádně a včas oznámení po rozumu § 10 odst. 2 tisk. zák. č. 4704.
- — — povinností zodpovědného redaktora je přesvědčit se před uveřejněním článku, či jeho obsah nezakládá trestný čin. Tejtó povinností nie je sprostény ani vtedy, dostal-li článok od takého pisateľa, ktorého považoval za starého a skúseného novinára a za spoľahlivého a vierohodného zpravodaja; uverejnenie výroku rozsudkového podľa § 13 odst. 2 zák. č. 124/24 sb. z. a n. môže sa stať len v tom časopise, ktorý závadnú zprávu priniesol; jeho uverejnenie v inom časopise nemôže byť uložené č. 4684.
- — — § 17: při odškodnění ve smyslu § 17 tisk. nov. nejde o soukromoprávní nároky na náhradu majetkové škody, nýbrž o odškodné za újmu na statcích nehmotných č. 4652.
- — — tím není dotčen nárok na náhradu škody materiální, jak je upraven v právu občanském (§ 1330 obč. zák. v doslovu třetí novely) č. 4652.
- — — platební povinnost vlastníka tiskárny vztahuje se podle zákona jen na případy, kde nakladatel (vydavatel) neb odpovědný správce tiskárny byl odsouzen č. 4652.
- — — v první větě § 24 je vyslovena všeobecná zásada o použití norem tam citovaných na tiskopisy neperiodické, kdežto poslední věta upravuje solidární ručení vlastníka tiskárny v každém případě, kde je příknuťo odškodné podle § 17 nebo kde má býti hrazen trest na penězích, náklady trestního řízení atd., tedy nejen v tom případě, když nakladatel (vydavatel) není znám č. 4652.
- — — je-li nakladatel neperiodického tiskopisu totožný s původcem, který byl odsouzen podle § 1 tisk. nov., ručí s ním solidárně podle § 24 tisk. nov. také vlastník tiskárny v rozsahu § 21 tisk. nov. č. 4652.
- — — byl-li zamítnut návrh soukromého žalobce na vyslovení této platební povinnosti, může tomuto výroku odporovat soukromý žalobce odvoláním, pokud jde o platební povinnost vlastníka tiskárny ohledně přiznaného odškodného za příkoří (§ 17 tisk. nov.), a stížností podle § 392 tr. ř., pokud jde o ručení jeho za náklady trestního řízení č. 4652.
- — — § 21: v § 21 odst. 1 tisk. novely je stanoveno solidární ručení vydavatele a vlastníka periodického tiskopisu za tresty na penězích, náklady trestního řízení, náhradu škody a odškodné podle § 17, pokud byly

uloženy odpovědnému redaktoru, který byl uznán vinným trestným činem uvedeným v § 1 nebo přestupkem zanedbání povinné péče č. 4652.

- — — ustanovením § 21 a § 24 tisk. nov. je zavedeno bezpodmínečné ručení rázu ryze majetkového za cizí zavinění i bez zavinění vlastníka. Platební povinnost, o níž mluví § 24 tisk. nov., vzniká již podle zákona (ex lege). Závazek k solidárnímu ručení je vlastně vysloven již zákonem, takže by ani nebylo nezbytně nutno, by o tom byl učiněn výslovný výrok soudem kmetským č. 4652.
- — — je-li nakladatel neperiodického tiskopisu totožný s původcem, který byl odsouzen podle § 1 tisk. nov., ručí s ním solidárně podle § 24 tisk. nov. také vlastník tiskárny v rozsahu § 21 tisk. nov. č. 4652.
- — — § 24: § 24 (1) tisk. nov. činí (podpůrnou) odpovědnost správce tiskárny závislou jen na tom, zda je nakladatel (vydavatel) znám čili nic, nečiní však rozdílu, zda je nakladatelem (vydavatelem) osoba právnická či fyzická č. 4607.
- — — nakladatelem po rozumu § 24 tisk. nov. jest osoba, která fakticky obstarává rozmnožování a rozšiřování tiskopisu; při tom je nerozhodno, zda tak činí na účet vlastní či cizí č. 4645.
- — — vydavatelem ve smyslu § 24 tisk. nov. jest osoba, která dává podnět, by dílo vyšlo tiskem č. 4645.
- — — zákon má v § 24 (1) tisk. nov. na mysli jen podpůrné ručení vydavatele, nikoliv jeho kumulativní zodpovědnost vedle nakladatele č. 4645.
- — — je-li nakladatel neperiodického tiskopisu totožný s původcem, který byl odsouzen podle § 1 tisk. nov., ručí s ním solidárně podle § 24 tisk. nov. také vlastník tiskárny v rozsahu § 21 tisk. nov. č. 4652.
- — — platební povinnost vlastníka tiskárny vztahuje se podle zákona jen na případy, kde nakladatel (vydavatel) neb odpovědný správce tiskárny byl odsouzen č. 4652.
- — — v první větě § 24 je vyslovena všeobecná zásada o použití norem tam citovaných na tiskopisy neperiodické, kdežto poslední věta upravuje solidární ručení vlastníka tiskárny v každém případě, kde je příknuťo odškodné podle § 17 nebo kde má býti hrazen trest na penězích, náklady trestního řízení atd., tedy nejen v tom případě, když nakladatel (vydavatel) není znám č. 4652.
- — — ustanovením § 21 a § 24 tisk. nov. je zavedeno bezpodmínečné ručení rázu ryze majetkového za cizí zavinění i bez zavinění vlastníka. Platební povinnost, o níž mluví § 24 tisk. nov., vzniká již podle zákona (ex lege) č. 4652.
- — — závazek k solidárnímu ručení je vlastně vysloven již zákonem, takže by ani nebylo nezbytně nutno, by o tom byl učiněn výslovný výrok soudem kmetským č. 4652.
- — — tisková novela č. 124/1924 sb. z. a n. nevymezuje blíže pojem zodpovědného správce tiskárny (§ 24 tisk. nov.); v tomto ohledu jest hledati objasnění v zákonech jiných, na př. v § 5 zák. o tisku, jenž mluví o zřízení správce tiskárny majetnkem tiskárny a o jeho úředním schválení, dále v §§ 3 a 55 živn. řádu, podle nichž mohou i právnické osoby provozovati živností za týchž podmínek jako osoby jednotlivé, že však musí zřídití způsobilého náměstka (obchodvedoucího, dílovedoucího) nebo pachťýře (§ 3) a že u koncesovaných živností (§ 15 č. 1 živn. řádu), musí majitel živnosti vyžádati si schválení zřízení náměstka od živnostenského úřadu (§ 55 živn. ř.) č. 4673.
- — — zodpovědný správce tiskárny při tiskopisu neperiodickém je na roveň postaven zodpovědnému redaktoru při tiskopisech periodických, na jehož místo v příčině odpovědnosti nastupuje. Platí proto

pro zodpovědného správce tiskárny plnou měrou ona zákonná ustanovení, jež se týkají zodpovědného redaktora, jak tomu také výpočtem oněch zákonných ustanovení v § 24 tisk. nov. je dán náležitý výraz č. 4673.

— — — kdo nebyl ani okresním úřadem ani družstvem vyrozuměn ani jinak zvěděl o tom, že byl úředně schválen za zástupce tiskařské koncese družstva (§ 55 odst. 2 živn. ř.), a aniž funkci tu skutečně obstarával, nezodpovídá trestně jako odpovědný správce tiskárny (§ 24 tisk. nov.) za zanedbání povinnosti při tisku po rozumu §§ 6, 24 tisk. nov. č. 4673.

— — — **promlčení:** v § 40 tisk. zák. je stanoveno zvláštní promlčení pro trestné činy spáchané tiskopisem. Spadá sem tudíž i přečin proti bezpečnosti cti podle § 1 tisk. novely a § 493 tr. zák., jakož i přestupek zanedbání povinné péče podle § 6 tisk. novely č. 4696.

— — — **prostředky opravné:** je-li nakladatel neperiodického tiskopisu totožný s původcem, který byl odsouzen podle § 1 tisk. nov., ručí s ním solidárně podle § 24 tisk. nov. také vlastník tiskárny v rozsahu § 21 tisk. nov. č. 4652.

— — — byl-li zamítnut návrh soukromého žalobce na vyslovení této platební povinnosti, může tomuto výroku odporovati soukromý žalobce odvoláním, pokud jde o platební povinnost vlastníka tiskárny ohledně přiznaného odškodného za přikori (§ 17 tisk. nov.), a stížností podle § 392 tr. ř., pokud jde o ručení jeho za náklady trestního řízení č. 4652.

Určitost úkladného podnikání (§ 2 zák. č. 50/23): je učiněno zadost, je-li jisto, proti kterému právnímu statku, uvedenému v § 1 zák. na ochr. rep., má býti útok podniknut; vypracování podrobností plánu však třeba není č. 4799.

— — — není třeba, by byly již stanoveny jeho jednotlivosti; stačí, je-li jisto, proti kterému právnímu statku § 1 zák. na ochr. rep. má býti útok podniknut č. 4846.

Úřední tajemství viz tajemství úřední.

Úředník: zlehčování po rozumu § 27 zák. o nekalé soutěži se nedopouští, kdo jednal jako úředník ve smyslu vl. nař. č. 104/31 sb. z. a n. a zákona č. 165/24 sb. z. a n. z příkazu svého představeného v okruhu své úřední činnosti č. 4807.

— **veřejný: § 68 tr. zák.:** skutková podstata zločinu veřejného násilí podle § 81 tr. zák. předpokládá vždy totožnost osoby, v § 68 tr. zák. jmenované, proti níž skutečně násilně vztážení ruky (nebezpečná pohrůžka) směřuje, s onou, jejíž výkon vrchnostenského rozkazu, úřadu nebo služby má býti tímto způsobem zmařen č. 4664.

— — — výkonem vrchnostenského příkazu — propůjčujícím dotčené osobě zvláštní ochranu §§ 68, 81, 312 tr. zák. po dobu výkonu — jest ovšem činnost té které osoby jen, spadá-li úkon, k němuž příkaz směřuje, formálně do oboru působnosti vrchnosti, jež příkaz dala, a nevybočil-li zmocněnec formálně z mezí daného mu příkazu č. 4695.

— — — svépomoc má sice místo k odvrácení protiprávního útoku soukromé osoby, nikoliv i proti formálně oprávněnému zákroku vrchnostenské osoby, jejíž zákrok, byť věcně neodůvodněný nebo nepřiměřeným způsobem prováděný musí dotčená jím osoba trpěti s výhradou stížnosti k vrchnosti, zákrok onen nařídilší nebo jinak veřejnému činiteli nadřízené č. 4695.

— — — skutečnost, že 2. odstavec § 68 tr. zák. činí jen při lesních úřednících a lesním dozorcím personálu ochranu podle tohoto §, k němuž poukazují §§ 81 a 312 tr. zák. co do kruhu osob jimi chráněných, závislou na tom, že byli vzati (příslušným politickým úřa-

dem) do přísahy, nasvědčuje tomu, že u ostatních osob tamtéž vypočtených, tedy zejména i u »úředníků, vyslanců, zřizenců a služebníků obecních úřadů«, se vzeti do přísahy jako zákonný předpoklad ochrany podle § 68 tr. zák. nevyžaduje č. 4779.

— — — výkonem veřejného úřadu nebo veřejné služby nebo vrchnostenského příkazu nejsou výlučně vlastní úkony vrchnostenské (zákroky a opatření), jimiž uskutečňuje veřejný činitel přímo, co shledává v zájmu úřadu nebo služby nutným aneb účelným nebo třeba, co mu vrchností přikázáno. Službu svou neb úřad svůj nebo vrchnostenský příkaz vykonává veřejný činitel i vším, čeho třeba ku předsevzetí oněch vlastních úkonů vrchnostenských, tudíž obzvláště také dostavením se na místo a přítomností na místě, na kterém jest mu úkon označeného rázu předsevzítí č. 4851.

— — — výkon práv a povinností, jichž nabyl občan volbou do obecního zastupitelstva, je podmíněn složením slibu věrnosti Československé republice; odmítnutím slibu stal se zvolený pouhým posluchačem; rušil-li pořádek v zasedací síni (ujav se svémocně slova, ač mu v tom bylo bráněno), požívá obecní strážník, odstraňuje ho z příkazu orgánu dohlédacího (politického) úřadu ze zasedací síně, ochrany § 68 tr. zák. č. 4868.

— — — **exekuční orgán:** podle zákona (§ 26 ex. ř. a 350 zák. ze dne 15. června 1927, č. 76 sb. z. a n.) jsou exekuční orgány a též berní exekutoři oprávněni přímo vyžádati si podporu místních orgánů bezpečnostních, to ovšem jen za tím účelem, »by zmařili odpor jim činěný« č. 4664.

— — — **lesní a polní hajný:** pravomoc lesních hajných není upravena výlučně předpisy lesního zákona (č. 250/1852 ř. zák.), nýbrž platí pro ně, nanejmé i na Moravě, předpisy zák. č. 84/1872; v případech § 3 č. 2 tohoto zákona je hajný oprávněn i k opatřením, jichž třeba ke zjištění osoby přistizněného, a to po případě i mimo les jeho dohledu svěřený č. 4688.

— — — hajný požívá ochrany § 68 tr. zák. i při měření kusů dříví (stromků), při jichž odcizování pachatele přistihl č. 4805.

— — — lesní a polní zřizenci, vzati do přísahy pro určitý obvod pozemkový, jsou podle povahy své služby povinni a oprávněni vykonávat dozor v zásadě jen v tom obvodu, pro který byli ustanoveni; nepožívají ochrany § 68 tr. zák., jestliže — jsouce na honu na pozemcích mimo onen obvod (na nichž má jejich zaměstnavatel pronajatou honitbu) — zakročují proti osobě, vystřelivší na svých pozemcích č. 4820.

— — — **listonoš:** ochrana listonoše na služební pochůzce (§ 68 tr. zák.). Její podmínky. Nezávislá tím, že nezachována v nepodstatných bodech předpisy ministerstva pošt a telegrafů o doručovací službě z roku 1931 č. 4732.

— — — **obecní orgány:** obecní starosta, jemuž přísluší výkon místní a zvláště silniční policie, může kdykoliv, i když je k výkonu služby určen strážník, výkon této služby provést sám; může tudíž sám vykonati službu strážníka a může k potlačení nebo přemožení odporu, kladeného osobou, proti níž úřední zákrok směřuje, užití přiměřené brachiální síly č. 4635.

— — — obecní zřizenec (sluha), provázející berního vykonavatele na jeho požádání, nepožívá při exekučním úkonu ochrany §§ 68, 81 tr. zák., nebyl-li k tomu určen zvláštním příkazem vrchnostenským pro něho závazným (příkazem obecního úřadu, starosty obce) č. 4664.

— — — obecní radní, provádějící k příkazu obecního starosty kontrolu vstupenek při zábavě po rozumu § 9 řádu o vybírání dávky ze zábav (pro Čechy), požívá ochrany §§ 68, 81, 312 tr. zák., třebaže

kontrolu tu provádí nepřiměřeným způsobem v sále, ve kterém se zábava koná; nezáleží na tom, že se nevykázal předepsaným ověřením, je-li pachatelé beztak znám č. 4695.

— — — člen obecního zastupitelstva, pověřený k příkazu okresního úřadu obecním zastupitelstvem prováděním kontroly, zda jsou váha a jakost pečiva, stanovené okresním úřadem, v živnostenských podnikcích dodržovány, požívá při provádění této kontroly jakožto obecní zřízenec ochrany podle § 68 tr. zák., třebaže nebyl vzat do přísahy a vybaven další výkonou mocí č. 4779.

— — — **dle § 331 tr. zák.:** obecní starosta, jemuž přísluší výkon místní a silniční policie, může, i když je k výkonu služby určen strážník, kdykoliv výkon této služby provést sám a k potlačení (přemožení) odporu, kladeného osobou, proti níž úřední zákrok směřuje, užití přiměřené brachiální síly, aniž se tím dopouští přestupku podle § 331 tr. zák. č. 4635.

Usnesení: aby soudcovské rozhodnutí bylo účinné, je zapotřebí oznámiti je zúčastněným stranám; to se děje buď ústním prohlášením před soudem anebo doručením prvopisu nebo písemného vyhotovení (§ 77 tr. ř.); kterého z těchto způsobů oznámení se použije, řídí se povahou rozhodnutí. Není-li ten neb onen způsob zákonem výslovně předepsán, může být podle volby soudcovy použito té či oné formy. Pro usnesení o útratách podle § 390 tr. ř. určitá forma oznámení předepsána není; stává se tedy iakové usnesení účinným, ať bylo stranám oznámeno tím či oním z obou způsobů oznámení. Účinnost jeví se v tom, že jednak soud je vázán prohlášeným usnesením, jednak že platí prohlášené usnesení i oproti stranám. Důsledkem toho jest, že lhůta stanovená pro stížnost (proti usnesení tomu) v § 481 tr. ř. počíná se, prohlášením-li usnesení ústně, od tohoto prohlášení č. 4634.

Ústavní listina: dle § 117 ústavní listiny je projev mínění volný jen v mezích zákona, jímž jest proto omezena i volnost rozboru politických otázek za účelem přeměny ústavy a formy státu, zejména i na veřejných táborech a agitace politických stran, které jsou přirozené i v jinaké své činnosti vázány zákonem a povinny zanechat všeho, co se příčí ustanovením trestního zákona. Závaznou mezi projevů mínění a veřejné (politické) agitace jsou pak obzvláště i předpisy zákona na ochranu republiky č. 4830.

— — — předpis § 1 č. 3 nov. k tr. ř. nebyl dosud změněn ani zrušen a netýká se ho zejména ustanovení čl. 106 ústavní listiny č. 4892.

Ústnost viz z á s a d a ú s t n o s t i .

Ústúpenie od žaloby: veřejný žalobca, ktorý podal obžalobu, tým, že po zápornom riešení skutkovej otázky navrhol sprostenie obžalovaného, neupustil ešte od obžaloby; v tomto stave pokračovania nemôže poškodený prevziať zastupovanie obžaloby; poškodený, ktorý po vynesení sprostujúceho rozsudku prevzal zastupovanie obžaloby, je viazaný návrhom a prehlásením dřívejšieho žalobcu č. 4611.

Úškození na těle: úmyslné: § 152 tr. zák.: nakoľik nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyly ke hlavní otázce na zločin vraždy prosté dány eventuální otázky na zločiny zabiti, nedokonané vraždy a těžkého uskození na těle č. 4839.

— — — **§ 152—157 tr. zák.:** podle zásady § 134 tr. zák., platné obdobně pro dosah ustanovení §§ 152, 157 tr. zák., odpovídá pachatel za škodlivý výsledek i tehdy, nastal-li jen z příčin vedlejších náhodou (t. j. aniž je pachatel mohl předvidati) nastávších, byly-li tyto vedlejší příčiny pachatelem způsobeny č. 4864.

— — — upadl-li napadený na zem, když bylo s ním zle nakládáno, odpovídají osoby s ním zle nakládávší za poranění (prstu) napadeného bez rozdílu, zda k němu došlo samotným zlým nakládáním, najmě

již úhozem nebo překroucením, či teprve pádem na zem, a to i nastal-li pád tím, že napadený byl pachatelé (úmyslné) povelan č. 4864.

— — — odpovědnost několika útočníků za těžké poškození na těle při společném zlém nakládání, jehož původce nemohl být zjištěn, podle § 157 (odst. 2) tr. zák. je jen podpůrná a má místo jen, nebyl-li útok projevem společné vůle, jež došla uskutečnění ve vědomě společném spolupůsobení obžalovaných, již odpovídají pak jako spolupachatelé jeden každý za veškerý výsledek činnosti všech, a to v případě předchozí úmluvy podle § 155 d) tr. zák. jinak podle §§ 5, 152—156 tr. zák. č. 4864.

— — — útok proti těze osobě na témže místě v tutěž dobu nelze podřaditi podle výsledků jednotlivých složek útoku částečně pod § 152 (157), částečně pod § 411 tr. zák. č. 4864.

— — — **§ 153 tr. zák.:** výkonem veřejného úřadu nebo veřejné služby nebo vrchnostenského příkazu nejsou výlučně vlastní úkony vrchnostenské (zákroky a opatření), jimiž uskutečňuje veřejný činitel přímo, co shledává v zájmu úřadu nebo služby nutným aneb účelným nebo třeba, co mu vrchností přikázáno. Službu svou neb úřad svůj nebo vrchnostenský příkaz vykonává veřejný činitel i vším, čeho třeba ku předsevzetí oněch vlastních úkonů vrchnostenských, tudíž obzvláště také dostavením se na místo a přítomností na místě, na kterém jest mu úkon označeného rázu předsevziti č. 4851.

— — — ublížením (poškozením) na těle po rozumu § 153 tr. zák. je jakákoliv patologická změna té či oné části lidského těla, třebaže nedosahuje ani povahy předpokládané ustanovením § 411 tr. zák. (vzniku viditelných známek a následků), tím méně pak vážných účinků zmíněných v ustanovení § 152 tr. zák. v příčině zdraví a způsobilosti k povolání č. 4851.

— — — uvedený pojem je tedy, ač ovšem proň nestačí pouhé porušení nedotknutelnosti těla chráněné předpisem § 312 tr. zák., spíněn už pouhým porušením tělesné neporušenosti, na př. poškozením pokožky, podkožního vaziva a pod. č. 4851.

— — — **§ 152, 157, 411 tr. zák.:** pojmu příčinné souvislosti nelze pro dosah §§ 335, 411 tr. zák. dáti jiný výklad než pro dosah §§ 134, 140, 152, 157 tr. zák. č. 4831.

— — — útok proti těze osobě na témže místě v tutěž dobu nelze podřaditi podle výsledků jednotlivých složek útoku částečně pod § 152 (157), částečně pod § 411 tr. zák. č. 4864.

— — — **§ 157 odst. 2:** i pro druhý odstavec § 157 tr. zák. stačí, nastalo-li těžké poškození na těle ze rvačky (ze zlého nakládání) jen pro vedlejší příčiny náhodou se přihodivší, avšak rvačkou (zlým nakládáním) způsobené, nebo pro zvláštní okolnosti, za nichž skutek spáchán č. 4831.

— — — účast toho kterého pachatele na rvačce (zlém nakládání) s určitým jednotlivcem je jediným a jednotným skutkem, jež nelze pro účel trestního přičítání rozkládati podle různých účinků, vzešlých na těle dotčeného jednotlivce č. 4831.

— — — **kulposní: §§ 335, 337 tr. zák.:** zavinění řidiče automobilu viz automobily.

— — — vinou (proviněním) pachatelovým (§ 335 tr. zák.) je v případě nevědomé nedbalosti již, neosvědčil-li dbalost nutnou a dostatečnou k zamezení nebezpečí a škody, ač mu to bylo podle jeho tělesného a duševního stavu možné č. 4633.

— — — **§ 2 f) tr. zák. nemá na zřeteli nahodilost jednání (opomenutí) pachatelova, nýbrž výsledku z jednání (opomenutí) toho vzešlého; ojedinelost opomenutí je skutečností pro otázku nahodilosti v onom smyslu bezvýznamnou č. 4633.**

- — — nakoľik nejde o § 344 čis. 6 tr. ř., nedal-li soudní sbor porotní porotcům ke hlavní otázce znějící na zločin úkladné vraždy podle §§ 134, 135 čis. 1 tr. zák. eventuální otázku na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čis. 4 tr. zák. a mimo to eventuální otázku na přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. čis. 4720.
- — — skutková podstata přestupku podle § 18 odst. 1 zákona o potírání pohlavních nemocí vyžaduje (právě tak jako podle § 335 tr. zák.) jen takovou míru opatrnosti, kterou by za daných okolností vynaložil každý rozumný a zdraví svého bližního dbalý člověk čis. 4772.
- — — trestní zákon vzhledem k povaze lékařského povolání a k těžkostem s jeho výkonem spojeným poskytuje vyšetřujícímu lékaři v poměru k nemocnému výsadní postavení potud, že omezil jeho zodpovědnost způsobem v § 356 až 358 tr. zák. vytčeným, takže nelze vůbec stíhati lékaře vykonávajícího své povolání, leda že by šlo o takový úkon, jenž nespadá již v rámeček onoho poměru, jak by tomu na příklad bylo při zásahu lékaře na ženě těhotné, nikoli na nemocné čis. 4775.
- — — nebezpečí, o němž mluví § 335 tr. zák., musí být nebezpečím konkrétním; pachatelem musí být vyvolána, nebo zachována situace, za které je se obávati možnosti škodlivého výsledku nejen obecně (povšechně), nýbrž i a to právě ve zvláštním případě, o který jde, čis. 4778.
- — — má-li totéž jednání v § 335 tr. zák. vytčené v zápětí smrti i těžké poškození na těle různých osob, stane se účinným těžší trestní zákon, trestající takové jednání za přečin, a použitím tohoto trestního zákona jsou spolutrestána zároveň se sběhnuvší poškození na těle menšího stupně, která by o sobě zakládala přestupek buď podle § 335 tr. zák. nebo podle § 431 tr. zák. čis. 4878.
- — — **causalita:** příčinou škodlivého, protiprávního výsledku je kterákoliv podmínka jeho vzniku, kterákoli ze skutečností nebo třeba událostí, bez níž by u ostatních skutečností (událostí) škodlivý výsledek ten nevzešel, protože by byl vývin změn zevního života, skončivší pak dotčeným výsledkem, vůbec nepočal anebo nepostoupil k výsledku tomu čis. 4770.
- — — **subjektivní stránka (předvídatelnost):** vinou (proviněním) pachatelovým (§ 335 tr. zák.) je v případě nevědomé nedbalosti již, neosvědčil-li dbalost nutnou a dostatečnou k zamezení nebezpečí a škody, ač mu to bylo podle jeho tělesného a duševního stavu možné čis. 4633.
- — — § 335 tr. zák. nepředpokládá, že pachatel mohl předvídati určité jím pak způsobené nebo zvětšené nebezpečí, nýbrž stačí, že mohl předvídati možnost nebezpečí, poznati povšechně nebezpečnou povahu svého jednání, třebaže nemohl poznati, ve kterém okamžiku jednání a jakým způsobem vyvrcholí poznaná nebo poznatelná možnost nebezpečí ve skutečné nebezpečí (bezprostřední ohrožení chráněných statků) čis. 4770.
- — — předpoklad pachatelův, že jiné osoby, jejichž možné ohrožení jeho jednáním pachatel předvídal nebo předvídati mohl, zachovají se rozumně a učiní, čeho třeba, by nepřišly vůbec v nebezpečí nebo by nebezpečí je minulo, neruší, nýbrž přímo předpokládá předvídaní nebezpečné povahy jednání (nedbalost ve smyslu § 335 tr. zák.) čis. 4770.
- — — subjektivní stránka přečinu § 335 tr. zák. vyžaduje, by pachatel si uvědomil anebo nedbale neuvědomil možnost konkrétního ohrožení právních statků § 335 tr. zák. chráněných čis. 4778.

- — — min. nařízení čis. 81/1910 prikazuje řidiči zmírnění rychlosti jízdy a po případě zastavení vozidla jen, mohou-li jeho vozidlem být vyvolány nehody nebo poruchy dopravy, takže i podle tohoto nařízení jest odpovědnost za opomenutí uvedených opatření vázána poznáním anebo možností konkrétního nebezpečí, že dosavadní rychlostí jízdy nebo vůbec dalším pohybem vozidla může dojiti k nehodě čis. 4778.
- — — podle § 335 tr. zák. podléhá trestu též čin, kterého se obžalovaný dopustil z nevědomé nedbalosti, totiž když si následky svého činu neuvědomil, ačkoliv je podle předpisů zvláště vyhlášených nebo podle svého stavu, úřadu, povolání, své živnosti, svého zaměstnání nebo vůbec podle svých zvláštních poměrů nahlížeti mohl čis. 4824.
- — — nerozhoduje o sobě, že obžalovaný následky svého jednání nepředvídal, jestliže jen ohrožení lidské bezpečnosti bylo pro něho za náležitě pozornosti předvídatelné. Nemůže se proto zprostiti viny proto, že následky svého činu nepředvídal, že totiž o nich byl na omylu, když následky ty byly předvídatelné a on je nepředvídal jen z omylu, který si sám zavínil nedostatečnou pozorností čis. 4824.
- — — § 431 tr. zák.: má-li totéž jednání v § 335 tr. zák. vytčené v zápětí smrti i těžké poškození na těle různých osob, stane se účinným těžší trestní zákon, trestající takové jednání za přečin, a použitím tohoto těžšího trestního zákona jsou spolutrestána zároveň se sběhnuvší poškození na těle menšího stupně, která by o sobě zakládala přestupek buď podle § 335 tr. zák. nebo podle § 431 tr. zák. čis. 4878.
- — — **podle slov práva:** ojedinelý dospělý chodec na dostatečně široké, volné a přehledné silnici není takovou překážkou v dopravě, pro kterou by řidič motorového vozidla byl povinen zmírniti ve smyslu § 44 lit. p) nař. č. 57.000/1910 uh. min. vn. jeho rychlost až na rychlost povozu taženého koněm, krokem jdoucím čis. 4606.
- — — nedbale jednal obžalovaný, světil-li samostatné řízení motorového vozidla nezkušenému řidiči; ani faktickým, třeba i častějším řízením motorového vozidla není prokázána úplná způsobilost řidiče k samostatnému jeho řízení čis. 4626.
- — — kandidát, který šoférskou zkouškou měl teprve osvědčit svoji dovednost při řízení motorového vozidla, nie je trestne zodpovědný za úraz, způsobený třetími osobám len jeho nedovedností; skušobný komisár taktiež nezodpovedá za následky privodené len nedovednosťou skušaného, ak nebolo v jeho moci im zabrániť čis. 4637.
- — — pre posúdenie, ako je trestný určitý delikt, je rozhodná len trestná sadzba v zákone stanovená, nie okolnosti, že súd môže z niektorého dôvodu vymerať menší trest; přečin zneužitia úradnej moci podľa § 473 tr. zák. je prísnejšie trestný než přečin ľahkého poškodenia na tele podľa § 301 tr. zák. čis. 4680.
- — — nedbale jednala učiteľka, ktorá si dala školskými deťmi (9—11 ročnými) bez dozoru sekerou rúbať drevo čis. 4689.
- — — ak obžalovaný svojou vinou vyvolal nebezpečie pre druhú osobu, ktorá z ľaku alebo z mylného pochopenia situácie, aby sa vyhnula nebezpečiu, učinila mylné opatrenie, následkom ktorého tretia osoba bola poškodená na tele, je príčinná súvislosť medzi konaním obžalovaného a úrazom poškodenej osoby čis. 4755.
- — — disciplinárna moc učiteľa proti žiakom v škole nie je totožná s právom domácej kázně podľa § 313 tr. zák. Prekročil-li učiteľ medze svojej disciplinárnej pravomoci a spôsobil žiakovi poškodenie na tele, nemôže sa dovolávať beztrestnosti v smysle cit. zákonného ustanovenia čis. 4762.

- — — pri automobilových závodoch o súťaž spoľahlivosti, konaných na silniciach pri obyčajnej premávke vozidiel všetkého druhu, je závodník povinný zachovať pravidlá platné pre premávku na verejných silniciach a všeobecné pravidlá obozretnosti č. 4817.
- — — ku spolupáchateľstvu pri ublížení na tele stačí všeobecný úmysel nepriateľsky zachádzať s poškodeným; trestný čin spolupáchateľov sa kvalifikuje podľa stupňa skutočného ublíženia, pri čom každý spolupáchateľ je zodpovedný za celý výsledok spoločného jednanía č. 4840.
- — — všeobecná zručnosť veľí riadiči nákladného automobilu, na němž se dopravujú lidé, aby byl pamětliv, že jejich tělesná bezpečnost může být při jízdě ohrožena větvemi stromů, vyčnívajícími do prostoru nad jízdní dráhou; jinak jedná nedbale ve smyslu §§ 290, 291, 310 tr. zák. Zákon v těchto ustanoveních trestná nedbalost, nerozlišuje mezi culpa lata a culpa levis č. 4859.

Utajenie listiny: odňali páchatel listinu osobe, oprávnenej k jej držbe, v úmyslu, aby odstránením listiny bolo znemožnené jej použitie, ide o utajenie listiny v smysle § 406 tr. zák. Nevyžaduje sa, aby z utajenia nastala skutočná škoda; stačí úmysel škodu spôsobiť č. 4707.

Útisk: zák. č. 309/1921: vydírání a útisk liší se jen různou intenzitou nátlaku.

Útisk: zák. č. 309/1921: vydírání a útisk liší se jen různou intenzitou nátlaku. U psychického násilí jest hranice ta samým zákonem vymezena ustanovením, že pohrůzka musí býti způsobila vzbuditi v ohroženém důvodnou obavu, má-li se státi složkou skutkové podstaty vydírání. Podle obdoby tohoto znaku jest vymeziti hranici tu i při fysickém násilí, u něhož zákon takového poukazu neobsahuje č. 4600.

- zlým nakládáním, pokud se týče způsobením újmy na těle ve smyslu § 1 zák. o útisku bude tudíž jen takové působení na tělo jiné osoby, jež nemá jinakého dalšího duševního účinku, než přechodnou nevolnost, chvilkový pocit nepříjemnosti. Jakmile však nastaly nebo podle povšechné povahy jednání pachatelova mohly nastati účinky vážnější, zejména poruchy těla nebo duševního klidu časově nebo stupňovitě rozsáhlejší, jest fysické násilí pokládati za prostředek těže intenzity, jakým je vyhrůzka způsobila vzbuditi důvodnou obavu a podřaditi je pod pojem skutečného násilí ve smyslu § 98 a) tr. zák. č. 4600.
- důvodem trestnosti jednání dle § 1 zák. o útisku, stejně jako důvodem trestnosti vydírání není protiprávnost prostředku pachatelem užitého, nýbrž protiprávnost nároku, jež pachatel prostředkem tím vymáhá č. 4879.
- při sjednávání pracovní smlouvy může si sice každá strana činiti podmínky, avšak právo to jest do jisté míry omezeno potud, že podmínky smluvních stran nesmějí odporovati dobrým mravům ani ustanovením platných zákonů, k nimž sluší obzvláště počítati i předpisy § 1 zák. o útisku; podmínky zaměstnavatelem kladené nesmějí býti takového rázu, by zaměstnanec, který se o práci uchází, požadováním jednání (opomenutí nebo snášení), jež požadovati zaměstnavatel nemá práva, nutily k onomu jednání obavou, že, nepřijme-li podmínky, nebude do práce přijat; nesmějí zejména vyvěratí z pohrutek národnostních, náboženských nebo politických č. 4879.
- pro posouzení přestupku útisku nesejde tu na tom, zda ohrožený má právo na nějaké konání, opomenutí a t. d., nýbrž rozhoduje, zda pachatel měl právo na konání, k jehož vynucení čelil jeho nátlak. Je po případě bezprávné (protiprávní), činil-li zaměstnavatel ochotu, přijmouti nabídku dělníků, by byli do práce přijati, závislou na činění, které od uchazečů požadoval, práva k tomu nemaje (aby byli členy určité organizace) č. 4879.
- přestupek § 4 zák. proti útisku a na ochranu svobody ve shromážděních č. 4868.

Útraty: útraty právního zastoupení soukromého účastníka jsou vzhledem k ustanovení § 381 č. 4 tr. ř. částí útrat trestního řízení, než z ustanovení §§ 389

a 393 tr. ř. plyne nutně, že obviněnému lze uložit náhradu útrat zastoupení jen toho soukromého účastníka, pro jehož poškození byl uznán vinným, neboť jinak nedostává se materiálního předpokladu soukromého účastnictví, který jest stanoven § 47 tr. ř. č. 4630.

- na tom nic nemění okolnost, že v řízení rozsudku předcházejícím byla přiznána práva soukromého účastníka osobě, která následkem podezření, že jí trestním činem byla způsobena škoda, byla považována za poškozenou. Práva tato pomíjejí osvobozujícím rozsudkem, který se vztahuje na čin, jímž škoda byla způsobena č. 4630.
- pro usnesení o útratách podle § 390 tr. ř. není předepsána určitá forma oznámení; stává se účinným, ať bylo stranám oznámeno doručením písemného vyhotovení či jen ústním prohlášením; v tomto případě počíná se lhůta pro stížnost proti usnesení tomu podle § 481 tr. ř. ode dne ústního prohlášení; napotomní doručení písemného vyhotovení nemá pro tuto lhůtu významu č. 4634.
- je-li nakladatel neperiodického tiskopisu totožný s původcem, který byl odsouzen podle § 1 tisk. nov., ručí s ním solidárně podle § 24 tisk. nov. také vlastník tiskárny v rozsahu § 21 tisk. nov. č. 4652.
- byl-li zamítnut návrh soukromého žalobce na vyslovení této platební povinnosti, může tomuto výroku odporovati soukromý žalobce odvoláním, pokud jde o platební povinnost vlastníka tiskárny ohledně přiznaného odškodného za příkopi (§ 17 tisk. nov.), a stížností podle § 392 tr. ř., pokud jde o ručení jeho za náklady trestního řízení č. 4652.
- základem povinnosti obžalovaného, nésti náklady trestního řízení, a povinnosti soukromého obžalobce, nahraditi v případě zprošťujícího rozsudku útraty obžalovanému, je jich postavení procesní a jejich vzájemný procesní poměr. Takového procesního poměru není mezi soukromým obžalobcem a tím, kdo se do trestního řízení dostal jako obviněný bez návrhu a počinu soukromého obžalobce (omylem) č. 4826.

Úver vid' poškodenie úveru.

Uverejnenie rozsudku: uverejnenie výroku rozsudkového podľa § 13 odst. 2 zák. č. 124/24 Sb. z. a n. môže sa stať len v tom časopise, ktorý závadnú zpravu priniesol; jeho uverejnenie v inom časopise nemôže byť uložené č. 4684.

Uzamčená vec (§ 174 II c) tr. zák.): ve smyslu § 174 II c) tr. zák. jsou věci zavřené takové, jež jsou schválně opatřeny nějakou patrnou mechanickou překážkou zamezující neb aspoň ztěžující přístup k věci cizím nepovoláným osobám, zejména překážkou, kterou majitel sám umístil mezi věc a osoby cizí v úmyslu a k tomu cíli, aby byla před nimi chráněna č. 4804.

- — kvalifikačním důvodem je tu větší energie zločinná, jevíci se ve svémocném odstranění takové překážky č. 4804.
- — nezáleží na tom, je-li k jejímu odstranění potřebí většího či menšího napětí sil nebo tělesné námahy vůbec; stačí, že měl býti překážkou zejména podle úmyslu majitelova zamezen nebo ztížen přístup k věci osobám nepovoláným č. 4804.
- — jde o krádež na věcech uzamčených ve smyslu § 174 II c) tr. zák., odcizil-li pachatel věci z kufru, který si odemkl klíčem, jež mu majitel kufru svěřil, avšak jen k opravě zámku č. 4804.

Uzavření podejny družstva: v době demonstrací č. 4699.

— — viz též společenstva.

— **přípravného vyšetřování:** po rozumu § 112 odst. 2 tr. ř. č. 4670.

Užívání předmětu vynálezu: je vyhrazeno vlastníku patentu (§ 8 odst. 1 pat. zák.). Avšak, prodá-li a převede-li vlastník patentu předmět vynálezu, platí domněnka, že nabyvateli byla zároveň s předáním mlčky udělena licence užívání předmětu vynálezu; není ovšem vyloučena úmluva vlastníka patentu s nabyvatelem, podle níž se předmět převádí s vyloučením licence užívání nebo jen s licencí omezenou č. 4837.

Valorisační novela: zák. č. 31/29; nepřizpůsobení obžaloby změně § 203 tr. zák., nastalé zákonem č. 31/29 č. 4609.

- — náhradní trest na svobodě podle § 8 zák. č. 31/29 nastupuje jen v případě, že peněžitý trest je nedobytný č. 4660.
- — po účinnosti zákonů č. 31/29 sb. z. a n. (§ 21) a č. 209/31 sb. z. a n. (§ 3) je rozhodným znakem pro použití mírnější sazby trestní ve smyslu čl. I §§ 1, 6 zák. č. 471/21 sb. z. a n. již jen povaha činu, nikoli též znehodnocení peněz č. 4750.
- — ustanovením § 4 (1) zák. č. 31/1929 byla změněna trestní sazba § 460 tr. zák. pro přestupky krádeže jen v případech, ve kterých činí cena ukradených věcí více než 1000 Kč; pro přestupky krádeže, v nichž hodnota kradených věcí nepřevyšuje 1000 Kč, zůstala trestní sazba, najmě i horní hranice § 460 tr. zák. zákonem č. 31/1929 nezměněna č. 4853.

Varovný dopis: a § 45 původc. zák. č. 4801.

Vázanost soudu: návrhy obžaloby č. 4609.

- — soud rozhodující o podmíněném odsouzení je vázán právoplatným zjištěním předchozího rozsudku, že čin byl spáchán z pohnutí nízkých a nečestných (výrokem o ztrátě práva volebního), a nepřisluší mu právo, by předchozí rozsudek v tomto směru přezkoumával č. 4752.
- — viz též rozsudek (§ 267).

Vazba: byl-li obžalovaný vzat do zatímní uschovávací vazby soudou, v jehož obvodu byl policií zadržen na základě odvolaného zatykače soudou, u něhož bylo trestní řízení proti němu již provedeno a skončeno, a propuštěn pak z vazby oním soudem na žádost tohoto soudu, jest k vyřízení žádosti obžalovaného o náhradu za utrpěnou vyšetřovací vazbu podle zákona ze dne 18. srpna 1918, č. 308 ř. zák. ve smyslu § 3 tohoto zákona příslušná radní komora tohoto, nikoliv onoho soudu č. 4816.

Vázba: při vymeraní úhrnného trestu nelze hledět k trestom na slobode, které byly už celkom odpykané; dobu započítaním vyšetřovacej väzby skutočne odpykaného trestu treba od úhrnného trestu odpočítat, aj keď sa o nej súhrnný rozsudok zvlášť nezmiňuje č. 4619.

Včasné pokračování: v zahájeném řízení (§§ 27, 40 tisk. zák.) č. 4597.

Veřejný zájem vid' ochrana republiky (§ 35).

Veřejná listina: pojem není v trestním zákoně blíže vymezen a jest jí podle § 292 c. ř. s. rozuměti jednak listinu vystavenou v předepsané formě veřejným úřadem v mezích jeho úředních oprávnění, jednak listinu vydanou v předepsané formě osobou požívající veřejné víry v oboru působnosti jí přikázaném č. 4796.

- — je nutno, by šlo o písemnost, v níž úřad jí vydavší buď něco úředně nařizuje, prohlašuje neb ověřuje; nestačí pouhé průvodní sdělení určené pro určitou osobu pro její poučení bez jakéhokoliv právně závazného obsahu č. 4797.

- — podle § 391 tr. zák. slov.: ve smyslu trestního zákona jest považovati za veřejnou listinu tu, kterou vystavil veřejný úřad v oboru působnosti anebo kterou vystavila osoba požívající veřejné důvěry v oboru své činnosti; jen ta část listiny má se považovati za veřejnou, v níž úřad aneb osoba veřejné důvěry něco nařizuje, prohlašuje, zjišťuje-nebo potvrzuje. Jsou-li však ve veřejné listině i takové části, které nepocházejí od veřejného úřadu aneb od osoby veřejné důvěry a u nichž úřad anebo tato osoba při vzniku této další části v oboru své působnosti neúčinkují, tato další část nespadá pod pojem veřejné listiny, nýbrž má se považovati za listinu soukromou. Poštovní doručenký jsou veřejnými listinami v té části, která pochází od poštovního úřadu. Kromě toho však je jejich částkou potvrzení strany, že poštovní zásilku obdržela. Toto potvrzení má podepsati strana sama a nikoliv úředník. V této části poštovní doručenký nejsou veřejnými listinami č. 4665.

- — — trestný čin označený v odst. I § 400 tr. zák. kvalifikuje sa podľa odst. II citovaného § len vtedy, keď pachateľ spáchal tento čin preto, aby tým sebe, alebo druhému bezprávny úžitok zaopatril.

Tento bezprávny úžitok má tedy pochádzať zo samého padelania verejnej listiny, ale nie z iného činu, ktorý sa prípadne len kryje, podporuje alebo obľahčuje padelaním verejnej listiny č. 4666.

- — aby bolo možno padelanie verejnej listiny kvalifikovať podľa § 400 odst. II tr. zák., vyžaduje sa, aby bezprávny úžitok vzišiel zo samého padelania verejnej listiny, nie teprv z iného činu, ktorý sa padelaním verejnej listiny len kryje, podporuje alebo obľahčuje č. 4666.

Veřejnoprávní povinnost: i dítě má povinnost — jelikož jest uložena a upravena jinými zákony než občanským zákoníkem — veřejnoprávní povinnost k návštěvě školy, tudíž i k účasti na vyučování č. 4818.

- — dovážení hmot na stavbu, uložené občanům za předpokladů § 39 zák. č. 329/21 sb. z. a n. je veřejnoprávní povinností, uloženou zákonem; nejde o vyzývání k hromadnému neplnění této veřejnoprávní povinnosti, vyslovil-li se pachatel proti jejímu plnění jen před třemi osobami nebo sice před více osobami, avšak toliko formou poznámky při nahodilém rozhovoru č. 4662.

Veřejnost: § 39 č. 2 zák. č. 50/1923: jde o čin (§ 11 č. 2 zák. na ochr. rep.) spáchaný veřejně (v rozšiřovaném spise), byl-li spáchaný urážlivými poznámkami na časopise v kavárně vyloženém a hostům přístupném č. 4760.

- § 228, 229 tr. ř.: vyloučení veřejnosti hlavního přelčení je zmatkem č. 3 § 281 tr. ř. jen, došlo-li k němu bez formálního usnesení soudu nebo z důvodu v § 229 tr. ř. neuvedeného č. 4598.

Veřejný průvod: skutková podstata přestupku podle §§ 3 a 19 zák. č. 135/1867 nevyžaduje pro pojem »veřejného průvodu«, by zástup lidí průvod tvořící byl organizován a učeněn, ani, by pachatel onoho přestupku průvod vedl a šel v jeho čele č. 4821.

- **společník** viz **společník** firmy.

- **úřad:** směňuje-li urážlivý výrok přímo proti úřadu, je přípustné stíhání pachatele jen z úřední povinnosti (č. V odst. 1). Byl-li však urážkou dotčen nejen veřejný úřad, nýbrž zároveň i úředník, lze pachatele stíhati nejen pro urážku dotyčného úředníka, a to po případě podle třetího odstavce čl. V, nýbrž i z povinnosti úřední pro urážku úřadu podle prvního odstavce čl. V č. 4768.

Veřejnými úřady: ve smyslu čl. V zákona č. 8/63 ř. zák. (stejně také podle § 76 tr. zák.) dlužno rozuměti orgány státu, zemí, okresů a obcí, které jsouce na venek vybaveny mocí rozhodovací a nařizovací, jsou trvale zřízeny k tomu, aby plnily v okruhu místní a věcné příslušnosti úkoly státní správy. K takovým orgánům patří i obecní (městská) rada č. 4869.

Veřejnými záležitostmi: ve smyslu § 105 tr. zák. (a § 104 tr. zák.) jsou záležitosti, jež se dotýkají přímo zájmů státního celku neb aspoň veřejným právem chráněných zájmů určitého kruhu státních občanů a nejsou přikázány k rozhodnutí soudům č. 4682.

Věc zamčená viz **u z a m č e n é v ě c i**.

Věřitelem (§ 1 zák. č. 78/1883): je každý, komu přísluší proti pachateli nárok, jenž může býti vymáhán (execucí) ze jmění pachatelova, bez rozdílu, zda jde o nárok věcný či oblihační č. 4700.

Vězeň: jeho kárné trestání č. 4649.

- viz též **trestnice**.

Vina: základní zásadou, ovládající trestní zákon (§§ 1 a 238 tr. zák.) je, že zodpovědnost podle trestního zákona předpokládá zavinění pachatele. Zásada ta platí bez výjimky pro celý obor trestního práva č. 4673.

- přes ustanovení § 238 tr. zák. předpokládá se též u přečinů a přestupků pro odpovědnost pachatelovu zavinění. Avšak vinou (províněním) pachatele

vým jest u nevědomé nedbalosti již, že pachatel neosvědčil dbalost nutnou a dostatečnou k zamezení nebezpečí a škody, ač mu to bylo podle jeho tělesného a duševního stavu možné č. 4633.

Vlastník: odstraniv vlastní věc, kterou dal do zástavy, může se po případě dopustit maření exekuce — neboť proti předpisům zákona o maření exekuce jedná i ten, kdo se snaží zmařit exekuci třeba teprve hrozící — po případě i podvodného úpadku, nikoliv však zpronevěry č. 4848.

Vlastník auta: pokud zodpovídá za zavinění řidiče č. 4698.

Vojenská zrada viz ochrana republiky (§ 6).

Vojín dozorčí viz dozorčí vojin.

Volební právo: výrokem, že obžalovaný ztrácí právo volební, je vysloveno i, že skutek, pro který tato ztráta byla vyslovena, byl spáchán z pohnutky nízké a nečestné č. 4752, 4797.

— — vyslovil-li porotní soud ztrátu volebního práva do obcí, ač není zvláštním zákonem stanovena, bez zjištění porotců, že obžalovaný spáchal trestný čin z pohnutek nízkých a nečestných, překročil meze trestní sazby a zavinil zmatek podle § 385 č. 2 tr. ř. č. 4653.

— — v případech, v nichž podle předpisů trestních zákonů, platných na Slovensku a na Podkarpatské Rusi, nebylo přípustné uložit trest ztráty práv politických, nelze vyslovit ztrátu volebního práva do obcí, a to ani tehdy, byl-li čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných č. 4701.

— — v případech, v nichž podle § 54 odst. 1 tr. zák. nebylo přípustné vyslovit ztrátu práv politických, nemůže být nyní vyslovena ztráta volebního práva do obcí, a to ani tehdy, byl-li čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných č. 4759.

— — ustanovení § 13 zák. čl. XL:1914, že za zločiny stanovené v zákoně o ochraně úřadů uloží se též trest odnětí politických práv, není ustanovením takového zvláštního zákona, jaké má na mysli § 3 zák. č. 75/19 sb. z. a n. (ve znění podle zák. č. 163/20 a č. 253/22 sb. z. a n.). Lze tudíž vyslovit podle onoho ustanovení trest ztráty volebního práva do obcí jen pod podmínkou, že čin byl spáchán z pohnutek nízkých a nečestných č. 4798.

Volkssport (V. S.): měl organizaci rázu vojenského, která sbírala, organizovala a cvičila branné a pomocné síly k úkladům o republiku č. 4799.

Volnost projevu: a § 15 č. 3 zák. na ochr. rep. č. 4830.

Vražda: § 134 tr. zák.: k usvědčení z vraždy není (nezbytně) nutnou mrtvola zavražděného. I vraždu lze spolehlivě a přesvědčivě dokázat z projevů, činů a použitých prostředků, jakož i pozdějšího chování se vraha, třeba nebyla nalezena mrtvola a pitvou zjištěna příčina smrti, na př. protože byla mrtvola spálena nebo vržena do nepřipustné propasti a pod. č. 4660.

— — do hlavní otázky musí být pojat také zákonný znak subjektivní skutkové podstaty (úmysl směřující k usmrcení při spoluvíně na vraždě) č. 4890.

— — § 135 č. 1, 4: nakolik jde o porušení předpisu § 319 tr. ř. a o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., dal-li porotní soudní sbor ke hlavní otázce na zločin vraždy úkladné podle §§ 134, 135 č. 1 tr. zák. přes ohrazení státního zástupce dodatkovou otázku na okolnosti vylučující trestnost podle § 2 b), c) tr. zák. č. 4602.

— — vražda prostá a úkladná spadají pod týž zákon trestní, pod ustanovení § 134 tr. zák. o zločinu vraždy vůbec; v ustanovení § 135 tr. zák. nejde o výpočet různých trestných činů č. 4720.

— — nakolik nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nedal-li porotní soud ke hlavní otázce na zločin vraždy úkladné podle §§ 134, 135 č. 1 tr. zák. eventuální otázku na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 č. 4 tr. zák. a mimo to eventuální otázku na přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. č. 4720.

— — § 135 č. 4 tr. zák.: nakolik nejde o zmatek č. 6 § 344 tr. ř., nebyly-li ke hlavní otázce na zločin vraždy prosté dány eventuální otázky na zločiny zabíjení, nedokonané vraždy a těžkého uskození na těle č. 4839.

— — podřa § 278 tr. zák. slov.: vopred uvážený úmysel predpokladá tiež uplynutie dostatočného času medzi rozhodnutím páchatel'a usmrtil' človeka a uskutočnením činu, aby páchatel' svoj čin a jeho následky v duševnom kľude rozvážil č. 4740.

— — další činnost návodce ke zločinu vraždy, že totiž pomáhal pachateli ukrýti mrtvolu, nelze kvalifikovat ani jako pomocnictvo ani jako nadřívání; jde o ideální souběh ve smyslu § 95 tr. zák. č. 4756.

— — vražda podřa § 278 tr. zák. obyčejně sa spácha násilím. Násilie pri vražde sa ukazuje páchaním takého činu, ktorý smeruje priamo k usmrteniu človeka. Páchatel'om vraždy je tedy len ten účastník, ktorý spáchal čin smerujúci priamo k usmrteniu poškodeného č. 4777.

Vrchnostenský příkaz viz příkaz vrchnostenský.

Vybízení ke hromadnému neplnění veřejnoprávních povinností: ve smyslu § 15 č. 1 zák. na ochr. rep. je i vybízení dětí ke školní stávce č. 4818.

Vydávání u veřejný posměch (§ 491 tr. zák.): vyžaduje, že byl soukromý obžalobce, právě tak jako haněním snižován ve vážnosti a účt č. 4738.

Vydavatelem: ve smyslu § 24 tisk. nov. jest osoba, která dává podnět, by dílo vyšlo tiskem č. 4645.

— — zákon má v § 24 (1) tisk. nov. na mysli jen podpůrné ručení vydavatele, nikoliv jeho kumulativní zodpovědnost vedle nakladatele č. 4645.

— — je-li nakladatel (vydavatel) totožný s původcem, který byl odsouzen podle § 1 tisk. nov., ručí také s ním solidárně vlastník tiskárny č. 4652.

Vyhánání plodu: § 144 tr. zák.: byl-li lékař, obžalovaný v ideální konkurenci pro zločin spoluviny na vyhánání plodu podle § 5 a 144 tr. zák. a pro přečin dle § 335 tr. zák. uznán vinným oním zločinem, je v zásadě myslitelný souběh onoho zločinu s přečinem podle § 335 tr. zák.; byl-li však zproštěn z obžaloby pro onen zločin, je zpravidla uvažováti o jeho zavinění s hlediska §§ 356 až 358 tr. zák.; jen kdyby šlo o zákrok spadající mimo výkon jeho lékařského povolání, bylo by lze i v případě zproštění pro onen zločin věc posuzováti rovněž s hlediska § 335 tr. zák. č. 4775.

Vyhoštění: nevyslovil-li vyhoštění činitel obce, nýbrž soud nebo státní úřad správní, jest návratem po rozumu § 324 (323) tr. zák. i pouhý vstup na území, z něhož byl pachatel vyhoštěn; v subjektivním směru je třeba, by pachatel věděl o zákazu (znal obsah vyhošťovacího dekretu) č. 4691.

Výhrada vlastnictví: vsunutí doložky o výhradě práva vlastnického do účtu nepostačuje k zachování vlastnictví, dokud není dokázáno, že výhrada byla jinak umluvena (ujednána) č. 4728.

Vyhrázenie nebezpečné (§ 4 zák. čl. XL:1914): přečinu násilia proti orgánu vrchnosti — spáchaného nebezpečným vyhrázaním — sa dopúšťa, kto, byvši s koňmi orgánom vrchnosti pri výkone jeho povolania zadržaný, udre do koní, aby vynútil svoje prepustenie č. 4643.

Výklad článku viz hodnocení průvodu.

Výkon trestu: vyslovil-li soud pravoplatně, že se podmínečně odsouzený ve zkušební lhůtě osvědčil, nemůže dodatečně, když byl onen pachatel znova odsouzen — a to pro přečin spáchaný ve zkušební lhůtě — naříditi výkon onoho prvního, podmínečně odloženého trestu; ustanovení § 6 zák. č. 562/19 sb. z. a n. vztahuje se toliko na případy, v nichž nebylo ještě rozhodnuto, zda se odsouzený ve zkušební lhůtě osvědčil č. 4625.

Výkon veřejného úřadu (služby): ve smyslu § 153 tr. zák. č. 181, 4851.

Výkonný orgán: vládní nařízení z 20. prosince 1927, č. 175 sb. z. a n. v prováděcích ustanoveních k § 366 zák. ze dne 15. června 1927, č. 76 sb. z. a n. ukládá bernímu exekutorovi za povinnost zabavené hotové peníze předat (není-li v místě exekuční úřad nebo pošta) starostovi obce za účelem dopravy na exekuční úřad. Avšak tímto předpisem není ještě uložena kterémukoliv obecnímu zřízení služební povinnost provázeti exekutora za účelem přijímání peněz a přijímatí je, by zprostředkoval předání jich starostovi obce, a činí-li tak dobrovolně, jen na požádání berního vykonavatele, není tato jeho činnost ještě výkonem jeho služby, leč by současně bylo zjištěno, že byl k takovému úkonu určen zvláštním příkazem vrchnostenským pro něho závazným (příkazem obecního úřadu, starosty obce). Pouhé požádání jeho výkonným orgánem za doprovod (pomoc) při provádění exekucí nemohlo mu dodatí ještě povahy osoby požívající pro tuto jeho činnost zvláštní ochrany zákonné ve smyslu §§ 68 a 81 tr. zák. č. 181, 4664.

- — podle zákona (§ 26 ex. ř. a 350 zák. ze dne 15. června 1927, č. 76 Sb. z. a n.) jsou exekuční orgány a též berní exekutoři oprávněni přímo vyžádati si podporu místních orgánů bezpečnostních, to ovšem jen za tím účelem, »by zmařili odpor jim činěný« č. 181, 4664.
- — nepoužil-li výkonný orgán práv daných mu předpisem § 350 zák. č. 181, 4664 (kapesní zájem, přibrání bezpečnostních orgánů za účelem zmaření odporu dlužníka), nemůže pouhé zdráhání se pachatelovo vrátiti zabavený předmět činiti ho zodpovědným ve smyslu § 1 zák. o mař. ex. č. 181, 4664.

Vykročení z mezí zmírňovacího nebo zaměňovacího práva soudu (§ 281 č. 11 tr. ř.): z mezí tohoto práva vykročuje soud jen, když při určení trestu, který vyměřuje za použití mimořádného práva zmírňovacího nebo zaměňovacího, nečiní, co jest zákonem mu přikázáno, nebo činí něco, co jest mu zákonem zakázáno neb alespoň není mu zákonem dovoleno, nikoliv i když neučiní, co učiniti je zákonem oprávněn, anebo nepoužívá v plné míře práva mu propůjčeného, by určil trest mimo hranice zákonné trestní sazby č. 181, 4853.

Vynálezy viz ochrana vynálezů.

Výpisy z pozemkových knih: odmenu 180 Kč za vyhotovení žádosti o vklad práva vlastnického a za urychlené provedení tohoto vkladu nelze považovat za nepatrný prospěch v smysle § 3 odst. 2 zák. č. 178/24 Sb. z. a n. Přijímal-li soudní úředník odmeny za vyhotovení výpisů z pozemkových knih, dopouštěl se přečinu podle § 3 odst. 1 cit. zák. len vtedy, išlo-li o vybavovanie žádosti o výpisy v smysle §§ 393—402 jedn. poriadku; ináč išlo by len o případné previnenie disciplinárne č. 181, 4712.

Výpočet škody: podle příslušných předpisů lesního zákona ke zjištění hodnoty ukradeného dříví odpovídá zásadně poslední věty § 173 tr. zák. č. 181, 4785.

Výroba rostlinná viz rostlinná výroba:

Vyrovnací řízení: přečinu podle § 486 č. 2 tr. zák. nelze se dopustiti opomenutím návrhu na zahájení vyrovnacího řízení (úpadku), je-li vyrovnací řízení již v běhu; předsevzal-li však úpadce v této době některý z pozitivních činů v onom ustanovení zákona uvedených, mohlo by jíti o přečin § 486 č. 2 tr. zák., avšak jen, kdyby šlo o čin podle vyrovnacího řádu nedovolený č. 181, 4789.

- — přečinem podle § 486 č. 2 tr. ř., spáchaným po skončení vyrovnání (splnění závazků z něho plynoucích), může býti úpadce uznán vinným jen, stal-li se znovu neschopným platiti a poškodil-li — věda o této své nově nastalé neschopnosti — z nedbalosti své věřitele nebo jejich část způsobem v § 486 č. 2 tr. zák. uvedeným č. 181, 4789.
- — svádění k tomu, by kdo uplatňoval neexistující pohledávku za účelem zkrácení věřitelů č. 181, 4795.

Výstraha: i upozornění (v odborném časopise), že by zaměstnavatelé mohli býti poškozeni, kdyby přijali do práce určitého zaměstnance bez předchozí informace u zaměstnavatele, jménem uvedeného, může býti pro případ urážkou na cti ve smyslu § 491 tr. zák. č. 181, 4738.

Výstražná tabuška: přibítí jí na telefonní tyč a § 23 tisk. zák. č. 181, 4718.

Výšetřovací (vyhledávací) úkon: po zákonu neplatný po rozumu § 281 č. 2 tr. ř. č. 181, 4591, 4598.

- — nespadá sem informace, uvádějící poznatky, jež učinil v oboru své působnosti úřad od soudu různý č. 181, 4598.

Vývoz evidenčních koní do ciziny: i předpis § 24 odst. 1 zák. č. 117/24 sb. z. a n., citovaný v § 48 odst. 1 téhož zákona, jest součástí trestního zákona a jeho neznalost nevylučuje, aby čin byl pachatelem přičítán; skutková podstata přečinu podle § 48 odst. 1 cit. zák. nevyžaduje nějaké tajné nebo podlouhé jednání; trestný je vývoz evidenčních koní do ciziny bez souhlasu ministerstva národní obrany v každém případě, nechť se doprava děje jakýmkoliv způsobem; stačí vědomí pachatelovo, že jde o evidenční koně a že souhlas ministerstva národní obrany nebyl vyžádán ani udělen č. 181, 4794.

Výzva k rozchodu viz shluknutí.

Vzájemná pohledávka viz protipohledávka.

Výživné viz alimentární zákon.

Zabavením po rozumu § 3 zák. o mař. ex.: je i popsání příslušenství, provedené v dražebním řízení o nemovitosti č. 181, 4832.

Zabití člověka úmyslné: »silné rozčulenie« v smysle § 281 odst. 1 tr. zák. musí býť tak veľké, že je prekážkou kľudnej rozvahy a obmedzuje schopnosť rozhodovania; čin nebol vykonaný »ihneď«, vykonal-li ho pachateľ až druhého dňa potom, čo sa o urážlivej zpráve dozvedel č. 181, 4766.

- — z nedbalosti: nedbale ve smyslu § 290 tr. zák. jednal obžalovaný, svěřil-li samostatně řízení motorového vozidla nezkušenému řidiči; ani faktickým, třeba i častějším řízením motorového vozidla není prokázána úplná způsobilost řidiče k samostatnému jeho řízení č. 181, 4626.
- — — aj v tom, že pachateľ zabudol na daný mu rozkaz, možno spatrovať nedbalosť v smysle §§ 290, 291 tr. zák. č. 181, 4734.

— pri automobilových závodoch o súťaž spoľahlivosti, konaných na silniciach pri obyčajnej premávke vozidiel všetkého druhu, je závodník povinný zachovať pravidlá platné pre premávku na verejných silniciach a všeobecné pravidlá obozretnosti č. 181, 4817.

Zabití: nakolik nejde o zmatek č. 181, 344 tr. ř., nebyly-li ke hlavní otázce na zločin vraždy prostě dány eventuální otázky na zločiny zabití, nedokonané vraždy a těžkého uškození na těle č. 181, 4839.

Zadržením za sebou nebo přivlastněním sobě: po rozumu § 183 tr. zák. není kterákoli svémoc se svěřenou věcí čili jakékoliv jednání s ní, jež nebylo pachatelem přikázáno neb alespoň dovoleno osobou k věci oprávněnou č. 181, 4823.

Zahájení (§ 174 II d) tr. zák.): neodpovídá mu zařízení, jež označuje jen hranice lesa nebo jen jaksi symbolicky dává na jeho vůli vlastníkovi vlastnictví své důrazně hájiti, nýbrž »zahájení« musí tvořiti skutečnou překážku pro pachatele odciziti z lesa lesní majetek, překážku, která se do intenzity aspoň přibližuje uzávěře jiných předmětů č. 181, 4785.

Zákonné právo zástavní: pro pohledávku vzniklou zastupováním na částce, která advokátu došla pro stranu zastupovanou a kterou složil k soudu, protože správnost anebo výše jeho pohledávky byla stranou popřena č. 181, 4823.

Zákonný dědic: jeho zatažení č. 181, 4700.

Zamčená věc viz uzamčené věci.

Záměna a zmírnění trestu: v případech, v nichž je trestný čin ohrožen v zákoně buď vězením nebo pokutou, má soud za okolností zvláštního zřetele hodných uznati přímo na peněžitou pokutu, a nikoliv přeměnou vězení použitím § 261 tr. zák. č. 181/1878.
 — — — ani v § 266, ani v § 260 b) nebo třeba v posledním odstavci § 260 tr. zák. není soudy přikázáno, by za předpokladů tam uvedených snížil dobu trestnosti pod spodní hranici zákonné sazby, nebo v případech § 266 tr. zák. uznal na mírnější způsob trestu na svobodě, než který je stanoven příslušnou zákonnou sazbou č. 181/1878.
 — — — nepoužil-li soud ustanovení ani § 54 ani § 55 tr. zák., musí (§ 281 č. 1 tr. ř.) uložit v případě § 265 tr. ř. doplňující trest tak, aby s připočtením prvního trestu byl vyměřen v zákonné sazbě č. 181/1878.

Zanedbání povinné péče: dle § 6 tisk. nov. č. 181/1878.

Zápisnice vid' protokol.

Zásada ústnosti (přímosti): průvodního řízení; jest ji uvést v soulad se zásadou kontinuity hlavního přelíčení zabezpečenou předpisy §§ 273—276 tr. ř. č. 181/1878.

Zásah do původcovského práva viz původcovské právo.

Zástava: zpronevěra věci vlastníkem věřiteli dané do zástavy a věřitelem zase vlastníku přenechané k používání (zpronevěra vlastní věci) č. 181/1878.

Zastúpenie súkromného žalobcu vid' advokát.

Zátvor vid' porušení súdneho zátvoru.

Zavinený úpadok vid' úpadok zavinený.

Závody automobilové: nešlo-li o závody na zvláštní závodnej dráhe automobilovej, ktorá by bola pre závody pripravená, lež o jazdu na verejných silniciach, určených pre premávku všetkých druhov vozidiel, a ďalej aj pre ľudí a pre dobytok, mala sa jazda závodníkov konať podľa predpisov o premávke motorových vozidiel na verejných silniciach a podľa všeobecných pravidiel obozretnosti č. 181/1878.

Zbraň: znak ozbrojeného vniknutí podle § 83 II. tr. zák. předpokládá, že pachatel měl zbraň vědomě jako takovou při vniknutí u sebe č. 181/1878.

— — — pod pojmom zbraň v smysle § 6 zák. č. 181/1878 nerozumie sa len zbraň v technickom slova smysle, ale treba pod pojmom týmto rozumeť každý predmet, ktorý je spôsobilý zvýšiť nebezpečie pre telesnú integritu orgánu vrchnosti a zosilíť tak útok proti jeho telesnej integrite. Rovnako není treba podľa zákona, aby páchatel vzal tento predmet k sebe v tom úmyslu, aby ho užil ako zbrane, ale stačí, že páchatel upotrebil vedome predmetu ako zbrane, nech už predmet ten vzal k sebe za akýmkoľvek účelom č. 181/1878.

Zcizení: jež jest uvedeno zákonem (205 a) tr. zák.) jako příklad — viz slova »nebo jinak« — zmenšením jmění dlužníkov, pojmově předpokládá, že zcizovacím úkonem anebo v důsledcích zcizovacího úkonu vybavuje se z majetku dlužníkov část, aniž vstupuje na její místo úplata stejné hodnoty, že ze jmění, z něhož mají býti věřitelé uspokojeni, ubývá více než k němu přibývá č. 181/1878.

— — — **pozústalostní věci** a maření exekuce č. 181/1878.

Zemědělská rada: jest úřadem veřejným č. 181/1878.

— — — již pouhou okolností, že závadným výrokem je dotčena čest a vážnost tohoto úřadu, není vyloučena soukromá obžaloba úředníka (předsedy), který se závadným výrokem rovněž pokládá za dotčena na své cti č. 181/1878.

Zľahčovanie vid' nekalá sůťaž.

Zločincem: ve smyslu § 93 tr. zák. je rozuměti nejen osobu, jež spáchala zločin v technickém slova smyslu, nýbrž každého, kdo se dopustil činu v zákoně trestem ohroženého (polního pychu) č. 181/1878.

Zmateční stížnost: §§ 1, 2 nov. č. 3/78: sborový soud první stolice není oprávněn odmítnouti stížnost (dle § 2 zák. ze dne 31. prosince 1877, č. 3.

zák. z roku 1878) do usnesení, jímž byla dle § 1 téhož zákona zamítnuta stížnost zmateční č. 181/1878.

— — — **§ 1 č. 3 nov. č. 3/78:** ustanovení § 1 č. 3 nov. č. 3/1878 nebylo dosud změněno ani zrušeno; nestanovic výsadu stavu advokátského, zabezpečuje především v zájmu obžalovaného řádné provedení zmateční stížnosti; netýká se ho ustanovení § 106 úst. list. č. 181/1878.

— — — **§ 281 odst. 1 tr. ř.:** nepřičítá-li soud obžalovanému k tíži, že se téhož trestného činu dopustil ve více formách, je zmateční stížnost podle prvního odstavce § 281 tr. ř. nepřijatelná, je-li rozsudek správný ohledně jedné skutkové podstaty, třebaže byly důvodné výtky co do správnosti rozsudečných zjištění a jejich právního posouzení ve směru ostatních podstat č. 181/1878.

Zmatek hmotněprávní: je generální prokuratura oprávněna prováděti při zrušovací moci odchýlně od písemné zmateční stížnosti státního zastupitelství č. 181/1878.

— — — **§ 281 č. 1 tr. ř.:** byl-li někdo obžalován nejen z trestných činů, jež jsou proviněním ve smyslu § 3 zák. č. 181/1878, ale i z pokračování v těchto trestných činech po dosažení 18. roku svého věku, nastal takový souběh trestných činů, který vykročil z mezí § 28 (2) a tím i z dosahu odchylek, platných podle druhé hlavy zákona o trestním soudnictví nad mládeží pro trestní řízení proti mladistvým, najmě i co do zvláštního senátu mládeže a nelze uplatňovati jako zmatek č. 1 § 281 tr. ř., že i pro ona provinění vynesl rozsudek místo tohoto senátu nalézací soud v obyčejném sestavení č. 181/1878.

— — — nezachování předpisů směrodatných pro sestavení senátu sborového soudu (§ 18 tr. ř., § 32 zák. o org. soudů) není zmatkem č. 1 § 281 tr. ř. č. 181/1878.

— — — byl-li obviněný vydán právoplatně v obžalovanost, nelze ani z důvodů místních ani z důvodů věcných dodatečně napadati příslušnost soudu, který je podle obžaloby povolán provésti hlavní přelíčení; námitku, že příslušným byl soud porotní, nelze uplatňovati ani s hlediska č. 1 ani s hlediska č. 6 § 281 tr. ř. č. 181/1878.

— — — v tom, že se trestní řízení proti mladistvému konalo před soudem příslušným podle § 13 tr. ř., nikoliv před senátem mládeže ve smyslu § 30 zák. č. 181/1878, není zmatek č. 1 § 281 tr. ř., stalo-li se tak proto, že nadřízený soud nařídil ve smyslu § 41 (2) cit. zák. společně řízení před oním soudem č. 181/1878.

— — — okolnosti, že mu nebyl zřízen po rozumu § 6 zák. č. 181/1878 obhájece k podání odporu, nemůže se dovolávati jako zmatek č. 1 § 281 tr. ř. obžalovaný, který — ač byl při hlavním přelíčení osobně přítomen a viděl, že se věc projednává před samosoudcem — ihned se proti tomu neohradil č. 181/1878.

— — — **§ 281 č. 2 tr. ř.:** úkony vyhledávacími a vyšetřovacími jsou, jak plyne z předpisů §§ 88, 89, 93 tr. ř. — jen úřední jednání, která spadají do oboru soudcovské činnosti, najmě činnosti vyšetřujícího soudece — výslech svědků a obviněných, ohledání a domovní prohlídka — třeba nebyly předsevzaty samým vyšetřujícím soudcem, nýbrž soudcem vyhledávacím (§ 90 tr. ř.) nebo dožádaným (§ 93 tr. ř.) nebo na jejich místě bezpečnostním úřadem (§ 88 tr. ř.) č. 181/1878. neplatným podle zákona je vyhledávací nebo vyšetřovací úkon, byl-li předsevzat proti zákonnému zákazu (viz na př. § 71 a § 120 tr. ř.), nebo nebyl-li před jeho předsevzetím (viz na př. poslední větu § 152 tr. ř.) nebo po jeho předsevzetí (viz na př. poslední větu § 88 tr. ř.) zjednan předpoklad zákonem nařízený a stanovili zákon na nešetření zákazu nebo nezjednání předpokladu následek neplatnosti úkonu č. 181/1878, 4849.

— — — pod pojem »vyšetřovací (vyhledávací) úkon po zákonu neplatný« po rozumu § 281 č. 2 tr. ř. nespádá informace, uvádějící poznatky, jež učinil v oboru své působnosti úřad od soudu různý č. 181/1878.

- nejde o zmatek čis. 2 § 281 tr. ř., byl-li při hlavním přelíčení přes ohrazení stěžovatele přečten posudek policejního ředitelství o činnosti spolku čis. 4849.
- § 281 čis. 3 tr. ř.: vyloučení veřejnosti hlavního přelíčení je zmatkem čis. 3 § 281 tr. ř. jen, došlo-li k němu bez formálního usnesení soudu nebo z důvodu v § 229 tr. ř. neuvedeného čis. 4598.
- nalézací soud vyhradiv v rozsudku při hlavním líčení prohlášeném výrok o tom, zda radiotelefonní zařízení propadá ve prospěch státu či nikoli, pozdějšímu rozhodnutí, porušil při hlavním líčení předpis § 260 čis. 3 tr. ř., jehož šetřiti zákon výslovně ukládá pod neplatností, a tím zatížil svůj rozsudek ve výroku o trestu zmatkem podle § 281 čis. 3 tr. ř. čis. 4877.
- § 281 čis. 5 tr. ř.: vada neúplnosti soudního výroku podle čis. 5 § 281 tr. ř. způsobuje zmatečnost rozsudku jen, mají-li opomenuté výsledky hlavního přelíčení nebo třeba skutečnosti jimi napovězené význam rozhodný čis. 4595.
- jde o zmatek čis. 5, 11 § 281 tr. ř., přiznal-li nalézací soud obžalovanému podmíněně odsouzení, přehlédnuv, že byl již odsouzen pro krádež, při čemž vyslovena ztráta práva volebního (§ 2 zák. čis. 562/1919); byloť tímto vyrokem vysloveno i, že čin byl spáchán z pohnutky nízké a nečestné čis. 4797.
- § 281 čis. 6 tr. ř.: byl-li obviněný vydán právoplatně v obžalovanost, nelze ani z důvodů místních ani z důvodů věcných dodatečně napadati příslušnost soudu, který je podle obžaloby povolán provésti hlavní přelíčení; námitku, že příslušným byl soud porotní, nelze uplatňovati ani s hlediska čis. 1 ani s hlediska čis. 6 § 281 tr. ř. čis. 4598.
- i když soud zkoumá svou nepřislušnost podle § 261 tr. ř., musí se obmeziti výlučně na činy do obžaloby pojaté, přihlížejce ovšem i ke změnám a doplňkům, jichž doznal obžalobou stíhaný skutek okolnostmi vyššími najevo při hlavním přelíčení čis. 4659.
- není třeba, by soud, vyslovuje se o nepřislušnosti, měl po ruce plný důkaz viny trestným činem, o němž rozhodnouti jest soudu porotnímu čis. 4659.
- nakolik jde o zmatek čis. 6 § 281 tr. ř., prohlásil-li se krajský soud podle § 261 tr. ř. nepřislušným k projednání obžaloby pro zločin podle § 132 tr. zák., maje za to, že jde o zločin podle § 125 tr. zák. čis. 4659.
- § 281 čis. 8 tr. ř.: rozsudek je podle § 281 č. 8 tr. ř. zmatečný jen, šel-li proti předpisu §§ 262, 263, 267 tr. ř. dále, než obžaloba; těmito předpisy je stanoveno jen, že soud nesmí obžalovaného uznati vinným činem, jenž není obžalobcem stíhán čis. 4659.
- k rozšíření obžaloby po případě stačí eventuální návrh veřejného obžalobce v konečné řeči čis. 4703.
- § 281 čis. 9 a) tr. ř.: hmotněprávní zmatek je generální prokuratura oprávněna prováděti při zrušovací líčení odchýlně od písemné zmatečti stížnosti státního zastupitelství čis. 4616.
- podstatou důvodu zmatečnosti čis. 9 a) § 281 tr. ř. je — jde-li o rozsudek odsuzující, — že rozsudek spatřuje v důsledku nesprávného použití zákona trestný čin ve skutku, jenž při správném výkladě dotčených zákonných ustanovení není vůbec trestným činem k pravomoci soudu příslušejícím čis. 4862.
- tuto beztrestnost souzeného skutku možno — najmě protože ustanovení § 288 čis. 3 tr. ř. váže hmotněprávní přezkoumání rozsudku se strany zrušovacího soudu skutkovými zjištěními napadeného rozsudku — dokázati jen právními úvahami, jejichž podkladem je nezměněný celek skutečností rozsudkem zjištěných čis. 4862.

- není tudíž provedena zmateční stížnost po zákonu, pokud opírá výklad smyslu a směru projevu a úvahy o úmyslu obžalovaných nikoli jen o zjištěné výsledky hlavního přelíčení, k nimž výhradně přihlížeti mohl a přihlížel rozsudek, nýbrž i o to, co mělo býti, avšak nebylo zjištěno provedením průvodů, jejichž neprovedení stížnost neodůvodněně vytýká čis. 4862.
- podkladem úvah dokazujících právní mylnost rozsudku mohou býti jen skutečnosti zjištěné rozsudkem prvé stolice (§ 288 odst. 2 čis. 3 tr. ř.) čis. 4612.
- zmateční důvod čis. 9 a) § 281 tr. ř. vztahuje se výlučně k právním závěrům rozsudku, při jehož doličení dlužno setrvati na nezměněných skutkových zjištěních rozsudku, včetně výrocih o smyslu, směru, dosahu a účelu souzených projevů, jak je rozsudek výkladem jich určil čis. 4883.
- § 281 čis. 9 b) tr. ř.: obsah spisů může vzíti zrušovací soud, pokud jde o skutečnosti procesní, za podklad svého rozhodnutí při zkoumání zmatku podle čis. 9 b) § 281 tr. ř., třebaže nebyly v rozsudku výslovně zjištěny čis. 4597.
- § 281 čis. 10 tr. ř.: obžalobce může uplatňovati jako zmatek, že ideální souběh nebyl soudem rozpoznán jen, pokud nebyl skutek podřaděn pod onen z několika souběžných zákonů, který je nejpřísnějším, nikoli však pokud nebyl podřaděn pod všechny v úvahu přicházející trestní předpisy čis. 4775.
- § 281 čis. 11 tr. ř.: zákaz reformace in peius (§§ 290 odst. 2, 293 odst. 3 tr. ř.) vztahuje se jen k absolutní velikosti trestu; jde-li o trest na svobodě, jen k druhu, trvání a případným zosřtením tohoto trestu čis. 4697.
- soud prvé stolice, vynášející na základě nového hlavního přelíčení rozsudek, není povinen uložit obžalovanému nižší trest než původním — nejvyšším soudem zrušeným — rozsudkem vyměřený, ani, zprostil-li obžalovaného novým rozsudkem z obžaloby pro některý z trestných činů, jimiž byl uznán vinným původním rozsudkem čis. 4697.
- uložení trestu státního vězení předpokládá odsouzení pro zločin; pro přečin nesmí (§ 281 čis. 11 tr. ř.) býti tento trest uložen, nýbrž lze jen vysloviti, že trest vězení (tuhého) má býti vykonán podle předpisů o výkonu trestu státního vězení; ani ten ani onen trest nelze zosřtiti postem čis. 4719.
- jde o vykročení z moci trestní a o zmatek čis. 11 § 281 tr. ř., povolil-li soud podmíněný odklad výkonu trestu, ač bylo podmíněně odsouzení podle § 2 zák. čis. 562/1919 vyloučeno čis. 4752.
- jde o zmatek čis. 5, 11 § 281 tr. ř., přiznal-li nalézací soud obžalovanému podmíněně odsouzení, přehlédnuv, že byl již odsouzen pro krádež, při čemž vyslovena ztráta práva volebního (§ 2 zák. čis. 562/1919); byloť tímto vyrokem vysloveno i, že čin byl spáchán z pohnutky nízké a nečestné čis. 4797.
- nalézací soud je povinen (§ 281 čis. 11 tr. ř.) vysloviti ve smyslu § 24 (5) zák. čis. 9/1924 propadnutí radioaparátu bez povolení přechovávaného, třebaže je vlastnictvím firmy, jež má povolení k výrobě, prodeji a přechovávání takových přístrojů čis. 4847.
- vykročení z mezí zmírňovacího nebo zaměňovacího práva soudu; z mezí tohoto práva vykročuje soud jen, když při určení trestu, který vyměřuje za použití mimořádného práva zmírňovacího nebo zaměňovacího, nečiní, co jest zákonem mu přikázáno, nebo činí něco, co jest mu zákonem zakázáno neb alespoň není mu zákonem dovoleno, nikoliv i když neučiní, co učiniti je zákonem oprávněn, anebo nepoužívá v plně míře práva mu propůjčeného, by určil trest mimo hranice zákonné trestní sazby čis. 4853.

- — — ustanovení §§ 266, 260 b), 260 posl. odst. tr. zák. neukládají soudům za povinnost, nýbrž dávají mu jen právo, by uložil obžalovanému kratší (mírnější) trest, než který ho měl stihnouti podle příslušné trestní sazby; neučinil-li tak, nejde o zmatek čís. 11 § 281 tr. ř. čís. 4853.
- — — § 344 čís. 3 tr. ř.: neplatným po zákonu (§ 344 čís. 3 tr. ř.) jest vyšetřovací nebo vyhledávací úkon, byl-li předsevzat proti zákonnému zákazu, nebylo-li při jeho provádění šetřeno zákonného zákazu, nebo nebyl-li před jeho předsevzetím nebo po jeho předsevzetí zjednan předpoklad zákonem stanovený a stanoví-li zákon na nešetření zákazu nebo nezjednání předpokladu následek neplatnosti úkonu čís. 4591.
- — — § 344 čís. 4 tr. ř.: předpoklady zmatků čís. 4 a čís. 5 § 344 tr. ř. čís. 4591.
- — — nesplnění příkazu § 126 tr. ř. v doslovu zák. čís. 107/1927 není zmatkem čís. 4, aniž lze je uplatňovati jako zmatek čís. 5 § 344 tr. ř., nevytkl-li stěžovatel vadu posudku před skončením průvodního řízení a neučinil-li návrh, by znalcům bylo uloženo podati vysvětlení (by byl vyžádán posudek jiných znalců) čís. 4591.
- — — jde o porušení předpisů §§ 313 a 314 tr. ř. a zmatek čís. 4 § 344 tr. ř., byli-li porotci vzati do přísahy až po přečtení obžalovacího spisu čís. 4648.
- — — zmatkem čís. 4 § 344 tr. ř. je jen porušení předpisu druhé věty § 316 tr. ř. čís. 4720.
- — — § 344 čís. 5 tr. ř.: předpoklady zmatků čís. 4 a čís. 5 § 344 tr. ř. čís. 4591.
- — — hlavní přelíčení jest — najmě v případech porotních — odročiti pro nedostavení se svědka neznámého pobytu jen, lze-li důvodně očekávati, že další pátrání po svědku nezůstane bez úspěchu, any zbývají ještě pro pátrání po něm prostředky a cesty dosud opomenuté, avšak podle zvláštních okolností případu způsobí k objevení svědkovy stopy čís. 4591.
- — — nejde o porušení zásady přimosti (ústnosti) a o zmatek čís. 5 § 344 tr. ř., usnesl-li se soud proti opačnému návrhu obhájce (bez jeho souhlasu), by byla čtena výpověď k hlavnímu přelíčení se nedostavivšího svědka z přípravného řízení, an pobyt svědkův nemohl býti vypátrán čís. 4591.
- — — nesplnění příkazu § 126 tr. ř. v doslovu zák. čís. 107/1927 není zmatkem čís. 4, aniž lze je uplatňovati jako zmatek čís. 5 § 344 tr. ř., nevytkl-li stěžovatel vadu posudku před skončením průvodního řízení a neučinil-li návrh, by znalcům bylo uloženo podati vysvětlení (by byl vyžádán posudek jiných znalců) čís. 4591.
- — — § 344 čís. 6 tr. ř.: nakolik nejde o porušení předpisů §§ 319, 320 tr. ř. a o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nedal-li porotní soud k hlavnímu otázce na zločin zhráství a vydírání dodatkové otázky na úplné opilství, a pro případ jejich kladného zodpovězení další eventuální otázky na přestupek opilství podle § 523 tr. zák. čís. 4591.
- — — nakolik jde o porušení předpisů § 319 tr. ř. a o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., dal-li porotní soudní sbor ke hlavní otázce na zločin vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák. přes ohrazení státního zástupce dodatkovou otázku na okolnosti vylučující trestnost podle § 2 b), c) tr. zák. čís. 4602.
- — — nakolik nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nedal-li porotní soud ke hlavní otázce na zločin vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák. eventuální otázku na zločin vraždy prosté podle §§ 134, 135 čís. 4 tr. zák. a mimo to eventuální otázku na přečin proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. čís. 4770.

- — — porotní soudní sbor je oprávněn a také povinen, by učinil předmětem eventuálních otázek každou z kvalifikací souzeného skutku od žalobní kvalifikace odchylných, které nejsou výsledky hlavního přelíčení při správném výkladu zákona přímo vyloučeny. Avšak zmatečným jest rozsudek z příčiny nedostatečného rozsahu otázek podle čís. 6 § 344 tr. ř. jen, bylo-li porušeno ustanovení § 320 tr. ř., t. j. nebyla-li porotcům dána eventuální otázka, kterou by byl souzený skutek přivoděn pod hledisko trestného činu, jehož skutková podstata jak po objektivní, tak i po subjektivní stránce by byla opodstatněna skutečnostmi, jež byly při hlavním přelíčení tvrzeny čís. 4839.
- — — tvrzeny po rozumu § 320 tr. ř. pak jsou skutečnosti, které byly při hlavním přelíčení výslovně uvedeny nebo ku kterým alespoň bylo některým průvodem, zejména výpovědí obžalovaného nebo třeba souvislostí několika složek průvodní látky poukázáno čís. 4839.
- — — tím, že nebyla dána eventuální otázka, stává se rozsudek zmatečným jen, bylo-li kladnými výsledky hlavního přelíčení aspoň napovězeno, že tu byly skutečnosti podmiňující kvalifikaci, ku které by opomenutá otázka směřovala, nikoliv i, nebyla-li dotčená kvalifikace jen přímo vyloučena (byla-li výsledky hlavního přelíčení napovězena nebo tvrzena toliko možnost skutečnosti, dotčenou kvalifikací podmiňujících) čís. 4839.
- — — nakolik nejde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nebyly-li ke hlavní otázce na zločin vraždy prosté dány eventuální otázky na zločin zabítí, nedokonané vraždy a těžkého uškození na těle čís. 4839.
- — — § 344 čís. 6, 7 tr. ř.: nakolik nejde o porušení předpisů §§ 320, 267 tr. ř. a o zmatek čís. 6, 7 § 344 tr. ř., dal-li porotní soud ke hlavní otázce na zločin loupeže podle §§ 190, 194 tr. zák. eventuální otázku na zločin krádeže podle § 174 I b) tr. zák. čís. 4671.
- — — § 344 čís. 10 b), 11 tr. ř.: zákonné doličování zmatků čís. 10 b), 11, § 344 tr. ř. čís. 4591.
- Zmátočná sťažnosť:** obžalovaného proti sprostujúcemu rozsudku čís. 4608.
- — — okresní soud, dožádaný sborovým soudem prvej stolice, aby obžalovanému vyhlásil podle § 425 odst. II. tr. ř. rozsudek odvolacího soudu, vyhlášením rozsudku a sepsáním zápisu o tom skončil činnost, o ktorou byl dožádan. Prijal-li po tomto roku, trebas ešte v zákonné lhúte, provedení zmatečnej sťažnosti obžalovaného, ktoré zasial sborovému soudu prvej stolice, jednal jako soud nepřislušný, postupující podání soudu příslušnému; proto doba, po kterou byl spis dopravován poštou k sborovému soudu prvej stolice, neprodlužuje zákonnou lhůtu k provedení zmatečnej sťažnosti čís. 4601.
- — — námietkou, že súd nenariadil opravne pokračovanie v smysle § 20 por. nov., nie je označený žiadny z dôvodov zmátočnosti podľa zákona prípusných čís. 4611.
- — — z mylného poučenia, ktoré obdržali od krajského súdu, obžalovani nemôžu čerpať právo napadnúť rozsudok po uplynutí zákonom k podaniu zmátočnej sťažnosti stanovenej trojdňovej lehoty čís. 4638.
- — — jestli skutkový stav, v základnom pokračovaní zistený, nebol za obnovy zmenený, nelze uplatňovať proti novému rozsudku materiálny dôvod zmátočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. p., a to ani vtedy, keď rozsudok v základnej veci prvým súdom. vyneseny nebol súdmi vyšších stolic preskúmaný čís. 4674.
- — — lehota 8 dní, určená k prevedeniu zmátočnej sťažnosti, ohlásenej poškodeným na prípad, že by verejný žalobca zmátočnú sťažnosť nepodal, počíta sa od ohlásenia zmátočnej sťažnosti, nie teprv od upovedomenia, že vrchné štátne zastupiteľstvo zmátočnú sťažnosť nepodalo, alebo že zmátočná sťažnosť bola zpät vzatá čís. 4881.

- — predpis § 431 tr. p. o tom, u ktorého súdu má byť podaná zmätočná sťažnosť, bol ustanovením § 4 odst. 1 zák. č. 8/24 sb. z. a n. rozšírený potiaľ, že v prípade, v ktorom prichádza do úvahy upotrebenie zák. č. 8/24 sb. z. a n., obžalovaný má právo podať zmätočnú sťažnosť nielen u súdu prvej stolice, lež aj a súdu odvolacieho č. 4884.
- — § 384 č. 1 tr. p.: predpis § 36 odst. III. zák. na ochr. rep., že trestné pokračovanie pre prečiny podľa tohoto zákona náleží sborovým súdom prvej stolice, nepripúšťa výnimku ani v tom prípade, že obžaloba je podaná aj pre niektorý iný prečin podľa obecného trestného zákona a že v nej verejný žalobca navrhol, aby vec bola prejednaná pred samosudcom; ak takúto vec prejednal a rozhodol samosudca, bol zavinený formálny zmätok podľa § 384 č. 1 tr. p. č. 4636.
- — — navrhoval-li štátny zástupca v obžalovacom spise, aby podľa § 6 zák. č. 471/21 sb. z. a n. vec rozhodol samosudca, môže samosudca pokračovať iba vtedy, keď obžalovací spis bol doručený obhájcovi a ten nepodal námietky. Nestalo-li sa doručenie obhájcovi a vo veci jednal samosudca, je pokračovanie zmätočné podľa § 384 č. 1 tr. p. č. 4758.
- — § 384 č. 4 tr. p.: zástupcom súkromného žalobcu v pokračovaní pred sborovým súdom pri všetkých procesných úkonoch — aj pri ohlásení odvolania — ak nejde o prípad zastupovania zákonným zástupcom v smysle § 47 odst. I. tr. p., môže byť len advokát; preskúmal-li odvolací súd meritorne odvolanie, ohlásené pred sborovým súdom v mene súkromného žalobcu osobou, ktorá nie je advokátom, prekročil medze svojej pôsobnosti a zaviniel zmätok podľa § 384 č. 4 tr. p. č. 4589.
- — — slúčenie trestov v jednotný trest úhrnný je prípustné len dotyčne trestov na slobode; tresty peňažité, uložené buď samostatne alebo vedľa trestov na slobode, ostávajú pri výmere úhrnného trestu nedotknuté a treba vysloviť, že v prípade ich nevyožiteľnosti premenia sa v náhradný trest rovnakého druhu, ako úhrnný trest na slobode; porušenie tejto zásady vymeraním úhrnného trestu i za tresty peňažité zakladá zmätok podľa § 384 č. 4 tr. p. č. 4781.
- — — odvolací súd prekročil obor své pôsobnosti a zaviniel zmätok podľa § 384 č. 4 tr. p., projednal-li v trestní veci proti mladistvému provinilci odvolání, ač rozsudek soudu prvé stolice nebyl ve smyslu § 50 odst. 2 zák. č. 48/31 sb. z. a n. doručen zákonnému zástupci obviněného č. 4844.
- — § 384 č. 6 tr. p.: pojednávání podľa § 518 tr. p. môže sa konať aj v neprítomnosti odsúdeného č. 4667.
- — § 384 č. 9 tr. p.: posudok súdnej lekárskej rady má byť vyžiadaný tiež vtedy, pokladá-li to súd za potrebné pre dôležitosť alebo pre obťažnosť prípadu. Ak je splnená táto podmienka, nemožno návrh na vyžiadanie posudku súdnej lekárskej rady zamietnuť len s poukazom na to, že strana mala najprv navrhnuť vyžiadanie posudku stálych znalcov lekárov v sídle sborového súdu druhej stolice č. 4787.
- — — formálny dôvod zmätočnosti podľa § 384 č. 9 tr. p. pre vadu, prichodivšiu sa v pokračovaní pred dožiadaným sudcom, nemôže uplatňovať strana, ktorá si uplatňovanie tohoto zmätku síce vyhradila hneď pred dožiadaným sudcom, nenamietala ho však pri hlavnom pojednávaní, keď bola zápisnica o pokračovaní pred dožiadaným sudcom prečítaná č. 4834.
- — § 385 č. 1 a) tr. p.: jestli skutkový stav, v základnom pokračovaní zistený, nebol za obnovy zmenený, nelze uplatňovat proti novému rozsudku materiální důvod zmätočnosti podľa § 385 č. 1 a) tr. p., a to ani vtedy, keď rozsudek v základnej veci prvým súdom vynešený nebol súdmi vyšších stolic preskúmaný č. 4674.

- — § 385 č. 1 b) tr. p.: vyskytuje-li sa dotyčne všetkých obžalovaných v ich neprospech zmätok podľa § 385 č. 1 b) tr. p. (mylná kvalifikácia činu), je možno za podmienok § 387 odst. IV tr. p. zmeniť rozsudok aj v prospech tých obžalovaných, ktorí opravného prostriedku nepoužili č. 4842.
- — § 385 č. 2 tr. p.: odvolal-li se veřejný žalobce proti rozsudku, jimž byl obžalovanému vyměřen trest s použitím mimořádného zmírňovacího práva (§ 92 tr. zák.), jen do nízké výměry trestu, odvolacímu soudu náleží vyříditi odvolání jen v mezích tohoto návrhu; nelze přihlížeti k dodatečnému prohlášení veřejného žalobce, že žádá, aby bylo pomínuto použití § 92 tr. zák. č. 4604.
- — — vyslovil-li porotní soud ztrátu volebního práva do obcí, ač není zvláštním zákonem stanovena, bez zjištění porotců, že obžalovaný spáchal trestný čin z pohnutek nízkých a nečestných, překročil meze trestní sazby a zaviniel zmätek podle § 385 č. 2 tr. p. č. 4653.
- — — ustanovenie § 91 tr. zák. je len zákonom daná smernica pre voľné uvažovanie sudcovské a nestanoví žiadnu určitú sadzbu. Vymeral-li súd s použitím § 91 tr. zák. trest v zákonnej sadzbe na dotyčný trestný čin stanovenej, nelze výrok ten napádat zmätočnou sťažnosťou podľa § 385 č. 2 tr. p. č. 4753.
- — § 29 č. 6 por. nov.: vady rozhodnutí porotců podle § 29 č. 6 por. nov. (nejasnost, neúplnost, odpor) možno dovozovati toliko ze samého výroku porotců, nikoli z výsledků řízení; z rozdílného posuzování viny u několika obžalovaných nelze dovozovati výtku nejasnosti nebo odporu podle cit. místa zákona č. 4614.

Zmenka vid' podvod (§ 379 tr. zák. slov.).

Zmeškání lhůty viz navrácení v předešlý stav.

Zmiernenie trestu (§ 91 tr. z.): ustanovenie § 91 tr. zák. je len zákonom daná smernica pre voľné uvažovanie sudcovské a nestanoví žiadnu určitú sadzbu. Vymeral-li súd s použitím § 91 tr. zák. trest v zákonnej sadzbe na dotyčný trestný čin stanovenej, nelze výrok ten napádat zmätočnou sťažnosťou podľa § 385 č. 2 tr. p. č. 4753.

Zmírnění trestu viz záměna a zmírnění trestu.

Zmocnenie ku stíhaniu: trestné oznámenie, ktoré učinil poškodený verejný úradník u štátneho zastupiteľstva, možno považovať i za zmocnenie ku stíhaniu v smysle § 91 tr. p. a § 14 odst. 5 zák. č. 108/33 sb. z. a n. (o ochrane cti) č. 4776.

Znalec: nesplnění příkazu § 126 tr. ř. v doslovu zák. č. 107/1927 není zmatkem č. 4, aniž lze je uplatňovati jako zmätek č. 5 § 344 tr. ř., nevytkl-li stěžovatel vadu posudku před skončením průvodního řízení a neucínil-li návrh, by znalcům bylo uloženo podati vysvětlení (by byl vyžádán posudek jiných znalců) č. 4591.

— svědectví a nález a posudek státního úředníka jsou neplatné (§ 151 č. 2, 120 tr. ř.) jen v těch částech, jimiž vyjevil poznatky a postřehy, které z důvodu úředního tajemství vyjevíti nesměl č. 4598.

— podle § 62 aut. zák. a § 10 vládn. nař. č. 10/27 jsou znalecké sbory povinny na požádání soudů podávati ve věcech původského práva k dílům příslušného oboru posudky o pochybných nebo sporných otázkách technické povahy, které mají význam pro soudcovské rozhodnutí; podávati posudek o právních otázkách jim nepřislúší č. 4670.

— než jest připustiti, že někdy v určitém případě bude velmi nesnadné rozlišiti a odloučiti otázku technickou od otázky právní. Zásadou však je, že znaleckým sborům náleží podávati posudky o otázkách spadajících do technického, t. j. do odborného okruhu příslušného odboru literárního neb uměleckého. Na tak jest v širokém smyslu rozuměti výrazu »otázky technické povahy« na rozdíl od otázek právních č. 4670.

- soud není sice povinen vyžádati si posudek znaleckého sboru a není ani na tento posudek vázán, avšak odchýlí-li se od něho, má v rozsudku uvést důvody opačného názoru. Soudu není arci bráněno, by nepřibral jiné znalce po případě za podmínek § 126 odst. 1 tr. ř. opatřil si posudek jiných znalců č. 4670.
- § 365 č. 2 tr. ř. předpokládá pro povolení obnovy trestního řízení, že vyjdou najevo buď nové skutečnosti nebo nové právní důvody, které navrhovatel obnovy nebyly známy neb aspoň přístupny (noviter reperta); nespadá sem výpověď znalce, v níž nejsou novými skutečnostmi, nýbrž jen úsudek č. 4723.
- § 238 tr. p.: posudek soudní lékařské rady má být vyžádáný tiež vtedy, pokladá-li to súd za potrebné pre dôležitosť alebo pre obťažnosť prípadu. Ak je splnená táto podmienka, nemožno návrh na vyžiadanie posudku súdnej lekárskej rady zamietnuť len s poukazom na to, že strana mala najprv navrhnuť vyžiadanie posudku stálych znalcov lekárov v sídle sborového súdu druhej stolice č. 4787.

Znalost vojenského tajemství viz ochrana republiky (§ 6).

Znehodnocení peněz viz trest — zák. č. 471/21.

Zneuctění (§ 506 tr. zák.): k naplnění skutkové podstaty přestupku § 506 tr. zák. je lhotejně, z jaké pohnutky se odepírá soulož (úvahy náboženské, mravní, panenský stud a pod.); stačí, že bez odstranění této pohnutky příslibem manželství nebylo by došlo ke svolení k souloži č. 4746.

- i podmíněný příslib manželství, jehož splnění závisí na tom, že osoba, ustanovením § 506 tr. zák. chráněná, ze soulože, k níž následkem takového slibu dojde, otěhotní, je způsobilým prostředkem svedení ve smyslu § 506 tr. zák. č. 4746.

Zneužití moci úřední (§ 105 tr. zák.): »veřejnými záležitostmi« ve smyslu § 105 tr. zák. (a § 104 tr. zák.) jsou záležitosti, jež se dotýkají přímo zájmů státního celku neb aspoň veřejným právem chráněných zájmů určitého kruhu státních občanů a nejsou přikázány k rozhodnutí soudům č. 4682.

- pod pojem »rozhodování« ve smyslu tohoto ustanovení zákona spadá nejen činnost úředníka, jenž věc přímo vyřizuje, nýbrž i činnost úředníka, jenž konečné vyřízení věcně připravuje nebo při něm nějak, na příklad podáním návrhu, spolupůsobí č. 4682.
- o rozhodování o veřejných záležitostech po rozumu § 105 tr. zák. nejde jen v případech, v nichž správní úřad rozhoduje jako úřad judikující, nýbrž spadají sem i případy, v nichž rozhoduje o tom, zda a za jakých podmínek má uzavřít s určitou osobou soukromoprávní smlouvu dotýkající se zájmů celku neb alespoň veřejným právem chráněných zájmů určitého kruhu státních občanů č. 4682.
- rozhodování ministerstva národní obrany (činnost jeho referenta, záležející v tom, že podával návrhy) o tom, jaká přejímací cena má být nabídnuta (zda má být zvýšena) majiteli velkostatku pozemkovým úřadem zabraného a ministerstvu ke zřízení vojenské střelnice přiděleného je rozhodováním o veřejných záležitostech po rozumu § 106 tr. zák., třebaže pozemkový úřad náhradu neurčil, nýbrž ponechal majitelé a ministerstvu, by o ní vyjednávali a se dohodli č. 4682.
- skutková podstata zločinu podle § 105 tr. zák. vyžaduje v subjektivním směru úmysl pachatelův svěsti úředníka v případě rozhodování o veřejných záležitostech ke stranictví nebo k porušení úřední povinnosti; je lhotejno, zda si byl pachatel vědom toho, že jeho jednání je nedovolené (trestné), vyžaduje se však vědomí pachatelovo, že úředník koná svůj úřad objektivně a že proto pa-

chatelovo jednání směřuje k tomu, by postupoval při rozhodování věci stranicky č. 4682.

- § 471 tr. zák. slov.: prečin zneužitia úradnej moci nemôže byť nikdy v materiálnom súbehu so zločinom alebo s prečinmi ťažkého alebo ľahkého ublíženía na tele č. 4675.
- pre posúdenie, ako je trestný určitý delikt, je rozhodná len trestná sadzba v zákone stanovená, nie okolnosť, že súd môže z niektorého dôvodu vymerať menší trest; prečin zneužitia úradnej moci podľa § 473 tr. zák. je prísnejšie trestný než prečin ľahkého poškodenia na tele podľa § 301 tr. zák. č. 4680.
- bezprávne privlastnenie peňazí alebo vecí s peňažnou hodnotou, prevzatých verejným úradníkom, možno považovať za súkromnú spreneveru (§ 355 tr. zák.) len vtedy, staťo-li sa odovzdanie peňazí alebo vecí na základe súkromného poverenia; súdneho zamestnanca, ktorý si bezprávne ponechal peniaze, odovzdané mu pre vymáhajúcich veriteľov, a príslušné exekučné spisy u seba zadržal, nelže uznať vinným vedľa sprenevery tiež prečinom zneužitia úradnej moci (§ 471 tr. zák.), nebolo-li zistené, že chcel jednu stranu poškodiť aj ináč zadržaním spisov č. 4813.

Zničení listiny: je tak zvaným nepravým podvodem; nestačí jen úmysl zničit listinu, jež má být důkazním prostředkem; zničení jest jen prostředkem, jimž chce pachatel uskutečnit úmysl, způsobit škodu tím, že důkazní prostředek odstraní č. 4870.

- zničí-li pachatel listinu, která není nositelem nároků (knihy a doklady spolku), je třeba zjistit nejen, jaký byl úmysl pachatelův, nýbrž i zda a jakou škodu obmyslel; způsobení škody se k dokonání činu nevyhledává č. 4870.

Zpátvzatie súkromného návrhu vid' návrh súkromnej strany.

Zpronevěra: § 183 tr. zák.: zboží daného do komise viz komisionář.

- i cenné papíry (akcie), dané pachatelem se souhlasem vlastníka bance do zástavy za účelem realizace zápůjčky, kterou vlastník tímto způsobem chtěl pachateli poskytnouti, mohou být předmětem zpronevěry; svémocný prodej těchto papírů pachatelem jest »privlastněním« sice jich po rozumu § 183 tr. zák. č. 4595.
- pro dosah §§ 183, 184 tr. zák. (pro zjištění, jde-li o zločinnou kvalifikaci pokud se týče vyšší sazbu trestní) jest však z povšechné objektivní hodnoty těchto papírů odečísti částku, kterou by bylo vlastníku (svěřiteli) beztak vynaložiti, by si znovu zjednal skutečnou moc nad nimi, i kdyby nebylo došlo ke svémoci (částku, kterou vlastník prostředkem svěřeni papírů k lombardu zamýšlel zapůjčiti) č. 4595.
- spolupachatelství na zpronevěře mohou se dopustiti jen osoby, jimž byla dotčená věc svěřena; ani osoba, již byla věc svěřena, nedopouští se zpronevěry, stal-li se zadržovací nebo privlastňovací úkon, aniž k němu činně přispěla působením na vůli osoby, která věc zadržel nebo si privlastnil, nebo jímak, omezujíc se na pouhé nepřekážení úkonu, o němž již věděla v době, kdy byl předsevzat č. 4639.
- zadržením za sebou nebo privlastněním sobě po rozumu § 183 tr. zák. není kterákoliv svémoc se svěřenou věcí čili jakékoliv jednání s ní, jež nebylo pachateli přikázáno neb alespoň dovoleno osobou k věci oprávněnou č. 4823.
- svémocí podle § 183 tr. zák. trestnou jest jen takové nakládání se svěřenou věcí, které se přiči vůli oprávněné osoby pachateli známé č. 4823.
- není zlého úmyslu předpokládaného pojmem privlastnění, má-li pachatel být jen omylem za to, že osoba k věci oprávněná nebude nic namítati proti tomu, by pachatel s věcí nakládal způsobem jím zamýšleným a pak uskutečněným č. 4823.

- — odstraní-li kdo svou vlastní věc, již dal do zástavy a jež mu byla zástavním věřitelem přenechána k používání, nedopouští se zpronevěry, nýbrž může se po případě dopustiti jen maření exekuce nebo podvodného úpadku č. 4848.
- — peníze, které přijal advokát v zastoupení strany, staly se vlastnictvím strany již tím, že je advokát jménem strany přijal nebo nabyt dispozicí právo nad nimi; advokát dopouští se zpronevěry, spotřeboval-li je pro sebe, nemaje v době této svémoci po ruce dosti prostředků, jimiž by mohl vyhověti příkazům oprávněných osob co do těchto peněz č. 4823.
- — zpronevěra, nepoužil-li ten, komu byla svěřena směnka k eskomptu, peněz eskomptem získaných podle příkazu (pověření) akceptantů, nýbrž zaplatil-li penězi těmi svůj osobní dluh; nepřipustná kompensace č. 4870.
- — ideální souběh zločinu zpronevěry s přečinem podle § 89 zák. č. 70/1873 ř. zák., vepisoval-li člen představenstva (účetní ředitel) společenstva v účetních uzávěrkách jako dlužníky fingované osoby a zápůjček používal pro sebe č. 4887.
- subjektivní stránka; protipohledávka; majetkové poměry: hájil-li se pachatel (jednatel pojišťovny) tím, že byl oprávněn vybírat premie proti účtování jich s provisemi, které měl z uzavřených obchodů od pojišťovny dostávat, že počítal s úhradou neodvedené části vybraných premii provisemi, jež od pojišťovny dostane, a že byl pevně přesvědčen, že jím uzavřené pojistky budou pojišťovnou přijaty a proto vybral a si ponechal provisi ze všech uzavřených obchodů včetně obchodů pak pojišťovnou neuznaných, byla by subjektivní skutková podstata zpronevěry, spáchané ponecháním si a použitím pro sebe částí vybraných premii, opodstatněna a splněna jen, kdyby bylo zjištěno buď, že pachatel v době souzeného skutku věděl, že ho povinnosti k zaslání (odvedení) všech vybraných premii pojišťovně nezprošťuje a k ponechání sobě neb alespoň k používání (pro vlastní účely) částí nebo celku vybraných premii neopravňuje ani předpoklad, že mu již přísluší nebo dodatečně z obchodů již ujednaných, avšak dosud pojišťovnou neschválených nebo jinak vzniknou provisi nebo jiné nároky ve výši zadržené (použité) částky, nebo kdyby bylo zjištěno, že pachatel v oné době věděl, že nové obchody, z nichž provise očekával, nebudou pojišťovnou schváleny nebo nebudou stranami, s nimiž je ujednal, plněny nebo že jinak mu z obchodů těch nevzniknou nároky jím uplatňované č. 4771.
- — zpravení pachatele pojišťovnou o neschválení toho kterého obchodu, jehož uzavření bylo mu podnětem ke srážce z vybraných premii, přicházelo by pro ono zjištění v druhém z naznačených dvou směrů v úvahu jen, pokud se stalo před tím, než pachatel dotčené části inkasa pro své vlastní účely použil předpokládaje, že je k tomu oprávněn nárokem na příští provisi č. 4771.
- — úmysl, svěřené věci oprávněnému vůbec nikdy nevydati čili učiniti trvalým protiprávní stav pachatelem způsobený, vyžaduje se jen pro pojem »zadrženi«, nikoliv též v případech »přivlastnění« č. 4823.
- — vědomí pachatele o protiprávnosti svémoci může býti, je-li svěřeným statkem věc zastupitelná, rušeno a vyváženo — třeba se pouhou, byť důvodnou nadějí pachatelovou, že bude svého času s to dostáti svému závazku čili odškodnit osobu svémocí dotčenou, přece vědomím pachatele, že má již v době svémoci rovnocennou a stejnorodou úhradu po ruce, takže jest kdykoliv s to, by dostal příkazu nebo svému závazku k osobě ke svěřené věci oprávněné č. 4823.
- — nestačí, že stav jmění pachatelova umožňuje a po případě zajišťuje

- — uvedenou úhradu vůbec; vyžaduje se spíše, že pachatel je možná úhrada věcí, s nimiž svémocně nakládá, již v okamžiku svémoci č. 4823.
- výhrada vlastnictví: směnka vydaná kupitelem na celou kupní cenu nebo na její část, nanejvýš na část zbývající po hotové splátce, může býti platidlem, nebo jen prostředkem k zabezpečení pohledávky vzešlé prodávajícímu z kupní ceny; v tomto případě trvá pohledávka z kupní ceny dále a kupní cena je kupitelem zaplácena teprve, až složí směnečnou valutu u držitele směnky; do té doby zůstává účinnou výhrada vlastnického práva přes odevzdání směnky č. 4612.
- — pojistné, které kupitel dostal v případě zkázy (znehodnocení) věci, je předmětem oné výhrady vlastnického práva prodávatele a věci kupitel po rozumu § 183 tr. zák. svěřenou jen, bylo-li pojištění uzavřeno prodávatelem ve vlastní prospěch (na vlastní účet), nebo bylo-li ujednáno, že kupitel věc pojistí a že — nastane-li pojistný případ dříve, než bude kupní cena úplně zaplácena — případně pojistný peněz prodávatele, na jehož účet byla pak věc kupitelem pojištěna č. 4612.
- — vsunutí doložky o výhradě práva vlastnického do účtu nepostačuje k zachování vlastnictví, dokud není dokázáno, že výhrada byla jinak umluvena (ujednána) č. 4728.
- § 184 tr. zák.: při zjišťování hodnoty svěřeného statku po rozumu § 183 tr. zák. jest obdobně k ustanovení poslední věty § 173 tr. zák. přihlížeti k výši škody osoby, jejíž právo ke svěřené věci se vztahující bylo zpronevěrou poškozeno; jest za ni pokládati hodnotu, jakou svěřený statek představoval v době svěřeni pro svěřitele podle zájmu, jaký svěřitel má na zachování svého práva na onom statku č. 4676.
- — při zjišťování ceny věci prodané s výhradou práva vlastnického jest vzíti za základ obecnou hodnotu věci v době, kdy pachatel s ní protiprávně naložil, a odečísti od ní splátky, které již na kupní cenu zaplatil č. 4676.
- viz též sprenevera.
- Zprošťující výrok:** k § 259 č. 1 tr. ř. (nedostatek návrhu zákonně oprávněného žalobce) č. 4724.
- Zrada vojenská** viz vojenská zrada.
- Ztráta práv politických (§ 56 tr. zák. slov.)** viz politická práva.
- Ztráta volebního práva** viz volební právo.
- Zrušovací soud:** může vzíti na podklad rozhodnutí procesní skutečnosti, i když nebyly v rozsudku zjištěny č. 4597, 4803, 4806.
- — smrtí soukromého obžalobce nestane se opravný prostředek provedený ještě za jeho života bezpředmětným, poněvadž v opravném řízení není procesuální činnost soukromého obžalobce nevyhnutelně potřebná (§ 287 odst. 3 tr. ř.), a na vyřízení opravného prostředku má po případě právní zájem i obžalovaný, na příklad v příčině útrat č. 4644.
- — proto nejvyšší soud jako soud zrušovací musí jednati o zmateční stížnosti soukromého obžalobce provedené ještě za jeho života č. 4644.
- — nalézací soud nesmí právní názor zrušovacího soudu zbaviti účinností tím, že by obešel ustanovení § 293 odst. 2 tr. ř., zabývá se případem s hlediskem jiných, než se kterými se zrušovací soud zvláště vypořádal č. 4724.
- — plyne-li jsoucnost pominuté skutečnosti z trestního lístku při hlavním přelíčení přečteného, lze zrušovacímu soudu k ní přihlídnouti a učiniti jí podkladem přezkoumání s hlediska hmotněprávního zmatku č. 11 § 281 tr. ř. č. 4797.
- — zásadou o nepřipustnosti opětného stíhání skutku již pravoplatně rozsouzeného (bez předpokladů a povolení obnovy) jest zrušovací soud vázán neméně než soudy prvé stolice a může jí, třebaž neobsahuje napadený rozsudek o předchozím odsouzení výroku nebo zjištění, zjed-

natí průchod, protože jde v dotčených skutečnostech o procesní události, jež lze zrušovacímu soudu přímo poznati ze spisů čís. 4806.

Zvýšení přejímací ceny: a § 105 tr. zák. čís. 4682.

Zalobca súkromný vid' obžalobce soukromý.

Zhářství: nakolik nejde o porušení předpisů §§ 319, 320 tr. ř., a o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., nedal-li porotní soud k hlavním otázkám na zločiny Zhářství a vydírání dodatkové otázky na úplné opilství, a pro případ jejich kladného zodpovězení další eventuální otázky na přestupek opilství podle § 523 tr. zák. čís. 4591.

Živnostenský řád: bylo by protimyslné a přičilo by se základním zásadám trestního práva, by k zodpovědnosti pro porušení povinnosti zodpovědného správce tiskárny byl poháněn někdo, kdo sice byl okresnímu úřadu oznámen jako zodpovědný náměstek živnosti, avšak o schválení (§ 55 odst. 2 živ. ř.) jako náměstek vyrozuměn nebyl, o onom schválení ani jinakým způsobem nezvěděl a neměl ani pražádné účasti na vytištění závadného tiskopisu čís. 4673.

Seznam ustanovení zákonných, jež byla v tomto svazku vyložena.

I. Trestní zákon.

	Cis.		Cis.
§ 1	4633, 4673	— e)	4839
§ 2 b)	4602	156	4864
— c)	4591, 4602	157 odst. 2	4831, 4832, 4864
— e)	4671, 4792, 4802, 4847	166	4591
— f)	4633	171	4595, 4628, 4733, 4886
— g)	4682	173	4676, 4785
§ 3	4671, 4691, 4792, 4802, 4847, 4883, 4887	174 I b)	4641
§ 5	4600, 4639, 4686, 4775, 4795, 4864	174 II c)	4804
§ 8	4599, 4705, 4808, 4825, 4839	174 II d)	4785
§ 9	4795, 4857	176 II a)	4618
§ 11	4705	183	4595, 4612, 4639, 4676, 4728, 4771, 4790, 4823, 4848, 4870, 4887, 4891
§ 35	4775, 4887	§ 184	4595, 4676
§ 36	4596	§ 187	4790
§ 50	4596	§ 188	4790
§ 54	4660, 4854	§ 190	4641
§ 55	4854	§ 194	4641
§ 68	4635, 4664, 4688, 4695, 4732, 4779, 4805, 4820, 4851, 4868	§ 197	4599, 4621, 4639, 4640, 4649, 4700
§ 81	4664, 4695, 4868	§ 199 a)	4621, 4622, 4751, 4833
§ 83 II	4739	— d)	4702, 4796
§ 85 b)	4825	§ 201 a)	4870
§ 87	4783, 4825	§ 203	4609
§ 93	4727	§ 205	4617
§ 98 a)	4591, 4600	— a)	4639, 4795
— b)	4591, 4600, 4792, 4879	§ 214	4617
§ 100	4600	§ 224	4617
§ 104	4682	§ 227	4644
§ 105	4682	§ 229 b)	4593
§ 125	4659	§ 233	4671, 4691, 4802, 4847, 4883, 4887
§ 132 III	4627, 4659, 4808	§ 238	4633, 4673
§ 134	4602, 4660, 4720, 4839	§ 260 a)	4660
— odst. 2	4770, 4832, 4864	— b)	4853
§ 135	4720	— posl. odst.	4853
— čís. 1	4602, 4720	§ 261	4793
— čís. 4	4720, 4839	§ 266	4853
§ 144	4775	§ 283	4629
§ 152	4832, 4839, 4864	§ 312	3695, 4868, 4885
§ 153	4851, 4864	§ 320 f)	4796
§ 155	4864	§ 323	4691
§ 155 a)	4839	§ 324	4691
— b)	4839	§ 331	4635

	Čís.
§ 335	4633, 4698, 4720, 4770, 4772, 4775, 4778, 4824, 4831, 4878
§ 337	4852
§ 356	4775
§ 357	4775
§ 358	4775
§ 399	4705
§ 411	4832, 4864
§ 427	4863
§ 428	4863
§ 431	4878
§ 460	4733, 4853
§ 461	4617, 4621, 4649
§ 463	4803
§ 486	4725
— čís. 1	4725
— čís. 2	4639, 4709, 4725, 4789, 4855
§ 486 a)	4590, 4867
— c) odst. 1	4593, 4867
§ 487	4660
§ 488	4644, 4660, 4696, 4737, 4806, 4876
§ 490	4737
§ 491	4660, 4696, 4738, 4806, 4876
§ 492	4644, 4660, 4773, 4876
§ 493	4696
§ 495	4644
§ 506	4746
§ 523	4591
§ 531	4644
— b)	4593

I. a) Trestný zákon slovenský.

§ 2	4582, 4586, 4757
§ 5	4860
§ 20	4714
— odst. 2	4842
§ 53	4781
§ 54 odst. 1	4759
§ 56	4759
§ 57 odst. 2	4714
§ 65	4624
§ 66 odst. 3	4613
§ 69 č. 1	4708, 4748, 4777
§ 69 č. 2	4672, 4871
§ 70	4613, 4777, 4814, 4840, 4888
§ 74	4748
§ 76	4611
§ 77	4587
§ 79	4594
§ 81	4646, 4794
§ 91	4753
§ 92	4586, 4604, 4672, 4714

	Čís.
§ 95	4615, 4650
§ 96	4651, 4675, 4764
§ 106	4784
§ 108	4784, 176 dis.
§ 112	4669
§ 113 odst. 1	4669
§ 115	4658
§ 116	4658
§ 119	176 dis.
§ 222	4708
§ 223	4701
§ 227	4588, 4632, 4715
§ 229	4588, 4632, 4715
§ 238	4669
§ 257	4646
§ 278	4740, 4777
§ 279	4740
§ 281 odst. 1	4766
§ 281 odst. 2	4594
§ 290	4626, 4734, 4817, 4859
§ 291	4734, 4859
§ 301	4675, 4680, 4764, 4840, 4888
§ 310	4606, 4637, 4689, 4755, 4817, 4859
§ 313	4762
§ 330	4865, 4866, 4875
§ 332 odst. 2	4722
§ 333	4706
§ 338 odst. 1	4726
§ 343	4658
§ 344	4888
§ 345	4814
§ 349	4613, 4753
— (2)	4888
§ 355	4742, 4765, 4813
§ 359	4650, 4759
§ 361	172 dis.
§ 363	172 dis.
§ 374	4708
§ 378	4708
§ 379	4786
§ 381 č. 1	4822
— č. 2	4735
§ 382	4624
§ 384	4786, 4800
§ 391	4665, 4850
§ 393	4665
§ 400 odst. 1	4666, 4836
— odst. 2	4666
§ 401	4665, 4678
§ 402 odst. 1	4665
§ 406	4707
§ 416	4693, 4871
— č. 2	4871
— č. 3	4871

	Čís.
§ 417	4871
§ 461	4675, 4743
§ 462	4647, 4677, 4742, 4765, 4813
§ 463	4742, 4765, 4813
§ 464	4765

§ 467	4748
§ 470	4587, 4748
§ 471	4813
§ 473	4675, 4680
§ 484	4680

II. Trestní řád.

	Čís.
čl. VI. uvoz. zák.	4598
§ 3	4828
§ 6	4874
§ 9	4880
§ 13	4809
§ 15	4696
§ 18	4598
§ 33	4880
§ 46	4623, 4644, 4737, 4747, 4768, 4773
— odst. 2	4696
— odst. 3	4644, 4768, 4827
§ 47	4630, 184 dis.
§ 51 odst. 3	4585
§ 57	4806
§ 73	4696
§ 74	4696
§ 75	4696
§ 76	4696
§ 77	4634, 4696
§ 78	4696
§ 79 odst. 2	4670
§ 86	184 dis.
§ 92 odst. 1	4724
§ 96	4696
§ 112 odst. 2	4670
§ 113	4696
§ 120	4598
§ 126	4591
§ 151 čís. 2	4598
§ 153	4751
§ 187	4660
§ 202	4621, 4622
§ 211 odst. 2	4623
§ 213 čís. 4	4724
§ 219	4598
§ 229	4598
§ 239 a násl.	4827
§ 252 odst. 1 čís. 1	4591
§ 258	4598, 4654
§ 259 čís. 1	4724
— čís. 2	4768
§ 260 čís. 3	4877

§ 261	4598, 4609, 4659, 4710
§ 262	4609, 4659, 4839
§ 263	4659, 4703
§ 265	4616, 4711, 4854
§ 267	4609, 4641, 4659, 4703
— odst. 1	4761
§ 270 posl. odst.	4747
§ 281 odst. 1	4855
— čís. 1	4598, 4812
— čís. 2	4598, 4849
— čís. 3	4598, 4877
— čís. 5	4595, 4797
— čís. 6	4598, 4659
— čís. 8	4659, 4703
— čís. 9 a)	4612, 4862, 4883
— čís. 9 b)	4597
— čís. 9 c)	4803
— čís. 10	4775
— čís. 11	4697, 4719, 4752, 4797, 4809, 4847, 4852, 4853, 4854
§ 285	4874
— odst. 1	4605
§ 288 čís. 3	4612, 4862
§ 290 odst. 2	4697
§ 293 odst. 3	4697, 4724
§ 294 odst. 2	4605
§ 313	4648
§ 314	4648
§ 316	4720
§ 319	4591, 4602
§ 320	4591, 4641, 4839
§ 322	4750
§ 338	4596
§ 344 čís. 3	4591
— čís. 4	4591, 4648, 4720
— čís. 5	4591
— čís. 6	4591, 4602, 4641, 4720, 4839
— čís. 7	4641
— čís. 10 b)	4591
— čís. 11	4591
§ 355 čís. 2	4723
§ 364	4605
§ 381 čís. 4	4630
§ 389	4630

	Čís.
§ 390	4634, 4826
§ 392	4652
§ 393	4630, 4826
— odst. 3	4630
§ 457 odst. 1	4827
§ 458 posl. odst.	4827
§ 459	4819
§ 463	4828
§ 466 odst. 2	4819
§ 467	4634, 4819
§ 457 odst. 2	4852
§ 478	4716, 4819
§ 481	4634

I. Trestný poriadok slovenský.

§ 11	4601
§ 38	4611
§ 42	4681
§ 46	4611, 4681
§ 47	4589
§ 89 odst. 2	4722
§ 90	4722
§ 91	4776
§ 166	4893
§ 238	4787
§ 325 odst. 1	4610
§ 326 č. 1	4677, 4678, 4755
§ 329	4681
§ 332 odst. 3	4642
§ 378	4694
— odst. 1	176 dis.
— odst. 3	4845
§ 379	4694
§ 383	4608, 4681
§ 384 odst. 1 č. 1	4636, 4758
— č. 4	4589, 4619, 4781,
4782, 4842, 4844, 4856	
— čís. 6	4661, 4667
§ 384 č. 9	4789, 4834
— odst. 4	4856
§ 385 č. 1 a)	4610, 4624, 4637, 4656,
4674, 4677, 4678, 4683,	

III. Ostatní zákony a nařízení.

	Čís.
1811 červen 1. čís. 946 sb. z. s. (občanský zákoník)	
§ 91	4803
§ 309	4733
§ 344	4695
§ 426	4628

	Čís.
4684, 4689, 4690, 4692,	
4693, 4707, 4717, 4734,	
4755, 4776, 4817, 4840,	
4850, 4859, 4865, 4866	
— č. 1 b)	4594, 4613, 4615,
4647, 4665, 4666, 4672,	
4680, 4717, 4735, 4740,	
4742, 4743, 4748, 4764,	
4766, 4774, 4777, 4813,	
4814, 4822, 4842, 4850,	
4871, 4888	
— č. 1 c)	4587, 4594, 4669,
4684, 4722, 4762, 4784	
— č. 2	4603, 4604, 4613,
4653, 4656, 4685, 4701,	
4753, 4759, 4780	
§ 387	4604, 4637
— odst. 4	4842
§ 388	4601, 4638, 4681,
4763, 4856, 4881	
— odst. 2	4856
§ 390	4856
§ 400 č. 3	4589
§ 401	4856
§ 401 al. 3	4589
§ 422	4589, 4856
§ 423	4589
§ 425 odst. 2	4601, 4638,
4681, 4845	
§ 428 odst. 2	4782
§ 431	4884
— odst. 2	4638
§ 434 odst. 3	4592, 4829
§ 441	4586, 4619, 4625,
4714, 4759, 4842	
§ 442 odst. 6	4619, 4625,
4714, 4759, 4842	
§ 463	4858
§ 517 4619, 4651, 4657, 4661, 4781	
§ 518 4651, 4657, 4661, 4667, 4781	
§ 525 odst. 2	4722
§ 576	4893
§ 581	4754
§ 587 (1)	4893

	Čís.
1811 § 427	4628
§ 594	174 dis.
§ 1017	4823
§ 1022	4644
§ 1053	4628
§ 1311	4612

	Čís.
1835 červenec 11. čís. 63 sb. z. pol. (důchodkový trestní zákon)	
§§ 461 čís. 4, 590—592, 628, 631, 632, 641, 642, 644— 648	4621
1852 prosinec 3. čís. 250 ř. zák. (lesní zákon)	4688
§ 56	4805
§ 58	4688, 4805
§ 72	4785
§ 73	4805
1860 červenec 4. čís. 173 ř. zák. (kárné právo vězňů)	
§ 2	4649
1862 březen 5. čís. 18 ř. zák. (obecní zřízení)	
čl. IV.	4869
čl. V.	4869
čl. VI.	4869
— prosinec 17. čís. 6 ř. zák. z r. 1863 (tiskový zákon)	
§ 10 odst. 2	4704
§ 23	4718, 4731, 4806
— odst. 3	4731
§ 27	4597
§ 40	4597, 4696
— prosinec 17. čís. 8 ř. zák. z r. 1863 (trestní novela)	
čl. V.	4660, 4724, 4768, 4806, 4869
— odst. 1	4768
— odst. 3	4768
1863 listopad 15. čís. 17 z. zák. pro Slezsko (obec. zřízení)	
§ 31	4779
1864 duben 16. čís. 7 zem. zák. pro Čechy (obecní zřízení)	
§ 28	4636
§ 35	4636
§ 59	4636
§ 61	4636
1866 červen 15. čís. 47 z. zák. pro Cechy (silniční řád)	4636
1867 listopad 15. čís. 135 ř. zák. (shromažďovací zákon)	
§ 3	4821, 4861
— odst. 2	4821
— odst. 3	4821
§ 19	4821, 4861
1868 červenec 6. čís. 96 ř. zák. (advokátní řád)	

	Čís.
1868 § 8	175 dis.
§ 9 174 dis., 175 dis., 184 dis.	
§ 10	175 dis.
§ 10 odst. 2	174 čís.
§ 14	175 dis.
§ 19	4823
— říjen 15. čís. 142 ř. zák. (tisková novela) čl. III čís. 3	4806
1870 duben 6. čís. 42 ř. zák. (listovní tajemství)	
§ 5	4660
— duben 7. čís. 43 ř. zák. (koaliční zákon)	
§ 3	4644
1872 duben 1. čís. 40. ř. zák. (kárný statut advok.)	
§ 2	174 dis.
§ 33 odst. 4	179 dis.
§ 35	179 dis.
§ 36	173 dis.
§ 37	179 dis.
§ 39 odst. 2	174 dis.
§ 41	179 dis.
§ 47 čís. 1	173 dis.
— červen 16. čís. 84 ř. zák. (polní hlídači)	
§ 3 čís. 2	4688
1873 duben 9. čís. 70 ř. zák. (společenstva výrobní a hospodářská)	
§ 1	4699
§ 88	4699
§ 89	4887
1874 zák. čl. XXXIV (advokát- sky poriadok)	
§ 44	169 dis.
§ 46	169 dis.
§ 47	170 dis., 171 dis., 177 dis., 181 dis.
§ 48	167 dis.
§ 66	169 dis.
§ 68 lit. a)	171 dis., 181 dis.
— lit. b)	170 dis., 176 dis., 177 dis., 182 dis.
§ 69 lit. a)	176 dis.
— lit. c)	183 dis.
§ 79	176 dis., 178 dis., 182 dis.
§ 81	167 dis.
§ 85	167 dis., 169 dis.
§ 94	169 dis.
§ 95	168 dis.
§ 101 odst. 1 a 3	169 dis.
§ 102	176 dis.

	Čís.
1875 zák. čl. XXXVII (obch. zák.)	
§ 25	4871
§ 43	4735
§ 45	4735
§ 198	4871
§ 394	4850
1877 prosinec 31. čís. 3 ř. zák. z roku 1878 (trestní novela)	
§ 1	4736
— čís. 3	4892
§ 2	4736
1879 zák. čl. XXXI (lesný zák.)	
§ 38	4631
— zák. čl. XL (tr. z. priest.)	
§ 46	176 dis.
§ 127	4706
— květen 1. čís. 4544 uh. min. sprav. (řízení o stížnostech proti advokátům)	
bod 7)	169 dis.
1883 květen 25. čís. 78 ř. zák. (maření exekuce)	
§ 1	4620, 4664, 4700, 4795
§ 3	4832
§ 4	4843
— zák. čl. XXV (o úžere)	
§ 1	4586
— zák. čl. XLIV (vymáhání veř. daní)	
§ 10	176 dis.
§ 11	176 dis.
1885 květen 24. čís. 89 ř. zák. (žebrota a tuláctví)	
§ 7 odst. b)	4741
— květen 27. čís. 134 ř. zák. (tráskaviny)	
§ 4	4710
§ 13	4710
1886 zák. čl. VII (nov. notár. zák.)	
§ 23 lit. b)	4786
1887 zák. čl. XXVIII (nov. adv. zák.)	
§ 3	176 dis.
§ 4 lit. b)	172 dis.
1890 leden 6. čís. 19 ř. zák. (ochrana známek)	
§ 23	4811, 4882
§ 24	4882
— zák. čl. XLIII (vymáhání trest. útrat)	
§ 7	176 dis.
§ 9	176 dis.
§ 11	176 dis.

	Čís.
1894 zák. čl. XXXI (o práve manž.)	
§§ 5, 8, 52, 121, 122, 124	4646
1895 srpen 1. čís. 113 ř. zák. (civlní řád soudní)	
§ 31	4644
§ 35	4644
§ 155	4644
§ 292	4796
§ 589	4751
— prosinec 26. čís. 197 ř. zák. (původcovské právo)	
§ 2	4670
1896 leden 16. čís. 89 ř. zák. (falšování potravin)	
§ 18 čís. 2	4705
— listopad 27. čís. 217 ř. zák. (zákon o soudní organizaci)	
§ 2	4880
§ 3	4880
§ 25	4880
§ 32	4598
— květen 27. čís. 79 ř. zák. (exekuční řád)	
§ 26	4664
1897 leden 11. čís. 30 ř. zák. (ochrana vynálezů)	
§ 8 odst. 1	4749
§ 95	4837
§ 97	4802, 4837
§ 106	4802
— zák. čl. XXXIV (uvodz. zák. k tr. p.)	
§ 17 č. 4	4782
1908 zák. čl. XXXVI (tr. nov.)	
§ 43 odst. 1	4690
§ 45 č. 4	4690
1910 duben 28. čís. 81 ř. zák. (automobily)	
§ 45	4778
— nar. uhor. min. vn. č. 57.000 (motorové vozidla)	
§ 43	4817
§ 44 lit. p)	4606
§ 50	4606
§ 55	4782
§ 80	4782
1911 zák. čl. I (obč. soudny poriadok)	
§ 315	4850
1914 leden 17. čís. 12 z. zák. mor. (myslivost)	
§ 7	4718
— leden 25. čís. 15 ř. zák. (služební pragmatika)	
§ 23	4598
— prosinec 10. čís. 337 ř. zák. (vyrovnačí řád)	

	Čís.
1914 § 54	4709
§ 55	4709
— zák. čl. XIII (novela o potrotných súdech)	
§ 3 odst. 2	4614
§ 20	4611
§ 29 č. 4	4613
— č. 6	4614
§ 30 (2)	4858
§ 31	4638, 4681
§ 32 (1)	4845
— zák. čl. XIV (o tlači)	
§ 5 odst. 1	4780
§ 5 odst. 2	4780
§ 24 č. 3	4780
— č. 6	4684
— zák. čl. XVII (železn. služ. poriadok)	
§ 8	4788
— zák. čl. XL (o trestnej ochrane úradov)	
§ 1	4743
§ 2	4744, 4835
§ 4 odst. 1	4717
§ 4 odst. 2	4615, 4631, 4643, 4764
§ 5	4631
§ 6	4782
§ 6 odst. 1	4717
§ 6 odst. 2	4615, 4631, 4782
§ 9	4631
§ 13	4798
— zák. čl. XLI (o ochrane cti)	
§ 1	4632, 4683, 4713, 4715
§ 2	4713, 4875
§ 3 odst. 2 č. 2	4713, 4743, 4757, 4776
§ 9 č. 4	4683
— č. 6	4743, 4776
§ 17 odst. 1	4715
— odst. 2	182 dis.
§ 20	4588, 4632, 4715, 4784
§ 24	4610, 4692
1915 prosinec 29. čís. 83 z. zák. pro Čechy	
přil. 3	4695
1918 srpen 18. čís. 308 ř. zák. (náhrada za vazbu)	
§ 3	4816
— říjen 28. čís. 11 sb. z. a n. (zřízení čl. státu)	
čl. II	4660
— prosinec 17. čís. 82 sb. z. a n. (prozatímní ochrana lesů)	
§ 7	4631
§ 8	4631

	Čís.
1919 leden 31. čís. 75 sb. z. a n. (volební právo)	
§ 3 odst. 1 č. 3	4714, 4759, 4701
§ 3 odst. 2	4653, 4798
§ 59	4868
§ 60	4868
— říjen 17. čís. 562 sb. z. a n. (podmíněné odsouzení)	
§ 1 (1)	4603, 4616
§ 2	4685, 4752, 4767, 4797
§ 5 odst. 2	4847
§ 6	4625
§ 6 čís. 1	4767
— čís. 4	4657, 4711
§ 7 (3)	4752, 4797
§ 18 (2)	4625
— říjen 17. čís. 568 sb. z. a n. (předražování)	
§ 8	4663
— a)	4663
— b)	4663
— c)	4663
1920 únor 29. čís. 121 sb. z. a n. (ústavní listina)	
§ 103	176 dis.
§ 106	4892
§ 116	4660
§ 117	4830
— únor 29. čís. 26 sb. z. a n. (župní a okresní úřady)	
čl. III odst. 2	4629
1921 květen 13. čís. 203 sb. z. a n. (železn. dopr. řád)	
§ 56 (1) lit. d)	4850
§ 57	4850
§ 61	4850
— srpen 12. čís. 309 sb. z. a n. (útisk)	
§ 1	4600, 4879
— odst. 2	4644
§ 4	4868
§ 7	4644
— čís. 329 sb. z. a n. (finanč. hospodaření obcí)	
§ 39	4662
— prosinec 22. čís. 471 sb. z. a n. (trestní právo)	
čl. I § 1	4750
§ 3	4750
§ 6	4636, 4750, 4758, 4812
1922 červenec 11. čís. 241 sb. z. a n. (potírání pohlavních nemocí)	
§ 18 odst. 1	4772

	Čís.
1922 červenec 13. čís. 226 sb. z. a n. (malý školský zákon)	
§ 11	4818
1923 březen 19. čís. 50 sb. z. a n. (ochrana republiky)	
§ 1	4660, 4799, 4846, 4849, 4889
§ 2	4660, 4745, 4799, 4846, 4849, 4872, 4889
§ 6 čís. 1 odst. 3	4660, 4672
§ 6 čís. 2	4598, 4660, 4857
— čís. 4	4841
§ 11 čís. 2	4760
§ 12	4703
— odst. 2	4703, 4788
§ 14 čís. 1	4730, 4774, 4873
— čís. 3	4615
— čís. 5	4656, 4668, 4862, 4883
§ 15 čís. 1	4662, 4815
— čís. 3	4584, 4774, 4830, 4883
§ 16 čís. 1	4668
§ 17	4660, 4745, 4846, 4861, 4872, 4889
§ 18	4687
— čís. 1	4818
— čís. 2	4584, 4818, 4861, 4883
— čís. 3	4818
§ 21 č. 2, 3	4860
§ 28 odst. 1	4660
— odst. 2	4672
§ 35	4656
§ 36	4598
— odst. 3	4598, 4636
§ 39 (1)	4660
— (2)	4760, 4780
— prosinec 11. čís. 8/24 sb. z. a n. (tr. pojedn. proti nepřít. osobám)	
§ 4	4592
— (1)	4884
— prosinec 20. čís. 9 sb. z. a n. z roku 1924 (telegrafy)	
§ 3 odst. 2	4791
§ 24 odst. (1)	4671, 4729, 4791, 4815, 4847
— odst. (3)	4843
— odst. (5)	4679, 4847, 4877
— odst. (6)	4791
1924 duben 25. čís. 80 sb. z. a n. (válečná lichva)	4663
— květen 3. čís. 99 sb. z. a n. (jedn. poriadok pre súdy)	

	Čís.
1924 §§ 112—113	176 dis.
§§ 393—402	4712
— květen 13. čís. 117 sb. z. a n. (požadování doprav. prostř. pro účely vojenské)	
§ 24 odst. 1	4794
§ 48 odst. 1	4794
— květen 30. čís. 124 sb. z. a n. (tisková novela)	
§ 1	4652, 4696, 4724
— (2)	4607
§ 4	4608, 4684
§ 6	4608, 4673, 4684, 4696, 4704
§ 13	4608
§ 13 (2)	4684
§ 17	4652
§ 21	4652
§ 24	4645, 4673
§ 24 (1)	4607, 4645
— červenec 2 čís. 165 sb. z. a n. (výroba rostlinná)	4807
— červenec 3. čís. 178 sb. z. a n. (úplatkářství)	
§ 2	4682
§ 3	4712
— červenec 25. čís. 206 sb. z. a n. (úprava hospodaření ve stát. podnicích)	
§ 1	4743
— říjen 9. čís. 221 sb. z. a n. (nemocenské pojištění)	
§ 255 čís. 3	4751
— říjen 10. čís. 241 sb. z. a n. (bankéři)	4595
1926 listopad 24. čís. 218 sb. z. a n. (autorské právo)	
§ 23 čís. 3	4670
§ 44	4721
§ 45	4670, 4721, 4801
§ 50	4670
§ 62	4670
1927 únor 17. čís. 10 sb. z. a n. (autorské právo)	
§ 10	4670
— červen 15. čís. 76 sb. z. a n. (o přímých daních)	
§ 301 čís. 5	4751
§ 350	4664
§ 366	4664
— červenec 1. čís. 107 sb. z. a n. (lékařské rady)	4591
— červenec 14. čís. 116 sb. z. a n. (silniční fond)	
§ 14 a násl.	4702

	Čís.
1927 červenec 14. čís. 125 sb. z. a n. (organizace politické správy)	
čl. 3 čís. 2	4629
— červenec 15. čís. 111 sb. z. a n. (nekalá soutěž)	
§ 27	4610, 4807
§ 29	4769
§ 31 (1)	4655
— (2)	4655, 4749
§ 34 odst. 3 b)	4769
— prosinec 13. čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928 (směn. zák.)	
§ 102	4786
— prosinec 20. čís. 175 sb. z. a n. (přímé daně)	4664
— prosinec 16. čís. 181 sb. z. a n. (vymáhání trest. útrat)	176 dis.
1928 červenec 17. čís. 144 sb. z. a n. (železn. přepravní řád)	
čl. I.	4850
— listopad 8. čís. 184 sb. z. a n. (nemocenské pojištění)	
§ 255 čís. 3	4751
1929 březen 21. čís. 31 sb. z. a n. (valorizační novela)	
§ 4 (1)	4609
§ 8	4853
§ 8 (2)	4660
§ 8 (3)	4781
§ 21	4586
— červen 25. čís. 102 sb. z. a n. (pracovní kolonie)	
čl. II.	4750
— červen 25. čís. 102 sb. z. a n. (pracovní kolonie)	
čl. II.	4741
1930 prosinec 16. čís. 4 sb. z. a n. z r. 1931 (alimentační zákon)	

IV. Jiné předpisy.

	Čís.	Čís.
Předpisy ministerstva pošt a telegrafů o doručovací službě z roku 1931	4732	
		Čís.
Rád o vybírání dávky ze zábav pro Čechy		
§ 8		4695
§ 9		4695

1930 § 8	4810, 4838
§ 9	4810
1931 březen 11. čís. 48 sb. z. a n. (trestní soudnictví nad mládeží)	
§ 3	4598
— (1)	4618
§ 25 č. 5	4660
§ 26	4660
§ 28	4660
— (2)	4598
§ 30	4809
§ 41 (2)	4809
§ 50 (2)	4844
— (3)	4844
§ 65 (1)	4582
— červen 19. čís. 104 sb. z. a n. (ovocné stromy a réva)	4807
— červenec 16. čís. 123 sb. z. a n. (státní vězení)	
§ 1 odst. 1	4660, 4718, 4780
§ 2 odst. 2	4651
§ 3	4660
— prosinec 18. čís. 209 sb. z. a n. (trestní právo)	
§ 3	4750
1932 červen 30. čís. 107 sb. z. a n. (jízda motorovými vozidly)	
§ 12 č. 1	4863
§ 12 č. 1	4852
1933 červen 28. čís. 108 sb. z. a n. (ochrana cti)	
§ 2	4757, 4776, 4784
§ 13 (2)	4784
§ 14 (5)	4776
§ 47 č. 1	4757, 4776, 4784